Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

[Opera]

https://hdl.handle.net/1874/457025

Dit boek is gescand in het kader van het Incunabelen project.

Een incunabel of wiegendruk is een boek of geschrift dat gedrukt is vóór 1 januari 1501. Gezien de bijzondere aard van deze vroege gedrukte werken is besloten deze uitgebreid te beschrijven en te digitaliseren.

Meer informatie over de collectie is beschikbaar op:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

Bij deze boeken wordt ook de volledige buitenkant gescand en een scan gemaakt van het geopende boek. De hierna volgende scans zijn (in volgorde waarop ze getoond worden):

- het midden van het geopende boek*
- de rug van het boek
- de kopsnede
- de frontsnede
- de staartsnede
- het achterplat

*Een deel van de banden in deze collectie bevatten meerdere titels, het is dus mogelijk dat de pagina's in deze overzichtsscan horen bij een andere titel.

This book has been digitized as part of the Incunabula project.

An incunable or incunabulum is a book, pamphlet, or broadside that was printed before January 1st 1501. Due to their special nature a project has been started to better describe and then digitize these early printed works in our collection.

More information on this collection is available here:
https://repertorium.library.uu.nl/collectie/incunabelen/

The digitized version of these books includes scans of the outside of the book and a scan of the open book. The scans after this notice are (in the order in which they are shown):

- the open book (opened approximately in the middle)*
- the spine
- the head edge
- the fore edge
- the bottom edge
- the back board

*Some of the bindings in this collection contain multiple titles, therefore it is possible that this scan shows pages which belong to a different title.

uersus. Hasdrubal deuict⁹. Post cōflictū canensem etsi uniuersę italię maximo terrori erat. Hānibal tū accersitus est in italiam eius frater Hasdrubal A romanis autem alter consulum Claudius nero contra Hannibalem pfectus est. Alter autem Liuius salinator Hasdrubali oppositus est. Sed erant tantę Hasd rubali copię: ut Liuius minime illis resistere posse putaretur. Quapropter claudius nescio maiori animo an silio ita con castris: quę Hannibali opposita habebat cum parte delecta militum discessit: ut nihil Hannibal presenserit: Ita etiam ad metaurum pro fectus cum collega se coniunxit: ut hostis suum aduentum non animaduerterit. Quapropter sua precipua opera ira egregie collatis signis pugnatum est: ut hasdrubal cū quinquaginta sex millibus militum cęsus fuerit. Eademque celeritate ad castra sua deinde reuersus nihil tale ad hucsuspicanti hannibali per captiuū ,pter hoc solutum hasdrubalis caput obtulit. Ille dies in quo uictoria potitus est pulcher fuit fugatis tenebris ex latio ideſt deuictis hostibus: & remota tristicia quę notatur per tenebras: ut foelicitas: per lucem, Ex hac uictoria Liuio salinatori quoniā suis auspiciis & in sua prouincia res gesta é triumph⁹ dęcretus est. Ita quadrigis uectus est. Claudius uero illum equo prosequebatur, Sed tamē plus honoris & glorię in claudium redundauit. Nam sua opera uictoriam partam putabant. Adorea ideſt uictoria: sic enim nominatur: quia in ea uictus uictorem adoret. Alii credunt adoream ab eo denominatam quod est ador species scilicet farris precipua ex quo liba ad sacrificium fiebant. Dirus exaggerat uictoriā Claudii ab iis quę inde prouenerunt bona. Nam tanta plaga accepta Hannibal semper post hac de fuga cogitauit. Ordo autem uerborum sit Vt equitauit ideſt q̄ celeriter equitando aufugit

Dirus afer, ideſt crudelis Hannibal per urbes italas. Ceu flamma p tedas. Ita uelociter ut ignis pcurrit tedas: uel ut eurus per siculas undas. Post hoc Post hanc a Nerone partam uictoriam. Romana pubes: ideſt iuuentus crcuit: uel numero militum cum amplius non cędrenē a poenis: uel creuit auctoritate & impio: dum pulso hoste amissas urbes recipiebat. Secundis laboribus. Nā laborabant in bello: sed tamē uictoriā semp reportabant.

Et fana: ideſt templa spoliata & diruta a poenis habuerūt deos rectos: ideſt equos: hoc est ,ppitios sic cōtra iniquū pro irato dicimus. Dixitq; tandē Verba sunt hānibalis: cū coactus est, de fuga cogitare. Tandē post longū tempus. Nā prius iactare suas crebras uictorias solitus erat. Cerui prēda luporū. Optime fugientes cerui: raptores lupis comparat. Seqmur eos quos nō dico uincere: sed fallere & effugere ideſt fallēdo effugere & tanq̄ si de illis triūph⁹: Nā fugere fortissimū hostē specie; quedā uictorię esse uidet, Gens fortis quę cre. Fortis sic Vir. Quos mille fatigāt prę lia nec uicti possunt absistere bello. Nō mirū si in romano populo tāta sit uirtus: cū originē ab iis troianis ducat: qui cremata patria nō succubuerūt: sed in italiā pfecti sacra natos parentesq; extulerūt: ut nō solū ipsi sua uirtute incolumes ex tāto icēdio cuaserint: sē ęt suos ex crudelissimis hostibus receperit. Magni oio animi est se ab hostib⁹ uictoribꝰ uēdicare. Maiores aūt suosq; mutari: sed maximi oio q̄ iter bellicosissimos italię populos huiusmodi sibi seds cōstituerint: ut nō mō imperiū amissū reparauerint: uerū longe excellentius ,ppagauerint: ut a calamitatibus suis maiores resumsisse uires uideanē. Quapropter quadruplici cōparatiōe rem cōfirmat artificiosissimus poeta. Ostēdit, n. q̄ nō magis repullulat ilex ferro excisa. Nigrę pp umbras quas infert. Vel ,pter arboris uiuacitatē: qua oūd tur ex ipso frōdiū colore: q uiridis ad nigredinē tendit. Opes uires. Animū audaciā. Nō hydra. Mōstruosa serpens: quā Echidna ex typhaone cōcepit. Sed illā in lerna argiuorū palude cōtra hercule nutriuit Iuno: ut ait hesiodus. Pugnauit igitur hercules cū hydra: nec ferro expugnare potuit. Nā uno excisō capite septē subito renascebanē Quapropter alia rōne tantū monstrū aggress⁹ fortissim⁹ heros igne illā absumsit. Seruiꝰ ait q̄ uno cęso capite tria subito excrescerēt: ,pterea quę

Vtcunq; defecere mores
Dedecorāt bene nata culpæ:
Quid debeas o roma neronibus
Testis metaurum flumē & asdrubal
Deuictus: & pulcher fugatis
Ille dies latio tenebris
Qui primus alma risit adorea
Dirus per urbes afer: ut italas
Ceu flammma per tedas uel eurus
Per siculas equitauit undas
Post hoc secūdis usq; laboribus
Romana pubes creuit: & impio
Vastata pœnorum tumultu
Fana deos habuere rectos
Dixitq; tādem perfidus hānibal
Cerui luporum præda rapācium
Sectamur ultro quos opimus
Fallere & effugere est triunphus
Gens quæ cremato fortis ab ilio
Iactata tuscis æquoribus sacra
Natosq; maturosq; patres
Pertulit ausonias ad urbes
Duris ut ilex tonsa bipēnibus
Nigræ feraci frōdis in algido
Per damna per cædes ab ipso
Ducit opes animumq; ferro
Non hydra secto corpore firmior
Vinci dolentem creuit in herculem

latine excetram dictam esse: Idemq; ad historiā fabulam refert. Nam dicit locū fuisse aquas uomentem: in quo uno meatu clauso multi crumpebant. Quod hercules uidens loca ipsa exussit: & sic aquarū dusit meatus. Nam hydra dicitur ab eo quod est ὕδωρ. i. aqua. Diodorus autē siculus refert huic monstro ex uno corpore centena colla capita serpentina habentia surrexisse: quorū uno cęso duo orirent. Sed hercules iolao mandauit: ut partem iam cęsam face accensa subito exureret: ne sanguis inde fluere posset. Dolentem uinci. Nam iniquo animo fert uinci uir fortis. Hydraq; ignorantiam allegorice nonnulli interpretantur: que ignę. i. igenii feruore intermitur. Eusebius autem de temporib⁹ ubi de ęgeo pandionis filio mentionē facit refert auctore platone hydram calidissimum sophistam fuisse. Ergo, ut placuit Coluccio salutato cōciui nostro Hercules. i. doctus philosophus ad idram accedit. Nam cum p dialeticam rationem uerum inueniri posse existimet: & illā duplicē animaduertat: ut altera ueris ratiōibus agat: altera que sophistica dicitur falsis putat sophisticaq; tollendā: & cū in ea uno capite sublato plura nascantur: quia ex uno errore plures subsccuntur rem igni. i. ingenii uehementia conficit. Colchi profectus est ad uellus aureū diripiendum Iason. Verū cum auxilio medeę & tauros ignē euomentes domuisset: & serpentē aurei uelleris custodem loci draconem interemisset fuit illi & terra tauris excolenda & ipsa arata terra dentes serendi ex quibus singulis singuli equites armati subito e sulcis erumpebant. Ergo ex uno monstro plura nata sunt. Echionię ue thebę. Vrbem thebanā conditurus Cadmus ad propinquos fontē comites aquarum misit. Sed illi omnes a serpente illic marti sacro cęsi sunt. Interfecit serpentem Cadmus: & cū de reparatione sociorum oraculum consuleret: iussus est serere dentes serpentinos: & ex iis nati sunt armati equites: qui subito tumultu mutuis uulneribꝰ cęciderūt excepti quinq; qui illi comites ad urbem condendā fuerunt: Inter quos fuit Echion: qui agauem unam ex filiabus cadmi uxorem duxit: ex ea quę penthea natum suscepit: a matre deinde & materteris laniatus cum sacra bachi fieri prohiberet. Ergo ut ad poetę orationem redeam nō tantū ilex & hydra & duo serpentes pullularunt quantum troiana gens.

Merses subaudi si: Vt Iuue. Greculus exuriens in cęlū iusseris ibit. i si iusseris. Ergo si. i. quamuis mer

Monstrum ue submisere colchi
Maius: echioniæ ue thebæ
Mersus profundo pulchrior euenit
Si luctere multa proruet integrum
Cum laude uictorem geretq;
Prelia coniugibus loquenda
Carthaginī iam non ego nuncios
Mittam superbos, occidit occidit
Spes omnis: & fortuna nostri
Nominis asdrubale interempto
Nil claudiæ nō perficient manus
Quas & benigno numine iuppiter
Defendit: & curiæ sagaces
Expediunt peracuta belli
AD AVGVSTVM ABSENTEM.
DICOLOS ODE. V.

Dilus orte bonis optime romule
Custos gentis abes iam nimium diu
Maturum reditum pollicitus patrum
Sancto concilio: redi
Lucem redde tuæ dux bonæ patriæ
Instar ueris enim uultus ubi tuus
Affulsit populō gratior it dies
Et soles melius nitent
Vt mater iuuenem quem notus inuido

ses. i. frequenter mergas & obruas profundo: tamen emerget. Pulchrior. i. fortior sic. Virg. Satis hercule pulchero pulcher auentinus. Luctere. pro lucteris: ideſt si etiam lucteris & pugnes ipse proruet te uictorem. i. qui antea uicēris, Integrum. Cui non sit exercitus imminutus: & de se loquitur. Cum laude. Quia ita proruit: ut laudem mereatur. Coniugibus. Quia delebunt maritos aut seruos: ut cęsos. Superbos. ex uictoria ut post trebiciscma: trasimenensem: cannensemq; conflictū misit. Curę sagaces. Occulte enim ostendit ad res magnas peragēdas opus esse diuino auxilio: sed illud nunquā affuturum: nisi sūmam solertemq; curam adhibeamus. Nam ut est apud Salustium. Non uotis neq; supplicijs mulicribus auxilia deorum parantur: sed uigilando agendo & recte consulendo prospere. Omnia cedunt. Peracuta: ideſt per res difficilimas belli.

Dilus orte bonis, Maxime laudes Augusti in hac ode exprimuntur: cum tanto desiderio populum ex illius absentia affici ostendat. Quod nunquā esse nisi sua multa maximaq; merita in patriam extarent. Miserat senatus populusq; ro. legationes ad augustū in transmarinis partibus diutius in morantem ut quam primum reuerteretur supplicantes, uerum cum diutius opinione moreretur, scripsit ad eum poeta. Orte d. propter ęneam romulum & cęsarem qui in gente iulia dii fuerunt. Bonis. propitiis & fauentibus. Gentibus romulę. pro romulę & secundum Acronem. Ego autē puto uocatiui esse: ut appellet eū romulū: Nam ut supra ostendimus: a triplici ordine tribus est donatus nomine; ut cęsar: ut romulus & quirinus ut augustus uocaretur. Erit ergo o optime romule custos gentis. i., humani generis: quia imperator esset romani imperii. Maturū celerem. Redde lucem. Nam tua presentia omnia foelicia

X. fo.
11 1

RARIORA

Cm

Cm

Cm

67

Litterae Latinae

Folio nº. ii 9.

315. **Horatius,** Opera cum commentariis Christophori Landini. Venetië, Ren. de Noviomagio 6 Sept. 1483. 2º.

X. 2º. 119

Typen 4, 5. — HC* 8882. — Pr. 4446.

Op het schutbl.: „Ex legato domini alberti Schuersack, quondam canonici et scholastici huius ecclesie beate Mariae Traiectensis". Zie over hem de aanteek. bij nr. 72.

Ex legato dñi alberti Schuersacb
quondā Canonici et Scholastici
huius ecclie beate Marie Traiecten

DOMEIN-ARCHIEF
TE
UTRECHT.

COUNTY ARCHIVES
OF
ULSTER

CHRISTOPHORI LANDINI FLORENTINI IN Q. ORATII FLACCI CARMINA INTERPRETATIONES INCIPIVNT FOELICITER:

TEtustum sane institutum é: & quod deinceps ab omnibus pene doctioribus perpetua sit semper consuetudine obseruatum: ut siquis ex elegantioribus poetis enodandus interpretandusq; assumitur: uita in primis eius describatur. Deinde uoluminis ipsius titulus apponatur. Quærit deinceps quo carminis genere: quo scribentis consilio liber compositus sit. Ac postremo & numerus: & ordo librorum ostenditur. Hunc nos igitur ordinem ea ratione prosequemur: quoniam & utilitate simul: & uoluptati legentium inseruituros putamus. Ac poetę uitam moresq; atq; ingenium non solum ex quibusdã cõmentariolis breuissime scriptis: uerum multomagis ex iis: quę uariis in locis ipse de se tradidit ac suis carminibus mandauit: facile intelligimus. Natus é igitur. Q. Oratius flaccus sexto idus decembris Torquato & Cocta consulibus humili sane loco: utpote parente pręcone ac libertinę conditionis. Quod & si a suis detractoribus: qui fortunę cõmoda ai bonis p sũmam stultitiam pręferunt: sibi sępius obiiciatur: ipse tamen non ut aliquid crimino sum fatetur: sẽ ut glorioluz cõfitetur. Atq; culpam oẽm in fortunã reiiciens: ita de patre multa refert: ut illum & uirum probũ: & erga filii educationem diligentissimũ uehementer cõmendet: & suorum studiorum initia ab eo profecta affirmet: Natus é Venusii: quę urbs in Apulia an in Lucania sit ipsemet ambigere uidetur. Pater autem illũ ad ętatẽ usq; puerilem Venusii educauit. Optima deinde pueri indole admonit9 Romã perduxit: sedulaq; diligentia effecit: ut per pręceptores probatissimis moribus: & optima doctrina instrucretur. Sed redeo ad Oratiũ. Is. n. cuz primę adolescentię ęrudimẽtis iam suffultus esset: athenas philosophię cã sese contulit. Atq; prima ętate epicureaz sectã quę & lati9 q̃ reliquorum philosophorum familię iam serpebat: & adolescentis animũ facile irretire poterat: adamauit. Verum cum deinde in maturiori ętate maturius iã consiliũ insurgeret: mollissimo dogmate contẽpto in academiam migrauit. Cuius rei testimoniũ hęc in epistolis carmina esse uidemus. Ac ne forte roges quo me duce: quo lare tuter. Nullius addictus iurare in uerba magistri. Quo me cunq; rapit tempestas deferor hospes. Quod institutum proprium academię é. Et alibi adiecere bonę paulo plus artis athenę. s. ut posset curuo dignoscere rectũ. Atq; inter siluas academi quęrere uerum. Insecuta deinde sũt infocliciissima illa bellorum ciuiliũ tempora: in quibus cum in contraria studia cuncti mortales abirẽt: ipse tanq̃ libertatis amator brutianis partibus adhęsit. Tribunatũq; militarem in eis exercitu meruit. Victo autem atq; cęso Bruto: cum rei familiaris angustiis premeretur: neq; Brutũ alium cuius liberalitate subsentaretur haberet: ad poeticam cogente inopia sese contulit. Hinc illud ipse de se: paupertas impulit audax ut facerẽ. Demũ uersus cũ Virgilio Varroq; amicissimus factus esset: atq; p eosdez mecenati cõmẽdat9: breui & suarum suauitate. & sua dicendi facultate ipsi mecenati: qui sua sponte uehemẽter in omnes poetas propensus erat: & in ipsos aprime liberalis: adeo carus acceptusq; factus é: ut illius cũ liberalitate non mediocriter rem suam familiarem auxerit. tum maxime auctoritate atq; gratia: qua ille apud imperatorẽ plurimum poleret: ueniam aduersę factionis primo ab augusto meruerit: paulati deinde sibi sit familiarissim9 effectus. Reliquam igitur ętatem p sũmũ ocium & philosophię studiis & poticę facultati penitus addixit. Vixitq; mẽte trãquilla. Quippe q cũ necessaria abũde suppeterẽt maiores diuitias magno animo contẽneret. Extinctus é anno ętatis suę septuagesimo: uel (ut alii uolũt) septuagesimo septimo: sepultusq; in exquiliis iuxta tumulũ mecenatis. Statura fuit breui: obeso corpore: & oculis lippis. Hic ipse. Nã uigilare malum crudis. & ludere lippis. Ferunt hũc uitium in libidiné pnũ extitisse. Cęteris uero moribꝰ integerrimũ In amicitiis autẽ deligendis prudẽtissimũ: & in conseruandis constantissimum simul & officiosissimum fuisse. Vita frugi & parca. Ambitione autẽ nulla: nullaq; pompa. Quippe qui fateatur se in foro & rebus uenalibus atq; minutis crebro solitũ eé scisciatari. Erat ad iracũdiã facilis: sẽ minime in ea perdurãs. Scripsit in uita carminũ libros quattuor. Epodon insup & carmẽ sęculare. De arte poetica librum unum. Sermonum duos. Epistolarum totidẽ. Quę omnia opa facile indicant in eo homine: & a natura sapientiam non mediocrem: & uariã multiplicemq; doctrinam. Verum de hominis uita hactenus. Titulus uero uoluminis é. Q. Oratii flacci carminum liber primus incipit. Quod autez ad carminum genus pertinet: etsi hoc uariũ multiplexq; sit: uno tamen nomine uniuersas huiusmodi spetics lyricos uersus: quoniam ad lyrã canuntur iure prisci illi grẽci appellarũt. De quorum origine cum pauca dixerimus: eos quoq; qui in ea arte floruerint prosequemur. Veruz origo (ut in plerisq; uetustoribus rebus) obscura sane é. Heraclides tamen refert amphionem thebanum: quem antiope iouis peperit: primũ a ioue patre citharedicã poesim doctum fuisse Idq; probat ex iisquę in sycione de sacris argiuorũ & poetis & musicis scripta sunt. Eadem ętate linũ themanum uersus luctuosos cecinisse credunt. Et pierium ex pieria poemata de musis. Et philamonẽ fratrẽ latonę Dianę: & apollinis genesim in concentibus edidisse. Cecinit & Thamyris adeo sonore & suauiter: ut musas in certamẽ prouocasse dicant. Et homerus illũ ab ipsis excecatũ scribit. Verũ & isris & reliquis eorũ tẽporũ Terpandrũ pręferunt: cũ illoruz oratio neq; oio solutа: neq; oio numeris astricta sit: hic poeta lyricus ostendit multa in arte & archilocho antiquior fuit. Alexander autem refert Olympum cordarum pulsationem primum in grẽciam intulisse. Hygrim autem primũ tibiam inflasse. Deinde eius filium Marsiam. alii rem ipsam prius in mysia repertam uolunt. Clomas autem siue ex arcadia tegeus: siue ex boetia thębanus fuerit: sęcundum Plutarcum eorum numerorum: qui a tibia sunt posta.

Terpandrum fuit:post uero claman archilochus. Prętereo olympum alterum a superiore & cratetum eius discipulum. At sacadas argiuus elegias ad melodian(ut greco uerbo utar)instituit. Hic in pythiis ter uictoriam adeptus est:& cõ uersionẽ quã ὀρθοπαῆ dicunt in tribus tonis dorio.s.phrygio & lydio adinuenit:& chorũ canere docuit. Plutarchus aũt in libro de musica tam ęgregiũ inuentum nõ humanũ:sed diuinũ affirmat:& alcei testimonio citharę tibiarumq; musicã in apollinem refert. Scribitq; eius in dolo statuam dextera arcum tenuisse:sinistra uero gratias: quarũ prima pulsabat lyrã:altera tibiã quę uero media erat ore syringa inflabat. Plinius aũt ubi de rerum inuentoribus scribit:musicę inuentionẽ Amphioni tribuit. Fistulam pani. Monaulũ mercurio. Obliquam tibiam mydę phrygio. Geminas tibias Marsię. Lydionis modulos Amphioni. Dorios thamyre thracensi. Phrygios Marsię. Addit qđ cytharam amphion iuuenerit:uel ut alii orpheus uel ut alii linus:septem cordis additis Terpander. Octauam addidit simonides. Nonam Timotheus. Cythara sine uoce primus cecinit Tamyras. Cum cantu amphion:uel ut aliis placet linus cythara edita carmina cõposuit terpander. Cum tibiis canere uoce Troezenus dardanus instituit. Hęc Plinius. Diodorus aũt siculus scribit linum apud grecos concentus & modulationes quos latini numeros appellant:primũ inuenisse: Et cum in poetica floreret plures habuisse discipulos. Sed prestantiores Herculem Thamyrim & Orpheũ:herculẽ aũt cum prepter tarditatem ingenii in fidibus plagas a prceptore substineret cythara qua discebat linum interfecisse. Thamyrim aũt huiusmodi artificio elatum se musis prępositisse. At illas iratas in hoicm:musicę obliuionem iniecisse: & illum luminibus orbasse. Idem etiam alio locõ fistulam ex pluribus calamis cõpactam cybelem inuenisse scribit. Nec ignoro lyrę inuentionem a multis mercurio tribui:illamq; apollini per commutationẽ datam. Sed hęc greci, Hebrei autem Dauid eorum regem lyricum prestantissimũ in primis referre possunt:cuius testimonio facile id probamus: qđ etiam. Quintilianus affirmat musicã statim primis temporibus tantũ non modo studii: sed etiã neneration is habuisse: ut idem musici. & uates & sapientes iudicarentur:ipsamq; musicam cum diuinarũ rerum cognitione esse coniunctam. Quod animaduertens prestantissimus ille poeta Maro hicpam cythara canentem inducit non res leues:sed errantem lunam:solisq; labores:& cętera illa omnia:quę non nisi ex intimis philosophię:penetralibus promi possunt. Sed quia in hebreos iam incideram non ne illi poetas habuerunt prćter dauit excellentes. Moysen prestantissimũ ducem: qui regnante athenis cecrope populum hebreum ex captiuitate eduxit. Et salamonem dauit regis filiũ. Iob etiam idumęus qui tertia ętate post israel natus est:carmina quę ad cytharam cani possint:edidit. Carminibus etiã canticum hisaię constat. Neq; apud priscos latinos honore caruit huiusmodi musica. Quandoquidẽ solitos fuisse apud priscos i epulis declarorum uirorum uirtutibus ad tibicinem cane re. Cato grauissimus auctor in suis originibus scriptum reliquit Constat igitur & antiquissimum esse huiusmodi artificium:& tanto in honore habitum:ut qui in eo floruerint deorum filii sint putati. Atq; de arte hactenus. Ex ominibus aũt qui apud grecos inter lyricos enumerantur Pyndarus sine controuersia princeps habetur:quem Multi homero pręponere nõ dubitarunt. De quo & noster poeta. Multa dirceum leuat aura cygnum. In hoc est prącipua spiritus magnificentia prącipuę sententię & figurę. Et foeliciss ima rerũ uerborumq; copia & uelut eloquentię flumen. Multum commendatur Stesichorus. Alcęus aureo plectro iure ponat. Neq; prętermittendus est Symonides tenuis quidem alioquin sermone proprio & iocunditate commendandus: Sed hęc de poetis. Nam prolixior sim si cunctos recensęam. Quoniam autem lyricorum carminum plurimę formę sunt: commodius illas in singulis odis interpretandis explicabimus. Decem nouem aũt modos in hoc uolumine adhibuit poeta. Sed hoc paulo post. Quod si quis quo caractere figuraue dicendi in suo uolumine usus sit oratius. requiret absolute:ut puto:uere q; respondebitur mediocri pleraq; stilo conscripta esse. Sępe numero tamen rebus ita postulantibus modo grauiora spiritu insurgit:modo in humilem usq; figuram delabitur. Vtitur actu mixto. Est enim triplex in uenitur apud poetas narrandi ratio quem actum appellant. Primus est cum omnia illi ex aliena persona loquũtur:nihil suo nomine denunciantes:quem greci ῥᾳδιουργικὸν καὶ μιμητικὸν nostri uero actiuum & imitatiuum dicunt Quo maxime tragici comitiq; utũtur. Non.n. narrant:sed agunt narrantes. Alter est ἐξηγηγητικὸς καὶ διδασκαλικὸς sic a narrando docendoq; dictus quoniã ex psona sua narrat edocetq; cuncta poeta. Est postremo & tertius ex his duobus cõmixtus & utriq; cõis cum partim ex se poeta loquitur partim loquentẽ quępiam inducit:ppterea que μικτὸν & κοινὸν.i.mixtũ & cõem nominant. Quo aũt cosilio lyrica carmina scripserit haud ambigendũ puto. Id enim prestare uoluit qđ ab omnibus poetis semper prestatũ ipse in arte poetica scribit. Nam cũ diuini sint uates deos sese beneficia dande similliumos reddere cupiunt Igitur ut utilitatem quã ex uaria multiplicique doctrina suis uersib⁹ includit morali ũ generi afferet: ut illã etiam summa iocunditatę aspergeret opus scribendũ suscepit. Nec fuit ut multi dicunt ultimus hois finis ut alcęum pyndarũue aut alium ex grecis imitaretur. Sed eos ea rõne imitatus est: ut & qđ iam dixit prestaret:& sibi simul immortalem gloriã pareret. Id.n. omnes cupimus mortales. Nec quicq; tam humile est qđ cupiditatis gloria non tangatur. Honos.n.ut est apud Ciceronem artes alit omneq; ipsa gloria inflamante ad studia incedimur. Quã quidem rem nec ille noster maro dissimilanter de se ostendit. Ait.n. tentanda uia ẽ qua me quoque possim tollere humo:uictorq; uirũ uolitare per ora. Hoc ergo sibi ppposuit Oratio:ad hocq; ucluti ad ultimũ scopũ oẽs ingenii uires excitauit:atq; ditexit:ut & uniuerso hominũ generi uo ad ljceret. & sibi ipsi consuleret. Qua quidem in re quantũ ppecerit adeo ex se in promptu est:ũt nostra orõne non indigeat. Quod aũt ad numerũ ordinẽque librorũ attinet:& nullã habet dubitationẽ. Quattuor.n. sunt & eo ordine quo i antiquis codicibus reperiuntur:scribẽdos putamus. Sed iam ad poetę uersus transęamus.

MOECENBS ATAVIS AEDITE RECIBVS

Prima hęc ode monocolos ẽ.i.unimẽbris:quoniã ex unico dũtaxat metro siue mẽ cõstat. Hic autẽ asclipiadeus abasclipiade auctore dicit:siue coriãbicus a pede. Constat.n.ex spondeo duobus coriãbis & pyrichio. Siue si placz iambo Habet ãt coriãbus quattuor syllabas ex iis primã & ultimã longas & duas intermedias breues sic mocce.nasatauis. Editere gibus. Quabus utiẽ cęsuris ex pentimemere heroica:& duobus dactilis aut ex spondeo & duobus coriãbis & pyrichio siue iãbo uel ex spondeo & dattilo & syll aba longa & duob⁹ dactilis:ut Mocce.nasata.uis.ędite. regibus.

MOECENAS ATAV SEDITE REGIBVS
O & præsidiuz & dulcedecus meũ.
Sunt quos curriculo puluerem olympicum

Est ãt Oda aut Monocolos & unimẽbris.i. ex uno tritũ gũecmis:ut hęc:aut dicolos ut seqs ode da q̃ cõstat ex sapphico:& ex dimetro aut tricolos. Non nunq̃ etiã tetracolos: Quod in sequẽtibus apparebit. Cõplet autẽ prima ode manus pfecti:exactiq; exordii Auditorẽ.n.sibi ab oibus ptib⁹ idoneũ reddit. Captat.n.stati a pricipio benuolentiã a Moccenate: cũ illi a nobilitate gẽis:atq; a liberalitate sũmope cõmẽdet Captata pson̄a sua & quia se memorẽ gratũ accepti beneficii Moccẽati oñdit & qa eo laboraturz pollicetur:quo multo mortales iuuare oblectareq; possit. Captat & a rę ipsa:cũ hãc poesis speciẽ pcõtẽrionẽ extollat. Neq; se in eo min⁹ q̃ disciplinã ipsã ꝓbat:cũ neq; inãis gloriç cupiditate ut ii q i uariis ludorũ certaminib⁹ coroari cõtẽdũt:neq; ãbitiõe neq; auaritia ducit:quorũ uitiorũ alterũ mortales ad ea q̃ & aliis iniuriosa:& sibi periculosa bella sunt:ipelliit:alterũ ad mercaturę labores & marinos terrores trahat. Neq; postremo ad uenationib⁹ & aucupiis:quę ut ẽ apud Salustiũ seruilia officia sunt:ps conterat. Sed ipsas musas rebus omnibus anteponat. Eadem ratione attentionem excitat:cum ad diuinas res mortalibus relictis se conuertisuz ostendit. Postremo reddit nos dociles tum dilucide qua de re scripturus sit:breuiterq; proponat.

AD MOECENATEM Quod CAETERORVM STVDIIS CONTEMPTIS LYRICUM CARMEN SCRIPTVRVS SIT LIBER PRIMVS

Moecenas: Ad moecenatem scribit:cui q̃tum debuerit paulo ante in sua uita demonstrauimus. Et profecto uir fuit:cui musę latinę oia debeãt:quãdo qdem huius hois patrocinio atq; liberalitate principes poetarũ non solũ sustentati:uerũ etiã ad eas opes atq; dignitatẽ subuecti sint:ut illis iquietissimo ocio exclusa oi necessitate ingeniũ excitare & in maximis rebus exercere sine cura licuerit. Quapp oium poematũ:q̃ illis ad nos ꝓuenerũt nõ solũ auditorib⁹ debitores sumus:sed ãt illi per quẽ ipsi hęc prę̃ta re potuerunt cuncta debemus. Edite:in lucem date.i.generate. Est n.edo ex e & do.c.in cõpositõne aliq̃ auget: ut e luceo ualde luceo:aliq̃ uim habet prepositionis extra:ut emitto extra mitto. Edo igitur.i. primo & quia nascentes i lucẽ promunt:recte erit edite nate. Eadẽ ẽ rõne:dicimus edere manifestare:& publicare. Verũ ego o lector iã a principio hoc monitũ te cẽ uelim:me q̃ occurrerent enodanda uocabula:ea me primo semp loco diligenter interpretaturũ & absolute ut per oẽs suas notiones traducturum:ne rursus alio in loco idem sępius repetendũ sit. Quod si tibi cũ iterum occurret memoria forte iam exciderit:inuenies oium indices ex ordine litterarũ in ultimo codice positos: ut ind ueluti ex pemni fonte in tuos usus aurire possis. Sed transeo ad reliqua. Atauis regibus: Laudat a genere. sic Virg: Dardanidę duri. Itẽ:nate dea nãte maioribus ire paltũ. Auspiiis manifesta fides:sic cõtra uituperauit. Vt beilum ẽt procede boũ stratisq; iuuencis laomedontiadę. Prętersa magna auxesi usus ẽ:q dixerit atauis regibus. Non.n.solum nobilitatẽ:uerũ etiã uetustatẽ in nobilitate laudauit. Prędarũ.n.munus fortunę ẽ:nasci ex rege:sz prędarius ex core ge:cuius maiores quoq; regnauerint. Verũ in agnationis gradibus ascensus descensusq; ẽ. Ascendit ãt hoc pacto:ut q te genuerit patrẽ appelles:siue is a patrando dicat. Patrare.n.operã liberis dare ẽ. Ait tñ. Quintilianus patrare apud antiquos sancte & honeste dicebat. Deinde cõsuetudine in uitiũ lapsũ ẽ uerbũ. Vnde irrideri solitũ esse. Salustiũ q̃ in mẽrito:q̃ patrare bellũ dixerit: tanq̃ patrorem turpẽ dũtaxat significet Hęc Quintilianus:ex quibus uerbis colligit priscos patrare ꝓ pficere & finire posuisse:nõ solũ cũ liberis opa daret. Verũ ẽt cũ aliud qppiã iã iceptũ ad finẽ perducereẽ:siue ga grece. πάτηϱ puocet. Deinde ẽ auus ab quo noiatus:qa patre antiqor sit:post auũ ꝓauus q̃si ꝓpe auũ Inde abauus qa sit iã ꝓcul ab ipso auo. Postremo ẽ atauus & tritauus:q̃si tetrauus:quia q̃rtus sit ab auo τρίτος ꝓ̃ enim grece q̃ttuor. Post tritauũ maiores dicim⁹. Eadẽ erit rõ in descensu. Dicit.n.filio⁹ uel qa ex nostro femore sit:uel ab amore:qui grece φιλῶν appellat. Nihil n.magis amat pater q̃ filiũ. Inde nepos q̃si natus post. Atq; suo ordine. Deinde sequunt ꝓnepos. Abnepos Atnepos.& trinepos. Quia autez nepos nõ is solũ dicit:q ẽ ex filio nat⁹: uerũ ex filia & ex fratre:& ex sorore. Iccirco adiungimus Speusippus nepos Platonis fuit ex sorore. Tulliola neptis fuit. Qu. Ciceroni ex fratre. Qui uero post trinepotẽ sũt:minores appellant. Ex lateralib⁹ ãt habem⁹ patruũ patris fratrẽ:& auũculũ matris fratrẽ. Qui ãt aui frater sit.magn⁹ patru⁹ dicit:q auię magn⁹ auũculus. Habem⁹ amitã patris sororẽ quasi alteraz matrẽ. Et materterã.i.matrẽ alterã matris sororẽ. Inde pari rõne & magna amita: & magna matertera dicit. Est frater qa fere sit alter tu. Est soror:qa scorsũ a sua stirpe nata uideat:& alii stirpi adiũgẽda. sũt patrueles ex duob⁹ fratrib⁹ natę̃ titquoniã q pater alteri ẽ alteri ẽ patruus sũt itidẽ cõsobrini q̃si cõsororini ex duab⁹ orti sororib⁹:aut ex sorore & fratre. Deniq; gentiles & agnati dicũt oẽs q sũt ex eadẽ stirpe masculina. cognati uero quorũ maternũ genus idem sit

Affines posirẽmo qui non tibi natura:sed uxori tue coniuncti sunt. Vxor ipsã dicitur quia ut soror nbi essiç debẽ
uel uxor quãsi unxor ab ungendo:quia apud priscos nouç nuptç ungerentur. Maritus dicit quia mas sit Inde in cõ
iugio socerũ dicimus & socrũ:quia sibi generũ assotient. Gener autẽ ex ço est q̃ generandi causa assumit. Nurus ue
ro quia nubat. O& prẽsidiũ & dulce decus meũ. Laudauerat a nobilitate quod bonũ fortune est. Sed quoniã fortune
dona nõ bona sunt:ut stoycis placet:quia nõ ꝓpter se expetunt. sed ut per illa aut humanã necessitatẽ ꝓpellem⁹:aut cõ
modius aũt uirtutẽ:quç rerũ bonũ est pueniamus:cuan uisset laus illa nobilitatis in moęcenate nisi illud bonũ ẽ:quod
ꝓpter se bonũ nõ est:sed p inde bonũ ut utaris ille
ad uirtutẽ aliquã cõtulisset. Erat ex sua nobilitate
potẽs & opib⁹ auctoritateq̃ pollens moęcenas. Sz
cõuertat hoc suũ cõmodũ ad supbiã:aut ad auariti
am aut ad libidinẽ:iã nõ solũ nõ erit bonũ. Verũ summũ erit malũ quia uitiũ. Conuertat rursus ad humanitatẽ:ad li
beralitatẽ:& ad beneficentiã in reliquos hoies statim illud:quod medium stoici nuncupãt bonũ esse cõfitebor:quia uir
tus:quia illo ueluti instrumẽto ad recte agẽdũ & ad bene de hominib⁹ ꝓmerẽndũ utitur. Sęd uideam⁹ uim uerborũ
Prẽsidiũ latini ꝓprie appellarũt prẽfectũ aliquẽ cũ parte militũ:qui ad custodiã & defensionẽ arcis aliusue loci prẽsi
deat. Qui presidet ꝓpugnationẽ pollicet:Hec Vir. Arces qb⁹ altus a pollo prẽsidet. Sed per translationẽ oẽ auxiliũ et
salutis ꝓpugnaculũ prẽsidiũ dicũ. Decus aũt ornamentũ et gloriã exprimit. Sęd nomẽ est a grecis p litterarũ trãspo
sitionẽ sumptũ Illi. n. κιλλοσ dicũt Nos aũt reuocata littera. d. in primã syllabã:et rejecta. c. in ultima decus dicimus
Hoc & in aliis cuenit. Nã quod ab illis μ̃ ꝓpriũ a nobis forma q̃ꝑ pẽ tener p eandem transpositionẽ dicit Est er
go presidiũ circa salutaria Est decus circa honorifica. Prẽsidiũ est poete:quod illũ ex periculis eripuit quod iratũ. Oc
tauianũ sibi placauit:& ex infenso amicũ reddidit:quod ab exilio in ciuitatẽ rẽduxit. Dec⁹ aũt est: q̃ pluribus hono
ribus honestauit: Qua ꝓpter oia se illi debere ꝓfitẽtur:quẽ est salutis ut sit & dignitatis ut bene sit auctorẽ cõfitẽr. Ma
xima ergo hois luus qui opes suas ex nobilitate cũparatas:quibus multi mortales in omne uitiorũ genus abusi sunt
ad uirũ optimũ:et eius auxiliũ implorãte subleuãdi:et poętã ęgręgiũ auctoritate dignitateq̃ honęstandũ cõuęnerit
Sunt quos curriculo. Cõparata sibi beniuolẽtia ab auditore cõparat a re quã sibi assumẽda ꝓponit:& cũ studiũ suũ p
contentionẽ reliquorũ studiorũ artificiosissime extollat:simul cũ beniuolentia attentionẽ quoq̃ sibi cõciliat. Senten
tia est esse qui ludis delectentur. Qui honorib⁹ inseruiant. Qui agricolturã. Qui mercaturã exerceant. Qui uenatio
nibus tẽp⁹ terant. Qui deniq̃ ingenio indulgeãt: Quç oia cũ aut ad ambitionẽ:aut ad auaritiã:aut ad uoluptatem
spectẽt sibi ꝓpositũ esse:ut immortalitatẽ p musas assequant Sunt aliqui quos iuuat collegisse pulueré olympicũ in cur
riculo Circũlocutio est. i. quos iuuat certasse in certamine curruli & equestri in quo citat pulus:quo currentes spargũt
& id in ludis iouis olimpyci. Curriculũ intęruallũ dicũt per quod a carcerib⁹ ad calcẽ usq̃ curritur. Curũ aũt actum cur
rendi. Aliquando tamen curriculum pro cursu positum uidemus. Pulueręm. Pulus erat apud antiquos & pulueր. Sz
ab eo quod est pulus gtus erat huius pulus:a pulueր autem pulueris. Sed deinde in usu est pulus in rectis tantum
pulueր etiã in obliquis. Sed quoniã ludorũ sępe mẽtio apud poętas est:nõ erit ab re ostẽdere quattuor ludorum apud
grecos prẽcipua genęra fuisse. Primi olympici dicti sunt:quoniã in olimpo archadię mõte iuxta pisam & eidem ce
lebrabant iouí dedicati:& in pelopis:honorẽ ab hercule instituti:ãno mundi quadrigẽtesimo supra quattuor millia
Ipseq̃ hercules primus in eo coronatus est:nullusq̃ reperius est:qui in aliquo certamine quamuis uaria esset certare
subsiinuerit Sed cũ a bello ad sacra cõuersus esset etiã a dijs secundũ diodorũ munera accepit a minerua peplum:a uul
cano clauã & thoracẽ. Dedit neptunnus equũ. Mercurius ensem. Appollo arcũ prębuit:& illo uti docuit. Ceres par
ua mysteria ad purgadũ cẽtaurorũ cędẽ illi ostẽdit:Sed redeo ad ludos in quib⁹ uictores oleastro coronabant. Celebra
banẽ aũt quito quoq̃ anno. Idq̃ tpus olympiadẽq̃ appellabãt. Ac deinceps apud grecos tẽpa p olympiadas enumęrata
sunt. Secũdi appellanẽ phythii a pythone serpẽte:quẽ interfecit apollo:& in honorẽ ipsius instituti fũt. In quibus ui
ctores lauro coronãt. Tertii isthmii ab isthmo parte acaie nominati:ubi in honorẽ celebranẽ pelemonis: quem latini
portunnũ dicũt:& qui ex melicerta hoie deus marinus effectus est. sed uictorib⁹ ex pinu corona decernit. Quarti ne
męi a nęmea silua nominant. sed qi in archemori honore instituti sunt. Hic. n. puer licurgi filius fuit et ophelteș ap
pellatus, sed a nutrice dũ fontẽ argiuis ad thebanũ bellũ ꝓperãtib⁹ ostẽdit temere in herba relict⁹ a dracone interẽpt⁹
est. Argiui aũt in patris solatiũ illi ludos instituerũt:& quia pricipiũ fati inde ceptũ ẽ ꝓ ophelte archęmorũ appellarũt
Ex apio aũt coronã instituerũt:uel ut puerilẽ ętatẽ ex herbe hũilitate notaret:uel ut etiã q̃ i illa herba iacẽs extinctus
fuerit ostẽderẽt. Collegisse iunat pulueré olympicũ:quasi dicat tãta eẽ uictorie uoluptate:ut iuuet ptulisse cẽs labo
res. Optiũs ergo poęta q tacite moneat nõ eẽ recusãdos labores:q suaues afferãt fructũ. Iuuat ergo nõ colligere:quia
res aspa ẽ:dũ pagiẽ:sz collegisse:qa uoluptatẽ hẽt prẽteritorũ laborũ recordatõ:si extra piculũ pcsiti prẽmiũ laborũ cõ
secuti sum⁹. Metaq̃ feruidis. ę.r. nõ frustra qa potuęrat collegisse pulueré & tũ rotas nõ cuitasse metã:et nõ secutã eẽ
uictoriã. Et ẽ pene expolitio. Nã trib⁹ clausulis eãdẽ dicit siniam. Meta sic dicta uel qa cẽt posita i dimẽso spatõ:uel qa
illã metiãt q̃drige circũ currẽtes:cũ. n. iã carcẽrib⁹ emisse ad metã uenissẽt q̃drige erat op⁹ ut circũ ipsã flecterẽt. Hic
iuuenalis. Cur tũ hoc poti⁹ libeat decurrere cãpo:p quẽ magn⁹ equos arũcę flexit alũn⁹:Et cicero de oratore. Si ifimi
t⁹ forẽtiũ rerũ labor & ãbitõis occupatõ deflexo honorũ & ciatis cursu cõstitisset. Et Itati⁹. Flectere si pollẽ circũ cõpẽ
dia mete. et pfi⁹. qd sum⁹:aut qd nã uicturi gignimur. ordo qs rerũ:aut metę q̃ mollis flex⁹ et uñ. et Vir Hic uiride cne
as frõdẽtẽ ex ilice metã ostituit signũ nautis pr̃uñ reuerti scitis:et lõgos ubi circũflẽctere curs⁹:ponit tũ meta p trãsla
tõẽ ꝓ quocũq̃ tęrmio. Vir. His ęgo nęc mętas rerũ nec tpa pono. Etat igit difficultas circũflexũ. metę. nãsi nimis ad

hesisset piculū erat nec curr i ea illi rederet:et rotas amitteret.Sin ăt nimis lōgo illā spatō cuitare poterat q sequbat iter metā et illū breuiori uia delat ex sedo prior effici.artificiū g oūdit aurigarū. Illi n.uchemēter metę ut breuiori curriculo curreret adhęrebāt:qđ oñdit siati dicēs.flectere si possis circū pēdia metę.et tū sūma iduſtria cuitabāt ne illideret. Rota a ruēdo dicit:ruit.n.facile in suos orbes:hic rotūd. Feruidis uel calidis:nā motu calescūt. Vel feruidis.i.uelocib. Nā quē admōz frigescere dicim:q aut ocio torpēt:aut segni rē agūt:apud Terē.nimirū hic hoies frigēt.Sic q uchemēs tes sūt:& ucloces i agēdo calescere dicim. Vir.Stabāt ardētes tyrii.Et alibi ardēteſqz aduertit equos:q loc & homero ē

Euitata rotis:palmaq nobilis
Terrarum dominos euehit ad deos:
Hunc si nobilium turba quiritium
Certat tergeminis tollere honoribus:
Illum si proprio condidit horreo
Quicquid de libycis uerritur areis
Gaudentem patrios findere sarculo
Agros attalicis condictionibus
Nunq dimoueas ut trabe cypria
Myrtoum pauidus nauta secet mare.

Est ăt feruco feruesco ut. Vir feruet opus:& feruo feruis.idē. Totūq uideres feruere leucatē. Palma. Arbor ē i italia sterilis. In maritimis hispanię fructuz fert:sz imitē. Dulcē i aphrica sē statim euanescētē. Cōtra ăt i oriēte:& ex iis uina: alicubi ēt panis & pluribus quadrupedibus cibus:palmarū fructus dactyli.palmulę.Scādalides. Margaridę.Carcota & carcotides:teste plinio dicūt. Dat uictoribo ñ solū qa sēper uireat:hoc ē sibi cū multis aliis cōc: sz maxime qa hęc arbor nullo pōdere grauari pōt:qn surgat& sreleuet. Vnde uel refrigit uel extollit qcqd sup ipōitur.Sic & uictorię cupidus nullo obstaculo phibet & oia pfert:& cōtra oēs difficultates iuict surgit. Palma ergo primū uictorie ē:ide palmariū.i.palma dignū Ter.i eunucho.Id uero ē qđ ego mihi puto esse palmarium. Meta igitur euitata feruidis rotis.i.ab ipsis quadragis:ut sit intellectio quia ps pro toto ponitur:& nobilis palma.i.palma q hois nobilitat:q duo notāt uictoria:euehit ipsos.s.certātes ad deos dōos terrarū:nā oiuz dñi sūt dii imortales euehit ad deos:qa uictoria ex ipsa fama & gloria eqpat uictores diis.Sūt q crēdāt triūphū a poeta significari.& tūc lege palma nobilis.i.āplissima de hostib uictoria:euehit uictores dōos terrarū.i.ex uictoria ipio i terris potitos ad deos.i.capitoliū quo q̄drigis albis uerti triūphātes ioui optimo maximo sacrificabāt. Si puto rectis itelligi de uictoria ludorū. Nobilis.i.noscibilis uel nō uilis. Quapp qsqs uel uirtute uel uitio ilignis ē:i ea re nobilis appellat. Instituerat a principio oñdere poeta nō unū cē oium mortaliū studiū:neq idē oēs cupe:cū trahat sua quēq uoluptas.Sz diuersos diuersa sectari. Vñ pisius. Mille hoiuz spes:& rerū discolor usus. Quapp dixerat cē alios quos ludoruz delectarēt certamina:nūc alios pōit q ābitiōe trahāt:alios q agricultura delectēt:horū ăt neutrū ne magnis qdē cōditiōibus ipelli posse ut nauiget. Ordo ăt textus ita se hz. Tu nō dimoueas attalicis cōditiōib aut hūc ut ipse pauid nauta secet naue cipria myrtoū mare:si turba q̄ritū cer.et illū extollere tergemis honorib. Neq rursus dimoueas aliū gaudētē sidere agros sarculo attalicis cōditionib:ut pauid nauta sc.& ce.si cōdidit pprio horreo qcqd uerrit libycis areis Vides itaq hypbatiologiorē.i.trāsceſsionē i cōponēdis uerbis. Turba ppric ois ē hoiuz multitudo ergo uilis. Sz ut hūilitatē extolleret:addidit nobiliū q̄ritū:significat ēt turba:ut ē apud terētiū turbationē & tumultū:Quiritiū.i. rōanorū.Cures.n.ciuitas in sabinis erat:cui ipabat.T. Tacius. A curib ăt q̄rites dicebāt illi ciuitatis ciues.Cōcreuerūt igitur romulus & tacius i hāc sniaz ut ex duob populis un efficerēt:& sabini romā migrarēt:romāq nomē retinceret:sed romani & sabini q̄rites appellarent. Certat certatim studet. Tollere.extollere.i.ad altiorē dignitatis gradū adducere tus nō sūr sz trifur.i.maxim fur:uel trigemis q̄si a tribus ordinib.s.senatorio eq̄stri & plebeo illatos. Vel dixit tergeminis pp tres maiores magistratus pretura cōsulatū & dictaturā. Honores ăt p magistratib ponit māifestiū ē. Horreo sūt q dicāt granaria apud antiquos dcā horrea q̄si ordea:qa illd ătiqssimū genus frugū fuerit:ut ēt appet apd homerū. Alii horrea q̄si orida pp aspitatē aristarū:quōiā prisci fruges i suis spicis cū aristis i granariis cōderēt. Verrit.uerrēdo colligit.Est.n.uerrere trahere. Hic uerriculū genus retis qđ p q̄ trahit.Ñ uerrere ē cū loc cductis oib q̄ impedibant uecti sbabāt:purgat.Iuue. Verre pauimētū nitidasqz oñde colūnas.Et Vir. Quippe ferāt secū rapidi uerrātq; pauras. Verro ăt uerri facit & uersi. Libycis.a.i.aphricāis:q̄ regio apprie fertilis ē.Est ăt dnoiata libya ab epaphi filia & busiridis mīe. Area locus purgatus cocq̄tq; & cylidro cōsolidatus ubi frumētū trituriū dcā ab ariditate. Vir. Area tū primū iges ti ē equādra cylidro.sz i urbib areas latini dicūt:q̄s greci plateas nūcupāt. Ite locū purgatū q mox ędificio occupād sit. In hortis ēt q̄drata q̄dā & bās bacta atq; cocq̄ta spatia:i q̄ mox semia iaceāt ateolas dicūt sarculū pua marra ē. Iuue.ne marrę & sarcula dēsint. Iō sarrire dicūt agricolę:cū segetes sarculo leuit scalpēdo a noxiis herb purgāt. Attalicis.c.magnis pactionib. Fuit.n.ditissim pecunia:splēdida abūdātissimaq; supellectili. Attal pgami rex.Et cū sine libris deod retipopulū romanū ex testato hercdē reliqt. Hic oia magnifica & splēdida attalica dcā sūt. Proptius. Nec sici attalico mors meca nixa thoro. Aulea ēt.i.uestes qb parietes uestiūt & ornāt:ab corege istituta ab aula sua noiā sūt. Trabe.i naui dnoiatio ē. Cypria:p q̄cūq; naui spēm p gñe posuit:uel qa i ea isula ualidiores fabricarēt naues. Myrtoū mare iter iouiū & egeū ē a mytolo mercurii filio. Hic hippodamię q̄ filia erat enomai regis archadię auriga fuit. Sed cum pelops certaturus esset cum puella in certamine currulitio q to si uinceret prēmium esset puellę coiugium:si uinceretur pena mors pollicitus ē primam noctem puellę pelops myrtolo:si ille per fraudem axē in curru puellę cereum:ut in

cursu dissolueretur currus efficeret. Recepit se facturū adolescens: & quod recepit prestitit. Sed non seruauit fidē pelops: perentem quę primam noctem myrtolum in proximum mare precipitauit. Indeq; nomen sibi mare uendicauit. Quemadmodū deditus agriculturę non pōt impelli: ut questus gratia nauiget. Sic econtra nec ipse mercator unq̄ relinquet nauigationem. Tetretur quidē ille quandoq; aiaduertens grauem in mari tēpestatem: & laudat prę se eos qui p tul a mari ocium: & rem rusticā sectantur. Sed ut illa cessat ad ingeniū redit. Mercator igitur metuens aphricū, i. uentos: ut sit spēs pro genera luctatantem fluctibus icareis, i. mari per eandē figurā, q. d. excitantem tēpestantem. In qua uidentur uentō luctari aduersus marc: ut ipsum in fluctus extollant atq; fundo inuertant. Est aūt gręca locutio & apud latinos poetas honesta luctorti bi & certo tibi. Luc, aūt est cū omni ui adhibita cōtra aduersarium niti inde lucta ludi genus inde re luctari repugnare. Ica. & hic etiā spēs pro genere est aūt icariū mare ab icaro dedali filio: q̄ in id deciderit denominatū. Ferunt, n. fabule minoa cretensem regem deprehendisse dedalum: & paliphę uxori ligneā uaccā: in quę tauro se admisceret fabricasse: & ariadnę filię precisus & thesei conciuis uiri beniuolentia atq; cōmiseratione motumo stendisse theseo: quo pacto minotaurū interimeret: & labyrinthi errores euadere posset ppeaq; remotis cibus nauigiis spē omnē dedalo ex insula abeūdi ademisse. Quapp ad artes suas cōuersus dedalus & sibi & filio icaro alias cōposuit. Admonuitq; icarū: ut se sequeret. Neue aut ita alte uolaret: ut ardore solis cera qua pennę cōpacte recto ordine stabant liquesceret. Neue rursus ita ad infima ut degrauatis ex ppinquo humore pennis substentare se in aere non posset. Aurcū quidē precep tum: & quasi stultus adolescens melior obtēperare uoluisset incolumis in portū uenisset. Sed ductus cupiditate a scendendi alas: ex ardore amisit: & in subiectū mare decidit. Est aūt mare hoc inter cretā atq; sicilia. Dedalū aūt prudentia sua sospitō in italiā pduxit. Sed ut ad uitā moresq; fabella reducat. Optimū cōsiliū ē ne aut ita alta & celestia petamus ut oīa humanā naturā excedāt: nā quēadmodū exrecto solis intuitu uisū amittim⁹. Sic in huiusce modi rerū inuestigatiōe deficim⁹. Aut ita ad humilia descendam⁹: ut nihil nisi corporeū & fordidū & caducū meditemur. Sed est ita uolandū, ut & aliquid ex nostra contēplatiōe & doctrina supra humanitatē assequamur: & infra diuinitatē cōtineamur

Mox Reficit rates quassas: ostendit innatā huic hōi cupiditatē nauigandi. Esset, n. cupidus si nulla admōitus tēpestate enauigaret: cū nauigatio ipsa periculosa sit. Cupidiet cū admōitus tū paratis nauibus enauigaret. Sed tūc cupidissimus qui & a tēpestate pxima admonit⁹: & nullo tūc instructo nauigio tū parat quassatū reficere: sed qđ infinitā cupiditatē ostēdit: reficit nō nauē in qua minus periculū uersat: sed ratē: rem discrimine plenā. Sūt. n. ppriē rates nō naues sed cōnexe inter se trabes reptę in mari rubro anteq̄ danaus nauē q̄ prima fuit in gręcia iuexerit Ratibus ergo inter insulas maris rubri nauigabat. Indocilis: & hic auxesis magna. Optim⁹. n. est & ab omni prurbatiōe remot⁹: qui paupertatē qppe q̄uel secundū stoicos malū nullū sit: uel secundū pipateticos minimū malū cōtēnat. Deterior aūt qui est si nō ualet cōtemnere: tū nō omnino iniquo animo illā pfert, sed miser qui nō patit: miserrim⁹ aūt qui pati idocilis est, i. cui⁹ ingeniū tanta auaritia captū sit ut hoc docceri nō possit. Pauperiē, i. paupertatē. Dicuntin iure ciuili pauperiē damnū aliena quadrupede nobis in agro illatū: quoniā ex illo pauperes efficimur. Est qui nec. u. p. m. Diuersū studiū a superioribus: illi cū summa parsimonia a lucro in uigiliant: isti genio uoluptuose indulgēt. Peculaa potando uasa sūt quibus bibimus. sed & qđ bibimus poculū appellam⁹. Vir. Poculaq; iuentis acheloia miscuit uuis. Massici a loco ubi optima uina, pducebātur massici populi in cāpania locus olim sacer mineruc: isti hic furentū: illinc falernū habent. Veteris laus a uetustate qua uia cōmendātur. Vet⁹ aūt dicit a ue particula itensiu a q̄si magnę ętatis. sit ue hemēs magnementis. Aliqnādo aūt priuatiua ē: ut uecors quasi sine corde, i. sine prudētia. Nā cōtra cordatū prudentē dicim⁹. Nec spernit. Liptote ē cū min⁹ dicim⁹ ē plus itelligim⁹. sic maro, Munera nec sperno, i. cupide accipio ergo nec spernit non pauci facit & cupide accipit. Dicim⁹ aūt sperno spernis & aspernor aspnaris. De die solido. i. solidū & integrū cē oportet Dicim⁹. n. statuā ex solido aere cū ita fabrefacta ē: ut nō sit pducta ex laminis. Intus aūt uacua sed i tegra extet

Denotat igit pdiē solidū. n. qui, pfestus dicit: qui nulla in parte uacat: sed totus negociis ipendend⁹ est. Iste igitur nō dubitet de huiusce modi die parte uacuā & ociosā relinquere: & in ea cessare. Sit deniq; sentētia q̄ nō solū i dies festis cessat a & uoluptati idulget. Sed etiā inparte pfestorū ita cōsumit. Erant apud aūt antiquos dies festi pro festi & intercisi. Festi dicati sunt neq; publicū priuatū ue negociū agere licet: in quibus i sunt sacrificia: epulę: ludi ferię: profecti uero toti integriq; negociis dantur: hosque poetanunc solidum: idest integrum appellat: quoniam nulla hora huiusce modi die a negociis cesset. In iis erant fasti in quibus prętorii ius fari liceret. Comitiales in quibus habebatur comitia. Comprehendini & prelia rc. Interfici diis hominibusq; communes erant. Nam in iis cum hostia cedebatur nefas erat fari. Intercisa & porrecta fari licebat. Rursus cum adoleretur non licebat.

Stratus membra idest habens membra strata. Synedoce est cum dicitur toti homini: quod est in parte hominis. Ceinde ea pars in accusatiuo ponitur. Vt uidimus pompeium abscisum cput: sic Virgilius Tristior & lachrymis oculos suffusa nitentes. Ponit autem ante oculos pigerrimam

ceſſationem cum dicit ſtratus membra. Sternere uero ſignificat rem erectam deiicere. Vnde Vir. Sternitur infoelix alieno uulnere: hinc cęſum exercitum ſtratum dicimus: inde ſtragē. Et quoniā ſtrata quęq; coequata ſunt: dicimus ſternere uias lapidibus: aut alia materia: propterea q; Vir. Et ſtrata uiarum ſic ſtratū mare quādo nullo urgent in fluctus uentro ęquatum manet. Vir. & omne tibi ſtratum ſilet ęquor. Sub arbuto: ſpecies pro genere. Eſt autem arbor hęc notiſſima: poma. n. ſimilima fragis producit: comara & hyemitila greci nuncupant: ſemp frondeſcit: & q̄uis apud nos non multū ſit alta: tamen quinquaginta cubitorū in arabia inueniri auctor ē iuba. Viridi. a uigore dicitur. Vnde dicimus uirides plantas quę nondū arrucrunt: & in uigore ſuo ſunt: & quoniā in illis herbacius color ē: cum criā colorē uiridē dicimus. Vnde illud maronis. Iam ſenior: ſed cruda deo uiridiſq; ſenectus. Aquæ: aq̄ oia ſunt ſecundū Talentę. Vndē Vir. Oceanumq; patrē rerū nymphaſq; ſorores uel ab ęqualitate ſubtracta diphtongo: quoniam niſi externa uis appellatur ęqualis ſemp maneat. Caput. quia omnis ſenſus capiat. S3 ois origo & pricipiū cuiuſcūq; rei caput ē ergo ad caput aq̄. i. ad fontē. Dicim⁹ & p tranſlationem caput primaz ſūmaz in pecunia: a qua foenus aut aliis quęſtus ſit ueluti rei principiū. Vnde alibi denas hic capitis mercedes exigit. Sed & hanc candē ſortē appellant. Lene. intactu proprie dicimus lene: cui⁹ contrarium ē aſperum. Demulcet lene. Aſperum ledit. Sed p tranſlationem in guſtu quod ſuaue ē lene appellaē. Trāſfertur & ad animum ut mitem lenem dicamus. Eſt autem a grēco uerbo λειαίνω polio quia polita & lenigata corpora lenia ſunt & tactum demulcent. Caſtra: ubicunq; milites ad bellum congregati manent: caſtra ſūt. Vnde & ē nauibus dixit maro. Nos caſtra mouemus: quoniam in illis milites eſſent. Sunt dicta caſtra quaſi caſta uel caſtrata: qa propter ſeueritatem priſcę militaris diſciplinę omnis in illis libido caſtrata eſſet. Inde caſtramentari caſtra ponere. Li tuo. Sunt qui dicant lituum proprie eſſe genus tubę ab robuſtiore partē incuruū. Vnde gracilior uox exiret & eſſe p onomatopian dictum a tenui uoce lituum. Inde a ſimilitudine formę uirgam: qua augures in aere templum deſignabant: & qua reges lites dirimebant lituuz dicerunt. Alii uolunt lituuz a principio eſſe dictam uirgam regis alitibus dirimendis: deinde per ſimilitudinem formę & genus tube & auguralem illā uirgam inde eſſe appellatam. Sonitus tubę. Tuba in tyrrhenia reperta ē. Vnde ſtatius Tyrrhenuſq; tubę mugire per ęquora clangor: auctor autez tubę Maletus ſiue Malcus dictus. Deteſtata: participium deponentis paſſiue poſitum ut multa alia uidemus. Teſtari teſtimonium perhibere. Item teſtamentū condere quia in eo ſit teſtatus quid uelit. Item alterius implorato teſtimonio aſſirere. Vir. teſtor cara deos & te germana tuumq; dulce caput magicas in uitam accingier artes. Obteſtari uehementer rogare. Deteſtari noſtro teſtimonio rem abominari. Mtribus: omnes bella deteſtantur: pręſertim matres: & quia imbecillioris ſunt ſexus: & quia uehementer filiis timent. Dicitur autez mater uel quia grēce μήτηρ ē uel a materia qa in foetu marceriam prębet. Vt enim ſemen paternū pro artifice ē: & formā prębet ſic mater ſanguinem exſe pręſtat: ex quo foetus formatur. Manet ſub ioue frigido. Nec in hoc loco oblitus ē oratorii artificii ad rem probandam noſter poeta. Itaq; ut oſtēdat q̄ta ſit in uenatore cupiditas uenandi: demonſtrat & quibus uoluptatibus priuari patiatur: & q̄ incōmodo ultro ſubeat. Nam in ſaltibus pernoctans relinquit uxorem: & ea quidem teneram & iuuenculam cum qua molliter cubare poterat: & tollerat nocturna frigora: tollerat labores: cum feras ut ſunt cerui curſu inſectetur. Tollerat pericula cum ſępe ſęuioribus congrediatur: ut apros uidemus. Venator immemor tenerę coniugis manet ſub ioue frigido: exclamatio ex contrariis: cum tanta ſit uenandi cupiditas: ut nonſolum uenationem pręponat innatę uoluptati coniugii pręſertim cum uxor tenera ſit: propterea q; amabilior: ſed obliuiſcetur illius. Magnum igitur eſt ſtudium uenādi: quod non ita naturale ē omittat uoluptatem coniugii: ipſa natura homini inſitam. Sed maius: ſi uxor tenera ſit. Maximū autem ſi ita omittat ut etiam obliuiſcatur. Quid ergo dices ſi non ſolum non omittat uoluptatem ſed pro illa labores & pericula ſubeat. Manet: perdurat ut oſtendat diuturnitatem temporis. Sub ioue frigido. i. ſub aere quia nullo tecto defenſus ſit: quod latini ſub diuo dicunt: & manet eo tempore quo frigora ſunt. De ioue plura alias Interim intellige iouem pro aere accipi: nonnunq̄ pro igne & aere: alibi pro anima mundi. alibi pro ipſo deo omnium conditore. Catulis: pro canibus poſuit quibus in omni uenatione utimur. Fidelibus: quia natura homini fidelis ſunt uel ſagacibus uel ſilentium in inueſtigando ſeruantibus. Cęterum catulos dicimus non ſolū canum filios ſz oium quadrupedū: qbus ungues recurui ſunt: ut leonis urſi lupi & ſimiliuz. Item in ſerpente catulos dicimus: pullos uero in ęquo & aſino. Item in omnibus auibus: ergo ut pullum dicimus equinum: ſic colūbinū & anſerinū, ſic pullos gallinaceos: Sed in boue & elephanto nituli ſunt. Ex oue agni: & capris ędi. Poſuit autem ceruā pro mitioribꝰ: apros quos greci capros dicunt, p ſęuioribus. Marſus. ſpecies ē progenere. marſi autē populi ſūt a marſia. Cyrces filia denominati: a q̄ didicerunt ſerpētū morſibus mederi: ut pſilli in libya ſūt iuxta. Nagas. Vir. Retia rara plagę. Quem

Sternit, nunc niridi membra ſub arbuto
Stratus, nunc ad aquæ lenę caput ſacræ.
Multos caſtra iuuant: & lituo tubæ
Permixtus ſonitus: belłaq; matribus
Deteſtata, manet ſub ioue frigido
Venator: teneræ coiugis immemor
Seu uiſa eſt catulis cerua fidelibus
Seu rupit teretes marſus aper plagas

Arbutus

Plagas. Vir. Retia rara plagę. Quem locum alii diuidunt: ut dicant retia maiora & plagas minora: quibus uidetur hic poeta alibi arteſtari. Aut enim. Hic multa cane apros in obſtantes plagas aut tramite leui rara tendit retia. Alii p diffinitionem dictum uolunt: ut ſic plagę quę retia rara ſunt. Alii dicunt plagas funes: quibus retia tenduntur. Alii in ternodia in retibus quas maculas nuncupant. Teretes tereti filio. Teres ex eni longum rotundûq; ſimilis dicimus Vnde infra teretesq; ſuras. Dixerat diuerſos diuerſa ſtudia ſectari. Nunc oſtendit ſe muſis delectari: & ſummo artificio conſiliũ ſuum ut a principio oſtendit cęteris preponit. Hedere ideſt poetica facultas quę hedera coronatur propterea; dixit prima doctarũ frontium. Eſt hedera dicta qđ parietibus arboribuſq; hęreat & bacchо cõſecrata: & quia bacchus poetis pręeſt: iccirco poetę illa coronantur. Vir. Hanc quoq; ſine tpra circã Inter uictrices hederam tibi ſerpere laurũ. Et propertius. Mi folia ex hedera porrige bacchę tua.

Me doctarum hedere præmia frontium
Diis miſcent ſuperis: Me gelidum nemus
Nympharumq; leues cum ſatyris chori
Secernunt populo: ſi neq; tibias
Euterpe cohibet: neq; polymnia
Leſboum refugit tendere barbiton.
Quod ſi me lyritis uatibus inſeris
Sublimi feriam uertice ſidera

Ode ſecunda delaudibus octauiani

Doctarum. f. i. frontium doctorũ hominũ ſic Maro. Scuta uirum galeaſq; & forcia corpora uolunt idęs corpora uirorũ fortiũ. Nec iniuria doctos appellat poetas. Nã & ſi omnis in ſua diſcipliua eruditus doctus iure hęatur: tamen nihil bono poeta doctius eſt: cum non ſolum ille humanas omnes doctrinas amplectatur: ſed inſuper diuino furore affletur. Frons dicitur qđ oculis pforata ſit. Diis miſu. non per arrogantiam dicit ſe diis admiſceri: ſed tanta inde capere lętitiã, ut ſe deum putet. Cęterũ recte dicimus diis quodamodo admiſceri poetas. Quia ut teſtimonio grauiſſimorũ philoſophorũ in oratione quadam demonſtrauimus diuini ſunt poetę: & diuinos honores nõnulli aſſecuti ſunt: ut delino & Amphione memorant. Me gelidum. Secernitur a uulgo & a grege indoctorũ & inter pauciſſimos enumerandus egregius ſit poeta. Per nemus aũt & nymphas & ſatyros indicat poetas frequentiã hominum refugere & ſolitudine delectari. Hoc idem oſtendit Iuuenalis: cum deſertis agamppes uallibus eſuriens migraret in atria clyo. Gelidum non ex noxio ſed ameno frigore. Leues ſaltando. De ſatyris aũt & nymphis in ſequentibus dicemus. Si neq; tibias euterpe cohibet. i. ſi muſę: quas per euterpem unam ex iis deſignat: nõ ꝓhibent me a tibia ideſt a uerſibus q tibia canũtur: qbus uerbis emẽdat ſiquid arrogantius de ſe dixiſſe uidebatur q. d. q miſcebitur diis arte poeticã: ſi hoc ſibi concedant muſę: ut non hoc ſuo artificio: ſed dearum dono prouenturũ affirmet. Non ergo ſibi rem prędclaram arrogat. ſed muſis tribuit. Ergo & inuidiam amouet & attentionem q res magna ſit: & beniuolentia qđ in ea ſe laboraturũ pollicet: docilitatem qđ ꝓponit circa qđ uerſetur: eodem tempore ſibi conciliat. Tibiam uero dixere latini: quia principio cum ſimplex eſſet ex oſſe tibiarum qđ uel cerui uel ingruibus ſimilibuſq; auibus eſt: efficiebatur. Volunt aũt inuentam in phrigia: ſed nonnulli ab euterpe: Alii a marſia. Alii a mida. Alii marſiam ſimplicem. Midã uero duplicem inueniſſe affirmant. Alii Hyagnim primũ tibiã inflaſſe referunt. deinde eius filium Marſiam inſtituiſſe. Plutarcus in li. de muſica tam egregiũ inuentũ non humanũ uult eſſe ſed diuinũ idq; alęci teſtimonio in appollinẽ refert et: tibiarũ citareq; muſicã repperiſſe ſcribit Anticles aũt affirmat ſtatuam illius quę in delo eſt dextera arcũ tenere ſiniſtra gratias: quarũ una lyra altera tibiam gerit: & quę in medio eſt ſyringã inflat. De euterpe & pol. deq; cęteris muſis ſuo loco dicemus. Leſboũ bar. egregium carmne & quale alęus Sapphoq; egregii in leſbo poetę cauere ad barbirõ ſolebã. Barbytos lyra maior eſt orgão ſimilis. Citharę ut gręci uolunt repertor fuit appollo. Vt hebręi Tubal ante diluuiũ noe. Fuit eius forma initio ſimilis pectori humano. q uti uox ex pectore ſic ex illa cantus prodiret. Vnde nomen aſſumpſit. Dores enim pectus citharam dicunt: paulatim deinde plures eius fuerunt formę: ut pſalteria lyrę chelis barbitę phęnices pertides. Indicę q feruntur a duobus ſimul. Quod ſi me. Magnifice de moecenate modeſtiſſime de ſe loquitur. Non. n. affirmat ſe uate eſſe. Verũ tanti iudiciu moecenatis facit: ut ſi ab eo uates eſſe lyricus iudicetur cęlũ capite tangere poſſit. Et laterentium pene diuinã illi attribuit q iuditio ſuo poetã ſe fieri poſſe putet. Inſeris uatibus ly. ideſt immittis inter uates. Ab eo qđ eſt infero inſerui inſertũ. Nam de arboribus infero inſerui inſitũ dicimus. Sublimi fer. n. ſ. prouerbium eſt: ut qui ſe felicem putet capite cęlũ tangere dicat. Vulgo aũt dicunt ſi hoc aſſequar digito tangam cęlũ. Sed altius intelligamus hoc eſſe dictum ut exprimeret quid ſit poeta. Nam cum & platonici & ariſtotelici poetã & infra deũ & ſupra hominẽ eſſe uelint: hoc nũc tolũt exprimere cũ dicat q ita ſe a terra tollet: ut nõ penetret qđe cęlũ ſed tũ ãgat.

Ode Δικόλωσ eſt. n. bimembris. Ex ſapphico endecaſyllabo q cõſtat ex trocheo: ſpondeo: dactilo: & duobus trocheis. Et in quarto uerſu ex donio dimetro in quo eſt dactilus & ſpondeus. In laude hęc octauiani tendunt quę ut deum hortatur: ut aſſiſtẽto ex diuturnis ciuilibus bellis imperio ſuccurrat. oſtenditq; oiaq; petiit ꝓdigia i uindicta interfecti Iulii cęſaris uenisſe. Calamitates aũt quecũq; acciderint deorũ irę pacationem uero & tranquilitatem illi eſſe attribuendam ueluti propitio deo. Nec rõne caret adulatio hęc quoniam cũ reliqui cęſares non niſi poſt mortem inter deos relati ſunt ſoli octauiano adhuc uiuẽti aras & ſacrificia populus romanus poſuit. Hinc ipſe alibi: iurandaq; tuum per nomen ponimus aras. Et.

Virgil.in primo georgiorgicorum eum ranq̃ deum inuocat.

IAm satis. qa diu durarunt, Pathetica oratio é: & statim a principio cõmouet cõmiseratiõnem a diuturnitate tẽporis. Vehementer.n.mouemur cũ diu qnẽpiam in miseria fuisse intelligimus. Vñ achimedes apud Vir. Tertia cũ lunę se cornua lumine cõplent. Niuis atq; .d.g. ponit niué & grãdine ꝓ rebus durissimis: ergo pathos a materia. ut cũ Cicero queritur flãmam ex lignis uiridib⁹ factã ut fumo idusus necaret. Vir. At pater omnipotens densa inẽ nubila telũ cõtorsit. Hęc autẽ cũ cuueniũt damnatẽ aliq̃ protendere solent: ut hic ante ciuile bellum & priscis tpib⁹ añ bellũ primũ pũicũ adeo exũdauit tyberis ut & prio ipetu multa in urbe ędificia dinoscerent: & mox illo stagnãte plura corrupta rucrũt: & adeo nubilosus annus quo Cęsar perit: pdurauit: ut nulle fruges ad maturitatẽ pductę fuerint. Nix gignitur ex uapore frigido & humido in medio aeris interstitio a mediocri frigido in nubis corpore cõgelato. Est minus hoc frigus quo generatur nix q̃ quo generat grãdo: quia habet admixtum aliquid de calore: q in nubis substantia indusus nec statim a frigore uictus niuis substantiã rarefacit & mollem reddit: tandẽ q̃ prędalente frigore albẽscit. Ait autem Aristoteles quod pp debilitatum frigus a calore frangitur in partes latas. Caliditas.n. admixta nubibus niuosis nõ sinit illã densari ut grandinem: unde modico calore liquescit. Niuis é secundum albertũ: ut malas herbas enecet: bonas alat. Nã constringit terrę meatus. Vnde calore ad interiora reuocato attrahitur humor ad radices. Grandinis: grando dicitur uel quia granis cõtineat uel quia grandior sit. Est autẽ secundũ Aristotelem stilla pluuię frigiditatis: uentiq; uigore in aere congelata. Fit ex uapore frigido humentiq̃: quia ad interiora nubis fricetur cõpressus a calore circũstãte. Frigus.n. acris calorẽ fugiens interiora nubis petit: seq̃ condẽsando maiori ui insurgit. ꝓptercaq̃ uaporẽ in nube deprehensũ cõstringere ualet: & in duritiẽ conuertere. Quę cã é: ut minus in hyeme grando gignat q̃ in ęstate. Virtus.n. frigoris q̃ impellẽte calore in ęstate in unum cogit: ꝓ hyemẽ uero toto aere diffundit. Vnde inualidior disiuncta insurgit. Addit Aristoteles illã gigni longe a terra. Hinc longiori spatio ꝓ aerẽ reuoluta facile rotundat & assiduo attritu minuit. Quod si in uiciniori parte aeris gignat quia ad paruum spatiũ ferẽ & maior & minus rotunda cadit. Frequẽtius aũt in die ubi calor intensior é q̃ in nocte orit grando. Dirę: quia ex deorũ ira ꝓuenerit. Pater Iuppiter: qué patrẽ hominum atq; deorũ poetę appellãt. Recte aũt illi attribuunt huiusce modi oia q̃ ignis aerisq; ui gignuntur: quoniã ut iuno ꝓ aqua terraq; capit: q elemẽta patiunt: propterea q̃ femina é. Iuno: sic Iuppiter ętherẽis aerisq; symbolũ continet. Hęc aũt aguntunde marem uolunt iouem. Dicunt hi fratres ꝓpter cognationem que è in elementis. Ineunt insup cõiugiũ quoniã ex ui actiua iouis. i. supiorũ & passiua. Iunonis .i. inferiorum elementorum cuncta gignuntur. Rubenti: refert acron cęterorum deorum manubias albas nigrasq; cõ iouis uero rubras & sanguineas: rubenti ergo ut alluderet ad naturam fulminis ex igne rubentis. Fulmen est uapor ignitus: compactus: & solidus impetuose cadens. Gignitur ex uapore grosso ex contrariis & diuersis compositũ ue hementi calore inflãmato: & uentorum nubiumq; concussione impulso: & quasi lapis igneus deconcauitate nubis deorsum per uiolentiam pulso. Raro cadit in frigidissima hyeme: quia propter frigus uapor in aere nõ gignitur. Raro etiam in uehementi estate: quia propter siccitatem & subtilitatem aeris uapores in nubibus non aggreganter. Sed a calore consumunt. In uere autem & autumno uapores multi eleuantur & condensantur & ignescunt. Refert Aristoteles tria esse genera fulminũ. Vnum quod aduret. Alterum quod quia humidus non urit: sed quod tangit in nigridinem uertit. Tertium é clarum & mirę naturę. Nam uinum effundit intactis uasis. Aliquando fracto uase ita obstupescit uinum: ut per tres dies non fluat. Aurum in saccis & uasa argentea incapsulis ita liquefacit: ut sacculi capsulęq; integre mancant. Comburit manum chyroteca intacta manente. Immo totum hominem in cinerem conuertit integris uestimentis. Martia romana mulier grauida icta fulmine partu ex animato illesa permansit: propter hanc triplicẽ naturam trisculum illud finxerunt poetę. In calidissimis regionibus raro sunt: quia ineis parum humor ualet. Item in frigidissimis ꝙ in eis calor cito extinguitur. Tuscorum litterę ut tradit plinius nouem deos emittere fulmina dixerunt: eaq; esse undecim generum. Sed iouem tria emittere. Romani duo tantum statuerunt diurnam quę ioui: nocturna q uę sũmano tribuunt. De sũmano meminit plautus. Sacras arces templa: que cum publica sint: publicum maluꝫ ꝓtendunt. Hoc sępe apud Liuium notatum é. Gentes: pro familia capimus ut de gente cornelia: hinc gentiles. Hinc etiam gentiles. i. agnati. Dicimus item gentes nationes. Vir. Quas gentes italum quas non oraueris urbes. Sed etiã hoc nomen ad bruta transfertur. Vnde Homerus μυρίωνἐθνέα πόλλα. i. muscarum gentes multas. Hunc imitat⁹ Virgil. dixit de apibus. Cum gentis adultos educunt foetus. Christiani autem gentes appellant omnes externos id est qui non sunt ciues diuinę ciuitatis: sed alieni a christiana fide. Hos ergo gentiles dicunt. Terruit gentes: quasi omnes populos. Graue molestum. Graue enim ponderosum significat. Inde per transfationem dicimus rem graué quę aio molesta é iuuenalis. Iam grauis es nobis: & semper emungeris exi. Ité amarũ Lucretius. Abrotanoq; grauem & tristia cętaurea. Dicimus cõtra graué uirũ q auctoritate & prudẽtia ualeat: q cũcta mature: & cũ rõne exacta faciat

Am satis terris niuis: atq; diræ
Grandinis misit pater: & rubenti
Dextera sacras iaculatus arces
Terruit urbem
Terruit gentes: grauge ne rediret

Vir. Tum pietate grauem: ac meritis si forte uirum quem. Dicimus grauidum. Vir. Marte grauis geminam partu dabitillia ꝓlem. Sęculũ pro ętate ponitur a sequendo dictum. Nam ut in flumine fluctũ fluctus sequitur: sic in curſu temporis ętas ętatẽ impellit. Videtur q3 maxime esse centũ annorũ spatium. Nã ludi sęculares romę centesimo quoq; anno celebrabantur. Ethrusci aũt secundũ Censorinũ ad Cerelium ab ostento in aliud ostentũ ꝓducebatur: ergo non paria erant apud illos sęcula. Pyrrhę: Ferunt fabulę iouẽ scelera hominũ exploraturũ in terrã descendisse: & sub forma humana in hospitiũ a lycaone archadię rege susceꝑptũ: sibiq3 hospitẽ quẽ rex interemerat cpulandũ positum. Iratumq3 iouem regem in lupũ mutasse. Ac postremo cum uniuersos mortales summis flagitiis inquinatos cerneret diluuio illos perdidisse: exceptis deucalione & pyrrha eius uxore: atq3 patruele. Isti ergo soli ex uniuerso hominũ genere relicti a themidis oraculo acceperunt posse ab illis reparari humanũ genus si ossa materna posi tergũ iacerent. Illi ꝓ matre terrã accipiẽtes: & ꝓ ossibus terrę lapides: eos iecerunt. Atq3 ita iacti a deucalióe in mares. Iacti a pyrrha in foeminas conuersi sunt. Timebãt igitur hoc tempore: ne diluuiũ illud rediret Diluuium deucalionis fuit: ut ait Varro regnante athenis crimao qui cecropi successit: ut aũt placet. Eusebio & Hieronimo nõ dum defuncto cecrope Tempore autem cecropis Moyses populũ ex ęgypto eduxit. Fuit aũt hoc diluuiũ anno mũdi circiter septuagesimum septimum supra tria millia & sexcentos: sed non peruenit ad ęgyptum usque. Maxime autem occupauit thessaliam: ubi regnauit deucalion & loca uicina Itaq3 nõ fuit uniuersale: ut diluuiũ factũ sub Noe. Origo aũt huius familię fluxit a titane cęli & uestę filio. Ex hoc enim natus est Iapetus: & ex Iapeto ꝓmotheus & epimetheus. Prometeus deucalionẽ genuit. Epimetheus pyrrham. Cum igitur deucalion homines qui diluuiũ ad montana confugerant: & ritu ferino uiuebant descendere in loca culta ꝑsuasisset: & ad ciuilem uitam traduxisset: inuenit locũ fabula: ut illic iactu suo. i. ui uerborũ lapides idest duros & efferatos mortales in homines: i. in immitiorẽ naturã hominis cõuerteret. Noua a grẽco: illi enim νέον dicunt. Sed etiam nouũ magnum & admirabile. Vir. pollio & ipse facit noua carmina. Monstra monstris & portentis & reliquis ad futurorum pręscentiã spectantibus alium locũ instituimus. Queste ab eo quod est queror sine diphthõgo unde querela. Quęro aũt diphthongatur: unde quęstus lucrũ. Proteus deus marinus secundum. Theodontium oceani & Tethyos filius uates fuit. Quem & homerus ab Agamẽnone: Vir. ab Aristeo futura prędicere coactũ scribit. Erat eius natura: ut uoluus nunq3 diceret: Coactus aũt in uaria monstra se cõuertens hominesq3 illudens diffugiebat Quã rem maro in quarto georgicorũ mirifice describit. Hunc diuus Hieronymus ꝓmendatio poni credit. Nos in eo loco censuimus poni ꝓ uero uariis mendaciis tecto & qđ nisi ui ingenii adhibita tot ueris similibus inuolutũ: quę omnia falsa sunt dignosci nequeant. Vertitur ergo ꝓteus in uaria monstra: quia latens est ueritas: & dum pro illa multa se nobis uerisimilia offerant: in monstra inducunt. Hunc ex pallene urbe natũ in ęgypto regnasse referet Ser. Fingitur neptunni pastor: & eius armenta quę ex mõstrosis sunt piscibus nutrire. Pecus armenta intelligit. Cęterũ pecus teste Ser. omne aial est qđ humana effigie caret. Hinc maro de fucis dixit. Ignauũ fucos pecus a pręsepibus arcent Est aũt hoc pecus ris. Vir. Formosi pecoris custos. Ipse, ltẽ hoc pecuare ipsi?. Findor ut archadię. p. r. r. Item hoc pecu & in plurali pecua. Inde pecuari a pecore colendo. Cicero pro deiotaro rege: ut non solum tetrarcha nobilis: sed etiam optimus pater familias & diligentissimus agricola: atq3 pecuarius haberetur. Sed ut ad poete uersus redeam: tota hęc descriptio ex tanta rerum inuersione magnam mouet commiserationem cum animantia non solum uictus sed & sedibus a natura datis diluuio priuarentur. Hęsit idest perstitit: ut ostendat inundationem diuturnam fuisse. Inde dicimus hęrere dubitare quia qui in racionando dubitat: consistit: neq3 procedit ad ulteriora. Est etiam hęrẽ niti Virg. hęrent parentibus scalę. Dicitur item hęrere res: quę aliquo impedimento prohibita discedere nequit: sic aues ramis hęrent & uaues uadosis locis. Vlmo pro omni arbore. Dama: animal est non multum a caprelo dissimile. Aequore supericcto: quia mare occupauerat terram: quam suam esse oportebat. Vidimus: excitatur commiseratio aduersa in rebus enim aduersis: ut docet Cicero: duriora quęq3 sunt: quę uidemus: q̃ quę audimus. Virg. Quęq3 ipse miserrima uidi: & quorum pars magna fui. Et de pallante. Ipse caput niuei fultum pallantis: & ora & uidi. Flauum: uel tunc flauum quia diluuio auctus cenubentur fluctes: uel epithetum est perpetuum huius fluminis quia citato fluens cursu raro limpidus apparet. Vir. Verticibus rapidis & multa flauus harena. Tiberis. siue tyberimus in etruria nascit ex apennino supra casentinatem agrum. Nec procul a nostro arno: primo tusciam ab umbria diuidit deinde multis relictis uerbibus romam influit: & tandem mare tyrrhenum ingreditur: olim albula dictus est deinde tybris a tybri antiquissimo rege etruscorum qui piraticam exercęns circa ea loca periit. Alii uolunt tybrim hunc non tuscorum: sed

Sæculum pyrrhæ noua monstra quæstæ:
Omne cum protheus pecus egit altos
Visere montes:
Piscium & summa genus hæsit ulmo:
Nota quæ sedes fuerat columbis:
Et superiecto pauidæ natarunt
Aequore damæ:
Vidimus flauum tyberim retortis

aborigenū fuiſſe regem: alii albanorū. Sunt poſtremo qui referāt ſyracuſanos quādoq; athenienſes ſiciliam infeſtantes bello ſuperaſſe: multoſq; e prēlio captiuos abduxiſſe: illoſq; ad eorū cōtumeliā circa ſyracuſas foſſam ingentē ducere & i illā fluuiū deriuare coegiſſe: atq; ipſam foſſā ūβ p'v. i. contumeliā appellaſſe. Deinde ſequētib⁹ tpibus ut ēt memorat maro: coloniā in Italiā duxiſſe: & loca uicina fluuio habitaſſe: & a foſſa ſuę patrię illū hybrim primo. deinde mutata haſpiratione i. t. tybrim nuncupaſſe. Eſt preterea apud romanos uocat⁹ rumon: quaſi ripas ruminans. Ité tarentus a terendo. Retortis undis: qa uiolentia maris repulſus urbē inundauit. Item retortis uel quia p tramites: uel quia per agros exiret. Eſt ergo ſnia ſecūdū acronē: q ipſe fluuius exiret in tēpla ueſtę cū undis retortis a littore etruſco. i. a mari etruſco. i. tyrrheno in qđ egreditur. Littus terra ó q̄ ab aqua tāgit ſecūdū Ciceronem in topicis. Aut auté ſcęuola ita dici: uel q ad eā aqua alluđat: uel qđ alluit, uel q aq̄ illic elidit. Donatus autē ait: litus aliquādo ſignificat ſpatiū circa aram: a litādo quia ibi litatur. Affertq; illud ex marone. Iacet ingens in littore truncus. Acrō uero cadē auctoritate nixus: camporū extremitatē littus eſſe in eo loco uult. Ego āt iccirco a marōe illic litt⁹ poſitū puto qa uoluit alludere corpi Pōpeii in alexādrino littore ſine capite iacenti. Eſt igit littus đ mari dictū ripa de flumine. Ouidi⁹. Cāpoq; recepti liberioris aquę p ripis littora pulſant. Rupes āt in mōtibus dicim⁹ Vir. Dumoſa de rupe pcul pendere uidebo. Mouimenta: regis: regia numę. Nā regia numę olim erat ubi deinde fuit ueſtę templū. Templaq; ueſtę. Referūt anna, p noſtra q̄ tēplo ueſtę uicina fūt: meatū tyberim habuiſſe. Iliæ: fuit hęc numitoris albanorū regis filia: ſ̄ amulius numitore fratre a regno pulſo: illā ueſtę cōſacrauit: neq; inde proles oriretur. Illa tamen ex marte grauida facta: remū Romulūq; pepit: quos amulius in tyberim pici iuſſit. Sed q detulerūt cū aucto flumine eximbrib⁹ ad iuſtum curſum deuenire non poſſent: in uado reliquerunt: ubi poſtea ficus ruminalis fuit. Ibiq; a lupa nutriti ſunt: donec a faſtulo paſtore tollerent: a quo laurentię uxori nutriendi dati ſūt. Hi cū adoleuiſſent amulū pepulerunt: & numitorē in regnū reſtituerūt. Addūt fabulę tyberim iliā in uxorem accepiſſe. Hāc igit ob cędē cęſaris ſe afflictantem ſolatur maritus fluuius: minaturq; & templo ueſtę: & regāt numę in ultionem cędis deiecturum, uel minatur templo ueſtę quoniam illa dea ſibi iam ēt irata fuerat. Veſtę: de hac dea ne omnia in unum congeramus commodisu paulo infra dicemus. Siniſtra: infenſa: uel quia illi currenti a ſiniſtra ē urbs. Ioue non probante: quia terreri iuppiter uoluit populum nō perire. Vxorius, i. nimis uxori deditus. Virgilius. Pulchrāq; uxori⁹ urbē extruit

Littore etrnſco uiolenter ūndis
Ire deiectum monumenta regis:
Templaq; ueſtæ:
Iliæ dum ſe nimium querenti
Iactat ultorem: uagus & ſiniſtra
Labitur ripa ioue non probante
Vxorius amnis.
Audiet ciues acuiſſe ferrum
Quo graues perſæ melius perirent:
Audiet pugnas uitio parentum
Rara iuuentus
Quem uocet diuum populus ruentis
Imperii rebus: prece qua fatigent
Virgines ſanctæ minus audientem

Audiet ciues, oratio patheticā & cōmiſerationis cōciliatrix: ppeaq; cōciſa & obrupta. Narrauit, pdigia quib⁹ bella ciuilia in ultionē cęſaris portendebant. Nūc oōdit ex infrequētia populi quāta ſtrages ciuilis fuerit: quę tñ ex deorū ira nō octauiani crudelitate, puenerit. Poſtremo addit octauianū reb⁹ humanis auxiliū eſſe laturū. Cōpone igit. Iuuentus quaſi poſteritas noſtra. Rara. i. infrequens uitio parētū ſuorū: qui in prēliis maiorē partē ciuium trucidarūt

Audiet: cū quęret cām quare ita rara ſit. Ciues. q. d, illos ad quos ultio non cędes pertinebat. Acuiſſe ferrum. i. arma ut ſit intellectio. Acuiſſe ferrū: geſiſſe bellū in quo ferrū acuit. Poſuit. n. quod pcedit p eo quod ſequit. Quo. g. pe. m. pe. Grauis uitupatio: impia. n. res ē ciuem in ciuem arma uertere, ſed magis impia ſi hoſtes potentes imineteſque repellendi ſint. Bis. n. patria lędit: & q ciuis ſibi adimit: & q irruptio hoſtilis non repellit. Eſt āt repetitio audiet audiet: q̄ color grauitatē ſemp & auctoritatē orationi affert. Ité expolitio ut diutius imoreť in re grauiſſima. Nam cū dixiſſet ciues acuiſſe ferrū:: addidit audiet pugnas. Poteſt etiam dici interpretatio: nā cum dicit. Audiet ciues acuiſſe ferrum: interpretat id cū addat Audiet. p. Graues noxii. Quāta ergo ipietas eſt ſimo crudelitas ē quo tempore hoſtes: & hi qđē potenteſ iminent impio pdere uires patrię: q̄bus illa hoſtē repreſſiſſet. Hunc locum mirifice explet Lucanus in principio ſuę farſalię. Quis furor o ciues quę tanta licentia ferri Gentibus iuſis latiū prēſtare cruorē. Cūq; ſupba foret babylon ſpolianda tropheis Auſoniis umbraq; erraret craſſus inulta. Perſę, p parthis poſuit: cū qb⁹ tūc ambiguū erat certamē craſſo cū filio & oi exercitu ab illis cęſo. Rara iuuēt⁹, iuuētus iuuētutis ē ipſā turba iuuenū. iuuēta ē ętas iuuenilis: iuuentas iuuētatis dea iuuenū. Rara, quia aſſiduis cędibus defecerat populus rōan⁹. Qué. u. d. ſubintelligo ergo. Habet āt maximā uim hęc addubitatio. q. d, nullū reſtare cū oēs irati ſint. Ex quo neceſſariū oōdit eſſe ad ſolū octauianū cōuertendas preces. Diuū: i accuſatiuo pōt eſſe: ſ̄ pleni⁹ diuū pro diuorū. Dicūt pprie deos q ſua natura celeſtes imortaleſq; ſūt: diuos āt q ex mortalib⁹ ad diuinitatē ſūt aſſūpti, ſed abutūt poetę notionib⁹. Qua prece: qb⁹ hymnis qb⁹ ſacris. Raro hoc nomē i ſingulari poſitū iuenim⁹ In nomiatiuo āt nūq̄. Fatigent. fatigare dicim⁹ cū qđ gratia & rōnę nō ipetram⁹: iportunitatte extorq̄ere conamur. Virgines. ſ. magna ira ueſtę oōdit: cū ne

gatus Cicero cur sexagenarius uirginem uxorem duceret: cras inquid mulier erit. Sed & quandoq; uirgo quoniam a uiridiori ętate dicitur, ꝑuencula capitur simpliciter: q̃uis etiã corrupta sit. Siusue maro. Ah uirgo infoelix tu nũc i mõ tibus errant: cũ loquatur de pasyphe iam corrupta. Sanctę: deo dicatę. Sanctũ enim sdcundũ trebatiũ ideſt ẽ qnod sã ctum & religiosum: ut sanctos restinguere fontibus ignes. Item tuq; o sanctissima uates prȩscia uenturi. Aliquando etiam sanctũ castũ & incorruptũ. Vir. Tuq; o sanctissima cõiunx focli morte tua: & alibi. Sancta ad uos anima atq; istius inscia culpę. Carmina: hymnos & laudes. Est. n. carmen uersus a canendo dictum: & dicimus carmẽ de uno tantum uersu. Vir. Et rem carmine signo. Aeneas hęc de danais uictoribus arma. Aliquando de plu ribus. Idem in buc. Et tumulũ facite tumulo super addite carmen. Daphnis ego in siluis hinc usq; ad sidera not9 Formosi custos pecoris formosior ipse Aliquando tantũ opus dicimus carmen: ut carmen bucolicum. Vestã: saturni & opis filiã fabulant. Oui. Semine saturni tertia uesta fuit. Hęc dea nu men troianũ fuit: & ab ęnea in italiam uectum & primo albę illi templũ dicatum est. Iuuenal. Et ue stam colit alba minorem. Inde & Romę templũ ha buit: quę prius fuerat numę regia. Hanc unam ex penatibus putarunt: uel saltem illorũ comité. Vnd teste Macrobio cõsules & dictatores cum consula

Carmina uestam:
Cui dabit partes scelus expiandi
Iuppiter? tandem uenias precamur
Nube candentes humeros amictus
Augur apollo.
Siue tu mauis erycina ridens:
Quam iocus circum uolat: & cũpido
Siue neglectum genus & nepotes

tũ inibant lauinii pariter sacrificabant uestę & penatibus: ꝓptereꝰ que uirgilianus hector cũ dixisset. Sacra suosq; tibi cõmendat troia penates: paulo infra uestã ponit. Sic ait & manibus uictas uestãq; potẽtẽ ętherneq; adytis effert penetralibus ignẽ. Cicero i libro de natura deorũ scribit uestã ab hestia greco uerbo dici uimq; eius ad aras focosq; ptinere: ꝓpeaq; quoniã illa sit custos rerũ intimarũ oẽm precationẽ & sa crificationẽ extremã cẽ. Ouid, illã modo ignẽ cẽ uult dicens, Nihil aliud nestẽ q̃ merã intellige flãmã. Nullaq; de flã ma semina nata uides. Mõ terrã ut illud: Sic incesta perit qa q̃ uiolauerit illã Cõdit est tellus uestaq; nomẽ idem. Dio dorus siculus scribit uestã domorũ cõstrutionẽ inuenisse: ꝓpea institutũ ut in õibus domibus colat. Plato aũt in phe dro ꝓ ęnigma ita loquit. Magnus rex citans allatũ currũ incedit exornãs cuncta ac disponẽs. Et postẽo demonstrat q; cętera dii currũ sequũt: sola aũt uesta domi mãet: ꝓ qđ intelligit uestã terrã ẽ & igne iclusũ terre: q̃ quidẽ imobilis ẽ Dicta aũt est uesta siue a greca dictiõe hestia mutata. h. in. u. Vel q uariis plantis uestiat. Dicunt illã adamatã fuisse a priapo: qui uim seminalẽ significat: ut intelligit nihil terrã ꝓductura sine ui seminali. Verũ quoniã igne ipsũ terre num quãdoq; significat qui nihil gignit: circo uirgo dicit: & uirgines illi dedicãtur: quas uestales appellant. In eius que tẽplo ignis ꝑpetuus seruat, qui tñ kłendis martiis singulis annis renouabat. Oĩs aũt uirgo uestalis amata dicebat quoniã illi q̃ prima i eo sacerdotio istituta ẽ amatę nomẽ fuit. Dicebat ꝑterea capta: quoniã capiebat a põtifice de ma nu patris & tanq̃ bello capta ptãte egrediebat. Virginẽ uero capi aut sex ãnis minorẽ: aut decẽ maiorẽ fas uõ fuit. Nę que capi poterat q̃ lingua debilis eet: sensuue auriũ diminuta: aut aliq̃ corpis labe insignita. Itẽ cnius pentes alter amẽ boue seruitute seruissent: aut fuissent i negociis sordidis uersati. Sũt qui addant nõ fuisse fas eã capi: q̃ in Italia non hẽrent domicilio. Virgo uestalis similis ac capta ẽ & i atriũ uestę deducta & põtificibus tradita: stati sine emãcipatiõe ex patria ptãte exit & iuſ testameti ꝺdi adipiscit. Ptia ãt capta fuisse uidet a nũa põpilio. erãt ãt põtifici uerba icapiẽ do: ut sacerdotẽ uestalẽ q̃ sacra faciat q̃ iussi et sacerdotẽ uestalẽ facere ꝓ populo qritib9ue q̃ optia lege fiũt: ita te amata capio. Cui dabit ptes expiãdi scelus: cui tarde hãc ꝓuincia expiãdi. i. purgãdi scel9. Tan, uẽias: post diuinas calãitates Ve. q̃si. d. faucas: qa suo aduẽtu & põtia fauẽt dii. Vir. Nec tã põtes alibi cognoscere diuos. Prȩsẽtes. i. fauẽtes. Facit ãt petitionẽ iustã: nã ueniã merent qui tãdiu pœnas lucrunt. Mouet itidẽ cũmiserationẽ a diuturnitate crũnarũ. sic Vir. Quẽdas finẽ rex magne laborũ. Amictus humeros' Synecdoche est. i. habens humeros amictos nube. Est. n. amicio ris, amictus. Cãdentes: differt cãdidus ab albo. Albũ. n. caret splendore: cãdens uero ita album est ut etiã splendeat dictũ a cãdore ferri. Humeri aũt sũt qbus dependent brachia cũ õĩ grece dicunt. Eorũ latitudo robur & prudentiã indicat: ii etiã armi dicũtur: unde arma nã supiora ab his sustentant: iferiora ide pẽdent: Armillę ornamẽta q̃ ab armis pendẽt. Augur: congruũ epithetũ soli cũ ipse uaticiniis prȩsit. Sed de auguribus alio loco. Meminit aũt appollinis: quoniã hic deus i prȩlio actiaco octauiano fauisse dicitur Vir. actius hęc cernens arcũ tendebat apollo. & Propertius dixerat & pharetrę põdus cõsumit i arcus: ꝓxima post arcus cęsaris hasta fuit. Erycina uen9 q̃ in erycino monte sici lię religiosissimę colebat. Scribit aũt Diodorus siculus Butẽ regẽ sicilię ex uenere erycẽ filiũ sustulisse. Hic uero ob genus maternũ in maxia gloria habitus: urbẽ cõdidit in alto loco a se denominatã: eiusq; i arce tẽplũ ueneri matri po suit multis donariis ornatũ. Hinc uenus erycina dicit: mõti quoq; in cujus uertice mõs ẽ idẽ est nomẽ. Vir. tñ in laudẽ ęneę historiã puertens ab ęnea cõditũ fingit his uersibus. Tũc uicina astris erycino in uertice sedes Fundat ueneri idalię. Ridẽs: epithetũ cõueniẽs qđ & Homerus illi tribuit: & lucretius de illa. Tibi ridẽt ęquora põti. Neq; erat posto ponẽda uen9: quãdoquidẽ iuliorũ familia ab ęnea sũt ueneris filio. Vir. Ecce dionęi ꝓcessit cęsaris astrũ. Dionei. n. di xit a diõe ueneris matre. Loc9 aũt et amor cõuẽientissime sũt ueneris cõitęs. Nã sine his nihil potest uen9. Propterea q;

ita illã inducit Maro cupidinem alloquentem,ut dicat.Natæ meę uireæ:mea magna potentia ſolus. Volat circũ:allu ſit ad formã cupidinis,alatus,n,pingitur.unde Propertius.Idem non fruſtra uentoſas addidit alas. Fecit & humano corde uolare deũ. Siue neglectũ gę.&,n,Neglectũ uel qa extingui cęſarẽ paſſus ẽ:uel pp bella ciuilia. Reſpicis.a recte addubitat an mars bellorũ deus reſpiciat:cũ ciuilib⁹ bellis tam diu uexat⁹ ſit popul⁹ ro. Reſpicis fauet:qa ſuo a ſpectu fauent dit. Vir.de ioue.aſpice nos tãtũ:& ſi pietate meremur da deinde auxiliũ Auctor:hoc,n.ſolo ꝓbare põt oportere martẽ tutari romanoſ.Nemo.n.dꝫ cã rem negligere:cuiꝰ ipſe ẽ auctor.auctor ergo quia a Romulo ſunt Romani:quẽ mars ex ilia genuit. Sꝫ qa pcnt a deo bellorũ pacẽ:quę nomini ſuo cõtraria uideri poſſit. Iccirco primo monet oportere eũ pcere iis q ab eo fluxere. Deinde & ſi cordi ſint bella debere iã capi ſacietate ex diuturnitate belli. Poſtremo innuit eẽ & alios populos:quos bello fatigare poſſit. Satiate:qa adeo magna & diuturna fuerant bella:ut ẽt crudeliſſimos hoſtes & prȳiorũ auidiſſimos potuerit ſatiare. Ludos d martẽ reſpexit q bello dlectaf. Nõ aũt ad hoies:qbus hęc periculoſiſſima laboriоſiſſima qꝫ ſunt,& nõ ludus. Clamor ãt galeę & acer ululatus ꝓ bello poſuit:ut huiuſcemodi circũlocutione rẽ detеſtarctur,Eſt ãt ludus in re:unde dicimus ludũ pilę & ludũ aleatũ. Dicimuſq ludũ oẽm exercitationẽ ꝫ ſiue aĩ:ſiue corpis:& locũ ubi exercemur. Hic gymnaſiũ qđ uerbũ gręci ad utrãq exercitationẽ referunt:ludũ dicũt latini.& magiſtrum ludi q ludo illi prȩeſt. Locũ uero ad uerborũ feſtiuitatẽ referim⁹.

Reſpicis auctor,
Heu nimis longo ſatiate ludo:
Quem iuuat clamor:galeæq; leues:
Siue neglectum genus:& nepotes
Reſpicis auctor,
Siue mutata iuuenem figurã
Ales in terris imitaris almæ
Filius maiæ patiens uocari
Cæſaris ultor,
Serus in cælum redeas:diuq;
Lætus interſis populo quiriuit
Ne ue te noſtris uitiis iniquum
Ocior aura,
Tollat,hinc magnos potiũs triumphos

Quę res quoniã uariã ẽ & digna q̃ cognoſcat:alibi demõſtrabit. Galeę leues polite. Leue,n,pria ſyllaba correpta ſine pondere ſignificat. Vir. Ante leues ergo paſcent in ethere cerui. Et ptrãſlationẽ dicim⁹ homines leues:q & facile mutant:& grauitate uirili carent. Ouid. Tu leuior foliis tũcũ ſine põdere ſucci. Eodẽ pacto res leues,n qb⁹ paruũ aut nullũ momẽtũ ſit. Properti⁹. Et leuib⁹ curis magna pirebona. Sin ãt prima ſyllaba pducta pferẽ: ſignificat politũ . Vir. Et ſepe in leui q̃ſiſſet cornua fronte. Et qa q̃ polita ſunt lubrica reddunt:dicim⁹ leue lubricũ. Virg. per leuia murmur ſaxa ciens. Hinc dicim⁹ leui gare.ſ.pollitũ reddere:& tactu lene. Vult⁹ optime & nõ facies:qa facies imobilis manet. Vult⁹ ãt ẽ q̃dã mutatio i facie:q̃ idicat uel ſedatũ uel cõcitatũ aĩum uel letum uel triſtẽ.uñ ẽ uult⁹ ſiue a uolẽdo:quia uoluntaſ animi in eo apparet:ſiua a uoluendo:quia uoluumilis murabiliſq; ſit. Acer:uehemẽs & aſp. Mauri:ſpetics ẽ ꝓ gñe. Mauri populi aphricę: hi fuerit medi q ex exercitu herculis illic reſiderũt: ac paulati p corruptionẽ linguę ꝓ medis. Mauri dicti ſũt. Siue mutata:tandem deuẽtũ ẽ quo cupiebat:ut octauianũ tanq̃ deũ inuocãdũ eſſe affirmet. Cupit ãt illũ ꝓ mercurio poni:quoniã is & eloquẽtię & ſapientię deus ẽ & i agẽdo celeberrim⁹. Idẽ pene ſenſit Vir.in georgicis:cũ illũ trãſfert in ſignũ Libyę ita ut hic cõtermin⁹ ſit. Virgini domicilio mercurii:pp eloqntiã & ſapiẽtiã. Illinc ſcorpioni domicilio martis: pp fortitudinẽ. Poeta ãt hinc martis nõ meminit:& qa paulo ante inuocauerat:& qa bella deteſtaf: Verũtamẽ illũ appellat ultorez ut preſentiã aĩ ad iniurias ulciſcẽdas illi attribuat. Ordo ãt duplex. Alii,n,ſic ſiue tu Auguſte uenias patrẽs uocari ultor cęſaris. Cũ.ſ.de⁹ ſis. Alii & forte rectiꝰ:ſiue tu auguſte ales filiꝰ maię ultor cęſaris uenias patrẽs uocari,uocari ab hominib⁹. Ales:q mercuriꝰ talaria alata hꝫ ut in.iiii lõgo ordine ponit a marone:ubi eũ aui ſimilẽ deſcribit. Maię.ſic Vir.Sic aut & maia genitũ demittit ab alto. Imitaris iuuenẽ:ex primis formã iuuenilẽ. Vltor.ulciſci hoſtes ẽ uindicta de hoſtib⁹ capẽ:& ulciſci ſocios.i.puniri illos q iuriã itulerãt ſociis. Serus in cęlũ:exoptat longiſſimã uitã. Ser⁹ nõ niſi ultimo tpe. Redeas:ex opinione platonicorũq uolũt humanas aias e cęlo deſcẽdere:& i corpa intrare:in quibus ſi ĩcorrupte uixerint:ad cęlũ poſt mortẽ redeãt. Ergo redeas & nõ aſcẽdas.uel dixit redeas:ut oñdat illũ iã deũ eſſe ectũ:& cęlũ tenere,ſed deſcẽdiſſe.ut cõſuleret reb⁹ humanis. Let⁹:bene uolẽs:ut uobis lętus ego hũc cadentẽ in litto re taurũ. Cõtra triſtis inuitũ ſignificat. Terẽti⁹. Inuitat triſtis. Quoniã ãt i brutis lętitia ex pingui oñdit.dicit lęt⁹.i.pinguis. Vir. Glande ſues lęti redeũt. Eadẽ rõ ẽ & in terris:uñ lętũ fertile dicit. Idẽ. Quid faciat lętas segetes. Inde lętamen quoniã lętũ.i.fertilẽ agrũ reddat. Quirini romuli:qrinũ.n.romulũ dixerũt ab haſta q̃ bello utebaf q̃ lingua ſabina. Quiris dicebaf:uel ἀπὸ τοῦ τὴν πάνυ q grece dũm ſignificat.uel populo qrini.i.populo ſuo q qrinꝰ ẽ. Nã octauianꝰ a triplici ordine romano ſenatorio eq̃ſtri & plebeo tribꝰ noibꝰ donatꝰ ẽ,ſ,ut qrinꝰ:ut cęſar:ut auguſtꝰ noiaret.ſic & romulũ noiat,ait eni. Cana fides & ueſta remo cũ fratre qrinꝰ. Ne ue te noſtris uitiis iniquũ:ut ſupra uitio parẽtũ:q̃ ſi dubitet ne clemẽtia ſua q̃ afficit. Ergo populũ romanũ a ſceleribꝰ q̃ ipſe ut deus odit:illũ auertat. Ocior aura:uelocior uentꝰ:uẽti.n.bũficio utunt aues i uolatu. Ergo alluſit ad mercuriũ q alatꝰ ẽt uel ad uelocitatẽ planctę. Hinc.i.rome ames potiꝰ magnos triumphos. Sit ſententia:cum arbitratu tuo poſſis eligere quem deum eſſe uelis:elige ut prȩſis imperio romano. Idem ſenſit & uirg. Teq̃ adeo quem mox quę ſint habitura deorum concilia incertuꝫ ẽ. Et autem i hoc

loco repetitio color rhetoricus:hic & hic.Item coniunctio:quoniam ames uerbum inter duas clausulas quę sibi applicã tur posuit. Pater atq; princeps:astris.n.titulis donatus est a populo romano:ut pater patriç & princeps urbis diceret.

Neu sinas medos:p parthis posuit medos:quoniã parthis subiecti erant. Media quia a thauro monte non discedit: frigida est.Duplex est media:cuius una pars uocat maior.Eiusq; metropolis Ecbatana est magna urbs regia olim medorũ nũc parthorũ. Equitare:reste quoniã cęleri cursu equorũ utun parthi:& interfugiendũ hostẽ sagittis feriũt. Vir. Fidenteq; fuga parthũ uersisq; sagittis. Equitare quasi dicat:p arbitrio suo uagari nihil nos post tam insignẽ notã metuentes:idq; quia ultionẽ nullã paramus. In ultos:passiue posuit.i.iptuitos. Nã iteritũ crassi & deletũ exercitũ : & capta signa nondũ ulti erant romani. Hoc cõquerit & Lucan⁹ Cũq; supba foret babylon spoliãda tropheis Ausoniis umbraq; crarret Crassus inulta Bella geri placuit nullos habitura triũphos. Te duce cęsar.emphasis est i nomine & pnomine.q d.duce te.i.duce eo qui nõ modo principaũ iter hoies tenet:sed etiã deus ẽ effect⁹. Ergo duce illo qui semper inuictissimus sit futur⁹.

Hic ames dici pater:atq; princeps:
Neu sinas medos equitare in ultos
Te duce cæsar.
Sic te diua potens cypri:
Sic fratres helenæ lucida sidera:
Ventorumq; regnat pater

Ad nauem ut uirgilium in columen uehat ode. iiii.

ODE dicolos.i.bimembris est:nã primus uersus gliconicus ẽ ab auctore nomẽ sortitus:eius pes prim⁹ spondeus est:alter coriambus:qui ex prima & ultima lõgis:& duabus itermediis breuibus constat. Potest idẽ tñ uersus reduci ad spondeũ & duos dactilos Tertius epirichius:qui habet duas breues:Secũdus uersus asclepiadeus ẽ : de quo in prima ode demõstratũ est. Nauẽ alloquit quã Virgiliũ poetã eorũ:qui fũt q fuerũt:quiq; futuros erũt in annos doctissimũ uecturã sũmopere rogat:ut illũ athenas:quo philosophãdi cã pficiscebat icolumẽ puehat. Inde occasionẽ nactus in cũ inuehit:qui auaritia ductus nauigandi primus auctor extiterit:cũ in rẽ piculosissimã mortales induxerit Sic te:hęc dictio aliquãdo prępositis est:ut illud. Iuuet sic te bene cęsar. Aliquãdo similitudinis. Vir. Sic nos in sceptra reponis: Vir. aũt apostrophe:cũ orationẽ ad absentẽ nauẽ cõuertat. Nec caret sua granitate sermo:qui aut ad bruta : aut ad inanimata habet. Sic Vir. Phoebe diu res si qua diu mortalibus ulla ẽ. Diua potens cy. q̃ cypro dominaris. Cõtra ipotens dicit ille cui alius dominat. Hinc ipotens irę:is dicit qui ab ira uincit:quoniã illã in suã potestatẽ reducere nõ potest. Inuocat aũt uenerẽ quia i mari orta plurimũ in eo posse credat:hinc neptun⁹ apud maronẽ. Fas omnam ẽ cithrea meis cõsidere regnis unde genus ducis & Propti⁹. Dea orta mari mare prestat cũti, Veneres apud priscos tres fũt una orta ex cęlo patre & dione matre:altera ex uiriliibus cęli & spuma maris. Aiunt.n.saturnũ cęlo patri uirilia amputasse.& in mare illa piecisse:atq; ex iis & ex spuma maris natã uenerẽ:ppeaq; ἀφ᾽ ῥᾶδίνην appellatã ἀφ᾽ ῥόου.n.spuma est. Hoc ideo fingũt:quoniã ex naturali calore & salso humore uen⁹ nascit. Tertia iouis & diones filia unde maro Ecce dionei pcessit cęsaris astrũ. Colit in isula cypri:ex quo & cypria & cyprogenia nuncupat. Ait aũt herodot⁹ antiqssima oium tẽplorũ ueneris fuisse duo:primũ ascalone urbe assyriç:secundũ in cypro ubi lege cautũ fuit : ut oẽs mulieres semel saltẽ in uita i honorẽ ueneris eo i tẽplo cũ alieno uiro cõcũburent. Fuit etiã quãdoq; de more ut uirgines ad littus externos expectarẽt:& cũ illis coeũtes dotes lucrarent. Quę cõsuetudo in italiã usq; ad locros peruenit. Cypr⁹ insula olim a syria disiuncta est:cũ prius eẽt cõtinẽs. Sic fratres.h.Repetitio est color rhetoricus:qui fit quotiens eadẽ dictio in pricipio clausulę repetit. Fratres.h castor & polux.Aiunt.n.iouẽ amore ledę q̃ tindari uxor fuit: captũ se in cygnũ auẽ aũt cõuertisse.& cũ muliere cõcubuisse:idẽq; duo enata oua:querũ ex altero polux & helena: ex altero castor & clytemnestra erti fũt. Alii uolũt solũmõ primũ ouũ ex ioue fuisse:ppeaq; pollucẽ & helenã fuisse imortales. Secundũ extindario:& ex illo castorẽ & clitemnestrã genitos cẽ mortales. Addit higin⁹ hos frẽs maxia cõcordia cõtunctos fuisse:& mare piratis infestatũ sua opa pacauisse. Verũ cũ castor adnersus athenienses in pugna ceciderit cõicauit sua illi imortalitatẽ polux:& a ioue ipetrauit ut alternatim uiuiret unde Vir. Si frẽm pollux alterna morte redemit. Sũt igit a ioue in id zodtaci signũ mutati:quos geminos appellam⁹:iccircoq; a piclitatib⁹ in tẽpestate nautis inuocabant:quoniã dũ in terris eẽnt illos a piratis seruauerãt est huiusmodi signũ adeo amplũ:ut cũ alter iam oriatur:altera adhuc lateat:hinc alternatim uiuere dicũtur. Diodor⁹ aũt refert:cũ argonautę ingentẽ paterentẽ tẽpestatẽ: orpheũ ea sacra pegisse:q̃ & ipse prius apud ęgyptios didicerat : & deinde samothracas docuerat : ac paulo post duos igniculos supra capita pollucis & castoris apparuisse:statimq; tẽpestatẽ cessasse q̃ sacra deinde a nauigantib⁹ obseruata sũt:& igniculi illi dioscurorũ presentia putati:hęc diodor⁹. Sed placet q̃ de iis plinius scribat ad uerbũ ponere:inque ergo. Vidi in nocturnis militũ uigiliis ihęrere pilis ꝓ uallo fulgurũ effigies. Es & antennis nauigantiũ:aliisq; nauiũ partib⁹ ceu uocali quodã sono isistũt ut uolucres sedẽ ex sede mutãtes graues cũ solitarie uenere mergẽteisq; nauigia:& si i carmine ima decident exurẽtes. Geminę aũt salutares & ꝓsperi curs⁹ prenũtię:quarũ aduẽtu fugari diras illã ac minacẽ appellatãq; helenã ferũt:& obid polluci & castori id numẽ assignãt:eosq; in mari deos inuocãt. Vides qd plin⁹:Sed nostro quoq; tẽpore xpianis nauigantibus:& diuinũ auxiliũ iplorantib⁹ huiusmodi igniculi apparere dicunt. Lucida uel salu.ut cõtra nigra dicim⁹ q̃ noxia sũt:uel ad naturã geminorũ respexit i quo signo singulę in singulorũ capitib⁹ stellę preter cęteras fulgẽtes apparẽt. Ventorũ preter:uel cęlũ itelligas:de quo plura alibi:quẽ quidem Maro aioue uẽtis prefectũ ponit:unde. Et mulcere dedit fluct⁹ & tollere uẽto: Vel neptunũ secũdũ eos:qui uo-

lunt ex concussione maris ad terrā uentos gigni & terremotꝰ:propterea q̄ ipse a grēcis Enosigeus .i. terram quatiens appellatur. Venti tū secundū aristotelē nascunt ex uapore sicco a terra resolute ℂ cū alīq̄ cēleſti uirtute incorporato. Refert.n.in suis meteoris duo esse genera uaporū:qui per caloꝝ ab inferioribus resoluuntur. Horū alter humidus ē & materiā prębet pluuiis. Alter siccus q ē materia uētorū:& hęc quidē physicę. Poeticę autē dicunt uenti astrei & aurore filii:qui a iunone:ut ait Lactantiꝰ ob natū epaphū icitati sūt:& a ioue repressi. Theodontiꝰ uult illos a furiis cō motos:sed a ioue hortatu iustitię cęlo pulsos. Et cū oia in diuersa trahcrēt:tādē illos iuppiter in ptātem redegit:ęoloq̄ seruandos tradidit. Vir. Sꝫ pater oipotens speluncis abdidit atris Hoc metuēs:molēq̄ & montes insuper altos iposuit,regēq̄ dedit q foedere certo,Et premere & laxas sciret dare iussus habenas. Veteres utrefert plinius q̄ttuor tātū uentos nouere:a q̄ttuor mundi ptibus:ideo nec homerus plures nominat. Sequens deinde ętas octo fecit: ut essent bini in singulis ptibus,Postremo terni a q̄ternis ptibus desciscūt. Est igit ab orientę equinoctiali subsolanus:qa sub sole nascit. Huic collaterales dant:hinc eurus ad septentrionem q̄si ἀπὸ τῆς ἠοῦς φέρων .i.ab aurora flues:inde uulturnus q̄ altē uolitet. Hi tres calidi sūt & sicci:qa sub sole diu morant:& in ortu dici sūt salubres:qa ueniūt a cōtemperato aere. Ameridie cardinalis ē auster:eo q aqs hauriat. Inter hūc & eurū ſe euroauster. Qui dicit ēt notus ab humore νότιος eni id grece significat. Ad occidētem iuxta libyam ē libynotus:q aphricus noīat. Verum isti calidi sūt & humidi:ppterea q fulminei & aerem cōdēsantes & pluuias inducentes:quin & morbos multos gignūt. Ab occidēte cardinalis uentus ē fauonius:a feruore suo a fauore nuncupatus:grece zephyrus ζέφυρος eni grece ferucre dicit. Est n.uētus tęperate frigidus & humidus:nā cum sol parū in occidētes moret:neq̄ humiditatē oino desiccat:neq̄ multū calorē inducit:ex huiusmodi igit tępcric rebus gignentibus idoneus habet. In fine āt dici salubres dicūt cē:qa sol illuc suis radiis rarefaciat & attenuet:& purū reddat. Eius collaterales sūt a septentrione circius:a meridie aphricus. Quartus uentus cardinalis ē a septētrione ē boreas. hꝫ collaterales aquilonē ab oriente:& chorū ab occidente. Veri septētrionales sūt frigidi & sicci:unde condēsant corpora. constringūt meatus purificant humores:subtiles reddūt spūs:uim decoquēdi cibaria adiuuant. Sub his uentis:ut ait Aristoteles mares gignūtur ueluti sub meridiolani femine. Ac de uentis hactenus. Prēter iapyga. hic uentus secūdū plinium ex apulia ē: & flat uersus grēciam. Vir. Fecerat ignipotēs undis & iapyge ferri, Debes Virgiliū creditū. sumus enim debitores earū rerū q̄ nobis creduntur. Reddas. i. restituas. Reddere.n. ē rem debitam dare. Ergo si uirgilius sibi ea rōne creditus ē:ut ad fines usq̄ acticos deuehat:reddēdus ē illi terre uirgilius. Vel dixit Reddas:qa cū homo terrenum sit animal mare sibi alienū ē elemētum:ergo reddendus terre tanq̄ res illi debita. sic Vir. de dędalo. Redditus his primū terris tibi phoebe sacrauit remigiū alarū. Est āt ordo:o nauis q̄ debes finibus acticis uirgiliū creditū tibi redde illū icolumē finibus acticis. Sic iuuet te diua potens cypri. Dimidiū, hoc differt a dimidiato:nā dimidiū de rebus dicit q̄ separate sunt. Martialis. Dimidium donare lino quā credere totum, Qui mauult:mauult pdere dimidium. Dimidiatum uero de rebus q̄ continuę suut & nō sepārur, unde & Cicero in tusculanis dimidiatū mēsem dixit. optime āt dixit dimidiū aię:nā iis qui uera amicitia cōiūcti sūt:una aia cōis eē uidet. Cū idē uelle idēq̄ nolle:ea demū firma amicitia sit. Aię. i. uite. Differt.n aius ab aia Animus ē quo sapimus. Ergo ē ipsa ps rōnalis q̄ in nobis diuina imortalisq̄ ē. Anima āt qua uiuimus:q̄ quidem cōis nobis ē cū reliquis animātibus. Iuuenalis. Principio indulsit cōis cōditor illis Tantū ajas nobis aium quoq̄:mutuus ut nos affectus petere auxiliū:& prestare iuberet. Animus tū q̄q̄ ꝓ uchemētiori mētis cōcitatione assumit:hęc modo ira uertit:uū illud pone animos & pulsus abi modo i fortitudinem. Et animosum dicimus q magno aio prędit sit. Aia āt ut dixi uita ē. Iuuen. Sūmū crede nefas aiam pręferre pudori, capit ēt ꝓ anhelitu sine quo nō uiuimus. Vir. Aiaſ & olētia medi ore fouēt illo:& senibus medicāt anhelis. Capit ēt ꝓ uēto quē grēci ἄνεμον uocāt. Vir. Quātū ignes aięq̄ ualēt. Scribit ēt Marcellus ꝓ aq̄ poni:adducitq̄ plauti auctoritatē:ubi minat se oēm aiaꝫ puteo extracturū:qd ego credo pridiculā trāslationē facetissimo poeta dictū:ut appellat aiam aquā:qa ut nos aia uiuimus:sic putes aq̄ uiget. Inuehit ut dixi i cū q primus nauigare ausus ē:cū ad infinita pericula i qbus miseri mortales diu noctuq̄ uersant:hoc tā seuū adiūgeret:cū facile illo carere potuissemus. Robur durū. Robur ex se duritia ē:sꝫ eā uoluit epitheto augere;ppre robur spēs quędā ē durissimę:sꝫ ꝓ quādā trāslationē sumit ꝓ ai fortitudie. qa illic durat aduersus oia pericula & icōmoda. Sumit & ꝓ corpis firmitate:cū aduersus oēs difficultates fermit obnitit. Demū oiuꝫ rerū firmitatē duritiemq̄ robur appellamus. Fuit igit iuētori nauigatiōis circa pectus. i. i corde i quo oriūt oēs cogitatiōes:robur durū:ac si diceret tāta duritie:ut ueluti saxeus nullū setiret periculū ex nauigatiōe iminēs. Aes triplex posuit ꝓ pecūia:quōiā ęs primū ex metallis ab hoibus reputū ē:prīāq̄ ex ere pecunia signata. Ouid. d fastis. aera dabat olim:melius nūc nomē i auro ē:uictaq̄ cōcessit prisca moneta nouę. Quapplocū ubi publicā pecuniā seruabāt ęrarii dixere. Aes triplex. q d. triplex usura:q̄ apud antiquos maxima putabat. Iunc. Qui triplicē usurā prestare pat circuit & fatuos nō iuuenit. Vt āt poetę mētē simul & artificiū tenea mus:cū execraret primū auctorē nauigatiōis:ut periculū ex nauigatiōe augeat oīdit nō potuisse illū ad hāc rē ipelli nisi ea duritiem i homine fuisset:ut nullo pacto periculū sētiret. Verū quoniā incredibile uideri pōt quēpiā ita a sensu alienari

ut quę manifestrissima sũt non sentiat:addidit causam docens tantam fuisse hẽdi cupiditatem:ut ab ea occecatus pre-
ceps ferret. Nã ut est apud maronẽ Quid nõ mortalia pectora cogis auri sacra fames? Potuit igit ad tantũ piculũ ipel
li:quoniã nõ sentiret piculũ potuitq; nõ sentire periculũ:quoniã auaritia obcecatus nihil. nisi aduerteret. Duo ergo in
hoie uitia fuerũt:auaritia q̃ ad oia ipellit:& carentia sensus q̃ ab auaritia puenichat. Aes triplex,i. cogitatio lucri:qa
concepar aio:pecuniã qua merces triplicare:nel uniuersũ quęstũ ex mercibus exactũ triplici usura collecare. Qui f.tr.
p.r. Maximũ augumẽtũ stultitię:& sũmũ artificiũ etc:quid.n. stultus fuit q̃ mar.truci.i tẽpestatibus ueluti mõstro i
surgenti:& cui ne ualidissima quidẽ nauigia suffi- Circa pectus erat:qui fragilem truci
ciant Oppõere ratẽ q̃ est simplex cõnexio trabium Commisit pelago ratem
& eã quidẽ fragilẽ.i. ex fragiliori materia cõpactã Primus:nec timuit præcipitem aphricum
primus aũt fuit qui nauigare cępit Erythra rex:a Decertantem aquilonibus:
quo rubrum mare erythreum appellant. Et is qdẽ Nec tristes hyadas:nec rabiem noti
inter isulas eius maris solis ratib⁹ nauigabat:Na- Quo non arbiter adriae
uem uero primus in greciã ex egypto inuexit da- Maior tollere seu ponere uult freta
naus. Alii nauẽ pri⁹ a troianis & mysiis cõtra thra Quem mortis timuit gradum?
ces inuentã in hellesponto dicũt. Lõga naui lason Qui siccis oculis monstra natantia:
primus nauigauit:ut placet philostephano:uerum Qui uidit mare turbidum:&
egesias hoc inuentũ parrhalo attribuit. Ctesias sa Infães scopulos actoceraũia: Neqcq̃ de⁹ abscidit
myrę. Saphanus ait semirami cã iuenisse archima
chus egeonẽ. Biremẽ uero erythreos iuenisse ait
demosthenes. Triremem Amodme corinthiũ: ut
uult thucidides:quadriremẽ carthaginenses:secundum aristotelem. Quinqueremem istituit nesichon solaminus
ex ordinũ Zenagoras syracusanus ab ea ad deciremem. Alexander magnus istituit:ut ait nesigiton. Ad.xii. ordi-
nes ptolomeus soteres: sed mox progressę sunt usque ad .L. ordines. Onerariam nauem hippus tyrius iuenit:lem-
bum cyrenenses. Cimbã phęnices:Celoloce rhodii. Siderũ obseruatiõe i nauigando phęnices. Remũ copę. Veila ica
rus. Malũ & antennã dędalus. Hyppagũ allaminii:uel ut pides uult athenienses:tectas lõgas tasii:rostra addidit pi
seus tyrreni anchorã:cupalmus eã fecit bidentẽ:anacharsis harpagonas:aminicula gubernandi typhis classe primus
pugnauit minos. Sed redeo ad rem. Pręcipitẽ uelut ut principiũ delata noto. Aphricũ.ca.tẽpestas.n. grauissima tũc
est cũ aduersis uentis agitat mare, Aphricus aũt pcellosus est Vir. Creberq; procellis aphricus: Tristes hyadas has
stellas quidã e latinis suculas appellarũt putãtes hyadas grece ὕειν τὰς ὕας: idest suib⁹ dcãs uerũ illi hyades no
minarũt:quoniã ortu occasuq; suo pluuias iducũt:ex eo q̃ ὕειν pluere significat. Sunt hę stellę quę in fronte tauri
quas myrtil⁹ uult fuisse cadmi filias:pherecides aũt athenę⁹ nutrices liberi fuisse dicit:& Dodonidas nũphas appellat
q̃cũ a licurgo captiuitate tinerẽt & thebas cõfugisset:a ioue i hęc astra cõuersę dicũt:hyadasq; appellasse:uel a pluuia
ut dictũ ẽ:uel qa formã .y. litterę faciãt. Musę⁹ aũt refert atlantẽ ex hya,xii. filias substulisse: q̃ hyonẽ frem ab apro uel
leõe occisũ adeo fleuere ut obierint. Quapp iuppiter has quq; i hyadas:illas uero.vii.i pleiada cõuertit. Nõia hyadũ
ponã alibi. Tristes noxias pp tẽpestates. Est.n. tristis i quo ẽ mœror quẽadmodũ focilis i quo ẽ fœlicitas:sed hęc passi
ue posita etiã actiue ponit:& ut dicit focilis nõ q̃ recepit sed q̃ dat foelicitatẽ:ut Vir. Sic felix nostrũq; leues q̃cũque
labores Sic tristis q tristitiã ifert. Vir. atq; is hęc tristia dcã reportat. Tristis nõnũq; seuer⁹. Luca. Marcelliusq; loquax &
tristitia uerba catõis nõnũq; iuit⁹. Ter. Inuitat tristis. Itẽ amar⁹ Vir. Tristisq; lupini. Not⁹ sine aspiratiõe:nã nothus
cũ haspiratiõe is ẽ q ex nobiliori patre & ignobiliori matre nascit. Vir. Supposita de matre nothos Arbiter is est
cuius ptãti litigũ cõmittit:sed hic p trãslationẽ arbitrũ maris appellat:quoniã i mari prenalcat. Adriq; spẽm posuit pro
genere secũdũ acronẽ. Seruio aũt placet notũ preter cęteros uexare adriaticũ mare. Adria urbs fuit & colõia etruscorũ
i mari supo posita:& ab ea dictũ cẽ adriaticũ:q̃ cõiectura colligit Liui⁹ etruscos oliz uniuersę italię iperasse: cũ superũ
ab eorũ colõia adriaticũ:& iferũ a nõie gẽtis tyrrhenũ dicerent:ẽ ergo adriq; i.adriatici maris. Tollere cõcitare. Vir. Et
mulcere dedit fluct⁹ & tollere uẽto. Ponere mitigare. Freta a feruore dcã ꝓprie loca sũt angustiora i mari:q̃pp pro
pinq̃ littora magis estuãt:sed hic p fluctib⁹ posuit. Quẽ gra.qđ mortis gen⁹, Genera uero mortis põit q̃ttuor Seru⁹
Vnũ naturale appellat:qđ qdẽ puenit ad ultimũ finẽ naturę hũanę:atq; is ẽ ex q̃ttuor saturni curs ib⁹. i ex uiginti &
centũ ãnis. Quod de adrasto sẽsisse uidẽt Statius:cũ de hoie sexagẽnario dicat. Rex ibi tranqlle medio ꝺ limite uitę lu
sent

alia non signabat. Vir. Nequicq̃ seros exercet noctua cantus. Prudés imo sapiés: imo ipsa sapiétia. Prudétia. n. potius hois é: q̃ diffinié recta rõ rerũ agẽdarũ. sapia ãt é rerũ humanarũ diuinarũq; scietia. Hęc poti⁹ deo q̃ hoi attribuitur. sed d uirtutib⁹ alias. Abscidit sepauit. Vir. Hesperiũ sicculo litt⁹ abscidit. Nã nouerat nó sine piculo tentari posse mare: Impie rates. dat rei qđ é hois. Est ergo ipię rates trãsiliũt. i. ipii hoies cũ ratib⁹. Magnũ argumẽtũ ie extinguibilis auaritię q̃ audem⁹ p ipictatẽ. s. cõtempta religiõe quoniã deus ꝓhibet: Trãsiliũt: in quo uerbo denotat celeritatẽ ex nimia habẽdi cupiditate. pueniẽtẽ: & qđ magis temerariũ é audiet hoc nõ nauigiis robustioribꝰ: sꝫ ratibꝰ. Vada loca piculosa. Proprię. n. uada sũt i aqs loca adeo pue. pfũditatis. ut uadari. i. pedibꝰ ambulari possint. Vñ necesse é naues illic illibi. Virg Illiditq; uadis arq; agere cingit harenę. Nõ tãgenda & qa piculosa: & qa adeo sepata ne a nobis tãgerent. Gens hũana: hõ q ab humo dicit: hic humãitas q̃ é beniuolẽtia q̃dã: ergo oẽs hoies. Cũ natura sociabile sit aial hõ: quã greci φιλάνθρωπον appelãt. Prę terea humãitatẽ dixerũt antiq ὰ παιδείαν. i. erudi tionẽ istitutionẽq; ad oẽs bonas artes. M. Varro in libro rerũ hũanarũ ait. praxiteles q pp artificiũ egrẽgiũ nemini é paululũ mõ hũaniori ignotꝰ. Iste. n. duę uirtutes & q̃ beniuolẽtię mutuo uiculo cõstrin gũt: & q̃ eruditiõi icõbam⁹: maxie genꝰ mortale attingũt. Ruit ipetu: & nõ rõne fert. Peruertitũ adeo ut demõstratu é. Nefas: ꝓprie dixit: nã fas id dicit qđ p deũ lꝫ: ius qđ p leges. hic. Vir. Festis q̃daꝫ exercere diebꝰ Fas & iura sinũt. Iapeti genꝰ. Dã

Prudens oceano dissociabili
Terras: si tamen impiæ
Non tangenda rates transiliunt uada
Audax omnia perpeti
Gens humana ruit per uetitum nefas:
Audax iapeti genus
Ignem fraude mala gentibus intulit:
Post ignem ætherea domo
Subductum macies: & noua febrium
Terris incubuit cohors
Semotiq; prius tarda necessitas
Loeti corripuit gradum:

nauerat audatiã eorũ q mare tẽtarũt. Nũc i ꝓmetheũ iuchit. q ausus sit soli ignẽ subripe. Fuit ꝓmetheꝰ fil⁹ Iapeti regis thesalię ex asia puellam q̃ tertia orbis ps Asia noiata é. Hũc dicũt auxilio Mineruę cęlũ ascẽdisse. & ferula ad currũ solis apposita ignẽ subrupuisse: & i terras detulisse: & simulachrũ qđ ex limo finxerat illo aiasse. Hic Ouid. terra lo ques. Quã satꝰ Iapeto mixtã fluualibꝰ undis Finxit i effigiẽ moderãtũ cũcta deorũ. Volũt ãt nõnulli huic hõi sic formato Pãdorã nomẽ fuisse: at hesiodꝰ fuisse pãdorã nomẽ puellę: q̃ deorũ dona portauit. đ q̃ paulo ifra. Irati igit dii pp hmõi furtũ ꝓmetheũ p mercuriũ i caucaso mõte: ut eiꝰ iecur ab aqla siue uulture corroderet: diligãdũ curarũt. Hoc fabulę. Ex hystoria ãt referũt hũc relicto fratri epimetheo regno i asyriã abiisse. chaldeorũq; disciplinã didicisse. Sꝫ post hęc i ca casi uertice diu moratꝰ pp liberũ cęli ꝓspectũ astrorũ cursus obseruare potuit. Et cũ fulminũ rerũq; plurimarũ naturã causasq; cognouisset: ad assyrios reuersus illos astrologiã & fulminũ uim docuit: & quos oio ingorabãt cuilibus moribꝰ istituit. Quę res occasionẽ fabulę prębuit: ut hoiẽ ex luto cõpositũ uiuificauerit. Nec aliđ sibi uult q eiꝰ ic cur ab aliqua corroderet: nisi ut notent diuturnę curę circa res altas cõtẽplãdas. Vir. oio ilignis ab augustio hẽt: uixit q; regnãte argo. Lactãtiꝰ scribit illũ primũ e terra humanũ simulachrũ finxisse. Pliniꝰ primũ ex silice ignẽ excudisse: & ferula seruãdũ docuisse. Addũt prętea deos. Pãdorã cũ uase misisse: i quo inclusi essent oẽs morbi: sꝫ illud ꝓmetheus fraudẽ pręuidẽs nõ recepit. Subdola ãt puella iterũ ablẽte ꝓmetheo redit: fratriq; Epimetheo obtulit. Accepit stultꝰ aperuitq; uasi: oẽs statim morbi euolarũt: prętereq; spẽ q̃ fũdo uasis adhesit. Qđ iccirco fingit: qa nullũ q̃uis i extrema miseria cõstitutꝰ sit unq̃ deserit spes. Lógaq; iter doctos disputatio fuit: utrũ mali plus an boni martalibꝰ spes afferat. uñ illi nomẽ epimeteiꝰ. i. cui cõsiliũ ñ nisi postẽ fuerit. Nã ꝓmetheꝰ eũ significat q aũ rẽ bũ cõsulere possit. Fraude mala: ep⁹theta aliqũ rẽ denõstrant: ut hic: nã fraus mala é: aliqñ distingũt: ut cũ dicim⁹ malũ dolũ: nã & bonꝰ iuenit. Subductũ: clãculũ ereptũ. Macies ꝓ morbis accepit: ergo posuit subsequẽs ꝓ antecedẽti. Febrũ. a feruore dicit febris: hꝫ. n. calorẽ et ęstũ. quia pp & greci illã ἀπὸ τοῦ πῦρ. i. ab igne illã ἀπὸ τοῦ πρέτου noiant. Incubuit. Est cũbo. is & cubo, as. Cubare ꝓpriũ é cũ morbi cã iacem⁹. Incubare uero dicunt aues cũ oua pullosue fouẽt. Itẽ icubare rẽ alienã occupare. Virgi. Põto nox icubat atra. Partẽ. n. lucis tunc occupabat nox. Hic dicim⁹ icubatorẽ regni tyrãnũ. Ab eo ãt qđ é cũbo cũbis: fit icũbo. i. alicui rei iminere: neq; ab ea discedere. Vir. incũbũt remis. i. diligẽtẽ opã remigationi dãt. Et icũbit mihi negotiũ. i. iminet & ꝓsẽs adest. Discũbere é cibi capiendi grã. Cõcũbere uenereis opã dare. Accũbere cũ alio iacere. Chohors hic ꝓ ẽba & multitudie. M. uarro cohortẽ i uilla dicit eẽ locũ q plurib⁹ tectis cõiũgit: ac fit qđ unꝰ i quo pecus tenẽt. sic dictũ uel q̃ circa cũ cogeret pecꝰ uel q̃ coerceat obiectu suo extraneos & adire ꝓhibeat. Et ab hac simili tudie dictã uulti exercitu cohortẽ. qa plures manipulos itra se coerceat. Nũerũ ãt militũ ex qbꝰ cohortes cõstent uariũ repio. Sꝫ plerũq; ex qngẽtis peditibꝰ fieri uidet. Semoti anteaq̃ morbi hũanũ genꝰ iuasisset: necessitas qdẽ erat mouiẽdi. Nã oia occidũt. Sꝫ erat tarda: qa absẽtibꝰ morbis ñ nisi senio pibãt. Cũ ãt culpa ꝓmethei morbi iuasisset: necessitas illa corrupuit. i. accelerauit gradũ: qa multi imatura morte peũt. Semoti loeti. i. remoti & nõ nisi pfectutẽ ueniẽtis mortis. Loetũ é ab eo qđ leo. i. destruo. uñ fit deleo: qa mors oia let. i. dlet. Necessitas ãt & necessitudo i eo é qđ aliter se habere nõ põt. neq; ullo pacto tolli. Verũ id dupliciter é. Nã aliqñ simpliciter é aliqđ necessariũ ut cum dicim⁹ ne cessariũ é hoiẽ natũ q̃ñ mori. Aliqnando nõ simpliciter sꝫ cũ cõditione: ut necesse é hoiẽ cibũ capere: nisi malit fame

Prometheus

Omnes morbi euolant
(Præter spem)

perire. Necessitudo preterea capitur pro uinculo quodam a natura nobis iniecto: qđ necesse est seruare nisi a natura deficere uelimus unde & aicitiam et sanguinis affinitatis ue cõiunctionem necessitudinẽ dicimus: quia necesse sit iure naturę tale uinculũ seruare. Inde aici cognatiq; necessarii dicũtur. Expertus dęda nõ solũ aque elementũ: uerum acris quoq; tentasse hoies dolet. Volatus aũt dędali scariq; iam enarratus est. Sed sũt de hoie pauca dicenda. Fuit igit athenien̄is dędalus ex genere erechthei regis: nã ille gęuit athinçũ: & athinęus cupalmũ: & cupalmo hymetionẽ patrem dędali. Dędalus aũt i architectura statuariaq; oẽs supiores suparauit: & in statuis oẽs animi affectus expressit primus oculos inptos & manus protẽsas sculpsit cũ in antiquioribo statuis oculi clausi sint: & mãus lateribus hęrẽt: pfectus est ad ęgyptios: ut eorum disciplinas periret: atq; inde adsimilitudinẽ labyrinthi qui in ęgypto est: labyrinthũ increta ędifica uit erat illi nepos ex sorore noie talo: qui adhuc puer solertia sua magistrũ dędalũ supęrare uideretur Nã & rotã figuli & ferream serrã ad similitudinẽ maxillę serpentis & tornũ adinuenit: dędalus inuidia motus illũ occidit: quapropter ab ariopagitis damnato in certã fugit. Vacuũ aera nõ uacuũ: nã in rebus nõ datur uacuũ: sed ita facile cedentem ut uacuo uideam. Dicimo etiã uacuũ ociosũ & cessantẽ quia negocijs curisq; uacuus sit Vir. Cęteraq; uacuas tenuissent carmia mentes oia iam uulgata.

Expertus uacuum dædalus aera
Pennis non homini datis:
Perrupit acheronta herculeus labor
Nil mortalibus arduum est.
Cælum ipsum petimus stultitia: neq;
Per nostrum patimur scelus
Iracunda iouem ponere fulmina.

Soluitur Acris hyems
Grata uice ueris: & fauõni

Expertus: nulla.n. aliena disciplina edoctus sed experientia assecutus est. Nõ datis. i. a natura q̃ uelut optima parens nullis rebus a se creatis quod cõduceret unq̃ denegauit. Ergo non utilẽ rem tentauit dędalus: & naturę uim parauit. Perrupit acheronta herculeus labor optimus uersus & qui strępitu uerborum tumultuantem: & per uim ad inferos irrumpentem herculem nobis ante oculos adducat. Accessit autem hercules ad inferos iussus ab auristheo: ut inde cerberum traheret & ad superos adduceret. Vel: ut alius placet: ut pithoũ amicum suum ab inferis liberaret: Sed de hercule plura alias. Nil mortalibus arduum: Cum stupore & indignatiõe legendum: q̃ homines obliti suę imbecillitatis adeo naturę aduersentur: ut huiuscemodi omnia stultissima temerita te supra suam facultatem tentent. Arduum: idest difficile proprie accliue est. & quoniam accliuia difficilia sunt: & i altum tendentia: dicimus arduum difficile & altum. Cęlum petimus. Temerarium fuerat petere aquas: magis temerarium uelle ferri per aerem. Sed quod omnem furorem superet: & impiam immanitatem. est q̃ gigantes suis immanissimis uiribus confisi auderent cęlum petere. Nam ut est in fabulis ipsi in thessalia olympum pelio & ossam mõtes alium super alium aggerentes: cęlum ascendere & inde iouem pellere tentarunt. Sed Iuppiter fulmine mõtes deiecit: & gigantes interemit. Virgilius. Terfunt conati imponere pelion ossę. Scilicet atq; ossę frondosũ inuoluere olympum: Ter pater extructos disiecit fulmine montes. Optime autem Cicero huiuscemodi fabulam ad uitam & mores reducens ostendit nihil aliud esse gigantes cum diis bellum gerere: q̃ homines naturę repugnare. Sed de gigantibo alias. Stultitia: ex qua omnia nostra uitia prouenium. Nec patimur iouem ponere: idem deponere fulmina. Tã uehemens in nobis est cupiditas: ut assiduo propter illam peccemus. Ergo non sinimus iouem ultorem scelerum ullo tempore cessare a fulminibus iaciendis. quibus scelera punit. Ponere. deponere per apheresin: aliquando significat describere. Persius. Nec ponere lucrum artifices. Hinc reponere rescribere. Iuuenalis. Sempere go auditor tantum nunquam ne reponam. Aliquando quiescere & desinere: ut cum uenti posuere. Dicimus etiam ponere urbem: idest ędificare. Dicimus ponere leges: idest ferre leges. Quapropter utrumque simul complexus maro dixit. Moresque uirum & mocnia ponet. Iracunda: idest iouem iracundum: & dedit rei quod est hominis. Iracundum autem idest iratum nam iracundus is dicitur qui natura ad iram procliuis est: etiam si tunc nulla moueatur ira. Iratus autem est is qui aliqua causa ira percitus est: etiã si natura nõ sit iracundus. Nuntiat. p. sextium consulare aduitã uoluptuosã. Ode. IIII

ODE dicolos uersus phaleuticus dicitur: siue archilochius: quoniam illo is poeta frequenter utitur. Primus uersus constat ex prima parte heroica: ita ut in quarto pede sit dactilus: deinde habet tres trocheos sic. Soluitur acris hyems gra. tauicc. ueris. & fa. uoni. Secundus dimiter iambicus: sunt enim sex iambi: sed ultima super est syllaba sic. Trahuntq; sic. cas ma. chinę. cari. nas. Videtur autem hoc carmen epicureorum sectam redolere: quoniam ad uoluptates inuitat admonitus ipsius ueris aduentu: quod suapte natura uoluptuosum est: & quamuis non audeat animos mortales omnino ponere: tamen asseuerat nihil uoluptuosum futurum post mortem scribit ad. P. sextium uirum consularem. Soluitur acris hyems: in hyeme enim frigore omnia densantur: aduento autem ueris calore cuncta soluuntur. Virgilius Vero nouo gelidus canis cum montibus humor liquitur & zephyro putris se gleba resoluit. Et alibi. Rura gelu tunc stringit hyems. Soluitur relaxatur. Soluere enim est cum rem densam relaxamus: hinc & quę ligata erant solui dicimus. Acris: uehemens & molesta: frigus enim naturę aduersari uidetur. Diuiditur autem annus in quattuor tempora: & primum est uer ab introitu solis in arietem donec totos geminos

peragat. Ejus natura ẽ calida & humida: qualis ẽ ipse aer: & qualis in nobis ẽ sanguis: ideoq; tempus idoneũ est rebꝰ gignendis. Nã ex calore & humore fit generatio. Ideoq; dicit uer a ueniendo: qa in illo oia ueniãt. i. oriant & crescãt. Eadẽq; rõne uenus apud latinos dicit: quoniã p illã oia ueniãt Vñ lucretiꝰ. Aeneadũ genetrix hoiuꝫ diuũq; uoluptas alma uenus cęli subter labẽtia signa. Quę mare nauigerũ: q̃ terras frugiferentes Cõcelebras: p te quoniã genꝰ oẽ animantũ Cõcipit̃ uisitq; exortũ lumina solis. Grata uice. Est. n. grata uicissitudo qꝫ ex aspera hyeme uertitur. Fauoni. pro fauonii p apocopẽ. Hic autem uentus sua contemperatione aptissimus ẽ ueri: ut iam diximus. Trahunt: habet in ultima syllaba aspirationem: & in prẽterito secũdum priscianum mutat. t. h. in. x. ergo traxi: sic uecho uexi. Siccas qa p hyemem in qua non nauigat: extra aquã in naualibus sunt. Carinas: inferior hęc nauigii pars ẽ: ꝫ per interlectionẽ partẽ posuit pro toto. Ilicus non gaudet stabulis: ut in hyeme gaudebat uitans frigora: ꝫ proficiscitur i pascua: qa & eadẽ ratione arator relicto foco & igne ad opus faciẽdũ egredit. Grata dixerunt antiq quasi parata: qa sine multa humana opera parata sũt fructũ ferre. Canis. i. albis: quia canities alba ẽ. In homine tantum dicitur canities quando pili ex defectu caloris albescũt

Trahuntq; siccas machinæ carinas
Ac neq; iam fabulis gaudet pecus: nec arator igni
Nec prata canis albicant pruinis:
Iam cytherea choros ducit uenus imminẽte luna:
Iunctæq; nymphis gratiæ decentes
Alterno terram quatiũt pede: duꝫ graues cyclopũ

Cytherea uenus: a cytheris dicta. Cythrea enim cytherorum insula est e regione laconcię prouincię: quã herodotus idoneã contra spartam bellum gerentibus esse dixit. Quin & chilon spartanꝰ uir sapiẽs dictitabat prestare sptãis illam insulã mergi q̃ extare. In hanc uenerẽ quã primũ orta ex maris spuma ẽ primum annasse dicũt ibiq; colitur. Vir. Super alta cythera: aut super idaliũ sacrata sede recondam. Ducit choros: propter lętitiam aduentantis ueris: in quo ipsa plurimum põt. Sunt autẽ uenereis rebus apti chori: & profecto hoc anni tempore homines preter solitum lętantes magis in choris & similibus ludis lasciuunt. Imminente luna: appropinquante nocte: ut ostendat ad multum tẽporis spatium duci choreas cũ ne imminente quidem nocte desinant. Iunctę. n. g. d. optimum epithetũ grãruꝫ. Nihil enim ẽ quod magis deceat q̃ gratia, nec rursus quicquam pulchrum dici potest nisi deceat: nec placere ueneri quicq̃ põt nisi pulchrum sit. Est. n. amor rei pulchrę cupiditas. Volunt autẽ qui locum hunc exponunt per nymphas mulieres: p gratias uirgines intelligi. Sed non uideo cur ipsas etiã nymphas & gratias prefertim in re poetica intelligere nõ possimus. ꝫ de nymphis suo loco. Gratias autem quas greci ἀρίτας appellẽt: alii herebi noctisq; filias esse uoluerunt alii liberi patris & ueneris. Hesiodus in sua theogonia scribit illas filias iouis ex eurinome sua uxore & oceani filia ponitq; nomina aglaien euphrosinẽ & thaliã: additq; aglaien uulcano nupsisse. Pinguntur autẽ ita ut primã duę alię intueantur: per quod ostendunt debere homines duplicare gratiam quę ab amico prouenit: ut maius reddant beneficium q̃ acceperint. Pinguntur etiam nude & solutis crinibus: qua amicorum animi soluti inter se & nudi atq; aperti esse debeant: Quod uero ex diuersis parentibus natę dicant: non caret ratione, Sunt. n. qui gratiam sibi ex aliquo scelere comparant: ꝫ horum fama cito obscuratur: & ipsi digni supplicio habẽtur. Ergo harum gratiarum nox herebusq; iure parentes habentur. Prouenit itidem ex re uenerea gratia. Et quia ut ẽ apud Terẽa. sine libero friget uenus. huiuscemõi gratię ueneri & liberiq; filię putãde sũt. Sꝫ uera solidaq; & duratura gratia a uirtute proficiscit fauente ipso deo. Ergo erunt a ioue cuius benigno influxu iustitia legesq; & recta regnorũ administratio prouenit: aritq; mater Eurinome: quę lata lex interpretari põt: quoniam ex nostris rectę legitimęq; gestis facinoribus lata semper & immortalis gratia comparatur. Nec perperam prima aglaia dicitur. ἀγλαὸς. n. splendidus claruſq; grece dicitur: quę res ex huiusmodi gratia resultat. Secunda euphrosinę alęntia quę εὐφροσύνη dicitur: gaudet enim semper conscientia ex rectis factis. semperq; floret huiuscemodi gratia atq; uitet: propter quod tertia gratia: Thalia dicitur θάλλειν: in agrece geminare ẽ. Super sunt plura que de diuina gratia christiane dicantur. Quę nos in nostris interpretationibus. i prima Danthis cantica etrusce scriptis: qua potui diligentia: assecuti sumus. Alterno. p. quia pro sono ad risum terram pulsant. Dum uulcanus: uel notat qꝫ ante lucem quo tempore uulcanus maritus in labore ẽ ipsa uoluptati operã dat. In quo lasciuarum mulierum naturã exprimit: uel ostendit saltationem suam ante lucanam ad noctem usq; producendi. Vulcanum iccirco ueneris maritum finxerunt: quia sine calore non proficit uenus. Duo fuerunt uulcani: alter cęli & uestę filius: alter iouis & iunonis. Sed hoc non lateat mineruam: iouem uestam & uulcanum typum ignis continere. Sed per mineruam suppremam ętheris partem cęteris subtiliorem intelligimus: per iouem uniuersum ipsum elemẽtum ignis. Quapropter fabulati sunt mineruam ex iouis capite natam: quia ex suprema eius parte ẽ. Per uulcanum intelligunt ignem qui ex materia excitatur: propterea q; filius est iouis ex iunone. quia uapores quidam crassiores qui in aerem qué iuno ẽ ascendentes ab ęthere ẽ qui iuppiter accenduntur: unde fulgura & reliqua huiuscemodi extãt: hi est uulcanus iouis iunonisq; filius. Dicunt turpem esse quoniam ex terrestribus uaporibus accenditur: & propter tuc pitudinem suam a iunone in terras deiectum: quia hęc omnia quę in aere accenduntur ad terram cadunt. Dicunt in lemnum cecidisse: quia illa insula crebro fulminibus infestatur. dicunt propter casum utrinque claudum esse effectum: quoniam flamma nunquam recta fertur. sed modo hinc modo illinc deficit. Vesta autem pro eo igni accipiunt quia intra terram latet. Vnde aliquando ignem uestam esse contẽdit. Ouidius cũ dicit. Nihil aliud uestã q̃ merã itelli-

Cyclopes

ge flāmam. Aliquando terrā: unde alibi. Est tellus ueſtaq; numen idem. Dicitur aūt uulcanus quaſi uolicanus, qui per
acrē uolet uel uulcan⁹ uolās candor. Itē mulciber q; feru mulceat. Cyclopū hi fabri ſūt uulcāi tres: de q⁹ maro. Bró
teſq; ſteropeſq; & nubus mēbra pyragmō: & ioui fulmina fabricāt. Vnde bronte dixerūt ἀπὸ τοῦ βρόντης, ſteropes
mine & ἀπὸ τοῦ στεροπὴν, i. a fulgetra dicit ſteropes. Nā pyragmonē ab igne & icude, dici nemo dubitat. Volunt
multi hos neptuni ex amphrite filios fuiſſe & primo Tereta ferrariā iſtituiſſe. Heſio. aūt i theogonia cęli & terrę fili⸗
os aſſerit: & tertiū nō pyragmonē ſed harpē appellat: dictoſq; uolūt cyclopas: quoniā unicū oculū in frōte rotundum
hērēt. Dāt preterea qa fulmina ioui ad iterremedū
phetontē: uel ut placet Dio. ſiculo ęſculapiū ſubmi
niſtrarūt a phocbo fuiſſe iterfectos. Ipſū aūt iouē
diuinitate priuaſſe phoebū ad triēniū. Officinas
recte poſuit: nā officia locus eſt ubi aliqd efficit ab
efficiēdo dcā. Taberna uero ubi res alibi fabrefcā
uendit: ſed & officina ꝓ taberna qūq; pōit. Virit
of. nō re uera urit ſed uoluit uchemētiā ignis quo
metalla liq̄ſcūt notare. Nūc deſt: ſi ſapiēs ē iſerui⸗
re tēpori: uidet dicēſ ut i uoluptuoſo tpe uoluptati
opā, dem⁹. Decet. q. dicat ñ fieri cōtra decorū: qđ ut
ait Cicero i libro de officiis: i omni uita ſemp ſer⸗
uandū ē. Impedire caput myrto: nectere coronā
ex myrto: quē arbor aſpectu & odore uoluptatem
affert: & ueneri ē cōſecrata. Nitidū: ſplendidū ex unguento. In quo denotat lautius cōuiuiū. Nā coronas unguēta
nō niſi lautiorib⁹ cōuiuiis adhibebāt. Flore: ꝓ floribus. Ferūt: pducūt. Solutę. ſ. ab iperio: agricolę. i. maratę. & per
circuitionē itelligit prata. Cōtra uero ſub iperio terras dicim⁹ q̄ colūtur. Vir Exercetq; frequēs tellurē atq; iperat aruis
Vel ſolutę q̄ſi putres ex calore ueris. Vir. Et zephyro putris glaba reſoluit: & cōtra Rura gelu tūc claudit hyems. Fa
uno: ruſticano deo: fauni apud latinos ii ſūt: qui apud grēcos ſatyri filii ſaturni. Ponit tñ maro faunū pici filiū. Fauno
picus pateriſq; patentē te ſaturne refert. Dictū uolūt a fando: q oracula ſua uocc redderet. Refert pōponius meſſas: ul⸗
tra atlantē montē noctu lumina uiſa: & cymbalorū ſonitū auditū: nec quicq̄ poſtea i die reptū. Hieronim⁹ ait a diuo an
tonio iuentū ſatyrū in thebaidos ſolitudine: q illū allocut⁹ ſit: & affirmauerit ſe mōtalē: ſed deluſā gentilitatē ꝓ diis
habuiſſe ſatyros. Ariſtoteles ſcribit nymphas ſatyros & panas & huiuſcemodi numina poſt annorū milia iterire. Et
euſebius pāphilus refert thamnū egyptiū in italiā nauigantē a paxis iſula noctu uocē audiſſe: q̄ uidebat ut cū iuxta
paludē fuiſſet: nunciaret pana magnū mortuū eē. Sicq; nunciaſſe: ac ſtatim innumerabiliū uocū cū magno miraculo lu
ctū audiuiſſe. Venit deinde romā & re enarrata ſciſcitat⁹ ē a philoſophis quiſnā eēt iſte magn⁹ pan. Reſpōderūt aūt
de cōmunis ſnia phyloſophi: cū eē q ex mercurio & penelope natus eēt. Referūt ꝓterea hos homūciōes bicornes ce
& naribus ad uncis: & pedib⁹ caprinis. Auguſtin⁹ aūt i libro. deci. dei diſputat illos aut alas imortales nō habere: aut
humāo ſemine natos: potuiſſeq; accidere uti duo ſimul mōſtra ex hoic: ut ſępe fit: in hāc formā nata ſint: alterū maſcu
lum: alterū fœminа: & ex illorū cōiunctiōe huiuſcemodi ſpeciē ꝓpagatā eē. Nūc q. d. expleto anno diis ſacrificādus
ēē. Vir. Tūc pinguis agni: tūc & moliſſima uina. Agnā: agnū debuit ſed mutauit genus: qa i fœminino uidet iocun
dior elocutio: ſic Vir. Et cęſa iungebāt fœdera porca. Pallida ab effectu qa pallidos hoies reddit ſic Vir. Et cū frigida
mors aīa ſeduxerit artus. Aequo pede: idifferēter. Tabernas ꝓ ignobiliorib⁹ ędificiis: ſic cōtra & regęs ꝓ nobiliori
bus: & turres ꝓ āpliorib⁹ domib⁹. Beate. q. d. q. eris beat⁹ ſi hāc uitā colueris: loquit aūt tanq̄ epicureus ad hūc qui &
ipſe epicureus erat. Epicurei aūt oia ſibi arrogabāt: ſeſeq; & ſapientes & beatos uocitabāt. Sūma. b. u. q̄ſi. d. ſi colligas
uniuerſū tēpus qđ uiuere poſſis: uidebis illā eē ſūmā breuē uitę. Vitę ſūma breuis ſnia q̄ epicureis quadret cum ani
mas ponāt mortales. Cętерū a grauioribꝰ phyloſophis ſemp repudiata: itaq; Plato audiēdus q nos uoluptate cōtępta
nō nobis ſed uniuerſo mundo nos natos putem⁹. Lōgā ſpē. i. aliqd ichoare ad qđ poſt diuturnū tēpus uenturos nos
ſperemus. Iam ſtatim nox: mors quę ſecundum epicuros poſt ſe nihil habet ꝓter tenebras. Fabulę: appoſitō eſt ut
ſit ſententia. Nox & manes & do. p. quę fabulę ſunt. Prement: ideſt oppriment te: quo: ideſt ad quam noctem: poſt q̄
ueneris fuullam, aut ex uino aut ex uenere uoluptatem capere poteris. Differunt autem fabula & argumentum &
apologus. Fabula eſt rerum nec uerarum nec ueriſimilium: ut quod daphne uerſi ſit in laurum. Signiſicat. etiam fabu
la rem uehementer diuulgatam: quamuis uera ſit. Ouidius. Hęc fuit in toto notiſſima fabula cęlo & Iuuenalis. Ite no
ua nec triſtis per cunctas fabula cęnas. Apologus non differt a fabula: ſed addit ut ꝓter id quod ſit res ficta & non
ueriſimilis: ut fabula: allegorice tamen aliquid contineat quod ad uitam & ad mores pertineat: ut ſunt Eſopi fabulę.
Argumentum eſt res non uera ſed tamen ueriſimilis: ut ſunt argumenta comediarum. Manes ſeu dudū acronē ſunt
dii boni. Nā manū bonū ſignificat: unde mane dictū ē. Serui cōtra p antiphraſin dictos putat manes deos iferos: qa
nō ſint boni. Ponūt ꝓ penis Vir. Quisq; ſuos patimur manes Alibi tñ idē Serui: ait: manes eē aias corporib⁹ exutas
q̄ nōdū in alia corpora migrauerint: & cum eo tēpore ſint noxię: p contrariū dici a mano qđ eſt bonū: unde maturum
pomū. Adiūgit eē alio⁹ qui crędāt mānes a manādo, i. fluēdo dici: eo q ꝓ ipſis plena ſint oia iter lunarē terrenūq; curſū

Vulcanus ardens urit officinas:
Nunc decet aut uiridi nitidum caput impedire
Aut flore: terræ quem ferunt ſolutæ myrto
Nunc & umbroſis fauno decet immolare lucis
Seu poſcat agnam: ſeu malit ædos:
Pallida mors æquo pulſat pede pauperū tabernas
Regumq; turres: o beate ſexti
Vitæ ſūma breuis ſpē nos uetat ichoare longam
Iam te premet nox fabuleq; manes

fabula hyperbole apologus

Domus exulis tenuis & puaꝛq̃a fabulę uel q̃a umbrę quę illic habitãt ĩ corporę ſint:nec ſortiere: nec ſorte q̃dã accipies regna uini.i.nobilitaté.i.nobile uinũ. Talis:ab eo qđ é talus tali.qa talos iaciẽdo bibebãt autiq̃:ut apꝑet apud Plautum:ergo ſorte id eueniebat. Dicié ãt talus græce aſtragalus:inde ἄστρᾰγάλίζω: talis ludere. Hic Pli.de polycleto ait nudos facit talis ludentes:q uocantur aſtragalizõtes. Furunculi dicunt quos ſaccos apꝑllamus. Marti.inſidioſorum ſi ludis bella latronum:Iſte tibi geminus miles & hoſtis erit: Lycidam tenerum delicatum: reliqua obſcoena ſunt:ſed facilę intelliguntur.

AD PyRRHAM ODE QVINTA.

Et domus exilis plutonia:quo ſimul mearis
Et regna uini ſortiere talis
Nec tenerum lycidaꝫ mirabere: quo calet iuuẽtus
Nunc omnis:& mox uirgines tepebunt:
Quis multa gracilis te puer in roſa
Perfuſus liquidis urget odoribus
Grato pyrrha ſub antro:
Cui flauam religas comam
Simplex munditiis:heu quotiens fidem
Mutatoſq; deos flebit;& aſpera
Nigris æquora uentis
Emirabitur inſolens:

QVnt.n.primi duo uerſus Ode tricolos aſclepiadei. Tertiꝰ feregratius q é ex ſpõdeo dactilo & ſpondeo ſic,grato.pyrra ſub antro. Quartus glyconicus ex ſpõdeo & duobus dactilis ſic. Cuiſla.uã.reli.gas comã. Inuectiua é ĩ meretricẽ auarã. Sꝫ ridẽs illã more ſuo uexat. Nam oũ uafer uitiũ ridẽti flaccus amico dixit. Laudat ciꝰ blanditias:ſꝫ q̃dã amãtiſ inuidia. Duo.n.ſimul facit nã & blãditias eius doloſas oñdit:q̃ amorẽ preferãt & dolos occultent. Et nõ ſine felle diis gratias ãgit q̃ ab ea tanq̃a naufragio ĩ tutũ portũ ſe receperit

Quis te puer:maximum poetę artificiũ. Primo eni pathos citat a tenella amantis ętate:cũ & illum cõmiſeratione dignũ qui puer: & ppea nõdũ expertus meretricũ inſidias:in huius laqueos incidenti & hãc inuidia accumulat:quã nõ pudeat amantem pueꝝ fallere. Et utitur interrogatione:quę ſemp orationi uehementiam addit.

QVis puer.q.d.cui puero tanta ꝓuenit infoelicitas. Item quis pure:ut oſtendat eam ita crebro ex ſua leuitate mutare amantes:ut non facilę aliquis ſcire poſſit a quo ipſa ameť. Vrget te:quaſi amplectiť te anxius nec ſe cuoles. Gracilis.i.iunceo corpe ex nõ nimiũ turgido. Laudauerat ãt hũc amãtẽ ab ętate:nũc laudat a pulchritudine:ut maior inde appareat mulieris crudelitas:q̃ talẽ deſerat. Multa roſa:intellectio é.i.multis roſis ſic. Vir. Atq; armato milite cõplent. Perfuſus liquidis odoribꝰ:cumulus é in uoluptate:ut & adoleſcentẽ habeas & pulchrũ & unguentis delibutũ. Odoribus.i.uunguentis q̃ odores effudunt: Acroni tũ placet liquidis odoribus, i. ſeminali fluxu.i.q abſoluerit concubitum. Antro grato:oſtendit locum ruris amenum propter umbras:& quia amenum gratum illi ſit:uel gratũ quia tecta illius umbra alienos oculos in re pudenda fugere ualeat. Acron autem exponit antro.i.fornice:quoniam meretrices ut ruri in antris concubebant:ſic itra urbẽ in fornicibus. Antrũ autẽ.i.ſpelunca græcũ é Heſiodus ἄντρῳ ἔν ἠ λίβάτῳ ξάδεῆσ νυὸ κεύδεσι γάιησ. Cui:cuius gratia. Et é expolitio:cadẽ enim ſententia é quis puer urget te:& cui religas comam.q d.cui ut placeas comis te. Et ſimul arguit eam dolis. Formam eni ſibi augent mulieres:ut illa aduerſus amantes utantur ueluti aucupes utunť retibus aduerſus aues. Coma autẽ græcus é:& proprie in mulieribus dicitur. Cęſaries uero in uiris:quoniã cędať. Flauam:ſi Seruio credimus erit indicium impudititię:cum ipſe aſſerat olim caſtas mulieres non niſi nigro capillo fuiſſe uſas:citatq; illud ex Iuuenale. Sed nigruꝫ flauo crimẽ abſcõdente galero. quaſi ſit illic ſnia poetę:q mulier anguſta cui crines eſſent nigri:ut matronalem pudititiam fingeret:cũ ad lupanar tenderet flauos crines induceret. tũ Ouid.cõtraſtare uideť qui in faſtis de lucretia mulierem oium caſtiſſima ſcribat. Forma placet niueuſq; color flauiq; capilli. Quiq; aderat nulla factꝰ ab arte color. Simplex mundiciis:qa nullis rebus uacas niſi corporis ornatibꝰ. Mũdiciis ergo ut abſint ſordes:uel inſpexit ad id qđ latini mundum muliebrẽ ornatũ appellãt:ut græci κõσ μõν. Heu:condolet illi. Flebis fidem.ſ.eſſe factã a te:ut dicimꝰ flet amicum.i.amici miſerias. Eſt ãt flere lachrymas:gemere eſt pectore cũ prę anguſtia in ſonũ prorũpit. Ergo & bruta ſõpõdere gemũt & inaiata Vir. Gemuit ſub pondere cimba. Plorare é uoce flebili doloré oñdere: hic iploratę cũ dolendo auxilium petimus. Plãgere é cũ prę dolore pectus caput ue aut aliud mẽbrum ꝓcutimus. Eiulare é elata uoce flere:qđ é maxime mulierũ. Vociferare nõ mõ doloré ſꝫ ét indignationẽ uoce effrenata demũſtrare:nõnunq̃ uehementer clamare. Lamẽtari é uoce q̃rula & triſti orõe calãitatẽ teſtari. Mutatos deos.i.iratos ſecũdũ acronẽ q illũ in baratrũ meretritũ impulerint. Vel intellige deos.ſ.uenereẽ & cupidinẽ:quos a principio dũ amabať ꝓpitios exꝑtꝰ fuerat:nũc uero iratos cernet.hinc luca. O faciles dare cuncta deos:cadẽqꝫ tueri difficiles: Etaſpera:compone ſic:pueꝝ q credulꝰ nũc te aurea fruiť:& q neſcius aurę fallacis ſperat te ſemp uacuã & amabilẽ. Sperat:emirabiť inſolẽs ęquora aſpera nigris uẽtis. aſpera ęquora:pulchra allegoria:qa ut maria ex tranquillis efficiunt aſpa.i.noxia ꝓpſequitiẽ uentorũ:& é trãſlatõ a tactu cui aſpa nocẽt:ſic aĩus meretricis cuiꝰ auaritia tãq̃ caribdis quędã naufragiũ é amãtibꝰ exaſpeſcit:cũ mutatẽ ne q̃ ãpliꝰ amat. Nigris noxiis. Niger.n.nogiꝰ é & malꝰ:nt hic niger é hũc tu rõane caueto. Sic cõtra dicimꝰ albũ bonũ. Inuec. Qui nigrũ ĩ cãdida uertit. Itẽ niger mortuꝰ. Idẽ ꝓ famã & populos nigros efferre maritos. Sic cãdidꝰ imortalis. Virgilius. Cãdidus iſuetmu mirat limen olympi daphnis. Emirabitur:ualdę mirabitur. Inſolens:niconſuetus. ſic Terentius Quid tu athenas inſolens. Ergo propterea mirabitur:nam admiratur quę prꝑter ſolitum & opinionem

accidunt. Magis ita cruciabitur: quoniã nihil tale timẽti hoc accidet. Eſt autẽ ſtoicorũ ſententia: ut omnis animi ptus bationẽs grauiores ſint quãdo inopinantes nos offendũt & inpremeditatos. Equora: ꝓ meretricis mutabili ingenio poſuit: & uentos ꝓpter crebrã mutabilitatẽ: Hinc Vir. Variũ & mutabile ſemper foemina. Meretrix blande attrahit attractumq; crudeliter nudat inconſtantię maris ſimilis. Idq; iuꝝ de muliere dicas: qd Vir. de mari. Mene huic cõfidere mõſtro: et cęli totiẽs deceptꝰ fraude ſereni. Fruiſ te: hẽt te cũ ſũma ſua uoluptate: unde frui deo dicimꝰ et frui amiciti a & frui ſũmo bono. Aurea pulchra & bona: ut illud. Inuide qd ſpectas? illa hic mi mortua uiuit. Illa meis oculis aurea ſemper erit. Vel aurea. i. diues. Amabilẽ. i. que ita te amet ut amari digna ſit. Vacuam alieno ore uacuã: & tibi ſemper uacantem. Credulus: qui facile tibi credat: & nihil male ſuſpicetur. Ergo tu crudeliſſima que tibi credentęm falias. Citat autem cõ miſeratione ab eo qd' cueniat preter ſpem ſic Vir.

Et nunc ille quidẽ ſpe multũ captus inani fors & uota facit. Aure fallacis. Aura lenis eſt & placidus aeris motus ut uentũ non plęne faciat: reſ grata in caloribus. Poęta tam é puento ponũt: & ſepe ꝓ eo qui proſper nauigantibus aſſit: quem gręci dicunt ,i. cauda: quoniã a puppi ueniat. Vir. Proſequit ſurgens a puppi uentus eũtes Ergo ut maneret in tranſlatione maris dixit credulus ãure: quaſi ꝓfidens proſpero amori: qui paulo poſt tamen fallerꝫ: ut uenti fallunt nauigãtes. Capitur etiam aura ꝓ fauore: quia cuꝫ flat in eſtate uideatur eſtuantibus fauere. Vir. Nunc quoq; iã nimium gaudẽs popularibus auris. Miſeri ſunt ii q; bus. i. gratia quorum capiendorũ. Tu nites: tu ornaris & ſic inſidias tendis. Intentata: nam ſi tentata fuiſſes ꝓtuitarent te. Me tabula: cõparauerat mulierem marit̃ tempeſtati in qua naufragiũ facere poſſent qui illa ſequerẽtur. Nũc manens in tranſlatione oſtendit ſe olim in ea tempeſtatę naufragiũ feciſſe: ſed deorũ gratia quibus uota fecerat e naufragio: liberatũ eſſe: & tabulam in templo neptuni ſuſpendiſſe: quę rem teſtarẽt. Solebãt etiam ex naufragio egeni effectꝰ tabulam in qua naufragiũ depictũ eſſet circumferre: & illa ſibi uictum mendicare. Perſius Cũ facta te in trabe portans. & Iuuena. Et picta ſe tempeſtate tuetur. Ac demũ templis eorũ deorũ per quos euaſerant: ſuſpendębãt Suſpendebant. & ueſtes madidas quibus euaſerant Vir. Seruati ex undis ubi figere dona ſolebant. Sacer paries: quia templi Muros. n. & moenia dicimus quibus urbs ambit̃: parietes autem reliquorũ ędificiorũ ſunt. Hac ergo ttanſlati onem indicat mulieris auaritiã aufugiſſe: AGRIPPAM A REBVS GESTIS ET VARIVM AB ELOQVentia laudat. Ode ſexta. De dicolos. primi. n. tres uerſus aſclepiadei: quartus glycõicus. Ad. M. agrippam cuius auctoritas ſumma erat apud auguſtũ: cum oĩa poene grauiora bella per eum gereret imperator. De quo maro. Parte alia uõtis & diis agrippa ſecundis. Laudat & uarium poetam: quem affirmat elegantia dignitateq; ſui ſtili poſſe deſcribere egregia facinora agrippe: que ipſe tenuitate ſui ſtili non poſſit. Fortis & uictor hoſtiũ: non ſuperfluum eſt cũ fortem appellaſſet: addere & uictor hoſtium. Non. n. ſatis per ſe eſt fortitudo ad uictoriam dę hoſtibus reportandam: niſi adſint & multę alie uirtutes militares. Ergo ille quoq; affuerit: cum ſit uictor hoſtium. Scriberis. q. d. mandabitur ę ternitati nomen tuum: cum talis poeta tuas egregie geſtas res ſcribat. non. enĩ fere aliter immortalis redditur imperator: niſi et ipſe magna facinora ediderit: & eum ſcriptorẽ nanciſcatur: qui multũ eloquentia ualeat. Quod & allexander ille magnus apud ſepulcrum achillis ſignificauit: cum achillem ob id foelicem dicat: q homericã tubã ſortitus ſit Puto aũt hęc ſcripſiſſe oratium poſt ꝓfligatã antoniana; claſſem in qua pugna ille optimam operã auguſto nauauit Vario. i. a uario: quẽ & Vir. tanti facit ut dicat. Nam neq; adhuc uario uideor: nec dicere cynna digna: ſed argutos inter ſtrepere anſer olores: & ſcriberis alite carminis meonii. i. eo auſpicio quo homerus ſcripſit ſua poemata. Ergo ſcriberis elegantiſſimo ſtilo & poſuit auſpiciũ ꝓ facultate. q. d. q idẽ poterit. Varius quod homerus. Eſt autẽ auſpiciũ ꝓ potẽtia p quandã trãſlatõem a magiſtratibꝰ: in ã qui iiſdẽ auſpiciis creabanꝰ: iuſdẽq; erant poteſtatis. Hinc Vir. Paribuſq; regamꝰ auſpiciis. i. pari poteſtate. Meonii: qa homerꝰ ex meonia fuit. Quãuiſ multe urbes de huius poete patria certent: Nã et colophon & ſmyrna & athęne ſuũ eſſe uolũt. Quã rem cũq; ferox: ordo eſt o agrippa nos tenues nõconamur dicere quãcũq; rem miles te duce geſſerit nauibus aut equis. i. mari aut terra. Neq; conamur dicere grauẽ romachũ pulidę: nec curſus duplices ulixis. Vbi uidetur cõparare facinora agrippę & achillis fortitudini: & ulixis ſapiẽtie: et quaſi concludit q ſi poſſet ſcribere agrippã: poſſet ſcribere aliqd par cĩ heliadi homerice in qua laudat achillẽ & odiſſea in qua deſcribit ulixis ſapiam. Ex quo elicit̃ oportere ſe alterũ eſſe homerũ: ſi ſua eloquẽtia par. hois uirtutibus eſſe uelit. Tę ducę: ac ſi dicat tua prudẽtia: tuo conſilio: et tua fortitudine. Agrippa et ſi nomen ꝓprium ſit tamen is agrippa dicebatur qui prem̃ſis pedibꝰ ex materno uentre oritur: quaſi eger partus. Dicere: deſcriberę & laudare

Qui nunc tẽ fruitur credulus aurea
Qui ſemper uacuam: ſemper amabilem
Sperat neſcius aurę
Fallacis: miſeri quibus
Intentata nites: me tabula ſacer
Votiua paries indicat humida
Suſpendiſſe potenti
Veſtimenta mares deo

Scriberis uario fortis: & hoſtium
Victor meoniicarminis alite
Quam rem cumq; ferox nauibus: aut equis
Miles te duce geſſerit
Nos agrippa neq; hoc dicere: neq; grauem

Sic in primo epistolarum. Prima dicte mihi sûma dicende camena. & Vir. Cui nõ dict⁹ hylas puer & latonia delos. In causis ât dicere is dicit̃ q defendit. agere potiꝰ qui accusat. hinc addicere cõsecrare. Vir. Iunonii serne dict⁹ sacer. i. ad dict⁹. Item destinare. Cicero de officiis. Et is qui morti addict⁹ esset: paucos dies cõmendãdorum suorum cã postulas set. Stomachum: idignationem atq; irã. Hinc stomachari idignari significat: ut illud Sectũ stomacharis ad unguem. Grauem: greis pnicios um: uel grauem qui ab eo dimoueri non posset. Fabula apud Homerum nota. Agamenon captiuam chryseida quaꝫ uehementer amabat, oranti chryse patri & redẽptionem offerenti reddere neglexit. Apollo autem iustis prẽcibus chryse sui sacerdotis mot⁹: peste exercitũ grẽcorum affligebat. Grẽci autẽ ut pestem cuaderent auctore achille agamẽnonem pulerũt: ut puellam redderet. At ille Bryseidem Achillis captiuam & ab eo uehementer amatam sibi arripuit. Quod ita grauiter tulit achilles: ut deinceps a pugna cessaret. nẽq; amicorũ prẽcib⁹: nẽq; muneribus placari potuit: ut sẽpissime in fugam ab Hectore uersis grẽcis succurere curaꝫ. Ergo pelidẽ. i. achillis pelei filii: nescii cedere. i. concedere ipsi irẽ. Duplices: uel astutos & uafros: ut describit ipse ab Homero: uel duplicatos a cursu reliquorũ grẽcorũ: cuꝫ illi decem annos domo affuissent: ipsi ruero uiginti

Pelidæ stomachum cedere nescii
Nec cursus duplices per mare ulixei
Nec sæuam pelopis domum
Conamur tenues grandia dum pudor
Imbellisq; liræ musa potens uetat
Laudes egregii cæsaris: & tuas
Culpa deterere ingenii:
Quis martem tunica tectum adamantina
Digne scripserit, aut puluere troico

Ulixei: p ulixis: ẽ enim datiuus grẽcus: quẽ latini pro genitiuo usurpant. Sed modo p syncresim: ut illud: Reliquias danaum: atq; imitatis achilli. Est enim ἄχιλλεῖ et ἄχιλλεῖ: aut per dicresim: ut hic. Domum familiam. sic Iuuc. Sed cum tota domus reda componitur una. Aliquando pro patria ponitur: ut Da propriam tymbreę domum: da moenia fessis: sed proprie habitaculum ipsum significat domus. Vir. Ast ubi iam patrię peruentum ad limina sedis Antiquasq; domos: & p similitudinem etiam. quo sesẽ bruta recipiunt domos dicunt. Virgilius in Georg. Antiquasq; domos uolucrum. Significat etiam templum. Iuue. Ante domum ueneris: quã dorica sustinet anchon. Differt autẽ domiciliũ a domo: nam domicilium ẽ cum sedes in aliqua urbe certas posuim⁹: tanq̃ cures illius futuri. Nam qui ad tempus habitat mox inde discessurus: domum quidem pôt habere quã conduxerit. Domicilũ autẽ non habet. Squam pp atreũ & tyestẽ fratres inter se crudelissimos. Tantalus filius Iouis secundum Euse. phrygũ rex fuit. Erichtheo athenis regnãte ex taygete filium pelopẽ genuit & cum deos cõuiuas acceptũs esset: ob auaritiam pelopẽ epulandum dedit. Nullus ât prẽter cererem ex eo gustauit. Illa humerum exedit: sed dii eburnum restituerunt & p mercurium eius animam ab inferis reuocarunt, unde Vir. Hũeroq; pelopa in signis eburno. A pelope peloponesum dictã uolunt. Ex pelope & hippodamia uxore nati sunt atreꝰ & tyestes: qui alternis annis in peloponeso regnantes in maximas discordias inciderunt: operante id mercurio secundum Lactantium ut cẽdem myrtilifilii a pelope in mare delecti ulciscerẽt. Erat prẽterea atreo aries aureo uellere insignis: quẽ cupiens tyestes ratus ẽ se p concubitũ meropis: uel ut alii dicunt europes illius uxoris cõsequi posse. Itaq; ex illa tres filios genuit: quos deinde sibi nescio atreus epulandos dedit. Quo tempore solem ne tale aspiceret facinus in orientẽ retisse dicunt. Quod fingit̃ quia eclyptim ea tempestate factam & antea ignoratam demonstrauit. Hâct agoedia scripsit Varius: de quo paulo supra. Tenues: qui sumus tenui ingenio. Et in animo tenuis defectum significat. Subtilis uero acume. Cicero. orator subtilis: sed parum uehemens. Non conamur ergo q̃ grandia sunt: quia pudor qui preuenit ex conscientia nostrę imbecillitatis & musa nostra potens imbellis lyrę. Vetat me deterere. i. d minuere mas & cęsaris laudes non nostra uoluntate: sꝫ culpa ingenii quod mihi tenue ẽ. Nec dixit simpliciter imbellis. i. imbecillis lyre. i. carminis lyricis: quia illo etiam grandia describuntur: ut ipse alibi. Sꝫ loquitur de suo proprio stilo quẽ elegit tenuẽ: ut Quintilianus ostendit. Deterere ẽ aliquid de re diminuere unde ẽ deterior non peior: sꝫ minus bonus. Quis martẽ: finia ẽ quod non audeat laudes augusti & agrippę describere: quia non id minus cẽt quam aut martem aut Diomedem aut similes deos uel heroas describere. Quam rem ipse imbelli musa non ualet. Maxima ergo laus q̃ ipsos istis comparet.

Quis martem. q. d. nullus: nisi egregius poeta. Martẽ tectum. t. ad. Magna res describere martem: sꝫ maxima cuꝫ fuerit in bello. Tectum defensum. Tunica proprie ẽ uestis interior: hic pro lorica accipe Adamantina: infrangibili ab adamantis duritia. Adamas lapis quasi domitꝰ dicitur. Nam a priuat & δάω: grece domo significat. Memnona: laumedontis frater fuit thitonꝰ. hic ad orientalem regionem profectus multos populos subegit. Et pp ei⁹ excellentiam auroram in coniugem sumpsisse dicitur. Neq; nisi in extrema senectute: quę loquacior esse solet deceſſit. Vñ fabulãtur illum in cicadam tuisse conuersum. Huius filiꝰ memnon in auxilium priamo uenisse ab Homero traditur. Curasseq; aurorã matrẽ: ut infrangibilia illi arma Vulcanus fabricaret. Hinc Vir. Et nigri memnonis ârma. Tandem ab achille interfectus ẽ. Diodorus tamen refert illum ab assyriis quorum priamus uectigal essꝫ in auxilium Priamo cum uiginti milia peditum: & ducentis curribus missum. Refertq; solinus singulis annis ex ęthiopia ad huius sepulchrum conuolare aues: & ibi inter se decertare. Nigrum: quia ęthiops puluere troico in pugnis apud Troiam gestis ubi equorum pulsu puluis ęxcitari solet. Tytidem: diomedem tydei filium: qui auctorę Homero ęneã. Hectorẽq;

palladis auxilio uicit. Et uenerem cum eneam filium protegeret uulnerauit. Quapropter ipsa apud Virgiliū. Credo etiam q̄ nunc mea uulnera restant. Ergo fuit pars superis. Nos cōuiuia quoniā grauiori stilo ad res altas peruenire non possumus: scribemus hęc minora. Prælia uirginū: que uel pudore ductę reluctantur cupidis amantibus: uela natura muliebri non discendūt. Quę cū maxime quippiā cupiant: tū maxime cogi uolunt. Vel naturę puicacia: ut est apud Terentiū: nolunt ubi uelis: ubi nolis cupiunt ultro. Acriū: quia uehementer resistunt. Sectis: quasi illos acuant ad repugnandū. Vacui: scilicet amore: idest nō amantes. Siue quid.u. siue amantes. Nā amor ardentissima est cupiditas. Vnde ipse cupido facibus armatur: & amor ignis dicitur. Virg. Vulnus alit uenis & cęco carpitur igni. Leues non prętер solitum: idest leues ut solent amantes esse: uel leues q̄ leuiori utatur stilo ut solet.

Nigrum memnonem? aut ope palladis
Tytidem superis parem?
Nos conuiuia nos prælia uirginum
Sectis in iuuenes unguibus acrium
Cantamus uacui: siue quid urimur.
Non prætер solitum leues:

Laudat tybur ode septima.

Qui heroicū est: ut primus uersus sit exameter: secūdus trimeter. Ad mumacū plancum scribit laudes tyburis patrię fugiens: ego alii poętę alias urbes laudabūt: ego aūt tybur. Rhodon hęc insula multis rebus nobilitata: & pene semper libera etiā romano uigente impio. Eam in principio habitarūt Thelchines quos maris filios fuisse fabulant. Primi oium diis statuas sculpserūt. Clarā secundū pphyrionē: q̄ in mari apto & soli exposita sit. Neptunus harū sororē aliam amauit. Ex eaq; filio sex & unā filiaq; suscepit. Rhodūq; appellauit aqua insula nomen accepit. Mithylenē urbs est in lesbo: a mithylene macharei filia noiata: machareo enim ex crinaco iouis filio natus lesbū tūc palasgiā dictā pp deucalionis diluiū desertā occupauit: & lesbo ęoli filio filiam suā methymnā matrimonio cōiunxit: Insulāq; a genero noiari uoluit. Ephesū: urbs nobilissima ī asia est ab amazonibus cōdita & quę nobilitata sit tęplo ephesię dianę pulcherimo oium gręcorū ędificierū. Bimarē: corinthum quia hīc ęgrū hinc ionium hęt & isthmon facit: olim ephira dicta est hęc urbs. Deinde corinthus a corintho horestis filio. Thebas urbs in boetia a cadmo condita: cuius mocnia amphion lyra saxa alliciens ędificauit. In hac ex semele cadmi filia Iuppiter bacchum genuit. Fuit & in ęgypto thebe urbs antiquissima: in qua fuerūt bacchus & hercules: de quorū egregiis facinoribus multa scribūtur. Quę oia orpheus ex ęgypto rediens fretus tęporū longitudine & historię inscitia: uolensq; cadmeis gratificari ad has thebas contulit. Delphos: isti in parnaso monte erant clari oraculo a pollinis: In quo phythia phoebi furore parata responsa dabat. Extollit gentilitas huius loci religionem miris miraculis. Dicunt enim uolentes gallos delphos inuadere atrocissima tempestate & uehementissimis niuibus prohibitos: & in bello allexandri cum consuleretur oraculum quo pacto defensi uellet respondisse: ut illi sibi consulerent: se autem sibi consulturum. Atque deinde cū milites irruere parerent subito non parua pars montis a uertice ruens illos oppressit. Hoc & similia apud gentiles euenisse non negat Augu. Verum affirmat religionem in hominibus & diuinum cultum a deo placere deo: ut etiam si falsus sit aliquo beneficio dignetur. Thessāla tempe: gręcum onmen est τὰ τέμπη: siue τέμπεα: & a latinis in nominatiuo acusatiuo & uocatiuo ususpater hęc tempe. Est autem locus amenissimus in thessalia inter ossam & otrym montes iuxta penęum fluium. Sed latini pro omni rusticana amenitate posuerunt Sunt quibus: sunt poętę qui in solis athenis laudandis occupantur. Carmine perpe non interrupto ut aliud laudent. Vnum opus. Opus est quod ex fabricando factum relinquitur: sic domus dicitur fabri opus. Operatio est ipsa actio. Opęra uero est labor & industria operantis. Intactę: non uitiatę nam tangere uitiarę est. Mar. Nullus iu urbe su.to. qui tam u. Vxorem gratis tunc Carideme tuam. Pallas autem uirgo fingit: quia nihil est purius sapientia: & uere sapienti nullę sordes admiscentur. Propterea dicunt illam siue matre ex capite iouis ortam esse. Apud gręcos appellatur athena: a qua athenarum urbs denominatur. Debent enim quandoque inter nepotum minerua mque contentionem fuisse ortam uter urbi nomen imponeret. Iudiciumq; ad Iouę delatum: & illum iussisse utrumq; terram petere: illumq; nomen imponere: ex cuius pulsu aliquid excellentius oriretur. Percussit nepotus: enatusq; ę equus. Percussit pallas & nata est oliua. Et quoniā equus portendit bellū: Oliua uero pacem: q̄ bello melior est. Concessum est ut ab athena athene dicerentur. Varro rez ad historiā refert. Attq; regnante Cecrope conuenisse populū cum etiā fœminis suffragium rōddere liceret. Et uiros quidem neptuno: fœminas uero minerue suffragium reddidisse. Et quoniā mulieres numero una pluc essent: euenisse: ut minerue ius nominis iponendi cōcederet ipsamq; a se athenas appellasse. Quapp cautum est a uiris ne deinceps suffragiis dandis interessent mulieres. Oliam. Athebienses enim olea uictores coronabantur teste Plinio. Isti ergo scriptores laudando athenas: pręponunt oliam decerptam undiq; idest e quocunq; agone athenięnsi fronti idest ad frontem uictoris coronandam. Celebrat

Audabunt alii clarā rhodō: aūt mytilenē
Aut ephesum: bimarisq; corinthi
Mœnia: uel baccho thebas: uel apolline delphos
Insignes: aut thessala tempe
Sunt quibus opus unum est ītactæ palladis urbē
Carmine perpetuo celebrare: &

igitur oliuam.i.ludos in quibus oliua corona erat. Oleam negauit theophrastus nisi intra.xl.passus a mari nasci. hic fuit anno.cccc.ur his romanç. Fenestella negat tarquino prisco regnante in italia:hispania atq3 aphrica oleam fuisse. Herodotus olim nusq̃ntsi i attico agro oleam fuisse scribi. Olea arbor ẽ:oliua baccha oleç:Inde liquorẽ ipsum olcu3 & oliuum dicunt. Est autem oleũ utile ebori a carie uendicãdo. Vnde romę saturni ex obore simulacrum intus oleo repletũ est. Plurimus multus.uel plurimus.i.longo sermone utens. Plurimus enim longus. Vir. Contemplator item cum nux se plurima siluis induit in florem. Dicit:laudat mycęnas & agros an honorem iunonis:quia istę urbes consecratę sunt. Argos:ideclinabile:q̃n in singulari:s3 in plurali dicimur argi argoru3. Vñ argiuus urbs ẽ in pelopõneso Iunoni sacra: abundat optimis eqs

Vndiq; decerptam fronti præpõnere oliuam
Me ne tam patiens lacædemon
Nec tam lariſſe percussit campus ōpinæ
Quam domus albuneæ resonantis:
Et præceps anio ac tyburti lucus & uda
Mollibus pomaria riuis
Albus:ut obscuro deterget nubila cælo
Sæpe notus:nec patturit imbres
Perpetuos:sic tu sapiens finire memento
Tristitiam uitæq; labores
Molli plance mero:seu te fulgentia signis

Patiens:uel propter sacra tauricę dianę. Cum.n. horestes de taurica regione simulachrũ dianę cui hostia humana immolabatur in italiam apud arici nam siluam detulisset:abominati sũt talia sacra itali:& lacędemonem remiserunt. Lacędemones autẽ pro humana hostia instituerunt ut pueri manu3 super aram tenerent quę ab aliis pueris tã diu uerberarẽtur donec sanguis emaneret. Horum patientiam Cicero etiam in tusculanis admiratur. Ergo patiens propter puerorum patientiam secundũ acronem & porphyrionem:uel patiens quoniaꝫ lacędemonii seuerissimis ligurgi legibus instituti patientissimi aduersus oẽs difficultates fuerunt omnis sexus omnis ętas bello inseruiebant. Nam egrediẽtibus ad pugnam uiris:senex mulieresq; moenia tutabant. Illud autem prȩcipuum q̃ eãdem uestẽ in hyeme & i ęstate omnes ferebant. Lariſſe:urbs in thessalia:unde & lariſſeus achilles. Ergo & propter achillis nomẽ & propter fertilitatem a multis laudabatur. Campus planities, omnem enim terram ita diuidimus ut dicam9 eam aut campũ aut uallem aut collem aut montem. Campum dicunt planum & in longius portectum spaciu3. Hinc campestria loca. Vallis ẽ id interuallum quod inter duos montes relinquitur. Conuallis uero a tribus locis clauditur. Collis minor minusq3 altus q̃ mons. Montes ardua & excelsa loca dicim9. Albunea:nympha quę in albunea colebatur. Est in monte tyburtino fons albunea sic dicta ab aquę qualitatę quę in illo fonte ẽt Vnde etiam nonnulli ipsam leucotheam uolunt: ait Seruus ubi Virg. sic scribit, Lucoq; sub alta consulit albunea. Prȩceps:per deuexa cadens non sine summo strepitu. Et dicitur anio anienis & non anionis fluuius:hunc tyberonem hodie appellant. Fluit inter sabinos & Romanos. Insignis uictoria Tulli hostilii:qua fidentes fudit. Tyburti:& hoc tyburtum & hoc tybur. In his locis credidẽrunt omnia posse albescere. Vnde ebur etiam quo candidius redderetur illuc deferre solebant. hinc illud facetum Martialis distichon. Tybur ad herculem migrauit nigra lycoris Omnia dum fieri candida credit ibi. Fuit autem amphiaraus amithaonis atnepos uir in diuinatione excellentissimus:& qui fatum suum apud thebas nisi ab eryphile uxore prditus fuisset euitare poterat. Ex hoc secundũ solinũ natus ẽ catyllus:qui tres filios genuit:alium catyllum: & tiburtu3 & tertium qui corax dictus ẽ:Siue igitur ii siue eorum pater tybur pulsis inde uteribus sicanis condiderunt: & a tyburto illud nominarunt. Lucꝰ silua albunea:& proprie dixit. Nam lucus nemus est deo sacrum:grece ὐ νὸσ̃ dicitur. Volunt lucum esse dictum per contrarium e lucendo, quoniam cum nullę illic arbores propter religionem cęderentur opacus & sine luce erat. Vel a lucendo propter crebra lumina:quę in sacris nocturno tempore luccbant. Vda riuis:pomaria loca arboribus pomiferis sata:quę latini etiam uiridaria appellant. Greci uero paradisos, Pomaria autẽ erant interualla iuxta moenia uacua relicta:& auguriis consecrata:in quibus augures auguria captarent. Quę ullo ędificio occupari nefas erat. Dicta aũt pomeria quasi post moenia. Albus ut obscuro:Post quã planci patriam laudauerat:eum hortatur ut finem quandoq3 merori imponat:& imitetur tempestates cęli:quę non semper eędem: s3 extur bulentis mutantur in tranquillas. Albus, ordo ẽ. O plãce memento sapiens finire tristitiam:& labores molli mero: sic ut sępe notus deterget nebula cęlo. Neq3 semper parturit imbres. Notus in italia ut plurimu3 nubes, in aphrica serunitatem inducit. Coelo:aere hinc lucretius, in hocęlo qui dicitur aer & Vir. Maria ac terras ęlum quę profundum. Proprie celum est quod stellis splendet:quasi quadã ęlatura Hinc etiam ęlum instrumentum quo ęlatores ęlant. Ouidius. Quiq; moues ęlum:tabulasq3 coloribus uris. Deterget tergendo remouet. Imbres impetuosos intelligunt. Pluuias uero lentas & iuges. Sic tu sapiens .i. quia sapiens es memento finire. uel sapiens idest q sapiens eris si hoc facies. Virg. Ni frustra augurium uani docuere parentes. i. qui uani essẽt si frustra docuissent. Molli dulci Virgilius. Tunc & mollissima uina. Nã quod proprie tactus ẽ id ad gustum sępe trãsfertur Significat item flexibile, uirg. Est mollis flãma medullas. Item luxuriosum. Iuuenalis. Quos tegula sola tuetur a pluuia:molles ubi reddunt oua columbę. Item delicatum & tenellum. Plautus. Mollicula es. Item per trãslationem a tactu gustue3 molle. i. placidũ & facile. Vir. Sola uiri molles aditꝰ & tempora noras. Item ẽ contrarium duro. Virg. Mollibꝰ ẽ statis opera ad fabrilia

surgit. Cętere autem notiones quas ponit. Marcellus hunc omnes redeunt. Merum purum significat. Vnde uinum dicimus merum cui nihil sit aquę admixtum. Mixtum autem dicimus uinum cui sit aqua admixta. Martialis Callidus imposuit nuper mihi caupo rauannę Cum paterem mixtum uendidit ille merum. Per translationem autem a tactu aut gustu dicimus molle placidum. Signis scilicet militaribus: idest uexillis. Luca. Signa pares aquilas & pila minantia pilis. Cęterum signa dicimus inditia rerum: ut cum dicimus tumorem esse signum uenęni. Signa etiam statuę appellantur: ut tabulę capiuntur propicturis. Vnde apud Salustium signa & tabulas. Tenent habent: tenere dicimus habitare. Virgilius. Qui teneat (nam inculta uidet: homines ne ferę ne. Ité itelligere. Teréti9. Ré tenes. Nó me latet & ihoci aliis uerbis pluret notôcs attribui uerbis a Marcello sylleñ solú q̃ ppria sit uerbi notio iuestigati3 etiã cas in quas per translationem a poetis uerba dicũtur tanquam proprias exponit. Qua in re diligentius animaduertendum est. Nam quę proprie sunt semper & ubique quadrant. Ergo si dico posita: sed luditur arca: ita proprie dicitur: ut deinde quacunque re: & a quocunque scriptore recte dicatur. Sin aũt ludere quę uellem calamo pmisit agresti idest scribere non curę: neque de quacunque re decet. Probauerat ratione naturali sępe interuenire uicissitudines in rebus humanis. Nunc probat exemplo & auctoritate teucri: qui etiam in suo exilio profugus lętitia tristitiam pellere tenebat. Sed ut res per spicua reddatur. Ex ęaco iouis filio natus est. Telamon: qui comes herculi in expugnatione troię: quoniam primus menia conscendit ab hercule hesionem laomedontis filiam dono accepit: atq; ex hac Teucrum genuit. Ex alia autem: Aiacem substulit. Sed hic in bello troiano superatus abuliye in iudicio: cũ uterque sibi arma achillis poscerct. in furorem incidit ac seipsum interemit. Itaque cum sine fratre teucer in patriã a rediret: a patre pulsus est. At ipse in cyprum uenit: ubi urbem condidit: eamque a patria salamina denominauit. Salamina patremq; : est hęc salamis salaminis: & in accusatiuo salamina. Vda lyeo madida bacchо : idest uino: ut sit denominatio. Dicitur autem bacchus lyeus ὐὸ τοῦ λῦειν: quod est soluere: quia uinum mentes nostras a curis soluit. Corona populea: ut decet uirum fortem ad imitationem herculis: qui ab inferis rediens ea arbore se coronauit. Cuius frondes externe nigrescere dicunt: propter fumum & obscuritatem inferni. Interne uero albescere: propter sudorem herculis. Et enim hęc arbor herculi consecrata a poetis dicitur. Virgilius in bucolicis. Populus alcide gratissima uitis hiaccho. Quo nos cunque: idest quocũque nos. Themesis quę fit quotiens dictio composita dissoluitur. & in medio alia dictio interponitur. Virgilius. Hac troiana tenus fuerint fortuna secuta: idest hactenus troiana. Melior: ęquior & magis beniuola. Bonus enim mitis ęquus & fauens dicitur. Statius Tu corda parumper Hucaduerte libens. Atque has bonus accipi uoces. Virgilius. Sis bonus feoclixque tuis. Aliquando pulcher. Terentius. Et forma fortasse bona. Propertius. An contempta tibi iunonis forma pelasge. Palladis aut oculos ausa negare bonos Item aptus & idoneus. Virgilius. Et bona bello cornus. Item doctus Virgilius. Cur non mopse boni quoniã conuenimus ambo. Tu calamos inflare leues ego dicere uersus. Iniecit autem desperantibus comitib9 optimam spẽ cum pollicetur fortunam meliorem parente: qui illos a patria excluserat: & se ducem q.d. eum ducem cui neque anim9 in periculis auertendus neque fides in consulendo deerit. Sed primum aperte proposuit: Secundum ut arrogantiã euitaret occultius insinuauit. Socii: comitesq;. Socius a socco dicitur: qui calceus est utriq; pedi aptus quoniam socius se amico commodum in utraq; fortuna prębeat Sunt autem socii qui pari consilio & auctoritate rem simul agre diuntur. Comites uero qui consulendo operanue prestando subsecuntur. Et proprie dicuntur comites i itinere: qui nó sua causa inter capiunt: sed ut alium prosequantur. Quapropter socios dixit: ut ostenderet communem rem agi: & se illos sibi pars non inferiores habere. Hoc humanitatis causa omnes duces facere consueuerunt Sic & uirgilian9 ęneas. O socii neq; enim ignari sumus ante malorum. Sic in historiis milites commilitones appellant. Comites aũt dixit ut se beneficii ab illis pręstiti memorem ostenderet. Quapropter o comites idest qui ue me meamq; salutem deseretis: nulla difficultate deterriti me prosecuti estis. Auspice: ut non modo tanquam dux in qua re prudentiam humanam dumtaxat prestare possit: sed etiam auspex idest qui auspici cęterisq; uaticiniis futura diuinitus perspexerit. Certus apollo q.d. ab eo deo hęc futura de urbe condenda cognoui: cuius oracula certa nunquam fallant. Cur ergo nó sequantur eum ducem in quo & humana prudentia & diuina prębentia sit ab eo deo accepta qui nũquam fallat? Hęc ergo deus promisit salamina ambiguam idest posse nos condere urbem: quam a salamina antiqua patria salamina appellemus. Promisit autem a me rogatus. Nam proprie promittimus rogati: & pollicemur non rogati: sed nostra spõte. In tellure noua idest cypro qui locus nobis nouus & incognitus est. In hac insula belus teucro sedes sibi ponędas concessit. Quod & uirgiliana dido meminit. Arq; equidem teucrum meminit. Sydona uenire finibus expulsum patriis noua regna petentem. Auxilio beli genitor tum belus optimam uastabat cyprum: uictor ditione tenebat. Dixit.

Castra tenent: seu densa tenebit
Tyburis umbra tui: teucer salamina patreamq;
Cum fugeret tamen uda lyeo
Tempora populea fertur uinxisse corona.
Sic tristes affatus amicos
Quo nos cunq; fert melior fortuna parente
Ibimus o socii comitesq;
Nil desperandum teucro duce: & auspice teucrо
Certus enim promisit apollo

sortiqꝫ ratio minime patitur, Sed ex plurimis libris in unum contractanda ducimus. Deinceps autez quod ad mercurii sydus pertinet: eadem breuitate perstringemus. Mercurius refert Mysahel planeta ẽ temperatꝰ nocturnꝰ modo masculinus modo femininus. E propter suum temperamentum cito se uertit ad eius cui adhęserit naturã. Ergo cum benigno benignus ẽ cum malignis malignꝰ: ac demum mediocris cum mediocribus. Secundum ptolemęum influit mortalibus sapientiam & elloquentiam. Qua propter deus eloquentię apud poetas habetur. Disponit ad arithmeticã: & ad mercaturam induit palestritas. Item prestrigiatores: & si in geneſi malignus ẽ: producit fures ac fraudulentos. Propter eaqꝫ furtuꝫ boum de quo paulo infra narrabitur illi attribuunt poetę. Raro uidetur qqoniam plerunqꝫ temporis sub radiis solaribus occultat. Neqꝫ ab illo unq̃ ultra triginta gradus abest. Et ꝓpter phoebei caloris fuscus pingitur. Euenit autem ut ex assuetudine combustionem solis cuꝫ minori detrimẽto: q̃ alii planetę: ferat. Habetur nuntius deorum: quia: (ut dixi) nihil ex sua natura: sed ex aliorum quibus adhęret facit. Sic nuntii quę sua sunt: sed quę ab aliis acceperint: referunt. Eius domicilia gemini & uirgo sunt. Moratur in singulis signis uigenis atqꝫ octenis diebus & atqꝫ senis horis. Itaqꝫ in trecentis ac triginta octo diebus totum zodiacum perficit. Datur huic deo galerus: ut ostendat lium semper fere radiis solaribus esse subiectum.

Mercurii facunde nepos athlantis
Qui feros cultus hominum recentum
Voce formasti: carus: & decore
More palestræ:
Te canam magni iouis: & deorum
Nuntium curueqꝫ liræ parentem
Callidum quicquid placuit iocoso
Condere furto
Te boues olim nisi reddidisses
Per dolum amotas puerum minaci

Datur uirga inuoluta serpentibꝰ: ut ostendatur eloquentię uis: quę mortales & regat & quocúqꝫ uelit impellat. Per serpentes autem significatur uim dicendi a prudentia quę per serpentem ostenditur nunquam abesse oportere. Hac uirga & animas ad infernum impellit & rursus abinferis reuocat: quoniam eloquentia & malos simplicius subiicimus & morti: & bonos ex infimis calamitatibus educimus. Prętera ut ait Maro: dat somnos admitqꝫ: quia uis eloquentię nimis incitatos cõmotosqꝫ sedat. Ac rursus iertia languentes ad agendum impellit. Nam uentos agere quid aliud crederim, nisi in summos animorum motꝰ ipsa eloquentia excitari. Hęc igitur ex uariis locis eruta in unum cogenda & in promptu iis quibus usus esset ponenda duxi. Sed iam carmen interpretemur. Facunde: quia eloquentię deus ẽ: ut etiam. Alceus testatur Nepos athlantis: quia ortus sit siue ex maia siue ex cyllene: & utraqꝫ athlãtis filia & laudat a genere. Nominum recentum. id est nuperditorum & natorum. Et propterea feros: quia humanum genus nuper productum non dum regibus aut doctrina aliqua excultum esse poterat. Voce sapienti oratione intellige. Nam quod non potest eloquens oratio: nulla alia res poterit. Formasti in propriam formam quę adhuc non erat composuistis. Est enim secundum philosophos propriam forma hominis ratio: ergo ad rationem reuocasti. Acron tamen dicit ꝙ & ad planetam referri potest: quia uox ab eo ẽst ad hominem: quoniam adinuenit litteras: Catus ingenio acri prędituꝫ. Dicitur autem ἀπὸ τοῦ κάειν quod est eruere: quia ingeniosiores esse solent in quibus calidior sanguis ẽ. Virgil. ergo a contrario dicit. Sim has non possim naturę accedere partes frigidus. Frigidus obest: terit circum precordia sanguis. Et decore more. p. Qui de repu. scripserunt in quattuor maxime partes ipsam diuiserunt. In leges Iustitiam. Medicinam & gymnasticam. Non enim beata esse potest ciuitas in qua animus corpusqꝫ non sit sanus. Ergo leges ea quę ad uirtutes sunt iubentes: & contra q̃ uitium prohibentes sanum animum reddunt. Quod si hominum malignitas legens negligens in morbum uitii incidit: pręsto adest iustitia quę peccatoribus supplitia paret: & a morbo quo sunt infecti purget eodemqꝫ pacto gymnastica moderata exercitatione corpora in recta ualitudine conseruat. Quę si aliquo modo corrumpatur paratur medicina quę morbo laborantibus subueniat. Quapropter omni laude dignius est mercurius si sapientię dator ẽ. Vnde leges iustitiaqꝫ manat & si medicinę palestręque inuentor fuit. Palestra autem quę grece παλὴ dicitur luctatio erat qua nudi unctiqꝫ exercebantur ad ualitudinem conseruandam: & agilitatem roburque acquirendum. Virgilius. Exercent patrias olco labente palestras. Viguit maxime hoc certamen apud athenienſis: transiitqꝫ ad troianos. Quã rem argumentum nonnulli putant ab athenihensibus originem duxisse troianos, Iouis & deorum quin iupputer deꝰ ẽ. Sed per excellentiam tanquam summum deum exemit sic. Virgilius. Reliquias danum atqꝫ imitis a. Curuarly-ręque iam ostendimus. Iocoso furto: quia non auaritia ducitur ad furta prestrigiis facienda sed ut risum iocumque concieret. Non ergo uitium inest: sed lepos & sales. Furtum dicitur quod clauculum subripitur: a foruo: idest nigro quia res in tenebris patratur. Et quoniam seruorum maxime ẽ furari fures appellantur. Virgilius. Quid domini facient audient cum talia fures. Quin & adulteri a quia clanculum patrantur furta dicuntur Virgilius. Vulcani martisqꝫ dolos & dulcia furta. Callidus astutus Nam ut ait. Cicero callidus is est cuius tanquam manus opere sic animus usu calluit. Inde calere is dicitur qui sua astutia uelocissime acerrimeque intelligit. Iuuenalis. Ostrea callebat primo deprehendere morsu. Callidus condere: idest ad condendum: idest componendum uel absconendum.

Te boues olim: neq; a fabula discedit neque ab influxu planetę a quo ars prestrigiatoria prouenit. Dicitur autem prestrigiator: quia circumastantibus ita oculorum aciem prestringat: ut nō ad uertant dolum. Fabula autem est, Mercuriū aliquando phoebo uaccas esse furatum: & cuidam seni nomine batho qui solus furtum uiderat: unam ex uaccis si rem silicet daturum promisisse. Sed mox puerili forma absumpta: seni uaccam taurumq; si furtum indicasset pollicitus est. Batus autem alium ratus maius munus minori anteposuit: uaccasq; indicauit. At iratus mercurius illum uertit in lapidem quem greci βάσανον dicunt: latini indicem iccirco appellant: quoniā auro aut argento tactus cuius sit uenę ex metallorum quod remanet uestigio iudicat.

Apollo autem multa minatus nisi: redderet sagittas in mercurium conicere parauit. At ille suis prestrigiis inuisibilis factus atq; insuper sagittas omnes e pharetra apollinis subripuit. Sensit uacuam pharetram apollo: & iram propter iocosum furtum in risum conuertit. Quapropter in gratiā reuersi mercurius phoebo cytharam: phoebus mercurio caduceū dono dedit. Nec me fugit esse qui ad historiam rem referant dicātq; hunc mercurium hominem fuisse pedibus celerem: & artibus magicis & prestrigiatoria instructum: & non auaritia: sed naturę suę impulsu furtis delectatū Phoronidi apollinis sacerdoti uaccas subripuisse: ac tādem phoronidem placasse. Cum ille non auaritia mercurium moueri: sed iocis uideret. Dicitur autem furti repertor: quia eloquentia furatur animū Ordo autem est: Apollo uiduus ideſt priuatus pharetra ideſt sagittas: risit quia tandem sensit iocos: dum ipse terreret te puerum: ideſt qui pueriles formam sumpseras uoce minaci: ideſt qua tibi minabatus nisi reddidisses boues ammotas ab eo per dolū risit. Quin & atridas: Refert homerꝰ hectorē ab achille fuisse cęsū: & cū corpꝰ nollet parenti primo reddere: Priamus ducente mercurio castra hostium noctu ingressus est: dataque pecunia cęsum corpꝰ redemit. Tutus ergo inter hostes ductu mercurii fuit: quia prohibuit illum cerni. Superbos uel nobiles: uel superbos qui etiam in defunctum sęuirent. Diues: uel quia opulentissimum regnum teneret: uel quia tunc pecuniam secum ferret.

Voce dum terret uiduus phretra,
Risit appollo:
Quin & atridas duce te superbos
Illio diues priamus relicto
Thessalosque ignes & iniqua troiæ
Castra fefellit:
Tu pias lætis animas reponis
Sedibus: uirgaque leuem coerces
Aurea turbam superis deorum
Gratus & imis:
Tu ne quæsieris scire nefas quem mihi
quem tibi
Finem dii dederint leucothoe:
Nec babyllonios
Tentari numeros: ut melius quicquid erit pati
Seu plures hyemes:
Seu iuppiter
Tribuit ultimam:
Quæ nunc oppositis debilitat:
Pumicibus mare
Tyrrhenum sapias uinum liques &

Thessalosq; idē nocturnas uigilias quę erant collocatę circa achillis tentorium: Nam nocturno tempore ignes magnos excitant milites in castris. Dixit autem thessalos: quia thessallus erat achilles: & thessalos ad id bellum milites. Iniqua: inimica. Tu pias: nam & Virgilius de mercurio hęc ait. Tum uirgam capit hac animas illa euocat orcho pallentes: alias sub tristia tartara mittit.

ODE. XI.

Ad leucothoen ne futura inquirat.

Ad mulierem parum pudicam est ode & quanuis ad uitam inuitet uoluptuosam: tamē sententia utitur cęteris philosophis comuni. Ostendit enim stultos esse: qui ex futuro pendentes uentura nosse cupiāt: quod hominibus est denegatum cum prestet mortalibus nescire futura: Nam cum longe plura mala quam bona nobis imineant: semper anxii uiueremus si illa presciuerimus: & semper in moerore futuri. Metrum est coriambicum endecasyllabum: ex spondeo: tribus contra coriambis: & pyrichio siue iambo hoc pacto.

Tu ne quesieris. Scire nefas quem mihi quem tibi. Ordo est: Oleucothoe tu ne quesieris quem finem uiuendi uel mihi uel tibi dii dederint: quia nefas est scire ideſt non permittunt hoc diuina iura. Nam ius & iniuria humanis legibus continentur. Fas & nefas diuinis. Nec tentaueris numeros babyllonios ideſt non tentabis futura nosse rationibꝰ astrologicis. Dixit aūt numeros qa sine nūeris arimethmeticę nō cōficit astrologia. Vnde lūnę. Nō ibit pariter nūeris reuocata trasyli. Babyllōios: qa maximi astrologi apd babyllonios hi fuerūt: quos chaldeos appellāt. Plures hyemes: i. ānos. Est. n. itellectio: cū ponat partē anni p toto anno. Pumicibꝰ p scopulis ponit Nā mare tēpestuosū in scopulis elidit: Sed pumex lapis leuis & cauernosꝰ ē: quē credunt ex spūa maria gigni. Debi. cōmouet sedm Acronē: Nā fluctibꝰ illisis in littore ipse aquę debilitant. Cū aūt quiescit mare: aquę suū robur obtinēt. Vel dbilitat ifrigit. Tirrhęnū. Ethruscū a tyrrhēis dictū. Est aūt hostria huinsmōi Quodā tpe tanta sterilitatę agrorū

opressa ẽ meonia:ut tandẽ deficiẽtib⁹ necessariis coact⁹ sit rex ita populum instituerent nõ nisi altero ex duob⁹ diel⁹ cibum caperent:altero mediam uariis ludis falleret. Quo tpe tesserarum ludum & alearũ & pilę Herodot⁹ inuentu; nclit:atq; in hac calamitate ad decẽ & octa annos durarunt. Postremo non cessante sterilitate coact⁹ ẽ Rex dimidiam partem populi cũ Tyrrheno filio ad nouas sibi sedes parandas emitere. Hi ergo mare ingressi ꝫ eã parte italię appu lerunt:quę hodie tuscia nomiat. Ibiq; pulsis umbris sibi sedes posuere:& ab eorum duce & regionẽ & mare illi ꝑpiquũ Tyrhenum appellauere. Liques.neutrale habet significationem liquco. Ergo liques ꝑ liquefacies. Liquen. Pau. latim potando consumes. Ergo liques q̃si destilles

Spatio breui
Spem longam reseces dum loquimur,
Fugerit inuida
Aetas carpe diem q̃t minimum
Credula postero

Sẽm longam. Ne te diu uiciurũ putes Reseces resecabis. Dum loquimur:quia nihil in humanis rebus stabile ẽ:sed omnia ꝫ modum fluminis labũ tur. Iouenal. Dum serta unguenta puellas poscimus obrepit non intellecta senectus. Inuida. Dat sensum rei insensatę:nam uidetur iuidere nobis. Carpe diem q̃ minimum credula.q.d. ita uiue ut tibi nullum futurum tempus promittas.

QVem uirum aut heroa lyra:uel acri
Tibia summis celebrare clio?
Quem deum? cuius recinit iocosa

MVLTOS LAVDAT VT OCTAVIANVm LAVDET. ODE. XII.

SVauissimus uersus saphic⁹ ẽ:sed hoc iam demonstratum. Sũmo autem artificio utitur. Nam cũ consilium sit laudare Octauianum:addubitat quem nam potissimum describat:aut uirum mortalem: aut heroem:q ut deo inferiori etiic homine superior: Aut postremo deum. Et iam tacite innuit non hominibus aut heroib⁹:sed diis eẽ comparandum augustum. Vt autem maius pondus afferat laudib⁹ suis interrogat musam:ut ex eius sententia nõ ex propria electione quę dicit dicere uideatur. Virum optime. Nam homo denotat spetiem: ut sit animal capax rationis. Vir autem in ipsa humana spetie excellentiam ostendit. Thersites ergo apud Homerum ita homo ẽ: non sit uir. Achilles autem & homo sit & uir. Non ergo homines:sed uiri digni sunt laude. Heroa. Crediderunt antiqui uirorum excellentium animas post mortem aerem habitare:& aereo corpore indui:& hominib⁹ auxiliari: easq; heroas appellari ἀπὸ τοῦ ἔρος :idest ab aere. Alii dicunt heroas eos esse:qui ex deo mortaliq; muliere:uel contra nati sunt:ut Hercules:Achilles:ęneas:& huiusmodi:& dici sic uel ἀπὸ τῆς φιλονεικίας :idest a contentione: quoniaꝫ ꝑ imperiis pugnacissimi fuerint:uel ἀπὸ τῆς ἥρας idest a Iunone quę & aeris & regnorum symbolum obtinet. diuus autem Augustinus in libro decimo de ciuitate dei. affert herois nomen a Iunone quę hera grece dicitur tractũ esse:quia aer iunoni detur ubi uolunt cũ demonibus heroas habitare:quo nomine appellant animas defunctorum: quę ali cuius meriti sint. Dixit autem lyra uel tibia:quoniam ab utraque recinerentur carmina: ut ego in principio libri dixi. Clio. una ex musis. Musę autem fuerunt nouem:harum nomina ponit in sua theogonia Hesiodus:his duobus uersibus καλλιόπη κλειώ τε ἐρατώ τε πολύμνιά τε οὐρανίη τε θαλίη τε μελπομένη τε τερψιχόρη τε ἠδ' εὐτέρπη καλλιόπη τε ἠδὲ ἀοιδὴν αἰσιητῶν. Latine ergo Clio a fama dicta ẽ. Nã fame cupiditate ad studia accẽdimur:& hãc dicũt hystorię inuentricẽ: Euterpe a delectatiõe dicit. Nã delectat sẽpqui ꝑficere se in doctrina uidet: diũtq; illã tibiarum inuentricem. Talia ab eo quod est θάλλειν:idest germinare. Nihil enim magis quam doctrina germinat. Et huic datur inuentio arborum serendarum. Melpomene a cantu nomen sumpsit & cantu dicitur inuenisse. Sic Terpsicore choros & choreas. Erato ab amore qui grece ἔρως appellatur. Hęc adinuenit nuptias. Polymnia a memoria:adinuenit agriculturam. Vrania ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ :idest a cęlo nominata ẽ. Inuentioque illi astrologię datur. Calliope nuncupatur ꝙ illi καλὴν ὄπα ἔχειν :idest pelchra uox sit:& typon habet poesis:qua nihil canorius ẽ. Plato autem octo primas musas octo singulos ex singulis sphęris cantus intellexit. Putauit enim octo sphęras sonum facere. Sed septem dicuntur:quia Venus & mercurius pari pene ambitu solem comitati:ut inquit Cicero eadem uim habent. Quapropter dixit singulas syrenas singulis orbibus insidere:nam siren grece ẽ deo canens. Ergo theologi prisci cui⁹ theologię mercurius primus inuentor fuit. Plato autem perfector. Voluerunt octo musas esse octo sperarum musicos cãtus. Et nonam illam continentiam quę ex illis conficitur. Quapropter Hisiodus octauam uraniaꝫ dixit:quia post septem uagas quę subiecte sunt:octaua stellifera sphęra superposita proprio nomine cęlum uocatur. Et ut ostenderet nonam esse maximam caliopen ἣ πρῶτα καὶ ἄριστον dixit ex nomine ostendens ipsum uocis concentum nonam musam uocari. Harum musarum appolinem principem dicunt:quia sol dux princepsq; ẽ orbium cęterorum: Verũ a cantu cęli etiam rustici musas camenas quasi canenas dixerunt. Et quia canere cęlũ theologi sciũt. Ideo sonos musicos sacris adhibuerunt. In hymnis etiam deorum per strophan & antristophan carmina adhibebantur: ut per strophan rectus orbis stelliferi motus: pantristophan diuersus uagorũ digressus prędicaret. Musas ãt ὠνόμασε διὰ τὸ μνήμονας ποιῆσαι τοὺς ἀνθρώπους. nã oiu; artiũ iuẽtrices sũt. nec me fugit cẽ quidã

nouem muſas cum apolline poetas in tutela habere:quia humanę uocis typum apollo habeat unde & canere lyra dicitur.Canit aũt inter nonas muſas.i.inter nouem inſtrumenta quibus humana uox pficitur:ut placet anaximandro lampſaceno:& Zenophoni heracleopolite.Primo ſunt quattuor anteriores dentes:quorũ ſi unꝰ deſit nõ iam uox ſed ſibilꝰ oritur. Duò labia:lingua ſeptima. Inde palati cõcauitas eodẽ nomine quo cęlũ qđ gręci uranõ uocãt octauam muſã uraniã facit:Nona uero e gutturis ꝓfunditate per quã ſpiritus meat.Inter quę oia appollo.i.humana nox fluit

Quãuis non deſint qui apollinem pulmonis typon habere uelint:Sed magis ad poticę dignitatẽ ea q̃ pauloãte ex platonis ſententia rettulimus nobis ptincre uidentur.Propterea.n.dixit heſiodus muſas eſſe iouis filias:cũ iouẽ intelligant mundi animã: qua ille mouetur.Addit etiã genuiſſe illas ex Mnemoſyne.i. memoria cũ qua nouem noctes cõcubuiſſet i pyerio monte. Ex quo idẽ poeta in ſuis georgicis μὸ ὐσᾶῖ μῦẼ ῥῖἡθξν. Theodontius theſpię & mnemonis filias eſſe uult. Alii cęlum ac terrã earũ parẽtes referunt. Neq; defuerunt qui nõ nouẽ ſed tres muſas ponerent. Diodorus addit muſas fuiſſe octo puellas:quas oſyris orbem pagrans in exercitu duxit:quę & cantu & aliis diſciplinis eſſent inſignes. Alio etiã in loco ſcribit muſas a patre ioue litteras & uerſuũ compoſitionẽ.i. poticen edoctas eſſe. Recinet:iterũ canet & canendo replicabit. Deſcribit aũt illam reboationẽ quam gręci echon nominant.Cuiꝰ fabula inſequentibus enarrabit. Verũ cum uox nihil aliud ſit q̃ ſonitꝰ qui oritur ex colliſione aeris:diffluit ille aer & in circulũ extenditur donec incidat in locũ concauũ ad quem illidatur:Atq; inde uox que hactenus ꝓcedebat ex ea reuerberatione reſiliit:eoq; pacto cõgeminatur. Ergo uocẽ illam quę ex priori uoce iterum uerberata naſcitur:imaginẽ prioris uocat. Hoc expreſſit Maro in bucol. Non canimus ſurdis reſpondent omnia ſilue. Ergo quẽ deum ſummis celebrare o dignꝰ cuius nomen prius a te cantu pronuntiatũ imago ſua quę eſt ipſa echo recinet. Aut in umbroſis:nam cum muſa ſit rectę in ſiluis muſis cõſecratis canet. Eſt aũt helicon mons in boetia a muſis frequentatus:ex eo oritur pmeſſus fluuius. De quo maro. Tum canit errantem pmeſſi ad flumina gallũ. Pyndus aũt mons theſſalię eſt appollini muſiſq; ſacer. Acarnaniã ab ęthelia dirimit ex quo achelous fluit. Aemus mons altiſſimus ex cuius uertice. Euxinũ & adriaticũ mare conſpici opinio fuit. Hoc philippus Demetrii filius ac macedonię rex experiri cupiens uix tertio die aſcendit multum denſitate arborũ fatigatus:ut nonnunquã cęlum non poſſet aſpicere. Sed cum tandem ad uerticem ueniſſet:omnia nubibus plena offendit. Itaq; a ſpe deſertus:duabus aris ioui ſoliq; erectis:deſcendit. Vocalem:optima uoce prędit ũ:qua & feras & inanimata ad ſe uocare poſſet. Vnde:ex quo monte. Aduerbiũ poſuit ꝓ nomine. Sic. Virgilius. Genus unde latiuum. Temere:quaſi dicat per inuia & deuia:ſine penſo aut ratione. Orphea hic uir eſt quem haud facile meritis laudibus proſequaris. Fabulę tamen ferunt Apollinis & Calliopes filium fuiſſe. Diodorus aũt ſiculus refert bacchum ex aſia in europam tranſiturũ amicitiam cum Lycurgo thracũ rege firmaſſe. Sed mox ab illo inſidiis circumuentum moenades omnes amiſiſſe: Ipſumque a quodam Therope prouinciali prędmonitũ euaſiſſe. Ergo uicto deinde cęſoq; Lycurgo memor beneficii bacchus regnum thracię Theropi conceſſit:eũq; orgya docuit. Ex therope ortus eſt oeagrus & ex oeagro orpheus: Hic in ęhyptum profectus:philoſophia ac poctica inſtructus eſt. Sed in primis mercurii trimegiſti primi theologi:theologia imbutus dicitur. Quapropter ſecũdas priſcę theologię obtinuit partes. Cui deinde ſucceſſit Aglaophenus & aglaophemo pythagoras. Hunc ſectatus eſt philolalus dimi platonis magiſter: Hęc fuit ſucceſſio horũ ſex theologorum. Exordium enim a trimegiſto ſumpſit theologia:& a platone abſoluta eſt. Sed redeo ad orpheum. Hic enim orgya ab ęgyptiis accepta ad gręcos primus tranſtulit:quę ab eo orphica dicta ſunt:Et fretus inſcitia hominum & obſcuritate antiquitatis: omnia quę de baccho illo thebano ex thebe ęgypti ferebantur:cum cadmi amicus eſſet ad bacchum qui ex thebis boetiis oriundus erat tranſtulit. In cuius uiri poetica cum tanta uis fuiſſet:ut aut efferatos & ad omnem impetum pronos:aut ſtolidos ſtupefactoſq; homines ad mitiorem cultum traducere poſſet:& feras ad ſe uocare & ſiluas dicerctur. Extant noſtro quoq; tempore eius hymni:& mira ſuauitate aſperſi:& profunda illius primę thęologię doctrina inſtructi. Dicũt fuiſſe unum ex argonautis & atrocem tempeſtatem ab illis nauigantibus ſuis ſacris auertiſſe. Volunt citheronem boetię montem quoniam ibi in ſacris frequentius caneretia ſua cythara nomẽ ſumſiſſe. Scribit plinius. Auguria quę prius ex auibus ſolum ſumebantur:ex reliquis quoq; animalibus ſummi poſſe orpheum demonſtraſſe. Sunt qui cytharę inuentionem illi attribuant. Demum cum apud thraces inſtitu iſſet ut uiri in ſacris bacchi a mulieribus abſtinerent ratę illę in earum contẽptum huiuſcemodi rem eſſe inſtitutam facto agmine illum incautum inuaſere:atque laceraſſe. Pleriq; tamen fulmine ictum periſſe aſſerunt. Quod etiam teſtatur huiuſcemodi eius epithaphium ὁ ῥῆϊκἀ φὺσὸ ῾ΗΔΦΦ ἀὐὸὺσᾶῖ ξἀᾶῖ ἀν ὸν κτἀνεν ὺῖ ξυξ Δὸνᾳξῦσῖ ὸλᾳξτῖ βξλῖ. Nos uero ſic latini dicamus. Orphea chryſolyram muſę hoc poſuere ſepulchro. Fulmine quem ſtrauit iuppiter alta uidens. Siluę ſiluam ab eo quod gręce ὕλη dicitur dictam uolunt. Et ut illi hylem pro materia:ſic noſtri ſiluam poſuerunt. Eſt prętera ſilua aut glandifera cuius arbores non ceduntur:ſed ad eſcam quadrupedibus prebendam ſeruant. Aut cędua quod in ea arbores cum ad iuſtam procritatẽ creuerint cęduntur:ut uel ędificationibus uel aliis uſibus materiã prębeant. Viridaria autẽ ex iis arboribꝰ

sunt que mitiora hoibus poma prębeãt. Eadẽ & pomaria. Arte materna: suauissimo cantu. Quẽ quidẽ calliopes cỹ matris artificio assecutus ẽ. Rapidos morantem fluuiũ lapsus: Huius allegoriã iam expressim⁹. Auritas: sensũ audiendi habẽntes. Maro ãt lepores dixit auritos: quoniã in illis proceriores sunt aures q̃ exigere eorũ corpuscula uideantur. Quid prĩ⁹ dicã. Súma arte usus ẽ poeta: in qua ita musã p dubitationẽ ẽ allocut⁹: ut interroget a quo potissimum initiũ laudãdi sũmat. Interi orpheũ uel tanq̃ huiꝰ artificii inuẽtorẽ: uel ut in ea re prĩcipuũ suis laudib⁹ nõ defraudat & qd adiumẽti in hꝰcemõi re musa sibi prĩstare possit: eiusdẽ poẽte exẽplo demõstrat. Ex quo suã petitionẽ facilẽ esse docet. Oñdit iustã: cũ eos sibi preponat laudãdos: q iure optimo laudãdi sũt. Captat beniuolentiã a musa: cũ illi⁹ facultatẽ p orpheũ musarũ discipulũ extollat. Excellẽs, pfecto exordiũ i quo statim ex ipsa addubitatione: cũ ex uirorũ heroũ deorũq; cõmemoratione mirificã excitet attẽtionẽ. Sumit initiũ dũ dubitat a minorib⁹ ad maiores: ut sit auxesis & nõ diminutio. Deinde cũ icipit explicare: exordit a maioribꝰ: ut dignitas decorũq; seruet. Insurgit aũt in sublimẽ usq; figurã pene alter pyndarus. Nam grãdior ẽ materia & grãdiori plectro cãtãda ppo nit. Est prĩterea artificiosissima insinuatio. Nã dũ multos sibi uiros heroas deosq; laudãdos occurrere demõstrat. Octauianũ cęteris pene prĩponit: Iouĩ uero secũdũ facit. Solitis, la. p. cõsuetis laudib⁹ antiquorũ lyricorũ. Qui res hominũ: ciumq; rerũ oditorẽ itelligit: q unus ucrusq; ẽ de⁹: quẽ poetę iouẽ optimũ maximũ nũcupãt. Quẽ plato & trimegistus supra cęli dorsũ hitare uolũt: & i eo esse potẽtiam sapientiã & amorẽ. Qđ ãt extra cęlũ hiret: alibi oñdit Plato cũ dicit locũ illũ neminẽ adhuc poetarũ laudasse: nec unq̃ p dignitate laudaturũ. Qui tẽpat. i. gubnat res hominũ & deorũ. q. d. corporeas res & incorporeas. Variis horis: uariis tpib⁹. Nã ex cõtrariis calore & frigore humore & sicco optimũ tẽpamẽtu daẽ reb⁹. Iogẽ ãt hic ex opinione trimegisti & platonicorũ: q deus cũcta gubernet. Fuerũt. n. ex phis q oio negaret ꝓuidẽtiã diuinã: ut epicurus & democrit⁹. Alii posuerũt oio ut trimegistus & plato q uolũt deũ curare supra & infima: magna & pua. Alii parti ponũt parti tollũt, sed ĩ dupliciter. Nã aristoteles usq; ad lunę orbẽ illã ꝓuenire uult. Alii ẽt ifra lunã: sz ñ curare mĩmas res. Vñ. i. a quo deo. Nil mai⁹ generat ipso q. d. ipse igenit⁹ ẽ: reliq̃ uero ab eo genita: sz nihil mai⁹ ipso genitũ. Nã plato ita sũmũ deũ reliqs diis loquẽtẽ iducit: ut dicat illos sua natura mortales esse: sz uelle eos facere imortales. Nec ui. si nulla n. similitudo ẽ creaturę ad creatorẽ. Secũdũ: nã nullus ordo esse pót iter infinitũ & finitũ. Ergo nihil ẽ ipsi infinito scdm. Nã secũdus ẽi ordine. Tũ quoniã oia sẽ post deũ: oz ẽ aliud alio ꝓpinquius. Propingor ãt erit Pallas: quã possum⁹ iterpretari creaturarũ sapiam. Proximos. Quãuis iter ioue & pallada multi gradus interstint: Tñ qa nemo hos occupat pallas ẽ proxima: q̃uis ut ẽ apud Cicerone longo interuallo ꝓxima. Pallas Minerua quã filiũ Iouis fuisse dicũt: nó a muliere cõceptã: sz ex ipsi⁹ capite ortã. Per qđ oñdũt nulla admixtione rerũ humanarũ aut corporearũ ab ipso deo nobis itellectũ ꝓuenire. Cicero quoq; mineruãs ponit. Primã quã apollinis matrẽ esse uult. Secũdũ ortã ex Nilo. Tertiã ex ioue genitã. Quartã e ioue natã: & Coruphe nympha Oceani filiaquã archades corian uocãt: & quadrigarũ in uẽtricẽ dicũt. Quintã palãtis filiaz: quę patrẽ uirginitatẽ suã uiolare conãtẽ iteremit. Dicũt igit ioue cũ Iunonẽ sterilẽ ai aduerteret: ut liberos haberet sępius cõcusso capite mineruã edidisse. Hęc lanificiũ & texturã reppit: & numeros atq; illorũ figuras. Hãc uulcanus adamauit: sz cũ illa cõcubitũ refugeret: semẽ i terrã fluxit: natusq; inde ẽ Erichthonius ab illa cõtẽtione & terra nomatus. Dicit pallas a pallãte iterfecto. Appellat & tritonia ab aphricę pallude tritonide: apud quã ut Augustin⁹ scribit: regnãte Ogigio aparuit. Herodot⁹ ãt refert in aphrica maclyes esse populos: iuxta quos Triton sit fluuius: ex eo quę efficiatur tritonis palus. Ex hac ãt palude dicũt neptunũ Mineruã suscepisse. Verũ cũ ei qñq; pater succẽsuisset illa se ioui tradidit: & ab eo ẽ adoptata. Huic uirgines singulis annis sacra faciunt: nã i duas acies diuisę lapidibus fustibusq; decertant. Et si q̃ in pugna occũbit ea pseudo pthenos. i. nó uera uirgo habẽt. Ante ãt quã pugnã ineãt: oiuz pulcherrimã uirginẽ corinthea galea & tota armatura grẽce ornatã in curru ponunt. Illãq; palludẽ circũuẽtẽ oẽs sequũt. Addit Diodorus Mineruã pauloante i tritone fluuio natã ab hãmone cõiuge Rheę custodẽ posita esse cõtra ipsã rheam filio: quez ex amalthea susceptã: Ipsãq; ppetuã uirginitatẽ seruasse & pp ai solertia multas artes inuenisse: & in bello plurimum ualuisse: & alcidã beluã quę ignẽ ore uomẽs cia'iflãmaret ingenio & uiribus interemisse. Aegyptii uero mineruã acrẽ esse interpretant: & iouis filiã uolũt ac uirginẽ, qa aer natura sẽp incorrupta habeat. cretenses uero in sua ĩsula, tritonẽ fluuiũ eẽ dicunt: & apud illius fontem ex ioue natam esse affirmant. Ibique eius templum oñdebant. Dicunt autem aparuisse primum hanc beluam in phrygia: quę pp hoc cõcubusta uocat. Deinde in taurũ montẽ con-

Arte materna rapidos morantem
Fluuium lapsus: celereq; uentos
Blandum & atritas fidibus canoris
Ducere quercus

Quid prius dicam solitis parentum
Laudibus: qui res hominum ac deorum
Qui mare & terras: uariisq; mundum
Temperat horis

Vnde nil maius generatur ipso:
Nec uiget quicq̃ simile: aut secundum
Proximos illi tamen occupauit
Pallas honores

Prelijs audax neq; te silebo
Liber: & sæuis inimica uirga

uersam cuncta nemora perpetuo tenore ad indos usq; incendio consumpsisse. Inde per phoeniciam cum se cõuertisset Libani siluis exustis per ęgyptum in libyã transiit usq; ad hesperũ: I biq; in ceraunijs silnis cuncta inflammans oes mortales aut pdebat: aut in fugã uertebat donec illã pallas pdidit. Pręlijs audax ꝓ forti posuit audacé ꝓprie tamen audax is est qui piculis se sine rõe obiicit: ergo excessus est nõ aũt fortitudo q̃ mediocritas est. Liber bacche. nam liber pater apud latinos dicit. Vir. Nec qui pãpinei ujctor iuga flectit habenis liber agens celso nyse de uertice tygres. Vel quia preest liberis ciuitatibus: uel qa uinũ curas soluit & mentę ab illis liberat: uel qa eius sacrificia ad alias purgãdas & a suppliciis liberandas ptinere putabãt: quere & uannũ qua fruges purgãtur mystice in illis adhibebant. Vir. Et mystica uannus hiacchi. Dicũt aũt fuisse illũ Iouis filiũ ex semele filia Cadmi. Erat ad huc ex eo pregnans semele: tũ Iuno rem grauiter ferens se in anũ cõuertit: puellaq; psuasit: ut peteret a Ioue: ut secũ eo pacto quo cũ Iunone solitus erat: cõcuberet. Quapp coactus è Iuppiter illã fulmine petere. Iurę. n. iurando ꝓmiserat quicqd illa peteret se faturũ. Sed extincta matre puerũ adhuc imaturũ exemit: femoriq; suo donec tempora partꝰ cõpleret affuit: Ergo quoniã bis ortus sit Dithyrãbus appellatur: Ferunt prętercea ipsũ a gigantibus discerptũ: mox integrũ surexisse. Quę oĩa uini natura referuntur. Funditur. n. dum calcatur: fusũq; mox in unũ coit: & primo de uua matre maturum nascitur: atq; inde in lacu cõditur, de quo iam purgatũ irerũ cnascitur. Pingit pulcherrimus: sed cũ cornibus. Hinc Saphphõs. Accedant capiti cornua bacchus eris. Quoniã uino etiã senex reiuuenescunt: sed & nũnunquam nocet ebrietas: ꝓptereaq; cornibus armatur. Hęc quidẽ fingũt poete greci: Verũ egregiã oĩa facinora nõ ab hoc doctio bacho: sed ab ęgyptio gesta fũt qué ipsi Osyrim appellant: greci uero Dionysiũ: qui indiã subegit: primusq; triumphum egit. Et sęuis beluis, dianam intellige: quã dęam uenationũ fingunt: Venatiõis. n. hebrei Nembroth: Gręci uero apollinã Dianamq; esse inuentores scribunt: quẽadmodũ aucupiũ illi machabeo duci excellentissimo: hi Vlyxi atribuunt. Certa incuitabili: & q̃ ipsũ sagittariũ non fallat, cũ finem destituatũ assequatur. Ouidius in. i. Metamorphoseos Nostra tũ certa: sed certior una sagitta. Dicã & alcidẽ: herculẽ uel ab Alcęo gorgonis filio. Gorgophanes. u. Helectrionẽ peperit & Alcęũ: Et helectrionis filia fuit Alcmena Herculis mater. Vel ἀπὸ τῆς ἀλκῆς. i. a robore & uiribus sic nominatũ. Gręci Herculẽ dicunt filiũ fuisse Iouis ex Alcmena Amphytronis thebani uxore. Addunt etiam Iouẽ quo tẽpore cũ illa cõcubuit noctẽ cõgeminasse: quo satis spatii esset ad tantũ uirũ gignendũ. Aiunt fuisse robustissimũ & procerũ. Dixitq; Solinus plerosq; diffinire: nullũ longitudinẽ septem pedũ excedere posse: q̃ intra hũc modũ fuerit Hercules, Habuit statim a principio Iunonẽ noucrcã suã inimicissimã: q̃ ut illum pderet: & multa mõstra domanda: & multa picula adeunda per. Euristeũ sibi mandauit. Quę oĩa superauit: & olympicos ludos Ioui in honorem pelopis instituit. Sed hunc quoq; a gręcis sibi ereptũ ęgyptii dicunt cũ ipse Osyridis fuisset filius: Atq; cũ osyris orbẽ terrarũ uellet pagrare: regnũ Isidi uxori reliquit: & herculẽ filiũ exercitui prefecit: qui ęgyptũ multis sęuissimis bestiis purgauit. Verũ Orpheus oĩa q̃ bacchus & hercules ęgyptii multis antea sęculis gessissent: baccho herculique ex boetia thebanis adscripsit. Diodorus siculus tres scribit fuisse hercules. Primus apud ęgyptios: qui multũ terrarum armis domãs colũnas in lybia posuit. Secũdus ex creta unus ex idęis: qui pręsigiator & dux fũmus fuit: olympicique certaminis inuentor. Tertius ex alcmẽa pauloante troianũ bellũ: qui multũ telluris obiuit: dũ iussa euristei faceſſit: & in europa columnas posuit: & quoniã uetustissimorũ fama obsolcuerat carũ rerũ quas illi fecerant: sibi gloriã uendicauit: tanquã unicus hercules: neq; plures toto in orbe fuissent. Pueros: filios: sed ut gręci uocãt παῖδας puerũ filiũ & seruum appellant: sic latini puerũ a septẽ ad quatuordecim annũ uocãt. Itẽ filiũ: Itẽ seruũ. Cicero. Pueris albini & reccepi oĩa & prestabo. Iuuenalis. Itẽ igitur pueri linguis: annisq; fauentes. Nobilẽ supare: quasi dicat ꝓpterea nobilitatus: & fama insignis: qa superet. Hunc equis: Castorẽ nã qđ Vir. dixit Domitus pollucis habenis. Pollucẽ ꝓ casto re posuit: sicut alibi Reuocato a sanguine teucri. i. dardani. Illũ: pollucẽ. Pugnis: arte pugili. Sidera: dictũ est in superioribus: siue de igniculis qui apparent: siue de ipso geminorũ signo itelligat. Defluit saxis agitatus humor. Nã quia in uere oriunt̃ asaxis. i, a mõtibus defluit humor. i. liquescit nix: glacies ue. Possumus etiã intelligere qđ tumor maris quo in tẽpestate operiebãtur saxa. i. scopuli: mitescente mari resideret: & sic humor. i. aqua qua scopuli tegebantur defluit ab ipsis. Cõcidunt: Desinũt flare. Fugiũtq; nu, Sic Vir. Colectasq; fugat nubes: solẽq; reducit. Minax, Eminens & in fluctũ erecta. Minari: eminere. Vir. Geminiq; minãtur in cęlũ scopuli. Hinc minę murorũ. Itẽ intentare. Recũbit iacet ꝓstratur: coequatur. Voluere ipse castor & pollux. Romulũ: filius fuit Martis ex illia Cõditor urbis romę Vir. in bello acerrimus. Asylũ cõdidit. Quare undiq; Romã cõfluxit ingens hominũ multitudo. Et cum fomine ad nuptias celebrandas decessent: sabinas rapuit. Hinc ẽ exortũ bellum & tandem composita pace cum. T.

Belluis: nec te metuendæ certa
Phœbe sagitta
Dicam & alcidem: puerosq; ledæ
Hunc equis: illum superare pugnis
Nobilem quorum simul alba nautis
Sidera fulgent
Defluit saxis agitatus humor
Concidunt uenti: fugiuntq; nubes
Et minax quia sic uoluere ponto
Vnda recumbit
Romulum post hos prius: an quietum

Tatio rege ſabinorum ex duobus populis unus é factus. Diuiſit populum in triginta curias: & in tres equitum centurias. Prima q; a ſe remanêté Secúdú a Taceo tatiété. Et tertiá lucerá ſiue ab ethruſco lucumóe: ſiue a luco ubi res geſta é, inſtituit centú ſenatores: ac tádé cú apud capreas paludes exercitú luſtraret tát⁹ nimbus ſubito exort⁹ é: ut illu e cóſpectu oiu; eripet. Nec poſtea unq̃ apparuit. Sed ſenatores q ppe erát uidiſſe affirmabát illú ad cęlú raptú. Et iulius proculus in contione dixit ſibi Romulú humana forma auguſtioré apparuiſſe dixiſſeq; placere diis: ut Roma orbis caput eſſet. Proinde ré militaré coleret. Quictú pópuli Reg. optimus ordo: ut de diis primú: deinde de heroib⁹: poſtremo de uiris egregiis meminerit. Secúdus rex romanorum Numa pompilius fuit: uir prudentia. ⁊ iuſtitia: & religione excellétiſſimus. Et q populú romanú a bellis ad pacé ſacraq; celebranda traduxerit. Multa genera ſacerdotú inſtituit. Et ut cóſilia quibus réplicá adminiſtrabat: maioris eſſent auctoritatis: ſecreto colloqo egregie nymphę in antro ſui fóntis frui credi uolebat: & illius cóſilio cuncta agere. grauiſſimi aút ſcriptores: ac in primis diuus Auguſtinus illú hydromátiá uſú aſſerút: ut illa diuinationis ſpetie futura cognoſceret. Fuit & apud externos populos tanta hominis auctoritas: ut nemo illo regnante romanos bello infeſtare ſit auſus. Inſtituit tẽplú iani. Annum ad curſú lunę duodecim menſibus finiuit. Flaminé dialeq; inſtituit. Ité martiale: & Quirinalé. Virgines ueſtę legit. Duodecim ſalios marti gradiuo dedit. Regnauit annos quadraginta tres.

Pompili ꝓ pompilii, ſuperbos faſces, i. nobiles: nec é ad tarquinium ſupbum: ſed ad priſcum referendum

Pompili regnum memorem: an ſuperbos
Tarquini faſces dubito: an catonis
Nobile loetum
Regulum: & ſcauros animæq; magnæ
Prodigum paulum ſuperante poeno
Gratus inſigni referam camoena

Hic tanaquile uxore foemina in auguriis perita ſuadente Tarquiniis etruriq; oppido romam uenit & Anco ſucceſſit. Hic centú patres ad priores elegit: qui deinde minorum gentium ſút appellati. locuq; circo maximo deſignauit. Vicit ſabinos atq; collatiá: & quicqd citra erat eis ademit. Latinos domuit. Faſces: iſignia, ethruſcorú erant: ut ſinguli lucumones: hi enim erant duodecim in etruria reges ante ſe duodecim lictores prę̃mitterent: cú uirgarú faſciculis: in quibus ſingulę erant incluſę ſecures: ut cum eſſet de reo ſuppliciú ſumẽdú: lictor illum nudatú ad palum religaret: & uirgis cęſo caput ſecari ferret. Vtebanť prętereá ſella curruli: toga picta & prętexta. Sed hęc oia inſignia Tullius hoſtilius tertius romanorú rex ad reges romanos tranſtulit. Inde exactis regibus ad magiſtratus traducti ſunt. Ergo faſces, i. regniú. Póit. n. inſignia regni ꝑ regno. Catonis nobile loetú. Prolixior ſim ſi óes. M. Catóiſ ſciſſimi uiri uirtutes percúrrere uelim: nemo illum charitate erga patriq; ſuperauit. Tandem ſuperatus in aphrica ſenatoriis partibus & ſi oia bona a cęſare de ſe ſperare poſſet. Tũ ne uultú tyranni aſpiceret: ſeipſum cú librú. Platonis de immortalitate legiſſet interemit. Regulú: Hic, M: regulus artili⁹ é uir excellens in re militari uita moribuſq; conſtantiſſimus: & fide inaudita. Qui conſul contra carthagines poſt plures uictorias: tandem a Xanthippo lacedemonio eorum duce uict⁹ captuſq; é: Et iureiurando ab ſtrictus Romá: ut de cómutatione captiuorum ageret: ea códitione miſſus: ut ſi nihil ſpetraret ipſe rediret. Venit romá: neq; tũ ſenatú itrauit. Quippe qui ab hoſte captus ciuis eſſe deſiderat: ſ; ſe orſú cú amicis locutus ꝑſuaſit: ne ſe ſené & reipublicę inutilẽ tot captiuis iuuenib⁹ cómutaret. Quod ut magis perſuaderet. finxit ſe iá ueneno ſibi ad tempus dato mortem cuadere non poſſe. Remiſit ergo id maxime prę̃cat⁹ ad cruciatus manifeſtiſſimos: ubi inedia & abſciſis palpebris: uigiliis aſſumptus periit cú grauiſſimo dolore. Scauros: hi & cenſores & cónſules fuerunt. Ná de priuigno Sylłę dictatoris nihil é quod credam: qui potius in audito ludorú apparatu quá egregia aliqua uirtute inſignis habeť. Paulum. Paulus æmilius conſul cú Terentio uarrone aduerſus Hannibalem creatus: ueſtigia fabii maximi qui ſua tarditate iuuenaliter exultantem hannibalé ſuperabat: ſequi uoluit: Sed cum cótraria collegę ſentétia ſtaret: huc ex diſcordia res euaſit: ut alternis diebus iperarent. Igitur Terentiꝰ ea die in qua ſúmarei peraes ſe uidit apud infoeliciſſimú cannarú uicú in aciem aduerſus callidiſſimum hoſtẽ temerarius egreſſus é: uento aduerſo & in ora militú puluerẽ contorquẽte: & ſole in illos ſuos radios emittẽte. Vnde infoeliciſſimus cannenſis cóflictus ſecutus é. Sed ipſe uarro fuga ſibi conſuluit. Paulus uero letali uulnere cófectus in ſaxo recedit: Equitique equú ſuú illi prębere uoleti rẽdit, tu tuo utere. Ego. n. ꝓpinq̃ morte patrię inutilis ſum. Sed nuntia ſenatui: & fabio me dú eorum preceptis obſequi cupio: collegę temeritate eſſe prohibitum. Ac paulo poſt expirauit. Prodigú animę. i. uite quá liberaliſſime patrię contribuit. Sed ut rem dilucide teneamus in pecuniis priuatis & mediocribus cóferret die é uirtus quędam in mediocritatę collocata: qua uidemus & quantum: & cui: & quando: & quamobrem dandum ſit. Hanc q; appellauit liberalitatem: cui duo ſunt extrema. Nam ſi deficias: nec tantum quátum oportet tribuas: auaritia oritur. ſi autẽ excedas in dando: deſq; & pluſquá oportet: & cui non oportet: & quando & qua cauſa nõ oportet. in uitium laberis: quę prodigalitas appellať. Dicitur & largitio: ſi corruptelę cauſa tribuas. Ergo in hoc loco non dixit prodigum paulum: ut uitio ipſum damnaret: ſed ut oſtenderet copioſam liberalitatem: & ſúmam erga patriam charitatem. Eſt autẽ prodigus ab eo quod é prodigere. i. ultra modum erogare. Plautus in aululari. Feſto die ſi quid prodigeris pro feſto egere liceat niſi peperceris. Magnę. i. quę multi pro ſalute publica extimanda é. Superante poeno: uincẽte apud cannas hannibalem. Non ergo prodigum: ſed liberalem. Nam impẽndit & cui debuit: patrię ſcilicet. Et quãdo debuit: nã i ſúmo illi⁹ piculo. Grat⁹: nam memor meritorum pauli in patriá eum laudarę debuit. Inſigni camoena

celeberimo carmine. Camoenę aũt muſę a canendo dictę ſunt a'ruſticis. Inſignis: excellens eſt dictũ a ſigno. Nã ut ſigna quia ſũt inditia rerũ ſemp eminẽt: manifeſtaq; ſũt: ſic uiri uirtute excellentes oĩbus ſũt noti. Dicimus etiã inſignia uirtutũ honores: qa ſũt inditia illarũ. Sic inſignia militaria: qa eminẽt: ac ſeſe oſtendũt militibus: q illa ſecuturi ſũt. Referã narrabo: ſic Vir. Referes ergo hęc & nunti⁹ ibi Belide geniton Aliquãdo exprimere & imitari. Iuuẽalis. Et multum referes de moecenate ſupino. Item recõſere. Vir. Cogere donec oues ſtabulis numerũq; referre iuſſit. I tẽ reuocare: Vir. Ille pedẽ referẽs. Dicũt prętera referre damnũ & referre expenſũ: cũ aliqué debitorẽ ponimus: & rationẽ oſtẽdim⁹ damni & expenſi. Eodẽ pacto referre acceptum: cũ oſtendim⁹ aliqué creditorẽ. Cicero in philippicis. Qui uitã acceptã demẽtię tuę referunt Itẽ reddere. Vir. O mihi prętéritos referat ſi iuppiter annos. Eſt refert idẽ qđ intereſt: ſed tũc reſyllaba cõtra naturã ſuã ꝓducitur: Fabritiũq; cõtra pyrrhũ cpyrotarũ regẽ egregiã reipublicę nauauit Miſſus legatus ad eũ de captiuis redimẽdis: nullis prẽmiis a rege ꝑſuaderi potuit: ut patriã deſereret. Inde cõſul cũ tranſſuga ſibi pollicerẽtur ſe regi uenenũ ſi uellet daturũ: ipſũ cũ inditiis ad regẽ remiſit. Incõptis: nõ cõptis. Eſt como. is. Terẽtius, Antequã moliãt antequã comant annus é. & Ouidi.

Fabritiumque
Nunc & incomptis curiũ capillis;
Vtilem bello tulit & camillum
Sæua paupertas & auitus apto
Cum lare fundus;
Creſcit occulto uelut arbor æuo
Fama marcelli: micat inter omnes
Iulium ſidus uelut inter ignes

Sint ꝓcul a nobis iuuenes ut foemina cõpti. Oſtẽdit aũt priſcã illã in romanis ſimplicitatẽ: q̃ ꝓcul ob omni laſiuiori ornatũ eſſet. Curiũ. M. curiũ: ſamnites aduerſus quos bellũ gerebat auro corrũpere tentarũt: quib⁹ egregie reſpõdit romanos nõ cupere aurũ: ſed ipẽrare ꝓſidẽtibus aurũ: fuerũt aũt currius & fabritius pauprimi. Camillũ. M. curius camillus quo nemo excelẽtior iuſtitia & militari diſciplina illis ſęculis fuit. Faliſcos capenates; & ueios ſupauit: tandem ab ingrata patria in exiliũ miſſus eſt. Sed mox capta a gallis roma abſens dictator creatus gallos auro ſpoliauit atque in fugã uertit. Ex qua uictoria pater patrię: itẽ Romulus & alter urbis cõditor eſt appellatus. Tulit ꝓduxit. Eſt ẽnim ferre pati. Vir. Miſerere animi nõ digna ferentis. Portare. Vir. Ferre ſui dederat monimentũ & pignus amoris Auferre: Vir. Quippe ferãt ſecũ rapidi uerrantq; p auras. Dicere. Et ſcelus expendiſſe merentẽ Iacoonta ferunt. Cuppere. Ouidius. In noua fert animus mutatas dicere formas. Fundus: ager dicitur qa ſit rei familiaris fundamentum nã pecuniarũ ratio labillis eſt. Fundũ aũt neutri generis ima pars eſt. Auitus a ſuis ſibi maioribus relictus. Etgo erat ſecundũ antiquorũ parſimoniã: & ipſe illa cõtentus erat. Cũ lare cũ ꝺomo: nã urbanũ ędificiã frugi & modeſtum eandẽ modeſtiã in agro requirebat. Cũ lare: lar nympha fuit q̃ innoni furta iouis ꝑcũ iũturna patefecit. Iuſſit iuppiter ſibi linguã pręcidi: & ad ſtygiã paludẽ ꝑ mercurĩ deduci: Mercurius iterducendũ cõpreſſit: & inde geminos ſubſtulit: qui a matre lares nominant. Sũt qui credant lares genioſq; eoſdẽ eſſe. Aitq; cenſorinus dictos genios qa ut ginamur curent: uel quia genitos curent: Credebãtq; unicuiq; duos eſſe: alterũ bonũ: alterũ malũ: Vt chriſtiãi etiã duos angelos: bonũ malũq; a deo in cuſtodiã datos dicũt. Sed nõ natos una nobiſcũ ut illi de genio ſiue lare dicunt. Colebantur domi: focuſq; illis erat ſacer: ibiq; de thure & floribus illis ſacrificabatur: ut in Plauti aulularia apparet. Vnde uulgus focũ foculare appellat: quaſi laris focũ: Feramẽtaq; quibus ligna ſubſtentãtur alaria: idcũtur. Verũ pro domo ſumit lar: Creſcit occulto quo, Snia eſt q̃ fama. M. marcelli creſcit rẽ nõ aducrtẽtibus hominibus: quẽadmodũ arbor ꝓgreſſu tẽporis creſcit: & incrementũ qđ nõ aduertit ſingulis horis aut diebus cognoſcit elapſo menſe uel ãno Putat Acron q̃ intelligat de marcello puero octauię filio de quo Vir. Si qua facta aſperarũ pas tu marcellus eris. ſed Vir. a ſpe & in dole laudat: q̃ mortuo illo creſcere nõ potẽs. Itaq; credo potius uoluiſſe Oratiũ referre ad memoriã res geſtas eius marcelli qui apud claſtidiũ oppidũ iuxta padũ ſingulari certamic uitroma nũ regulũ gallorum occidit & tertia opima ſpolia iouĩ ferctrio retulit: Quiq; hannibalẽ inſultantẽ apertomarte totiens repreſſit: & ab eo ſępe ſupior deſceſſit. Fama a fando: uel ut alii uolunt a ditione grẽca q̃ idẽ ſignificat qđ ſi eſſet phama: & nõ fama erit. Differũt aũt fama & rumor ſecundũ Quintilianũ: Nã fama cõſenſũ ciuitatis & ucluti publicũ teſtimoniũ uocat. Rumor eſt ſermo ſiue certo auctore diſperſus: cui maligñitas initiũ dedit: incrementũ credulitas. Vir. Audieras & fama fuit: quaſi dicat nõ rumor: Nã erant certi auctores rei. Eſt aũt uocabulũ mediũ fama quicqd de aliquo diuulgat: ſiue bonum ſiue malũ ſit. Infamis tamẽ ſemp ad malũ refert: Famoſus aũt ut plurimũ infame eſt. Cicero. Nõ poinquit audeo mã me ad famoſas uetat mater accedere. ſed aliquãdo etiã in bonũ traducit. Iuuena. Famoſos equitũ cũ dictatore mgrõs. Micat ſplendet. Vir. Ardentes clipeos atq; ora micantia cerno: Et quia ſplendor tremulus eſt & crebro ſalit. Aliquando ſalire eſt: Vir. Emicat eurialus: & crebro moueri. Vir. Et liguis micat ore triſulcis, ſignificat & digitis ſortiri binc Cicero cum uirũ bonũ appellat qui cũ poſſis in tenebris micare. Iuliũ ſydus de. C. cęſare intelligit. Nã quo anno cęſus eſt dicũt in meridie apparuiſſe cometẽ: quẽ illius animã crediderunt hinc Vir. in geor. Ecce dionei ꝓceſſit cęſaris aſtrum. Iuliorũ aũt domus a iulio enee filio originẽ duxiſſe ferũt. Inter ignes. m. ideſt inter ſtellas q̃ minores ſũt. Luna dicit quaſi luminũ una. Gentis humanę: Iã quo intenderat deuenit: & octauianũ poſt iouẽ inuocandũ cenſet: ita ut iuppiter primus cęlũ regat: Auguſtus ſecundus terris imperet. Pater qa. Cuſtos quia ꝓuidẽtia ſua cuncta adminiſtret

Alana

Orte ſaturno :Nam ſaturni filius fuit iuppiter. Fatis.nã fata uoluerũt ut cęſarem curares. Secũdo cęſare.q.d. ira regnes ut poſt te cęſar ſecũdus ſit,ſimileq; ẽ Virgilii diſtichon. Nocte pluit tota redeũt ſpectacula mane. Diuiſũ iperiũ cũ ioue cęſar h;. Ille minor te equus.i.iuſtus in regendo:q̃ prima uirt⁹ requirit in adminiſtratore. Reget latũ orbẽ.i. prędcrit terris, ſeu. Egerit.i.ſubegerit. Parthos:quos puẽtidiũ baſſũ anguſtũ uicit. Iuſto triumpho:ę a deleto ab ipſis exercitu romano cũ ſuo iperatore Craſſo iuſta fuit uictoria. Triũph⁹ ât ſuprẽn⁹ honos ẽ duci oiu; militariũ rerũ Putãt pleriq; & maxime Varro triũphũ dictũ a baccho primo hui⁹ rei auctore:quẽ τ̀ πὶ ἄμβον appellãt. Plutarch⁹ hanc nois originẽ negat. Trãqllus uerũ latinũ putat nomen ſic dictum:qa q triumpharet triplici iudicio honoraretẽ. Primo n.exercitus de triũpho diſcernẽdo duci iudicabat:ſecũdo ſenat⁹. Tertio populus. Triũphans eqs albis quattuor uehit:& ſenatu prędute i capitolio tauros mactat. Lacędemonii ât duces ſi dolo prudẽtia ue rẽ pegiſſent bouẽ:ſin prędio gallũ imolabãt adeo ampliora magiſq; hoie digna:que rõe q̃ q uirib⁹ gererẽt putabãt Triũphum bacchi q ob deuictã idiã primis triũphauit elephãti ad currũ iuncti uexere.ſeſoſtris rex egypti ſingulis annis ex ſubiectis regibus iũgere ad currũ ſolit⁹ erat:ſicq; triũpharit. Idẽ ẽt Tygrãnẽ armenię regẽ factitaſſe:Plutarch⁹ auctor ẽ. At Romulus pedes triũphauit. Targnũ ât ab ethruſcis dicũt ſũpſiſſe formã:ut q̃ drigis triũpharet. Quãuis extẽt qui Valeriũ publicolã curru primũ triũphaſſe uelint. Demũ lege cautũ ẽ:ne iperatori triũphus decernerẽtur: niſi uictor i uno prędio qnq; milia hoſtiũ ceciderit. Seres populi in ęthyopia apud quos altiſſimę ſunt arbores:i qb⁹ uermes lanã tenuiſſimã emittũt:q̃ ab ipſis ſericũ appellam⁹. Quid memorẽ ęthyopũ molli canẽtia lana. Et Lucan⁹: ſub iuga iã ſeres iã barbar⁹ iſſet araxes. Indos: hos populos prędter bacchũ null⁹ oio ſubegit: q̃uis & Alexãder magn⁹ & Nerua traian⁹ de illis triũphare meruerint. Te minor..l.r.e.o. Regat ergo & octauian⁹ equus tãq̃ optim⁹ princeps minor te.q.d.qui tibi uni cedat:cęteris aũt ſit ſupior. Nec tũ reddat eũ ſuperbũ tam excelſus gradus:ſ; ſit oibus equus. Tu graui.c.q.o. Sit ſnia. Ille terris iperet :tu cęlo. Quoniã ât danẽ tonitrua iouis:loquit̃ ex uulgari opinione q̃ ſtrepitus tonitrui ſit:cũ cęlũ ſuo curru incedẽte quatit̃. Tu ẽt mites fulmina lucis parum caſtis,i.parum religioſis. Sic Virgilius Hac maneant caſti ſub religione nepotes. Vel parum caſtis ideſt pollutis ex ſententia pontificũ & aruſpicum qui dicunt nunquam fieri fulmina niſi in lucis pollutis.

Luna minores:
Gentis humanæ pater:atq; cuſtos
Orte ſaturno tibi cura magni
Cæſaris fatis data, tu ſecundo
Cæſare reges:
Ille ſeu parthos latio imminentes
Egerit iuſto domitos triumpho
Siue ſubiectos orientis oris
Seres:& indos:
Te minor latum regat æquus orbem:
Tu graui curru quaties olympum
Tu parum caſtis inimica mittes
Fulmina terris:

Ad lydiam ode.xiii.

QVm tu lydia telephi
Ceruicẽ:roſeam:& cerea telephi ueh meũ
Laudas brachia
Feruens difficili bile tumet iecur
Tunc nec mens mihi:nec color

Onatur in hac ode iducere riualẽ in odiũ amicę ſuę & ſe ex zelotipia uehemẽter illã amare oſtendit. Ode diolos ex glyconio:q cõſtat ex ſpondeo & duob⁹ dactilis & aſclepiadeo. Ceruicẽ collũ. Iuuena. Prębenda ẽ gladio pulchra hęc & cãdida ceruix. Proprie ceruix ab occipitio icipit:& tendit ad ſpinã. Et ẽ tanq̃ canalis per medullas cerebri deſcẽdit ad ſpinã. Dicta ceruix q̃ſi cerebri uia. Eſt.n.ex oſſib⁹ otbiculatim uertebratis:quo cõmodiuſ capiti prębet quocũq; ſe flectẽdi. Vñ dure ceruicis hoies q obſtinati inflexibileſq; ſũt dicim⁹. Prim⁹ ât ſecũdũ quintilianũ hortẽſius orator in ſingulari numero hoc noie uſus ẽ. Eſt ergo pars colli poſterior:cũ gula pars ſit anterior. Telephi:riualis ſui nomẽ ẽ. Cerea flexibilia:ut cera facile flectit̃. Oñdit ât ex hoc agilitatẽ q̃ corpis ñ pua laus ẽ. Iecur eparq; idẽ ẽ mẽbrũ:& ſedes ſãguis. Nã ſãguis ab epate colorẽ ſumit:& qa ira ebulitio ẽ ſãguis:& q̃ buliũt itumeſcũt. Iccirco uolẽs ita oñdere dixit Feruẽs iecur tumet. Sic Iuue. Quid referã quãta ſiccũ audeat irã. Difficili bile.bilis eni ſpuma ſãguis ẽ q̃ ſãguis icaleſcit:& in irã iſurgit. Hãc gręci Χὸλὴν dicũt:noſtri medici cholerã. Hñt tñ q̃ttuor humores ẽt latina noia. Sãguinẽ:pituitã bilẽ:& atrã bilẽ. Difficili:ab effectu.i.q̃ reddat hoies difficiles.i.moroſos & iracũdos ſicuti morbos pallẽtes q hoies palleſcere cogãt. Nõ manet mẽs:qa careo trãqllitate:& huc & illuc uoluor. Vir. Atq; aium nũc huc celerẽ nũc diuidit illuc: Per parteſq; rapit uarias p q̃ oia uerſat. Vel nõ manet mẽs.i.nõ manet ratio. Nã amẽs ſio ira doloreq; pariter accenſus. Sic.uir. Iſq; amẽs ai & rumore accẽſus amaro. Nã ois pturbatio auertit mentẽ. Sed q̃ ab amore ꝓuenit oi ęte exuit. Nec color:qa pallidi reddũt amantes Ouidius. Palleat omnis amans pallor color aptus amanti, Et omnis paulo uehementior affectus animi colorem uariat. Humor & ingenas: Lachrymas itellexit. Gena autem ut multi uolunt ẽ a cilio ad uniuerſam illam partem oculis ſubiectamq; barba ueſtitur. Quod ât ſit ętiam cilium quo oculus clauditur audi dicentęm Quintilianum illa perpetua nocte clauſę genę non cuſtodierunt

Et plinius in.xi. Omnia insecta non habent ganas: nec integunt oculos. Labitur furtim. q.d. anteq̃ aduertam. Arguēs manifestans demonstrans. Vir. Degeneres animos timor arguit: Hinc argumenta in disputationibus: quia illis rem demonstramus. Hinc argumēta in comediis: nā illis mira uerborū breuitate aperimus quicquid uniuersa continetur fabula. Neq; prętermittendū est aliter dici argumenta: aliter argumentatiōes. Tria. n. sunt quę nobis confirmatōnem aut cōfutationē rei dāt. Primo. n. quęritur tanq̃ sedes quędam unde ratio educitur: qui locus a dialecticis nūcupatur. Vnde Aristoteles & Cicero topica libros appellarunt ab eo qđ est topos: idest locus in quibus huiuscemodi locos demonstrant. Ratio autem quę a loco siue sede deducitur adhuc informis & indistincta argumentū appellatur. Rursus autem cum in suas partes distributa fuerit erat argumentatio. Quod ut dilucidi⁹ appareat probare nititur uigiliana uenus apud iouem deberi ęneę sedem certam in italia exēplo antenoris. Ergo occurit sibi locus qui dicitur a maiori ab eo aūt sumit argumentum qđ est huiuscemodi licere ęneę filio & patrię defensori cōsistere i italia postquā licuit antenori nullo sanguine sibi cōiuncto & patrię prodictori. Hoc autē argumentum si in suas partes quę sunt propositio: assumtio & cōclusio diggeratur erit argumentatio: Ea autē sic comparabitur: ut si propositio: huiuscemodi. Si homini hesterno & pditori licuit in italia cōsistere: multo magis propugnatori & qui tibi filius sit: licebit. Deinde erit assumptio: sed licuit cōsistere antenori qui nec tibi filius est & patriā prodidit. Ex propositione aūt & assumptione oritur tertia pars argumētationis quę dicitur cōclusio & talis erit licebit in italia cōsistere ęneę. Dicim⁹ etiā arguere repehendere: quiaqui reprehendit ostendit erratū

Certa sede manet: humor & in genas
Furtim labitur arguens
Quam penitus lentis macerer ignibus:
Vror seu tibi candidos
Turparunt humeros immodicæ mero
Rixæ: siue puer furens
Impressit memorem dente labris notam:
Non si me audias
Speres perpetuum dulcia barbare
Ledentem oscula: quæ uenus
Quinta parte sui nectaris imbuit:
Ecelices ter & amplius
Quos irrupta tenet copula: nec malis
Diuulsus querimoniis
Suprema citius soluet amor die

Et quia reprehensor adhibet crepitum sonitumq; uerborum dicimus argutum sonorum. Vir. Hęc arguta sacra pendebit fistula pinu: Item qui arguit abrupta & breui utitur clausula: dicimus argutum breuē. Vir. Argumentumq; caput

Penitus ualde interne significat: unde fit nomen penitus, a. um. Plaut. Excrea usq; ex penitus faucibus. Macerer conterar extenuer: ur sit ab eo qđ est macer: proprie tamen macerare dicimus cum tam diu in aqua res relinquit donec tenerescat. Lentis flexibilibus: quod est flammę proprium. Vir. Est mollis flamma medullas. Ignibus amoribus quorum cupiditate inflammamur. Vir. Et cęco carpitur igni: propterea quę fortasse dixit lentis quia quę lente ꝓcedunt non multū aduertuntur uror ergo si rixę que excitantur inter te & thelaphum deturpant homeros: quia ipsę ex ebrietate excędens modum uerberet humeros & reddat liuidos: Rixare contendere: ut idem alter rixatur de lana sępe capri na Puto esse a ringendo quod est canum quando irritantur. Immodicę modum excędentes immodeste: nam modicum id dicimus non cui aliquid sit imminutum: sed quod non excedit modum & modestum est Lu. Modicum componere ciuem. Mero: proprie uinum cui non sit admixta aqua. q.d. ex ebritate. Furens amore an ira ambigium est: utrūq; enim furorem infert: sed amore potius cum uehementius basia imprimat: & mordicus apprehendens labia relinquit liuorem. Notam idest maculam qua res ipsa notatur: Estq; tam in animo q̃ in corpore nota uelut & macula. Et quamuis uitium ex ea ostendatur: tamen aliquando ad laudem refertur. Ouid. Ille numantina traxit ab urbe notam

Memorem. dicimus memorem cum qui recordatur: sed & quandoq; rem cuius memores sumus memorem dicūt poętę. Vir. Sęuę memorem iunonis ab iram. Ergo iram memorem. i. cuius memor esset iuno. Sic & in hoc loco memorem notam tam uehementē ut ñ facile excidat e memoria. Ordo est: Tu nō speres. i. sperabis illū ꝓpetuū. s. in amore: lędentem oscula. i. pulchra tua ora. s. motsu. Barbare: ihumaniter & crudeliter ut ē de more barbarorū. Si me audias. i. si mihi credis si meas rōnes suscipies. Nā nō uidetur audire qui nō optemperat dictis. Sapit aūt locus iste insinuationē. Nō. n. postulat aperte q̃ se illi preponat. Nā cū se in grandiori ętate constituerū: illū adolescentē uideat: Sed inuchitur in aduersarū: ut illā ad se cōuertat. Oscula uel suauia itelligit: uel potius ora: ut sit sinia: q̃ ledat suum os dum non sine morsu osculat⁹. Est aūt osculū diminutiuū ab eo qđ est os. In muliere aūt angustū os laudat: sic Oui. de daphāc

Videt oscula q̃ nō est uidisse satis. Quę uenus. Quinta. p. s. n. i. Id. n. est qbus osculis etiā in cōcubitu utitur. Nā qnq; sūt qbus in amore accendimur: uisus: sermo: tactio osculū cōcubitus. Ergo in qnto gradu est cōcubitus: ergo hoc significat q̃ uen⁹ iplet oscula qnta pte sui nectaris. i. suę suauitatis q̃ ē i cōcubitu. Est aūt nectar deorū poculū: quē admodū ambrosia cibus. Ter et amplius: posuit numerū finitū ꝓ infinito. Vel dixit ter & ampli⁹. i. ter & quater: ga ut docet. Macrobius ex istis duobus numeris ostenditur perfecta foelicitas: Vnde Vir. O, ter quaterq; : quia beati. Copula uinculū

Est proprie copula cuiuslibet rei duplex numerus: unde dicitur copula matrimonii. Malis querimoniis idest litibus ę. : quibus sunt querimonię Suprema die idest morte qua omnia dissoluuntur.

AD SEX. POMPIEVM QVEM ALLEGORICE MONET NE IN BELLVM CIVILE REDEAT. ode. xiiii

O De tricolos é: habet enim metrum primis duobus uersibus asclepiadeū: tertio glyconicū: quarto pherecratiū Est autem allegoriam ode descripta: suadet enim. Sex. pompeio pompei magno filio ne rursus ciuile bellū excitare uelit. Hic. n. post cōflictū in hispania collecto exercitu in epyro ex fugitiuis & cōscriptis siciliam occupauerat: ac tandē insulam pmittentibus octauiano &. M. antonio possidebat: sed rursus cū pacē quā acceperat nō prēstaret: mareque latrociniis infestaret: cēsar aduersus illū bellū mouit: ſ primo uario cuētu duob⁹ nauali⁹ prēliis pugnauit Et ex duab⁹ classibus cēsaris altera cui agrippa prēerat uicit: altera cui prērat octauian⁹ uicta deletaq; fuit: postremo tū uictus atq; cēsus est. Puto igitur Oratiū eo tempe oden hanc scripsisse quo iā spreta pace bellū ab eo parari cōtra augustū nuntiaret. Erat ergo pōpei⁹ similis naui quę aduersā tempestatem passa tandem in portum ueniſſe: amissis tamen malo & uelis. nā uniuersis copiis paternis amissis tamen in siciliam peruenerat illamq; concedente octauiano possidebat: rursus uero nouum bellum tentans erat tanq̄ nauis quę i marinā tempestatem reuerteret. Monet ergo illū poeta ut ab incepto desistāt: p allegoriā hęc scribens. Est enī allegoria sermo qui in aliud sit illud quod sua uerba ostēdūt nos inducit. ἄλλο ν. n. aliud: & ἄγειν ducere significat.

O Nauis referent in mare te noui
Fluctus: ō quid agis fortiter occupa
Portum: non uides ut nudum remigio latus
Et malus celeri saucius aphrico
Antennæq; gemunt iam sine funibus
Vix durare carinæ
Possunt imperiosius æquor:
Non tibi sunt integra lintea
Non dii, quos iterum pressa uoces malo:
Quamuis pontica pinus
Siluæ filia nobilis
Iactes & genus: & nomen inutile.
Nil pictis tumidus nauita puppibus

O nauis noui fluctus referent te in mare: o sexte noui fluctus, i. motus animi tui referent te ex portu in mare, i. ex pace in bellum, deinde ueluti cernat illum iam mare ingressum iā bellum coepisse: exclamat o quid agis quasi dicat q̄ non recte agis. Ergo occupa portum: idest prēuenit ut portum ātea capias q̄ sit qui repugnet aut prohibeat. idem enī proprie occupare é. Virgilius. Occupat ęneas aditū custode sepulto. Nam multe notiones q̄s Nonius huic uerbo tribuit omnes huc diligenter intuenti redire uidebuntur. Nonne uides q̄ latera nauis carcant remigibus: significat illum exutū esse exercitu uiribusq; paternis. Et q̄ malus feriat uento denotat ualidum hostium impetum. Remigio ii, remigibus: a remo. n. dicuntur remiges qui nauigia remis impellunt Remigium autem & multitudinē remigū & actionem in remigando. Inde dicimus de seruitio. Antēnę gemunt sine funibus. Gemere: ut diximus é cū ex angustiis emittitur sonitus, uir. Gemuit sub pondere cimba. Antēnę sic dictę q̄ ante malū sint ex transuerso positę. Sed & urbs a italię antēnę dicta q̄ ante amnē sit cōstituta. Durare equor: idest tollerare equor: & poetice dictū: Nā duro nō transit. Vir. Durate & uosmet rebus seruate secundis. Sed ut dicimus clamare hoiem. i. cum clamore uocare Sic é durare ęquor: idest per duritiem ferre. Non sunt integra lintea. i. nō sunt integri exercit⁹. Nō dii nō fauor diuin⁹: & prīstina foelicitas tui patris. Iterū pressa: nūc ab octauiano: prius aūt a iulio cēsare uel iterū: quia iā semel ignorat octauianus: siciliā pmisit. Et fortasse octauianū nūc deū ppitiū fuisse cōmemorat. Nūc autē nō é ignot⁹. Quāuis pō. pimirū figmētū & tū manet i trāslatiōe. Appellat igit hāc pinū, i. nauē p itellectionē pōticā et nobilē ut alludat ad nobilitatē & gloriā Pōpei pīis: q̄ reportauit ex triūpho mythridatis regis pōti. cū tā ptātē tā bellicosū ducē ñ solū i re militari ſ in multis d octris excellētissimū regē mythridatē. q ita ultra uigintiduos annos aduersū populū romanū pugnauit ut sępissime uictoriā reportauerit sūma foelicitate. Nec minori celeritate superauerit & bello cui hydrę capita essē uiderent extremā manū iposuerit. Iactes glorieris. Est proprię iacto freq̄nter iacio: Inde p trāslationē dicim⁹ iactare gloriari: q gloriosi rē de q̄ gloriāt frequēter huc illucq; pferētes illā iactare uident. Eadē rōne iactare é nō pfutura loq: qa iactant. Vir. Talia inctāti stridēs aq̄lone pcella Velū aduersa ferit. Marcellus prēterea addit mittere uolucre defatigare. Quę oīa eodē redcūt. Gen⁹ & nomē. i. nobilitatē generis ex q̄ sit nomē: qđ famā significat. Vir. Et nos aliqđ nomēq; decusq; attulim⁹. Aliq̄ nomē est cognitio. Vir. Auulsumq; humeris caput & sine noīe corpus. Nil pictis expressa similitudo. Nā quēadmodū nauigātes nō fidūt picturę nauis: ſ robori & armamētis: Sic hō nō fidat nobilitati: nisi assint arma & exercitus. Puppib⁹. i. nauib⁹. Puppis pars nauis é ultima & sublimior: unde ex loco superiori in hostem pugnāt: castello ēt ibidē erecto. Carina uēter é nauis & curuatura sua, Hinc ędificia quędā romę in formā carinarū facta nomē illi uię dederunt. Vir. Et lautis mugire carinis. Sētina uero fūdū é nauis inq̄ qcqd instillat aquarū defluit corruptęq; male olent: unde a sētiendo dēominat ille locus qa uis tetri odoris sentiat & per trāslationē appellamus sentinam locū oēm q sceleratorū hoium receptaculū sit. Prora āt prima ps é nauigii: qđ si bello parat: cuspidē; qua aquam findit ferratam habet: diciturq; rostrū a similitudine rostri quod in aue é: & hęc nauigia rostra appellantur. Transtra appellant: nautarum sedilia. Virgilius. Transtra per & remos. Ex greca etiaz consuetudine iuga appellarunt latini: Sunt dęniq; foriloca uacua & expędita quę inter nauem pęrambulant ibus prebent: sic dicti q̄ pęr eos ferantur

puppis
carina
sentina

prora
rostra
transtra iuga
fori

Vtriusq; dictionis testimoniū e marone his uersibus patetur. Inde alias anima quę per iuga longa sedebant Deturbat: laxatq; foros. Prēterea differt nauis a nauigio: nauigiū, n, ē tāq; genꝰ omne id quo nauigamꝰ: Nauis aūt ē species nauigii. Ludibriū ꝓprie id est qđ ludibus deridemusq;: & qđ ludendi cā expetimus Vir. Ne turbata uolent rapidisq; ludibria uentis. Nuper rediū dū. l. in partibus brutiāis erat: quarū cā esset cū pōpeianis cōiuncta. Afferebat igit sibi tediū diuturnitas cōtrouersiarū; sed etiā erat sollicitus de sua salute. Nūc aūt illū desiderat tanq; absentē a partibus cę sarianis cū quo in gratiā redierat: mordeturq; assidua cura cupiēs: ut rursus in gratiā rcdeat. Cycladas īsulę sūt in ionio: quibꝰ ab ortu solis egcū mare ē: ab occasu myrtilum. occupant ad septingēta millia. Dicūt aūt cycladcs ἀπὸ τοῦ κύκλου. i. a circulo: quoniā ñ nisi longo circuitu ꝓnauigent: uel qa delo īsulę q̄ illarum media est i circuitu positę sunt. Nitentes: quoniam frequētia & nobilitate habitatorū erant in fama. Allegorice aūt ponit illas ꝓ augusti ducibus qui sibi aduersi sunt: qui ita illi bellū asperū reddunt: ut crebris īsulis interiectū mare magis ęstat.

Fidit: tu nisi uentis
Debes ludibrium cauę:
Nuper sollicitum quæ mihi tedium
Nunc desiderium: curaq; non leuis
Interfusa nitentes
Vites æquora cycladas
Pastor cum traheret per freta nauibus

Rredicit allegorice in teritū. m. antonio ꝓpter coniunctionem cleopatrę. ode. xv.

ODe dicolos: nā metrū primis tribus uersibus asclepiadeū: quarto glyconicū. Quod aūt ad argumentū ptinet si porphyrionē sequamur bacchilides scriptor grecus refert multis carminibus troianū excidiū a cassandra priami filia prędictū fuisse. Oratius illū imitatꝰ iducit nereū marū deū & nymph arū patrē aiaduertentē helenā nauigio ꝓ mare a paride abduci pene idē uaticinari hęc porphyrio. Ego aūt puto poetā nostrū ut i supiori ode p allegoriā. sex. pompeiū admōuerat: sic & hac admonere. M: antoniū me cleopatrē amore ductus aduersei octauiano Antoniꝰ. n. repudiata octauia uxore sua & cęsaris sorore ado se cleopatrę ęgypri reginę addixerat ut nihil nisi illiꝰ arbitrio gereret: ac tandē bellū aduersus octauianū mouit: cōmissoq; prēlio nauali sic poscente cleopatra: cū ipse terrestribus copiis lōge anteiret octauianū Maritimis aūt eēt iferior: fusus fugatusq; est: Reuersusq; i ęgyptū ac ductus desperatiōe rerū sibi mortē cōsciuit diuina idignatiōe iuste ciceroniana cędē ultus. Pastor paris olim pastor: hic filius priāi & heccubę fuit: sed cū ex eo pregnās mater se in sōnis facē parere putaret: qua breui uniuersa urbs incēdio flagraret: placuit priamo ex aruspicū cōsilio: ut puer exponeret. Itaq; inuētus a pastore ꝓ suo nutritꝰ est. Susceptiq; ex oenone nimpha duos filios: i quorū cōtrouersiā cū ęquissimū se prebuisset: ictrebrescerctq; eius iustitię fama tres deę Pallas Iuno & Venus suo iudicio submiserūt: Illeq; ut helenā q̄ sibi ꝓmittebat acciperē: ueneré cęteris i pulchritudine prępondā ꝓnuntrauit: Ferūt: ut est i neronis troica: pugilē fuisse adeo excelentē: ut hectorē supauerit: ac mox cū uratꝰ hector illū pdere uellet: paris allatis ꝓ idicio crepudiis i quibus expositꝰ erat sese fratrē illi ꝓbauit postremo acceptis xx. nauibus a priamo i grēciā tāq; ditionē sororē repetiturꝰ pfectꝰ helenā rapuit. Sꝫ de raptu helenę tā uatia tanq; fabulosa ꝓferunt: ut difficile sit uerū cōiectari Herodotꝰ. n. scribit ex ęgyptiorū sacerdotū sua paridā cū posi raptā helenā in phrygiā reuerteret: ui tępestatis i canopicū hostiū nili ipulsū fuisse: indeq; ab othone huius hostis custode mēphiꝫ ad rc regē ꝓtheū ductū: ubi rex cognita rapina paridis sibi helenā pecūiasq; eripuit: affirmās se ea oia menelao seruaturū: atq; paridē itra triduū ex egypto excędere iussit. Greci aūt exercitū in troiā duxerūt: & anteq̄ urbē obsideret legatos qui helenā resq; raptas repeteret: miserūt. Et cū negaret illā apud se esse troiani: putarūt se rideri grēci: urbemq; obsidētes tandē expugnauerūt: Ac nō inuēta helēa in ęgyptū nauigauit menelaus: helenāq; & aurū a ꝓtheo recepit Hęc herodotus. Quid aūt homerus scribat neminē qui poetā aliquē attigerit latere puto. In troiā. n. uult pductā helenam: & expugnata urbe inde abductā. Dion aūt chrisostomus uir multa uariaq; doctrina rxcellētissimus in eo libro quē ad ilienses scribit: cū multis pspicuisq; cōiecturis: tū ęgyptiorū sacra historia nitēs primo negat ab hercule troiam urbē potētissimā parua manu capi potuisse: cū idē scriptores affirmēt illā in sequenti bello uix mille nauibus & post. x annos expugnari potuisse: Neq; uerisimile eē q̄ urbs ab hercule diruta tam breui tępore tātas uires recupasset quibꝰ ualidissimo grēcorū exercitui tam diu testituisset. Postremo affirmat herculē laumedēti amicū fuisse: & filiā suā telamoni herculis socio tradidisse. Secundā aūt captiuitatē ita defendit: Ait. n. Tindarū duas habuisse filias: & cū clytemestrā agamēnoni collocasse: & ille alterā filiā helenā uxorē fratri posceret: fuisse presto paridē qui tindaro suasit: ut cum iam principi grēcorū alterā collocasset, hāc sibi regis totius asię maximo natu filio traderet: & affinitates etiam extra grēciā sibi cōparare studeret. Assensꝰ ē tindarꝰ. Quapp paris patre fratribusq; bene uolētibꝰ helenā uxorē legitime accepta I liū duxit: magnificētissimasq; nuptias, hoc iubente priāo celebrauit. Menelaus aūtē simulās se totius grēcię uicē dolere q̄ oium formosissima puella barbaris eēt cōcessa: cū tot ex regio sāguine illustres uiri cui honorifice nubere potuisset in grēcia restarēt: & fratrē & multos alios principes ipulit partim puellę partim prędę spē. Erat. n. asia ditissima & grēci eo tępore pauptate premebant: ut expeditionē aduersus troianos sumerēt. Nō ergo rapinę iniuria quę nulla erat moti. sed rapiēdi cupiditate illecti in troiā nauigarūt grēci. Nā si iniuria itercessisset: puellę fratres primi enauigasset ad quos iiuria maxie ptineret: At illi ñ ierunt. Quā rē occultare cupiēs hōerus scribit pollucē & castorā iā tū mortuos fuisse. In bello āt ipso cęsꝰ ē achilles ab hectore nō hector ab achille. Verū homerꝰ cū achillē cęsū negare ñ posset: extabat. n. illiꝰ sepulchrū: extabāt & spolia: mortē patrocli et ilsidias pidis ominisit. Demū cū grēci quotidie maioribꝰ cladibꝰ afficerēt. uix pace ęqs ꝺditoibꝰ ipetrata dilcesserūt: Helēa pidi ꝑlicta: q̄ mortuo dcīd marito diphębo nup

sit.pria m⁹ fit ad senectutē usq; regnauit:cui successit hector:& hectori astynax filius. Hęc diō ęgyptiorū hystoria affirmat Addit prętera & cōiecturas efficacissimas:qrit i primis si uictores troia discesserūt gręci cur paucissimi oio exercitib⁹ domū redierit:& ii sine honore aut auctoritate:nō & agamēnō ab uxore adulteroq; interfect⁹ē: qđ nūq; illi ausi essēt:si triūphās:ut uult hō⁹:rediss;,& diomedes q paulo añ.deos superare potuerat:uxoris ignominiā a se pellere nō ualēs relicta patria i italiā aufugit. Vlixes uero ętate nauigādo cōsupsit. Idomeneus a suis redies ñ ē susceptus. Cōtra uero oia pspa troiānis euenerūt:nā & helen⁹ iē medios hostes regnū assecut⁹ ē. Et ęneas antęnorq; sibi urbē i italia cōdidere. Deniq; cōcludit diō & i hōcro maxiaq; fuisse adulationē:& gręcos natura leuiores & gloriosiores facile fuisse assēsos. Verū nos tantā cōtro uersiā aliis cōponēdā relinq̄m⁹. Atq; i hoc loco poetā nostrū & ipsuq; hōcrū cui poeta astipulat sequimur Pastor patris q hactenus pastor fuerat: & pastoris filius credit⁹. Traheret illorū opinionē seqū q credūt helenā raptā & p uim abductā nō āt spōte secutaq; ppeaq; post ex exidiū troianū ab agamēnone illi uenīā datā & benigne receptā. Ideis in ida phrygię mōte fabricatis. Est āt hic mōs a teucro q ex creta puenerat appellat⁹ ida a mōte ida q i creta erat. Perfid⁹:qa fidē iuraq; hospitalitatis fregerat secūdū illos q cū hospitio a menelao susceptū dicūt. Alii aūt spartā expugnasse uolūt. Vir. Me duce dardani⁹ sp. ex.adul. Hospitā:dicit hospes i cōi gñe & q i hospitio suscipit:& q suscipit. Sz seorsū inuenit hęc hospita.ię.Ergo & hospitā & hospitē dicere potuit. Sz & in neutro i plurali dicimus:ut maria hospita teneris. Obruit depressit. Celeres:epitheton ē uētorū Ingrato iusso & quo uēti percūt: nā si uēt⁹ acrē cōmot⁹ aduenięte ocio cessat mot⁹:& rursus cessante motu cessant uēti. Vt caneret.i.predicaret. Cāere cātare é:sz iccirco canere dicūt q prędicūt:quoniā antiq oracula carmie edebāt. Significat etiā canere laudare:qa ad lyrā cancbāt laudes. Vir. ibāt equati nu,re.ca. Fera nō solū palidi:sz troianis uniuersis Nereus āt deus marin⁹ erat oceani filius q ex sorore eadmq; uxore sua dorie nymphas gēuit: Mala auc:malo augustio. Dicis.Chelenā:sz allegorice intelligit cleopatrā. Cōiurata:nā quēadmodū iuro facit prętcritū iuratus sū:sic cōiuro cōiurat⁹. Nuptias:nuptię dicūtur a nubendo qđ tegere significat:uñ Stati⁹.Obnubitq; caput & tępat astra galero. Nā noue nuptę caput flamie integebāt. Vetus:nobile & excellēs. Cōgeminat iteriectionē:ut maiorē cōmoueat cōmiserationē.Et loqt hęc tāq; presentia sint sic.Virg. Heu q̄ę mi.ce.la.in. Quātus.e.q.u.& hoib⁹ simul & equis prēnuntiat laborē futurū. Iā galeā optime iducit palada troianis iratā:pp iniuriā sibi i iudicio a paride illatā:cū illi uenerē prętulisset. Dardane:p dardanię.Nā troia olim a dardano dardania dicta é. Dardanus.n.filius fuit iouis ex electra athlātis filia & cōiuge coriti regis:a quo corit⁹ urbs noiata é. Inter dardanū & iasiū fratres exorta cōtētio post mortē coriti é. Interfecitq; iasiū dardanus& cū pte populi in samothraciā enauigauit:atq; inde in troiā peruenit ibiq; sedes posuit tempore moyses & ānō mundi trigesimo septimo supra millia & septingentos:& Erichthoniū filiū in regno reliqt. Aegida scutū:ppriē tātum scutū iouis fuit.Nā cū esset in fatis opus illi esse scuto ex pelle amaltheę captę coopertū:si gigantes superare uellet ipse amaltheā in signū celeste cōuertit:& eius pelle scutū texit:qđ αἰγὶς ἀπὸ τῆς αἰγὸς.i.a capra apellauit. Pallas a pallāre ab ea cęso uel λᾶας τοῦ ἀπαλλεῖν quod concutere significat:qa in bello hastā quatiat. Ne quięq̄ ferox prędio ueneris:nam tu credis posse defendi a uenere contra mineruā. Hęc ea rōe finguntur ab homero:ut ostendat troianos desides & luxuriosos: gręcos autem prudētes.sz cōtra scribit dion. Pectes cę.ut desides luxuriosiq; faciūt. Imbelli:apta ueneri & nō marti. Diuides:qa q ad lyrā carmia canūt:alternatim mō sua uoce utunt:mō lyrę sono. Cnosii cretēsis a gnosco oppido illi⁹ insule Valebat āt olim creata sagittādi arte Quapp i primis laudabāt i bello cretēses sagittarii.Refert āt plini⁹ ęgiptū cretāq; abūdare calamis grauioris pōderis:q ppea sagittis idōci sint.Similes ét dicit:ena sci i ītalia:sz solū iuxta rhenū bononię fluuiū. Collies:dturpabis.i.concretos reddes qđ & maro đ hectore scribit.Et cōcr'etos sāguie cries.Est.n.,ppriē lire cū aut cęra aut aliq̄ dissimulare qppiā obturāus:uñ dicim⁹ linire uasa. aut aliqđ spsū diuisūq; cōcernim⁹:ut cū capilli q discreti sūt aliqua re cōdēsant. Laertiadē:ulixē laertis filiū:cui homęr⁹ i prudētia

atq; astutia primas partes dat: & ὠτὸλῦ ὠὸ ρτὸν. i. urbium uastatorem appellant: quoniam in re militari prudentia uires superat: Ergo hoc dat ulixi qđ ñ dat achilli: Sic & poeta núc non aiacem qui fortissimus fuit: sed ulixem qui prudentissimus appellat exitium gentis troianę. Vultus adulteros dat uultui qđ est hominis: sed puto dixit adulteros. i. uenustos & qui sua uenustate facile helenā in adulterium protaxerit: ut sit sinia: deturpabitur ille uultus quo nimiū placuisti. Pylium uestora: a pilo urbe cū denominauit. Fuit nestor filius nelei: & neptuni nepos. Neleus. n. a frem pe lia regno pulsus pilon urbē cōdidit: nestoremq; filium successorem reliquit: cui longissima uita fuit. Vir. fuit excelenti fortitudine: nā adolescēs apros superauit: Deinde perithoo aduersus centauro optimam operā nauauit. Fuit: ut scribit homerus: & clōquentissimus simul & sapientissimus. Teucer: de quo dictū est. Salaminus ex salamine insula: uēl qui in cypro salamina condidit. Stelenus dux unus ex iis qui in equo troiano latitarunt: & capanei filius. Sciens pugnę: Prisci in curribus pugnabāt: quo greci ἀϊ φ ρὸῦσ: quoniā duos ferrent appellabant. Ex iis aūt alter pugnabat: alter equos regebat. Ergo poeta utriusq; rei peritum ostendit stelenū: cum sit sciens pugnę: atq; celer auriga idest equorum moderator. Merionēm: qui inter argiuos egregium se prebuit. Melior. p. nam quāuis tydeus fortis fuerit de quo Statius Maior in exiguo regna. cor. ui. tamen diomedes ab homero fortissimus describit. Cum & uenerē & martē illum uulnerasse fingat.

Teucer: & stelenus sciens
Pugnæ: siue opus imperitare equis
Non auriga piget: merionem quoque
Noſces. ecce furit te reperire atrox
Titides melior patre:
Quem tu cervus uti uallis in altera
Visum parte lupum graminis immemor
Sublimi fugies mollis anhelitu.
Non hoc pollicitus tuæ.
Iracunda diem proferet ilio
Matronisque phrygum classi achillei:
Post certas hyemes uret achaius
Ignis iliacas domos

Quem tu: ordo est quem tu mollis fugies uelut cervus immemor graminis fugit lupū uisum in altera parte uallis. Sublimi maximo: naim qui fugiunt uehementer ex cursu atq; timor anhelant uel sublimi qui uehemētia calidioris anhelitus appet oculis in altum tendens. Mollis luxuriosꝰ. Tuę helenę: Et notat amantium morē: qui maxima fortissima q; de se apud amicas iactant. q̄ deinde nō prę stant. Iracunda ordo est. Iracūda classis achillei idest ipse achilles q cū sibi ab agamēnone rapta cēt briseis: adeo rē iniquo aio tulit: ut dio ira tentoriū latenti pugnā pdire nolerint: quo tpe magnā stragē greçorū hectore dedisse ferūt. Sua igitur cessatio expurgatione troię dilatū iri núc caniincreus: Achillei aūt pachillis & est datiuꝰ greçoꝰ p dierisis p genitiuo latino. Proferet die progabat tps. Certas. q. d. a fatis decretas. Hyemes: ānos ut póat ptem anni p toto āno. Sic. Vir. Ter. t. r. hi. sub. Achaius greçoꝰ nā achaia pars è grecię. Iliacas: rectiusq; troianas nā iliū urbs est: troia regio Vir. Iliū in italiā portans victosq; penates

Alcolos ode: nā primus & scds uersus Alcaicus è ex spódeo & iābo: & cęsura pentimeri: & duobus dactalis sic o
m trepul. chra. filia. pulchrior. Tertius è dimeter iābicus hypcatalectic⁹. Quartus pyndaric⁹ ex duob⁹ dactalis & duobus trocheis. Scribit aūt palinodiā. i. cantū cōtrariū priori: nā recantat ea q̄ iratus in amicā scripserat: ut cē sibi reconciliet. Atq; ita inuectiuā excusat: ut culpā oēm in iracundiā reiiciat. Nihil aūt qđ ad artificiū ptineat' pretermittit. Capta. n. benuolentiā cū illā pulcherrimā appellat: quo nihil gratius mulieri prestari pōt. Deinde carmina in quibus maledixit p suo arbitrio abolēda pmittit. Pulchra antiq pulchrū lachrymas & sepulchrū haspirabāt. Magnū ergo est mulieri ut pulchra sit: sed maximū ut sit pulchra muliere pulchrior. Quę cū. cūq;. i. quęcunq; premęsim. Criminosis q̄ crimina iferant. Crimē. n. uitiū è Sed & cām q̄doq; significat. Vir. Et crimine ab uno disce oēs. In hoc ergo cōfitetur delictū q̄ res ad iracūdiā placandā uehementer cōferi. Sic Dauus ille terentianꝰ se crucē meritū fatet. Est tū quo ad id fieri pōt post cōfessione adhibēdā excusatio ut hic ubi in irā culpā reiicis. Scripserat aūt iābicis uersibus quoniā pes ille uehemētiā affert: & genus dicēdi cōtortū & cōcitatissimū & accōmodatū iuectiuis. Sicq; illo usus è archilocꝰ poeta: ut Orat alibi archilochū ppria rabies armauit iābo. Hūc socci coepere pedes grādesq; coturni: Alteriꝰ actū termonibus: & populares uincētē strepitus & natū rebus agēdis. Siue flāma siue mar: simile illi uirgiliano. Aut pelago da nau ilidias suspectatq; dona pręcipitare iubet subiectisq; urere flāmis. Adriāo p adriatico: & posuit specie p genere more suo. Nō dindimene: hęc cybele è & magna mater: dictāq; eā putā a dindimo mōte phrygię in quo colit: Sed de hac dea origo breuiter pstringēda uidet. Ferūt ergo apud athlātios uiros iustissimos cęlū regnasse: cūq; hoies hactenus sparsim uagantes in unū coegisse: atq; moribus legibusq; informasse: frugúq; & aliarū utiliū rerū inuentorē fuisse: & imperiū ad occiduas septentrionalesq; partes propagasse: & quoniam siderum diligentissimus speculator extit multa futura hominibus prędixisse: & annum solis & mensem ad lunę reuolutionem instituisse. Quapropter cum ę uita migrasset diuinis illum honoribus prosecuti sunt: perpetumq; regem putarunt: & de suo nomine cęlum appelꝰ

Cybele

latũ.Suscepit ex pluribus uxoribꝰ filios. xxxxy.ſꝫ ex Tirea quindeci:q & ſinguli ſingula ſortiti eſſent noīa:tñ cõi uocabulo a matre titanes appellati ſũt,ipſa ãt titęa pp multa bñficia i mortales collata terra ẽ noiata. Habuit pręterea filiã quarũ excellẽtiores fuere Baſylea.i.regina:& Rhea:ſꝫ baſylea q̃ natu maior erat affectu materno oẽs frẽs enutriuit:ꝓpterea q; magna mater ẽ uocitata:& poſt patris ad ſupos diſceſſũ hypioni fratri nupſit:ac ſolẽ & lunã pepit. Hęc ẽ igit magna mater q̃ cybele & dindymene uocaẽ. Tradit tũ huiꝰ deę & alia in phrigia origo. Dicũt.n. uetuſtũ phrygie & lydie Meonẽ:& eũ ęxdindyme uxore filiã ſuſcepiſſe:quã nutrire nolẽs exponẽdã in ſiluis curauit:q̃ diuinitus a pardis huiuſcemodi; feris:nutrita ẽ:donec a mulicre paſtoris inuẽta domũ abducta cybele noiata ẽ. Hęc tã adulta forma modeſtia ac prudẽtia excelluit nã ex pluribꝰ calamis fiſtulã prima adinuenit: & cymbala:& tympana ad ludos & chorcas:& contra pecudũ puerorũ; morbos remedia tulit:qbꝰ meritis mat ꝑſpa cognomiata ẽ.hęc fris ſaturni uxor icuẽ:iunonẽ:neptunũ & plutonẽ gẽuit. Dcã ẽ deorũ mat:& datꝰ cunꝰ q leõibꝰ trahit:& corona turrita i capite. Nã cũ terra iter pręteẽ terra turres ſuſtinet ſꝫ ut ad poctãq̃ q; reuertar.dmõſtrat ipſe maiorẽ furorẽ eẽ i ira:q̃ aut i ſacerdotibꝰ magnę matris aut apollinis cũ diuino furore cõcitãt. ergo ũ didymene i.magna mat:ñ ęq̃.i.tãtũ q̃rit mẽtẽ ſuorũ ſacerdotũ cũ illos furore corripit:ut triſtes curę.i.magnꝰ amor q̃tiũt mẽtẽ amãtis. Nã ſacerdotes iſtorũ deorũ numine correpti uehemẽt fuerũt.ut & Vir.i ſybilla oñdit ꝺ q̃ dicit. Nõ uultꝰ ũ color unꝰ:ñ cõpte mãſcere comę. Pithiꝰ:apollo. Incola.ſa.qa plerũq; ſacerdos appolinis q̃pithia dr ipſiꝰ numis furorẽ i ſe cõcipit. ergo ẽ icolla illiꝰ apollo. Nõ liꝫ.i.bacchꝰ:nã & ipſę bacchãtes i ſuis ſacris mulieres q̃s a furore mẽadas appellãt uehemẽt cõcutit. Corybãtes ñ ſic.g.i. cõgeminãtis ictibꝰ pulſãt aera acuta.i.cymbala & reliq̃ hꝰcemõi ẽnea uaſa q̃ pulſata tinulũ acutũq; ſonũ emittũt:uñ Oui. Tinulaq̃ aera ſonãt & olẽt myrteq; crociq;. Corybãtes quos ſer.& ñnulli alii putãt dęmões cẽ cybeles miſtros. Diodo illiꝰ filios ex amazonũ ſnia ſcribit. Lactãtiꝰ ãt putat eoſdẽ cẽ & curetes:& latine lares familiares appellari. Triſtes ut irę, ergo dii quos noiauit ñ ęq̃ q̃tiũt & pturbẽt mẽtes ſacerdotũ: ut irę cõcutiũt hũanas mẽtes. Quę irę adeo uehemẽtes ſũt ut nullo tẽpore cõpeſci põt:ñ ferro & bello:ñ ẽt matis tẽpeſtatibꝰ. Noricꝰ ẽſis:ñ ualidiſſimꝰ ẽſis: q ex eo ferro qđ i noricis optimũ naſcit cõfectꝰ ſit. Norici.n.populi ſũt i alpibꝰ iuxta brixiã urbẽ:apud quos cą ſpes ferri oriẽt:qđ uulgꝰ acciaiũ uocat Iſti populi iter rhetos ãnumeraẽ. Poſuit ergo ſpẽm ꝓ gñe quẽadmodũ ſupra dixit ſpicula gnoſii calami. Maré naufragiũ.i.i eã tẽpeſtatẽ iſurgẽs ut nauigãtes i naufragiũ ipellat. Nec ſęuus:ignis ſęuus magnꝰ Vir. Sęuus ubi ęcidę telo iacet hector. Vel crudelis quoniã oia uorat ignis.uñ Vir. Iliceꝫ ignis edax:& egyptii ignẽ aial eſſe putarẽt:& q̃diu pabulũ iueniat uiuere:deide:dcide extingui. Nec ſupi.ru.i.cũ ipetu deſcẽdẽs cũ horrẽdo tumultũ. Intelligit fulmẽ qđ iuppiter cõtorq̃t nõ ſine horrẽdo tõitru, ꝑbat irã ñ facile poſſe extingui:quoniã i nobis a natura iſitã ſit: & q̃ a natura ſũt ñ põt a nobis penitꝰ auelli:uerũ cũ docta ſit nõ phiſicas affert rõnes:ſꝫ fabuloſas. Sꝫ de ꝓmetheo iã diximꝰ. Finxit ergo ſimulacrũ ex limo:& imiſit aiam cũ oibꝰ potẽtiis ac uiribꝰ:imiſit apetitũ cõcupiſcibilẽ & iraſcibilẽ:deditq; illi ex ſue libidinẽ ex uulpe dolos ex lepore timiditatẽ:ex leõe irã:ex aliis itẽ aliud qđ ita fixerũt poetę:qa ſola rõ hoīs ẽ: ptur batiões ãt & motꝰ rõi ñ obtẽpãtes ferini potiꝰ putãdi ſũt q̃ humani. Stõacho:phyſici i iccoro ponũt:ſꝫ docta reſpexit uſũ loquẽdi i quo dicimꝰ ſtomachari ꝓ idignari:& ſtomacũ idignatiõcꝫ.ſꝫ ẽt i magna ira qcqd i ſtõacho bilis reſidet:ef ferueſcit itũeſcitq;. Inſani lc.q.d.eã ui ſupbę idignatiõis q̃ leões iſaniũt. Vis.n.& ui tãtũ i ſingulari h;.ldęq; ſignificat apud latios qđ apd greços Δῖνος.ẽ igit uis ſortitudo. Vir. Iſtat ui.pa.p.ltẽ uirtꝰ. Vir. Et multa ui.m.a.itẽ uiolẽtia,idẽ. Fit uia ui.r.a.p.q;.t. Dicimꝰ ẽt ui auri.i.copiã auri.ire horũ fratrũ fabula iã enarrata ẽ. Irę.ſatrei qbꝰ ille fri fi lios epulãdos dedit. Straucre.quoniã deiecere & oppreſſere.nã ut ſecũdis rebus elatos uidemꝰ hoies: ſic i aduerſis ꝓſtratos. Eſt altiſ ur.nã ira ciuilis romã pdidit. Cur.pp q̃s aducrbiũ ꝓnoie. Fũditꝰ:a fũdamẽtis.ſũt.n.q̃dã latia aduerbia ſimilitudinẽ greçorũ:q̃ deſinũt i ὲν ut ὁῖκόθεν.i.ex demo:ut ſũt diuitꝰ:cęlitꝰ:fũditꝰ. Hoſtile ara.qa priſci aratro i cõdẽdis cuertẽdiſq; urbibꝰ utebãt. Inſolẽs.q. dicat uictor:nã ex uictoria inſolens redditur exercitus. Me quoq; admonet plura ſimul:primo ne miretur illum iratum fuiſſe olim cum ipſa nunc iraſcatur.& excuſat iram quę uidetur ſeruori adoleſcentię fuiſſe condonanda.& oſtendit poſſe illam ſperarę:ne rurſus ipſę excandeſcat, cum ſeruo

Siue mari libet adriano
Non dindimene:non aditis quatit
Mentem ſacerdotum incola pithius
Non liber æque:non acuta
Sic geminant coribantes æra
Triſtes ut iræ:quas neque noricus
Deterret enſis:nec mare naufragum
Nec ſæuus ignis:nec tremendo
Iuppiter ipſe ruens tumultu
Fertur prometheus addere principi
Limo coactus particulam undique
Deſectam:& inſani leonis ũ
Vim ſtomacho appoſuiſſe noſtro
Iræ tyeſtem exitio graui
Stauere:& altis urbibus ultimæ
Stetere cauſæ:cur perirent
Funditus:imprimeretq; muris
Hoſtile aratrum exercitus inſolens:
Compeſce mentem:me quoque pectoris
Tentauit in dulci iuuenta

inuẽtutis discesserit. Dulci iuuenta: profecto ętas est suauissima: quia in nulla ętate plenius uoluptates pcipiuntur.

Feruor pectoris: descriptio irę est cum ipsa sit accensio sanguinis circa cor. Celeres: concitatos & uelut torrens decurrentes: sed hęc olim: nunc aũt cupio mutare. Tristitia mitibus ideſt ꝓ his q̃ tristia & amara dixeram: ponere mitia & iocunda: quasi uelit canere palinodiã imitatus Stesicorum siculum poetã: qui cum helenam suo carmine uituperasset ꝓptereaq; luminibus orbatus esset: ex oraculo apollinis palinodiã cecinit: ac oculos recepit. Recantatis opprobriis ideſt in contrarium cantatis. Id enim significat aliquando re in cõpositione: ut retego: reſero ergo cantatis pro opprobriis laudibus probruꝫ uitium est: inde opprobium maledictũ qđ propter probrum infertur. Iocunditate leporibusq; referta est ode qua laudat apud tyndaridem amicam rus qđ mœcenatis munere in sabinis possidebat: ipsamq; ad illud inuitat cum dii quoq; illo se oblectent. Nam dicit faunũ relicto lyceo illuc transisse: postremo promittit eam fore tutam a cyro riuali. Velox uel tunc uelox cũ ex archadia ubi lyceus est ueniat in sabinos ad lucretilem montẽ: uel semp uelox quia caprinis pedibus sit. Amenum: recte positũ. Nam amenitatẽ in agris dicimus. Dicunt̃q; amena secundũ Seruiũ loca quę fructum quidem non ferunt: sed uoluptatem ex pulchritudine prebent: quasi a munia: ideſt sine munere uel potiꝰ dicemꝰ amena loca pulchra siue fructuosa sint siue ifructuosa: q̃ sua pulchritudine ad se amandũ nos alliciant. Mutatat: quia liquit lyceum & uenit in lucretilem. Lycus mons i archadia sic dictus ἀπὸ τῶν λύκων ideſt a lupis quibus ꝓp frequentiam pecudũ abundabat: in quo sacra pani pastorum deo celebrabantur lycea dicta & deinde ad rõanos p euandrum delata latine uocantur lupcalia. Aestatem ab ęstu quia calore abundat nominatur ęstas. Defendit: defendendo remouet calorem. Dicunt enim latini defendo frigus tibi. Vir. Solstitium pecori defendite iã uenit ęstas. Item defendo te a frigore. Vir. Hic ego dum teneras defendo a frigore myrtus. In qno imitantur græci: illi. n. ἀμύνω ideſt defendo eodem mõ ponunt. Capellis: a capra est capella: & capra a carpendo dicitur. Nullam. n. ex quadrupedibus maiori detrimento carpit arbores: nam earum morsu tactę arescunt ꝓpter noxium calorẽ quem illę a febri qua assidue laborant habent illis imprimũt: estq; adęo uenenosa res: ut oleas citra morsum labendo arefaciant quapp nefas erat capra immolare mineruę: quę olea inuentrix fuit. Archelaus affirmat capras nunquã febri carere: neq; nisi per nares respirare: ꝓptereaq; nõ prosternabatur de earum sanitate in uenditionibus satis. n. erat q̃ uenditor diceret. Aio illas bene esse & bene bibere. Pluuios pluuias inducentes. q. d. austrinos qui pecori nocent. Arbuteos: nam has arbores libenter edunt. Vir. Depulsis arbutus edis. Et alibi. Dant arbuta siluę. Est aũt arbutus quę semper frondescit: & q̃is apud nos non multum crescat: tamen scribit Iuba in aphrica fuisse arbutum quę ad quinquaginta cubitos creuerit. Deuię quę loca deuia pascentes sectentur.

Vxores: abusiue per acyrologiã: nam in solo homine sunt legitimę cõparatę nuptię dicitur aũt uxor quasi unxor: quia ungerent̃ nouę nuptię: uel est uxor quasi soror: quia ꝓ sorore amanda tractandaq; sit. Mari. s. hirci qui semper ubi rus ideſt uehementẽ sed abhorrendum odorem emittit. Virides co. uehementer. n: nocent pecori serpętes illi quos quia umbra delectantur: colubros appellant. Vir. Aut tecto assẽte. s. &. u. Snia igitur est q̃ presentia fauni oia noxia a pecore arcebat. Edilia: edorum stabula. Eadem ratione caprilia ouilia porcilia equilia & his similia dixerunt: qui scribunt de agricultura ab iis quadrupedibus quę in illis cõtinentur dixerunt etiã foenilia in quibus fenũ seruetur. Martiales: quia marti cõsecratus sit. Vir. Martius & srabulis rapuit lupus. Nam & ui & insidiis ualet: lupus aũt ab eo est qđ est λύκος apud græcos Nã ipsum hoc aial ἀπὸ τῆ λύκης. ideſt a luce denominat. Credidit antiquitas rectũ lupinum ualere ad noxia ꝓpulsanda: quapropter illum ad hostia suspendere cõsueuerãt. Vtcunq; ubicunq; secundum. Acronẽ: uel quomõ cunq;. Cum igitur & amena simul & tuta esse loca demonstrauit: inuitat tyndarim ut secũ in illis habitet & copiã rerum pollicetur. Dulci quę dulcẽ sonũ emittit. Sic aũt ordo o tydari dii tueantur me & pietas & musa mea est cordi diis: quõcunq; uel ubicunq; istę ualles in quibus sum & saxa usticę ideſt mons usticus ꝑsonuere dulci mea fistula. Vt sit snia quõcunq; ego canam: qui cantus redditur ex reboatione huius uallis: & montis dii me tuentur. Usticę cubantis alii mouẽ dicunt esse quẽ appellat cubantem: quia non multũ surgat in altum. Alii

Feruor: & in celeres iambos
Misit furentem nunc ego mitibus
Mutare quæro tristia dum mihi
Fias recantatis amica
Opprobriis: animumq; reddas:
Laudes montis lucretilis.
ode decima octaua:

Velox amenum sæpe lucretilem
Mutat lycæo faunus: ad igneam
Defendit æstatem capellis
Vsq; meis: pluuiosq; uentos:
Impune tutum per nemus arbutos
Querunt latentes: & thima deuiæ
Olentis uxores mariti:
Nec uirides metuunt colubras
Nec martiales edilia lupos:
Vtcunq; dulci tyndari fistula
Valles. & usticæ cubantis
Leuia personuere saxa

Capra

Arbutos

uolunt esse fluuium quem appellat cubantem quoniam per ima uallis cubet optime autē dixit psonuerę: quoniam re boatio ex cōcauitate uallium nascitur. Diis pie.m.p transitum ostendit deos tueri eos in quibus est pietas: impios autem negligere: propter quod scribit & diuus Hyero. se nunq̄ inuenisse pium q mala morte periisset. Et musa. q d. religio i musis: nā poetę sacerdotes musarū sūt. Vir. Me uero dulces ante oia musę Quarū sacra fero. ingenti perculsus amore accipiant. Hic in isto agro in quo demonstraui omnia tuta esse. Copia affluentia: dicit etiam copia ptās et facultas rei. Oui. Ante ait e moriar q̄ sit tibi copia nostri. In plurali autē copias dicimus exercitum etiā si paruus sit: unde & copiolas dixerunt. Opulenta: opib⁹ exuberans: oia enim quę desinunt in lentus exuberantiā denotant: ut sōnolentus tumultus & similia. Ad plenū: ita manabit ut nihil desit Benigno cornu liberali & abundanti: ē autem metaphora a cornu fortunę quę dicitur diuitias consuescę largiri. Diodorus autem siculus de cornu hęc refert. Hāmonē libyę regem rheam saturni filiam uxorem duxisse reuertentemq̄ iuxta ceraunia uirginem inuenisse pulcherrimam amaltheā nomine ac cōpręssisse: & illam proximę regionis dominam fecisse: quę in similitudinem bouini cornu esset formata: quę fertilissima erat: & deinde cornu amaltheę ē nominata Quod nomen ē a posteris in quācunq̄ fertilez terram traductum ē. Alii dicunt herculem aduersus achelōum fluuium pugnasse: & cū achelous in taurum se conuertisset illi alterū cornu dtraxisse: quod nymphe pomis & floribus repletum copie cōsacrarunt: de quo Oui. Nai ades hoc pomis & odore flore repletū sacrarūt diuesq̄ meo bona copia cornu. Reducta: separata a planitie. Canicula: sidus ē in centro ipsius cęli quem gręci syrium uocant: uoluntq̄ orionis canem fuisse. Alii dicunt illam esse canem quę uulpem thebanos agros populantem occidere uoluit: sed iuppiter utrunq̄ in cęlestia sidera transtulit. Hęc. n. canis europę custos cum dracone data ē: & deinde medicinę causa procridi oblata: quam cephalus procridis maritus ad uulpem quam dixi produxerat. Sunt qui dicant hāc esse neerā canem quę icarum ab atheniensibus occisum & insepultum relictum crgo nc filię ostendit. Quaproper cum himetio monte post patrem sepultum se erigonem laqueo suspendisset: iuppiter precibus bacchi erigonem in uirginem: icarum in arcturum: & canem insyrium conuertit. Cum ad caniculam sol ascendit corpora humana langore afficiuntur per se noxia stella ē: et morbos erāt & sic adiuuatur in totum annum extendit morbos. Virgilius. Et in totum regnaret syrius annum. Dicitur autem syrius a longo tractu. Nam magnitudine sua trīū signorum spaciū occupare uidetur. Theia ta ciuitate theia: quę ana creontis poetę lyrici patria fuit. Fide corda: quāuis fidis nomen latinum sitt chorda gręcum. Penelopen: hęc filia icari siue icarioti ulixi nupta est: & cum ille uiginti annos abfuisset integra incorruptaq̄ mansit: sed ulixem semper desideranit. Circe autem filia octe ex hecate secundum Diodorum omnium ueneficarū maxima ac crudelissima, Hęc omnium herbarum uires cognouit: & pharmacum ad amorem comparandum adinuenit: quod gręci philtron dicunt. Vxor fuit sarmatarum regis. quem ueneno pdidit: ac tandem sua crudelitate pulsa in italiam uenit & locum olim insulam nunc continentē occupauit: q ab ea circei sunt nominati. Hęc diodorus. Pleriq̄ tamen non eam oetc: sed solis filiaz uolunt: quę blanditiis ad se naurgantes allicere. Deinde in sues uersus leone sue aut in alias bestias mutare consuerit. Mutauerat ergo hęc aliquot ex ulixis socios: quod cum ulixes audiuisset accepto a mercurio pharmaco intrepidus accessit. Vnde & illa socios in pristinam formā reduxit: & ex eo Telogonum suscepit. Ergo & Penolepe & Circe in uno ulixe laborabant. i. ipsum amabant. nam laboriosa res ē amor. Circe prima ludos instituit in honorem solis patris sui. unde circum ab ea dictum putant. Lesbii: quia inde erant optima uina. Virgilius. Quę metymneo carpit de palmite lesbos. Innocentis. q d. ita temperari ut non noceat. Thyoneus: multi dicunt bacci hunc fuisse filium & in chio insula regnasse: & filium thoantem sui successorem in ea reliquisse. Hunc dicuut cum bouem subripuisset & illum rustici opprimere uellent a patre inuenatorem: & bouem inceruum esse conuersum. Verum hic pro bacco ponitur. Vel dicimus esse unum de nominibus bacchi ἀπὸ τοῦ θύειν i. furere: quia bacchantes furore in suis sacris participantur. Quāuis Diodorus fabulam bacchi de uini origine ad physicam referat: & thyonem apud priscos terram fuisse appellatam dicat. Semelius: quia semeles filius fuit. Confūdit: cōmiscebit. Cum marte quasi dicat non imiscebit prelia quę nō ad se pertinent sed ad martem: Sententia ē non ueniemus in eam ebrietatem in quam multi cuz uenissent in prelia irruerunt: ut de centauris legitur. Proteruum: idest procace in quo insit impudens & arrogans audacia. dicitur enim proteruus a proterendo qui omnia sub pedibus esse uelit: & nullus sit pudor in petendo & audendo. Suspecta: quasi dicat obseruata: & de qua suspitio apud eum sit ne in amore illi cum respondeat. Ergo tu suspecta cyro non mętues hic apud nos ne ipse male coniiciat manus, Tibi dispęri. i. in amore sibi correspondenti: non

Diis me tuentur: diis pietas mea
Et musa cordi est: hic tibi copia est
Manabit ad plenum benigno
Ruris bonorum opulenta cornu:
Hic in reducta ualle caniculæ
Vitabis æstus: & fide theia
Dices laborantes in uno
Penelopen: uitreamque circem.
Hic innocentis pocula lesbii
Duces sub umbra: nec semeleius
Cum marte confundet thyoneus
Prælia, nec metues proteruum

Cornu

est ergo male dispari:sed male.i.pernitio se coniicia Coniicere aũt manus uerbera inferre significat:sed magis est in cõsuetudine:ut dicam⁹ cõicio manus in te:q̃ cõicio manus tibi. Poetę uero sępe ponũt datiuũ loco actiui cũ prępõitione Vir. It clãor cęlo.i.ad cęlũ. Incõtinẽtes:nõ abstinẽtes ab iniuria. Ad Qui istũ uarũ poetã egregiũ fil iq̃ acutissimũ est ode:quę hortat ut in suo tyburtino uites serat:qa & ager ille optima fert uina: & illa modeste supta curis nos soluant:nã moderata pocula prelia inducũt:qđ in cẽtauris uidem⁹. Sacra.s.bacchi. Vitis aũt dicit a uitupẽdo:quoniã ad lõgissimũ tẽpus durat tecte etiã Plinio:neq̃ carie senescit:uenitq̃ ad tantã crassitudinẽ:ut populõrũq̃ urbs etrurię fuit exuna,uitę simulacrũ iunonis extiterit:& in templo dianę ephesię ex una uitę facte sunt scalę. Seueris plantaueris Vir. Optima uinetis satio. Facit aũt in preterito seui:ut alia uerba q̃m ro exeunt ut qro qsiui & tero triui. In cõpositiõe aliqũ discedit a prima notione:ut desero. Insero aũt de arbore dicamus erit insitũ:si de aliis rebus insertũ. Prius.s.q.d relinq̃s curam aliarũ arborũ:ut uites seras. Mite:uel bene excultũ secundũ Acronẽ:hinc Virg. Ea nec mãsuescit hẽdo. Vel mite.i.mitia & suauia ferẽt. Tyburis:de quo iã dictũ est. Catylli:tyburtius cõdidit sed pocra fratre ꝓ fratre posuit. Sic Vir. Reuocato a sanguine teucri.i.dardani. Solũ:terrã:sed quicqd è quo aliqd subsistẽtat in sibi solũ è:unde aere auibus solũ dicem⁹:& aquas nauibus. Vir. Subtrahiturq̃ solũ de mari dicit. Siccis:ratio est ut sint serendę uites:nã uino curę pellũtur:q̃ siccos.i. sobrios nimis corrodũt. Siccis ergo nõ madidis uino qđ lętitiã hilaritatẽq̃ exhibet.uir. Assit lętitię bachus dator. Solicitudines.i.curę q̃ nos semp solliciros anxiosq̃ reddũt.solicitare aũt est curã alicui⁹ rei inicere qua anxius sis. Mordaces:quoniã curę cor ipsu ut titii uultr excedũt:q̃pp recte greci curas λύπας quasi mẽbra excedẽtes appellãt:& nostri dixerũt q ipsũs tristis desiccat ossa. Quis.p.u.ptecta argumẽtatio:posuit.n. ꝓpositionẽ q̃ fuit q uites sereret:deinde attulit rõem siccis oia & reliqua. Núc adiũgit cõfirmationẽ rõis:deinde exẽplis rẽ exornabit atq̃ amplificabit quis ergo postuiã.i.postq̃ uino se hilarẽ reddidit. Increpet:ꝓ increpabit.i. reprehẽdet & uituperabit tanq̃ rẽ durã & miserã:& posuit increpet.i.grauiter feret:ut sit cõsequẽs ꝓ antecedẽtis:nã ea uituperam⁹ q̃ grauiter ferimus increpare aũt è dictũ a crepitu sonituq̃ uerborũ:nã reprehendẽtis est crepitũ sonitũq̃ in uoce adhibere:& quasi aspioribus uerbis itonare.qđ fit sępe ex ira:tũc q̃ oratio amara est audiẽti:q̃doq̃ fit ex quadã familiaritate:q̃ res excitat potius q̃ perturbat:& in hac ultima significatiõe dixit maro. Tũ bitie dedit increpitans. Posuit aũt duo grauissima:q̃ quidẽ si poculis mollescũt:reliqua oia mollissima redẽt. Nã & picula & labores itolerabiles affert miliria: pauptas aũ difficultatẽ oium rerũ habet. Quis nõ re.p.b.p eclypsim uerbũ subtraxit:ut uehemẽtiã induceret in dicẽdo Dicas itaq̃. Quis ergo o bacche nõ potius te uelit aut sequat q̃ istas curas. Pater:uel qa oẽs dii patres sũt:uel qa ethetũ sit bacchi nã liber pater dicit:uel qa mitẽ se prebeat:ut patres solẽt:uel qa liberis ciuitatib⁹ preesse i quib⁹ administratores nõ dñi sed patris uice fungũtur. Decẽs uenus:optime posuit cõuenientẽ comitẽ bacchi. Verũ ut in poculis modũ adhibendũ precipit:sic & i uenere:ppeaq̃ decẽs dixit.i.qua obseruatẽ q̃dã cõdecentia & decorũ. Vel dixit decẽs qa in cõiunio requirit uenustas q̃dã remota ab omni tristiori grauitate. Exornatio est hęc q̃ in oratoria argumẽtatiõe quarta è. Proposuerat.n. eẽ sumẽdũ uinũ:sed modestẽ. Deinde attulerat rõem q siccis oia cẽnt dura. Deinde cõfirmatiõnẽ rõis:q̃ neq̃ militia neq̃ pauptas uio exhilaratis grauis é. Núc p exẽpla inducit exornationẽ rõnis:demonstrans nisi modus obseruet quot sequant incõmoda. Hęc ego ea rõe in hoc loco aperui:ut oñderẽ uiã uolẽtibus & alibi huiusmodi oĩa p scriptos iuestigare. Ordo aũt sit. Rixa centaurea i:a cẽtauris mota cũ laphytis sup mero monet nos ne quis trãsiliat mũcra modici liberi. Trãsiliat:plus ẽ q̃ trãseat. Transit.n. etiã lento passu:trãsilit aũt saltu. Nã è ex trãs & salio. Modici:modesti & tẽpati. Cẽtaurca:ab eo qđ est centauri. Fuerũt aũt cẽtauri Isiõis ex nube filii. Ferunt.n Isionẽ cõcubitũ iunõis cõcupisse. iunonẽq̃ rẽ ad Iouẽ detulisse:ac illius iussu simulachrũ q iuno uideri posset ex nube formasse:& Isioni obiecisse. Credidit stultus se cũ iunone coire:cũ coiret cũ nube. Ex eo ortũ cõcubitu cepit nubes pepitq̃ cẽtauros. Huius fabulę allegoriã ego i nostris camaldulẽsibus disputatiõibus sub noie tui paretis ducis iustissimi editis diligẽtissime ꝓsecutus sũ. Ixion.n. tyrãnus est q dũ iunonẽ.i.ampla regna:& supra suas uires optat. Nã dea regnorũ iuno habet:ꝓ iunone nubẽ.i.uanas res assequit. Frustrant.n. illũ suę cogitatiões. Vnde filios gignit mõstruosos.i.efferatos effectu. Dicunt aũt capud brachiaq̃ & pectus hũana habuisse reliqua uero mẽbra equina:hi ad pithoi nuptias iuitati cũ nimio uino ebrii cẽnt nouã nuptã rapere uoluerunt:qua ex re iter ipsos & laphytas qui ꝓ defensõe mulieris certabãt exorta è pugna:ac multi utrinq̃ cęsi. Affuerũt etiã puellę:hercules:nestor:theseus. & ex collẽtes uiri Sũt qui referãt ad historiã:dicantq̃ fuisse satellites regis thessaliç:qui iussi a domino boues ocstro petos consequi &

Suspecta cyrrum:ne male dispari
Incontinentes coniiciat manus
Et findat hærentem coronam
Crinibus:immeritamq; uestem:
Ad uarum quintilium laudat uinũ moderate
Sumptum. ode.xviii.

Vllã uare sacra uitæ prius seueris arborẽ
Circa mite solũ tyburis:& mœnia catylli
Siccis omnia nam dura deus ꝓposuitq;
Mordaces aliter fugiunt solicitudines
Quis post uina grauẽ militis aut paupiẽ icrepet
Quis:non te potius bacche:teq; decens uenus?
Ac nequis modici transiliat munera liberi
Centaurea monet cũ laphytis rixa super merõ
Debellata monet sithoniis non leuis euchius

domum reuocare: qui cū pedibus assequi nō ualerent equos ascenderunt & tandē consecuti illos stimulis pungentes reuocarūt: itaq; uisi in equis putati sunt bimembres. Et quoniā tauros pūgebāt κέντρῳ̃ ποῖ sunt dicti κεντεύω. n. pūgo ē & τῶυ ποῦ taurus. Laphytę siue lapytę dīt: nam spe aspiratio in nobis grecis subtrahit uñ ē spera pro spera Erā tautē populi thessalię sub perithoo. hāc pugnā ēt maro baccho imputat. Scribit. n. bacchus & ad culpamc. s dedit ille furētes. Centauros loetū domuit rhetūq; pholūq;. Euchius bacchus: hoc. n. noīe donat⁹ ē a iouę cū illiin bello gigāteo optmiā operā nauasset. Id āt significat bonū filiū: nā ἐῦ bene & ἐῦ ἐυξὺ filius. Sithonibus thracensibus apud quos ex instituto orphei celebrabāt orgea bachi. Vir. Sithoniasq; niues hyemis subeam⁹. aquosę

Cum fas atq; nefas exiguo fine libidinum
Discernunt auidi: non ego candide bassareu
Inuitum quatiam. nec uariis obsita frondibus
Sub diuo rapiam. sæua tene cum berecinthio
Cornu tympana. quæ subsequitur cecus amor sui
Et tollens uacuum plus nimio gloria uerticem
Arcaniq; fides prodiga perlucidior uitro
Mater sæua cupidinum
Thebanæq; iubet me semele puer
Et lasciua licentia
Finitis animum reddere amoribus

Cū auidi. i, in libidinē ꝓni pp ebrietatē. Discernunt: distinguūt. Exiguo fine. Fas atq; nefas: iustū ci iniustum. i. paruā uolunt esse differentiā inter iustū & iniustū. Nā ebrii nō aīaducrtunt qd iter sit inter turpe & honestū. Sic luuena Quid. n. uenus ebria curat. Inguinis & capitis quę sint discrimina nescit. Quapp ego nō quatiā te nō irritabo te. i. nō bibā plusq̄ oportet. O candide. i. pulchre: nā pulcherrimus pingit bacchus: uñ saphos accedat capiti cornua bacch⁹ eris: Bassareu uocatiuus remota s. a nominatiuo: ut' theseus o theseu sic panthus pāthu: ut Vir. Quo res sūma loco pauthu. Est. n. ὦ ἅ ἡτεῦσ ὦὐἡτεῦ. Dicitur āt bassareus a spetie q̄ dā talaris uestis qua bacche in sacris illi⁹ utebant. Ex qua & ipse bassarides appellabāt. Persius. Et raptū uitulo caput ablatura supbo. Bassaris & lyncē menas flexura coriby. Volūtq; uestē ipsam a pte lydie bassara noiata sic dici. Alii dicūt thraces i his sacris pelles lyncū adhibere: q̄s pelles ipsi bassares uocēt. Nec. rapiā sb diuo. i. ñ, pferā i publicū. Obsita circūdata uariis frōdib⁹ quos thyrsos uocabāt. nā hastas iuolutas pāpis tēbāt i his sacris. Est igit snia ñ arcana naturę uel q̄ celāda sē i publicū proferā. Et allegorice dicit nō sep secreta uinū prodere. Sub diuo. i. sub iouc: q̄ acrē. Ergo, ille dicit sub diuo cē q̄ nullo tegit tecto. Et quoniā q ē sub diuo i apto ē iccirco i hⁿ loco poeta dixit sb diuo .i. in publicū. Tenc. i. cōtine. & coerce ebrietatē: sicut in berecinthio reprimit ebrietas p mysteria matris deū. Ergo posuit in hoc loco tympana & cornu pro ebrietate. Quę tympana. i. quā ebrietatē. Cecus amor: incōsiderata quędā cupiditas. Sui. scilicet ebrii ut quod ex usu sibi ē id sequat: nec uideat equū ne sit an iniquū. Vel sui. i. cius ebrietas. Nā qui semel modū egressi in bibendo. idem semp facere cupiunt. Et tollens uacuū: Seqt etiā ebrietatē stulta quędā & inauis gloria & iactantia. Extollēs uerticē. i. caput. Vacuū sine cerebro. i. sine prudētia i. supbe se efferēs: Nā ebriorū ē ut multa de se stultissime simul & arrogantissime iactent. & superbe efferant: qd p similitudinē dicim⁹ extollere caput. Vertex aūt cacumē. ē & montis & capitis a uertēdo dictus: quoniā quę ibi nascūt: partim i dextram partim in sinistram uertant. Hic dicimus diuortia aquarū: qa in iugo montis diuertant aquę: & aliq hinc aliq illīc descendāt Dicim⁹ ēt uerticē in celo: qué greci polū appellāt. Vir. Hinc uertex nobis semp sublimis: astillū sub pedib⁹ nox atra uidet manesq; profundi. Arcaniq;. Ep. idest prefidia: nam fides quę ē ꝓdiga. i. quę promisit secreta: & quādo & cui non debet: nō iā fides sed pfida ē. Arcani: secreti suę fidei cōmissi. Et eq metaphora ab eo q ultra modum erogat pecunias neq; uidet aut cui aut quantum det. Perlucidior uitro: nam ut in uitro apparent omnia quę intra se continet: sic in homine futili apparent omnia quę sibi credita sunt.

CONQVERITVR ITERVM AMORIS VBICI PROPTER GLICERAE PVLCHRITVDINEM ODE. XVIIII.

Hamatorie scripta ode: sq; quę tū occulti⁹ demonstret nostra nos culpa incidere in amores. Primus uersus glyconicus. Secūdus asclipiadeus. Seua mater: nā nō cupido solū uerū ēt uen⁹ crudelis ē habenda. Cupidinuq; plurales eni sūt. Prim⁹. n. cupido secūdi mercurii & primę dianę fili⁹ fuit. Secūdus ut simonidi placet ex sola uenere natus ē. Tertius ex uenere & marte. Alii dicūt uenerē fuisse unā ex cupidinib⁹: & reliqs antiqorē. Refert Ausonius cupidinē quādoq; in myrteta herebi deuolasse. atq; ibi ab heroidib⁹. q̄ pp illū multos labores ac demū mortem passe fuerāt captū fuisse: & in alta myrto cruci affixum. ipse tū mox interuentu ueneris quę illi cathenas a uulcano fabricatas minitabat: nō solū eū liberauerūt: uerū etiā a uenere ut illi ueniā darent ipetrarūt. Semele puer. i. filius uel puer: quia sic pingit. Dicunt enim illū quādoq; a gigātib⁹ discerptū fuisse ac clixatū: sq; rursus a cerere mēbris cōpositis in pulcherrimū adolescētulū reductū. Quod Diodorus ad physicā refert: nā ex terra & ibre incremētū accipit uitis ad uuas creandas: quę ab agricolis carpunt calcantq; & multi uinū decoquūt. Deinde ceres rursus mēbra cōpōit. Nā quot annis terra succum ad nouas uuas submin istrat. Sz de semele iam dixim⁹. Et lasciua licentia: tria posuit ad amorē exercitandum ualidissima. Venus: uinum: & lasciuia. i. mollis & ociosa licentia. uenus. n. si accedat uinū exardescit. Et lasciuia āt oriri amorem noster Petrarca elegantissime docet: prēsertim si in ea assumimus nobis licentiam. i. ñ concessū arbitriū. Quapropter & Terentianus ille demęa filium reprehendens ex nimio ocio sibi amorem prouenire affirmat

Cupido

Et alio in loco deteriores esse hoies licentia scribit. Ita ergo tria iubent tanq̃ domini reddere animũ amoribus finitis Iubent quia cũ nõ repugnamus a principio illis animũ ad se rapuunt: ut necesse sit obtẽperare. Et iubẽt reddere: nã seruus effectus alius debẽt iã illi perturbatiõi cuius ẽ seruus. Finitis: nã sępe amor extinctus in uita otiosa & uoluptuosa reuiuiscit. Differt etiã licentia a libertate. Nã licentia ẽ cũ id nobis arrogamus qđ nõ licet. Libertas uero etiã nulla re deterremur: quin ea q̃ hõestẽ sũt aperte agamus. Nitor: splendor & pulchritudo q̃ est efficax cã amoris. Nã amor secũdum Platonẽ ẽ desideriũ pulchritudinis. Pario: paros una est e cycladibus: i qua effodiebãt cãdidissimũ marmor. Virã Parũ sue lapis circũdatus auro. Primi. n. qui in statura claruerũt usi sũt marmore cãdido ex insula paro: quẽ lapidẽ lychnitẽ appellabãt: quia ad luccrnas i cuniculis cẽderet. Vrit: est. n. amoris urere. Vir. est mollis flãma medulas. Et est repetitio. Grata ꝓteruitas: grata quędã obstinatio & insolentia: Nã cariora uiris sũt q̃ ipsi nõ sine quadã difficultate assequunt: nõ terminũ nõ excedat. Tunc. n. grata est. Hinc Martialis. Nolo nimis facilẽ difficilẽq; nimis. Verũ qđ mediũ est qđq; iter utrunq; ꝓbatur. Nec uolo q̃ cruciet: nõ uolo q̃ satiet. Erat ergo ꝓter ua citra modũ: ita ut accenderet dsideriũ. Nã teste Lucano Nitimur in uetitũ semp cupiũsq; negata: nõ tamẽ deterreret. Vel dic ꝓteruitas. i. lasciuia quę nobis in alienis potius quã in nostris mulieribus iocũda est. Lubricus aspici: metaphorice. Nã quem admodũ loca quędã sũt ita lubrica ut cõtineri neq̃amus quin labamur & ruam⁹: ita quidã uultus ita placent: ut nõ possimus cõtineri quin illos aspiciamus: hosq; lubricos appellat. Tota ruens: magna est uehemẽtia ueneris in me: & totas effundit uires. Nõ. n. uenit in qua re tõ quędã & modestia cõ posit: sed ruit. i. ipetu & nõ cõsilio fertur. & ruit tota. i. oibus uiribus. Cypron deseruit. q. d. ita i me cõuersa ẽ: ut nihil aliud curet: imo loca etiã sibi grauissima: ut me petat deserat. Scythas: populi sũt septẽtrionales. I sti olim sciplos scolotos appellabãt: ut i quit Herodotus. Agręcis appellantur scythę ab eorũ rege: de quo hęc natrãt. Referũt. n. herculẽ a deuicto gerióe redeunte in ea loca deserta deuenisse: & frigore oppressũ leonina pelle supinducta obdormiuisse: atque excitatũ equas q̃ currũ suũ ducerẽt nõ uidisse: ppeaq; q̃surabundũ usq; in hylea accessisse. I bi ergo uirginẽ offedit cui iferne partes sempiternę cẽt. Supnę aũt ab ipso femore humanę. Hę cigitur equas suas apud se esse cõfitebat: sed redditurã negabat: nisi ille se amplecteret. Gessit morẽ uirgini hercules: illiq; iã grauidę arcũ sagittasq; reliquit: filioque qui nasceret tũ demũ regnũ traderet mãdauit: si arcũ cũ adoleuerit tendere ualeret. At illa trigemios peperit. Agathyrsũ: Gelonũ: & scythã: Solusq; scytha iussa paterna iplere potuit. I taq; & a matre regnũ accepit & a se populos suos scythas noiauit. Hęc Herodotus. Porta aũt negat scytharũ bella: nã gens pugnacissima fuit: ut aut parthica decere posse: cui tãto amore occupatus sit: ut nihil aliud cogitare ualeat. Dicere: describere. Animosũ: uersus equis: qui interfugiędo in hostẽ spicula cõtorquet: ut iã dictũ est. Fidentq; fuga parthũ: uersisq; sagittis. Nec etiã patit uenus dicere ea q̃ nihil attinẽt ad amorẽ. Exprimit ergo id de se poeta qđ de didone scribit. Vir. quã ostẽdit amore ꝓpedita cętera oia relinqre: ac soli cęnę uacare. Quibus rebus nos monet: ut tã crudelẽ pestẽ cauemus. Hic mihi: nõ ut epicurus qui credit deos humana negligere: sed ut platonici. Ipsi. n. asserũt oia curare deos: sacrificiũ parat quo deum mitiget. In qua re nos mõet ut in difficultatibus cõstituti ad deos recuramus. Viuũ cespitẽ cuius herbę uireãt & suis radicibꝰ hęreãt: ẽ. n. cespes terrę gleba cũ suis herbis auulsa. Ex cespitibus. n. sępe aras faciebãt. Iuuenalis. Qua festus ꝓmissa deis aialia cespes expectat. Verbenas: has dicebãt antiqui herbas sacras sũptas de sacro loco capitolii: quibus coronabantur: uel qa de locis scis capitoliis legebant: faciles & pater patratus fœdera facturi uel bella idicturi hęc & sagmina appellabant uel a sanciẽdo. Abusiue tñ uocãtur uerbenę oẽs frondes sacratę: ut laurus: oliua myrtus. Pueri serui sic Iuuen. Ite igitur pueri linguis aĩsq; fauentes. Bimi duorũ annorũ: ut trimũ & q̃drimũ dicimus. Mactata. i. nõ est cõtra illud uirgilianũ: haud equidẽ talẽ me dignor honore nã cõsiat alicui de hostia sacrificari ueneri. Ad mecenatem de frugalitate sui Victus odę. xx. oũdit nõ uereri se ad uilia pocula moeceatẽ tantũ uirũ inuitare. In quo latenter oẽdit id se audacter facere fretũ tẽperãtia & frugalitate moecenatis. Nõ. n. id fecisset si hominẽ exqsitoris uini audũ illum nosset. Laudat prętereа ipsũ testimonio populi sibi applaudẽtis. Metũ aũt iã ex superioribus notũ ẽ. Vile potabis ordo ẽ O mecenas tu potabis uile sabinũ qđ ego cõditũ greca testa leuia cãtharis. Vile: qa notuũ: nã uina un uetustate cõmedãt. sic nouitate uilescũt. Vile aũt ẽ qđ parui emit. & qa hoc ex rei copia solet ꝓuenire. ducimus uile etiã abundãs. Vir. Vilibꝰ aut onerat pomis: & alibi. Vilęq; phaselũ. Sabinũ demõstrat se in uino pretiosiori exquirẽdo nõ cẽ solici

Lucretia libertas

ꝓpedime

Vrit me glycere nitor
Splendentis pario marmore purius.
Vrit grata proteruitas.
Et uultus nimium lubricus aspici.
In me tota ruens uenus
Cypron deseruit: nec patitur scythas
Et uersis animosum equis parthum
Dicere: nec quæ nihil attinent.
Hic, mihi uiuum cespitem, hic
Verbenas pueri ponite: turaq;
Bimi cum patera meri:
Mactata ueniet lenior hostia

Vile potabis modicis sabinum
Cantharis: græca quod ego ipse testa
Conditum leui/datus in theatro

tum:cum sit cõtentus eo quod in suis sabinis nascat:& simile se ostendit gratũ:cũ &agri meminit ab illo dono accepti & fructibus illi⁹ acqescere. Dicit ât sabinũ cõditũ i greca testa.i.i fictili uase i quo grecũ uinũ aut chiũ aut lesbiũ: aut cretense ex grecia romã iportatũ fuisset ut inde suauioré saporé odoréq3 sumeret. Dixit ât testaqa nó nisi fictilia erãt uinaria uasa apud priscos:nã hec lignea ex pluribus frustis facta & circulis coniũcta plinii tpibus. ut ipse scribit:inci piebant qdé fieri:ſ nõ nisi alpinis hominib⁹ adhuc nota erãt. Condiderat ergo uinũ i greca testa & núc ꝓmebat e te sta in cãtharis modicis:ut esset qd mecenas biberet. Modicis modũ hũtib⁹.i. nó excedẽtib⁹ modũ in capacitate.

Cum tibi plausus
Care mecenas eques ut paterni
Fluminis ripæ simul & iocosa
Redderet laudes tibi uaticani
Montis imagõ
Cecubum:& prelo domita calenõ
Tu bibes uuam:mea nec falernæ
Temperant uites:nec formiani
Pocula colles:

Ode:xxi:

Apollinis dianæq3 laudes
Olanam teneræ dicite ũirgines

Cãtharis greci uerbũ é cãtharus & poculũ qd bacho tribuit quẽadmodũ scyphus herculi. Quapp & sileno qa i bacchi tutela é cãtharũ assignauit ma ro. Et grauis attrita pẽdebat cãthar⁹ ansa. Erãt autẽ utrinq3 ansatũ:& dicebaẽ a cãtharo qd erat genus nauigii:ut ostẽdit Menãder comic⁹ in nauclero.

Leui.ꝓ rleui.i.aperui.i. aperiẽdo testã depromisi.

Plausus:nã cũ grati fuisset populo ludi quos ipse exhibuerat tãto sibi clamore & strepitu applausum é:ut & ꝓpinquę ripę tyberis & mons uaticanꝰ uo cib⁹ reboaret. Est ât plaudere quotiẽs alicui ꝓ rebũ gesta nobisq3 grata:nõ otõne sed clamorę aut gesti b⁹ aut aliquo strepitu cõgratulamur lętitiâq3 oñdi mus. Explodo ât cõtra cũ tẽ q̃ nõ placuit eodẽ clamo re & gestu & strepitu dãnamus. Inde explosam se ntentia dicimus quę nõ solũ rõnib⁹ cõsutata sinuerũ quoq3 alacri cõsesu dãnata & irrisa. Charę q mihi acceptissim⁹ es pp multa in me collata beneficia.

Eques:non temere dixit:nã q̃is omnia maxima illa ab octauiauo oblata sint tñ in ordine equęstri se semp contine re uoluit:ut ripę fluminis paterni.i. tyberis q ex tuscia é ut tu. Redderẽt laudes. i preboatũ iterarẽt plausũ i quo tu laudabaris:& imago uaticani mõtis. i. reboatio uocis in cõcauis uaticani cõceptaq̃ qdẽ ucluti imago quędã é uocis p plausũ e theatro emissę ét redderet tib laudes. Vaticanus mons é non procul a tyberi supra molẽ hadriani cõtermin⁹ ianiculo in quo diui petri basylica é. Sumpsit autẽ nomen a deo q ibi uaticinia dãbat:ut pleriq3 uolũt. Varro ât scribit in eo monte uaticanum deũ fuisse:q in fantibus primã uocẽ daret:q̃ é ua. unde uagire dicũt. Iocosa qa nobiscũ iocari uidet uox illa q̃ repercussa iterat:quã hecon greci tali fabula dicũt: Fuit hecho una ex nymphis atq3 dum iuppiter cũ aliis nymphis concũberet in montib⁹ aut in siluis iterum hęc longo prudentiq3 sermone iunonẽ detinebat: ne uiri furta deprehenderet. Aiaducrtit tandem iuno eiq3 loquendi facultatẽ ita eripuit ut ex se nihil posset referre. Ex iis ât quę alii proferẽt ultima dũtaxat pronunciare liceret. Amauit hęc narcissum puerũ:a quo cũ repulsã esset passa:ingenti moerore paulatim macie contabuit ac demum ossa carnib⁹ priuata in saxum sunt conuersa uoce tñ superstite: & quę ex saxorũ concauitate prouenięs quę pri⁹ profari poterat nunc quoq3 possit. Sed de uoce i superioribus diximus. Echo

Tu bibes optima uina apud te. Apud me autem pro tua humanitatę uiliora non aspernaberis. Cecubũ sic enim a lo co dicitur. Sunt.n. cecubi populi in campania iuxta setiuos. Alii uolunt cecubũ dictũ quia sua uehementia obcecat mentes, i. ebrios reddit. Prelo instrumentũ quo uuę pręmunt. Vir. Colaq3 pręlorũ sumosis cripe rectis. Caleno a cali bus urbe nominato sũt. n. caleni iuxta falernos & massicos. Sed & in falerno optima erãt uina. Est. n. hic ois tract⁹ in quo sũt populi quos noiaui oio foeliciſſimus. nã & collina uinũ optimũ:& campestria frugibus fertilissima. Quapp summũ certamen libero patri cũ cerere in his locis esse teste Plinio dixit antiquitas. Formiani colles:& in his nõ p ua auctoritas uino fuit. Sũt autẽ formię nõ ꝓcul fũdis creditũq3 é ipsas olim fuisse lęstrigonũ sedes qui carnib⁹ huma nis uescebant. Vuã ꝓ uino dixit. Tẽperãt uel qa aqua miscẽt uel qa coquẽdo & alia quedã faciẽda reducunt uina ad suã pfectionem Tẽpare. n. é recte administrare:ita ut neq3 desit qcq̃ neq3 excessus fiat.

Augustus ludos secu lares istituiti qbus nobiles pueri apollinis nobiles uirgines dianę hymnos canebãt. Sed in hos ludos extat hui⁹ poe te carmen seculare. Itaq3 credo hũc hymnũ cẽ nõ in eos ludos q̃ cẽtesimo quoq3 anno instituti erant qb⁹ semel dũtaxat interfuit pocta. Sed in eos quos lõge ãte augustũ ex libris sybillinis istituti sũt: ut quot ânis fierẽt auctore. L. Corne lio ruffo decẽuiro:q ppea sybilla é noiat⁹:ac deide corruptiõe nois prim⁹ é cocpt⁹ uocari sylla. Erãt. n. i carminib⁹ marti uatis:quorũ duo uolumia erãt in senatũ rel ata hęc uerba. Hostẽ romãi ex agro expellere uoltis. Vomicaq3 quę genti um uenit longe. Apollini censeo nouendos ludos. Qui quot annis cõiter apollini fiãt. His ludis faciẽdis pręsit is prę tor:q ius populo plebiq3 dabit sũmũ. Decẽuiri greco ritu hostiis sacra faciũt. Hoc si recte facietis gaudebitis semp: fi etq3 resp. melior. Nã is diu⁹ extiguet ꝓ duellos urõs q urõs cãpos pascũt placide. Hęc cadẽ cũ decẽuiri i libris sybillinis reperissent decreti sũt ludi apollinares:& in cã rem.xii. milia eris & duc hostię maiores prętori datę: decẽq3 uiri ꝓ greco ritu iussu sũt apollini facere boue aurato:& capris duabus albis auratis. Latone boue foemina aurata:ludos i circo po pulus coronatus spectari iussus é: primi duo uersus asclipiadęi:tertius glyconicus:quartus pherecratius. Dianã: cur

Ludi apollinares

priore nominat dianam cum dignitate prior sit phoebus: an quia prior ipsa nata é & statim ut est orta matri phoebū perturit obstetricis officium exhibuit. Tenerę iuuenculę & in teneriore ętate constitutę. Dicitur aūt in cęlo luna in terris diana: & apud inferos hecate. Cynthiū apollinē a cyntho delmonte in quo natus est. Intonsū: apollo intonsus idest capillis prolixis pingit: qui eius radii semp in longissima usq; extēdūtur. Pingit iuuenis: quia nunq; senescit sol. Latonamq; hęc filia Coei fuit & ioui dianā & apollinē pepit. Oui. Quę me audetis genitā titanida coeo latonā prę ferre mihi. Dicūt aūt fabulę iunonē iratā latonę pp pellicatū imisisse phytonē serpentē qui illā opprimeret. Diffugie bat aūt latona & cū nusquā consistere daret: tandē ad orthygiā insulā uenisse: quę deinde delos é nominata. Erat. n. hęc olim sua soror asterie nomine: quę iouis nuptias fugiens diis miserātibus in ortigem. i. coturnicē conuersa est ac deinde i lapidē & in mare eccidit. ac demū e fundo emergens insula mobilis effecta è. Quapp sorori phytonē fugienti ad litt⁹ usq; obuiā uenit illaq; recepta i mare anteq; phyton ingrederet lōge recessit. Hic ergo tandē gescens latona geminos solē. s. & lunā peperit. Sūt q fabulā ad historiā referāt. Dicāt; post ducalionis diluuiū aerē ita dēsis nubib⁹ ad plures mēses obscū fuisse: ut neq; solaribꝰ neq; lunatibꝰ radiis puꝰ eēt. Sed tandē paulo ante lucē in orthygia lunares radios: & post ortū solis solares etiam apparuisse. Quapp cum tale initiū inde ueniret concessū è fabulę ut diana appollo in illa insula nati sint. Dicūt que statim apollinē quāprimū ortus est phytonem sagittis interfeciſſe. Nā phytonē intelligūt nubes quas dixi: quę a radiis solaribus cū inualescere coeptt cōsumptę sūt. Vos ordo è. Virgines dianā pueri apollinē laudent. Sed uos matres. i maturę ętatis mulieres tollite totidē laudibus. i. tantundē laudate comā nemorū. i. frōdes nemorū: lętā fluuiis quę uiridior fertiliorq; surgit iuxta flumia: pp uicinū humorē. Aligidꝰ distat ab urbe roma. xv. M. passuū

Erymāthus i archadia mōs è quo aprū hercules dōuit uiuūq; ad cuystcū dtulit. Vir. Aut erymāthi placarit siluā & lernā tremefecerit arcu. Tēpe loca amēnissima i thessalia iuxta pencū fluuiū. Humerū s. apollinis. Fraterna lyra quā ipse a meretrico fratre donoaccepit. Natalē i qua natꝰ è Delon: hęc è una ex cycladibꝰ nobilitata tēplo apollinis celebrato olim ab oibꝰ totis penc orbis gētibꝰ. Aristoteles ait delō appellata: qd cū dimersa eēt ſbito apparuit. Nā Δῆλος a ostēdo significat. Fuit prēterea appellat eglatotosthenes: Cynthia: asteria: ortygia: pyrpile. Hero dotꝰ aūt scribit hāc īsulā prio motā eē cū datis xerxis prefectꝰ ex ea discessit nulla calamitate a b eo affecta: neq; deinde ad sua usq; tēpora terremotū sensisse. Eū aūt quo tūc cūcussa è futuras grecię calamitates prēnūtiasse: è dcā pyrpile q̄si pyla, i. porta ignis qa ibi reptus sit. In psas p pthis posuit quos puētidiū octauianꝰ supauit. Supauit etiā & britānos.

Ostēdit q̄ inoētes sūt eos iter oia pericula tutos uersari. Ex quo sequit hoies ipsi diuinitati curę eē: & iuste ita agitur & malis supplicia sint: & bōis prēmia. Hoc aūt pbat huiuscemodi argumēto. Nā cū uagarent icauti⁹ p sabinā siluā nec qcq̄ tale suspicaret lupꝰ i qué iermis iciderat stati fugit. Integer uitę, i. ille cui uita itegra è, i nullis uitiis maculata: & è modus grecꝰ. Sic. Vir. I sq; iops ai & furore accēsus amaro. Vita hūana tūc pfecta & nulla i parte iminuta è cū caret uitio: qd nō ex hūana uita sed ex ferina puenit: qa pp solā rōem hoies sumꝰ. Integer è igit homo cuiꝰ rōem nullū uitium iminuit. Vita aūtex his noibus è quorū haud facile pluralē iuenias. Scelerisq; purꝰ seipsū declarat q̄si dicat eū eē integrę uitę q sit sinealiquo scelere. Mauris p mauritāis. Maurꝰ. n. gētilē è ut gallꝰ. Mauritanꝰ aūt posteā iuū ut gallicꝰ. Ergo dicimꝰ uirū mauritū: & bellū mauritanū. Venenatis uenęno ibutis ut mors certior seq̄t. Vñ è illud: Ferūq; armata re uenęno. Fusce nā ad hūc scribit è itidē fuscꝰ nomē appellatiuū: & è color ad nigrū tēdēs: sed nō ino niger. Ouid. Turgida si piguis: fuscā nigra uocet. Pharetra theca ei q̄ sagittas ferit: q arcu utūt: & è grecū nomē. Syrtes duo sūt sinꝰ aphrica dispari magnitudie: sed pari periculo. Dictę sūt ὅτι ρέουσι τὸ ὀῦ ρέων: i. trahо: uēto. n. trahūt harēę: pp q̄ idē locꝰ mō uadosꝰ è accedēte cūulo harenarū: mō pfūdior ipso alū i ipulso. Recte ergo Vir. ibrcuia & syrtes urget mi serabile uisu: illiditq; uadis: atq; aggere cingit harēę. Est igit minor syrtis & maior. Minor lotū cibū sinauissimū pducit. Indeq; lotophagtis appellat. Estq; ābitꝰ ei⁹, M, dc stadiorū. Aestuosas: uel nimio solę aidētes: uel fluctib⁹ çstuātes

In tonsum pueri dicite cynthium:
Latonamq; suppremo
Dilectam penitus iouit
Vos lætam fluuiis: & nemorum comam
Quæcunq; aut gelido prominet algido
Nigris aut erymanthi
Siluis aut uiridis gargi
Vos tempe totidem tollite laudibus
Naralemq; matres delon
Insignem pharetra
Fraternaq; humerum lyra
Hic bellum lachrymosum
Hic miseram famem
Pestemq; a populo: & principe cæsare
In pręssas atq; britannos
Vestā motus aget prece.

Ad fuscum innocentiam tutam esse: ode. xxiii

INteger uitæ sceleriſq; purus
Non eget mauri iaculis: nec arcu
Nec uenenatis grauida sagittis
Fusce pharetra
Siue per syrtes iter æstuosas:
Siue facturus per inhospitalem
Caucasum: uel quæ loca fabulosus

Cau. mãs iste q̃uis scythię ascribat tũ lõgitudine, sua multas pringit natões. Asperitate in multis locis ceteros supat & feris imanib⁹ ẽ refert⁹. Est ãt iter oleos & albanos usq; ad mare caspiũ Quare mot⁹. Maro ut encę duritiẽ notaret dixit. Sz duris genuit te cautib⁹ horriens caucasus hyrcanęq; admorũt ubera tygres. Ponit ergo & syrtes pp pericula naufragii: & caucasũ: & solitudines pp picula ferarũ. In hospitalẽ in habitabilẽ. Sic alibi. Et i hospita syrtis. Proprie hospites dicunt amici diuersarũ patriarũ: q se mutuo recipiũt cũ alter in alterius patria peregrinus ẽ: talisq; amicitia hospitalitas appellat: & eorũ domusq; gratis liberaliterq; uenienti hospiti patent hospitia dicũt. Quapropter & edes quę publice parantur ad egenos recipiẽdos hospitia & hospitalia appellantur. Nam illa quę uiatoribus peregrinisque mercede patent cauponę diuersoriaq; dicuntur. Nec nos fugiat tam qui recipit q̃ qui recipitur hospitem uocari. Erantq; antiquorum domus ita ędificate: ut separata haberent hospitalia habitacula. Nam primis diebus una cũ hospite conuiuebat hospes. Inde seorsum habitans cibaria singulis diebus quibus ex dignitate aleretur a patrefamilias recipiebat. Hinc appellamus locum hospitalem quo sine periculo nõ uenimus aut moramur. Fabulosus. q.d. celeberrim⁹ & de quo omnes fantur. Naz ut iam ostensum ẽ fabula res passim diuulgata ẽt si uera sit dicitur. Vel fabulosus de quo propter longi quitatem multa finguntur. Idaspes insignis magnitudine fluuius in quo aureę & harenę & gemmę deprehenduntur. Fluit per parthos in indiam: & amplo profundoq; aluo et ebras facit insulas. Posiremo quattuor susceptis fluminibus indo flumini admiscetur. dictus ab idaspo medorum rege.

Lambit placide tangit proprie lambere, & lingere ẽ cum aliquid lingua suauiter tangimus: quod gręci λείχω dicunt. Placet autem actoni per metaphoram dictum: quoniam leniter fluat. Alibi est & sidera lambit. Namq; q̃ qui integra uita sunt tuti sint: probat exemplo sui. Lupus is est q gręce λύκος dicitur παρὰ τὸ λύκη ideſt a luce. Huius enim oculi tersi sũt & perspicui: ut in tenebris quicquid uel minimę lucis ẽ ita colligant ut fulgeant. Animal ẽ marti consecratum: quia & ui & insidiis pugnet & crudelis sine aliqua generositate sit. Eius ẽ natura ut si homo prius uiderit q̃ ab eo uidcatur: illũ mutescere aut saltem rauescere cogat. Vnde ẽ prouerbium grecorum quod & Terentius usurpauit λύκος ἕνι ὠὐτὸν τοῦτον .i. lup⁹ ẽ in fabula: quotiens alicuius interuentu: quoniam ea que loquimur illum audire uolumus sermonem finimus quia ita ab illo uisi obmutescimus: quemadmodum obmutescunt uel rauescunt nisi a lupo. Propter quod Virgilius

Vos quoq; moerim iam fugit ipsa. Moerim lupi uidere priores.

Aphrica ęgyptusq; paruos & inertes gignit lupos Euanthes ait arcades scribere ex gente cuiusdam anti sorte familię lectum hominẽ ad stagnum eius regionis duci: ac si ueste in quercu suspensa stagnum tranarit in siluas abire fieriq; lupum: q̃ si carnibus humanis abstineat: rursusq; post nouum annum rursus tranet stagnum in hominem reuerti addito nouem annorum senio: Augustinus hoc fieri negat: sed demonum illusionibus ita id & sibi & aspicientibus uideri caude huius animalis creditur uulgo uirus amatorium in exiguo uillo inesse. sed cum capitur abiicitur nec polere nisi uis carripiatur. Lupi rostrum inueteratum ueneficiis resistere aiunt. ob id portis prefigunt. Vestigia eius calcata equum torpescere faciunt. Lardum iis qui argentum uiuum biberint remedio ẽ. In excrementis eius ossa inueniunt quę alligata dentiũ dolorem sedant. Silua sabina ut non murus sit si lupus in aperto hominem fugiat sed q̃ fugiat in densa silua ubi animos habet maiores. Maius ãt murũ qd maxim⁹ lup⁹ fugerit. Affert etiam rationẽ q̃re incautius & ultra conueniens spatiũ ambulasset. Erãt. n. & uacui⁹ asperis: & adeo occupat⁹ i lalage canẽ daut nõ ãiaduerteret se finiũ excedere: uel itineris: uel curarũ. Termin⁹ ẽ lapis siue qppiã similę positus iter agros: dictus a terẽdo: quoniã utrinq; ab iis q agrum suũ colerẽt fodiẽdo terẽt. Itẽ terminorũ deus terminus dicebat. Iste cũ dii cęteri q in capitolio fuerãt ioui cessissent: solus cedere noluit. Quo putarũt romani iperiũ eorũ sine termino fore. Colebat ergo in capitolio una cũ ioue: eiq; sacra ista instituta sũt a numa põpilio: et terminalia appellata. Erat ãt cautũ q̃ si qs bobus terminũ euellisset: ipse bouesq; termino sacri essent: ut Ouid. in libro fastorũ oñdit. Fugit magnũ innocentię signũ: nã nõ solũ nõ nocuit. sed ultro fugit: & qd plus ẽ fugit in crẽ. Portentum. i. qd supra naturã cũ sit aliqd futurũ protẽdit. Sed nunc appellat portentũ ferã quę supra naturalẽ modũ creuerit Non ergo tanta proceritate sũt in apulia ptentosi lupi aut in aphrica leones: quãtus erat ille lup⁹. Daunias apulia a dauno illic rege: & diomedis socero. Dicta ẽ ãt i patronomico foẽinio a dauniaut sit dãnias dauniados: ut troas troados. Sũt ãt i aesculetis apuliq; ursi & apri igẽtis magnitudis: Est ãt ab ęsculo arbore esculẽtũ: ut a piũ pinctũ. Iube tell⁹ mauritania i q̃ tubas reguauit. In ea leones habũdãt. Nã i europa nusq̃ sũt prẽt illã tertarũ spatiũ: qd iter acheloũ uestũq; amnes iteriacet. Magna gñositas i hac fera: pstratis: pcis: satiati inoxii sũt. In piculis diu terrore tãtũ se tuet. retiariq; ut se cogit: tãdẽ coact⁹ piculo ueluti amẽtia ferẽ. Qñ cauib⁹ uenatoribusq; urgẽt cõtẽpti nescitãsq; cedit: donec cernit pãt. Vbi ãt iam arboribus tegitur: celerrimã fugam capit. Cum insequit saltu insilit: interfugiendum non saltat

Vulneratus reliquos negligit:ac in solum percussorem fertur.Eum aũt qui tela miserit:sed nõ uulnerauerit correctũ rotat ac sternit:nec uulnerat. Pueros nõ lędũt nisi in magna fame. In foeminas dũt axat rugiunt. Rotarũ orbes cir cumactũ:& ianes currus:& galli gallinacei cantus timent:sed maxime ignes. Insidias neq; parauit:neq; suspicant Neq; limis intuent oculis nec sic aspici uolũt.q.Sceuola in curruli ędilitate primus edidit leones. Centũ aũt iubato rum primus.L. Sylla dictator in prętura. Post cũ in circo Pompeius magnus.dc.ac in his iubatorũ.ccc.xv. Cęsar di ctator quadrigentos.M. Antonius post pugnã pharsalicã primus cos ad currũ iunxit:nõ sinę ostẽte generos iugum subire. Presertim cũ simul cũ cytheride mima uc tus sit. Arida nutrix.Sũma.n.penuria aquarũ la borat Libya.unde ad atros amnes cõueniunt oium generũ ferę: & uaria admixtiõe mõstrosos partus edũt. Pigris In partibus septẽtrionalibus ubi ge lu oia cõcreta sũt:ubi aquę glacię pigrescũt,uel di xit pigris,i.frigidis ab effectu. Aura ęstiua:non enim illic sũt aurę suaues a quibus ſcaloribus recre ari ualeamus. Sed uc hemẽtes isui gũt boreas & aquilo. Nebulę qua partes hyberborcę perpetuis nebulã tenebris damnatę sũt. Malus iuppiter ma lignus aer.i frigid⁹. Frigus,n:uitę sũmopere ad uersat. Vrget cõprimit:nã frigore oia cõtraguntẽ ut calore relaxant. Nimiũ ꝓpinq:nõ q' ꝓpinqui or terrę sit soli una quã in alia parte orbis:sed quia illic directis radiis maiores affert calores q̃ ubi ses tit obliquis: Athlantici populi sũt sub ipso oriente collocati:qui pp nimios ęstus solẽ orientẽ singulis diebus maximis execratiõibus insectant, ultra hos loca pp calores inhabitabilia sũt. Snia est qđ nullis cõtrarius poterit phiberi quin amẽ lalagen. Est aũt simile illi uirgilião. Nõ illũ nostri possũt mutare la bores. Mãnõ si frigoribꝰ mediis hebrũq; bibam⁹ sythonias q; niues hyemis subcamus aquosę. Nec si cũ moriẽs alta liberaret i ulmo ęthiopũ uersem⁹ oues sub sidere cãcri. Tenui argumẽto nec grauiori stilo scriptas amatoria ode Sed si ars ispicit nõ parua ẽ. Et ut Quintilianus scribit & i paruis rebus ẽ etiã laus uirgiliusq; de apibus scripturus tã minuto iscecto In tenui iquit labor. At tenuis nõ gloria siquẽ numina leua sinunt auditq; uocat⁹ apol lo. Metrũ duobus primis uersibus asclepiadeũ. Tertio pheregratũ:quarto glyconicũ. Inuleo p diere sim ꝓ inulo di xit. Est enim. iulus paruus filius cerui. Coagulum aũt inuli in uentre matris ęsi ad morsus uenenatos multũ cõferre scripsit Plinius. Dixerunt preterea antiqui Inulũ qui esset ortus ex equo & asina, Qui autem ex equa & asino mulũ Optime autem ꝓcomparat ꝓuellãã adhuc amoris expartem ceruino filio etatę naturaq; pauido & querenti matrẽ quã perdiderat. Nam puellaris illa ętatis sine matre nusquam se tutam putat. Auia per ea montis loca in quibus ui nul la sit. Auia enim sine uia. Auiaria autem in quibus aues sunt. Pauidam:uel natura pauidam:uel pauidam absentia filii. Vano metu quia timet quę non sunt timenda. Siluę per diere sim metri cã pro ferturut sint tres syllabę.sy,lu. ę.et.non syl.ue. Nam sine euagatur poeta ut locum exornet. Ordo est:nam siue aduentus ueris inhorruit mobilibus foliis:sed per hypallagen lege filia mobilia inhorruerunt aduentu ueris. Proprie autem horrere est cum pili setęue in animante eriguntur uerum quando illud ex frigore fit dicimus horrere frigescere. Iuuenalis & horrenti tunicam nõ reddere seruo. Et quia frigus i corpore pępe a timore ẽ:dicũt horente timere. Demũ dicimus horrere exaspascere: quoniã corpora q̃ horrent aspera reddunt. Virides lacertę sic Vir. Nũc etiã uirides occultant spineta lacertas. Nimia ergo timiditas q̃ incutiat etiã a lacerta:tantillo aiali apud nos. Nã in arabia refert Plinius cubitales sũt lacertę. Fugis me tanq̃ si hostis essem:& formidãdus hostis:ut tygris esi & leo. At ego nõ psequor:te:sed sequor. Nã sequimur ami ci. Prosequimur comitandi cã. Assequimur:& cõsequimur cum coequamur his qui hactenus pręcedebant. Sed etiam assequi cõsequiq; rem dicimus quã obtinemus. Tygras aial est ferocitate efficatissima qui celeritate mirabili:nomen que putant a uelocitate inditũ est: cũ lingua illa tygrim sagittã appellent: Indeq; & fluuio rapidissimo: & huic fere ty gris nomen est. Venatores sic catulos tygridi subripiunt. Ascendunt enim uelocissimos eques uel camelos:& ad lu stra profecti omnes absentibus parentibus rapiunt:fugiuntque celerrime. At tygris odorinseca fera uestigia secta tur:& fugientes consequi tur:at illi antequam inuadat unum e catulis abiiciu nt:ut dum tempus in legendo filio pa rens conterit spatium sit fugiendi:& mox itidem alium donec naues conscendant & interiecto mari feram a se arce ant. Tanta autem est in hac bestia crudelitas ut sua sponte semper hominem petat Cum reliquę. nisi fames: aut ira: aut libido stimulet semper fugiant. Aspera dixit in foemino genere:quia matres acrius pro salutę filiorum quam pa

Arbor æstiua recreatur umbra
Quod latus mundi nebulæ malusq;
Iuppiter urget
Pone sub curru nimium propinqui
Solis in terra donibus negata
Dulce ridentem lalagen amabo
Dulce loquentem.

Ad cloen fugientem eam ode.xxiii.

Vitat inuleo me similis cloe
Quærenti pauidam montibus auiis
Matrem non sine uano
Aurarum & siluæ metu.
Nam siue mobilibus ueris inhorruit
Aduentus foliis seu uirides rubum
Dimouere lacertæ.
Et corde & genibus tremit.
Vt qui non ego te tygris ut aspera

tres insurgunt:uel quia ille sexus uehemētior ad irā sit. Getulus aphrican⁹ getulia.n.ps aphrice é.t Tēpestiua matura uiro.i.cui⁹ ętas utripotēs.é Vir.Iā matura uiro:iā plenis nubilis ānis Proprie tēpestiua tes dici q̄ debito ē suo tpe sic. Vir.Et tēpestiuā siluis euertere pinū. ¶ Et ꝑfūdiori doctrina & artificio nō mediocri referta é ode grauissimis.n.rōnib⁹ hortat uirgiliū:ut morte q̄ntilii amicissimi uiri humanę:& ęquo aio ferat.S3 i cā difficili ista tionē utit: A pricipio.n.negat posse repiri modū tāto luctui:musāq3 ad flebiles hortat cāt⁹ : ut & ipse pari dolore ferri uideat. Deinde furti pręcepta qb⁹ i fluctu dęhortet labit.Et tādē occupata mēte auditoris a pte nimias querelas cohibēdas oūdit. Quis ergo aut pudor aut mod⁹ sit.i.e é pōt.q.d.nullus. Significat āt tātū esse desiderium ę morte q̄ntilii ut nullo pudore ꝓhibeat a luctu. Desiderio:é.n.desideriū nimia cupiditas uidēdi cū qui abest. Hinc dicim⁹ post pugnā desiderari milites q i pugna pierūt. Tā cari capitis tā cari hois.

Getulusue leo frangere persequōr
Tandem desine matrem
Tempestiua sequi uiro
Solatur Virgiliū de morte Quintilii.Ode.xxiiii.

QVis desiderio sit pudor⁹ aut modus
Tam cari capitis? præcipe lugubres
Cantus melpōene;cui liquidam pater
Vocem cum cythara dedit.
Ergo quintilium perpetuus sopor
Vrget? cui pudor⁹ & iustitie soror
Incorrupta fides;nudaq; ueritas
Quando ullum inueniet parem?
Multis illa bonis flebilis occidit
Nulli flebilior quam tibi uirgili.
Tu frustra piu⁹ non ita creditum
Poscis quintilium deos.
Quod si threicius blandius orpheō
Auditam modulere sæpe arboribus fidem
Non uane redeat sanguis imagini.
Quam uirga semel horrida
Non lenis precibus fata recludere
Nigro compulerit mercurius gregi.
Durum sed leuius fit pacientia

pudor

Pudor idē é qđ uerecūdia.Et é spēs modestię:q̄ ꝓhibemur neqđ prēter decorē aut dicat aut agat. Vō diffiniūt phi pudorē cē modestiā:q̄ animū reprimit ne ꝓcaciter aut inordinate aut turpit pagat. Prēcipe.l. c.i.da pręcepta ad lugubres cātus. Lugubres:q̄ ita q̄ruli dulcesq3 sint:ut luctū moueāt. Propterea q3 dicit inuocare. Melpomenē:quoniā sit sibi liqda uox .i.nō sit aspa aut rotūda uox:s3 liqda.i.suauis:quoniam nihil in se hēat rauci:aut turbidi aut turgidi:& deniq3 sit pura & defecta ab oi sorde. Sic Vir.liquētia mella dixit. Ergo q̄n.sermo abrupt⁹ & q a cōclusione icipiat.Sic.Terē. Quid nā igit faciā.sic ꝓpti us.Ergo tā docte nobis piere tabellę. Quintiliū āt hūc alii amicū:alii fratrē uirgilii eē uolūt. Perpetuus sopor.i.mors unde. Volucriq3 simillima sōno. Hoc.n.differūt mors & sōn⁹ quoniam illa ppetuā: hic iterrupt⁹ é. Pudor de quo dixim⁹.

Iustitia

Fides : hęc fūdamētū iustitię appellat a Cicerone.dicitq3 fides ꝙ fiat qđ dictū é.Iustitiā.n.diuidit i religionē:innocētiā.pacē:cōcordiā:pietatē:integritatē:& uindicationē. Integritas āt é iustitia:rerū constātiā dictorūq3 ueritatē inuiolabiliter cōseruās. Huic isūt partes:fides:ueriloquiū & simplicitas. Fides é integritas q̄ dictorū cōuentorūq3 cōiter uel spāliter cōstitutorū in temerata ueritas custodit. Veriloqū é integritas sine fallacia.ut sc res h3 ꝓnūtiās. Siplicitas é integritas

fides

nihil:aliter q̄ corde cōcepit simulās itētione nocēdi. Ergo & fides & ueritas integritatis sūt. Integritas āt iustitię ps é. Nuda:qa nihil tectū h3. Occidit:ait acrō ꝙ occidis se diccbāt ātiq magnos uiros. Vir. Qui occidit una sarpedō mea ꝓgenies. Vt pi⁹ frustra. Duplex é lectio:uel ꝙ frustra pi⁹ sis:qa nihil pietas tua ualeat.uel frustra poscis deos:qa nō ex audiūt. Frustra ergo poscis deos ipsū q̄ntiliū:qa ū dederūt tibi ꝓpetuū:s3 crediderūt ad tps:ut cū uellēt tu rē creditā redderes. Ea.n.lege nat⁹ é hō ut sit missus i corp⁹ tanq̄ in arcis cuiusdā custodiā a q̄ i iussu dei ñ liceat sibi discedere. Quapp̄ et secūdū platonicos peccāt q sibi mortē cōsciscūt. S3 si iussi sint hoies a deo discedere:qđ fit ipsa morte:nihil é qđ aut ipsi de se:aut nos de illis q̄ri possum⁹. Ea.n.cōditióe i hāc lucē ꝓducti sum⁹. Ergo & ipudētis é id recusare qđ suę sortis sit:& arrogātis id petere qđ suā cōditionē excedat. Hęc g⁹ é subtilissima rō q̄ a luctu uirgiliū ꝓhibeat. Nō ita creditū:quēnō ea cōditióe crediderūt.ut ū liceret illis ꝓ arbitrio repetere. Qđ oūdit rōez cur ñ dbeat repetere fuitq3 argumētatio ab hōesto. Nūc arguit a necessario i. ꝙ necesse sit ut acqescat:cū ipossibile sit:ut recipiat. Qđ ꝓ s3.ordo é sāguis .i.uita q̄ sāguie é ñ redeat. Vane ima.i.aię i corpęę:g⁹ uane dixit:qa sit i corpea.sic Vir. Perq3 domos ditis uacuas & ianua regna. Appellat.n.uacuas:qa aię locū nō occupāt. Si.i.quis tu. Moderere ꝓ modereris.i.cū sūma modula tiōe pulses. Fidē.i.citharā i q̄ sūt fides.i.chorde. Auditā ar.nā citharā orphei sequebāt arbores:uñ i supioribꝰ. Blādū & auritas fidib⁹ canoris ducere q̄re⁹ blādi⁹ orpheo:& alluſit ad fabulā:nā dicūt orpheū potuisse ita demulcere sua lyra manes:ut mortuā eurydicē ea conditione redderent ad superos reducēdā.ut nunq̄ illa intereūdū antea respiceret q̄ infernum esset egressus:uerum cum ille respexisset iterum amisit. Quam uirga horrida.sed hoc in superioribus demonstratum: ꝙ mercurius animas uirga sua ad inferos impellit. Non le.non facilis sed implacabilis. Recludere.aperire quasi dicat reuocare.sic maro. Desine fata dęum flęcti sperare pręcando. Durum grauissima sęntentia & ex me-

dia ſumpta phia. Nam quę uitari nequeunt minus nocent ſi ęquo aĩo ferũtur. Optime ergo & Terentius ut quimus aiunt qđ ut uolumus nõ licet. Amariſſima iſultatio & felle plena. Fuerat. n. hęc dum flore ętatis & forma ſignis eẽt ſupbiſſima ĩ amatores. Nã ut eſt apud Ouidiũ. faſtus nem pulchris ſequíq; ſupbia formã. Nũc uero imminenti iã gra uiori ętate: i qua pulchritudo corporea defloreſcit. Nã ut ẽ apud Saluſtiũ. Formę aũt dignitas aut ętate aut morbo de floreſcit. Iã uileſcere apud oẽs coeperat: nec iã amplius urgebãt illã amantes. Hoc igitur nũc amariſſime illi exprobrat poeta. Parcius: modeſtius. Quatient cõcutiẽt. Feneſtras a ferẽdo dictas uolunt q; p eas lumẽ iferat: Iũctas cõiũctas quaſi clauſas. Adimunt ſũnos: nam qui tota nocte te excitabãt: ut admitterent: nũcnõ excitant Eſt aũt hoc initiũ ex deriſiõe acerbiſſimũ: & platũ pene cũ ironia dũ uideẽ illi cõgratulari: q; ſibi tandem qeſcere liceat: exprobrat q; iã deſerta ſit. Ianua prius igreſſus ad interiora domus: ſic dicta a iano deo cui antiqui oia rerũ initia cõſecrarãt. Nam fores dicũtur q̃ foras apiunt. Valuę aũt dicũtur ſecundũ. Varronẽ q̃ reuoluunt & ſe uelant. Hoſtia uocãt cętera itra ianuã ſiue foreſ ſint ſiue ualuę. Limen: dicit qđ ex trãſuerſo in ianua ſit nã limũ trãſuerſũ dicimus hinc Terren. Limis oculis & poſuit ianua. i. fores: q̃ tũc amant limẽ cũ clauſę ſũt: quoniam ab ipſo nõ diſcedũt. Cardines. Cardo dicit per quẽ fores libramentũ habent ad ſe cõmouendas: ut ſit cardo quaſi cor ipſarũ. Nã ut aiantia motũ a corde ſuſcipiũt: ita fores a cardine. Minus & minus. i. quotidiẽ minus audis uerba amatoris dicẽtis. Olydia tu dormis lõgas noctes me tuo pcũte. Cõtinẽt aũt huiuſcemodi uerba plenã querelã: nã durũ eſt nõ audire auxiliũ ipluranteẽ: durius ſi peat duriſſimum: ſiqui perit: tuus ſit. Quę oia ſi ñ audiret ſuis negociis occupata minus eſſet querendũ. Sed dormit atq; ita ut excedat neceſſitatẽ: dormit. n. longas noctes cũ ſatis eẽt partẽ ex tota dormire nulla ergo ſui amatoris cura eſt cũ nõ mõ dormiat ſed ultra etiã q̃ oporteat dormiat. Nox aũt etiã p̃ cõcubitu ponit. Ter. Orabat illius noctẽ: & Propertius. Mentiri noctẽ ꝓmiſſis ducere amantẽ: hoc erit ifectas ſanguine hẽre manus. Inuicẽ uiciſſim: nam ita nũc te illi rident: ut tu olim illos. Anus uetula ſic dicta quaſi annulus: quia ſenio incurueẽ: uel ab annoſitate ideſt a numeroſitate annorũ. Vel a grẽco: ut placet Feſto quaſi ἄνους ideſt ſine mente: quia ętate deſipiſcat. Mechos: ad ulteros. Inuicẽq; uiciſſim. Leuis quę nullius ponderis apud illos ſis. In ſolo: ideſt in deſerto ab amatoribus. Terent. Venit meditatus alicunde ex ſolo loco. Angiporto: uicum flexuoſum ab anguis flexibus appellant angiportum. Varo dicit angiportum qua nihil poſſit agi. Acron uero angiportum uicum ſine exitu ubi in ſoliſtudine poſſit flere: uel auguſtum & flexuoſum: et anguis: uel ipſo ſecreto angnibus trito: quaſi anguis portus. Threcõ idẽ threicio ſeptentrionali bacchante. Sub circa. Sed de hac prepoſitione iam dictum eſt. Interlunia metri cauſa diuiſit dictionem. Eſt autem interlunium id ſpatium temporis in quo nec amplius luna uerus apparet neq; adhuc noua uidetur quia radiis ſolaribus operta ſit. Sic dicimus interlumina ſpatiũ qđ inter columnas relinquitur Sic interregnũ tempus quo regnum uacat: cum prior deceſſerit: nec adhuc nouus ſucceſſerit quę res ad legitimos etiam magiſtratus relata eſt nam ſi conſul uitio creatus ſe abdicare coactus fuiſſet tempus quod intercedebat: antequc nouus magiſtratus iniret inter regnum dicebatur. Flagrans ardens. Flagro enim & flamma a flatu dicitur: quoniam flatu excitatur ignis. Fragrare autem olere eſt a frangendo: nam res fractę uehementius olent. Amor & libido: endiadis eſt ideſt amor libidinoſus: ut eſt illud pateris libamus & auro ideſt aureis pateris. Quę ſolet. m. argumentum eſt. Nam non ſolum libidinoſus erit amor tuus: ſed etiam erit talis libido: qualis ſolet in equa: quod animal furore ex libidine ſępe percipitur unde Virgilius. Scilicet ante omnes furor eſt inſignis equarum. Phyſici autem dicunt ex multo & ualido cibo euenire illis: ut poſt quartam decoctionem multum relinquatur: quod cum ſit iam reparatum quod defecerat in uaſa ſeminaria defluat: libidinemque excitet. Conſtat teſte plinio in Luſitania circa ulixipponem urbem & tagum amnem equas fauonio flante ad eum uerſas animales concipere ſpiritum: idque partum fieri & gigni perniciſſimũ. Sed trieniũ uite nõ excederet. Iecur dicit & epar: hęc ſedes ẽ amoris. Hinc poetę fingũt. Titio libidinoſo uiro iecur tundi. Alia uiſcera putrefacta nõ renaſcunt: iecur renaſcit: Quapp nõ poetice ſolũ ſed phyſice dixit Vir. Nec fibris requis datę ulla renatis. Vlceroſũ: ac ſi dixit flagrantiſſimũ. Nã ulcęra in ęo ex calorę naſcunt. Vel ut trito ꝓuerbio dicũt: oũdia

Ianua fores dalur Gloſſa

Quicquid corrigere eſt nefas.

Exprobat faſtus lydiæ & inſultat quod olim
Spernens nunc ſpernatur. ode. xxv:

Arcius iunctas quatiunt feneſtras
Ictibus crebris iuuenes proterui ·
Nec tibi ſomnos adimunt amatq;
Ianua limen:
Quæ prius multum faciles mouebat
Cardines: audis minus: & minus iam
Me tuo longas pereunte noctes
Lydia dormis
Inuicem mechos anus arrogantes
Flebis in ſolo leuis angiportu
Threcio bacchante magis ſubinter
Lunia uento
Cum cibis flagrans amor & libido
Quæ ſolet matres furiare equarum
Sæuiet circa iecur ulceroſum

exiamore iecur iam marcescere. Sine.q.sine querela:ab eo qđ é queror. Quid ât inter cõqueri & lamẽtari interſit. Cicero in ſecunda tuſculana ſic demonſtrat. Conqueri fortunam aduerſã nõ lamẽtari decet: id uiri officiũ é. Pubes.i. puberes. Pubes.n. pili ſunt q i corpore enaſcunt. Vnde anteq̃ orianẽ ipuberes dicim⁹. Poſtq̃ ſũt orti puberes. Et quoniã ut plurimũ circa femur naſcũt ꝓ eo mẽbro & his q̃ uicia illi ſũt capit pubes. Quid. de arte amã. Ipſa uen⁹ pubẽ quoties uelamina ponit ꝓtegit leua ſemi reducta manu: incipit ât i uiro a.xiiii.ãno quo tpe prurit⁹ libidini excitat & iam gignere põt: optic ergo dixit pubes. Hedera ab hęrẽdo: ſuis.n. fibris ei rei cui annaſcit hęret. Poſuit ât hederã & myrtũ qa ſemp uirẽt ꝓ uiridiori ętate: & ꝓ puellis. Aridas frõdes. i. arbores in qb⁹ frõdes areſcãt ꝓ uetuſtis intelligit. Pulla myrto. i. cuius frõdes pene nigreſcant: uel dixit pulla nouella: nã pullulare diciũſ arbores cũ a radice noue plãtę ſurgũt: Pullos. n. in ęquo aſino uc iuuẽculũ filiũ dixerũt: Quin & priſci pullos dicebãt ſuos catamitos.

Non ſine queſtu:
Læta quod pubes hedera uirenti
Gaudeat pulla magis atq; myrto:
Aridas frondes: hyemis ſodali
Dedicet hebro:

HAd Aelium Lamiam: Ode. xxvi.

Vſis amicus triſtitiam & metus
Tradam proterius in mare creticum
Portare uentis: quis ſub arcto
Sex hẽlidæ metuantur horæ
Quid tyridates terreat unice
Securus: o quæ fontibus integris
Gaudes apricos necte flores
Necte meo lamiæ coronam
Piplea dulcis nil ſine te mei
Proſunt honores: hunc fidibus nõuis
Hunc leſbio ſacrare plectro
Teq; tuaſq; decet ſorores

Ad ęliũ lamiã doctrina excultũ & nobilitate primariũ uirũ é ode. Lamiarum ât familia nobilis fuit romę. Iuue. Lamearũ cede madẽti. Traxerũt ât iſti originẽ a formiarũ regibus & ſenatoriã dignitatẽ Romę obtinuerũt. Admonet quoniã amic⁹ muſis ſit ut ſine ſollicitudine uiuat: nã doctrina hoies ita excolit ut oĩb⁹ pturbationib⁹ careãt. Triſtitiã & metũ: duas maximas pturbationes. Triſtitia ergo é ęgritudo quę é oppinio prſẽtis mali: ut met⁹ é opio mali ĩpẽdẽtis. Verũ de aĩ pturbatiõibuſ quę gñe q̃ttuor ſũt: ſpẽ uero multo plures diſtinct⁹ in epiſtolis: quoniã ad uitã moreſq; maxie ptinent dicẽdũ puto. Creticũ mare a creta iſula dictũ: cui ab ortu carpathiũ é: a uulturno icarcũ lyciũq;: a ſeptentrione ęgeę: ab occaſu ioniũ: a meridie aphriciũ. hic uero poſuit ſpẽm ꝓ gñe. Proteruis. oia ꝓterẽtibus. Secur⁹: hoc. n. prſẽtat doctrina: ut ꝓcul a curis uipat. Differt ât ſecur⁹ a tuto: nã ſecur⁹ iſ é q̃ nõ timet ẽt ſi imineat periculũ. Tut⁹ uero é extra piculum: q̃uis ẽt timeat. Sub arcto: ſub urſa: id. n. greçe ſignificat arctos: é enim illa in cęlo imago q̃ arctur⁹ & uſura appellat. Caliſto filia fuit lycõnis a ioue cõpreſſa: & a iunone in urſã uerſa: uel ut heſiodo placet a diana cũ ęgre tuliſſet rpſã q̃; ſibi nympha fuiſſet corruptũ reddità. Hęc beſtia facta actũ quẽ archadẽ appellãt pepit. Amphis poeta comic⁹ ſcribit illã adlicaonẽ cũ filio perductã. At mox cũ in templũ iouis lyceĩ quo ſibi itrare nõ liceret ſequẽte filio fugeret: a paſtorib⁹ cũ filio occiſa & a ioue inſignũ cęleſte cõuerſa é. Hab; ſtellas in capite ſeptẽ: quas noſtri ſeptẽtrionẽ appellãt. In ſingulis humeris ſingulas in armo duas: in ſũma cauda unã clarã: In uẽtre clarã unã i ſpia: unã i crure poſteriori duas i; extremo pede duas ſup caudã tres. Appellat urſa maior ſiue helyce: Vrſa aũt minor in q̃uerſus é filius Arcturus aut cynoſura: aut Arctophylax noiat. Verũ de hac non omnes idem ſentiũt: nam Agatoſtenſes ait cynoſurã fuiſſe nõ filiũ caliſtos: ſed unam ex ideis nymphis: Quę quoniam ioue nutricrit: ab eo in hoc ſignum relata ſit: a qua etiam regio quędã increata ſit cynoſura appellata. Cretenſes autem & Diodorus ſiculus hanc & helycem iouis nutrices fuiſſe affirmãt. Habet cynoſura ſeptem ſtęllas: q̃rũ una in humero alia in pectore ſit: In ſpina una: & una in uentre & ſupra caudam tres. Tyridates rex armenię fuit. Quis. ꝓ qbus alia quibus. Vir. Quis ante ora patrũ troię ſub moenib⁹ altis cõtingit oppetere. Antiq ẽt qbus i foemineno gñe dixerunt. Vnice ſingulariter. Opipela o muſa: nã apipleo fonte macedonię dictę ſũt pipleę muſę: ut acroni: porphyrioni q; placet: aut a pipleo monte orcomenorũ: aut a ueſte. Apricos quaſi pulchros quia in apricis locis pulchriores naſcuntur. Necte. ſ. nectę coronam. i. pone coronam quã nectendo flores feceris. Fingunt. n. poet ę poetas a muſis corona donari aut alio munere. ſic Vir. Vt linus hęc illi diuino carmine paſtor floribus: at & apio crines ornatus amaro. Dixerit hos tibi dant calamos en accipe muſe. Dulcis quia nihil ſit muſis ſuauius. Nil ſine. t. m. ph. Snia platonica. ille. n. de furoribus diuinis loquens cenſet inanem euaſurũ poetam & ſuam poeſim qui ſine muſarũ inſtinctu poetas ad fores accedit: quoniam furor poeticus a muſis ſit: ergo quicquid honoris tentaret inferre lamie poeta ſine muſarũ fauore omne illud euaneſceret. Nouis fi. uel quia lyricum carmen nouum erat apud latios. Vel nouis. i. magnis: ſic Vir. Pollio. & ipſe facit noua carmina. Fidibus autem. i. uerſibus qui ad fides. i. ad citharam canuntur. Priſcianus autẽ Seruium impugnat q; hęc fides in nõ dicat: cum ſit dicendum fidis. Leſbio. i. tali carmine quali ſapphus alceuſq; ex leſbo lyrici poetę uti conſueuerunt. Sacrare: quia pacte muſarum ſacerdotes ſunt. Me uero primum dulces antę oia muſę, Quarum ſacra fero ingenti perculſus amore.

Metrum duobus uersibus alcaicum. Tertius uersus est dimeter nouenarius iambicus: quartus pyndaricꝰ. Hortat sodales ita tempate uti uino: ut ebri in rixas insurgant. Argumentum leue est: sed non sine seueritate tractatum. Natis: ad hoc precipue factis. Iuue. Animal propter cõuiuia natum. Scyphis: pcula proprie herculis sunt: ut bacchi erant cantharꝰ. Pingebatur. n. hic deus cum poculo: non solũ quia heros bibax hẽretur. Sed qđ fabula antiqua sit ipsũ popula tanꝝ nauigio maria transisse. Posuit aũt scyphum p omni poculo. Pugnare. i. gens ut supra dixit ꝓpter ebrie tatem rixis dedita. Ordo est: pugnare cum scyphis natis in usum lętitię est thracum. i. hominũ efferatorum ut thraces sunt. Ergo tollite. i. remouere barbarã consuetudinem & prohibete bacchum a rixis. i. prohibete rixas a baccho sic & Vir. Accipite ęneam ac tandem arcete periclis. Verecundũ. i. quo cum uerecũdia & modestia uti debemus. Vel ad faciem huius dei respexit: quę uirgilianis pingebatur & pulcherrima: Vnde est: Accedant capiti cornua bacchus eris Cornua illi dãtur ut diximus. Dant tygres & lynces: ut per tygres significetur furor ex ebrietate: p lynces ostendatur acumen ingenii: qđ a uino moderate sumpto nobis puenit: Vino pro conuiuio posuit. Mediis lucernis: quę in cõuiuio ponebãt Nam prisci nõ nisi aduentante nocte cõuiuia inibant. Vnde a uespera uesperna dicebatur. Hinc Vir. Huc eadem labente die conuiuia querit & de lucernis meminit sic. Et noctem flammis funalia uincunt. Et pendentes lychnis laquearibus aureis. Acinacis: hoc uocabulũ persicum est: & gladium apud illos significat. Cum admiratione ergo dicit ꝗtum immane pro inaniter: discrepat: idest differt acinacis. i. rixa & prelium a uino & lucernis idest a cõuiuiis. inuenta sunt ut simul unamꝰ & mutuo sermõe ac familiaritate fruamur. Rixę aũt ad cędes spectant: aut ad amaras discordias. Remanere. c. p. nec insurgite: Dicit autem acron differre hęc inter se quia accumbere est deorũ. Vir. Tu das epulis accumbere diuũ. Discumbere hominum: ut discumbunt ostro. Recumbere ferarũ: ut ossa super recubant. Ergo aũt quid sentirem suo loco expressi. Vultis uel interrogatis est uel est subintelligendũ si: ut sit sensus. Si uultis me quoqꝫ sumere partẽ seueri falerni. Seueri quasi uetusti: uel acrioris saporis. i. austeri. Dicat. o. f. ostendit ex suis uerbis cõuiuiũ oportere cẽ illare: & festiuo aspersũ sermone: sed cui etiã nõ nihil assit utilitatis aduitam & mores emendandos: Nã ipse iocũde iterrogat de amore: & nõ sine cõmiseratione amantẽ ab auara meretrice abducere tẽtat. Interea aũt cõuiuio frater Megellinę: quę pulchritudine nota erat: Vnde fratrẽ ab illa denominat. Opuntię: sic dicta ẽ ab urbe locridis. Quo. u. &. f. quo amore. Nec ẽ sine rõne qđ dixerit beatus peat: Nã beatos se putãt amantes: cũ perditissime amant si re amata frui possunt. Ergo amatorie de amore locutus ẽ poeta: & ex amantiũ more. Nã & beatos seipsos nuncupãt & tã se pire cõquerũtur. Quapp nescio elegãtiꝰ ne an uerius hęc duo admixta cõtraria ciuis noster Petrarcha expresserit: cũ dixerit nosse se. Quale e el mel tẽperato collasentio. Cessat. u. Recusat ille dicere adductus pudore: nõ qđ amaret: sed qđ indignã amari amaret. Nã ut ẽ apud Ouĩ. Turpis adulterio peius adulter erit. At oratius cũ cõtra putaret: sperabat non mediocrẽ se uoluptatẽ capturũ: si suum ille focilicẽ amorem sibi narraret. Itaqꝫ doluit se illa uoluptate careꝛe: neqꝫ abduci posse: ut bibat alia mercede. Quę te. c. quęcunqꝫ uenus: quecunqꝫ mulier a te amata domat te. i. sub suum te iugum mittat: Et est translatio a uictore duce

Adurit te. igni. i. amoribus nõ erubescendis. Hoc dicit quia putabat illã eẽ modestã liberalẽqꝫ mulierẽ nõ aũt auarã. Quod aũt amicã suam uenerem appellare cõsueuerint amantes: etiã apud maronẽ apparet. Est. n. Parta meę ueneri sunt munera: namqꝫ notaui ipse locum aerię quo cõgessere palumbes. Ingenuo & nõ seruili & quasi mercenario. q. d sincero & liberali: & qualis ingeniũ decęat. Depone t. au. futilis homines cẽ uidetur & uani suum amore alii manifestarem nisi fideli & taciturno. Quapp duo uerba selegit: primũ depone: Nã rem deponimus quã ea rõe credimus: ut integra nobis cõseruetur: unde est depositũ: Deinde dixit tutis auribus, i. quibus tute & sine piculo ꝓpter taciturnitatem cõmittere possis. Ah mi. iam rem narrauerat adolescens: peeperatqꝫ poeta longe aliter rem se habere qꝫ crediderat cum illius amicã & crudelissimã & auarissimã intelligeret. Itaqꝫ ex cõmiseratione exclamat: Optime aũt cõparat rapacissimã mulierẽ carybdi: nam ut hęc saxa cauernosa in se furente ęstu nauigia trahunt tractaqꝫ lacerant. Sic auara meretrix amantẽ allicit allectumqꝫ uorat: cum neqꝫ corpori illius neqꝫ pecunię parcat. Carybdis aũt & scylla duo monstra

Ad sodales de ilariori uitã: ode: xxvii.

Vatis in usum lætitiæ scyphis
Pugnare thracum est: tollite barbarum
Morem: uerecundumqꝫ bacchum
Sanguineis prohibete rixis:
Vino & lucernis mediis acinacis
Immane quantum discrepat: impium
Lenite clamorem sodales:
Et cubito remanete presso.
Vultis seueri me quoqꝫ sumere
Partem falerni? dicat opuntiæ
Frater megellinæquo beatus
Vulnere: qua pereat sagitta.
Cessat uoluptas non alia bibam
Mercede. quæqꝫ te cunque domat uenus
Non erubescendis adurit
Ignibus: ingenuoqꝫ semper
Amore peccas. quicquid habes age dic.
Depone tutis auribus: ah miser

sunt in freto siculo: de quib⁹ Maro. Dextrum scylla lat⁹ leuũ ip̃lacata carybdis obsidet. Est aũt loc⁹ iste secũdũ salustiu; iuxta tauromenitanũ litt⁹. Extatq; fabulã carybdim mulierem fuisse rapacissimã: quę cũ herculi uaccas rapuisset ta ioue fulminata é: & in hoc mõstrũ conuersa. Quãta ergo laboras carybdi, i. q̃ crudelissima rapacissimaq; muliere laceraris.

Flãma amore. Saga uenefica dicit̃ q̃ satis agat. i. quę carminib⁹ philtrisq; & aliis ueneficiis accersere uel pellere mala hoibus possit. Optim⁹ aũt pgressus cũ a minoribus ad maiora ascendat Primo. n. ponit thessalã uenefica q̃ mul tũ possit, Deinde nõ satis hoc cẽ ad miserias ist⁹ leuãdas adiũgit magũ: q plus q̃ saga uacat. Sz cũ ne iste qdem sufficiãt adiungit postremo deũ: & in unoquoq; istorum triũ generũ p dubiã interrogationẽ oñdit opus esse excellentissimo. Postremo cũ dicat pegasũ uidẽ ad miscere diuinã & humanã uim, Thessalis efficacissimis ut i thessalia efficebant. Nã cã regione ue neficiis mulieribus abundasse & Lucan⁹ & multi alii poetę testant. Venenis ueneficiis. sic Virgil. Has herbas atq; hęc põto mihi lecta uenena ipse dedit moeris. Venenũ ãt dicimus quod cito in uenas descẽdat: siue salubre: siue noxiũ dictũ q̃ p uenas trãscurrat. Inde p q̃dã similitudinẽ colorẽ q̃ a uestibus imbibit uenenũ dixit eo: ut Tyrio saturata uenẽo. Hoc grẽci pharmacon appellãt in eadẽ significatione. Deniq; oẽ id quod uel sũptu uel tactu noceat uenenũ appellãt: unde & p ueneficio capit̃. Magus: hoc uerbũ lingua persica sapientẽ significat. Vnde illi eos mag⁹ appellãt quos grẽci phõs quos babylonii chaldeos: quos idi gymnosophistas: quos egyptii sacerdotes. Et quoniã ipsi huius artis inuentores cultoresq; hãc p̃cipue ãt ꝛoroaster: iccirco q̃cunq; in arte periti sũt magi appellãtur: & ipsa ars magica q̃ romanorum legibus exerceri prohibet. Cuius rei nõ ignar⁹ Vir: ipsã se excusãtẽ iducit diodorẽ his uerbis: Testor cara deos & te germana tuũq; dulce caput magicas iuntas accingier artes. Quis deus: q̃ potentia de⁹. Pegasus: ut breui re uniuersam percurrã in extrema libya phorci dei mari tres fuere filię excepto nympha: hę ut placet hesiodo: stheno: euryale: & medusa fuerũt q̃s gorgones appellãt. Ouid. ãt duas ponere uidet: dicit. n. Cuius in introitu geminas habitasse sorores nisi forte dixit genias, i. eodẽ partu q̃ditas q̃si trigẽinas. Sed uno tãtũ oculo prędite quo muto & p uices utebãt. Medusa q̃ a castissime palladis tẽplo cũ neptuno cõcubere ñ erubuit: ipsa pallas crines pulcherrimos in deformes âgues mutauit. Eidẽ deinde caput a pseo ionis filio abscisũ é. Sed ex medusę uero emicuerũt duo filii chrysaor sic noiatus: q̃ aureũ ensem manu teneret: & pegasus equus alatus q nomẽ sortit⁹ é a fontib⁹ & fluxib⁹ oceani: apud quos é ortus. Naz grẽce fons πῖλλη dicitur. Chrysaor ãt ad cęlos ascendit: tonitrũ & fulmẽ ioui ferens. Pegasus uero in mõtem cliconez euolauit: & ungula uertice pcusso fontẽ pduxit: q ab eo pegasius é dictus. Hinc Iuue, Ripa nutritus in illa: ad quam gorgonei plapsa é pẽna caballi: & Persi⁹. Nec fontẽ labra plui caballino. Nec de pegasso Sũt q̃ dicãt ipsũ igneũ anhelitũ habuisse & ferreos pedes: de hoc Ouid. Huic ẽr supra nubes & sub sidera lapso. Cęlũ pro terra pro pede pẽna fuit De fonte autem sic idem Ouidius, Vero tamen fama é: & pegasus huius origo fontis propter hunc fontem in signuz cęleste qđ ex. xv. stellis micat: & equus dicitur conuersus é. Ouid. Iãq; idignanti noua frena receperat ore. Cuz leuis a ouias ungula fecit aqs. Nunc fruit̃ cęlo quod pẽnis ante petebat. Et nitidis stellis quinq; decẽq; micat. Bellorophona autem glauci filius fuit & ephirẽquã deinde corinthus horestis fili⁹ a se corinthũ noiauit: regnauit: Mox apręto argiuorũ rege regno exitus apud illum degebat. Sed fuit pręto uxor Sthenoboea siue Antia: quę amore bellorophontis capta cum ille assentiri nolet amorem in odium uertens: illum apud uirum tanq̃ q uim afferre uoluisset insimulauit. Non substinuit rex eum perdere: sed illum cum epistola ad iobatem socerum misit: in qua & crimen hominis narrabat & ut illum interficeret rogabat. Sed neq; iobates hominem perdere ausus misit contra chimeram sperans ab ea interfectũ iri: quo tempore dicunt illum pegasum alatum equum ascendisse: & illius auxilio monstrum chimerã interemisse. Fuit enim chimera filia typhaonis & echidnę monstrum horrendum. Igne enim euomebat & tribus insurgebat capitibus: quorum primum leonis postremum draconis: medium autẽ chimerę, i. capre erat. De quã hesiodus ὡς p ὃσ σ' ἔλεὼ ὄτι σ' τέλα ῥῶκὸν μέμι ἄξε χ ἰωαι ῥά hęc ante q̃ perderetur exorto cane gerionis & sphingem & leonem nemeum peperit sed tamen de chimera & pegaso aliquid é quod ad hystoriam referri possit. Nam in lycia dicũt montem fuisse chimeram leonibus serpentibusq; inhabitabilem. & cuius e uertice flãme sępe apparerent: quem bellorophon his feris purgatũ habitabilem reddidit. Mons iste lyciam a caria diuidit. Superauit preterea solimisios cum q̃bus iobates bellũ gerebat. Superauit & amasonas in regnũ illius irruentes: qua uirtute ita sibi iobatem reconciliauit ut non solum pepercerit: sed alchumenem alterã filiã uxorẽ dederit: hoc altera q̃ prẽti uxorem dixim⁹ ita iniquo tulit animo: ut sibi ipsi mortem consciserit. Plini⁹ uero scribit primũ a bellorophonte inuentum esse equo uehi: sed & in ethiopia dicit Plini⁹ esse equos pẽnatos & cornib⁹ armatos: quos pegassos uocãt. Albert⁹ ãt magn⁹ addit aial eẽ horrẽdũ: neq; tũ suis alis uolare: siz illis ad cursũ adiuuari: & oes bestias illũ horrere: ipsumq; oibus eẽ infestũ prẽsertim hoibus. Sed ut q̃q; ad interpretationẽ nostrã redeã concludit poeta q̃ uix illum expedire possit pegasus ab illa chimera .i. a muliere illa q̃ ita horenda sit fera: ut non possit superari a bellorophõte & a pegasso: ut superata é chimera lycia. Ergo sua feritate multiplicẽ belluã & flãmis armatã supabat hęc meretrix.

Quanta laboras caribdi
Digne puer meliore flamma
Quæ sagas qui te soluere thessalis.
Magus uenenis, quis te poterit deus
Vix illigatum te triformi
Pegasus expediet chimera

magus

pegasus

Chimera

Ode dicolos & metrum primo uersu heroicum exametron: secundo heroicum tetrametron. Hortatur homines ad bonas artes acquirendas. Nã quis docti indoctiq; pariter moriantur: tamẽ hoc meliori causa sunt docti q̃ posi morte uiuunt fama. Snia grauis & ex media phia deprompta. Citat primum architam tarentinũ pytagoreũ phũm: qui in litore sepultus maiorẽ a nauigantibus sepulturã peteret. Architas Tarẽtinus pythagoreus nobilissimus fuit: Hic plato cum a Dionysio necandus esse per epistolam eripuit: ut ait Lertius. Admirationi habitus est in omni uirtutum genere: Septies suę ciuitati prefectus est: cum ceteri plusq̃ annum imperare lege phiberentur. Refert aũt aristoxenus exercitũ tarẽtinorũ sub hoc duce nunq̃ fuisse supatum: & cum aliquando inuidię cedẽs sese imperio abdicasset. exercitus in hostium dictionem uenit.

GE maris & terrae nũeroq; carẽtis harẽae
Mensorem cohibent archyta
Pluris exigui prope litt⁹ parua matinũ
Munera: nec quicquam tibi prodest
Aereas tẽptasse domos: animoq; rotundum
Percurrisse polum morituro.
Occidit & pelopis genitor conuiua deorum
Tithonusq; remotus in auras.
Et iouis arcanis minos admissus habentq;
Tartara panthoidem iterum orco
Demissum quamuis clypeo troiana refixo
Tempora testatus nihil ultra
Neruos: atq; cutem morti concesserat atrae.
Iudice te non sordidus auctor
Naturę ueriq;: sed omnes una manet mors.
Et calcanda semel uia leti.

GEt maris & terrę: id. n. est geometra. Numeroq; c. sic & Vir. Quẽ q̃ scire uelit libyci uelit æquoris idẽ Discere q̃ multę zephyro turbẽtur harenę. Mensorem: quia in arithmetica & geometria peritissimus fuit. Parua munera: paruũ sepulchrum: qd munus & offitiũ mortuis uiuentes prestant. Littus matinum: alii apulię montẽ: alii plana calabrię dicunt: Cum aũt dixit mensorẽ maris & terrę: expressit ipsum nomen: nam geometria ὁ τῆς. i. terrę μέτρ pὸν. i. mensura: Aiunt aũt geometriã primũ apud ęgyptios repertã: Nam cũ singulis annis nilus inundãs ita limo omnia coequaret ut abeunte deinde illo lites de agris quoniam nullus termin⁹ appareret exoriręt: coepti sũt agri per lineas & mensuras diuidi & adnotari: Cuiusq; sacerdotũ ea erat. Hi ergo huius artis auctores fuerunt q̃ deinde a pythagora ad græcos est trãslata. Aereas tentasse domos: quia & astrologię sciẽtissimus fuit. Ergo domos aereas. i. cęlum & sidera Vir. Panditur interea domus oĩpotentis olympi.

Geometria

Morituro. q. d. non fuerat tantopere laborandũ: si tibi erat nihilhominus moriendũ. Occidit respondet pro archita. Sẽtentia est: cũ more sit cõis omnibus nec sint soli docti qui moriantẽ: sed etiã magni reges & qui multũ laboris: ut imperium obtinerent susceperunt: nõ esse recusandum labores: ut doctrina acquiratur: cum ipsa dignior sit q̃ imperium.

Tantalꝰ

Genitor. p Tantalũ intelligit: hic filiꝰ iouis fuit ex plotide nympha & rex phrygũ erichthee athenis regnãte: Deos icõ uiuiũ recepit: & illis pelopẽ filiũ epulandũ posuit. Diodorus dicit illũ i paphlagonia habitasse: opibusq; & gloria fuisse insignem: & patri ioui adeo familiarem: ut oia illius arcana teneret. Verũ cum ille more hominũ tantam fortunã ferre nesciret: & hominibus deorũ arcana manifestauit. quo flagitio ad inferos detrusus ea pœna: ut usq; ad mentum insurgant aquę. & in labia usq; dependãt poma: & tñ magna sitiatq; fame neq; bibere neq; eẽ possit. Minos iouis & europę filius: leges cretensibus dedit: seq; prius in antro recondidit: & cũ iouẽ loqui finxit: ut populo suaderet se ex iouis uoluntate oia gerere. Iustitia insignis fuit: & in re militari: primusq; bellũ nauale exercuit: Sed ꝓpter iustitiã hominis finxerunt poetę ipsũ apud inferos iura dare. Iouis arcanis: siue quia: ut dixi: de iouis sinia leges tulisset: cum illius arcana nouisset: Siue iouẽ pro plutone posuit a quo institutus sit iudex apud inferos. Nã pro plutone iouẽ ponitestatꝰ Vir: sic. Sacra ioui stygio q̃ rite incepta paraui. Ergo ioui. i. plutoni. Panthoidẽ: refert acron porpyrionq; pythagoram dixisse aiam q̃ in eo erat in bello troiãno fuisse in euphorbio panthoi filio: & a menelao interfecto: indeq; migrasse in homerũ: & ab eo in se. Addũt postrẽo q̃ a pythagora in pauonẽ uenerit & a pauone in enniũ unde & Persius. Quintus pauone ex pythagorco. Laertius aũt scribit se apud heraclitũ ponticũ legisse pythagorã de se dicere solitũ q̃q; acthalidẽ fuisse qui mercurii filius putaret: & a mercurio admonitũ ut qcquid uellet preter immortalitatẽ peteret: petisse: ut oium cõtingentiũ uiuus mortuusq; meminisset: idq; sibi cõtigisse: ac longo tẽpore post in euphorbium uenisse: & in troiano bello a Menelao fuisse interfectũ. Et euphorbiũ: euphorbius aũt dixit se aliquando acthalidẽ fuisse: & a mercurio accepisse: ut longa circuitione uagaret: & in quas uellet aut arbores aut animãtes migraret: Sed mortuo euphorbio migrauit in hermotinũ sua aia: q & ipse cũ fidẽ uellet facere ingressus apollinis fanum ostendit clypeũ iã putrefactũ: & cuius sola duraret eburna facies: quo in bello troiano usus fuerat. Mortuo hermotino in pyrrhũ deliũ piscatorẽ migrauit: qui memorauit çtalidẽ euphorbiũ & hermotinũ fuisse: ac postrẽo se eẽ factũ pythagorã Panthoidẽ euphorbiũ panthoi filiũ iterũ: nã prius cũ achilles fuisset & nũc cũ euphorbius. Testatus tẽpora troiana. i. tẽpore troiani belli refixo clypeo. i. annulso ut pauloante dixi. Et cũ ostenderet clypeũ se interfuisse bello troiano testabat. i. testimonio clypei cõprobabat q̃ ipse nihil morti cõcesserat. Vltra neruos & cutẽ. i. ultra corpus q̃ solũ corpus pierat: animus aũt immortalis manserat. Cutẽ in homine solo dicimus: pellẽ uero in brutis. Iuuenal. Et dura pro cute pellẽ. Iudice. t. n. s. au. Nã ętiã architę iudicio qui pythagoreus fuit oia essent pythagorę cõcedenda in

his quę ad inuestigandum naturam pertineret. Nam tāta fuit auctoritas pythagorę apud suos: ut satis his esset dicere ille dixit. Non sordidꝰ sed nobilis. Sordidus enim pro ignobili ponit: Sed de hoc in inferioribus. Naturę uerique, i ueritatis que ē in natura. Vna nox. i. non dissimilis nox. i. mors. Vir. In eternam claudūtur lumina nocte. Furie elegantissime & uerissime: nam nisi furore perciperent humane mētes: neq; de imperio neq; ď diuitiis ferro certaret homines: sed de iure disceptarent. Nā uis feraru ẽ oratio hominis. Ergo increpat hoies q ad bella non coacti descendunt. Toruo: cōuenies epithetū ē martī: & deum ꝓ bello cuiꝰ ipse deꝰ ē: posuit. Spectacula ludos: nā cędes ea uoluptate spectat mars: q̄ nos ludos spectare solemus.

Dant alios furiæ toruo spectacula marti
Exitium est auidis mare nautis.
Mixta senum & iuuenum densātur funera. nullū
Sæua caput proserpina fugit
Me quoq; deuexi rapidus comes orionis
Illyricis comes obruit undis
At tu nauta uagæ ne parce malignus harenæ
Ossibus & capiti inhumato
Particulam dare. sic quodcūq; minabitur eurus
Fluctibus hesperiis uenusinæ
Plectantur siluæ te sospite: multaq; merces

Spectaculū āt & ludos q spectatur: & locus ubi spectant, & cętum illorū q spectant: significat. Auidis cupidis & auaris: nā nisi auaritia traherent: periculis se nequaq̄ exponerēt. Quāobrem & ambitiosos & auaros per transitum carpit. Mixta senū uariis ętatibus & uariis generibꝰ mortis petūt homines: sq̄ tñ oēs pereunt. Sęua proserpina nullū caput fugit hypalage ē. i. nullum caput fugit ꝓserpinā. i mortem. Ponit enim deam infernā & defunctorū pro morte. Proserpina autē filia iouis ex cerere fuit. quę dū in sicilia flores legeret: a plutone ad inferos rapta: & in coniugem assūpta ē. Sed ut ait Eusebius Pamphiliꝰ proserpina quā greci persephonem nomināt. ius seminum est: quā pluto. interna uis solis ad se rapit. hęc ét φῆς περφάττα a grecis dicit. Me quoq; d. r. co. o. notꝰ meridianus uentus. Comes orionis: qa orion in orru suo uentos pluuios & tępestates gignit. Vir. Nimbosus orion. Orion signum celeste ē ante tauri uestigia: sic grece ab aquarū inundatione dictus: q̄ eius tępore hyems hꝫ ortū: & mare ac terras tempestatibus turbat: ὄρι γὰρ enim turbo & concito significat. Latini iugulā dicūt: q̄ sit ut armatorū gladiꝰ stellarum fulgore terribilis. hinc si fulget serenitatem: si obscurat tempestatem significat. Hesiodus hunc neptuni filiuꝫ dicit: eiq; a patre datum ut supra fluctus quemadmodum supra terram ambulare liceret: Sed illū oenopion ꝑa filiam suaꝫ uitiarat excicauit: & a suis finibꝰ pepulit. Orion āt in lenum profectꝰ a uulcano equū accepit: quo ad ortꝰ solis uectus uitia a sole recepit. inde in oenopionē cōuersus ē: sed cū non posset eum inuenire: incretam profectus īmodice uexatione utebatur: & cū a diana corriperetur minatus ē se nullā ferā relicturū. Quapropter tellus scorpionē produxit cuiꝰ morsu orion periret. Hoc fingunt oriente cęlesti scorpione signū orionis occidit. Sed redeo ad fabulā q̄ a ioue ob uirtutē in astra relatus dicit. Habet stellas in capite claras tres: in singulis humeris singulas claras: in ďxtro cubito obscuram unam: in eadem manu: una in zona tres: in gladio quem manu gerit tres: in singulis genibꝰ singulas. Nec tamē desūt fabulę: q̄ illū iouis neptuni & mercurii filiū uelint. Aiūt: n. ab hyrco sene liberaliter hos deos acceptos iussisse: ut peteret quod uellet & illū petisse ut cū iā prima defuncta uxore aliā ducere nolet: darēt filiū sine matre: deosque tauri quem illis imolauerat coriū urina opplerūt & humi defodi ad decem usq; mēses iusserūt: ac exactis decē mensibꝰ orionē inde in lucē uenisse dicūt: comitēq; dianę fuisse: & oēs feras ꝑdere statuisse. Terrā uero irātā immisso scorpione eū ꝑdidisse. Dianā t insidiis trāstulisse una cū cane suo quē syrium uocāt. Poeta noster alibi a diana illū occisū sagittis dicit: qa eius cōplexum optauerat. Lucanꝰ nō sagittis sq̄ scorpione immisso ab ea cęsū scribit. Alii oenopionis filiū hunc uolunt imensę proceritatis hominē & uenatorē. Sed qa filiā oenepionis uiolasset: ab eo fuisse occecatū: sq̄ ab oraculo iussū ut ꝓ pelagus ita ad orientē tenderet: ut semp oculorum cōcauitates radii solares subintrarēt. Accessit itaq; ad cyclopas ipsorū fabricātiū sonitū audiens ducente sene: & ab uno corū humeris iposit⁹ iussa oraculi pęgit: luminaq; recepit. Erat oenopion sicilię rex: & eius filiꝰ orion ꝓ qetē a uenere accepit ut eā cui primū obuiā ficret āplecteretur. Itaq; de antro surgēs obuiauit cādiope sororiquę & ipsa uenatrix erat: & ex ea hippologum genuit. Mox a patre exul factus cū candiope & filio in thraciā nauigauit: ubi subactis incolis neptuni filiꝰ ē habitus. Deuexi in qa in diuexa parte cęli ē. Illiricis undis illyrico sinu qadriatici maris pars ē ab illyria denōiatꝰ colpus. i. sinus Venetię appellatur. At tu. n. alloq; ꝑter nauigāte: oratq; ut sibi tumultuāte tumulū sine ipēsa faciat. Ne parce. i. abūde utū harena ad sepulchrū. Nā parcere dicimus uel oio abstinere uel modice uti. Vir. Parce metu cytherea: inde parsimonia. Huius uerbi ꝑteritū ē peperci: sed prisce ét parsi. Parcꝰ at unde uerbū uidet esse secūdū. C. bassū dicit q̄si pars arcę: qa sua ita custodiat ut cōseruat arca quę in illa sunt. Gellio āt uidet q̄ parcꝰ ab eo q̄ paruū parūq; sit dicat. Malignus nō oio malignū affirmat. sq̄ qui sit futurus malignꝰ si parcat. sic Vir. Ni frustra auguriū uanū docuere patentes. i. qui essent uani si frustra docuissent: & Iuuenal consiliū laudo artificis si munere tāto: ꝑcipuā in tabulis cęrā sensit abstulit orbi. i. q fuisset artifex si abstulisset. Ossibꝰ & capiti. i. corpori. Maxime āt hoc illū optare inducit poeta: quia aię quorum corpora sepulta nō essent acherone nō trāsportabant. Vir. Hęc ois quā cernis inops inhumataq; turba ē: nec ꝑtas horrendas ripas nec rauca fluenta. transportare prius q̄ sedibꝰ ossa quierunt: centum errant annos uolitantque hęc littora

circum: tum demum admissi stagna exoptata reuisunt. Sic comprecantis est: rogat enim ut omnis uentorũ uis a nauigantibus in siluas auertatur. Venusinę: quia uenusia q̃ utrũ apuliæ an calabriæ sit dubitat: habet magnas siluas. Sed tñ spẽ; põit p genere. Te sopite: te icolumi. Plectãt: puniãt agręco uerbo πλήκτω. i. pcutio. Vñ plaga. Multa merces: multa pecunia redacta de mercibus. Est. n. merces huius mercis quicquid uendit emit uel lucri cã. Merces uero huius mercedis: premiũ uel pretiũ qđ datur labori. Inde mercẽnarii qui mercedis cã laborẽ subeunt. Mercatura ars ẽ: & mercator qui mercaturã exerceat. Vnde potest: quasi dicat undecunq; è occasio. Aequo benigno & fauente. Nec temere nauigantibus placare cui ioue & neptunum

Nã iuppiter aer est a quo sũt tẽpestates siue turbulentę siue tranquillę. Neptunus uero mare potest nauigantibus tranquillũ pręstare. Custode tarẽti. Porphyrion ait q̃ pallantes Neptuni filius Neptumno & Herculi templũ tarenti cõdiderat. Vt Seruio aũt placet Taras Neptumni filius hoc paruũ oppidũ cõdidit: Sequẽtibus deinde tẽporibꝰ cũ lacedemonii assiduis bellis in frequẽtia ciuiũ laborarent pmiserunt ut uirgines uulgo uiris admiscerent: & qui inde nati sũt cũ patres ignorarent parthenias tę sũt noiati: quasi e uirginibus nati. Hi igitur inopia & pudore simul premẽte cũ adoleuissent patriã deseruere: & duce Phalãto qui octauꝰ in genere fuit ab hercule in calabriã enauigarunt. Ibiq; hoc paruũ oppidũ offendẽtes auxerũt: prisco tñ nomine tarentũ appellauerũt. ergo custode tarẽti uel pp tẽplũ de quo dixi: uel quia eius filius cõdidit. Negligis cõmittere fraudẽ. q. d. Negligentia ductus cõmittis fraudẽ. i. defraudas me sepultura: quã humanitatis officio pręstare teneris: sitq; commissus scelꝰ nociturũ tuis posteris: q̃uis imeritis: & sic acrius admonet ne uelit sua negligentia oriturus ex se nocere: Nã parentes sępe mãgis mouent filiorũ: q̃ suo dãno. Quẽ locũ nõ prętermisit uirgilianus iuppiter in iis q̃ p mercuriũ mandauit ęneę

Vnde põtest tibi defluat æquo
Aioue: neptunnoq; sacri custode tarenti.
Negligis immeritis nocituram
Postmodo te natis fraudem cõmittere: sors &
Debita iura uicesq; superbæ
Te maneãt ipsum: precibus non linquãda multis
Teq; piacula nulla resoluent:
Quamquam festinas non est mora longa licebit
Iniecto ter puluere curras:

Ad iccium ode. xxix.

Tricolos:

Ici beatis nunc inuides arabum
Gazis: & acrem militiam paras.
Non ante deuictis sabaeis
Regibus: horribilique medo
Nectis cathenas: quae tibi uirginum
Sponso necato barbara seruiet.
Puer quis ex aula capillis

Dixit. n. Si nulla accedit tãtarũ gloria rerũ: Nec sup ipse sua molit laude laborẽ: Asciio ne pater romanas iuuidet artes

Post mõ secũdũ Prisciani hęc prępositio apud ãtiquos seruiebat genetiuo. Vicesq; supbę. i. pene secũdũ priscianũ Seruiꝰ etiã pugnas dicit significare qa p uicissitudinẽ pugnet. Sic Vir. Testor i ocasu uestro nec tela nec ullas uitauisse uices. Piacula. purgatoria sacrificia: alias seclus qđ piaculo. i purgatiõe egeat. Quãq̃ festinas psuaserat ab honesto & ab utili nũc etiã a facili. Licebit Iniecto ter puluere curras: Nã & hoc genus ẽ sepulturę. Vir. Aut tu mihi terram iniice nãq; potes: portusq; reqre uelinos. Ter. Quia ter manes uocãt. Vir. & magna manes ter nocte uocaui.

Metrũ ẽ duobꝰ uersibꝰ alcaicũ. Tertio dimetrũ nouenariũ iambicũ hypercatalecticũ. Quarto pyndaricũ: Grauiter sęue teq; Iccii familiarẽ suũ ꝑ hędit: q coęptos undiq; pẽnetri libros ut stoica philosophia cognosceret armis pmutet: ut militia auaritię cã sequati. Carmẽ è sublime & nõ minori copia q̃ grauitate illustratũ. Beatis diuitibꝰ: qa uulgus forti citatẽ in diuitiis colocat: Iuuenalis. Quos euehit optata summi nũcia ,pcessꝰ uectulę uelica beatę: Vel dixit beatis: quia illa pars arabię qua sebęi sũt: foecix dicit. Gazis uocabulũ è: neq; gręcũ nec latinũ: sed pscũ: & quoniã populi illi ditissimi fuerũt poetę cũ ãplas diuitias uolũt ostẽdere: gazas dicũt. Sic Vir. & troia gaza pandas. Inuides. q. d. nõ cõmoueret te cupiditas auri: nisi te aliorũ diuitię stimularẽt. Propterea q; uerissime diuꝰ hirronymꝰ dixit oculi sũt per quos pauptatẽ ferre nõ possumꝰ: Vitupat ergo ꝓpositũ hois qa nõ suscipiebat militiã pp animi magnitudinẽ: sed cõtra pp auaritiã q̃ a pusillanimitate ꝓuenit. Vũ & senes & mulieres qa minorẽ animũ hẽnt auariores sũt. Arabũ. Est arabia iter assyriã & ęgyptũ. Eius ps ad orientẽ spectãt nabatea dicit. Oui. Eurꝰ ad aurorã nabatheaq; regna recessit. Regio preciosa è & penuria aq̃ laborat: & putei q̃ sũt de idustria ab incolis occultant: ne inimicis hostibus potũ prębeant. Quę uero ad meridiẽ uergit ea feracissima è oium aromatũ: & foecix appellat arabia. Tus i primis fert sabęorũ regio qđ nusq̃ alibi nascit. Dicũturq; sabęi uel ἀπὸ τοῦ σαβάζειν. i. sacrificare pp tus uel a saba regionis metropoli. Nõ deuictis a romanis. Nã olim ab Alexãdro uicti fuerãt: In quo occulte iniicit metũ: Nã magis metuẽdi q nõdũ deuicti fuissẽt. Nectis cathẽnas facis: nã cathena. n. ex nexu annullorũ è: Vũ nomẽ sũpsit. Nã cathea è a capiẽdo dicta: qa in ea ãnulus ãnulũ capit. Quę tibi uirginũ. i. q̃ pulchra: Et è idignatio. q. d. è pulchritudo puellę digna cã: q̃ & phiamo mittas: & piculũ subeas preserti adiũcta crudelitate: q̃ a phõ aliena cẽ debet. Nã poteris tũc uirgine cũ sponsũ necaueris: & cũ hęc oia feceris tũ erit barbara ergo & barbaricis moribus. Stultissima igit militia q̃ ab auaritia aut uoluptate ꝓueniat: & piculũ graue afferat & premiũ tã leue tũ cũ crudelitate prębeat. Nęcato: qđ sine tuo piculo nõ fiet. Puer

quis q d.ponam⁹ ꝙ rapias puerũ regiũ q̃ sit tibi pincerna:putas ne hoctãti uẽ phiam deseras. Aula.regia domus ẽ apud latinos. Vir. Illa se iacter i aula ẽolus. S3 uidet eẽ abeo qđ ẽ Αὖλή greece qđ nomẽ apud illos ẽt de caula q̃drupedũ dicit & caula ipsa i.stabulũ ab eo padditioñe c.litterę fortasse deducit. Capillis capillus q̃si capitis pil⁹. Vnctis unguẽtatis. Nã apud eos populos unguẽtũ reptũ ẽ qđ deinde ad greęos Alexãdro magno i psis res gerẽte traductũ est. Id.n.in seriniis deuicti darii repperũt macedones. Ad ciathũ.ad pocula. Sericas.i.doct⁹ optie sagittare q̃ arte plurimũ ualẽt seres populi:uicini pthis.de qb⁹ supra dixim⁹. Qđ ât sagittis ualeât oñdit. Vir. N i geor.ait. Velleraq3 ut foliis depectẽt tenuia seres:& paulo ifra Vbi aera uincere sũmũ Arboribꝰ haud ullę iactu potuere sagittę Et gẽs illa qđ supris nõ tarda pharetris. Quis ne get arduis. Admirabũdus hęc dicit. Et ẽ locꝰ uirgiliano illis similis iũgẽt iã gryphes eqs:ęueq3 sequenti Cũ canib⁹ timidi ueniẽt ad pocula dãmę q d. spari oium rerũ cõfusionẽ posse & naturę imutationẽ3 si lecꝰ adeo studiis phię dedit⁹ cõtrariũ uitę genus meat. Pronos.q p ꝓna & decliuia ferũt.: Cũ tu ordo oia i cõtrariũ mutabũt cũ tu uelis mutare libros paneti nobiles & coẽptos ũdiq; & domũ socraticã loricis hiberis:& p libros phiam intelligit & pelericas militiã:s3 ut re mirabiliore3 reddat multa addit. Est.n admirãda res phim phiam desẽrere. S3 facer3 fortasse hoc aut epicure⁹: aut alꝰ ex leuioribꝰ phię familiis. Aũt stoicꝰ cui⁹ dogma grauissimũ ẽ:et qđ socratis q moralis phię auctor ẽ prẽcepta mordicꝰ teneat quo mõ discrete:pręserti cũ adeo illi⁹ rei cupidꝰ fuerit:ut nõ emerit:s3 coemerit.i.emerit ex oibꝰ locis:ubi esset:& i suã bibliothecã cõgesserit: neq; id temere: sed cum electione: nam coemeret nobiles & non ignobiles panetii Paneti. Panetiꝰ rhodius nobilissimꝰ stoicę sectę philosophꝰ fuit & scipiõis magister & qnẽ Cicero: i iis q̃ de officiis doctissime simul & ornatissime disseruit imitatꝰ ẽ q busdã et iã q̃ ille uel reliquerat uel prętermiserat additis. Socraticã domũ. socrates athenięsis uir inocẽtissimꝰ:& q oraculo appollinis sapiẽtissimꝰ iudicatꝰ sit primꝰ phiam e cęlis i terras uocauit:atq; intra urbes adduxit.i.primis relicta rerũ cęlestium & ipsiꝰ naturę inuestigatiõe: in q̃ antiqores phĩ elaborãt de uita & moribꝰ disputauit. Ab coq; fluxerũt oẽs phõrũ sectę q̃s cõmediori loco latius p̃sequmur sed institutа socratis seueriꝰ q̃ cęteri stoici obseruare uidentur. ppeaq; adiunxit poeta socraticã domũ. Loricis.dicitur autem lorica quia loris alligata sit.

Ad ciathum statuetur unctis?
Doctus sagittas tendere sericas
Arcu paterno:quis neget arduis
Pronos relabi posse riuos
Montibus:& tyberim reuerti.
Cum tu coemptos undiq; nobiles
Libros paneti socraticam & domum
Mutari loricis hiberis
Pollicitus meliora tendis?

Ad uenerem glicera.ode.xxx:

O Venus regina gnidi paphiq;
Sperne dilectam cypron & uacantis
Ture te multo glicerę decoram
Transfer in ædem.
Feruidus tecum puer & solutis
Gratię zonis:properentq; nymphę.
Et parum comis sine te iuuentus
Mercuriusq;:

Describit quid ab apolline petiturus sit:

Ode.XXXI.

Quid dedicatum poscit apollinem
Vates? quid orat de patera nouum
Fundens liquorem, non opimæ
Sardiniæ segetes feraces:
Non æstuosæ grata calabriæ
Armenta, non aurum, non ebur indicum

Hiberis hispanicis apud quos optimę sint:& posuit speciem pro genere.

Glycerae glycera sacellũ ueneri. Poeta ât scribit tãq̃ epigrãma illi sacello i quo uenerẽ erat:ut relictis paphogni do & cypro i ędem glycere sibi dedicatã migret. paphi locꝰ i cypro ẽ. Vñ cicero i epistolis Oẽs tibi cõmendo cypros paphos pręserti:& Vir. Ipsas paphõ sublimis addit:sedesq; reuisit lęta suas. Paphi ât erat celeberrimũ illud tẽplũ ueneri dedicatũ de quo multa sũt apud herodotũ. Multo thure qa ut plurimũ de thure & floribꝰ ueneri sacrificabãt dicit ât thus & τὸ τύειν i.sacrificare. Vñ aspirat th. Alii tñ credũt ẽ dictũ a tũsis glebis q̃ ẽ arbore desillat & a fra sẽ iecta cõbibit:i eaq; cõlegat. Indeq; tusis gleb colligit. Decorã.q.d.qa decora ẽ & tibi sũmope cõueniẽs trãsferi ei illã. Acdẽ.recte posuit i singulari rẽplũ significet. Nã in plurali significat domũ. Trãsfer Migra. Feruidꝰ. Quia amor flãmas imittit. Gratię.de qb⁹ iã dictũ ẽ. Nymphe.harũ plura sũt genera: Nã q̃ maris sũt Nereię siue nereides appellãt q̃ fõtiũ Naiades:q̃ mõtiũ Oreades appellãt. Nã ὄρος mõs ẽ Sũt itidẽ Dryades siluarũ nymphę qa δρῦς ὄρεος quercus sint. Sũt Hãmadriades:q̃ cũ arboribꝰ & oriũt & occidũt. Sũt Napeę florũ. Parũ Comis.qa sine uetustate nulla ẽ comicas. Mercuriꝰ qa multũ ualet eloquẽtia ad amorẽ cõciliãdũ. Vñ illud discretũ faciebat amor. Apollinẽ tẽplũ dicauit. Augustꝰ:quõiã i pallo actiaco ab eo adiutꝰ ẽ:quẽ nũc rogat. Vel potiꝰ domi suę poęte illũ deũ i cuiꝰ tutela poętę sũt dedicarat. Nũc uero i pũti ode oñdit nõ pãbitionẽ:aut auaritiã infinita a dis peteda cẽ:s3 cia modęsta & subma.

Nam ut ait Iuuenalis orandū est:ut sit mens sana in corpore sano. Vates.De se tanq̄ de tertia psona loquit. Dedicatum uel quā ipse domi:uel Augustꝰ i palatio dedicauit.q.d.qd poscit ob huiuscemodi dedicationē. Nouū.q.d.uile ut oñdat deos pretiosa i sacrificiis nō q̄rere.Quoniā mēte sacrificātis nō genere sacrificii moueāt. Nō Feraces segetes nō feraces agri:Nā segetes qāq; terra ē Vir.Quid faciet lętas:qūq; fruges:Idē Hic segetes illic uēiūt felicius uuę. O pime fertilis & opulētę. Sardinię,Hęc ī sula ē i mari tyrrhēo & i pte mōtuosa atq; sterilis: Magna tñ eius pars agrū habet rebus oibus foelicē precipue tritico: Vñ horreū romāi populi oli habebat: Habitata oli ē ab Iolao qui secū illuc plerosq; herculis filios duxit. Aestuosę ppter magnos calores.In hac magna ē copia armētorū presertī equinorū. Indicū qa ex idia ueniūt maiores dētes & plures qa i idia & plures sūt & maiores ele phāti q̄ i mauritania. Vir.India mittit ebur:molles sua thurasabęi. Cullulis.sūt cululli ut ait Acron calices fictiles qbus i sacris utebāt pōtifices & uirgines uestales. Hic p urceolis & cōcis posuit. Re parata qa singulis ānis cū priora cōsūpta sint uina noua emit. Syria merce pecūiis exactis ex merce quā uel i syriā iportauerat:uel ide exportuerat.

Non rūra quæ lyris quieta
Mordet aqua taciturnus amnis
Prement calena falce quibus dedit
Fortuna uitem diues aureis
Siccet mercator cullulis
Vina syra reparata merce:
Diis carus ipsis:quippe ter & quater
Anno reuisens æquor athlanticum
Impune:me pascunt oliuæ
Mecycoreæ,leuesq; maluæ:
Frui paratis & ualido mihi
Latoe dones at precor integra
Cum mente:nec turpem senectam
Degere:nec cithara carentē.(Ad lyrā ode.xxxii.

Diis carꝰ:nā tot picula ad q̄ totiēs sua stultitia redierit:nō euitasset sic deorū beneficio. Athlāticū.q.d remotissimū.Et.n.pars aphricāi maris: & hic mediterraneū:hinc occeanū occupat suo noie: Nā i mediterrāeo a moluce fluminis hostio icipiēs i occiduum tēdit & rusicadā oppidū & septē fratres q montes sūt & abilā alluit: Inde occeanū:itrās. Tingem habet antęi oppidū:& mari ęthiopico terminat. Impūe:cū admiratiōe dictū q; suę stultitię & auaritię sęuiēti mari penas nō det: Mc.p.o nō potest auarus ēē cui tā tēuis tāq; parabilis uict9 satis sit.

Cycoreę herba ē notissima: Leues lubricę q̄ ūe trē lubricū faciāt,i.soluāt. O latoe o phoebe latōe fili. Dones tuo beneficio cōcedas Mihi ualido frui paratis.i.nolo plura acqrere :sed fac ut integra ualitudine cōstitutꝰ possi frui his q iā parauī:& ita ad ualitudinē corporis accedat integra mēs:gꝫ si mēs sana i corpore sano. Tur. sercēt.n.turpis qa delirꝰ rat & sic integritate mētis nec posset uti cithara dli

Oscimus siquid uacu i sub umbra
Lusimus tecum:quod & hūc in annum
Viuat:& plures age dic latinum
Barbyte carmen:
Lesbiō primum modulate ciui:
Q ui ferox bello tamen inter arma
Siue iactatā religarat udo(Littore nauem
Liberum & musas:uenereməq;:& illi
Semper hærentem puerum canebat.
Et lycum nigris oculis:nigroq;
Crine decorum.
O decus phœbi:& dapibus supremi
Grata testudo iouis,o laborum
Dulce lenimē mihi cūq; salue (Rite uocanti:
Solatur albiuꝫ ascorto neglectū. ode.xxxiii.

yricꝰ poeta lyre applaudit:cūq; laudat:et hortat ut cōcedat sibi aliqd ita cenare ut diu duraturū sit:Nec caret artificio:nā oñdit se oia parassę qbꝰ qd petit facile euenire possit: Nā nisi uacua sit poetę:nisi aliqua pueniat ex amēo loco uoluptas ieptus rei agēdę uidebit. Poscimꝰ:nā tibidediti iure quodā patere uidemur:& iecirco poscimꝰ:Nā poscere secūdū donatū ē iperiosę rogare patere ē cū precibꝰ: postulare ē iure:obsecrare ē per sacra rogare. Flagitare maioris ē uehemētię q̄ poscere.Ex postulare ē cū conq̄rimur i iurią apud illū a quo accepimꝰ:& habet i se reprehēsionē. Flagitare uidet nō sine crepitu uerborū addere cōuitiū.Cice.Quanq̄ cā postulat nō tō flagitat. Vacui ocios & sic cura:prębet ergo se idoneū mōlyra aspiret. Sub ūbra:locꝰ ē poetę accōmodatꝰ. Lusi ludere ē i re:iocari uerbis:ludere moueri. Ter. Sinite cōgrū i aq̄ ludere. Ité exercere:uñ latini dicūt qd gręci gymnasiū:& itidē scribere ut hic.& Vir.Ludere q̄ uellē calāo pmisit a gręstī:et alibi.Carmia q lusi pastorū.Acrō dicit poetas p uerecūdiā ludū suū laborē uocare. In hūc a usq; ad finē huius ānī. Et plures ergo dic carmē nō moriturū. Bar.o lyra nomē gręcū ē. Les.pp alcęū dicit q lesbiꝰ fuit:et qui poeta noster imitatꝰ ē solū i ea pte i q̄ ipse lusꝰ amoresq; describit: Vir.fuit ēt i re militari egregiꝰ:et q tyrānos e patria pepulit.Et presertī pytagū mithyleneū qui athenięses uicisse tādē gloriati sūt. Mo.participiū deponētis passiue ptulit:ē n.modulari carmē cū illi modū & numerū musicū damꝰ. Vir.Et modulās alterna notaui.Et carmia pastoris sicul mecu labor auēa.Oñdit āt poeta petitionē suā facilē cū lyra sua maiꝰ qddā alcęo prebere solita sit. Ferox audax & fortis. Inter arma:nā si ēt armis res leuiores tātus poeta admisceat nō dabit mihi uitio si idē faciā. Siue.i.r.u.l.n.Siue bella gereret:siue i portu qescęret. Libe.i.cōuiuia i qbꝰ uina q̄ liberi dona sūt celebrāt. Pucrum.cupidinē:q nusquā ab eo

diſce debat:nam ſemper amabat. Lycũ puerũ ab eo amatũ. Nigris o.nã nigredo pupillarũ i oculis laudat & apud priſcos ét in puerorũ capillis. O decꝰ phoebi:exaltat.n.phoebꝰ in cithara:q̃ illi rectori & moderatori reliquorũ luminum pp celeſtẽ harmoniã dat. Et grata.d.nõ.n.ſolũ hoium ſʒ ét deorũ cõuiuia illa exhilarant. Recte ât dixit dapes nã uoluit dapes deorũ eé & principiũ:epulas priuatorũ. Epulũ ét i ſingulari é qđ publice dat uniuerſo populo. Teſtudo qa primã i formã huius aialis facta é. O laborũ dul.l. Quid ergo illi deeſt ad laudẽ:cũ & phoebo oiuʒ rerũ pulcherrimo decus afferat et ioui maxio deo ſit grata:& laborũ ſit ſuauis mitigatio. Cũq; quo modocũq;.q.d.ét ſi nõ te digno carmine uocauero.

dapes
Epulũ
Epulũ

HIbi ne doleas plũs nimio memor
Immitis glyceræ:neu miſerabiles
Decantes elegos:cur tibi iunior
Læſa præniteat fide:
Inſignem tenui fronte lycorida
Cyri torret amor,cirus in aſperam
Declinat pholoen:ſed prius apulis
Iungentur capreæ lupis
Quam turpi pholoe peccet adulterõ
Sic uiſum ueneri:cui placet imperas
Formas:atq; animos ſub iuga ænea
Sæuo mittere cum ioco
Ipſum me melior cum peteret uenus
Grata continuit compede myrtale
Libertina fretis acrior adriæ
Curuantis calabros ſinus

Ad ſeipſum ode tric. XXXiiiit

PArcus deorum cultor:& infrequens
Inſanientis dum ſapientiæ

QVerũ é tribꝰ uerſibꝰ aſclepiadeũ:& quarto glyconiciũ. Hortat albiũ exẽplo aliorũ ut fortiori animo ferat ab amica ſperni. cũ nõ ſit eo dolẽdũ qđ tritã cõſuetudine apparcat: & ſibi cũ multis cõmune Exiſtat. Plus nimio memor. Nã cũ te nõ amat:nõ đbeas illiꝰ meminiſſe. Elegos qbꝰ de illa quereris. Nã elegia inuẽta é ut illo gẽe q̃rimonię exprimerent. Deinde ét & res iocũdiores ſcripſerũt in elegis poete.é ât dcã elegia q̃ſi luctuoſũ carmẽ:qa ἐλεγεῖον luctũ ſignificat. Fuit ât Sacadas argiuꝰ primꝰ q̃ elegias ad muſicos rithmos canere inſtituit. Horatiꝰ ergo uerſibꝰ ipariter iũctis q̃rimonia primũ. Poſt ét iũcta uoti ſnia cõpos. Quis tũ exiguos elegos emiſerit auctor. Grãmatici certãt: & adhuc ſub iudice lis é. Cur iunior:q̃reris.n.uũ ſit qꝺ illi quanto pfidior é tãto maiorẽ tribuãt pulchritudinẽ: cuʒ cõtraria mereamur. Inſigné argumentationibꝰ e grauioribꝰ phiç locis eductis ad leuiſſimas amatorias res ꝓbãdas utiẽ.ſ.nõ eé cã recuſãda q̃ nobis accidãt cũ multis cõia: qđ ꝓbat exẽplo lycoridis q̃ cũ pulchra ſit & uehemẽter cyrũ amet:tñ ab eo ñ amatur. Cyrꝰ ât declinat i aſpã pholoen.i. ꝓpẽſus é i amorẽ pholoes:q̃ erga illũ aſpa imitiq; ſit. Tenui anguſta et pua ſecũdũ acronẽ:quoniã frõs anguſta pulchrior ſit. Vel potiꝰ dicamꝰ tenui frõte.i.i q̃ tenuis & pellucida ſit cutis Apulis ſic Vir. lũgẽé iã gryphes eqs quoq; ſequẽti cũ canibꝰ timidi uenẽt ad poculꝺ. Sęuo cũ ioco:nã iocꝰ é cupidini ſęuire in hoics. Et ſimile é illi qđ de marte i ſupioribꝰ dixerat:heu nimis lõge ſtatiate ludo. Melior uenꝰ nobilioris mulieris amor. Grata: ẽ qa ſibi illa uices i amore reddat:ſʒ grã.i.iocũda:nã & ſi ab ea duriꝰ tractaretur:tñ nõ poterat nõ amare: neq; poterat non letari illa ſeruitute. Cõpede raro i ſingulari ꝓferẽ. Dicimꝰ.n.cõpedes qbꝰ pedes colligãt:quãadmodũ manicas qbꝰ colligãt manꝰ:q̃uis ét manicas dicamꝰ eã ptẽ ueſtimẽti q̃ manꝰ tegimꝰ. Et Vir. Et tunicę mãicas alii libertini hãt redimicula mytrę. Libertinę é hęc cõditiõis ꝺiſtinctio ut hoium alii libꝰ dicãt: alii ſeruꝰ: & liberorũ rurſus alii igẽui ſũt:alii libertialii libertini. Ingenui igit ſũt q neq; ipſi unq̃ ſeruierũt:neq; eorũ parẽtes. Liberti ât q qñq; ſeruierũt:ſʒ tãdẽ liberi ſẽ facti. libertini poſtremo nũq̃ ſeruierũt:ſʒ ex iis q ſeruierãt ſũt orti. Hęc fuit apud priſcos diſtinctio. Sʒ ſub cęſaribꝰ iter libertũ & liberũ ea erat dũtaxat differentia q̃ é iter ſubſtãtiuũ & adiectiuũ:ut diceret aliquẽ eé libertũ:& eiꝰ cõditionẽ libertinã eé. Quitil.i ſeptio loquẽs ſcđm cõſuetudinẽ ſuorũ rẽporũ dixit. Seruus é q cũ manumittit ſit libertinꝰ. Verũ audiamꝰ. Trãqllũ cuiꝰ hęc uerba ſũt i uita claudii. Senatũ é libertino filio tribuit:ſʒ ſub cõditiõe ſi priꝰ ab eqtre.o. adoptatus eẽt:ac ſic quoq; reprehẽſionẽ uerẽs:& appiũ cecũ ſui ſãguis ꝓ auctore libertinorũ filios in ſenatũ allegiſſe docuit ignarꝰ tpibꝰ appi & deiceps aliquã diu libertinos dictos nõ q manumitterẽt:ſʒ ex iis ꝓcreatos. Sʒ hęc apud iuriſcõſultos. Phi ât teſte Ariſtotele eſſe ét & libros & ſeruos a natura. Nã q igenio & cõſilio plurimũ ualẽt: corpe ât ibcilliores ſũt a natura ea rõe ꝓducti uidẽt:ut pręſint & iperẽt. Qui ât igenio nõ ualẽt:at robore corpis ualẽt:ſerui a natura ſũt:eoſq; ñ melioribꝰ obtẽpare decorũ é. Si ât ad uitã recte degẽdã reſpicimꝰ:quicũq; nõ ꝓcẽdũt rõe:ſʒ ferũt ptẽbatiõe:hi ſerui & uilliſſima mãcipia a ſauiẽtibꝰ hãt. Vq̃ illud é ſtoicorũ παράδοξον oẽs ſtultos ſeruos cẽ:& oẽs ſapientes libros. Sʒ ut ad ius ciuile redęã:erãt apud ãtiquos addicti q̃ ſpẽs eſſent ſeruitutis:q cũ iis nõ eſſet ſoluẽdo a prętore creditoribꝰ & uinciẽdos & domi ſuę ꝓ ſeruis hõdos adiudicabãt. Curuãtis q̃ſi erigẽtis. Sinꝰ.i.fluctꝰ. Vel curuãtis ſinꝰ qa littora oia curua ſũt. Sic ſępiꝰ Vir. littore curuo dixit:nã illud tũ ad ſe ad caietę recto fert littore portũ. ñ rectũ liꝰ oñdit:ſʒ qđ breuiori ſit uſi,nauigatiõis cõpẽdio. Fuerat qđ & a pricipio oñdimꝰ:& plurię eiꝰ ode atteſtãt epirurę ſecte aſtipulator nr̃ poeta. Nẽ iã grauiori ętate ſãiori ꝺcilio inſtructꝰ ꝓ qđã paliodiã cãtata recãtat. et ſectã ipiã religt. Metuʒ duobꝰ uęrſibꝰ alcaicũ:ctio dictrũ nouenariũ iãbicũ:q̃rto pyndaricũ. Pareꝰ auarꝰ é i hoc loco:qa ñ tãtũ colębã q̃tũ ſa

esse:alias est pareitas. Est enim parsimonia secundū phōs qua cauemus ne qđ dispendium ultramodū fiat:& res fami
liaris:quo ad fieri pōt siue cuiusq̄ iuria cōseruet. Et in frequēs:i.mō frequēs:hoc.n.erat epicureorū:Nā cū putaret de-
os hūana nō curare:neq; irasci:hoibus aliquo scelere:neq; moueri ulla uirtute uolebāt ipsos pp has res nō cē colēdos
Sed ꝓpter eorū excellentiā:idq; nō nisi paruo raroq; sacrificio. Quod aūt dii hūana nō curent secundū epicureos hu-
iuscemodi uersibus oūdit Lucretius. Ois.n.p se diuū natura necesse ē imortali quo sūma cū pace fruaē.se mota a nostris
rebus seiunctaq; lōge. Nā priuata dolore priuata piculis ipsa suis pollēs opibus nihil idigna nostris:Nec bene ꝓmeritis
capitur:nec tangit ira. Ergo poeta dū epicurius esse
ctus deos hūana curare nō crederet: & parce & ra
ro sacrificabat. Cōsultus doctus:posuit.n.cōsequēs
p ātecedenti:qui.n.docti sūt cōsuluntē hinc iurisco
sultos appellamus. Insanientis sapiē ie:atq; nulla
sapientia in saniēs ē:sed sapiā dixit ex opiniōe epi
cureorū qui suū dogma sapientiā appellāt: Dice-
bat n.epicurus se cē sapientē qui duobus maxime
malis mortale genus liberauerat:metu mortis cū
poneret animos mortales:& metu deorū cū oūde-
ret deos hūana nō curare: Hāc ergo putabat ille sa
pientiā q̄ ꝓfecto frustissimi es ē. Retrorsū uelada
re:trāslatio a nautis: qui cū aberrauerint retro na-
uigāt. Iterare cursus:nō q̄ p eunde cursū reuertā
tur:sed iterare cursū ē curtū & nauigationē rutus
istituere. Diespiter iuppiter diei pater:qui & in se
reno & in nubilo cēlo tonare cōsueuerit: Sunia est:
sūmo aliā nauigationē a priori & credo deos mini
me negligere hūana sed curare:cū uideā iouē p se
renū tonare & mutare ima sūmis. Igni corrusco
idest fulmine. Diuidēs:qa disiūpunt nubes in ful
mine. Egit equos cōantes p aera:loquit ex opinio
ne uulgari:qui credūt iouē cū tonat equis cēlū per
currere. Purū serenū:nā q̄ tonet nō mirū est:sēd
q̄ tonet in serenitate unde in libris augurū hoc p
monstro notabat. Quo iouē:& p hēc oūdit ola
ex arbitrio dei administrari. Bruta imobilis:nam
aqua a luna:aer a quinq; stellis ignis a sole mouet.
Terra imobilis manet qa cū durissima sit nō potest cōmoueri inflexiōe stellarū. Styx palus inferna. Vir. Alligat &
nouies styx interfusa cohercet. Sedes tenari.i.infernus. Tenarus tamen ꝓmontorii est laconicēq; regionis iuxta ma
leum sinū:cuius in radicibus hiatus antraq; sunt per quē putant ad inferos esse ingressum: Vnde pro inferno ponit.
Athlanticus sinus de quo iam dictū est. Valet scilicet deus mutare ima summis.i.excolere eos qui depressi sunt.
Attenuant.i.ad minimā facultatem redigit. Insignis excellentes in summa erigit infimos:ac summos deprimit.
Hinc ab isto deo. Fortuna rapax.i.fortūa quē sua temeritate oia rapit. Apicem uertice quasi dicat nos omnia nō
putamus fortunę tanquam casu & fortuna cuncta prouenire:Sed quicquid potest fortuna a deo potest cuius nutu
cuncta reguntur: Stridore acuto quasi luctuoso:Nā qui suā fortunā lamentant:nō uocē:sed stridore acutū emittūt.
Hinc ab eodem ioue. Gaudet quia lętari putaē fortuna calamitatibus hominum. Posuisse pro deposuisse.

Consultus erro.nunc retrorsum
Vela dare:atq; iterare cursus
Cogor relictos:namq; diespiter
Igni corrusco nubila diuidens
Plerumq; per purum tonantis
Egit equos:uolucrem q; currum
Quo bruta tellus & uaga flumnia
Quo styx & inuisi horrida tenari
Sedes:athlanteusq; sinus
Concutitur.ualet ima summis
Mutare & insignem attenuat deus
Obscura promens.hīc apicem rapax
Fortuna cum stridore acuto
Substulit.hinc posuisse gaudet.

Ad fortunam ode.xxxvi

Diua quæ gratum regis antium
Præsens uel imo tollere gradu
Mortale corpus.uel superbos
Vertere funeribus triumphos
Te pauper ambit solita prece

Contraria superiori uidetur quā nunc scribit ode. In illa enim omnia fortunę ademerat & diuinę ꝓuidentię
attribuera: In hac tanē illi reconciliatus sit omnia reddit. Itaq; uel redit ad eos qui in fortunę casibus omnia
ponūt: Vel fortunā appellat ea quorū causā ignoram⁹. Sed de fortūa nō grāmatice sed philosophice isequēti⁹
tractabimus:ubi res ipsa nō solū postulare:sz flagitare uidebit. Antiū urbs latii:ubi religiosissime fortūa colebat: Ha
bebatq; tēplū multorū principiū donis nobilitatū. Prēses prompta & parata: Nōnunquā fauēs. Vir. Nec tā presentes
alibi cognoscere diuos. Quādoq; ieuitabile:nā q̄ iā uenere & presentia sūt:euitari nequēt. Vir. Prēsentēq; uiris in-
tentant oia mortē. Vel ꝓ etiā.q.d. nō solū quędā minora potes:sed hoc qđ maximū est. Tollere i altū efferre Vir. Mul
cereq; dedit fluctus & tollere uento. Alias remouere:nde. Tollite cūcta inqt. Ité nutrire, Teretius. Nā qcqd pepisset
decreuerūt tollere. Mortale corpus.q.d. homuncionē i quo nulla mētis animiq; uirtus apparet:qua cōmēdari extolliq;
possit:Sūt.n.quidā ita excellētes:ut sine difficultate fortūa extollere possint. Sed ii q̄ prēter effigiē corporis nullū ho-
minis uestigiū retinent magnū negociū exhibent fortunę. Non.n.illa ducentē sequūtur:sed ita sua mole oppressi ia
cēt ut & subuectādi:& suis humeris a fortūa portādi sint. Supbos triūphos:i.magna ipia nobilissimis uictoriis &
sūma uirtute parta. Mira ergo potētia si & eos in quibus nulla uirtus est ad summū gradū subuehit:& eos q̄ suis precla-
ris uirtutibus iā sūma iperia tenebāt deiicit. Funęribus ędibus ut sit cōsequēs ꝓuisędēti. Ambit anxius rogat

Ambire enim circuire é: sed quia cum regamus ipsos homines circuire solemus: iccirco dicimus ambire rogare. hinc ambitio & ambitus: qui excessus é: Nam in honoribus magistratibusq; petendis si modus ac mediocritas seruetur uir tus é. Sin autē modus exceditur cum aut maiora petimus q̄ deceāt: aut non quēadmodum deceat: uitium est & ambitio uocatur. Sed tamen & apud uarronem: & apud alios nonnunquā ambitio pro uirtute ipsa ponitur. Erat apud romanos lex ambitusq; in eos animaduertebat: qui in petendis magistratibus aut largitione: aut alia ratione suffragatores corrumperēt tentabant. Pauper ostendit salustianum illud. fortuna in omni re dominari: & in omni conditione. Bithynia species é pro genere. Bithynia autem proxima é ponto: uel: ut Eusebio placet: ca est quę pontus olim dicta fuit. Carpathium mare dictum a carpatho insula ęgypto propinqua i qua prothcus regnauit: qui etiam deinde ęgypti rex: est tactus. Lacessit prouocat. Nam uidetur irritare i se tempestates qui periculis marinis exponitur. Daci: histro finitimi sunt populi asperimi & bello seui. hinc illud. Et coniuratus discedit dacus ab histro. Ferox forte & robustum Virgilius. Gens aspara cultu debellanda tibi latio é. Purpurei: id est purpurati: purpureum enim dicimus quodtotū sit ex purpura: purpuratum uero purpura ornatum Purpura autem in exercitu duces tantum utebatur secundum quosdam: unde Iubarex mauritanus cū pompeianis copiis quibus Scipio preerat iunctus esset ea superbia fuit: ut aud erct interdicere purpura scipioni: affirmans satis esse i exercitu si rerū purpura uteretur. tamen & purpuratos legimus cos q apud principes dignitate anteirent. Stantem columnam: ipsum principem qui é tanquam columna: Est enim is quo substentetur populus: ut columna ędificium substentat. Quapropter & reges grēce στάσιλῆς dicuntur: quoniam sint basys & fundamentum populi. Ne populus frequens: constipatus odio principis. Concitet cessantes: idest eos qui impetum non faciunt Ad arma ad arma congeminauit: ut exprimeret merem concitati populi: qui sępius hoc nomen iterat. Sic Virgilius Arma uiri ferte arma. Frangat aut quia imperium super fragile sit. uel qa magnetes deterioratę fractę dicunt. Vir. Fracti bello fatisq; repulsi: Sęua crudelis. Necessitas. q d. quod placuit fortunę id inuentibile & necessarium é: ut necessitas fortunę subiecta dici possit. Clauos: snia é q̄ oēs cruciatus fortuna secū trahat. Trabales genus tormentorū eredo esse pedicas ligneas quę trabis instar fiunt. Cuneos: cunei proprie instrumenta sunt quorū primę partes acutiores sūt: ut quis rimulā facile intrent: sequētes āt latiores: & āpliores: ut q̄d acies illa, penetrare coepit hę penitus diuidant. Vir. in georgicis. Cuneis scindebant fissile lignū. Sed & in exercitu speciē aciei ad eā similitudinē instructā: ut hostiū ordinē disrūpat cuneū appellant. Dicūt ēt i rhetris cuneos loca in quibus plebs spectat. Sed & cōstipatam turbam cuneos dicimus. Virgilius in quarto ęneidos: per cuneos geminatus enim populi que patrumq;. Aenea. infrangibili. Sic Virgilius. ęneus axis. Vncus. Nam unco gutture perforato trahebantur noxii. Iuuenalis. Seranus ducitur unco. Et cicero. Vncus inpactus fugitiuo. Seuerus: proprie seueritas pars iustitię é qua iudex nihil omnino de supplicio remittit: neque a uero discedit: adeo ut uideatur misericordię contraria: quapropter p crudeli aliquando ponitur diciturq; seuerus quasi secus: idest iuxta uerum. Hinc dicimus assuescrare: quod é non rōnibus: sed uultus gestusq; quadam grauitate affirmare: ut apud Quintilianum apparet. Fides. nō ii in quibus é fides sequuntur fortunam. nam non esset illa fides sed perfidia: Sed sequitur fortunam fides: quoniā remota fortuna remouet fides ab hominibus: sacrificabat autē fortunę manu inuoluta albo pāno: ut notaret: ut p albedinē innocētiā puelam taciturnitatē in fide eē demōstrarēt pp quod Vir. in primo eneidos. Cana fides & uesta remo cū fratre quirinꝰ. Vel fortasse q̄ a canis senib⁹ colat. Pāno fortasse potiꝰ pānū dixit q̄ uestē qa uilior res é: pānꝰ q̄ uestis. Terē. in eunucho. pānis annisq; obsitꝰ: Et psiꝰ. Pānucia baucis. Et hic ipse i epistola. Alter mileti textā cane peiꝰ & angue uitabit chlamydē: morietē frigore si nō retuleris pānū refert: & sine uiuat ineptꝰ. In quo loco res apertiꝰ demōstrabit. Pāno. ergo qa fides a paupioribꝰ colit. Nec comitē ab Snia é q̄ quāuis fortunā fides sequat: nō tū illā deserit: etsi ipsa fortuna mutet. Vtunq; mutata. siue luctu siue paupertate. At uulgus, fidęs nunquam fortunam deserit quamuis ipsa mutętur: sed

Ruris colonus: te dominam æquoris
Quicunq; bitynia lacessit
Carpithium pelagus carina.
Te dacus asper, te profugi scythæ
Vrbesq; gentesq; & latium ferox
Regumq; matres barbarorum: &
purpurei metuunt tyranni.
Imperioso ne pede proruas
Stantem columnam: ne populus frequens
Ad arma cessantes ad arma
Concitet: imperiumq; frangat.
Te semper ante it sæua necessitas
Clauos trabales: & cuneos manu
Gestans ænea: nec seuerus
Vncus abest: liquidum ue plumbum
Te spes: & albo rara fides colit
Velata panno nec comitem abnegat
Vtcunq; mutata potentes
Veste domos inimica linquis:
At uulgus infidum: & meretrix retrō

Ambio

Lex ibitg

Trabales cuneg

Gencg assuero

uulgus:ideſt uulgares amici & omne hominum indoctum genus refugit. Meretrix ea eſt quę pecunia:& non amore corpus ſuum uulgat:ſed hic intelligas omnes qui cupiditate habendi & non beniuolentia amicitias ſectãtur. Per iura infida. Fugiunt cadis:ordo eſt. Amici doloſi ferre iugum pariter:ideſt amici qui dolo & fraude detractant ferre calamitates una cum amico fugiunt:ideſt relinquunt amicum. Siccatis cadis:exhauſtis cadis cum. Fece quaſi dicat expectant donec etiam fecem uini exhaurcant:deinde amicum relinquunt. Seruesiturum. Ordo eſt.o diua quę regis gratum antium ſerues cęſarem iturum. In ultimos.b.r.nam locus eſt ſitus inter ſeptemtrionem & occidentẽ aduerſus galliam in mari oceano propinquantibus:hęc inſula primo albion dicta eſt:deinde britannia.Quę inſula cum ſit in oceano ultima iure dici poteſt & ab orbe noſtro diuiſa. Hinc maro in bucolicis. Et penitus toto diuiſos orbe britannos. Hęc antea romanis incognita primum a Iulio cęſare in galliis bellum gerente uicta eſt:quamuis nihil huiuſcemodi mandante ſenatu. Quappcenſebat cato non modo triumpho honeſtandum:ſed potius poena afficiendum cęſarẽ: quę immães barbaros non ſine reipu.periculo iritaſſet. Defecit tñ britannia poſt mortem Iulii quam Cęſar recuperauit:Ergo & de parthis populis orientalibus:& de britannis triumphauit: Hinc Maro. Et duo rapta manu diuerſo ex hoſte tropheabiſq; triumphatas utroq; a littore gentes: Et magnũ profecto ſibi negocium fuit cũ germanis & britannis:ſed optima opera uſus è druſi ſui priuigni:Nã ſub uaro tres amiſit legiões:quę conflictũ adeo ipatienti animo tulit ut poenę media pierit:cũ ſępiſſime clamitaret Vare redde legiones. Examen:pprie nouã apiũ ſoboleexamẽ dicũt quã parentes ex ſuis alucrabẽ ad nouas ſedes q̃rẽdas exire cogũt. Vir.i prio ęneidos. Aut cũ gentis adultos educũt foetus. Itẽ ſiluũ in ſtatera ſeu lance qui quo pondus ſe uergit exit examen dicunt utrumque ab exeũdo. Hinc dicimus examinare ideſt diligenter inueſtigare tractum ab illa ponderatione. Recens examen:ideſt recentem iuuentutem.Ergo per tranſlationem nouum examen:ideſt nouam iuuentutem quę ad id ętatis iam peruenit:ut parentes ex urbe ad bella exire cogant:nam quod dixit Acron nouum examen:ideſt collectitium de omnibus militibus per ciuilia bella conſumptis potes fortaſſe non nullic placere. Neu Cicatricum prorumpit in querelam ex iis quę impie a populo romano in ciuilibus bellis geſta ſunt:Nam ſi quid egregium eſt geſtum quoniã cines & non in hoſtes ſęuierant infamiam pro laude inuenit.Ergo pudet cicatricum:ideſt pudet cum uideo cicatrices e uulneribus acceptis non pro ſalute patrię:ſed pro cuerſione libertatis:Quod coqueritur & Lucanus cum ait. In ſua uictrices conuerſum prelia dextras:Cicatrix autem dicitur caro calloſa pro cute inducta ubi hiatus uulneris quod iam coiuit:fuerat:dicta cicatrix quaſi occecatrix. Scelerum fratrum:ideſt ſcelerem quę in cede fratrũq; commiſimus & uel re uera fratrum:Ne reperti ſunt qui in prelio fratrem ab aduerſariis pugnantem interfecerint: Vndę Lucanus & propter hoc & propter affinitatem Cęſaris & Pompeii bella dixit plus quam ciuilia.uel dixit fratrum ideſt ciuium qui cum patria communis ſit omnibus parens fratres inter ſe ſunt putandi:Pectore ſi fratris gladium iugulo uel parentis:Condere me iuboas plenoque in uiſcera partu Coniugis inuita peragram tamen omnia dextra.Si ſpoliare deos ignemque immittere templis & cętera: Aut Lucanus quid refugimus. Nos Dura eſt per appoſitionem quaſi dicat nullum ſcelus prętermiſimus:quoniam ſumus dura ętas:ideſt crudelis ętas.Nam durum crudelem dicimus:quoniam nulla humanitate molleſcit:uel dura quaſi ferrea: Poetę enim per metalla ętates diuiſerunt: primamque quoniam iuſtiſſime eſſet auream dixerunt.Ouidius in primo methamorphoſeos. Aurea prima ſata eſt ętas:quę uindice nullo ſponte ſua ſine lege fidem:rectumque colebat.Secundam quia paulo deterior fuit ſed nondum multum deprauata dixerunt argenteam: Idem:Subit argentea proles auro deterior fuluo:pręcioſior ęre: Tertiam aeream quartam ferream De quibus Idem: Tertia poſt illam ſucceſſit ęnea proles ſęuior ingeniis:& ad horrida promptior arma non ſcelerata tamen: De duro eſt ultima ferro: Protinus irrupit uenę peioris in euum omne nefas fugere pudor:uerumque fideſque In quorum ſubiere loco fraudesque doliqué. In uidięque & uis & amor ſceleratus habendi. His igitur ſceleribus dolet poeta ſua ętatę premi. Quid nefaſti.i.nefarii. Vnde aquo tęplo quaſi a nullo. Metu deorũ q d qđ nõ ſollũ nõ abſtinuit mota pp religionẽ:ſed ne motu qđe deterrita ẽ. Quibus pepcit aris:expolitio ẽ i qua ſniam repetit candẽ ſed aliis uerbis;ut diu auditorẽ i re grauidi demoret. Otinã optat ut arma malo omiue fabricata quoniã i ciuis con

Per iura cedit fugiunt cadis
Cum fece ſiccatis amici
Ferre iugum pariter doloſi.
Seruesiturum cæſarem in ultimos
Orbis britannos:& iuuenum recens
Examen æois timendum
Partibus:oceanoq; rubro.
Heu cicatricum & ſcelerum pudet
Fratruumq;:quid nos dura refugimus
Aetas:quid intactum nefaſtum
Liquimus:unde manum iuuentus
Metu deorum continuit:quibus
Pepercit aris:o utinam noua

uersa sunt nunc melioribus auspiciis refabricentur ut uertantur in massagetas & arabes. a Noua in cude: quasi fo
liciua formata. Diffingas: pro refingas: ideſt de nouo fingas & fabrices. Ferrum retusum: arma retusa in bello ciui
li in messagetas: uel arabes, ideſt ut sit paratum non in ciues: ut in prima fabricatione: sed in hostes messagetas. Sunt
autem ii populi in scithia quos dicit Herodotus neque ferrum neq; argentum habere: sed auro ꝛcreque abundare. Ad
dit ꝙ uxores cómunes habent. Senes occidunt immolantque ac eorum carnibus uescuntur. Qui autem morbo subre
pti sint in iis se iacturam feciſſe dolent. Apud hos cęsus é Cyrus atque a Tamiri eorum regina caput intra utrem au
ro liquefacto plenum inclusum: ut aurum quod siti
erat: biberet. Metrum primo uersu glyconicum se
cundo asclipiadeum. Parat sacrificium pro reddito
Pomponii numidę quod uouerat si incolumis re
diſſet. Fidibus: nam in sacrificiis musicam adhi
bebāt. Virgilius in georgicis. Inflauit cuꝫ pinguiſ
eburnea cornus ad aras: Debito: quia uouerat. Di
uidit: ut multis sufficiant. Vltima hesperia: epi
theton discretiuum. hesperia enim italia dicitur a
rege hespero, dicitur etiam hispania hesperia ab hes
pero stella occidentali: nam uenus quando sole man
tecedit quamuis subsequi uideatur post occasum so
lis in occidente apparet & hesperus appellatur: &
ab hoc hispania: quia occidentalis plaga sit hespe
ria dicitur sed appellatur ultima: nostra uero Italia
magna. Sospes incolumis. fortasse a uerbo gręco
σῴζειν Actę pueritię: exacte pueritię. Dixit
pueritię per syncopem metri causa ut restaret solus
dactilus. Rege patrono. Iuuenalis. Optima sil
uarum interea pelagiq; uorabit Rex horum: uel re
ge ideſt conuiuij magiſtro. Mutatę togę. Naꝫ cū
ad adultam etatem deueniſſent depoſita pueritię prę
texta uirilem togam sumebant. Ergo mutatę togę
ideſt memor togę quam mutata prętexta sūmebant
Simul ergo erant coetanei. Cressa: cretenſi: sic
Virgilius Crassa genus pholoe. Cressa notas al
bo lapillo. Erat enim de consuetudine apud creten
ses: ut quot dies sibi foeliciter euenirent, tot albos
lapillos in uasculum conijcerent: nigros autem in
iis qui infoeliciter euenisſent: atque elapso anno e

Incude diffingas retusum in
Massagetas arabsq; furtum. Perz.

Ad Pomponium numidam amicum
lamiæ redeuntem: Ode. xxxyi

ET ture & fidibus iuuat
Placare: & uituli sanguine debitō
Custodes numidæ deos
Quis nunc hesperia sospes ab ultima
Catis multa sodalibus
Nllui plura tamen diuidit oscula
Quam dulci lamiæ, memor
Actæ non alio rege pueritiæ
Mutatæq; simul toge:
Cressa ne careat pulchra dies nota:
Nec promptæ modus amphoræ:
Neu mortem insalium sit requies pedum.
Neu multis damalis meri
Bassum threicia uincat amysthide:
Neu desint epulis roscę
Neu uiuax apium: neu breue lilium

numerabat albos totidemque se dies uixisse dicebant, Persius. Hunc macrine diem numera meliore lapillo, Qui tibi
labentes apponat candidus annos. Nec sit modus amphore. uel non sit modus in ex hauriendā amphora: uel sit am
phora magna & sine mensura. Nec requies pedum. Nihil lętitia uacare uult. Ergo iubet ut adhibeant salationes i
morem saliorum. Salii enim martis sacerdotes erant Numa rege instituti. Nam ancile breue rotundumque scutum re
gnante eo rege de cęlo prolapsum é: & oraculum fuit ibi futuru; imperium ubi fuiſſet ancile. Quapropter curauit Nu
ma ut per Mamurium optimum fabrum, undecim alia ancilia confingerentur ut uerum inter illa agnosci propter simili
tudinem non posset. Nec autem duodecim ancilia duodecim sacerdotes per urbem circunferebant: & ne firmo in
tuitu aspici possent illi assidua saltatione procedebant. Vnde salii sunt dicti. Mamurius uero nullam aliam sibi mer
cedem popoſcit: nisi ut in fine carminis quod salii canebant nomen suum enunciaretur: ut Ouidius in libro de fastis
testatur: Mamuriumque sonant. Liuius in hanc sententiam scribit duodecim salios marti gradiuo & tunicę pictę in
signe dedit. & super tunicam ęneum pectoris tegmen cęlestiaque arma: scilicet ancilia ferre: & per urbem ire cantan
tes cum tripudiis: & soleni saltu. Virgilius de hoc in georgicis: Lanigeroſque apices: & lapſa ancilia cęlo. Vbi posuit
ancilia pro ancilę: nam unum de cęlo prolapsum é. Hinc Ouidius de fastis. Atque ancile uocat quod ab omni parte re
cisum é. Quemque notes oculis angulus omnis abest. Alii tamen dicunt ancile quasi ἀμφὶ ξῖλὸν: ideſt undique
labrum habens. Nec multi. Damalis ebriosa mulier & amica Numidę: & est sensus ut ipsa certet cum numida
& non cum basso Damalis ergo multi meri: quasi dicat bibaciſſima non uincat bassum. Amyſtide: Dicunt ꝙ a
amystis genus é poculi apud thraces quod clausis oculis certa mensura biberent a uerbo gręco quod cohiuere & ocu
os claudere significat. Secundum alios amystis quod uunc ametistis dicitur gemma é: quę in clausa poculis ebrie
tatęm tollit.
Viuax, nam nullo pene anni tempore uiriditatem perdit. Dicunt & hanc cher

bam si mandetur ebrietatem tollere. Breue:atqui magnus est flos:sed ad breue durat. Oculos putres:uino languidos deponât in damali:ideſt suâ pulchritudinem inſpiciant:uel putres nimio amore:nec tamen illa diuellatur a nouo adultero:ſcilicet numida. Ambitioſior ideſt quę magis ambiat & amplectatur quam hederę amplectentur arbores. Vnde est illud. Brachia non hederę non uincant oscula conchę.

Hortatur sodales ad lætitiam propter uictoriam alexander nam. odc.xxxiiii.

METrum duobus uersibus alcaicum: Tertio dimetrum nouenariũ iambicum hypercatalecticum:quarto pyndaricum. Imposuerat aũt e. tremam manum Octauianus bello periculoso:quod aduersus Marcum Antonium & Cleopatram gesserat triumphaturusq; deuicta regina redibat. Quapropter poeta ad lętitiam sodales cõuocat. Historia longa est sed:ut breui constringatur Post imperium romanũ a triumuiris diuisũ adeo amore Cleopatrę alexandrensis reginę exarsit Antonius:ut deinceps tantus dux ĩ mulierculę arbitriũ concedens cuncta illius nutu gereret. Itaq; tandẽ diuortium cum Octauia Augusti sorore suaq; uxore fecit:& bellum cõtra Octauianum mouit potuisseq; uictoria potiri:si sceleritate usus fuisset. Erãt enĩ & milites & õnes Italię ciuitates Octauiano propter acerba tributa infensę:Sed dum Antonius uniuersã gręciã lentius lurtat & uaria spectacula ac ludos cleopatrę parat fuit spatiũ Octauiãno ut etiã italos subiecto cõciliaret & exercitus instrueret:obuiãq; in epyrũ hosti ueniret. Erant Antonio robustiores copię pedestres q̃ nauales. Contra aũt Octauiano cõtigerat. & tamen quoniam sic placuit Cleopatrę maluit nauali prelio decertare. Ac paulo post incerta oĩa adhuc uictoria cum fugientem cleopatrã uideret suos egregie certantes relinquens mulierẽ in ęgyptũ secutus est. Aduolauit & illuc octauianus. Quapropter coactus est Antonius ne in manus hostiũ ueniret sibi mortẽ consciscere. Cleopatra ad octauianũ uiua deducta est. Nã cupiebat cęsar illã intriumphũ ducere. Quod mulier:ut effugeret:ueneno scipsam perdidit:siue q̃ fistulas inter capillos latentes gerebat:siue inter ficus ab agricola portectas aspides acceperit quas mamillis suis admouit. Nunc est bibendũ.q.d. quia imperium constabilitũ est. Nam antea nulla lętitię in tanto periculo esse poterat. Libero:aut a piculo aut a fuga:ait Acron:uel libero quasi lasciuieri:uel dixit ut exprimeret saltationẽ non ita ad numeros exactam:sed liberiorem. Saliaribus:opiparis & splendidis:& qualibus salii de quibus supra dictũ est uti consueuere & reliqui sacerdotes:uel dixit saliaribus ut ostenderet sacra pro uictoria cęsaris esse martĩ exhibenda cui salii sacerdotes sunt. Puluinar. Erant puluinaria lecti deorũ aut tabulata in quibus stabant numina:ut eminentiora uiderentur. Erat etiã in consuetudine:ut lectisternia in templis fierent.i. lecti sternerent. Verũ puluinar a pluma dictum uidetur hinc & puluilli & pro lecto capit. Iuuenalis Fumoq; lucernę foeda lupanaris tulit ad puluinar odorem. Nefas.cõtra religionẽ uidebatur lętitiã priuatam in publico luctu agitare. Cellis auitis:ut notetur uetustas uini in qua laus suma est. Laudatur igitur & a patria quia ecubũ & a uetustate quia cellis auitis: Cella aũt a celando locus est angustior & in quo res uidentur belle condi posse. Capitolio:romano imperio. Regina:Cleopatra fuisset ausa uel magnas Vir. Insani feriant sine littora fluctus.i. magnitudine uoluit p insaniã turpes Antoni & Cleopatrę amores significare. Nominat aũt reginam & non Antonium ne bellũ ciuile gessisse uideretur Cęsar:de quo iustum triumphũ reportare augusto non licuisset. Contaminato eum grege:duplex indignatio & q; mulier hoc tentauerit quod ne maximi quidẽ uiri ausi essent & quod non fortibus uiris sed imbellibus eunuchis. Grege:in quo uilitas q̃dã é. Vũ egregiũ excelẽtẽ uirũ dicim⁹ qa ñ sit i grege. Con.corrupto. Cõtamiare.n.secũdũ Dõatũ é cũ res rei ita imiscet:ut neutra incorrupta mãeat:sed sit i utraq; corruptõ:q̃ róc. Teretio cõtãinare fabulas dixit:ergo cõtãinato grege qa nec uirilis nec foemineus in illo sexus relinquat. Turpium:tum propter eunuchos tum propter cęteros qui luxuriosi essent. Morbo:uitio. Iuucna. Hispo subit iuuenes:& morbo pallet utroq;:uel morbo emasculationis qui turpissimus est. Impotens sperare:ideſt ualde potens:ut inaugurat:uel ut dicitur impotens irę qui irę frenum ponere nequit:sic impotens sperare ideſt cuius animus nimia cupiditate accensus cohiberi non posset quin ea sperare:quę speranda non erant: Fortuna dulci:translatio ab ebriis qui ut auiditatem suauis uini ebrii reddunt:sic q̃ foelici fortuna efferuntur nesciunt se continere quin supra suam conditionem multa sperent ergo eluſa fortũę successu & ob hoc improuida & inconsulta:ut ebrii solent. Effert.n. oñs fortuna ut ebries uinum:& profecto dulci fuerat usa fortuna:nã

Omnes in damalim putres
Deponant oculos:nec damalis nouo
Diuelletur adulterio adultero
Lasciuus hæderis ambitioſior

Nunc est bibendum:nunc pede libero
Pulsanda tellus nunc saliaribus
Ornare puluinar deorum
Tempus erit dapibus sodales
Ante hac nefas depromere cecubum
Cellis auitis dum capitolio
Regina dementes ruinas
Funus & imperio parabat
Contaminato cum grege turpium
Morbo uirorum quodlibet impotens
Sperare:fortunaq; dulci

non ſolū illi ignouerat. M. antonio:ſz̄ una cū cęſarione filio q̄ ipſa ex Iulio peperat regina appellauere ęgypti cypri libyę & ſyrię. Eos ãt filios quos ex ipſa Antonio ſuſcepat regis regū appellauit:tribuitq; Alexãdro armeniã:mediã: ac pthiã:ſi qã raciperent. Ptholomęo phoeniciã & cyliciã. Ordo ãt e. Du regina ipores ſpare qdlibet & ebria dulci fortuna parabat. f. & d. t. ca. & imp. cũ grege cõtaminato turpiũ uirorũ. Vix. u. i. n. uel p hypbolẽ dixit:nã et prętoria ſua nauis cũ multis aliis fugit Antonius uel una nauis qa ipſa prelio adhuc dubio ſola fugit Mo. antonio cũ reliqs ſecutꝰ ẽ.

Ab ignibꝰ quibꝰ in nauali pugna utunt hic ſtipia flãma manu. Lymphatã mareoti. uelut furibũdã ex uino mareotico qd̄ Vir. laudat dicẽs. Sũt thaſi ę uites: ſũt & mareotides albę. Pinguibꝰ hę terris habiles leuioribus illę. Lymphatos. n. dixerũt eſſe furẽtes dictos a nymphis: nã credidit antiqtas q̄ in fõte imaginem nymphe uidiſſet furore pcipi. Dcã ãt ẽ lympha q̄ſi nympha: nã. n. in. l. facile trãſit. unde gręci quadragintã perſignãt quos p. l. Permãſit ãt i trãſlatõe nã cũ appellaſſet ebriã: nũc addit mareoticũ qd̄ unũ et optimũ ẽ & in ſuo regno legit. Eſt ãt marcotis teſte Strabo. lacꝰ i egypto ſz̄ & pte libie egypto cõtermin. ſm. reotida appellari iſert Pl. et mareotas poplos i ea: neq; iuriã ebriã iduc mulierẽ q̄ i oi luxu icõtinentiſſima fuerit deq; lautiori appatu cõuiuiorũ ſę pecũ antonio certauerit. ſupauerit q;: referũtq; tantam in ea i hoc certaminis gẽe uincendi cupiditate ſuiſſe: ut q̄q; timens ne ab antonio ſuperaret alterũ e duobꝰ unionibꝰ oiuz ea tempeſtate pręcioſiſſimis ab auriculis unde pendebãt rapuerit atq; acero ut mãdi ſorberiq; poſſet liqfecerit: ut ſaltẽ prętio ſuperior in conuiuio euaderet parata & alterũ rapere: niſi ſe uictũ Antonius pnunciaſſet. Hic reliquus roma tranſlatus & in duas partes ſectus ueneris pulcherrimũ ſimulachrũ ab utraq; aure ornauit ita ut dimidius omnium iudicio integrum quemlibet ſuparet. Volãtem: ut illiꝰ fugę celeritatem oñderet. In ucros timores: & nõ fictos. Volantem ut illud uirgilianum Pedibꝰ timor addidit alas. uel nauigantem: nã mare ueliuolũ dixerũt quia uelis p illud uolet. & Vir. pelagoq; uolamꝰ. Cęſar: ordo eſt cęſar adurgens remis. i. cęleri nauigatione illã uolantez ab italia uelut accipiter urget molles colũbas ac uelut citus uenator adurget lepores in cãpis niualis heonię. Accipitex auis rapax eſt ab accipiendo. i. rapiendo minores aues dicta gręcę dicit hierax. Plinius ſexdeci ſpecies huiꝰ auis ponit adeo ut prętcr aqlã omnes aues q raptu uiuunt illis adſcribere uideaſ etiã miluũ & butheonẽ quez buzacũ dicimꝰ. Alberꝰ ãt i libro de aialibꝰ refert accipitrem magnũ aſturem eſſe: paruum uero niſũ. i. ſparauerĩũ: aſſeritq; Plinius q̄ cocix. i. cuculus ex accipitre ſit. Albertꝰ ãt uult cuculo matrem eſſe colũbã patrem uero maiori aſtarem minori ãt ſparauerium. Colũbas in foeminino gẽe ꝓtulit ut maiorem timiditatem per eum ſexum exprimeret: atq; de muliere loqns eundem ſexũ ꝓferret. Cęterũ colũborum tres ſunt ſpecies horũ maximi domeſtici appellant: qa ut gallinę inter nos uerſaũ. Minimi ãt dicunt ſaxatiles qa inter ſaxa & in turribꝰ habitãt tertium genus ex admixtione utriuſq; fit: & hos miſcellos aut miſcellanos dicunt. Leporem fugaciſſimum tim: diſſimũq; aial eſt: diciſq; lepus quaſi lęquipes. Dicunt in alpibꝰ lepores eſſe cãdidos q in hyemę niuibus uerſi credanſ. Certe caliueſcente rutileſcũt annis oibus. Archilaus ait omnes lepores utriuſq; ſexus eſſe: & concipere ſine matre. Vt daret cathenis. i. ut in uincula cõiceret. cupiebat. n. uiuã in triũpho ducere. Fatale periturũ: nam paſſiue hic poſuit quod in ſe fatũ ſuũ haberet. Contra. Vir. cum fatalis equi dixit. i. qui fatũ perniciem q; aliis afferret: Vel dixit fatale ad excuſationem romanorum: ut nõ cuz mu liere: ſz̄ cum fatis certaſſe uiderent. Fatale turpe ait Acron & ꝓfantes fatales dici ſcribit. Móſtrũ nã res: monſtroſa fuit q̄ mulier cęſarẽ dictorẽ priꝰ deinde. m. Antoniũ tãtos duces ita demoliſſet: ut in ſuã pene ditionẽ aduxiſſet: et ad tãtũ periculũ imperiũ ro. impuliſſet. Fuit ẽt & ꝓ móſtro: ut mulier oi luxui ſemp dedita: tũ magnã in morte fortitudinẽ oñderet. Latentes oras: mõtana & a mari remota loca ęgypti i qbus ſe tps tutari potuiſſz̄. Ferũt tũ futurę mortis pręſagio oblitã eſſe cleopatram in ęgypti receſſus abire in qbꝰ facile bellũ repaſſet: dc ꝗre, ſe moriẽs ſic repaſſe dicit. Iacẽtem regiã: qa tã occupatũ erat regnũ de octauiano ipſa tũ diſſimulabat dolorẽ & ſimulabat ſpẽ: ut perſuaderet octauiano cõſiliũ de morte ſibi cõſciſcenda penitus abiecciſſe. nã ſic illo nil tale ſuſpicãte cõmodius rem peragere potuit.

Tractare: quaſi tractare: ut aſperiores in ſe eſſent: de quibꝰ paulo ſupra dixi. Et Vir. nec dũ ẽt geminos a tergore reſpicit angues. Refert. n. Plutarchus: q̄ cũ in egyptum reuerſa eſſet q̄is in oi luxu uerſaret: tũ oium generum uenena tentabat: & in dãnatis experiabaſ. Erat. n. ãxia q̄ quę cito extingueret dolorẽ inferrent: que ſine dolore eſſent celeritate carerent. uerum tandem deprehendit aſpidis morſum ſine dolore uitã ſubito extinguere grauato ex ſomno capite & leui ſudore per faciem diffuſo. Fortis. ſ. ęx rerum deſperatione: q̄ non ẽ uęra fortitudo: ſꝫ reponit ĩter illas

Ebria. ſed minuit furorem
Vix una ſoſpes nauis ab ignibuſ
Mentem: q̄ lymphatam mareotico
Redegit in ueros timores
Cæſar ab italia uolantem
Remis adurgens accipiter uelut
Molles columbas: ac leporem citus
Venator in campis niualis
Heroniæ daret: ut cathenis
Fatale monſtrum: quæ generoſius
Perire querens nec muliebriter
Expauit enſem: nec latentes
Claſſe cita reparauit oras
Auſa & iacentem uiſere regiam
Vultu ſereno: fortis & aſperas

ſpecies fortitudinis non uerę:quę ab Ariſtotele in echicis referuntur.Ergo erat ferox: quia ex deſperatione mortem decreuerat ut de Didonę refert Vir.Ergo ubi concepit furias eiecta dolore. Decreuitq; mori:tempus ſecũ ipſa:modũque exegit. Atrum noxiũ:uel quia qui ueneno percunt turgeſcunt & ntgreſcũt. Cicero.Si tumore & liuore decoratum corpus eſt mortui ſignificat eum ueneno necatũ. Deliberata.in.ppter mortem deliberatã. Ferocior:promptior

Sęuis libur: qui ut acron refert prompti ad mortem ſunt:uel ferotior ipſis liburnis:p quos uicta eſt.Sed liburni populi alpini inter rhetos ſunt. Inuidens ſcilicet Auguſto qđ eam priuatã nec amplius reginã: & tamẽ nõ humili: ſed nobili genere i triumpho duceret. Refert prẽterea Acron q cum idulgentius tractarẽt ab Auguſto Cleopatrã ſolitam eſſe dicere nõ triumphabor/De monſtrauimus in uita poetę modeſtiã & frugalitatem eius in omni uita. Ipſe aũt in hoc loco ad puerum ſuũ ſcribens oũdit qui ſimplici apparatu delectetur. Perſicos:nimiũ luxuriioſos & delitioſoſ:ut perſę cõſueuerunt. Quod & i multis locis:ſed maxime in uita Alexandri oſtẽditur:qui quidẽ uehementer milites ſuos offendit q obmiſſa ſeueritate macedonica perſarũ luxui ſe dediſſent. Phillira: grẽce ſtẽmata.i.coroę ἐκ τῶν φύλλων.i. ex foliis

Corone nexę.i.coronę q̃ ex cõnexis inter ſe frõdibus efficitur. Sectari.i.diligenter ſequi:& quaſi inueſtigare unde philoſophorũ ſectę dicũtur.

Sera moretur:nã elapſo ſuo tempore roſę nõ niſi i raris locis repiuntur. Sera:ſerotina. Moretur:quia ultra cęteras duret. Simplici myrto:intellige agamus. Simplici ulli rei admixta Nihil.Ordo ẽ ego nihil ſedulus curo ad labores.i.ego nõ utor tam exquiſita diligentia in his rebus:ut laborẽ ſedulus dicit quaſi ſine dolo:nã qui fideliter agit diligẽter agit. Myrtus:neq; dedecet te:nã cũ modica re delectet qđ aſtendit quia ſatis ad ornatũ eſt mihi uitis cuius umbra tegar:& tibi & mihi cõcedens eſt myrtus. Alloquit aſiniũ pollionẽ uirũ & ſumma etiã in libra repu.dignitate:&,in poetica excellentem:& qui maxima auctoritate eſſet apud Auguſtum. Hic ductor germanici exercitus: cum poſt captas ſolonas dalmatię ciuitatẽ primo meruiſſet laureã:poſt etiã cõſulatũ adeptus fuiſſet eodẽ anno ſuſcepit filiũ:quẽ a captis ſolonis ſaloniũ nuncupauit. De quo Vir.meminit in bucolicis. Pollionũ aũt familiã a Numa Pompilio ſecũdo romanorũ rege origimẽ habuiſſe tradunt.ſcripſit tragoedias optime ut Vir. Pollio & ipſe facit noua carmia. Hoc igitur tẽpore cum omiſſis tragediis hiſtoriã ciuilis belli inter cęſare & Pompeiũ ſcribere inciperet dehortat illũ a ſcribendo:tanq̃ nõ poſſet huiuſcemodi res peragi ſinę offenſioue multorũ adhuc uiuentiũ. Na & ſi Auguſtus oia iam pacaſſet:tamẽ clandeſtina odia multa in hominũmenti bus reſidebãt. Verſat igitur poeta in genere deliberatiuo:cuius finis eſt utilitas:q̃ diuiditur ut in tutũ & honeſtũ. Quapp a tuto arguit:ut abſtineat ab hiſtoria ciuilis belli:ne ambulet p ignes cinere tectos. Itẽ ab honeſto cũ honeſtũ ſit non fricare uulnera belli iam prẽteriti. Nõ,n,renouanda diſcordiarũ memoria:ſed penitus delenda eſt. Quod & pythagoras myſtice iubebat. Eſt,n,in ſuis prẽceptis:ut ſi uſpiã ſanguis humanus ſparſus cernat illico lapidibus obruat. Motũ.i.tumultũ & cõmotionẽ & in ſententia belli. Nõ,n, participiũ eſt:ſed uerbale nomẽ hic motus huius motus. Alii uolũt pticipiũ & ſubintelligunt bellũ. Ciuicũ:ciuile. Ex metello cõſulle:pleriq; huic bello initiũ dant conſulatũ Marcelli & Lentuli:quo tẽpore in ſenatu agitatũ eſt de ſuccedere Cęſari mittendo cũ ille negaret ſe exercitũ dimiſſurum:niſi Pompeius quoq; dimitteret. Qui uero rem altius repetunt a cõſulatu metelli celeris & Aphricani incipiũt. Cauſas belli:q̃ fuit nimia in Pompeio cęſareq; cupiditas ipẽrãdi:cũ uterq; q̃ in libra repub.decet poſſe niteret. Pompeius.n.iam in ciuitate ſũmus cęſare ſibi adiunxit: ut illius opibus munitior aduerſus emulos eſſet:atq; adnitente. Pompeio cęſari gallia ,quintia in quinquenniũ cũ ualido exercitu decreta eſt damnãte id cõſiliũ ciceronis q hominẽ omni uirtute prẽſtante nimis extolleret. Finito itaq; quinquennio cũ rurſus in aliud quinquenniũ ſub imperiũ ,progatũ eſſe dum demũ illius potentiã exhorrere cępit Pompeius atq; ea moliri quib⁹ a tanto gradu uirũ iã ſibi ſuſpectũ deiiceret. Nã & legionẽ cuius Labienus prẽerat & a cęſare,repeti & ſibi tanq̃ cõtra parthos ituro tradi curauit. Simul etiã noluit q illius abſentis ratio in cõſulatus petitione haberetur:neq;poterat,ille urbẽ ingredi:ſi triumphũ aſſequi uolebat: maxime ęrgo exarſit q ſibi ita doloſę triumphus

Tractare ſerpentes:ut atrum
Corpore combiberet uenenum.
Deliberata morte ferocior
Sæuis liburnis.ſcilicet inuidens
Priuata deduci ſuperbo
Non humilis mulier triumphõ:
Simplex apparatus conuiuii: ode.xxxviii.

PErſicos odi puer apparatus
Diſplicent nexæ phillira coronæ
Mitte ſectari roſa quo locorum
Sera moretur:
Simplici myrto nihil ad labores
Sedulus curo:neq; te miniſtrum
Dedecet myrtus:neq; me ſub arcta
Vite bibentem.

Quinti oratii flacci carminũm primi
Libri finis eiuſdem que incipit ſecundus ad
Pollionem: ode.i.

MOtum ex metello conſule ciuicum:
Belliq; cauſas:& uitia & modos:

eriperetur:ergo cum multa etiam iusta negaret cām dedit:ut animus dominādi cupidus quę iniusta essent agi cdere tur. Optime ergo Lucanus. Atque arma tenēti omnia dat qui iusta negat. Vitia:imperatorum:nā in Pompeio nimia arrogantia cum neminē sibi parē cuperet. In cęsare nimia dominandi cupiditas apparebat. Fortunę:quę ludibrio habet res humanas. Graues amicitias:nā nisi affinitas amicitiaq; inter Pompeum & Cęsarem intercessisset neuter ad tantas opes aspirare potuisset:ergo graues & molestę populo romano:cum illorum amicitia libertatem ad exitium tandem deduxerit. Arma uncta:quasi reposita:nam unguntur ne rubiginem contrahant nondū expiatis cruoribus .i.purgata cędc uel uncta cruoribus,i.infecta:quia unctuositas quędā apparet in sanguine.

Ludumq; fortunæ graueſq;
Principium amicitias:& arma
Nundum expiatis uncta cruoribus
Periculoſæ plenum opus aleæ
Tractas:& incedis per ignes
Suppoſitos cineri doloſo.
Paulum ſeuere muſa tragædiæ
Abſit theatris:mox ubi publicas
Res ordinaris grande munus
Cecropio repetes coturno
Inſigne mœſtis preſidium reis
Et conſulenti pollio curiæ
Cui laurus ethernos honores
Dalmatico peperit triumpho:
Iam nunc minaci murmure cornuum
Perſtringis aures:iam litui ſtrepunt
Iam fulgor armorum fugaces
Terret equos:equitumq; uulgus:
Audire magnos iam uideor duces
Non indecoro puluere ſordidos
Et cuncta terrarum ſubacta
Præter atrocem animum catonis
Iuno & deorum quiſquis amicitior
Afris inulta ceſſerat impotens
Tellure uictorum nepotes

Plenum aleę.plenū fortunę: nā queadmodū alearum ludus ſemper periculū affert:& dubius ē in eo euentus: ſic & ipſa fortuna periculuz affert multos offendas in hyſtoria ſcribēda. Ignes ſuppoſitos cineri doloſo:optima trāſlatio:nā quēadmodum euenit ut qui credunt per cinerē iā frigidum ambulare ſępe lędantur ab igne ſuppoſito cineri quē adeſſe non ſuſpicabant:ſic tu deſcribendo hyſtoriā putas inuenire animos uacuos omni perturbatione. At multi clandeſtinum & occultum retinent odiuz

Doloſo ci:dat ſenſum rei inſenſate:nō enim ſenſum habet:ut parē dolos ignis;quēadmodū ex dolo ſuam mentē occultant homines:id ergo quod caſu euenit igni dolo dat. Seuerę trag.quia & ſeueriſſimę res in tragoedia tractant:& ſeuerę in illis ſtilus adhibetur. Abſit theatris.i.ne ſcribito tragoedias:& patere:ut deſint theatris in quibꝫ p mimos perſonatos conſueuerūt agi: & hoc ad paruū tempus:donec tu ordines reſp.i. deſcribas hyſtoriā.deinde redibis ad tragoedias ſcribēdas. Grāde munꝫ.nā grandia continet tragoedia. Cecropio cothurno.i. athenienſi. De poematū origine non multū conſtat apud ſcriptores:tū pleriqꝫ inuentionē tragoedię Thespi athenienſi tribuūt. Sꝫ hęc in poetę poetice latiꝫ Dixit igit athenienſi propter hoc a cecrope athenarū rege: quē dicūt urbē hacten⁹ in pagos diſtribuūtā mocnibꝫ cinxiſſe. Fuit āt cecrops uide tęporibus quibus Moyſes apud hebreos populū abęgypto reduxit. Inſigne prędū:excellens defēſaculū. Męſtis reis.i.ns reis q cum i graui piculo uerſent moeſti ſūt:& preſidiū ēt curię. Cōſulenti,i.conſiliū petenti. Snia ē poſſe pollionē ſua eloquētia & in foro amicos defēdere & in ſenatu optimū cōſiliū i dicēdis ſententiis dare. Ergo & publice & priuatim pdeſt. Erit ergo ordo o pollio iſigne preſidiū reis & curię tu tractas motū ciuiū & reliqua. Cui laurꝫ,i.uictoria qua laurū meruit. Iam nūc:oñdit quātū ualeat eloquētia cū ita expreſſe narret:ut res geri & non narrari uideat. Perſtringis:percutis:obtūdis ut eniz oculi nimia luce pſtringunt:ſic aures nimio ſonitu. Cornū:qa grauiorē ſonitū emittūt murmur dixit.

Iam fulgor armorū. Nā apparebat in hyſtoria pompeianos ſolo armorū cęſarianorū ſplēdore terreri. Fugaces:uel quia in fugā uertunt uel ueloces. Eqtūqꝫ uultꝫ:etiā terrēt equos:oñdit.n.quāta ferocia in illorū facie appareret. Audire Videor:maxima profecto laus ſcriptoris:q ita aios legentiū moueat:ut ſibi pugnē i intereſſe & uictores duces audire uideat:q clamore ſuo & cōmilitonibꝫ audaciā & hoſtibꝫ terrorē iniiciāt. Nā ut teſte Homero oñdūt qui de re militari ſcribūt nō parua laus ē in duce uti in prēlio magna uoce. Sordidos puluere non in decoro. Nā decorū ē uictoribꝫ cū aut puluere:aut cruore dturpati ſūt. Atroce conſtātē:rigidum:& inflexibilē.magna oio laus,ſ q̄ propria ſit tanti uiri:d cuiꝫ morte in ſupioribꝫ dictū ē. Iuno:Snia ē:ſi iuno olim ceſſit romanis expugnātibꝫ carthaginē:neq; ſuos defēdere ualuit his tamē tęporibꝫ ultra ē uereres iniurias.cū tanta in aphrica romanorū ſtrages facta ſit. Ergo & Iuno & quęcunq; aliorum deorum amicior carthaginenſibus. Ceſſerat.i,tanquam uicta diſceſſerat tellurę inulta ideſt quam ulciſci non potuit inulta.ergo nō uindicata. nam paſſiue poſuit. Impotens:qa reluctari nō potuit:nunc rettulit iugurtę:ideſt Hannibalis;naz nomē pronomie ſępe ponunt poetę. Nepotes uictorum,i. milites romanos nuper cęſos in aphrica qui poſteri ſunt eorum qui ſuperauerant Hannibalem. Inferias,i,ut eſſet inferię ſunt enim

inferie

inferie ſacra quę exhibentur defunctis. Erat autem de more apud antiquos ut ſi quis dux in acie ceſus eſſet qui capti eſſent ex hoſtibus ad illius tumulum tanq̃ hoſtię mactarentur. Quare uirgilianus. Aeneas ut palantis huiuſcemodi inferias faciundas curaret, Sulmone creatos quattuor hinc iuuenes: totidem quos educat ufens Viuentes rapit: inferias: quos immolet umbris Captiuoque rogi perfundat ſanguine flammas. Retulit. per geminã. t. ſcribitur ut re quę natura breuis etiam poſitione longa reddatur: Sic ẽt reppuli & repperi dicimus geminata conſonante. Notat autem in hoc loco poeta ingentem ſtragem romanorum in aphrica: nam quo prelio Scipionem & Iubam ſuperauit Cęſar quinquaginta hominum milia deſiderata ſunt.

Quis: pbat inferias eſſe aphricanis factas. Pinguior: nam pinguęſcit terra humanis cadaueribns Quis ergo campus nõ eſt pinguior ſanguine noſtro: quaſi hominis campus ẽ pinguior. l. t. Sic Vir. Nec fuit indignum ſuperis bis ſanguine noſtro ę mathiam & latos hemi pinguęſcere cãpos. Auditum medis. q. d. extremi orbis habitatoribus. Sic. Vir. Audiit & ſi quẽ tellus extrema refuſo ſubmouet oceano. Quis gurges: omnis aquarum congerics gurges eſt & per tapinoſim pro mari capit. Vir. Apparent rari nautes in gurgite uaſto. Eſt aũt expolitio: nam mutatis uerbis ſępius eandem profert ſententiam: ſilicet omnes urbis partes ſparſas eſſe romano cruore. Decolorauere: ualde colorauere: q̃uis multiplices uariiq; ſint colores: tamẽ principes ex quibus reliqui manant albus nigerq; ſũt. Verum cũ poetę coloratum dicunt nigrum & non album intelligunt: & quia ſanguis ita purpureus ẽ ut nigreſcat: ideo dixit decolorauere ut de augeat Poſſumus etiam ponere de priuatiue: ut ſit decolorauere ideſt ſuo colore priuauere: q̃uis nullus prorſus uideatur eſſe color aquę. Daunię: italię partem. n. pro toto poſuit. Eſt autem daunia apulia. Noſtro: latino & romano Vir. Tu quoq; littoribus noſtris. Sed ne relictis. Dum tragicũ laudat poetam ipſe pene tragicus factus eſt oblitus profecto quod in ſuperioribus dixerat. Nos conuiuia nos prelia uirginum in quo oſtendit ſe de rebus tenuioribus ſcribere decreuiſſe. Ergo cohibet muſam: ut altiora illa relinquat. Ordo ę. Sed tuo muſa procax: ideſt petulans: quę fines egreſſa tuos aliena iuadis quere mecum modos leuiore plectro: ideſt carmina leuiori ſtilo facta ſub antro dioneo: ſub antro ueneris: ideſt in rebus laſciuioribus: & non grandibus: ne tu retractes: repetas munera nenie ceę relictis iocis. Modos: modulationes quos etiam numeros appellant ut numeros memini ſi uerba tenerem. Plectro: pectinem latini dicunt. Vir. Iamq; eadem digitis iam pectine pulſat eburno ἀπὸ τοῦ πλήκτρου enim ἡ πάτταλος ἢ πλῆξις percutio. Nenię: carmen lugubre eſt nenia quod nomen aliqui uolunt dictum eſſe per onomatopiam: quia ipſę ſyllabę exprimunt aliquid lugubre. Alii ab eo quod νέον: ideſt ultimum. Erat enim ultimum quod defunctis caneretur: uel ab ultima chorda citharę quę nenia dicit. Ceę, ideſt a ſimonide poeta inuętę ex cea inſula fuit. Dioneo uenereo: nã tertia uen⁹ ex ioue & Dione filia fuit. Dione aũt nata eſt ex tethi & oceano: ſed uen⁹ dione appellat. Antro ego dioneo. i. locis uoluptuoſis & ad uoluptatẽ potiꝰ q̃ ad res grãdes ſpectat. Ab

Cerrima inuectiua in auaritiam eſt: cum demonſtret auaros nulla fama lucere: Liberaliu autẽ nomen ubi que ſpargi. Addit poſtremo diuitẽ cũ eſſe nõ qui multa poſſideat: ſed qui animum ſperãtia cohibeat. Sũt aũt qui credant hunc ſaluſtium eſſe cum qui hiſtorias ſcripſit. Alii eius filium. Nullus color eſt auaris. Sapienter elegit nerbum pluribus rebus commune: nam ſine colore eſt auarus quaſi ſine fama: ut enim res ex colore in conſpectum cadit: ſi homo in cognitionem ex fama uenit. uel ſine colore eſt auarus: quia ex nimia parſimonia palleſcit. Dixit autem color propter id quod paulo poſt dixit ſplender. Ordo o criſpe ſaluſti nullus color eſt auaris: ideſt nimium cupidis lamne pro lamine: argento abdito terris in conſequentia niſi ſplendeat ille auarus temperato uſu: hoc eſt niſi ſplendide uiuat ſed cum uſu temperato & modeſto. Ponit autem lamina pro infabricata materia in quam auari aurũ uel argentum redigunt & humi fodiunt. Inimice uel per hyppallagem legas ideſt cui auaro inimicatur quia auro omnes inſidias tendunt. Vnde diogenes cynicus propterea aurum palleſcere dicebat: quoniam omnes ſibi inſidiarentur. Fodiunt autem auari pecuniam: ut Vir. Iacent penitus defoſſa talenta. Splendeat quod non eſt i auaro. Vnde auarum ſordidum dicimus: ut hic idem. Quatinus id facies ut quidam memoratur athenis ſordidus ac diues. Et alibi. Obiiciet nemo ſordes mihi quas tibi tulę ideſt auaritiam. Splendeat ex cuius uſu famam & ſplendorẽ aſſequamur

Retulit inferias iugurtæ
Quis non latino ſanguine pinguor
Campus ſepulchris impia prælia
Teſtatur: auditumq; medis
Heſperiæ ſenitum ruinæ
Quis gurges aut fiumina lugubri
Ignara belli? quod maræ dauniæ
Non decolorauere cædes
Quæ cãret ora cruore noſtro
Sed ne relictis muſa procax iocis
Ceæ retractes munera neniæ
Mecum dioneo ſub antro
Quære modos leniore plectro.

Ad criſpum ſaluſtium deliberalitate: ode. iii.

Vllus argento color eſt auaris
Abdito terris inimicæ lamnæ
Criſpe ſaluſti: niſi temperato
Splendeat uſu.

Vnde lauti & splendidi diuites dicuntur: qui opes suas ad liberalitatem conuertunt. Vsu optime & secundum philosophos qui utilia a bonis diuidunt bonaq; ea appellant quę propter se sunt experenda: ut foelicitas. Vtilia autem q̄ non propter se sed propter usum earum unde abutendo utile dicitur. In hoc numero pecunie sunt: quę non propter se expetunt. Quid enim nobis conferrent. Sed ut illarum usu quę nobis aut necessaria aut cómoda sunt cóparare possumus. Vnde ipse alibi quid mihi diuitię sed non conceditur uti? Temperato. nam si pecunia ultra modum uteremur nó iam liberales: sed prodigi essemus. Viuet extento proculeus: optimo exemplo. proculeus. n. cęsarianus miles duos habuit fratres: qui partes pompeianas secuti & hostes publici post uictoriam Cęsaris iudicati omne patrimonium amiserunt. Proculeus ergo suum illis patrimonium condonauit sibi ea satis esse dictitans: quę ex pręda comparasset: mox suis intercessionibus: ut illos Cęsar restitueret: curauit. Viuet: ętherna fama ergo auari infamia pręmuntur. Extento quo i. ętheritate quę extenta ę & omnia tenet: uel extento quo. i. prorogata ętate. q. d. & si uita breuis sit fama tamen prorogabitur. Notus q̄si nobilitatus. ut contra ignotum pro ignobili capimus. Paterni ergo pius quam fraterni. Nam maior ę patris in filiam amor quā fratris in frattem. Penna. ala & alluſit ad famam quam alatā pingūt poetę. Virgilius. Illam terra parens ira irritata deorum. Progenuit pedibus celerem & pernicib⁹ alis Propter hoc alio in loco dixit. Fama uolat. Supstes. i. quę illi superuiuet. Superstites dicuntur qui aliquo mortuo supersunt. Hinc non nulli dictam uolunt superstitionem q̄ patentes animi quadam & non uera religione assiduis pręcibus uotisq; deos: ut liberi superstites sint defatigant. Testes etiam antiqui superstites appellarūt.

Viuet extento proculeius æuo
Notus in fratres animi paterni
Illum aget penna metuente solui
Fama superstes:
Latius regnes auidum domando
Spiritum: quam si libyam remotis
Gadibus iungas: & uterq; pœnus
Seruiat uni
Crescit indulgenssi sibi uilis hydropi
Nec sitim pellit: nisi causa morbi
Fugerit uenis: & aquosus albo
Corpore langor
Redditum cyri solio phrahartem

Latius. Regnes: ex media philosophia sumptum. Arguunt enim pręsertim stoici illum solum esse diuitem cui nihil desit. At uero auaro semper multa desunt: nunq̄ ergo erit diues. Contra uero qui animum suum a cupiditatibus uendicauit ei quęcunq; assunt: satis sunt. Nam natura paucis minimisq; contenta ę. ergo diues. Omnis enim diues ę cui nihil deest. Nam ut ait Cicero. Animꝰ hominis non arcba diues appellenda ę. Hinc illud stoicorum parodoxon. Omnes sapientes diuites esse. Item solos sapientes liberos esse: solos etiam reges. Nam soli ipsi animum ita ab omni perturbatione: ab omni q; nimia cupiditate coercentur & pręsentibus fruantur: & absentia non requirant: nulla libidine torqueantur: nullis honoribus in transuersum trahantur: nullas diuitias expectant. Quamobrem ueriſſimum ę quod latius regnabimus. Domando spiritum: idest animum. i. cohibendo illum intra rationis terminos: quos cum excedit in domitę ferę similis effertur: quāsi uniuersę libyę & hispanię imperemus. Nam nihil profuit Alexandro tot populis ac nationibus imperare: tum ipse interim uino irę q; crudeliſſimis uiliſſimisq; dominis seruieret: & turpiſſimarum uoluptatum turpiſſimus esset seruus. Spiritum: idest animum. Remotis Gradibus: idest disiunctis ab ipsa libya. Nā gadęs urbs ę hispanię non procul a calpe colonia tyriarum: ut Straboni placet: Sed poeta pro hispā a posuit quę angusto freto ab aphrica diuiditur. sententia ę quod latius imperium habebis: si animum a cupiditatibus coercueris: quam si tu coniugeres sub imperio tuo aphricam hispanię & uterq; poenus uel aphricanus & hispaniensis: quia & in hispania carthago ę: uel uterq; idest orientalis & occidentalis. Crescit indulgens. Ratio quare ditior erit qui animo imperauit: quoniam nisi frenum cupiditatibus imponemus infinite erunt: ergo insatiabiles: ergo nunquam diues qa semper deerit aliquid: & probat hydropici exemplo: in quo quoniam infinita sitis excitatur q̄to plus bibit: tanto plus sitit. Hydropicis grecum uerbum latine subcutaneus morbus appellatur: quoniam sub cute aqua sit qua uenter turgescit. sic etiam & abaqua grece denominatur: nam hydor aqua ę. Nascitur autem de uitio uesicę cum anhelitu fetido & inflatione turgente. sibi dirus: crudelis sibi ipsi. Nam potando sibi ipsi mortis causa ę. Nec siti pellit nisi causa morbi fugerit uenis. Nam quemadmodum hydropico nunq̄ cessat sitis potando: nisi pellat e uenis causa quę sitim gignit sic in nobis non satiatur auaritia: nisi pellatur ex animo infinita cupiditas habendi. Langor aquosus: ipse morbus qui aquam inducit unde fit languor in corpore. Albo pallido Persius. Turgibus hinc epulis: atq; albo uētre lauatur Langor proprie ę defectio uirium & succi naturalis in corpore: hinc languere dicuntur herbe quę arescere incipiunt sed & animi debilitatem defectumq; langorem dicimus. Phrahartem. hunc dicunt nonnulli a Marco antonio regno exutum: deinde suis uirtutibus ab Augusto restitutum. Alii referunt a parentibus destitutum & regno a principibus pulsum: ad indorum philosophos bragmanas siue gymnosophistas accessisse: & cum sapiētia & doctrina multum profecisset tandem a ciuibus qui suarum uirtutum fama moti sunt in patriam reuocatum & regno restitutum magna doctrinę documenta dedisse. Ergo plus profuit regi uirtus quam opes aut diuitię. Ordo uero sit Virtus beatum. p beatorum. Dissidens plebi: idest dissentiens a plebe. Nam uirtus quę recta sunt sentit: plebs autem ex insciția falsa

omnino. Eximit phrahartem numero ideſt enumero ſilicet grege quia reddit illum egregium & remotum. A numero enumerat inter pauc os: & dedocet populum ideſt ipſam ſtultam & ignaram plebem uti falſis. Dedocere autem cum remouemus ex homine quod prius dedicerat & ei contrarium docemus. Falſis Vocibus falſis iudiciis. Deferens uni regnum: & Diadema tutum ideſt regnum cuius inſigne eſt diadema: & refert ad paradoſum illud quod eſt omnes ſapientes reges eſſe: & eorum regnum tutum eſſe. Deferens ergo uni ideſt ſoli ſapienti. Nulla enim uis ſapienti uirtutes quibus uere regnat eripere poteſt. Et propriam laurum: propriam uictoriam & triumphum. Nam laurum poſuit pro laurea qua coronantur triumphantes: & dixit propriam laurum: quia: nunquam a ſapiente eripi poteſt huiuſcemodi uictoria. Semper enim de uitiis triumphat. Vni quiſquis ideſt ſoli illi quicunque is ſit qui ingentes aceruos ideſt grandes pecuniarum cumulos reſpicit. Oculo irretorto: ideſt non reflexo a iuſtitia ad cupiditatem. Eſt ergo ſententia uirtutem facere eos reges qui propter cupiditatem auri non dimouentur a iuſtitia orationis autem contextus eſt uirtus deferens regnum & diadema tuum & propriã laurum uni: ideſt illi ſoli quiſquis ſpectat aceruos pecuniarum: oculo irretorto. Non enim uetamur ſpectare ideſt capere pecuniaſ, utiles enĩ admulta ſunt: atque illis multos ſubleuare poſſumus. Sed ſunt ita ſpectandę & cupiẽde ut non propter illas uirtutes relinquamus. Diadema erat faſcia linea qua reges caput circumligabant. Nam Διάδω greçe circumligo ſignificat. Quapropter cum Pompeius propter ictũ ceus obligaſſet faſcia audiuit a prętereunte plebeo mordax illud dictum nihil iteręſt qua parte corporis diadema ferat Pompeius dummodo regnet. Aſt. Alexandria uehementer ſuos offendit cum poſt uictoriam habitam de perſis depoſito linço ſimplicique diademate patrio perſicum auro purpuraque ornatum ſumpſit.

Diſſidens plebi numero beatum
Eximit uirtus; populumq; falſis
Dedocet uti;
Vocibus, regnum: & diadema tutum
Deferens uni: propriamq; laurum
Quiſquis ingentes oculo irretortõ
Spectat aceruos:
Aequam memento rebus in arduis
Seruare mentem: non ſecus in bonis
Ab inſolenti temperatam
Lætitia moriturae deli:
Seu mœſtus omni tempore uixeris:
Seu te in remoto gramine per dies

AD BDELLIVM. ODE. III.

Aureum prçceptum: quo amicum monet: ut uram que fortunam moderate ferat. Memento ſeruare ideſt conſeruare mẽtem equam ideſt equalem & in nullam partem inclinantem: neque in merorem propter res aduerſas: neque in profuſam lętitiam propter foelices. Socraticam igitur illam uultus equalitatem ſemper ſeruet. Temperatam idem eſt quod equam: quia temperatus in nullum extremum labitur. Arduis difficilibus. Arduum enim ſignificat erectum. & quod acclíue diximus: hinc arduam appellamus uiam per quam aſcenditur: & quia aſcenſu tendit ad alta dicimus arduum altum & erectum. Virgilius. Arduus ad ſolem: & linguis micat ore triſulcis. Et quia aſcenſus difficilis laborioſuſque eſt arduum etiam difficile & laborioſum dicimus. Ergo hic arduis difficilibus & duris. Qualis eſt cęcitas: paupertas: exilium & ſimilia. In bonis: quę proxime dictis contraria ſunt. Ab inſolenti Lętia: a nimia lętitia quę quoniam ex rebus proſperis prouenit nos inſolentes ideſt ſuperbos reddit. Sed de lętitia reliquiſque perturbationibus: in quibus modum excedimus latius diſputabitur in ſermonibus: atque epiſtolis. Ergo ab inſolenti ideſt ego ſtienti. Nam ut ait Sal. Quppe ſecundę res ſapientum animos fatigãt nedum illi corruptis moribus uictorię optem perarent alii legunt inſolenti ideſt non ſoluta & conſuęta quaſi dicat o magna: quę raro mortalibus cuenit. Moriture ideſt cui ſit omnino moriendum: ſiue mœſtus uixeris ſiue lętus: Seu mœſtus: ſententia eſt ſiue in rebus aduerſis ſiue in lętis uixeris morituruses. Propterea q; indulge genio & a ſententia quam grauiſſime propoſuit paulatim in epicuream mollitiem labitur. Seu bearis: pro beaueris: ideſt beatum feceris: & ſecundum epicureorum dogma loquitur: qui beatitudinem in uoluptate corporis reponunt. Dies feſtos. Nam in profeſtis feriis eſt incumbendum: & oſtendit etiam epicureos modum in uoluptatibus habere. Remoto ſilicet a frequentia hominum. Nam omnio palam hęc agenda non ſunt: uel dixit remoto: ut magis ex arbitrio ſuo remoto arbitrorum pudore genio indulgere poſſit. Gramine pro omni herba cęterum gramen marti dicatum eſt: quia ex humano cruore oriri creditur: & in cęteris quidem locis illud exilibus foliis exire uidemus. In parnaſo uero: ut ait Plinius: hederacea ſpecie eſt flore que odorato: atque candido. Reclinatum: quaſi reſupinum ad bibendum. Et ſi locus iſte diligenter annoteꝛtur: inueniemus uitam epicuream: quam ipſe ſectam olim tenuerat ad ungem deſcribi. Nam ponit uoluptates:

sed parabiles & faciles & prescripto tempore: quod epicurus fieri multis locis precipit. Interiore nota. Antiqui ita uina in cellis condebant: ut que essent pretinosiora: & ad longius tempus duratura interius reconderent: reliqua magis ad manus exponerent. Preterea dolium notabat titulo quo & tempus in quo conditum esset: & patriam uini describebant. Vnde alibi· Chio nota si cōmixta falerni. & Iuuenalis. Cras bibit albanis aliquid de montibus: aut de setinis cuius patriam titulumq; senectus. Deleuit multa ueteris fuligine testę. Ergo interiore nota: ideſt lagena in interiori parte posita & in qua nota: ideſt titulus sit. Quo in quo gramine & prato. Pinus hęc enim matri deorum consecrata ē. sola pinus cedrus capillata habēt folia. Alba: quia fronde sue interne albę sunt. Arborem hanc hercules consecrauit antiquitas. Consociate amant. atqui pinus campos desideraret populus fluuios. Vnde uirgil. Fraxinus in siluis pulcherrima pinus in hortis. Populus in fluuiis abies in montibus altis. sed & quia in campo pinꝰ: & qa iuxta aquas populus aderat. Hospitalem. quę nobis gratum prębent hospitiu. Fuga x. aquę epitheton est semper enim labitur. Obliquo quasi dicat flexuoso: ut maiorem spectant uoluptatem afferat Differt autem obliquum a transuerso. Nam in corpore quadrato obliquum ē ab angulo ad angulum Transuersum uero a linea opposita ad aliam lineaꝫ Breuis non ad corpus rosę: magnus enim flos ē: ſ̃ q̄ ad tempus breue duret. Dum res scilicet familiaris & ętas scilicet iuuenilis: nam senectus ineptior ad has uoluptates habetur. Posuit igitur illa duo scilicet rem & ętatem: nam & re ueluti instrumento opus ē: & ętate uiridiori quę uoluptatum capax sit. sed quia interuentu mortis etiam hęc non prosunt addidit tertium ipsam mortem. Fili atra. propter mortem dixit atra: aliq̄ atra filia pro infoelici uita. ut alba pro felici uita ponuntur. Iuuenalis Et pelago posta parce meliora benigna Pensa manu ducūt hilares & staminis albi lanificę: Quoniam autem uita humana initium habent progressum & finem. hęc tria per tres parcas antiq̄ notauerūt. Harum nomina sūt. Clotho. lachesis & Atropos. Clotho colum cum penso gestat: ut sit ortus noster: qui materiam uiuendi prębet. Lachesis autem filiū ex penso ducit. Id enim ē tempus illud quod ad uiuendū sortiti sumus. Vnde ipsa ab eo quod ē λαγχάνω ideſt sortior nomen sumpsit. Tertia uero filium iam a lachesi ductum obtruncat: quia abrumpit uitam: mortemq; affert. Ex quo atropos quasi ἄτροπος ideſt sine conuersione dicitur quia immutabilis inflexibilisq; ē mors: nulli enim parcit. Hinc Virgil. Ignoscenda quidem scirent si ignoscere manes. Seruius autem dicit ex iis unam loqui: alteram scribere. tertiam fila deducere. Additq; dictas parcas per contrarium sermonem: quoniam ne mini parcant. Aulus autem. Gellius refert tribus fatis tria nomina esse: & primam dici parcam a parendo: secundam nonam tertiam uero decimam: quoniam aut nono aut decimo mense pariantur homines. Cesellius autem uindex parcarum ponit tria nomina: scilicet nonam: decimaꝫ & mortuam producitq; Liuii poetę uersū. Quando dies aduenit quam pro fata morta ē. Parcas alii dicunt fuisse filias. Demogorgonis. Alii noctis Alii qb⁹ assentiē. Cicero in libris de natura deorum Herebi & noctis filias dicunt.

Saltibus. saltꝰ alii dicūt loca arboribꝰ expedita: qa facile in iis salet. Alii dicūt loca esse siluis circūdata. alii loca angusta & abscisa inter colles. Vir. Cū pater eneas saltꝰ ingressus aptos. Videq; apti uenationi. Vñ nec saltꝰ desint illis: nec lustra ferarū. Enumerat ât hic cūcta q̄ diutē reddere possint. Extructis cōpositis. Vir. Qui forte tapetibꝰ altis exstructꝰ toro pſlabat pectore somnū. Potiet hęres. Ergo ñ tibi: ſ̃ illi laboras. Prisco ſnia ē neq; post mortē ꝑderit tibi accumulatę pecunię neq; in uita cā erūt nec moriaris: qa mors nobilibꝰ ignobilibꝰq; & paupi diuiti cōis ē. Inachꝰ ēt de nobili ponit̄ qa huiꝰ posteri p multa ſecula durarūt: ergo Vir. de turni nobilitate sic ait. Et turno si prima domꝰ repetat origo acrisiꝰ inachusq; pater medię q; mycenę. Inachꝰ ât oceani & terre filiꝰ i fabulis tradit̄. Hic argis regnauit quo tempore apud ebreos floruit isaac abrahę filiꝰ. Pauper & in duas fortunę iniurias ponit: quas uulgus maximas putat q̄ & pauper sit & ignobilis. Subdi. sub aere quasi sine domo: Victima ueluti uictima: que plutoni mactet. Seruius uictimam ait esse qua diis pro hostibus deuictis sacrificat. Hostiam que sacrificat cum sit contra hostes eundum. Ergo uictima gratias referimꝰ pro beneficio accepto. Hostia ut illud accipiamus precamur. Tamen Ouidiꝰ ait. Victima qđ dextra cęcidit uictricę uocatur. Hostibꝰ a domitis hostia nomen habet. Seruꝰ urna Poticę quasi dicat

Eestos reclinatum beatis.
Interiore nota falerni.
Quo pinus ingens albaq; populus
Vmbram hospitalem cōsociare amant
Ramis: quo obliquo laborat
Lympha fugax trepidare riuō
Huc uina: & unguenta: & nimium breuis
Flores armenæ ferre iubes rosæ
Dum res: & ætas: & sororum
Fila trium patiuntur atra.
Cedes cōemptis saltibus: & domo
Villaq; flauus: quam tyberis lauit
Cedes extructis in altum
Diuitiis. potietur hæres
Diues ne prisco natus ab inachō
Nil interest an pauper: & infima
De gente sub diuo moreris
Victima nil miserantis orci:
Omnes eodem cogimur, omniū
Ve sortitur urna serius ocius

sorte ex urna educta moriantur homines. Erat tomę cõsuetudo ꝓpter infinitas poene cãs: ut omnium litigantium noia in urnã cõiicerentur & sorte inde educerent: & quibus primo sortes euenirent illi prius audiebãtur eorumq; lites decidebãtur. Iuuenalis expectandus erit q lites incoet annꝰ: Hoc ergo & Vir. ad inferorũ iudicia retulit: cũ dixit urnã mouet ille silentũ. Cõcilũq; uocat uitasq; & crimina discit. Hoc nũc ad diuersa moriendi tẽpora rettulit. Horatius. Versat sors urnę. i. in urna. n. ursãtur & cõmiscẽtur nomina: ut deinde nõ electione: sed sorte noia eorũ qui mori uri sũt educant. Cymbę: qua charon alias ach̃onte fluuiũ traducimus. Vir. Portior has horrẽdus aquas & flumina seruat Terribili squalore charon. Sed nos i nostris allegoriis in maronẽ scriptis quid sibi illa oia uelint si nõ scientissime. iñ diligentissime demõstrauimus ordo est. Sors exitura & nos ipositura cymbę Ceterũ exiliũ uersatur urna aut serius aut citius.

Sors exitura: & nos in æthernum
Exilium impositura cymbæ

AD XANTHIVM DE AMORE ANCILLAE. ODE. IIII.

DE sit ancillæq; tibi amor pudori
Xanthiæ phoceu: prius insolentem
Serua briseis niueo colore
Mouit achillem:
Mouit aiacem telamone natum
Forma captiuæ dominum tegmessæ:
Arsit atrides medio in triumpho
Virgine raptą:
Barbaræ postquam cecidere turmæ
Thessalo uictore: & adeptus hector
Tradidit fessis leuiora tolli
Pergama grais
Nescias an te generum beati
Phillidis flauæ decorent parentes
Regium certe genus: & penates

DE sit res amatoria & argumentũ comicũ: in quo ꝓbat exẽplo achillis nõ oportere pudore Xanthiũ amoris ancillaris. Amor ancillę ne sit tibi pudori. i. ne pudeat eũ uertedũ tibi ad ignominiã. Ancilla serua & teste seruio dicit ex arei antiqua prępositiõe q circũ significat & cillo: moueo unde & forcillę q illis in area furges moueãtur: & oscilla q ore cillãtur. i. mouẽtur. Sic ancillę: quia circa dominũ: ut illi administrent crebo mouẽtur. Festus tamẽ ancillas dictas uult ab. Anco rege: q is in bello magno foeminarũ numerũ coepat uel q priscis anculare dicebãt mistrare: ex quo diis deq; coli dicunt: quibus anculi & ancule noia sint. Xanthię puto cẽ potius q̃ xanthia ut nõ sit nomẽ phoceꝰ sed phillidis q̃ dicatur phillis xanthia quasi flaua Χάνθος. n. grẽce flauꝰ est. Phoceu uocatiuꝰ grẽcus a noiatiuo remoto φῶκεύς que ὤκεύς Prius insolentẽ arguit ab auctoritate: q locus plurimũ ualet apud indoctos: qui subtiliorũ rationũ capaces nõ sũt: & ẽ argumentũ a maiori. Nã si nõ puduit achillẽ tantũ uirũ ancillã amare multo minus te pudere oportet. Sed de briseide in superioribus dcũm ẽ. Niueo colore ꝓ niuei coloris p anthitosim. Sic Vir. Bina manu lato crispans hasti. i. a ferro. i. lati ferruel uicit achillẽ niueo colore. Mouit aiacẽ. t. n. ad differentiã alterius aiacis: qui filius oilei fuit sic & Virg. ad differentiã huius dixit Et furias aiacis oili Ex Eaco aũt natus ẽ Thelamó & Peleus Thelamó Aiacẽ: & peleus Achillẽ genuit de quibus in supioribus diximus. Pugnauit aũt Aiax cũ Hectore singulari certamine: & cũ iteruentu noctis ęquo marte discessissent mutuis: sed ifocliciſſimis moribus se donarũt Hector. n. balteũ accipit: quo alligatum deinde illũ Achilles ter circũmęnia patriç: ut priamo horrẽdũ cẽt spectaculũ traxit. Aiax aũt ab eo accepit gladiũ quo se ipsũ iteremit. Tegmesse nomẽ captiuę quã amauit Aiax. Medio in triũpho in media uictoria in qua Agamemnoni ex sorte Cassandra serua euenit: de qua potius q̃ de Chryseide uidet intelligendũ qua multe ante expugnatã troiã potius ẽ. Alii legũt in medio triũ pho. i. in medio tpe belli & tũc de chryseide recte itelligemus. Sed non quadrat nęc sniа cũ sequentibꝰ i quibus troię captiuitas demõstrat. Turmę ps ꝓ toto posita ẽ Turma. n. ex triginta equitibꝰ fiebat: & q illi pręerat decurio appellabat: dicit aũt turma ꝓ onomatopiã a strepitu equinarũ ungularũ terrã pulsantiũ: uel a terenda terra. Thessalo ui. Achillẽ itelligit qui ex thessalia urbe lariſſa siue phthia fuit. Victorẽ aũt dixit nõ qui urbẽ expugnarit: nã iã occisus fuerat: sed qui Hectorẽ iterfecit: quo uiuẽte nunq̃ capi potuisset troia: ut referas ad pyrrhũ Achillis filiũ. Nã cũ eẽnt fata nisi ex ęacidarũ genere aliqs interesset nõ posse capi troiã fuit cã Pyrrhus q̃ capet: sed magis q̃drat prior sniа: quoniã statim sequit. Et adeptus hector. q d. ille urbẽ expugnauit: qui troianis hectorẽ ademit: quoniã hector sic adeptus tradidit ꝓgama leuiora tolli. i: faciliora ad tollẽdũ nã ab eo qđ ẽ ἔκδυγι. i. hẽo & defẽdo dictꝰ ẽ hector q̃si defẽsor. Tradidit. i. morte sua hoc euẽit in comodũ. Fessis decẽnali bello & grauibꝰ prelĳs ab hectore editis. Nescias ante occurrit iis q̃ obiici possint. Diceret. n. ille q̃ memoratę sũt puellç: quis captiuę eẽnt tñ ex regia stirpe fuerũt. Itaq; addit poeta hãc quoq; nobilẽ esse. Hoc aũt nõ ꝓbat testimonio: quoniã illo caret: sed ꝓbat a luctu puellę & amoribus qui nõ seruiles: sed in genui regiiq; sint. Beatinobiles & diuites: nã beati esse non possunt. qui filiã in captiuitate habeant. Regium ge. i. parentes regios. Et penates Iniquo. i. deos: in quorũ custodia erat qui iniqui iratique illi sint: quia in seruitutem abduci permiserint. Penates autem proprii romanorum dii erant: sed qui sint uaria opinio est. Nigidius enim requirit num sint dii troianorum Apollo & neptunus: qui menia illos condiderunt. Et num in italiam illos ęneas duxerit. Idemque affirmat Cornelius labeo: quod

exprimere uolens maro dixit. Taurum neptuno taurum tibi pulcher Apollo. Varro autem refert dardanum ex samothracia in phrygiam & eneam ex phrygia in italiam penates detulisse. Sed qui sint non exprimit; sed qui diligentius querunt dicunt penates esse per quos penitus spiramus: per quos habemus corpus: per quos animi rationem possidemus: idest medium ethera iouem. Imum aera cum terra iunonem & summum etheris cacumen mineruam. Afferunt que eius rei argumentum q̄ Tarquinius priscus mysticis samothracum sacris imbutus sub eodem templo eadem trina numina haberet. Gallius uero emina dicit eosdem esse samothracum deos: & penates romanorum: magnosque deos appellari hinc. Virgilius. Cum sociis natoq; penatibus & magnis diis. Vestam etiam aut de numero penatum: aut illorum comitem esse uolunt. Higinius addit penates uocari deos patrios: hinc maro dii patrii seruate domū. seruare nepotem. Ergo in hoc loco penates iniquos: idest deos iratos. Sed quoniam penates pro domibus: scilicet in qua seruit: mobiles foeminę seruilia imponat. Crede coniectura est ab eo quod solet esse. Nam quę ex plebe sunt nō solent iis moribus esse: quibus est phillis. Scelesta apud quam minor est cura pudicitię. Dilectam amatam: uel dilectā: idest electam: ut ostendat q̄ non temere amat seruam mulierem: sed eam quam ratione elegit. Neque uerisimile uidetur: q̄ ex matre pudenda: idest ex matre impudica cuius filia pudere deberet nata sit illa quę fidelis: idest quę fidem in amore seruet: & aduersa lucro: idest quę non cedat lucro: neque pecunia corrumpatur. Permult enim referre uidetur quibus quisque parentibus natus sit: & ubi educatus. Vnde Iuuenalis. Scilicet expectas ut tradat mater honesto animeque alios mores. Fuit utile porro filiolam turpi uetlę producere turpem.

Maeret iniquos.
Crede non illam tibi de scelesta
plebe delectam: neq; sic fidelem
Sic lucro aduersam potuisse nasci
Matre pudenda.
Brachia: & uultum: teretesq; suras
Integer laudo fuge suspicari
Cuius octauum trepidauit aetas
Claudere lustrum

Nondum subacta ferre iugum ualet
Ceruice nondum munia comparis

Teretesque suras. Sura pars posterior ē cruris. Est enim tibia os. Sura caro posterior. Crus uero ex sura & tibia cōstat: dicitur que crus quia illo curramus. Est autem laus in muliere: ut sure minime turgescant: sed teretes sint. Integer laudo cum preferat iudicium suum de pulchritudine puellę comparat sibi fidem q̄ integer sit: neque amore illius corruptus iudicat: ergo ex ratione & non ex perturbatione: & ut ille omnem suspitionem deponat dicit non esse sibi de se suspicandum: quia cum antea uirtutes laudarit integer pulchritudinem laudat. Præsertim cum iam quadragenarius sit: in qua ętate cupiditates iam rationi cedunt. Aetas trepidauit. idest properauit claudere finire octauum lustrum: idest quadragessimum annum. Erat enim lustrum quinquę annorum: nam quinto quoque anno censores censum imponebant: & urbem lustrabant idest sacris purgabant: idque erat lustrum condere. De hoc Virgilius. Veniet lustris labentibus ętas.

DOCET NON ESSE PROPERANDVM AD VIRGINIS OSCVLVM. ODE. V.

Nondum subacta. Rem turpiusculam allegoria honestat: admonetque sodalem: ne eam quę adhuc uiri potens non sit tangat. per comparationem iuuencę quę nondum taurum ferre queat. Nondum tua iuuenca ualet ferre iugum subacta ceruice: idest domita ceruice. Iugum dicitur quo iumenta iungun tur. Item summa montium iuga appellarunt. Virgilius. Dum iuga montis aper fluuios dum piscis amabit. Iugum etiam unde lances pendet. Item in uitibus dicimus iuga quibus uites iungunrur. In nauibus quoque iugales dicta quę transita etiam appellant. Virgilius. Inde alias animas quę per iuga longa sedebāt deturbat. Postremo & apud antiquos sub iugum mittebantur uicti milites. Duabus enim hastis relicto inter se spatio humi affixis tertia superimponabatur: illamque demisso capite uictos subire cogebant. Munia munera. Munus singularem numerum habet & significat donum & officium. Munia autem officia solum & maxime quę publice prestantur. Hinc immunes dicuntur qui uel ętate uel alio priuilegio prestare munia non tenetur. Neque singularem habet hoc nomen: neque in plurali aliter cadit. Comparis enim coniugii munus è commiscere ac libros p creādos. Subacta āt a subigēdo. Subigere āt aliqñ è ex subsū antiqua prepositione: q̄ sursū significat & tūc è ex tollere & implere. Virg. Ipse ratē cōto subigit uelisq; ministrat. Aliqñ è a sub & significat è colore. Vir. Añ iouē nulli subigebāt arua coloni. ubi acuere. Idem subigetq; in cote secures. I de. Tęmaq; trāsierit rutulis hiēna sbactis. itez

Sura
Crus
tibia

Iugum

Subigo

cogere: Idem. Castigat auditque dolos subigitque fateri. Et terram excultam subactam dicimus:similiter ingenium subactum:idest doctrina excultum appellamus. Aequare quasi dicat çquam operam reddere. Virgilius. Aequatquę sichęus amorem. Circa campos est animus tuç iuuencç. Non discedit ab allegoria:ut ponat iuuencá pro puella:& campos quibus delectatur iuuencа pro uoluptate edendi & pro ludo. Vdo quia salicta prata irrigua & flumini uicina adamant. Salicto locum significat salicibus cõsertum. Salices autem dicuntur a saliendo:qui saliũt idest breui surgunt & crescunt. Cum autem a quercu dicamus quercetum:a pinu pinetum:ab çsculo çsculetum:sic a salice debet etiam esse salicetum:sed per syncopam salictum proferimus. Dum uitulis & non cum taurus quia nondum uenere nouit. Prçgestientis uehementer cupientis. Gestire enim est cũ rem adeo uehementer cupimus:ut corporis gestus id ei primentes continere non ualamus. Immitis acerbç:mutat allegoriam:sed idem sentit:ergo ne uelis uesci uuis acerbis:cum paulo post autumnus destructurus sit racemos purpureo colore:idest incipient in autumno uuę maturescere. Non ergo properandum esse in ea re qnç paulo post uentura sit. Iam te sequetur quę nunc acerbitate çratis te refugit paulo post matura ultro petet te. Curet foemininus foetus in matris utero tardius perficitur quoniam materia ex qua fit humidior & liquidior est & propter hoc serius retinet formã. Cum aũt in lucem editus est foamineus partus propter eandem abundantiam humoris citius crescit & celeriꝰ ad maturitatem perducitur: efficiturq; uirpotens duodecimo anno:cũ masculꝰ ũnisi quartodecimo rem pattacc possit Annos quos tibi dempserit idest constituet iam in eo flore in quo tu nunc es qui flos paulatim in te minuetur: ergo addet ętas illi id robur quod tibi demet. Proterua fronte. In fronte dicunt esse pudorem:pudori frontem dedicatam esse uolunt: ergo proterua fronte idest petulanti: ut ostendat illam iam pudorem abiecisse. Contra de Didone Vir. Tum breuiter dido multũ demissa profatur. Halagen uel de qua in superioribus dixit uel alia. Albo humero ut in superioribus. Nube candentes humeros amictus. Nitens resplendens, Sic refulsit çneas:puraq; in luce refulsit. Pholoe.quã Cyrus amabat:sed ab ea spernebatur. Fugax.Summã semp copiam uenale in ax.denotat unde bibax.i qui copiosissime bibit:sic uerax multo plus est quã uerus. Renidet resplendet. Sic alibi renidet in ędelacunar. Vt pũta quemadmodũ luna pura.i nulla nube impedita resplendet in mari nocturno.i.ipsa nocturno tempore resplendet in mari nã si in aqua limpida tranquillaq; lunã cõspicias splendida omnino apparet. Possumꝰ etiã p hyppalagen pferre:mare renidet luna nocturna:nã ex eius lumine repercussum uehementer splendet. Giges nomen pulcherrimi pueri. Gnidius:ex gnido in sula de qua Oui. Piscosamq; gnidon grauidãq; amathunta metallis. Qué scilicet gygem si tu admiscas puellis aut canentibus aut saltantibꝰ falleret.i.deciperet non nos ciues:qui illum cognoscimus:sed hospites:qui quoniã peregrini sunt nõ hactenus uiderunt: nunc aũt cum tanta illi uirginea facie similitudo cum puellis sit poterit haberi pro puella ab hospite etiam si mire sagax:idest solers & acutus ad inuestigandum sit. Id,n,significat fagax qđ nomen nonnulli putant esse a saga. Sagas autẽ ueneficas q̃ cantibus herbisq; pollent ad humanas mentes peruertendas:& alia supra naturã facienda appellamus. Ergo puto esse uerbũ fagire

Aequare: nec tauri ruentis
In uenerem tollerare pondus?
Circa uirentis est animus tuæ
Campos iuuenæ:nunc fluuiis:grauem
Solantis æstum:nunc in udo
Ludere cum uitulis salicto
Prægestientis tolle cupidinem
Immitis uuæ:iam tibi liuidos
Destinguet autumnus racemos
Purpureo uarius colore.
Iam te sequetur curret enim ferox
Aetas:& illi:quos tibi dempserit
Apponet annos iam proterua
Fronte petet lalage maritum
Dilecta quantum non pholoe fugax
Non cloris albo ic humero nitens.
Vt pura nocturo renidet
Luna mari:gnidiusq gyges
Quem si puellarum inseres choro
Mire sagaces falleret hospites
Discrimen obscurum solutis
Crinius ambiguoq; uultu:
Septimi gades aditure mecum:

Vnde fiat pręsagire quod significet calide sentire:& inde: sagax. Vnde & canes odorinseci sagaces appellamus. Vel dixit hospites quasi domestices:ut etiã eos qui candẽ domũ habitent fallere possit. Discrimẽ obscurũ.i. nõ intellectũ & nõ cognitũ Est quidẽ discrimẽ.i differentia inter puerũ & puellam:sed in hoc puero adeo obscurum latensq; erat ut uix cognosci posset.& qa crinibus utebat lõgis solitusq;:puellę & qa erat illi facies adeo ambigua:ut certũ ee puellę an pueri uideret. Sũtq; hęc educta d achille iter uirgines lycõdis latitãte AD SEPTIMVM CODE, V Septimigades. Ad amicũ scribit & agrũ suũ laudat:ut illi applaudat. Gratissimũ,n,hõi ẽ ut id laudemꝰ quo ipse maxime delectatur. Septimi gades aditurę mecũ oñdit quãtũ a Septimo amet. Et occulę demõstrat q uerus

amicus sit cum nullum laborem nullumq; periculum amici causa recusaturum. Sed illum & in longinquissima loca ut gades sunt: & in periculosissima: syrtes prędicant propter naufragia: & in cantabros propter illius gentis crudelitatem iturum. De gadibus autem in ultima hispaniç insula & de syrtibus dictum est. Cantabri uero populi sūt hispaniç in mediterraneis per quos fluit hiberus ferocissimi qui nunquam ante augustum populum romanum paccati ser uierunt. Ipse tandem subiugauit. Vnde in sequentibus. Scruit hispaniç uetus hostis orç. Cantaber sera domitus catena. Indoctum. quoniam nondum sit assueti imperio romano. Maura unde quia sunt in mari mauritano.

Cantabrum indoctum iuga ferre nostra: &
Barbaras syrtes ubi maura semper
Aestuat unda:
Tibur argeo positum colono
Sit meæ sedes utinam senectæ:
Sit modus lasso: maris & uiarum:
Militiæq;
Vnde si parcæ prohibent iniqnæ
Dulce pellitis ouibus galesi
Flumen & regnata petam lacono
Rura phalanto:
Ille terrarum mihi præter omnes
Angulus ridet: ubi non hymeto:
Mella decedunt uiridiq; certat
Baccha uenafro:
Ver ubi longum: tepidasq; prebet
Iuppiter brumas: & amicus aulon

Aestuat. quia assidua reuolutione harenarum semper uelut feruens exundat. Tibur argeo. qđ condidit Tiburtus argiuus de quo iam dictum est.

Colono nam argiuorum colonia fuit. Sed de iure romano differūt coloni & mūicipes. Municipes enim erant dicti a muneribus capiendis. Munera autem honoraria intelligamus. Capiebant enim munera populi romani non dannosa. ut ē collatio tributorum & similia: sed quę ad honorem pertinerent. Erant ergo donati ciuitate municipes: sed alii erant cum suffragiis: idest ut cum rome essent una cum ciuibus romanis irent in comicia: & suffragia redderent. Aliis autęm nō licebat reddere suffragia. Erant preterea imunes ab omni tributo unum quęq; eorum fundus populi romani factus ē: & nullis erant populi romani legibus astricti: sed suis municipalibus legibus uiuebant. Primi autem omniū ciuitate romana donati sunt Cerites pro sacris bello gallico receptis custoditisq;: sed sine suffragii iure. Hinc cerites tabulę in quibus censores ascribebant: quos note causa suffragiis priuassent. coloni autem alia ratio erat. Naq; coloni ciues erāt romani ad aliquam urbem habitandam missi. Hi non propriis institutis: sed populi romani legibus uiuebant. Erant ergo magis obnoxii: quam municipes: sed tamen quoniam simulachrum quoddaq; apparebat romanę reipublicę prestantiores habebantur coloni quam municipes. Dicuntur prēteria coloni agrorum cultores. Virgilius Vt quantus auido parent arua colono. Columella in libris de agricultura pro eo ponere uidetur qui non suum: sed alienum agrum colat: partem tamen fructum domino daturus. Sedes proprie uidentur esse domicilia & loca in quibus habitare decernimus. Iuuenalis. Qui sedeq; figere cumis destinet: atque unum ciuem donare sibylle. Virgilius Tendimus in latium sedes ubi fata quietas ostendunt. Nam ubi sedemus sępius sellas & sedilia quam sedes appellamus. Sit. modus. sit finis Iuuenalis Imponitq; modum sapiens & rebus honestis. Lasso. ad corpus refertur. fessum autem potius de animo intelligimus. Virgilius Quo rapitis fessum fabii. maris nauigationis. Viarum terrestris itineris. Et militię: nam militiam quoque exercuit: ut iam demonstratum ē. Vnde. a quo si parcę inique prohibent: idest parcę quę essent iniquę si prohiberēt

Galesus. fluuius iuxta tarentum ubi pro pasturę copia uel dulcedine lanę maiores fiunt Virgilius. Qua niger humectat flauentia culta galesus. Quibus. a greco nomen ē interposita. u. consonāte. Laconi Phalanto. Virgilius Hinc sinus herculei si uera ē fama tarenti. De hoc & de partheniatis in superioribus habūde dictū ē. Ridet. dat quod ē hominis propriū inanimate rei: sed ē quędā simulatudo. nā cū se offert lęta agrorū amenitas redire dicimus. Vir. Omnia nūc ridēt: at si formosus alexis. Montibus his abeat uideas & flumina sicca. Hymeto. in quo monte propter copiā thymi multū: idemq; optimū męl nascit. Est āt mons iste in actica regione. Vnde ēt marmor quod i prēcio esset excedebatur. Primus āt crassus orator. l. colūnis hymettis a triū exornauit: neq; ante illum qsuq; externa mora rome habuit. Ob id. m. brutus illū uenerē palatinā appalauit. Ferūt & in hoc mōte nasci herbā quā mulieres ut ardētius a uiris appetant brachiis alegatā gestāt. Bacca. in fructibus arborū ē in oliuis cerasis cornis: lauris: myrtis lēti sco agfolio & similibus Prēterea uniones baccas appellāt. Vir. colloq; monile baccatū: Bacca āt cū aspiratione sacerdotem bacci nominat. Acini uero sunt in uuis hedera: sābuco: ebulo: malo punico & similibus. Bacca ergo in hoc loco oliua ē. Certat Venafro elegāti q̄ si dicat certat cū uenafro. Suia ē qp oliuę huius agri ęqparari possūt iis quę criūtur in uenafro. Est āt uenafrū opidum post minturnas: unde ē optimū oleū. Ver ubi longū. Ver nō excedit spatiū trium mensium: sed dicit longum quia & in hyeme tale temperamentum cris ē: quale solet esse in uere: unde addit tepidas hyemes. Sic. & Virgil. Atque alienis uersibus cstas. Brumas. i. hyemes: nam bruma dicitur quasi brachime ra. idest breuis dies. Est autem brcuissimus cum sol attingit primam partem capricorni: in qua cst initium hyemis

quę perdurat usque ad ingressum solis in arietem in quo incipit uer. Aulon.mons calabrię uiuitibus refertus. Ille locus.ubi hęc omnia sunt. Arces.montes dicit beate fertiles. Ille igitur arces beate postulant te mecū. Nam cum amicus sis:& amicorum officium postulet:ut ad loca & longinqua & periculosa amicum prosequantur:tanto magis ad propinquia:& foelicia & tuta mecum uenies. Arces.de quibus iam diximus. Fauillam.cinerem extinctū dicimꝰ scintillā accensā. Calentem.nup exustā. Debita lachryma nā tenetur amicꝰ amici funꝰ lachrymis ꝓsequi.

ASępe mecum tempus. Congratulatur Pompilio:qui comilito sibi in castris brutianis fuerit:quod tādem per cula euaserit & ab augusto ueniam sit assecutus. Ordo o Pompili prime meorum sodalium deducte mecum in ultimū tempus ides inipsam mortem quis redonauit te quiritem. In ultimum tempus ad mortem quod est ultimum tempus homini. Quis cū admiratione q.d.multum ualuit ille amicus.Sic uirgilius. Quis te nate dea per tanta picula causa Insequitur. Redonauit optime Nam primo natura te patrię ciuem fecerat. Deinde hostis iudicatus ciuis esse desieras Nunc uero restituturus rursus ciuis patriq donatus es. Diis patriis qui uariis locis celebrantur. Quiritem ciuem romanum:ut iam expressum est.

Fertilis baccho minimū falernis
Inuidet uuis.
Ille te mecum locus & beatæ
Postulant arces:ibi tu calentem
Debita sparges:lachryma fauillam
Vatis amici.

Ad pompilium uarrum. ode.vi.

ASæpe mecum tempus in ultimum
Deducte bruro militiæ duce
Quis te redonauit quiritem
Diis patriis:italoq; cælo.
Pompili meorum prime sodalium:
Cum quo morantem sæpe diem mero
Fręgi coronatus nitentes
Malobrato syrio capillos
Tecum philippus:& celerem fugam
Sensi relicta non bene parmula:
Cum fracta uirtus & minaces turmæ:
Turpe solum tetigere mento.
Sed me per hostes mercurius celer

Prime in ordine:uel prime optime:ut Vir.Primisq; iugaret omnibus. Fręgi dicm Morantę. quasi dicat consumsi:uel diuisi quasi ad sextam horam Mero in mero ides in conuiuio. Coronatus.ostendit lautiora cōiuia celebrasse:nam in iis coronari discumbebant. Coronatus capillos:per synecdochen quasi dicat habēs capillos coronatos ut oculos suffusa nitentes. Nitentes silicet malobrato id enim unguentum est quod syrii conficiunt. Philippos.prelium in philipicis campis. Hi in thessalia sunt regio equis amica unde philippos dictos uolunt nam φίλος amicus est:& hippos equus:uel sic denominati ab eorū antiquo rege. Sūt autem philippi in pharsalia & in his primo a Cęsare & a Pompeio:deinde ab Octauiano Antonioq; atq; Cleopatra:& a Bruto & Cassio pugnatum est. Virgilius. Ergo inter sese paribus concurrere telis. Romanas acies iterū uidere philipi. In hac acie cum plagam Brutiani accepissent poeta sibi fuga salutem peperit. Parmula diminutiuū a parma: hęc autem breue scutum est quo pedites utebantur. Virgilius. Parmaque inglorius alba. Non bene indecore & turpiter.Summum enim dedecus erat militi: si illius armis hostes potirentur:Itaque legitur de thebano Epaminunda cum in bello aduersus lacedęmonios apud Mantineam gesto uulneratus ex acie in castra relatus esset antea quam hasta e corpore educeretur interrogauit an clypeus suus saluus esset:& an hostes fusi fugatique essent:& cum utrumque ex animi sententia audisset hastam euelli iussit.

Fracta uirtus non admit uirtutem brutianis:sed ostendit maiorem in cęsarianis. Minaces.propterea turpe proteturpiter ceciderunt:quia minaces erant.Nam turpe est homini uinci cum minatus fuerit:uel dicamus turpe solum idest cruore foedatum. Mento:cum mento. Dicitur autem mentum ab eminendo:a;gula enim eminet. Tetigere quasi dicat oppetiere,nam oppetere est terram ore petere:quod est uirorum fortium:qui morientes mordicus humum apprehendunt:ne uocem uiro indignam emittant. Vnde Luc. Qui timuit nequas emittere uoces. Vellet & eternam fletu corrumpere famam. Celer.quia & uelocissimi cursus est Mercurius:nam illum nouem dies ante quam sol percicit:& etiam alatus pingitur. Dicit autem se a Mercurio adiutum:quia clam & subito aufugit:uel quia pocię in tutela Mercurii sunt:uel quia in geneli sua aliquo maligno planeta ad interitum ducebatur:nisi in eo loco situs fuisset Mercurius:In quo illius malignitatem frangeret.Nam malorum perniciem boni planctę tollunt:Hinc Persius, Saturnumq; grauem nostro ioue frangimus una.Potest etiam intelligi quod quemadmodū Mercurius deorū nuntius

est:sic poeta aliquo amico internuntio in gratiam Cesaris uenit.quē ipse pro deo colendum putat. Denso aere.i.nube:q̄ acr desior ē.Sic Vir. At uen⁹ obscuro gradientes aere sepsit.Sic Homerus uenerē fugit: q̄ eneā nebula septū de manib⁹ achillis eripuerit. Rursus.uel in eadem acie & prelio:uel qa ad sextū Pompeū post illam pugnam se contulit

Vnda resorbens:translatio ē ab mūdatione maris:q̄ cum refluat retrahit & resorbet quę expulerat. Fretis estuosis per freta estuosa:illis enim comparat bella & forte alludit ad proelium sex. Pompei cōmissum in freto siciliç. Redde tanquam debitū. Obligatam.s.ex uoto. Dapem.sacrificium:suus enim deorū dapes. Latus totum intelligit corpus:sed defatigatio maxime in latere sentitur.

Denso paratum aere sustulit;
Te rursus in bellum resorbens
Vnda fretis tulit æstuosis;
Ergo obligatam redde ioui dapem;
Longaq; tessum militia latus
Depone sub lauro mea;nec
Parce cadis tibi destinatis
Obliuioso leuia massico
Ciboria exple;funde capacibus
Vnguenta de conchis;quis udo
Deproperare apio coronas
Curat ue myrto,quem uenus arbitrum
Dicet bibendi,non ego sanius
Bacchor edonius recepto
Dulce mihi est furere amico;

Ad iuliam barinen; Ode.VII.

Vlla si iuris tibi peierati
Poena barinæ nocuisset unq̄
Dente si fieres niger;uel uno
Turpior ungui;
Crederem;sed tu simul obligasti
Perfidum uotis caput enitescis
Pulchrior multo;iuuenumq; prodis
Publica cura;
Expedit matris cineres opertos

Sub lauro mea,sub meo augusto:q lauro ob uictorias insignit⁹ ē uel sub meis carminib⁹;nā & triumphanti & poetę laurus datur. Leuia polita.Contra aūt ē;atq; asperasignis. Ciboria alexandrina folia simillima collocatis:in quorū similitudine facta folia eorum nomine appellantur.alii dicunt cibaria ut sit e. ple cibaria uino tāquā cibum poculis pensaret. Massicum.a massico campaniç monte: unde illud:Vertūt focicia baccho massica q rastris. Obliuioso.quod curarum obliuionem inducit. Conchis:quia in testis conchilium unguenta seruabant presertim in iis in quib⁹ uniones concipiuntur. Deproperare,ualde properare i dest propere ranter facere Virgili. Hęc properans iter ad naues tendebat acathes. Apio.quia ea herba ebrietas uitatur. Udo.quia in locis humidis nascaē. Quis Interrogat cum exhortatione. Mirto,propter uenerem dixit;nam illi dedicata ē arbor. Quis arbitrum hic dabatur in iactu talorū:ut esset arbiter ad bibendum. Veneris autem latissimus iactus habebatur:q habebat tricenariū numerū.Plaut⁹ in asinaria Hoc uencreū ē pueri plaudite & mihi obiactum cātharo mulsum date. Bacchor.insanio ut ē de more bacchātium. Edonius,thracię hi populi sunt;sed pro omnibus thracibus posuit: quoniam Orpheus apud illos liberalia instituit. Dulce ē furere:suauis res ē uehementer letari.

Vlla Si uiris Tibi, Exprobat barinę perfidiaq; quod ea quę iureiurādo pmiserit non obseruet:& cum admiratione quęritur qđ quāto magis piura ē:tāto in dies pulchrior efficit: quasi dolens quod dii humana curare non uideantur.Cum sua pulchritudine & ueteres amatores retineat: & nouos sibi quotidie comparat. Barinę. n.u. ex greca declinatione quę in genitiuo in ex:in accusatiuo in en:in reliquis casibus in e longam terminat.Nam grece ē per.H. ut βᾶ pūvĥ. Iuris peierati.iurisiurādi non obseruati:nam peierare ē iusiurādū rumpere;& fit ex per & iuro sed.u in e mutatur & subtrahitur in uerbo:in nomine autem manet:nam dicimus periurium & non peierium. Dente niger uel uno.q.d.si minima corpis parte fieres turpior ego crederē deos curare humana,Ergo sequit qđ cū hoc non fiat nō credat. Obligasti caput.i.obligasti te uotis:idest ad uota redenda:nā q uouit debitor uoti efficit. Vel potiꝰ obligasti caput pfidū uotis,i.reddidisti obnoxiū caput,i.uitā.qa usus es pfidia in uotis.Cōtrariū ē soluere uota. Perfidū. qa fidē fregisti. Publica cura.publicꝰ amor:nā oēs tuo amore ardēt.Oñdit āt in hoc loco naturam amantiū;q q̄to infoelicio res sibi res sūt in amore:& quāto magis decipiunē:tanto sibi quā amāt pulchrior uidet.

Prodis in publicū egrederis

Expedit utile ē. Verbū āt ipsonale ē,pcrē q cū sūma admiratione & quęrele:q id sibi pfit qđ sūmopere nocere deberet:& qđ pulchritudinē qđ ē maximū in muliere prēmiū p poena accipiat.Expedire āt cū psonale ē nōnunq̄ significat liberare. Vir. Flāmas inter & hostes expedior. Ité pmere. I dē Cereréq; canistris expediūt. Ité extollere. I dē tum uero auguriū rutili clamore salutāt.Expediūtq; manꝰ. Ité breuiter enarrare. Fallere.Ci.m.cū pillā iuras deiū cōtra iusiurādū facis. Auget āt crimē.q ñ mō matrē fallat:sꝫ emortuā matrē inio cineres iā sepultos quos i maiori ueneratione esse oportet ueluti rem religiosā. Hoc efficaciter dolet. Dido uirgiliana.Nō seruata fides cineri pmissa sicheo.

Optos,urna cūditos.Erat āt hoc apud priscos haud cōtēnēdū iusiurādū. Vir. Per patrios cineres p spes surgentis iulii

Item Iliaci cineres & flamma extrema meorum teſtor in occaſu ueſtro & Signa taciturna noctis cum toto cęlo mon
oratorio tendit ad grauiora. Non.n.ſolum fallit mortales ſilicet matrẽ: ſed & cęleſtia: quoniã ipſa ſidera: ſed denięq; ip
ſos in mortales deos. Signa in cęlo omnes imagines expluribus ſtellis cõfiguratas ſigna appellant: recipue aũt illa
duodecim q̃ in zodiaco ſũt. Non aũt ſola ſigna fallit: ſed etiã totum cęlũ. Refert aũt Plinius ſeptuaginta duorũ ſignũ
cognitionẽ habere aſtrologos: in quib⁹ ſit mille ſexcentę ſtellę. Taciturna nõ dixit cõtra Platonẽ cuius opinio eſt q
ſinguli ſpęrarũ motus ſingulos ſonos efficiant ut latius cũ eſt de muſis diſputatũ e⁹ preſſimus: ſed dixit taciturna qa
in ſola nocte apparent: in qua oia tacent. Nam in
terdiu nõ apparẽ: quia ſolis ſplendore hebeſcũtun
de addidit. Noctis nõ quia ñ ſemp ſit: ſed quia ñ
niſi in nocte uiſũtur. Gelida ab effectu. Arõ aũt
per hippalagen dixit noctis taciturnę. i. ſecretę &
ſilentis: ut Vir. & taciţ p amica ſilentia lunę: ac ſi
diceret omne mundi maieſtatẽ in ſacramento uo
cari. Ridet oſtẽdit quare ipune periura ſit. Nam
uenus in cuius tutela illa eſt: & ipſe nymphę faci
lia numina ſũt & de nymphis. Vir. Et quo ſed
faciles nymphę riſere ſacello. Simile & illud eſt
apud Ouidũ Iuppiter e cęlo piuria ridet amantũ
ergo ſimplices quaſi faciles ad ignoſcendũ. Sic alibi
fac les uenerare napeas. Inquã. q.d. ego hoc aſſe
uero. Ferus cur ergo r de⁹ quoniã cũ ſit fe⁹us in
amantes gaudet illos ludi: uel di it ſerus quia non
ignoſceret: niſi ſequeret uenerẽ. Sagittas a ſatis
& ictus d citur. Ad longũ. n. ſpatiũ pfert ictũ ſuũ
Quoniã aũt ẽ ſagittis uulnerare: & facibus utere
d cit cupido utrumq; cõplexus ẽ: nam ardentes ſa
gittas & cotẽ cruentam dixit Cote cruenta ideſt
ſagittas cruentas acuit cote: uel dixit cruentã cotẽ
quaſi aſperã ſanguine ſagittarũ: q̃ in ea acuuntur
Cotem aũt ſpẽm lapidis dicunt. in qua cõmode fer
rum acuitur. Ipſe alibi Fungar uice cotis acutum
redere quę ferrũ ualet expers ipſa ſecandi. Adde cũ admiratione pferendũ. Non.n. ſatis eſt quod impune peccet: niſi
etiã aſſit peccato prẽmium ſilicet ipſa pulchritudo. Verum quod pro monſtro ſit quanto perfidior eſt: tãto maior ama
torum numerus apparet. Omnis. p. tibi creſcit. q.d. omnes qui creſcunt: & creſcendo in ętatem ueniunt amori aptã tui
futuri ſunt: neq; e⁹emplo eorũ quos luſiſti deterrentur. Pubes hęc iuuentus eſt: ſed de pube iam d ctũ eſt. Hinc eſt
hic & hęc pubes huius pubis ſecundum Cęſarem. Caſſius aũt facit & hęc puber puberis: Alii autem hic & hęc pu
ber puberis. Sic eſt impubis huius impubis Vnde impubis iuli: & Horatius di it impube corpus. Cicero aũt in quar
to inuectiuarum filiumq; eius impuberem legatum a patre miſſum. Ergo impubem dicimus ab eo qđ eſt pubes: & im
puberes ab eo qđ ẽ puber. Pubes iuuent⁹. Sic Vir. Haud aliter pup⁹ eſq; tuę pubeſq; tuorũ: Puberes igitur qui ad eã
ętatem deuenerunt in quibus ſunt pili: Impubes quibus adhuc inueſtes ſunt. Seruitus turba ſeruorũ & iure dixit
quia paulupoſt dixit dominã. Impie quia periura. Tectũ ideſt domum: reſpexit autem conſuetudinę amatorũ qui
circa amicę domũ ſemper ſũt: ut ait ille Plautinus. Hic eſt ille angulus ubi diem omnẽ operã omnẽ meq; ipſum contri
ui miſer Sępe minati. Demonſtrat ſummã miſeriã: non.n. nõ abeunt: quia no dolcant: nã nõ eſſent infoelices: ſed qa
cogit illos amor omnẽ difficultatẽ omnẽq; indignitatẽ perferre. Quid ergo miſerius q⁹ n⁹ libeat illis id qđ infimę cõ
ditionis ſeruis licet: ſcilicet fugere. Te ſuis matres exaggerat quãta ſit amatorũ turba: cũ ipſa petatur: & a tenellis q
adhuc in materna potius q̃ in paterna poteſtate ſint: i circoq; appellat iuuencos quaſi qui adhuc matrẽ ſequantur.
Te ſuis oſtendit. n: q⁹ timent de illorũ ſalute a meretrice uoreẽ. Te. ſ. p. Iſti aũt nõ tam de ſalute filiorũ q̃ de patrimonio
timẽt. Miſereq;. n hę zeloti pia mouetur quę maxime torquet nouas nuptas: quę nuper aſſuetę amori perdite amãt:
& ob hoc miſere. Aura nitor a ſplendore auri: uel ſecundum Acronem auri ideſt facilitas: qua in amorẽ trahun
tur amantes: aut unguentorũ odor qui aura a⁹ narę perfertur.

Fallere: & toto taciturna noctis
Signa cũ cælo gelidaq; diuos
Morte carentes
Ridet hoc inquam uenuſ ipſa rident
Simplices nymphæ. ferus & cupido
Semper ardentes acuens ſagittas
Cote cruenta.
Adde quod pubes tibi creſcit omnis.
Seruitus creſcit noua nec priores
Impiæ tectum dominæ relinquunt
Sæpe minati.
Te ſuis matres metuunt iuuencis
Te ſenes parci: miſereæq; nuper
Virgines nuptæ: tua ne retardet
Aura maritos.

AD VALGIVM FVREM NE DIV DOLEAT. ODE. VIII.

NOn ſemper. Valgiũ utrũ doctũ atq; cõſularem morte pueri cõſolatur: Demõſtrat. n. nõ ſemp lugendũ: ſed oĩum
rerũ fieri uiciſſitudinẽ. Non ſemp imbres manant: i. fluũt in agros. Hiſpidos. i. rubis fructicibuſq; & ſimilib⁹
rebus aſperds. Nec ſemper pcellę inęquales: quia undatim irruunt. Eſt aũt pcella ſecundũ ſeruiũ aqua uero admixta
Plinius aũt dicit eſſe repentinos flatus: qui exalante e terra gignunt uentos: qui maiore illati pondere incurſi q⁹ ſi la
te ſiccam ruperint nubem pcellam gignunt q̃ grẽce cenephias dicitur. Hic coepit p uehement⁹ori uento. Vexat. i

recte maronem defendit Gellius in eo uersu Dulichias uexasse rates: ubi anneus comut⁹ nimis leuem significatum habere in eo monstro dicit. At Gellius ostendit eé a ueho in quo iam uis inest alieni arbitrii. non enim sui potens é qui uehit. Vexare autē q̄ ex eo inclinatū é ui atq; motu augeāt: nā q ferē & huc illuc distrahit uexari dicit. Sicut tassare pressi⁹: crebriusq; é q̄ tāgere. Hic cato i oratione p acheis cū hānibal terrā italiā lacerauerat atq; uexarat Cicero in uerrem. Quę ab isto sic spoliata: atq; direpta é: ut nō ab hoste aliquo: ſ3 ut a barbaris pridonib⁹ uexata eé uideat. Caspiū m. qd caspii populi circū habitāt. Stat: uel horret: ut stat ducta sortib⁹ urna: uel stat quia aqua q̄ ex sua natura semper fluit: cū cōgelata é: stat: Aquilonib⁹: hic uent⁹ a uehentissimo uolatu instar aquile appellat. Aquila aut ab aquilo colore q fusc⁹ & subniger é uocat. Gargani: hic mons apulię é: i quo fuit sipont⁹ urbs, & arpi a Diomede cōditi: & in quo anno salutis trecētesimo octogesimo primo appuit michael archāgelus. Orni: mōtāne arbores sūt: Vir. Descendere mōtib⁹ ornos. Viduant. priuant. Flebilibus. m i. carminib⁹ q̄si elegiacis. Fuit. n. Valgi⁹ poeta haud contēnēdus. Mysten: nomen pueri a Valgio amati. Vespero: stella ueneris é. Hęc cū solē prēcedit lucifer dicit: & ante ortū solis apparet i oriēte: cū subsequit. hesp uesp & hesper⁹ uesperusq; appellat: uidetq; i occasu statim postq̄ sol occidit primusq; pythagoras eādē esse stellā deprehēdat hesperū & lucifērū. In lucifero: colorē gaudētē: in hespero fulgētē uidem⁹. Nunq̄ a sole longi⁹ gradibus q̄draginta sex discedit. Genitalis roscida p spa & salutaris est. At oūderat fieri mutationē in reb⁹ naturalib⁹. Nec idē phat hoium exēplis. Senex. Nestor de quo iā dictū é: quē ad tertiā usq; ętatē uixisse ferūt. Induxit ā exēplū senis cū senes ipatiēti⁹ filiorū mortem ferāt: qa in illis reqē suę senectutis sperarēt. Amabilē. Ergo magis dolēdū. Antilocū: hic fili⁹ Nestoris ex Eurydice fuit ab Hectore in proelio cęsus. Oui. Siue qs antilochū narrabat ab hecto eu ectū Antilochus nostri cā timoris erat. Impubē. imberbē inuestē cui nōdū barba exorta esset. Erat. n. lugēdus & qa fili⁹ & qa bon⁹ fili⁹ & qa adolescēs: cū illa ętas ēt externis lachrymis excutere posset. & tamē luctui modū iposuit. Ergo & te idē facere decet: cuj⁹ amiseris nō filiū: ſ3 seruū. Troilū: q puer adhuc ab Achille in pugna cęsus é. Vir. Parte alia fugiens amissis troilus armis: Infoeli puer atq; ipar cōgressus achilli. fili⁹ fuit priami. Desine moll. q. i. a mollib⁹ q̄rellis: cōstructio greca & poętis potiꝰ: q̄ ęteris scriptoribꝰ cōcessa. Molliū: ergo nō ad uirū ptinētiū. Tādē. post diuturnū luctū. Cātem⁹. lyricis. carminib⁹. Noua. nup parta uel magna & mirabilia & alludit ad duo illa diuersa trophea de quib⁹ dixim⁹. Trophea apud grecos fuerūt argores āputarę in eo loco ubi hostes uicissent atq; i fugā uertissent: dicta ab eo qd é τ῀ πξ ξίν. i. uertere. āputabāt. n. ramos arborū ac deinde armis spoliisq; hosti destractis ornabāt ut eēt posteris monumētū uictorię in eo loco ptę. Deinde ēt sūt coepta poni i mōtib⁹ & locis eminētioribꝰ. Hinc Salustius de pōpeio ait q̄ de uictis hispanis trophea in iugis pyrenei mōtis posuit. Nyphatem. fluui⁹ scythię ex monte ciusdē noīs fluit. Sūt q illū pthis: sūt ēt q icolis ascribā. Vir. Addā urbes asię domitas pulsūq; nymphātē: poetę ât dant quodāmō sesū flumib⁹ ut se uictos fateant. Vir. Euphrates ibat iā mollior undis: & alibi: pōtē idignat⁹ araxes. Minores uertices. minores undas tanq̄ q se uictos cognoscāt. Gelonos. inter budinos scythię populos geloni sūt grecorū colonia apud quos oia & publica & priuata ędificia ligneā erant. His uictis augustus terminum ut ait porphyriō prę scripsit quem egredi uetarentur. Exiguis cā. breuibus finibus. Equitare. uagari.

Vsq; nec ameniis in oris
Amice ualgi stat glacies iners
Menses per omnes: aut aquilonibus
Querceta gargani laborant:
Et foliis uiduantur orni;
Tu semper urges flebilibus modis
Mysten adeptum: nec tibi uespero
Surgente decedunt amores.
Nec rapidum fugiente solem:
At non tener æuo functus amabilem
Plorauit omnes antilocum senex
Annos: nec impubem parentes
Troilum: aut phrygiæ sorores
Fleuere semper: desine mollium
Tandem querelarum: & potius noua
Cantemus augusti trophea
Cæsaris: & rigidum nyphatem
Medumq; flumen gentibus additum
Victis minores uoluere uertices
Intraq; præscriptum gelonos
Exiguis equitate campis

Ad licinium murenam optimum mediocrem statum. Ode. VII.

REctius uiues licini neq; altum
Semper urgendo: neq; dum procellas

Rectius uiues. Docet nō beata uiui nisi animū ita intra fines mediocritatis cōtinēam⁹: ut nullis cupiditatib⁹ distrahamur. Hoc p metaphorā ex nauigatione oūdit. Nā uita nostra nauigationi simillima é: q̄ nisi rōne ueluti optima gubernatrice admistrē turbulētissimis pturbationū fluctib⁹ obruamur oportet. Rectiꝰ. ergo foelici⁹: ca. n de mū recta uia é q̄ ad foelicitatē ducit: q̄ oēs assecq cupiūt: ſ3 alii in alia rę illā sitā putāt. Altū. i. pfūdū: ut semp maxima

petamus. Littus ideſt ne ita ad infima & ſordida deſcendamus ut nulla dignitatis ratio habeatur. Proceſſas.gra uiores cautus ideſt qui cautus eſſe cupis & eſt ſententia ne dum alterum extremum uitare uolumus in alterum incidamus. Auream: pretioſam & ut aurũ cęteris metallis ſic ipſam cęteris in uita rebus preferendam ſordibus pro paupertate: in qua penuria rerum ſordes uitare non poſſumus alibi pro auaritia: ut demonſtratum eſt. Obſoleti i qualidi. Ea enim obſoleta dicimus quę iam trita & uetuſtate conſumpta in deſuetudinem uenerunt: ąuis uerbum ſecundum nonnullos nõ ſit a ſoleo ſed ab olęo: nã hęc iãſuũ odorẽ amiſerunt. Caret ergo ſordibus ſ; ſi ſobrius eſt caret. Aula inui ideſt domo nimis magnifica & ita ſplendida ut regia aula: poſuit aũt aula pro nimio exceſſu in domo & in uictu & in omni apparatu: q̃ cuncta ñ ſine inuidia nobis cõparamus: quę quoniam uehementer nocet eſt euitanda. Inuidenda ergo de qua inuidia ſit habenda: nam dicimus inuidere tibi tuã ſortem. Vir. Liber pampineas inuidit collibus umbras. Hanc aũt mediocritatem athenienſis ſolon foelicitatem habere poſſe Croeſo lydorũ reg dmõ ſtrauit: nam cum hoſpes regis eſſet uir ſapiens & illi Croeſus diuitias opeſq; ſuas & infinitas & uarias & pulcherrimas oſtentaret: neq; tamẽ illas admiraretur ſolon, interrogauit rex quẽ ergo foelicẽ puta et. Tellũ inquit athenienſem qui domunculã in ſuo agro haberet: & illũ tantum ut familię uictum ſuppeditaret eoq; ille uiueret cõtentus omni inuidia amota. Quam ſniãm tum demq; approbauit Croeſus: cui ſe regno priuatũ uidit. Sępius alia metaphora idẽ oſtendit. Sperat infeſtis oſtẽdit oportere animũ ſapiẽtis ita ſe habere: ut in mediocritate ſe cõtineat & rebus ſecũdis ad uerſas & ad uerſis ſecũdas euenire poſſe arbitretur: ut nihil illum incautũ iprouidũq; oprimat: ſed aduerſus oẽs ſuos ictus armatũ fortũa inueniat. Sperat ifeſtis. i. aduerſis. Alterã fortẽ. i cõtrariã. ſ. ſecundã. Et ſecũdis met alterã. ſ. aduerſã: ergo repete bis alterã. Sortẽ quia a fortuna huiuſcemodi res ſortimur. Bene. p. nã cum rerum humanarũ fragilitatem & fortunę temeritatẽ conſideret oia quę euenire poſſunt premeditat. Informes turpes uel magnas & idem iuppiter ſũmouet: ergo non ſemp miſeri ſũt miſeri. Olim in futurũ: ſic Vir. Olim quęcũq; dabunt ſe tẽpore uires. Cithara. t quẽ admodũ iuppiter qui aer eſt nõ ſemp inducit hyemes: ſed poſt illas infert mitia tẽpora ſic & apollo nõ ſemp arcu ferit: ſed illo poſito demulcet lyra. Reb⁹ anguſtis cõcluſio aurea & ex itima ueraq; philoſophia ꝓmpta. Nã foelices in uita nunq̃ erimus niſi naturę q̃ puis minimiſq; cõtenta eſt obtẽperem⁹. Deinũ res anguſtas & difficiles forti & inuicto animo pferamus: & ſecũdis nullo pacto efferamur: neq; itumeſcam⁹. Animoſ⁹: plenus aĩo. i. fortitudine: qđ ut interpretaret fortis dixit. Et rurſ⁹ cũ uela turgẽt nimis ſecũdo uẽto trahe ne nimis iſte. Carmẽ oino dignũ tãto poeta i quo cũ grauiſſima & ad mores emẽdãdos aptiſſima utilia ꝓferat: tũ ſuis metaphoris atq; exẽplis triſtẽ grauitatẽ multa iocũditate exhilarat.

Cautus horeſtis nimium premendo
Littus iniquum:
Auream quiſquis mediocritatem
Diligit tutus caret obſoleti
Sordibus tecti caret inuidenda
Sobrius aula:
Sæpius uenti agitatur ingens
Pinus: & celſæ grauiore caſu
Decidunt turres feriuntq; ſummos
Fulgura montes.
Sperat infeſtis: metuit ſecundis
Alteram ſortem bene præparatum
Pectus informes hyemes reducit
Iuppiter idem.
Submouet: nec ſi mala nunc: & olim
Sic erit: quondam cithara tacentem
Suſcitat muſam: neq; ſemper arcum
Tendit apollo.
Rebus anguſtis animoſus atque
Fortis appare: ſapienter idem
Contrahes uento nimium ſecundo
Turgida uela:
Admonet. qu. hirpinũ ut utilitati cõſulat: ode. xi

QVid bellicoſus cantaber: & ſcythes
Hirpine quinti cogitet adria
Diuiſus obiecto remittas
Quærere: nec trepides in uſum
poſcentis ævi pauca: fugit retro
Leuis iuuenta: & decor arida

QVid bellicoſus. Suadet hirpino ut omittat futurorũ curam pręſertim earũ rerum quę lõge abſunt: & uitę breui i. dulcedat. Et ut ſupior ode aſtoica ſecta ꝓficiſcebat: nunc ôtra hęc epicurea redolet: cupit. n. uolumẽ uarietate caminis diſtinguere: atq; illuſtrare. De cantabris aũt & ſythis dictũ eſt. Adria figurate in neutro ꝓtulit genere ꝓ maris adriatico. Nec trepides: ne timeas ne anxius ſis in eas res quas poſcit uſus uitę quoniam natura paucis cõtenta eſt & illa facile parantur. Leuis inueſtis ſine pilis Iuuena. Sponſus adhuc leuis: uel leuis quaſi polita & lubrica. De corpulchritudo. Arida phiſice exp:ceſſit cãm canitie: nam ipſa ex defectu naturalis humoris ꝓuenit: uel arida. i. auara. Laſciuos amores. Illa. n. ętas laſciuiam omnem excludit & ſomnos. Nõ ſemp idem. Non mirũ q̃ in hominem

non sit semper idem uigor nam neq; uerni flores semper uirent:neq; idem rubor est semper lunę. Nā & flores cito defluunt:& luna assiduo crescit:atq; decrescit.Ergo descriptio quędā illius ętatis quę cito ut é apud Salustiu3 ūel ętate uel morbo defloresci. Honor pulchritudo.Vir.et lętos oculis afflarat honores. Vernis:qui maxime in uere nascūtur.

Luna:mutat colores.Virgilius.Luna reuertentes ubi primum colligit ignes.Si nigrum obscuro pfuderit aera cornu uentus erit. Animum minorem ęthernis consiliis.i.qui non sit par ęthernis consiliis:non enim semper subsistit in corpore.Non igitur dicit animum minorem consiliis:sed minorem ęternis aut diuturnis consiliis quia breuitas uitę non sinit illum tantum diuturnitatem amplecti. Iacentes temere:idest sine delectu sine ordine non habita personarum ratione. Odorati, nos odorati capillos rosa.i.habentes capillos odoratos rosa.i.odore roscę. Rosa:succus rosę longe ante quam unguenta teste Plinio repertus est.Et poeta in hoc loco ita uoluptatem quęrit:ut tamen nimium luxum excludat.Ergo sat putat esse si succus rosę pro unguento adhibeatur. Nardo, herba hęc laudatissima é in unguentis.Primę partes dantur syriacę:secundę gallicę: tertię creticę. Gallica apud nos notissima é:& uulgo iam seritur. Euchius baccus de quo in superioribus dictum é. Edaces recte:nā & animum crucian:& corpus extenuant. Vnde uetus illud dictum é q̄ spiritus tristis desiccat ossa:& greece μέλεδωνα.i.membra exedens dicit.

Pellente lasciuos amores
Canitie:facilemq; somnum
Non semper idem floribus est honor
Vernis neq; uno luna rubens nitet
Vultu:quid æthernis minorem
Consiliis animum fatigas
Cur non sub alta uel platanō:uel hac
pinu iacentes sic temere:& rosa
Canos odorati capillos
Dum licet:assyriaq; nardo
potamus uncti:dissipat euchius
Curas edaces:quis puer ocius
Restr.nguet ardentis falerni
Pocula prætereunte lympha
Quis deuium scortum eliciet domo
Lydenebnrna,dic age cum lyra
Mąture incomptum lacenæ:
More comam religata nodum:

Prętereunte lympha:ne in ebrietatę incidatur.

Deuium:idest quod non omnino publice prosiet. Designat autem meretricem:quę a postribula differt:Nam meretrix honestioris est loci & quęsitus qué tantum noctu prostat. Prostribula quę ante stabulum noctu diuq; lucri causa sat:ergo hęc nō deuia est quę semper sit in uia. Plautus in cistellaria ostendit. Eliciet,blanditiis euocet na; & hoc demonstrat non omnino publicum. More lacenę:scilicet mulieris.

SOlis longa feræ bella numantiæ
Nec durum hannibalem:nec siculū3 mare

MECOENATISE EXCVSAT MAGNA EXILI VERSV NON POSSE DICI. ODE.XI.

SOlis longa Ostendit se historię scribende minimę se aptum esse:et humili stilo poeta cum sit res magnas scribere posse negat. Bella ferę numantię:decem enim annis durarunt non sine magna romanorum clade. Nam primo.M.Pompilius a numantinis cum quibus pacem factam irritam fieri senatus censuerat:cum exercitus fusus fugatusq; é.Decreta deinde é numantia.C.ostilo mancino consuli:cui sacrificanti pulli ex cauea euolarunt.Mox nauem ascendenti uox audita é mane Mancine.Hic a numantinorum quattuor millibus & uictus & castris exutus é:cum triginta millia militum romanorum secum haberet:coactus é pacem ignominiosam fecit. Sed ne hanc quoque ratam habuit senatus:& ut religione populus solueretur:traditus é numatinis Mancinus: sed minime ab illis receptus é. Tandem missus é Scipio aphricanus minor:qui luxuriam exercitus nimia licentia corrupti compescuit.Nam & duo milia scortorum a castris remouit.Militem quottidie opere habuit:& triginta dierum frumentum: & septenos uallos ferre cogebat.Aegre propter onus incedenti dicebat cum gladio te uallare scieris uallum ferre desino. Quem militem extra ordinem deprehendit:si romanus esset uitę:si alius uirgis cędebat: Qua seueritate exercitiu3 nimia licentia corruptum ita emendauit.ut qui paulo a pauciorihus uictu. esset:iam plures uincere posset. Obsedit itaq; numantiam:atque obsessos ad ultimam famem compulit. Quapropter numantini fame coacti ipsi se per uicem tradentes trucidaueruut:ne in manus hostium uiui uenirent.Captam urbem Scipio deleuit:atq; triumphauit:domū q; ex capitolio uesperi reductus cum se in lectum recepisset:interfectus repertus postridie fuit:Sed neque a quo cęsus fuerit unquam cognitum. Ferę efferatę crudelis.Est autem numantia in hispania eorum populorum qui uaraci dicuntur urbs nobilissima:quę in bello celtiberico contra romanos uirtutem propriam ostenderunt:quod bellū teste strabone ad uigessimum annum perdurauit.Hęc ab Augusta cęsarea:quę super hiberum sita é distat stadia, dccc. Durum laborum patientem:ut in eius historia patet:uel durum crudelé. Poeno.cartaginensi;hi enim phoenices

sunt:qui duce Diodone in aphricam profecti urbem illam condid runt:grece enim ꝓ Hi dicitur phocnix:sed ut ni aspiratione primę litterę detrahũt & omni mutant in oc.unde fit poęnus:a quo nó poenicus,sed punicus é. Primꝰ aũt.C.duillius consul classe in mari siculo carthaginenses superauit:deq; illi triumphauit. Qua de cã perpetus quoq; ei honos hitus est:ut reuertenti a cęna tibicine canente funale preferet. Mollibꝰ lasciuis:teneris & nó illis quos magnarum rerum historia postulat. Aptari cõuenienter iungi. Aptum.n.dicimꝰ idoneũ:& qđ bene quadret.Est.n.auctor bo grẽco ἁρτῶ.i.tango:Estq; translatio ab ędificatione in qua dicimus idonęę opus surgere si quadrati lapides totis sę lineis tangunt. Tunc.n. aptari lapides & ipsi q̃ drare d cũtut. Ordo est o Moecenas nolis aptari a me mollibꝰ modis citharę longa bella numantię: nec durũ hannibalẽ:nec mare nec sęuos lapytas:sed d lapytis dixius Hyleus ut ait Acrõ prius fuit cẽ taurorũ:qui uisa puella exarsit:unde bellũ est commotũ: Vnde illud Et magno hyleũ lapytis cratere minantẽ. Telluris iuuenes,i.gigãtes:& quasi nomen interpretatꝰ est.Nã cũ terrę filios illos fabulentur:uolunt ab eo dici quod est γίνομαι,i. fio & γαῖα terra quasi ex terra gẽitu. Horũ fabula suo loco expressa est. Fulgens Domus a.i.cęlũ:nã illud rescindere conati sũt. Veteri:quia antẽ iouem & in prima ętate regnauit.Nã fuit Ogyge atheis regnãte:& cũ Titane fratre bellũ gessit uel respexit naturã sideris:i cuiꝰ tutela senes sũt: Quin & rerũ uetustarũ inquisitores ꝓducit.Saturnus. Pedestribus oratione soluta scripsis:melius q̃ ego q̃ carmina scribo:q̃ oratio uidẽ equestris. Regũ colla nãuicti reges ante currũ cathenis uincti in triũpho ꝓcedebãt. Licinię.nõ placet ꝙ moccẽatus sit uxorcũ uelut lasciuã illam laudet.sed potiꝰ poctę amica,quã amore amantiũ dominã uocant. Lucidum ꝓlucide nomen ꝓ aduerbio. Fulgentes quę laus in oculis suprema est. Mutuis.inuicẽ bene respondentibus.

Pœno purpureum sanguine mollibus
Aptari citharæ modis
Nec sæuos aphlytas:& nimium mero
Hyleum:domitosq; herculea manu
Telluris iuuenes:unde periculum
Fulgens contremuit domus
Saturni ueteri:tuque pedestribus
Dices historiis prælia cæsaris
Mœcenas melius:ductaque per uias
Rerum colla minacium
Me dulces dominæ musa licinæ
Cantus me uoluit dicere lucidum
Fulgentes oculos:& bene mutuis
Fidum pectus amoribus:
Quam nec ferre pedem dedecuit chorus
Nec certare ioco:nec dare brachia

Quã laudauit hacten⁹ a bonis corpori-:nũc laudat a bonis animi.s.ab arte. Nec dedecuit.liptote é.i.bene decuit. Ferre p.ch.i.mouere pedẽ ad numeros choreę.i.saltare. Nec certare ioco.laudat a iocis.s.ab ea specie iocꝰq; urbanitas appellatꝰ qua sũt facetię:lepores:sales:& dicta:Sed ut ré diligentiꝰ aperiã:ut laudũ i re atq; corporis exercitatione:ita iocũ i uerbis dicimꝰ:ut i plurali & iocos & ioca iuuenias.Est ũ iocus quo i oratione risũ mouemꝰ. Huius duo sũt genera alterũ qui uiro quoq; igenuo & modesto optime quadret.alterũ scurule otio seruileq; é:nunquã q; igenuo uiro adhibendũ. Primũ ergo urbanũ. Secũdũ scurule uocãt: Tẽtatq; nihil aliđ iocis nisi ut risũ moueat.Nã ut sale aspse epulę gustatu iocũdiores multo sũt:sic oratio iocis salibusq; cõdita gratissima sempẽ Sed ut placet Iulio Cęsari apud Ciceronẽ. Quinq; de risu q̃renda uidem. Quid sit Vnde sit. An i oratõe sit adhibendus Quarenꝰ i illo ꝓgrediendũ. Postremo quod eius genera exstãt. Quid ergo risus sit iubet Iulius i eo loco a Democrito peti: Et ꝓfecto res é:q̃ nisi ab homie physico nõ satis recte explicari possit. Itaq; ut pauca de multis ab ipsis mutuemur risus dupliciter cõsiderat:aut est quidã motꝰ pectoris & facieꝝ:& sic uidemꝰ eẽ accidẽs qđdã opationis uirtutis motiuę: Aut é certũ quiddã:qđ cum motũ ꝓcedat. Quapp iure tũc diffiniri poterit Risũ eẽ accidẽs siue passionẽ uirtutis sensitiuę itrinsecę sub apprehensione delectabilis:quia mouet appetitꝰ ad mouendũ tales partes:Et quia nó mouet appetitꝰ nisi ui uirtutis existimatiuę cõcurret etiã ad risũ actus talis uirtutis. Quãobrõ ut excitet risus cõcurrit & sensitiua & existimatiua uiriꝰ:quibꝰ citatꝰ appetitꝰ:qui é primũ & tmediatũ principiũ huius motus:Neq; tñ i aliis aiantibus cõmouet appetitꝰ:aut facie:aut pectus ad ridendũ:nã res hois ꝓpria é. Habes igitur causã efficientẽ & ꝓpinquã & remotã: Materialis aũt sũt ipsi spiritus cũ calore naturali:quorũ extensione ad exteriora fit risus. Animi.n.nostri q̃ primũ aliquid aduertit qđ appetendum fit statim ad id accedere cõant. Quapp uchemẽter diffũdunt ac relaxan & ꝓfusi,ꝓfundũt atq; extendũt spiritꝰ spiritꝰ aũt extẽsus extẽdit corpus. Cõtra e re tristi atq; fugiẽda cõtrahit aius. Cõtractusq; rursus spiritũ cõtrahit:& illetitidẽ corpꝰ. Hic lachrymę:nã cũ cõtrahit atq; cõprimit corpꝰ exprimat ab eo humor: ut ex cõpressa spõgia necesse é Sed redeo ad lętitiã:ut ponã qđ a magno Alberto i libris de aialibus nõ omittit. Est.n.aiali mẽbrana q̃dã satis tenuis sed dura:& i q̃busdã suis partibꝰ carnosa i retis similitudinẽ,unde uulgo id ei nomẽ ipositum. Greci poetę illã phrenas appellãt:cuius nominis rõnẽ alio i loco reddemꝰ Physici aũt ciusdẽ lnguę ẽt diaphragma nũcupãt:quoniã ueluti paries dã corpulmonẽq; sapiat:& a iecore licneq; seperet. Nã ꝙ φράττω grece sepio & obstruo significat idẽ ẽt Dicit φραττῶ. Eadẽ rõne latini septũ a sapiẽdo dixere. Verba sũt cornelii celsi Sub cord atq; pulmõe trãsuersũ ex ualida membrana septũ ẽ. Appellarũt prętercalatin. q̃doq; pręcordia. q̃is hoc nomie cia extra sępe uẽiãt.hic ig it paries siue septũ

ſuę diaphragma appellādū putes ab ea ꝺ q̄ dixius extēſiōe motꝰ cōcaleſcit. Calefactuſq; ſenſū penitꝰ imutat & reſoluit totū corpus i gaudiū. Riſus.n. ſequitur. tacto pariete uel membro uicino paricti: nā cuꝫ illō tactu motꝰ ſit paries & ſic calefactus defundit ſpiritus & reſoluit & mutatur intellectus: q̄ continebat corpus: & rident nimis profuſe. Hinc ē conuulſio multa & diſſolutio neruorum ex calore diffuſo in ipſis. Solus autem hō rident: quia non pellem habet ſed ſubtilem cutem. qua tacta mouet paries maxime ſi tangatur ſub auxiliis: qui locus uicinior ē ſepto: Vnde putauerunt q̄ ſi quis in ea parte unineretur minime doleat. Quod ſi quis quęrat quare ex re ridicula ſępe in profuſum riſum magis prorumpamus: q̄ ex aliqua ſubita foelicitate reor id eſſe cauſę: quod in ridiculo nulla re impediatur animi profuſio: in re autē magna & foelici q̄is maꝰ gaudiū excitatur ineſt tamen quędam profundior cogitatio & cura rei q̄ proſpe euenit. Hęc ōt animum continet: ne ſe omnino effundat. Qꝺ nō euenit in ridiculo: nā ibi lętitia diffundit animū nulla reprimente cogitatione aut cura. Hęc oia ſubticuit Ciçero quę de cā efficiēte riſu dici poterāt: nō qa illa ignoraret: ſꝫ qa tam exq̄ſita phyſices diſputatio pſonis & rei nō multum quadrabat. Reliq̄ autē exacte ꝓſecutꝰ ē: ſꝫ id in primis qd materia riſus & q̄ſi obiectuꝫ quoddā: & regio quędam unde riſus proueniat ſit turpitudo quędā & deformitas non tamē turpiter enarrata: nā quod tertio loco quęrebat minime dubitādum conuenire & oratori & urbano uiro riſum mouere: nā & ipſa hilaritate beniuolētiā nobis excitamus: & admiranē auditores acumē ſępe uno uerbo poſitū. Significat poſtremo ex ipſo icco nos & politos & urbanos & eruditos eſſe. Et quod non minimi faciendū ē grauiorum rerum triſtitia ac ſeueritas ioco facile mitigatur. Habendus tamen modus eſt in riſu mouendo. Nam nec inſignis probitas & ſcelere uincta: Nec rurſus miſeria inſignis agitata ridetur. Nam flagitioſi non ridiculi: ſꝫ maiori quadam acrimonia uexandi ſunt: Miſeri autem nullo modo illudendi uidentur: niſi ſe forte iactent. Ergo eos facile ridebimus: q̄ neq; magno odio: neq; rurſus miſericordia magna digni ſunt. Maximum āt ſępe riſum ea mouent quę ita auditorē decipiunt: ut cum ęquiora credātur: acerbiora tandeꝫ cē deprehenduntur. Interpretabar olim noſtri prętrarchę elegias lyricos q̄ quibꝰ lauram canit. Aderantq; aduerſarii q̄ lauram mulierem fuiſſe negarent: aſſererentq; non illo nomine puellam a ſe amatam intelligi: ſed aliud allegoricę ibi latere. Rogabam quidnam illud eſſet: ut id me docerent ſūmis pręcibus contendebam. Illi autem magnum profecto id eſſe: ſꝫ tamē quid ſit neſcire fatebanē. Hic ergo ridiculi occaſionem nō prętermiſi: ſed in maxima auditorum frequentia ueluti conuictus: & pudore cōturbatus. Malo inquā ingenue fatendo inſcitiam meam a uobis accuſari: q̄ iniq; defendendo pernicatiam damnari. Duo ſunt quę aduerſarii mei proferunt. Alterū non fuiſſe mulierē laurā: quod ego ad huc non do. Alterū quod ego ita liberaliter eis concedo: ut etiā ſiquis illos mendacii in iudicium uocet: uadimonium q̄ facere cogat: uadem me pręſtarę decreuerim. Atq; hic cū ueluti pudore impeditus dubitubundus aliquātulum ſubſiſterem. Et illi uictoria geſticntes inuicem ſe intueri. Alioſq; circumſpiciendo meę confeſſionis teſtes citare quodam nutu uiderentur. Atq; tota iā ſchola auribꝰ erectis quid dicturus eſſem: expectaret. Tunc ego proſequēs. Aiūt inquā qd ſibi poeta in laura uelit ſe plane neſcire: qꝺ ego ita utraq; manu do: ut iure me iurādo obſtringā. ut niſi hoc ueriſſimum ſit: nihil ſit unq̄ futurū uerū: riſit tota ſchola: cū dictum falſum fuerit & illi ambiguitate orationis adcontrarium exitum q̄ putabant decepti ducerent. Dicunt āt facetię ii ioci: in quibus aliquē aut dictis aut actionibꝰ imitamur: & ut pictores e primimus. Horum duo ſut genera: quorū alterū re tractat: alterū dicto. Re cū aliqd uelut fabellā narramus fingimꝰ ea q̄ naturę dictis geſtibuſq; conueniūt: & nos ueluti mimos modeſte tū exhibebus: imitamur uocem uultū & os deniq; eius quē agimus. In dicto ridiculū appellamꝰ id qꝺ uerbi ſnię acumine mouet fingimꝰ. Hęc dicta appellari docet. Cicero in epiſtolis ad Cornelium nepotem his uerbis. Itaq; noſtri cū oia q̄ diximus dicta eſſent q̄ facete et breuiter & acute locuti eſſemus ea ꝓprio nomine dicta appellari uoluerūt. Nonius āt pomponiꝰ iocos dicteria appellat: In quibus quoniā morſus latet: placuit gręcis ea ſcōmata appellari: nā ὀκὼπτειν mordere ē. Sūt & ioci in quibus feſti uitas quędā & hilaris iocūditas & blāditię potius ñ morſus apparet. Hos noſtri lepores gręci ἀστεϊσμοὺς dixerunt: a quo dicēdi genere nōnulli & ęmilios & lepidos uocatos uolunt. Vniuerſum āt hoc iocorū genus modo neq; ſcurrille ſit neq; inimicum uehemēt nos auditoribꝰ cōmēdat: Sed ut in cęteris rebus ſic & hic & hominū & rerum & temporum & locorū habenda ratio ē. Adhibenda moderatio & raritas: Perſtrinxi pauca de multis: nā in numeroſa rerum turba quas ſcribendas ꝓpoſuimus nulli patentior locus relictus ē: & in anguſtiis plura cōplicari fortaſſe poſſunt explicari āt nulla modo poſſunt. Sacro die. feſto die. in quo diane ſacra agerent. Eſt.n. ſacrum quicqd deſtinatū diis ē. Videt autē ita a ioco ludoq; illā laudare: ut tū laſciuię caſtitas nō deſit: Nō.n. ueneris ſꝫ dianę ſacra commemorat. De dieb⁹ autē feſtis ꝓfeſtiſq; alibi ſcriptū ē. Sed dici initiū apud athenienſes erat occaſus durabatq; ad aliū occaſū. Babylonii āt ab ortu ad ortū diē finire putabant. Vmbri & ethruſci a meridie ad meridiē: qꝺ magis uideē aſtronōice rōi q̄drare: Verū Ro. populus a media nocte initiū diei. placuitq;. M. uarro. q̄ q ex mędia nocte ad ꝓximā mediā noctem nati eſſent eodē die nati uiderent: Idē oñdit. Vir. Hacuice ſermonū roſcis aurora q̄drigis lam mediū ętherco curſu traiecerat axē: & paulo poſt. Nox ruit ęnea nos flendo ducimus horas. Dici igit prima ps ē medię noctis inclinatio. Iñ gallicinaiū. Iñ cōticinū: cū galli cāt: & hoies ętiā tūc qeſcūt. Diluculū āt ē cum dies agnoſci coepit. Manę deinde q̄ ab ſe

ris locis ideſt a manibus ueniat:uel a nomine hominis. Mam lanubini Manum bonũ dicũt. Cuius contrariũ eſt immanis. Inde meridies quaſi meridies. Nam priſci.r.p.d.ſepe ponebant:ut aruena pro aduena:ab hoc ſupra cęterũ tempus occiduũ dicebatur: Mox ſuprema tẽpeſtas. Hinc in xii. tabulis ſolis occaſus ſuprema tẽpeſtas eſto. Deinde heſpera ſtella heſpero:a quo tempore dicta eſt ueſperna conuiuium:quod non niſi aduentante nocte inibant priſci. Cuius rei non ignarus Maro dixit. Nunc eadem labente die cõuiuia quęrit. Poſt ueſperã nox cõcubia erat ac poſtremo nox intempeſta quę nõ habet idoneũ tempus quicq̃ agendi. In has igitur partes diſtribuebant diem:i. uniuerſum illud ſpatium quo perficit una cęli reuolutio qdq̃ conſtat ex quattuor & uiginti horis: & lucem tenebraſq̃ continet. Aliquando ita die dicimus: ut ſolam lucẽ intelligamus:tenebras uero ſub noctis noie appellamus. Vir. Noctes atq̃ dies patet atria ianua ditis. Ponimuſq̃ nõnunq̃ diem pro tẽpore:ut Longa dies homini docuit parere leones. Eſtq̃ ſnia Marcelli q̃ cum pro tempore ponitur in foeminino ponatur genere:alter in maſculino, ſed cõtra multis in locis uidemus. Vir. Poſtera cũ primo ſtellas oriẽte fugerat Clara dies & paulo infra, Expectata dies aderat pro die igitur in utroq̃ genere ponetur pro tempore uero in foeminino ſolum. Priſci latini in aduerbio ponebãt die quinti & die quarti. Et quia indifferenter e & i in fine ponebant pronuntiabãt etiam diequarte & quinte. Dicebant & die priſtine pro pridie. Alii tamen uolunt: ut hęc futurum ſignificent: Ponũtq̃ uerba prętoris dienoni poſt kalen. quintiales cõpitalia erunt: De prętcrito uero die nono dicebant Verũ ut nc hoc quidẽ relinquã in .xxiiii. horas diuiditur dies: Neq̃ ille pares erant apud antiquos: ut nunc ſũt: ſed ut lux creſcebat: deſcebatq̃ ita & horę lucis: Nam ſemper in ſex horas lucem: ac in totidem tenebras diuidebant. Quapropter ab equinoctio uerno uſq̃ ad autumnale horę diurnę nocturnas ſuperabant. Contra uero cũ per reliqua ſex zodicaci ſigna q̃ auſtrina appellant ſol diſcurrit. Neq̃ tamen ratione caret: qđ neq̃ in plures neq̃ in pauciores horas reuolutio cęli diuiſa ſit. In duodecim enim ſigna diſtributum eſt zodiacum: & quãuis alia aliis longiori ſpatio aut aſcendant ad noſtrũ hemiſperium: aut deſcendant in aliud tamen ſi quod in uno loco excedit in alio apponantur ſingula binis horis rem perficiunt. Sed de die hactenus. Achemenes p maximis diuitiis poſuit Achemenem perſarũ regem: quoniã cęteros mortales diuitiis opibuſque ſuperaſſe perſę uidentur: ut plurimi teſtantur hiſtorici: Non tamen proprium nomen regis é Achemenes: ſed omnes perſarum reges a tribu qua oriundi eſſent hoc nomine appellabantur: ut alexandrini reges omnes a Ptolomęo Lagi filio qui primo alexandrię regnauit ptolamęi dicti ſunt. Sed de perſis ita loquitur Herodotus. Sũt autem hi in perſia populi holli: Arteatę perſę: paſargadę maraphii: mappii: omnibus autem iſtis paſargadę meliores ſunt: Ex illiſq̃ tribus eſt Achemenida, ex qua perſici reges fuerunt: Migdonias ideſt phrygias nam & in illis maximas opes fuiſſe cõſtat. Fuit autem Migdon rex phrygię: quo duce ferunt ideos dactilos ad ſamothrachas deueniſſe: & ibi excantatiões & ueneficia exercentes eos populos in ſummum ſtuporem adduxiſſe. Arabum plenas. d. hoc maxime propter aromata: Nam in arabia foelici hęc ut plurimum naſcuntur. Tus autem nuſquam niſi in arabia. Fragrantia optime elocutia uel flagrantia: ideſt ex amore ardentia. Aut facili ſęuia. Exprimit id quo uehementer delectatur amator: Nam neque uult eam quę nimis laſciue nihil unquam denegat. Satietas enim quędam inde oritur: qua omnia uileſcunt: & ſordẽt: atq̃ interdũ faſtidium adducit. Neq̃ rurſus illam quę ſemper pertinax: nunquam ſe morigeram prębeat: Quod elegãter a Martiale expreſſum uidemus: Inquit enim. Nolo nimis facilem difficilemq̃ nimis. Verum quod medium eſt: qđque inter utrumque probatur Nec uolo quod ſatiet: nec uolo quod cruciet. Facili ſęuitia negat quidem ut ſęuas: Quę res deſiderium auget: nam ut eſt apud Lucanum Nitimur inuetitum ſemper cupimuſq̃ negata: ſed non diu negat: ne fortaſſe cruciet: ergo ſęuitia facilis eſt: preſertim cum ita neget: ut tamen cupiat exorqueri a poſcente quod nõ accipit: Deniq̃ ut oſtendat deſiderium ex penuria accendere illam uelle: cruciatum autẽ afferre nolle addit q̃ ipſa occupat rapere ideſt preuenit ut rapiat quod ille nondum dat. Nam teſte Terentio Nolunt ubi uelis: ubi nobis cupiunt ultro. Hoc ſi dolo fiat meretricum artificium oſtendit: Sin impulſu naturę ingenium muliebre deſcribit.

Num tu: qui tenuit diues achemenes
Aut pinguis phrygiæ migdonias opes
Permutare uelis crine licinię uno
Plenas aut arabum domos?
Cum fragantia detorquet ad oſcula
Cerũicem: aut facili ſeuitia negat:
Quæ poſcente magis gaudeat eripi
Interdum rapere occuperit:

Ad arboreum cuius caſu pene perierat. ode.

Ille & nefaſto te poſuit die
Quicunq̃ primum & ſacrilega manu
Produxit arbor in nepotum

Ille & nefaſto. t. Execratur arborem a qua periculuꝫ ſubi fuit: Nec putat eam ſeri potuiſſe niſi a ſceleſtiſſimo uiro
Vituperat e ſatore ueluti a parentibus maioribuſq̃ uituperare quempiam ſolemus Poſtremo remdiculam ſummam grauitate exornat: oſtendẽs nulli mortaliũ ſatis eẽ certũ qđ caueat. Tragiceq̃ ſurgit: & exẽplis nitit uariis.
Poſuit plãtauit Vir. ponere uites. Nefaſo p atro & ſoelici poſuit. Atri triduani dicebant: erãt. n. in quolibet mẽſe tres poſtridie kalẽ. nõ & idus mẽſis. Cęterũ qd ſit nefaſtus dcũm eſt & Oui. Ille nefaſtus erit p quẽ tria uerba ſilentur
Faſtus erit p quẽ lege licebit agi. Pro. q̃li pgenuit: nã arborũ quas ſerimꝰ ueluti parẽtes putamꝰ pducere ãt q̃doq̃ ĩ

longū p̄rahere Vir. Abnegat excisa uitā, pduçere troia. Qūq́ proseqūtur Nec tua funera mater, pduxi. qūq; parcare Terent. Seni aiam primū extinguere ipsiq illud scelus, pduxit. Sacrilega ma. i. ipse sacrilegus q̄si nefarius. sacrileg iū aūt ē furtū rei sacrę: aut uitiū sacrę uirgini illatū. Opprobriū. infamiā & dedec⁹ qđ proueniat ob probrū .i. propter scelus cōmissū. Peragi. ueluti ad toti⁹ regionis ifamiā ptineat. Pagus aūt uic⁹ ex plurib⁹ domib⁹ in agro cōstans dictus a ὁ ὅ τησ ὠιγησ .i. a fonte: q ex codē fonte bibāt oēs eiusdē sint uici. Persi⁹ āt semipaganū se appellauit: quasi nō esset oino paganus: quoniā nō oino potaret expoetico fonte: ergo metaphorice dixit semipoetā. Et christiani paganos eos appellāt q nō sunt nostrę religionis: si qui non sint ciues christianę reipub. sī rusticani. Penetralia loca magis interna: & recondita ab eo q̄ est penit⁹. i. ualde int⁹. Nocturno cruore. i. cruore sp̄so nocturno tpe. Nā q flagitiū cōmissur⁹ ē: latebras sibi quęrit ad scelus tegendū. Vehementer autē singulis uerbis scelus auget. Non. n. solū interficit hospitē: qđ ex se ingens ē scelus: uerū interficit ex iisdē qui nocturno tpe: fuitq; iniusta cedis cā: Nam si iusta fuisset: non quęsisset latebras. Interfecit domi suę: ergo sue se fidei hospes cōmiserat. Interfecit crudeliter: qa fudit illius cruorē quo penetralia spargūt q̄si repleta. Posuit ergo duo maxima scelera & eius q parentē: & eius qui hospitē necasset: et ne casset crudeliter. Cū horrēdū scelus putarēt antiqui polluere iura hospitalitatis: quib⁹ Iuppiter optim⁹ maximus preesset. Vnde Virg. Iuppiter hospitibus nā te dare iura locuntur. Colchicha. colchis urbs ē ponti: quę regio & ueneficis abundauit mulieribus: quod maxime demonstrat per Medeam & herbas producit ueneficiis aptas Vir. Has herbas: atq hęc ponto mihi lecta uenena. Ipse dedit moeri: nascūtur plurima ponto. Ergo colchica dixit quasi uehemētissima: & reliqs pestilentiora. Et quicqd. post species transit ad genus: ut nihil prętermittat. Cōcipitur. plus ē quaz si dixisset efficitur: quia maiora possunt homines aio concipere quā re perficere. Tractauit quasi dicat sępius ac uehementissime egit. Trifre lignum. infoelix lignum & propterea tristitiam illaturum. Erant autem apud antiquos in iure pontificio notatę arbores foelices: atq; infoelices. Foelices enim erant: ut ueranius ait quercus: ęsculus: ilex suber: fagus: corilus: ficus alba prius malus: uitis prunus: & cornus. Infoelices uero ex sententia Tarquinii prisci erant quę in inferiorum tutela sunt ut ficus atra: acrifolium: pirus siluatica: pruscus: rubus sentes. Quibus arboribus prodigia mala uri oportebat. Asserit igitur poeta hanc esse unam ex infoelicibus arboribus. Caducum. aptum ut caderes: nō autem casurum: nam nō staret uersus. Indominica. scelus erat in quencunq caderęt: sz maius in dominum. Maximū in dominum immerentem

Pernitiem: oppr̄obriumq; pagi,
Illum & parentis crediderim sui
Fregisse ceruicem: & penetralia
Sparsisse nocturno cruore
Hospitis, ille uenena colchica:
Et quicquid usquam concipitur nefas
Tractauit: agro qui statuit meo
Te triste lignum: te caducum
In domini caput immerentis
Quid quisq; uitet nunq̄ homini satis
Cautum est in horas: nauita bosphorum
Pœnus perhorteſcit: neq; ultra

Quid quisq; mirū poetę ingenium ut ex occasione paruę rei magna inectat: & quę ad uitam & mores maxime pertinent: lectoribus inserat. Ostendit enim quanta sit humana imbecillitas: atq; miseria ex ipsa insciti a qua sępe non timenda timeam⁹. Cōtra uero nullus sit moet⁹ ab iis quę sūma cū peruitie imminent. Quid q̄sq; uitet nunquam homini. Satis cautū ē. sūia ē color rhetoric⁹. Est enim sententia oratio sumpta de uita: quę aut quid sit aut quid esse oporteat in uita breuiter ostendit: ut illud Virgilius. Vna salus uictis nullam sperare salutem. Lucani. Atq; arma tenēri omnia dat qui iusta negat: Aliquando sententia confirmatur subiectione rationis hoc modo. Omnes bene uiuendi rationes in uirtute sunt collocande. quoniam sola uirtus in potestate nostra ē. Nonnun quam etiam efferuntur sententię dupliciter aut sine ratione. Sic errant qui in prosperis rebus omnes fortunę impetus se fugisse putant. Sapienter autem statuunt qui temporibus secundis casus aduersos formidat. Aut cum rationibus hoc pacto. Qui adolescentium peccatis ignoscendum putant. falluntur. Propterea quod ętas illa non ē impedimento bonis studiis. At sapienter faciunt qui errata illorum castigant: ut quibus uirtutibus omnem uitam tueri possint cas in ętate maturi sī ma uelint comparare. Dixi latius de hoc colore: quoniam uehementer omne scriptorum genus e ornat: & ut ab oratore rarus este etiam Cicerone ponendus ē: ne uiuendi prœceptores in dicendo esse uiderentur. Sic contra a poeta sępius ponendum censeo: quando quidem uitę prœcepta profiteri illum apprime decet. Cautum differt cautio a timore: sed hoc cōmodiori loco. Nauita. pro nauta per epeth. sin. sic Vir. Nauita dum stellis numero & nomine ſcit. Fit autem epēthesis quotiens in dictione syllabam addimus: ut iuuenalis. Qualis tunc epulas ipsum glutisse putamus. Induperatorez ideſt imperatorem: Hinc contraria syncopi ē: per quam syllabam dictioni subtrahimus ipsam concidendo: ut cum dicimus deum pro deorum. Bosphorum. quia illac bos portata sit. Dicunt enim Ion in uaccam uersam has angustias transfertasse. Ponti enim fauces sunt. Habet autem bizantium quam hodie constantinopolim uocant. Hoc mare pp angustias periculosum ē. Poenus. ut bosphorum pro omni mari ita poenum pro oi nauta. Poeni autem. i. carthaginenses colonia sunt phœnicum: qui primi poene oium mortalium nauigiis mercaturā exercuerūt. Neq; ultra. s. hęc

pericula bosphori timet. Fata.i.perniciem & exitiũ. Aliunde.i.ab alio loco. Sagittam & celerem fugam.i.sagittam quã interfugiendũ emittit. Regna furuę pro.i.infernũ cuius illa cũ Plutoni nupserit regina est. Furuę nigrę:unde furtũ qđ intenebris pagatur. Acron aũt ait hoc mystico noie. Proserpinã uocari:aut furuę.i. flauę ut sit sibi matroni micum:quia Ceres mater flaua cognominat. Iudicantẽ Eacũ. Eacus iouis & ęginę filius Peliũ patrem Achillis genuit:Regnauit in ęnopia insula:quã deinde a matris nomine ęgynã nominauit:& ꝓpter excellentẽ hominis iustitiã inferis post mortẽ iudicem datũ fabulantur poetę iuuenalis. Quas torquet umbra Eacus. Sedes discretas.i.diuisas a supplicijs & a poenis:& intelligit cãpos elysios in quibus umbrę piorũ placide quiescũt. Elysos autẽ uocari docet. Vir. Quãuis elysos miretur gręcia cãpos. Et in vi. Quisq; suos patimur manes exinde per amplũ. Mittimur elysiũ:& pauci lętа arua tenemus. Et in eodẽ libro locum describit. Deuenere locos lętos & amoena uireta fortunatorũ nemorũ sedes quebeatas Largior hic cãpos æther:& lumine uestit Purpureo: solemq; suũ sua sidera norũt. Secretos ergo a Tartaris ubi ipsi puniunt. Acollis.s.q.põit in cãpis elysijs Sappho & a'cęũ De qbus alibi dictum ẽ. Est aũt Sappho in accusatiuo ut dido in hoc uersu. Et noie dido sępe uocaturum cõlis lesbiacis. Nã lesbius a quo insula denoiata ẽ cõli ilius fuit.

Cæca timet aliunde fata:
Miles sagittam & celerem fugam
Parthi:cathenas parthus & italum
Robur ſz:iprouisa læti(Vis rapuit:rapietq; gẽtes
Quam pœne futuræ regna proserpinæ
Et iudicantem uid mus eacum:
Sedesq; discretas piorum:
Aeoliis fidibus canentem
Sappho puellis de popularibus:
Et te sonantem plenius aureo
Alcæe plectro:dura nauis(Dura fuge mala:dura belli
Vtrunq; sacro digna silentio:
Mirantur umbræ:sed magis
Pugnas:& exactos tyrannos
Densum humeris bibit aure uulgus
Quid mirum ubi illis carminibus stupeus
Demittit atras bellua centipes
Anres & intorpi capillis
Eumenidum recreantur angues
Quin & prometheus & pelopis parens
Dulci laborum decipitur sono
Nec curat orion leones

De popularibꝰ nõ suis:sed phaonis:querebat.n.impulsa zelotypia:ne a se amatũ phaonẽ ad se cõuerteret: Dixit gĩ popularibꝰ nõ suis sed phaonis:& itelligit de siculis: Nã phaon relicta lesbo & in ea sappho i sicilią patriã suã redierat. Hinc illud i elegia. Hinc tibi sicelides uenit noua turba puellę. Quid mihi cũ lesbo siculis cẽ uolo. Cęterũ populares possessiuũ ẽ a populo: ut ipse alibi. Et populares uincentẽ strepitꝰ & natꝰ rebꝰ agẽdis. Sed non nũq̃ dicimꝰ populare q̃ plebeũ: unde dicimꝰ uel ẽ populare.i.uile & plebeã Cicero i libro officiorum. Popularibꝰ .n. uerbis ẽ utendũ & usitatis cũ loqmur de opinioẽ populari. Dicimꝰ etiã populare cũ uirũ q sibi populi fauorẽ cõciliat:idq; nõ simpliciuia sit:sz duplici. Nã sũt q populi bẽiuolẽtiã acq rit bñ d rep sentiẽdo:& ea q̃ ad salutẽ & dignitatẽ populi spectãt recta cũ rõe agẽdo Cicero i catilinã. itellectũ.n.ẽ qđ interesset iter leuitatẽ cõcitatorũ ac aiuz uero populare saluti populi cõsulẽtes: Sũt itidẽ populares q largiẽdo & adulãdo & aliis corruptelis populi sibi bẽiuolẽtiã captãt: cũ populꝰ plerũq; magis q̃ placeãt q̃ q̃ deceãt cupiscat. Sz illi bõis artibꝰ ad honores nitũt. Hi uero quoniã bonę artes desũt dolo rẽ aggrediũt:tãtũq; iter utrũq; interest quãũ iter uerũ amicũ & adulatorẽ. Capimꝰ etiã populare ꝓ eo qui sit euisdẽ sortis & fortũę. Vnde terẽtianꝰ seruꝰ getã itidẽ ferociũ populare suũ appellat. Plenio altiori stilo:q̃ sapho: Alcꝰ a quo alcaicũ carmẽ inuentũ ẽ:his uerbis a Quitilião describit. Alcęus i parte opis aureo plectro merito donat. Quia tyrãnos iſectatꝰ multũ etiã moribꝰ cõfert. In eloq̃ndo quoq; breuis & magnificꝰ & diligẽs plurimũq; Homero simi lis: Sed i lusꝰ & i amores descẽdit maioribꝰ tñ aptior. Hęc Quitilianꝰ. scripsit aũt res bellicas & nauigationẽ:dũ a Pythagoꝛa tyrãno pulsꝰ ẽ:ꝙ mythilenẽsibꝰ libertatẽ suaderet: Ac demũ collecto exercitu tyrãnũ supauit. Aureo plectro excellẽti stilo: Fingit aũt ꝙ apud iferos cãtet Alcęus dura mala nauis.i. nauigatõis: & dura mala fugę.i. exilii:& dura mala belli:qđ nõ sine sũma difficultate gessit aduersus tyrãnũ. Vtrũq; snia ẽ ꝙ ũbrę utrũq;.s. Sappho & Alcęũ miratur cũ dicãt res q̃ sint audiẽdę. Sacro silẽtio.i.cũ religiosa q̃dã attẽtõe:uel eo silẽtio qđ i sacris adhibebãt Võ est illud: animis linguisq; fauẽtes. Ordo aũt sit: Vmbrę mirãt utrũq; dicere digna sacro silẽtio. sed uulgꝰ dẽsũ.i.rpla ad audiẽdũ cõstipata turba ũbrarũ magis bibit pugnas & tyrãnos.i. pugnas gestas cõtra tyrãnos:& qa fauẽt poetę uirtuti i eo bello gerẽdo:& qa i scribẽdo strictꝰ grãdior ẽ. Bibit itaq; auide audit:ut q̃ audit itimis sẽsibꝰ repõat. sic Propcꝰ. Incipe suspẽsis auribꝰ ista bibã. Dẽsũ stipatũ ad audiẽdũ. Vulsolũ e. latinis noibꝰ ẽ qđ p.us.i secta declinatõe neutri sit generis ad similitudinẽ alteriꝰ nois qđ ẽ pelagꝰ:& grecũ ẽ. Dicere cãtare:ut dicite quãdo qđ molli cõsedimꝰ herba:Et alternis dicentes amãt alterna camenę. Quid mirũ:q̃si nullũ mirũ si ũbrę hũanę moueãt:cũ mõstra moueri uideamꝰ. Bel cẽtipes fortasse briarũ itelligit:cui fuerũt.i. capita:& cẽtũ manꝰ:totidẽq; pedes & tũc supabimꝰ a seq̃ntibꝰ. Acrõ aũt itelligit de turba anguiũ:q ꝓ capillis assũt furiis. Recreãt.delectẽt:Nã uidet aial capax mali & bõi Vir. Frigidꝰ i pratis cantat. Angues itorti capillis cũenidũ recreãt.i.q sunt pro capillis in capite eumenidum intorquentur. Prometheus de quo dictum est. Pelopis parens. Tantalus. Decipitur laborum dulci sono ideſt deceptus a sono oblitus scitur laborum. Nec Orion lege credunt,iisdem rebus apud inferos delectari umbras quibus uiuentes hic

delectabantur. Vir. Quę gratia currum armorūq; fuit uiuis. quę cura nitentes pascere equos eadem sequitur tellure repostos. Ergo ut apud supos uenationib⁹ delectabat Orion sic & nunc apud inferos delectat. Lyncas. in masculino protulit. Vir. cōtra. Quid lynces bacchi uarię & genus acre luporū. Sunt ât lynces quos ceruarios lupos appellāt uisu acutissimo: sed nulla memoria. Nam si quāuis in fama mandens forte respexerit tanta subito obliuione inuadit ut digrediens aliū cibū quęrat. Sūt tū q uclint aliū esse lyncem alium ceruariū lupum: & lyncum dicunt urinam humi congelari. Atq; arescere & in gē mas uetri carbūculis similis igneoq; colore rubescere: uocātq; lyncuriū lynces nocrūt iu: diaq; motę urinam terra operiunt. At illa citius solidatur. Est etiam fabella Triptolemum athenien sem a cerere per orbem missum: ut mortales fruges serere doceret in thraciam ad regem Lyncū uenisse. Regem autem inuidia motum q Triptolemus tanti muneris auctor existeret hominem perdere uoluisse: Cererem autem & illum seruasse: & regē in hoc animal mutasse: ipsumq; lyncem de nomine regis appellasse.

Aūt timidas agitate lyncas:
Ad postumum de breuitate uitæ.:
Ode. Dycolos

HEu heu fugaces posthume posthume
Labuntur anni: nec pietas moram
Rūgis & instanti senectæ
Afferet: indomitæq; morti
Non si tricenis quotquot eunt dies
Amice places illachrymabilem
Plutona tauris qui ter amplum
Gerionem tityonq; tristi

Heu heu fuga. Et pulcherrima simul: & uerissima narrat: atq; illa mira uarietate distinguit & illustrat. Demonstrat enim posthumo uiro: uere or auaro: mortem euitari non posse: breuique cuiuscunque fortunę fucrimus esse moriendum: propterea q; stultissimum esse non frui iis: quę nostro tanto labore peperimus. Incipit autem ab interfectione dolentis: ut statim a principio auditorem cōmouere possit ipso mocroris pleno initio. Et nomen congeminat. quę congeminatio occultā habet autconquestionem aut iurgationem. Sic Terentius. O thais thais. Sic Virgilius. O coridon coridon quę te dementia coepit. Fugaces. plus ē quam fugitiui: nam huiuscemodi uerbalia & habitum & abundantiam rei cuius ē habitus denotant. Sic dicimus bibacem & edacem cum & habitū & frequentatissimos actus notamus. Posthume. nomen in hoc loco proprium ē. cęterum is postumus appellat: qui post humatum patrem natus sit. Virgilius: Siluius albanum nomen tua posthuma proles. Labunt ueluti aqua quę sine intermissione fluit. Hinc Virgilius sed fugit interea fugit irreparabile tempus. Pietas. ē iustitię pars diffinitur q; iustitia gratum & diligens officium tribuens propinquitate nobis conuictis: patrięq; deuotis: sed hic ponitur pro religione: quę quidem si deos non exorat: ut mortem a nobis propulsent quęnam alia res poterit exorare. Rugis. quoniam in sene deficiunt subtiliores humores corpus arescit durescitq; unde cutis in rugas contrahitur. Instanti. imminenti quasi quę breui uentura sit. Voluit enim breuitatem humanę uitę ostendere. Indomitę. inexpugnabili & seruauit ordinem: ut in breuitatę uitę celeritatem senectę: & in senectute imminentem & necessariam mortem ostendat. Non si tricenis quasi dicat per mēses singulos qui tricenis diebus constant: ergo poene ē ac si dicat quotidie quot quot quotcunq;. Places. i. placare & exorare tentes. Plutona. ad quem pertinent: nam in tutela plutonis sunt mortui: nec amplius in superorū custodia. Hinc Virgilius. Nec iam cę. ul. debē. Pluto filios Saturni & Iouis Neptunique frater: & cui in mundi diuisione insta regna euenisse fabulantur. Qui uero ad hystoriam referunt: orientales partes dicunt in diuisione Ioui obuenisse: quę plaga quoniam exęa mortalibus lux datur: superior appellatur. Occidentales autem Plutoni: & hę inferiores apparēt Vnde fictum a poetis ē Ioui cęlum: Plutoni (cui Agesilao cognomen fuit) inferos euenisse. Nec ob aliam causam. Neptunus maris deus creditur, nisi quia insulę & maritimę regiones illi obuenerunt. Hęc in sacra hystoria legi: Lactantius auctor ē. Habitauit secus inferum mare: ubi postea fucre molossi. Eusebius illum tempore Lyncei argiuorū regis fuisse commemorat. Diodorus uero siculus Plutonem sepęliendi funerisq; ac exequiarum inuentorem extitisse scribit: cum hactenus nulla in hac re cura erga defunctos exhiberetur. propterea q; mortuorum deum esse habitu; uocatur orchus. Varro plutonem inter deos selectos posuit: quos .xx. scribit. Ianum. Iouem. Saturnum. Genium: Mercurium. Apollinem. Martem. Vulcanum. Neptunum. Solem. Orcum. Liberum patrem. Tellurem, Cererem iunonem Lunam. Dianam. Mineruam. Venerem. Vestam. Sunt ergo. xij. mares: octo foeminę. Physici autem plutonem intelligunt solem: hyemali tempore remotiorem quandam mundi perlustrat. Est autem dictus diuitiarum deus. quod indicat nomen: nam & latine Diis pater appellatur: & ditis etiam in nominatiuo teste Seruio. Vnde sunt dites & diuites & diuitię & grece ὡλοτυὸν diuitias & ὡλοὺσιον diuitem dicunt. Est deus diuitiarum: quoniam & metalla in quibus maxime diuitię continentur sub terris sunt: & omnis fructus ex interna terrę ui proueniunt. Gerionem: hic pegasi alati equi secundum Hesiodum filius fuit: & ab hercule interemptus. Huic canis fuit orthus nomine natus: ex Echidna & Typhaone. Refert autem Seruius q; in hispania tres reges fuerunt inter se simillimi: quibus Hercules armenta abstulit. Hinc fabula exorta Geryonem unum fuisse: sed tria habuisse corpora. Alii dicunt Geryonem tribus insulis imperasse: atque illis omnibus ab Hercule exutum fuisse. Has ponunt duas

baleares maiorem & minorem. Item hebusam Pli. in erithrea insula celtiberię oppositā Geryonē habitasse credit ait Hinc Ouid. Ecce boues illuc erithreidas applicat heros. Addūt Herculem in hispania contra hunc serrea ollaena uigasse. Qua in re ostenditur robur huius herois. Ter ap. trino corpore monstrosum. Sūt qui fabellā ad mores referant: & Geryonē terręcōtentionē interpretent: q̄ i surgit herculē. i. certamen carnis aduersus aduersū spiritū: hoc fit cum appetitus insurgit cōtra rōem: & fit in hispania ratione occidentali. i. in multis rōisq̄ occasu accecitate. Hercules igit̄. i. rō ad illū e pugandū p mare uehit̄. i. p appetitū uexatū pturbatōibus: ut mare tēpestatibus sed uehit̄ olla serrea. i. sūma fortitudine & cōstantia. Tityon: dicunt Ioue filiā orcomeni Ellaron cōpressisse: sed mox cū illi irā Iunonis timeret sub terris occultasse: atq̄ in de natū eō Tityū & a terra nutritū. Verū cū e terra exisset multi illū terręfiliū crediderunt. Quapp cū partim natū partim educatū a terra opinaret̄ in re ambigua ambiguū quoq̄ nomē. Vir. elegit cum dixit. Nec nō & tityū terręomni parentis alumnū alumnus. n. utrunq̄ significat. Hunc cum latonā de stupro cōpellasset apollo suis sagittis ad inferos detrusit: cruciatūq̄ ęternū illi apposuit: ut assiduo iecur suū uultur exesset: iecurq̄ ut poenę sufficeret assiduo renascerętur. Vnde Ennius uulturis in tuis miserū mādebat homonē & Vir. Nocnō in Ityon terręoiparentis alumnū. Cernere erat p totā noue cui iugere corpus. Porrigit̄ rostroq̄ imanis uultur aduncō Immortale iecur tondens: fecundaque poenis uiscera rimaturq̄ epulis: habitatq̄ sub alto pectore: nec fibris requies datur ulla renatis. Hunc Leontius uctustarū rerum scrutator scribit apud boetios magnū fuisse uirū: atq̄ suis opibus fretū tentasse apollinē delphis pellere: sed contra euenit. nā ipse ab apolline pulsus & ad paupertatē redactus assiduo moerore ex facti poenitētia maceratus est Itaq̄ per uulturē tormentū cōscientię intelligunt. Lucretius aūt maxime hanc fabellā ad libidinosum amorē refert: ipulsus ni fallor: q̄ iecur libidinis sedes sit. Aut ergo sed tityus nobis iāq̄ ē in amore iacentē Quē uolucres lacerant atq̄ exest anxius angor: Aut alia q̄is scindunt turpedine cure. Quāuis aūt fabulosū sit q̄ iecur in tityo renascat̄: & uelint per id ostēdere poetę: qđ libido nunq̄ extinguat̄: sed q̄to plus exercet̄ plus crescere nō tamē ola a physica discedūt: nam alia ex ut color lien & pulmo putte facta nō renascūtur: Iecur ucro renascitur. Tristi unda: sic Vir. tristisq̄ palus inamabilis unde. Qui. t. m. u. q. d. omnes mortales: nā si ex sola anima cōstaremus: quę celestis est: nō moriemur: sed quia: corpus a terra est: & a terra alitur: nā oia iisdem rebus aluntur ex quibus cōstant: necesse est ut quandoq̄ interitū cadat. Non tū terrenū e corpus: sed ex quattuor elementis geometrica ꝓportione cōstat: ita & fructus quibus alimur nō simplici ex elemento sūt: sed cadē ꝓportione cōpositi. Enauiganda: respexit ad fabulā quā Charon animas acherontē transuehit. Frustra cū. Snia ē q̄is prędia: quāuis naufragia: q̄is autumnales morbos fugiamus & cętera huiusce modi pericula: tū postremo moriendum erit: quia oia orta occidunt: & oia cōposita soluī: quando necesse est: & in interitū cadere. Rauci: raucū sonū ꝓpter tēpestatē emittēris: & etiā in superioribus in neutro genere ꝓ mari usurpauit. Raucū uero aliquādo ad optimā uocem referius Vir. piscoue amne paduse. Dant sonitū rauci per saxa liquentia cigni. Aliquādo ad pessimā: ut rauci theseide codri. Cocyrus: de fluminibus inferorū alibi expressius dicet̄. Languido: expressit̄ ciassitudinē & coenolentiā aquarum. In fame: ꝓpter scelus cōmissū. Danai. exprimo ioue epaphū atq̄ ex epapho priscū bellū natū uolunt qui in superiori ęgypto regnauit. Huic due fuerūt filii Danaus & ęgyptus. Danaus quinquaginta habuit filias: ęgyptus totidem filios. Cogebat̄ danaus a fratre: ut suas filias sibi nurus preberet. Ille recusabat deterritus oraculo: a quo acceperat̄ fore ut q̄do a genero interficerę. Propterea naui q̄: ut supra diximus: ab eo prima fabricata est: in greciā nauigauit. Insecuti sūt nepotes tandēq̄ illū obsidendo coegerunt ut filias in uxores daret̄. Dedit Canaus: sed eas admonuit ut dormientes aggrederent̄: atq̄ interficerent̄. Itaq̄ cętere omnes iussa paterna ad iplerunt. Sola aūt hypermestra Lino suo Lynceo uiro pepercit. Quapp hac poena apud inferos uexanē hę puellę ut iubeant̄ uas aqua iplere: qđ cū undiq̄ rimosum sit: iplere nunq̄ pūt. Hanc fabulā per allegoriā. Lucretius interpretat̄ significari illorū aios: qui nimia cupiditate eorum bonorū q̄ in fortunę ꝓtate sunt affluenti nulla unq̄ rerū influentia tantū ardorē extinguere pūt: sed semper plura optantes nunq̄ explenē. Ille igitur cū plura u hanc sniam dixerit addit. Nec tū explemur uita influctibus uuq̄: hoc opinor id est quo florente puellas: qđ memorant laticē ptusum cogere in uas. Quod tū expleri nulla rōe potest̄. Hunc danaū placet Eusebio regnauit apud ęgyptios anno mundi sextodecimo supra tria milia & septingentos.

Compescit unda: scilicet omnibus
Quicunq̄ terræ munere uescimur
Enauiganda: siue reges:
Siue inopes erimus coloni:
Frustra cruento marte carebimus
Fractisq̄ rauci fluctibus adriæ
Frustra per autumnos nocentem
Corporibns metuemus austrum
Visendus ater flumine languido
Cocytus errans & danai genus
In fame: damnatusque longi
Sisyphus æolides laboris:

Longi laboris: quia ꝓpetui immo ęterni: si fabulę credimus & ęternitate nihil longius. Sisyphus ęolides: horū siuę historia siue fabula adeo uaria ambiguaq̄ tradit̄: ut difficile sit oia ꝓsequi. Nā & plures sisyphi & ex pluribus ęolis nati uidēt̄. Primū aūt sisyphum dūt fuisse regnante Danao argis: uel saltē Lynceo ęius nepote atq̄ genero qui illi suc-

ceſſit. Voluntq; ephyram in acaia condidiſſe: quam deinde Corinthus horeſtis filius a ſe corinthum denominauit: & habuiſſe in uxore ſeptimā. Atlātis filiā Meropen: de qua Ouid. Septima mortali merope tibi ſiſyphe nupſit. Fuit & alter ſiſyphus & hic ęoli ſed alterius a ſuperiore ęoli filius regnante Aegeo athenis: qui ut refert Lactā. in iſthmo a chaię habitās prętereuntes aut ſaxo obruerat: aut dū ab eo iuſſi pedes lauarēt in mare calce ictos precipitabat. Addūt q; ſuorū archanorū a diis participē factū illa mortalibꝰ pdidiſſe: & furta Iouis cum Aegina manifeſtaſſe. Quo ſcelere a Ioue ęa poena ad inferos detruſum. ut ſaxum ex ima ualla ſubuoluens in montis iugo conſtituere iubeat. Verū cū iam ad locum deuentum ē rurſus ſaxum ad ima ruit. Hinc Ouidius. Aut petis aut urges rursus volubile saxum. Saxū ingens uoluunt alii. Et apud quēdam tragicum. Tum illud qđ ſiſyphus uerſat ſaxum ſudās: nitendo nec proficit hilū: p quā rem eos arguere poetę uoluerūt: q perpetuis curis: & laboribus animi ſemper circa magna uerſantur. & ſūmos magiſtratus atq; imperia p ſtultiſſimam ambitionem aſſeq tentant. Et quoniam maiora ſuis iuribus expetunt: nunq̄ qđ uolunt aſſequuntur. Sed omnes eōrū conatꝰ ineffcaces reddunt. Sapienter ergo & hoc Lucretius. ſiſyphus in uita quoq; nobis ante oculos ē q petere a populo faſces ſęuaſq; ſecures. imbibit & ſemper uictus triſtiſq; receſſit Et paulo infra. Hoc ē aduerſo nixantem trudere monte. Saxum qđ tandem ſūmo iam uertice rurſus. Voluit & plani raptim petit ęquora cāpi. Hūc uolunt ulyxis patre fuiſſe. qđ illi etiam Arax apud Ouid Epr̄obat Et ſanguine cretus ſiſyphio. Nam q a Theſeo interfectus ſit: ut nōnulli dūt pp diuerſitatē tēporum quadrare nō uidetur: & fortaſſe erit tertiꝰ ſiſyphus: ſi poętarum licentia cuncta cōmiſcet atq; confundit

Linquenda tellus: & domus & placens
Vxor: neq; harum quas colis arborum
Te prǽter inuiſas cupreſſos
Vlla breuem dominum ſequetur
Aſſumet hæres cecuba dignior
Seruata centum clauibus & mero
Tinget pauimentum ſuperbo
Pontificum potiore cænis:
Suorum temporum luxus: Odę
IAm pauca aratro iugera regiæ
Moles relinquent undiq; latius
Extenta uincentur lucriuo
Stagna lacu: platanuſq; celebs

Aeolides ęoli filius: uerum ee hoc alibi: nam neq; etiam ęolus unus fuit. Linquēda tellus. i. agri quibus delectaris. Et placēs. n non temere placens dixit: nā relinquere difficilē & moroſam uxorem pars non minima foelicitatis uidetur. Hac eadē ratione Iuuenal. ſcripſit. Rogus aſpiciendus amatę coniugis & fratrū plenęq; ſororibus urne. Inuiſas cup. Nulla arbor ſequet̄ te prǽter cupreſſum: ſed nec ea quidē delectaberis: quoniā erit indiciū tui rogi. Adhibebatur aūt funeribꝰ: quoniā ut mortui nō reſurgunt: ſic ipſa ęſa nō pululat ergo rogus illa ornabat. Virg. Ingentem ſtruxere pyram cui frondibꝰ atris intexunt latera & ferales ante cupreſſos cōſtituunt. Sunt etiam qui dicant iccirco cupreſſum rogis adhiberi. quia ſuo odore cadaueris uſurinam tollat. Mos autē apud romanos fuit: ut ante domum defuncti ramus e cupreſſo poneretur indiciū pontifici: qui ſi domum funeſtatam ingreſſus eſſet ſtatim polluebatur. In hāc Cato inuehens hiatu moroſam: fructu ſuperuacuam: baccis toruam: foliis amaram: odore uiolentam: ac ne umbra quidem gratioſam. Diti ſacram: & ideo funeri ſino appoſitam dixit. Patria fuit chreta. Breuē dominū: qui iam in tāllum cinerem redactus ſit: uel breuem ad temporis breuitatē rettulit. breui. n. tempore rebꝰ a nobis peſſeſſis dominamur. Aſſumet: ſumma ſtultitia ut tu labores & alter tuo labore partis fruatur. Dignior: uel dixit hīōice: cū magis dignum ſit qui paris cum partis frui: uel dignior qu a ſit uti quo tu uti neſciebas. Seruata. c. c. ſumma ſtultitia ut tāta anxiętate parcens ea ſeruet: quę alter ita diſſipabit: ut non modo utatur ſed etiā ſpargat. Superbo: nobili excellēti. Oſtendit autem quod uſu ſępe euenit: ut quanto maiore auaritia & partis parcimonia: tanto maiore prodigalitate hęres ſpargat. Tinget: plus dixit q̄ ſi dixiſſet ſparget. Eſt aūt tingo & tinguo. Pauimentum: ſolū ē nobis ſubiectū qđ gradiēdo calcamus dictū a pauēdo: qđ tundeſe pauteręq; ſignificat. Cicero de diuiuatione: ſed quia cū paſcunt neceſſe ē aliquid ex ore cadere & terrā pauere terripuuiū primo poſtea tripudiū dictū ē. Hinc pauor qū timer cor pulſat & pauſia oliue ſpēs q̄ q̄ ante mole ſubiiciat tundit̄ Potiore cęnis i. uino qđ da in cęnis pontificū. Conſtat. n. apd plures ſcriptores: & maxime apud macrobiū pontificū cęnas lautiſſimas luxurioſiſſimaſq; fuiſſe. Iam pauca aratro. Priſcorum ſeuęritatē: & parſimoniā laudat: & ſuorum tēporū luxum maxime in ędificando carpit. Moles regię. uilę inſtar regiorum ędificiorum. Moles aūt ſecūdum Pompeium pro magnitudine ponitur. ſi tamē moliri & molitiones a mouēdo dici affirmat. Iugera: ſi Quintiliano credimus. Iuger a iungēdo boues dicitur. Vultq; tantū terrę cō quantū uno die boues iūcti arant. Columella autem diſtinctius rem proſequēs ait iugerē dici a iunctis actibꝰ. Venit enim ſexdecim digitos pedem facere: Erit ergo iuger quadrigentorū quadraginta paſſum. Aratro: ad arandum cuz omnis poene ager uillis hortiſq; occupet̄. Stagna: conquerit̄ nimium ſpacium uiuariis ac piſcinis occupari pōſſe. igitur ſtagna pro uiuariis. Quę quidem iam uidebantur extendi undiq; latius lucrino: ideſt maiori ſpatio quaz lucrinus ſit. Lucrinus autem & auernus lucus ſunt in baiano ſinu contra puteolanam ciuitatem: qui olim e piſcium copia uę-

ctigalia magna prestabant. Sed cum maris impetus plerumq; irrumpens inde pisces excluderet & redemptores gra-
uia damna paterentur: id q̄ apud senatū cōquererentur missus est. C. Iulius cęsar: qui ductis brachiis exclusit partem
maris: q̄ ante infesta cratia q; per auernū breue spatiū reliquit: qua & piscium copia posset irrisare: & fluctu nō esset
molesti. Hinc Vir. An memorē portus lucrinoq; addita clausira: Atq; indignatū magnis clamoribus çquor: Iulia qua
ponto longe sonat nuda refuso. Tyrrhenusq; fretis immittitur çstus auernis. Est aūt hoc appellatū opus iulium: & ab
aliis octa maris. Queritur ergo poeta q̄ priuatorū uiuaria latiora sint q̄ publici lacus: Sed pfecto prisci maximos stue
tus ex uilaticis piscinis capiebant. Scribit Amne⁹
in piscinā quę in uilla paulilippo est piscem a Pol
lione immissū post sexagesimum annū expirasse
duobus equalibus superstitibus. Primę piscinę o⁄
stris posite sunt a Sergio orata tēpore Crassi orato
ris. Deinde reliquorū piscium uiuaria inuenit Lu.
Murena. Huius exemplū secuti sunt Philippus:
Inde hortensius orator: qui suę piscinę Murenam
adeo dilexit: ut extinctā fleuisse credatur. Lucull⁹
aūt excisō etiā monte iuxta neapolim maiore im⁄
pendio q̄ illam ędificaret Eurypū & mari admisit
ex quo illum Pompei⁹ Xerxem togatū appellauit
Curi⁹ Cęsari in suis coenis triumphalibus mure
narū sex milia numero mutua ędit. Platan⁹: hęc
arbor in Diomedis insulā prius inde in Siciliam:
& illic in Italiam inuecta est hęc nisi amoenā densamq; propter latitudinem foliorū umbram prębeat inutilis poene
est: Est enim sterilis. Vnde Vir. in bucoli. Et steriles platani malos gessere ualentes: sed potantibus amoenā & uolup
tuosam umbrā prębent: Hinc Ouid. Et platanus genialis acerq; coloribus impar. Vino eius radices irrigabant: quoniam
id ad crescendū utile cognitum est. Ait Plinius in lycia iuxta fontem & uię imminentē platanū esse in formā domicilii
concauam & octoginta unius pedum specū facere umbra ta densa ut etiam imbres arceat. Erāt & chameplatani mi⁄
nores & ueluti iter homines pumillones. Multa sęcula durare ea ratione credit Plinius: q̄ auctores extarent platan
delphicā suis temporib⁹ adhuc uiuentes manu Agamemnonis satam esse. Cęlebs: per acyrologiā dixit. Cęlibes, n.
qui casta degunt appellamus: quia cęlo digni sint. Cęlebs ergo idest infructuosa: nam in cęlibatu nihil gignitur: uel
cęlebs quia non maritatur uitibus ut ulmi: quę q̄uis & ipse nullū fructum ferant: tamen quia uites substinent fructuo
sę uideri possunt. Ergo dolet q̄ platanus ulmos iam uincat idest q̄ maior sit platanorū q̄ ulmorum numerus futurus:
cum ulmi uites substineant: platani non substineant. Violaria: damnat luxū in hortis: quos ultra modum ꝓpaga⁄
bant: & illi locum antea oleis arboribus fructuosis datum occupabant. Damnat aūt eam speciem hortorū qui solis flo
ribus conseruatur. Ordo est uiolaria & myrtus & omnis copia sparget uariū odorem oliuetis fertilibus: idest q̄ fertilia
fuerant domino priori idest illi qui antea possidebat. Oliuetis sed solo in quo antea oliueta erant: Nam iam illis ex
cisis horto datus erat locus. Sed notandū uerbum qđ dupliciter proferturnā aliter dicimus Sparge marite nuces & ali
ter Spargite humū foliis. Laurea: laurus quā decenter iuxta myrtū nominat: nam Vir. Et uos o lauri carpam: & te ꝓ
xima myrte: Sic positę quoniā suaues miscetis odores. Ictus: nomen est uerbale a uerbo prisco ico cis. Lucreti⁹. Nec
radio citius uita se tollit & icit. Prescriptum: preceptū. In tonsi. q. d. prisci: nā non nisi post. cccl. iii. urbis annos
romę tonsores non fuerunt sed intonsi manebant: Vnde intonsum & barbatum ꝓ uetusto & prisco ponunt. Iuuena.
Facile est barbato imponere regi Intelligit igitur de Catone censorino portię familię auctore: cuius tanta incensura
seueritas fuit: ut & collega suus illum timeret. Tria sūma habuit. Fuit enim optimus dux: optimus orator: & optimus
senator Et quod illius ꝓprium sit nemo sępius est accusatus. Quater. n & quadragesies causa sibi dictēda fuit & semp
absolutus est: qđ ueri similius est. Si uero ad uticensem referas dices intonsi: quia ex quo ciuilia bella inceptā sunt nun-
quā tonderi passus est. Luc. Ille nec horriferam sancto dimouit ab ore. Cesariem duroq; admisit gaudia uultu Vt pri⁄
mum tolli feralia uiderat arma Intonsos frigida in fronte descendere canos passus erat miserāq; genis increscere bar
bam. Auspiciis: imperiis & ptāte Vir. Paribusq; regamus auspiciis. Romuli: quo regnante duo agri iugera sa
tis erant. Norma: instrumentum est quo fabri sua opera dirigunt. Hic per translationem pro lege posuit. Decem
pedis: regula erat decempedū qua fabri icę: mensurā colligebant Snia autem secundū Acro, est q̄ nulla esset domus pri
uata: quę porticū tantę magnitudinis: ut posset sufficere umbrę solis quum septentrioalis est tunc. n. umbrę minimę
sunt quoniā pene ad lineam capita nostra ferit quando aūt meridianus est tūc ex transuerso nos petens ad longū spa
tiū ędificia aperta subit: & umbras longius iacit. Sed erit fortasse ali⁹ sens⁹. Antiqui. n. hębant: ut & nos loca ad meridi
em e positatin quibus hyemali tempore apricarentur: & in solę discumberent. Habebāt itidem quę ad Aretcon & sep
tentrionem spectarent: & nullum solem admitterent: in quibus in ęstius mensibus amocno frigore epularentur. Hoc
q̄ nunc poeta exprimit. Sitq; sententia nulla porticus decemped s idest null porticus adeo ampla est: ut peruenire
ad mensurā decempedum. Non enim negat fuisse illis porticum que uergeret ad septentrionęm qua calores arcerent:

Euincet ulmos tum uiolaria: &
Myrtus & omnis copia na r um
Spargent oliuetis odorem
Fertilibus domino priori
Tum spissa ramis laurea feruidos
Excludet ictus non itali romuli
Præscriptum & intonsi catonis
Auspiciis: ueterumq; norma.
Priuatus illis census erat breuis:
Commune magnum: nulla decempedis

sed neq; illas decē pedes fuisse sed breuiores. Metata: q̄si magno spacio mensurata: nā metari castra quę magna sunt dicebat: quod spatiū nunc luxui priuato dari datū conquerit. Nec fortuitum c. sp. q. d. pro nō pua uoluptate erat si forte cespitē in umbra inuenisset, in quo discumberent: aut recūberēt: quas leges spnere nō sinebāt: Nā ita seuere erant in coercendo luxu: ut cespes p̄ sūma uoluptate haberet. Oppida. p. s. Snia ē q̄ in publicū diuites esset: & illis diuitus aut oppida ędificabant: aut tępla exornabant. Nouo saxo. i. externo & aliunde iuncto pp quod illis nouum erat.

Ociū diuos rogat in patenti. Ex oībus quę hactenꝰ descripta sūt carmina nullū reperies quo seuerius increpet humanę mentis cęcitatē. Nā cum naturali impulsu oēs ociū cupiāt: ldq; sibi modo suas cupiditates intra rōis terminos cohibeāt p̄ęstare possint: stultitia tā sūma id a diis petunt: cum interim auaritia ambitione nec eos ipellentes assiduis laboribꝰ atq; periculis se crucient. Ergo alius. Prȟesus p̄ deprehensus a tępestate inmari. Rogat diuos ociū, i. cessatione & qete a tępestatibꝰ quā ipse si auaritię ipulsu mare nō itrasset sibi p̄ęstare potuisset. Patenti qa āplioris ē ractus. Aegeo: spēs ē p̄ gnē posita. Cęterū ęgeū mare a scopulo q nō ęcula tenedo ē denominat. Ille. n. spēm caprę h3. Caprā aūt αἰγ́ greci nominat. Alii uolūt ab ęgeo athenięsiū rege q ex alta specula id se pręcipitē dedit esse ęgeū dictū. Nā cū ita iubetibꝰ sortibꝰ in cretā enauigasset filiꝰ theseus: uelaq; nigra ueluti a minotauro deuorandus detul. sset, iussuq; esset si forte icolumis reuerteret: ut uela mutaret in alba: oblitus ē id facere theseus. Quapp nigra cōspicatꝰ ęgeus ppcaq; filiū periisse ratus se: ut dixi precipitauit. Est āt mare latum: & incipit ab eleo hellesponti finibꝰ. Nullū q olim insulis & uiris illustribus maiori fama fuit: nostro āt ęculo turpi seruitie pręmit. Et pleręq; insulę desertę iacent. Cōdidit. l. & sic obscurauit cęlū Conta alibi nec cādida cursū luna negat. Certa, nā abscondit ea ydera q̄ cognita certaq; sūt nautis ut est ursa & reliqua. Thrace. in nō ē & greca declinatio: ut Ὁ θρᾴκη τῆς ὁ θρᾴκος: nos hęc thracia dicimus. Furiosa: sine rōne bellicosa: nā sępe ebrietate impulsi in procliua descendūt: uel furiosa propter bacchi sacra illic ab orpheo istituta: & tūc erit furiosa furore diuino repleta pp bacchātes: sed prima iterpretatio rectior. Ociū. repetitio ē colos rethoricus: quo oratio splēdidior simul: & efficatior reddit. Medi p̄ parthis posuit. Decori. p. qa ut iā demōstratū ē multū ualēt sagittis. Snia ē q̄ & q nauigādo & q pugnādo labores & picula subeūt ea rōne laborāt: ut in ocio uiuāt siultissimi, pfecto: q si & auaritia & ambitione se ppulsatis modico cōtēti uiuere uelit sibi ipsi ociū p̄ęstare possint. Venale: id dicimꝰ qd̄ uendēdū ꝓponit. Et ē uenale qd̄ emi pōt: ociū āt dici nō posse emi gēmis & purpura i. magnis diuitiis: nā oc ū ꝓuenit ex trāquillitate mētis: q̄ tūc demq; existit: cū iā rōni obtēperāte appetitu oībus p̄turbationibꝰ uacamꝰ: si imperia & diuitię augēt p̄turbationes nō tollūt: ergo nō erit uenale ociū illo prędicto metri cā āt diuisit uenale qd̄ sępe facit pyndarus. Gaze: ample d uitię. Consular. l. p̄ oi magreatu & impio posuit ergo nec d uitię nec ipia remouēt. Tumultus, i. pturbationes mētis neq; Curas: & sollicitudines & āxietates animi. Dicit. n. cura: qa cor urat: qs neq; diuitię nec opes: sed animus cupiditatibꝰ uacās. Dicit āt tumultus q̄si timor multꝰ mi. Dicit. n. cura: qa cor urat: qs neq; diuitię nec opes: sed animus cupiditatibꝰ uacās. Dicit āt tumultus q̄si timor multꝰ mi.

Volātes. c. t. l. nā semp in maioribus domibꝰ ubi maioris fortunę hoies sūt acriore curarū morsus apparet. Laquearia. t. apparēt in tabulatis magnarū domorū loca q̄dā ex trāsuersis tignis in quadratā formā redacta q̄ auro uariisq; colorib3 atq; sigillis illustrant: hos lacus nomināt: si a beo qd̄ ē lacus fit lacumar: ut ipse alibi mea renidet in domo lacumar. Et p̄ anthistycon laquear Vir. Pendent lichni laquearibꝰ aureis Inde laqueatū. Tecta, non solū supremū ędificii inregumētū tectū a tegēdo ātiq dixere: si oia ęt tabulata qbus & triclinia: & cubicula: & reliqua huiusce modi tegū turnut apud uitruuiū appet: ergo tecta laqueata. i. cōtignationis domorū laquearibꝰ distinctas. Viuitur paruo. b. sē tentia ē q̄ q timor neq; timore futurorū malorū premuntur: neq; nimia bonorū cupiditate iflāmātur: & prędentibꝰ tenuiter qdē: si sine sordibꝰ fruunt: bene uiuunt. Cupido in masculino deum amoris significat: in femininio cupiditatem. Sed in hoc loco sordibus p̄ sordida dixit melioris sonitꝰ cā. Salinū: ꝓprie uas ē i quo cū sale diis primitię offerebantur. Si pōt p̄ uase poni in quo sal in mensa sit. Hic, p̄ oi suppellectile intellige. Patęnum quasi moneat nos

Metata priuatis opacam
Porticus excipiebat e cton:
Nec fortuitum cernere cespitem
Leges sinebant oppida publico
Sumptu iubentes & deorum
Templa nouo decorare saxo:
Ad Grosphū Ociū ab oībus optari. Ode.

Ociū diuos rogat in patenti
Prensus ægeo simul atra nubes
Condidit lunam: neq; certa fulgent
Sydera nautis.
Ocium bello furiosa thrace
Ocium medi pharetra decori
Grosphe non gemmis neque purpurę eaq;
Venale neq; auro
Non enim gazæ neque consularis
Submouet lictor miseros tumultus
Mentis: & curas laqueata circum
Tecta uolantes.
Viuitur paruo bene cui paternum
Splendet in mensa tenui salinum

oportere acquiescere ſupplectilia patre relicta. In tenui .m. mediocribus & nō ſumptuoſis cpulis Nec timor: qui eſt ex impendentibus malis. Neque cupio: quę eſt de futuris bonis nimia cura ita macerat: ut ſomnum non capias.

Quid .b. ſ. iaculamur ideſt appetimus: ſecundum Acronem: & profecto qui miſſile iaculantur ad certum locum illud dirigunt quaſi dicat ſtultum eſt in tam breui ętate tam multa concupiſcere: poſſumus etiam dicere iaculamur ideſt multa ſine ratione tentamus nam iaculatur qui brachio uehementer haſtam contorquet: cui ſimile eſt qui ſine ratiōe multa tentat. Mutamus terras. c. al. ſ. nam relictas patria petimus longinquas regiones. Alio ſole uns eſt: ſed dicimus alium ſalem eſſe orientalem aliū occidentalem: Sic etiam dicimus in alio orbe ideſt in alia parte orbis. Sic alibi impiger extremos currit mercator ad indos. Patrię quis exul ſe quoque fugit. q. d. nullus nam quamuis uoluntario exillio patriam deſeramus ituri in alias regiones quęſtus cauſa: tamen non fugim⁹ noſipſos ideſt noſtra curas: quoniam illę una nobiſcum aſcendunt naues. Vitioſa: optime: nam poteſt eſſe cura c uirtute: quando mediocres & quatenus ratio patitur curas capim⁹ quę non anxios: ſed cautos & prouidos nos reddunt: & rebus agentis quantum oportet intentos.

Aeratas: robuſtas: ut eſt ęs: ſic Vir. temonem ęreum dixit uel ęratas quaſi roſtratas. Dicuntur. n. roſtratę quę roſtrum prorę ferratum habent. Turma equitam: quia etiam in militia⁹ nos ſequuntur

Ocior: uel ocior: comparatiuum noſtrum eſt: ſed eius poſitiuū gręcum. Lętus: in prſens. Sapiętiſeſt frui datis: & ſi quid acerbum inciderit compenſare cum lętis: neq⁹ angi de futuro. Et cogitare uitam humanā ſemper primi aliqua triſtiori re: nec que uelle recuſare quod cum cęteris hominibus ſibi commune ſit neq⁹ eſſe ſperandam ętatem thitoni: neque rurſus timendam acerbam Achillis mortem. Et mihi forſan: ut oſtendat nemini cuncta proſpera euenire: neq⁹ rurſus omnia aduerſa. Ait igitur groſphum ditiorem eſſe: ſed ſe forſan diuturniore uita uicturū. Gręges: de minoribus intelligę: ut oues ſunt & caprę. Vaccę: armenta uaccarum. Mugiunt: eſt enim mugire boum: hinnire uero equorum. Vnde dixit hintum pro hinnitū

Nec leues ſomnos timor aut cupido
Sordidus aufert.
Quid breui fortes iaculamur æuo
Multa? quid terras alio calentes
Sole mutamus patriæ quis exul
Se queque fugit? g
Scandit æratas uitioſa naues
Cura: nec turmas equitum relinquit
Ocior ceruis: & agente nymbos
Ocior euro
Lætus in præſens animus quod ultra eſt
Oderit curare & amare lento
Temperet riſu: nihil eſt ab omni
Parte beatum.
Abſtulit clarum cita mors achillem
Longa tithonum minuit ſenectus
Et mihi forſan tibi quod negarit
porriget hora
Se greges centum: ſiculæque circum
Mugiunt uaccæ tibi tollit hintum
Apta quadrigis equa te bis afro
Murice tinctæ:
Veſtiunt lane mihi parua rura: &

Apta quadrigis: plurimis modis auget diuitias nam oſtendit illum abundare non ſolum gregib⁹ ſed armentis: & illa ali in ſicilia: ubi optima ſunt paſcua neq⁹ ſolum habere uaccas: ſed equas: & eas natura ita ueloces: ut ſint aptę quadrigis: ideſt certaminibus currulibus: Nam pyndarus ſępe huiuſcemodi equas laudat. Quadrigę proprie ſunt quattuor equi ad currum uincti: ut bigę duo. Ergo neque currus: neq⁹ equi quadrigę: aut bigę ſunt: ſed utrumq⁹ ſimul. Bis tinctę: Expreſſit quod gręci dibapha dicunt. Purpura autem conchilis ſpecies eſt: Hęc minor maiorq⁹ inuenitur: Sed minor buccinum appellatur. Viuunt ſeptē annis Liquor ille quo ueſtes inficiebantur in mediis faucibus eſt in candida uena: neq⁹ extrahitur: niſi a uiuentibus: Nam illum ſimul cum uita euomunt. Purpura: ut ait Plini⁹ de naturali hiſtoria: diſtinguebat ſenatores ab ordine equeſtri lingua purpure digitales: ſed tātai'ē durities. ut reliqua cōchilia pforet: & ſic paſcat. Aqua dulci necat: alioquin capta uiuit ſua ſaliua quinquagenis dieb⁹ uariis i locis capiebat maxie circa: tyrū & circa tenarū pmōtoriū aconiętregionis. Varii colores ex uarietate coquendi: atq⁹ ex uariarū terū admixtione fiunt: Laudatur tyrius qui in coloré ſanguinis cōcreti nigrans aſpectu idemq⁹ ſuſpectu refugens. Vnde ab Homero ſanguis purpureus uocat: & Vir. purpureō uomit ille aiam. Cornelius nepos qui ſub Auguſto uixit uiolacea purpurā: tunc in pretio fuiſſe cōmemorat. Fuit & dibapha ideſt biſtincta. Fuit & amethyſtus a lappilli precio ſi colore appellatus. Hic color rurſus tyrio admiſcebatur unde erat tyriamethyſtus: purpurea itidē cocco admixta coloré ſuſcipiebat quē byſſinū appellant. Longior ſim ſi quę de purpura a Plinio ſcribit in mediū pferam. Verū Seruius addit & nigrioré coloré queſitū quem a ferrugine nominant Vir. in geor. Cum caput obſcura nititū ferrugine texit: & alibi & ferrugineō clarus hibera. Sed ut ad poetā redeam. Bis. t. i. dibaphe. Murice. pro purpura poſuit Vir. Tyrioq⁹ ardebat murice lana. Nonnunquā ſignificat aſperitatem ſaxi. Idem in .v. Concuſſę cautes acuto in murice remi. Muricē Mutianus ait eſſe latiorem purpura neq⁹ aſpo:

neque rotundo ore:neq; in angulos ꝓdeunte roſtro:ſ3 ſimplici cõcha utroq; latere ſeſe colligente. Afro:pro tyrio:qa inde carthaginẽſes. Quin & alię plures in aphrica crãt phoenicũ coloniç. ſ̃pũm ten uẽ,ſtilũ depreſſũ. Snia ẽ tu diaces:ſ3 ſine muſa:ego paup:ſ3 cũ muſa. Vult.n.ſibi a fato ẽ hoc ingenũ. Non mẽdax.q.d.ſtabilis. q̃ pliſtat in ſnia.

Spernere.u.nã ſemp inimicꝰ fuit aurę populi:neq; unq̃ ambitioſus:Sic alibi:Odi ꝓfanũ uulgus. Malignum:infidũ & qđ bonis ſemp obtrectat:Alias ſterile Vir. Difficiles primũ terręq; colleſq; mali.

Vr me querçlis. Quãtun in aĩo bene inſtituto & beneficiorũ memori poſſit uis amicitiç hoc carmẽ manifeſtat

Spiritum graiæ tenũem camenæ
Parua non mendax dedit & malignum
Spernere uulguo:
Ad mecenatem:
Vr me querelis exanimas tuis
Nec diis amicum eſt:nec mihi:te ꝑius
Obire mœcenas mearum:
Grande decus columenq; rerum
At te meæ ſi partem animæ rapit
Maturior uis quid moror ãltera:
Nec carus æque nec ſuperſtes
Integer: Ille dies utranq;
Ducet ruinam,non ego perfidum
Dixi ſacramentum:ibimus:ibimus:
Vt cumq; prædecedes:ſupremum
Carpere iter comites parati
Me nec chimeræ ſpiritus igneæ
Nec ſi reſurgat centimanus gigas
Diuellet unquam:ſic potenti
Iuſtitie placitumq; parcis:

poeta. Cum querelis taꝫ uehementer moueat moecenatis:quẽ amabat & obſeruabat:atq; ẽt admirabatur. Oſtendit ãt uehemẽter dolore uerborũ moecenatis. Nam cũ egrotaret & uota pro eius ſalute eſſent facta tũdebat amicis ſe ſatis uixiſſe. At Horatius negat ſe uicturum niſi ille uiuat. Examinas interius uerbũ ẽ amicitia & affectu plenũ. Sic & cicero de milone. Me quidẽ iudices exanimãt & interimũt hę uoces milonis. Querelis:querebat đ morbo:& mortem optabat. Nec.d.a.nõ ẽ gratũ:ñ placet. Obire ꝑius:q̃ ego obeã. Decus & columen. Idẽ in prima Ode in qua ipſũ decus & ꝓſidium ſuum appellat. Ergo eodẽ modo exponendus eſt hic locus. Mearũ rerũ:honorẽ & facultatũ. At te:ſnia ẽ aiam ſuã ita diſtributã: ut melior pars ſit i corpe moecenatis q̃ in ſuo:Qđ ſi ille moriturus ſit & ablaturus illam aię partẽ:nega ſe moraturũ diutius cũ altera parte: ſ3 pariter moriturũ altera pte q̃ uiuit:Nã illa neq; ſibi ęque grata ẽ: ut pars quę cuꝫ Moecenate ẽ. Neq; illo mortuo remanet integer:cũ iã pars quę Moecenate ẽ ꝑicrit. Vis maturior: Vi olentia quędã fati uelocior in te q̃ in me. Nõ ẽ igiẽ amicũ neq; diꝰ quoniã tu reipublicę melioreſ:neq; mihi qui ex te pendeo te obire priꝰ. Ille dies utrũ q̃ ducet ruinã:nã quo tu die obibis: ego quoq; obibo. Nõ ego pfidũ dixi ſacramẽtũ:nõ ſũ uelut miles qui adactus ſacramẽto trãſiuga efficiẽ. Vnde efficiẽ perfidus. Nõ dixi ſacramẽtũ qđ uelim frangere

Nam hoc modo eſſem pfidus:ſ3 ſeruabo:propterea q̃ ibimus.i.ueniemus parati & prompti tibi,comites. Vt cunq;.i. quomodocũq; parati carpere ſupremũ iter.i.ultimũ iter,nã q morte adit ſupremũ iter cõficit. Quibꝰ uerbis oñdit ee ueri amici officiũ utrinſq; fortunę amico ſe comitẽ prebere. Me nec.ch.exẽpla fabuloſa ponit,ſed ꝓ illa nihil eſſe tã horrendũ tam laborioſũ tam periculoſum:qđ ſe a moecenate diuellere queat:ſed de chimera dictũ ẽ. Centimanus:num & græci ἑκατόγχειρ appellãt. Cottꝰ Briareus & Cyas fratres fuerũt & filii cęli & terręut placet Heſio. Centum manꝰ & qnquaginta capita habuerũt. Fuerũtq; oiuꝫ fortiſſimi atq; pulcherrimi Vir. Et cẽtũ geminꝰ briareꝰ & bellua lernę. Hi titanes victi ſũt ac decẽnale bellũ cũ ſaturni filiis geſſerunt & ut ait Heſiodus. illi quidẽ ab othry: hi ab olympo monte ipetũ fecerũt. Tãdẽ a diis uicti in tartara ſũt detruſi. Eſt & apud homerũ huiuſcemodi fabella q̃ Iuno neptunus & Pallas Ioue qũq; ligauerũt:neq; erat q auxiliũ ferret. ſed thetis achillis mater cęli aſcẽdit: & ſecũ briareum adduxit:a quo ea uiculis liberatꝰ. Addit ꝓter ea q̃ briareũ illũ dii uocãt homnes ãt ęgeonem ὃν θεοὶ μὲν καλέουσιν ἐνὶ ὄρεσσι θοῆσιν ἀγχίαλον βίην Ἐνοσιγαίοιο πατρός: ἀτὰρ γίγαντες ὀνομάκασι: Heſiodus ꝓterea addit Nuptunũ illũ ſibi generũ aſciuiſſe opya filia ſibi in uxorẽ data. Hinc illũ Ouid. inter marinos deos refert ut Balnearũq; prędẽtẽ Ageona ſuis immania terga lacertis. ſic potẽti iuſtitię placitũq; parcę. Reddit duplicẽ rõnem tã inſolubilis uinculi amicitię,primo,noñdit hãc ẽ uerã amicitiã quoniã ſit ex lectiõe:cũ ipſi memor eorũ q̃ accepat bñficiorũ iudicarit poſcete id iuſtitiam ut uitã ętſi opus cẽt:illi ꝑpendat. Secũdo idẽ ꝓbat ex cõfiguratiõe ſidcrũ:nã q̃uis ai noſtri liberi ſint arbitrii:tñ multuꝫ credũt poſſe ad amicitias contrahẽdas ipſa ſidera. Maxime ſi fiat inter duos ꝑmutatio ſignorũ. Qđ tu planiꝰ itelligas ut ſũt. xii ſigna in zodiaco ita ẽt in xii. partes q̃s domos appellãt diuidũt cęlũ:primaq; dicit angulus orientalis ſiue horoſcopus ſiue uita. Nã multũ ualet qđ ſignũ & q plenata in eo ſigno q̃ hora naſcimur ab inferiori hemiſperio ad noſtrũ ſurgat & oriat. Secũda domus ſpes ſiue anaphora appellat ſiue inferna porta. Tertia dea. Quarta ẽ angulus terrę ſiue imũ cęli. Quinta bona fortuna. Sexta mala fortuna,ſeptima angulus occidẽtalis ſiue cõiunx:Octaua mors. Naꝫ domus fidei. Decima ẽ angulus medii cęli:& quoniã hęc cęli pars nobis excelſiori in pte ẽ multũ ptinet ad noſtras dignitates & honores. Vndęcima bonus dęmon dicit. Duocima malus dęmon. ſi ergo fiat hęc permutatio:ut qđ zodiaci

ſignum tibi ſit in tuo angulo orientali mihi ſit in medio cęlo. Et rurſus quod mihi eſt i medio cęlo tibi ſit in oriental: ſumma amicitia inter nos uigeat: uolunt ſidera. Facit hoc idem permutatio linearum ideſt ſolis ad lunę atq; etiam for tunarum ſil cet Iouis & ueneris. Ergo placitum parcę: ideſt: quod ab ipſis ſtellis prouenit. Seu libra: ordo eſt utrum q; te noſ r i naſtru n ideſt & tuum & meum conſentit ideſt cõuenit icredibili mõ ſeu libra ſeu ſcorpius. Formidolo ſus. p.ui.na.ho. Seu cap.tyr.unde.h.reſpicit me. ſententia eſt quodcunq; ſignum zodiaci ſit in meo horoſcopo ideſt de prehendatur aſcendiſſe ad noſtrum hemiſperium qua hora ergo lucem editus ſum: ſiue fuerit in aliqua quacũq; cuſpi-

d u Idomo cũ aliquo aſpectu ſiue bono ſ ue malo illud cen entit cum tuo aſtro. Quod nil aliꝺ ſignificat: niſi quod idem erat ſitus aſtrorum in tuo horoſcopo qui fuit in meo. Libra: ſeptimum eſt in zodiaco ſignum: ęq; domicilium ueneris. ſed quia & alibi incident nomina cęleſtium ſignorum ex uſu erit ne eodem ſępius reuertendum ſit: ut rem uniuerſam breuiſſime pecurramus. Circulus eſt i octaua ſpęra: cuius latitudo eſt. xii graduum: hoc autem in. xii. ſigna diſtinguitur. Eorum ſignorum nomina ſunt aries taurus: gemini: cancer: leo. uirgo: libra: ſcorpio: ſagittarius: capricornus: aquarius: & piſces. Quare autem principium in zodiaco ſit ab ariete: alii aliam afferunt cauſam. ſunt enim qui dicant quod diſcurrẽte ſole per arietem propter naturã eiꝰ calidã & humidã icipiat fieri generatio: & augmentatio: & qa generatio augumẽtũ excellentoꝛa: ũt corruptõe & detrimento iure optio datũ ẽ illi initium. Alioquin circulus neq; principium habet: neq; finem. Alii dicunt quod intrante ſole in arietem lux qua hactenus ſuperabatur a tenebris i cipit tenebras ſuperare. Et quia tenebris nobilior eſt & in luce augumentatio nobilior, diminutione: iccirco ſit ab ariete incipiendum. Alii autem occultiora quedam rimati dicunt incipiente eo die q primus omnium illuxit quo in hunc fulgorem cęlum & elementa purgata ſunt arietem in medio cęlo fuiſſe: & quia medium cęlum quaſi mũdi uertex eſt arietem primum eſſe habitum qui ut mundi caput in exordio lucis apparuit. Et tunc lunam cancer geſtabat, ſol autem cum leone oriebatur: cum mercurio uirgo: libra cum uenere: mars ſcorpionem: iuppiter ſagittarium tenebat: ſaturnus poſtremo capricornum. Quapropter iſtorũ ſignorum domini dicuntur. Inde cum quinq; ſuperaſſent ſigna remotis ſol & luna quinq; aliis planetis: ita hęc aſſignarunt: ut a fine prioris ordinis ordo ſecundus inciperet. Fuit enim ſupremus ſaturnus in capricorno: ergo aquarius qui capricornum ſequitur ſaturno: piſces iouiaries martitaurus ueneri: gemini mercurio dati ſunt. Ergo ſol ſolũ leonem: luna ſolum cancrum obtinet. Reliqui autem quinque ſinguli bina ſortiuntur ſigna. Siue libra hęc domiciliũ martis eſt ſignum eſt aqueum: & frigidum: Nam quamuis Vir. dixerit. Iam brachia cõ. a. ſcorpio ardorem illum nõ ad naturam ſigni: ſed naturam martis qui ſ gnidominus eſt reſpexit. Capricornus ſignum ſaturni terreum & frigidum. Tardauit nam mors penitus tolli non poteſt ſed tardari poteſt: alius enim alio ſerius maturius ue moritur qu & fata etiam tardantur Vir. Nec fata uetabunt. ſtare. de. a. p. ſu. per. an. Celeris uel de propria moccenatis morte dixit: quę uelox ex malignitate ſaturni cratniſi Iouis benignitas illam fregiſſet: uel celeris in cõmune dixit. Nam iis etiam qui ad extremum ſenium deuenere: ſi ęternitatem reſpicias tempus breuiſſimum fuit. Populuſq; frequens adeo populo gratus erat moccenas: ut cũ grauiter ęgrotaſſet: & inde ex iprouiſo ſe in theatro oſtendiſſet: ex ſubita lęti tia frequentiſſimus populus uehementer ſibi applauſerit: de qua re etiã ſupra meminit Datus in theatro cũ tibi plauſꝰ

Ter. q.d. multotiens quia numerus ternarius pfectus eſt: & diuinis attribuit Vir. Numero deus ipta. g. Crepuit cũ crepitu emiſit. Sonũ & nõ uocẽt quia ſtrepitu potius & geſtu q̃ ſermone appellaudimꝰ. Faunus qa inſula erat dixit ſe a fauno auxiliũ accepiſſe: & quia faunus afandodicit: iure in mercurii tutelat eſt. a quo deo ſermo manauit: ut ſupra. Qui feros cultus hoium recentũ uoce formaſti: iureq; cuſtodit uiros mercuriales: quales poete fũt. Reddere ideſt tanq̃ debitã deo exhibere. Id. n. reddere ſignificat Iuuenalis. Et horrenti tunicã non reddere ſeruo. Victimas eademq; uotiuã oſtendit opulentos uiros magna & preclara decere immortali deo reddere: quoniã eius dono illa aſſecuti ſunt. Tenui aũt etiam puſillum ſat eſſe. Victimas in. p. n. dixit: ut plures oſtenderet. Aedem. i. templũ. Votiuaz ex uoto promiſſam. Nam qui uouit & id eſt cõſęcutus: cuius cã uotũ cõcepat ręus ẽ iã uoti factus. Hic Vir. dam

Seu libra ſeu me ſcorpius aſpicit
Formidoloſus: pars uiolentior
Natalis horæ: ſeu tyrannus
Heſperiæ capricornus undæ
Vtrunque noſtrum incredibili modo
Conſentit aſtrum: te iouis impio
Tutela ſaturno refulgens
Eripuit: uolucriſque fati
Tardauit alas cum populus frequẽs
Lætum theatris ter crepuit ſonum
Me truncus illapſo cerebro
Suſtulerat: niſi faunus ictum
Dextra leuaſſet mercurialium
Cuſtos uirorum reddere uictimas
Aedemque uotiuam memento
Nos humilem feriemus agnam:
Paupertatem ſuam diuitiis præfert: ode

nabis tu.q.u. Alii dicunt reddere esse uerbum sacerdotũ. Tunc enim dicebantur extra reddi:cum probata & elixa arę ponebãtur Virg. Lancibus & pandis fu. cd. exta. Ferienus agnam.sic. Maro Ipse ait uel ceris agnam esse ferendam.i.humilem.i.quod sacrificium humile ẽ & paruum:ut mei patrimonii humilitas exigit.

NOn ebur Neq; aureum. Metrum ab auctore hipponatcum uocatur Primus uersus trocaicus dimeter catalepticus una enim syllaba deest:ut sit plenus uersus dimeter. Scanditur sic. Non e,bur ne.quę autẽ.um.secundus iambicus trimetrus catalepticus sic. Mea reni,det in domo. lacu,nar. Ebur.dens elephantis quem propter incorruptum candore in plurimos usus conuertimur. Dictum ẽ autem a barro:sic enim latine hoc animal appellatur Ipse al.bi. Quid tibi uis mulier nigris dignissima barris: barrus autem a uoce sua nam per onomatopoeam barrire dicitur elephas. Aureum. pro auratum. Lacunar:Nam de hoc iam dictum est. Renidet.resplendet. Hymetio. montem hymettium diximus esse in attica regione multis rebꝰ nobilitatũ:Nam abundans thymo multas apes alit:et mala producit optima. Item herbam charissiam nomine quam uim philtri habere crediderunt. Hanc itaq; mulieres:ut ardentius amarentur brachiis alligare cõsueuerant. Hinc pulcher lapis ex quo hymettię columne romam sunt aductę. Crassus orator in atrio suo habuit columnas hymettias.lx. Hic enim primus marmora externa inuexit. Habitabat autem in palatio. Vnde. M.brutus in iurgiis cum uenerem palatinum appellauit. Trabes.s.saxas quę ex transuerso columnis super imponuntur.

NOn ebur neq; aureum
Mea renidet in domo lacunar
Non trabes hymettiæ
Premunt columnas ultima recisas
Africa:neq; attali
Ignotus hæres regiam occupauit
Nec laconias mihi
Trahunt honeste purpuras clientes
At fides & ingeni
Benigna uena est:pauperemq; dines
Me petit:nihil supra

Vltima africa.in numidia Iuuenalis. Numidarũ fulta columnis. Inde enim primo a. M. Lepido. Q. Catuli colega quattuor annis ante Luculli consulatum marmor numidicum romam aductum ẽ. Recisas. Nam lapidicinę dicuntur in quibus excinduntur lapides. grece lautomię.

Attalus rex pergami: & populi romani amicissimus. Nam deuicta asia illi amplum imperium tradiderunt. Cui adeo splendidam suppellectilẽ fuisse constat:utque nobiliora attalica appellarentur. Propertius. Nec sit in attalico mors mea nixa toro. Hic populũ ro. sine liberis decedens hęredem instituit anno urbis.dc.xxvi. Hęc hęreditas in maximum luxum adduxit ciuitatẽ:& ut refert Plinius:Omnis pudor in ea emenda sublatus ẽ. Ignotus.s.sibi & ut alluderet ad populum ro quẽ ille sibi ignotũ hęredem instituit: Vel ignotus.i.ignobilis. Laconicas.nã & purpura piscis capit etiã circa tenarum laconicę regionis promontoriũ:ut ẽt apud Plinium. Honestię clientes.i.honorifice mulieres meorũ clientũ uxores:Nã honesto pro honorato poni Cicero sępissime testis ẽ in suis epistulis. Ait.n. honestissimo equite romano utor familiarissime. Purpuras laconicas.i.lanas infectas purpura. Trahunt.uel texunt: ut uestes faciant:nã trahitur subtegmen per telã:ut uestis texatur:uel trahendo molliunt & in filũ deducunt:ergo uel texũ uel nent.sunia autẽ ẽ. Non sum adeo opulentus & potens:ut habeã nob liores clientes:quorũ uxores non dedignẽtur confricare mihi uestes purpureas.maius enim munus uidetur cum manu honestioris mulieris factum sit.sic & andromache apud maronem. Accipe & hęc manuũ tibi q̃ monumenta mearum sint puer. At fides.non sunt mihi diuitię nec potentię.sed fides q̃ pręciosior ẽ omnibus uirtutibus. Et benigna uena igeni.pro ingenii p appocopen. Ingenium ãt dupl'ecm habẽt apud latinos notionẽ. Nonnũq; enim referimus illud ad rõnem & intellectum & dicimus cẽ uim qua uel doctiores uel minus docti cẽ ualemus. Hinc dicimus in aliis esse accutum ingenium in aliis hebes:atq; huius ingenii duplex ẽ ps:altera quę acquirimus ea q̃ hactenus non tenebamus:altera qua acquisita retinemus:& illa quidem docilitas:hęc uero memoria appellatur. Nonnũq; ad uitã & ad mores ingenium refertur & dicimꝰ malũ ingenium fuisse in Clodio:bonũ in milone. In quo loco uidetur idẽ significare qđ natura.si hoc differt ꝙ natura cõmunicẽ:ingenium particulare.itaq; non recte diceremus noui ingenium humani generis:si noui naturã. Recte ãt si dico noui ingenium uxoris meę.i.noui qui mores illi a sua pticulari natura sint. Ergo cum dicat be.ue.ing.si intelligimus ingeniũ in actionibꝰ:& uita morali cõmendat se a probitate:si referamus ad uim mẽtis cõmẽdat se a doctrina & eloqntia. Rursus itelligamus uenas ꝓprie significare meatus illos & ueluti fistulas p q̃s sãguis spũsq; ad uarias corporis partes labuntur dictas qa per illas uenia sãguis spũs ue. sed ut uenas dicimꝰ meatꝰ subcutaneos:p quos aq̃ manãt. Dicit ẽt ꝓtercrea uena in saxis Ouid. Quę modo uena fuit sub eodẽ nomine mansit. Dicit ẽt in metallis idẽ. Protinꝰ irrupnit uenę peioris in ęuũ omne & Iuuenalis. Accipimus tenue argentum uenęq; secundę. Postremo p quãdam translationem dicimus indicendo bonã habere uenã eos in quibus copiosior ornatiorq; stilus sit. Idem Atuatem egregium qui non sit publica uena ergo benigna uena.i.liberalis abundansq; uena in dicendo. Contra malignus sterilis erit. Virgil. Difficiles primum terrę collęsq; maligni. Vel benigna uena q̃si mitior & benęficia in uita & moribus. Paupę

remq; diues. q.d. pp fidem & ingeniũ potentiores meam expetunt amicitiã. Nil supra nihil ultra: Est. n. aduerbiũ & nõ prepositio. Deos laesso. q.d. ipudẽter peto. Nã quibus satis é: & adhuc plura requirũt ii uidenẽ deos laccssere & iri tate: quãdo precib⁹ eos fatigãt. Potentẽ amicũ. s. ipsũ moecenatẽ: Largiora. i. ampliora q̃ illa q̃ iã largiter dedit i quo loco & suã modestiã ostẽdit: & amici copiosã liberalitatẽ extollit. Flagitio nã flagitatio potius q̃ petitio uidẽ: cum plura q̃ opus sit: rogam⁹. Tu uero i superioribus regre qd sit flagitare. Satis beatus satis diues. Vincis sabinis sibi a moecenate domo satis. Trudit dies die. nã ut undã antecedentẽ subsequẽs unda trudit, i. impellit: sic diẽ dies urget: Et nouę. l. p. in. Nã breui tpe fit pleniluniũ: & paulo post ita decrescit: ut nusq̃ appareat: & interesse uidẽ Per hęc aũt demõstrat uelocitatẽ & breuitatẽ temporis. Tu locas. m. s. Stultitia ẽ: ut circa mortem tu pares ędificare. Locas. m. s. das mercedẽ illis q tibi secent. Nã secant marmora i subtiliores tabulas ferris nõ dentatis iniecta aqua & harena Sed inter oẽs herenas ęthyopica in secãdo marmore romę laudabaẽ teste plinio: quoniã reliqs utilior cẽt. Nec sine rõe dixit marmora: Nã nõ solũ ędificat quo tẽpore domo nõ eget: sed etiã luxũ adhibet i ędificãdo. Sepulchri. i. mortis. Vrges submouere istas fabris ut submoueãt. i. ad ulteriora ꝓtendãt. Maris strepentis. i. qđ obstrepit bais suo sonitu. Snia ẽ qđ iactis molibus & fundamẽtis i marc i eo ędificet: Vnde & marc ꝓpellitẽ & littus extẽditẽ. Hinc Salust Nã qd ego illa cõmemorẽ q̃ nisi illis qui uidere nemini credibilia sũt a priuatis cõplurib⁹ subuersos eẽ mõtes: & maria cõstrata: Et alibi illis diuitias supare: quas ꝓfundũt in extruendo mari & mõtibus coeq̃dis. Baię. celebratissimus locus fuit cũ sua amęnitate tũ aquarũ calidarũ uoluptate: & ab illis sinus baiãus q hinc miseno mõte illinc puteolis claudit. Baię a baio ulixis socio illic sepulto dicte sũt. Nã baulas deãs uoluit Scruius quasi boaulas. i. τῶν βοῶν τὰς αὐλὰς. i. boũ stabula. Illic n. Hercules arméta: q̃ abduxerat ex hispania: hũc. Nã & uia herculea tibi erat Proptius Et sõat herculeo stra. la. uia. Sũt qui dicãt lingua antiq̃ latina baias oẽs portu eẽ appellatos: quoniã ide merces baiulent. Ripa. cõti ripa fluuiorũ ẽ: sed posuit ꝓ littore cõtinente. i. qđ i cõtinẽti positũ ẽ. Appellamus. n. cõuentẽ terrã: q̃ neq; insula neque isthmos sit: ut ẽ italia. Insulã uero q̃ undiq; sit mari circundata ut sicilia: sardinia & huiusmodi: ad qs accedi nisi mari nõ possum⁹. Isthmos aut ita uudiq; mari cingit: ut tũ i aliqua parte cõtinẽti iũgat. Sũma & stultissima luxuria cũ lagri tui ꝓpagent p amplũ spatiũ usq; ad littus tu uoluti naturę uim afferẽs uelis i mari ędificare: & qđ marc sucrat i terrã cõuertere Hoc cũ Lucullus fecit assẽ a Põpeio Xerxes togat⁹ appellat⁹ ẽ. Agri terminos a uellẽdo termios q sũt iter te & uicinũ defraudas illũ suo agro. Vũ ille cogit migrare ex antiquo agro & exportare domestica sacra. Paternos deos. i. suos lares q locus mouet miq; Sic Vir. Sacra suosq; tibi cõ. t. p. Et uxor & uir. oia hęc hẽnt ꝺmiserationẽ. Nã durũ ẽ alicui pelli e suis sedib⁹: duri⁹ si antiq̃ sũt: & illic hẽat domiciliũ durissimũ si sit sibi uxor atq; liberi. Quid ergo erit: si sint sordidi. i. ob pauptatẽ squallidi & neglecti: Nã diuiti facile ẽ mutare sedes: & noua sibi domicilia parare. Paup aũt priuat⁹ suo tenui patrimõio quõ hęc poterit? Nulla tñ. c. ordo ẽ: quis assiduo ędificet: & aliẽo sibi rapiat agros: tũ nulla aula mãet. i. ex pectat diuitẽ herũ certior fine destinata orci. i morte iferi: q̃ omnibus oibus destinata ẽ. Rapacis: qa oia rapiat: Nã oẽs ad iferos rapiũtur. Quid ultra tẽdis qd plura q̃ris: qũ tellus se ęquã prebet: & recludit. i. apit ita pauperi ut regibus. Nec satelles orci satellites ꝓprie ii sũt. q ad alicuius regis custodiã ponunt: hic uero charonẽ itelligẽ: q ingressũ iferorũ obseruans aias sua cymba trãsuehit: transuectasq; nunq̃ reuehit: ut. poetę fingũt: Quę fabula ꝓfundã cõtinent allegoriã: ut nos in nostris uirgilianis allegoriis: & i iis q̃ i Danthẽ scripsim⁹ qua potuim⁹ doctrina expressimus. Nec satelles orci satisfacit tacitę inqsitõi. Nã diceret qspiã si diuitiis nõ uitari põt mors: poterũt fortasse q iam mortui sũt se ab iferis suis diuitiis redimere. Sed hoc falsũ ẽ: cũ nullo auro charõ corrupt⁹ sit: ut quos hic noiat reuehere uoluerit. Nõ ergo fauet diuitib⁹ q cũ facilitcr uiuãt ad uitã redire cupiũt. Sed fauet pauperi: q cũ uitã ifoelicẽ egerit: andẽ ipsũ morte a tantis curis & laboribus liberat. Callidũ pr. nã nõ ualet sua astutia illũ decipe aut saltẽ psuadere

Deos laceſſo; nec potentem amicum
Largiora flagito,
Satis beatus unicis ſabinis:
Truditur dies die:
Nouæq; pergunt interire lunæ
Tu marmora ſecanda
Locas ſub ipſum funus: & ſepulchei
Immemor ſtruis domos
Marisque bais obſtrepentis urges
Summouere littora
Parum locuples continente ripa:
Quid quod uſque proximos
Reuellis agri termino & ultra
Limites clientium
Salis auarus: pellitur paternos
In ſinu ferens deos
Et uxor & uir, ſordidoſque natos
Nulla certior tamen
Rapaces orci fine deſtinata
Aula diuitem manet
Herum: quid ultra tendis? æquã tellus
Pauper recluditur:
Regumque puer s. nec ſatelles orci
Callidum promethea

BAcchum in remotis carmina rupibus. In tutella bacchi esse poetas nemo ambigit: unde & ędera coronantur poetę: quę frondes illi sacrę sunt Virgil. Hanc qnoq; sine tempora circum inter uictrices hederam tibi serpere lauros. Et Lucanus. Nec si te pectore uatem Accipiam cyrrhea uelim secreta mouentem Solicitare deũ bacchumq; euertere nysa. Ergo se bacchum uidisse carmina docentem testatur: Et eius numine plenus exclamat. Bacchum, hunc deum eundem esse quem solem macrobius multis argumentationibus ostendit. In remotis rupibus. nã secreta morum & bacchi sacris & poetis etiam aperta sunt. Quod ostendit Iuuenalis. Cuz desertis aganippes. Valibus e: uriens migraret in atria clio. Optime ergo i remotis, r. Et quia bacchus é: & quia poetas decet

Reuexit auro captus: hic superbum
Tantalum atq; tantali
Genus cohercet: hic leuare functum
Pauperem laboribus:
Vocatus atq; non uocatus audit.

Laudes bacchi: Ode.

BAcchium in remotis carmina rupibns
Vidi docentem credite posteri
Nymphas discentes: & aures
Capripedum satyrorum acutas
Heuhoe recenti mens trepidat metũ
Plenoq; bacchi pectore turbidum
Lætatur: heuhoe parce liber
parce graui metuendæ thyrso
Fas peruicaces est mihi thyadas
Viniq; fontem lactis & uberes
Cantare riuos atq; truncis
Lapsa cauis iterare mella:
Fas & beatæ coniugis additum
Stellis honorem: tactaq; penthei
Desiecta non leui ruina
Thracis & exitium licurgi

Nymphas discentes. promusis posuit: Sic Virg. Nymphę noster amor lebetrides. Bacchum igitur si idem & Apollo é recte musis attribuit. Aures acutas. dixit acutas uel ut exprimeret formam auricum: quę cũ in satyris caprinę sint acutiores illis surgunt quam hom ni: uel acutas idest acuti auditus ut ostendat illos attente audisse. Sũt ãt satyri & ipsi i bacchi tutela Ouidius. Tu biiugum insignia frenis Colla primis lyncũ bacche satyrique sequũtur

Heuhoe, uocem sibi dat qua baccãtes furore plenę uti consueuerunt. Recenti metu, nam nuper uiderat. Metu. pro religione quę horrorem incutit Virgil. Sacra comam multosque me. ser. per an. Lętatur turbidum, atqui lętitię cuncta serenat: & a turbatione remouet. Sed uoluit ostendere quod solet euenire in religione. Nam & si illa lętemur nõ fit tamen sine horrore. Thyrso, hasta pampinis inuoluta utebantur in sacris bacchi: eamque thyrsum nuncupabant. Thyadas, bacchi sacerdotes ab eo quod é θύΕΙΝ idest furere. Peruicaces. quę nullo pudore impedite peragunt rem. Alii dicunt pernicaces: idest ucloces. Vinique fontem ait. Diodores, apud theias natum bacchum ibique fontem esse: e quo perpetuo uinum manat. Vberos riuos lactis. poetice dixit: Sic Virgilius. Ipse lacte domum referent distenta capellę ubera. Ait autem acron iccirco hoc dictum: quia: in spelũcis uino mel le & lacte Dionysio sacrificabant. At Horatius q̃ si aurea sęcula in hoc deo describit: de quibus pocta

Flumina iam lactis: iam flumina nectaris ibant.
Flauaque de uiridi stillabant ilice mella.

Coniugis. Aridanę: hęc ex Minoe nata Theseum: quem eius amore capta a minotauro liberauerat: indian uel naxum usque insulam secuta é. Sed ei cum in profundiorem somnum pro lapsa illum enauicantem non sentiret: neque ab eo excitaretur: Ac mox desertam cum se cognosceret: propterea que luctu atque ciulatu omnia littora repleret: affuit prędo bacchus: qui mulierem miseratus: eam in coniugem assumpsit. Eratosthenes autem qui creticam scripsit: ait liberum patrem ad minoa uenisse: ut Aridanam uxorem duceret: & coronam puellę dono dedisse a Vulcano auro gemmisque fabricatam: quę eo fulgore splendebat: ut Theseum e labyrintho liberaret. Hęc corona quam grę ci st ephanon appellant: cum deinde indiam siue naxum insulam utrique uenissent cęlo affixa é. Habet stellas octo: ut refert Iginius: quarum tres sunt splendidę ad caput arcturi.

Tecta penthei. Filię Cadmi fuere Semęle: e qua Bacchum Iuppiter suscepit. Autonoe quę Atheonem peperit: Ino Learchi & Melicertę mater. Agaue quę ex Echione uiro suo peperit Pentheum, hic thebis regnans Baccho sacra fieri prohibebat. At iratus deus cum furorem & matri & materteris iniecit: ut uenientem Pentheum aprum crederent propterea que interficerent. Leontius hunc uirũ Abstenium fuisse tradit: & a matre materterisque q̃ reuinctis illarũ ebrietatę coercere tẽptaret interemptũ & eius dorsum dirutam.

Lycurgi. Ex orione cuius fabulam paulo supra audisti natus Hippolagus é: & ex hyppolago. Dryas qui hunc Lycurgum thracię regem genuit. Hic: ut ait Homerus: cum Bacchi nutrices in dia insula latentes i sequeręt: & eo timore Bacchꝰ ipse in mare fugisset: deorũ odiũ i se cõuertit: & ab illis é oculis priuatꝰ. Seruius autem

refere hunc Bacchi contemptorem fuisse: & dum illius uites iniurioſe cędere parat ſibi crura amputaſſe. Lactantius uero illum thracię regem affirmat: & a Baccho in mare prȩcipitatum: q̄ prius aquam uino admiſcuerit. ſunt qui referant in morbum crurum incidiſſe: quoniā a uino abſtineret. Alii contra. Nam dicunt ex nimia temulentia hanc ſibi calamitatem prouenisſe ex humore fallo. Vnde fictum ſit q̄ in mare fuerit precipitatus. De his Ouid. Penthea tu in actas q̄ penni ferumq; lycurgum. Tu flectis amnes ad te amandum & allegorice demonſtrat illum aquam uino dem ulcere

Mare barbarum, pro barbarica dur tia poſuit: uel tribuit huic quę ſunt ęgyptii bacchi: quem dicunt uniuerſā indi

am ſubiugaſſe ergo mare barbarum: ideſt indicum Oui. Oriens tibi uictus aduſq; Decolore tremo qua cingitur indus gange. Vuidus, q d. uiolent⁹ Nam ut humidum dicimus quod externe humoré habet: ſic uuidum id quod interne habet humoré Hinc dicta eſt uua quaſi uuida. Iugis r. quia in remotis: ac deſertis montibus ſua ſacra agebantur Atq; ſimul innuit uites comodi⁹ in locis editi ſeri. Hic Vir. Bacchus amat colles. Biſtonidū. de ſacris bacchi ubi id res poſtulauit dictum eſt abunde Quod aūt in hoc loco de crinibus & de uiperis dicit intelligendum puto has barbaras mulieres ad colligendos crines uiarū loco adhibuiſſe angues: qui ligarent & cohercerent illarū crines ſine fraude: ideſt ſine uocumento: Nam pro miraculo ponit q̄ mulieres ſerpentibus loco uictarum uterentur: ſed bacchi uoluntas erat ut ſerpētes mulieribꝰ fideliter ſeruirent. Acron autem rem monſtroſam ponit ſ. q̄ biſtonides haberent angues in capite loco criniū tanq̄ furię: & ponit ſine fraude: ideſt ſine comptu & ornatu ut poetę: quoniā comari nō poſſent crines qui uiperini eſſent. Verum ego tale monſtrum a poeta poni non puto: ut humana corpora foeminarum angues pro ſerpentibꝰ haberēt ſed potius ſuos crines uiperis alligarent: & tunc erit ſine fraude: ideſt ſine noxa: ut ſit ſententia iubet bacchus biſtonidas ſine timore uincire crines uiparis neq; decipiunt illę. Tu cum parentis. Nā q̄ conuerſus in leonem rhoetum gigantem interemerit dictum eſt: Dictus exiſtimatus. Locis qui ſunt in uerbis. Et ludo. qui eſt in re. Non ſat. pro ſatis. Idoneus aptus quaſi ideo natus uel ad id natus. Nam qui alicui rei aptus eſt & ad id propter id natus uidetur. Sed idem mira laus quod idem medius ſit pacis & belli: ideſt ſe utriq; rei communem prȩbeat. Te uidit inſons nam cum idem bacchus ſit & ſol eandem triplicem poteſtatem habebit quam in ſuperioribus Apollini tribuimus. Ergo & apud inferos fuit. Inſons innoxius. Cerberus hunc canem Plutonis eſſe uolunt. Quem Heſiodus ait natum ex thyphaone & Echidna: & dant illi centum capita. Alii tricipitem eſſe uolunt. De quo nos multa allegorice in quarto libro noſtrarum camaldulenſium diſputationum rettulimus. Aureo cornu ideſt pulchris cornibus: Nam & cornua ſuo capiti dari: & quare dentur iam (ni fallor) audiſti. Leniter atterens cleui motu caudam percutiens: quod faciunt canes cum nobis applaudent: & tetigit pedes & crura tui recedentis ſilicet cum ad ſuperos inde redirem. Ore trilingui ideſt tribus linguis: que & triplici eſſent ore.

Tu flectis amnes: tu mare barbarum
Tu ſeparatis uuidus in iugis
Nodo coherces uiper no.
Biſtonidum ſine fraude crines
Tu cum parentis regua per arduūm
Cohors gigantum ſcanderet impia
Rethum retorſiſti leonis
Vnguibus: horribil⁹q; mala:
Quanquam choreis aptior: & iocis
Ludoq; dictus non ſat idoneus
Pugnæ ferebaris: ſed idem
Pacis eras mediuſque belli:
Te uidit inſons cerberus aureo
Cornu decorum leniter atterens
Caudam recedentis trilingui
Ore pedes: tetigitque crura:

Ac mœcenatem ode tricolos: allegōrice:

Non uſitata nec tenui ferar
Penna biformis per liquidum æthera
Vate: neque in terris morabor
Longius: inuidiaque maior

Non uſitata nec tenui ferar. Allegoricum huius cantus carmen eſt: quo indicat ſe immortalem futurum: & quoniam in cygnum ſe iam uerti uideat per omnem orbem uolaturum. Biformis quia hactenus homo iam cygnus fio: per quem oſtendit ſe euaſurum in optimum poetam. Nam mali uates anſeribus: boni uero cygnis comparantur Virgilius. Nam neque adhuc uario uideor: nec dicere cinna Digna: ſed argutos inter ſtrepere anſer olores. Et Ci. in phillippicis Malum uatem indicans: pellantur inquit anſeres ex agro falerno. Nam anſerum moleſtus eſt ex clangore ſtrepitus. Cygnorum autem canora nox eſt Prȩterea Apollini ſacri ſunt cygni: & ſuę mortis preſcii Quare aduentante illa ſuauius canunt Ouidius. Sic ubi fata uocant udis abiectus in herbis Ad uada me mdri concinit a bus olor. Poeta ergo ſua candida uoce: ideſt ſuaui ſtilo uolat: quia immortali fama per oia fertur: & deſerit terras quia eleuatur ad cęleſtia. Inuidiaq; maior qđ in uita humana difficile arduūtq; oio eſt inuidiā ſupare. Eſt. n. inuidia inter pares: aut paulo ſupiores. Illi aūt qui ſuis egregiis uirtutibꝰ longo iā itęruallo cęteros a tergo

reliquerunt oī carent inuidia: & potiꝰ sunt in admiratione: quia iam desperamus nos illos assequi posse. Hinc grēci quę prēclarissima & maxima sunt ἄφθονα. i. ἀνεῦ φθόνου. i. sine inuidia appellāt. Quapp miseri sic & iiq; in maximo gradu sūt inuidia carēt: Quoniā alteri minores alteri maiores inuidia sūt. Hinc Micipsa apud Salustiū Postremo qd' difficillimū inter mortales é gloria inuidiā uicisti. Vrbes re. qa relinquā humana & sequar diuina. Nō ego. o dō é: o dilecte moecenas ego sāguis pauperū parētū nō obibo. Et ego qué tu sepe uocas nō obibo. Sanguinis. genus & progenies Vir. Reuocato a sāguine teucri. Pauperū pe. pater. n. ut in eius uita demonstratū é: & libertine conditionis fuit: & paup: quippe qui prēconia arte sibi uictū comparet. Ergo in hoc loco demōstrat neq; diuitiaꝫ neq; gēis nobilitate é: sꝫ solas uirtutes reddere hoies imortales. Qué tu uocas. q d. qué tu amas: quez tu ét ita ignobilē ñ nihilificis. Nec stygia co. u. mor tuorū. n. aię cū iam apud inferos descenderint arcē tur a styg a palude de redeant Virg. Fata obstāt: ut i stisq; palus inamabilis údę Alligat: & nouies styx interfusa cohercet. Ego āt imortalis effectus nō p hibebor illa palude: quin per omnia uolitez. Nec tri stitia mocroreq; nā id significat styx: ipediar Et cer te qui doctrina exculti sūt omnibꝰ pturbationibus uacant. Iamiam. ostendit quo pacto in cygnum uertatur. Residunt. i. uehementer adhęrent. Nā in humano cruore non hęret cutis ossi. quia interponitur caro. In illa uero aue nulla caro é interpellem & tibiam. Asperę pelles. i. cutis iam conuersa in asperam pellem ea enim é cignis in crure. Album alitem. optime cū per cygnum foelicia ostendat alitem in masculino genę posuit. Nā cū infoeliciora auguria notant poetę in. g. f consueuerunt alitem ponere. Superne. e parte superiori. Ieues epitheton é pēnarum per digitos. s. manuum. Et humęros. brachia. nam cum iam crura i olorina cura mutata essent nunc manus & brachia in alas mutari ostendit. Ociꝰ icaro. Fabula nota iam é. Cō paratio uero non absurda. Volauit icarꝰ: sꝫ temeraꝛie: quapropter decidit: eiusq; uolatus retardatus est

Vrbes relinquam non ego pauperum
Sanguis parentum: non ego quem uocas
Dilecte mœcenas obibo
Nec stygia cohibebor unda
Iamiam relidunt cruribus aspere
Pelles: & album mutor in alitem
Superne nascuntur & leues
per digitos humerosq; plumæ:
Iam dædaleo ōcior icaro
Visam gementis littora bosphori
Syrtisq; getulas: canorus
Ales hyperboricosq; campos
Me colchus: & qui dissimulat metum
Marse cohortis dacus: & ultimi
Noscent geloni: & me peritus
Discet hiber: rhodaniq; potor:
Absint inani funere neniæ
Luctusq; turpes & querimoniæ
Compesce clamorem ac sepulchri
Mitte superuacuos honores.

Ipse autē oñdit se ociꝰ uolaturum. Quia non temere: ut ille: sꝫ sapienter procedet. Icarus altiora q̄ oporteret petens decidit. Poeta āt nihil supra uires suas conatus é. Ergo potuit placere: qd' faciēdum susceperat. Neq; oblitus é qd' aliis in sua poetica pcipit. Sumite materiam uestris qui scribitis equis uiribus. Nūq̄. n. aggredieꝫ sapiens scriptor: quę sūt supra uires suas: ne forte decidat. Visam: nā pēnis sublatus potero cūcta quę sūt uidere. Bosphori. de quo iam scriptū est

Gementis. ex ęstuatione fluctuum gemitū emitentis. Neq; syrtes omisimus. Getulas. Virgilius. Hunc ego getulis agerem si syrtibus exul. Canorus. nā ut dixi boni poetę optime canūt. Hyperboreosq;. c. cāpos iuxta mōtes hyperboreos: qui montes extendunt usq; ad septentrionalem oceanum: & positi sunt sub polo & uertice & cardine cęli: dictiq; sunt hyperborei: quia inde spirat borcas. Colchus. hęc scythię pars é & habet in se iuga caucasi atq; hinc caspium & hircanum habet mare: hinc meotim. Dacus. quos ét getas appellāt: & ipsi in scythia sunt Vir. Et coniurato descendet dacus ab hystro. Dissimulat. timent enim oēs isti populi romanos: sed propter ferocitatem dissimulāt

Marsę. c. marsos pro omni italo exercitu. Sunt hi populi in quarta italię regione iuxta lacū fucinum: q a marsia lydorum duce denominantur eorum oppidum archippe a lacu fucino haustum Gallianus scribit. Plinius uero refert illos a Circes filio originē duxisse: & uim habere contra serpentum ictus. De gelonis dictum é. Hiberi āt e populi hispanię sunt denominati ab hibero flumine: qui apud cātabros oriens per quadringenta passum milia fluit: & in mare balearicum exit. Rhodaniq;. p. hic fluuius a rhodano oppido denominatus é. Oritur ex alpibus quę italiam a gallia diuidunt: non longe a fontibus rheni & danubii: ferturq; per lacum lemanum: & uersus occidentem per galliam fluens a rarim suscipit: Inde ad meridiem conuersus & isaram druentiamq; suscipiens apud heraclea; uno hostio: & paulo ulterius duobus aliis in mare tyrrenum irrumpit. Nenię pro omni funeris pompa posuit. Ceterum quid sit nęnia: non te latet. Inani funere: recte inani: quia nihil mortuis prodest. Nam si quid é id omne ad uiuentes spectat: Vel inani funere: quasi non moriar inane erit. Turpes. quia deturpant uirilem grauitatem: puerilis enim res é aut mulieribus ipse luctus. Alii dicunt turpis: quia lachrymę faciem deturpant. Est āt locus iste sumptus de Ennii epithaphio: quod é hujusce modi. Nemo me lachrymis decoret: nec funera flętu Faxit. cur uolito docta per ora uirum. Com

pesce clamorem. Expolito est color rhetoricus: Nam eadem sunia Com. c. h. f. f. quę fuit Absint nenie inani. f. &. t. l.

ODi profanum uulgus & arceo. Egregiū atq; artificiosissimū huius tertii libri principium & qđ pro omni uim maximā obtineat. Nā maximā captat attentionem: cum dicat se nō prius cantata carmina cantaturū. Ma imā itidem beniuolentiā: ut mp̄ ębeat sę auctorem rerū non prius auditurū: & earum quę pueros puellasq; deceāt: cum de niq; arceat indoctum uulgus. Sunt deniq; quęcunq; hic describit pręcepta ad uitā beatā summo opere spectantia. Nā o tendit: neq; in imperio: neq; in diuitus illa consistere: sed in animi tranquilitate. Quę sunia a teneris annis pueris puellisq; persuadenda sit. Odi profanū hoc nomē non simplicē notionē habet. Nā cum is profanus sit qui procul a fano iure haberi possit: dicitur profanus qui sacris nō ē iniciat⁹. Ille. n. a ratōe ꝓcul ea fano est. Vir. Procul o ꝓcul este profani cōclamat uates: totoq; abstinte lnco. Est itidē id procul a fano qđ impiū aut scelestum sit aduersū omni religioni Statius. Fraternas acies alternaq; bella profāis deo certata odiis Ergo cum carmina tanquā poeta promittat: ostendit sacra esse musarū: quarū poetę sacerdotes sint. His aūt sacris soli docti initiati sūt ergo uulgus quia indoctū est profanum erit. Vel dictio simpliciter profanū scelestum: quia qui insciitia abundat eos grauissimo omniū pene philosophorū testimonio uitiosos esse necesse ē. Et arceo remouę a sacris: quia profanū & quia impiū. Fauete lin. cantate mecum ait Acron: Vel attendite cum silentio: ut alibi iam demonstratū ē: Nā inicidebatur silentiū: ne malum omen intercederet.

Audita. s. a latinis. Sacerdos nam nisi musarum sacerdos sit: non erit bonus poeta. Virginib⁹ p. q. c. Nā tenera ętas a primo uitę initio his pręceptis iformāda est. Regum. t sunia est qđ reges quidē timentur ab iis qui subregno sunt. Sed & ipsi nō carent metu nā sub imperio sunt deorū. Ergo stultissima est cupiditas regnandi: si credunt nō esse imperiū supra se. Clari giganteo: Ergo non est ab hominibus contemnendū imperiū Iouis: quando quidem potuit immanissime gigantes superare. Supercilio: cilia oculorum tegumenta sunt dicta qđ cillere cōmouere sit. Superā ucro infima pars frontis pilis uestita quę cilijs prominet: quę cū cōmouentur scueritatem pferunt. Vnde in hoc loco supercilio Iouis ꝓ ipsius maiestatę autoritate posuit. Est cuenit. Latius ordinet qđ ostēdit: ut ampliores possideat agros. Arbusta locū ubi nouellę sent arbores dense positę: ut inde maiusculę factę per agrū iustis interuallis distinctę suo ordine serercntur. Ergo etiam arbusta. i. uellando ipsas arbores e seminario plantet p ordinē. Sulcis. i. fossis. Vir. Forsitan & tenui sat erit suspendere sulco. Hic gen. prędualet ille in agricultura: At hic alius in ambitione: & in petendis magistratibus. Generosior uel nobiliore genere natus: uel maiori animo prędictis. Qui aūt magistratū petituri erant uestę candida sumpta ꝓp qđ candidati appellabātur ex ꝓpinquo colle in campū martiū descendebāt: ut ex loco superiori facile a turba ꝓspici possent. Populus aūt in campo martio ad magistratus congrebatur eaq; comitia appellabanē. Cū ergo turbę se admiscuisset candidatus sequebatur nomen latorē. erat. n. nomenclator qui singulorum ciuiū nomina teneret dictus: quasi nomen calator Nā calare uocare est. Hic igit cā didatū admonebat quoq; q noie uocaretur. Ille aūt hominē ꝓprio noie appellans: manuq; apprehendens orabat: ut sibi in sua petitiōe suffragaretur: & quoniā circuendo singulos adiret hoc iuscemodi formā petendi ambire dicebaf. Atq; actio ambitio q̄ si pura erat nulla adhibita corruptelę specie citra uitiū habebatur & legib⁹ permittebat. Sin aūt ita suffragatores ābiret: ut uel pollicitationibus: uel largitionibus: uel metu iniecto: uel deniq; alia q̄uis recta rā ne corrūpere tentaret: iam legis ambitus reus erat: quasi accusaret: damnabaf ambitus. Ergo quoniā uterq; ambiebat: sed alter uirtutibus nitēs: alter quoniā bonę deerant artes malis artibus aggrediens uterq; ambitiosus appellabaf. Sed alter cū uirtute alter cū uitio. Nā cū mediocritas quędā sit circa honores mediocres petendos inqua uirtus consistit: q̄ ut reliquę mortales utroq; extremo euitato neq; deficit neq; excedit. Cūq; talis uirtus etiā apud hōs innominata sit: certant: ut inquit Aristoteles: duo extrema de media regione. Vt ambitio p mediocritate pōatur cōparatione alterius extremi quā greci uocant φιλοτιμίαν qua deficimus in honoribus appetendis. Et rursus ponaf a philotimia cōparatione ambitiosi. In cāpū cāpus nō ois aher ē: sed is solū qui aptus plenusq; sit. Vū cāpestria hęc loca dicimus. Hic aūt de campo martio itelligit: qui inter tyberim & colles ꝓpinquos iacet; & Tarquinii regis fuerat: quo exule facto campus marti sacratus est. Fruges aūt quoniā illas cōsumere religiosū erat in tyberim deiectę cū ad aliquod spatiū undis deuectę fuissent: tandē flumine in maximis caloribus leuiter fluente hęserunt in media pene urbę: ac limo & aliis rebus quas flumen uehebat agrestis insula fieri coepta ac humana opera accedente &

Q. uinti oratii flacci liber. iii. ad choros uirginum & puellarū. ode. i. TRICOLOS.

ODi profanum uulgus: & arceo:
Fauete linguis: carmina non prius
Audita musarum sacerdos
Virginibus puerisque canto
Regum timendorum in propriōs greges
Reges in ipsos imperium iouis
Clari giganteo triunpho
Cuncta supercilio monentis
Est ut uir uiro latius ordinet
Arbusta sulcis: hic genetosior
Descendat im campum petitor
Moribus hic meliorque fama
Contendat: illi turba clientum

additis molibus tãdẽ firmare area ad tẽpla & porticus sustinẽdas reddita fuit. Habuit.n.tẽpla duo Iouis & Aesculapii. Hodie(ni fallor)hꝫ basylicã diui bartholomei. Sed redeo ad cãpũ. In cãpo martio septa erãt intra q̃ suffragia tredebant. Erat & tumulus quẽ citatoriũ appellabãt ponte septis cõiunctus. Inde citabant trib⁹ ad suffragia reddenda: & quę intus iã reddiderãt: ne laturis se denuo imiscerẽt p eũ ponte discedebãt. Moribꝰ & fama melior. nã i alio cãdidato ualebat nobilitas gñis. In alio celebris fama a suis uirtutibꝰ orta. In alio numerus magnus dientũ. Clientes ãt dũr q̃si colentes q̃ se alicuius potẽtioris ciuis patrocinio cõmittũt, illũq̃ tanq̃ patrẽ colũt, ipse aũt dicitur patronus q̃ pater. Ilti ergo clientes patrono i magistꝰ petit ọe suffragãt. Necessitas mors q̃ nihil magis necessariũ ẽ. Acq̃. I paribꝰ cõditionibꝰ. Eodẽ.n.pacto se hꝫ erga isignes & potẽtes quo erga obscuros & ifimos. Sortit: sorte sumit: Sortiri.n. sorte accipe ẽ. Vrna: trãslat oa iudiciis romanis: ut i suprioribꝰ demõstratũ ẽ, sic Vir. Vrnã mouet il. sic6. q3 uo. Districtꝰ. Ex uita Dionysii syracusãi e. xplũ sũptũ ẽ. refert.n. Cicero huic tyrãno familiarẽ fuisse Diomedẽ: q illiꝰ diuitias atq; opes uehemẽter admirabat. illũq; foelicẽ putabat. At Dionysiꝰ q sibi suarũ curarũ & timorũ conscius esset. Vis neq; igt Damodes q foelix sit uita tyrãnica degustare: & cũ ille ãnuisset iussit: hoc3 instrato purpura atq; auro exornato recũbere epulas q3 regio luxu instructas apponi & uia prẽciosa. ꝑmi adesseq; q illi administrarẽt pulcherrios pueros: adeo ut foelicissimũ iĩs rebꝰ se putare Dãodes posset. uerũ eodẽ tpe ex laqãribꝰ triclinii nudũ acutũq; ẽnsẽ equi seta alligatũ supra discũbẽtis caput pẽdere curauit. Maximo timore p oia tpis pũcta afficiebatur Dãodes ne i caput suũ decideret ẽnis. itaq; neq; ex apparatu rerũ neq; ex suauitate epularũ uoluptatẽ i. lã capere poterat. Nõ pulchros illos administratores: respiciebat nec plenũ artis argẽtũ. Deniq; ñ iã manũ in mẽsã porrigebat: qn & coronę e capite defluebãt. Exorauit postremo tyrãnũ: ut abire liceret: q̃ iã beatus nollet ẽ. Hac gr̃ rõe õñdit Dionysiꝰ ñ posse beatũ eẽ cui semp aliq̃s imicat. Optie ergo docta ait q̃

Sit maior æquã lege necessitas
Sortitur insignes: & imos:
Omne capax mouet urna nomen
Districtus ensis cui super impia
Ceruice pendẽt: nõn siculæ dapes
Dulcẽt elaborant saporem
Non auium citharęq; cantus
Somnum reducent: somnus agrestium
Lenis uirorum: nõn humiles domos
Fastidit: umbrosamq; ripam
Non zephyris agitata tempe
Desiderantem quod satis est: neque
Tumultuosum sollicitat mare.
Nec sæuus arturi cadentis
Impetus: aut orientis hædi
Non uerberate grandine uineæ
Fundusq; mẽdax arborẽ nunc aquas
Culpante: nunc torrentia agros
Sidera: nunc hyemes iniquas
Contracta Pisces æquora sentiunt

dapes siculę. i. a tyrãno sicilię patę ñ elaborabũt dulcẽ saporẽ. i. nullo labore erũt ita instructę: ut dulcẽ saporẽ exibeãt illi cui ẽnis districtꝰ pẽdeat sup ipia ceruice. i. cũ ipio semp timor imicat. Neq; ẽt catus citharę aut auiũ reduc3 illi sõnũ: quẽ curę ab eo pellerũt. Suauissima.n. res sõnꝰ ẽ: & a natura aianti attributꝰ: ut qeẽ sumat: & mẽbra labore fessa refocillet atq; corroboret. Est ãt sõnus cõgregatio caloris naturalis ad iteriora causatꝰ ex uaporẽ p caloré cordis eleuatũ ad cerebrũ & p cerebrũ frigefactũ. Hic.n. uapor sic frigefactꝰ obstruit meatꝰ uirtutis sẽsitiuę: p quos eã corpõs oium sensuũ dirigit atq; educit ad mẽbra sẽsuũ extremorũ. Iure ergo Vir. Sõnc qes re. pla. sõ. di. Som. a. u. nã agrestes puo cõtenti atq; ab oĩ ãbitione & auaritia ꝑcul ñ afficiunt: afficiũt iis curiis: qbꝰ sõnus tollit. Vmbro. q. r. nã suauiorẽ sõnũ i dumbris stratis & sub ũbra recubãtes capiur q̃ magni principes i lectis purpuratis: Nã zephy. i. sõnus agrestiũ ñ fastidit tẽpe: sꝫ sũmope desiderat. Desiderãtẽ. q. s. e. Suia ẽ q̃ neq; maria tẽpestate mouẽt qppe. qa nõ si nauigaturus hõ dside rans qd satis ẽ: nec rursus solicitat: si fructus suorũ agrorũ nõ copiosi, pueniãt: qppe q̃ i multis egeat: cũ sibi pua sufficiant. Tumultę. nã noster tumultus i aqs ita surgere cũ fluctꝰ in mari concitãt. Arctu. cnã in occasu huius signi insurgunt tempestates: ut in hortu hędi. signũ. n. ccleste ẽ: quã caprã appellãt. Ferũt. n. caprã hãc Solis filiã fuisse ait museus & tã atroci aspectu ut illo territi gigãtes telluré matrẽ orarũt: ut illã intra se abderet. At tellus i ã. cl. c. d. Sꝫ capra ifantẽ iouẽ cura amaltheę nutriuit, Inde cũ aduersus titanas inermis pugnaturus eẽt: eius pellẽ ꝑ scuto gessit: quo terrore illos infugamuertit: Postꝑtã uero uictoriã caprã in uitã reduxit: alq; pellẽ tectã ℞ imortalẽ dãnatã astris intulit cũ eius hędis. Caprã ericthoniꝰ in humero: hędos ãt i brachio portat. Hoc signũ i suo ortu tẽpestates excitat. Vir: Prętereã tã sũt arcturi sidera nobis Hedorũq; dies seruãdi & lucidus anguis. Fũdus mendax: quõniã nõ correspondet in fructibꝰ q̃tũ a principio ipso demonstrabat: Arbore. nũc cul. nũc a. i: pluuias. Et nũc si. t. r. calores ꝓuenientes ẽ ui siderũ: q ẽt flumina cõtrahũt: nã aut nimiis pluuiis aut uimia siccitate fructus ante maturitatẽ ex arboribꝰ decidũt maxime autẽ oliuę. Pisces: eos uituperat qui edificando in mari illudq; occupanda faciunt: ut pisces sentiãt ꝙuora esse contracta. i. angustiora reddita propter moles iactas in altum. i. propter fundamẽta iacta: quibꝰ moles & magna ędificia substententur. In altum. i. in profundum mare. Neq; ẽnim terra cõtenti sunt in qua ędificent. neq; uadis

marinis:Sed uolunt in profundo. Frequens redemptor:in certum an multi sint redemptores:qui hoc faciant:ut dici mus frequentē senatum idest multus senatores:an ad iterationē referatur:ut sit frequens pro frequenter. Redemptor ille est qui accepta(quam pacti sunt)pecunia aliquid faciendum suis sumptibus suscipit. Cemēta omnis rudior materia qua parietes construuntur nam ut est apud uiruuium ædificatur aut opere lateritio aut cemento aut saxo quadrato. Huc.s.in hoc altum mare. Fastidiosus ter.d nam nisi terram fastidiret in aquis non ædificaret. Quod si cō cludit si timor & cęterę perturbationes persequuntur nos quocunq; accedimus neq; discedunt a naui:si illam ingrediamur:nerq; ab equo:si illum ascendimus. Si etiā nec purpura nec pulchri lapides neq; unguēta neque uina dolorē dimouere a nobis possunt: quid opus tam egregiis ædificiis. Achemenium costū,unguentum ex costo quo persę(quos achemenios iā uocari supra ostendimus)uehementer delectant.

Costum:inter arbores aromaticas ponitur.Radicem hēt gustu feruentem odore eximio. In fructu nulla est utilitas.Plinius duo eius genera ponit Sed nigrum melius q̄ candidum esse asserit.Inuidē dis:quia ex iis citatur inuidia. Nouo ritu : quia solemus magis Laudare ea:quę noua forma ædificantur: Atrium:prima'domus pars erat apud priscos.In quo:ut ait Cato:aperto hostio:ut a pretereuntibus cōspici possent:epulabātur prisci :& duo tantum fercula adhibebant. Quapropter Iuuenalis suorum temporum turpem luxum notans contraria induxit interrogans: Quis fercula septem secreto cocnauit auus.In eadem etiam parte dom? & pecunias & reliqua precioſiora seruabant: Seruosq; quibus tanquā fidelioribus custodiam carū rerum committebant atrienses appellabant. Vt apparte apud Plautum in asinaria. Vir,quoq; his ucribus ostendit.Dardano anchisę armiger ante fuit fiduſq; ad limina custos idest atriensis seruus cum atrium iuxta limen sit. Dicitur autem atriuū quasi atrum:quia ex fumo cul nę nigresceret. Cum ualle sabina:cum uilla mea quę modica & frugi in ualle sabina est. Operosiores idest maiori artificio paratas:opere cum labor est:& omnia quę maiori artificio parantur elaborata dicūtur. Vir. Arte laborate uestes.

lactis in altum molibus:hūc frequens
Cementa demittit redemptor
Cum famulis dominusque terræ
Fastidiosus:sed timor:& minæ
Scandunt eodem quo dominus:neque
Decedet arata triremi
Post equitem sedens atra cura
Quod si dolentem:nec phrygius lapis
Nec purpuratum sidere clarior
Delinit usus:nec falernæ
Vites:achemeniumque costum
Cur inuidens postibus & nouo
Sublime ritu moliar atrium?
Cur ualle permutem sabina
Diuitias operosiores?

Ad amicos: Ode: Tricolos.

ANgustam amice pauperiem pati
Robustus acri militia puer
Condiscat:& parthos feroces
Vexet eques metuendus hasta
pitamque sub diuo:& trepidus agat
In rebus:illum ex mœnibus hosticis
Matrona bellantis tyranni

ANgustam amice pauperiem pati:Iam in principio huius tertii libri proposuit se ea cantaturū: quę & si a uulgo abhorrerent:utilissima tamen essent ad teneram ętatem bonis moribus informandam. Admōet ergo puericiam:ut a prima ętate in laboribus atq; parsimonia uiuere assuescant:ut inde fortitudinem animi & temperantiam sibi comparet. Optima enim uirtus est temperantia:& que iure optimo prudentię custos appellari possit. Quaproprer greci hanc uirtutem sophrosinem idest prudentię custodē dixerunt. Angustiam:cuius contrarium est copiosum:ergo difficilem. Hinc Seneca. Facilius est laudare papertatem:q̄ ferre. Robustus puer.q.d.qui etiam in tenera ętate & molluſculla duriora ferre poterit:si assuescat egestati & labori militari. Adeo in teneris assuescere magnum est:ut est apud Maronem.Quin & lygurum fortitudinem & robur hinc probat:cum dicit. Assuetumque malo lygurem: Condiscat:quasi una & disciplinam militarem:& dificultates pati addiscat. Quod maiores factitasse.Sallustius scribit Iuuentus simul ac belli patiens erat in castris per laborem usu militiam discebat.Sub duo extra tectum

Trepidus:propter propinquitatē hostium: Illum ex.m.locus artificiosus est:nam cū seu eriora huiusce modi prę cepta sint:conatur illa uarietate quadam & iocunditate mitigare:atq; exornare. Prępit igitur:ut semper adeo inter primos pugnet:ut etiam suis egregiis facinoribus coniugi & liberis inimici regis & cognitis & formidabilis sit ita ut & matrona:idest coniunx tyranni:& uirgo adulta:idest filia suspiret ꝓpter timorem. Timet enim illa genero hec sponsore ne forte ille ignorans uirtutes huius romani militis & rudis agminum idest militaris inscius lascessat illum: quem compreat iconi:qui ita percitus feratur per medias cędes. Rudis agminum:ignarus militię:ergo prestat ętate imbui disciplina militari:sine qua nec hostem superare nec se tutari poterit. Dulce &.d.confutatio duplex est: nam cum ostendisset assuescendum esse militię:consulat eos:qui contraria sentirent:quoniam sępe ędes ex bello pro

uenium. Confutat ergo duplicit. prio quonia suaue sit pp imortalem gloria p patria mori: deinde q stultu sit talem gloria pp metu mortis refugere: qnqde nihilomin⁹ paulopost moriedu⁹ sit. Poplitibus. poplites ligamenta genu: q quoniam nerui sun & robur & imbecilitate pro eorum qualitate afferunt. Virt⁹ sua ex media phia. na uirt⁹ semp magistratus honoresq; oes meret. Vn et nescia repulse: na quis hoies illa n honoret. tu sep digna e honorib⁹. Quapp cocludut i suis padosis stoici oes sapietes ce reges: ee dictatores: ee cosules: et si populus tales honores illis no dema secutus: tatum se illo dct. no igit patit repulsa. quod Cato ille uticesis aiaduertes et si magistru que petierat no esset as dignu exhibuerat: uulla se repulsa passu existima uit: asserebatq; amicis esse illa re ignominiosa populo: q no recte iudicasset: no at sibi q recte petisset sordide ignominiose: no uirtuti s illi s q iuste repul sa sut passi. Intamiatis: icorruptis. Dictu at e qd sit cotaminare. Nec su. putat uulgus q q magistrat⁹ petut eos accipiat: aut deponat: ut e illis: aut maior aut minor fauor i populo. At phus solos sapientes eos cesset accipe: et si denegt a populo. stultos at nu q accipe et si a populo coferat. Indectu. n. uulg⁹ ho nore: q uirtutis prmiu e: imerti tradere no pot: sed isignia honoris dare pot: q psepe ad idignos trasse runt. Aure: fauoris. Vir. Nuc quoq; ia nimiu ga. p.a. Secures: cosulat⁹ aut dictaturas aut prcturas: qru isignia sut secures & fasces. Virt⁹. q.r. apiens celu. Immeritis. m.i. illis quoru fama n sit moritura. na istis tribuut ab hoib⁹ dini hores: et ut dii colu tur: que admodu de libero patre & de hercule dcre tu e. Tentat ire uia. negata. s. homini. Quia aggredit ea que aut supra humanas uires sut: aut uchemter ardua homini. Et spnit coetus u. q.d. q comunia & uulgata sut. Humu: res terrenas: qa q rit diuina & imortalia. Fugietes: uelocissime labe te. Est & fide. t. s. laudauit uirtutem. i. fortitudine; Na & si oes rectos ai habitus uirtutes appellamus tn pprie uirtus e fortitudo. Naz a uiro uirtus dicit Viru at hoiem presenti excellti; aio nuncupum⁹ Dicit et uirtus uis illa q res cuius e uirt⁹ pfecta red dit. Cicero in qnto de fi. b. & m. Atqui i sensibus e a sua cuiq; uirt⁹. Laudauerat ergo fortitudine. Nue laudat iustitia & fide: que totu⁹ iustitie fundametu e. Qui cereris sa. ponit hec sacra p oi arcano. Na eleusine sacra nefas erat no initiatis prodere. Sub iisde. t. sub eode tecto. Snia e: neq; mecu; habitabit neq; una nauigabit. Na persepe euertit aut domu; aut nauigiu deus: ut puniat scelestu qui ibi sit. Vn necesse e q & q boni sut: cum illo pereant. Tra bibus: p tecto posuit. Phaselu fluuiale nauigiu; e: Vn & circupictis uehit sua rura phaselis Incesto: scelerato: posuit at spe; uitii pro oi uicio. Incestu at oem icocessu cocubitu appellarut. Dicut. n. cestu cingulu e: quo Ve nus concessas nuptias adiens utit. Integrum: innocentem. Sic supra integer uite. s. q. p. Raro: quis pena non stati; sceleri paret no tn pp moram tollit. Ipsa enim claudo pede sequit scelestos: sed tamen non deserit: donec consequatur.

Prospiciens: & adulta uirgo
Suspiret. heu ne rudis agminum
Sponsus lacessat regius asperum
Tactu leonem: quem cruenta
Per medias rapit ira cædes
Dulce & decorum est pro patria mori
Nec parcit imbellis iuuentæ
Poplitibus timidoue tergo
Virtus repulsæ nescia sordidæ
Intaminatis fulget honoribus
Mors & fugacem persequitur uirum
Nec sumit aut ponit secures
Arbitrio popularis auræ
Virtus includens meritis mori
Cælum negata temptat iter uia
Cœtusq; uulgares & udam
Spernit humum fugiente penna
Est & fideli tuta silentio
Merces: uetabo qui cereis sacrum
Vulgant arcanæ sub iisdem
Sit trabibus fragilemq; mecum
Soluat Phaleon: sæpe diespiter
Neglectus incesto addidit integrum
Raro antecedentem scelestum
Deseruit pede pœna claudo.

Ad musas de augusto stoice iustitiã laudat:

Vstum & tenacem propositi uirum
Non ciuium ardor prua iubentium

Vstum & tenacem propositi uirum Ostendit q fructus: & q prmia proueniut ex eo uite genere: i quod hactenus prcepta dederit & eos qui huiuscemodi uite assueti habitum cotraxerint nullo terrore ad uicia ipelli possse. Refere multos uiros bis uirtutibus ad celum assumptos esse. Laudauerat iustitiam & fortitudine: nunc quid ex illis assequamur ostendit. Tenacem. i. fortem & constantem: & in proposito perseuerantem. Na fortitudinis partes sut Constantia: Confidentia: Magnanimitas: Perseuerantia: Patientia: Magnificentia: & Seueritas. Verum magnanimitatis partes sunt: Dignitas & liberalitas. Magnificentie uero Gloria Amplitudo: Studium: & Exercitium: ergo tenacem propositi intelligit perseuerantem. Est autem perseuerantia quam fortitudinis partem esse posuit i re bene cõsiderata stabilis ac perpetua mansio. Est autem ordo quod neq; ardor ciuium, i. p. nec uultus instantis tyranni quatit a

mente ſua ſolida uirum.i.&.t.p. Ardor ardentiſſima quędam cupiditas:qua etiam bonos ad turpia impellere uolũt

Nec uultus:quaſi ſęuitia quam in uultu oſtendit. Quatit:quaſi dicat ne dum deiiciat: ſed ne quatit quidem.

Mente ſolida.i.a bene conſtabilito inſtituto. Iouis ful.ſed de iouis fulminibus di imus ſuo loco. Sententia eſt nihil unquam futurum tam horrendum,qđ illum a uita recte inſtituta dimoucat: neq; ſi mundus ruat expaueſcet ilius ruinam. Hac arte.p.oſtendit exemplis hoics uirtute & iuſtitia inter deos eſſe relatos nam de Polluce hiſtoriam ut iam demonſtrauimus habere:quia mare piratis infeſtum pacarit diuinos hoics meruiſſe. Et uagus.h.hunc & ſi thebanũ ex alcmena Iouis filiũ fingãt. tamen illi oĩa tribuũt:quę ęgiptius Herculeſ factitauit.

Vagus:conueniens ſibi epythętũ nam iubẽt Euryſteo diu latiuſq; ad uaria monſtra domanda uagatus eſt Vir.Nec uero al.tã.te. Innixus:uehementer nixus. Igneas:ſyderibus micãtes. Purpureo:pulchro & quaſi diuino. Nectar:potio diuina eſt. Recumbens:diſcumbens: nã uoluit antiquitas duplici uia hoies reddi deos lecti: ſcilicet aut menſę participatione de męſa apparet apud eo lum uirgilianũ;Tu das epulis accumbere diuũ.De utroq; in bucolicis. Nec deus hunc menſa:dea nec dignata cubili ẽ. De bacco uero eadem repete quę iam dicta ſunt. Indocili indomabili:nam brutũ indocile dicimus quando imperio humano nõ paret:ergo indocili ſuaptę natura:ſed iuſſui dei tamẽ paret. Hęc rapetitio eſt: hãc enim dictionẽ ter in initõ clauſulę ponit. Dant aũt poetę tygres bacho:uel ad oſtẽdẽdã heroĩs uirtutẽ quã etiã efferatiſſima & natura indomabilia dumuerit:uel ut his feris notetur efferitas ebriorũ. Quirinus:magni artificii:ſed nec minoris conſilii poeta Auguſtum Romulũq; a quo auguſtus originẽ ducit:nõ ſolum laudat:uerũ ita laudat,ut adulatiõis ſuſpicionem dimoueat,nam per quandã inſinuationem ſimulat ſe in cõmune uirtutem laudandam ſuſcepiſſe:ac mox ideo exemplis nititur demonſtrare ſe coactum eſſe:ut illos heroibus aſſcribat:ut caſu potiꝰ q̃ electione hoc agi uideri poſſit, nam quanto magis adulandi ſuſcipio amouetur:tanto magis laus creſcit. Quirinus:romulꝰ:hoc aũt totum figmentũ & neuum eſt:& a poeta excogitatũ. Nã cum miro artificio procedat in iis q̃ ad hiſtoriã pertinẽt non tamen ſe poetã eſſe obliuiſci oportuit. Fingit tamen q̃ ab aliis figmentis nõ abhoreant Romulũ eũ ad cęlos cuectum iam placata Iunone:q̃ troianis:& iis qui a troianis fluxerant:hactenus inimica fuerat. Martis e non immerito & quia martis filius fuerat:& quia rebus belliciis claruerat: Fugit ac fugit infernũ quia inter deos relatus eſt qđ ut docet Liuius etiã poſt mortẽ ſuam uulgo creditũ eſt.Poſſumus etiã dicere q̃ ex platonicorũ ſnia locutus ſit poeta:qui uolunt animos eorũ qui pie caſteq; uixerint:& bene de mortali genere meriti ſint ſeq; puros cõſeruauerint nullo ſcelere infecti quãprimũ ex corporibus exceſſerint ad celũ in ſuam originem reuerti. Qui aũt iis ſcleribus infecti ſunt:quę tamen purgari poſſint:eos poſtquã tempore debito per omnia inferorũ flumina longo circuitu ſępius deluti fuerint:tunc demũ inde liberari. Qui aũt tam magna tamq; tetra cõmiſerunt flagitia:ut nullo piaculo purgari poſſint:eos in ęterno ſupplicio apud inferos detineri ſcribunt. Gratũ:rem gratã:Nam per gratũ diuis fuit:cum in eorum ſenatu in conſulationẽ ueniſſent:eſſet ne recipiendus romulus:Quoniã Iuno hactenus aduerſa troianis nunc reconciliata ſe beneuolente id agi demonſtret. Iudex:ſcilicet paris:& quaſi hironice protulit: cũ non uideatur dignus uocari iudex:qui ita inique iudicauerit. Fatalis:exitialis patri patrięque ſuę. Et mulier peregrina:& hoc cum ſummo ſtomacho ꝓnuntiauit,Oſtendit enim ſolũ Paridem ꝓpter raptam Helenã cauſã exitii troiani fuiſſe:& ſi mul ne minuatur ignominia ex nobilitate eorũ qui uicerunt non dicit a mille nauibus & a nobiliſſimis ducibus fuiſſe euerſã troiã:ſed ab uno ciue & a muliercula peregrina:quaſi parũ pudica.Nam ignominię datur mulieri:que mutat patriam. Quapropter & Terentianus ille psrmeon cum Thais diceret ſe matrem ſuã ſaniã fuiſſe & rhodi habitaſſe propter eam quã dixi cauſam tacere ſe poſſe reſpondit: Vertit:funditus eruit. Illion illion:lic enim nominabatur urbs:quę in troia regione phrygię fuit.Congeminauit aũt ex ingenti lętitia.Nam ut cum ſtomacho paridẽ iniquum in ſe iudicem pronuntiauit ſic urbis exitium non ſine uoluptate meminit. Ex quo:deſtituit.d.fabulantur enim diruis moenibus troianis ab Hercule pactum fuiſſe Laumedõtem ſe ingens auri pondus Neptuno Apollinique daturũ ſi illi moenia reſtaurarent:ac deinde opere abſoluto pacta mercęde deos dęfraudaſſe:Quod nõnulli ad hiſtoriã referũ

Non uultus inſtantis tyranni
Mente quatit ſolida:neque auſter
Dux inquieti turbidus aridæ
Nec fulminantis magna manus iouis
Si fractus allabatur orbis
Impauidum ferient ruinæ
Hac arete pollux & uagus hercules
Innixus arces attigit igneas
Quos inter auguſtus recumbens
Puepureo bibit ore nectar
Hac te merentem bacche pãtẽr tuæ
Vexere tigres indocili iugum
Collo trahentes:hac quirinus
Marti equis acheronta fugit
Gratum elocuta cenſiliantibus
Iunone diuis:ilion ilion
Fatalis inceſtuſque iudex
Et mulier peregrina uertit

Dicunt.n. cum deſſet pecunia ad reparandos muros regem eam q̃ín templo Appolinis & Neptuni ſacra aſſumpſ ſſe diis pollicitum breui ipſã repoſiturũ:nec tñ repoſuiſſet:quod piurium ita deos cõmouit:ut accedẽtibꝰ deinde nouis in iuriis in Iunonẽ Mineruãq; iniqtate iudicii a Paride illatis illi urbem Iunoni Mineruęq; dam narint. Ordo ẽ iudex fatalis & inceſtus.i.pollutus. Helcue adulterio &.m.p.uertit in puluerẽ.i.in cineré. Ilion il.dã.mihi &.c.mi. ex quo la om.deſtituit.d.m.p. Iã nec.q.d.remitto iimicitias iſq a troia originẽ ducũt:qa iã abũde ulta ſum paridẽ:& ex ultãter atq; amare. Iam non ſplendet:ut demonſtret hoiem luxurioſum culturę corpis:& nõ uirtutibꝰ operã impendiſſe.

In puluerem ex quõ deſtituit deos
Mercede pacta laumedon:mihi
Caſteque damnatum mineruæ
Cum populo: & duce fraudulento
Iam nec lacernæ ſplendet adulteræ
Famoſus hoſpes nec priami domus
Periura pugnaces achiuos
Hectoreis opibus refringit:
Noſtriſq; ductum ſeditionibus
Bellum reſedit: protinus & grauis
Iras:& inuiſum nepotem
Troica quem peperit ſacerdos
Marti redonabo illum:eo glucidas
Inire ſedes:diſcere nectaris
Succos:& aſcribi quietis
Ordinibns deorum patiar
Dum longuſ inter ſæuiat ilion
Romamque pontuſ qualibet exuleſ
In parte regnanto beati:
Dum priami paridiſq; buſto
Inſultet armentum & catuloſ feræ
Celent inultæ ſtet capitolium
Fulgenſ:triumphatiſque poſſit
Roma ferox dare iura mediſ
Horrenda late nomen in ultimaſ
Extendat horaſ qua mediuſ liquoꝛ
Secernit europen ab afro
Qua tumiduſ rigat arua nyluſ tum
Aurum irrepertum:& ſic meliuſ li

Famoſus hoſpes.q.d.ifamis apud oés gẽtes pp uio latũ hoſpitium quo liberaliter a Menelao ſuſceptꝰ erat. Famoſus.n.plurimũ Laumedon rex troianus qntus fuit a dardano. Fuit.n.filiꝰ Trois:& ille erichthonii:qué Dardanus ex cãdauia genuit. Hic deos ut dixi:mercede pacta defraudauit:ppeaq; apud Maronẽ ſcriptum é Laomedenteę luimus periuria gentis. Nec.p.d.p.q.d.ipſa peritura periit:neq; potuit ab Hectore defendi. Ductũ: i plures annos platũ.q.d.qcqd téporis durauit bellũ troianum id oé ad ſcribendum é nõ uirtuti illorũ: ſed noſtris ſeditionibus:nã partim deorũ etiã troianis fauit. ut é apud Homerũ & Vir.qſi oés in penã ſceleruꝫ eorũ conſenſiſſet:ſtatim actũ fuiſſet de troia. Qua propter ego iã ulta nõ ulterius pſequar iniurias:ſꝫ redonabo romulũ nepotẽ troianorum ex illia:q̃ uis illum oderim marti filio meo & patri ſuo. Dicimus autem redomare & condomare aliquem alicui cum ei a quo ſiue ſupplicium ſiue ultionem ſumpſimus ſumus illius cauſa iniurias remitimus:nam eam poenam quę nobis debebatur gratias remittimus: ergo donamus. Adſcribi:annumerari tranſlatio a ciuibus qui in coloniam aliquã mittuntur:ii enim adſcribi dicuntur. Quietis:ex profunda theologia promptum. Nam ſolius diuinitatis quies é:cui cuncta turarum autem motus. Optime ergo Boetius de Deo. Stabiliſq; manẽs dans cuncta moueri. Duꝫ longus.p. Modo magnum maris ſpacium intercedat inter Romam & Ilion permittam eos regnare

Dum priami.p.q.b. modo ita deſertum ſit ilion: ut fere in diruto ſepulchro audeant ſua cubilia ponere & ipune.i.nemine prohibente non prohibebo romã impium per uniuerſum orbem propagare Locus autẽ ſumptus é ex Ennio. Ille enim deſcribit in ſecũdo bello pu. Iunonem reconciliatam romanis carthaginem deſerere. Regnanto:tanq̃ legeꝫ conſtituat tempore & modo legum laꝛorum uſa eſt

Priami p.nã neminẽ magis oderat q̃ Paridẽ & q illũ pduxerat. Buſto:buſtũ ppriel ocꝰ è:i quo defũctus é cõbuſtus & ſepultꝰ: diciturꝫ buſtũq̃ſi bene uſtum. Vbi autem combuſtus ſolum ẽ:& alibi ſepultus:is locus ab urendo uſtrina uocaꝫ. Sed modo buſta ſepulchra uocamus. Triumphatis:uſurpauit participium paſſiuũ a uerbo non paſſiuo. Non enim dicimꝰ triũpho medos:ſed triumpho de medis. Idem fecit & Vir. Ille triũphata capitolia ad alta co. Europem:actus gręcus. Liquor: marc quod ab occiduo occano irrumpens europam ab aphrica diuidit. Nilus:de cuius origine multa fabuloſa referuntur. Timidus:quia diebus canicularibus contra reliquorum fluminum morem ita tergeſcit:ut egyptum exundat. Rigat arua:unde alibi Et uiridem egyptum nigra feccundat harena. Fortior hec in orc iunonis uera ſonant. Nam priſci romani his moribus fuerunt. Fortior ergo.i.conſtantior ſpernere aurũ. Irreperũ.q.d.q̃is illis offeraꝫ quicqd auri intra terram latet:quod multo plus é q̃ quod apparet. Et é ex ſnia Curii:q ſamnitibus reſpondit nolle romanos:ſed imperare poſſidentiaus aurum. Vaticinatur igitur priſcam illam ſeueritatem:que adhuc futura erat. Omne ſacrum ſententia é: q melius ſit ſpernere aurum q̃ cogere.i.congregare in uſus humanos. Quoniam qui congegant:rapiũt etiã

sacra. Nam non congregant nisi auari: & auari nulli rei parcunt. Debacchentur ignes: iuxta torridam zonā Vir. Quarū quę media est non est habitabilis ęstu. Qua nebulę: plagam septentrionalem intelligit. Dico quasi confirmo & sancio. Et posuit hoc poeta ad excusationem romanorū: qui antiquā patriam contempsisse uidebantur. Nimium pii: nam nimia fuisset pietas: si illis esset nocitura. Fidentes rebus: idest freti potentissimo imperio. Auitę: quę uestrorū auorum urbs fuit. Troię: introdicit non meliore fortuna renatū iri troiam quam olim fuerit ergo fortuna troię quasi dicat mala fortuna Sic Virgilius. Hac troiana tenus fuerit fortuna secuta. Lugubri al. infoelici augurio. Reiterabitur: iterum surget: hoc autem fiet me duce. Me coniuge: interpretatio ē color rhetoricus. Fit autem quotiens exprimimus quam uim pro nomen antecedens & quod pondus habeat. Sic Virgilius. Ast ego quę diuum incedo regina iouisque & soror & coniunx. Tersi. x: finitū numerum pro infinito ponit. Aenus: fortis infrangibilis. Auctore: phe. quasi dicat non proderit neque si a adeo fiat: neque si ex infrangibili materia. Meis argiuis: nam argis colebatur. Vnde supra plurimus in iunonis honorem aptum dicet equis argos: & Virgilius. Prima quod ad troiā pro caris gesserat argis. Virum &. d. maritum & filios aut cęsos aut in captiuitatem abductos. Non iocose: professionem fecerat minorū rerum: & quę iocis magis quam seueritate comendaretur. Qua propter cum animaduertat se ad altiora ascendisse admonet musam: ut desinat sermones deorum referre. Et magna modis. t. p. modestissime de se loquitur. Nam qui magna paruo stilo canit: non modo non auget. Nla: sed potius extenuat.

Cum terra celat: spernere fortiōr
Quam cogere humanos inusus
Omne sacrum rapiente dextra
Quicunque mundo terminus obstitit;
Hunc tanget armis: uisere gestiens:
Qua parte debacchentur ignes:
Qua nebulæ pluuiique rores
Sed bellicosis fata quiritibus
Hac lege dico: ne niminm pii
Rebusque fidentes: auitæ
Tecta uelint reparare troiæ:
Troiæ renascens alite lugubri
Fortuna tristi cladē iterabitur
Ducente uictrices cateruas
Coniuge me iouis & sorores
Tersi resurgat murus æneus
Auctora phœbo: ter pereat meis
Excisus argiuis: ter uxor
Capta uirum pueros ploret
Non hoc iocose conuenit lyræ
Quo musas tendis? desine petulax
Referre sermone deorum: &
Magna modis tenuare paruis:

DEscende cęlo: & dic age tibia: Videtur ad superiora continuari: uel illis adnecti: nam cęlestia canere tentaret: hortatur musam: ut iam desinat: & prodigia quę puero sibi euenerint canat. Deinde cum se eauditum putet: quoniam illarum cantum audiat: narrat a columbis se olim lauro myrtoque tectum: atque ex apulia in sabinos adductum quę illum lyricorum poetam futurum & amatoria scripturum indicant. Asseritque illis ducibus nihil sibi est timendum. Ostendit illas Octauianum bellis fessum in suo antro recreare. Descende: c. quasi dicat res cęlestes relinque.

AD MVSAS.

DEscende cælo: & dic age tibia
Regina longum calliope melos
Seu uoce mauis nunc acuta
Seu fidibus cytharaue phœbi
Auditis? an me ludit amabilis
Insania: audire & uideor pios
Errare per lucos amœne

Calliope: hanc cum inuocat: ceteras omnes inuocare intelliges: si quę de musis dicā sunt repetes sic & Virgilius. Et uos o Calli. pre. al. e. Eademque ratione reginam dici cognosces. Auditis: exauditis me musę. Hoc autem dicit: quia sentit presentiam numinis: Nisi forte insania amabili decipiatur. Amabilis: nā & si ba huiusce modi insania laudatur: tamen suaue sit ita ludi. Audire uideor: nam presentia numinis furore percipitur. Per lucos amoenos. p quos musę habitant. Rapiūtur enim aliquando in sacris homines ex profundiori cognatione ad tantum furorem: ut uidere & audire multa se putent. Est autem unus ex quattuor diuini furoris generibus a Platone positis: cui preposītū ē uult. Aquę & aurę: nā & uenti suauiores i calorib⁹ & pspicui riui uehemēter augēt amoenitatē locorū. Me fab. hesiodū q & aliqd de se fingit imitat⁹ hęc cōmulcit. Vulsa uult i apulia mōs ē: d quo Lucā⁹ igne fouet terras simul & garganꝰ & arua Vulturis & callidi lucēt buceta matini. Apulię: non regionis sed nutricis nomē ē. Fabulose: nā nutricis ē puęros fabęllis oblectare. Limē p. domo posuit

Fatigatū ludo & ſomno .i. fatigatū ludo: q̄ defatigatio: ut é apud philoſophos: ſomnū ꝓuocat. Labores.n. exceſſiuꝰ ut ait. Albert⁹: ꝓuocāt ſomnū: qa per illos aperiuntur meatus: & calor naturalis exhalat. Vnde ne cor a calore penit⁹ deſeratur natura inſtituit hanc quietem. Alii dicunt q̄ calor naturalis & internus adiutus ab externo qui ex motu citatur: uehementius agit in nutrimento ad eleuandos uapores ad caput. Palumbes: ſiluatici ſunt columbi domeſtici dicti a culminalibus: in quibus frequentes ſunt. Nutrix: in ſententia eduxerat eū in agrum ubi dormientes palumbes texerunt. Ordo uero pal. te. x. m. puę. fa. ii. ludo. & ſon. no. fr. extra limen ap. nu. fab. in apulo uultur: ideſt in ultuꝛę montis apuliç. Nidum acherontia urbs parua é & in montis poſita. Vnde illa nido optime cōparat imitatus ciceronem: qui ithacam Vlyxis patriam aſperrimis ſaxis tanquam nidulum affixam dixit: Eſt autem non procul uenuſia. Balantinos: apuliç é ciuitas bantina ſiue oanthia iuxta uenuſiam paſcuis abundans. Humilis: quia in plano & depreſſo loco poſita é urbs. Viperis ſerpentibus poſuit enim ſpeciem pro genere. Veruꝫ q̄ lauro tectus ſit: indicat poetā futurum. Sed q̄ palumbes texerint aues ueneri ſanctę: & myrto tinxerint: quę & ipſa ſit ueneri dedicata: notat talem poętam amores cantaturum: & res ad uenerem ſpectantes. Addit q̄ muſę illum a ſerpentibus ſeruauerunt: quo ſignificat doctrinam aduerſus inuidie morſus ualere. Animoſus non ſine diis non ſine diuino numine: alioquin temerarius fuiſſet. Veſta infans. Nam niſi muſarum fuiſſet: poeta non fuiſſet. Frigidum: quia in montibus poſitum é. Sed & in foemmino etiam genere ꝓfertur: ut preneſte ſub ipſa Eſt autem poetarum ſeceſſu urbis uti: & in hyeme aprica: ut baiç ſunt: in eſtate montuoſa incolere. Nec caret ratione: quod ſe in ſabinos ſublatum dicat: tanquam ſi etiam id pronoſticum fuiſſet illum moccenatis amicitiam acquiſiturum: per quam ſabinam uillam ſumpturus eſſet. Non me oſtendit eos: qui muſis amici ſunt: illarum tutela eripi ab omnibus periculis. Compone autem uerba uerſa retro in philippis: ideſt conflictus abrutianis apud philippos acceptus non extinxit me amicum ueſtris fontibus & choris. Nec arbor deuota: ideſt exacrabilis. Sed & de pugna in philippis geſta: & de arbore iam accepiſti. Palinurus promontoriū ea Palinuro gubernatore nauis Aeneę denominatum: quem illic ceſum teſtatur. Virgilius. Locus non procul helia urbe quę deinde uelia é dicta. Poſuit autem palinurum pro tempeſtate: quam in mari ſiculo iuxta palinurum paſſus é. Vtcunque quomodocunque ſiue in ſecundis ſiue in aduerſis rebus mecum ſitis: neque tēpeſtates marinas quas per boſphorum denotat: neque inaquoſa & arida itinera. Aſſirii nam regio caliditſima [eſt

Quos & aquæ ſubeunt & aurę
Me fabuloſe uultute in appulo
Nutricis extra limen apuliçe
Ludo fatigatumque ſomno
Fronde noua puerum palumbes
Texere mirum quod foret omnibus
Quicunque celſe nidum acherontiæ
Saltuſque bantinos & aruum
Pingue tenent humilis forenti
Vt tuto ab atris corpore uiperis
Dormirem & urſis: ut premerer ſacra
Lauroq̄ collataque myrto
Non ſine diis animoſus infans
Veſter camenæ: ueſter in arduos
Tollor ſabinos ſeu mihi frigidum
Preneſte ſeu tibur ſupinum
Seu liquidæ placuere baiæ
Veſtris amicum fontibus & choris
Non me philippis uerſa acies retro
Deuota non extinxit arbor
Nec ſicula palinurus unda
Vtcunq̄ mecum uos eritis: libens
Inſanientem nauita boſphorum
Tentabo & arentis harenas
Littoris aſſyrii uiator
Viſam britannoſ feroſ hoſpitibuſ
Et lætum equino ſanguine cochanum
Viſam pharetratoſ gelnoſ
Et ſcythicum inuiolatuſ amnem
Voſ cæſarem altum militia ſimul
Feſſaſ cohorteſ reddidit oppidiſ

Britannos feros hoſpit. hoſpites. n. mactabāt pro hoſtia: ait Acron. Sꝫ noſtra etiam tempeſtate ſupbiſſimi ſunt in ea inſula cōtra peregrinos: ſeq; ſolos homies putātes: reliquos quo brutis pene habent. De inſula iā dixi. Cōcanus gen⁹ hoīum ſcythicū é paſtoriā exercet: & ſanguine ex eqni cruris uenis ſubtracto & lacti pmixto eſcunt ſeu pro poculis utunt. Virg. Et lac concret ūcū ſanguine potat equino. Sunt q̄ arḡant hos etiam biſaltas uocari

Finire quærentem labores
Pierio recreantis antro
Vos leue consilium & datis & dato
Gaudetis almæ: scimus ut impios
Titanas: immanemq; turbam
Fulmine sustulerit caduco
Qui terram inertem qui mare temperat
Ventosum & urbes regna que tristia
Diuosque mortalesque turbas
Imperio regit unus æquo
Magnum illa terrorem intulerat ioui
Fidens iuuentus horrida brachiis
Fratresue tendentes opacho
Pelion imposuisse olympo
Sed quod typheus: & ualidus mimas
Aut quid minaci porphyrion statu
Quid rethuseuulsisque truncis
Enceladus ioculatur audax
Contra sonantem palladis ægida
Possent ruentes: hinc auidus stetit
Vulcanus hinc matrona iuno: &
Nunquam humeris positurus arcum
Qui rore puro castaliæ lauit
Crines solutos qui lyciæ tenet

Vir. Bisaltęq; quo more solent acerq; gelonus cum fugit in rhodopen. Scyticum amnem. q.d. extrema spartes scythię: q̃ longe lateq; p̃tenditur. Intelligit aũt de tanai: qui ab extremis rypheis sub arcto cõstitutis oriens multas scytharum nationes irrigat: paludęq; nouem facit: & ab asia europam diuidit. Quod uero a musis Octauianũ recreari dicit: oñdit principis sapientiã: q̃ musę per doctrinas uarias dant. Finire. q. la. maxima laus in principe qui nulla alia causa bellũ sumpsisse uidet: nisi: ut in pace liceret quiescere. Antro pierio. q.d. i uestra suauitate & amoenitate. Cõstat etiam, Augustum poeticę haud ignarum fuisse.

Lene consilium nam humana & mitia & ab omni imma

nitate remota monet phi. Qua ꝓpter rectissime delitię florentinę Baptistas albertus dictitabat id prestare litteras hoibus qđ aqua lupinis. Nam ut hoc leguminis genus aqua maceratũ omnem amarorem deponit: sic principes bonarũ artium studiis deliniti mitissime iustissimeq; eos qui suę fidei cõmissi sunt semp regunt qđ nostro hoc sęculo, in felicissimo Federico parente nuo nõ sine stupore tantas principis uirtutes admirantes manifesto cognoscimus Nec falsa est diuini. Platonis. Sinia. Beatas cẽres quorum gubernatores philosophentur. Sed ie deo ad rem. Scimus ut sapientissime docet musas preualuisse aduersus gigantes: ut ostẽdit uires nihil ualere cõtra sapiam. Cum. n. narret uictos a diis gigantes: supplicũ passus monet nõ oportere uires carere, prudentia: sed illa eas cẽ moderandas nã diis odiosa semp ẽ im moderata, potẽtia caduco nã caduca sunt quę sua sponte cadunt. Qui tertam inertem per hęc oia ostendit deos oia curare.

Inerte quia nõ mouetur: ppric inertes dicũtur qui nullis liberalibus artibus uacant. Sed, p desidioso & pigro dicimus inertem. Tristitia si de inferis intelligimus recte dictũ est: omnia, n. illic tristitiã sũt Vir. Tristes sine sole domos loca turbida. Si uero intelligit de regnis humanis: dixit tristia: quametu solicitudineq; semper plena sũt. Vnus nã diuina substantia unica est qua apud nos in tres personas distincta est. Apud gentiles uero phõs tot pene noia hẽt: quot illius sũt potestates: ergo nõ crederunt plures cẽ deos: sed e usdẽ dei plura posuerunt noia. Turba aũt doctrinę ignara ex numero nominũ numerũ deorũ iudicauit. Fidens iuuẽtus de gigantibus intelligit: quos fratres appellat: quoniã ex terra orti sũt: quorũ fabula iam enarrata est. Refert aũt Hesiodus tellurẽ guttas sanguinis q̃ ex amputatis celi uirilibus a Saturno in terrã fluerunt cõcepisse: & inde. Erines & gigantes & eas nymphas quas melias appellãt peperisse. Sũt ergo fratres gigãtes. Sz qđ typhoeus enũerat ferocissimos: quos gigãtes demõstrat nihil ualuisse suis immanibus uiribus aduersus ęggida palladis: quia: ut dictũ est: nihil ualent uires contra sapiam. Nam uis experes consilii ex se ipsa ruit. Typhoeus quem etiã Typhoẽ nominauit imanissimus gigas uit. Hunc refert Lactantius ꝓuocasse Iouem in certamen de regno. Iuppiter illum fulmine prostrauit. Atq; ętnam montem super imposuit ut docet Ouid. Valta giganteis in iecta est insula membris. Hic flammam: quã ex fulmine in se conceperat euomens mõtem consumere nititur. Vir. tamen nõ ętnam: sed inarimen superimpositam dicit. Tum sonitu prochyta alta tremet durũq; cubile Inarime iouis imperiis iposita typhoeo. Et. Luca. Cõditus inarimes ęterna mole typhoeus: Minas uero & Porphyrion etiã gigantũ nominasũt. Minaci statu minaci pugna nã stare pugnare ẽ. Vel minaci statu idest igẽti statura nam minari eminere est Virgilius: Gemimque minantur cęlum scopuli. Hinc mine murorum uel quod haberet uim staturamque horrendam: & nullis uiribus a suo statu dimoueri posset. Enceladus alius gigas: quem. Maro ętnę suponit. Fama est enceladi semustum fulmine corpus Vrgeri mole hanc ingentemque insuper ętnam imposita ruptis flammam expirare caminus. Et alibi extremam: ur prohibent cęlo enceladoque sororem. Progenuit. p. c. et. p. a. Audax quia contra deos insurgeret: Auidus uul. respexit ad naturam ignis: qui omnia exest. Virgilius: Ilicet ignis edax. Et nũ. p. a. Apollo quem semp arcũ gerere fingũt. Hinc grẽce ἀ πῦ ὀ ὄσ. i. argentũ arcũ gerens dicitur. Castaliç fons in pernoso est Apollini sacer dictus a castalia puella. Hęc enim adamata a Phębodum illius

congressum fugit in fontem prȩceps delata & nomẽ & uitã in eo reliquit. Lyciȩ ibi.n.colit:& responsa dat Virgi. Nũc licię sortes:nũc iouc missus ab ipso Interpres diuũ fert horr da iussa p auras. Et alibi Qualis ubi gibernã lyciam xantiq; fluenta. Deserit & delon maternã iussit apollo. In quo uersu scribit Seruus, Apollinẽ sex mensibus hyemalibus apud pateras lyciȩ urbẽ rũsa dare. Vnde illũ hinc patereũ appellat:& totidẽ ẽstiuos in dolo:ex quo deli⁹ dicitur.

Natalem sil.cynthũ deli mõtẽ in quo natus ẽ. Vir cõ. Aurea sunia. Nã q̃to robustiores sũt hoĩes: tanto maiore cp prim untur ruina:nisi ualeat sapientia:q̃ sibi moderẽnt. Contra q uiribus moderant adhibito cõsilio & prudẽtia: cos deus ipse iuuat:quoniã illi nõ nisi iusta tẽtãt. Audaces ãt cũ ipia sępe & nefandã molianẽt:debitas tã dẽ pœnas luunt. Centimanus. ꝓbat hoc: ẽplo gigantũ: & eorũ q̃ maximis uiribus ipie abusi sũt sed de briareo iã dictũ ẽ. Integre inuiolate. Orionis & hoc i pte eius fabule accepisti. Neq; prętermissa ẽ fabula gigantũ. Luridũ.pallẽs. atq; nigeũ & squallidũ Ouid. Lurida terribiles miscent aconita nouercę. Suis mon. Nam mõstrosa ẽ gigãtum forma:qa ꝓ monstro ii habendi sunt:q deo naturę q; opponere se audent. Nec peredit. nã paulo ante dictum ẽ enecheladõ sunc typheũ conari:ut ignẽ quẽ ex fulmini cõcepit:ętnã ęxurat s; nõ põt. In cãtinẽtis Luxuriosi. Neqtię ad neqtia apud latinos uitiũ ẽ:quod cętera oĩa uitia cõplectat. Estq; oppositafrugalitati:q̃ uirtus oẽs in se continet uirtutes Dicit ãt neqtia q; neq̃ in eo sit. Nã uitiũ priuatõ ẽ boni & ppea nihil ẽ. Sępe tñ cũ lasciuia atq; libidine neqtiã capiũt. Properti⁹. Tunc egoneqtię dicerer cẽ caput. Ouid. Te quoq; in extinctę fullenę cupidinis urunt.neqtia ẽ quę tenõ sinat esse senez. Cicero in Verrem. Ex mulierũ morsu uestigi. libidinis atq; neqtię. Erit igitur lasciuia incontinẽs lasciuia quę uerbis factisq; circa uenerea adhibitur Perithous nõ ex nube ut centauri:s; ex cõiuge sua Isionis filius fuit. Cũ aũt hippodamię nuptias celebraret:& Martẽ in honoratũ prętermiteret: iniecit Mars furorẽ in cẽtauros:ut nouã nuptã raperẽt s; tãdẽ supati sũt. Hic seu mortuã hippodamia seu repudiata cũ Theseo cõiurauit nõ nisi iouis filias i coniuges hituros. Rapuit Helenã Theseꝰ. Deinde alia iouis filia i terris nõ eẽt descẽderũt ad ifetos: ut rapent Proserpinã. S; ifoelici euẽtu Nã & Theseꝰ captus ẽ. & Perithous a cerbero interẽptus. Venitq; deinde Hercules:& Theseũ cathenis reuictũ liberauit. Cerberũq; triplici uinculo tria.n.colla erãt:ligatũ ad supos usq; ꝓtraxit p cã specũ q̃ in tenaro ẽ. Vnde fabulanẽ herbas uenenosas his in locus habundat:excerberi spuma esse ortos. Volũt pleriq; a rege molosorũ coniugẽ rapę tẽtasse& Pherithoũ a cane suo iterẽptũ Theseũ ãt i uiculis detẽtũ eẽ donec. Hercules accesserit:& cane interfecto Theseo liberarit. Amatorem inuidiose dixit quasi qui deas concupiscere sit ausus. Trecente numerus pro numero.

Qvelo.t.c.i. Mirificũ carmen:& miro artificio atq; argumẽto cõpositũ. Nã ad preclaras laudes augusti Adiungit saluberrima ad recte uiuendũ suis ciuibus prȩcepta. Vitupat.n.ai ignobili a ẽ:q̃ multorũ malorũ i republica ẽ. Sũ missq; cõtra laudib⁹ exẽplo Reguli iuictiũ aĩ rubor & fortitudinẽ laudat. Cęlo tonãtẽ.c.i.r. Ex iis quę ꝓuẽiũt a ioue illũ regnare credimus:nusq̃ tũ uidem⁹. Augustũ ãt põtẽ iuemur:deũq; cognoscim⁹ ex imortalib⁹ bñficiis i nos collatis:cũ & britãnos & ptos superuerit. Prȩses:uel qa nõ ẽ p fidẽ:s; q̃si uiuẽs. Vñ alibi põtiq; tibi diuinos largimur honores. Vel prȩsens i.faueas Vir.nec tã põtes alibi cognoscere diuos. Britãnis ni.ab augusto p drusũ prȩgnũ supati sũt: Britãnię ĩsule dictę sũt q̃s deiñ orcades appellarũt sedm aliquos. Persis pthis.ergo bisq; triũphates utroq; a litore gentes. De pthis iã dixim⁹. S; hoc addã ipsos oli fuisse scytharũ exules:qd' uocabulũ idicat. Nã scythę exules pthos uocãt Hi iter assyriorũ medorũq; pfarũq; regnis oscurissimbi fuerũt:Eorũ deinde iperiũ ab Arsace uiro icertñ originis:s; multis uirtutib⁹ prȩclaro:initiũ hũit coq; pucnire:ut ñ selũ sepes romano impio gesserint:sed & uictores tribus bellis lacessisti euaserint perthi. Denique Octauianus maiestatem imperii potius quam armis subegit. Et Suetonius demonstrat q; perthi. Augusto facile cesserunt:nam signa militaria quę Crasso &. M. Antonio ademerant:

Dũmeta natalemq; siluam
Delius & pathereus appollo
Vis consilii expers mole ruit sua
Vim temperatam quoq; prouehunt
In maius:idem mouere uires
Omne nephas animõ mouentes
Testis mearum centimanus gigas
Sententiarum:notus & integre
Tentator orion dianæ
Virginea domitus sagitta
Iniecta monstris terra dolet suis
Mœretq; partus fulmine luridum
Missus ad orcum nec peredit
Impositam celer ignis ætnam
Incontinentis nec tytii iecur
Reliquit ales nequitiæ additus
Custos:amatorem trecentæ
Perithoum cathenæ cohibent;
Ad augustum Ode.

Qvelo tonantem credimus iouem
Regnare præsens diuus habebitur
Augustus adiectis britannis
Imperio grauibusq; persis
Milesne crassi coniuge barbara

poſcenti reddiderunt:& obſides prebuerunt. Miles nec.c. Exemplo iſtorum oſtendit q̃ turpis ſit puſillanimitas cum iſti qui exercitu craſi relicti erant maluerint turpiter ſeruire:q̃ uiriliter occumbere. Turpis.m. nam ſeruus uxorem barbaram ſumpſit. Quod illi ignominioſum fuit. Miles intellectio eſt: Ponit enim ſingularem ꝓ plurali Vir. Atq; arma to milite complent. Pro curia in.u.q.m. Exclamatio ex dolore eſt q̃ contra maieſtatem curię romanę ita mores peruertiſſent. Conſenuit auget uituperationé ad diuturnitatẽ: cum contra faciendum eſſet. Nam breue ſit qđ turpiter audes. In armis: nam ut refert iuſtinus parthis ſcythicus mos eſt in armis; exercitumq; maior ex parte ex ſeruis cõficiunt: quorũ uulgo nulla manumittendi facultas eſt. Acper hoc omnibus ſeruis naſcentib⁹ in dies creſcit numer⁹: hos pariter ut liberos curãt & fagitare magna induſtria docent. Locupletiſſim⁹ ut qſque eſt ita plurimus equites in bello regi ſuo mittit. Hoc intereſt inter ſeruum & liberũ: quia extra exercitum liberi omnia negocia equo circunuecti obeunt. Serui non niſi pedibus eunt. Deniq; cum M. A. quinquaginta equitum millia occurriſſent: ſoli quadringenti ex iis liberi fuerunt. Inuerſi. Mores nam qui alios in captiuitatẽ abducere ſolẽt nunc ipſi aliis ſeruiunt. Neq; temere dixit iuerſos mores quia a moribus uirtutes uitiaq; ſunt. Medo pro partho ut appulus & marſus pro romano: Pachorus autem fuit a quo craſſiana clades accepta eſt. Anciliorũ de his dictum eſt. Sed hic auctor poſuit pro oraculo: qđ cum ancili datum eſt ibi fore imperium ubi fuiſſet ancile. Dolet igitur q̃ tanta animi ignobilitate affecti ſint: ut ſeruire turpiter q̃ egregię pugnare maluerit: ergo pro romana fortitudine poſuit. Et togę. i. romani nominis q tot nationes ſubiugauerant. Aeternę ueſtę: admiratur igitur quõ potuerint obliuiſci fortitudinis qđ ſignificauit p ancilia & patrię id. n. fuit toga q̃ ita romanorũ erat ut palliũ grecorũ. Vnde Vir. Gẽtemq; togatã. Et religionis ſue patrię quã expreſſit per ueſtã. Aeternę quia nunq̃ extinguebat ignis in templo ueſtę. Vir. Vos ęterni ignes & nõ uiolabile ueſtrũ teſtor numẽ ait. Incolumi ioue ſtante capitolio ubi iuppiter colebat. q.d. nõ deſerta urbe a ſuis diis. Aliqui legunt inco. io. i. ſtante mundo. Ignominioſiſſimũ ergo illis eſt q̃ floręte ex omnibus partibus iperio romano ipſi omnẽ animum depoſuerint. Hi occauerat exẽplo ſui hanc cautionem ceteris demonſtrauerat: ne quis ſpem in captiuitate reponeret: ſed potius in honeſtiſſima morte. Sed de regulo narrauimus quãprimum nobis occurrit. Mens non enim ſenſu & appetitu: q̃ ſemper ad uoluptatẽ corporis cuncta refert ſed mente: qua ad omnia recta & honeſta inducimur rem indicauit & publicam utilitatem priuate prętulit. Prouida is prouidus eſt qui non preſentibus ſolum: ſed futuris conſulit. Ergo regulus ſuo exemplo id pręſtare uoluit: ne quis in futurum ciuis poſthabita cura publica ſibi priuatim conſuleret. Diſſentientis ſe. c. nõ enim placuere conditionis carthaginenſium: quibus cupiebant ſenem cum paucis turbę iuniorum rependere. Nam he conditiones trahebant ſuo exemplo pernitiem publicam in futurorũ. Quia reliqui quoq; imperatores ſi capti fuiſſent exemplum ſuum ſecuti permutari captiuis uoluiſſent. Ergo non ſolum erat res pernitioſa ad pręſens: utrum etiã & in futurum. Si non periret. m. c. p. nam ſi tunc captiuorum permutatio fcã fuiſſet: ceteri deinceps in futuris preliis capi: quam interfici maluiſſent: quia ſperaſſent permutationem. Non ergo dixit trahentis pernitiem abſolute: ſed trahentis ſi non periret captiua pubes. In ęuum ueniens ideſt futurum. Exemplo: nam ſi facta fuiſſet tunc permutatio: omnes deinde captiui illam rurſus futuram ſperaturi eſſent. Immiſerabilis: nulla miſericordia digni: quoniam ſi honeſte mori uoluiſſent: non turpiter ſeruiſſent. Signa hęc Reguli oratio eſt: & ponitur in genere deliberatiuo. Diſuadet ergo permutationem primum a turpitudine: quia turpe ſit eos redimere: qui ſine cede arma hoſti tradiderunt: & ultro brachia poſterga reuincienda prębuerunt: & multis cladibus oppreſis carthaginenſib⁹ & paulo ante itra urbẽ oppreſſis nõ ſine agrorũ populatiõe pmiſerũt ut i pace degerẽt. Libro: ter. nã adhuc i ſua poteſtate erãt milites & poterãt uel armis ſe defendere: uel morte ſeruitutẽ fugere uel libero tergo. i. ipſi liberi & nõ ſeruiles ex quo maiorem conſecuntur ignominiã. Retorta ut religarẽt. Auro repu. uel cũ iterrogatõe ẽ: aut qđ magis credo cum

Turpis maritus uixit: & hoſtium
Pro curia inuerſique mores
Conſenuit ſocerum in armis
Sub rege medo marſus & apulus
Ancilliorum nominis & togæ
Oblitus æterneque ueſtæ
Incolumi ioue & urbe roma
Hoc cauerat mens prouida romuli
Diſſentientis conditionibus
Fœdis: & exemplo trahentis
Perniciem ueniens in æuum
Si non periret immiſerabilis
Captiua pubes: ſigna ego punicis
Affixa delubris & arma
Militibus ſine cæde dixit
Directa uidi: uidi ego ciuium
Retorta tergo brachia libero
Portaſque non clauſas: & arua
Marte coli properata noſtro
Auro repenſus ſilicet acrior
Miles redibit flagitio additis

hironia ē pnunciandum:ut sit sententia q semel acrimoniam & uehementiam animi remiserit nunq̄ illam resumpturum. Hironia ē cum aliud uerbis pnuntietur aliud mente intelligatur Virgil. Scilicet his superis labor ē ea cura quietos sollicitat. Damnū Nam in futurum nocebit exemplū. Nec am.c. quēadmodum natiuus color non redibit cum sit infecta fuco:sic uera uirtus nunq̄ in hos redibit. Medicata curata:& posui participium uerbi deponentis i passiua significatione. Fucus herba qua uestes tinguntur:sed pro omni adulterino colore capitur. Est & fucus apis sine aculeo:& quę nō mellificat:neq; operā aliquam prębet in faciundo opere:nisi q ad fouendos foetus concalefaciend. ad

Damnum nec amissos colore
Lana refert medicina fuco
Nec uera uirtus cum semel excidit
Curat reponi deterioribus
Si pugnat extricata densis
Cerua plagis erit ille fortis
Qui perfidis se credidit hostibus
Et marte pœnos proteret altero
Qui lora restrictis lacertis
Sensit iners timuitq; mortem
Hic unde uitam sumeret inscius
Pacem duello miscuit;o pudor
O magna carthago probrosis
Altior italiæ ruinis
Fertur pudicæ coniugis osculum
Paruosq; natos ut capitis minor
A se remouisse:& uirilem
Toruus humi posuisse uultum
Donec labentis consilio patres
Firmaret auctor nunq̄ alias dato
Interq; mœrentes amicos
Egregius properaret exul
Atqui sciebat quæ sibi barbarus

iuuat. Ergo apes tam diu secū esse patiuntur: dōec foetus educant:deinde ne mella alieno labore parta consumāt:pellunt Vir. Aut agmine facto ignauum fucos pecus a prēsepibus arcent. Deterioribus.i. ipsis qui iam deteriores facti sunt: quia animi generositatem deposuerint. Si pugnat sententia ē. Erit ille fortis:q fuit ita imbellis:ut non solum hostibus expauore se crediderit sꝫ perfidis ēt hostibusq datā fidē nō seruāt:Erit inq̄ fortis, si cerua extricata ex plagis pugnat:Sed cerua nunq̄ pugnat:q̄ uis sit exempla plagis:ergo nunq̄ erit ille fortis. Est tā optima similitudo. Nā quēadmodū ex timore iritū: sic iste miles ex timore se hosti ligandū prębuit. Extricata, expedita euoluta. Græci.n. τὰς τρῖχας capillos dicūr. Vnde ē intricare inectere impedire: & ē trāslatio a rebus: q̄ inter capillos inuolutę nō sine difficultate inde soluūt. Cuius cōtrariū ē extricare. Perfidis nā poeni fidefragi sunt. Lora uincula. Inscius unde sumeret uitā, nā si fuisset cōsciꝰ rei militalis:sūpsisset uitā: undē timuit mortē. Nā uiriliter pugnādo euasisset icolumis cęso aduersario. Pacē.d.m, nā iu ardētissima pugna se dedēdo pacē petiuit. Duello bello. nā prisci duellū dixerunt q duabꝰ partibꝰ de uictoria cōtendentibꝰ dimicaret. Inde pduelliones quos nunc hostes dicunt. Nā hostis apud antiquos pegrinuꝫ significabat:sed humanitatis cā incoepe runt inimicos publicos hostes peregrinos uocare. Sꝫ paulatim nomē amitiori significatione in durioré defluxit. Sūq; ī hoc gręcos imitati:q & ipsi publicos inimicos ξένους appellauerunt. Homerus iu quarto iliados ἐνθὰ δύω ξείνω ἐπὶ πρέσβεε ἶσαν Ἀχαιῶν τὼ δ' ἅμα τὰρβήσαντε μόλον ἐπὶ λόχον ἐόντε. Verum ξένος grēce hospes est & pegrinꝰ. O pudor exclamatio ad īdignationē excitādā. Altior nobilior. Probrosis ignominia. q.d. nō sua uirtute nobilitata ē cathago sed nostra inertia. Fert hactenꝰ demonstrauit inuictū animuꝫ Reguli ex sua oratione:q̄ quis sit in genere deliberatiu o'tū accessoriū ē & demonstratiuum cū inuehat in inertiam captiuorū. Nū ceādē generositatē ex iis quę egit:oñdit. Fert.n. remouisse a se osculū cōiugis. Magna profecto animi cōstātiā q̄ carissimā uxorē cōtineret:pudicā prēsertim. nā ipudicā facile erat spnere. Paruosq; natos extremū aī robur. Nā pfecto durū ē abstinere q̄n eas in cōspectu filiorū:ꝫ durius uenientes illos abigere durissimū si paruuli sint quorū ętas cū alieua opa egeat ēt hostibꝰ miserabilis sit. Capitis minor. i. capite diminutꝰ. Est. n. apud iuris cōsultos diminutio capitis triplex quarū maxima ē capitis diminutio redigi i seruitutē. Toruus. q̄si ipsuasus & poene insēsus q a sinia illū deiicere uellēt. Sic. Vir. Talibꝰ ęneas ardētē & torua tuētē. Virilē. q ne uultu qdē qcq̄ de uirilita te minuisset. Posuisset humi qd signū ē aī nō psuasi & in ppolito pseuerantis Vir. Diua solo fixos oculos auersa tenebat. Labētes, uacillātes: & q̄si incaptiuorū fauorem ex cōmiseratiōe pnos. Res in audita q̄ suā calamitatē ęqori animo iple ferret:q̄ ii ad quos nullū esset icōmodū pueturū Auctor. qa iple q̄ pmutatio nō fieret auctor fuit. Consi. nōal. do. nā quis ea consulit:quę cō trahe sit Interq; moe. a ę. pr. ex. Snētētia ē: quis obstarēt amici: & retinere lachrymis cupe rent:ille ne dubitabūdus qdē paululū subsistit. sꝫ pgressus ē īmo pperauit:ne forte iteri patrū sinia imutaret: & ppabat exul. q.d. q sciret nūq̄ se ręuersurū. Atq; sciębat, nā poenorū crudelitatē ñ ignorabat: & sę ad idubitata supplicia re

uerti non dubitabat:& tamen ita tranquille ab urbe proficiscebatur:ut solent qui relinquunt suorum clientium negocia post litem diudicatam uacui curis in uillam suam animi relaxandi gratia discedere quę sit aut in uenefrano aut in tarentino agro. Quare autem lacedemonium tarentum dixerit:iam scripsum est.

DELICTA MAIORVM immeritus lues. Grauissimum omnino pręceptum:& quo nullum ab bene beateq; uiuendum grauius uti ius ue esse possit. Monet enim ut religionem obseruent cunctaq; romano imperio affirmat deorum beneficio:quoniã religionem semper coluerunt ,quemisse ,Inbella aũt & calamitates nõ nisi qa deos quandoq; neglexerint incidisse: Additq; iccirco iuuentutẽ degenerasse:quoniã ex adulteris sit matribus concepta.

Torctor pareret:non aliter tamen
Dimouit obstantes propinquos
Et populum reditus morantem
Quam si clientum longa negocia
Diiudicata lite relinqueret
Tendens uenefranos in agros
Aut lacedemonium tarentum
Romanos hortatur ad recte uiuendum: Odet

Delicta peccata a delinquendo. Omne,n.peccatũ ex eo est q uiam rectam delinquim⁹. Lues solues. Est aũt tractum q omnes poenę apud priscos pecuniarię essent Est aũt suo a gręco uerbo mutata ũ inu:Nam λύω dicitur apud ipsos. Lues ergo delicta idest soleus pęnas pro delictis. Immeritus quoniã nõ tu:sed maiores tu scelera cõmiserunt. Romane:intelligit omnes romanes. Sic Vir. Tu rege iperio populos romane memento:uel Augustus significat:qué ut refert. Trãquillus. Constat edes sacras aut uetustate ,plapsas: aut incendio assumptas ita restaurate:ut pro lateritio opere marmore posuerit. Aedes in plurali priuatorũ dicũtur in singular deorum:sed poeta ut plura templa ostenderet pluralem assumpsit & ut ambiguitatẽ tolleret addidit deorũ. Labentes nam exaustę edibus urbe ,ppter syllana marianaq; primo bella acrursus ,ppter cesaria atq; pẽpeianana multa templa deserta sunt i multa etiã uictorum auaritia direpta exquo paulatim cadere:.Oeperunt. Fumo situ uetustatis :uel fumo cõtracto ex ignibus sacrificiis adhibitis. Simulacra ,imagines sunt q̃ simulent illos quorũ causa factę sunt. Ergo foeda fumo quia neglecta non fuerant purgata. Diis.tem.p.g.im.uerissima snia. Nam ,ppterea bona consequimur quia grati in deos ea ab illis recognoscimus. Est aũt gerere se minorẽ diis nil aliud:q̃ recognoscere non nostris uiribꝰ:sed diuino munere foelicitatẽ consequi Contraria faciunt superbi qui suę prudentię & robori omnia arrogant. Hinc omne.p.nã & Romulus primus romanę urbis auctor multas cerimonias instituit:& multa sacrificia. Huic succesit,Numa:qué nemo in sacrificiis adequauit:tantaq; fuit ex religione huic regi auctoritas:ut nullus ex finitimis populis q̃is a Romulo irritatis qui illo regnante romanos fines irrumpere ausus sit. Propterea refert diuus Augustinus deum misertũ esse populi romani ob ipsius circa deos sinceritatẽ:q̃is falsa esset religio. Voluisseq; ut prędia quę in futura uita suscepturi nõ essent: in presenti susciperent. Hucu.ex depone negligentiam in duorũ cultu:qua in calamitates multas incidisti:& refert ad illud initium:unde tot pronenerunt bona: Dii neglecti probat exemplis quantum nocuerit neglecta religio. Nam Crassus:quoniam templũ hierosolimitanum diripuisset ta parthis cum omni exercitu casus est iambis ,ppter Crassũ Secund i ,ppter Labianum Alegatam:qui in syria a pthis cũ omni exercitu deletus est. Monesis & Pacorus reges parthorũ fuerũt. Nõ auspicatos ppea contudit a ñ bonis auspiciis bellũ gesserũt nã cõtra auspicia ré gesserãt Dicim⁹ rem auspicatã,quę auspicis probata est. Vnde datur uitio Mancino qui cum alittore soluere ret iturus contra numantiam non optemperauit ucci qui fuit Mancine mane. Torquibus ex torques appellabant aurea siue argentea ornamenta:qua circa collum gerebant milites: Torqué aũt tam malculinum q̃ femininum proferunt. Hinc apud romanos dcũs est Torquatus mallius ille:qui deuicto a se Gauo torquem detraxit refert ergo poeta partos ipsos qui prius exiguos torques hõrẽt efficisse illos maiores adiiciendo illis predam.i.aurum ex preda direptũ. Manus ergo pachori renidet adiecisse predã torquibus idest resplendet ,ppter fulgorem torquiũ,qui ampliores facti sũt ex prędaquã illis adiecerunt. Poene dacus & ethyops intelligit exercitum M. A.quem ex gentibus occidentalibus aduersus octauianum instruxit:& quo pene augustum uicit Hoc autem bellum propter illorum seditiones euenit quod aũt multos populos in hoc bellum traxisset. A.his Vir.uersibus apparet. Hinc ope barbarica:uariis quę antonius armis Victor ab aurorę populis:& littore rubro Aegyptum uiresq; orientis:atq; ultima bactra secum uehit. Hęc autem bella propter discordias ciuiles orta sunt:quę dicuntur seditiones. Est enim seditio quasi seorsum itio:cum ciuis in diuersa

factiones abeunt. Daci.cū.A.uenerunt a scytia & ab Octauiano de quis inuictoria Octauiani meminitq; Virg. Indomitiq; daci & pontō indignatus araxes. Aegyptū.q egypto cōterminus ē.. Isti autem Cleopatraz secuti ab Augusto uicti sūt. Vir. Desuper omnis eo terrore egyptus: & indi. Omnis arabs: omnes uerterunt terga sabei. Hic Classe forte de Augusto intelligit: qui classe prealebat. A. autem terrestribus copiis. Sed tamen ut Cleopatre obtemperaret que naues suas mirifice exornauerat propterea q; conspici uolebat bello nauali contendit. Vel hic .s. ethyops quem pro egyptio ponit: quoniā ut dixi: classem instruxerat Cleopatra. Ille dacus. s. melior fortior uel doctior. Nam bonum pro docto capi demonstrat Vir. his uersib⁹

Pene occupatam seditionibus
Deleuit urbem dacus atq; æthyops
Hic classe formidatus: ille
Missilibus melior sagittis
Fœcunda culpæ sæcula: nuptias
primum inquinauere & genus & domos
Hoc fonte deriuata clades
In patriam populumq; fluxit
Motus docet gaudetq; ionicos
Matura uirgo & figitur artibus
Iam nunc & incestos amores
De tenero meditatur ungui
Mox iuniores quærit adulteros
Inter mariti uina neque elegit
Cui donet impermissa raptim
Gaudia luminibus remotis
Sed iussa coram non sine conscio
Surgit maritо: seu uocat institor
Seu nauis hispanæ magister:

Cur non mopse boni: quoniam conuenimus ambo
Tu calamos inflare leues: Ego dicere uersus. primum inquinauerę. nam etiā in sęculo argento adulteria fuisset dicunt. Iuue. Viderunt argentea sęcula mechos. Nuptias: que sacre sunt & in tutela Iunonis quas uiolare contemnere ē deos. Inquinauere. cōmaculauere & infecerę. Sentētia ē q populus natus ex adulteriꝰ primo familias deinde patriam inquinauit. Hoc fonte. hoc principio. Deriuata manſit in translatione. Nam deriuare ē quō e fontibus per riuos deducere. Clades. nam tum maxime pernities ē luxuria ciuitatibus. Iuuenal.. Scuior armis luxuria incubuit Victumq; ulciscitur orbem. Et alibi. Nullum crimen abest facinusq; libidinis ex quo paupertas romana perit. Fluxit. & hic quoq; manſit in translatione. nam aquarum ē fluere. In patriam nam non solum priuatim: uerum etiam publice obest libido. Nam illa enecuati homines & animos consilis inutiles & corpora bello imbecilla gerunt. Motus ionicos saltationes lasciuas quas turpe erat romanas mulieres addiscere Permittebant quidem antiqui aliquam mulieribus saltationem: sed incompositam & nulla arte emendatā Quapropter Salustius dixit Psallere & psaltare plusquam probe pars ē. Ionicos autem: deest nō graues. Nam apud grecos triplex erat musice genus: Doricum graue & modestum. Corynthiuz leue & lasciuum: ionici cum medium inter hęc: Sed fere in omnibus tribus sic se res habebat apud grecos. Ergo & i ędificando: ut placet. Vitruuio: constituebantur templa corynthio genere. Veneri florę & Proserpinę & reliquis lasciuioribus & numinibus Ionico autem genere Iononi Dianę & similibus dorico demum ioui & Marti: & qui illis similes sunt. Matura. nubilis Vir. Iam matura uiro: iam plenis nubilis annis. Meditatur. exercet. Incestos illicitos & lasciuos. De tenero ungui. a primis annis. inter uina. duo peccata & uini & libidinis: ut secundum a primo fit. Nam sine cerere & libero friget genus. Deinde mouet indignationem in secundo prius ab ętate. Nam a teneris annis incipit, deinde a modo q palam & sine pudore. Neq; elegit. ostendit enim q nullius amore capta sit: quem deinde inter reliquos eligat. Nam si amore coacta peccaret: esset aliquo modo minus indigne ferendum: sed quęrit cui quocunq;. Non ergo elegit: sed obuium rapit quo utatur. impermissa: inconnessa: quia non est coniugū. Raptim celeriter ne per moram deprehendatur. Conscio marito: qui spe lucri hęc permittit de quo iuuenalis. Doctus & ad calycem uigilanti sternere naso. Sed iussa. omnibus uitiis hanc mulierem accumulat. Hactenus enim ostenderat iliam libidine ferri. Nunc auaritia quoq; rapi demonstrat: nam mercatori qui se sine pretio quippiam daturum negat morigera efficitur. Iussa. ut ostendat qui pecunia ualent posse illis imperare Vel iussa: idest rogata. Institor nominis ē: qui egregie mercaturam exercet: quam etiam Cicero in libro de officiis laudat sed is qui a mercatore emit: ut diuisim deinde merces emptas uendat. iuuenalis. institor hyberne tegetis: uiueq; caduci. Magister proprie gubernator ē nauis: qui ad temonem sedet Virgilius. Excutitur pronusq; magister Voluitur in caput. Sed hic ponitur p nauigulatore: idest pro eo q naui merces importat atq; exportat. Precioſus emptor dedecorum. q multo precio emit adulterium: quod sūmū ē dedecus. Non his non talibus. puto intelligere de classe. C. duilli: qui primus de pēis nauali prelio triumphauit. Sententia ē: q iuuentus que nauali bello superauit poenos: & illorum sanguie maie infecit nō ē orta ex tam libidinosis parentibus. Nam circa uerbis primordia summa erat castitas & puditicia in mulieribus Laboribus enim maceratę & paupertate oppresse libidinem cuius ocia & delitię parentes suntinon sentiebant. iuuenalis. Prestabat castas humilis fortuna latinas. Quondam nec uitiis contingi patua sinebat. Tecta labori somniq;

beues & uellere tuſco uexatę dureque manus. Pyrrum regem epyrotarum intelligit ex nobiliſſimo ęacidarum genere uirum quidem nimis regnandi cupidum: ſed magnificentia & humanitate egregium: & i quo neque crudelitas neque auaritię ueſtigium nuſquam apparuit: qui non tantum armis quantum munificentia romanos ſuperare conatus eſt. Venit igitur in italiam prę ſe ferens auxilium tarentinis ferre. Sed cupidus romanum imperium inuadere prima pugna cum romanis fuit apud lyrim campanię: fluuium: in qua tanto ardore pugnatum eſt: ut ex utroque exercitu quiſque fortiſſimus aut occubuerit in acie: aut uulneratus diſceſſerit pugnatum eſt itcrum apud Eſculum apulię ciuitatem curio & Fab. conſulibus. In quo prelio magnopere ſuas copias attrita ſentit & ipſe in humero uulnus accepit. Pugnatum & tertio in lucania: unde uictus diſceſſit. Vir profecto bello acer: et cui in caſtris ponendis palma omnino concedatur. Ingentem antiochum. Hic magnę aſię parti impauit. Hanibal autem carthagine exul illum aduerſus romanos ieritauit. Non tamen obtinuit: ut uellet in italiam traiicere copias: quanuis efficacibus argumentationib⁹ oſtenderet nuſquam niſi in italia romanos uinci poſſe. Parauit igitur exercitum numero militum maximum. Auro argentoque decorum: & multis opibus refertum: ceterum militū robore infirmum. Atque Hānibali cum oſtēdens interrogabat an ſatis romanis eſſe poſſet: cui ſubridens reſpondit Hanibal. Satis quidem puto etiam ſi auariſſimi ſint romani: quibus uerbis ſignificauit non illos quidem impugna pares fore romanis ſed ingentem ſe predam preſtaturos. Victus eſt tādem a romanis: & omni parte regni quę eis taurum montem eſſet exutus. Quo quidem tempore cum tranquilliorem in paruo regno uitam degeret ſe ingentes romano populo gratias agere dicebat quod magna & nimis anxia gubernandi cura per illos liberatus eſſet. Maſcula. uirilis & nō effoeminata: ut tunc. Ruſticorum. Nam omne rempᵘ aut in agro colendo: aut in militia exercenda cum maximo labore terebant. Hoc oſtendit Iuuenal.

En habitum quo te leges ac iura ferentem uulneribus crudis populus modo uictor: & illud Montanum poſitis audiret uulgus aratris Et Virgilius. At patiens operum paruoque aſſueta iuuentus. Sabellis nā & iſti robuſtiſſimi fuerunt unde Virgilius pubemque ſabellam. Ligonibus. Ferramentum ruſticanum eſt: ſed poſuit ſpeciem prolgenere. Verſare excoleret. Virgilius Quo. ſidere terram Vertere moecenas. Seuerę matris nam tantę erant uenerationis mulieres propter pudicitiam & laborioſam uitam ut eas non minus: quam patres reuererentur filii. Ergo non ſolum maiora imperabat: uerum & hec minora: ut fuſtes ad ignem alendum arbitrio matris reciderent. Sol Vbi totum diem in agro fodendo terebant: & aduentante nocte lignis onuſti domum redibant: ut ne minimo quidem temporis puncto ab opere ceſſarent. Mutaret umbras nam cum a noſtro hemiſperio ad inferius deſcendit: mutat umbras. Nam quę apud illos fuerant ad nos redeunt. Amicū t. uam quieti concedię nocturnū tēpus. Agens inducens quia iducit noctem: in qua requieſcimus. Abeunte curru: ideſt ipſo cum curru ſuo abeunte. Damnoſa quę damnum affert: ergo actiue ponitur. Per. Scire erat in uotis damnoſa canicula quantum. Aetas parentum. Mira & lepida & minime obſcura breuitas: ut tribus uerſiculis multos agnationis gradus complectantur. Ergo ętas parentum quę fuit peior auis noſtris ergo & aui a proauis degenerarunt tuli nos nequiores ſe nos in quos deteriores daturos pro. d. poſuit igitur pauos: auos: parentes: Filios & nepotes

Dedecōrum preciosus emptor
Non his iuuentus orta parentibus
Infecit æquor sanguine punico
Pyrrhumque & ingentem cecidit
Anthiochum: hannibalemque dirum
Sed rusticorum mascula militum
Proles sabellis docta ligonibus
Versare glebas & seuere
Matris ad arbitrium recisos
Portare fustes: sol ubi montium
Mutare umbras: & iuga demete
Bobus fatigatis amicum
Tempus agens abeunte curru
Damnosa quid non imminuit dies?
Aetas parentum peiora auis tulit
Nos nequiores: mox daturos
Progeniem uitiosiorem

Ad asterien.

QVid fles asterie quem tibi candidi
Primo restituent uere fauoni

redditus illius ſpem. Ergo o aſterie quid fles Gygen maritum tuum. Candidi nam ſerenitatem & cęli uernam clementiam inducunt. Vel proſperi & boni quemadmodum nigrum malum & infoelix dicitur. Iunenal. Qui nigrum in candida uertunt. Primo Vere nam ſingulas quattuor anni partes triſariam diuidimus: ut ſit primum. Ver. Adultum uer. Et preceps uer. Idemque dicas de eſtate: autumno & hyeme. Beatum diu item: occupat autem omnes locos ad ſolandum mulierem efficaces: Nam reddit cito: & in parte anni tranquilla in aqua non ſint timenda pericula: & redibit diues. Tynna. quidam uolunt a thynna deriuatum: quę bithynię urbs eſt pōto uicina. Alii dicunt thynnum piſcem. De quo Feſtius. Cauda natat thynni. Hic ſalę conditus ad plurimum tempus

durat. Istorum captura precipua ẽ apud bizantium in bosphoro: quo propontis euxino iũgitur. Ergo uel thynna mercẽq; ita salitos thynnos emisset uel sit dictus a thynna urbe. Oricum. epyri urbs iuxta q̃ abũdat thesetitus: Acron in cylicia esse putat. Frigidas. quia solus cubet. Ostendit autem non minus esse in illo asperies desiderium: quam in asperea illius: propterea q; & solus cubet & in sõnis & lachrymabundus: & quod solicitanti mulieri non concedat

At qui. ẽ ordo. Nuntius chloes hospitẽ solicite dicẽs suspirare chloen & uri miseram tuis ignibus tentat uafer mille modis. s. ipsum adolescentem. Insomnis uigilans. Nam cura & amor absentis priuat amantem somno. Virgilius

Thynna mercẽ beatam
Constantis iuuenem fidei
Gien. ille noctis actus ad doricum
Post insana capræ sydera frigidas
Noctes non sine multis
Insomnis lachrymis agit;
At qui sollicitæ nuncius hospitæ
Suspirare chloen & miseram tuis
Dicens ignibus uri
Tentat mille uafer modis
Vt præthum mulier perfida credula
Falsis impulerit criminibus nimis,
Casto bellorophonti
Maturate necem referri
Narrat pene datum nerea tarrato
Magnessam hypoliten dum fugit abstinens
Et peccare docentes
Fallax historias monet
Frustra: nam scopulis surdior icari
Voces audiet adhuc integer: at tibi
Ne uicinus enipheus
Plus iusto placeat: caue
Quamuis non alius flectere equum sciens
Aeque conspicitur gramine martio
Nec quisquam citus æque
Tusco denatat alueo
Prima nocte domum claude neq; inuias
Sub cantu querule despice tibiæ
Et te sæpe uocanti
Duram difficilis mane

At non infoelix animi phoenissa nec unq̃. Solui-
tur in somnis. Tuis ignibus. i quibus tu etiam
ureris. Nam quę flãmę solicitant chloen etiaꝫ te so
licitant. nam qui ambę unde amatis a: dictis eodem
igne possunt etiam esse uerba nuntii ad Gygem:
& iunctuis o Gyge. Probat ergo illum esse consta
ti iuuenem fide: cum neq; precibus neq; minis fle-
cti in hospite amorem possit. Vt prethum: fa-
bula iam narrata ẽ credulum. nam si circspectior fu-
isset: non ita facile persuaderi poterat. Narrat. po
nit nuntius aliud exemplum: quo in amore; chloes
trahat Gygem. Sed fabulam ut tibi nota sit accipe
Pelius Acaci filius & a. hillis pater cum apud aca
stum thesalię regem hospitem suum degeret. ada-
matus ẽ ab Hypolite uxore acasti & ab eadem ad-
ulterio iterpellatus. Sꝫ refugit tale scelus adolescẽs
neq; illi ẽ assensus. Illa autem ira & odio prẽces ho
minem apud acastum tanq̃ ab illo interpellata esset
accusauit. Acastus uero impelium montem iuuenũ
sub specie uenationis eduxit. ibiq; ineimen centau
ris obiecit. Fuisset autem ab illis laniatus: nisi cum
Chyron seruassꝫ. Qua iniuria irritatus Peleus col
lecto exercitu & Acastum regno spoliauit & Hip
politem iusto supplicio affecit. Magnesam sic ab
urbe thesalię nominatam. Posuit autem ad differẽ
tiam alterius Hyppolites amazonũ regine ab her
cule superatę: & Theseo in uxorem datę: ex qua na
tus ẽ Hyppolitus. Monet. ad memoriam reddu-
cit. Frustra quia non persuadet. Surdior au
dit id est surdior ẽ ad audiendum. Scopulis. qui
nullis fletibus mouentur sic & Iges nullis prec-
ibus nullisq; minis flectitur. Icari. pro icaro: scili
cet maris: & posuit speciem pro genere. Aenipę
us: qui illam amabat. Flectere e. Nam in primis
sei hoc exercebat romana iuuentus: ut uti equo be
ne scirent: quo deinde in bello cõmodius uterentur
Hoc in iuuentute latina significauit Virgilius.
Ante urbem pueri & primeuo flore iuuentus ex-
ercentur equis. Tusco aluo scilicet tyberino qui ex
truria ẽ. Prima nocte. prima parte noc-
tis. Querule. nam amatores querulum cantuꝫ
tibia exprimere conantur. Denique o. Asperie ma-
ne difficilis: id est perseuera in sententia. & prẽbe te
inexorabilem enipeo uocanti te cuiam.

AD MOECENATEM. ODe. VIII. DICOLOS

DArtiis celebs quid agam kalendis
Quid uelint mores & acerra thuris

DArtiis cẽlebs Quid agam calendis. Quoniam de calendis martii dicendum ẽ: non solum postulat: sed etiam flagitat causa: ut de anno quoq; breui quę necessaria ad hanc cognitionem sunt: perstringam. Anni igitur certus modus apud solos ęgyptios semper fuit aliq; uero gentes dispari numero pari errore titubabant. arca-
des trium mensium annum habuere. acarnanes. vi. Reliqui grẽci trecentorum quinquagintaquattuor dierum: Ro-
mulus autem annum apud romanos instituit decem mensium: conse ctum ex trecentis & quattuor diebus. Primũ aũt

menſem a patre martium denominauit. Secundum dicit haprilem: quaſi haphrodilem a uenere matre Aeneę, quę grece haphrodite appellatur: quoniam ex haphro ideſt ſpuma oriundus. Nam ab his duobus diis origo romanorum maxime exiſtit. Vnde matrem patrem: & uenerem genitricem in ſacris nominant. Alii dicunt non haprilem ſed aprilem dici ab aperiendo quod tunc terra aperiri & germinare credatur. Tertium uero & quartum appellauit hunc maium a maioribus: illum iunium a iunioribus: quia Romulus urbem bifariam diuiſit in maiores: qui conſiliis preeſſent: & iuniores qui armis rempublicam tutarentur. Alii dicunt eſſe maium tranſlatum a tuſculanis: apud quos Maius dicitur iupiter a magnitudine. Cincius putat a Maia Vulcani matre nomen menſi inditum: propterea affirmat flaminem uulcanalem calendis maii huic deę ſacra facere. Alii a maia mercurii matre menſe nomem ſumpſiſſe uolunt: quoniam mercatores in hoc menſe & mercurio & maię pariter ſacrificant. Iunium aũt dictum uoluntper ſynopen: quoniã preneſtini illum iunonium a Iunone dixerunt: Nã edes Iunonis monetę. Kalen. iuniis dedicata e. Reliqui deniq; menſes dicti ſunt a numero quintilis: ſextilis. Septembr. Octobr. Nouembr. Decẽbr Inſtitutũ fuit igitur. ut matronę ſeruis coenas his Kalendis apponerent: quẽadmodũ domini in ſaturnalibus: quę erat in ultimo menſe. Illę ut principio anni ad promptũ obſequiũ ſeruos honore inuitarent: Hi ut gratias perfecti onoris redderẽt. Pompeius aũt dicit iccirco Kalẽ. martii matronas ſacra celebraſſe: quia eo die Iunonis ędes celebrari coepta ſit: & ea ſacra matronalia appellant. Verũ quacunq; cauſa id ſit conſtat iſtis Kalendis matronas ſacra celebraſſe. Poſſet ergo aliquis mirari cur poeta cui non eſſet uxor: matronalia celebraret. Qua propter oſtendit non ſacrificare Kalendis martiis: ut matronalia celebret: ſed facere priuatum ſacrificium q ab arboris ictu incolumis euaſerit. Cęlebs ſine uxore: ſed de uocabulo diximus in ſuperioribus Kalendis Kalendas primum menſis diem dixerunt hac ratione. Datum enim erat negociũ pontifici minori ut aſpectum nouę lunę obſeruaret: uiſaq; regi ſacrificulo nuntiaret: a quibus ambobus facto ſacrificio idem pontifex calata ideſt uocata in capitolio plebe iuxta curiam calabram quod dicis a Kalendis ad nonas ſupereſſent pronunciabant. Et quintanas q dem repetitio quinquies hoc uerbum καλέω. ſeptimanas repetitio ſepties indicabat, καλεῖν autem gręce uocare eſt. Ergo primum menſis diem qui primum ex his qui calarentur eſſet Kalendas uocauere: & curiam ad quam uocabãtur calabram dixere. Ordo ergo ſit: o moecenas docte. ſi u. l. tu miraris quid ergo celebs agam in martii Kalendis: cum ſacra illa ad matronas: & non ad uiros ſpectent:

Plena miraris põſituſque catho in
Ceſpite uiuo
Docte ſermonis utriuſque linguæ:
Voueram dulcis epulas & album
Libero caprum prope funeratus
Arboris ictu:
Hic dies anno redeunte feſtus
Corticem aſtrictum pice dimouebit
Amphoræ fumum bibere inſtitute
Conſule tullo:
Sume mœcenas cyathos amici

Flores ad ſacrificium para preſertim in martio: in quo iam eſſe incipiunt. Acerra ut placet Feſto ara erat que ante mortuum poni & in ea odores incendi ſolebant. Alii dicunt arculam eſſe thurariam ideſt in qua thus poneret. Dulces: propter animi uoluptatem: quoniam dulce erat meminiſſe a periculo euaſiſſe uel ſimpliciter dulces. Epulas proprie dixit: quia priuatorum ſunt. Album quia ſuperis uictimam albam offerebant. Inferis nigram. Hinc uirgilianus Aeneas in feris ſacrificaturus Quattuor nigrantes tergа iuuencos ſacrificat. Et alibi Ipſe atri uelleris agnam. Caprum nam hęc hoſtia Baccho ſacrificabatur: quia caprigenum pecus uehementer uitibus nocet. Ergo uidebat lętari tali cęde: ſic & Cereri porcũ: qui maxima eſt frugibus pernities: quando radicitus illas auellit Virgilius. Non aliam ob cauſam Baccho caper omnibus aris cędebatur: Dabantur quandoq; hoſtię per contrarium: Vnde Aeſcula pio deo medicinę & ſalutis capra mactabatur: quod animal nunquã febre caret Dicitur autẽ caper a capiendo: ideſt priuando: quia teſtibus captus ſit ergo caſtratus. Hircus aũt nõ ẽ caſtratus: Hinc Marcialis cum in illum qui hircum interficere uolens ſibi ipſi lapſu cultri teſtes amputauit ſcribit. Dum iugulans hircum factus eſſe ipſe caper. Eadem ratione in equis cãteris: in ſuibus maiales: in arietibus uerueces: in gallis gallinaccis capos qui emaſculati ſunt appellamus. Funeratus morti datus. Arboris ictu de quo iam ipſe ſcripſerat. Feſtus: non ſolum matronis: ſed mihi priuati: Dimouebit remouebit. Corticem fumum aſtrictũ pice. An appellat corticem cruſtam e pice illitam amphorę. & dicit fumum pro fumum. Nam apud antiquos picabant ideſt pice obturbant uaſa uinaria: & fumo durabant: ut apparet apud Columellam & Varonem: Vel corticem dixit ex ſubere aſtrictus pice. Tullo. i. m. tullio ciceronc: in quo conſulatu natus eſt Auguſtus. qui tempore noſtri poetę iã plures annos regnarat. Cythos ſunt qui dicant cyathum fuiſſe ſextam partem ſextarii autem plinius in libro. xxii. naturalis hiſtorie ſcribit cyathum per ſe pendere drachmas decem. Centum numerus pro numero eſt. Quaſi dicat lętitię cauſa proferemus conuiuium ad ipſam lucem. Vigiles quaſi dicat accenſas: ut contra ſopitum ignem dicimus cum non lucet Vir: Et primum herculeas ſopitis ignibus aras. Excitat. Mittet. c hortatur ut ueniat omni cura ſoluta. Super urbe ideſt de urbe Virgilius. Multa ſuper priamo rogitans ſuper hectore multa. Laudat autem moderatem: cum oſtendat illum dę rebus publicis ſolicitum anxiatumque eſſe. Cotiſonis rex hic dacorum fuit: qui cę

Octauianus superauit. Medus .idest parthus. Non é ergo metuendus: qa q̃uis nobis infestus sit: tamen quoniam bello ciuili laborant: non sunt timendi. Parthi igitur post mortem Pacori in ciuile bellum hac ratione inciderunt, nam Phrahartes ueritus ne quis ex fratribus suis succederet in regno: patrem suum & suos, xx. x. fratres trucidauit. Quum & paulo post cum infensos sibi optimates propter tanta scelera uideret: nequis forte restaret qui res creari posset: adultum filium interfici iubet. Inde pulsus in exilium tam diu precibus scythas fatigauit: donec illorũ auxilio in regnũ restitutus è. Quapropter Tyridates qui illo exulante res a parthis creatus erat cum magna manu amicorum ad Cesarem Augustum in hispania tunc bellum gerentem confugit. Seruit hispanę o.l.h. Nec temere potuisset persuadere macenati: cui maxima circa rempub. cura esset: nisi ostenderet sũmam imperii tranquillitatem. Neq; erat ex officio poetę auertere illuz ab administratione: si patria consilio suo indiguisset

Sospitis centũm & uigiles lucernas
Perfer in lucem procul omnis esto
Clamor & ira.
Mitte ciuiles super urbe curas:
Occidit daci cotisonis agmen
Medus infestus sibi luctuosis
Dissidet armis:
Seruit hispanæ uetus hostis oræ
Cantaber sera domitus cathena
Iam scythæ laxo meditantur arcu
Cedere campis
Negligens nequa populus laboret
parce priuatus nimium cauere: &
Dona præsentis cape lætus horæ: ac
Linque seuera.

Ad eos qui in amore instabiles sũt. Ode. ix

ONec gratus eram tibi
Nec quisquã potior brachia candidæ
Ceruici iuuenis dabat
Persarum uigui rege beatior:
Donec non alia magis
Arsisti: neq; erat lydia post chloen:
Multi lydia nominis
Romana uigui clarior ilia
Me nunc thressa chloe regit
Dulcis docta modos & citharę sciens
Proqua non metuam mori
Si parcent animæ fata superstiti
Me torret face mutua

Cantaber. pro cantabri populi sunt hispaniç de quibus dictum é: qui diu contumaces aduersus imperium romanum fuerant, Cathena. pro seruitute posuit. Scythç. refert suetonius quod indi & scythç audita moderatiõe Augusti qui solo auditu romanis cogniti erant legatos romam ad romanorum amicitiã petẽdam miserunt. Laxo arcu. nam qui sagittare desinunt arcum quem prius tetenderant: relaxãt. Milites uero q hoc faciunt uictos se fatentur Virgilius, Sed laxos referunt humeris languentibus arcus. Negligens. idest securus. nam qui securi sunt & sic solicitudine negligente reduntur: Contra uero securum pro negligente posuit Maro. Claz ferro icautũ aggredit securus amorũ. Parce priuatus. magno artificio persuadet quietem a curis publicis: primo quia nulla impendent pericula. Deinde quia priuatus tunc sit & non consul. Postremo etiam temperaui qui non absolute dixit parce cauere: sed parce nimium cauere. Non igitur prohibet illi: quanuis priuatus sit: ne omnino cauear: sed ne nimium. Nam modum excedens in uitium caderet: neq; cautio illa etiam: quę cadit in sapientem: sed metus qui insapientem cadere non potest.

ONec gratus eram tibi. Lepidum carmen auditoribus & ex ipso dialogo iocundus. Sed amatiori exprobatione inuicem amator amicaq; se incessunt. Donec. q̃dius & tanq a matre ponit sũmum bonum esse frui re amata: neq; persarum regno anteponit. Potior. Proprie is dicitur: cui ius plus fauet: sed pro meliore potentioreq; ergo potior quasi qui priores partes apud te haberet: & magis in corde tuo regnaret. Donec. respondet lydia: & retorquet carmen in illum ostenditq; q dum amata é: semper amauit. & amare insultans eadem ratione respondet quod non fit sine felle. Demonstrat preterea efficatius inducẽs amorem chloes initium discidii ab illo prouenisse. Et cũ demonstrat se clariorem ilia fuisse affert efficacissimam causam: qua facile credat se ab illa amatum quoniam glorioseç cum sint mulieres suum nomen celebrari sumopere gaudent. Me nunc. respondet poeta & prouocatus latenti felle in mulieris uerbis concitatior fertur & animum penitus immutatum fatetur. Regit amatorium uerbum. q.d. pro suo arbitrio mihi imperat. Nodos numeros musicę. Anime superstiti. q d. dimidium é ipsa animę mee: neq; recusabo. Mori. si modo anima mea quę in illa é supstites mihi euadat mortẽ subire non recusabo. Me torret. maiora respondet: nam non se in ptãte adeleścẽtis esse dixit ut illç in potęstatę amicę: sz mutuo ab illo amari. Calus. nomen amantis. Thurini a turio bruciorum oppido.

Aeneo.pro eneo per diæresim metri causa. Nam cogit ẽneo duo sunt dactili in uersu asclepiadeo. Aeneo ergo ferri:nam hoc metallum ferro durabilius est:quoniam rubiginem nõ sentit Virgilius.Et centũ uincŷ aenis. Prisca uenus priscus amor. Excutitur eiicitur e pectore meo.Quanquam bene dicenti bene respondet: Sed tamen quantum sibi concedat:non tacet quę liquat pulchertimum amatorem:& reuocet hominem & leuem & irracundum:& perpetuo uinculo se illi obligaturam promittat.

Extremum thanaim si biberes lyce.Gravis querela in crudelitatem lyces.Quę duricia plus quaꝫ barbarica sit

Extremum.putarunt physici qui loca frigidissima incolunt eos durioris esse animi:præsertim si asperiora incultioraque sint Virgilius.Duris genuit te cautibus horrens. Caucasus hyrcanęque admorunt ubera tygres. Extremũ. quia thanais ab extrema scythia & ab ipsis hyperboreis montibus fluit:ultra quos nulla est cognitõ terrę habitabilis:propterea que extrema pars putatur. Si biberes.si barbara esses & ibi nota.

Plorares obicere idest non posses ñ plorare cũ obiceres. Incolis:nam ad hyperboreis descendũt aquilones ut thanais. Ergo thanais incolę sunt. Ouidius.Scythiam septemque triones:horrifer in uastos borcas. Obiiciere hoc uerbum aut in te noxia dicimus:ut obiecit leonibus:& sic in hoc loco:

Aut repagulum obstaculumque opponi intelligimus:ut cum ualidam aciem hostibus irruentibꝫ opponimus. Audis ergo non latet te.Offendit autem omnia adesse quę frigus augeant noctem: aquilones:niues:& glaciem:& acrem serenum. Inter tecta nam maiores domus impluuia habẽt porticibus circundata:in quibus arbores etiam solent. Virgilius de priami regia. Aedibus in mediis nudoque sub ætheris axe ingens ara fuit:iuxtaq; ueterrima laurus. Ingratam.nam uenus humanitatem affabilitatemque desiderat. Ne currente sententia est ne fortuna quę nunc tibi fauet retrocedat & translatio a curru qui funibus tragatur per ardua:qui funis remittatur: relabitur: & retrocurrit. Rota idest curru:ut sit pars pro toto: uel erit rota pro trochilo. Nam solemus trahere funes per trochleas quo facilius trahentem sequantur uolub litate rotulę illius:& pondus alligatum subleuet qui funes si & trahentis manu dimittatur:statim relabitur retrotrahente ponderc:Quapropter tibi nunc omnia procedunt & uchementer amaris sed cauc:ne ab amaro quandoque contemnaris: ut tu nunc me amantem contemnis. Penelopem. de huius castitate referta sunt omnia filia fuit Icarii seu icarioti & Vlyxis coniunx:quę aduersante etiam patre & illam ad nouas nuptias eliciente casta tamen ad uigesimum annum quanuis multis procis soli citata permansit. Non ergo genuit te pater similem penelopes:ut ita te difficilem prębeat O.uel optantis est Virgilius. Quanquam o sed superent quibus hoc neptune dedisti Vel ita legendum:ut Seruius interpretatur illud Maronis Osormose puer. Legit.n seo:sũ ut sit initiũ orationis amare:q̃ in illũ iuchat. Deinde uerẽs illius irã reprimit sc:& mutat cerationẽ. Pallor amãtiũ nã assidua cura pallescũt. Oui. Palleat ois amãs color è hic aptus amãti. Tinctꝰ.u.nã talis è qlẽ i uiola de prehẽdib⁹, Nęc curuat.i.flęctit tę.in amotẽ meũ uir tuus saucꝰ pieria.i.captus amore pieriç. Pellicę q̃ tibi

Thurini chalais filius orinthi
Pro quo bis patiar mori
Si percent puero fata superstiti
Quid si prisca redit uenus
Diductosque iugo cogit æneo
Si laua excutitur chloe
Reiectæque pater ianua lydiæ
Quanquam sidere pulchrior
Ille est:tu leuior cortice & imbrobo
Iracundior adria
Tecum uiuere amem tecum obeam libens:

Ad lycen: Ode.x

DICOLOS.

Extremum thanaim si biberes lyce
Seuo nupta uiro me tamen asperas
Porrectum ante fores obiicere incolis
Plorares aquilonibus.
Audis quo strepitu ianua quo nemus
Inter pulchra satum tecta remugiat
Ventis & positas ut glaciet niues
Puro numine iuppiter.
Ingratam ueneri pone superbiam
Ne currente retro funis eat tota
Non te penelopen difficilem procis
Tyrrhenus genuit parens
O quãuis neq; te munera nec preces
Nec tinctus uiola pallor amantium
Nec uir pieria pellice saucius
Curuat tupplicibus tuis
Parcas:nec rigida mollior æsculo

pellex é. Sententia sit: si non flecteris meis prçcibus: moueare saltem iniuria mariti tui: qui piciam te cõtempta amat & assent ire mihi: ut par pari re eras. Parcas supplicibus nam summa duritia é non parcere iis qui tibi supplices sũt

Mollior. flexibilior. Aesculo. species é quercus. sed nunquã frondibus spoliatur. Mauris. nam lybia harenosa pessimis generibus serpentum abundat. Nec hoc. q. d quod tuum é. Semper erit. noluit minari se suo illam iudicio desertum. Quę res iracundiam mulieri prouocare potuisset: sed ostendit necessitate id cuentuum: ut & illi suspitionem initiat: & se culpa liberet.

Nec mauris animo mitior anguibus
Nec hoc semper erit luminis aut aquæ
Cælestis patiens latus

Ad Mercurium. Dicolos. Ode. xi.

QErcuri nam te docilis magistro
Mouit amphyon lapides canendo
Tuq; testudo resonare septem
Callida neruis
Nec loquax olim: neq; grata: nũc &
Diuitum mensis & amica templis
Dic modo lyde quibus obstinatas
Applicet aures.
Quæ uelut latis equa trima campis
Ludit exultim: metuitq; tangi
Nuptiarum expers & adhuc proteruo
Cruda marito.
Tu potes tygres comitesq; siluas
Ducere: & riuos celeres morari
Cessit immanis tibi blandimenti
Ianitor aulæ:
Cerberus quãuis furiale centum
Muniant angues caput eius. atq;
Spiritus tẽter saniesq; manet
Ore trilingui.
Quin & ision: tiotisq; uultu
Risit inuito: stetit urna paulum
Sicca: dum grato danai puellas

QErcurii. nam te docilis magistro Mercurium inuocat: ut lyrę reptor: lyrę suauissimum prçstet sonum. quo amice mẽtem flectat. Ode in gẽe deliberatiuo uersatur: sed procmiu icẽ obtinet principium. Captat enim beniuolentiam cum laudet cum ab arte. Laudet itidem a discipuli doctrina: quę in illum redundare uidetur. Excedẽs tamen loco ostendit facilitatem petitionis. Nam si ita instruxit amphionẽ: ut posset mouere saxa. multo facilius an prçbere suauem cãtũ. hoc idem facit & alii exemplis. Mouit lap. arguit a maiori. Nam multe facilius é cor mulierculę mouere. De Amphyone dictum é in principio. Septem neruis septẽ cordis. Neq; lequiuax. i. sonora. Neq; grata sua suauitate. Olim dum nondum a mercurio instituta esset. Nunc uero posteaquã mercurius te instituit grata es. Mensis: conuiuiis. Templis quia & in sacris adhibebãt musicã. ut illud iflauis cũ pigneis cliris tyrrhenus ad aras. Dic modos. i. musicã modulationẽ Quibus. s. modis. Et q̃uis eis generis sit erat tamẽ i foeminino apud antiquos quibus ut duabus. Obstinatas. i. lydię obstinatę. Trima. quę in triennii sit. Dicimus enim binum trimum: & quadrimum Sed etiam dicimus hornum: idest huius anni. In trimatu autem nondum uenerem sentiunt equę. Exultim exultando & per saltationem. Cruda. i. matura. Contra Virg. Iam matura uiro iam plenis nubilis annis. Proteruo. procaci. Dixit autem et nuptias & maritum per acyrologiam. Nam improprie dicuntur hęc nisi in humana specie. Tigres. quę ferę sęuissime sunt comitesq; s. l. ut potuit in orpheo. Cessit in. m. cerberus. nam fingũt. Orpheum cum inferos petisset. ut. Eurydicem reduceret: omnes tortores omnesq; portas umbras sua lyra demulsisse & mitigasset. Ianitor. ianuę custos Properi. Ianitor addantes uigilet. Cerberum intelligit sic. Vir. Te stygii tremuere lacus: te ianitor orci. Sz de cerbero & quare Vir. inducat illum nolle Aeneam admittere: Et quare contra fingat Hesiodus uenientes quidem animas blande illum excipere: sed egredi cupientes prohibere: & quedam alia quę ad altiorem speculationem spectant nos in nostris dialogis chamaldulensibus in quibus uirgiliane allegoriç continentur pro uiribus exprimere conati sumus. Centũ an. numerus é pro numero. Spiritus teter. ut etiã spiritu qui propter saniem earum quas uerat animas grauis fetidusq; é nocere possit. Sanies in corpore animantis humore integer incorruptusq; quo corpus uiget: alitur q̃; succus dicitur. Ter. Corpus solidum & succiplenum Sine aũt morbo morteue corrũpit pus saniesq; uocat. Ore trilingui ex triplici ore: unde tres linguę sint. Qui & isiõ. Hui⁹ fabula expressa é. Sz ipse apd̃ iferos hac pena cruciat. ut rotę inter sese pẽtes alligat⁹ assidue & sine reqe circũagat. Qui. Voluit isiõ dũ se seq̃; fugit q̃;. Tytios ntũs grçcos. Inuito uultu. n. ã & si uult ã cruciat⁹ cõtraheret. tũ uoluptas lyrę ad risũ porrigebat. Stetit. s. restitit paulũ: & ppsiccata é. i. dũbre ui mora dsinũt. beudęs ab auriẽda cuacuata é ũda. Vrna ab auriẽdo dcã. nã otio ãtiq; ũ ucrbũ pcdsig Pucl. silias ut

pueros pro filiis ponimus. Audiat lyde audiat mulier quę mihi crudelis est qua poena afficiantur illę quę crudeles in suos amantes fuerunt. Et profecto mirum poetę fuit ingenium qui exemplum quod ad petitionis suę facilitatem probandam adhibuerant: etiam ad mitigandam lyde ferocitatem efficaciter traducat. Propterea que omissis aliis quibus facultatem probauerat: in hoc moratur ad id quod iam dixi perficiendum: At tum unam laudando quę pia in maritum fuit: tum cęteras uituperando lyden in se inclinare nititur. Longus quasi dicet ętemus ideſt mors. Non times auget ſce us illarum qđ in eos ſęuierint: qui omne ab illis auxilium ſpectaſſet. Me pater non ſolum illi remiſſura ſupplicium eſt uerum etiam in ſe ſi oporteat ſuſcepturum: ut uir euadat. Maximus ergo amor quo maritum non modo parenti pręceptis: ſed ſuę etiam uitę anteponat. Me pater non abre eſt explicata narratio: nam quanto magis immoratur impietate Hypermeſtrę: tanto uehementius mollire lydem ualet. Quod uiro ſapienter ita uitat crudelitatem in maritum: ut ne tamen i parentem impia dici poſſit. Nam demonſtrat ſi ſupplicium ſubitura ſit iniuſte ſubituram: & poenam pro eo daturam: pro quo premium mereat. Plectetur enim qđ pepercerit uiro: qui iure naturali cęteris ſit preferendus. Pepercerit miſero: qui etiam externos mouere poſſit. Oneret. c. quod ſupplicium uel morte grauius ſit. Morte enim omnes labores finimus: Carcere autem miſeria in longum extenditur. Nec temere dixit oneret: ut non ſolum uinculis conſtringatur corpus colligatum: ſed pondere qnoque deprimatur. Vel ext. ſingula uerba pondus hent primo enim dixit releget: in quo excluditur redit⁹ In extremos unde audire quidem quę apud meos gerantur poſſim. Numidarum ergo apud eſferatos & immaniſſimos barbaros. Quod etiam Dido conqueritur. Hinc nomadę inferni cingunt Claſſe ergo difficilius ſt redire. Ipedes oſtendit ita properato opus eſſe: ut non detur ſpatiū prius conſultandi quo potiſſimum ſit fugiendum: ergo In quo rapiunt ideſt rapti ferunt. Redes ad terreſte iter referas. Vel aurę ad nauigationem Dum fauet nox. nam quam primum illuxerint: adempta erit omnis euadendi facultas. Et uen⁹ amor meus in te. Querelam memorę ideſt qua omnes qui legent in memoriam noſtri ueniant. Idem poene deprehendes apud Naſonem in hui⁹ puellę epiſtola. Defunctaq; uita corpora fuit tuis i ſuper adde rogis. Et ſepeli lachrymis perfuſa fideliter oſſa. Sculptaq; ſint titulo noſtra ſepulchra breui. Exul Hypermeſtra precium pietatis iniquū. Quā mortem facti depulit ipſa tulit.

Carmine mulcent
Audiat lyde ſcælus atque notas
Virginum pœnas & inane lymphæ
Dolium fundo pereuntis imo
Seraque fata:
Quæ manent culpas etiam ſub orco
Impie nam quid potuere maius?
Impie ſponſos potuere duro
Perdere ferro.
Vna de multis face nuptiali
Digna periurum fuit in parentem
Splendide mendax: & in omne uirgō
Nobilis æuum:
Surge quæ dixit iuuenis marito
Surge ne longus tibi ſom nus unde
Non times detur: ſocerum & ſæleſtas
Falle ſorores:
Quæ uelut nacte uitulos leenæ
Singulos heuheu lacerant: ego illis
Mollior: nec te feriam: nec intra
Clauſtra tenebo:
Me pater ſæuis oneret catheris
Quod uiro clemens miſero peperci.
Me uel extremos numidarum in agros
Claſſe releget:
Ipedes quo te rapiunt & auræ
Dum fauet nox & uenus in ſecundo
Omine: & noſtri memorem ſepulchro
Sculpe quærelam.

Ad neobolē nō eſſe uitā ſuauē ſine amorē, ode. xii.

MONOCOLO

Miſerarum eſt neque amori dare ludum

Miſerarum eſt neq; amori dare ludū, Metri ſotadicū dicit: ut numer⁹ ſi potius q̄ meſura. Cōſtat. n. ex ionico minore: & e primi⁹ uerſib⁹ trimetrū. i. habet tres ionicos ſic. Miſerae e Nequamori. Dare ludū. In ſecundo uero uerſu ſic. Neq; dulci Mala uino. Lauere aut ex. Tertius uero uerſus tetrameter. i. q̄ttuor habet ionicos. Quod ſi ē: Ita ſcribendi ſūt i eod ce uerſ⁹ e miſerarū neq; amori dari ludū. Neq; dulci mala uino lauer aut ex Aniari metuētes patruę uerbera linguę Ergo erūt e tres uerſ⁹ & nō q̄ttuor: ut i multis eodicib⁹ ponūtur: Eadēq; rōne tertius ab hoc ſcribet ex q̄ttuor ionicis ſic: Studiū aufert neobolę liparcini or hebri: ut hic unus uerſus ſit: & ñ duo. Sic et Bellorophōte neq; pugno: neq; ſegni pede uict⁹: Sic ultim⁹ erit. Celer alto latitantē fruticeto excipere aprū. Sed ut ad ſniam ueniam⁹ Rē ſuauitatē ei oſtendit: ſiqs ita pdite amet ut ſemp anxius uiuat. Nā tūc opo[illegible]illū miſerū eē: Alii dicūt ſniam eē: q̄d qui uehemētiſſime amant: non dāt ludum amori ideſt non dęludunt amorem: & iunc exponemus miſęrarum. i. earum quę miſerę ideſt

uehementer amat. Nam & perdite: & misere amare ẽ uehementer amere. Alii pręceptum poęte esse uolunt: ut sit amâdum: sed ita amandum: ut non impediatur amore: quin cum uelint aliquam iocunditatez ludumue percipiant. Nã istud misere amare. Vel potius dicamus sunt profecto miserę mulieres: quę neq; in amore ludum. i. iocunditatem inueniũt: idest quę non capiunt uoluptatem in amore: neq; uino hilarantur ita: ut a se pellant curas. atq; sollicitudines: & rursus sunt etiam miserę illę: quę metuentes uerbera patruę linguę. i. quę metuentes infamiam & censuram ex animãtur idest magno metu afficiuntur: ut iam & ad uoluptatem ex re uenerea & ex uino percipiendam: & ad grauiores de se censuras continendas Neobolem hortari uideatur

Neq; dulci mala uino lauere aut ex
Animari meruentes patruæ uerbera linguæ
Tibi qualum cithareæ puer ales
Tibi tales operosæq; mineruæ
Studium aufert neobole lyparei nitor hebri
Simul unctos tyberinis humeros
Lauit in undis eques ipso melior
Bellorophõte neq; pugno neq; signi pede uictis
Catus idem per apertum fugientes
Agitato grege ceruos gratulari: &
Celer alto latitantem fruticeto excipere aprum

Mala curas & sollicitudines. Lauere respexit ad naturam liquoris. Nam ut uinum potest lauare maculas & corpore: sic dicitur lauare mala: quia remouet illa ab animo. Et ẽ lauere non a lauo. as, sed lauo uis. Sic Vir. Lauit improba teter cra cruor. Et plautus in pseu. Gesta tabellas eas lachrymis lauis. Plura enim uerba in diuersis coniugationibꝰ antiqui posuere. ut nexo as: uel nexis sono as, uel sonis: Lucr. Caligare oculos. Sonere aures. Exanimari metri necessitate diuisit. hanc dictionem ergo uehementer cruciari. Verbera acerbiores reprehensiones: quę: ut ferũ corpus ita illę animum uerberant.

Paternę acerrimę ac seueriſſime. Nam patrui uehementius corrigunt q̃ parentes: quia nec amor illis in nepotes deest: & nimia illa parentuꝫ indulgẽtia abest. Quapropter in prisca romanorum seueritate erat ut fratribus alendos suos filios darent parentes. Hinc Persius. Dum sapimus patros. Et Cicero pro Celio Diceret aliquis censor patuus. q. d. censor seuerus. Qualum pro uase & cistula uiminea posuit: in qua mulieres ponebãt pensa lanę: aut alia in quibus laborabant. Ceterum quales dixerunt a colando. per quos guttatim uinum effunderetur: reliqua uero materia exire prohiberetur. Illos a colando ut etiam cola dici credit. Seruius Vir. Tu spisso uimine qualos. Colaq; prelorũ fumosis deripe tectis. Ale puer cupide quia latus ẽ: & filiꝰ Veneris: quę a cytheris insula cythera dicta ẽ. Hebri adolescentis nomen est & non fluminis In hoc loco. Lyparei pro lyparensis ab insula una ex uulcaniis. Vnctos ne aqua frigiditatem nantes sentirent: olei caliditate temperant. Melior doctor. Vir. bonum pro docto. Cur non mopse boni: quoniã conueni-

LAVS FONTIS BLANDVSI. ODE. XIII.

TRICOLOS.

O Fons blandusiæ: splendidior uitro
Dulci digne mero: non sine floribus
Cras donaberis hædo
Cui frons turgida cornibus
primis & uenerem & prælia destinat
Frustra nam gelidos inficiet tibi
Rubro sanguine riuos
Lasciui soboles gregis
Te flagrantis atrox hora caniculæ

mus ambo: tu calamos inflare leues ego dicere uersus. Bellorophonte. quem oportuit esse optimum equitem: cuꝫ potuerit uti pegaso equo alato. Neq; pugno. i. arte pugili. Sic supra Hunc equis illum superare pugnis. Pede cursu pedestri. Neq; Victus segni pede. i neq; uictus pede: qui qdem uictus esset: si pedem segnem haberet. Catus ingeniosus. Nam κάϊω uro significat: & ii qui habent sanguinem calidiorem prudentiores sunt unde dicti sunt catones Iaculari iaculis configere: & laudat inuenationis artem sagittandi. Excipere laudat a fortitudine. Fruticeto. frutices sunt minores arboribus & maiores herbis: ut sunt rubi & lentes & similia: quę siluas iplicatas & inuias reddunt & ut aquercubus sit quercetum: sic a fruticibus fruticetum: Exippe autẽ proprie ẽ: cum ueluti in insidiis collocati expectamus: ut ueniens incautus in nos incidat: ut parati in paratum facile oppr mamus.

O FONS blandusię. Res festiua & stilus comicus. Pollicetur fonti in suo agro constituto sacrificium & celebritatem nominis. O fons blandusię: idest fons blandusinus. Sic alibi ẽ urbs brutoti. Erat autem in suo agro sabino. Fons uel quia aquas foueat: uel quia ibi aquę ferueant: idest scaturiant. Dulci digne mero. Nam suauitas tuarum aquarum digna ẽ: ut illa dulci uino admisceantur. Donaberis ę. non. f. f. idest hędo floreis sertis ornato. Frons. Tur. e. In qua iam turgescant cornua. Destinat decernit. Vir. Et me destinat arę. Sed non frõs destinat sibi prelia & uenerem sed ipse sibi destinat: cum peruenerit ad eam ętatem. in qua frons turgescat Frustra nam. morte peruenietur: & sic inficiet idest maculabit riuos sanguine. Riuus ẽ aqua ex fonte fluens ab eo quod ẽ ῥέειν idest fluere. Neque riuos nisi de paruis dicimus: cum maiorem cõgeriem in plures riuos deducimus. Tibi ad tuum honorem. Lasciui Gregis. lasciuum enim animal capra ẽ.

Hora Caniculę dies caniculares qui ingentes calores inferunt. Persius En quid agis siccas isana canicula messes Iandudum coquit. Nullo ergo tempore calescit. Frigus amabile id frigus quod delectet non autem noccat. | Me dicente ideſt laudante. ut Prima dictę mihi summa dicendę camena. Fies fontium nobilium ideſt efficieris unus ex nobilius fontibus: cum ego laudabo. Ilicem impositam cauis saxis. q.d. laudabo te euntem ex antro cui immi net ilex: quę umqam amoenam prębet. Loquaces murmure sonantes. Sed impropric dixit: cum loqui solius homi nis sit. Sed noluit notare suauitatem soni. Herculis ritu modo. Maxima cū gloria romā ab hispania repetebat Au gustus deuictis cantabris populis barbaris atquę bellicosissimis. Hunc ita laudat poeta: ut Herculi illum comparet. Nam ut ille extincto Gerione in genti uictoria illustratus olim. Pallanteū ubi nūc roma est uenit: sic & Augustus deuictis cantabris triumphaturus romam nunc redit: Sit autem or do. O Plebs: ideſt romane populę Cęsar uictor re petit poenates ideſt domum ab hora hispana dicę scilicet cum prouinciam profectus ę petiisse laurū uenale morte. Nam uictoria non acquiritur nisi contemptu mortis. Herculis ritu non enim aut ambitionis aut auaritię gratia illuc accessit: sed ut populo pacaret: quod proprium fuit Herculis. Laurum triumphum: in quo lauro coronabantur duces. Venalem quicquid uenditur uenale ap pellat. Vni cog. Recte ergo statim a principio sermonez a populo conuertit: quoniam ad omnes pertinet hęc uictoria. Vnico marito. nam quę cupit unicum habere maritum: gaudet illum sospi tem reuertisse. Gaudet etiam reuenisse Augu stum casta mulier. Nam ipse legem iuliam tulerat de adulteriis cohercendis. Alii intelligunt mu lier: ideſt liuia drusilla uxor. Octauiani: quam ipse de Tyberio nerone grauidā abduxit: ac diuor tio cum. Scribonia facto propter morum peruer sitatem: sibi uxorem fecit. Vnicęque semper di lexit: quanuis nullos ex ea susceperit liberos. O perata sacra faciens. Operari enim sacrificare ę Virgilius. Lęnis operatus in herbis. | Iustis nam bene de illis meritum Octauianum seruaue rant. Soror. Octauia: quę Antonii uxor fue rat. Supplice ea quę in suppliciis deorum ntebā tur. Vitta dicitur autem uita quod crines caput qui uinciat uirum ex ideſt nuptę. Male nomina tis ideſt quę nominata malum omen inferret. Per antistitem enim sacrorum indicebatur silentium: Illud est enim fauete linguis. Vere festus: quoniā affert summam lętitiam: cum simus a periculosissi mo bello liberati. Festi enim dies instituti sunt: ut animus lęticia relaxetur. Atras noxias & quem atram bilem ideſt melancoliam possint excitare. Ego nec. r. Tantum repono in uirtute ac iustitia Cesaris: ut dū ipse iperiū regit: nihil timeā. Mar si Duelli ideſt socialis belli qd maxime opera mar sorum populorum excitatum est: & dictum bellum sociale: Cuius causa fuit. M. Liuius drusus: qui ut senatus causam susceptam tueretur italicos populos spe romanę ciui tatis solicitauit: qui cum ille promissa prestare non posset irati defecerunt. Initium sumptum est a picentibus uesti uis marsis & pelignis. Spartacum uagantem. Nam hic suo seruili exercitu italiam populatus est neque pepercit ca dis uinariis & ipsi uino nisi quod ita absconditum fuit: ut illud ipse non inuenerit. spartacus iste exthracia seruus gladiator fuit capuę in ludo Lentuli. sed inde cū Cryso socio & cum septuagita q̄ttuor ęiusdē cōditōis hoibus fugiēs

Nescit tangere: tu frigus amabile
Fessis uomere tauris
Præbes & pecori uagō
Fies nobilium tu quoque fontium
Me dicente cauis impositam ilicem
Saxis unde loquaces
Lymphæ desiliunt tuæ:

Ad romanos Ode. xiii:

DICOLOS:

Herculis ritu modo dictus ō plebs
Morte uenalem petiisse laurum
Cæsar hispana repetit pœnates
Victor ab ora
Vnico gaudens mulier marito
Prodeat iustis operata diuis
Et soror clari ducis: & decoræ
Supplice uitta.
Virginum matres iuuenumqūe nūper
Sospitum o uos pueri o puellæ
Iam uirum experte mala nominatis
Parcite uerbis
Hic dies uere mihi festus atras
Eximet curas ego nec tumultum
Nec mori per uim metuam tenente
Cæsar terras:
Ipete unguentum puer: & corona
Et cadum marsi memorem duelli
Spartacum siqua potuit uagantem

exercitum primo ex fugitiuis ad tria milia hominum colligit per omnia loca populabundas uagabatur:ac breui ad cō tum milia seruorum coegit. Primo autem prelio male a claudio pulchro legato & a.P. Valerio prętore pugnatum est Secundo prelio Crysus cum.xx.milia fugitiuorum. Q. Arrio prętore cęsus é. Mox Spartacus. C. Cassium & Gn. Mallium prętores superauit. Postremo. M. Crasso prętori bellum traditum est. Qui primum cum parte fugitiuorum q̄ ex gallis germanisq; consabat pugnauit:atq; ex iis.xxxv.milia.cęcidit. Postremo Sparta cum ipsum cum. xl. milia interfecit. Argute sonorę Virgilius Menalus argutūq; nemus pinusq; loquentes semper habet. Ergo Argutę quoniam optime caneret. Cohibere nodo.idest colligare & conere. Mirrheum:idest unguentatum.a myrrha autem dixit myrrheū.si autē sit murrheum:erit ex mutatiōe litterę.y.in.u.ut.mys.mus dicitur.imperat ergo puero:ut aduocet necram.sed tamen si non quam primum a ianitore admittatur: q̄ euenit ex superbia mulieris redeat illa insalutata. Nec cum illa rixętur Hoc iccirco nunc se passurum dicit.quoniam per senectutem referbuerit in eo bilis.Sed in iuuentute non passus fuisset illa nimis in calescente. Albescens.propter caniciem. Lenit mitigat: Animos animi uehementes impetus:& propterea cupidos contentionis. Ferrem protulissem. Calidus iuuenta & in quę bilis uehementer sanguinem ad iram accendit.

Fallese testa
Dic & argutæ properet necęæ
Myrrheum nodo cohibere crimen
Si per inuisum mora ianitorem
Fiet abitō.
Lenit albescens animos capillus
Litium & rixæ cupidos proteruæ
Non ego hec ferrem calidus iuuenta
Consule planco

AD CLOREM. ODE. DICOLOS. XV.

Uxor pauperis hibici. Per hanc mulierē admouet quantum dedeceat senem ea sequi:que iuuenum sunt. Vxor pauperis hibici. Omni executione illam spoliat:cum non diuitiis abundet:quę cum ocium prębeant: accendūt uoluptates. Sed paupertate pręmatur:quę iuuenes quoq; a uoluptatibus arcere possit. Vnde Iuuenal. Prestabat castas humilis fortuna latinas. Tandē cum iam satis superq; huiusce modi rebus indulseris. Vituperat ergo a diuturnitate. Nam probe monet Iuuenalis. Breue sit quod turpiter audes. Nequiti epetulanti & libidini. Famosis infamibus:ut demonstratum é. Labores autem appellat anxietatem erga corporis cultum. Vnde infamiam contrahit. Maturo funeri.maturę morti.nam & si omni ętati accidere mors possit:tamen indubitata est senectuti. Inter ludere uirgines. Ludere inter uirgines. Duplex uitium; & quod uetula ludat:& quod ludat inter uirgines. Et stellis. Mira similitudo. Nam eam maculam uidetur anus afferre uirginibus:quam affert nubes stellis. Pholoe que iuniore te é quanuis forte non sit uirgo. Filia rectius. Vituperanda est omnino mulier:quę in quacunq; ętate ita petulans sit:ut ultro uiros.petat Sed tamē magis hoc conceditur filię quā tibi:quoniam datur aliqua uenia teneris annis. Thyas sacerdos bacchi furore concita. Nam θύειν furere & sacrificare é. Noti.nomen é uiri. Prope luceriam speciem pro genere. Ceterum lucceria urbs é apulię:quę ausonum colonia fuit.non ergo decent res lasciuę. Nec decent cadi poti tenus fęce uetula.i.usque ad fecem uetulam.Sentētia é:non decet te interesse potationibus:ubi sint & optima uina qa uetula & multum bibatur:quia tenus fęce cadi.

Pauperis hibici
Tandem nequitiæ pone modum tuæ
Famosisq; laboribus
Maturo propior desine funeri
Inter ludere uirgines
Et stellis nebulam spargere candidis
Non siquis pholoen satis
Et te clore decet:filia rectius
Expugnat iuuenum domos
Pulso thias uti concita tympanō
Illam cogit amor noti
Lasciuæ similem ludere capreæ
Telanæ prope nobilem
Tonsæ luceriam non citharæ decent
Nec flos purpureus rosæ
Nec poti uetula fæce tenus cadi

AD MOECENATEM. ODE. DICOLOS. XVI.

INclusam danaem. Demonstrat auro omnia patere propter hominum auaritiam. Et se sibi modum instituisse in cupiendo. Satisq; esse ea que ad necessitatem spectant. Danaem.acrisius abantis filius ab oraculo accepe rat se nepotis manib⁹ periturū:Cū ergo unicā haberet filiā:ne ide filio⁹ nascereę puellā i turri ęnea iduisit:caq; uitq; appositis custodibus ne qs ad eam uir admitteręt. Iuppiter ät puellę amore corrept⁹:cū alia uia ingressus non

pateret se in aurum conuertit:ac per impluuium in puellę greminum incidit: ibique informam pristinam reuersus. Danaem compressit:Indeque Perseum peperit. Qua fabula ostenditur omnia auro expugnari posse acrisius recognita ex partu filię illam cum nato in arcula misit:atque in mare portari iussit. Delata fluctibus in italiam est arcula:atq; littoribus appulsa ad Pilumnum Turni auum conuecta est.Cognouit patriam genusque rex: atque illam coniugem assumpsit.Perseus autem cum adoleuisset ad gorgonas profectus:& scuto chrystalino Palladis & falcato mercurii ense suffultus meduse caput abstulit quo & multos prius alios in saxum conuertit:& tandem Acrisum auum:quo extincto regnum sibi uendicauit. Aenea ut fabulę dicunt.Sed nonnumquam pro forti capitur. Hinc eneus axis. Vigilum canum. Solertissima est & fidissima canum custodia:qua principes uti consueuerunt: Virgilius de Euandro Nec non & gemini custodes limine a balto precedunt gressumq; canes comitantur herilem. Tristes seuere ergo incorrupte. Sed Iuppiter & uenus quasi amor facultas pecunię. Nam cum homines amant neque deest quod dent omnia assequi possunt. Fore enim tutum subandi sciebant. Conuerso in pretium deo idest ioue se in aurum conuerso quod pretium illi esset:& pene allegoriam figmenti demonstrat.

INclusam danaen turris ænea
Robustæque fores & uigilum canum
Tristes excubiæ munierant satis
Nocturnis ab adulteris
Si non acrisium uirginis abditæ
Custodem pauidum iuppiter & uenus
Risissent:fore enim tutum iter patens
Conuer io in pretium deo:
Aurum per medios ire satellites
Et perrumpere amat saxa potentius
Ictu fulmineo:concidit auguris
Argiui domus ab lucrum
Demersa exitio diffidit urbium
Portas uir macedo & subruit æmulos
Reges muneribus:munera nauium
Saeuos illaqueant duces
Crescentem sequitur cura pecuniam
Maiorumque fames iure perhorrui

Aurum sententia est color rhetoricus.Ergo aurum. Amat idest capit quasi dicat non timide iciunt pericula qui auro ualent.sed freti auri pote tia ultro cupiunt pericula adire. Satellites quasi dicat per homines deuotos:& qui parati sint sua morte principis sui uitam tueri:Nam satelitas id cunctur qui ad custodiam alicuius magni uiri positi sunt. Hoc autem hominū genus plerumque illi deuotum est. Quapropter nemo magis timendus est quam is qui mori pro alterius salute proposuerit & tamen qui aurum habent non dubitant per illos incedere sperantes illos quoque corrumpi posse. Saxa quasi munita loca:quę uiribus expugnari nō possunt:auro autem possunt:quia aurum potentiq; sunt:quam fulmen. Nam ea per corruptelam expugnat quę fulminis ictus non diruit. Auguris argiui:hic Amphiaraus fuit Amphiaraus ab Adrasto argiuorum rege ad expeditionem quam ut Pollynicem genetum in regnum thebanum restituere aduersus thebanos parabat accitus se iterum negauit:quia per auguria animaduertere se illic periturum.Occultauerat autem se nemine conscio prętet:Eriphilem uxorem. Cum ergo quęstus non inueniretur tandem promissum est monile eriphile si indicaret illa ab auaritia uicta indicauit.Coactus ē Amphiaraꝰ in bellum proficiscitatque in primo concursu una cum equis curruque a terra absortus est Alemeon autem filius ut patrem ulciscceretur matrem paternę mortis causam intercecit de qua Mato Hisphędram propterinque locis moestamque.Eriphilem crudelis nati monstrantem uulnera cerno monile autem illud uulcanus olim summo artificio fabricauerat uariisque gemmis distinxerat:atque Hermioni(ea enim. Cadmi uxor erat:deno dedit. sed quadam successione ad Polynicem peruenerat. Amphiaraus autem:ut est in fabulis:originem a Ioue ducit. Nam Iouis filius fuit Eolus Eoli Eritheus:Erithei amithaon amithaonis Bias. Biantis antiphates antiphatis oiclus: ex quo ortus est amphiaraus. Concidit domus. Nam & ipse pariit:& filius alcmeon in fueras incidit. Vir Macedo de philippo alexandri magni patre intelligit.Nam incertum est plures ne urbes ciues earum corrumpendo, an aperto marte pugnando subegerit. Diffidit refregit est enim findo diis fidi fissum. Virgilius.Et media ad uersi liquefacto tempore plumbo diffidit. Vrbium silicet olinthiolum phocensium & silium. Reges emulos & uicinos imperio suo ut regem molosorum:& regem epyri:quos corrumpendo eos in illorum regno potentia preualebant afflixis seuos duces nauium Piratas intelligit:qui cupiditate auri potiundi alios in uadentes sępe capiuntur:dum alios capere tentāt

Crescentem sequitur cura pecuniam,sententia est quod quanto plures pecunias congregant hominis:tanto maiori cura & solicitudine afficiuntur.Idem ex pressit in superioribus. Crescit indulgens sibi dirus hydrops. Fames m. cupiditas maiorum pecuniarum. Vnde Iuuenal:Crescit amor nummi:quantum ipsa pecunia crescit.Et salust. semp infinita & insatiabilis est neque copia neque inopia minuitur. Iurę cum ita sit;ut dixi merito timui e. tollere &

augere. Verticem conſpicuum.i.cumulum pecuniarum. Vel dixit uerticem,i.caput. Nam dicuntur extolere caput qui diuitiis celebres fiunt. Quauto.q. Veriſſima ſententia quod q̃to plura nobis negamus.i. q̃to magis ab huiuſce modi rebus abſtinemus:tanto plura dant dii:quia prębent animi ſecuritatem atq; tranquillitatem:qua nihil maius poteſt eſſe homini. Quod cum ſit:ego nudus.i.pauper fugio ueluti tranſfuga a caſtris diuitum ad caſtra nihil habentiũ. Nam cum olim cuperem diuitias ſeruatus ſum in diuitum caſtris. Nunc autem cum animaduerterim illas non extinguere:ſed augere cupiditates:fugio inde:Dixit autem tranſfuga:ut maneret in tranſlatione a militia ſumpta: cum poſuiſſet caſtra,nam tranſfuga is eſt,qui ſuos relinq̃ns ad hoſtes deficit. Geſtio plus ẽ q̃ cupio quia qui geſtit cupiditatem ſuam minime tegere ualet: ſed geſtibus indicat. Dominus rei contemptę. nam magis poſſidemus ea quę contemnimus:quã ea quę poſſidem⁹, neq; ẽ diſſimile illi tanquã nihil habentes & omnia poſſidẽtes. Occultare recondere. Magnas inter opes in ops. Vt de tant. lo fabulantur. Puręriuus aquę. Oſtẽdit q̃ pauca ſibi ſint & tamen illis ſe ditiſſimum regem aphricę ſuperare poſſe. Fallit fulgentem ſorte.i.illum qui fulget non natura & ſplendore bonarum artium:ſed forte ideſt fortuna. Vt ſit ſententia. Hec paupertas fallit diuitias. Sed erit optimus ordo certa fides ſegetis beatior imperio fertilis aphrice fallit fulgentẽ fortę.i.illum qui fortuna fulget & non uirtute. Fallit autem illum:quia non cognoſcit foelicitatem paupertatis. Beatior.ſ. illa certa fides mee ſegetis. Pro riuo autem credo illum intelligere degentiam fluuii:quem per eius fundũ labi in epiſtolis demonſtrat. Me quotiens reficit gelidus de gentia riuus.

Leſtrigonia:ideſt formiana. Nã leſtrigones olim ſicilia habitarunt:qui & cyclopes dicti ſunt. Idẽ formias in italia tenuerunt. Creditumq; ẽ carnib⁹ humanis ueſci eſſe ſolitos. Phormię autę abundabant optimo uino. Langueſcit ſeneſcit. Importuna moleſtia & in qua nullus ſit portus.i.requies. Nec ſi.duo facit:nã & paupertatẽ pati uolẽtẽ oñdit & moecenatis liberalitatem laudat. Quare autẽ nolit plura indicat:quia ipſe melius porriget: ideſt extendet:ppagabit augebit parua uectigalia:ideſt paruos ſuos prouentus:qui ſunt uectigalia ſuorũ agrorum. Contracto cupidine.ideſt coercita cupiditate:ut ſit ſententia diuitię minores efficiũtur maximę:ſi illarum poſſeſſor temperatas habeat cupiditates. Contra uero et iam quę maxime ſunt opes:fiunt minimę in eo cui infinitę inexplebiles q; cupiditates aſſint. Erũt ergo mea uectigalia maiora & melius porrigentur quam ſi ego continuę ideſt adiungam regnum alyatici: ideſt lydiam: in qua hic rex pater croeſi regnauit mygdoniis campis:ideſt phrygię. Nam hę duę regiones conterminę ſunt. Multa patentibus.m.de. Aurea ſententia. Nam qui multa capiunt:multis carent neceſſe ẽ:& infinitę cupiditates inſatiabiles ſunt. Quapro

Late conſpicuum tollere uerticem
Mœcenas equitum decus
Quanto quiſq; ſibi plura negauerit
A diis plura fert nil cupientium
Nudus caſtra peto & tranſfuga diuitũ
Partes linquere geſtio
Contemptæ dominus ſplendioꝛ rei
Quam ſi quicquid arat impiger appulus
Occultare meis dicerer horreis
Magnas inter opes inops
Puræ riuus aquæ ſiluaq; iugerum
Paucorum & ſegetis certa fides meæ
Fulgentem imperio fertilis aphricæ
Fallit ſorte beatior
Quanquam nec calabræ mella ferunt apes
Nec leſtrigonia baccus in amphora
Langueſcit mihi:nec pingua gallicis
Creſcunt uellera paſcuis
Importuna tamen pauperies abeſt
Nec ſi plura uelim tu dare deneges
Contracto melius praua cupidine
Vectigalia porrigam.
Quam ſi migdoniis regnum alyatici
Campis continuem:multa patentibus
Deſunt multa: bene eſt cui deus obtulit
Parca quod ſati eſt manus

AD AELIVM LAMIAM: TRICOLOS. ODE.XVII.

QEli uetuſto nobilis a lamo

pter recte concludit bene cum illo actum eſſe cui deus dederit quantum ad uitam degendam ſat ſit. Parca temperata & modeſta

QEli uetuſto nobilis. Lamiarum familiam ex celſum gradum in urbe tenuiſſe. Iuuenalis. Suetõiuſq; teſtes ſũt. Oriundi autem erant formiiſ: quę a leſtrigonibus habitate fuerunt:ubi Lamos regnauit. hortatur Alium Lamium:ut preſentibus fruatur. Alamo.rege formiarum & familie auctore. Vetuſto ad differentiam aliorũ qui

deinde fuerunt in ea familia. Quando pro siquidem. Memores actiue posuit ideſt qui ad nostram memoriam res gestas reducunt. Fastos. Libri fastorum appellantur in quibus totius anni fit discriptio: ait festus, Nam breuiter & annuatim res notabantur. Declinantur autem in plurali solum: & in secunda declinatione. Fastus autem in quarta superbiam significat. Ouidius. Fastis inesi pulchris sequiturque superbia formam. Improprie ergo. Lucanus nec tua cudoxi uincetur fastibus annus. Proprie enim fastis dixisse. Lyrim. hic fluuius est minturnas romanorum coloniam diuidens in littore autem minturnensium erat templum maricę nymphę: quam nonnulli credunt fuisse Veneremarinum. Id enim uetustum epigramma grecis literis inscriptum indicabat. Erat enim ΜΑΡΙΚΑΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΗΣ De Marica. Virgilius. Hunc fauno e nympha genitum laurente marica. Quamuis seruius in eo loco aliter sentiat. Innantem. quasi inundantem. Tyránus ualidissimus rex. Apud antiquos indifferenter erat Rex & tyrannus. Virgilius. Pars mihi pacis erit dextram tetigisse tyránni. Cras ordo sit. Tempestas demissa ab euro sternet nemus multis foliis: & sternet littus alga inutili. Ab euro qui uehemens uentus est: & grece sic dictus: quod late perflat. Alga. herba in primo mari nata & nullius usus. Vnde & Virgilius Horridior rusco proiecta uilior alga. Ergo inutilis alga. Annosa quę ad multos annos uiuit. Augur ideſt qpluuias pnosticat. Sed quoniã auguris mẽtio facta é. Placet ſ3 breuiorẽ totã antiquorum3 diuinationẽ | tó explicare: saltem pstringere. Nã si cẽ uadientiũ uoluptate pcipietur: & ad multos locos interpretandos utilis apparebit. Sunt igitur genera diuinandi duo. Naturę unum artis alterum natura furorem habent: & somnium. Nam nullo artificio uidemus quosdã diuino furore pcitos atq3 repletos: & a mẽte sua deuios futura prędicere. Hoc ĩ pphetis: sybillis: & multis: oraculis aiaduerti licet. Nã & pphetarũ uolumina extant uerissima. Et sybillarum non pauca carmina. Multaq3 responsa & delphici Appollinis: & hammonis dodonei q3 iouis: & aliorum prẽterea oraculorum uidemus uerum scriptorum litteris mandata. Verum ex iis quę diuino furore proueniant: & quę rursus dęmonum illusionibus nos decipiant: non facile est huiusce modi nostra ¡breuitate demonstrare. Somniandi autem quinque sunt spetics: sed tres solum ad diuinationem spectant. Et enim insomnium: phantasma: oraculum: uisio: somnium. Dicimus autem insomnium: cum aut ex humorũ peccato: aut ex nimia cupiditate: aut metu uigilantis talia dormientibus nobis sese offerunt: qualis aut humorum est natura: ut cum exundantia bilis igneę purpureę ue imagines se se ingerunt: aut talia uidemus sopiti: qualia cupiebamus timebamus ue. Quę omnia cum falsa sint nihil ad diuinationem pertinent. Quare ut reliqua sit istud quoq3 sapienter protulit Maro. sed falsa ad cęlum mittunt insonia manes. Phantasma est quod Cicero usum appellat quando in prima somni nebula cum adhuc uigilare credimus: & uix dormire coeperimus uidemur uarias quidem: sed omnes tamen a natura discrepantes spetics formasq3 irruentes. Inter has çmactes est. Sed latini incubum dixerunt quem publica opinio dormientes inuadere & suo pondere oppressos: grauare credidit. Sed hęc duo genera nihil ad diuinationem pertinent. Sequitur tertio in loco oraculum cum dormientibus parens deus ue aut aliqua sancta persona loquitur: & aperte futura predicit. Visio est: cum inter dormiendum non audire: sed uidere quippiam uidemur: quod uigilantibus deinde ita eueniat: ut dormientes uidemus. Sed oraculi exemplum sit illud Virgilius in quo Aeneę oraculum fundit. Hector. Heu fuge nate dea teq3 his aut eripe flammis. Hostis habet muros ruit alto a culmine troia Somnium autem est quod ambagibus uel aminibusq3 tegit id quod sine interpretatione non intelligitur. Quale fuit illud Cyri regis: quod apud. Dionysium legitur. Hic enim dormiẽs solem ad pedes suos habere uisus est: cumq3 terq3 prehendere frustra tentauit cum se uoluens sol elaberetur Quod somnium ita magni interpretati sunt: ut ex triplici appetitione solis. xxx. annos Cyrum regnaturum esse portenderetur. Quod ita contigit. Nam ad sexagesimum ętatis annum peruenit cum quadraginta natus annos regnare coepisset. Ac de naturali diuinatione hactenus. Ars autem Aruspicinam: Augurium: Astrologiam: & sortes continet Aruspicinam apud ethruscos inuentam traduut. Nam aranti cuidam in agro tarquiniensi: & sulcum profundius imprimenti e terra subito extitit quidam quę tagem appellarunt: facie quidem pueri: sed senili prudẽtia: a quo uniuersa ethruria aruspicinam edocta est de quo Lucanus sed conditor artis. Finxerit ista tages Dicitur autem aruspicina ab ara: & inspiciendo. Verum Hęc complectitur Exta fulgura: & ostenta. Nam mactate hostia apud aras atque aperta quomodo se habeant & reliqua exta haberent inspiciebant: & ex illorum motu situ defectu augumentoque atque denique colore futura conie-

Quanto & priores hinc lamias ferunt
Denominatos & nepotum
Per memores genus omne fastos
Auctor ab illo ducis originem
Qui formiarum mœnia dicitur
Princeps & innantem maricæ
Littoribus tenuisse lyrim
Late tyrannus: cras foliis nemus
Mult s: & alga littus inutili
Demissa tempestas ab euro
Sternet aquæ: nisi fallit augur

ctabantut late patet apud Lucanum. Nam quo dic & primumin ſella aurea ſedit Cęſar in bone quem immolauit cor non apparuit. Oſtenta ſunt quę prętet naturam facta aliquid futurum eſſe ſignificant. Vt cum exercitu Xerxis e quia leporem peperiſſet: reſponſum é ex timore i fugâ abiturum illum exercitum. Eſt autem ſi Ciceronis ſententiam teneo: eadem res oſtentum: portentum. monſtrum & prodigium. Nam ipſe ait hęc: quia oſtendunt: portendunt: monſtrant prędicunt oſtenta protenta prodigia & monſtra appellantur. Marcellus autem monſtra dicit eſſe monita deoruꝫ quia Virgilius dicat in tertio Monſtra deum refero. Prodigia uero iras & minas deorum. Idem harpya celeno prodigium canit. Portenta quę aliquid iminere ſignificant Seruio uero placet noſtrum ad pręſens referri. Prodigium autem id quod in longum tempus protrahit ſignificationem. Tertia pars auruſpicinę cõſiſtit in fulminibus & fulgere & tonitru interpretando. Quod autem iſte tres partes ſub aruſpicina reponantur Idem Cicero in libro de diuinatione demonſtrat his uerbis. Sed quoniam de eo tis & de fulgoribus ſatis eſt diſputatum reſtant: ut tota aruſpicina ſit pertractata. Huiuſcemodi igitur eſt aruſpicina: & qui eam tractant cum aruſpices tuꝫ extiſpices nominantur. In ſecunda autem parte eius diuinationis quę artis é auſpicia auguriaque ponuntur. Auſpicia uero ab auibus inſpiciendis.

Annoſa cornix: dum potes aridum
Compone lignum: cras genium mero
Curabis. & porco bimeſtri
Cum famulis operum ſolutis.

Auguria ab auium guſtu uel garritu nomen aſſumere putarunt. Erant autem tria diuinationis genera in auibus. Nam alię uolatu: alię cantu futura prędicabant: & illę quidem prępetes iſtę oſcinę dicebantur. Erat & tertium genus ex illarum guſtatu cum pullis gallinaceis ecauca depromatis eſca porrigebatur ut tripudium ſoliſtimuꝫ inde eſſet pernitieſqꝫ portendebatur ſi eſcam nõ ciperent. Quapropter infoelicem conſlictum a numantinis in Mancinum illatum prędixerunt pulli qui eſcam non coepernnt: ſed ex cauca euolarunt. Docet autem in eodé libro Cicero his uerbis idꝫ eſſe auguriuꝫ & auſpiciuꝫ Quid de auguriis loquar? Tue partes ſunt. Tuum inquit auſpiciorum patrocinium eſſe debet. Quamobrem hi augures auſpicesqꝫ dicebant. Qui idem etiam nomina aiaꝫuerbant. Dicuntur autem omnia uerba quę cum fortuito & ob alia cauſam dicta ſunt nos tamen quoniam noſtro negocio conducant ea tanquam id de quo querimus prędicant accipimus. Cuius rei huiuſcemodi exemplum ſit. Erat creatus conſul aduerſus: Perſem macedonię regem Paulus emilius cui cum domum redeunti filia nomini. Tertia lachymabunda obuiam fieret. Quid é inquit mea Tertia: quod triſtes es. Mi patet inquit: illa mea perſa periit. Erat autem perſa nomen catellę quam puella in delitiis habuit. At Aemilius omen accepit petiturum Perſem: ad uerſus quem bellum eſſet geſturus. Hęc igitur omnia uocantur: quia ore heminis prolata ſunt. Sortium originem huiuemodi narrant. Referunt enim Numerium quendam fuſcum apud pręneſtinos per ſomnum admonitum certo in loco ſylicem perforaſſe perforatoqꝫ ſaxo ſortes in robore inſculptas priſcarum litterarum notis inueniſſe quę habitę in maxima ueneratione fortunę monitu manu pueri miſcebant: atqꝫ educebantur. Illudqꝫ legitur apud antium templum fortunę fuiſſe. in quo ſortes ſua ſponte mouebantur. Reſtat aſtrologia: quę omnium iſtarum formarum quę ab arte ſunt ueriſſima ſit: de qua nihil dico. quia in paucis nulli ex legentibus uſui eſſem Multa audem dicere & anguſtia temporis prohibent & huius generis ſcriptorum minime patitur ratio. Sed ab hac quãuis multum degeneret: geomantia é. Eſt itidem pyromantia: é hydromantia. Harum prima fortuita puncta in puluere ſignat. Altera rem igni perficit. Tertia ex aqua uaticinia colligit. Adduntur his negromãtia: quam iccirco omnes boni abominati ſunt: quia ſine humana cęde non conficiebatur. Additur chiromantia: quę ex manuum lineis prnoſticatur. Sed iam ad noſtri itineris diuerticulum rediturus hoc ſolum addam: perſępe hęc quę deſtructa ſunt a pectis confũdi: ut omen pro monſtro ponatur: & ſortes per oraculo aliud itideꝫ pro alio. Componere. cogere.. Aridum ut ignem facilius concipiat. Genium huic ſacrificabant optimo uino: & lautiſſimis epulis. Ergo quando bene corpus curabant genio indulgere dicebantur. Contra autem quando paruo difficiliqꝫ uictu utebantur: geniuꝫ ſuum defraudare putabant. Quod terentianus ille ſeruus conqueritur. Bimeſtri. quęrit Acron an biennem intelligat quoniam a mẽſibus computetur annus. Sed nõ fugit nos porculos bimeſtres & tenellos & uariis rebus conditos inter ſuaues epulas reponi. Dicitur autem porcus: quia porrecto ricto paſcatur: & terram dum herbarum radices rimatur latius porrigat. Porci effigies inter ſigna militaria ſextum locum obtinebat: quoniam facta deinde pace cęſa porca foedus fieret. Dixerunt etiam porcum troianum: intra quem iam exenteratum & lepores & altilia & cętera huiuſcemodi eſui accõmodata conderent: atqꝫ omnia ſimul decoquerent: quia inde obſonia prędibant: ut olim ex troiano equo multi milites prodiere. Solutis Operum more ſuo: ideſt ab operibus. Hortatur autem: ut diem feſtum agat. Per ligna autem arida hyemale tempus ſignificat: in hęc uoluptuoſa magis expetuntur. Sic Maro. Inuitat genialis hyems curaſque reſoluit.

FAune nympharum fug. Faunos eosdem apud latinos putamus: quos greci panos dicũt. Sed de iis iam enarratum est. Sacrificabatur faunis nonis decembris: eaque faunalia appellabantur. Fertur faunus agrestibus pueris nocere propterea que sacrificio placari ne noceat: ait Acron. Nam deorum alios placabant: ne nocerent Alios orabant: ut prodessent: Hinc Virgilius. Intenui labor est At tenuis non gloria siquem numina leua sinunt. Est autem teste Seruio Fauno in fernus deus. ¶Hinc Virgilius in iis sacris quę sibi latinus filius instituit: ita regem inducit ut dicat. Pellibꝰ incubuit stratis: somnoqꝫ petiuit Multa modis simulacra uidet uolitantia miris: Et uarias audit uoces: fruiturque deorum colloquio atque imis acheronta affatur auernis. Fugientium. fugiunt enim suam petulantiam: uel respexit ad fabulã Panis: in qua fingit insectatꝰ fuisse syringa nympham: quę fugiens miserationem deorum in calamos conuersa est: ex quibus. Pan fistulam composuit. Lenis. mittis sine noxa. Aequus. fauens Pleno anno. deest finito anno. Sodali amico. Nam sine cerere & libero friget uenus. Vetus ara. Ex hoc ostenditur: quod per multos iam annos sacrificium hoc institutum fuerat. Ludit herboso. laudat a beneficio & a presentia numinis. Nam ostendit ita placari: ut non modo non noceat: sed etiam tutetur suum pecus: presertim in nonis decembris in quibus faunalia celebrantur. Pagus quasi dicat uniuersa regio. Inter audaces pro miraculo positum quod tanta sit numinis presentia: ut agni animalia natura timidissimum non sine audacia inter lupos errent: quoniam Faunus illos tutos prestet. Spargit. Et hoc ad miraculum quod in mense decembri. Tibi deest in tutum honorẽ siluę frondescant. Gaudet sententia ẽ quod in faunalibus agricolę saltationem adhibent: ut omnis pars corporis lętitiam exprimat: cum iã annuꝰ labor ad finem perductus sit. Nam eo tempore & fruges omnes & uina cõdita sunt: atque poma collecta: & noua sementis magna ex parte facta est. Vnde non nihil ociari posse uidẽtur. Quapropter & Maro Frigoribus parto agricolę plerumque fruuntur: Mutuaque inter se lęti conuiuia: curant. Inuitauit genialis hyems curasque resoluit. Ter numerus pro numero. Vel ter ut demonstraret saltationem in honorem numinis esse. Nam ut ait Maro numero deus impare gaudet. Inuisã. propter annuum laborem quo se in ea colenda exercuit.

Ad faunnum. Ode. xviii.

DICOLOS.

FAune nympharũm fugientum amatoꝝ
Per meos fines & aprica ruca
Lenis incedas: abeasque paruis
Aequus alumnis
Si tener pleno cadit hædus anno
Larga nec desunt ueneris sodali
Vina craterę: uetus ara mult o
Fumat odore.
Ludit herboso pecus omne campo
Cum tibi nonæ redeunt decembres
Festus in pratis uacat ocioso
Cum boue pagus.
Inter audaces lupus errat agnos
Spargit agrestes tibi silua frondes
Gaudet inuisam pepulisse fossor
Ter pede terram.

Ad telephum. Ode. xviiii

DICOLOS.

QVantum distat ab inacho
Codrus pro patria non timidus mori
Narrat & genus æaci

QVantum distat ab inacho. Iocosũ carmen & hilaritate refertum: quo. Telaphum Murenam grecum poetam a rebus grauioribus ad epulas reuocare nititur illum uituperans hironice tamẽ potius quam serio quod historias nihil ad conuiuia pertinentes scribat. Et certe hironiam sapit locus: cum id quod facete dicitur: seuerissime dictum uideri possit. Quantum. Tu ergo narras historiam scilicet contextus quantum. Codrus non timidus mori pro patria distat ab Inacho uel tempore deest quot anni intercedant inter illos uel distat uirtutibus deest quantum illum superet. sed: ut de historia aliquid delibemus. Regnarunt erectheide apud athenienses a Cecrope generis auctore usque ad Thimoetem ultimum in ea familia regem annos nouem atque uiginti supra quadringentos: Post quos ad Melanthum pyliensem Andropompi filium hac causa regnum translatum est. Prouocauerat Xanthus boetius in singulare certamen Thimoetem quo recusante subiit: illius uicem: Melanthus: uictorqꝫ rediens regnum meruit. Huius codrus filius fuit: Qui dux in bello quod peloponnenses aduersus athenas gerebant cũs audito oracullo illum exercitum superaturum cuius dux esset cęsus habitum seruilem ne forte pro duce agnosceretur inductus & ad hostium uicina tentoria accedens iurgio in se ita illos lacessiuit: ut incognitus interficeretur. Qua cęde impletum est oracullum. Hoc autem ita gestum circa annum mundi quinto ac trigesimo supra quattuor milia.

De hoc Virgilius. Incipe mopse prior si quos aut phillidis ignes aut alconis habes laudes aut iurgia codri. Inachus autem multo uetustior Codro primus rex argiuorum fuit anno mundi quarto atq; quadragesimo supra tria milia ac trecentos: regnauit ānos quinquaginta. Pertenuerauit autem regnum in hac familia secundum Castorem: qui argiuoc tam regio cronicam scripsit ānos. ccc. lxxiiii. Vltimus omnium fuit Sthenelātus Cortophi filius. Sed Inacho successit Phoroneus: qui primus legibus iudiciaq; constituit. Genus caci. De hoc iam dictum e. Pugnata sine origine uerbi ut etiam triumphata. Sacro ad imitationeꝫ Homeri: qui sepe dicit ἕ pἶN : idest sacraꝫ troiaꝫ: uel sacro cuius omnia a diis facta essent. Quo. quęris ergo hęc q̄ nihil profutura sunt. Non autē ea quęris quę nobis sunt usui silicet quo prętio cadum uini chii emamus: quis nobis ignes ad aquam calefaciendam prębeat: & quis domum hospitalem & quota hora melius domuꝫ recipere: ut careamus frigoribus: idest: ut illa tectus possim frigus uitare. Pelignis. hi populi iuxta marsos & uestinos sunt in quarta italię regione. Hinc nasonem nobilissimuꝫ poetam nr. tū dicunt. Ibi ergo credendum e tunc fuisse poetā. Est autem regio propter montes frigida. Temperet aquam. E. hoc intellige cuncta quę aqua dequocuntur. Quo e. nostris hospitibus. Da puer. tanquam iam in conuiuio sit iubet puerum pocula miscere. Ex consuetudine prisca qua solebāt sumere pocula sub alicuius dei aut uiri honore. Ergo in honorem & lune & noctis & Telephi iubet pocula porrigi. Medię nam. usqꝫ in mediam noctem producebant conuiuia. Auguris. Naꝫ augurio pollebat murena. Tribus aut nouem: quasi dicat in fratria pocula omnia moestiora esse. Supra uero ñ lętitiam: sed tumultus & rixas ex ebrietate excitari. Quapropter neque infra gratias quę tres sunt bibendum est neque supra musas : quę nouenarium numerum explent. Quin & Marcus Varro in libro qui ex satyris menippeis inscribitur. Nescis quid uesper uehat refert conuiuarum numerū: neqꝫ minorē q̄ gratior i neqꝫ rursus maiorē q̄ musarū esse oportere. Ergo pocula miscēt tri⁹ aut nouē cyathis cōmodis: idest cōmode & sine dāno miscentur pocula a tribus cyathis usqꝫ ad nouem. Qui nusas amat: nos qui pocte sumus. Bibat. t. t. i. nouem. Totidem enim illę sunt. Attonitus. quasi iam stupescens ex nimio uino. Sed id nō prętermittam aliud esse miscere: aliud propinare. Miscet enim pocula minister: quoniam aquam addit mero: propterea q̄ iam adiuncta aqua mixtum appelatur. Hoc ergo a ministro ei qui dignior ē datur. Hic autem cū acceperit: partē q̄ biberit elegit cui secundo deinde porrigat. Et hinc prior propinare dicitur: quoniam ante ipse bibat: quam alteri porrigat. rr pō enim apud grecos ante significat: & rrī nēō bibo. Minister autem qui pocula discumbentibus prębet pincerna appellatur. Tris prohibet. scilicet nam grętię tres sunt: ut iam dixi. Metuens rixarum. propter ebrietatem.

Et pugnata sacro bella sub ilio
Quo chium precio cadum
Mercemur: quis aquam temperet ignibus
Quo prębente domum & quota
Pelignis caream frigoribus taces
Da lunæ propere nouæ
Da noctis mediæ da puer auguris
Murenæ tribus au nouem
miscentur cyathis pocula cōmodis
Qui musas amat impares
Ternos ter ciathos attonitus patet
Vates tris prohibet supra
Rixarum metuens tangere gratia
Nudis iuncta sororibus
Insanire iuuat: cur berecynthiæ
Cessant flamina tibiæ
Cur pendet tacita fistula cum lyra
Parcentis ego dexteras

Nuda. & hoc quare signatur iam accepisti. Insanire iuuat. modus loquendi est cum modum in aliqua re excedere uelle ostendimus. Nā qui sapiunt ñ excedūt. Sic Virg. insanire libet quoniā tibi pocula ponā. Ergo uult ad pocula ponam. ergo uult ad pocula musicam quoq; addit. Cur. nō iterogat solū : sed arguit: tanquaꝫ festinati sibi omnia tardiora procederent. Berecynthię. uel quia tibię ipsa inuētrix fuerit: uel quia in eius sacri adhiberi solita sit. Flamina quia ex flatu sonitum emittit. Vnde tibias tubas & is similia non pulsare: sed inflare dicimus Virgilius. Inflauit cum pinguis ebur tyrrhenus ad aram Parcentes. scilicet pulsationi. Fistula hęc e cānis: ut plurimum fiebat. Virgilius. Est mihi disparibus septem compacta cicutis Fistula. Ceterum ex uariis metallis etiam fiunt ut sint tanquaꝫ canales omnibus licoribus peruię. nam quę crassiores & fictiles sunt tubulos appellant: ut demonstrat Vitruius. Sparge rosas. festinati sibi festinantem cationem accōmodat. & quę insurentem furorem sapiat. Nam & interrogatio & repetitio & dissolutum qui colores rhetorici tres assunt hanc festinationem ex furenti cupiditate prouenientem ostendunt. Huiusmodi uehementiam & alibi inuenies & presertim apud uirgilianam Didonem cum ab eūte iam Aenea sic secū queritur cuius initium ē. Pro iuppiter ibit hic ait & uestris illuserit aduena regnis. Hoc enim eloquētis simul & sapiētis scriptoris ē: ut ñ modo condecētes sētētias: sed genus quoque dicēdi naturę rei de qua agitur conueniēs accōmodet. Sparge rosas. Tertium genus uoluptatis a floribus prouenięs. Audiat lycus. Et hoc quartum. Nam uoluptuosum ē hominibus i nos ex iuidia exasperatis aliquid prouenire: propter quod iuidia rumpātur. Vnde

illud, Rumpantur ut illa codro. Dementem ideſt furibundum: & qualem ex nimia libidine homines edunt. Et uicina qui forte lyci amica eſſent. Non habilis ideſt quam ipſe pro arbitrio ſuo tractare non poſſit. Nam habilem rem dicimus ab habendo: quam pro arbitrio noſtro: ut uolumus: habemus & tractamus Virgilius. Habilemque humeris ſuſpenderat arcum ideſt aptum ſexui: & quem uires ſuę tractare poſſet ergo non habilis ideſt difficilis: & quę nō eſſet illi morigera nam puella ſenem contemnebat. Spiſſa ordo ſit: cloe tempeſtiua petit te nitidum ſpiſſa coma & ſimilem puro ueſpero. Tempeſtiua quę tibi cum tempus poſtulat: ſemper aſſit: ergo facilis morigeraque eſt. Vt ponatur uicinę lyci: quę eſt non habilis: Nam tempeſtiua res: quę ſuo tempore fit. Vel tempeſtiua quaſi tibi in ętate conueniens: ut contra dicemus non habilis lyco ideſt ętate diſcrepans. Spiſſa: quod eſt adoleſcentię: nam ingraueſcente etate non ſunt denſi capilli: quia caloris defectu calueſcimus: Sed & ſupra etiam Telephum laudauit. Puro, qui non ſine nubibus obfuſcatus. Lentus, uel flexibilis & qui per omnes uenas ſe inſinuet: Vel eſt ſimile illi uirgilião. Eſt mollis flamma medullas. Vnde ſequitur torret. Vel lentus quaſi diuturnus: nam quę lente procedunt: diu procedunt.

Odi ſparge roſas: audiat inuidus
Dementem ſtrepitum lycus
Et uicina ſeni non habilis lyeo
Spiſſa te nitidum coma
Puro te ſimilem thelephe ueſperō
Tempeſtiua petit cloe
Me lentus gliceræ torret amor meæ:
Ad pyrrhum ne nearchum ſollicitet.

ODE. XX.

NOn uides quanto moues periclō
Pyrrhe getulæ catulos leenæ
Dura poſt paulum fugies inaudax
Prælia raptor:
Cum per obſtantes iuuenum cateruas
Ibit in ſignem repetens nearchum
Grande certamen tibi præda cedat
Maior an illi
Interim dum tu celeris ſagittas
Promis: hec dentes acuit timendos
Arbiter pugnae poſuiſſe nudo
Sub pede palmam
Fertur: & leni recreare uento
Sparſum odoratis humerum capillis
Qualis aut nireus fuit: aut aquoſa

NOn uides quanto Moncas pericło. Oſtendit Pyrrho non ſibi facilius eſſe Nearchum ab mulicre illum amante abducere quam a lęena catulos. Nam quod allegorice. Pyrhum epyrotarum regem moueat ne a lęena ideſt ab urbe romana ſuos ciues eripiat non multum quadrare uidetur: ut per allegoricam tam uetuſtam hiſtoriam pōat. Nęc rurſus placet: quod ad res geſtas. Marcus Antonii referatur Moucas, ideſt amouere tentes. Catulos lęenę. Nearchum quem amica mulier non minori ferocitate ſibi tuetur: quam lęena ſuos tueatur catulos, quę parabit tibi prelia: quę tu inaudax raptor: ideſt a miſſa omni audacia: quam raptor habebas fugies. Cum ipſa ruet per cateruas iuuenum, Ergo quia nullus reſiſtet: quomodo tu ſolus repugnabis: cum multi non poterunt & tamen manet in tranſlatione uenationis. Grande cer nam, non agitur de re parua utri cedat ipſa pręda. Interim ſuauiſſima eſt alegoria: & manet in tranſlatione. Nam oſtendit quod ante quam in certamen deſcendatut: uterque ſua inſtruit arma. Arbiter oſtendit exemplo Paridis neminem poſſe amori repugnare: cum ille contempta Iunone & pallade ſub pede nudo poſuerit palmam quaſi dicat uictoriā inter tres deas quę meliori adiudicari debebat uictus amore & libidine poſuerit ſub pede nudo ideſt ſubiecerit Veneri: ut ſit ſententia quod uictus Veneri ſuccubuerit: & dixit ſub pede: quia plantę pedum pro uenerea libidine ponuntur. Nam plantę ſemper terram tangunt: & in uenere nihil apparet niſi terreſtre & curruptibile: & dixit nudo, quia nulla uirtute munita eſt libido. Quapropter tantum ualet hominibus amor: ut Paris electus arbiter inter tres deas: contempta palladis ſapientia & Iunonis regnis: uictoriam Veneri adiudicauerit. Ergo non ſperet Pyrrhus poſſe auellere Nearchum ab amore. Recreare, repete uerbum: ut ſit & fertur etiā paris recreare humerum ſuum ſparſum quaſi repleti capillis odoratis: quia eſſēt unguēto illiti. Hoc cum dicit, indicat illū ex libidine in omnē mulicbrē eflominatūq; luxū incidiſſe. Nireus, nō hic Nęreus

deus marinus é:sed Nireus Charopi regis symę & aglaię filius:quem homerus in catalogo,describit pulcherrimum omnium,qui ad troiam uenerunt grecorum e cepto achille.Carmina Homeri sunt. νῖ ρυσ ἄγλαϊηδ ἅρητο τοτἄνακτοσ.νἵρευσ δοκἄλιστοσ ἀνἠρὑπολἵον ἦλθεν τῶν ἄλλων ἀναώων μεταὶὺ μόνα φθἰλεἵωνά Propertius etiam. Nirea non facies:nō uis exemit achillem. Aut raptus ideſt aur ganimedes:quem Iuppiter in aquilam conuersus ab ida monte phrygię ad cęlum rapuit:sed huius fabula iam narrata é. Aquosa. quę fontibus fluuiisq; abundat.

Raptus ab ida.

AD AMPHORAM ODE.XXI

O Nata mecum cōsule manlio
Seu tu querulas siue geris iocos
Seu rixam & ultimos amores
Seu facilem pia testa somnum
Quocunq; lectum nomine massicum
Seruas moueri digna hono die
Descendas coruino iubente
Promere languidiora nina
Non ille quanquam socraticis madet
Sermonibus te negliget horridus
Narratur & pisci catonis
Sæpe mero caluisse uirtus
Tu lene tormentum ingenio amoues
Plerunq; duro tu sapientium
Curas & arcanum iocoso

O Nata mecum Consule manlio. Promit amphoram uetusti uini ex ucteratorio sic enim cellam appellabant: in qua ab multos annos duraturum condebant: Promit ergo amphoram qua coruinum in cōuiuio lętius accipiat. Qui quāuis philosophus sit: nō abhorret a poculis:exemplo Catonis qui & ipse summa grauitate admirandus uir ad multam nocte conuiuia pitissando & sorbilando uinum produce bat. Non quod bibax esset homo. Sed cupiebat sermōe familiari aliquid de animi tristi scueritate minuere uino quidem modico:sed quoniam tenuissime sorbilando potabat ad plures horas durabat. Vnde & omnis tristitia exhilarabatur:& temperantię fines nō excedebat. O nata mecum: ideſt cuius uinum conditum é Cocta & manlio torquato consulibus:quo anno ego natus sum:ut in eius queq; uita appareat. Seu tu querelas. enumerat quecunq; é uino prouenire solent. Nam aut queruli aut sacci uino madefacti redduntur. Sin autem plusculum etiam ingurgitarint aut in amores labuntur: aut in rixam insurgunt;aut denique somno grauātur. Insanos:qui homines insanos reddunt.

Massicum,uinum optimum ut supra Nec ueteris pocula massici. Quocunque nomine: ideſt qubiuscunque consulibus:quasi dicat si nō Torquato consule alio quocunque consule uel quocunque enim in cuiuscunqȩ honorem lectum sit promatur nunc in honorem coruini,uel quocunque nomine ex dictis: ideſt siue nomine querelę siue loci siue rixę. Languidiora: propter uetustatem. Quāquam socraticis madet.quamuis seuerissima Socratis disciplina imbutus sit tamen.non te negliget. Te negliget horridus:ideſt non erit ita horridus: ut negligat. Prisca catonis:ideſt uirtus catonis:quę talis fuit:qualis olim in priscis hominibus esse consueuit: Descende promere: ideſt descende ut promas. Narratur. probat exemplo catonis.& dixit narratur:quia illum non uiderat:sed ab iis qui uiderant acceperat. Puer enim erat pocra:cum apud uticam ille se Interemit. Caluisse.non enim ex temulentia sepeliebatur in eo uirtus:sed ex uino parce & paulatim sumpto incalescebat:& uires acquirebat. Lene tormentum ingenio duro. Vel intelligit quod ipsum uinum etiam ingenia duriora inducat in amorem:quod est tormentum lene.ideſt uoluptuosum.uel quod uinum ueluti tormentum sit: quo etiam ingenia duriora:ideſt tenaciora arcana pandant: & é lene: quoniam per lętitiam non per dolorem elicit arcana. Curas. grauiores cogitationes. Nam perturbationes in sapientem cadere non possunt. Quod autem dicit retegis curas & arcanum iunxit poetice duas res uni uerbo: quę non conueniunt. Recte enim dicitur retegis arcanum:sed non retegis curas. Ergo subaudi mitigas curas. & retegis arcanum. Sic Virgilius Discę puer uirtutem ex me & tolerare labores:fortunam ex aliis. Nam uirtus quidem discitur:fortuna non discitur:sed optatur. ergo optata subintelligendum est: uel legamus per endiadim curas & arcanum:ideſt curas arcanas ut Virgilius. Molemq; & montes isuper altos.i.montuosam molem. Lyco.unum é ex noibus bacchi:de qbus Ouid. Thuraq; dat baccumq; uocat bromiumq; lyeum. Ignigenāq; satūq; iterū solūq; bimatrē Addit his Hyseusq; indomitusq; thyoneus:Et cū leneo genialis cōsitor uuę.Nictelius q; eleusq; pares & iacchus & euan.Ergo lyco,i.bacco:qa hominis a curis libęret:nā λῦσι y soluere significat. Iocoso. Facęto & hilari ab effectu

Nam cum uino exilarati loquatiores reddamur: nihil reticere possumus. Spem reducis. Nam cum ex uino spūs lucidiores splendioresque sint: relaxant animos a curis. Ait enim Auicenna uinum modice sumptum spiritum reddit copiosum substantię lumini & splendoris. Vnde lętitia spes quę sublato metu prouenit. Cornua audaciam & confidentiam. Psuperi: qui propter depressam fortunam nec mutire quidem audet: hinc Iuuenalis. Plurima sunt quę nō audent homines per tua sa dicere lena. Sed post uinum sumptum neque timet iratos apices regum ideſt reges in excelso loco positos: qui irati magis timeri debent: quoniam potentissimi sunt Ordo est. Tu addis cornua pauperi non timenti post te ideſt postquam te sumpserit neque iratos apices regum: neque arma militis. Te liber compone uerba liber uiuę lucernę producent te: a phœbus rediens fugat astra: si lęta uenus aderit: & si aderunt gratię segnes soluere nodum. Viuę ardentes: nam extinctas dicimus cum non ardent. Producent te. ideſt producent conuiuium in quo tua pocula bibuntur. Dum phoe. f. a. Dū redit dies: ergo per totam noctem. Segnes solue re ideſt quę non soluunt nam inter se connexę sūt gratię: quia a gratia: gratia pendet.

Consilium retegit lyeo
Tu spem reducis mentibus anxiis
Viresque & addis cornua pauperi
Post te nec iratos trementi
Regum apices neque arma militum
Te liber: & si læta aderit uenus
Segnesque nodum soluere gratiæ
Viuæque producent lucernæ
Dum rediens fugat astra phœbus:

Dianæ laudes. Ode. DICOLOS. XXII

QOntium custos. Refert dianę uarias potestates: & annua illi sacra pollicetur. Mōtium siluarum: & quia uenatrix tingitur & quia uim habet uegetandi luna: unde merito siluarum & herbarum custos dicetur. Virgo hęc in cęlo luna: in terris diana: apud inferos. Proserpina appellatur: dicitur ergo tergemina. Item hecate propter centum ideſt multiplices potestates. Virgili. Tergeminam hecatē tria uirginis ora dianę. Preest & uiis quę quia steriles sunt iccirco ipsa dea uirgo fingitur. Que Labor. u p. Preest parturientibus: & appellatur iuno lucina ideſt quę iuuet ad ueniendum in lucem. Nec refert ut nomina deārum confundantur. Nam presca religio omnes deos ad solem omnesque deas ad lunam referebat: ut aperte demonstrat. Macrobius. Hinc maro solō lunamque uocaturus dixit. Vos o clarissima mundi liber & alma ceres. Bacchum Cereremque pro sole & luna ponens. Preesse infantibus: quia illis dum in matris utero sunt plus est uegetatiuę potētię quę a luna est quam sensitiuę quę est a sole.

QOntium custos nemorumque uirgo
Quæ laborantes utero puellas
Ter uocata audis: adimisque læto
Diua triformis
Imminens uillæ tua pinus esto
Quam per exactos ego lætus annos
Verris obliquum meditantis ictum
Sanguine donem.

Ad phillidem. Ode TRICOLOS. XXIII.

Adimis. Lęto: quia prestas: ut incolumes pariant. Triformis quia & cęlestis & terrena & inferna es ergo tergemina. Est tua qa illā tibi sacraui: & tibi uerrō tibi sacrificabo. p omnes ānos meos. Exactos finitos ideſt usque ad ultimos annos: sic Virgilius Exactis mensibus errant. Verris nam si eadem Diana est & ceres conueniens est uictima uerres: quia hoc animal noxium frugibus est. Verris: qui scrofas salit. Qui uero castratus est maialis appellatur. Obliquum: qui cum ex rictu emineant illi dentes quę fulmina appellant ex obliquo ferit.

QAelo supinas si tuleris manus
Nascente luna rustica phylire
Si thure placaris: & horna
Fruge lares auidaque porca
Nec pestilentem sentiet africum
Fœcunda uitis nec sterilem seges
Rubiginem aut dulces alumni
Pomifero graue tempus anno
Nam quæ niuali pascitur algido

QAelo Supinas si tuleris manus. Promittit rustice mulieri omnia ruri sibi incolumia fore modo diis supplicet. Et manus tulerit supinas ad nascentem lunam. Supinas Nam ita manus tendunt qui supplices sunt Virgilius. Tendoque supinas ad cęlum cum uoce manus. Nascente lu. Nam in nouilunio sacrificare consuerant lunę rustici quoniam plantarum mater est. Horna ideſt huius anni. Auida inexplebile. Africum. p. quo uites sterilescūt. Africus occidu: est uentus: qui opponit̄ uulturno & grœce Λίψ dicit: & generat pluuias nimias & grādines: unde fit̄ rages segetibus: q̄ dicit̄ calamitas quasi cadamitas: qa calami cadant. Rubiginē carbu uculū: quo spica in nigredinē: uertit̄: & omne granū corrūpitur. Varro tamē dicit rubiginē ꝓprie appellari uitiū obscenę libidinis. de hac Vir. Vt mala culmos esset rubigo nec alumni patiētur grauę tēpus ideſt molestu & noxiū. Anno. Pomifero

ideſt illi anni parti quę fert poma: is autem autumnus ẽ. Et recte dixit alumni, quia pueri uchemẽter pomis delectant. Nam quę. iccirco dixit thure & fruge & porca pro annua fertilitate ſacrificandum: quia hoſtia maior: ut eſt uitulus & taurus quę creſcit in algido monte de quo dictum ẽ: inter quercus & ilices: ideſt in locis ſilueſtris: aut etiam quę creſcit in herbis albanis: ideſt in paſcuis albani montis non ẽ ſacrificanda a te in ſacrificio priuato: ſed a pontifice maximo a ſacrificio publico. Deuota: ex uoto promiſſa. Secures, quia maiores hoſtię ſecuri ſcriebantur. Te nihil attinet tentare. Non opus ẽ: ut tentes: ideſt places paruos deos ſcilicet lares. Multa cede bidentium: ideſt mactando multas bidentes: ideſt multa animalia. Bidentes nõnulli crediderunt eſſe eas oues quę duos tantũ dentes haberent quod monſtrum uidetur. Alii putant dictas bidentes quod duos dentes cęteris eminentiores habeant: quod circa bimatum cucnit. In libris autem pontificalibus legitur dici bidẽtes quaſi biẽtes interpoſita, d. littera euphonię cauſa: ut dicimus redire pro reire & redarguere pro reargere. Publius autem Nigidius omnes hoſtias bimas ſcribit bidentes dici. Vnde Pomponius atellanarum poeta inquit. Mars tibi nouco facturum ſi unquam rediero bidente uerre. Nigidius tamen qui ius pontificium ignorauit: dixit bidentes eſſe hoſtias: quę per ętatem duos dẽtes altiores habent per quos ex minore in maiorem tranſcendiſſe ętatem conſtat. Ordo autem erit, Te coronantem paruos deos marinus rore & fragili myrto nihil attinet tentare ipſos deos multa cędę bidentium.

Deuota quærens inter & ilices
Aut creſcit albanus in herbis
Victima Pontificum ſecures
Ceruice tinget: te nihil attinet
Tentare multa cede bidentium
paruos coronantem marino
Rore deos fragiliq; myrto
Inmunis aram ſi tetigit manus
Non ſumptuoſa blandior hoſtia
Mollibit auerſos penates
Farre pio: & ſaliente mica:

Diuitibus etiam moriendum eſt:
Ode: DICOLOS. XXIIII.

INtactis opulentior
Theſauris arabum & diuitis indiæ
Clementis licet occupes
Tyrrhenum omne tuis, & mare ponticum
Si figit adamantinos
Summis uerticibus dira neceſſitas
Clauos: non animum metu
Non mortis laqueis expedies caput

Rore marino. ros marinus latine: grece libanotis dicitur. Immunis, uel immunis ſcelerum: ut ait Acron. Vel ſimpliciter immunis: ideſt nulla ferens munera ut oſtendat non muneribus: ſ3 ſincera mẽte deos placari. Tetigit, quia ſacrificantes aram tangebant. Virgilius. Talibus orabat dictis araſq; tenebat, & in duodecimo, Audiat hęc genitor qui foedera fulmine ſancit. Tango aras medios ignes & numina teſtor. Non Blandior ſumptuoſa hoſtia: quę nõ erit magis blanda cum hoſtia: quę ſit ſine hoſtia. Farre pio & mica ſalis: ideſt mole: ſalſa fiebat ex ſale horno & fruge horna. Proprie autem micę ſunt fruſtula: quę tractantibus nobis aliquam rem inde emicant. Ergo minutia rerũ micas dicimus. Saliente, quod ꝓprium ẽ ſalis: nam ſalire epulas ẽ ſale condire. Aliqui dicunt ſaliente ſaltante: quia igni tactus ſal ſaltat. Salire ergo e ſale condire. Eſt etiã ſaltare: Sed in pecore dicimus ſalire: quando mas cum foemina coit: nam ſaliendo aſcendunt. Vnde ſalaces luxurioſos dicimus.

INtactis opulentior. Animaduerterat poeta nullã perniciem hominibus capitaliorem eſſe: quam auaritiã. Quapropter uariis rationibus hactenus illam e mentibus humanis euellere tentauit. Nunc autem maxime ex eo a uita amouendam eſſe probat: quia neque fata neque mortem fugant diuitię. Cenſet igitur abigendam omnem cupiditatem: ne uitiis quę ab illa ſunt coinquinemur. Cum illi qui cum uirtute degunt: & in uita magno in honore habeantur: & poſt mortem celebre & immortale de ſe nomen relinquant. Intactis, integris. Et ẽ ordo Licet tu opulentior theſauris intactis arabum aut indię occupes mare tyrrhenum & punicum tuis cementis: ideſt tuis ędificiis: tamen tu non expedies animum tuum metu mortis: neque expedies caput a laqueis ideſt neque fugies metum mortis: neque ipſam mortem: ſi dira neceſſitas: ideſt mors quę dira in omnes ẽ & incuitabilis, figit clauos adamantinos ſummis uerticibus. Arabum, quia propter copiam aromatum quę in omnes orbis partes inde exportantur undique ingentes pecunias coaceruant. Indię, hęc fertilitate agrorum prę terea auro argentoque unionibus qui ex mari ſunt & multis prętioſiſſimiſque lapillis reliquas regiones ſuperat.

Tyrrhenum mare, per hyperbolem exprimit inſanas ſtructiones illius ſeculi & moles in mari iactas. Nam. L. Luculli multas egręgiaſque uirtutes pauci imitati ſunt. Profuſas autem ędificationes multi: de quibus paulo ſupradictum ẽ. Punicum, quod continuat cum tyrrheno. Caput laqris. Nam mors oĩs illaqueat nęc poteſt qſquam ab

illius laqueis caput dissoluere. Figit clauos adamantinos idest infrangibiles: ut est adamas. Summis Verticibus idest summis & in excelso gradu constitutis uiris. Sit igitur quod neque diuitiæ neque opes possunt a nobis arcere mortem. Scythæ nam in scythia populi sunt quos scythas nomadas idest pastores appellant. Qui armenta sequentes familiam omnem & supellectilia plaustris imponunt: & sine certis sedibus semper uagi noua pascua secuntur. Iugera Immetata, quia cum omnia habeant communia non sunt terminis neque limitibus distincte terę. Ergo ferūt liberas fruges quia nullius propriæ sunt. Annua nam tantum serunt quantum ad annum sufficiat. Defunctum

Campestres melius scythæ
Quorum plaustra uagas rite trahunt domus
Viuunt & rigidi getæ
Immetata quibus iugera liberas
Fruges & cereres ferunt
Nec cultura placet longior annua
Defunctumque laboribus
Aequali recreat sorte uicarius
Illic matre carentibus
Priuignis mulier temperat innocens
Nec dotata regit uirum
Coniunx nec nitido fidit adūltero
Dos est magna parentum
Virtus: & metuens alterius uiri
Certo fœdere castitas
Et peccare nefas: aut pretium est mŏri
O quisquis uolet impias
Cedes & rabiem tollere ciuicam
Si quæret pater urbium
Subscribi statuis indomitam audeat
Refrenare licentiam
Clarus post genitis quatenus heu nefas
Virtutem incolumen odimus
Sublatam ex oculis quærimus inuidi
Quid tristes querimoniæ
Si non supplicio culpa reciditur?
Quid leges sine moribus
Vanæ proficiunt? si neque feruidis

Sententia est cum alius hoc anno terram colurrit: ut tibi & sibi alimenta essent: tu uicissimi succedis & terram collis daturus & sibi quod sat est. Defunctum laboribus qui labores finiuit: ut non sit plus laborandum. Nam uicarius est qui alteri suas uices gesturus succedit. Aequali sorte quia & ipse annuum laborem explet. Illic matre. pr. Nouerca enim non sęuit inpriuignos. Quod contra suis temporibus uituperat Maro. hippomanes: qd sępe malę legere nouercę. Miscuerunt quę herbas & non innoxia uerba & Iuuenal. Hyppomanes carmenque loquar coctumque uenenū: preuignoque datum. Priuignum autem dixerunt: quia prię quam secundę nuptię ueniant: genitus sit. Prienim antiquitus Pompeius affirmat: pro prędixerunt. Temperat. abstinet ab iniuria. significat etiam gubernare: sed tunc acturo iungitur. Nec dotata. Non sunt tibi mulieres cum magis dotibus quibus fretę maritis imperent. Plautus Deté accepi libertatem uendidi. Regit Virum: quia non uiuit uir uxoris nutu. Nec Nitido. f. a. Ostendit audaciam earum mulierum: quę fretę adultero nihil reuerentur. Nitido. splendido. Certo Fœdere, nam fœdus est in coniungio: ut alter alteri fidem seruet. Pretium. Et pro poena capitur: sic Terent. Pretium ob stultitiam fero. O Quisquis. Alloquitur principes ciuitatis & admonet posse tolli omne uitium si coherceatur licentia. Pater urbium. Nam qui bene de repub. meriti sunt illis statuę decernuntur cum titulis: in quibus ipsi patres patriæ appellentur: ut Camillo contigit &. Ciceroni. Nam ii non propter adulationem: ut imperatores: sed propter eorum merita non a populo in seruitutem redacto: sed ab eo populo quem ipsi a seruitute tutos reddiderant patres patriæ sunt appellati: unde. Iuuenalis. Roma patrem patriæ ciceronem libera dixit. Subscribi, quasi hypogramma ponere. Clarus scilicet fama & gloria nominis. Post Genitis posteris. Quatenus. Vitium est omnium sęculorum: ut uiuentium uirtuti inuideamus: post mortem autem in honorem habeamus. Ergo quatenus idest quousque odimus nos uirtutem incolumen idest uirtutem uiuentiū hominum: quasi dicat semper odium⁹. Heu nefas. Per interpositionem dictum est: ut exprimatur dolor. Odimus ergo uirtutem in uiuentibus. Deinde cum est sublatae oculis. i. cū defunctus est hō: in quo uirtus erat tūc illā q̄rimus. i. desideramus. Posuit. n. subsequēs p antecedēti nā desideriū ingressionē antecedit. Quid tristes. q. Hęc. n. in ciuitatib⁹ cōsuetudo: ut oēs uitā turpē doleam⁹: pauci corrigere tętet. Ergo nihil ualēt tristes & seuerę q̄relę: si culpa nō punit. Quid leges nihil ualēt leges. Sine Moribus. in. si deducūtur i cōsuetudinē. Vanę. i. q̄ uanę sūt si sint sine moribus. Quid ergo prosūt leges: nisi mercatorū auaritiā cohibeāt: nihil pfecto: Leges. n. inuētę sūt: ut aut recta iubeāt: aut a prauis coherceant. Sin eg3 fę. i. c. si neg3 mūdi pa

inclusa caloribus: ut sunt loca torridę zonę subiecta nec latus finitimum borcę. i. plaga septętrionalis. Niues duratę. i. glacie astrictę. Abigunt. Arcent quin illas adeat. Immo ē tanta habendi cupiditas ut ingenium acuant: & inueniant per caliditatem artem: qua nauigando tępestates superent. Hoc autem ē quia tale opprobriū paupertatem putāt ut omnia pati uelint modo illam fugiant Eandem sententiam alibi pronuntiauit. Impiger extremos currit mercator ad indos per mare pauperiem fugiens per saxa per ignes. Ergo parati sunt omnia pati: ut paupertatem fugiant. Virtutis autem uiam deserunt. Arduę. quia sublimis ē uirtus: uel arduę difficilis. Nam aspera primo & pene inuia & sudoris continui & laboris plena ē uia: quę ad uirtutem ducit. Vel nos posīq̄ moribus impedimento sunt diuitię uel illas trasferamus ad capitolium iouis templum exornandum. Quo. i. quod capitolium uocat clamor: quasi dicat plausus qui exhibetur bus triumphanti. Fauentium quasi plaudentiū Ergo hunc potissimum locum nostris diuitiis ornemus: ad quē tāt⁹ concursus ē: quasi dicat ut si religionis causa id non facimus. faciamus causa glorię. Vel in mare. q. d. tantorum malorum causa sunt diuitię: ut etiam non sit inutile eas abiicere. Vel mittamus in mare proximum: scilicet tyrenū g. &. l. & au. m. cum sit materies tanti mali. Si bene pęnitet. idest si uera ē nostra pęnitentia. Eradenda. penitus euellenda. Elementa. principia in quacunq; re elemēta dicimus. Tenerę molles & effoeminatę. Vel tenere propter iuuentutę; pro tempore recto informari possunt. Hęrere. nam qui hęret etiam si excutiatur: non cadit. Rudis. quia se non exercuit. Dolet igitur q̄ puerilis ętas uel troco lude mutili ludat. Vel q̄ pernitiosius ē alea: quę legibus uetatur. Ergo quia non cohibetur licentia aut uanitati. studet: aut rebus pernitiosis. Equitare autem: ut uenari. quę studia & animi & corporis uires augent non uolunt. Trocho instrumento ē orbiculatum in acutum desinens: quod hēnis uerberatum assiduo uoluitur. Estq̄ gręcum uerbum τρόχω τοῦ & rotum significat & reuolutionem. Hunc latini turbinem appellant. Virgilius. Ceu quōdam torto uolitans sub uerbere turbo. Quem pueri magno in gyro uacua atria circum intent. Ludo exercent illi actus habena Curuatis fertur spatiis stupet inscia turba: Impubesq̄ manus minata uolubile buxum. Dant animos plagę. Cum periura patris fides. sententia ē pater per summam perfidiam pecuniam querit: quam filius ludendo perdat Periura fides: idest perfidia quę ē quando fides periurio fallitur. Consortem socium. Et socium & societates in mercatura dicimus: ut in multis locis apparet apud Ciceronem: & pręsertim in cationę pro. P. Quintio. Consortem. sortem & caput dicitur prima pecunia: quę confertur in societatem ut inde lucrum fiat: quod nostri societatis corpus appellant. Ergo consortem. i. qui tantundem sortis attulerat ad societatem: quantum ipse: & tamen non tantum lucri socio ascribit quantum sibi. sic ergo puto intelligi consortem: sed dicimus etiam consortem qui eiusdē sit sortis & conditionis & fortunę. Vir. Et me consortē nati concede sepulchro fallit igit̄ sociū quod scelestissimū putatur. Cicero. pro. Sex. Roscio. Recte igitur maiores nostri cum q̄ socium fefellisset in bonorū uirorū nūero hūdū nullo mō putauerūt. uidet autem sentire poeta q̄ parentum

Pars inclusa coloribus
Mundi nec boreæ finitimum latus
Duratæq; solo niues
Mercatorem bigunt: horrida callida
Vincunt æquora nautæ
Magnum pauperies opprobrium iubet
Quid uis & facere & pati
Virtutisq; uiam deserit arduæ
Vel nos in capitolium
Quo clamor uocat: & turba fauentium
Vel nos in mare proximum
Gemmas & lapides aurum & monile
Summi materiem mali
Mittamus sæculum si bene pœnitet
Eradenda cupidinis
Praui sunt elementa & tenere nimis
Mentes asperioribus
Formandæ studiis; nescit equo rudis
Hærere ingenuus puer
Venari timet ludere doctior
Seu græco iubeas trocho
Seu malis uetita legibus alea
Cum periura patris fides
Consortem socium fallit & hospites
Indignoq; pecuniam
Hæredi propter; scilicet improbe
Crescunt diuitiæ tamen
Curtæ nescio quid semper abest rei

Liberum inuocat laudes cæsaris dicturus.

Ode. xxv. DICOLOS.

scelera causa sunt:ut malo exemplo filii peccant Iuuenal.Sic natura iubet uelocius & citius nos Corumpunt uitiorũ exempla domestica magnis cum subeunt animos auctoribus. Nospitem de quo alio loco dictum est. Indigno hęredi. Filio qui propter scelera indignus est illa pecunia. Vituperat ergo auarum primo quod quęstus gratia tolleret omnes labores:atq; pericula. Deindeq; perstultitiam putet summum malum esse paupertatem. Tertio in loco q̃ quęrat per omne nefas & sceles. Additur quarto q̃ sit malo exemplo tenerę ętati filiorum. Additur & quinto q̃ diuitias pariat hęredi indigno postremo quod etiam post multas opes partes adhuc cupiditates sua non expleuerit.

QVo me bacche rapis tui
Plenũq; q̃ nemora:aut quos agor i specus
Velox mente noua? quibus
Antris egregii cæsaris audiar
Aeternum meditans decus
Stellis inferere & con ilio iouis
Dicam insigne recens adhuc
Indictum ore alio non secus in iugis
Eosomnis stuoet euchyas
Hebrum prospicies & niue candidam
Thrachen ac pede barbaro
Lustratam rhodopen:ut mihi deuio
Ripas & uacuum nemus
Mirari libet,o naidum potens
Baccharumque ualentium

Quo me bacche rapis. Quia desperat humana mẽte posse laudes. Cęsaris dicere:cupit furore dei rapi:& cum uehementer cupiat: iam se rapi putat. Admirabũd⁹ ergo dicit. Qui me bacche rapis & triplici:ut alio loco demonstratum est:colore uehementiã e primit Repetitione. Dissoluto & interrogatione. Plenum tui parcitum tuo furore: quo poetę altius insurgere possunt & grandiora efferre. Nam q̃ uatib⁹ pręsit Lucanus demonstrat. Nec si te pectore uates accipiã cyrea uelim secreta mouentem solicitare deum: bacchũque auertere nysa. Specus hoc nomen & neutrum inuenitur hoc specus Vir. Hic specus horrendum & sęui spiracula ditis. Ennius aũt in foeminini no posuit:ut ait priscianus dicitur etiã spelunca & speleum. Vir. ipse inter siluas inter spelea feratum

Dixit aũt in quos specus:cum se furore plenũ sentire:quia ex antris prouenire solẽbãt ab aliquo deo immissi furores: ut uidemus in sybilla & i pythia Apollinis sacerdotes. Nemora quę & bacchi sacris & poetis apta sunt. Velox ad ingenium allegoria est. Noua mente ideſt insoluta ergo plusquã humana. In quibus antris audiar. Vt in illis diuinũme nomen afflet quo possim inserere stellis ideſt consecrare cęlo. Decus cęsaris ideſt ipsum cęsarem: cui erit summum decus:quasi annuat illum in signum aliquod cęleste conuersum iri Sic enim & Vir. spatium librę occupaturũ scribit:ut sit inter scorpium & uirginem:ut a scorpio martis domicilio disciplina rei militaris a uirgine quę mercurii est scientia atq; eloquentia prouentura sit. Ait enim Anne nouum tardis sydus te mensibus addas Qua locus erigonem inter chelasq; sequentes. Panditur ipse tibi iam bracchia contrahit ardens Scorpius & cęli iusta plus parte reliquit. Egregii quasi qui unicus inter mortales sit. Consilio io. Hoc aũt consilium ideſt concilium deorum cętum intelligit nam omnes ioui assistunt Vir. Panditur interea domus omnipotentis olympi. Conciliumq; uocat diuum pater atq; hominum rex. Fingunt enim poete iouis regiam in medio cęlo esse. & maiores deos propinquas illi sedes habere. Minores longius abesse Qui. Hac iter est superis ad magni tecta tonantis. Regalemq; domum dextra leua q̃ deorum Atria nobilium ualuis celebrantur apertis. Plebs habitat diuersa locis. Dicam cassam:ut poeta Virgilius Dicite quandoquidem molli consedimus herba. Insigne recens quasi insolitum quod declarat addens adhuc indictum. Ore alio pollicetur se carmen in henorem Augusti formaturum:quod hactenus dictum non sit:quia carmen lyricum nemo e latinis adhuc tentarat. Ipse in epistolis. Hunc ego non alio dictum prius ore latinis Vulgaui fidicẽ Neque arroganter hęc scribit. Nam iam demonstrauit non suis uiribus hoc euenturum:sed affatu numinis Vel ostendit id Cęsar feciſſe:quod nondum quisquam feciſſet:propterea que a nemine dictum. Nonsecu. Non magis delectatur Euchyas ideſt bacchi sacerdos ab ipso Euchyo ideſt baccho denominata prospicere hebrum & rhodopen:quam ego uidere ripas & nemora. Eosomnis uigilans:nocturno enim tempore celebrabant hęc sacra. Hebrum. hic in thracia fluuius est cuius in hostio Polydori tumulus:& non procul inde Apollinis templum est. Candidam niue. Nam regio septemtrionalis est & frigida. Rede barbaro. Nam ipsi thraces barbari sunt qui. Orpheo canente orgya baccho celebrabant. Lustratam circundatam a bacchantibus:uel purgatam sacris bacchi. Vacuum desertum ergo poetis aptum. Rhodopen. mouens thracię sic a puella pulcherrima denominatus. O Naiadum.p. Nam baccho & musę & nymphe dantur. Valentium euertere pro. fr. Nam parcitę numine bacchi supra humanas uires possũt. Tacitęque etiam exphysica ratione ostendit uino uires augeri Fraxinus autem arbor est:que montibus gaudet. Virgilius. Fraxinus in siluis pulcherrima pinus in hortis. Arbor celebratissima est ab Homero in hasta Achillis. Huius succus adpotum expressus contra serpentes ualet. Arborem ipsam ita refugiunt:ut ne umbram quidem attingant. Expattum se Plinius affirmat:si necessitas sit:se pentem in ignem potius quam in fraxinum effugere Dulce periculum o periculũ quidem est in res tam magnas sequi tę. Sed tamen nó est sine uoluptate tale periculum. Cingentem. Velbacchum

ipsum cingentem. Vel é periculum hominem cingentem sequi te.

OIxi puellis nuper idoneus. Longe diuersum a superiori argumentum é. Nam infima ex sumis prolapsus dicit se uelle relinquere q̄ ad uenerem pertinent cū iam huius modi militia functus sit. Rogat tamen ut Cleon arrogāti mulieri uices suę crudelitatis reddat. Nup. q.d. usq; in hanc ętatē. Militaui. Nā species quedā militie esse uidetur amare. Hinc Ouid. Militat ois amans: & habet sua castra cupido. Non sine gloria. Et quia strenuę me gessi: neq; laboribus periculisq; peperci; & quia re amata potius sum. Vt in militari disciplina laus summa é & labores perferre & uictoria potiri. Nunc quoniaz per ętatem amplius illam militiam exercere non licet. Arma. cuiuslibet artis instrumenta arma dicuntur. Erat autem prisca consuetudo ut qui alcui arti renūtiaret deo illi qui arti pię esset: instrumenta eius artis suspenderet. Quapropter ipse in epistolis Veianius, armis Herculis ad postes fixis latet abditus agro. Et Virgili⁹. Hic ęstus uictor artemq; repono. Hic paries, paries huius templi. Leuum latus ueneris .i. statuę ueneris. Marinę. quę ut iam diximus in mari orta é: propterea q; in littore sibi templa: ut plurimuz fiebant. Iuuenalis. Ante domum uenerit quam dorica substinet anchon. Defunctum bello. non discessit a translatione. naz si amare militia é: qui amard cśinit: bello defunctus é. Ponit autem arma huius militię barbaton. i. lyram funalia quę amantib⁹ noctu luceant & uectes & arcus quibus amicaruz domus expugnent. Minaces foribus oppositi. minantur enim si fortes se opponant & non pateant

Prōceras manibus uertere fraxinos
Nihil parum aut humile modo
Nil mortale loquat dulce periculum est
O lenee sequi deum
Cingantem uiridi tempora

Ad Venerem. ODE. XXVI.

OIXi pūelis nuper idoneus
Et militaui non sine gloria
Nunc arma defunctumq; bello
Barbiton hic paries habebit
Leuum marine qui ueneris latus
Custodit: hic hic ponite lucida
Funalia & uectes & arcus
Oppositis foribus minaces
O quæ beatam diua tenes cyprum: &
Memphim carentem sythonia niue
Regina sublimi flagello
Tange chloen semel arrogantem.

Ad Galatheam sui non esse
memorem. ODE. XXVII.

IDICOLOS

iMpios parrę recinentis omen

Vectes. Instrumenta sunt ad aliquid subuertendum euertendumq;. Quapropter & trhaso thaidis domum e- pugnaturus inquit Procede huc cuz uecte dora-. Cypron. ut supra sperne dilecta cypron. Memphis urbs in ęgypto a Memphite rege condita. Alii dicunt ab epapho. Voluntq; usum carthę primo in ea inuentum. Strabo uult non apd Imemphin ubi apis aliter uacca uenerem coli herodotus scribit sed ostri regi ęgypti successisse mēphitē atq; illi in urbe memphi lucum sacrum fuisse & i loco templum ueneris hospitę quod idem herodotus helenę fuisse credit. Memphitem autem regez eum esse uul.: gręci proteum appellant. Diodorus uero siculus memphim conditam refert ab Ogdoo rege in eo loco in quo nilus se in plura diuidēs delta facit illamq; & pulcherrimam & munitissimam At in ea regiam posuisse: quę hactenus thebis fuerat, propter quam rem semper deinceps diminutę sunt thebę: semperq; aucta memphis usq; ad conditam ab Alexandro alexandriam. Volunt autem memphim dictaz de noie suę filię: quam dicunt a nilo adamatam & sub forma tauhri compressam ęgyptum peperisse: a quo regio ipsa nomen accepit. Carentem sy. ni. quia in regione calida é. Sythonia thracensi a monte thracię. Virgilius. Sythonasq; niues hyemis subeamus aquosę. Sed posuit speciem pro genere. Sublimi flagello. Sententia é Tu me uenus assiduis uulneribus amoris confodisti. Fac ergo ut illam non dico uulneres: sed tangas & tangas nō pluries sz semel & n ó ferro sed flagello: nec cum toto flagello: sed cum extrema parte flagelli. Locus é profecto artificiosissimus. Sed quez non minori artificio imitatus sit lyricus noster florentini carmis poeta. FRANciscus petrarcha. Et certo al mio parer non gli fu honore Ferir me di sacrita in quello stato. Allei armata non monstar pui larco.

IMPIOS parrę recinentis omen. Res infima é: sed non infimo artificio tractata. Conatur Galatheaz ab itinere quod contra poetę uoluntatem susceperat reuocare. Sed ne mulierculam offendat: insinuatione utitur. Nam dum prēcatur sibi iter foelix: paulatim admonet non esse proficiscendum. Habet ergo causaz turpem: non quia natura turpis sit: sed quia dicitur turpem habere causam orator: cum ipsa a se alienū reddat

animum auditoris:ergo in turpi causa utitur insinuatione. Deinde cum iam animum auditoris occupauit:aperte rem ingreditur. Impios:genus causę deliberatiuū est. Huius finis utilitas habetur. Hęcautem in tutum & honestum diuiditur. Demonstrat autem inutile esse iter:quia periculosum. Omen pro augurio posuit. Augurium autem sit aut ex garritu auium:idest ex cantu:aut ex uolatu:aut pastu:ex qđ appellatur tripudium quasi terripauium. Quapropter dicunt augurium quasi auigerium idest eam diuinationem quam aues gerunt. Alii ab auium gustatu alii ab auium garritu. Dicebantur autem ab auguribus prępetes aues:quę oportunę pręuolant:aut idoneas sedes cupiunt ut placet Gellio. Harum autem contrarias, Nigidius figulus inferas appellat. Verum apollinaris sulpitius eas prępetes dici uult quas. Homerus τὸν δ' ἰὼν ὄρνυτο appellat: quoniam istas aues potissimum augures spectarent quę ingentibus alis patulę atque porrecte preuolarent. Prępes etiam pro ueloci simpliciter appellarunt, ut Ennius annalibus. Brundisium pulchro pręcinctũ prępete portu. Oscinas autem eas uolucres dixerunt: quę non uolatu:sed cantu auguria faciunt: quasi quod ore canant. Virgilius utriusque in eodem uersu meminit. Qui uolucrũ linguas: qui prępetis omnia pennę. Inaugurandi aras romã etiam circa initia sua ex ethruria traducta est.

Ducat & prégnas canis aũt ab agro
Raua decurrens lupa lanuino
Fætaque uulpes
Rumpat & serdens iter institutum
Si per obliquum similis sagittæ
Terruit marios:ego cur timebo
Prouidus auspex
Ante quam stantes reputant paludes
Imbrium diuina auis imminentum
Oscinem coruum prece suscitabo
Solis ab ortu
Scilicet fœlix ubicunque mauis
Et memor nostri galàthea uiuas
Teque nec leuus uetet ire picus

Actoris tamen nomen. Ouidio quoque teste ignoratur:quia uetustate intercidit. Videmus enim & Romulum de imponendo urbi nomine augurio cum fratre certasse. Numa deinde qui Romulo successit perpetuum sacerdotium huic rei constituit. Vehementer prostremo creuit auctoritas ex peritia acii Nauii auguris: Volebat enim quędam preter maiorum instituta mutare Tranquinus priscus:Negabat nauins i auspicato fieri oportere. Quem illudens rex age inquit inaugura an fieri possit quod mente concipio fiet inquit. Accius. Atqui concepi mentę inquit res nouacula cotem tiscindere:perage ergo hoc postquam aires tuę fieri posse ostenderunt. Tum ille incunctantur cotem nouacula discidit. Quo miraculo & uehementer motus rex est:& tanta illi atti auctoritas accessit:ut nihil domi foriśque postea nisi auspicato gerceretur. Fuerunt a principio tres augures singuli licet ex singulis tribubus Rannensi Titiens & Lucera. Deinde auctus est quartus. Postremo cum plebs in partem omnium dignitatum ad mitti obtinuisset. M. V. &. Q. Apuleo consulibus ad quattuor patritios quinque plebei creati sũt ut essent nouem augurum collegium. Parrę auis species est. Hanc puto per onomatopeam dici a littera. p. et. r. qua in canendo utitur illa auis. Recinentis ergo oscina & non prepes. Pregnans ca. Et hoc inter mala auguria computabant. Raua a colore oculorum torua:aut a uoce non clara quasi rauca aut rabida Rauium dicunt colorem subnigrum idest nigrum fuluo admixtum. Lanubino species est pro genere. Vulpes:quasi uolipes dicitur. Hęcautę omnia quę ponit:mala erant auguria. Per obliquum. Cum ex transuerso uiam eunti precidit. Similis sa. Quia uelox. Mãnos:ęquos dixerunt currum trahentes qui mansueti idest manibus assueti aurigę illum secuntur. Ipse alibi & appia mannie terit. Quid timebo tacite sibi fidem querit:ut sit sententia. Potero tibi consulere:cum sim prouidus auspex:modo tu obtemperes. Antequam promittit se prius bona captaturum auguria quam mala proueniãt Ordo autem est. Ego prouidus auspex suscitabo pede corruum obscinum ab ortu solis:antequam auis diuina imbriũ imminentium repetat paludis. Corruum obscinem excitabo coruum ut sit obscinus idest ut cantu augurium det:& suscitabo ab ortu solis:quia inde a coruis bona proueniunt auguria. Contrarta ab occasu. Soli corui:ut refert plinius uidentur intelligere sua auguria. Nam cum medi hospite occisi sunt:omnes e peloponneso & attica regione migrarunt. Diuina imbrium cornix ut puto pe qua Virgilius. Tum cornix plena pluuiam uocat improba uocę. Sis. Li. f Adhuc in insinuatione est. Fringit enim arbitrio suo permittere quod paulo post conabitur eriperere. Et magnam beniuolentiam ostendit:eum precetur foelicitatem etiã ab futurę modo sui non obliuiscatur. Leuus uel simpliciter aduersus:uel leuus quia a parte sinistra uolans malum afferat augurium. Sed quoniam reliqua de augurio paulo antedi i:non grauabor formam quoque inaugurandi breuiter referre unico tantum exemplo:a quo rem in alia facile erit transferre Petebat editum lucum augur uõ in longum cęli spatium prospectus esset:atque in augurandum idest eum pro quo capturus augurium esset super lapidem meridiem uersus sedere iubeat. Augur autem ad leuam sedens capite uelato baculum quem litu dicunt in manu tenebat. Inde prospectu i urbem agrumque capto deos precatus regiones

ab oriente ad occasum determinat dextras ad meridiem.lęuas ad septentrionem esse dicit erat ad antica & postica ab oriente & occidente. Hoc; spatium templum nominãt. Tum lituo in leuam translato dextra in caput eius qui in augu ratur postea ita precatur. Iuppiter pater si ẽ fas hunc Numam populium cuius ego caput teneo regem romç esse ut signa nobis certa ac clara sint inter eos fines quos feci. Tum pergit uerbis auspicia quç mitti uellet: quibus missis nuntia de templo declaratus rex descendit. Hęc forma in augurandi regis ad alia transferre possumus. Sed iam ad textum redeo. Picus. picum regem filium saturni fuisse dicunt qui cum amaretur a Circe. ipse autem cum impomonam pomorum deam inclinaretur a circe in auem sui nominis. i. in picum martium mutatus ẽ. Virgilius. Picus equum domitor quem capta cupidine coniunx aurea percussũ uirga uersumq; uenenis. Fecit auez circe sparsitq; coloribus alas. Plinius ait picos principales esse in latio in auguriis a rege q eis nomen dedit. Refert q in. L. Tuberonis pretoris urbani capite ita placide resedisse: ut manu prehenderetur. Dixere augures si dimitteretur reip. exitium portendi si exanimaretur pretori. Exanimauit pretor ac paulopost impleuit prodigium. Vaga. hinc Virgilius Et sola in sicca secum spatiatur harena.

Nec uaga cornix:
Sed uides quanto trepidet tumultu
pronus orion: ego quid sit ater
Adriæ si nouissimus: & quid albus
peccet iapix.
Hostium uxores pueriq; cæcos
Sentiant motus orientis austri
Aequoris nigri fremitum & trementes
Verbere ripas
Sic & peuro. æ niueum doloso

Cornix. ẽ in fabulis hanc coronei ex regio genere filiam fuisse: quam cum maris deus amaret: atque insequeretur miseratione commota pallas illaz in auem conuertit: & in suam tuteiam suscepit. Decerat per ea tempora Erichthonium serpentinis pedibus puerum in cysta inclusum tribus uirginibus seruandum pallas ea lege ne quod in cysta latebat inspicerent. Verum cum una inspexisset statiz ipretum mandatum a pallada rettulit cornix. Sed non placuerunt Palladi huiuscemodi mores. Quapropter eam a sua tutela amouit. Dicunt prętereà cornicem in templo luco ue Pa ladis raro fuisse uisam Athenis autem quę urbs illi sacra ẽ nunquam. Noctua autem que secundum fabulas cornici successit in tutela. Minerue frequentissima apparet. Vnde ẽ prouerbium noctuas athenas. Sed uides. posiquam per insinuationem animuz. Galatheç occupauerat: nunciam a parte illam a profectione dehortatur. Trepidet festinet. Tumultum. Motũ aeris intelligit. aut ex uento aut ex fulmine aut ex pluuius. Pronus. nam in deucxo cęli positus pronus dici potest Ego quid sit. quasi dicat quia sępe expertus sum: iccirco facile uaticinor. De lapice autem & Orione dictum ẽ. Albus. uel quia ex uehementi tempestate spumas citet: uel quia ciciores nupes & propterea albas inducat. Hostium uxores pueriq; quos perire cupimus. Cecos. non intellectos uel qui in obscuritate nubium fiant. Nigri noxii uel quia obscura inducat nubila. Fremitum: undarum & tonitruum. Ripas: ideſt littera. Verbera: scilicet undarũ quibus littora uerberantur. Sic & enim opę. Vt europa decepta ẽ a tauro: quem mitem putabat: & nihil tale de eo tu spicabatur: sic tu ni caues: ab austro decipieris. Credit illa tauro & poenituit. Tu austro credis & poenitebit. Europa agenoris phocuicię regis filia fuit: & cũ una cum uirginibus tyriis inter armenta luderet captus eius amore iuppiter per mercurium curauit: ut armenta a montibus littora admouerentur. Ipsi autem in pulcherrimum taurum conuerſus mitem se uirgini obtulit. at illa & pulchritudine & mansuetudine illius delectata adea paulatim assueuit: ut illum ascendere non dubitarit. at Iuppiter optatam predam per mare uehens in cretam transuexit: & in ueram formam reuersus pro coniuge habuit: ex eaq; minoa Rhadamanthum & sarpedonem substulit. Historiam multi esse putant q Iuppiter illam nauicui tauro insigne esset ephoenicia in cretam traduxerit: & deinde. asterio regi uxorem dederit: ut placet Eusebio. at augustinus non asterium sed Xanthum nominatum uult: Sed neq; de tempore conuenit. Eusebius anno quadragessimo regni Danai a ioue raptam ponit & deinde ab asterio rege cretensium in coniugem ducta anno mundi septuagessimo nono supra septingentos & tria milia. Quidam uolunt Pandione athenis regnante anno mundi sextadecimo supra tria milia & non ingentos quod tempus magis conuenit iis quę de minoe filio dicuntur.

Palluit audax: ideſt uehementer timuit ea quę prius audax fuerat. Scatentem quasi pullulantem. sub lustri parum in usu ẽ lustris: sed eius compositum illustris. lustris autem a lucendo dicitur. Centum oppidis unde erat omnis ẽ dicta. Homerus illam ab Vlyxe nonaginta urbium nominatam dicit alias centum urbium ipse illam nominat referens hoc ad tempora sua. Sed ephorus secundum troiana tempora decem condita ad alchmente argiuo comitantibus dorien sibus refert. O pater nomen relictum. ideſt neglectum inuocat enim pater: & simul ostendit non esse dignam que illum noceat: quoniam neglexerat eum. Pietas dolet etiam pietatem nõ obseruasse: sed crimen in

furorem reiicitta quo uicta pietatem deſerere coacta ſit. Vnde quo ueni quaſi dicat ueni a patre apud quem degere par fuit & ueni ad raptorem: quo nunquam uenire debui. Admiratur quomodo tantum ſcelus admittere ſubtinuerit & cum non poſſet credere dubitat ſomniet an uigilet. Vel admiratur quod tam breui temporis ſpatio e phoenicia in cretam uenire potuerit. Quapropter ſiue hoc ſiue illud admiretur dubitat an hęc uera ſint an ſomniet. Leuis una mors. Sententia eſt quod peccatum a uirgine commiſſum maius ſit: quam una morte poſſe puniri. Ludit imago. Decipit inſomnium quę eſt imago quedam rerum quas uidere uidemur & non ſunt: & dicit imaginem prophantaſmate. Carentem uitiis: nam ſi non commiſiſſet: ſed ſomniaſſet: careret. Vana quę porta c. e. Eſt apud Maronem ſunt geminę ſomni portę: quarum altera fertur. Cornea qua ueris facilis datur exitus umbris. Altera candenti perfecta nitens elephanto. Sed falſa ad cęlum mittunt inſomnia manes. Quo in loco ſeruius per portam corneam oculos ſignificari uult: qui & cornei ſunt coloris & duriores: nam frigus non ſentiunt. Per eburneam autem os in quo dentes ex colore eboris ſunt.

Ergo per corneam uera ſomnia: per eburneam falſa dicit. exire: quia quę loquimur uera poſſunt eſſe & falſa: quę uero uidemus uera eſſe neceſſe eſt. Macrobius autem Virgilius ex ſententia Porphyrii locutum uult. Ait enim Porphyrius omne uerum latere. Sed illud tamen anima cum ab officiis corporis per ſomnum paululum libera eſt interdum aſpicit. Non nunquam intendit aciem: & tamen non peruenit ad cognitionem. Verum cum aſpicit non tamen libero & directo lumine uidet: ſed interecto uelamine quod a nexu caligantis nature obducitur. Hoc ergo uelamen cum inquiete ad uerum uſque aciem animę admittit de cornu fingitur uenire ſomnium. Nam cornu natura eſt: ut uehementer attenuatum uiſui ſit paruium & illum admittat ut quod uerum eſſe in laternis apparet cum uero animi aciem ita hebetat ille nexus de quo dixi ut a uero repellat talis intuitus eburputatur: cuius corpus adeo denſum ſit: ut ne attenuatum quidem perſpicuum ſit: & uiſum admittat. Quapropter falſa in ſomnia per eburneam portam exire & Homerus & Virgilius fingunt. Ergo & Horatius hoc ſecutus cum uelit demonſtrare falſum inſomnium per eburneam portam emiſſum dicit ſed ſomnium pro inſomnio poſuit quod patet in eo loco in quo quinque ſomniandi ſpecies poſuimus.

Credidit tauro latus & ſcatentem
Belluis pontum mediaſque fraudes
palluit audax
Nuper in pratis ſtudioſa florum: &
Debitæ nymphis opifex coronæ
Nocte ſub luſtri nihil aſtra pretei
Vidit & undas.
Quæ ſimul centum tetegit potente
Oppidis creten: pater o relictum
Filiæ nomen pietaſque dix t
Victa furore:
Ande quo ueni leuis una mors eſt
Virginum culpæ. uigilans ne ploro
Turpe commiſſum an uitiis carentem
Ludit imago.
Vana quæ porta fugiens eburna
Somnium ducit: melius ne fluctus
Ire per longas fuit in recentis
Carpere flores:
Siquis infamem migi nunc iuuencum
Dedat iratæ: lacerare ferro: &
Frangere nidar modo multum amati
Cornua tauri:
Impudens liqui patrios penates
Impudens orcum moror: o deorum

Melius ne Damnat ſtultitiam ſuam: quę propoſuerit periculum maris & nefarium ſcelus uoluptati legendorum florum & innocentię. In quo naturam hominum expreſſit poeta. Nam dum inflammantur aliqua ardenti cupiditate ad uoluptatem explendam: nihil illis penſi eſt recte an perperam id fiat: & dum quod cupiunt aſſequantur nullum in illis diſcrimen eſt inter ęquum & iniquum inter rectum & prauum. Deinde ubi iam uoluptate aut ceſſante aut refrigeſcente ratio quę hactenus libidine ſubmerſa fuerat emergit: lumineque ſuo mentem prius obſcuratam illuſtrat tum demum ſtultitiam noſtram recognoſcimus: & factum damnantes poenitentia dicimur. Hoc eſt quod & uirgiliana Dido de ſe conqueritur. Nam cum epimeteo ſerior furorem ſuum recognoſcere in hęc uerba prorumpit quid lequior aut ubi ſum: quę mentem inſania mutat In foelix dido nunc te facta impia tangunt. Tunc decuit cum ſceptra dabas. Quem locum in noſtris uirgilianis allegoriis nos ad huiuſcemodi ſententiam recte (ni fallor) traduximus. Siquis infamem. Semper enim cum cupiditas diſcedit ratio autem redit ſapienter ea odimus quę prius ſtulte amabamus. Muliebre autem in primis hoc ut ſuis manibus ultionem parare cupiant. Virgilius. Nam potui ab reptum diuellere corpus & undis ſpargere non ſocios non ipſum abſumere ferro Arcanium patriiſque epulandum ponere menſis. Infamem propter dolum machinatum quo animaduerſo monſtrum illum uocat. Nam cum dicit modo multum amati nō eſt ſine ſtomacho. Nam dolet amaſſe qui odio dignus erat. Impudens. Nam ſi aliquis in me pudor fuiſſet neque

tunc reliquissem patriam: neq; tunc moraret in uita post admissum scelus. Moror orcum. demoror mortem nam posuit orcum. i. Plutonem pro morte: quia mortui ad orcum tendunt. Leones. non solum mortem sed crudele mortis genus expetit. Macies sunt qui dicant antequam macescam ex amore: ac si dicat priusquam persecuerez in tanto scelere: sed potius dicamus quod exoptet cirissima; morte ne macescat dolore & simul exprimit naturam mulieb̃rem: quę etiam circa mortem anxia sitne pulchritudinem amittat. Malis. unde maxilla: proferturq; hoc nomen prima sybilla producat. Contra in eo quod ē malus mala lū. Predat mihi quę pręda facta sum tauri. Spetiosa. idest antequā macies me deturpet. Vilis propter amissum pudorem. Nam omnem nobilitatem amittit quę pudorem amittit. Quod & Dido apud. Aeneam misere conqueritur. Te propter eundem extinctus pudor & qua sola sidera adhibam fama prior. Pater absens nam ubicunque ē pater tamen cum recordaris quid in illum delinqueris ipse has poenas a te exigitare uidetur. Bene te secuta. ut recte factum sit quod zonam attuleris in usum laquei: neque te mere dixit te secuta tanquā si diuina ultione factū sit ne te zona deseruerit. Rupes montis precipitia. Nisi herile mauis: addit ad pudorem miserias quoq; seruitutis. Regius sang. Nam & si cuiq; grauis esse debeat seruitus: multo tamen grauior erit stirpi regię: & quāuis quęcunq; domina fugienda sit magis tamen ē fugienda barbara. Sed profecto non sine sumo artificio orationem pathetica uariauit. Et quoniam oratio pathetica ē: necesse ē ut initium abruptum habeat. Nam grauiter indignantibus aut dolentibus leniter incipere non conuenit. Simile principium ē. Proh iuppiter ibit. Item alibi. Quid me alta silentia cogis tum pere. Item alibi. Heu stirpem inuisam & fatis contraria nostris. Initiuz ergo ab exclamatione fūpsit: & a grauissima querela q̄ & patrem filiam reliqueri it: & pietatem fu or uicerit deinde breuis sequitur interrogatio. Vnde quo ueni. Deinde addit sententiam: qua ostenditur quantuz se peccasse cognoscat. Habet uim hyperboles sequens interrogatio: atq; ex hyperbole auget rem. Sequitur comparatio: ex qua quantum peccauerit: & quam male sibi consuluerit: ostenditur. Exposcit ultionem quanis sciat id non posse assequi quod irascentis ē.

Si quis hec audis: utinam inter errem
Nuda leones
Antequam turpis macies decentes
Occupet malas teneræq; succus
Defluat prædę: speciosa quæro
Pascere tygres:
Vilis europe pater urget absens
Quid mori cessas: potes ac ab orno
Pendulum zona bene te secuta
Nodere collum.
Siue te rupes & acuta læto
Saxa deictant age te procellæ
Crede ueloci: nisi herile mauis
Carpere pensum:
Regius sanguis dominæq; tradit
Barbare pellex: aderat quærenti
perfidum ridens uenus & remisso
Filius arcu:
Mox ubi lusit satis abstineto
Dixit irarum calidæq; rixe
Dum tibi in uisus laceranda reddet
Cornua taurus
Vxor inuicti iouis esse nescis
Mitte singultus: bone ferre magnam
Disce fortunam: tua sectus orbis
Nomina ducet

Mox ad exprobādū suū facinus atq; damnādum cōuertitur: & repetitione auget uehementiam addit apostrophen cum exclamatione ad deos: & tamen addubitat an sint: quoniam talia multa esse sinant imprecatur sibi diram: mortez & tamen in tanto furore a foemina non discedit: quasi curandum sit ne ante macie turpior reddatur quam mors ueniat: preterea; cupit mori spetiosa: & se morę arguit: & mortis genera quę in promptu sint enumerat: Postrēo proposito seruituris metu moriendum omnino decernit. Mirum poetę ingenium qui in argumento cōmunico has tragoedias excitare potuerit, na; non solum abruptio principium habet: sed ipsa uniuersa breuibus sniis & crebis sententiarū mutationibus nō aliter extuat q̄ nauis: quę diuersis fluctibus icta huc & illuc ipellitur: ut appareat q̄ diuersi q̄ subitanei in ei⁹ aio mot⁹ insurgāt & qa nulla reqes inter huiusceмodi fluctuatiōes dat: ita cōcitate ferē oratio. ut nullis sit distincta copulis: sz dissoluta tota fluctuet: & torrēs extuet. Perfidū dolose & nō ex effectu. Remisso qa iā illi⁹ pudicitiā expugnauerat. Calide. iracūde. nā a feruore sāguis ira ē. Noia ducet. nā tertia orbis ps ab illa europa dicta ē. Fines sic describūt ut p colūnarū fretū nauigatib⁹ i dextra aphrica sit usq; ad nili flueta i sinistra ad oppositū fretū usq; ad tanai europa, terminat ât utrēq; i asiā: europa ât multiformis ē & ad uirnrū uirtutes igenue dispōsita. Est tota habitabilis prēter q̄ in exigua parte finitia tanaim & cotidi & i boristhenis in curribus degentib⁹. Hęc. n. supra modū frigida sunt.

Esto quid potius die. Hortatur lydiam ad neptunia sacra colenda: Festo propter ne ptunalia quę neptuno celebrabant. Reconditū ergo precio sum. Adhibe uini. Clanculum monet bibendum esse sed nō inguꝛgitandum. Nam ut supra ex Auicennę sententia demonstraui modeste sumptum uinum reddit spiritus lucidos: unde acuitur ingenium. Munitę, qui nullis casibus subiecta sit: neque unquam in manu fortunę est sapiens.

Inclinare meridiem ergo tempus erat pręparare conuiuium paulo post aduentante nocte futurum. Vel dicas per inclinationem meridiei iam transisse sextam horam illa enim exacta meridiem facit quoniam in .xii. partes dies in totidemque nox diuidatur. Ergo non multum aberat nona hora in qua cibum capiebant. Parcis diripere, abstines diripere: idest nō diripis. Horreo. pro ueteratorio posuit. Volucris dies. Nihil enim tempore uelocius est. Amphoram cessantem. Nam ad multum tempus manserat. Inuices, puices uicissim. Neptunum, hunc saturni filium dicunt. Et quia in diuisione regni sibi insulę cesserunt deus maris habetur. Fundamenta illi sacra sunt Ipse quandoque amphitrites dicitur. Aquarū dulcium particulares uires naiades. Marinarum uero nereides. Sed potius uidetur amphitrite uxoris suę nomen esse. Fundamenta illi sacra sunt: quia eius opera terra mouetur: ob idque Enoligęus appellatur: quia τὴν γαῖαν ideſt terram ἐνοσίχθων: ideſt concutit. Dicitur latine neptunus a nando gręce ὑδατοποσία: ideſt ἀπὸ τοῦ ὑδατοδοτῆσαι: ideſt ἀπὸ τοῦ ὑδατοδοτῆσαι ideſt do quia dat potum. Physici aquarum effectiuas uim occanum ponunt. Symbolum autem tethyn uis aquę potalis achelous est. Marinę autem neptunus: quę in quantum gignere potest amphitrites dicitur. Mouet terram neptunus: quia aquę terrę motus causa uidentur ἐνοσίχθων appellant ideſt concutientem terras. Item consolidat terram quia illa a se excludit ὠδῖνα ideſt terram stabilietę Recines, iterum lyra canes quod ego prius uoce cecinerim. Summo, uel magno uel in fine & consumatione posito cantabimus uenerem. Nenia. propter somnum & tenebras noctis, quę sunt morti similia. Nam de nenia iam dixi.

Qyrrhena Regum progenies. Idem mocenatim ad presēs suadet: quod sępe alias suasit: ut publicis curis omissis: uel potius in aliud tempus dilatis genio indulgeat: & apud se sit. Ne ue sit illi graue descerere quandoque res magnas & ad paruas descendere. Nam munda paupertas persępe diuitibus grata fuit. Iamdudum. iam diu. nonnūquam statim significat: ut iamdudum sumite poenas. Lene. suaue: Trāslatio a tactu ad gustum. Nam lene est cui asperum opponitur. Non ante uersum lene merum. Vasa uinaria in ueteratorio condita in contrariam partem uertebantur ne facile esset seruis uinum inde educere. Cum uero iam promere uolebant tunc demum uertebant. Ergo non ante uerso. ideſt non ante prompto. Balanus. idem uidetur apud gręcos significare quod apud latinos nux. Nux enim omnia complectitur quę duriori cortice uestiuntur: unde castaneasque nuces dixit maro. Ergo apud gręcos: ut ait Suida eam partem pudendorum uirilium significat: quam cornelius celsus glandem appellat. Sed hic intellexit myrobalanum: que unguentis idonea est. Hęc candida & nigra inuenitur. Cādida i ca pte arabię nascitur que iudeā ab ęgipto diuidit. Nigra in thebaide. Inter hastragodita uilissima ē. Presſa. pe. pressa. i. ex q̄ fit iā succus expressus & i unguētū redactꝰ Apud me. Domi meę. Ephulę. Oppidi i mōs rupe positū. Telegoni. Hic ulixis ex circe filius fuit: & cū iussu matris patrē quereret domūque uenisset & icognitus inde phibereꝛ. Vlixē q prius in cū tellum cōtor

AD lydiam: Ode. DICOLOS. XXVIII.

Esto quid potius die
Neptuni faciam? prome reconditum
Lyde strenua cecubum
Munitæque adhibe uim sapientiæ
Inclinare meridiem
Sentis ac ueluti stet uolucris dies
Parcis diripere horreo
Cessantem bibuli consulis amphoram
Nos cantabimus inuicem
Neptunum & uirides nereidum comas
Tu cui tua recines lyra
Latonam & celeris spicula cynthiæ
Summo carmine quæ gnidon
Fulgentesque tene cycladam & paphum
Iunctis uilis oloribus
Dicetur merita nox quōque nenia.

Ad mœcenatem: Ode: XXVIIII:

Qyrrhenaregnum progenies tibi
Non ante uersum lene merum cado
Cum flore mœcenas rosarum &
Pressa tuis balanus capillis
Iandudum apud me est eripe te moræ
Ne semper udum tybur & ephule
Decliue contempleris aruum &
Telegoni iuga patriciæ

ſerat cum patrem eſſe ignoraret: interemit. Theodōtius dicit ſpina uenenoſa caſu a telegono tactum interiiſſe. Reuerſus inde in italiam Telegonus tuſculum urbē condidit: ea in iugo ē. unde Strabo in ſua geographia ait hic tuſculanum iugum ē irriguū & terris fertile quieto ſurgens aſcenſu & uillis ornatiſſimū. Molem. turrim q̄ in hortiſ habebat intelligit. Ex hac dicunt Neronem incendium urbis ſpectaſſe. Propinquam Nubibus. Propter altitudinem. Arduis. altis. Mundę. nam uitandus luxus ſed tamen ita adhibeatur paupertas: ut non admittantur ſordes. Aulęis. quibus exornantur parietes. Et oſtro. Sinę ueſtibus purpureis: quibus maxime tricliniorum lecti ſternuntur. Explicuere hilarem reddidere. Nam moeſti frontem in rugas contrahunt. Contra uero ex lętitia frontem explicamus & ſine rugis extēdimus. Vnde illud terentianum ē. Exporge frontē.

Faſtidioſam deſere copiam: &
Molem propinquam nubibus arduis
Omitte mirari beate
Fumum & opem ſtrepitumq; romæ
Plerumq; gratæ diuitibus uices
Mundæq; paruo ſublare pauperum
Cenæ ſine aulęis & oſtro
Sollicitam explicuere frontem
Iam clarus occultum andromadæ pater
Oſtendit ignem: iam procyon furit
Et ſtella ueſani leonis
Sole dies referente ſiccos
Iam paſtor umbras cum grege languido
Riuumq; feſſus quærit & horridi
Dumeta ſiluani: caretq;
Ripa nagis taciturna uentis
Tu ciuitatem quis deceat ſtatus
Curas: & urbi ſollicitus times
Quid ſeres & regnata cyro

Durus Pater. Fabula notiſſima eſt. Sed ſūma ſequar faſtigia rerum. Cepheus ęthyopum rex uxorem habuit Caſiopeam. In hac tanta fuit ſuperbia ut ſe nymphis marinis quas nereides dicūt in pulchritudine propoſuerit. Iratus ē Neptunus: & ob hoc. oraculo hammonis reſponſum datum eſt non ceſſaturam eſſe dei iram: niſi Andromadę filia ad ſcopulū religata marinis monſtris exponeretur. Per idem tempus rediens a ceſa meduſa Perſeus uolās ex aere calamitoſam puellā conſpexit: conſpectam que amauit: ciuſq; nuptias ſi a marinis monſtris liberarunt cum parentibus pactus ē: perditaq; bellua puellā a uinculis ſoluit & uxorem duxit. Deinde Minerua patrē filiam uxorem atq; generum in ſidera ęcleſtia trāſtulit: & in parte ſeptētrionali collocauit. Cepheus in quarto loco ſitus quem ſeptentrionalis circulus occupat a pedibus uſq; pectus. Reliquus medius ē in arcti & ęſtiui tropici circulo Habet ſtellas in capite duas ſplęndidas. In ſingulis humeris ſingulas. In ſingulis manibus ſingulas: & claras. In ſingulis cubitis ſingulas ſed obſcuras. In zona tres obliquatas. In dextra coſſa unam In ſiniſtro genu duas. Supra pedes quattuor. In ultimo pede unam. Sunt omnes decem & nouē.

Procyon. ſignū ē in lacteo circulo defixum pertingens equinoctialem circulum tendens ad occaſum ſub geminis oritur: cuī leo occidit. Sunt qui credūt fuiſſe canē orionis. Sed nos de canicula ſiue ſyrio alibi demonſtrauimus. Habet ſtellas tres. In collo unam. In pectore alteram. Tertiam in humeris

Furit. quia uehementes excitat calores. Veſani. furentis. Ve enim particula ē nonnunquam intenſiua: ut uehemens: nonnunquam priuatiua: ut uecors. Leonis. ſignū ſeptentrionale ē. Collocatur enim iuxta cancrum in quo ęſtiuum ſolſtitium fit dicunt iccirco inter aſtra a ioue collocatum eſſe leonem: quod cęteris beſtiis excellat. Alii uolunt in archadia illum iuſſu iunonis nutritum: ut hercules perderet. ſed ab hercule iuſſu Euryſthei ſilua in nemea fuiſſe cęſum. Dumeta. loca dumis & ſentibus conſita: quę ſua denſitate ſolem excludunt. Horrida aſpera propter aculeatos ſentes.

Siluani. nam ſiluano deo conſecrata ſunt. Siluanum teſte Varrone foete mulieri in ſenſum eſſe crediderunt. Ita q̄ ne noctu ingrediens illas uexaret: tres deos cuſtodes illis adhibebant. Sed eorum deorum ſignificandorum cauſa tres hoies noctu circuire limina domus iubebant: ut primus limē ſecuri feriret. Sēdus pilo. Tertius ſcopis deuerreret ut his datis cultę ſignis deū ſiluanū, phibeāt itrare. Nā nec arbores cedūt putāt ut ſine ferro: neq; far cōficiāt ſine pilo. Nec fruges coaceruāt ſine ſcopis Ab his tribus tres noīant deū itcidonē. Pilanū: & Deuerrā. Hi igit ſilueſtri ē deū cultu ręſignis: utpote contrariis deterrent. Taciturna. quia cū non cōmoucatur uentis nullū murmur edit. Tu ciuitatem. q.d. reliqui requiem quęrunt. Tu curas publicas ñ omittis ſic & Vir. didonē eo tpe curis affici dmōſtrat: quoreliq̄ aialia getē agebāt. ait. n. Nox erat & placidū carpebāt feſſa ſopore. Corpa p tras: & q̄ ſequūt diū adiūgit. at ū iſoclixaī

phoeniſſa nec unquam ſoluitur in ſomnos oculis ue aut pectore noctem Accipit. Bactra quę etiam ſecundum Strabonem Zariaſpa appellatur. Ex bactris autem: ut ait Plinius ſeptem diebus itinere ad indiam peruenitur. Dicuntur autem bactra bactrorum & populi bactriani Virgilio. Atque ultima ſi cum bactra uehit. Regnata cyro. Quia fuit in regno perſarum. Intelligit autem per hęc omnia maxime parthos. Diſcors. Vel quia diuidit aſiam ab europa Vel quia illius incolę frequentibus diſcordiis diſſidunt. Prudens. Sententia eſt: ut ſtulti ſint homines: qui uelint nimis anxie futura inquirere. Nam deus qui hominem diligit & cernit quid illi melius ſit: dediſſet illi cognitionem futurorum: ſit utile fuiſſet homini ut futura cognoſceret. Nam poteſt omnia quę uult deus. Vult autem: quia diligit nos: & nouit omnia quia: deus At non dedit: ergo non eſt utile. Premit exitu. Comprimit & occultat finem rerum. Caligino ta nocte ideſt obſcura ignorantia. Caligo proprie nebula eſt ex calidis uaporibus excitata. Vltra fas. Vltra quam diuinę leges ſinat. Nam pertinet ad prudętem cauere in futurum quod ad mens humana ualet: reliqua mandare deo: neque metu affici: Nam cautio ſapientis eſt: Metus non eſt. Quod eſt. Aurea ſententia eſt. Monet enim: ut de futuro non ſit anxius: ſed quod eſt ideſt preſentia componat cum equitate ideſt ne ulla animi turbatione a uia recta dimoueatur. Cętera quę preſentia non ſunt feruntur more fluminis quod aliquando per ſuum alueum ſedatis tranquilliſque fluctibus fertur in mare: aliquando autem diluuio auctum nimium turgeſcit: & rapidis uorticibus ſaxa arboreſque ſecum rapit. Ethruſcum. Nam in mare tyrrhenum quod inferum appellant defluit. Diluuies non ne dixit: cum cęteri diluuium dicat Irritat. puocat nā: ſine diluuio quiete feruntur diluuio autem incitantur. Ille Potens ſui ideſt qui ſe totum in ſua poteſtate continet: neque habet in illo ius aliquod fortuna: Qui ueluti alter Bias prienneus omnia ſua ſecum portet. Quod cum facit homo: ſemper lętus uiuet: & in diem ideſt ſingulis diebus poteſt dicere uixi: quia ſine perturbatione fuit. Nam non dici ur uiuere qui infoelicitер uiuit. Cras. Qui non pendet ex temeritate fortunę in ſe ipſo: omnia bona repoſuit. Nec ſua multum intereſt utrum nubilum cęlum futurum ſit an ſerenum ideſt utrum foelix an aduerſa ſit futura fortuna. Diffinget. confundet immutabit. Nam diffingere eſt quod fictum formatumq; fuerat remouere. Quod fugiens ſemel ho.r. Nā ut facta infecta ſint nec deus ipſe facit. Eſt autem uniuerſa hęc ratio ex ſtoica grauitate de promptu qui preter uirtutem nihil in bonis enumerant. Ergo ſi fortuna illis arridet: accipiunt quidem commoda fortunę: non tamen ut inde beatos ſe fieri putent: ſed tamen illa in commodis preferenda putant. Sin autem immutetur tunc illius commoda ſine perturbatione dimittunt. Reſigno reddo. Nam reſignare eſt cum in libris datorum & acceptorum pecuniam quam acceptam ſignauimus redditam demonſtramus. Et mea uirtute inuoluo. Quaſi dicat rego me mea uirtute: & totus ex me pendeo nihil a fortuna ſperans. Pauperiem Sine dote, Sine premio. Oſtendit enim ſe eſſe pauperem ſpiritu: ut eſt in chriſtiana doctrina ideſt ita acquieſcere paruo: ut non optet plura. Non eſt Meum. Quaſi dicat iccirco paupertate delector: quia uolo committere me periculoſiſſimę nauigationi: ut paupertati dotem acquiram: in qua eſſet ad preces deſcendendū & ad uota facienda: quibus uidemur paciſci cū diis nos qđ uouem⁹ daturos: ſi noſtrę merces in mare nō mergantur. Tu me ironice legendi ſunt illi uerſus Vt ſit ſnia nō cē credēdū qđ ē tēpeſtatę p mare ęgeum

Bactra parent tanaiſque diſcors:
Prudens futuri temporis exitum
Caliginoſa nocte premit deus
Ridetque ſi mortalis ultra
Fas trepidat: quod adeſt memento
Componere æquus cætera fluminis
Ritu feruntur: nunc medio alueo
Cum pace delabentis ethruſcum
In mare nuuc adeſos lapides
Stirpeſque raptas & pecus & domos
Voluentis una non ſine montium
Clamore uicinæque ſiluæ
Cum fera diluuies quietos
Irritat amnes ille potens ſui
Lætuſque deget cui licet in diem
Dixiſſe uixi: cras uel atra
Nube polum pater occupato
Vel ſole puro non tamen irritum
Quodcunque retro eſt efficiet: neque
Diffinget infectumque reddet
Quod fugiens ſemel hora uexit
Fortuna ſæuo læta negocio, &
Ludum inſolentem ludere pertinax
Tranſmittat incertos honores
Nunc mihi nunc alii benigna
Laudo manentem ſi celeris quatit
Pennas reſigno quaſ dedit & mea
Virtute me inuoluo: probamque

biremi ſcapha au ciliante aura & pollucе euadamus. Geminus. Quia cum caſtore naſcitur. S; de his alio loco. ęgeum in ſuperioribus diximus a ſcopulo cui forma caprina ſit. Vel ab ęgeo patre theſei eſſe nominatum. Nunc addim⁹ placere nonnullis ut dicatur egeum quia in illo plurimę ſunt tnſulę: quę procul ſpectantibus αἴγες ideſt capręuide

antur: uel quia ęge amazonum regina in eo perierit

Exegi monumentum. Videtur ita huiuſcemodi ode hunc tertium librum concludere tanquã lyricis carminibus ſine impoſiturus ſit. Quaprorter ſunt qui uelint ipſu; deinceps auguſti impulſu ut in laudem Druſi neronis priuigni ſui q̃rtu; quo; librũ ſcripſiſſe. Ita ergo librum tertium claudit: ut concludat carmina: quę hactenus ſcripſit huiuſcemodi ſui nominis monumentum futurum: ut ęterna duratura ſit eius fama. Acre Perennius: ideſt magis perpetuum q̃ ſint aut ſtatuę: aut trophęa: aut reliqua huiuſcemodi: que in memoriam clarorum uirorum exęre eriguntur. Monumentum. Suum uelumen intelligit: propter quod in memoria hominum uiuet: & ętate durando arcus triumphales & trophea & ęgyptiorum pyramides uincet. Et profectoq; manu fabricata ſunt aut hominu; aut cęli iniuria facile corruere poſſunt. Monumenta autem litterarum non pereunt Quapropter potuit Sylla mariana de cymbris trophea diſicere. atque proſternere. Calicula uero imperator uolumina maronis atq; Liuii quanuis ſummopere nixus ſit abolere non potuit. Perennis. Dixerunt latini perenne id quod duret per annos quapropter annam & perẽnam deas colue/runt antiqui: ut annare & perennare illis concederent. Pyramidum. Pyramis forma quadrata eſt: quę tamen in parte ſuperiori acuitur in formã flãmę: quę latior ſurgens in acutum deſinit: unde nomen ab igne accepit: qui grece πῦρ appellatur. Myris autem ęgypti rex duodecima gnatione ab ęgypto niſi filio duas erexit pyramides: alteram ſibi: alteram coniugi altitudine ſtadii. Et ſtadium octaua pars milii: & milium ex mille paſſibus conſtat: & paſſus ex quinque pedibus: & ſinguli pedes ex ſexdecim unciis. Supra has piramides conſtituit ſimulacra lapidea in throno ſedentia Cheops autez qui Rham pſinito optimo regi ipſe peſſimus: ſucceſſit: pyramidem reliquit quadrangulam: cuius ſingula latera habebant latitudinem octo plethrorum. Eſt autem plethrum ſexta pars ſtadii. Altitudo autem ſimiliter octo plethrorum fuit. Longum eſſet reliqua enumerare. Fuerunt enim & obiliſci ſeſoſtriſregis duo in templo ſolis ex uno lapide quorum altitudo centum: latitudo octo cubitorum fuit. Nec imber. ſic Ouid. iamq; opus exegi quod nec iouis ira nec ignes Nec poterit ferru; nec edax uiolare uetuſtas. Non omnis.

Pauperiem ſine dote quæro
Non eſt meum ſi mugiat africis
Malus procellis ad miſeras preces
Decurrere uotis paciſci
Ne cypriæ tyriæq; merces
Addant auaro diuitias mari
Tunc me biremis præſidio ſcaphæ
Tutum per ægeos tumultus
Aura feret geminuſq; pollux.

Ad Melpomenem ODE. XXVIIII.

Exegi monumentum ære perennius
Regaliq; ſitu pyramidum altius
Quod non imber edax: non aquilo impotens
Poſſit diruere aut innumerabilis
Annorum ſeries & fuga temporum
Non omnis moriar. multaq; pars mei
Vitabit libitinam: uſq; ego poſtera
Creſcam laude potens: dum capitolium
Scandet cum tacita uirgine pontifex
Dicar qua uiolens obſtrepit auſidus
Et qua pauper aquæ daunus agreſtium
Regnator populorum: ex humili potens
princeps æolium carmen ad italos

Moriar. nam ſi interibit corpus: erit fama ſuperſtes. Libitina pro morte poſuit. Cęterum feretrum ſignificat quo cadauera in funere efferuntur. dicta: ut multi uolunt per contrarium q̃ nemini libeat. Vſque ſemper. Recens: quia non accedet uetuſtas. Dum capitolium. Sententia eſt Dum imperium romanum durabit: quod ęternum futurum tacitę annuit. Sic maro Dum domus ęneę capitolium immobile ſaxum accolet. Scandet. ſacrificaturus Ioui optimo maximo. Tacita uerecunda aut pro ſacrificio tacente: ſiue pro ſacerdotu dignitate clara. Virgilius. per amica ſilentia lunę. Ait porphyrion. Ausidus apulię fluuius. Daunus. rex a quo pars apulię daunia dicta eſt. Pauper aqua. Nam apulia ſeticuloſa é. Ex humili potens. Ex infima fortuna natus & ad ſummam claritatem propter eloquentiam prouectus. Princeps. Nam primus ad latinos uerſus lyricos tranſtulit. Acolium.

quia imitatus est alceum qui lesbius fuit: in qua eolus regnauit. Aliqui uolunt colum dictum: quia eolica lingua usus fuerit. Superbiam nobilitatem. Quæsitam meritis. Ergo uera nobilitas quę non ex antiquitate sanguinis sed ex uirtute proueniat. Volens quia melior.

INtermissa Venus. Excusat grandiorem ętatem eamque amoribus inceptam dicit. Horaturque uenerem: ut petat paulum ma imum iuuenem: & rebus amatoriis aptum. Intermissa, quia diu a bello in me cessasti. Parce. Cum non possit cohibere: descendit ad preces. Non sum. ostendit causam qua possit moueri uenus: ut sibi parcat. Sub regno. Amatorie dixit: nam amicas reginas appellant. Mater sęua dulcium. c. Pugnantia loqui uidetur: & tamen id euenit: ut crudelis sit uenus inter suaues uoluptates. Lustra decem quibus quinquaginta anni efficiunt. Mollibus uoluptuosis. Abi quasi dicat relinque inhabiles: & propera ad eos qui tuam militiam bene colant. Tempestiui magis idoneo tempore. Rurpureis propter rostrum & crura uel pulchris. Iecur nam ea sedes amoris ó Nobilis. Nam nobilitas & pulchritudo & uirtus & postremo eloquentia amantes commendat. Hęc dido apud Maronem enumerat in ęnea. Nam de pulchritudine ait hęrent infixi pectore uultus. De eloquentia uerbaque. Adiungit uirtute cum ait multa uiri uirtus animo. Adiũgit nobilitatem: ut multusque recursat gentis honos. Ergo & in hoc loco dixit nobilé dixit decentẽ: qđ ad pulchritudiné refert dixit nõtacitum pro eloquente. Solicitis quorum causa in periculo uersatur. Eloquens ergo qui difficiles causas tueri possit. Dixit centum artium propter uirtutes. Et Quandoque potentior. Addit & quintum quod in amore multum ualet. Nam diuitię omnem pudicitiam expugnant: quod danes exemplum indicat: Hinc Ouidius. Ipse licet uenias musis comitatus homere. si nihil attuleris ibis homere foras. Et propertius. Qui dare multa potest multũ. & amare potest. Aemuli. ęmulo ę eiusdem rei studiosus qđ põt esse in uitio: ut siquis nitię inuidia ductus superare Potest esse & sine uitio ut cum meliorem uideamus conamur non inuidia sed amore ipsius uirtutis reddere nos pares illi aut superiores. Vnde est illud stimulos dędit ęmula uirtus. Appellat ergo ęmulum eiusdem mulieris studiosum. Aemulũ tamen dixit pro zelotypo. Hoc n. differt ęmulatio a zelotypia: quã Cicero obtrectationẽ dicit. Nã ęmulo dolet ẽ potiri quo' alter potiť. zelotipo solo potiri' uult & alios excludere nitię Hos ãt riuales appellãt. ꝺ ę a re rustica trãslatõ: nã riuales dicuntur ruri ii quorũ agros riuus aliquis disterminet: qui incertitudine & mutatione crebra cursus lites sępe inter eos suscitat. Vnde a quadam similitudine qui de eadem muliere inter se litigant riuales appellantur. Albanos. Habebat paulus uillam iuxta albanum lacum: quo in loco pollicetur poeta illum & simulacrum ex marmore & templum uenerí facturum. albanus lacus in mohte albano esse quo. fuit uaticiniũ romãos nũquã ueis potituros: nisi ex albano lacu aquã deriuarẽt. Sub trabe cypria: intellectio ę Pausa t n. trabẽ partem tẽpli p ipso tẽplo: Cipra ãt dixit. i. tale tẽplũ ql e i cypro ẽ: ubi religiose hęc dea colit. Pluia thura

Deduxisse modos sũme superbiam
Quæsitam meritis & mihi delphica
Lauro cinge uolens mel pomene comam.

Quinti oratii falcci carminum
Liber quartus incipit. ad uenerem. Ode.

DICOLOS .I.

INtermissa uenus diu
Rursus bella moues parce precõr mihi
Non sum qualis eram bone
Sub regno cynare. desine dulcium
Mater sæua cupidinum
Circa lustra decem flectere mollibus
Iam durum imperiis: abi
Quo blande iuuenum te reuocant preces
Tempestiuius in domo
Pauli purpureis ales oloribus
Comessabere maximi
Si torrere iecur quæris idoneum
Namque & nobilis & decens
Et pro solicitis non tacitus reis
Et centum puer artium
Late signa feret militiæ tuæ
Et quandoque potentior
Largis muneribus riserit emuli
Albanos prope te lacus
Ponet marmoream sub trabe cyprea
Illic plurima naribus

plurima ex thure sacrificia. Nam conueniens é ueneri sacrificium thus. Hinc Virgilius. ipsa paphum sublimis abiit sedesq; reuisit Leta suas: ubi templū illi centumq; sabęo thure calent arę: sertisq; recentibus alant. Berecynthię. Vel q ab ipsa dea inuenta sit. Vel q illius sacris adhibebatur. Ter. uel quia tertio passu pausam facit quedam chorea uel quia numero deus impare gaudet. Quatient humū. Saltabunt. In morem salium. q.d. non minori pompa q̄ salii de quibꝰ dictum é Marti saltanti tibi saltabitur. Spes credula. q.d. ea iam ętate sum qua homines a pueris fastidiūtur Quapropter nulla mihi spes é: ut possim credere siq̄ amen mutuo me ab illa amari. Nec certare. m. ponit omnia quę iuuenem decent: senem uero dedecent. Nouis recentibus: uel nouis sibi quia iam desueuerat. Lachryma. Quod solet iis accidere: qui uehementi amore repente saucii sunt. Sic & Vir Didonem iducit a principio amoris. Nam post uerba habita cum sorore ait Sic affata sinus lachrymis implcuit abortis. Cur facunda. Non enim mirum fuerint: si infacundum uerba deficiant. sed id mirum q facundum deficiant. Lingua cadit quasi in medio sermone deficit. Virgilius. Incipit affari mediaq; in uoce resistit. Parum decoro. Nam decorum é silentium: si finita oratione cuenit. sin autem imperfecta in decorum é: nā aut infacundiam loquentis aut obliuionem aut stultitiam denotat. Nocturnis. s. nam quod uigilantes uehementer aut capimus aut timemus idem dormientibus fere offert. Vnde & dido apud sororem conqueritur. Anna soror quę me suspensam insōniia terrent: q̄is huius carminis alia quoq; lectio sit. Per aquas. tyberis qui iuxta campum martium fluit. Nam adolescentes uariis certaminibus se in campo martio exercebant: & in propinquo flumine nare discebant.

Duces thura: liraq; & berecynthiæ
Delectabere tibiæ
Mixtis carminibus non sine fistula
Illic bis pueri die
Numen cum teneris uirginibus tuum
Laudantes pede candido
In morem salium ter quatiet humum
Me nec fœmina nec puer
Iam nec spes animi credula mutui
Nec certare iuuat mero
Nec uincire tempora floribus
Sed cur heu ligurine cur
Manat rara meas lachryma per genas
Cur facunda parum decoro
Inter uerba cadit lingua silentio
Nocturnis ego somnis
Iam cāptum teneo: iam uolucrem sequōr
Te per gramina martii
Campi: te per aquas dure uolubiles.
Laupes pindari ad iulium Antonium
Ode: Ili: Dicolos.

PIndarum quisquis studet æmulari
Iule ceratis ope dædalea
Nititur pennis uitreo daturus
Nomina ponto
Monte decurrens uelut amnis imbres
Quem super notas aluere ripas
Feruet immensusq; ruit profundo
Pindarus ore.
Laurea donandus apollinari:
Seu per audaces noua dithyrambos
Verba diuoluit numerisq; fertur

PINDARVM Quisquis. Sententia é omnium doctorum post homerū primum esse inter grēcos poetas: nec desunt qui illum homero prępponant. Inter lyricos principatum sine cōtrouersia obtinet spiritus magnificentia: sententiis: figuris beatissima rerum uerborumque copia & uelut quoddam ęloquentie flumine. Quapropter quintilianus quoque huiusce modi nostri poetę sententiam. summopere approbans eum nemini imitabilem affirmat. Est ergo ode ad iulium antonium. M. Antonii triūuiri ex octauia Augusti sorore susceptum filium. Cuius sententia é. ut si quis adeo audax sit: ut nitatur imitari pindarum: is profecto sentiet non aliter suos cognatus irritos futuros: quaꝫ senserit Icarus: qui cum uolare nesciret in mare decidit. Pennis cer. Quam fabulam quia iam enarrata é: omitto Nomina ponto. nam icareum ab ęo é appellatus Monte. d. Hactenꝰ ppositū erat eē imitabilē pindarū: nūc affert rōem ppositiōis. Describit igitur uehemētiā pindari in dicendo. & illū cōparat torrenti subitis ibibus aucto. Nā uehementiā dicendi genus torrens latini appellant: quoniā torrentes flumina sūt p montiū precipitia decurentia: quę si diluuio turgescāt nihil magis rapidū iuenias sic & grēci hanc uim Διὶ νεότητα appellāt a uerticibꝰ & reuolutiōibꝰ aquarū. Aluere. auxere. Immēsus. pp diluuiū. Laurea ap. Corona laurea apollini dedicata: q̄ poetę coronant. Dithyrābos. Hoc unū ex bacchi noibus é: q sic dictus é quoniā in ortu suo duplici fit usus porta. Nam ante maturum tempus ex materno utero egressus é quoniam semele fulmine icta periit. Iuppiter suo assucre fœmori uoluit: unde completo tempore secundo egessus é: sed fabulę allegoriā alias expressimus. A dithyrābo uero. i. bacco dicti sunt dithyrambi uersus quibus huius dei laudes canebant. Audaces. Quia uehemētiā & acrimo[illegible] affectunt hi p ędes. Noua: uel quia cętęris rithmis uehementiorę sunt: uel quia prętęr cętęros poetas

neua fingit foelici quadam compositione uerba. Numerisque. Numeri rithmi sunt qui non ex pedum lege: sed ex concentu uocis sunt. unde. Virgilius. Numeros memini si uerba tenerem. Ergo in dithyrambis quęrebāt modulationem solum non habita pedum ratione: quoniā magna licentia est in his uersibus uariare metrum. Itaque extant qui iccirco dithyrambos dici uelint quonim liceat poetę uti alio hostio. Nā hoc uocabulo gręci ingressi gnificant. Seu Deos. scripsit enim peana. Reges hyeronem enim syracusanum summopere luadat. Sed alios quoque ex priscis quia de deorum sanguine sunt. Palma ę. i. uictoria olympica. Nam ludi olympici de quibus in principio diximus inter elin & pisam archadię urbes celebrabant. Cęlestis. propter honorem numinum quibus ludi exhibebantur. Vel quia in maximo honore habebantur uictores. Pugile qui pugnis certat. Equum qui in equestri certamine exercetur. Sic supra. Hunc equis illum superare pugnis nobilem. Et donat & re uera munus quod exhibet pindarus i describendis laudibus magnorum uirorum maius est illis quā si donentur centū statuis. Statuę enim tempore percunt: poetarum uero monumenta ętema sunt. Iuuenem Raptum siue morte sibi erepium siue alterius mulieris amore siue quia in militiam profectus sit. Plorat. qa flebilis sponsę ploratum exprimit & educit in astra idest ad cęlum laudibus extollit. Vires. corporis Et animum idest sapientiam. Et mores. i. uirtutes morales. Aureos bonos. Et Inuidet orco idest morti: quia homines quos laudat a morte uendicat: quia immortales suo carmine reddit. Dircęum thebanum. Fabula narratur nyco thebano regi Antiopem nupsisse. Verum cum illa ex ioue zetum & amphionem peperisset: abdicauit eam lycus & Dyrcen eius loco duxit. Hęc antiopem in cytheronem montem religigari iussit: ut a feris laniaretur. At zetus & Amphion illā a uinculis liberarunt: & dyrcē indomitis tauris alligatam & per agrum thebanum tractam laniarunt: quę tandem in fontem sui nominis conuersa est. Ipsi autem lyco interfecto regnum sibi & matri uendicarunt. Fons iste thebis uicinus est: a quo thebani dyrcei dicuntur. Tanta autem fuit pindari etiam post mortem auctoritas: ut cum Alexander expugnatas thebas diripi iussisset: diligenter tamen cauit ut posteri pyndari incolumes seruarentur.

Cygnum comparat cygno quia boni poetę ut iam dictum est: cygnis cōparantur. Multa aura leuat fictit in translatione. Nam cygni aura: & uēto leuati in altū uolāt: sit & Pyndarus sua loquentia ad alta tollitur: Et p contentionē illū laudat et se deprimit. Ait. n. illum: ut canorū cygnū in alta uolare Se āt ueluti apis sit hūilē circa ciuia uersari. Carpentis thyma. Innuit & si depresse scribat tamen suauē illi esse stilū ex cōparatione insecti melificātis. Operosa idest labore compsita. Paruus: ad stilū refert. Cōcinet. Nūc Iuliū laudat: quō Acron diomedeas heroico uersu. xii. libris scripsisse refert. Maiore plectro. grandiori stilo. Sicābros populi in hispania sūt qui romanos centuriones ad stipēdia exigenda missos crucia affixerunt. Hos deinde Augustus debellauit. Quandoq; qs uacat. Per Sacrū diuū. Nā a porta triumphali per uiā sacra ad capitolium triūphantes ueniebant: & superato diuo capitolii in tēplo Iouis optimi maximi maiores hostias sacrificabant: sacrum ergo propter templum Nam de diuo in superioribus diximus: Merita fronde. merita laurea.

Quo cęsare. In aurum priscum in aureali sęcula: quę prisci fuerunt temporibus. Concines. Repetitio ē canes etiā dies festos & ludos publicos: quos populus romanus pro reditu Cęsaris nouerat. Super reditu. i. de reditu. i. p reditu

Lege solutis:
Seu deos regesque canit deorum
Sanguinem per quos cecidere iuxta
Morte centauri cecidit tremendæ
Flamma chimeræ
Siue quos elea domum reducit
Palma cælestes pugilem ue equum ue
Dicit; & centum potiore signis
Munere donat:
Flebili sponsæ iuuenemque raptum
Plorat & uires animumque moresque
Aureos reducit in astra nigroque
Inuidet orco.
Multa dircæum leuat aura cygnum
Tendit antoni quotiens in altos
Nubium tractus: ego apis matinæ
More modoque.
Grata carpentis thima per laborem
plurimum circa nemus uidique
Tyburis ripas: operosa parum
Carmina fingo.
Concinens maiore poeta plectro
Cæsarem quandoque trahet feroces
Per sacrum cliuum merita decorus
Fronde sicambros.
Quo nihil maius melius ue terris
Fata donauere boniquedi ui
Nec dabunt: quanuis redeant in aurum
Tempora priscum.
Concinēs lætosque dies & urbis
Publicum ludum super impetrato
Fortis augusti reditu forumque

Littibus orbum:propter ferias. Nam aliquando propter aliquem tumultum cessabat prętor a iure dicendo & illa ua catio Iustitium dicebatur. Aliquando propter magnam aliquam foelicitatem:& illę ferię dicebantur quę erant imperatiuę. Nam feriarum alię dicebãtur stratiuę: quę erant omnibus comunes:& certis mensibus ac diebus celebrant: & in fastis adnotatę erant ut agonalia carmentalia:& lupercalia Aliç erãt conceptiuę:quę & ipsę quot annis a sacerdotib⁹ uel a magistratib⁹ cõcipiebãt:ſz ñ ſeperi certos dies ut supiores:ut sũt latinę:semẽtinę:paganalia & cõpitalia Alię sũt impatiuę. Verũ iste nec certis diebus nec seper singulis annis iperabant. Sed iperabant illas cõsules aut prętores quotiens aut uictoria aut aliquid lętum ueniebat:ut hę de quibus nunc poeta meminit. Alię denique sunt nundinę paganorum: & rusticorum qbus cõueniũt negociis ppriis uel mercibus prouisuri. Tum meę. De se modestissime loquit. Ergo tu hęc grandiloquo stilo canes: & tunc bona pars. magna pars meę uocis deest mi stili & meorum carminum. Accedet. i. addetur tuo poemati si ego loquar aliquid audiendum. i. tale ut dignũ sit quod audiatur:& canam o sol pulcher & laudãde. Fęlix:ppitie & dator fęlicitatis. Nã aliquãdo passiue ponitur fęlix idest in quo sit fęlicitas Virgilius. Fęlix qui potuit rerum cognoscere causas Aliquãdo fęlix nõ in quo sit:sed q aliis inferat fęlicitatem:ut in hoc loco. Item apud Maronem Sis fęlix nostrorumque leues quecũque laborem. Ergo fęlix es recepto cęsare quasi dicat alia ratiõe nobis fęlix esse non potes. Recepto: a periculis erepto. Io uox lętantis: quam in triumpho proferebant. Alii legunt & fortasse nõ absurde. Ego fęlix recepto cęsare canam te ò sol idest o dies pulcher & laudande. Te decem tauri. Nam secundum censum debent esse sacrificia: ut plura ditior pauciora pauperior afferat. Ergo decem tauri soluent te a uoto quo obligatus es ex reditu cęsaris. Erat autem maxima uictima taurus. Hinc Vir. Et maxima taurus uictima. Me uero soluet uitulus largis herbis: Vt ostendat diligenter a se nutriri:ut hostia pinguior sit. Fronte curuatos: Ostendit in eo talia esse cornua qualia uidemus in luna in tertio die a suo nouilunio. Qua notam duxit Vitulum fuluum designat:sed cui ex albo in fronte nota sit. De nota diximus alio loco. Cętcrum & macula eadem uidetur habere notionem: quę

Littibus orbum
Tum meæ ſiquid loquar audiendum
Vocis accedet bona pars & o ſol
Pulcher o laudande canam recepto
Cæſare foelix
Tuque dum procedis io triumphe
Non ſemel dicemus io triumphe
Ciuitas omnis debemuſque diuis
Thura benignis
Te decem tauri totidemque uaccæ
Me tener ſoluet uitulus relicta
Matri qui largis iuueneſcit herbis
In mea uota
Fronte curuatos imitatus ignes
Tertium lunæ referentis ortum
Qua notam dixit niueus uideri
Cætera fuluus.

AD MVSAM DICOLOS DISTROPHOS. ODE TERTIA.

QVem tu melpomene ſemel
Naſcentem placido lumine uideris
Illum non labor iſthmius
Clarabit pugilem:non equus impiger
Curru ducet achaico
Victorem:neque res bellica deliis

q̃uis ut plurimum turpitudinem inferat: tñ alquãdo pulchra dici põt Vir. Maculoſę tegmie lyncis.

QVem tu melpom Q̃uis solus homo excunctis animantibus si iuris sit propter animi diuinitatem & librorum sibi a rerum omnium conditore concessum arbitrium: tamen non parum in multis rebus interest quo sydere nari simus. Nam & si nulla ui stellarũ:aut i uirtutę aut i uitiũ inuiti trahi possimus:nisi noster accedat assensus tamen in his quę corporis & fortunę sunt non isulsę dixit Iuue. Distat. n. quę sidera te accipiant mõ primos incipientę edere uagitus:& adhuc a matre rubentem. Quin etiam & acumen & hebetudinem ingenii ñ minima ex ptę dãt stellę. Ergo si qué a genesi sua melpomene. i. configuratio illa stellarum: unde hęc studia dant benigne aspexerit hic pfecto reliqs studiis contẽptis totũ se musis tradet. Quo in loco se in musas gratum ostendit poeta cũ quicquid in se boni habeat id ab illis cõfateat. Labor isthimi⁹:labor susceptus in ludis isthimius põit aũt speciẽ progenere. Clarabit:clarum reddet:uerbũ est minime tritũ. Pugilẽ:nã q̃uis hęc in summa fama sint:tñ neque puggillaria neq; equestris cõcertatio illũ delectabit. Achaico. i. greco sed; Acronẽ:quoniã ide optimi ad huiusce mõi certamen equi essent uel non discessit ab eo genere ludorum quod posuerat:nam isthmos in achaia est. Neque res bellica idest disciplia militaris:nã rem pro disciplina poni ia; dictũ est. Vnde estide re militari de re agraria dicit. Erit aũt ordo uerborum talis. Illũ qué tu o melpomene nascentem uideris placido lumine non labor isthmius clarabit pugillem:& non impiger equ⁹ ducet uictorem in curru achaico:neq; res bellica ostendet capitolio ducem ornatum foliis deliis ideſt phoebeis ideſt nõ ducet triumphantem in:Capitoliũ:qa cõtuderit tumidas minas regũ ideſt compresserit minantes:& superbos reges. Sed aquę ideſt flumina & nemora finget illum ideſt component & facient

Mobilem ideſt illuſtrem & nobilitatiſſimum. Carmine ęolico ideſt lyrico ea ratione qua dictum eſt. Poſuit autem flumina quę prefluunt tybur quoniam ipſe ea regione delectabatur. Vnde ſupra tybur argęo conditum colono ſint meę ſedes utinam ſenectę. Romę oſtendit ab effectu quantum ſibi profuerit benignus aſpectus melpomenes. Nã & ſi uatem ſe dicere non audeat: tamen affirmat qđ prędara ſoboles romę principis urbium enumerat eum inter poetas. Sobolem autem hanc intelligit priuignos auguſti: & prędertim Germanicum: quem conſtat nõ ignobilem fuiſſe poetam: ut ſit ſententia hectoris neuiani ſilicet quod gaudeat laudari a laudato uiro. Nam magnum eſt qđ a docta laudetur. Fuerunt autem Auguſti priuigni Druſus ero: qui in germania extinctus eo: & germanicus eſt uocatus: qui domi claudii patris natus eſt Alter Tyberio nero quẽ natũ domi ſuę auguſtus ſibi adoptauit & illi i ipio ſucceſſit. Soboles: quid a patre propagatur a ſerendo dicta. Minus quia iam incipio iuuidiam ſupęrare. Opycri o muſa. Eſt enim hęc pyeris & in uocatiuo remota. s. ex greca conſuetudine ſit pyeri: Quę temperas dulcem ſtrepitum ideſt dulcem ſonum. Aureę teſtitudinis Pulchrę & excellentis teſtudinis. Tẽperas ſtrepitũ. Non ſine ratione dixit. Nam ſonitus teſtudinis: niſi in certum numerum temperetur ſtrepitus ideſt confuſa uox eſſe & nõ harmonia. Temperas ſtrepitum ideſt tẽperando ex ſtrepitu uocem facis. O donatura uocem cygni piſcibus quoque ideſt cuius tanta ſit uis: ut etiam piſcibus qui muti ſunt poſſis non modo uocem dare: ſz etiam optimam uocem qualem in cygnis audimus Piſces exceptis paucis non reſpirant: quia nõ habent pulmonem: neqz fuit opus pulmõe ſanguine carentibus quia reſpiratio data eſt animali: ut illa refrigidetur nimis calor ſanguinis i corde. At i piſcibus ſanguis non eſt. Quia autem nõ reſpirant nõ poſſunt habere uocem: Ergo piſces mutum pecus dicuntur. Delphini tamen & balenę & quidaz magni piſces reſpirant: quia pulmonẽ habent. Ait albertus magnus & Ariſtoteles i libro de animalibus. Totum muneris. Totum hoc quod mõſtror a prętereuntibus digito fidicen romanę lyrę: ideſt docta lyrtcus in romana lingua & quod ſpiro: ideſt uiuo: & quod placeo ſi placeo: ideſt ſi uerum eſt quod placeam eſt tui muneris: eſt munus mihi a te datum. Quod ſpiro. ideſt uiuo: ſed non dixit uiuo niſi quod ſum in aliqua fama. Nam qui ſine fama degunt illorum uita morſqz: ut ait Saluſtius iuſta eſt: quoniam de utraqz ſiletur: Si placeo condictionalem adhibuit ne arroganter de ſe dicere uideretur.

Ornatum foliis ducem,
Quod regum tumidas contuderit mina:
Oſtendit capitolio,
Sed quæ tibur aquæ fertile profluunt,
Fingent æolio carmine nobilem,
Romæ principis urbium:
Dignatur ſoboles inter amabiles,
Vatum ponere me choros,
Et iam dente minus torqueor inuido
O teſtitudinis aureæ
Dulcemq; ſtrepitum pieri temperas
O mutis quoq; piſcibus
Donatura cygni ſi libeat ſonum
Totum muneris hoc tui eſt
Quod monſtro digito preteræuntium
Romanæ fidicen lyræ
Quod ſpero: & taceo: ſi placeo tuum eſt

Laudes Druſii. Ode. iiii:

QValem miniſtrum fulminis alitem
Cui rex deorum regnum in aues uagas
Permiſit expertus fidelem
Iuppiter in ganimede flauo
Olim iuuencas & patrius uigor
Nido laborũ propulit inſcium
Verniq; iam nymbis remotis
Inſolitos docuere nixus
Venti pauentem: mox in ouilia

QValem miniſtrum. Druſum laudat priuignum Auguſti: cuius gratia contra inſtitutum ſuum quartum hunc libruz ſcribendum ſuſcepit Druſus in alphibus rhętos uindelicos populos aſperrimos ſuperauit. Comparat ergo illum aquilę & leoni: quorum altera inter aues alter inter quadrupedes regnum obtinet. Eſt autem ordo Rheti uindelici uidere Druſum ſub alipibus gerentem bella talem qualem iuuentas & patrius uigor olim propulit nido alitez miniſtrum fulminis cui iuppiter rex deorum expertus illum fidelem in ſuo ganimede promiſit regnuz in aues uagas & propulit a nido illum inſcium laborum & uenti uerni docuere illum pauentem inſolitos nixus iam remotis nimbis. Quid autem ſibi uelit quod aquila ſubminiſtret ioui fulmina: & qr in illam uerſus iuppiter ganimedem rapuerit: iam dictum eſt. Promiſit regnum. Rex auium appellatur hic ales: quoniam ęteris omnibus ſit generoſior: & altius oibus uolet. Vnde dicta eſt aquila: quanuis alii dicant nominari ab aquilo colore. Fabula tamen eſt quod illam auium regnam iccirco iuppiter fecerit: quia in bello giganteo ſibi fulmina ſubminiſtrauerit. Vagas quia incertis ſedibus uagantur. Iuuentas nam pullus eſt & nondum e nido euolauit. Patrius uigor. Nam non degenerat a parẽte. Inſcium laborum. Quia nondum uolauerat: unde addit inſolitos nixus. q.d. quod ſit opus maiori nixu: quia

insolens uolandi sit. In ouilia, ut agnos rapiat. In quo notatur generositas: quia in primis uolatibus adhuc insecta rerum sola generositate talem prędam petat. Plinius sex aquilarum genera ponit. Sed primo & secundo generi etiam cerui rapina sunt eodem Plinio auctore. Cum serpentibus pugna est. Serpens enim ouа illius petit Illa serpentem rapit. In reluctantes: quia: ut dixi: pugna cū illis est. Fuit autem propria & accōmodatissima comparatio adolescentis prima in militia excellentissimi ad aquilini pulli primos ex naturali generositate uolatus atq; raptus. Dapis, ut sit sibi esca. Pugnę, ut ulciscatur illum qui in oua aquilina impetum facere solitus sit. Qualem ue. Alia comparatio & in omnibus superiori simillima. Ergo talē uiderunt rhęti drusum qualem leonem uidet in lętis pascuis caprea intenta propter timorem ab ubere fuluę matris leonem iam depulsum lacte. i. qui ad florentem ualidamq; ętatem ex minori iam peruenit. Videt ergo hunc caprea peritura nouo dente: ideſt dente leonini catuli nondū in alia pręda exercito. Rhęti uindelici. proposuerat ingentē drusi fortitudinem. Nūc sequitur propositionis ratio: qua probat hominis fortitudinem ab expugnatis populis qui & natura belicosissimi essēt: & optimo armorum genere munitissimi & situ loci expugnabiles. Nam in alpibus sunt: & uniuersam montanam regionem in orientem austrum que spectantem occupant: & in italiam supra Veronam & Comum extenduntur. Horum latrocinia crudelissima in italos erant. Nam si uicum oppidum ue cępisset non modo puberes mares uerum etiam infantes trucidabant. Quin & omnes mulieres pregnātes quas eorum uates marem concepisse diuinarant. Hos penitus subiugauit amplissima uictoria Drusus germanicus: Sed uictor inter salam rhenumq; fluuios extinctus est: ut ait Strabo: Qui multa propterea de rhoetis tum fortia tum crudelia narrat. Seruius hos liburnos esse dicit. Plinius uero rhoetorum & euganeorum ueronam fuisse scribit

Demisit hostem uiuidus impetus
Hūnc in reluctantes dracones
Egit amor dapis atq; pugnæ
Qualem ne lætis caprea pascuis
Intenta: fuluæ matris ab ubere
Iam lacte depulsum leonem
Dente nouo peritura uidet
Videre ræthi bella sub alpibus
Drusum gerentem uindelici quibus
Mos unde deductus per omne
Tempus amazonia securi
Dextras obarmet quærere distuli
Nec scire fas est omnia, sed diu
Lateq; uictrices cateruæ
Consiliis iuuenis reuictæ
Senſere quid mēs rite quid īdoles
Nutrita faustis sub penetralibus
Posset: quid augusti paternus
In pueros animus nerones
Fortes creantur fortibus & bōnis
Est in iuuencis: est in equis patrum
Virtus: neq; imbellem feroces
Progenerāt aquilæ columbam
doctrina: sed uim promouet insitam
Rectiq; cultus pectora roborant.

Amazonia securi, i. tali securi quali amazones utebantur. Dicit autem pocta distulisse quęrere unde illis. mos. i. consuetudo deductus per omne tempus subarmet dextras amazonia securi: Quia nefas sit scire omnia: Sed satis sibi esse scire quod ipsi hactenus uictores consilio drusi superati sint.

Diu, ad longitudinem temporis. Late ad amplitudinē regionis referas: Magna ergo laus eius uictorię: qua infinita hominum multitudo que semper uictrix fuisset succubuerit. Senescere. Laudat & Augustum cuius disciplina & foelicitate informatus adolescens huiuscemodi facinora edere potuerit. Fortes creantur fortibus. Laudat domum claudiorum: e qua isti forti sunt. Est in iuuencis; est in equis p.u. Non inutilis inquisitio est: quare magis in brutis: quam in hoie paterna uirtus relucescat: Sed in aliud tempus differenda uidetur Pocta autem non in eo quod semper fit: sed quod nonunquam fieri solet sententiam que sibi subseruiat ad presens excitat. Ideo autem brutorum protulit exempla: quia in illis hoc sępius deprehenditur. Laudat igitur familiam a sua sobole. Laudat quoque sobolē a suis progenitoribus. Doctrina sed uim. Sententia est. Valere quidem multum in homine uim a natura insitam. Sed tamen opus esse dicit ut ingenium illud naturale bonarum artium disciplina excolla tur. Non enim uirtutes in nobis a natura sunt: Sed ut ait Cicero extant igniculi seminaq; uirtutum: que & si efficatia sint: tamen nisi doctrina optimisq; moribus excitentur augeanturq; : facile extinguuntur. Quemadmodum & terrę quāuis fertiles sint: tamen nisi cultura adhibeatur facile sterilescunt. Promouet, educit ad profectionem. Cultus recti. Rectę disciplinę quibus animi excolluntur: Pectora. muniunt mentem & robustam faciunt. Vtcunq;, sententia est q; si boni mores quibus semina uirtutum ad habitum perfectum producuntur deficiant culpę i. uitia dedecorant & deturpant bene nata. i. illam probam uim nobis insitam quam semina apollo: quoniam depraua ti mores illam obruūt. Non enim sunt a natura uirtutes: sed per bonos mores ex frequentatis actibus fiunt habitus q uirtutes sūt. Mc taurū. Flumen est umbrię descēdens in adriaticū mare haud lōge a faueſtri colonia senogalliā

uersus. Hasdrubal deuict⁹. Post cõflictũ canensem etsi uniuersę italię maximo terrori erat, Hãnibal:tñ accersitus est in italiam eius frater Hasdrubal A romanis autem alter consulum Claudius nero contra Hannibalem ꝓfectus est. Alter autem Liuius salinator Hasdrubali oppositus est. Sed erant tantę Hasd rubali copię:ut Liuius minime illis resistere posse putaretur. Quapropter claudius nescio maiori animo ansilio ita con castris: quę Hannibali opposita habebat cum parte delecta militum discessit:ut nihil Hannibalpresenserit:Ita etiam ad metaurum pro fectus cum collega se coniunxit:ut hostis suum aduentum non animaduerterit. Quapropter sua precipua opera ira egregie collatis signis pugnatum est:ut hasdrubal cũ quinquaginta sex millibus militum cęsus fuerit. Eademque celeritate ad castra sua deinde reuersus nihil tale ad huc suspicanti hannibali per captiuũ ꝓpter hoc solutum hasdrubalis caput obtulit. Ille dies in quo uictoria potitus est pulcher fuit fugatis tenebris ex latio idest deuictis hostibus:& remota tristicia quę notatur per tenebras:ut foelicitas :per lucem. Ex hac uictoria Liuio salinatori quoniã suis auspiciis & in sua prouincia res gesta é triumph⁹ dęcretus est. Ita quadrigis uectus est. Claudius uero illum equo prosequebatur. Sed tamé plus honoris & glorię in claudium redundauit. Nam sua opera uictoriam partam putabant. Adorea idest uictoria:sic enim nominatur: quia in ea uictus uictorem adoret. Alii credunt adoream ab eo denominatam quod est ador species scilicet farris precipua ex quo liba ad sacrificium fiebant. Dirus exagerat uictoriã Claudii ab iis quę inde prouenerunt bona. Nam tanta plaga accepta Hannibal semper post hac de fuga cogitauit. Ordo autem uerborum sit Vt equitauit idest q̃ celeriter equitando aufugit

Dirus afer. idest crudelis Hannibal per urbes italas. Ceu flamma p tedas. Ita uelociter ut ignis pcurrit tedas:uel ut eurus per siculas undas. Post hoc Post hanc a Nerone partam uictoriam. Romana pubes:idest iuuentus creuit: uel numero militum cum amplius non cęderent a poenis: uel creuit auctoritatę & impio: dum pulso hoste amissas urbes recipiebat. Secundis laboribus. Nã laborabant in bello:sed tamé uictoriã semp reportabant.

Et fana: idest templa spoliata & diruta a poenis habuerũt deos rectos:idest ęquos:hoc est ꝓpitios sic cõtra iniquũ pro irato dicimus. Dixitq; tandé Verba sunt hãnibalis :cũ coactus est de fuga cogitare. Tandé post longũ tempus. Nã prius iactare suas crebras uictorias solitus erat. Cerui pręda luporũ. Optime fugientes ceruis:raptores lupis comparat. Sequmur eos quos nõ dico uincere:sed fallere & effugere idest fallẽdo effugere & tanq̃ si de illis triũphem⁹: Nã fugere fortissimũ hostẽ species quedã uictorię esse uidet. Gens fortis quę cre. Fortis sic Vir. Quos mille fatigãt prę lia nec uicti possunt absistere bello. Nõ mirũ si in romano populo tãta sit uirtus :cũ originé ab iis troianis ducat: qui cremata patria nõ succubuerũt:sed in italiã ꝓfecti sacra natos parentesq; extulerũt:ut nõ solũ ipsi sua uirtute incolumes ex tãto icẽdio euaserint:ſ; ét suos ex crudelissimis hostibus receperit. Magni oio animi est se ab hostib⁹ uictoribꝰ uẽdicare. Maiores aũt suosq; mutari:sed maximi oio q̃ iter bellicosissimos italię populos huiusmodi sibi seds cõstituerint:ut nõ mõ imperiũ amissũ reparauerint:uerũ longe excellentius ꝓpagauerint:ut a calamitatibus suis maiores resumsisse uires uideant. Quapropter quadruplici cõparatiõe rem cõfirmat artificiosissimus poeta. Ostẽdit. n. q̃ nõ magis repullulat ilex ferro excisa. Nigrę pp umbras quas infert. Vel ꝓpter arboris uiuacitatẽ :qua oñd tur ex ipso frõdiũ colore:q uiridis ad nigredinẽ tendit. Opes uires. Animũ audaciã. Nõ hydra. Mõstrosa serpens:quã Echidna ex typhaone cõcepit. Sed illã in lerna argiuorũ palude cõtra hercule nutriuit Iuno:ut ait hesiodus. Pugnauit igitur hercules cũ hydra:nec ferro expugnare potuit. Nã uno excisо capite septẽ subito renascebant Quapropter alia rõne tantũ monstrũ aggress⁹ fortissim⁹ hęros igne illã absumsit. Seruiꝰ ait q̃ uno cęso capite tria subito excrescerẽt: ꝓptereaque

Vtcunq; defecere mores
Dedecorãt bene nata culpæ:
Quid debeas o roma neronibus
Testis metaurum flumẽ & asdrubal
Deuictus:& pulcher fugatis
Ille dies latio tenebris
Qui primus alma risit adorea
Dirus per urbes afer: ut italas
Ceu flammula per tedas uel eurus
Per siculas equitauit undas
Post hoc secũdis usq; laboribus
Romana pubes creuit:& impio
Vastata pœnorum tumultu
Fana deos habuere rectos
Dixitq; tãdem perfidus hãnibal
Cerui luporum præda rapacium
Sectamur ultro quos opimus
Fallere & effugere est triunphus
Gens quæ cremato fortis ab ilio
Iactata tuscis æquoribus sacra
Natosq; maturosq; patres
Pertulit ausonias ad urbes
Duris ut ilex tonsa bipẽnibus
Nigræ feraci frõdis in algido
Per damna per cædes ab ipso
Ducit opes animumq; ferro
Non hydra secto corpore firmior
Vinci dolentem creuit in herculem

latine excetram dictam esse: Idemq; ad historiã fabulam refert. Nam dicit locũ fuisse aquas uomentem: in quo uno meatu clauso multi crumpebant. Quod hercules uidens loca ipsa exussit: & sic aquarũ clusit meatus. Nam hydra dicitur ab eo quod est ὕδωρ. i. aqua. Diodorus autẽ siculus refert huic monstro ex uno corpore centena colla capita serpentina habentia surrexisse: quorũ uno cæso duo orirent. Sed hercules iolao mandauit: ut partem iam cæsam face accensa subito exureret: ne sanguis inde fluere posset. Dolentem uinci. Nam iniquo animo fert uinci uir fortis. Hydraq; ignorantiam allegorice nonnulli interpretantur: que igne. i. igenii feruore interimitur. Eusebius autem de temporibus ubi de ægeo pandionis filio mentionem facit refert auctore platone hydram calidissimum sophistam fuisse. Ergo. ut placuit Coluccio salutato cõciui nostro Hercules. i. doctus philosophus ad idram accedit. Nam cum p dialecticam rationem uerum inueniri posse existimet: & illã duplicẽ animaduertat: ut altera ueris ratiõibus agat: altera que sophistica dicitur falsis putat sophisticaq; tollendã: & cũ in ea uno capite sublato plura nascantur: quia ex uno errore plures subsecuntur rem ignauiã. i. iugenii uehementia conficit. Colchi profectus est ad uellus aureũ diripiendum Iason. Verũ cum auxilio medeæ & tauros ignẽ euomentes domuisset: & serpentẽ aurei uelleris custodem loci draconem interemisset fuit illi & terra tauris excolenda & in ipsa arata terra dentes serendi ex quibus singulis singuli equites armati subito e sulcis crumpebant. Ergo ex uno monstro plura nata sunt. Echionie ue thebæ. Vrbem thebanã conditurus Cadmus ad propinquos fontẽ comites aquarum misit. Sed illi omnes a serpente illic marti sacro cæsi sunt. Interfecit serpentem Cadmus: & cũ de reparatione sociorum oraculum consuleret: iussus est serere dentes serpentinos: & ex iis nati sunt armati equites: qui subito tumultu mutuis uulneribus cæciderũt exceptis quinq; qui illi comites ad urbem condendã fuerunt: Inter quos fuit Echion: qui agauem unam ex filiabus cadmi uxorem duxit: ex ea quæ penthea suscepit: a matre deinde & materteris laniatus cum sacra bachi fieri prohiberet. Ergo ut ad poetæ orationem redeam nõ tantũ ilex & hydra & duo serpentes pullularunt quantum troiana gens.

Monstrum ue submisere colchi
Maius: echioniæ ue thebæ
Mersus profundo pulchrior euenit
Si luctere multa proruet integrum
Cum laude uictorem geretq;
Prelia coniugibus loquenda
Carthagini iam non ego nuncios
Mittam superbos. occidit occidit
Spes omnis: & fortuna nostri
Nominis asdrubale interempto
Nil claudiæ nõ perficient manus
Quas & benigno numine iuppiter
Defendit: & curiæ sagaces
Expediunt peracuta belli

AD AVGVSTVM ABSENTEM.

DICOLOS ODE. V.

O Iuis orte bonis optime romule
Custos gentis abes iam nimium diu
Maturum reditum pollicitus patrum
Sancto concilio: redi
Lucem redde tuæ dux bonæ patriæ
Instar ueris enim uultus ubi tuus
Affulsit populo gratior it dies
Et soles melius nitent
Vt mater iuuenem quem notus inuido

Mersus. i. freqnenter mergas & obruas profundo: tamen emerget. Pulchrior. i. fortior sic. Virg. Satis hercule pulchero pulcher auentinus. Luctere. pro lucteris: idest si etiam lucteris & pugnes ipse proruet te uictorem. i. qui antea uiceris, Integrum. Cui non sit exercitus imminutus: & de se loquitur. Cum laude. Quia ita proruit: ut laudem mereatur. Coniugibus. Quia delebunt maritos aut seruos: ut cæsos. Superbos. ex uictoria ut post trebiciscem: trasimenensem: cannensemq; conflictũ misit. Curę sagaces. Occulte enim ostendit ad res magnas peragẽdas opus esse diuino auxilio: sed illud nunquã affuturum: nisi sũmam solertemq; curam adhibeamus. Nam ut est apud Salustium. Non uotis neq; suppliciis mulieribus auxilia deorum parantur: sed uigilando agendo & recte consulendo prospere omnia cedunt. Peracuta: idest per res difficilimas belli.

O Iuis orte bonis, Maxime laudes Augusti in hac ode exprimuntur: cum tanto desiderio populum ex illius absentia affici ostendat. Quod nunquã esse nisi sua multa maximaq; merita in patriam extarent. Miserat senatus populusq; ro. legationes ad augustũ in transmarinis partibus diutius immorantem ut quam primum reuerteretur supplicantes. uerum cum diutius opinione moreretur: scripsit ad eum poeta. Orte d. propter æneam romulum & cæsarem qui ingente iulia dii fuerunt. Bonis. propitiis & fauentibus. Gentibus romulę. pro romulę secundum Acronem. Ego autẽ puto uocatiui esse: ut appellet cũ romulũ: Nam ut supra ostendimus: a triplici ordine tribus est donatus nominibus: ut cæsar: ut romulus & quirinus ut augustus uocaretur. Erit ergo o optime romule custos gentis. i, humani generis: quia imperator esset romani imperii. Maturũ celerem. Redde lucem. Nam tua presentia omnia felicia

sunt per contrarium in superioribus dixit tenebris fugatis. Instar ueris ad similitudinem ueris. Instar. n. indeclinabile est & sine propositione ponitur. Videtur aũt non formam demonstrare: sed quantitatem. Hinc Vir. Instar montis equum di. p. a. ędificant. Non enim formam montis: sed magnitudinem equum habuisse demonstrat. Cicero de ofitiis Idque si accedat mortis instar putemus. Ergo est poetę sententia quod Augusti uultus tantum splendoris afferat quantum affert uer in anno: Veluti dicat quod absente Augusto fuerit hyems: in qua omnia tenebręsunt: reuertente autẽ illo redeat uer: in quo & dies gratior est: & soles mollius rident scilicet quam cum abest. Vt mater: Non potuit efficati? exprimere amorem populi in Octauianum: nam maternus amor oẽs efficẽt? superat. Mirifice ergo Octauianum amat populus. Iuuenem ergo magis dignus amari cum sit nõ puer: quę ętas adhuc imperfecta est non senex qua ętate iam uitę terminus est: Sed sit in ea ętate quę perfecta sit. Quẽ notus. Nam & absentia diuturna & periculũ amorem augere uidentur. Pręcibus & uotis. Nam precatur deos & uota concipit: & cupida ludendi non dimouet oculos a littore quo apulsurus ẽ. Cõponc uerba Patria icta fidelibus desideriis sic quę rit cęsarem: ut mater uocat iuuenem: quem notus desinet cunctantem. Tutus enim bos. Ostendit: causam tanti amoris esse: quod terra marique omnia cęsaris uirtute pacata sint. Nutrit rura: Dat uim terrę qua fruges fertilescant. Faustitas ab eo quod est faustus parum autem tritum est. Alma pro sancta uenerandaque accipitur. Cęterũ ab alendo uerbum dari deriuatur. Quapropter utplurimum hoc epithetum iis rebus dat: unde nobis ad uitam degendam auxilia sint: sic cererem sic uenerem: sic diem almam dicimus. Mos & lex id est consuetudo quę a lege prouenit. Fuerat enim lex iulia de qua Iuue. Vbi nunc lex iulia dormis: quam Augustus de coherendis adulteriis tulerat Laudantur simili pro puerperę. Laudantur puerperę propter prolem similem patri. Nam quod edat filium patri similem castitatis signum est. Puerpera partu leuatã significat nã facta & quę peperit & quę pugnans est iure dicitur. Laudat ergo & quod pacem tranquillitatemque peperit: propter quam rura optimę cultra fertilem ferunt annonam. Laudauit quod optimis legibus rem administrat. Laudat nunc quod non solum bella cessant: uerum etiam quod omnis belli met? remotus sit. Nam & parthos & scytas & germanos & hispanos ita coercuerat: ut nihil inde timendum sit. Hiberię hispanię a flumine hibero. Condit finit Vir. Cantando longos memi. me. con. so. Diem uitam: nã cessante bello non coguntur in longinquas expeditiones proficisci. Alteris idest secundis. Duas enim mensas adhibebant antiqui primam carnib? similibusque rebus dabant: Secunda uero pomis. Appellabantque has secundas mensas bellaria. Et quia tunc optima uina dabantur Appellabant uina preciosa bellaria bachi. Virgilius. Non ego te mensis & diis accepta secundis Trãsierim rhodia.

Flatu carpatii trans maris æquora
Cunctantem spatio longius annuo
Dulci detinet a domo
Votis omnibusque & præcibus uocat:
Curuo nec faciem littore dimouet
Sic desideriis icta fidelibus
Quærit patria cæsarem
Tutus bos & enim rura perambulat
Nutrit rura ceres almaque faustitas
Pacatum uolitant per maræ nautæ
Culpari metuit fides
Nullis polluitur casta domus stupris
Mox & lex maculosum edomuit nefas
Laudantur simili prole puerperæ
Culpam pœna premit comes
Quis parthum paueat quis gelidum scythen
Quis germania quos horrida parturit
Fœtus incolumi cæsare
Quis feræ bellum curet hiberiæ
Colit qnisque diem collibus in suis
Et uitem uiduas ducit ad arbores
Hinc ad uina redit lætus & alteris
Te mensis adhibet deum
Te multa prece te prosequitur mero
Diffuso pateris et laribus tuum
Miscet numen uti græcia castoris
Et magni memor herculis
Longas o utinam dux bone ferias
Præstes hesperiæ dicimus integro
Sicci mane die dicimns uuidi
Cum sol oceano subest.

Pæana apollini canit:

Ode: Dicolos: vi:

Te deum. Mam uiuenti adhuc Octauiano diuini honores instituti sunt. Vnde alibi Ppręsentiq; tibi maturos largimur honores. Et laribus de qbus dictũ est. Ergo ut gręcia diojcuros & herculẽ inter lares deos enumerant: sic nos te. Fereas idest dies festos quos ,p ociosa pace ponit. Nã de feriis dictum ẽ. Sicci. sobrii: cũ nondũ biberimus. Integro nã integer est in primo mane: qnia nondũ cõsumi coeptus est. Vuidi. i. madidi: idest bene poti & oppenitur sicco

Siuẽ quem prõles niobea magnae
Vindicem linguae: tytiosque raptor

Siue quem proles Sunt qui credunt in ludis secularibus carmen hoc in Apolinis honorem a poeta scriptum sed ludis in suo loco dicetur. Interim quid sibi uelit poeta inuestigemus. Laudat Appolinem: & in primis a pietate quā in matre ulciscenda adhibuerit. Proles niobea. Nobic ex tantalo phrygum rege: ut placet Eu schio nata é: & Amphyonithebano nupsit: ex eoq; secūdū Ouidiū septē mares totidēq; foeminas pepit. Verā cū illa latone se prēponeret apollo suis sagittis omnes peremit. Sed de numero filiorum uaria opinio est: Nam homerus pue ros puellasq; nouos fuisse ait. Eurypides quatuordecim Sapphus. xviii. Pidarus. xx. Quidam alii scriptores tres dumta xat. Magnę magnificę: idest superbe & iactabun de: Vt legimus uerba magnifica: idest iactantia plena: Ergo magnę quia magna de se iactabat. Vi dicem ultorem. Proles niobea filii niobes. Ty tios. greçus nominatiuus. Raptor. stuprator: ut Et raptiganimedis honores. Non autem quia rapue rit: idest stuprum intulerit: sed quia inferre uolu erit: sic Virg. Et gener Auxilium priamo phrygi busq; ferebat. Non enim erat gener: sed esse cupi ebat. Prope uictor. nam si opera Apollinis sub latus fuisset: omnino troiaq; expugnasset. Phthi us. ex phthia thesalię urbe. Mordaci, quia pau latrq; excst arbore quę inciditur. Falleret. pro fe fellisset. Sentētia est Achiles nisi opera tua extin ctus fuisset. non fraudibus & insidiis sed aperto marte troiam expugnasset. Male feriatos. Feria ti sunt qui ferias & dies festos celebrant: ergo ma le: idest in pernitiem suam. Nam celebrabant eum diem: in quo perituri erant Virg. Nos delubra deū miseri: quibus ultimus esset ille dies festa uelam frondē per urbem. Laudat autē achillis fortitudinē ut ostendat maius in troianos Apollinis beneficiū fuisse. De morte autem achillis quid Dion sentiat in superioribus diximus. Vt autē greci fabulantur captus est amore polixenę achilles: conuenitq; cū hecuba: quę illum fallebat: ut oocturno tempore so lus templū apollinis tymbrei intraret puellā a ma tre accepturus. Vbi a paride in insidiis posit dei si mulachrū collocato sagitta calcaneū qui solus uul nerabilis in eo corpore erat transfodit atq; interc mit adiuuante apolline. Hinc Vir. Phoebe grauef troyę semper miserate labores Dardana qui paridis direcsti tela manusq; corpus in eacide. Fidicē do ctor: nā & citharā pulsas & alios pulsare docces.

Xantho: Sic Maro Xāthiq; fluēta deserit ac delō mater nam inuisit apollo. Argute: sonorer Daunię: apulię & de se intelligit: qui primus sit a pud latinos lyricus. Leuis. idest imberbis: nam leuis sine pilis significat Vir. Et sepe in leui quesis sent cornua fronte. Agileus ideo dicitur apollo: qa athenienses in uicis publicis urbis suę statutis alta ribus phoebo sacrificabant. Vici autē ab athenien si bus agilei uocantur. Spiritū. q. dicat diuinum illū furorē: Arte & nomē: Ergo oia recogno scit ab apolline. Prime primarie. Tutela: nā in tutela dianę. i. lunc dicunt pueri pp uim uege tatiuā q̄ ita ab illa est: ut sensitiua a sole. Seruā te lesbiū pedē: quasi canite lyricū carmen ita: ut ob seruetis nūeros & modulationē. Canentes pue rum. l. i. phoebum & lunam. Prosperam frugu

Sensit & troyæ prope uictor altæ
Phthius achilles
Cæteris maior tibi miles impar
Filius q̄is tethidis marinæ
Dardanas turres quateret tremenda
Cuspide pugnax
Ille mordaci uelut icta ferro
Pinus aut impulsa cupressus auro
Procedit late positq; collum
Puluere teucro
Ille non inclusus equo mineruæ
Sacra mentito male feriatos
Troas et letam priami et choreis
Faleret aulam
Sed palam captis grauis heu nefas heu
Nescios fari pueros achiuis
Vreret flammis etiam latentem
Matris in aluo.
Ni tuis uictus uenerisq; gratæ
Vocibus diuum pater annuisset
Rebus æneæ potiore ductos
Alite muros
Ductor argutæ fidicen thaliæ
Phœbe qui xantho lauis amne crines
Dauniæ defende decus camenæ
Leuis agileus
Spiritum phœbus mihi phoebus artem
Carminis nomenq; dedit poetæ
Virginum primæ pueriq; claris
Patribūs orti.
Delie tutela deæ fugaces
Lyncas & ceruos cohibentis arcu
Lesbium seruate pedem meique
Pollicis ictum.
Rite latonæ Puerum canentes.
Rite crescentem face noctilucam
Prosperam frugum celeremq; prōnos
Volueře menses

quia ut diximus plantandi uegetandique uim habet. Crescentem: quia crescit & decrescit luna. Cererem: que: nam & hęc dea ad lunam refertur. Voluere: desit sua reuolutione perficere. nam ut ad cursum Solis annus: ita ad cursum lunę mensis instituitur. Sęculo referente: de quo diximus in carmine sęculari. Nortati: pro horatii uaris docilis modorum.

DIffugere niues: Non solum describit uetum etiam pingit quam uolatile sit tempus: & quam momentaneo interualle fluat. Diffugere niues: quia aduentu ueris fugatur hyems. Redeunt iam gramina causa quę hyemali frigore arucrant. Mutat terra uices. Longiuscule prosequitur neris descriptionem. Gratia: cum geminis sororibus: nam & tres esse: & quare tres sint: dictum est. Hęc autem omnis descriptio poetica est nam uernum tempus cęteris gratius est. De crescentia: duplex sed contraria potest esse sententia: ut sit uel decrescentia: desit ualde crescętia: nam uere liquescentibus niuibus augentur flumina: & tunc dicam prętereunt ripas: desit transiliunt ripas & suo aluco egrediuntur: Vel decrescentia quod deprimet: & sit sententia quod minuantur. & tunc erit prętereunt ripas desit cunt preter desit iuxta ripas neque illas transiliunt. Immortalia ne sũt Cum tempus quod est mensura motus semp fluat nihil erit sub tempus quod duraturum sit. Almũ quia alat: nam sole a quo dies est: omnia aluntur & crescunt. Frigora mitescunt. Mirum poetę ingenium qui cum uer ad uoluptatem legentis latius descripserit: nunc uelocitate orationis: uelocissimũ temporis cursum ante oculos ponit. Est enim boni poetę: & in rebus ociosis ociari & in his q̃ rapti: gesta sunt precipiti quadam oratione ipsam celeritatem exprimere. Quod etiam in multis aliis locis apud Maronem: & precipue in narratione troianę captiuitatis apparet: in qua tum lente & ociose: tũ raptim & festine: ut ipsa res exigit ex idustria narrat. Frigora: pro hyeme ponit. Zephyris: pro uere nam & medici a flatu huius uenti uer i choare uolunt. Proterit: quia ad exitiũ perducit. uel respexit rapidum uim caloris: quo herbę quas uer sua clementia & perduxerat & aluerat uehementer arescunt. Damna tamen: Fluunt quidem assiduo lapsu tempora cum omnibus rebus quę sub tempore sunt. Sed hoc tamen interest: quod tempora quidem redeunt: quę autem orta sunt cum ad interitum uenerint nunquam redeunt. Celeres lunę desit: unacum suis cursibus celerrimis.

Reparat restaurat damna cęlestia nam: si nunc iminuitur: paulo post crescet: Vnde cęlestia nullum sentiunt damnum: Mortalia uero sentiunt nã nos ubi desit postquam decidimus silicet ad inferos.

Puluis & umbra nam corpus in puluerem redit. Vmbra: id est anima sola restat. Nec me fugit ueteres diuisionem qui refert fuisse phõs: qui dicerent ex nobis simulachrum inferos petere Vmbra corpus sequi. Spiritum uero ad cęlum redire. Sed huiuscemodi inquisitio altior est: quam huic loco conueniat. Quapropter alio differat. Quo patere ostendit mortem ita omnib⁹ esse comunem: ut neque fortibus regibus: neque opulentis parcat. Diues: preterea amplam uictoriam quam de albanis reportauit nam & populũ ro. ex albanis ciuibus quos in ciuitatẽ romanã recepit uehementer auxit. Quid scis. q. dicat scire nõ potes ergo duplex est infelicitas: prima q̃ uita breuissima & sine reditu sit. Secda q̃ illa ẽt cadẽ breuitas i certa semp sit. Cuncta: hortat ad liberalitatẽ: nã uidẽ eẽ hois officiũ liberalitate uti cũ tũ sua oia bõa hęredi auaro & cupido relictur⁹ sit. Amico liberali: nã q̃ alteri dat: illi amic⁹ ẽ. Cũ semel occi. Eãdẽ sẽ

Nupta iam dices ego diis amicum
Sæculo festas referente luces
Reddidit carmen docilis modorum
Vatis horatr.

Ad manlium torquatum. Ode. vii.

DIffugere niues redeunt iam gramina campis
Arboribusque comæ
Mutat terra uices & decrescentia ripas
Flumina prætereunt.
Gratia cum nymphis geminisq; sororibus audet
Duce nuda choros:
Immortalia ne speres: monet annus & almum
Quæ rapit ora diem
Frigora mitescunt Zephyris uer proterit æstas
Interitura simul.
Pomifer autumnus fruges effuderit: & mox
Bruma recurrit iners
Damna tamen reparant celeres cælestia lunæ
Nos ubi decidimus
Quo pius æneas: quo tullus diues: & ancus:
Puluis & umbra sumus
Quis scit an adiiciant hodiernæ crastina uitæ
Tempora dii superi:
Cuncta manus auidas fugiunt heredis amico

sentiam repetens in eo imoratur quo maxime torquatum liberalem reddere posſit. Splendida: uel ga ucriſſima ſunt uel quia ab illis nō eſt ꝓuocatio. Nō tor. g. Neq; nobilitate generis: neq; eloquētia: neq; uirtute: q̄ oia in te ſūt: po ueris te ab inferis eximere. Infernis ne. n. Nā ſi dea amiciſſimū optimūq; uirū & p ſummā iniuriā cęſū a morte uē dicare non potuit: quis ab ea unq̄ liberabitur. Quo in loco poetica licentia aliter fabellā hyppolit inarrat q̄ ab aliis na retur. Dūt theſeo ab iferos deſcędēte phedrā theſei uxorē amore hyppolit pulcherimi adoleſcentis: ſuiq; priuigni captā de adulterio illū interpellaſſe, ſed caſtiſſimus adoleſcēs procaci mulieri nō obtēperaret illa amorem in odium con uertens redęunti theſeo cum accuſauit tanquam ipſe eam interpellaſſet. Irat⁹ pater interimere hyp politū uoluit. At ille quadrigis uectus paternaq; ſę uitiā fugiebat, quapropter cū alter illū cōſeq nō poſ ſet ęgeū patrē orauit theſeus: ut ex tribuſ optatis q̄ ſibi daturū pollicitus fuerat hoc cōcederet: ut iret hyppolitus. imiſit phocas ęgeus: qb⁹ deterriti equi & in fugā uerſi: adoleſcētē per in uia raptarūt: do nec diſcerptus laniatuſq; eſt: propterea q̄ Hyppo . uocitatū uolunt qđ ab eqs laniatus ſit: nā hippos equus. Λύω ât ſoluo ſignificat. Verū cum adole ſcēs ęlebs uixiſſet dianęq; deditus uenationibus ſe exercuiſſet: orauit. Diana Aeſculapiū Apolliniſ filiū & medicinę deū: ut illū in uitam' reuocaret: reuocatūq; in ytaliā trāſtulit ęgerieq; nymphe cō mendauit: & mutato nomine pro hyppolito Vir bium apellari iuſſit. At iuppiter indignatus q̄ aliquis hominē iam uita functū reuocare ualeret ipſum Aeſculapiū fulmine interfecit: De quo Vir. Pęoniis reuocatū herbis & amore dianę. At pater oipotens aliquē indignatus ab umbris Mortalem inermis ad lumina ſurgere uitę Ipſe repertores⁊ me dicine talis & artis Fulmine phoebige, nam ſtygi as demiſit ad undas. Theodontius rem ad hiſtori am referens: ſcribit illū nō fuiſſe interfectū: ſed ue hementer uulneratū & Ariciā quādā acticę regi onis mulierē quā ille clāculum amabat ab Aeſcula pio ipetraſſe ut hyppolitū quē theſeus periſſe cre debat: ſanaret: quę quoniā uenationib⁹ exercebat diana putata ē. Hyppolit⁹ aût iā. Virbius appella tus in italiā ualitudine recupata, pfect⁹ ē: & urbeꝫ aritiā de amate mulieris nioie apellatā cōdidit Ve rū hāc fabulā Horatius nūc puertēs negat dianā illū ab iferis liberare potuiſſe. Theſeus: theſe⁹ pithouſq; a deo amici fuerūt ut inē illa rariſſima patia amicorū enumeretur. Hic cōiurarunt nullā niſi iouis filiā uxo rem ductores. Quapropē cū Theſeus Helenā rapuiſſet ad iferos deſcenderūt: ut raperēt Proſerpinā Perithoo: ſed pe rithous ibi iteręptus ē. Theſeus aût in uinculis retēt⁹: donec ab Hercule liberat⁹ ē. Sed & hic in aliq̄ pte fabulā uariat

Donarē pateras. Eſt argumētū nihil cō q̄ mortales hoies magis imortales reddere poſſit: q̄ carmia poetarū. Hoc ipſe ſūma arte demōſtrat. Gratia Aera cōmēdarſe a liberalitate: quę ñ ex donis: ſꝫ ex aio illis q dare cupit cogno ſcit: & ęs ponit p ęneis ſtatuis. Cōmodus ſic. n. legit. Acrō q̄ſi utilis Vel cōmodis ſodalib⁹. Tripedas accuſatiuus grēcus. Tripodes. n. ſūt mēſę militares. Frat ât donū apud grēcos egregiū. Hinc Ouidi. Et tripodes ſeptē pōdere ex arte pares. Nō peſſima. i. ōptata. Liptote ē cū min⁹ dicim⁹ & plus itelligim⁹. Diuite me ſi eſſe diues. Artiū. i: re rū arte fabricatarū. Parrhaſius epheſi⁹ fuit pictor ęgregi⁹: ac prim⁹ q capillos i picturis diſtingueret: & uarios i fa cis uult⁹ faceret: & modo acrē: mō lętū pingeret pin xit & currētes ita ut i curſu ſudorē emittere uideret. Pixit & arma tos ita arma exuētes ut pre labore anhelare uideret. Euit aût ſupbia itollerabili. Quapropē cū certaret Thymāte de pictura: illūq; ſupaſſet: tū ſuffragiis populi prelat⁹ Thymantes quoniā pp ſuā ſupbiā odęrat Parraſiū popnlus. Scopas: ſculptor fuit nobilitat⁹ maxie i uenere & phętonte: q ſamothracię factis cerimoniis coluit. Habuit ęmulos Bryaxē: Thimotheū & Leocarē: cū qbus celauit mauſolcū mauſoli carię regis ſepulchrū: qđ inter ſeptē orbis miracu la reponit: Opus quadratū fuit: & ſingula latera ſingulis celanda locata ſunt. Hic. ſ. Scopas. Ille ſcilicet Parrha ſius. Precium dicerem ideſt quaꝫ pretioſum munus ſit. Notis publicis, i. titulis a rep. datis: ut eſt pater patrię. &

Quæ dederis animo
Cum ſemel occideris: & de te ſplendida minos
Fecerit arbitria:
Non torquate genus: non te facundia: non te
Reſtituet pietas
Infernis neque enim tenebris diana pudicum
Liberat hyppolitum:
Nec lethea ualet theſeus abrumpere caro
Vincula perithoo.

Ad margium cengorinum
ode. viii.

Donarem pateras grataque commodus
Cenſorine meis æra ſodalibus
Donarem tripodas: premia fortium
Graiorum: neque turpiſſima munerum:
Ferres diui te me ſcilicet artium
Quas parrhaſius protulit aût ſcopas
Hic ſaxo liquidis ille coloribus
Soleꝛs nunc hominem ponere nunc deum
Sed non hæc mihi uis non tibi talium
Res eſt: aut animus delitiarum egens
Gaudes carminibus: carmina poſſimus
Donare: & pretium dicere muneri
Non inſcia nota marmora publicis
Per quæ ſpiritus & uita redit bonis

similia:& est sententia quod neque tituli neque arcus triumphales tantũ ualent ad laudes pręclarorũ uirorũ: quantũ carmina. Ergo Scipionis aphricani laudes maxime claruerunt musis calabris:idest uersibus Ennii: q fuit ex rhodino Calabrię oppido:ut ait Acron:Euscbius autem. Qu. Ennium tarenti natum dicit olympiade quinta supra centum ac triginta. Hica Catone quęstore romę traductus in auentino habitauit paruo sumptu:& unius ancillę ministerio contentus. Post mortem:possunt quidem hęc quę dixi post mortem reddere uitam clarii hominibus:sed multo magis id faciunt carmina Quid foret ilię:quemadmodum de Scipione dixit:sic & de Romulo dicit:qui martis ex ilia filius fuit. Taciturnitas inuida:Nam silentium de rebus magnis uidetur inuidere glorię illorum: de quibus siletur. Ereptum stygiis:Mira uarietate narrationem distinguit. Nam cum idem de Scipione: Romulo & ęaco dicat non tamen eodem modo dicit ut uarietate ipsa & tedium amoueatur & ornatus orationi augeatur Fauor uatum potentium. L. Nam magna uis est in ipsa perfecta eloquentia. Vnde & Alexander magnus cum ad achillis sepulchrum puenisset fęlicem iudicauit qui homerum tantum uatem suarum laudum prędicatorem sortitus esset. Beatis insulis: Campos elisios intelligit. Cęterum insulas beatas geographi alibi ponunt:de quibus nos suo loco dicemus.

Dignum laude. Expolitio est. In eo enim persistit:ut demonstret carmina poetarum homines immortales reddere. Vetat ergo musa mori cum qui dignus laude sit. Et beat cęlo:idest beatum reddit diis illum inserendo:nam scis poetę herculem & dioscuros & bacchum immortales reddiderunt cum illios ad cęlum ascendisse: & auxilium hominibus prestitisse scribant. Sed de castoris pelluciss̃ syderibus & in cęlo & in mari iam diximus.

NE forte credas:In iis profecto enumeranda est huiusce modi ode:quę artificio sumo scriptę dici possunt. Promittit autem se Iollium suis carminibus immortalem redditurũ. Sed ne uideatur nimis suo stilo arrogare exemplo aliorum poetarum probat quod & si primus non sit neque homero aut pindaro similis:tamen ita uiuent sua carmina:ut uixerũt carmina illorum poetarũ qui nõ primum locum tenuerunt. Ordo e: Ne tu forte credas interitura ea uerba quę ego natus apud ausidum fluuium:qui iuxta uęnusiam fluit. Sociandа cordis idest citharę. Per artes nõ ante uulgatas silicet apud latinos:ut ergo ñ credas hoc itelli ge quod si idest quamuis meonius homerus teneat priores sedes silicet in arte poetica:tamẽ pindari & simonidis & alcęi & terpsicori musę latent. Ceę musę idest simonidis qui ex cea insula fuit. Stesicorus quam sit ingenio ualido:materię quoque ostendunt:cum maxima bella & clarissimos canat duces & onera epici carminis sua lyra sustentet. Reddit personis in agendo suam dignitatem. Aesi tenuisset modum uidetur emulari proximus Homero. Sed redundat atque effunditur: Quod tamen uitium non inopię:sed copię est. Aeolię:lesbię & saphon intelligit. Anacreon: qui ex cea insula fuit. Non sola comptos. Hactenus ostendit posse durare sua carmina: nunc demonstrat

Post mortem ducibus: non celeres fugæ
Reiectæque retrorsum hannibalis minæ
Non incendia carthaginis impiæ
Eius qui domita nomen ab aphrica
Lucratus rediit: clarius indicant
Laude quam calabræ pierides: neque
Si carthæ sileant: quod bene feceris
Mercedem tuleris: quid foret iliæ
Mauortisque puer si taciturnitas
Obstaret meritis inuida romuli:
Eruptum stygiis fluctibus aeacum
Virtus & fauor & lingua potentium
Vatum diuitibus consecrat insulis.
Dignum laude uirum musa uetat mori
Cælo musa beat: sic iouis interest
Optatis epulis impiger hercules
Clarum tyndaridæ sydus ab infimis
Quassas eripiunt aequoribus rates
Ornatus uiridi tempora pampino
Liber nota bonos ducit ad exitus:

Ad Iollium. ode. viiii.

NE forte credas interitura quæ
Longe sonantem natus ad ausidum
Non ante uulgatas per artes
Verba loquor socianda cordis
Non si priores meonius tenet
Sedes homerus pindaricе latent
Ceæque & alcæi minaces
Stesichorique graues camenæ
Nec si quid olim lusit anacreon
Deleuit ætas: spirat adhuc amor
Viuuntque commissi calores
Aeoliæ fidibus puellæ
Non sola comptos arsit adulteri
Crines: & aurum uestibus illitum
Mirata regalisque cultus
Et comites helenæ lacenæ
Primusue teucer tela cydonio

quid possint carmina: nam ante Helenam multę amarũt: sed quoniam non habuerunt poetas: qui illius amores celebrarent: ut illa habuit Homerum: de illis siletur. Eandẽ sententiam alibi sic profert. Sed fuit ante helenaꝫ cũnus teterrima belli causa. Sed ignotis perierunt mortibus illi: Ordo est. : nam sola helene lacena arsit, i. amauit mirata comptos i. ornatos crines adulteri. s. paridis: & cultus, i. ornatus regalis pro regales & comites. s. suos & non primꝰ teucer direxit tela, q.d. laudatur ab Homero Teucer Telamonis filius in arte sagittandi ex q̃ re in precio est: sed ante illum fuerunt optimi sagittarii: qui quoniã suum poetã non habuerunt, incogniti iacent. Cydonio ar. species, p genere posita est: Est autem cydon urbs increta in qua primum arcus de pecudum cornibus ornati sunt. Vitare libet pertho torquere cydonia cornu Spicula.

Direxit arcu: non semel ilios
Vexata nec puguauit idomeneus
Ingens stelenusue solus
Dicenda musis prælia non ferox
Hector uel acer Deiphebus grauis
Excepit ictus pro pudicis
Coniugibus puerisque primus
Vixere fortes anteagmennonã
Multi: sed omnes illachrymabiles
Vrgentur: ignotiq; longa
Nocte carent quia uate sacro
Paulum sepultæ distat inertiæ
Celata uirtus: non ego te meis
Carthis inornatum silebo
Tot ue tuos patiar labores
Impune lolli carpere liuidas
Obliuiones: est animus tibi
Rerumque prudens: & secundi
Temporibus dubiisque rectus:
Vindex auaræ fraudis: & abstinens
Ducentis ad se cuncta pecuniæ:
Consulq; non unius anni
Sed qnotiens bonus atq; fidus
Iudex honestum prætulit utili

Non semel: naꝫ prius ab hercule expugnata fuerat. sed quia non celebrata res illa ab homero est. iccirco non ita in ore hominuꝫ est: ut secũda expugnatio. Ilios nam hęc ilios & hoc illiõ dicitur.

Idomeneus: qui cretensibus imparauit: nam & alii pugnarunt: quorum quia homerus non memi nit: iccirco de illis siletur. Prelia: poetice dixit pugnauit prelia quẽadmodũ uiuo uitam. Non ferox hc. non solum Hector & Deiphebus pugnauit pro defensione troianę urbis: sed multi alii: q non suum in fama quia nõ celebrauit illos suo carmine Homerus. Vixere fortes: Multi ante agmẽnonẽ fortes fuerunt: sed nemo lachrymat illos in prelio cęsos: quoniã nullus poeta eos descripsit. Ergo urgentur. i. premuntur. Ingenti nocte magna obscuritate. nam quẽadmodũ illustres dicimꝰ eos quorum nomen celebratur: sic nocte opprimi eos qui sine nomine sunt & fama & quorum nulla memoria extat. Carent: ratio quare sint in obliuione: quia non habuerunt poetam: qui illorum ęgregia facta caneret. Sacro nam iam demonstrauit poetas musarum esse sacerdotes. Paulus sententia est & uera quidẽ quantuꝫ ad famã qd nunc poete agit. In ceteris autẽ fallaꝫ, Nam si extincto hoic nulla ipsius memoria relinquit: & si ęgregia facinora ediderit: perinde est: ac si per summã inertiam uitam traxisset. Non c. postquam demonstrauit quid poetarum carmina ualeant: promittit se lollio famam immortalem suis carminibus daturum: optimeq; in hunc locum suam pollicitationẽ distulit; quam si a principio posuisset ante quã mediocre quoq; poetas famã aliis acqrere posse demõstraret arrogans uideri potuisset. Est animus: pollicitus est illũ laudaturũ. Nunc ostendit suas laudes cẽ p adulationem: sed illum eas mereri propter utranque uirtutum genus: quod in illo sit. Nam q̃ sit sibi animus prudens rerũ posuit prudentiam unam ex uirtutibus intellectiuis pro ceteris omnibus quę sunt intelligentia: scientia: sapientia: prudentia & ars. Ergo laudat cum a philosophia speculatiua. Quod autem sit rectus in temporibus secundis & dubiis idest aduersus notat in illo philosophiam moralem: quę maxime constat ex iustitia adhibito freno temperantię & stimulo fortitudinis: Quam ergo laudem non meretur ille: qui & uirtutibus intellectiuis: quarum finis est uerum. Et moralibus quę rectum ęquumque proponunt insignitus sit: & uim naturamque rerum non ignoret: & ita uitam agat: ut neque reb⁹ secundis elatus: neque aduersus factus a recto honestoque deflectat. Vindex. punitor quę pars iustitię est. Auarę. quę propter lucri cupiditatem commutatur: & amore pecunię, cuius tanta uis est in male imbutis animis: ut nihil sit q̃ illa suadente non fiat. Nunc exclamatio uirgiliana. Quid non mortalia pectora cogis Auri sacra fames. Punire autem fraudem & abstinere a pecunia ita ad iustitiam pertinet. ut hoc temperantia: illud fortitudie egeat. Consulque nõ unius anni. Ex sententia stoicorũ loquitur: q̃ nolunt sapientẽ omnia esse: ut sit semper rex: cõsul dictator & reliq huiuscẽodi: quoniã ea sapiẽtia ẽ ut sciat: eaq̃ mẽte: ut uelit sẽp ea recte administrare Sed quotiens. Sententia est: sꝫ totiẽs cõsul: quotiẽs aut domi aut militię recte agit. qa istuc ipsuꝫ faceres: si prędes reip. Vel legam⁹ cũ admiratiõe: ut sit sinia Quotiẽs ptulit iudex hõestũ utili. q.d. raro. Ex qꝰ maior laus ad eũ puenit q recte agit

Reiecit dona nocentium. Noluit corrumpi muneribus. Alto uultu ideſt ipſe altus qui munera res humiles atque caducas nō curat: ſed diuina atq; immortalia ſuſpicit: Vel alto uultu: quoniam nihil eſt quod cum facti pudeat: & ppter ea ſtet uultu deiecto uultu: ut illi quos admiſiſſe culpę pudet. Sic & prouerbium tritiſſimum approbat: quo debent deiecto uultu ſibi incedere licere cum recte egerint. Per obſtantes cateruas aliqui referūt ad uictoriam de hoſtibus reportatam ergo puto metaphoram dcūm qđ ipſe uictor ſilicet auaritię: & eorum qui illum corrumpere uoluerūt. Explicuit ſilicet quaſi p medios hoſtes uictor euaſit. Nam crudeliſſimi hoſtes ſunt qui corrūpere nos in iudicio tentant. Caterua ut oſtendat magnam turbam corruptorum. Vel dixit. Explicuit a. ideſt ſumpſit ſulpplicium de reo. Nam explicandę e faſcibus erant uirgę: quibus damnati cędebantur: & ſecures quibus feriebantur. Non poſſidentem ſententia iam in hoc poeta tritiſſima: ut non quia diuites ſimꝰ beati poſſimus dici: ſed quia diuitiis: quę mūera deorum ſunt ſapienter uti ſciamus & paupertatem pati: & mori quam flagitium committere malimus. Ergo q ita aīum inſtituit pro patria & pro amicis mori nō dubitabit. O crudelis a. & uę. mu. p. Ita ſe phūm profitetur poeta: ut tamen ſepoetam eſſe non oblitus ſit. Ergo in ſeriis & grauibus rebꝰ triſtiam hilaritate admit. Et quāuis res laſciua ſit: tamen hoc inde percipitur: ne quę momentanea ſūt diuturna ſperemus. Mune pulcritudine. In ſpe. Quemadmodū dicimus ſperare pro timere: unde Virgilius. Hunc ego ſi potui tantum ſperare timorem. Sic illud quod non timuimus: inſperatum dicemus. Quod autem dixit inſperata: oſtendit ſtultitiā adoleſcentium: q quadam uanitate elati nunquā florenti ętati immutationem timent. Decideriūt comę. Nam teſte Acrone uſq; ad pubertatē pueris comę nutriri cōſuescebāt. Quę mens quę uolūtas

Reiecit alto dona nocentium
Vultu: per obſtantes cateruas
Explicuit ſua uictor arma:
Non poſſidentem multa uocaueris
Recte beatum: rectius occupata
Nomen beati: qui deorum
Muneribus ſapienter uti
Peiuſque læto flagiciū timet
Duramque callet pauperiem pati
Non ille pro caris amicis
Aut patria timidus perire.

Ad lygurinum: ode: X:

O Crudelis adhuc & ueneris muneribus potēs
In ſperata tuæ cū ueniet pluma ſuperbiæ
Et quæ nunc hūeris inuolitat: dedicerint comæ
Nunc et qui color eſt puniceæ flore prior roſæ
Mutatus lygurnum in faciē uertiterit hiſpidam
Dices heu quotiens te ſpeculo uideris alterum
Quæ mens eſt hodie: cur eadē nomen puero fui:
Vel cur his aīs incolumes non redeunt genæ.

Ad phillida. ode. xi. dicolos.

Eſt mihi nonum ſuperantis annum
Plenus albani cadus: eſt in horto
Phillī nectendis apium coronis
Eſt hederæ uis:
Multa: qua crines religata fulges:
Ridet argento domus: ara caſtis
Vincta uerbenis auet immolato
Spargiet agno:
Cuncta feſtinat manus: huc & illuc
Curſitant mixtæ pueris puellæ:
Sordidum flammeæ trepidant rotantes
Vertice fumum:
Vt tamen noris: quibus aduoceris
Gaudiis: idus tibi ſunt agendæ
Qui dieſ menſem ueneriſ marinæ
Findit aprilem:
Iure ſolenniſ mihi ſanctiorque

Eſt mihi nonum ſuperantis annis: Inuitat amicam ad natalem moccenatis celebrandum. Is erat aprilis idibus. Conſueuerāt autem natales dies laſciuiori quadā lętitia celebrare & amicas adhibere. Hinc Maro Phlida mitte mihi meus eſt natalis iolla Cum faciam uitula profrugibus ipſe uenito. Nonum a uetuſta ceuinum commendat. Albani: laus eſt a patria. Apium: qđ diximus fugare ebrietatem hedęręque bacchо cōſecrata eſt. Religata: pro religanda ait Acron. Sed fortaſſe nō erit abſurdum: ut dicamus qua religata fulges ideſt nitidior appares. Religata: ſub audi comam per ſynecdochen nam itelligit ſertum. Ridet ſplendet: nam ſplendor rei animatę uiſus uidetur. Caſtis religioſis De uerbenis autem dictum eſt. Auet: cupit & dat ſenſum rei ſenſu carenti: Sed nimirum ita uidetur cum aliquid rei cuipiam prępara uimus illud quodāmodo rem ipſam deſiderare. Flammę rotantes fumum nam in gyrum inuoluunt: & inuoluētes extollūt ipſum fumū. Vt tamē eniꝫ quaſi dicat nō temere eſt qđ tantus ſit apparatus: cum inſeruiat natali tāti uiri. Agendę: celebrandę. Veneris marinę: qa in mari orta eſt. Findit: diuidit nam idus quia in medio fere menſe ſunt dicuntur ab iduando: ideſt diuidendo: unde etiam dicitur uidua quaſi a uiro

Pene natali propriõ: q ex hac
Luce mœcenas meus affluentes
Ordinat annos:
Telephum quem tu petis occupauit:
Non tuæ sortis iuuenem puella
Diues & lasciua tenetq; grata
Compede uinctum:
Terret ambustus phaeton auaras
Spes: & exemplum grauè prebet ales
Pegasus terrenum equitem grauatus
Bellorophontem
Semper ut te digna sequate & ultra
Quam licet sperare nefas putando
Disparem uites: age iam meorum
Finis amorum:
Non enim posthac alia calebo
Foemina: condisce modos amanda
Voce quos reddas minuentur atræ
Carmine curæ:

ODE. XII. AD VIRGILIVM.

IAm ueris comites quæ mare temperant
Impellunt animæ lintea thraciæ
Iam nec prata rigent nec fluuii strepunt
Hiberna niue turgidi
Nidum ponit ithym flebiliter gemens
Infoelix auis & cecropiæ domus
Aeternum opprobrium q; male barbaras
Regum est ultra libidines
Dicunt in tenero gramine pinguium
Custodes ouium carmina fistula
Delectantq; deum cui pecus & nigri
Colles archadiæ placent
Adduxere sitim tempora uirgili
Sed pressum calibus ducere liberum
Si gestis iuuenum nobilium dines
Nardo uina merebere
Nardi paruus onix eliciet cadum
Qui nunc sulpiciis accubat horreis
Spes donare nouas largus amaraq;
Curarum eluere efficax
Ad quæ si properas gaudia: cum tua
Velox merce ueni: non ego te meis
Immunem meditor tingere poculis
Plena diues ut in domo

idua: idest separata. Sequitur autem in hoc loco opinionẽ illorum qui dicunt haprilem scribi cum haspiratione & dictum quasi hasphrodilem a uenere: quę grece hasphro dite appellat. Telephũ: Hortatur phillidem ut ad se ꝓperet: nec quicquam speret in amore Telephi a se amati quoniaꝫ ille ab alia puella detinetur & ne forte: speret phillis illuꝫ ad se rediturũ dicit cum occupatuꝫ esse a puella nõ eius sortis: idest fortunę: cuiꝰ est phillis: quę libertina erat ſꝫ que sit ex nobilitate romana. Diues que dare multa possit: uel saltem ab eo nihil petat.

Lasciua: que multuꝫ illum oblectare possit. Grata compede: Ex quo infert etiam telephum: ut amatur ita eam amare. Quę omnia possunt omnem spem iuuenis recuperandi phillidi creptaꝫ esse ostendere. Terret ambustus: Quod rationibus probare tentauit: exemplis quoq; probat debere illã deponere spem telephi: cum ille sit supra fortunam suam. Inducit autem exemplum Phętontis Hic enim cũ currum paternũ ręgenduꝫ suscepisset Effectq; id negocium supra suas uires: periit. Est aũt metri necessitate phaeton pro phętõ facta disphõgi dissolutione. Bellorophontẽ. nã ait Acrõ qđ bellorophon ausus eqtare per aera pegasum alatũ equũ decidit. Meorũ finis amorum: Postquã in desperationẽ riualis eam induxit: suũ integrũ perpetũq; amorẽ pollicetur. Modos modulationes quas canas uocę suaui: nã cãtu minuunẽ curę atrę: idest noxie.

IAm ueris comites: Describit uer. Neqꝫ ẽ carmẽ ad Vir. poetã: sed myropolã. Animę uenti Virg. Quãtũ ignes aiẽq; ualẽt. Thracie Non de septentrionalibus uẽtis itelligit: q aspi pp frigiditatẽ sũt: sed de etesiis. Excitant. n. in caloribꝰ circa meridianũ tẽpus uenti qdẽ lenes & tẽperati. Isti in ponto flant a septẽtriõe. In aphrica atq; hispania ab oriente. In reliqs ptibꝰ a meridie. Etesie neqꝫ diphtongũ habẽt: neqꝫ aspirationẽ aliquam.

Ales infoelix: hirundinẽ itelligit: quę ꝓgnę fuit Pandionis athenien sis regis filia & Therei cõiunx. Quę cũ maritꝰ sororẽ suã philomenã p uim cõstupraſſet: & deinde ne rem proferet linguã sibi abscidisset: Ithym filiũ cõmunẽ interemit: atq; patri epulãdũ posuit. Ipsa ergo i hirũdinẽ maritꝰ in upupã, filiꝰ i phasianũ auẽ: philomena in luscinią mutati sunt. Opprobrium. Quia cõtra athenieñ sius mores imanẽ crudelitatẽ exercuit filiũ isontes interimẽs Barbaras lib. quasi efferatas libidies

Tenero: nup nato. Carmina i honorẽ panos
Fistula d. scilꝫ pana. Nigri: umbrosi pp siluas
Archadię: ibi. n. precipue colit. Virg. Pandeus archadię mecũ si iudice certet. Liberũ uinũ.
Cliens nobiliũ iu. Nã unguẽta iferiores fortunę hoies nõ emũt: ſꝫ nobiles. Gestis: cupis. Nardo unguẽto ex nardo. Sentẽtia est si cupis apud optima uina bibere: afferto optimũ unguẽtũ. Onyx

grecum uerbū est & unguē significat. Sed & lapidis species est: cuius color candidus apparet lęto rubore in unguis humāi similitudinem suffusus. Ex hoc uascula fiunt ad unguēta seruanda. Ergo parū unguenti multū uinū eliciet. Horreis: quis loca ꝓpria sint ubi cōdant fruges a spicarū horrore dicta: quia prisci eas in spicis cōdebant: tamē & de uino & de oleo dicunt. Dicit aūt Acron ibi supplicia fuisse horrea ubi deinde fuerunt galbę. Largus: liberalis. Donare: ad donādū. Nouas: magnas: uel insolutas. Amara amaritudines. Vt diues in plena do. Nā qui diues est: uinū gratis prębere pōt. Nigrorū igniū .i. mortis nam rogos in quibus defuncti utunt: nigros ignes appellat. Misce breuę stultitiā. Nā prudentis est in hoc loco desipere: mō breuiter fiat. Nō ergo est stultitia sed uidetur.

AVdiuere lyce dii mea uota. Mordacissime in uehit in mulierē: q̄ hactēus qa pulchra erat & iuuenis: superbissime se ergo amantes gerebat. Vtit aūt ita ratione: ut effectū suū magis exprimat. Fis anus qđ uotis a diis petierā. Ludis & bibis ꝙ iuniorib⁹ cōcedit. Tremulo nā ex senectute uox intermiscit. Lentū quia tardus est amor atque piger in uetulas. Nō est lentus natura sua cupido: immo uelox. Sed in amorē uetulę nō potest. nisi lente adolescentes excitare. Excubat uigilat. Excubare enim in re militari est cū extra castra nocturnę uigilię habent. Ergo in lentus est cupido in Chia uehemens. In genis in oculis: nam maxime ab oculis hauritur amor. Psallere canere: unde psalmus Importunus. s. tibi quia ab illo cōtemneris: Niues ꝓ canitie posuit. Aridas quercus: ut supra pro uetula. Allusit aūt ad ipsum cupidinē: quia cū ales sit: nō sidit nisi in uiridi arbore. Nec coę: sunia est ꝙ ornatus uestiū quo uteris nō restituet tibi iam elapsā iuuentē: coā aūt dixit uestē: quia in ea insula tenuissime ex bombice parabāt uestes. Quid āt bombix & in assyra & in coa insula sit: exprimit Plinius in historia naturali. Proper. Quid iuuat ornato ꝓcedere uincta capillo Et tenues coa uestre mouere sinus. Venus uenustas. Motus agilitas corporis. Quid hēs illius. s. lyces q̄ olim puella fuit: q. d. nihil oio: quia tota imutata alia uideris ab illa lyce: q̄ in me amores spirabat. Surpuerat ꝓ subripuerat. Foelix: pulchra cadē rōe qua beatū diuitē dicimus. Nā mulieres in pulcritudine summū bonum reponunt. Vel fortunata in amore: quoniam ad nutū oia succedebāt. Facies multarum artium Quasi multo & artificioso cultu exornata: quasi cui p'us fuci q̄ natiuus decor cōferrent: Sed fata seruatura lycē parē tęporibus cornicis dederūt breues annos cynarę. Cornicē uero aiūt physici cēteſimū annū excedere. Sed ne sibi applaudat lycę ex diuturna ętate: addit ea cā a fatis illā seruatā ut iuuenes qui face illius ardebant: uideāt ipsā facē penitꝰ exustē. Appellat aūt facē ardentē pulchritudinem

Verum pone moras & studium lucri
Nigrorumque memor dum licet ignium
Misce stultitiam consiliis breuem
Dulce est desipere loco.

Ad lycem anum factam. Ode. xiii.

AVdiuere lyce dii mea uota: dii
Audiuere lyce fis anus & tamen
Vis formosa uideri
Ludisque & bibis impudens
Et cantu tremulo pota cupidinem
Lentum solicitas: ille uirentis: &
Docte psallere chiæ
Pulchri excubat in genis
Importunus enim transuolat aridas
Quercus: & refugit te quia luridi
Dantes: te quia rugæ
Turpant: & capitis niues
Nec coæ referunt iam tibi purpuræ
Nec cari lapides temporaque femel
Notis condita fastis
Inclusit uolucris dies
Quo fugit uenus: huc: quo uē color decens
Quo motus: quid habes illius: illius
Quæ spirabat amores
Quæ me surpuerat mihi
Fœlix post cynaram: notaque & artium
Gratarum facies: sed cynare breues
Annos fata dederunt
Seruatura diu parem
Cornicis uetulæ temporibus lycen
Possint ut iuuenes uisere feruidi
Multo non sine risu
Dilapsam in cineres facem

Ad augustum. Ode. xiiii.

QVæ cura patrum quæ ue quiritum
Plenis honorum muneribus tuas
Auguste uirtutes in æuum
Per titulos memoresque fastos
Aeternet: o qua lux habitabiles
Illustret oras maxime principium
Quem legis expertes latinæ
Vindelici didicere nuper
Quid marte posses: milite nam tuo

Drusus gelonos implacidum genus
Brēnosq; ueloces & arces
Alpibus impositas remendis
Deiecit acer plus uice simplici
Maior neronum: mox graue prælium
Commisit immanesq; rhetos
Auspiciis pepulit secundis
Spectandus in certamine martio
Deuota morti pectora liberæ
Quantis fatigaret ruinis
Indomitas prope qualis undas
Exercet auster pleiadum choro
Scindente nubes impiger hostium
Vexare turmas & frementem
Mittere equum medios per ignes
Sic thauriformis uoluitur aufidus
Qui regua dauni prefluit appuli
Cum sæuit: horrendamq; cultis
Diluuiem minitatur agris
Vt barbarorum claudius agmina
Ferrata uasto diripuit impetu
Primusq; extremos metendo
Strauit humum sine clade uictor
Te copias; te consilium & tuos
Præbente diuos nam tibi quo die
Portus alexandria supplex
Et uacuam patefecit aulam
Fortuna lustro prospera tertio
Belli secundos reddidit exitus
Laudemq; & optatum peractis
Imperiis decus arrogauit
Te cantaber nō ante domabilis
Medusq; & indus: te profugus scythes
Mitaturo tutela præsens
Italiæ dominæq; romæ
Te fontium qui celat origines
Nilusq; & hyster: te rapidus tygris
Te belluosus qui remotis
Obstrepit oceanus britannis
Te non pauentis funera galliæ
Duræ tellus audiet hiberiæ
Te cædes gaudentes sicambri
Compositis uenerantur armis

Ad Augustum. Ode. xv.

Q

mulieris qua iuuētus in amorē accendebatur.

QVę cura patrū. Diuersi argumēti & stili a superiore oda q̄ amatorias nugas cōtineret est hęcq; grauiore charactere laudes augusti cōtinet: cū oōdat q̄ anxia uniuersa ciuitas sit pro salute sua Et tū nullos satis dignos honores sibi tribuere possit. Quę cura. q̄ anxia solicitudo patrū senatus. Quiritū. populi ro. Aeternet. i. ęternas reddat tuas uirtutes. Snia est. Virtutes suas eē maximas: sed eē opus ea munęra in illū cōferri q̄ illaruq; memoriā ęternā conseruēt. Per titulos. q inscribuntur statutis. Fastos. in quibus memoria rerū gestarū cōtinet. Memores. i. qui ad memoriā redu cunt. O maxime principū oium qui ubiq; sunt Nā hoies alibi esse nō pōt q̄ in terris habitabilibus & a sole illustratis. Quem. trita elocutio ut dicamus quē uindelici didicere qd possis: ut si dicamus Noui te qd feceris. Marte. i. in re militari. Tuo militi. q. d. tuis auspitiis. Sed de uictoria Drusi paulo supra dictum est. Plus uice. s. quia dupla quā dederāt dade affecti sāt. Maior neronū Drusus maior ex filiis neronis. Deuota. nā difficile ē illos superare: qui morte pro libertate oppetere pati sūt.

Indomitas talē stragē edidit in hostibus: q̄lis est in mari quādo auster in ortu pleiadū sęuit. Pleiades. n. ortū tępestuosū hūt. Choro. qa plures sūt.

Sic tauriformis. Flumina. n. cū cornibus tauri nis pinguntur pp mugitū aquarū Ostēdit autē nō minori ipetu irruisse Drusū i hostes q̄ aufidus apulię fluuius cū auctus est diluuio. Regna dāni. apuliā in qua ipse regnauit. Primos & extremos. A prima acie ad ultimā: sic Virg. Proxia quę q; me. g. Sine clade. suorū militū: qd Maronis est laudis. Te copias. Ostendit iccirco laudem ad Octauianū pīgere: quoniā qcqd a Druso gestū ē id oē militib⁹ cōsiliis & fortūa & diuitate augusti gestū ē. Alexādrea. p alexādria sccūdū priscianū

Tertio. I. Quindecim. n. annos iterfuerūt a uictoria alexandrina ad hunc diez. Vacuā. M. antonio: Nā iam extinctus erat. Arrogauit: Attribuit decus imperiis. scilicet diuinos honores.

Indus. Indi ab eo nō sūt deuicti: neq; ab alio romanorū duce ante Troianū imperatorem. specie eos uicit: sed tū nō triūphauit: quia rediens: in sicilia mortuus est. Nihilominus tanta fuit Augusti per orbē fama: ut indi quoque legatos ad focd⁹ faciendū miserint. Profugus, quia sine certis sedibus uagatur. Te fontium. Ordo est Nilus qui celat origines suorum fontium: idest de cuius origine nemo nouit. audit te. Et hyster & tygris. de qnibus omnibus dictum est Belluosus. belluis plenus. Bellua enim maiora animalia intelligimus. Obstrepit, circunsonat. Remotis. non a se. sed a nobis. Et tellus gallię non pauentis funere idest mortem audit te. Nam ferocitate sua isti populi in mortem sine timore irruunt.

PHoebus uolẽtẽ. Excusat tenuitatẽ ingenii: q̃ magnitudini rerũ gestarũ ab Octauiano par eẽ nõ posſit. Aitque cũ pararet illa describere a phoebo ꝓhibitũ cẽ. Est aũt talc figmẽtũ: qnalc Vir. quoq; in buccolicis adhibet. Ait n. Cũ canere reges & prelia cinthius aures Vellit: & admouit pastorẽ tytire pingues Pascere oportet oues deductũ dicere carmẽ. Increpuit: Familiariter admonuit Vir. Tũ bitię dedit increpitans: ille impiger ausit. Dare aũt parua uela .i. nauigia p equor tyrrhenũ allegorice est tenui stilo tractare res altas. Tua etas. Laudat a sertilitatẽ: q̃ pp pacẽ ꝓpue nit. Et ne desidiosa pax uideri posſit: demõstrat ita pacẽ partã esse: ut tñ parthi qui crassiana signa abstulerãt: coacti sint p Ventidiũ bassum qui eos supauit: ea reddere. De his meminit & Lucan. Cũq; supba foret babylon spoliranda trophcis Ausoniis umbraq; errarct crassus inulta: Bella geri placuit nullos habitura triũphos. Clausit ianũ. Templũ Iani romę in bellis patebat: In pace clausũ erat Ter aũt eucnit ut clauderet. Primo regnãte Numa põpilio. Secũdo post bellũ punicũ secundũ. Tertio post bellũ actiacum impante Augusto. De hoc Vir. Claudant. b. p. f. imtus. Refert aũt Macrobius q; i bello sabino qđ pro raptis gestũ est uirginibus romani portã in radicibus collis uiminalis deinde ab aduentu ianualem uocatã claudere uoluerunt. Sed cũ ter clausissent: & totidẽ sua sponte patuisset: stabant p custodia armati: qui hostes irruẽtes ab ingressu arcerẽt. Mox accepta fama romanos a Tacio pulsos relicta custodia fugerũt. Et erant iã p portã irrupturi sabini: cũ e tẽplo iã p hanc portã magna uis aquarũ totrẽtiũ scatentibꝰ undis erupit: & multas hostiũ cateruas aut feruenti exustas: aut uasta uoragine ꝺuoratas ferũt. Vnde mos fuit: ut in bello ianua iani ad auxiliũ pateret. Vacuũ ianũ quirini: ideſt tẽplũ Iani: qui quirinus dicit. Nã auctore eodẽ Macrobio Janus dicit Cõsinius a cõferendo. s. ꝓpagine generis humani: Itẽ Quirinus quasi bellipotens ab asta: q̃ ligna sabina quiris dicit: Appellat itẽ Patultius & Clausinius: quia bello ualuę eius patẽt: pace clauꝺant. Sed ut semel de Iano plura tũ historice tum physice ex quadã allegoria referamus Janus secũdũ Iginiũ: qui plutarchi testimonio nitit: olim regionẽ ubi nunc roma est cũ Camese indigena gubernabat: ut regio camesene oppidũ ianiculũ dicerẽt. Extincto Camese solus regnauit. Et quoniam summa prudentia ex prẽteritis futura prẽnoscere: & illa duo coniungeret: bifrons fuisse putat. Et cadẽ ratione Antecorta & postuorta suę diuinitatis comites a romanis colebant. Hic Saturnũ a filio pulsũ hospitio suscepit: ab eoq; agriculturã doctũ in societatẽ regni accepit: & cũ primꝰ era signasset in altera parte saturni effigiẽ: in altera nauis qua uectus est imaginẽ expressit. Cõcordiã horũ Mato testat. Iuniculũ huic illi fuerat saturnia nomẽ. Et duo cõtinui mẽses illis dicati sũt. Nã & december saturnalia sacra habet & ianuariꝰ a iano nominat. Janus cũ saturnus nusq̃ appareret regionẽ saturniã parentẽ nominauit: & saturno aram sacraq; .i. saturnalia instituit & simulacrũ suũ falce quia agriculturę repertor fuerat: insigniuit: Scribit Zeno qđ ianus in italia primus tẽpla & ritus sacrorũ instituerit. Ob qđ in sacrificiis prefationẽ ppetuã meruit. Et quoniã eo regnãte omniũ domus religione plenę esſent: iccirco ingressus exitusq; ꝺiũ illi sacri sũt. Hęc igit ex historia. Physici aũt ianũ dicũt phoebũ eundẽ atq; dianã esse. Nã phoebo greci ara ante fores statuunt & exitus introitusq; illũ potentẽ indicant: ut de iano diximus: Pingit preterea janus cũ clauꝺ & uirga tanq̃ portarũ custos & uiarũ rector. Aretiam diana uiis prẽest. Vnde secundũ Nigidiũ diana a iano dicta ẽ apposita. d. littera: q̃ sepe decoris causa apponit: ut redire & redintegrare. Ianũ igit solẽ esse uolunt: & id eo gemino. i. bifrontẽ quasi utriusq; cęli ianuę potentẽ: & iuuocari prius cũ alicui deo sacrificat: tuc p huius portas preces ad illũ transeant. Et ut anni dimensio q̃ a sole fit demonstret in simulacro iani dextra manus trecentorũ sinistra sexaginta quinq; numerũ hẽt quia ex totidẽ diebus cõstet annus. Alii mundũ & cęlũ esse uolunt ianũ: & ablcũdo dictũ q; mũdus semp'dũ in gyrũ agit: cat Vnde Cornificius libro tertio rithmorũ inquit: Cicero nõ Ianũ sed Eanum nominat. Frena licentię. i. leges quas ut[illegible]t. Veteres artes. Quia reduxit populũ romanũ ad pristinã disciplinã & mores. Custode. Suprema lanus in principe: ut nõ putet ob suũ cõmodum illi

PHœbus uolentem prœlia me loqui
Victas & urbes: increpuit lyra
Ne darua tyrrhenum per æquor
Vela parem: tua cæsar ætas
Fruges & agris rettulit uberes
Et signa nostro restituit ioui
Direpta parthorum superbis
Postibus: & uacuum duellis
Ianum quirini clausit & ordinem
Rectum: euagantique frena licentiæ
Iniecit: euomitque culpas
Et ueteres reuocauit artes
Per quas latinum nomen: & italiæ
Creuere uires flammaque & imperi
Porrecta maiestas ad ortum
Solis ab hesperio cubili
Custode rerum cæsare non furor
Ciuilis aut uis eximet ocium
Non ira quæ procudit enses
Et miseras inimicas urbes
Non qui profundum danubiũm bibunt
Edicta rumpunt iulia: non getæ
Non seres: infidique persæ
Non tanaim prope flumen orti
Nosque & profestis lucibus: & sacris

datum imperiũ.sed ut sit optimus custos & ueluti pastor pabuli. Vnde latini regem dixerunt a regendo: nõ autẽ dominos:ut nũc corrupti mores appellãt Grçci autẽ & maxime homerus .i.pastores populorũ .i.tẽperatores & administratores nominarũt. Nõ furor ciuilis. Ita.n.administrabit populũ: ut nulla bel li species ociũ,i.pacẽ perturbet. Inimicat urbes. Noue seu preter cõsuetudinẽ Nã inimicari tibi & nõ inimico te dicimus. Nosq; profestis. Cum in sũmo ocio & sũma rerũ affluẽtia uersemur ingrati simus,nisi Sacris.i.festis dicbus & profestis rite deos precemur. Deinde ex maiorum cõsuetudine canemus duces functos uirtute:scilicet troiam: Anchisen & ueneris progeniẽ:scilicet çncã & domum iuliã:q çnee:filii ueneris progenies è. Ostẽdit autẽ maximũ ociũ & sũmã copiã rerũ cuj etiã diebus pro festis: qui rebus agẽdis decreti sunt nõ solum ipsis uiris: sed eorũ uxoribus & liberis feriari liceat. Nã quod Acron dies pro festos eos itel ligat:qui ante festos sũt.ego cũ tantę auctoritatis homine nõ pugno:placet tamẽ:ut intrita eius notione sumatur. Lydiis tres.n.erant modi tibiarũ dorius siue ionicus phrygius & lydius. Nã Sacadas argiuus eam quam in musicis strophen dicunt tribus tonis dorio phrygio & lydio adinuenit.

Inter iocosi munera liberi
Cum prole matronisq; nostris
Rite deos prius apprecati
Virtute functos more patrum duces
Lydis remixto carmine tibiis
Troiamq; & anchisen & almæ
Progeniem ueneris canemus

Finis

Qui. Ho. flacci libri Quarti carminũ.
Qui. Horatii flacci libri epodos incipit.

Ad moecenatem.

IBis liburnis inter alta nauium
Amice propugnacula
Paratus omne cæsaris periculum
Subire mœcenas tuo
Quid nos:quibus te uita sit superstite
Iucunda:si contra grauis
Vtrum ne iussi persequemur ocium
Non dulce: ni tecum simul
An hunc laborem mente laturi decet
Qua ferre non molles uiros
Feremus & te uel per alpium iuga
Inhospitalem & caucasum
Vel occidentis usq; ad ultimum sinum
Forti sequemur pectore
Roges tuum laborem quid iuuem meo
In bellis ac firmus parum
Comes minore suum futurus in metu
Qui maior absentes habet
Vt assidens implumibus pullis auis
Serpentum allapsus timet
Magis relictis:non ut adsit consilii
Latura plus præsentibus
Libenter hoc & omne militabitur
Bellum in tuæ spetie gratiæ
Non ut iuuencis alligata pluribus
Aratra nitantur meis
Pecus ue calabris ante sidus feruidum
Lucana mutet pascua

IBis liburnis inter alta nauiũ. Versus iambicus ẽ:Sed primus iambicus trimeter. Secundus dimeter:nã q̃uis trimeter sit sex pedũ:tamẽ propter uelocitatẽ pro tribus recipiuntur. Epodon carmen est,ut placet Acroni:in quo primus uersus maior est. Minor secundus & primi uersus .i.accinitur. Vel quia epos carmẽ dicit. Ideoq; hũc librũ epodon nominari dicit:quia continuo tenore primi uersus sensus uersu sequenti concluditur Diomedis autẽ grãmatici insignis eadẽ pene sententia est. Ait eni epodos dici uersus quolibet metro scriptos & sequẽtis clausulas habẽtes particularũ:in qbus singulis uersibus singulę clausulę adiiciunt. Dictos aũt esse epodos a partibus uersũ quę legitimis & integris uersibus .i.accinuntur. Ibi.demonstrat q̃ anxius sit de salute moecenatis: q cõtra Antonium bello nauali decertaturũ Octauianum cõmittabat Liburnis. nauigii hic genus est. Alibi uero curuus a populis liburnis q iuxta sinũ illyricũ sũt. Vir Regna liburnorũ & fontẽ superare timaui. Alta pro. Nã & Virg. in hoc nauali prelio alta nauigia describit. Credas inare reuulsas cycladas: aut montes cõcurrere montibus altos Tanta mole uiri turritis puppibus instant. Paratus subire periculũ cesaris tuo.i.opponere te morti pro illius salute Quid nos.sntia est nos autẽ q romę restamus futuri sumus icolumes & lęti te incolume. Si aũt contra nos quoq; cõtra i luctu uicturi sumus. Iussi nã intercedẽte moecenate. Horatius belli uacatiõe ab augusto donatus ẽ. Feremus An,Cõtexe sic An feremus hũc laborẽ laturi ipsi mẽte: quia i bellis corpore nõ possct quẽ ferre decet nõ molles uiros. Comes minore. Scio si te sequar nihil me te iuuaturũ. Sed ero i minori metu. Nã si absim: oia q̃ accidere possũt timebo etiã si nõ accidãt. Si fucro tecũ timebo tãtũ ea q̃ accidẽt. Vt assidẽs. cõueniens cõparatio:nã q̃is mater pullorũ auis nõ possit

eos ab a lapsu serpentū tutari tñ in minori anxietate sūt
presetes. In spē tuę gratię, i. libēter militabo ut tibi rem
gratā faciā. Neq; tuā beniuolētiā cupio: ut plura a te cōse
quar muncra: hoc aūt sic exprimit. Nō ut aratra illigata
plurimis meis iuuenicis nitanē. s. contra obstantē terrā. i.
arent. Sed lege p hyppalagen: ut sit: nō ut plures inuenci
illigati aratris nitanē. i. nō ut habeā plura rura. Pe. uc.
Nec habeā multa armēta. Est aūt de cōsuetudine ut hye
mali tēpore armēta in calidioribus locis: ut ē calabria: ęsti
uo uero in frigidioribus: ut est lucania & qcunq; alia re
gio mōtana pascāt. Cā. ex niue aut pp marmora. Cir.
mocnia. i. mocnia ipsius tusculi cōditi a Te legono Cir
ces & ulyxis filio: Vel dixit nolo cōtinuare prędia tuscu
lani agri usq; ad circeos. Satis ditauit. Nā q̄ satis erant
dedisti. Nec uolo supflua q̄ si essē auarus ut terentianus
Chremes occultarē intra terrā aut si essē nepos. i. luxuri
osus & deses pderem. Discinctus piger: negligens.

BEatus ille: Laudat uitā rusticā: eosq; q illa delectantur
beatus appellat: sic Vir. O fortunatos nimiū sua si bo
na norint Agri colę. Pa. rura a parentib⁹ accepta: i quo
demōstrat & diligentē curā familiarē q̄ fundū paternū
cōseruauerit: & modestiā animi q illo cōtent⁹ fuerit, nec
plura paucrit: So. foenore nō. n. cura foenerādi afficitur
sed sola agricultura cōtent⁹ ē. Nec ex nec ob anaritiam
militię curas ac labores subit. Neque horet iratū mare.
Quia nō nauigat: ut mercatores: q qst⁹ cā piculosissimas
nauigatiōes suscipiūt. Posuit aūt tria q bus hoies rē suā
augere studēt i ocnus: militiā: & nauigationē: Addit &
quartū nā multi patrocinādo ditescūt. Addit & qntā ifę
licitatē uitę ciuilis: qua rusticus caret: Nā nō sūt sibi salu
tādi potētiores ciues: querū patrocinio ipse cū ambitios⁹
sit: magistrat⁹ q̄rit. Ma. sit cōtra in supiorib⁹ dixit uidu
as ulmos. Pro. a ꝓpagādo dicta: Verū si de uitib⁹ dicat:
ut hic ꝓferē prima syllaba lōga: si de hūana sobole corri
pit. Vir. Nimiū uobis romana ꝓpago uisa potēs superis
Ergo maritat ulmos cū ꝓpagie adulta ex quadā similitu
dine. Nā ut fit cōiugiū maris & foeminę sobolis cā: sic ui
tis & arboris ut fruct⁹ ferat. Re. lōga uel flexuosa. Fa.
omne instrumētū falcatū. i. recurtuū falcē appellāt. Vnde di
cūt falcē putatoriā: messariā: foenariā: separiā: & huiusce
modi. Pre. a fauis emūcta & sincera. Infirmas: qa na
tura ibecilles sūt & multis morbis expositę: sed nō idē est
ifirm⁹ & ęgrot⁹. Infirm⁹. n. pōt cē sine morbo: cui robur
nō sit firmū. Aegrot⁹ aūt sęp i morbo ē. Vi. admirātis ē
Pri. Hic hortorū de⁹ ē: ꝫ de eo alibi dicē. De siluāo ue
ro diximus. Tutor finium: idest agrorum.

IAbet iacere mō. Artificiosū carmē: nā maxīa la⁹ ē agri
culturę: cū tātū possit mouere hoies: ut ēt auaris simos
dū cupiditas pecūię cedit rōi ad sc amādā allīciat. Inducit
igit̄ Alphiū foeneratorē rusticā rē laudātē An. q̄si ma
gna: & q̄ latiorē umbrā prebeat. Te. qa pp multiplices fi
bras difficile uulsu ē: nec facile illo agri purgāt. Le. sic
Vir. Par leuib⁹ uētis uolucriq; simillima sōno. In. Vir.
Atq; leui sōnū suadbit iire susuro. An. hibern⁹. Ostēdit
ñ solū i mitiori cęlo plurimas cē i agris uoluptates: ꝫ etiā
i frigido. Pla. uidet plagas ꝓ maioribus pōere retibus: &
tertia ꝓ minoribus. Ra. pp maculas. i. ternodia. Le. polito
& setib⁹ purgato sic. n. ā sepib⁹ ex trāsuerso purgat trāęs

Nec ūt sūperni uilla candens tusculi
Circea tangat mœnia
Satis superq; me benignitas tua
Ditauit haud parauero
Q uod aut auarus ut chremes terra premaq;
Discinctus aut predam: ut nepos:
Laudes uitæ rusticæ:

BEatus ille qui procul diuitiis
Vt prisca gens mortalium
Paterna rura bobus exercet suis
Solutus omni fœnore
Neq; excitatur classico miles truci
Neq; horret iratum mare
Forumq; uitat & superba ciuium
Potentiorum limina:
Ergo autem adulta uicium propagine
Altas maritat populos
Aut inreducta ualle mugientium
Prospectat errantes greges
Inutilesq; falce ramos amputans
Fœliciores inserit
Aut pressa puris mella condit amphoris
Aut tondet infirmas oues
Vel cum decorum mitibus pomis caput
Autumnus aruis extulit
Vt gaudet insitiua decerpens pira
Certantem & uuam purpuræ
Q ua muneret te priape & te pater
Siluane tutor finium:

FOenerator loquitur:

IAbet iacere modo sub antiquā ilice
Modo intenaci gramine
Labuntur altis interim ripis aquæ
Q ueruntur in siluis aues
Fonteśq; lymphis obstrepunt manantibus
Somnos inuitet quod leues
Aut cum tonantis annus hibernus iouis
Imbres niuesq; comparat
Aut trudit acris hinc & hinc multa cane
Apros in obstantes plagas
Aui tramite leui rara tendit retia
Turdis edacibus dolos
Pauidumq; leporē: & aduēam laqueo genere
Iucunda captat premia:
Q uis non malarum quas amor curas habet
Hæc inter obliui scitur:

Quid si pudica mulier id patrem iuuet
Domum atq; dulces liberos
Sabina qualis aut perusta solibus
Pernicis uxor appuli
Sacrum uetustis extruat lignis focum
Lassi sub aduentum uiri
Claudensq; textis cratibus lætum pecus
Distenta siccet ubera
Et orna dulci uinea promens dolio
Dapes ineptas apparet
Non me lucrina iuuerunt conchilia
Magis ue rombus aut scauri
Siquos eois intonata fluctibus
Hyems ad hoc uertat mare
Non aphra auis descendat in uentrem meum
Non attagen ionicus
Iucundior q̃ lecta de pinguissimis
Oliua ramis arborum
Aut herba lapathi prata amantis: & graui
Maluæ salubres corpori
Vel agna festis cæsa terminalibus
Vel hædus ereptus lupo
Has inter epulas ut iuuat pastas oues
Videre properantes domum
Videre fessos uomerem inuersum boues
Collo trahentes languido
Positosq; uernas ditis examen domus
Circum renidentis lares
Hæc ubi locutus foenerator alfius
Iam iam futurus rusticus
Omnem redegit idibus pecuniam
Quærit kalendis ponere.

IN ALLIVM INVENÍTVR.

QArentis olim siquis impia manu
Cenile guttur fregerit
Edat cicutis allium nocentius
O dura messorum ilia
Quid hoc ueneni sæuit in precordiis
Nuper uiperinus his cruor
Incoctus herbis me fefellit: an malas
Canidia tractauit dapes
Vt argonautas præter omnes candidum
Medea mirata est ducem
Ignota tauris illigaturum iuga
Perunxit hoc iasonem
Hoc delibutis ulta donis pellicem

ĩ q⁹ recia a fẽtib⁹ tuta collocari possint. Tur. a turdo colore dicti sũt. Ea.. Auidissima. n. & cuiuscũq; esçe uoracissima é auis. Aduenã, nã cũ & i hyeme aprica & ĩ estate frigida captet loca ubiq; aduẽa uideri põt potius q̃ idigẽa. Sabia, ná hos ppos & religiosissiõs fuisse scribũt deósq; i. sacrificãdo et foemias castissiãs hũisse. Pernicis. i. pscuerãtis secundũ prisianũ. q. d. patiẽtq; laborũ. Appuli sẽ q uclit cẽ nomẽ, pptiũ uiri Sacrũ, claribꝰ. Siccet mulgeat. Orna hꝰãni. Luc. qa ĩ lucrino lacu optia erat. Róbꝰ. unꝰé ex piscibꝰ plãis. Scaurꝰ solꝰ ex piscibꝰ rumiare tradit herbisq; uesci et ñ aliis piscibꝰ i carpathio mari freq̃ns iuẽit. Promõtoriũ troadis lectũ spõte nũq̃ trãsit. Sꝫ ide abolectatio aduectꝰ inẽ hostriẽse & cãpaniç horã disseminati sũt sub Claudio. Inde p qnqueniũ cura adhibita: ut capti mari redderẽt freq̃ntes repti sũt. Hçc ait Plinꝰ: & simul adiũgit sua tẽpestate huic pisci pricipatũ tributũ cẽ. Attagẽ. ex ionia uenit hçc auis. Lapathi, hãc herbã rumicẽ quo q; appellant. Maluç greçce qđ molle significat. Terminalibus. Potuit ẽt dixisse terminalis. Nam nomia sacrorũ neutra & carẽtia singulari: ut sunt bacchanalia: lupcalia & similia ĩ secũda & tertia declinatione ponũt: ut lupcalrũ & lupcaliorũ sit ĩ gẽitiuo Hçc loc. Oñdit p hũc q etsi ab auaritia sua discedere pp cõtractũ habitũ ñ posset alphius: tñ cognoscebat q̃tũ uoluptatis esset i agricultura. Relegit cõgregauit illã a debitoribꝰ exigẽs. Idibꝰ: circa dimidiatũ mẽsẽ: & i halẽdis sequẽtis mẽsis. Ponere iterũ ĩ focnore collecare

QArẽtis oli siqs ipia mãu. Tragoediã i re humili excitat: ut ridiculã face tã̃q̃ orõnem reddat. Alliũ cõmederat qđ cũ stomacho nocuisset: detestat. Sꝫ lepida oio é orõ. cũ ridiculi cã res hũiles ueluti grãdes tractam⁹: ut cũ homerꝰ ranarũ murũq; prelia describit. Senile g. Nã cũ ipiũ sit parẽtẽ iterficere: tñ multũ ętas senilis ad scelꝰ addere uidet. O dura messorũ ilia. Nã illis alliũ dat. Vir. Testilis & rapido fessis messoribus æstu Allia serpillũ atq; herbas cõtũdit olẽtes. Incoctꝰ cruor. Quasi ñ possit credere aliũ ex se nisi uipç uenenũ admixtũ sit tãtũ nocere. Aut nisi Canidia uenefica suis artibꝰ epulas infecerit. Sꝫ đ canidia cuiꝰ ppriũ nomẽ Cratidia fuit: paulo infra dicẽt. Vt arg. Iasõ Esonis filiꝰ suadẽte patruo pelia nauẽ lõgã q̃ teste Plinio pria fuit i pagasęo sinu edificauit: & ab argo fabro eã denoiauit: uiresq; ex greçia fortissiõs quos secũ incolchos ad uellꝰ aureũ rapiẽd elegit: q a nauẽ q̃ uecti sũt, argonaute fuerũt noiati. Prçcipui ãt fuerũt Orpheus hercules: castor: pollux zetꝰ: & calais. Sꝫ cũ ad Oetã regẽ puẽissẽt: esseteq; & tauri: q narib⁹ ignes spirarẽt domãdi: & serpẽs iterficiẽdꝰ: & dẽtes serẽdi: & hoies armati iñ sbito nati iterficiẽdi ñ potuisset has difficultates superare iasõ: nisi Medea q̃ iuuẽis amore capta é opẽ suis magicis artibꝰ attulisset. Medẽ igit auxilio hçc oia mõstra superauit uellusq; rapę potuit. Docta ergo rei suę in seruiẽs nulla reputat medã iasonẽ cõtra illa mõstra uehemẽtiꝰ mũire potuisse q̃ allio illũ ibuẽdo. Ergo ut. i. pꝰ q̃ medea mirata ẽ: i. obstupuit tã̃q̃ pulcherrimũ ducẽ. s. iasonẽ illigaturũ iuga ignota: quõiã hactenꝰ idõiti tauri nũq̃ iuga tulerãt pũxit hꝰ allio, iasonẽ, tã̃q̃ ĩ quo essꝫ extrema uis contra omnia monstra. Hoc delibutis

Nã cũ medeę opa aureo uellere potitus eſſet Iaſon una cũ medea corinthũ puenit: atq; beneficiorũ a medea accepto rus immemor filiã creontis corinthi regis ſiue glaucę:ut Lactantio porphyrioniq; placet ſiue creuſa:ut refert Seneca appellarẽ:uxorẽ repudiata medea duxit. At illa ira furoreq; percita.& mediũ merinererũque filios occidit, epulandos que patri appoſuit:& munera iis uenefi ciis delibuta ad nouã nuptã miſit:ut cũ ea explicaret ſubito incẽdio cũ uniuerſa regia aſſũpta ſit ergo poeta credit alliũ tam uehemẽti uenefi cio adhibitũ fuiſſe. Serpẽtę a. Nã cũ ulta eẽt iniurias ſuas mẽdea religatis ad currũ alatis ſerpẽtibus p aerẽ uecta aufugit. Vapor, i. qui ui ſiderum preſertim canicule. Apulię:q̃ regio cal diſſima eſt:& aquis caret. Non igit minore calore afficiẽ a diebus canicularibus apulia q̃ ego ex calore quẽ cõmeſtum allecũ intulit. Neq; ẽt munus herculis maiori efficacia exuſſit humeros. Volucrat Neſſus centaurus uim deianirę uxori herculis inferre. At hercules ſagittis ex ſanguine hydrino infectis neſſũ interfecit. Moriens aũt neſſus ultionẽ parauit. Perſuaſit.n. deianirã ut ueſtẽ ſuã illo ſanguine iã infectã ſeruaret:affirmãs eã illi uim inceſſe:ut ſi qñ hercules aliã amaret mulierẽ:& ea ueſte induceret:ſtatim eo amore ſolueretẽ Cõdidit deianira:& cũ occupat⁹ eẽt hercules: ſiue & omphales ſiue ioles amore:miſit ueſtẽ ignara cuẽtus. Ignarus & hercules induit: indutuſq; ab ea exuſtus eſt. At ſi quid:oñdit tandẽ ridicule hęc ſcripta ſẽ:cũ poſt tantas tragoedias huc cuadat ut ſi quãdo mecęnas alliũ cõederit puella uirũ ſuũ anhelitũ ſuũ effugiens opponat manũ oſculo. Extrema ſponda:in ultima parte lecti.

OVpis & agnis quãta ſortito obtigit: Archilochico pene carminis in menã inuehitur. Hic Pompei magni libert⁹ ad Auguſtũ poſt mortem Pompei defecit. Deinde ad ſextũ magni filiũ piraticã exercentẽ reuerſus eſt. Rurſus poſtremo ad Auguſtũ ſe recepit:a quo tribunus militũ fact⁹ eſt homo ea ſupbia elatus ut priſtinę fortunę immemor oia ſibi arrogaret. Hoc pati nõ ualens. Orati⁹ hęc ſcribit. Ergo tãta mihi eſt diſcordia tecũ:quãta obtigit lupis & agnis ſortito: ideſt ex ſorte: ideſt naturaliter. Nã inimicitię aut naturales ſũt quibus natura duce mouẽt ſine cõſilio aial:ut uidemus in lupo & agno & hę nunq̃ ceſſant & uehemẽtes ſũt Aũt quadã noſtra rõe ſiue recta ſit: ſiue praua ſuſceptę. Sed quoniã primę maiores ſũt & ie tinguibiles:iccirco inimicitias ſuas in menã illis cõparat. Ibericis:ſpeciẽ poſuit p genere:& oſtendit nõ ſolũ ſeruũ fuiſſe qđ nõ illius ſed fortunę uitiũ dici poſſet: ſed nequã ſeruũ qđ illi & nõ fortunę at tribuendũ eſt: Peruſtę:uel flagra incendũt:& notat illũ fuiſſe maſtigiã ideſt uerberibus dignũ quẽ latini uerberonẽ appellãt. Dura:ferrea aut cruda. Fortuna nõ mutat genus: nam pecunię ignobilẽ nõ ualẽt nobilitare:

Liberrima indignatio:Ergo magna indignatio:cũ ſine aliqua diſſimulatione libere indignent. Sectus:orationem a mena ad auditores ex indignatiõe cõuertit. Sectus:ut oſtendat nõ ſolũ uirgis cęſũ:ſed ita cęſũ:ut uirge corpus abruperint. Sic Iuue. Secat ille flagellis. Triumuiralibus. oſtenderat illũ cũ ſer⁹ fuiſſet priuatim a domino cęſũ tanquã ſceleſtu ſeruũ. Nũc quoq; publice ad ſuppliciũ pp eius errata abreptũ eſſe. Triumuiri aũt erant prępoſiti ſupplicijs: qđ & Saluſtius in catilina oſtendit:& Plautus in amphitriõe. Quid faciã nũc ſi triumuiri me i carcerẽ cõpegerint. Inde cras de promptuaria ceſſa đpromãr ad flagrũ. Ad faſtidiũ preconis. i. tã diu cęſus, donec pręco p quẽ pocna renũtiat ucl turba ad ſpectaculũ ſuppliciũ cõuocat nõ mõ in tediũ:ſed in faſtidiũ quoq; deuenerit. Arat falerni:ſũma indignatio q̃ ſceleſtus & ſordidus uir tã ſit locuplex. Auget aũt primo a magnitudine agri pp mille iugera deinde a nobilitate ſoli qa in falerno:de quo abunde inſupioribus dictũ eſt. Mannis:qa reda uehit a mannis tracta. Appiã:q̃ ab Appio claudio i ſua cẽſura ſtrata ẽ. Sedilib⁹:in quatuordeciq; ordinib⁹. Roſci⁹. n. otho tribun⁹ plebis legẽ tulit:ne qs ſederet itra q̃rtũdecimũ theatri gradũ:niſi cui⁹ auo patriq; igenuo q̃dringẽta ſextertia fuiſſẽt ergo cõtẽpto othonc. i. lege ab othõe lataq̃ ñ ſat erat hẽre quadringẽta ſextertia:qa eius pater igenu⁹ ñ fueratiimo neq; ipſe. Quid iuuat:ſẽtẽtia ẽ fruſtra pugnatũ cẽ aduerſ⁹ manũ ſeruilẽ ſpartati:fruſtra aduerſ⁹ piratas ſi mẽa q & ſer⁹ & pirata tribun⁹ militũ fiat

To deorũ qquid i cęlo regit, Cratidia fuerat neapolitana mulier peſſima uenefica. Hui⁹ ergo necromantiam

Serpente fugit alite;
Nec tantus unquam ſiderum inſedit uapor
Siticuloſæ apuliæ
Nec munus humeris efficacis herculis
Inarſit æſtuoſius
At ſi quid unquam tale concupiueris
Iocoſe mœcenas precor
Manum puella ſuauio apponat tuo
Extrema & in ſponda cubet.

In menam libertum

OVpis & agnis quanta ſortito obtigit
Tecum mihi diſcordia eſt
Ibericis peruſtæ funibus latus
Et crura dura compede:
Licet ſuperbus ambules pecunia
Fortuna non mutat genus.
Vides ne ſacram metiente uiam
Cum bis ter ulnarum toga
Vt ora uertat huc & huc euntium
Liberrima indignatio:
Sectus flagellis hic triumuiralibus
Præconis ad faſtidium
Arat falerni mille fundi iugera
Et appiam mannis terit
Sedilibuſque magnus in primis eqũes

de puero factã sub noīe canidię uitupat. Inducit aũt puerũ ab illis iã subreptũ: & ad imolationẽ paratũ: suas miserias cõqueriẽ: & in canidię sociarũq; crudelitatẽ inuehi loqẽ ergo puer. At pauescẽtis ẽ. O qcqd deorũ .i. o oẽs dii q regitis terras & humanũ genus: Quid fert: qd afert: uel qd cupit. Tumultus: tumultuosa ꝓperatio mulierum. Truces. nã oẽs illę uenefice inimico aio spectabãt. Per liberos te. Iã in cũ manꝰ iniiciebat canidia: q̃ pp & sui misereat: ꝑ suos liberos cã precat. Veris partubs: Dubitat an peperit: an potius alienos sibi filios supponẽs pepisse finxerit propterea q; si partubus ueris dixit. Inane decus pretexte nihil pro futurum: Sed quare purpuram i puero dicat: animaduertamus. Tullus hostilius tertius rex romanorũ debellatis ethruscis sellã curulẽ lictores: otgã pictã & pretextã insignia magistratu ethruscorũ ad romanos trãstulit: ꝙ pretextã illo tpe puerilis ętas nõ usurpabat. Verũ Tarquiniꝰ deide priscus cui lucumo nomẽ fuit de sabinis cũ triũphass; filiũ suũ annos. xiiii. natũ ꝑ contione laudauit q hostẽ percusserat: & bulla aurea: qd̃ gestamẽ prius triũphãtiũ erat: & pretexta qua soli magistratꝰ utebantur: insigniuit. Hic tractus mos ut puer bulla & pretexta, i. toga cui purpura pretexebat uterent sed bulla nõ fuit cõcessa nisi illis quorũ patres curulẽ magistratũ gessissent. Cęteris uero usq; ad eos quorũ patres equo iusta stipendia meruisset pretexta sola cõcessa est. Demũ in bello punico secũdo libertinis quoq; ꝙ iis tantũ q ex iuxta matre nati essent: cõcessũ ẽ ut pretextã & lorũ in collo pro bulla portarent. Ergo hãc pretextã decus purpurę appellat. Vt: postq̃. Constitit in pu. cor. nã direptis insignibus. i. purpurea ueste apparuit corpus nudatũ impube. i. sine pilis. Constitit: stetit cõstitutus ẽ eo in loco: ubi esset cõficiẽdus. Impube: ut ipsa puerilis ętas etiã thrachũ crudelissimos aios posset mouere ad lachrymas. Illigata crines & incomptũ caput. i. incõptos crines capitis. Breuibꝰ nõ lõgis. Vtebaẽ igiẽ uipis pro uittis. Caprificos: ficus sũt inter parietes & saxa nascentes. Cupressus funebres. nã ut supra diximꝰ: funebri adhibebaẽ. Turpis ranę. i. rubetę. Iuue etiam de locusta uenefica dixit Miscet sitiente rubeta. Ranaruꝫ. n. alię minores sũt: & saltu ualent: & aquas amãt: quibus impune uesci cõsueuimus Alię ât maiores turpioresq; ac desidia graues: & apprime uenenosę: & has rubetas apellãt. Strigis nocturnę: q̃ nocturno tpe uolat. Fabulanẽ poete ex harpyis auibus natas esse striges q̃ mãmas habent: & pucrorũ sãguinẽ sugũt Ouid. Est illis trigibꝰ nomẽ. Sꝫ nobis huiꝰ cãt: ꝙ horrẽda stridere nocte solẽt. Siue igiẽ nascuntur aues: seu carmine fiũt: Neniaq; in uolucres falsa figaẽ anus. Tibul. Hãc uolitet aię circũ sua fata quęrẽtes. Semp & e tectis strix uiolẽta canat. Et Luca. Quod trepidus bubo qd̃ strix nocturna querunt. Colchos: gens hęc i ponto scytię ẽ, ꝙ colonia ẽ egyptiorũ. Vnde patriũ morẽ: ut placet Diodoro in circũcidẽdis pueris seruauit. His imperauit Oeta: cuiꝰ filia Medea maxima uenefica multis in ea regione herbis ad magicã exercendã ualẽtibꝰ nobilitatẽ dedit Vir. Has herbas atq; hęponto mihi lęta uenena Ipse dedit moeris nascunẽ plurima ponto. Iberia nõ de hispania intelligitur: q̃ iberos populos cẽ scimꝰ: & oli uniuersã hispaniã iberiã cẽ appellatã. Sꝫ sũt iberes iuxta albonos. & nõ ꝑcul a mõtibꝰ colchicis: i quorũ regiõe ẽt ferrugica purpura tigebaẽ Virg. Ferrugie clarus ibera. Iciunę canis: que creduntur auiditatẽ ad amorem trãsferre. Colchicis: eo ritu paratis: quo apud colchos uenefici pari solẽt. Sagana. n ꝑ. est alteriꝰ uenefice. Auernales: petitos ex auerno lacu nam efficatiã ad has artes habere credebãt: Atq; illic neeromantiam exercebant. Quapropter & didonem inducit Vir. has aquas quoniam deerant uere simulare: ut Sparserat & latices simulatos fontis auerni. Horret: quiain capite erigebanẽ capilli. Echinus. marti. recte namterrestre animalquem, Ericacium alio uocabulo appellamus Echinus dicitur. Est enim Ericaceus spinis conser

Othone contempto sedet
Quid attinet tot ora nauium graui
Rostrata duci pondere
Contra latrones atq; seruilem manum
Hoc hoc tribuno militum

IN CANIDIAM VENEFICAM

ATto deorum quicquid in cælo regis
Terras & humanum genus
Quid iste fert tumultus & quid omnium
Vultus in unum me truces.?
Per liberos te si uocata partubus
Lucina ueris affuit
Per hoc inane purpuræ decus precor
Per improbaturum hæc iouem
Quid ut nouerca me intueris: aut tui
Petita ferro bellua:
Vt hæc trementi ore questus constitit
Insignibus raptis puer
Impube corpus quale posset impia
Molire thracum pectora
Canidia breuibus implicata uiperis
Crines & incomptum caput
Iubet sepulchris caprificos erutas
Iubet cupressus funebres
Et uncta turpis oua ranæ sanguine
Plumamque nocturnæ strigis
Herbasque quas colchos atque iberia
Mittit uenenorum ferax

tus quibus in spera inclusus undique tegit: Sunt aut illi minores spinę q̃ hystrici ꝫ cadę facie. Huic ergo similis est piscis marinus: & eodę mo spinis munitus. Aut currens aper: nã & illi durissimę sętę in dorso insurgunt. Venia: & hoc ueneficę nomę est, quã dicit nulla cõscientia cę abactã. i. remotã a tanto scelere. Alii uolunt Abactã esse nomen mulieris: & uenią esse nomę patrium. Exhauriebat hu. quia fossã faciebat. Ingemens: quasi uehementer anhelans. Quo. p. Volebant intra fossã ob rucre puerũ ad mentũ usque. Immorĩ: intus mori

Longo sp. Snia est q̃ ipse uellent ꝓducere uitam pueri omnem totenus infosso ad longius spatiũ: sed dixit spectaculũ in mulierũ iuidiã quasi q̃ ex illius miseriis uoluptatẽ capent. Mutatę. d. Dabant uaria cibaria: ut magica illa ars iubebat. Exerta: põit cãm cur facerent. s. ut ex eo dinde cadauere sumerẽt iecur & medullã ad pocullã amatoriũ cõficiendũ. Inter uolebant lenta morte puerũ tabescere: itaque cũ iã aruisse cõpus putarent cibũ denegabãt: ut iã expiraret. Interminato: interdicto prefinito.

Semel: cõtrariũ est illi q̃ successu tẽporis fit: sed fit uno ictu Iuue. Et semel aspecti litus dicebat echidni. i. eodẽ tẽporis pũcto & echidnũ aspiciebat & iudiciũ de eo ꝓferebat: Sic Luca. Nec se telurẽ paulatim p membra leuat terraq̃ repulsũ est: Erectũque semel. Pupulę: Maculę sũt: quibus spargit ille: qui paulo post morituros sit signũ manifestum mortis aduentantis. Intabuissent: rabidę apparuissent.

Masculę libidinis. i. uehemẽtis libidinis: nam q̃is maior dicat in foemina q̃ in uiro libido: tñ oia uehementiora mascula appellãus: uel intelligit q̃ in foeminas tanq̃ uir ageret. Ociosa: studiis dedita: sic Vir. Parthenope studiis florentẽ ignobilis oci.

Voce thessala. i. carminibus quibus uctẽtes thessalis lunã e cęlo auocãt Vir. Carmina uel cęlo possunt deducere lunã. Irrefectũ: rodebat. n. pollicis supfluũ unguẽ quẽ nõ secuerat. Quid dixit. q. d. oia dixit. Aut quid tacuit: quasi nihil tacuit.

Arbitrę: cõscię & testes. Nox. Nã magicis nox colit: quia noctu sacra sua peragebãt Vir. Tũ stigio regi nocturnas incohat aras. Diana: nã hęc dea princeps his rebus adhibet Vir. Ter geminã hecatẽ tria uirginis ora dianę. Senẽ qd omnes ridẽt Ostendit se illis sacris asequi cupere: ut senex uanus ita amore incendat: ut nocturno incedat tempore p suburbana loca ad uisendas meretrices unctus precio sissimo unguẽto: & canes allatrent illi transeunti: hoiesq̃ rideant iuuenilẽ amorẽ & cultũ in hoie sene quid accidit: cũ iã peractis sacris senex nõ ueniret. Mirat candida: cur illa sacra: q̃ cadẽ sũt: quibus usa est medea: cũ regiã creontis exussit: ñ possint puertere mẽtẽ senis: cũ illud multo maius fuerit q̃ hoc. Venena me. i. mea uenificia: q̃ cadẽ sũt q̃ medea fuerũt. Magni. c. f. ut paulo supra demõstrauimus. Palla: uestis q̃ medea ibuit: & iecit uenificiis: & misit ueluti munus nouę nuptę ꝫ cũ

Et ossa ab ore rapta ieiunæ canis
Flammis aduri colchicis
At expedita Sagana per tõtam domum
Spargens auernales aquas
Horret capillis: ut marinus asperis
Echinus: aut currens aper
Abacta nulla uenia conscientia
Ligonibus duris humum
Exhauriebat ingemens laboribus
Quo posset infossus puer
Longo die bis terque mutata dapis
Immorri spectaculo
Cum promineret ore quantum extãt aqua
Suspensa mento corpora
Exerta uti medulla & aridum iecur
Amoris esset poculum
Interminato cum semel fixæ cibo
Intabuissent pupulæ
Non defuisse masculæ libidinis
Ariminensem Foliam
Et ociosa credidit neapolis
Et omne uicinum oppidum
Quæ sidera excantata uoce thessala
Lunamque cælo deripit
Hic irrefectum sæua dente liuido
Canidia rodens pollicem
Quid dixit? aut quid tacuit: o rebus meis
Non infideles arbitræ
Nox & diana quæ silentium regis
Archana cuui fiunt sacra
Nunc nunc adeste nunc in hostiles domos
Iram atque numen uertite
Formidolose cum latent siluis feræ
Dulci sopore languidæ
Semen quo omnes irrideant adulterum
Latent suburanæ canes
Nardo perunctum quale non perfectius
Meæ laborarunt manus
Quid accidit: cur dira barbare minus
Venena medeæ ualent:
Quibus superba fuit ulta pellicem
Magni creontis filiam
Cum palla tabo munus imbutũm nouam
Incendio nuptam abstulit
Atqui nec herba: nec latens in asperis

illã cã explicaret: subito icendio ipsa cuꝫ regia absũpta est. Atqꝫ potuisset habere artificiũ medeę: & tũ cẽ decepta in herbis quas nõ cognoscerẽt. Itaqꝫ addit qꝫ illas optime nouit. Indormit: quoniã solutꝰ est ab amore: propterea qꝫ addit: solutus ambulat. solutꝰ inq̃ carmine potẽtioris uenefice: nã nõ dubitat quin sua carmina scnẽ illigare possit. Sed uerẽ ne alia uenefica: cui sit potẽtiꝰ carmen illũ ligatũ soluat Nõtu. Cõpone o uare appositiue caput multa fleturum tu recurres ad me potõibꝰ nõ usitatis. q. d. adhibebo potẽs afficacissias & aliis incognitas: quibus coactus ita ad me recurres: ut tua mens a me iam insana affecta nõ possit redire: scilicet ad sanũ: quis reuocetur uocibus marsis: idest potentissimis carminibus qualia marsi sciũt: nã hos diximus fuisse populos a marsia Circes filio origine trahẽtes: & magicis carminibus potentissimi. Quippe q a circe quę a suis ueneficiis hoies i oia moustra uertere poterat: illa didicerãt. Maius parabo: quoniã hoc nihil proficio: qđ erit tantę efficatię: quod prius coelũ sidet, i. residet inferius mari terra perrecta super. i. ex parte superiore q̃ tu non ita amore uraris: ut bitumẽ uriẽ ignibꝰ: quos atros appellat: quoniã ex re multũ unctuosa ignes nigrescũt pp nimiũ uaporẽ: q illis admiscetur. Bitumen aliqui i asphaltite syrię locũ oriri dicũt. Erat ostenes scribit liquidũ in susiano agro nasci: & naphthan uocari. Aridum uero quod congelascere põt in babylonia cuius est iuxta ipsum naphtham Aridum ad ędificia ualet. Nauigia etiaꝫ contexũt oblinũt bitumine arido & aqua diluto. Liquidum igni admotũ uehementer ardet: neqꝫ extinguitur aqua: nisi simul multa sit. Cenotaccto: alumine & uisco oppressum extinguitur. Dicunt Alexandrũ aspienti ę causa iussisse: ut i balneo puer naphtha aspergeret: deinde ignis admoueret. Factũ ẽ ergo ut totus pene puer deflagraret: nisi subito circunstantes multa aqua extinxissent. Hoc autem sat sit ad presentis loci sensum. Reliqua autem que multa uariaqꝫ & a Strabone geographo & ab aliis traduntur in aliud tempus differemus. Lenire: pro lenibat. Vnde rumperet silentium: aqua potissimum re oratione inciperet. Rumpere enim silenti tum loqui est Vir. quid me alta silentia cogis rũpere: & obductum uerbis uulgare dolorem. Misit thyestas preces. i. talia illis imprecatus est: qualia tragici inducunt thyestem aduersus fratrem imprecari. Optime aũt thyestas dixit: quoniaꝫ eius filii perierant: ut hic nunc perit. Venena magnũ fas Aurea sententia: Possunt quideꝫ multa efficere uenefica: sed fas & nefas mutare non possunt.

Radix fefellit me locis
Indormit unctis omnium cibilibus
Obliuione pellicum
Ah ah solutus ambulat uenefice
Scientioris carmine
Non usitatis uare potionibus
O multa fleturum caput
Ad me recurres nec uocata mens tua
Marsis redibit uocibus
Maius parabo: maius infundam tibi
Fastidienti poculum
Priusq; cæluui sidet iferius mari
Tellure porrecta super
Quam nõ amore sic meo flagres uti
Bitumen atris ignibus
Sub hæc puer nõ iam ut ante mollibus
Lenire uerbis impias
Sed dubius unde rumperet silẽtium
Misit thyesteas preces
Venena magnum fas nefasq; nõ ualẽt
Cõuertere humanam uicem
Diris agam uos dira detestatio
Nulla expiatur uictima
Quin ubi perire iussus expirauero
Nocturnus occurram furor
Petampue uultus umbra cruuis unguibus

Nam fas semper premia merebitur: nefas uero supplicia. Diris agã uos ego agitabo uos furiis & detestabor. Et dira detestatio non expiatur: idest purgatur ulla uictima, i. sacrificio. Quasi dicat mea detestatio in cuꝫ furorem uos coniecit: ut non possitis expiari ut de oreste & de proeti filiabus legitur. nam hi expiari potuerunt.

Quin ubi perire. Non sine summa ratione scripserunt poetę Alemeonem: horestem & reliquos qui inexpiabile aliquod scelus patrassent a furiis faces accensas tenentibus assiduo exagitari: neque usquam consistere permitti. nam qui talium flagitiorum sibi conscii sunt: ad eo stimulis conscientię uexantur: ut ne minimam quidem unquam quietẽ capere possint: sed semper seipsos damnant: & affligunt. nam ut est apud Iuue. Exemplo quodcunque malo committitur ipsi displicet auctori. Prima est hec ultio qꝫ se iudice nemo nocens absoluitur: & ne ab eodem poeta decedam. Nocte dieque sum gestare in octore testem Sparthano cuidam respondet pithia uates. Fingunt eam poetę eos qui iniuriam passi sunt horrendo & minaci uultu illi qui intulit per noctem occurrere: & uehementer perterrefacere. Hoc cũ dicũt memoriã facinoris oñdũt q̃ peccator assidue stimulatur. Ergo ait Nocturnus occurrã furor. Sid dido. Et cõ frigida mors aia seduxere artꝰ Oibꝰ umbra locis adero dabi probe poẽas. Quapp eadẽ i satyra idẽ Iuuen. sic scribit. Et quo

mentem ſudoribus urget Te uidet in ſomnis:tua ſacra & maior imago Humana turbat pauidum cogitque fateri. Quę uis:appoſitiue occurram tibi & reliqua quę uis ideſt quę poteſtas eſt manium:nam dii manes hoc poſſunt:& allegorice ſignificat ſcelera commiſſa tali pœna afficere nocentes poſſe. Vos tu. Minatur aliam pœnam oſtendens huiuſmodi ſcelus ex illis eſſe quę publica indignatione ab omnibus puniãtur. Vicatim:ex omnibus uicis. Poſt inſepulta membra. Addit pœnis quas luent iu uita ingnominiam, quam poſt mortem ſubibunt. Eſquiline:ideſt quę exquilias unum ex ſeptem romanis collibus habitant. Dictę ſunt exquilię uel ab excubiis quas reges antea quam locus ille mœnibus cinctus eſſet: illi agi iubebant uel quod a Tullo exſtructę eſſent excultę: nam Tullus ut ait Liuius:urbi uiminalem & quirinalem collem addidit. Inde exquilias in quibꝰ ipſe:ut loco honorem adderet:habitauit.

QVid immerẽtes hoſpites uexat canis, In poetam maledicum inuehitur ſiue meuius ſit:ſiue Bauius ſit qui Oratio Virgilio quę aduerſi erant: De quibus Maro Qui bauium nõ odit amet tua carmina meui Atque idem iungat uulpes & mulgeat hircos. Eumq; admonet ne laceſſat qui ipſum remordere poſſit. Hoſpites:quaſi dicat domeſticos & interfligit amicos Octauiani. Lupos:ideſt eos qui mordendi eſſent & non petuntur ſine periculo. Inanes:quę præter uerba nihil illature ſint. Et me remorſurũ:qui potero referre aut pares aut ſuperiores gratias. Nam qualis:Ordo eſt ego agam:id eſt impellam & inſectabor per altas niues aure ſublata: nam ſic cõſueuerunt canes audaces omnem feram quęcunque præcedet me & agam talis:qualis aut moloſſus aut lacon. Nam in epyro & in laconia erant optimi canes. Legit apd Plinium canem moloſſum percuſſorem domini laniatu & latratu indicaſſe. Amica uis paſtoribus nam greges a lupis defendunt. Tollo cornua: Mutat tranſlationem:& dicit ſe ſimilem tauro qui cornua tollat in eos qui ſibi maledicunt. Lycambe Hic nepotem filiam. Archiloco pacte deſponsit:nec deinde dedit. Quapropter adeo illum ſuis iambeis inſectatꝰ eſt Archilochus: ut laqueo uitã finire cum filia coegerit: Vel hipponactem intelligit:qui bubali filiam neptum petens ob deformitãtem repulſus eſt. Alii dicunt bubulũ pictorem hipponactem quendam deformem poetam ob deriſũ pinxiſſe. Qua iniuria illum furore motum tali cum carmine inſectatum eſſe:ut laqueo ſe ſuſpenderet

Genet:ſcilicet archilochus Acer:Hoſtis ſcilicet hipponactes. Flebo ut puer:Nam pueri eſſe uidetur iniurias flere. Viri uero ulciſci.

QVoquo ſceleſti ruitis:uehementer bellum deteſtatur:& cum tanq̃ querebundus in romanos inuectus fuerit: Deide eos excuſat:Putat Acrõ bellum cum exclamatione nominare: quod inter brutum & Auguſtum geſtum ſit. Sed forte potius bellũ iter Auguſtum &. M. Antoniũ & Cleopatram. Sceleſti. Audacter uituperat quos paulo poſt excuſaturus ſit. Ruitis: qđ furioſę perturbationis eſt:& nõ conſilii. Nõ ut ſuperbas nã eſſet laudãdum bellum aduerſus ſuperbos hoſtes ſumptum:ut contra uituperandum eſt: ſi geratur contra ciues. Catenat. Sic, n. ducebantur reges captiui

Quæ uis deorum eſt manium
Et inquietis aſſidens præcordiis
Pauore ſomnos auferam
Vos turba uicatim hinc hinc ſaxis petens
Contundet obſcenas anus
Poſt inſepulta membra different lupi
Et eſquilinæ alites
Neque hoc parentes heũ mihi ſuperſtites
Effugerint ſpectaculum

In maledicum pœtam.

QVid immerentes hoſpites uexat canis
Ignauus aduerſus lupos:
Quin huc inanis ſi potes uerte minas:
Et me remorſurum pete:
Nam qualis aut moloſſus:aut fuluus lacon
Amica uis paſtoribus
Agam per altas aure ſublata niues
Quæcunque præcedet fera
Tu cum timenda uoce compleſti nemus
Proiectum odoraris cibum
Caue:caue:namqne in malos aſperrimus
Parata tollo cornua
Qualis lycambe ſpretus infidõ generẽ
Aut acer hoſtis bubalo
An ſiquis atro dente me petiuerit
Inultus flebo ut pũer:

De teſtatio Belli:

QVoquo ſceleſti ruitis? aut cur dextris
Aptantur enſes conditi
Parum ne campis atq; neptuno ſuper
Fuſum eſt latini ſanguinis
Non ut ſuperbas inuidæ carthaginis
Romanus arces ureret
Intactus aut britannus ut deſcenderet
Sacra catenatus uia
Sed ut ſecundum uõta parthorum ſua
Vrbs hæc periret dextera
Neque hic lupis mos fuit neque leonibus

& principes in triumpho. Sacra:nã uia ſacra perducebat a porta triumphali ad capitoliũ.per quam procedebat triũphus. Sua dextra:ciuili bello:neq; hic mos:Omnia bruta ſui generis animalibus parcunt.Solus autem homo i homine mſertur. Furor ne cęcus.Quęrit furore ne animi an fato ferantur. Reſponſum date:Fingit non reſponde re interrogatos:qđ pnię pudoriſq; ſignũ ſit. Sic é.Cõcludit a fato fuiſſe bellũ:& culpã contractã a Romulo: q fratré Remũ dominãdi cã iteremit. Sacer nep.ideſt execrabilis poſteris quia pœnas eſſent luituri

Rogare longo:l anum inuchitur:quę cũ ſit lõga ętate facta turpiſſima:tamen audet interrogare quę res illũ ſuis cõplexib⁹ inutilẽ reddat. Terogare: Quoniam oratio tc pathetica é:& indignatione plena: iccirco principiũ hz inpfectũ:& cui uerbũ ſubitelligẽdũ ſit.Natura.n.ſic ipellit;ut irati itegrã orationẽ nõ proferam⁹, Sic Virg. Quos ego ſed motos preſtat cõponere fluctus,Sic Terentius:Ego ne illam quę illũ: quę me,Ergo ſubitellige, Nõ me pudet te putidã rogare. Quid.i.quę res. Putidã: uetuſtate putrẽ & marceſcẽtẽ. Eneruet: Languefaciat &debilitet. Nã robur in corpore a neruis é qui bus ſi aut careamus:aut debilitatis utamur deficiũt nos uires. Vnde dicimus eneruare: quaſi ſine neruis reddere.Sed per trãſlationẽ ad animũ trãſferimus :& eneruatos:q ſine animi fortitudine ſunt: appellamus. Exaret: nã frons in rugas obducta ſimilis eſt arato agro:cui ſulci porcęq; ſint. Hiet: pandeſcat. Nates:lũbis cõtermię ſũt: nã lũbi ſũt ubi cingimur uſq; ad nates:& in lũbis libidinis ſedes é:dũis aũt é tumor natiũ. Podex: Inter natos eſt hoſtiolũ:p qđ egeruntẽ excremẽta. Crudę .i.fluxũ uentris pp cruditatẽ patiẽtis: tũc.n.magis hiare uidẽt. Sed ic,Ironia é in qua ſnia uerbis cõtraria eſt. Putres:relaxata:flaccide:pendulę:non turgentes & ſtantes ut in puellis. Venter aluum dicimus:quo ſordes decidũt:hinc purgare aluũ uterũ ubi foetus iacet:quapp in ſola foemina é, Ventrẽ tumorẽ q illis ptibus turgeſcat lunc. Montani quoq; uenter adeſt abdomine tardus.Et uniuerſuz illud qđ ilib⁹ pube & lateribus terminãtẽ uentrem appellamus. Femur: femur femenq; a uertebro ad genua pertingunt externę interneq;. Sed femẽ infra gẽua uſq; ad tũcturã pedis uidẽt extẽdi. Plautus in aſinaria.Quib⁹ obtrite ad foeminã erãt ungulę.Diciq; ſemẽ a flectendo, De ſura iã dixi.
Eſ. cõcedã tibi:qa uetula es magnificũ ãplũq; fun⁹ Erat ãt cõſuetudo priſca:ut gentiliũ ſtatutę funera eorũ q eiuſdẽ eſſent gentis in põpã ſequerẽt. Appareret in orõne Ciceronis pro milione. Nec ſit,m. Cõcedit ẽt ut pulchris ornet unionib⁹, Has græci margaritas,latini baccas appellãt.uñ Vir. Colloq; monile baccatũ. Harũ præcipua gracia ẽt:ut & lucidę ſint & rotũdę. Stoici:ſiue q amicos hẽret ſtoicos:quorũ libidinẽ notat:ſiue q eorũ libros: ut docta uideret:legeret,& iter ſericia puluinaria ad oũtationẽ haberet. Nerui & faſcinũ,p uirili membro Iuue:Nil faciet magni meſura incognita nerui.Et Vir. Pedicabere faſcino pedali.

Quando repoſtũ: De bello actiaco in ſupioribus abũde diximus:& quẽadmodũ ad nutũ Cleopatrę cuncta geſſerit Antonius. Optat ergo: ut q

Nunquam:niſi in diſpãribus feris
Furor ne cæcus:an rapit uis acrior:
An culpa reſponſum date
Tacent & ora pallor albus inficit
Menteſque perculſæ ſtupent
Sic eſt acerba fata romanos agunt
Sceluſque fraternæ nẽcis
Vt immerentis fluxit in terram rẽmi
Sacer nepotibus cruor
In anum impudicam:
Rogare longo putidam te ſæculo
Vires quid eneruat meas
Cum ſit tibi dens ater & rugis uetus
Frontem ſenectus exaret
Hietque turpis inter aridas nates
Podex uelut crudæ bouis
Sed incitat me pectus & mammæ putres
Equina quales ubera
Venteſque mollis & femur tumentibus
Exile ſuris additum
Eſto beata:funus atque imagines
Ducant triumphales tuum
Nec ſit marita quæ rotundioribus
Onuſta bacchis ambulet
Quid:q; libelli ſtoici inter ſericos
Iacere puluillos amant:
Illiterata num minus nerui rigent
Minuſue languet faſcinum:
Quod ut ſuperbo prouoces ab inguine
Ore allaborandum eſt tibi:
Deſignat antonii & cleopa
Træbellum
Quando repoſtum cecubum ad feſtas
Victore lætus cæſare
Tecum ſub alta ſic ioui gratum domo
Beate mœcenas bibam
Sonante mixtum tibiis carmen lyra
Hac dorium:illis barbarum

primũ liceat ſibi cũ iuuati in uictoria auguſti:& in uehitur in antonii cõmilitones: q turpiter Cleopatrę ſeruiant. Sub alta domo. Credo turrim intelligere moecenatis. Sonante carmen mixtum ti. Vt cithara tibiis cormen canatur. Dorium: dori cum: ideſt græcum. Barbarum: phrygium: nam ut ſupra demõſtratum eſt auctore Plutarcho hygris ſiue marſyas eius fi. primus in phrygia tibiam inflauit. Vt nuper: hac deuotione tecũ nunc bibam qua tunc cum ſuperatus eſt Scx. Pompe. Neptunius: quia mari bellum gerebat. Vincula quę det ſilicet. Duplici nota afficit Pompeium: & quod bellũ patrię inferret: & quod ſeruos ad libertatem in epyro & alibi conuocaret: ut eos contra patriam armaret. Romanus redit ad Antonium & eius milites: qui emancipati ideſt liberi poſſint ſeruire ſpadonibus: qui reginam regunt: preſertim cum ſint armis inſtructi quibus ſe in libertatẽ uendicare ualeant. Spadonibus caſtratis. Rugoſis: nam emaſculati cum multum de naturali calore amittant palleſcunt. Conopeum: tentorii ſpecies eſt: ut ſit tu tamen aduerſus culices ἀπὸ τῶν κωνωπείων ideſt culicibuſ. Arguit ergo delitias & molljtiem Cleopatrę: quę in ſeuera romanorũ militia ita laſciuiret. Galli equites qui erant i ceſariano exercitu. Siniſtroſum. ſ. ad alexãdriã. Io. uo× gaudium exprimens. Iugurthino in quo de Iugurtha triũphauit: Marius. Neque aphricano, qui de cartagine triumphauit. Super carthaginẽ. Nam excellentius fuit carthagine ſepulchrum. Scipionis. Hoſtis carthaginenſis. Mutauit ſagum lugubre: ideſt pullatum. Punico: ideſt purpureo: ideſt accipit lugubre pro purpureo. Aut ille. Hannibalem intelligit: qui exul a patria factus diutius uagatus eſt.

MAla ſoluta nauis exit alite. Minatur mala nauigaturo Męuio. Mala quia i foeminino genere pro malo augurio ponitur: ut ait Acron. Olentem mala olentem: & refertur ad famam. Cadit quia in occaſu maxime nocet. Quietiore nec feratur. Ferunt mineruam aiaci oilei filio uehementer iratam fuiſſe qđ ille in ſuo templo cum Caſandra concũbere auſus ſit: Quapropter fulmine eius nauẽ cõbuſit: & ipſũ interemit. Quam fabulam in primo libro eneidos ponit. Virgilius. Vertit iram ab ilio. Nam ilio exuſto troianos ulta fuerat. Itaque conuertit iram in aiacem quem nondum erat ulta. Nou uiridis nam eiulabis: ut foeminam pretimore.

Vt nũper actus cum freto neptũnius
Dux fugit uſtis naualibus
Minatus urbi uincula quæ detraxerat
Seruis amicus perfidis
Romanus: heu heu poſtea negabitis
Emancipatus fœminæ
Fert uallum & arma miles & ſpadonibus
Seruire rugoſis poteſt
Interquæ ſigna turpe militaria
Sol aſpicit conopeum
Ad hunc frementes uertunt bis mille equos
Galli canentes cæſarem
Hoſtiliumque nauium portu latent
Puppes ſiniſtrorum citæ
Io triumphe tu moraris aureos
Currus & intactas boues
Io triumphe nec iugurtino parem
Bello reportaſti ducem
Neque aphricanum cui ſuper carthaginem
Virtus ſepulchrum condidit
Terra marique uictus hoſtis punico
Lugubre mutauit ſagum
Aut ille centum nobilem cretam urbibus
Ventis iturus non ſuis
Exercitatas aut petit ſyrtes noto
Aut fertur incerto mari
Capaciores affer huc puer ſcyphos
Et chia uina aut leſbia
Vel quod fluentem nauſeam cõherceat
Mentiri nobis cecubum
Curam metumq; cæſaris rerum iuuat
Dulci lieo ſoluere.

Deuouet mæuium poetam.

MAla ſoluta nauis exit alite
Ferens olentem mæuium
Vt horridis utrumque uerberes latus
Auſter memento fluctibus
Niger rudentes eurus inuerſo mari
Fractoſque remos differat:
In ſurgat aquilo quantus altis montibus
Frangit trementes ilices
Nec ſydus atra nocte amicum appareat

Qua triſtis ōrion cadit
Quietiore nec feratur æquore
Qui graia uictorum manus
Cum pallas iuſto uertit iram ab ilio
In impiam aiacis ratem
Oquantus inſtat nautis ſudor tuis
Tibique pallor luteus
Et illa non uirilis eiulatio
Preces & auerſum ad iouem
Ionius udo cum remugiens ſinus
Noto carinam ruperit
Opima quod ſi præda curuo littore
Poeta mergos iuuerit
Libidinoſus immolabitur caper
Et agna tempeſtatibus:
Ad pectium deinachia
PEcti nihil me ſicut antea iuuat
Scribere uerſiculos amore percuſſū grauī
Amore qui me præter omnes expetit
Mollibus in pueris aut in puellis urere
Hic tertius december exquo deſtitit
Inachia furere ſiluis honorem decutit
Heu me per urbem: nam pudet tanti mali
Fabula quanta fui conuiuiorum & pœnitet
In quis amantem & langor & ſilentium
Arguit & latere petitus imo ſpiritus
Contra ne lucrum nihil ualere candidum
Pauperis ingenium querebar ad ploranſ tibi
Simul calentis ut inuerecundus deus
Ferūidiore mero arcana prōmorat loco
Quod ſi meis inæſtuet præcordiis
Liberâbilis ut hæc ingrata uentis diuidat
Fomenta nulnus nil malum alleuantia
Deſinet in patribus certare ſubmotus pudor
Vt hoc ſeuerus te palam laudaueram
Iuſſus abire domum ferebat incerto pede
Ad non amicos heu mihi poſtes & heu
Limina dura quibus lumbos infregi latus
Nunc gloriantis quamlibet mulierculam
Vincere mollitia: amor liciſſi me tenet
Vnde expedire non amicorum queant
Libera conſilia: nec contumeliæ graues
Sed alius ardor aut puellæ candidæ
Aut teretis: pueri longam renidentis comam

naufragii neq; uirilē grauitatē obſeruabis. Pręda. ſ. cadauer tuū ex naufragio ad litꝰ reiectū. Iuuerit mer. qa te paſcēt Mergi aues aquaticę ſē a facilitate mergēdi noiati. Libidinoſus pro libidinoſo. ſ. hoīe Agna tē. quoniā ille cā mortis fuerint

DEcti nihil me ſicut. Querela de amore ad pectiū familiarē ſuū. Quo i loco amorē abominādo oēs ab illo deterrere conat. Nihil me iuuat ut antea. Oūdit magnitudinē amoris: a quo nō letitia quadā ꝓueniat: ut iuuet illū ſcribere. Tertiuſ dēber. Tertiꝰ ānus. Honorē frōdes: ille. n. arborū honos ſūt. Heu oūdit amātiū miſerias. Fabula q̄ta. Snia & a Petrarca noſtro traducta ad ſuū primū carmē. In qs, ꝑ qbꝰ. Lāgor āt ex ai ęgritudine Et ſilētiū: qa ſecū aſſiduo multa tacituri cogitant amātes. Vel notat illud. Incipit affari mediaq; in uoce reſiſtit. Et ſpūs petitꝰ ab imo latere. i. ſuſpiriū

Arguit. i. īdicat amorē Cōtraq; lu. Querebar qđ lucrū nihil ualerē cōtra igeniū cādidū. Snia é q ñ ꝓſit ſibi qđ cęteris ꝓdeſſe ſolet Nā q pauper ſūt: qꝰ niā cura rerū neceſſariarū aſſiduo premūtur: ſolēt aut nō icidere i amorē: aut ꝓlapſi facile iñ liberari Amor. n. ex ocio & laſciuiori uita naſcit. Negociis āt & labore facile pellit. Quapp & naſo noſter. Querit ęgiſthus q̄re ſit fcūs adulę. In ꝓmptū cā é deſidioſus erat: & alibi Ocia ſi tollas piere cupidinis arcꝰ. Quapp & terrētianꝰ. Menedēus filio amorē ex nimio ocio natū exprobrat. Et ſe iccirco ī amorē nō icidiſſe affirmat: qa adoleſcēs urgēte neceſſitate cū ſūmo labore militare coactꝰ ſit. Hęc āt dicit nō ualere i ſe: quoniā cū ſit ſibi igeniū cādidū .i. ſine macula preſerti auaritię lucrū & cupiditas hēndi nihil ualet ad amorē pellēdū: cū ipſe ſua uiuat pauptate cōtēt⁹ Adplorās tibi. Impudēs uideri poſſit poeta: q ſuā laſciuiā graui uiro apiat. Sz excuſat q tortꝰ eodē tpe & uino & amore arcana ſuo loco, i. ex intima mēte promere. i. manifeſtare coget. Deꝰ de bacco intelligi pōt q ſuo uino hoies ad oia ārcana ꝓdēda ipellit. Nā uinū torquēti ſpēs eſt: uñ ipſe alibi. Et uino tortꝰ & ira. Pōt itelligi & de amore. ad quē ſi uinū accedat: oia arcana palā fiūt

Inuerecūdꝰ, i. q hoies inuerecūdos faē. Hoc. n. utriuſq; dei é. Qđ uerba ſūt q bꝰ apud moccenatē utebaē. Bilis: ira. Liba nō ipedita ab amore. Diuidat uētis, i. diſpdat et a me dimoucat, fométa: a fouēdo dicūt oia q̄ fouēt & alūt & noxia mitigāt: Vñ & lauacra & q̄dā alia dolorē mitigātia: & uiresre ſtaurātia medici fométa uocāt. Sz hic fométa dixit ſuas q̄relas: q̄ etſi leuamē aliqđ afferre uideāt amore: tñ ipſā amoris ęgritudinē nō minuūt. Deſinet certare pudor i pibꝰ uiribꝰ pudor iā ſēmotꝰ deſinet certare ipibꝰ uiribꝰ ut actenꝰ certauit: & uictꝰ é. Sz certabit ſupioribꝰ & uincet. Vbi hęc oūdit q ſępe ira pciti amatores magnifice aduerſus amorē locū tur. Sz paulo poſt, Iterūq; reſurgēt ſęuit amor: a qꝰ uicti rurſus illi cedimꝰ; & i ciꝰditionē redimꝰ. Ergo

& poeta cū hoc ꝓpoſito a mœcenate domū rediret iter cūdū a ꝓpoſito deflectebat. In.p. Vacet celati a principio aio domū ne ad amicā ſe recipet hic.n. ira illic amor diuerſa ſuadebat: ut mō aliquot paſſ⁹ huc: aliquot rurſus illuc dirigeret. Li.du.q̄ mihi pnoctanti durū prebebāt cubile. Li.i. ſūma ai libertate ꝓlata ergo uera & recta: & oī adulatiōe uacātia. Con.duo.n. poſuit: q̄ multū ualēt ad fugādū amores aut recta cōſilia amicorū: qui & rōnibus & auctoritate nos moueāt: & iurię a rę amata accepte. Addit poſtrēo ultimū remediū: ut ſi non pōt tolli amor: fiat ꝓmutatō: nā ut ē i ꝓuerbio dau⁹ dauo trudit: hic amor amore tollit: hic Ouid. Succeſſore nouo tollit⁹ oīs amās

Ad mulierem anum & libidinoſam:

QVid.t.u. Mulier. Sūt q̄ i Canidiā libidinoſā anū hęc ſcripta putēt. Barris gręce elephas dicitur nō ſolū aial ipſū: ſed ēt dens eius q̄ cādore cōmēdatiſſimus ē. La.uero ꝓ onomato poeā barrū ipſum aial appellā & eius uox barrit⁹ dicit. De.aūt ebur Maximū ē aialiū: ꝓximū q̄ hūanis ſenſibus. Intelligit ſermonē patriū. Hēt obediētiā officiorū: amoris & glorię uoluptatē: ꝓbitatē: memoriā: prudētiā Teſte ēt Plinio neſcio q̄d religionis hēre uidet: nā naſcēte luna in mauritania ad flumē uenīt: aquaque luſtrant. Itaq̄ ſalutato ſidere i ſiluas reuertuntur. Regē adorāt. Romę iuncti primū currū. Pompei in aphricano triūpho duxere. Comua ſic.n. appellat. Iuba: ſed Herodotus illo antiq̄or & ipſa cōſuetudo dētes nominat: ſolū eburſūt. Et ſi caſu aut ſenectute ꝺeciderint illos ucluti cōſcii quare petāt terra obrūt. Primi i italiā a Pyrrho ducti ſūt Mira ſūt & pene hūani ingenii q̄ de illis ferunt. In india maiores nigriores q̄ in aphrica naſcunt ergo idi cos aphri pauēt: nec cūtueri audēt. Decē annos utero geſtari credit uulgus. Ariſtoteles uero biēnio. Idē & Albert⁹ magn⁹ ſentit ait preterea Ariſtoteles nō amplius q̄ ſingulos gigneret. Plures ad.cc. annos uiuūt. Quidā ad.ccc Iuuēta eorū ſexageſio anno incipit: quoniā aūt gēitalia magna hēt: iccirco libidinoſā mulierē dignā nō hoīe: ſed elephāte dixit. Ni.ergo maioribus: nā: ut dixi: idici maiores ſūt: & nigri. Aff.aūt ſubruffi Mūcra magna libido: q̄ donis precibuſq̄ uirū redimere ſibi tentent: cū mulieris ingeniū ſit: ut potiꝰ petat q̄ petat. Fir. cōſtanti in maiore: uel nō firmo. i. nō ualido. Vel dicas nō firmo iuuenī. i. nō iuuenī: cuius natura ē ut in amore firmior ſit: q̄ ſenex. Obeſę pīguis ſic. Vir. Obeſa terga. Dicit ergo nō hēre nares pingues. i. hebetes ad odorē ꝓcipiendū. Sed hēre acerrimū olfatū: quo illius tetrū odorē ferre nō poſſit. Poly. ſpēs piſcis ē parui qdē: ſed cui ſint multipedes: unde nomē grēce ſūpſit. Ineſt q̄ tanta uis: ut nauigia retinere ualeat. Polypus ēt cancri q̄dam ſpecies ē: q̄ naribus naſcit: ſic dcūs a ſimilitudine iſtius piſcis quoniā plures emittat fibras q̄bus corpori adhęret. Qui aūt hoc morbo afficiūtur: tetrū anhelitū ꝓ nares emittūt: Cu.hircus in alis. Alę ſiue axillę partes ſūt ſub brachio: & dicunt emūctoria a medicis quia ꝓ eas expellit natura ſordidiores hūores: quos a depurato ſanguine dū illū diligēti⁹ dequoquit ſeqſtrat. Humor ergo ille i pillis alarū fetidū relinquit odore niſi mūditie: quā i hac anu cē negat ſubucniat: hinc ꝓuerbiū ē hircū i alis cubare: quoniā hircus ſemp male olet. Victis uetuſtis & flaccidis. Res.n. q̄ naturalē uim atq̄ ſaporē amiſit uicta dicit.

So.pe. multi ꝓ mēbro muliebri ponūt: ut ſit ſoluto pene. i. finito cōcubitu ē & alia ſnia: ſed turpitudo me uctat ꝓloqui. Cre. Terę gen⁹ ē cui multę ſūt ſpēs ex iis cimolię duo genera. Candidū & ad purpuriſſū declinās hic capit ꝓ fuco: quo mulieres facie dealbāt: ut uidem⁹ de purpuriſſo. Hęc a ſudore hūc facta: a facie diffluit. Ster. crocodilli. Aial quadrupes i nilo ē: & terra & aqua hitans: ſolus & terreſtribus lingua carens maxillā ſupiorē mouet: ut placet Herodoto & Plinio. Alber. aūt refert crocodillos oēs iferiorē maxillā mouere preter tenchreā: q̄ crocodilli ſpēs ē. Teſtaturq̄ ſe duos uidiſſe. Oua anſerina parit: ſq̄ ad magnitudinē decē & ſeptē cubitorū creſcit unguib⁹ armat⁹ & cute cōtra oēs ict⁹ inuicta & ſquāoſa. Diei magnā partē i ſicco degit. Noctu itra aquas ſe recipit: illas callidiores rore deprehēdēs. In aqs ceus ē. In ſicco acutiſſimā acię hēt. Nomē ipſius alacāpſa ē ſed iones crocodillos appellant a nomic aialis quo eorum

Quid tibi uiſ mulier nigriſ digniſſima barriſ
Munera cur mihi cur ue rabellaſ
Mittiſ nec firmo iuueni: nec nariſ obeſæ
Namque ſagaciuſ unuſ odoror
Polypus an grauiſ hyrſutiſ cubet hiruſ in aliſ
Quam canis acer ubi lateat ſuſ
Qui ſudor uictiſ: & q̄ maluſ undique membriſ
Creſcit odor cum pene ſoluto
Indomitam properat rabiem ſedare nec illi
Iam manet humida creta color
Stercore fugatuſ crocodili: namque ſubando
Tenta cubilia tectaque rumpit
Vel mea cum ſæuiſ agitat faſtidia uerbiſ
Inachia langueſ minuſ ac me
Inachiam ter nocte potes: mihi ſemper ad unum
Mollis opuſ pereat male quæ te
Leſbia quærenti taurum monſtrauit inertem
Cum mihi chouſ adeſſet amyntaſ
Cuiuſ indomito conſtantior inguine neruuſ
Qui noua collibuſ arbor inhæret.
Muricybus tiriiſ iteratæ uellera lanæ
Cui properebantur tibi nempe
Ne foret æqualiſ inter conuiuia magiſ
Quem diligeret mulier ſua quam te
Oego non fœlix quem tu fugiſ: ut pauet acreſ
Agna lupoſ capreæque leoneſ

Ad coniubernales.

Horrida tẽpestas cælum cõtraxit & imbres
Niuesq; ducũt iouẽ nũc marẽ nũc siluæ
Threicio aquilone sonant:rapiamus amici
Occasionem de die dumque uirent genua
Et decet obducta soluatur fronte senectus
Tu uina torquato moue consule pressa meo
Cætera omitte loqui deus hæc fortasse bẽigna
Reducet insedem uice:nunc & achamenia
Perfundi nardo iuuat & fide cyllenia
Leuare diris pectora solicitudinibus
Nobilis ut grandi cecinit centaurus alumnõ
Inuicte mortalis dea nate puer thetide
Te manet assarici tellus quam frigida parui
Findunt scamandri fluia lubricus:& simois
Vnde tibi reditum certo sub tegmine parce
Rupere nec mater domum cerulea te reuehet
Illic omne malum uino cantuque leuato
De formis ægrimoniæ dulcibus eloquiis.

Admœcenatem

Mollis inertia cur tantam diffuderit imis
Obliuionem sensibus
Pocula læteos uti ducentia somnõs
Arenti fauce traxerim
Candide mœcenas occidis sepe rogando
Deus deus nam me uetat
Inceptos olim promissum carmen iambos
Ad unibilicum adducere
Non aliter samio dicunt arsisse bathyllõ
Anacreonta teium
Qui persepe caua restudine flevit amorem
Non elaboratum ad pedem
Vrentis ipse miser qđ si non pulchrior ignis
Accendit obsessam ilion
Gaudt sorte tua:me litertina neque uno
Contenta phyrne macerat.

AD Neeram amicam

Nox erat:& cælo fulgebat luna sereno
Inter minora sidera
Cum tu magnorum numen læsura deorum
In uerba iurabas mea
Arctius atque hedera procera astringitur ilex
Lentis adhærens brachiis
Dum pecori lupus,& nautis infestus orion

tegio abũdat. Ex huius stercore medicamẽtũ fit ad cutẽ extenuãdã & nitidã scruãdã. Subãdo.a suc. Nã ibare dicit sus:cũ icoitu uocẽ emittit. Rũpit c. nimio motu. Quærenti taurũ. Quærebã uirũ in re uenerea robustũ:ut taurus ẽ q nõ semel sẽ pluries eodẽ tpe uaccam salit. Muricibus purpura. Vir. Tirio ardebat murice lana. Iteratę dibaphã itelligit de qua i purpurea expressimus. Cui cuius gratia,q.d tibi imerẽti: & in re uenerea impotenti.

Horrida tẽpestas. Eãdẽ sniã sępius repetit, hortatur amicos nẽ uelint assidua cura marcescere. Sẽ cũ danẽ tpa qdã ueluti feriata idulgeãt genio. Cõtraxit. Non re uera cõtrahit cęlũ. Sẽ sic apparet: cui nubibus opplet. Silue trisyllaba hęc dictio ẽ per dicresim facta. Et de. Nã uiridis senectus hęc patit. decrepita uero nõ patitur. Vel posuit senectã ,p ca tristitia: q̃ i senibus cẽ solet. Obducta cõtracta pp tristitiẽ. Vt contra exporge frõtẽ dicit. i. presta telętũ. Meo torquato:qa hoc consule natus est. Cętera. Nã sapiẽs ẽ prestare q̃ in se sũt. In reliqs a moto timore diuinũ expectare cõsiliũ. Achemenio pșico. Cyllenia. Nã a mercurio iuẽta ẽ cithara:& Apollini dona data. Nobilis cen. Chironẽ intelligit preceptorẽ achillis. Parui scamãdri. Vnũ .n. fuit ex fluminibus:q̃ pota ab exercitu Xerxis defecerũt Simois fluius:& ipse troadis ẽ: cuius gtũs ẽ simocntis. Ergo si sapiẽtissimus centaurus achilli precipit:ut uino apud troiã ęgritudinẽ ai leuarẽt:q̃ afficiebaẽ: quoniaz pcę illũ inde redire nõ pmittebãt:nos multo magis minore ęgritudines uino leuabimus.

Mollis iertia. Excusat qđ amore ipedit⁹ iãbos promissos nõ absoluat. Tutaturq; se exẽplo Ancreõtis poetę. Ordo uero textus ẽ O cãdide Moecenas tu occidis me sępe rogãdo cur mollis.i.effoeminata iertia diffuderit tãtã obliuionez. Imis.i.iternis sẽsibus. Vti.i. ueluti si arenti.i:sitiẽte fauce traxerim q̃si auidissime biberi pocula lethęa.i.aq̃s lethęas iducencia sõnos.i.obliuionez. Fauce ãt raro i singulari utunt. Deus d.cõgeminatio maiorez assẽuationẽ hz. Ergo uctor deo.i.fatis:uel cũ deũ dicit:amorez telligit:& tũc lege distincti ut dicat deus uetat deos:inq̃ tãq̃ iferat nõ esse dubitãdũ pollentez deũ esse cupidinez. Ad umbelicum.q.d.ad cẽtrũ q̃ ẽ finis sperici corpis:sẽ quoniã umbicul⁹ i medio ẽ humani corpis:,p medio capiũ⁹ qñq;. Anacreonta. Poeta lyricus fuit anacreõ e isulã Tea. Bathyllo, Pueri a se amati nomẽ ẽ. Ad pe. Nõ cla. ergo icõdit umqa amore ,phibit⁹ climare ñ poterat: Pulchrior ignis helena. Nã oñdit q̃ q̃q; grauissima efficere possit. Sẽtẽtia ẽ. Tu moecenas ureris : & ignis q icẽdit iliõ nõ ẽ pulchrior tuo igne:ergo ca q̃ ureris ẽ pulchrior helẽa. Optie ãt igne posuit,nã & amori & icendio urbis inseruit. Sortes tuas:q̃ foelicior mea ẽtq esse amo:q̃ & infimę fortunę ẽ:neq; ẽ cõtenta me solo,ut sit luue.uerasnia. Ociꝰ illud e torq̃bis ut hęc oculo cõtenta sit uno.

Nox erat. Querit̃ q̃ piurio fidẽ fregerit. Miratq; deos scelus ulturos. Lęsura pp piuriũ. Magnorũ. Sceluś auget. In mea uęrba,nã iurasti facturã q̃cũ

ego prelocutus ſum ſic dicimus milites iurare in uerba cõſulis. Dolitura mea uirtute. Nã ero cõſtans ex animi robore: & manebo in ſnia: ut nõ amẽ eã: q̃ me nõ amat. Siquid uiri. i. uirilitatis. Nõ fert nõ patiet ipſe flaccus. Noctes aſ. Durũ. n. cẽ põt: ut aliũ admittas: ſed duriſſimũ: ut aſſiduo admittas. Potiori. Nõ quia plus mercat: ſed q ita tu uelis Iratus. q. p. q. d. uincet tãdẽ ira amorẽ & quẽrã parẽ. i eã q̃ correſpondeat in amore. Sic. Vir. Vbi cõiunx priſtinus illi re ſpõdet curis: ęquatq; ſichęus amorẽ. Cõſtantia: q̃ in me & pſeuerantia in ꝓpõſito nõ cedet nõ ſinet ſe uinci. Nã cũ hinc mouear iniuria illic rapiat amor tuę pulchritudinis. Si dolor erit certus. i. ſtabilis Ego preſtabo me cõſtantẽ in ira & nõ uincar forma: q̃ iã ſemel offenſa eſt tuo piurio. Et tu ut ꝓbet ñ ſua culpa: ſed mulieris diſcidiũ leuitate i terceſſiſſe predicit riuali idẽ ſibi euẽturũ. Pactol⁹ flu. tibi. Afferat tibi oẽs aureas harenas: quas fert. Eſt. n. pactolus fluuius lydię: quẽ dicũt aureas harenas ferre Licet igit diues ſis & adeo doctus: ut etiã pythagorica oia arcana noris. Sis deniq; pulchrior. Nireo: ꝺ quo dcũm eſt: q̃q; illa te deſeret: & ut nũc rides me ſic ego tunc te ridebo. Renati quia ſe in multis fuiſſe corporibus dicebat: ut nos ſuo loco expreſſimus

Turbare hibernum mare:
Intonſoſq; agitaret apollinis aura capillos
Foré hunc amorem mutuum
O dolitura mea multum uirtute neæa
Nam ſiquid in flacco uirium eſt
Non feret aſſiduas potiori tete dare noctes
Et quæret iratus parem trauit dolor
Nec ſemel offẽſæ cedet ⁹ſtãtia formæ Si cert⁹ i
Et tu quicũq; es fœlicior: atq; meo numæ
Superbus in cedis malo
Sis pecore & multa diues tellure licebit
Tibique pactolus fluat uicas nerea
Nec te pytagoræ fallãt arcana rẽati Formaq;
Heu heu tranſlatos alio mœrebis amores
Aſt ego uiciſſi; riſero: Ad romanos

ALtera iã terit. Acerrima iuectiua in ciuile bellũ qd inceptũ a Cęſare atq; Pompeio in hoics ſequẽtis ętatis. Octauianũ & Brutũ ꝓductũ eſt. Aetas aũt tẽpus uiuendi hõini a natura datũ. Marſi hoc dicit pp bellum ſociale: cuius marſi & peligni in primis auctores fuerũt. Porſenę. hic duſii i etruria rex fuit & Tarquinũ roma cięctũ in regno ſuo exercitu reſtituere cõatus eſt. Capuę. Nã capuani populus florẽtiſſimus & cuius ſenatus ſupbiſſimus eſſet ſępe alias & maxime uaſtãte italiã hãnibale cõtra rõanos inſurrexerunt. Spartaeus hunc demõſtrauimus belli ſeruiliſ auctorẽ fuiſſe. Allobrox. populi fũt gallię: quorũ legati Ciceroni catilinariã cõiurationẽ pateferẽrũt. Sed & ipſi ſępe deficiendo ñ puũ negociũ po. ro. exhibuerunt. Cerulea quorũ oculi cerulei & cęnſii ſunt. Abominatus pp crudelitatẽ & pfidi i. Impia pdemus Ordo aũt ſic eſt. Nos ętas impia deuoti ſãguinis. i. cui⁹ ſanguis deuotus addictuſq; cedi uidet pdemus romã: quã marſi porſenaq; ac reliqui quos numerauı pdere ñ potuerunt. Rurſus. nã ut ante urbẽ cõditã a feris hitabatur: ſic poſt ipſã dirutã rurſus ab illis hitabitur. Inſiſtet cineres nã inſiſto actõ iungitur. uirgili⁹: Nulli faſ caſto ſceleratũ inſiſtere limẽ. Inſto aũt dũm requirit. Nefas uideri. Vel q nõ ſit fas uidere oſſa Romuli in ſepulchro recõdita: nã apud priſcos nõ ſolũ Romuli qui romanę gẽtis auctor eẽt: ſed oĩum mortaliũ ſepulchra uiolare nefas erat. Vel dicit diſſipabit oſſa qd ſpectaculũ nefas ſit cernere. Forte Quid Ext Hortat ut more phocenſiũ patriã: q̃ ſanguine ciuili deuota cẽ ui deſ: deſerãt: ac nunquã reditur in nouas ſibi ſedes parent.

ALtera iã atteritur bellis ciuilibus ætas
Suis & ipſa uiribus roma ruit
Quã neq; finitimi ualuerunt perdere marſi:
Minacis aut etruſca porſene manus
Emula nec uiribus capuæ nec ſoarthaꝺ acer
Nouiſque rebus infidelis allobrox
Nec fera cerulea domuit germania pube
Parentibus abominatus hannibal
Impia perdemus deuoti ſangninis ætas
Feriſque rurſus occupabitur ſolum
Barbarus heu cineris inſiſtet uictor: & urbem
Eques ſonante uerberabit ungula
Quæque carent uentis & ſolibus oſſa quirini
Nefas uideri diſſipabit inſolens
Forte quid expediat cõmuniter aut melior ps
Malis carere quæritis laboribus
Nulla ſit hac potior ſnia: phoceorum
Velut profugit execrata ciuitas
Agros atq; lares proprios habitandaq; fana
Apris reliquit: & rapacibus lupis
Ite pedes quocunq; ferunt: quocũq; per undas
Notus uocabit aut proteruus aphricus
Sic placet an melius quis hẽt ſuadere ſecũda
Ratem occupare quid moramur alite
Sed iuremus in hoc ſimul imis ſaxa renarint
Vadis leuata ne redire ſit nefas

Malis laborib⁹. Nõ ſũt refugiẽdi labores: i qbuſ honeſtas utilitas ue appareat. Sed mali. i. turpes labores.

Phocc. Pro phocẽſiũ: & ẽ uerſ⁹ ſpõdaic⁹ quẽadmodũ Cornua uelatarũ obuertim⁹ antẽnarũ. Phocẽſes a patrio ſolo diſcedẽtes cpheſũ nauigarũt: acceptaq; Ariſtarcha itieris duce ex dianę iuſſu ut lati⁹ narrat ſtrabo i galliã uenerũt: & maſſyliã urbẽ nobiliſſimã ꝺiderũt Secũda alite ꝓſpo auſpicio. Sed iurem⁹ i hęc. ſ. uerba. Et ꝺinde põit uerba: ut ñ ãtea reuertãtur q̃ ſaxa ex imo aq̃rũ i ſũmo natẽt. Ma. a matio dicta ſũt. Mir⁹ amor mirãd⁹ qa nõ ſit naturalis iũgat noua monſtra. ſ. ut tygres patiãt iungi ceruis. Omnes qui ſumus ciuitas execrata. Colũba: q̃ cũ timidiſſima auis ſit nũq̃ aude

Heu conuersa domum pigeat dare lintea qñ
Padus matina lauerit cacumina
Im mare seu celsus procurrerit apenninus
Nouaque monstra iunxerit libidine
Mirus amor iuuet ut tygres subsidere ceruis
Adulteretur & columba miluo
Credula nec fuluos timeant armenta leones
Ametque salsa leuis hircus æquora
Hæc & quæ poterunt reditus abscindere dulces
Eamus omnes execrata ciuitas
Aut pars indocili melior grege molis & espes
Inomninata perprimant cubilia
Vos quibus est uirrus muliebrẽ tollite luctum
Etrusca preter & uolate littora
Nos manet occeanus circũuagus aura beata
Petamus aura diuites & insulas
Reddit ubi cererem tellus inarata quotãnis
Et impotata floret usque uinea
Germinat & nusq̃ fallentis termes oliuæ
Suamque pulla ficus ornat arborem
Mella caua manant exilice: montibus altis
Leuis crepante lympha desilit pede
Illic iniussæ ueniunt ad mulctra capellæ
Refertque tenta grex amicus ubera
Nec uespertinus circum gemit ursus oliue
Nec intumescit alta uiperis humus
Pluraque fœlices mirabimur ut neque largis
Aquosus eurus arua radat imbribus
Pinguia nec siccis urantur semina glebis
Vtrumque rege temperante cælitum
Non hunc argoo contendit remige pinus
Neque impudica colchis intulit pedem
Non hunc sydonii torserunt cornua nautæ
Laborioſa nec cohors ulyxei
Nulla nocent pecori contagia nullius astri
Gregem æstuosa torret impotentia
Iuppiter illa piæ secreuit littora genti
Vt inquinauit ære tempus aureum
Aere dehinc ferro durauit sæcula: quorum
Piis secunda uate me datur fuga

De ueneficiis canidiæ

Iam iam efficaci do manus scientiæ
Supplex & oro per regna proserpinæ
Per & dianæ non mouenda numina
Per atque libros carmen ualentium
Refixa cælo deuocare sidera

bit miluo rapaci se credere. Credula nó semp ſ tunc credula. Leuis hi. duo cõtraria & q. amet çquora & q sit sine suis pilis. Execrata. i. hoc iure iurãdo deuota Inoiata nullo auspicio firma. appellat ãt cã ptẽ populi q̃ socordia q̃dã denegat se iturã idocili grege. i. brutis ouib⁹ mollioré. Arua Beatę. Fortũatę insulę ubi sint diuersi scriptores diuersa tradidere. Salustius. n. illas i occiano esse refert. ad q̃s. Qu. sertoriũ iã uictũ ire uoluisse scribit. Diodor⁹ ãt uult esse i mercdiano occeão Ibiq; dicit esse hoies q statura q̃ttuor cubitos excedãt & ossa ad formã neruorũ flexibilia hẽant: adeoq; robusti sint: ut qđ digytis apprehẽderit. exterq̃ri ñ possit pilos nó nisi i capite habere cũ i supciliis palpebris & barba nusq̃ sit pulchritudine ait oẽs excell ere. Liguaq; uero duplicatã habere: & usq; ad radices diuisa: & eo rpe iterrogare aliũ & alii rñdere posse. Versari semp i eqnoctio: Et i meridie solẽ nulli⁹ rei umbrã facere cuius supra capita cõstitut⁹ sit. Viuũt ãnos. cccc. terra omnia sua spõte ferẽte. Disciplinis & maxime astrologię icũbũt. Litteras hũt uirtute qdẽ uigitioctо: sed caracteres nó nisi septẽ sũt. Scribũt nõ ex trãsuerso ut nos: ſ sup ne deorsũ ad rectã lineã. Herba apud eos nasciť i q̃ si tedio uitę afficiãť i faciẽ cubãt: ac post puũ sõnũ e uita migrãt. Vxores hũt cõmunes: & i cõmune filios nutriũt: illosq; a matrib⁹ sepant: nec illã cognoscere aut ab illa cognosci possint. qn & nup natos auib⁹ alligãt: & eos q ab iis gestati uolatũ pati possũt enutriunt. Qui ãt nauseãt eos ueluti & breuiori uita: & inualidiori mẽte futuros abiiciũt. Plini⁹ uero ultra aq̃lonẽ eos ponit hãc genteˊ quã tũ fabulosis celebratã miraculis dicit: ubi credũť esse cardines mũdi & extremi sidẽrũ ambitus. Regio iis aprica & foelici tpie oiq; afflatu noxio carẽs. Dom⁹ iis nemora luciq; & đorũ cult⁹. discordia atq; ois egritudo illis ignota é. Morte ex satietate uitę ineũt ex q̃dã rupe i mare saliẽtes. Alii i prima pte asię posuere nõ i europa. Alii medios fecere inter utrũ q; solẽ ãtipodũ occasũ exoriẽteq; nostrũ. Qđ fieri nullo mõ põt cõstare tã uasto mari iterueniẽte. Qui alibi q̃ i semestri luce cõstituere eos sereĩ matutinis meridie mẽte: occidẽte sole fet⁹ arborũ đcerpe. Noctu i specu cõdi tradiđre. Nec dubitãdũ đ hac gẽte: cũ tot auctores tradãt frugũ pritias solitos dlũ mittẽ apolini: quẽ precipue colũt. Virgies ferebãt hospitiis gẽtiũ p ãnos alii quot uẽrabiles. dõec uiolata fiđ i ꝓximis acclatũ fib⁹ đpõere sacra ea istituere: hiq; ad cõmios đferre atq; ita dlũ usq; mox & h⁹ ipsũ exolcuit. Termes oliuarũ é cauIis. Suãq;. p. f. Oñdit sine arte oia nasci. Cõtra ãt illud é. Miraťq; nouas frõđs et ñ sua poma. Aquos⁹ eur⁹ snia ť: ut neq; pluuiis neq; siccitate laborẽt. Regẽ C. i. io ue q ꝓaere capiť. Nõ. h. h⁹ mõi regionẽ neq; argonautę petierũt q auaritię cã aureũ uell⁹ petebãt. Neq; Medea q̃ pp libidinẽ patrẽ ꝓdidit. Sidõii foenice q socii Cadmi ad iqrẽdã europã fuerũt. Iuppiť iccirco a nullis nauigãtib⁹ petita é hęc regio: qa iuppiť illa piis solũ hoibus habitãdum ab aliis gentibus secreuit

Am iã efficaci. In eãdẽ canidiã iuchiť: i q̃ ét hac ten⁹ iucct⁹ fuerat. Sẽ illa ibi ueneficii apte dãnat. Hic uero ironice idem exequitur. Ironia autem si suo loco adhibeť grauitatẽ orõi & indignatiõnẽ affert. Do

manus fateor me uictū. Translatio a militę qui se hosti uictū dedens manus ligandas porrigit. Regna pser. Orat p numina magicę artis. Mouēda lacessenda. Libros aut ipsius aut canidię: si ipsius ait carminū ualentiū. s. suis precibus. Si canidię ualentiū si licet pp magicā artem Sic & Vir. Carmina uel cęlo possunt deducere lunā. Voci. Tuis carminibus. Sacris ambigue ductū ut solent qui ironice locunt. Nā potest intelligi sacris consecratis iā dictis numinibus. Vel sacris. i. sua diritate execrandis. Turbinē. Quo ī magica arte mentē meā obligasti nā turbine qui gręce rhombꝰ dicit utebātur in magicis. Vnde theocritus in pharmacęutria ὠσὸ ΛΙΝΕΙΘΛΞΦΟΥΡΒΟΣ Ο ΑΛΚΕΟΣΞΑ ΦΤΙΟ ΩΟΘΑ ΜΕΤΕΦΗΣΙΝ ΘΥΦΗΣΙΝΟΤΗΣΩΣ ΛΙΝΕΙ ΝΟΣ ΛΙΝΕ. Id. n. est ut uertit iste turbo ęneus ex uenere sic ille uertat ad nrās ianuas. Telephus. Telephi morū regē ad troiā euntes gręci troianū putātes bello lacessērunt: Telephus singulari certamine ab Achille uictus & uulneratus est. Inde errore cognito & facta pace achilles uulnus regis cadē asta repetens sanauit. Quod iccirco fingūt quia eruginc ferri astę affixi uulnus curauit. Nepotē nereiū. Nā theti eius mater nerei filia fuit. Addictū ab achille qui eius cadauere reddere nolebat. Homicidiā hominū interfectorē q d. bellicosū. E pressit. n. qđ gręce ΑΝΑΛΙΦΟΝ ΤΗΣ appellat. Relictis. m. De priamo qui duce mercurio ad achillis tentoriū deuenit dictū iā est. Rer. obstinati in snia. Peruica. n. is dicit: qui in cōtentiōe usq; ad puincendū pseuerat. Achillei. Dtūs gręcus ē p diresin platus & p genitiuo positus. Setosa Remiges uly ci p ulyxis exuerunt setosa membra duris pellibus. i. deposuere ferinū & set s uestitū corpus: i qđ illos cyrces cōuerterat uolente. i. cōcedente cyrce iā ab ulyxe placata. Ergo & achilles a priāo & cyrce ab ulyxe placari potuit. Mens & sonus relat. Nā cū illa socios uly is in pristina corpora restituisset restituta est etiā pristina ró & oro. Notus honor. Hūana facies qua nulla alia honorat or ē. Dedi satis pēnarū. Solui penas. Amata. n. Ironia cadē ē pambiguitatē. Nam dū uidet ostēdere illā a multis amari itelligit auarissimā mulierē sordidis hominib⁹ lucri cā subcubuisse. Fugit iuuētas. Dicit hęc amisisse pp illius uenefícia. Verecūdus rubēs. Ossa. nō carnes q̄ tabuerāt. Pelle, p cute dixit: q̄ instar pellis durior sit effecta. Albus, c inus ante tēpus fcūs. Odoribus. Nā unguēta uenefi ciis delibuta q̄ illū senē redderēt misisse cōquerit. Nul lū ociū. Quia semp urgent me tua uenefícia. Vrget. d. n. Ergo nec noctu neq; interdiu respirare licet. Tē ta spiritu Oñdit crebra suspiria & hanellitꝰ exuberantiā quibus rebus amantes uexari solent. Cogor. ipse expiētia in pellor. Pectus negatū: pectꝰ qđ tuo amori cōcedere nolui. Increpare. quasi distrumpi. Carmina. i. pp carmina & incātationes. Sabella: marsica: nā sabelli uicini sūt marsis: ut est sidonia dido p tyria. Nenia: p incātatione posuit: qua in miseram mortēq; homines inducuntur: unde funebris: ut nenia est dici potest. O marc. Oportune interposita exclamatio ad fcclus canidię & miserias suas augēdas. De Nessi aūt cruore: & de ardente Hercule dictum ē. Dictum etiaz de dignantib⁹ sub ętna ardentibus. Colchicis: idest uehementissimis: ut in colchis. Inuidiose aūt illā nō ueneficiorum artificem: sed officinam nominat. Quę finis: quis terminus istis malis idest quo ad me cruciabis.

Canidia parce uocibus tandem sacris
Citumque retro solue turbinem
Mouit nepotem telephus nereium
In quem superbus ordinauit agmina
Misorum & in quem tela acuta torserat
Luxere matres iliæ addictum feris
Alitibus canibus homicidam hectorem
postquam relictis mænibus rex procidit
Heu peruicacis ad pedes achillei
Setosa duris exuere pellibus
Laborioſi remiges ulyxei
Volente cyrce membra: tum nens: & sonus
Relapsus atque notus uultus honor
Dedi satis superque pænarum tibi
Amata nautis multum & institoribus
Fugit iuuentas & uere condus color
Reliquit ossa pellem amica luridam
Tuis capillus albus est odoribus
Nullum alabore me reclinat ocium
Vrget diem nox & dies noctem: neque est
Leuare tenta spiritu precordia
Ego negatum uincor ut credam miser
Sabella pectus increpare carmina
Caputque marsa dissiliere nenia
Quid amplius uis o mare terra ardeo
Quantum neque atro delibutus hercules
Nessi cruore nec sicana feruida
Vrens in ætna flamma tu donec cinis
Iniurioſis arridus uentis ferar
Cales uenenis officina colchicis
Quæ finis? aut quod me manet stipendium
Effare iussas cum fide pœnas luam
Paratus expiare seu poposceris
Centum iuuencos siue mendaci lyra
Voles sonare: tū pudica: tu proba
Perambulabis astra sydus aureum

Stipendium appellat stipendium quasi uectigal penas quas ab illo ipsa exigit: quas etiam si pecuniarias esse uellit pollicetur se daturum centum iuuencos: ut tanquam numen tali sacrificio: quę hecatombe appellatur: illam placet.

Expiare,purgare a delicto. Siue médaci. Pollicé ſuas laudes uerſibus lyricis ſcriberc & canere:q̃uis ĩ muliere ſce-
leſtiſſima falſę oio ſit future. Médaci, Dat citharę qđ é hois. Nã iã ironia remota apte ꝓcheđ. Deide demõſtrat q̃ falſo
dictur⁹ ſit. Infamis. Oñdit exẽplo ĩ quo nõ pua auctoritas ſit deberi illã flectu:ſi palinodiã de illa cecinerit:cũ caſtorẽ
ac polucẽ Steſicor⁹ placaucrit. Scripſerat.n. hic pocta iuectiuã.i. helenã:a cõcitati ei⁹ frẽs luminib⁹ eũ priuarũt. S3 cũ pa
linodiã cecinifſet:uiſũ recipe meruit. Vati. Steſichoro. Onec.p. Vrbaniſſima ironia:fingit.n. negare:qđ affirmat.
Obſoleta. q̃ſi marceſcẽs:ꝓprie obſoleta res dicit:q̃ uetuſtate attrita ex uſu remota ſit:neq3 ẽ a ſoleo:ſ3 ab oleo:ut ait pri
ſcian⁹. Puto qa res uetuſtate attritę ſuũ odorẽ iam
amiſerint. Prudẽs. q̃ſi artifex ueneficii qđ p ſepe
ĩ ſepulchris exercet. Paupũ. qa magis ipune l3 ide
illa uiolare:aut cineres abducere. Nouẽdiales p.i.
ſepultos cineres. Nã nona die defũcto iferias pa-
rẽtaliaq3 parabãt. Vir. Prẽteria ſi nona dieſ morta
lib⁹ almũ: Aurora extulerit. ſic & nona die a ſuo or
tu pueri aq̃ & igni luſtrabãt illiſq3 nomẽ iponebat
Hoſpitale.mite & hũanũ ſine ulla efferitate: &
amori nõ odio patẽs. Cõtra dixit. Siue factur⁹ p in
hoſpitalẽ caneaſũ. Purę. a ſcelere. Pactũ ei⁹. q fili
um illi ex pacto dederat. Nã exiſtimabat Canidia
ſuppoſuiſſe ſibi filiũ. nõ pepiſſe. Et qa ũ cõcipiebat
cũ uẽtre quodãmõ pepigiſſe uidebat:ut ſupponeret
Nã filiũ hẽre fęcũditatis ſimulatiõe cupiebat. Vt
cũq3 fortiſ exilis puerpa. q.d. utcũq3 fortiſ es ſiue pa
ris ſiue nõ paris. Exilis. i. uincea puella es:
Quid obſeratis. Negat Canidia quã loquẽtẽ i
ducit:ſe poetę reconciliari poſſe ullis precib⁹:quoniã
ſua ueneficia diuulgauerit. Neptunn⁹ hibern⁹. i.
mare tẽpeſtuoſũ ut hiems ꝓ tẽpeſtate ponat. Vt
tu riſeris. i. ĕriſeris. Interrogãtis ẽ. q.d. patiar ne ut
tu iultus. i. ipunit⁹ riſeris. Cocytia. magica q̃ co-
cyto. i. iferno ſacra ſũt:nã cocyt⁹ fluui⁹ ẽ iferni.
Vulgata. a tc. i. riſeris qđ uulgauerit. Hęc ãt cocy-
tia ſũt ſacrũ liberi cupidinis. i. quo hũane mẽtes in
amorẽ ducũt:q de⁹ nulli ſeruit:oẽs ãt dii illi ſeruiũt
Pontifex. i. quẽ ego meis ſacris prefeci:& põtifi-
cẽ ĩ illis inſtitui: tu ãt tuę fidei cõmiſſa uulgaſti: ut
ſit maior ira q̃ ipſe arcana ꝓdiderit. Exquilini. i.
extra exquilinã portã ubi multa erãt ſepulchra ce-
lebrati. Impũe:ut. Vrbẽ. & hic itelligę patiar nc.
Meo nomine. ſ. diuulgãdo hęc ſacra. Quid p.
nã dũ cupis alienis ueneficiis a meis liberari con-
ducis anus uenefica:ſ3 nihil ꝓficies. Nec poteris
te ueneno perdere:dũ cupis morte has miſerias ef
fugere. Toxicũ. uenenũ ex taxo arbore ut nõnul
li putãt. Vt ſuppetas. i. ut ſufficias uiuẽdo. No-
uis:quos ego quotidie nouos parabo. Volo te lõgã
ꝓducere uitã:ut longo te tempore maceré. Op-
tat. exemplis iſtorũ quorũ fabulę narratę ſũt: oſtẽ-
dit q̃ fruſtra requiẽ morte cupiet. Nã neq3 ex alto
te precipitare poteris:neq3 ferro pect⁹ tranſfodere:
neq3 laqueo guttur frãgere. Vectabor. Sũmã ſup
biã ſuo artificio freta oñdit. An quę a maiori lo
cus ẽ:ut q̃ imagines ęreas tãq̃ uiuas moueri ipel
lat:& cęlo lunã auocet:& ĩ iã cremata corpora uitã
reuocẽt:& amores pellat:ſiue iducat multo magis
ſua a tcillũ uexare poſſit. Vt noſti. q.d. ũ figo q̃ tu

Infamis helenæ caſtor offenſus uice
Fraterque magni caſtoris uicti prece
Adempta uati reddidere lumina
Et tu potes:nam ſolue me dementia
Onec paternis obſoleta ſordibus
Neque inſepulchris pauperum prudens anus
Nouendiales diſſipare puluere
Tibi hoſpitale pectus & puræ manus
Tuuſque uenter pactum eius. & tuo
Cruore rubros obſtetrix pannos lauit
Vtcumque ſortis exilis puerpera:
Canidiam inducit loquentem.
Quid obſeratis auribus fundis preces?
Non ſaxa nudis ſurdiora nauitis
Neptunnus alto tundit hibernus ſalo.
Inultus:& tu riſeris cocytia
Vulgata ſacrum liberi cupidinis:
Et exquilini pontifex ueneficii
Impune ut urbem nomine impleris meo?
Quid proderit ditaſſe pelignas anus
Velocius ue miſcuiſſe toxicum?
Sed tardiora fata te uotis manent?
Ingrata miſero uita ducenda eſt in hoc?
Nouis ut uſque ſuppetas doloribus?
Optat quietem pelopis infidus pater
Egens benignæ tantalus ſemper dapis
Optat prometheus obligatus aliti
Optat ſuperno collocare ſiſyphus
In monte ſaxum. ſed uetant leges iouis.
Voles modo altis deſilire turribus
Modo enſe pectus notico recludere.
Fruſtraque uincla gũtturi innectes tuo:
Faſtidioſa triſte ægrimonia
Vectabor humeris tunc ego inimicis equeſ
Meæque terra cedet inſolentiæ
An que mouere cæreaſ imagineſ
Vt ipſe noſti curioſuſ:& polo
Deripere lunam uocibuſ poſſim meis
Poſſim crematoſ excitare mortuoſ:

nosti. Temperare poculum. Vel dicit modum imponere poculuu; quod amorem induxit; quasi iminuere illius uim ut amor discedat: Vel temp. p. idest ita admiscere ea quę in poculo opus sunt: ut ad amorem incitandū efficacissimū sit.

PHoebe siluarūque potens diana. Carmen sęculare sane iter lyrica carmina referri potest: Nulla enim re ab illis differt: Sed iccirco sęculare appellat; quoniam ut diebus sęcularibus canerctur a poeta institutum est. Huius aūt hymni duplex deuotio erat. Nam appollinares ludi aliquādo p̄ sedanda peste & aucrtendo bello ficbant: eorumque tempus incertum erat cū ex aduentu istorum malorū penderet. Al quando celebrabant certo numero anorum, i. centeno decimo anno. Diecbant aūt sęculares a sęculo: qđ centū annorum spatiū apud latinos cōtinebat: nā etrusci certū illi numerū annorū nō dabant: se a monstro ad aliud monstrū durare uolebant: Erg ludi sęculares celebrabantur cētesimo decimo quoque anno i capitolio a pueris & a uirginibus trib⁹ continuatis diebus ac noctibus. Festus autē ait qđ ludi sęculares post centū annos celebrabantur: quia in tot annos sęculū extendit putabāt. Sacrificabāt apollini boue albū, Dianę uero capras albas Neque immerito tępora numeraturi appolinem & dianā. i. solē & lunā inuocāt: quorū cursu tępora cōstant; O phoebe & diana lucidū decus cęli. Quoniā alter diurnū altera nocturnū lumē preberet & ipse sol rector & moderator est luminū reliquorū & cor cęli & mens mundi dicitur. Ad solē oia deorum & ad lunā omniū dearū nomiare ferūt. Qua pp Maro solē lunāque in re rustica inuocatur⁹ iis nominibus quibus eorū'uis qua fruges arbores q̄ uigēt usus est: Ait n. Vos o clarissima mundi Lumina labentē cęlo q ducitis annū Liber & alma ceres. O Colendi & culti. Hactēus exordiū fuit. In quo beniuolētiā a pśona ipsorū dęorū captauit: dū maiestatē numinis amplificat: & a pśona ciuiū romanorū: quos & fuisse & futuros i deos religiosos ostēdit. Tē. sacro. dieb⁹ sęcularib⁹ uestro nūini dsecratis. Da. nā q⁹niā dii cētis facilis sit petitia quāiā āt & religiose & eo die q nobis facer ē petim⁹ iure dādū uidet. quo sibyllini ñ n. solū die tibi sacro petim⁹: Sed iccirco sacro qđ sibylla mulier & a te edocta & tuo numine plēa precepit ut in supioribus p lixius exprcssim⁹. Quo p qa; Lętas bene uolētes ut i sacris decet. Si aūt lectas. i. clectas: ostendit nō temere: sed cū ratiōe eē istitutas Sic. Vir. Lectoq⁹ sacrabo alma uiros. Septē colles. Roma q̄ suo ambitu septē cingit colles. Quirinalē: uiminalē: exquilias celiū: aucntinū: palatiū: & Capitoliū. Alme: abalendo: Sol. n. oia ueniūt: & aluntē. Pro. tuo ortu. Cę. o casu; Niti. curru. nā in q̄drigis ęclū obire fingit.

Alius nā & orientalē & occidētalē dicim⁹ solē. Et idē qa tñ idē ē. Pos. optātis est Neq⁹ precat: ut minuat sua uis: ex eo q nil possit uidere maius roma: sed cupit augeri & tātū fieri: ut nil i hoc iferiori mūdo mai⁹ sit. Hęc ergo petitio ē. Hilithya: diana: alii. n. aloco sic dictā putāt. Alii qa a mulieribus parturiētib⁹ placet. Nam placo significat. Lu. qa exitū i lucē infātib⁹ prębet. H inc. n: mulieres pcutiētes illā iuocātes clamāt Iuno lucina fer opē serua me obsecro. Cęni. qa ois plātādi uis & augēdi a luna ē: ut sciēdi & opinādi a sole. Su. iugādis. i. dc iugādis: hoc ē i matrimōio collocandis. Decies undēos. Cētū & decē. Ter die: ut sit i ternis diebus. Veraces nā q̄ a fato sunt: necessaria sūt. Ergo ueraces: ut stabilis termiu⁹ rerū seruet: qđ deūm ē. Iūgite fata bona pactis efficite: ut q̄ i futuro fata iminēt; bona sint. Do. pp ea donet qa tell⁹ sit fertilis. Aquę salubres & iouis aurę. i. aeris: iccirco dixit: qa ex humore & calore ita tęperato: ut acr est: oia gignūt & aluntē. Cō. mitis. p. q. t. Solis triplex ē ptās secūdū porhyriū. Et sol apd supos. Lib⁹ pater i terris. Et apollo apd iferos. Ind ci⁹ simulachrū hēt tria isignia. Lyrā ad similitudinē cęlestis harmōię: nā tępato cię calorę oia pueniūt. Ite sagit

D Syderique temperare poculum
Plorem artis in te nihil habentis exitum;
Q u, horatii flacci carmen seculare;
P Hœbe siluarumque petens diana;
Lucidum cæli decus o colendi
Semper & culti date; quæ præcamur
Tempore sacro
Q uo sibyllini monuere uersus
Virgines lætas pueroſque castos
Diis quibus septem placuere colles
Dicere carmen
Alme sol curru nitido diem qui
Promis & cælas aliusque & idem
Nascris possis nihil urbe roma
Visere maius
Rite maturos aperie partus
Lenis ilithya tuere matres
Siue tu lucina drobas uocari
Seu genitalis;
Diua producas sobolem patrumque
Prosperes decreta super iugendis
Fœminis prolisq; nouæ feraci
Lege marita;
Certus undenos decies per annos
Orbis ut cantus referatque ludos
Ter die claro totidemque grata
Nocte frequentes;
Vosque ueraces cecinisse parcæ;
Quod semel dictum est stabilisque rerum
Terminus seruet bona iam peractis
Iungite fata;
Fertilis frugum pecorisque tellus
Spicea donet cererum corona;

Nutriat fœtus: & aquæ salubres
Et iouis auræ
Condito mitis placidusque telo
Supplices audi pueros apollo:
Siderum regina bicornis audi
Luna puellas
Roma si uestrum est opus iliæque
Littus ethruscum renuere turmæ
Iussa pars mutare lares & urbes
Sospite cursu:
Cui per ardentem sine fraude troiam
Castus æneas patriæ superstes
Liberum muniuit iter daturus
plura relictis
Dii probos mores docili iuuentæ
Dii senectuti placide quietem
Romulæ genti dare remque prolemque
Et decus omne
Quæque uos bobus ueneratur albis
Clarus anchisæ ueneriseque sanguis
Imperet bellante prior iacentem
Lenis in hostem.
Iam mari terraque manus potentes
Medus albanasque timet secures
Iam scythæ responsa petunt superbi
Nuper & indi:
Iam fides & pax & honor pudorque
Priscus & neglecta redire uirtus
Audet: apparetque beata pleno
Copia cornu.
Augur & fulgente decorus arcu
Phœbus acceptusque nouem camoenis
Qui salutari leuat arte fessos
Corporis artus
Si palatinas uidet equus arces
Remque romanam. latiumque fœlix
Alterum in lustrum meliusque semper
Proroget æuum
Quæque auentinum tenet algidumque
Quindecim diana preces uirorum
Curet & uotis puerorum amicas
Applicet aures
Hæc iouem sentire deosque cunctos
Spem bonam certamque domum reporto

cat. Nã ex nimio calore pestẽ iducit & ide apollo qđ pdere significat dicit: ꝓptercaq; homer⁹ illũ & medicinę simul & pestilẽtię deũ iducit. Habet & gryphõ: qđ aial terrenũ est. Ergo optat poeta: ut recõdat sagittas, i. ne ueniat noxi⁹q; saluber. Bi cornis. duo. n. cornua lunę sũt. Roma si. u. e. o. Nã Virg. apollinem troianis fauẽtẽ iducit. Vnde Phebę grauis troię sẽp miserate labores. Dardana q paridis direcți tela manuq; Corpus in ęacide. Sine Fraude supstes: Quia nõ ꝓditione meruit a grecis dimitti. Sed ueneris auxilio liberat⁹ ẽ.

Plura relictis. Nã maius fuit iperiũ romanũ q̃ troianũ. Dii optime iuuẽtuti bonos mores rogat. Quia & publice & priuati multa sint muncra obituri. Senib⁹ aũt quasi iã oium muneru gene re defũctis gẽtẽ precat. Rẽ iperiũ. Prolẽ ut populus numerosus sit. Hoc publice. Priuati ãt rem opes: & prolẽ filios: quos i suis opib⁹ relinquant.

Decus. Oia ad maiestatẽ populi augẽdã ptinẽt

Quę: gens rom. Albis. Nã eo colore hostias parabat. Sãguis. Appositio ẽ: ergo q̃ gens san guis. i. genus anchisę & ueneris: ex qbus ẽneas auctor romanę stirpis. Impet. Rẽ iustã petit. s. ut iperet i hostẽ bellãtẽ quasi bellũ ex supbia inferentẽ. Prior, melior quasi uictor & ipent i iacẽtẽ. i. ĩ eos q cedũt lenis. i. utẽs lenitate. Sic Virg. tu rege re impio populos romane memẽto Hę tibi erũt artes pacisq; iponere mores. Parcere subiectis & debellare supbos. Rũsa. Ab augusto amicitiã petunt tãq̃ a deo. Delegatiõe ãt parthorũ & idorũ dixim⁹

Fides. Has oẽs uirtutes quę bellis ciuilibus ex urbe fugatę erãt: pace ab octauiano ꝓcurata redire dicit: Sed de copia cornu q̃re i superioribꝰ. Augur. q. a Ioue uaticinationem h; Virgilius. Quę phoebo pater omnipotens mihi phoebus appollo predixit. Salutari arte. Nam medicinę auctor habet. Ouidius. Inuẽtũ medicinę meum ẽ: Opifer qi p orbẽ dicor: & herbarũ subiecta potẽtia nobis Ordo ẽ phoeb⁹ augur: & cetera: proget alterũ: i. uẽturũ lustrũ i cuũ sẽp meli⁹. i. i succedẽtia lustra: quę cuũ faciũt: & sit semp meliora. Posuit ãt lustrũ ꝓ sęculo: qa & in eo. Si pa. i. si fauet arcibus palatinis: ut sit ps hęc ꝓ tota roma. Quindeci uirorum. Numerũ uariũ decẽ uirorũ i supioribus diximus Diana aũt i auẽtino tẽplũ habebat. i Propert Phillis auẽtinę q̃dã ẽ uicina dianę: Itẽ arã louis cliii:: & aram berculis. Et tẽplũ libertatis Gracco de mulctatitia pecunia militũ in secundo bello puni co factum. Aderãt aquę ductus & spelunca Caci.

O Et magna res est illustrissime Guido Feltrane poeticã artẽ ꝓ dignitate complecti Cũ huiuscemodi igeniũ oporteat eẽ poetis si modo eo se dignos nomine exhibere uolunt ut omni humanitate sub se relicta: altiora petant & se inter hominemque medios prẽstent Facit homo ex materia quicquid facit. Deus ex

nihilo creat. At poeta & si nõ omnino ex nihilo aliquid prẽstet: tamẽ diuino furore afflatus ea eleganti carmine fingit: ut grandia quẽdam: & penitus admiranda suis figmentis pene ex nihilo producere uideatur. Quapropter si altius quid poetica sit: repetemus: si q̃ prisca q̃ uetusta eius origo appareat: si quanta: si q̃ uaria, si q̃ diuina in illis doctrina sit deprehendatur id ꝓfecto cognoscemus qđ grauissimorũ quoq; phõrum cõsensu comprobatũ est: nullum esse scriptorum genus qui aut magnitudine eloquentię aut diuinitate sapientię aliquo unq̃ tempore pares poetis fuerint. Quam quidem rem Aristotelem illum peripateticorũ principem cui multi primas omnino partes in phia tribuũt. Nullus aut post Platonem secundas denegat: inductum fuisse opinor: ut & eosdem apud priscos theologos poetasq; fuisse testatus sit: & ipse de facultate poetica duos: de poetis aũt tres libros elegantissime scripserit. Plato aũt: ut est ingenio ad cũcta diuino poeticam nullam ex iis esse uult: quas propter illarũ excellentiã liberales nominarunt: in quarũ singulis siquis excelluit: ętiã si in reliquis non laborarit in summa semper auctoritate habitus é uerũ rem esse multo illis diuiniorem quę illas omnes amplectẽs uariisque numeris colligata: distinctisque pedibus circumscripta ac uariis denique luminibꝰ uariisque floribus illustrata quecũque hactenus homines fecerint: quęcũque egerint: quecũq; cognouerint: ac ingenii diuinitate cõtemplati fuerint admirandis figmentis exornat: & ne nisi allegoriis a nobis ꝓceptis intelligi possint in diuersas omnino species traducit. Nã cum ostendat se aliud quippia longe humilius ignobiliusq; narrare aut fabellam ad ociosas aures oblectandas canere tunc res omnino egregias & a diuinitatis fonte exustas occultius scribit. In quibus a principio decepꝰ auditor: ubi paulo post suum errorem recognouit non solum in maximarũ rerum cognitionẽ: quas paulo antę diuino uelamine iuclutas minime norat: tunc demum uenit. Verum etiã mira quadam ex huiusce modi figmento uoluptate ꝓfunditur. Quã quidem disciplinam siquis humanam potius q̃ diuinam putauerit: hinc unus quisque doctus infra hominẽ omnino reponet. Verum ut breuiter & ex platonicorũ sniа quantum reliquas antecedat disciplinas eo maxime diligentius inuestiganti patet: quoniã reliquę artes quę ab humani ingenii excellentia prefiscuntur: sola poetica diuino furore percipitur. Quod & diuinus Plato in eo libro qui Ion scribit: tribus indicat signis. Quorũ primũ est cęteros homines nullã artem esse qui posse: nisi & diu circa illam insudauerint: & preceptorem sibi adhibuerint: Veros aũt uates: quos ipse Orpheum. Homerum: Hesiodum: pyndarũque in suis poematibus plurima signa spargunt omnium pene doctrinarum: quibus illas perecpisse facile ostendunt. Secundum uero signum id erit: quod poetę furore afflati res omni admiratione atque stupore dignas sępe canunt: quis deinde abeunte furore uix ipsi intelligunt uelut si non ipsi pronuntiarint. Sed deus illorum ore prolocutus sit. Tertium postremo signũ minime contemnendum. qđ neque natura prudẽtiores: neque longis assiduisque studiis doctiores ii sunt: quos optimos uates uidemus. Sed eos solum quos diuinus furor excitauerit: ut idem plato de Ione: tynnicoque atque hesiodo scribit. Nullus ergo admirari debet: si poetarum origo uetustissima est cum deus ipse statim pene a condito mundo suа mysteria per poetas describi uoluerit. Quod & in inuictissimo ille duce moyse & in Idumeo iob. In dauit patre: filioque salomõe. In isaia ac plerisque aliis hebręis manifesto deprendimus: quorum scripta uersibus in patria lingua cõstant. Et quoniã in falsa quoque religione: ut ostẽdit Augustinus: religiosos miseratus est deus. Videmus & apollineę: & sibyllarum: & aliorum uatum oracula uersibus edita fuisse Vnde & pithia carmina extant. Sed poetica facultate in iis dialogis scripsimus: quos sub nomine illustrissimi parentis tui Faltri Federici: in uirgilium edidimꝰ. Quapropter quicquid in hoc artificio explicando possumus tui inde pro tuo arbitrio hauries tibique persuadebis: cũ paternorum studiorum emulus esse cupias ad te honestandũ omnique dignitate augendum in primis pertinere: ut poetarum ingenia ac uires cognoscendas te totum conuertas. Et quę ab Horatio nostro de poetica dicuntur: diligenter aduertas. Nam & ingenium erudire: & consilium augere: & ad ornate dicendum: & recte uiuendum poetarum cognitio plurimum conferet.

Doctus & phœbi cõrus dianæ
Dicere laudes;
Carminis sæcularis finis;
Q. horatii flacci de arte
Poetica ad pisones;

Humano capiti ceruicem pictor equinam
Iungere si uelit; & uarias inducere plumas
Vndiq; collatis membris: ut turpiter atrum
Desinat in piscem mulier formosa superne;
Spectatum admissi risum teneatis amici
Credite pisones isti tabulæ fore librum
Persimilem: cuius uelut ægri somnia uanæ
Finguntur speties: ut nec pes nec caput uni
Reddatur formæ pictoribus atq; poetis

Humano capiti Ceruicem pictor equinam. Quoniam in poemate scribundo inuentio dispositioque atque elocutio in primis inuestiganda est: statim a principio quę ad inuentionem dispositionẽque spectant, exequitur. Nã hęc tempore priora q̃ elocutio sunt. Prȩterea elocutionis ꝓcepta cõmunia pene cum oratore habet poeta: & a rhetoribus facile illa mutuari potest. Est Enim: ut Ciceroni quoque placere uidꝰ: finitimus oratori poeta: numeris astrictior paulo. Verborum autem licentia liberior: multis uero ornandi generibus socius: ac pene par. Cum igitur illa a rhetoribus facile mutuetur in eo ꝓcipue uersatur Horatius: ut quę in inuentione dispositioneque operis consistant: diligenter admoneat: cum tota pene res artificio pendeat ita tamen elocutionem persępe admisceat. Qua propter primum

de operis in equalitate differẽs preceptũ de dispositione & cõuenietia rerum loquitur. Scribitq; ad pisones patrem fili osq; :uel ad duos fratres. Precipit igitur cũ multa a pocta frangenda sint:ne pugnãtia interse aut nullo pacto quadrantia cõiungat. Nam cũ ois ars naturã imitet ita irridebit pocta:si monstrosa describat: ut rideret pictor:si equi ceruicez capiti humano subdat:& ipsi ceruici eque corpus ex uariis auibus ita appingat:ut ultima membra pisciũ sint. Collatis in idẽ corpus inductis. Undiq;.i. ab oibus que dixit aialibus. Nã hoc faciẽs corpus pulchrç mulieris qđ in capite apparuit:in turpẽ piscẽ desinet. Teneatis risũ,q.d minime cõtinebitis risum Admissi spectatũ.i.ad ispectandũ & inspiciendũ huiuscemodi depictuz monstrũ. Amici ergo minime tenebũt iuuidi:si nõ tenuerint amici: Credite.Cũ assecuratione suã sniam exprimit. Librũ poetę. Similẽ tabulę.i. picturę quaz narrauit. Cuiꝰ.s.libri. Finguntẽ spẽs.hoc poetis licet. Vanę.hoc nõ lz.Quod ut melius teneas dicamus Ex donati snia Falsũ:uanuz:fictũq; inter se differre. Falsũ.n. est quo tegit id qđ factum ẽ. Vanũ qđ fieri nõ põt. Fictũ qđ nõ ẽ factũ: & fieri potuit. Igit falsum & fictũ sine uero ẽ: sz tñ uerisimile. Vanũ nõ habet uerisimile. Falsũ loqui mẽdacis ẽ. Fictũ callidi. Vanum stulti. Falsũ loqui culpę ẽ. Fictum uirtutis. Vanũ uecordię. Fictis delectamur. Falsis decipimur Vana cõtemnimꝰ. Ex iis manifestũ est spẽs poetarũ fictas esse oportere. Nos.n delectare uult Vanas autẽ minime oportere. Ridiculus.n.efficeret. Somnia egri. Nã egrotorum somnia quoniã ex humorũ peccato proueniũt: nõ solũ nõ sũt uera, Sz oio uanas spẽs aferunt:quoniam neq; uere possibiles sũt. Res.finis. Caput principiũ. Pictoribus atq; poetis. Licet pictori fingere:licet poetis. Illi coloribus: huic uerbis. Licet ergo formare chimeram: formare carnibꝰ humanis uescẽtes equos. Itaq; petimus tanq̃ poetę hanc ueniã & concedimus tanq̃ critici & censores

Quid libet audendi semper fuit æqua ptãs
Scimus:& hãc ueniam petiusq; daũsq; uicissiz
Sed non ut placidis coeant imitia non ut
Serpentes auibus geminantur tygribus agni
Incæptis grauibus plerunque & magna ꝓtẽssis
Purpureus late qui splendeat:unus & alter
Assuitur pannus cum lucus & ara dianæ
Et properantis aquæ per amœnos ãbitus agros
Aut flumen rhenum,aut pluuio describitur arco
Sed nunc non erat his locus;& fortasse cupressuz
Scis simulare quid hoc:si fractis enatat expes
Nauibus ære dato qui pingitur ãphora cœpit
Instituĩ currente rota:cur urceus exit?
Denique sit quod uis simplex dum taxat & unuz
Maxĩa pars uatum pater & iuuenes patre digni
Decipimur spetie recti breuis esse laboro
Obscurus fio;sectantem leuia nerui

Sed tamen nõ ita a natura discendendũ est:ut mitibus immitia admisceant. Serpentes,que auibus inimicissimę sũt Incoeptis grauibus. Intollerabile uitiũ ẽ eorum poetarum:qui cum aliquid grauitate plenum scribendum susceperint quod aut ad deos immortales:aut heroas:aut ad prẽstantissimos uiros ptineat:ita in eo poemate uersari: ut quędã minora in eo optime describas. In summa autẽ rei quod poetarũ proprium est decorum:nõ seruet. Ergo si ludorum descriptio incidat:ut in eneidẽ ludi inducunt in anchisę honorem:describet optime apparatum illum ludorum:tenorem aut perpetuum totius argumenti perficere nõ poterit:ueluti si Vir.cum tẽplum Iunonis & artificium in illo artificiosissime prosequatur:que ãt circa didonis troianorũq; aduentum in illud pertinent:exequi pro dignitate non possit. Posuit ãt pannꝰ ꝓ ornamẽto:siue adhibeat cõpationẽ:siue aliũ colorem uerborũ sententiarũ ue siue topographiaz siue chronographiã. Est autez translatio a ludis theatralibus. Nã theatra auleis ornabant:& uelis ex purpureis pannis tegebantur: ad solis molestiam excludendã:preterq; etiã umbellis multi utebant. Vir.uel scęna ut uersis discedat frontibus utq; Purpurea intexti tollant aulea britanei. Nã de factionibus quattuor q̃ in ludis circensibus diuersos pãni colores adhibebant:alibi dicẽdum erit. Assuit ergo pãnus q splẽdeat.i.adhibet ornatus:quo poema splendeat. Aut querit aliqua descriptio luci:& arę diane:describitq; & agrorũ & fluuiorũ amoenitas:cũ persępe id locus nõ desideret. Ea aũt que necessaria sunt:nõ ponunt. Ergo nũc nõ erat iis locus. Et fortasse cupressũ. Optima trãslatio. Erat.n.pictor q cupressum optime pingeret. Reliqua uero inepte Cũ ergo naufrago cõduceret:ut naufragii in tabella pingeret interrogauit nunqd & cupressum una pingi uellet. Ergo iure hac cõparatione ludit poetas:q relicta ꝓpria materia quã exequi desperãt ipsi tunc alios ornatus inducunt. Quid hoc prodest:ut cupressum pingas. Si fractis enatat expes i.si illi dat ęs nõ ut cupressum pingas:sed ipsũ fractis nauibꝰ enatatẽ:& ab oi spe destitutum. Amphora: trãslatio a figulo: q iure ridendus ẽ:si cum uasi suo principium amphorę dederit:qđ uas capax ẽ:finẽ deinde det urcei uasis angusti & pui. Ridebit igit & poeta:q graue amplũq; initiũ attribuens:finẽ exilẽ ponat. Currẽte rota. Nã figuli rota currente uasa fingũt. Figulinã artẽ a Chorebo atheniẽse iuentã & alii scriptores & plinꝰ tradidere. Rotę uero iuentũ in illo alii Anacarsi scythę:alii Hypbio corintheo assignãt. Exit,finiuit alias uitauit. Simplex & unũ. Sũt.n.singula ita seorsũ scribẽda ne alienis ptibus admisceãt. Maxima ps.s.poetarũ:& plura'e uerbũ dedit nomini singulari: quoniam in illo pluralitas colligit:sic Vir. Pars infrusta secat:& tertię psonę dictioni primã attribuit quia in ea pte se admiscet ut cũ ceteros reprehendat)sibi pcere nõ uideat. Dicit ergo in oppositia uitia incurrere poetas dũ opposita effugere ten

tant.Sunt enim qui ut nimiam loquacitatem effugiant:breuitatem tentent:sed quia illam explere nequeunt: incidũt in obscuritatem.In breuitate enim prẽceptũ est:ut inde incipiamus unde necesse est:& non ab ultimo principio repetamus.Et si summatim :nõ particulatim narramus.Et si nõ ad extremũ:sed usq; eo qđ opus fuerit; psequemur.Et si exitus rerũ ita ponem9:ut ea quoq; quę nõ diximus:ex iis quę dicta sunt intelligant.Et omnino si nõ mõ taceamus id qđ obest:sed etiã id qđ non pdest.Qui igitur hęc obseruat;breuis erit .Sed si ea quoq; prẽtermittet quę necessaria sunt.iã non briuis:sed obscurus fiet. Sectantẽ leuia. Aliud uitium cauendũ erit.Nã sępe eneruatos scribit uersus qui delicatos scribere tentat. Leuia.polita:splendida prima syllaba pducta Vir. Et sępe ileue quęsisset cornua fronte.Deficiũt.deserunt Vir.noctis nõ deficit humor.Professus.g.Et hic peccat:qui dũ grandiloqu9 esse uult inflatus efficit. Serpit humi. Mam dum uult magna uitare nimis descendit.Optima autem translatio a nauigante qui dũ altũ mare fugiti litus incidit. Ponit aũt uitiũ triũ figurarũ. Nam ut ostendit Cicero:Sunt tres figurę dicẽdi:grauis mediocris:attenuata. Grauis cõstat ex uerborũ grauium magna & ornata cõstitutionis:Mediocris constat ex humiliori:neq; tamẽ infima & puulgatissima uerborum dignitate . Attenuata deniq; usque ad usitatissimam pueri sermonis consuetudinem descendit,Cauẽdũ aũt est:ne dum hęc generea cõsectemur in finitima & ppinqua uitia deueniam9 Nã graui figurę se simile prẽbere cupit quę suffulta appellat.Quapropter ea sępe figura grauis iperitis uidet:quę tumet & inflata est. Eadẽ ratione qui in mediocri cõsistere nequeũt errantes pueniũt ad cõfine genus:qđ dissolutum appellat .Denique qui nõ possunt in illa facetissima uerborũ attenuatióe uersari ueniunt ad aridũ & exangue genus dicendi:qđ exile appellat cicero. Hęc igitur triũ figurarum tria uitia ita a pocta uitanda putat Horatius ut Ciccro ab oratoribus . Nã cum dicent sectantẽ leuia dissolutũ notat. Cũ uero pfessus grãdia sufiultũ & iflatũ.Cũ postrẽo serpit humi exile essẽdit. Qui.u.c. Viti9 maxima est poema multa uarietate distinguere . Aium.n.auditoris ex uarietate delectam9:& attentũ reddimus ;& ab omni fastidio remouemus.Sed ita uariandũ est:ut nihil portentosũ apparcat:& inceptũ & minime inter se quadrans. Nã esset similis pictori:qui aprũ animal siluestre in maris fluctibus delphinũ uero aquarũ incolã in siluis pingat. Nam huiusce modi uarietatis nõ delectat :quia portento similis est. In ui.fuga culpę ducat in uitium nã dum uolo fugere uitiũ ut nimis usitata & trita loquar:incido in aliud uitium:ut fugã pdigia. Acmyliũ.Locus erat in quo quidã cmylius suo gladiatores habuit. Circa hunc ludũ statuarius erat nomine . Imus. Alii dicunt imũ idest breuẽ. Alii ima pte harenę positum:& cmyliũ ;dicũt esse qui statuas in harena ponẽdas faceret. Hic ergo ungues capillosq; optime in statua fabricabat:reliqua uero membra nõ recte ponebat, Molles flexibiles idest ita formabit:ut in cre metallo duro flexibiles uidcã tur. Prauo distorto quę deformitas non pua est.Nigri aũt oculi & nigri capilli ad pulchritudinẽ spectant. Vnde ipse in odis.Nigris oculis nigroq; crine decorum'. Snia igitur est: q ipse magis esse uelit.i. nõ magis ipse uelit sua poemata similia illi statuę:in qua capilli & ungues artificiose expressi sint:reliqua uero membra turpia appareant:q̃ habere oculos crinesq; pulchros:& nasum turpẽ.Sic igitur non placere poema:in quo cũ quadã minora paucieraq; pulchra sint:reliqua q̃ & plura & maiora sunt turpia existant. Sumite preceptũ est q si obseruẽtur oia pene illa uitia quę demonstrata sunt:cuitari quęant nã quicũque hẽbit ingeniũ,cõsiliũ:artificiũq; par materę :rem ,p dignitatc ad implebit prescrtim si ante q̃ negociũ aggrediatur:pensitet cuncta:& tentet:& quę possit & q̃ non possit. Lecta pro electa. Potenter:secundũ possibilitatẽ. Res.materia. Facundia. q ad elocutionẽ pertinet. Lucidus ordo qui in dispositio ne uersatur. Lucidus nam is ,pbandus:qui splendoré non obscuritatẽ afferat. Ordinis.h.u.In cõtexendis rebus duplex adhibetur ordo alter naturalis:alter artificiosus naturalis:est cũ in dispositione quęq; priora prius collocanẽ.Hic plerũque in oratore pspicitur:cuius cum aut auditores aut iudices indoctiores.aut qa multũ occupati sunt :tardiores ad rem percipiendã sint omnia pspicua in narando esse oportet. Artificiosus est cũ nulla habita temporis rõne ita persępe ab ultimis incipimus:ut deinde ad priora reuertamur.Ergo naturalis in oratore plerũque pspicimus. Artificiosus aũt maxie est poetarũ:nã ad poctas legẽdos & doctiores:& ociosiores:accedim9 & si qd semel lectũ nõ intelligat:eundem locum sępius repetere licet.Quapropter isti artificioso utuntur ordine,ut apud. Vir.uidemus. Qui a septimo ex torem ęneę anno ęneida incipit.Mox apud didonem quę de excidio troiano & uariis nauigationibus emiserat :suo

Deficiunt animique:professus grandia turget
Serpit humi tutus nimium timiduſq; procellæ
Qui uariare cupit rem prodigialiter unam
Delphinum siluis appingit fluctibus aprum:
In uitium ducit culpæ fuga si caret arte:
Aemylium circa ludum faber imus,& ungues
Exprimet & molles imitabitur ære capillos.
Infœlix operis summa quia ponere totum
Nescit hunc ego me si quid componere curem
Non magis esse uelim:quã paruo uiuere naso.
Spectandum nigris oculis nigroque capillo:
Sumite materiam uestris qui scribitis æquam
Viribus& uersate diu quid ferre recusent
Qui ualeant humeri cui lecta potenter erit res
Nec facundia deserit hunc nec lucidus ordo:
Ordinis hæc uirtus erit; & uenus haud ego fallor
Vt iam nunc dicat iam nunc,debentia dici

ordine narrat. Ergo in optimo poeta uirtus, i. dignitas: & uenus, i. pulchritudo erit: ut iã nunc dicat, i. q̃ primũ q̃dã ulti ma dicat: Et differat debentia dici: quę prima sũt. Hoc, a, qđ aliqd exornet. Hoc sp. quod uel omittẽdũ uel in aliũ lo cum reiiciendũ sint. In. u. prẽcepat de dispositione: nũc nõnulla quę ptinẽt ad elocutionẽ. Hęc ãt h3 elegãtiã: cõpo sitionẽ: & dignitatẽ. Rursus ãt elegãtię ptes sũt latinitas: & explanatio latinitas euitat liguę uitia explanatio ora tionẽ aptã & pspicuã reddit. Hoc ãt fit uerbis ppriis & usitatis. Cõpositio ẽ uerborũ cõstructio çqualiter perpolita. In serẽdis ergo, i. cõserẽdis & cõponẽdis uerbis qđ cõpositiõis ẽ iubet adhiberi cautionẽ: ut çqualit si ppolita. Dixeris eg. quoniã uerba aut ppria sũt: aut trãslata: & rur sus ppria aut uetusta: aut cõsueta & trita: aut a scri ptore nup ficta. Prẽcipit si nouũ uerbũ figas: quo niã id ut plurimũ cõpositũ erit ex dictiõib9 notis: ut callide & apte cõiũgant. Notũ erat apud latinos capra notũ & gen9: Ex iis ergo callida iũctura uer bũ nouũ fabricauit acti9 i philotete cũ dixit capri genũq3 pec9. Ego hoc ita exponẽdũ cẽseo. Acroni ãt placet eẽ poete sniaz ut cũ laude dicas uerbũ uul gate: si illud bñ cõposueris: & ipsũ exponere de uer bis sueteribꝰ & nouis qũo poetica licẽtia fiãt. Nã & uulgaria cũ diligẽti cõpositiõe splẽdescũt: & recte noua figim9: si necesse ẽ nouas res exprimere. Hęc ille. & re uera cõcedẽdũ ẽ hoc poetę: cũ ẽt philoso phi & preserti stoici i rebꝰ nup ab ipsis iuẽtis noua uerba fabricẽt. Inditiis. recte dixit: nã aĩ inditia uerba sũt. Abdita re, q̃si ai snia. Fingere fabrica re uerba ñ audita a cethegis q̃si a priscis romãis ci ctutis militaribꝰ & prepatis ad bella, i. accitis. Vt cõ tra. Vir. ibelles & desides discictos appellat Feceꝛ igni potẽs distictos mulcib aphros. Et no. h3 ẽt uer bi a deriuatõe grẽca formare quemadmodũ a grẽco uerbo, ὁ πλήκτ ὰ plector antiq formarũt. Fidẽ au ctoritatẽ. Parce ut raro fiat. Quid a, ce, pla, da: Locꝰ ẽ a maiori. Nã si populꝰ ro. cõcessit Cecilio & plauto poctis priscis: ut uerba noua fingerẽt: mul to magis cõcedẽt. Vir. & Varo excellẽtioribꝰ poe tis. Et pfecto antiqui noua uerba aut fabricauerũt: aut a grẽcis ꝺduxerũt: q̃ deiceps a posteris trita sũt. Nã Cato de nuce pica tẽpestiuũ dixit uerbũ hacte nus icognitũ. Et lucretiꝰ de dala tellꝰ. Et reboant: ut illud. Nęc cithara roboãt laqueata aurataq3 tecta. Et actiꝰ mulciberũ uulcanũ appellauit q̃ ignis oĩa mulceat. Suus uersus ẽ. Hou mulciber arma ignauo iuita fabricatꝰ ẽ manu. Et Enniꝰ triste posuit ꝓ amaro. Nec triste q̃ritat sinapi: nec moestũ cępe hęc i illis noua fuerũt. In Virg. iã trita. Cecilio. Hic statiꝰ cecilꝰ ẽ comoediarũ scriptor natiõe gallꝰ fuit isubr. Vel ut alii putãt mediolanẽsis: & ennii cõtubnalis. Mortuꝰ ẽ ãno pꝰ morte. Ennii & sepultꝰ in iãiculo olympiade cẽtesima ac qnq̃gesima. Plautꝰ ãt e x ũbria sarsinas fuit: & rome moritꝰ olympiade cẽtesima ac qua dragesima qnta: q pp ãnonę difficultatẽ ad molas mãuarias pistori se locauerat: & quotiẽs uacabat ab opę: fabulas scri bebat ac uẽdebat. Poetarũ ãt comicorũ ueterũ iudiciũ dedit hoc pacto sidigitiꝰ i libro de poetis: ut Cecilio primę ptes darẽt. Plauto secũdę. Neuio ẽtię. Liuinio q̃rtę. Attilio qnte. Terẽtio sexte. Turpilio septię. Trabeę octonę. Lucretio no nę. Antiqtatis postremo cã Enniũ decimũ ponit. Varro ãt i prio libro de poctis hoc epigrãma. Plauto ad scribit. Post q̃ ẽ morte captꝰ plautꝰ comoedia luget. Scena ẽ deserta: risus: ludꝰ: iocusq3 & nũeri & inũeri simul oẽs collachrymarũt. Hoc abeo scriptũ refert. Varro. Inuidior. & hꝰ ipse noue ꝓfert. Nã dicimꝰ iuiđo tibi doctrinã & doctria iuidet tibi: ñ ãt tu i uideris. Enni ꝓ ennii. Quintꝰ enniꝰ tarẽti nascit olympiade cẽtesima trigesima qnta. A catõe q̃store romã traductꝰ ẽ. Habitauit i auẽtio pco sũptu ac una ancilla cõtẽtꝰ. Moritꝰ septuagenario maior articulari morbo. Sepultusq3 ẽ i Scipiõis monumẽto i uia appia iter primũ lapidẽ. Signatũ trãslatio a nũmis. Vt siluę. Vt smgulis ãnis renouant frõdes i siluis: & primis cadẽtibꝰ nouę succedũt ita singulis pene ętatibꝰ imutãt uerba: & prisca a cõsuetudie abeunt. Quod ẽt crassus apud Ciceronẽ p socrũ suã oñdit. Debemur morti. Nõ mirũ si uerba itereãt: q̃n hois: oĩaq3 humana peãt. Siue receptꝰ. Vt portꝰ i littore, romano cõpatꝰ: ubi mare itra terrã receptũ ẽ. Steriliq3 quẽadmodũ ubi terra fuit effecta ẽ aq̃. Ita qđ aq̃ fuit effecta ẽ terra: ut apparet de palude põtia: q̃ exiccata arari potuit. Sꝫ sine hoiuꝫ labore iter ita I iam siciliamque mare irrupit. Ergo aquę iai sunt: ubi terra fuit. Eodẽm pacto ia syria seiuncta çst cyprus a boetia euboꝛ

Pleraq; differat: & præsens in tempus omittat:
Hoc amet: hoc spernat promissi carminis auctor
In uerbis etiam tenuis cautusq; serendis
Dixeris egregie notum si callida uerbum
Reddiderit iunctura nouum si forte necesse est
Indiciis monstrare recentibus abdita rerum
Fingere cinctutis non axaudita cethegis
Continget dabiturque licentia sumpta pudẽter
Et noua fictaque nuper hẽbunt uerba fidem: si
Græco fonte cadant parce de torta: quid autem
Cecilio plautoque dabit romanus: adeptum
Virgilio uarcque: ego: cur acquirere pauca
Si possum inuideor: cum lingua catonis & enni
Sermonem patrium ditauerit: & noua rerum
Nomina protulerit licuit: semperque licebit
Signatum præsente nota producere nomen:
Vt siluæ foliis pronos mutantur in annos:
Prima cadunt ita uerborum uetus interit ætas
Et iuuenum ritu florent mõ nata uigentque:
Debemur morti nos nostraque siue receptus
Terra neptunus classes aquilonibus arcet
Regis opus sterilisque diu paluus aptaque remis
Vicinas urbes alit & graue sentit aratrum:
Seu cursum mutauit iniquum frugibus amnis

ea. Sic contra excluſis aquis terrę emerſerunt. Nam hibanda inſula olim ionii fuit nunc. ec. ſtadiis ab eo diſtat. Et ni italia circei olim inſula fuit. Seu Curſum. Vt de peneo thaſſaliç ſtagnante flumine :& de acheloo legitur: ſed & tybe ris diriuatus é qua nũc iceditcũ antea p locũ qđ uelabrũ dicit: fluceret. Vbi noſtra tẽpeſtate tẽplum é diui georgii: qđ ad uelabrũ dicit. Sed uocabulũ nõ tenentes ad uellus aurcũ dicũt. Erat aũt uelabrũ ſub auentino: & illa aqua auentinũ a rcliqua urbe ſeparabat: Vnde auentinꝰ dcũs é: quia nauibus illuc aduentarcť, alii tñ ab aduentu auiũ q̃ illuc ſe a flu uio reciperent dictũ cẽ uolũt. Quẽ penes Nã ſermo & uerba uſu potius q̃ rõne formãtur. Res ge. oſtendit quo car

mine quicq̃ ſcribit debeat. Et quoniã res geſtas & deorũ & heroũ & magnorũ uirorũ hõerus hexa metro carmine deſcripſit: oẽſq; poetas longo inter uallo ſupauit: oſtendit nobis illa cõ carmine ſcribẽ da cẽ. Verũ ut rẽlatius ꝓſequamur uerſus ſi genꝰ reſpiciamus é: ut. Diomedi placet: partiũ legitima diſpoſitio: & pedũ culta copulatio conſonãti ſpetie metriçã exhibiẽs regulã. Hui aũt generis formę multe ſũt ſed de aliis alio loco iterim uerſus hexa meter ex ſex pedibꝰ cõſtat adeo: ut in quattuor pri mis ſedibꝰ idifferenter dactylus ſpondeꝰ ue poni poſſit. Quinta ſedes Dactylo precipue attribuitur nõnunq̃ tñ ſpondeo. Sextus uero locus dactylum nunq̃: niſi ſubſequẽs uerſus a uocali icipiat. Nam tũc ex colliſione ultima dactili abiicit. Vir Igna ri hoĩumq; locorũq;. Etramꝰ & in georgicis. Vulca ni decoquit humorẽ. Ergo ſpõdeo cõcedit ſexta ſe des aut trocheo: quia ultima ſyllaba cuiuſcunq; car minis & ꝓduci & corripi ualet. Quappa duodecim, ſyllabis ad decẽ & ſeptẽ ꝓducit: nã ſi totus e. ſpõdeis qui diſſyl labi ſũt: cõſtabit: erũt in ſex ſpõdeis duodecim ſyllabę. Sin totus ex dactylis qui triſyllabi ſũt quoniã ultimꝰ ultimã ſyl labã amittit erũt decẽ & ſeptẽ ſyllabę. Verſus aũt he amcter quia uaricatẽ ſtili patit: ut mõ in iſimã figurã deprimat: mõ in altã grandiloquãq; e tollat nonnunq̃ in ea q̃ mediocris é uerſat erit ptimi poetę officiũ dare operã: ut qualita ti materię carminis qualitas quadret: cui rei pſpicuo teſtimonio eſſe poterit initiũ uirgilianę encidos. Nã cũ & duo iã a ſe: abſoluta uolumina idicet buccolica. ſ. & georgica: & tertiũ ſcribendũ ꝓponat. Cũq; infimo ſtilo buccolicũ me diocri georgicũ carmẽ ſcripſerit: ęneida uero ſublimi ſcriptur ſit paucis uerſibus oẽs terre figuras cõplectens ſuas ſin gulis rebus figuras attribuat. Nã quid depreſſius cẽ põt: q̃ illud ille ego qui quõdã gracili modulatus auena. Carmen & egreſſus uicina coegi. Quid rurſus altius atq; ſublimius q̃ cũ dicit. At nunc horrentia martis arma uirũq; cano. Id aũt in medio eſt. Vt quãuis auido parerẽt arua colono Gratũ opus agricolis: quoniã materia ipſa mediocris é me diocri figura é ꝓſecutus. Sed quorſũ tã multa de hexametro uerſu? Nẽpe ut iam pſpicuũ ſit nõ omnẽ hexametrũ uer ſũ cẽ heroicũ: ſed eũ qui ſublimi figura expoliꝰ hereũ magnorũq; uirorũ facta deſcribit. Carmẽ aũt heroicũ grẽci ἑξάμετρον appellãt diffiniũtq; cẽ ἑξάμετρόν ἐστι ποίημα ἔντεχνον ἐκ ῥυθμῶν καὶ πόδων καὶ στίχων συγκείμενον, i. ordinẽtiã diuinarũ heroicarũ humanarũq; rerũ. Et dicit ἑξάμετρόν ab eo qđ eſt ἑπόμενον ἄλλοις, i. ſequi qa eo dicẽdã ea q̃ iã dicta ſũt ppe tuo tenore ſecũtur. Dicit & pythiũ carmẽ: qa cũ appollo in matris ultionẽ phytonẽ ſerpentem interemiſſet: accollę dei laudes hexametro uerſu celebrarũt: qui ſex ſpondeis a principio cõpoſitꝰ é: deinde ſoluta ſpondei altera ſyllaba ſine dã no tẽporis dactylũ ꝓtulerũt. Vel uocatꝰ é uerſus pythius: quia & pythię phoebi ſacerdotes oracula illiꝰ dei hoc uerſu ꝓferebãt. Maxima aũt in uerſu heroico laus eſt: ut primo quarto ac ſexto loco ſpõdeus ſit ut deficiſſe uidet ſua iã pro miſſa repoſci. Itẽ imotãq; coli dedit & cõtinere uẽtos. Itẽ Cui nõ dictus hylas puer & latonia delos. Aliquãdo con ſtat ex quinq; dactylis: ut pandit interea domos oĩpotentis olympi. Verſus igitur heroicus dignitate primus é ple nę rõnis pfectione formatꝰ: ac totius grauitatis honore ſublimis: multaq; pulchritudinis uenuſtatę preclarꝰ: q̃ ſine ul la cõiunctiõe quaſcũq; alias orõnis parteſ ita mutuiſc inter ſe cõnexionibꝰ colligat: ut in ſcanſione ꝓpria pes nullus ni ſi nouiſſimꝰ tantũ integrã partẽ orationis icludat. Verſibus impariter iunctis. Elegiã dicit: q̃ ex uerſu hexametro atq; pentametro cõſtat. Quod genus carminis precipue ſcripſerũt apud romãos. Ouidius. Propertius: Tibulus & gal lꝰ imitati grẽcos principue Callimachũ & Euphorionẽ. Dicit ãt elegia ἔλεγος τὸ ὀξύτονον ἔπος τὸ θρηνητικόν fere. n. defunctorũ laudes hoc carmie ꝓſeq̃bãtur: ſine ἔλεος τὸ ὀλοφυρμός, i. miſeratiõe: quia miſerabiles res hoc car mine ꝓnũtiabant. Hinc horatius ad albiũ Tibullũ ſcribẽs ait Neu miſerabiles decãtes elegos. De auctore uero igno ratur. Querimonia primũ. Nã primos res miſerabiles illo decantabãtur. Deinde etiã lętiores. Exiguos compatione heroici. Archilochũ Iambicũ carmẽ plerũq; trimetro uerſu & epodo uerſu ſequente cõpoſitũ é: ut malc ſoluta nauis exit alite Ferens olentẽ meuiũ. Iambus ex breui & longa cõſtat: ut dies uerſũ maledicũ cõficere habiles eſt. Sunt qui dicãt iambũ nomẽ ſumpſiſſe a iambe famula. Celei: q̃ cererẽ q̃rentẽ ad meganirã celei cõiugẽ delatã cum uidiſſet male tractauit. Alii uolunt iambũ quaſi triambũ a triũphatore libero nominatũ. Alii a ſtrenuo duce martis iccirco dictum quia cũ crebro pugnas iniret: & telũ cum clamore torqueret ἰάπτειν, i. a iaculũ torquendo iambus ap

Doctus inter melius: mõrtalia facta peribũt
Nedum ſermonũ ſtet honos & gr̃a uiuax
Multa renaſcentur: quæ iam cecidere cadentq;
Quæ nũc ſt in honore uocabula ſi uolet uſus
Quẽ penes arbitriũ ẽ & uis & norma loq̃ndi:
Res geſte regumq; ducumq; & triſtia bella
Quo ſcribi poſſent nũero mõſtrauit homerus
Verſibus ĩpariter iunctis querimonia primum
Poſt etiã incluſa eſt uoti ſententia compos
Quis tamen exiguos elegos emiſerit auctor
Grãmatici certant: & adhuc ſub iudice lis eſt
Archilocum proprio rabies armauit iambo

pellatur. Est autem ex breui & longa compositus pes quod ii qui iaculent & breui accessu in extensu passum proferut ut fortiori nixu teli ictu cofirmet: Sunt qui putent dictu ἀπὸ τοῦ ἰαμβίζειν. i. male dicere: cui⁹ carminis precipui scripto res apud grecos fuerut Archilochus & hipponax Apud romanos Lucili⁹ & catullus: Archilocu uero hoc carme non nulli inuenisse uolut & illu usu esse in lycabe: qui filia desponsata denegarat adeo ut illu ad laqueu copulerit: ergo proprio. i. a se excogitato. Soccii. i. comici. q socco id eni calcei genus e utuntur. Coturni & isti calcei sut: quos sibi adhibent tragici. Ergo cothurni. i. tragici. Vir. Sophoclео tua carmina digna cothurno. Grandes quia tragedia grauiores res & gradiori stilo scriptas cotinet. Alternis. Ma in tragoedia & comoedia alterne sut collocutiões. Strepitu populere. Plausu a populo cõcitatu: ut sit snia App audit quide populus istis pedibus. Sed maiore etia plausu merent. Vel intelligit suu sonoritate etia in tumultu audiri posse. Et natum rebus agẽdis. na uchemẽtia & efficatia in agẽdo exprimit. Fidib⁹ lyricis ucrsibus q fidib⁹ .i cordis concinunt. Quib⁹ & magna presepe cantat: ut deoru heroumq; laudes & uictorie pugiles & eq̃stres & cure. i. amores iuuenu & cõuiuia. Et libera uina. i. cõuiuia in qbus a curis puinu libera mur. De lyrico carmine in principio hui⁹ interpretationis multa inquisiuimus. Descriptas seruare uices. Ad multa puto produci huiuscemodi precepu: ut in oibus scribẽdis seruare uices sit ut pro materie q̃litate eligat genus poematis: qd illi rei attributu e: ne de re comica tragoedia: aut de tragica comoedia scribam⁹: quod paulo post aptius loquit. Eligat carme idoneu. Accomodet stilus. Seruet deniq; in oibus rebus decoru: Sed precipue refert ad distinctione carminu: de qua paulo supra precepit. na nõ debet salutari. i. appellari pocta siquis aut neqt tarditate ingenii aut ignorat negligẽtia discẽdi seruare uices descriptas. Salutare aute cu appellare significat: nõ est: nisi in honorifica e. Vnde dicut senatus Attalu regẽ salutauit. Cur nescire. Ordo e. Cur malo ergo praue pudẽs. i. prauo pudore impeditus nescireq; discere. Est. n. uitiosus pudor quo a recte agẽdo impedimur. Bonus aũt quo turpiter agere prohibemur. Vrsibus. Exponit quid sit seruare uices. Na nec materia comica tragica grãdi loquẽtia extolleda supra modum est: neq; rursus tragica humilitate comica deprimẽda: nisi raro & cu altera ab altera aliqd mutuat: na chremes ille apud. Teretiu q̃is cetera comica sint tu i peccato filii: ut grauior sit obiurgatio tragoediã citat: & tragica e illa exclamatio o celu o terras o maria neptuni. Et pro sume iuppiter. Verũ quoniã deuersus heroici elegiq; ac iambici rõne pauca dcã sut: eade quoq; breuitate q̃tenus sat fuerit tragoediã comoediaq; ꝓsequemur. tragoedia igit: ut refert Dioedes e heroice fortunę i aduersis cõprehẽsio. Quã diffinitione a Theophrasto excogitatu uidem⁹. Aut. n. τὸ τραγῳδεῖσθαι τῆς ψιλῆς τραγῳδίας. Dicta aũt e: ut nõnullis placet: ab eo qd e τράγος. i. hircus & ᾠδή cãtus. Quoniã oli auctorib⁹ tragicis hircus premiu cãtus ꝓponebat: q liberalib⁹ libero patri imolabat: quia ut ait Varro uitib⁹ noxiu e aial. Hoc idẽ & paulo ifra ponet pocta. Vel q utre ex hircia pelle uino plenu ꝓ premio esset. Virg. Vncti saliere p utres alii putat a fece quã qdã grecoru τρύξ. i. fece appellat pmutatione litterarũ: qnoniã añ psonas a Thespide reptas mimi pucti ora olei fecib⁹ fabulas agebat. Quod i seqntib⁹ pocta significat. Alii a uino arbitrãtur: qd olim τρύ dicebat a quo uindemia τρυγή ὅτι appellat: qa in sacris liberalib⁹ atheniẽses uinu cãtoribus exibebãt. Cui⁹ rei teste Luciliu ꝓducut. Comedia uero e secũdu grecos ἰδιωτικῶν αἱ πόλεις οἰκῶν ὡς τραγῳδία ὧν ἐκεῖνα ὑπὸ μικρῶν ἡ. i. priuate ciuilisq; fortune sine periculo uite cõprehẽsio. Dicit aute comoedia κωμῳδία ὧν κωμῶν. Sũt enim κῶμαι pagi. i. cõuẽticula rusticorũ: & ᾠδὴ cãtus. Na ut ait Varro: iuent⁹ actica circũ uicos ita ire solita fuit: & q̃stus gratia hoc carminis genus exercebat. Vel qa iã intra urbẽ coacti atheniẽses in uiculis paruaru domuum hũc cãtu exercebãt. Vel dicit ἀπὸ τοῦ κωμάζειν. i. a cõmessatione q olim in huiusmodi fabulis amãtiu uiuetiu κῶμαι appellabant. Tragoedia heroas regesq; cõtinet: & semp infoelices exitus h⁹. Vñ Euripides rogãti archilao regi: ut de se tragoediã scriberet abnuit precatusq; deos e ne qd sibi accideret tragoedia dignu. Comoedia cõtra ciuiles priuatosq; describit & exitu⁹ foelices. Poete primi comici fuerũt suffaron Rull⁹ ac magnes. Hi ueteris disciplinę ioculatoria nec scite nec uenuste ꝓnũtiabãt. Secũda etate fuerũt. Aristophanes: Eupolis: cratinus: qui uitia sectati acerbissimas scripserunt comoedias. Tertia etas Menãdri & philemonis fuit, q oẽm comoedię acerbitate mitigauerũt. Horũ fabulas romani trãstulerũt: primusq; Liui⁹ andronicus scripsit. Hic seruus Liuii salinatoris ob ingenii meritu: quoniã literos optime eruditebat ab eo libertate donatus e olympiade. cxlviii. Sunt q uelint epicarmũ in insula ceo exulãte primũ hoc carmen frequentasse & sica ceo comoediam dic. i: Antea itaq; galeris non personis utebantur: ut qualitas coloris

Hunc socci cœpere pedem grãdesque cothurni
Alternis aptum sermonibus & populares
Vincentem strepitus: & natum rebus agendis
Musa dedit fidibus diuos puerosque deorum:
Et pugilem uictorẽ & equũ certamine primum
Et iuuenum curas & libera uina referre
Descriptas seruare uices: operumque colores
Cur ego si nequeo: ignoroq; poeta salutor
Cur nescire pudens praue quam discere malo?
Versibus exponi tragicis res comica non uult
Indignatur item priuatis ac prope socco
Dignis carminibus narrari cœna thyeste:
Singulaquæque locum teneant sortita decenter
Interdum tamen & uocem comœdia tollit.
Iratusque chremes tumido delitigat ore:
Et tragicus plerunque dolet sermone pedestri

inditium faceret ętatis:cum esset aut alibi aut nigri aut ruffi. Personis primus uti cępit. Roscio gallus histrione:qui oculis obuersis erat nec satis decoro. Togatę:ut ait diomedes:dicebătur q omnia in publico honore cósusa cernebantur Quę togatę postęa in pretextas & tabernarias diuidebantur. Togate sunt quę scribûtur ritu habituq; togatorû. i romanorû:ut gręce fabulę a gręcorû pallio palliatę dicûtur. Sed q̃is togata genus sit sub quo & prętextatę & tabernarie reponûtur tñ ꝓ tabernaria ponitur. Prętestata hęt magistratuû:qui prętexta utuntur & imperatorû & principû rerum argumentû. Tabernariç ab humilitate psonatû & argumentorû appellătur. Nã tabernas paupertû domos habebant:q̃ priscis tęporibus ex tabulis cóficebătur.

Atellanę ab atella oscorûurbe: ubi reptę sût nomẽ trahût: Hę sût argumẽtis dictisq; ioculariby similis satyricis fabulis gręcis. Quarta spes togatorû est planipedis gręce dicit μίμος Planipedes uero dicût qđ actores neq; soccis neq; cothurnis ꝓdeût in pscniû aut pulpitû:sed planis.i nudis pedib⁹. Huius meminit Accius scriptor togatorû. Datû inest aurû Exultat planipes. Satyrica greca differt ab atellana: Nã in satyricis satyrorû psonę inducûtur:aut siquę sût satyris similes:ut Autolicꝰ Burris. In atellana uero obscenę psõę:ut Maccꝰ comoediç atq; tragoediç cómune nomẽ sumût grę ce dramata:Nã δρᾶν agere est:latine fabulas Vitruuiꝰ uero de architectura ita scenas distinguit: ut tragicas colûnis & fastigiis & signis regalibus ornãdas prępiat. Comicis uero ędificiorû priuatorû spẽm prebet. Satyricas arboribꝰ. spelûcis & mõtibus ornat. Donatꝰ uero ita distinguit psonarum uestimẽta:ut adolescẽtibꝰ discolor sit uestitus. Serui exiguꝰ amictꝰ:ut prisca paupertate indicent uel ut expeditiores sint ad negocia obcũda. Parasiti cũ itortis palli is ueniût loco uestitꝰ cãdidus. Erus noso obsolctꝰ. Purpureꝰ diuiti fuccatiꝰ paupi. Militi chlamys: purpurea. Puella habito pegrino Leno pallio uersicolore utit. Meretrici ob auaritiã lutеꝰ datur. Tibias adhibebãt pares & ipares.i. dextras & sinistras. Dextre sua grauitate seriã comoediç orationẽ ꝓnuntiabãt. Sinistrę serranę acuminis leuitate iocũ ostẽdebãt. Ergo ubi mixtꝰ cũ grauitate iocꝰ eẽt dextrę sinistręq; ad hibebãtur. Comediç statoriç dicebãtur:q̃ qetiores cẽnt Motoriç:q̃ turbulẽtę Mixtę uero ex utraq; cõstãt. Comediã cicero ait cẽ imitationẽ uitę:& spectaculis cõsuetudinis & ueritatis. Quis primus i gręciã iuenerit iccrtũ é. Hęc ego ꝓpsi ꝓsecutꝰ sũ:ut & hũc locũ:& plures q sequntur facile itelligãtur. Telephus fi. herculis ex auge aqua i silua expositꝰ é:& a cerua nutritꝰ diu,regno caruit. Ampullas. Verba grandiloqua & turgida ab ampullis,illę.n.sût iflatiões i qua. Sed & uitreas ampulas dicimꝰ:qa artificis iflatiõe fiût. Ergo tumẽtia uerba ampullas dixit. Sexq pedalia magna:& q̃ pedẽ itegrũ & dimidiũ alterꝰ iuersu facere possint. Est.n. sexqaltera i musica. Tetigisse cõmouisse. Cor animũ spectatoris. Nõ satis. Nõ satis est habere ornatũ oratiõis nisi pathetica sit oratio:atq; huiuscemodi:ut auditores i quencũq; affectũ mouere possit. Vt uidẽtibꝰ Animi nostri sua natura ad oẽm affectũ ꝓclines sût. Sed maxie mouenẽ:cũ uiderint imagines suas i aliis. Nã flentẽ uidẽtes ad flctũ:ridẽte ad risũ mouemur. Ergo optime. Cicero ardeat orator si uult iudicẽ icẽdere. Aut Dormitabo aut ridebo aut i tediũ cadã: si uerba ñ accomodãtur affectibꝰ:aut ipsũ poctã ridebo. Tristitia nã uerba tristia moestũ decẽt auditorẽ:& minacia iratũ. Sic ludẽ s lasciuis:seuerꝰ seriis utaf. Format.n. Natura.n. ita istituimur:ut talẽ i nobis affectũ excitẽus qualis futura ẽ orõ. Nã aut lętitia nos afficit:aut ira:aut moerore deprimit. Deinde quales itus sût aiorû motꝰ tales foras efferûtur lingua iterprete. Nã iccirco cõcessa est homini oratio:ut animi sensa iterpretaf:& ꝓmat. Qnapp magno odio digni sût ii qui naturę beneficio abutẽtes aliud sentiût:aliud locûtur. Cõcludit igitur egregie q cũ poetica natură immitari debeat: natura aût uelit orationẽ correspõdere affectibꝰ irridebunt auditores cos poetas qui uerba absona & minime cõuenientia affectibus formãt. Absona ergo fortunis.i.nõ correspondentia fortũe. Alia igitur uerba accomodat, Terẽtius Desperanti cõcupitas nuptias Pãmphilo alia in sũma spe cõstituto. Cachinnũ. Nimiũ & dissolutũ risũ Nam grẽce cachinari est. Intererit multũ. Est in genere hũanoꝝ q̃dã ꝓprietas sexus ętatũ:fortunę: artificii & locorũ:ut aliud ingeniũ sit i uiro:q̃ i fœmina:i puero:q̃ i uiro:i ingenuo:q̃ in seruo:i principe:q̃ in priuato:i meritrice:q̃ i pudica:in milite q̃ i philosopho:i italo q̃ in gallo. Quidã rursus natura humãiores sût quidã magis elati. Alii çqua bilitatẽ patiûtur:alii supare uolunt. Quamobrẽ uniuscuiusq; igenio cõdecentẽ orationẽ dabit optimus pocta. Dauus qui seruus seruiliter loquitur. Herus dominus. Maturus qui nihil temere faciat. Foecũdus iuuenta. Plenꝰ cupiditatibus: & qui illis potius quam rationę ducitur. Matrona quę fortuna elata sit & sexu. Sedula. quę sine do

Telephus & peleus cum pauper & exul uterque
Proiicit ampullas & sexquipedalia nerba:
Si curat cor spectantis tetigisse querela:
Non satis est pulchra esse pœmata:dulcia sũto:
Et quocunque uolent animũ auditoris agũto
Te ridentibus arridentibus adsunt
Humani uultus:si uis me flore dolendum est
Primum ipse tibi tunc tua me infortunia lædent
Telephe uel peleu male si mandata loqueris
Aut dormitabo.aut ridebo tristia mœstum
Vultum uerba.decent iratum plena minarum
Ludentem lasciua:seuerum seria dictu.
Format.n.natura prius nos intus ad omnem
Fortunarum habitum iunat.aut inpellit ad iram
Aut ad humum mœrote graui deducit: & angit.
Post affert animi motus interprete lingua.
Si dicentis erunt fortunis absona dicta:
Romani tollent equites peditesque cachinnum.

lo.ideſt diligenter & fideliter cũcta agit. Vagu tquia uarias regiones queſtus cauſa adit. Colchus qui natura ſu uꝰ é Thebiſ nõ eſt doctꝰt Argis q magnanimus é. Famã hiſtoriã uel fabulã: Snia é quépiã expriſcis hõibꝰ dſcri bas aut ea de illo narrab:q̃ ſcripta adiueneris:uel ſi a te fingas figito ea q̃ illis q̃drẽt. Repões.i.iã ab aliis poetis poſitũ .i ſcriptũ itcrũ pones.i.ſcribes. Achillẽ exépo demõſtrat qđ prẽcepit.Nã cũ uelox heros iſte deſcribat ab homero:un eſt:τὸ λαῖον ὦκὺν ἄ ἄλλ ἄσ cũ incõtẽtione cũ agamenone inexorabilis cũ acer.i.uehemẽs, tũ oia armis arro gent:& nihil iuri cõcedat talẽ & ipſe iduces aut ſi nouũ qcq̃ in eo finges:id fingito: q̃ iis q̃ dcã ſũt de eo q̃drẽt. Medea ferox.Nã ſic cõtra iaſonẽ:cũ đſerta ſe ſẽſit đſcribiẽ

Interĕrit multum:dauus ne loquatur:an heros
Maturus ue ſenex an adhuc florere iuuenta
Feruidus an matrona potens an ſedula nutrix
Mercator ne uagus cultor ne uirentis agelli
Colchus an aſyrius thebis nutritus an argis
Aut famã ſeq̃re:aut ſibi conuenientia finge
Scriptor;honoratum ſi forte reponis achillem:
Impiger iracundus ;inexorabilis acer
Iura neget ſibi nata:nihil non arrogat armis
Si medea ferox inuictaq; flebili ino
Perfidus ixion:io uaga triſtis oreſtes;
Si quid inexpertum ſcænæ comittis:& audes
Perſonã formare nouã; ſeruetur ad imum
Qualis ab incœpto proceſſerit & ſibi conſtet
Difficile eſt ꝓprie communia dicere;tuque
Rectius iliacum carmen deducis inactus
Quã ſi proferres ignota indictaq; primus
Publica materies priuati iuris erit;ſi
Non circa uilem patulumq; moraberis orbem
Nec uerbo uerbum curabis reddere fidus
Interpres:nec deſilies imitator inarctum
Vnde pedem proferre pudor uetet;aut operis lex;
Nec ſic incipies,ut ſcriptor cyclicus olim.
Fortunam priami cantabo & nobile bellum;
Quid dignum tanto feret hic promiſſor hiatu
Parturient montes naſcetur ridiculus mus;

Et iuicta q̃ſi iplacabiliſ. Flebilis ꝓp ãiſſionẽ filiorũ Ixiõ hic ex Antiõe piphãt filio natꝰ diã. Eſiõci flii uxorẽ duxit:cui multa cõtra doté filię ſe daturũ pol licitꝰ é:ac cũ pacta nõ ſeruaret. Eſioneus illi ęquos abſtulit,acerſiuit illũ Ixion tã q̃ oia ſolutur⁹: ſ; peꝰ foſſã ingẽtẽ fecit: igneq; repleuit: ac deſup cinere extincto texit:deide ſocerũ ueniẽtẽ in eã merſit. Verũ cũ tã iniqua ęde nemo illũ luſtrare uellet tã dẽ a ioue luſtratꝰ é:quo tpe iunonẽ de ſtupro inter pellauit:nec dubitauit cũ nebula quã iuppiter i for mã iunonis finxerat cõcubere:unde centauri orti. Qnapropter apud inferos a rota cui alligatꝰ é cir cunuoluitur. Ergo cũ in ſocerũ:tum in ioué pfidus fuiſſet: pfidus ſemp deſcribẽ. Vaga quia i naccaꝫ uerſa & oeſtro pcita diu euagata é. Triſtis pp cę dẽ patris:pp poenitentiã matricidii:pp furiaſ a qui bus agitabat. Siqd cũ i fabulis hoies a priſcis poe tis deſcriptos pones:eadẽ illis tribues q̃ priſci tribu erunt. Si antẽ quépiã nouũ neq; ab alio deſcriptuꝫ pones:qđ illi ingeniũ:quos ue mores a pricipio tri bueris:eoſdẽ p uniuerſũ opus tribues:ut cõſtet ſibi .i.ne a ſua natura diſcedere uideat. Difficile é. Cõ munia appellat:quę a nemine adhuc dicta ſunt:ne quoq; a quoq̃ occupata:ut agri nõdũ occupati cões dicunt. Ergo cõis oibus erat achilles & ulyxes: cuꝫ nõdũ eos quiſq̃ deſcripſiſſet. Deſcripſit homerꝰ:er go cõia proprie dixit. Deinde cũ poetę latini eade ſcriberẽt:nõ iã cõia ſ; que ꝓpria homeri eſſent. de ſcribebant. Nũc uero poeta affirmat difficilius eſſe qđ homerꝰ fecit facere:q̃ illũ imitari deducendo in actũ.i.in tuã fabulam iliacũ carmẽ.i. materiã belli troiani. Quã ſi tu primus ꝓferes ignota .i. nõ an tea poſita ab alio ſcriptore. Publica materies. Snia é ꝙ ea q̃ ab aliis quoq; ſcripta ſũt erũt priuati iuris i.efficiẽtuꝫ:ſi nõ inſiſtis i trita aliorũ curſu.i.ñ uſitato genere iuentionis & diſpoſitionis & elocutionis uteris. Patu lum omnibus manifeſtũ quaſi uulgatem:& quem oés preſtare poſſant. Vilem.quia nimis uſitatũ:nec uerbum. Nã aliud eſt interpretari grẽcum poema:aliud eſt imitari. Ergo non eris interpres: ſed imitator quoq; non omnia aſſumes ab eo quem imitaris.nam quidam loci dilucide expreſſi ſunt grẽce:qui latine nõ poſſent,ergo ne deducas te in eas an guſtias.unde progredi ad ulteriora nõ poſſis:niſi impudẽter & contra legem facias. Nec ſic incipies. Non decet taꝫ turgens principiũ dare:ut in reliqs illud exẽquere nequeas. Ciclocus poetę nomen: Aliq de antimacho intelligi uo luunt:& ciclo cũ dici qui in eodẽ uerſetur circuitu neq; quicquã uarietate ſciat. Alii cidicos uocant poetas:qui ciſcudo urbes recitãt. Fortunã priami cantabo & nobile bellũ. Non ſimpliciter uituperat carmẽ ſublime:ſed que ſequẽtia a pri cipio ipſo degenerant. Quid.d. Qui principiũ ſublime facit:deinde conſequẽtia multo inferiora ſimilis é: illi qui cuꝫ uehemẽter hiet:gracilẽ tamẽ é deinde uocem emittat. Magis ergo decorũ fuit:ut tenuẽ uocẽ emiſſurus:tenue hiaret. Parturient. Ex apologo ęſopi é. Quãto rectius.nã ut ſapien principiũ nõ mediocre exhibuit:ſed tamẽ tale cui reliqua reſponderẽt. Nõ fumũ ex fulgore,nã qui ſublime incipit:ac deinde humiliter proſequitur profert ex ſplendore fumuꝫ At homerus ita incipit:ut aſcendat potius q̃ deſcẽdat:& ex fumo dat fulgorẽ. Antiphatẽ. Lamii filiũ dicit: qui formi as cõdidit:q ex leſtrigõibꝰ populis fuit. Hi ãt hũana carne ueſcebãt. Nec reditũ diõedes. ab iteritu meleagri ut facitan timachus:q cũ ſcribat reditũ diõedis a troiã.excidio q ꝓp ifamiã ęgiales uxoriſ q̃ hortatu naupli Paḷãedis patris cũ cyl labare ſiclenei filio cõcubnerat patriã uitaſſꝫ:in apuliã uẽit:& i radicibꝰ gargãi mõtis ſypõtũ ſiue arpos cõdidt. Huiuſ

cemodi reditū alti⁹ q̄ sat ẽ repete⁹ initiū sumit ab iteritu meleagri patrui sui: q cū auūculos iteremiſſet: frater torē sibi fatalē igni iposuit: & sic perit meleager. Fuit ât diomedes filio⁹. Tydi: & ille frater meleagri. Nec gēino ab ouo bellū troianū icipit: nā q̄is bellū troianū gestū fuerit pp raptū helenę: nō tn sumit initiū ab ouis: q̄ lęda ex ioue in cignū uerso pepit. Ex qb⁹ nati pollux: helena castor & clyteneſtra. Semp ad euētū: Ita aperte principia dicit: ut ex iis facile antecedentia cognoſcātur: & adducit auditore suū tanq̄ ad nota. Nā iliada icipit a principio chryſę sacerdotis & odyſ scā a cōcilio deorum. Sic Vir. errores eneę a. vii. anno & a. tempeſtate i mari ſiculo a iunone excitata. Veris falſa

Nā hoc poetę ẽ. Remiſcet p cōmiſcet. ut iter uersus. Primo ne mediū. Nā & ſi uera nōnulla de ęnea narret Maro. De dido uero oia ficta: tn ita cūcta contexit: ut primis ſequntia cōueniāt: neq; ex figmēto orit aliqua diſcrepātia. Tu qd ego q̄ſi oēs docti. Et po. i. oēs idocti. Nā doctus idoctusq; hoc deſiderat: ut ita educātur pſonę: ut uniuſcuiusq; ętatis rō habeat. Et ſuo ordine deſcribit puerilē: iuuenilē: uirile & ſenilē. Certo nō uaccillāti: ſed firmo. Temere nulla habita rōne: Tādem. Ex affectu adoleſcētis dictū lōgū tpūs uidet illud in quo ſub pedagogo degit. Equ⁹ ad equitādū. Cani. ad uen dū. Gramine cāpi. In quo uaris ludis & certa minib⁹ ſe exerceat. Cęre⁹ flecti. Facilis ut cęra. Flecti Nā qui uitia ſectat: aula recta dīlectit. Tard⁹ p uiſor nā i il o ſenſ⁹ prualet: rō ſuccūbit. Experientia q̄ uitę magiſtra ẽ oio abeſt. Prodig⁹ aeris. Nā illo ē plęt uoluptates: q̄ i adoleſcēte uehemētiſſimę ſūt: unde ira cupidus. Sublimis elat⁹: glorioſ⁹. Pernix: uelox alibi per ſeuerās relinq̄re amata. i. cōcupita. Nā tot⁹ ex ſenſibus pēdes ſūma lcuitate laborat & ipſę corporeę uoluptates breui ſatietatē afferūt: Atq; teſte Platōe nihil poſt ſe niſi poenitētiā relinquūt. Cōuers⁹. In cōtrariis mutatis. Virilis: nā iā cedit rōni apperit⁹: & p uoluptate utilia & honorifica q̄rit. Ergo anbitiōi & opib⁹ ſeruit & lcuitatē iuuenilē excludit. Multa ſene. Inſenec ex defectu ai creſcit auaritia. Quod lōga oratiōe Cicero in catōe maiori pſequit. Hęc ad q̄redū ipellit qđ nō ſit ſine labore. Deinde adſeruandū in mario cū icōmodo geniū fraudat. Gelide: deficiēte. n. ſāguine & eius calore creſcit timor: & qa i eo uiget atrabilis tard⁹ e i rebus agēdis & iers. Multa ferūt. Nā ad uirile uſq; ętatē multa diuerſis etatib⁹ p ueniūt cōmoda: q̄ ſenio minūtur. Ergo illa de hoie ſcribem⁹: q̄ ſūt adiuncta cuo. i. ętati ſuę. Aut agit res Ita ſe habent fabulę: ſiue cōędia ſit: ſiue tragoedia aut q̄dā i cōſpectu populi agātur. Vt cū Phedria apud ſeruū de thaide cōqueritᵉ: cōſiliumq; captat: q̄dā narrāt tanq̄ itus geſta pri⁹ ſit: ut cherea amicum quomō re amata poti⁹ sit edocet. Multa aūt magis mouēt: q̄ ſpectātur: q̄ q̄ audiūtur: & magis delectāt: tn ptinet ad pſiliū ſcriptoris: ut q̄ aut crudelia nimis: aut nimis turpia ſūt e cōſpectu populi amoueat. Fideli. Nā iis q̄ uidem⁹ nō decipimur. Poſſum⁹ aūt decipi in iis q̄ audim⁹ & acerbiora nobis accidūt q̄ uidem⁹. Ipſe ſibi. Nā uiſa p nos accipim⁹: audita p alios. Geri it⁹ñ q̄ gerāt nihil. n. agit hiſtrio: niſi preſente populo S; cū narret geſta fuiſſe uidēt itus geri Pueros. Filios quos irata pp nouas nuptias iaſō: epulādos poſuit. Atre⁹ q & ipſe hyeſti fratri poſuit filios epulādos. In auē pg. q̄ ē i hyrūdinē uerſa. Spe. reponi. i. cū ſemel ſpectāda populo data ſit: adeo placet: ut reponat. i. iterū ſpectāda ponat. Nec deus. Nūq̄ fingem⁹ aliū a deo p ueniręq; miſitāta res ſit: ut ſine deo ab hoie prēſtari nō poſſit. Recte ergo. Vir. q̄do turn⁹ caſtra i greſſ⁹ ẽ ait. Huic iūo ui res animūq; miniſtrat. Alii dicūt q cē adhibēdā iuocationē a poeta. niſi nodus ideſt difficultas incidit: quam per ſe ſoluere poeta neſciat

Quanto rectius hic qui nil molitur inepte
Dic mihi muſa uirū captæ poſt tpa troiæ
Qui mores hominū multorū uidit & urbes
Non fumum exſulgore ſq̄ exſumo dare lucem
Cogitat ut ſpetiosa dehīc miracula promat
Antyphatē ſcyllāque & cū cyclope caribdin
Nec reditum diomedis ab interitu meleagri
Nec gemino bellum troianū orditur ab ouo.
Semper ad euentū feſtinat & i medias res
Non ſecus ac notas auditorem rapit. & quæ
Deſpera tractata nitescere poſſe relinquit
Atque ita metitur. ſic ueris falſa remiſcet:
Primo ne medium medio ne diſcrepet imum
Tu quid ego & populus mecū deſcideret audi
Si plausoris eges aulea manentis: & uſque
Seſſus donec cantor uos plaudite dicat.
Aetatis cuiuſq; notandi ſunt tibi mores:
Nobilibuſq; decor naturis dandus & annis
Rdddere qui uoces iam ſit puer & pede certo
Signat humū geſtit paribus colludere & iram
Colligit & ponit temere & mutatur in horas
Imberbis iuuenis tandem cuſtode remoto
Gaudet equis canibuſq; & aprici graine campi
Cæreus in uitiū flecti monitoribus aſper:
Vtilium tardus proniſor prodigus aeris
Sublimis cupiduſq;: & amata reliquere pernix
Conuerſis ſtudiis ætas animuſque uirilis
Quærit opes & amicitias in ſeruit honori
Commiſiſſe cauet quod mox mutare laboret.
Multa ſenē circunueniunt i cōmoda uel quod:
Quærit & inuentis miſer abſtinet ac tiet uti
Vel quod res oēs timide gelideq; miniſtrat
Dilator ſpe longus iners auiduſq; futuri
Difficilis querulus laudator temporis acti
Se puero caſtigator cenſorque minorum
Multa ferunt anni uenientes cōmoda ſecum

Nec quarta loqui. In ſcua duę plerumque perſonę loquentes inducuntur. Quandoque tamen tres. Rariſſimo autem quarta perſona inducit. Si tamen inducatur adeo raro loquit ut apud grecos ὑπωφόνωρόσ ὠφόσ ὠύῆν. i

mutã psonã appellét. Martialis ridicule hoc exprimit comœdi tres sũt: sz amat tua paula lupercos. Quatuor & cophon paula ꝓsopó amat. Mẽbra comoediarũ tria ponebãt grœci. Diuerbia cãticũ chor⁹. Diuerbia sũt ptes comoediarũ i qbus diuersorũ psonæ uersant. Personæ ãt diuerbiorũ aut duę sũt ant tres raro quattuor: plures adhibere ñ lz: In cãticis una dũtaxat poni dz. Aut siduę fuerit: ita ponũt: ut ex oculto yna audiat: nec loqt: sz secũ si op⁹ fuerit uerba faciat. In chor⁹ numerus psonarũ diffinit⁹ nó ẽ: qa oẽs cõiũcti canẽtes cõcẽt ũq; facientes ꝓ una uoce hñt. Comoedia tũ uet⁹ chor⁹ fuit S; paulati ex numero psonarũ anctai qnq; act⁹ ꝓcessit. S; paulati attenuato choro ita ad nouã puẽit: ut ũ mõ ñ sit chor⁹: sz nec loc⁹ qdẽ illi relict. Quapp qnq; act⁹ qi comoedia sũt difficile ẽ nosse i latis scolato ahoro: q se itponẽ act⁹ distinguebat. Erat ãt chor⁹ ex pluribꝰ ad tibiã cõcinẽtibꝰ cõpositꝰ ñ actor alicui⁹ ptis i fabula: S; ucluti iudex cẽsorq;: q ut recte facta ꝓbabat: ita cõtra q̃ uitiosa scelestaq; esset: dãnaret: ita tũ ut act⁹ nõ iterũpet: sz p iteruallа finitorũ actuũ suũ cãtũ iterponeret. Vñ recte pocta dicit neu qd m. int. ac. i. ne canat aliqd iter medios act⁹. Ergo cũ cẽsoris munere fũgat chor⁹ defẽdit ptes uiriles. i. uirtutes. Fauet bonis: dat cõsiliũ fidele conat iratos regere: ne prœcidites irruãt. Laudz q pec care timẽt & reliq̃ q̃ a poeta ponũt. Cauẽdũ ãt maxie ẽ: ne fabula plures pauciores ue q̃ qnq; act⁹ cõtineat. Est. n. ita res qnq; ptita: ut ps prima argumẽtũ explicet Secũda agi iã coepta: ad finẽ deducere cupit Tertia perturbationẽ affert & impedimẽta & dspationẽ rei cõcipitę. Quarta rẽ ediũ iteruentiõi malo affert. Quita ad optatũ exitũ cũcta pducit. Tibia ñ: ut nũc. Plura de tibiis paulo supra dicta: sũt ad hũc locũ reuoca. Sz nũc oñdit additã illis luxuriẽ: cũ antiqores scuctiores fuerint. Varro. n. ait quattuor solũ foraminũ tibias apãd priscos fuisse: talesq; se i tẽplo marsyę uidisse. Alii dicũt nõ ampli⁹ tria habuisse. Seq̃ntia deinde: tpa craffiores habuerũt. & ex orichalco cõpactas. & plẽioris soni: ut tubę emularent. Aspirare. Cõcinere: nã hũano spũ sonũ cõcipiũt. Nõdũ spissa. Poterat. n. ẽt tenuis sonit⁹ totũ spectaculũ iplere: cũ nõdũ esset spissa. i. dẽsa sedilia. i. ñ esset i pauco numero ciuiũ magna auditorũ freq̃ntia. Flatu sonitu. Numerabilis. Qui facile numerari posset: qa pu⁹ cẽt. Prœteria cũ frugi. i. tẽpatus cẽt & cast⁹. i. nõ cupid⁹ luxurię. i. supfluitatis i reb⁹: uel cast⁹. i. religiosus & pi⁹ erga deos. Vẽiebat. n. ad ludos alicui deo sacros religiõis poti⁹: q̃ uoluptatis cã. Nã & Vir. ꝓ religioso posuit. Hac maneãt casti sub religiõe nepotes. Postq̃ cę. a. Postq̃ ex ꝓpagatiõe ipii opulentior ẽ fcũs popul⁹. Vrbes. Oñdit ex hoc iocmẽtũ populi. Vinoq; diurno. icõtinẽtiã uict⁹ significat: naz prisca sobrietas nõ nisi semel in die cibũ capiebat: idq; aduẽtãte nocte. Quapp uespna a uespa prima noctis pte cõuiuiũ dicebat. Hoc & Vir. in Didone oñdẽs ait atq; eadẽ labẽte die cõuiuia querit. Ergo diurno uino. i. cõuiuio interdiu & nõ noctu celebrato. Geni⁹. Vi tuerauit intempestum cõuiuium nunc a luxu carpit Nã genus de quo in superioribꝰ dictũ est: splendidioribꝰ epulis placebat. Ergo & plus q̃ semel i die & lautioribꝰ epulis illos uesci dolz. Impũe nulla pœna a cẽsoribꝰ adhibita. Nũerisq; modis. Rithmis & modulationibus nã & tibia plura hũit foromina. Indoctus. Nã cũ indocti & rustici urbanis admisti preter religionẽ nihil sapẽrẽt uoluptatẽ q̃rebant. Turpis hõesto. Ignobilis nobili uel uitioꝰ ꝓbo. Traxit uestẽ pp σῦρμάτ dixit. hec uestis est ὠὸ ἀπὸ τοῦ σύρειν. i. traho quoniã lõgitudine sua trahantur p terrã. Crcuere. Cithara primo monochordos. i. uni⁹ chordę fuit Inde dextra leuaq; una addita trichorda fuit. Postea septẽ chordę addite: Vñ illud septẽ discrimia u-

cū:hoc aūt inuentū Terpandri cē uolūt: Simōides deinde octauā addidit Nonā. Timotheus iuenit. Thamiris primꝰ
cithara ſine uoce cecinit. Cū cātu uero amphyon uel Linius: Et tulit eloquiū. Snia é(ni fallor)q ad ſeueritatē chor
darū acceſſit grauitas ſniarū cū ſūma eloq̄ntia. ſ.ut tales ꝓferrētur ſnię circa uitā & mores ad futurorū ꝓuiſionē ut
nō diſcreparēt ab appollinis oraculis. Facūdia. Eſt iocūda eloq̄ntia quaſi fatu iocūda. Prꝛceps. uelox. Inſolitū hacte
nuꝰ nō adhibitū ornatū orationis. Sagax. in ueſtigatrix rerū utiliū. Et diuina futuri. i. q̄ ſua prudētia futura ꝓuide
ret. Et ppea nō diſcrepauit a delphis ſortilegis. i. ab apollinis oraculis: q̄ delphis accipiūtur. Poſuit aūt ſortes ꝓ oracu
lis. Sic Vir. Nūc lycię ſortes. Carmine q tragico. Multa de comoedia dixerat. Nūc adhibēt tragediā de qua & de hirco illius prēmio dictū é. Agreſtes ſatyros: Et de iis dictū. Poncb t igiē tragoediis ſatyrica dramata: In qbus ſalua maieſtate dignitatis tragicę iocos exercębāt ſecūdū Cratini inſtitutionē. Is. n. ut ait Acron: primꝰ Athenis dionyſia dū cēnt ſatyricā fabulā iduxit. Alia aūt ſatyra eſt illa mordax: cuius auctor extitit Lucilius. Illacebit. blādis uerbis. Nouitate qa nup iuuēta erat. Grata pp iocos. Exlex quaſi nimia licētia ſolutus. Snia eſt q a priſcis ludi nō uoluptatis cā repti ſūt: ſed religionis. Sed poſtq̄ ſpectator coepit uenire potꝰ & liber & ut uoluptatē tātū capet adhibita eſt ſatyra

Verū ita riſores. Aiaduertēdū ē: ne pſonę maiorū: ut ſūt deorū & heroū: qbus auctoritas inē ex auro & purpura ornatis ridiculi cā paulo poſt ita tractēt: ut ſi ēnt uiles pſonę: & ſermo iis atribuat q é tabernas. i. paruas caſas habitātiū. Aut rurſus ne dū in ſublimi gradu cōtinere uolumꝰ: nimis extollamꝰ. Effutire: ſic dignitate & pēſo emittere: Snia é cū tragedia ſit indigna effutiri leues uerſus pp ſuā grauitatē: & tū ſit aſpgenda ioco: ut ociōſos delectet imitabiē pudicā matronā: cui cū ſaltare neceſſe in diebus feſtis ſit: ſaltat illa qdē: ſed ſeruato pudore: ſic tragoedia admittet ꝓteruitatē. i. laſciuiā: ſꝫ ſeruato pudore. Nō ego oſtēdit q ſi ſcriptor erit ſatyrarū: nō amabit uerba iornata & dominātia. i. habētia ꝓpriā ſignificationē: ſed iornata ut peſtilitatē. Sed uolā ad ꝓprietatē accedercę etiā ornatū. Nec Sic enitar. Sūt adhibēdi ſatyri: quorū oratio ioco ſa ſit: & multū remittat de ſeueritate tragica. Sed tū cū aut ſylenū hacchi alūnū: aut aliū agreſtē dū loq̄ntē: iducat: nolo: ut ita a tragica grauitate diſcedat: ut ad comicā uſq; humilitatē deſcēdat: ut aut dauus ſeruꝰ aut pihias meretrix q̄ decepto ſimone talētū lucrata é loq uideat. Pithias apud Luciliū é.

Emūcto. Trāſlatio a quadrope: cui lac ſubtractū ſit. Nā ſic illa pecuniā ſubtraxerat. Ex noto fictū ſequar. De comedia dicit: i qua argumētū ex rebus notiſſimis é. Oibꝰ. n. noti ſūt amores iuuenū. Auaritia meretricū: & huiuſcemodi. Sed tū cū illa ea ſtilo contexā: ut oībus facile imitabilis uideat: tū erit difficile ipſū imitari. In quo loco ſignificat ſtilum actī: cui huiuſcemodi laudē tribuit. Cicero: ut cū a familiari ſermōe nihil differre uideat: difficilimꝰ tū imitatu ſit. Ergo ea ſerie. i. cōtinuato ordine & ea iūctura. i. cōſtrutiōe uerborū ualebit oratio: ut aliꝰ q̄is idē tētet: audeat: cū multū ſuaderit fruſtra laboret. De medio ſūptis. i. de rebꝰ cōibus unde comoedia ſumit. Eſt aūt ſimile illi uirgiliano. In tenui labor é. attenꝰ nō gloria ſiquē. Numina leua ſinūt audintq̄ uocatꝰ apollo. Siluis. Cū ſatyra ſcribit: adhibeat quidē iocꝰ, ſed ſi me iudice adhibere uoluerit poeta non inducat faunos: ideſt ſatyros: qui ruſticani ſunt: neque aſtutiam urbanam hēnt ita loquentes: ut loquē urbani hoies: qui in triuiis & in foro uerſati multa aſtutia callēt. Ac rurſus nō nimis iuuenē. i. laſciuiāt iuuenū more

Acceſſit numeriſq; modiſq̄ licentia maior:
Indoctus: quid enim ſaperet: liberque laborum
Ruſticus urbano confuſus: turpis honeſto?
Sic priſcæ motumq; & luxuriam addidit arti
Tibicen: traxitque uagus per pulpitas ueſtem
Sic etiam fidibus uoces creuere ſeueris:
Et tulit eloquium inſolitum facundia præceps
Vtiliumq; ſagax rerum: & diuina futuri
Sortilegis non diſcrepuit ſententia delphis:
Carmine qui tragico uilem cētauit ob hircum:
Mox etiam agreſtes ſatyros nudauit: & aſper
Incolumi grauitate iocum temptauit: eo quod
Illecebris erat & grata nouitat e morandus
Spectator: functuſque ſacris: & potus & exlex
Vetum ita riſores ita cōmendare dicaces
Conueniet ſatyros ita ueſtere ſeria ludo
Ne quicunq; deus qurcunque adhibebitur heros
Regali conſpectus in auro nuper & oſtro
Migret in obſcuras humili ſermone tabernas
Aut dūm uitat humum: nubes & inania capte
Effutire leues indigna tragœdia nerſus
Vt feſtis matrona moueri iuſſa diebus
Interērit ſatyris paulum pudidunda proteruis
Non ego inornata & dominantia nomina ſolum
Verbaque piſones ſatyrorum ſcriptor amabo:
Nec ſic enitar tragito differre collori
Vt nihil interſit: dauus ne loquatur an audax
Pithias emuncto lucrata ſimone talentum:
An cuſtos famuluſque dei ſilenus alumni:
Ex non fictum carmen ſequar: ut ſibi quiuis
Speret idem ſudet multum: fruſtraque laboret
Auſus idem tantum ſeries iuncturaque pollet
Tantūm de medio ſumptis accedit honoris:
Siluis deducti iaueant me iudice fauni:
Ne uelut innati triuiis ac pene forenſes

& hoc urbanum é potius q̃ rusticũ. Immũda ut Acron ait ipropria: uel fortasse obscena. Et ignominiosa, i. infamiã afferẽtia. Nã rusticani nõ ualẽt illa acrimonia i obiurgãdo carpẽdo ue qua ualẽt urbani. Crepẽt. i. crepitu & sonitu uerborũ efferãt. Offendunt. n. Affert rationẽ quare rusticanis psonis nõ sit attribuendũ qđ é urbanarũ: qa illi quibus é equus, i. q sũt de ordine equestri. Et pater, i. sũt de ordine patritio & senatorio. Res. i. diuitiæ: uel res. i impiũ idest q regunt magistratus. nõ equo aĩo hoc idecorũ ferunt. Nec putant corona dignũ hũc poetã: quãuis plebi & paupers ut sũt emptores ciceris & nucis, i. rerũ uilissimarũ ꝓbent.

Aũt nimium teneris inuenentur uersib⁹ unquã
Aut in munda crepent ignominiosaq; uerba.
Offenduntur. n. quibus ẽ equus & pater & res
Nec siquid fracti ciceris probat & nucis emptor
Aequis accipiunt animis: donant ue coronam:
Syllaba lõga breui subiecta uocatur iambus
Pes citus: unde etiã trimetris accersere iussit
Nomen iambeis: cum senos redderet ictus
Primus adextremum similis sibi: non ita pridem
Tardior ut paulo grauiorq; ueniret ad aures
Spondeos stabiles in iura paterna recepit
Commodus & patiens non ut de sede secunda
Crederet aut quarta socialiter hic & in acci
Nobilibus trimetris apparet rarus & enni
Inscænam missos magno cum pondere uersus
Aut opere sceleris nimium curaque carentis
Aut ignoratæ premit artis crimine turpi:
Non quis uidet immodulata poemata iudex
Et data romanis uenia est indigna poetis
Iccirco ne uager: scribamq; licenter. an omnis
Visuro peccata putem mea tutus & intra
Spem ueniæ cautus: uitaui denique culpam:
Non laudem merui. uos exemplaria græca
Nocturna uersate manu. uersate diurna:
At uestri proaui plautinos & numeros &
Laudauere sales. nimium patienter utrunque:
Ne dicam stulte: mirati si modo ego & uos
Scimus in urbanum lepido seponere dicto:
Legitimumq; sonum digitis callemus & aure
Ignotum tragicæ genus inuentisse camoenæ

Syllaba. l. Oñdit senarios iambos in uno uersu dici trimetrũ & non exametrũ. Nã ita uelociter currit iãbus: ut paulo supra demõstratũ é: ut duo ꝓ uno cõputẽt. Erant igit sex iãbi i uno uersu: Deide: ut crescerct tardiorq; esset additiõe tẽporũ ꝓ iãbo trium tẽporũ pes posit⁹ é spõde⁹ quattuor tẽporũ: ut ꝓmiscue aut iãbus aut spõde⁹ esset. Ergo iste pes cit⁹ iãbicus recepit in iura paterna. q. d. i suũ hereditariũ ius: & qđ sibi ꝓpriũ erat. Spõdeos stabiles. i. tardiores: qa utrãq; syllabã lõgã hãt. Est autẽ ordo. Pes citus & uelox Cõmodi⁹ & patiẽs. q. d. iccirco patiẽs admittere spõdeũ: qa cõmodiorẽ faceret uersũ recipit stabiles spõdeos in iura paterna: Vnde. i. & pp hoc iussit acrescere nomẽ iãbeis: qa nõ trimetri. i. ternarii ampli⁹: sẽ senarj apellati sũt: ut ueniret paulo tardior & grauior ad aures pp anmix tos spõdeos. Sed pridẽ nõ ita erat. s. tardior: qa ipse iãbus similis sibi reddebat senos ict⁹. Prim⁹ ad extremũ. i. similis a principio usq; ad finẽ nullo iterposito spõdeo. Nõ ut de. Recedit qdẽ socialiter spondeum sẽ i cẽteris sedib⁹ excepta secũda & quarta: i quibus sẽp iãbus ponit: Sẽ hoc a iuniorib⁹ reprum é. Nam apud enniũ & actiũ raro appet spondeus. Apparet apnd iuniores. In Scẽna. m. Reprehẽdit poetas q cũ uersus cũ magno pondere. i. cũ põpa soni miserint: reliq̃ q̃ ad arte ptinẽt: negligunt. Cõpone sic primit. i. accusat doctus uir uersus missos cuj magno pondere i scẽnã turpi crimine ope. i. laboris & exercitatiõis nimiũ celeris & carẽtis cura. i. diligẽtia. aut ẽt accusat crimĩe artis ignoratę. Vt sit sẽsia bonus iudex nõ decipit sonoritate uersus: sẽ uidet cũ poeta aut nimiũ ꝓperãter scripsit & sine diligẽtia: aut artis ignarus fuit. Nõ quis. Ergo cũ nõ ois aĩaduertat poemata imodulata. i. nõ recte compõsita factũ é ut idigne & iiuste data sit uenia romanis poetis: q̃ nõ data é grecis: apud quos acriora ex doctrina iudicia sunt. Nõ tantum propter hoc uagabor ego inquit horatius: idest sine propõsito ab artificioso fine errabo: & assumam nimiam mihi licentiam in scribendo. Sẽ ita scribam: ut putem omnes quicquid peccauero animaduersuros. Et tutus. quia non adhibo periculum. Et cautus: nã cauebo ne peccem. Intra spem ueniç. Ille dicitur intra spem ueniç. qui non procedit usque ad id: ut proponat sibi spẽ ueniç. Ergo cautus poeta ita scribi: ut nõ speret datũ iri sibi ueniã: si peccauerit. Vitaui. q. d. ẽt cũ uchemẽter laborauero ita ut scribã cũcta ex arte: ꝓpter eaq; uitauerint errata: nõ tñ id mihi a natura cõcessũ é: ut si bon⁹ poeta: ut tacite moneat artẽ solũ in eo ualere nec peccs. Naturã autẽ esse eã quę prędara illa poetarũ ornamẽta: afferat. Sẽ ad eã excitãdã auxiliũ sũmũ afferre: si poetas grẽcos q optimi sũt imitemur: Verũ cũ imitatio sit q̃ diligẽti rõne ipellimur: ut aliquorũ cõsimiles i dicẽdo cẽ ualeam⁹ mõct: ut diu noctuq; i mãib⁹ nostris sit grẽcorũ poemata: q̃ optia nob exẽplaria ẽ possit. At no. p. Si qs putet satis cẽ hẽre exẽplaria latiorũ cũ uiđam⁹ plauti & sales & numeros a maioribus cẽ laudatos infert q nimis patiẽt. q. d. nimis indulgent & nõ seuere laudauere utrunq; : scilicet sales & numeros: & apud illos plus ualuit amicitia uel artis insciti a quam ueritas. Patienter ne dicam stulte. Correptio est. Nam intelligit stultum fuisse iudicium eorum: qui uenia dabant. Si modo ego & uos. quibus est acrius iudicium. Seponere. discernere

Digitis & aure: Quoniam sonus metri pollicis strepitu & aurium perceptio probari solet. Vnde dactili quidam pedes dicti sunt: quoniam plausu digitorum ac pedum sonum metrorum adiuuare solemus. Plaustris. Multi dicunt q̄ tam multa scripsit: ut plaustris esset uehenda: sed potius quia chori plaustris essent collocati quoniā circū pagos cēt uehendi. De thespi dictum est & de fœcibus quibus ungebantur ante reptam personam. Et quē admodū Aeschilus & personę & palle inuentor fuit: & pulpita instituit: nō tamē magna: ut deinde fecerūt Adinuenit grandiloquū stilū & coturnos in tragœdia. Vetus comœdia. In hac fuit nimia licentia: ut nominatim ciues carperent etiā bonos. Nam aristophānes socratem iniuriose uexat. Ergo tanta libertas in licentiā conuersa est: & res utilis a principio cum uitia reprehenderentur in pernitiem cō uersa est cum innocentes quoq; taxarēt comici uerres. Quapropter lata est lex apud grœcos: ut deinceps nemo nominatim quempiam notaret propter eaq; remotus est chorus: & scā noua comœdia quā ad latinos transtulerunt romani poetę & a principio grœca argumenta secuti sunt. Deinde imitationem grœcorū relinquens formarūt latina argumenta. Hinc sunt comœdię prętestatę & togatę: de quibus dcūm est: argumentis latinis celebratę: ut quē admoduz armis: & uirtute idest fortitudine superabantur a latinis grœci: sic eloquentia non uicerent Et profecto cuncta perficissent latini poetę: nisi laborem elimandi eos ostendisset & morari diutius in re pertesum esset. Vos o Pompilius. Nam pisones a Numa pompilio origihem ducebant. Multa dies: sic infra nonum promatur in annū. Multa litura: Nā qđ scriptū est: sępe litura oboletur ut inmutetur. Non castigauit decies perfectum. Vt ostendat etiam cum decies iam perfectum sit egere correptionc. Ad unguem. ad extremam perfectionem. Et est translatio a iunctura lapidū: quę tunc denique probatur: cum unguem intra se non recipit. Causa autem quare non castigent est: quia fidunt ingenio: & id fortunatius putant idest magis ualere credunt quā artem quā iccirco miseram appellat: quia difficultate & labore plenissima est. Excludit sanos. Snia est Democriti: quam plato corroborauit: ut nullus bonus esse possit poeta: qui diuino furore non sit afflatus. Ergo democritus excludit ab helicone: qui mons est musis consecratus idest excludit ab arte poetica poetas sanos: idest qui non sunt diuino furore affecti. Bona: idest magna pars: sic Persius At bona pars procerum tacita lababit acerra. Est autem snia esse qui credant in poetam optimum cuasuros eos qui neglecto omni corporis cultu neque barbā neq; ungues secēt Vitent balnea & omnia celebrata loco: & in solitudine degant. Caput insanabile. Vel ppter ualitudinem: uel propter furorem poeticum. Tribus anticyris. Per hyperbolem idest tanto helleboro quantum tres anticyrię capere possint. Nam i sola anticyra insula helleborum candidum ad purgandum cerebrum citra noxam capiebatur. Dicitur & uerum helleborum. Oh ego leuus. Ostendit ironicam esse orationem: & se futurū fuisse poetā ęgregium: si illorum exemplum esset secutus. sed malla purgare bilem: & ualitudini inseruire: qui non tanti putat fieri potius: ut uelit illa incommoda pati. Vnde sequitur quod sit ad similitudinem cotis: quę cum acie carēs incidere nō possit

Dicitur & palaustris uexisse poemata thespis
Quæ canerent agirentq; peruncti fœcibus ora
Post hunc personæ pallæque repertor honestæ
Aeschylus: & modicis instrauit pulpita tignis
Edocuit magnumq; loqui nitiq; cothurno.
Successit uetus his comœdia non sine multa
Laudet: sed in uitium libertas excidit & uim
Dignam lege regi lex est accepta. chorusque
Turpiter obticuit sublato iure nocendi:
Nil intemptatum nostri liquere poetæ.
Nec minimum meruere decus uestigia græca
Ausi deserere: & celebrare domestica facta.
Vel qui prętextas. uel qui docuere togatas.
Nec uirtute foret clarius ue potentius armis
Quam lingua latium: si non offenderet unum
Quemq; poetarum limæ labor & mora: uos o
Pompilius sanguis carmen reprehendite qđ non
Multa dies & multa litura coercuit: atque
Perfectum decies non castigauit ad unguem
Ingenium misera quia fortunatius arte
Credit & excludit sanos helicone poetas
Democritus: bona pars nō ungues ponere curat
Non barbam: secreta: petit loca. balnea uitat.
Nanciscetur enim pretium nomenq; poetæ
Si tribus anticyris caput insanabile nunquam
Tonsori lycino commiserit: oh ego læuus
Qui purgo bilem sub uerni temporis hora.
Non alius faceret meliora poemata: uerum
Nil tanti est. ergo fungar uice cotis: acutum
Reddere quæ ferrum ualet exors ipsa secandi
Munus & officium nil scribens ipse docebo
Vnde parentur opes: quid alat formetque poetam:
Quid deceat: quid nō quo uirtus: quo ferat error
Scribendi recte sapere est & principium & fons
Rem tibi socraticæ poterunt ostendere chartæ
Verbaque prouisam rem non inuita sequentur

tã ferrũ acuit:ut incidat. Nõ põt igit optimũ poema cõponere: At põt aliũ docere quo cõponat. Opes apellat opes oia qb⁹ poema cõficiat:& exornet. Scribẽdi recte. Nõ põt recte scribere:q̃ nõ sapit.i.q nõ sit multa doctrina excult⁹. Sentit.n. idẽ de poeta:qđ Cicero de oratore. Et ꝓfecto eloq̃ntia nemo illustris erit siue orator siue poeta sit nisi multas uarias q̃ disciplinas norit. S3 presertĩ poeta q suã poesim oib⁹ sciẽtiis atq3 artib⁹ exornãdã sibi ꝓponit. Qui diuersissimorũ hominũ igenia nõ mõ ita exprimere:ut decorũ obseruet:uerũ ita pigere:ut oculis nostris subiiciat oi artificio téret. Qis ãt orõ ex uerbis atq3 sẽtẽtiis cõstat. Verba a grãmatico rhetoreq3 petũt:Res ãt a phia mutuari o3. Nõ iiuria igitur dicit sapere.i. habere multas ac uarias doctrinas q̃ sit pricipia recte scribẽdi. Nã nẽo põt ea scribere quorũ disciplinã nõ teneat. Socraticę.i. phicę: nam a socrate manauit eis phia moralis. Verba nã q bñ rẽ tenet:facile illi uerba accomodabit:ergo ꝓ dignitate pso̅arũ unũ quẽq3 describet.q diuersa diuersorũ officia uouit. Qua ex re manifestũ ẽ illũ rectũ i mitatorẽ futurũ i scribẽdo q uitam & mores hoiu3 ueluti exẽplar sibi ad imitãdũ ꝓponat Fabula. Ex cuius allegoria aliqd eliciat ad usũ uitę utile:& ꝓpter hoc spetiosa & morata:ẽt si nõ sit artificiose scripta magis delectabit auditorẽ:q̃ uersus uerbis illustres:quos recte canoras nugas appellat: Sed sniis inopes. Valdius ualidus. Ore rot. Eloqo ornato & pfecto:nã forma sperica ceteris pfectior ẽ. Dedit autẽ musa hoc grẽcis:quia laudẽ quã diuitias asse qui malũ. Auaris. Ergo.i. cupidis. At romani contra auaritie studẽt. Et questui iuigilãt & arihmetica unũ in plurẽs partes diuidere doceut. Assem. in regrã rẽ assem appellam⁹:q̃ in.xii.uncias diuiditur S3 hoc iã expressũ ẽ. S3 qđ in cẽtũ dixit: oñdit uarias subdiuisiones. Longis rationib⁹'. Nã res non solũ diuisa in partes: s3 ẽt fracta in frustula nõ nisi longis rõnib⁹.i. multiplici cõputo ad unã sũmã reducit. Vñ & florẽtini pueri uehemẽter in arithmeticis circa rupta laborãt. De quincũce remota una Nã remanebũt quattuor uncię:q̃ sũma dicit tricns: quia q̃ttuor uncie tertia pars sũt duodenarii numeri. Quod si addaf ad qq3 uncias una ut sint sex huiusemodi:portio semis dicit:quoniã senari⁹ numerus dimidia ps ẽ duo denari. Huiusemõi ergo preceptis ibunt pueri:ne i ratiõib⁹ fallãt. Erugo. auaritia:q̃ animũ minuit ut ferrũ erugo. Peculi. ꝓpeculii: Linẽda cedro. Cedrus arbor nõ sentit cariem: ergo q̃ duratura essent carmina aut in cedrinis tabellis describebãt: aut si in aliis eas succo cedri spargebant. Linẽda scribenda. Nã i ceratis tabulis stilo iprimebant. Leui. Polita & erasa. i. i tabulis cupressinis. Nã hęc quoq3 arbor cariẽ nõ sẽtit. Aut Prodesse uolunt. Optimũ poete cõsiliũ Nã uoluit demõstrare poetarũ officiũ esse:ut iocunda simul & utilia dicãt. S3 disiunxit a principio:ut aiaduerteret lector utrũuis istorum seꝑatim magni esse ponderis. Quid ergo si utrunq3 iungatur? Omne tulit punctum:quoniã absolutissimus pfectissimusq3 is ẽ:qui tile dulci admiscuit. Oẽ tulit punctũ. Trãslatioa causis cẽtũ uiralib⁹: Nã auditis ptibus tabella circũferebaf iudicib⁹: ac singuli punctũ siue notã iprimebãt: q̃ aut dãnarent aut absoluerent: Ergo qui omnibus sententiis absoluebatur: omne punctum tulisse' dicebaf. Capim⁹ ẽt punctũ ꝓ suffragio: sic. n & Cic. ifũdauia. pun. ꝓ suffragio posuit. qcqd precipies precepta dderis: utere breuitate. Duplex. n. idẽ cõmoditas. Na3 & facili⁹ itelligũtur: & firmi⁹ memoria tenent. Dociles. qđ ẽ ingenii. Fideles. qđ ẽ memoriç: cui⁹ ẽ: ut quę sibi mãdãf: fideliter cõseruet. Ficta uolup. Pręcepta dedit circa utile: nunc pręcepit de uoluptate: In qua admonet: ut quę uoluptatis gratia finguntur: ueri similia sint. Trause lamię. Nã lestrigones in quib⁹ erat lamia familia carnib⁹ humãis

Quid dicit patriæ quid debeat:& quid amicis
Quo sit amore parẽs quo fr̃ amãdus & hospes
Quo sitcõ scripti quod iudicis officium:quæ
Partes in bellum missi ducis:ille profecto
Reddet:e personæ scit conuenientia cuique:
Respicere exemplar uitæ morumq3 iubebo
Doctum imitatorem & uiuas hinc ducere uõces
Interdum spetiosa locis morataque recte
Fabula nullius ueneris sinepondere & arte
Valdius oblectat popũlũ meliusq3 moratur
Quam uersus inopes rerum nugæq3 canoræ:
Graiis ingentum graiis dedit ore rotundo
Musa loqui preter laudem nullius auaris:
Romani pueri longis rationibus assem
Discunt in partes centum diducere. dicat
Filius albini si de quincunec remota est
Venecia quid superat poteras dixisse triens:en
Rem poteris serua re tuã redit uuciam quid sit:
Semis ad hæc animos erugo & cura peculi
Cum semel imbuerit speramus carmina fingi
Posse linenda cedro & leui seruanda cupresso
Aut prodesse uolunt aut delectare poetæ:
Aut simul & iucunda & idouea dicere uitæ
Quicquid præcipies esto breuis:& cito dicam
Percipiant animi dociles:teneneant q3 fideles:
Omne super uacuum pleno depectore manat
Ficta uoluptatis causa sint proxima ueris
Ne quodcunque uelit poscat sibi fabula crẽdi:
Neu pransæ lamiæ uiuum puerũ extrahat aluo:
Centuriæ senioru agitant expertia. frugis

ueſci dicebant. Quis ergo crederet: ut ex uentre lamię poſſit educi puer uiuus quę ipſa uoraſſet in pradio. Centurię ſ. i. ipſi ſeniores q ſapiẽtiores ſũt. Nã populus diuiſus é in cẽturias ſeniorũ & iuniorũ. Ramnes quaſi nobiliores. Nã Romulus equites romanos i tres cẽturias deſcripſit. Titiẽſes a. T. tacio qui cũ illo pariter regnauit. Rãnetes a romulo. Luceres a lucomone ethruſco: ſiue a luco i quo romulus & remus expoſiti ſũt. Exptia frugis. i. frugalitatis. i. modeſtię. nã frugalitas uirtus é: q̃ cauet ut i quacũq; uirtute modus ſeruet. Hic ergo liber qui huiuſmodi eloquẽtia acprudentia ſcriptus é: i tanta auctoritate é: ut ab omnib⁹ expctatur: & ꝓpca mercẽt. i. lucrat ęra: in pecuniam. Coſſis. qui librarii cũ eſſet: multã caperẽt pecuniã ex hoc libro: quem uenalem tranſcriberent. Trãſit mare. quia petit ab iis qui trãs mare habitant: & ꝓrogat aeuo ſcriptori: Nã cauſa é q̃ auctor libri fama ad longũ ęuũ uiuat. Sũt delicta quoniã nihil in humanis eſt ab omni parte pfectũ is liber pfecti locũ obtinebit in quo nõ niſi mediocria quędã delicta ierũt Nã & in muſica uidemus q̃ chorda nõ reddit ſemper ſonũ: quẽ muſici manus & mẽs quęrit. Nęc ſagitta ab arcu ꝓ ſagitariũ emiſſa ſemp deſtinatũ locum ferit. Quapp cũ in carmie ſcripto plura erũt que niteant: patiat̃ ęquo animo ſi paucę adſint maculę q̃ ſiue ſcriptoris negligẽtia erunt in libro ſparſę: ſiue a defectu nature humane ꝓuenerint. Sed ſi hic poeta ſępius admonitus alicuius uitii tamẽ in eo aſſiduc peccat: ira caret uenia: ut citharoedus qui ſemp cadẽ chorda peccat: Nã omnes illũ ridẽt.

Sic. m. q. m. c. Suia eſt q̃ qui nõ paucis in locis peccant: ſed in multis ita ſũt ridẽdi ut Cherilus poeta: qui cũ in paucis locis admirandus ſit idignationẽ tãdẽ excitat̃ cũ in multis errat. Nã i paucis ferẽdus cẽt qũ etiã tantus poeta hõerus nõnunq̃ dormitet idẽſt nõ appareat uigilantiſſimus Cherilus Alexãdrum magnũ ſecutus eius bella deſcripſit: ſed ita ieptc: ut ferãt Alexandrũ dixiſſe ſe malę hõcri theſitẽ: cẽ q̃ Cherili Achillẽ. Addũt cũ cherilo pactũ ut ꝓ bono uerſu aureũ ipenderet numũ: pro malo uero colaphũ inferret. Ope in. lo. Nõ mirũ eſt. ſi q magna uolumina ſcribũt: qñq; in ſomnũ incidant i. deficiãt̃ a cõſueta uigilantia. Vt pictura. Pictura pfecta q̃to in maiori luce aſpicit & magis depropinquo: tãto magis placet. Quę aut nõ ita pfecta ẽ magis in obſcuro ꝓbatur. Eadẽ rõ ẽ in poeſi. Qua ꝓpter q̃ nõ reformidat iudiciũ acutiſſimi uiri ſemp placebit: ẽt ſi decies legat̃. O maior iu. Preceptũ maximũ daturus attentionẽ ex apoſtrophe ad maiorẽ piſonẽ captat. Eſt aũt huiuſmodi ſnia qđ q̃dam doctrinę atq; artes etiã ſi ad mediũ uentũ eſt & ñ ad ſuppremũ laudẽ merentẽ. Nã aliqs iuriſcõſultus mediocris in pretio ẽ: etiã ſi longe abſit a uirtute Meſſalle aut caſcelli: qui optimi fuerũt iuriſcõſulti. Sed poetarũ lõge alia rõ eſt. Nam niſi pfectus ſit: a nemine ꝓbat̃. Rõ aũt eſt q̃ ca q̃ pp utilitatẽ expectunt̃: ut ſũt patrocina iuriſcõſultorũ: ſat eſt tantum poſſe: ut inde q̃ſita uoluptas ꝓueiat. Quę aũt que runt̃ pp uoluptatẽ: ut poeſis eſt & muſica: & q̃ iis ſimilia ſũt: niſi totã uoluptatẽ expleãt: nunq̃ placẽt Igit̃ aut nullus erit poeta: aut abſolutiſſimus erit. Nã mediocritas illis ñ cõcedit̃. Vt. g. quẽadmodũ inter epulas neq; ſymphonia neq; unguentũ placet niſi pfectũ: quia hęc nõ ſũt neceſſaria ad famem ſedandã: ſed pp ſolã uoluptatẽ requrunt̃. Sic uerſus quoniã pp uoluptatẽ expctunt̃: nõ placẽt niſi pfecti. Quapp neque

Celli prætereunt auſtera poemata rames
Omne tulit punctum: qui miſcuit utile dulci:
Lectorem delectando pariterque monendo:
Hic meret æra liber ſoſiis: hic & mare tranſit
Et longum noto ſcriptori prorogat æuum:
Sunt delicta tamen: quibus ignouiſſe uelimus
Nã neq; corda ſonũ redit: quẽ uult mãus & mens
Poſcentiq; grauem perſæpe remittit acutum
Nec ſẽper feriet: quodcunq; minabitur arcus
Verũ tibi plura nitent in carmine: nõ ego paucis
Offendar maculis: quas aut incuria fudit
Aut humana parũ cauit natura: quid ergo eſt?
Vt ſcriptor ſi peccat idem librarius uſque
Quamuis eſt monitus uenia caret citharœdus
Ridetur chorda qui ſemper oberrat eadem:
Sic mihi qui multum ceſſat, fit cherilus ille:
Quem bis terque bonum cum riſu miror & idez
Indignor quandoq; bonus dormitat homerus
Verum opere in longo fas eſt obrepere ſomnum
Vt pictura poeſis erit: quæ ſi propius ſtes
Te capiat magis: & quedam ſi longius abſtes
Hæc amat obſcurum: uolet hæc ſub luce uideri:
Iudicis argutum quæ non formidat acumen:
Hæc placuit ſemel hæc decies repetita placebit
O maior iuuenum: quãuis & uoce paterna:
Fingeris ad rectum: & per te ſapis hoc tibi dictum
Tolle memor certis medium & tolerabile rebus
Recte concedi conſultus iuris & actor
Cauſarum mediocris abeſt uirtute diſerti
Meſſallæ: nec ſcit quantum caſſellius aulus
Sed tamen in pretio eſt mediocribus eſſe poetis
Non hoïes: non dii non conceſſere columnæ
Vt gratas inter menſas ſymphonia diſcors
Et craſſum unguentum & ſardo cũ melle papauer
Offendunt: poterat duci: quia cæna ſine iſtis
Sic aïs natum inuentumq; poema iuuandis
Si paulum ſummo deceſſit: uergit ad imum
Ludere qui neſcit campeſtribus abſtinet armis

Indoctusq; pilæ discive trochi
Quiescit ne spisse risum tollat impunæ coronæ
Qui nescit versus tamen audet fingere quidni
Liber & ingenuus præsertim census equestrem
Summa nummorum uitioq; remotus ab omni
Tu nihil inuita dices faciesq; minerua
Id tibi iudicii est ea mens si quid tamen olim
Scripseris in metii discedat iudicis aures
Et patris & nostras nonumq; primatur in annum
Membranis intus positis delere licebit
Quod non ediderís nescit vox missa reuerti
Siluestres homines sacer interpresq; deorum
Cædibus & victu fædo deterruit orpheus
Dictus ob hoc lenire tygres rapidosq; leones
Dictus & amphion thebanæ conditor urbis
Saxa mouere sono testudinis & prece blanda
Ducere quo uellet fuit hæc sapientia quondam
Publica priuatis secernere sacra profanis
Concubitu prohibere uago dare iura maritis
Oppida moliri; leges incidere ligno;
Sic honor & nomen diuinis uatibusq; atq;
Carminibus uenit; post hos insignis homerus
Tyrteusq; mares animos in martia bella
Versibus exacuit dictæ per carmina sortes
Et uitæ monstrata uia est & gratia regum
Pyeriis tentata modis; ludusq; repertus,
Et longorum operum finis; ne forte pudori
Sit tibi musa lyre solers & cantor apollo;
Natura fieret laudabile carmen an arte
Quesitum est, ego nec studium sine diuite uena
Nec rude quid prosit video ingenium alterius sic
Altera poscit opem res, & coniurat amice
Qui studet optatam cursu contingere metam;
Multa tulit fecitq; puer; sudauit, & alsit,
Abstinuit uenere & baccho; qui pythia cantat
Tibicen didicit prius, extimuitq; magistrum
Nunc satis est dixisse; ego mira poemata pango,
Occupet extremum scabies; mihi turpe relinqui est,
Et quod non didici sane nescire fateri
Vt preco ad merces turbam qui cogit emendas;
Assentatores iubet ad lucrum ire poeta
Dives agris dives positis in fænore nummis
Si uero est unctum qui recte ponere possit,
Et spondere leui pro paupere & eripe atris

ipsę colúne, i. loca i qb⁹ recitãt: nõ admittũt mediocres poetas. Posuit ãt cõtines ꝓ cõtẽto ut ét ipsi uulgares i doctiq; hoies q ad ludos ucniũt malos uersus explodãt. Sardo. mel. amariori melle. nã sardinia corsicaq; pp copiã taxi arboris cui⁹ flore depasię apes mellã amara cõficiũt: detestabiles i hac re sũt. Vir. Sic tua cyrneas fugiãt examia taxos. Iuuandis sua, s. uoluptate: pp hoc si sũmũ nõ attigit: ifimũ dici pót. Ergo mediocres poetę: qñqdẽ mediocres i numero malorũ sũt. Ludere Quẽadmodũ ii q ludũt uel armis uel p. la uel disco uel trocho: pc qb⁹ oib⁹ iã dictũ é: & nó recte id faciũt: ab oib⁹ ridẽt: qa & ii ludi minime necessarii sũt Sic & poetę q nescientes audẽt fingere uersus. Trochos greci ét q̃ternarios appellãt: sz hic meli⁹ de ludo dicit. Sz tu piso q es ingenio nõ seruili: sz liberali: & igẽuo & i aliquo gradu ciuitatis: & es census sũmã eq̃strẽ de q̃ dictũ é. Prętęrea cares uitio hic, pfecto neq; uersus facere neq; qc q̃ aliud tẽtabis i uita minerua, i. repugnãte natura, sed tñ siqd unq̃ scripseris: rcqres i eo metii primisq; tui iudiciũ. Et pr. q̃si domi tótineat. Delere, Ró q̃re ad nonũ usq; ãnũ icludat. Nã añ q̃ i aliorũ man⁹ uenerit poteris emẽdare ut dc ere. Nescit u. Sz si iã fuerit recitatus aut edit⁹ liber, nõ poterit ad te redire. Siluestres h. Oñdit orphei & ãphiõis exẽplo q̃tũ utilitatis ad hũanã societatẽ cõseruãdã qñq; attulerit poetę boni. Sz fabulã & allegoriã istorũ alibi expressim⁹ Fuit hęc sa. Quia poetę hoc genere sapie hoib⁹ ꝓfuerũt admonẽtes q̃ a poeta ponũt. Quę et cicero i rhetoricis contra hermagorã oñdit. Incidere li, nã a pricipio in tabulis scribebãt leges. Atq; hac sapia poetę tales honores meruerũt: ut ꝓ diis sint hiti. Siuios ãt appellauit: qa ut iaz dictũ é: idẽ erãt poetę & theologi. Vñ & uirg. qq; priuates: & phoebo digna locuti, nã Lin⁹ Orphe⁹ & Nase⁹ diuina scripserũt. Seq̃ntib⁹ ide tpib⁹ homer⁹ heroica tractauit: & bella descripsit. Tyrteusq;, i. theban⁹ & Pindarũ itelligit: de quo supra Multa dirceũ lauat aure cygnũ, Dicte. p. c. s. i. oracula q̃ carminib⁹ data sunt

Et uitę. m. Quia multa q̃ ad uitã & mores emẽdãdos ptinẽt a poetis scripta sũt. Et gr. r. Quoniã illorũ scãd scripta sũt. Pyeriis modis. i. modulatiõib⁹: & exprimit uersus lyricos: qb⁹ multi sint reges laudati. Ludusq; re. nã i ludis comedię & alię fabulę adhibebãt. Natura fi. Cũ sit diuturna disputatio natura ne an artificio bon⁹ poeta efficiat: ita rem diiudicat poeta: ut utraq; re opus sit, cũ neq; studiũ ꝓsit: nisi a natura sortiamur copiosã dicẽdi uenã: neq; rursus uena sine arte. Qui stu. Aureũ preceptũ eé subeundos labores: & abstinẽdũ a uoluptatib⁹ si diuinitatẽ poscis assequ cupim⁹ Qui pithya. Aliũ preceptũ ut ita studiis isudem⁹: ut preceptores ñ dedignemur habere. Pithya, himni erãt i honorẽ appelatis: nec laborãdũ é: ut plura q̃ alii scribam⁹; sz ut meliora. Occupet ꝓuerbiũ puerorũ q i pricipio cursus clamabãt occupet extremũ scabies. Nec debem⁹ putare nobis turpe relinq, i. q̃ alii nos pretercãt plura scribẽdo. Nec ét putare turpe eé fateri nescire qd nescim⁹.

Vt preco. Vitupat poetas: q recitaturi disponũt inter

auditores qui carmina illorū laudent. Quod si posſit ponere unctum ideſt parare cōiuuiū: aut fide iubere ꝙ paupe: aut explicare impeditum litibus: tunc tot ſibi aderūt adulatores: ut neſcias diſcernere mendacē ideſt cū qui p adulationē eum laudet nō laudanda a uero amico ideſt ab eo qui laudet: quia putet laudāda. Vt.i. ſed tu piſo ſi forte etiam liberalitatis cā donaueris: ſiue donare uolueris fuge eos tibi auditores adhibere. Nā munere delinīti ſūt facti aduerſi ideſt inimici ideſt adulatores. Nā adulatore nihil eſt pnitioſius: Nam nō ex animo ſed ex adulatione loquēs & laudans quę uitupe randa ſuut: in ſūmos errores credulū inducūt. Recte & bene & pulchre. Cū unū ſatis ſupq; fuiſſet. Palleſcet. Ex ſu pore quē ſimulabit. imo etiā lachrymas ui exprimet: ut uideatur lachrymare pre gaudio. Stilabit rorē nā cum coactus lachrymet: nō manabunt affatim. Tundet. p.r. Vt oſtendat uehementer admirari. Vt q:c. Mox erat apud antiquos cōducere mulieres in ea re exercitatas: quę mercede accepta funera lugerent: ergo quē admodum illę magis plorabant q̄ qui ex animo plorarent: ſic adulator quē iure deriſorē appellat: plꝰ mouetur uero laudatore. Reges utile preceptū. Eſt aūt ſnia ꝙ quē admodum uidemus magnos uiros ꝙ autea q̄ hoiem in aliquā recipiant illius animi ſecreta noſſe tentant & multo uino aggrediūtur quia bene. poti ſimplicius mentem ſuam promunt. Sic & nos conabimur ueram ſententiam elicere: cum nos laudant. Quod ſi faciemus: nunq̄ nos fallent animi latentes ſub uulpe. i. nunq̄ fallent animi: qui calliditate uulpina ſe tegūt. Quintilio. Demonſtrat quale ſit cōſiliū ueri amici exemplo quintilii uari pocta cremonenſis: & maroni amicus qui iudex ad poema adhibitus aperte quid corrigendū putaret denuntiabat. Quod ſi bis terq; fruſtra expertus te melius facere poſſe negares iubebat tale poema deleri Tornatos rotūdos i. pfectos. Nā q̄ torno fiūt rotōda fiunt. Reddere icudi. i. dēuo fabricare. Trāſlatio a fabro cui cū forma quā parat nō ſucceſſerit rurſum in rudem maſſam redactam materia ex integro opus inchoat. Si defenderē: Eſt puicax ingenīū in nōnullis qui q̄uis erraſſe doceantur omne acumen ad id cōuertunt: ut potius errata dfendere nitātur quā corrigere. Ergo quintilius hos dimittebat: neq; deinceps ulterius monebat Sine riuali. Riuales ii dicunt quorū agri eodem riuo diſcernūtur: de quo ſibi uendicando ſępe cōtendūt. Et per tranſlationē appellātur riuales qui eandē mulierē amant. Sed ad interpretationē huius loci amat aliquis ſua ſcripta ſine riuali: cū illa a nullo alio amēt. Vir bonus oſtendit cōſiliū ꝓuenire oportere ab eo qui prudentia poſſit errata cognoſcere: & probitate uelit tibi oſtēdere. Huiuſcemodi igiē uir reprehendet uerſꝰ iertes. i. negligēter ſcriptos & q ſcriptoriſ iertiā idicēt. In cōptis qui ꝓuenīēti ornatu carent. Allinet. Linendo ponent atrū ſignū nā lineis ex atramento cancellatim ductis locū dlendū ſignificant. Ambitioſa quaſi modum excedentia. Tranſlatio ab ambitioſis qui ſibi pluſ quā oportcat: honores petūt. Fiet. Ari. Vtetur cadē ſeueritate qua uſus ē grāmaticus ariſtarchus a: qui & homerica carmina notare auſus eſt dictitans nō cē homerica carmina: q̄ nō cent ꝓbanda. Neq; imitabit illes: qui dicūt nolo offendere amicū in nugis. Scabies: quia ſcabrū. i. aſperū corpus facit & forte leprā intelligit. Morbꝰ regius. Sunt qui uelint iccirco hūc morbū regiū dici: quia precipuū illi remediū ſit mulſū ex pretioſiſſimo uino. Fanaticus qui alicuius numinis furore uexat. Iſti & lymphatici & ceriti dicūtur. Vnde adiungit iracundia diana quaſi q̄ ppiram tali furore uexet. Sic ueluti merulis, Merula auis dcā ꝙ mera. i. ſola uolet. Dum nimis intenti ſūt recitationibus: incidūt in odiū e. tędio qd inferunt: ut eueniat aucupi: qui cūpimis intente ſuſpenſis oculis ſectātur aues in foueā incidūt. Cū ergo in hanc foſſā odii ſępius incidūt: poetę euenit ut qui a principio miſerti illorū errorū ſuccurere nitebātur: putātes eos imprudētia labi, demū aduertētes ꝙ dę induſtria errant: neq; miſerētur: neq; opē ferunt. Nam ſiquis auceps ſępius in

Litibus implicitum mirabor: ſi ſciet: inter
Noſcere mendacem uerumque beatuſ amicum
Tu ſeu donaris: ſeu quid donare uelis cui:
Nolito aduerſus tibi factos ducere plenum
Lætitiæ: clamabit enim pulchre bene recte:
Pallaſcet ſuper his etiam ſtillabit amicis
Ex oculis rorem, ſaliet, tundet pede terram
Vt qui conducti plorant in funere: dicunt:
Et faciūt prope plura dolentibus ex animo, ſic
Deriſor uero plus laudatore mouetur:
Reges dicuntur multis urgere culullis
Et torquere mero quem preſpexiſſe laborant:
An ſit amicitia dignus, ſi carmina condes
Nunq̄ te fallant animi ſub unlpe latentes:
Quintilio ſi quid recitares: corrige ſodes:
Hoc aiebat & hoc meliuſ te poſſe negares:
Biſ terq; expertum fruſtra delere iubebat,
Et male tornatos incudi reddere uerſus.
Si defendere delictum quam uertere malles:
Nullum ultra uerbū aut operā ſumebat inane;
Quin ſine riuali teque & tua ſolus amares:
Vir bonus & prudens uerſus reprendet inertes
Culpauit duros: incomptis allinet atrum
Tranſuerſo calamo ſignum: ambitioſa recidet
Ornamenta parum claris lucem dare coget
Arguet ambigue pictum: mutanda notabit
Fiet ariſtarchus, nec dicet cur ego amicum
Offendam in nugis: hæ nugæ ſeria ducent
In mala deriſum ſemel exceptumq; ſiniſtræ
Vt mala quē ſcabies aut morbus regius urget

fossã incidisset q̃uis clamet succurrite:nemo subuenit:& si quis subuéturus funé cui ille hçrés trahaé demittere uelit ꝓ hibeé ab aliis exorta iã suspitione:ne prudés ceciderit. Siculi poetę.Empedocles siculus ex agrin gẽto fuit: patré habuit metoné:auũ empedoclé:poeta & phũs pythagoricus fuit:uir multis reb⁹ mirabilis. Huius mors dubie a scriptoribus prodiť.Pleriq; tñ asserũt illũ in peloponẽsso diẽ obisse. Hermippus aũt scribit q̃ cũ panthiã agri gẽtinã mulierem ab oĩbus medicis desperatã curasset iisq; ex ea re imortalis haberé:ut imortalitatis fidẽ faceret:ętnã ascendit:& in crateres ignis se cõiecit sicq; cõsũpt⁹ é. Quod exploratũ é:q̃ ardẽtę illo in ignea cauerna una ex crepidis quib⁹ ęneis utebatur ui ignis extra cauernã cicecta iditiũ fecit. Ic cit ergo uolẽs se i ignem expedocles,sic & isti poetę dũ cupiũt se celebres reddere: in hãc se stultitiaꝫ coniiciunt: neq; si amici eos retraxerint cessabunt quin iterum se coniiciãt. nuitũ quis. Acuta ratio:& uera sententia.Nam si quis se ipsum perdat: idem ille erit & cedens & cesus. Hunc igitur si seruabis:nõ solũ eum seruabis qui occidebatur:sed cũ quoq; qui occidebat. Nec fiet homo. Tanta uesania laborat hic:ut q̃is sępe moneas:& a proposito dimouere temptes nunq̃ fiet homo .i. nũq̃ uigebit in eo ratio:qua sola homines sumus: sed in capsistẽs nunq̃ deponet honorẽ famosę mortis,nã quẽadmodũ Empedocles dũ deus fieri cupit amisit qđ homines est:sic & iste insania recitandi dũ optimi poetę,gloriã querit eam quã habet qualiscunq; sit amittit. Nec sa.ap. Tanto laborat furore ut manifestũ sit ex ingenti scelere quo dii irati sint ꝓuenire ut accidit oresti & almeoni pp matricidium. Sed tñ ñ appet qđ sit hoc scel⁹ pp qđ uers⁹ dicitet.i.i tã tũ furorẽ iciđrit ut uers⁹ ieptos recitet. Quę qdẽ sũma é isania:nisi sit q̃ parẽtis sepulchrũ uiolauerit aut ices⁹ q̃si ipur⁹ mouerit bidẽtal q̃ tãgere ñ uisi puro licet,é autẽ bidental locus fulmine tact⁹ sic dicta q̃ bidentis sacrificio expiatur alii dicunt bidẽtal templum esse : in quo bidentes sacrificanturida tros cancellos. Irudo sanguisuga est.

Aut fanaticus error:& iracunda diana:
Vesanum tetigisse timẽt :fugiuntq; poetam
Qui sapiunt agitant pueri:cautiq; sequuntur
Hic diu sublimis uersus ructatur:& erat:
Si ueluti merulus intentus dedicit auceps
In puteum foueamq;.licet:succurrite longum
Clamet io ciues,non sit qui tollere curet
Si curet quis opem ferre:& demittere funem:
Qui scis an prudens huc se deiecerat:atque
Seruari nolit dicam siculique poetæ
Narrabo interitum deus inmortalis haberi
Dum cupit empedocles ardentem frigidus ætnã
Insiluit:sit ius:liceatq; perire poetis
Inuitum qui seruat:idem facit occidenti
Nec semel hoc fecit:nec si retractus erit:iam
Fiet homo:& ponet famosæ mortis amorem
Nec satis apparet cum uersus factitet:utrum
Minxerit in patrios cineres an triste bidental
Mouerit incestus certe furit:ac uelut ursus
Obiectos cauæ ualuit si frangere clatros
Indoctum doctumq; fugat recitator acerbus
Quem uero arripuit tenet occiditq; legendo
Non missura cutem nisi plẽa cruoris irudo

OER magna res est illustrissime Guido feltri & hominibus ac ciuitatibus apprime utilis latina satyra : cuius quidẽ auctor cũ Lucilius fuisset: eã demum, Qu, Horatius cousq; produxit:ut perfecta sane & absoluta dici possit.Cuius hominis sapientissimum a natura cõsiliũ:exactissimumq; artificium: ac non denique mediocrẽ doctrinã ero huiuscemodi esse puto : ut nemini ex latinis poetis iferior habẽdus sit.In hoc ãt dicẽdi genere iure:ni fallor:a Quin.precipuus dicit.Mira é hominis dissimulatio in reprehendendo:atq; in ea re adeo uafer adeoq; lepore salibus q̃ mentem auditoris occupat:ut dũ se iocunditate uerborum demulcendũ prebet:nihil acerbum suspicans non antea in se contorta spicula animaduertat q̃ illa intra precordia recepisse senserit. Nam cum sibi proposuerit non homines maledicendo uexare: sed castigando a uitiis ad rectam uiam reuocare non prius ferrum ignem ue uulneri sanando admouet:q̃ egrotum ita occultis laqueis irretiuerit:ut medicas manus etiam si uelit effugere:nequeat.Cuius quidem dissimulationis uel illud irrefutabile testimonium nobis sit,nam cum duo satyrarũ uoluminа scripserit: utri q̃ illarum nomen subtraxit: ne asperitate tituli perteritos flagitiosos homines ab his que illis salubria esse possint legendis alienaret. Quapropter & hos duos quos nuper interpretandos suscepimus sermonum Alios itidẽ quos duos modo clementissimus deus adsit deinceps interpretabimur epistolarum titulo edidit. Vidit,n,sceleratorum ęgrotos multis perturbationibus animos simillimos puerorum esse:qui nisi mellis suauitate decipiantur: salubria quidem : sed amara tamen pocula sumere refugiunt. Quapropter ut plantinum prouerbium est:ut nos alliciat altera manu panem ostendit altera lapidem:sed salutarem lapidem gerit. Sed de poeta actenus. Occurrent.n,sępissime loci:in quibus que de illo cupimus,expressius demonstrare licebit. Quod autem ad satyram attinet:duo illarum genera deprehendi manifestum é. Est enim uetusta satyra fabulę species a grẽcis inuenta a satyris diis denominata. In illa n.satyri inducebantur & cani:& barbati:& iberbes:& sylenus pater. Argumentum autem harum fabularum ludis iocisq; refertissimum erat propterea q; tragediis sępe i theatris admiscebatur satyra:ut sua iocunditate tristem illam tragediarum seueritatem mi

tigaret. Hę igitur persone in satyra ridicula inter se: ac lasciua iactant: ut latius ridere possum⁹ in iis: que ad Comodiū Cęsarem Iulius polydeuces seu pollux gramaticus nobilis diligenter scripsit. Huius satyrę scriptores apud grecos per hibentur. Demetrius non phalereus ille phūs nobilissimus: sed ex tharso poeta satyricus ut Laertio dio geni placet & Xenocrati: Item Menippus seruus ut Apuleius & A. gelius ostendūt. Cuius libros. M. Varro in satyris imitatus eas latine condidit: quas menippeas appellauit. Et Ennius & pacuuius. Sed de hoc genere plura diximus in arte poetica. Secundum uero satyrarum genus: de quo hoc in loco sermo noster est sibi proprium latini uendicant: quod ego ex in

teritu ueteris comędie initium sumsisse facile crediderim. Nam cum in noua comędia nemini liceret uitia nomiati carpere: ex citat⁹ est ex arunca urbe Lucilius hōmo doctus ingenioque uehementi & animo libero. Qui cum suorum temporū uaria flagitia: equo aio ferre nō posset: hoc nouū poematis genus in quo acerrime uaria hominū uitia insectarctur: excogitauit. Est aūt dicta satyra ucla prima illa & ātiqua satyra: quia ad similitudinē satyrorū per uitia exultent huiuscemodi poetę. Siuę a satyra lance quę referta uariis: multisq3 primitiis in sacrificiis ceteris inferebatur: & a copia & saturitatate rei: satyra uocabaf. Vnde est illud lancesq3 & liba feremus. Varro autem genere quodam edulii quod multis rebus referciebatur satyram dictam: putat. Alii dictam putant a lege satyra: quę uno rogatu multa simul sancit: quod silicet etiam satyrica carmina multa simul amplectuntur. Huius satyrę legis meminit Lucilius. Per satyriam ędilē fcūm qui legibus ulnat. Est salustius in iugurta. Deinde quasi p satyrā setētiis exqsitis i deditionē accipitur. Nec sit q neget satyrā cē q a poeta scribatur: cū ipse in aliquo loco ita de se proferat. Sunt quibus in satyra uidear nimis acer & ultra legē tendere opus. Appellauit aūt sermones: ut libri titulo stili figurā quę sane humilis est atq3 depressa indicaret. Non aūt nos fugit orationē oēm si Ciceronē audimus: in cōtentionē ac sermonę diuidi. Et contentionē esse orationē illam q̄ accurate & cum meditatione ex loco superiore hēmus. Cum aūt inter familiares & d familiaribus rebus priuatiq3 orationē ita instituimus ut per uices & loquamur simul & loquentes auscultemus & respondeamus: is sermo appellabitur: quoniā uerba uicissim seruamus: cū dicendi genus in infima figura cum uersetur: placuit Horatio satyras suas eodē stilo scriptas sermones appellare. Est ergo huiuscemodi titulus. Q. Horatii flacci sermonū liber primus. Mens aūt consiliūq3 poetę eo tendit: ut hoics dum uitia insectantur: meliores reddat. Vir. n. egregius: & platonica disciplina instructus cū non sibi soli natū sed ciuibus suis cęteriscq3 mortalibus quo ad prestare posset pro cōmuni salute inuigilandū sibi ꝓposuit. Carmen aūt hexametrū est: de quo suo loco q̄ digna lectoris cognitione duximus pro uiribus expressi. Tuum aūt est illustrissime Guido ea quę ad uitę emendationē nō miori sapina q̄ eloquētia ab huiuscemōi poeta dicūtur ita ꝓcipere: ut animū mentēq3 tuā ex tenera ętate adhuc cerea per paterna uestigia ad summas uirtutes dirigas. Quicquid enim bonarū artiū quibus uita excolitur apud Horatiū disces: id omne accumulatissime in parente tuo deprehendes. Atq3 hinc poeta docendo. Illic princeps agendo te ꝙ arduū tamen est parentibus tuis dignum facile prestabis. Sed iam Horatiū ipsum audiamus,

Quinti horatii flacci sermonū liber primus : Satyra prima

Qvi fit mæcenas: ut nemo quā sibi sortem
Seu ratio dederit: seu fors obiecerit, illa
Contentus uiuat: laudet diuersa sequentes
O fortunati mercatores grauis annis
Miles ait multo iam fractus membra labore:
Contra mercator nauem iactantibus austris
Militia est potior quid, nūc concurritur horæ

Qvi fit, m, ut, n, q, f, f, Sapientissime ꝓfecto excogitatū est a poeta nostro suarū satyrarū initiū: Nā uolentē humana uitia reprehendere unde potius exordiri oportuit: q̄ ab humana stultitia: aqua tanq̄ a suo fonte oia uitia deriuātur quid aūt stultius q̄ in uita degenda unūquēq3 suę cōditionis penitere. Cū prudētis officiū sit & ea qua in suo arbitrio sunt ita eligere: ut nō sit deinceps poenitendū: & q̄ a fortuna ita ꝓueniunt: ut uitari nō possint: ęquo oio aio ferre. Ac deniq3 in oibus rebus neq3 quicq̄ supra naturā nostrā expetere: neq3 q̄ coia cū cęteris sunt recusare: presertim cū ut ipse sapientissime in libro carminū affirmat Leuius sit patientia quicquid corrigere nefas. Iure igitur exagitat uexatq3 huiuscemodi stultitiā: qua quidē exmortaliū mentibus sublata omnes simus in sūma tranquilitate futuri. Arrupte igitur qd satyrorū est interrogat & cū admiratione requirit. Qui fit, quo mō fit. Est aūt qui in ablatiuo: & quia in aduerbiū transit: circunflectitur. Nomina. n. latina monosillaba q̄ in aduerbiuꝫ transeūt circūflectuntur. Sorte. In plurali sortes sūt species uaticinationis: de qbus suo loco dictū est. Dictū & sorte idē qd caput in pecunia cē. In hoc loco intelligimus portionē. Seu ratio dederit, i, siue ex nostra ꝓsultatiōe & electiōe obuēerit. Fors fortūa. Est aūt hęc fors & ab hac forte. Vir. Forte sua libycis tępestas appulit horis. Ratio i hoc loco ratiocinatio ē. i, discursꝰ animi ad uerū inuestigādū. Hęc aūt ratiocinatio si iudicāte mēte fiat: nos nō fallit: & ē recta ratio nec sequit penitētia facti. Sin aūt sit ex ipulsu appetitꝰ falsa ē ratio. Ex qua ea sępe facimꝰ quorū sit penitēdū. Quapp ea nūc rationē itelligit q̄ appetitu deprauaf. Laudet, d, f. Nā ex ai stultitia quācūq3 sorte sua meliorē putat. O for, ꝓbat qd ꝓposuerat multorū exēplo Nā & miles forte suā exosꝰ mercaturā laudat: cū iā senex laboribus sufficere nō possit. Et mercator cōtra eum tępestate iactef: laudat: militiā: nā unusquisq3 i suo artificio incōmoda sentit & calamitates: quas i alieno nullas cē putat. Quid. n, ucl se ipsū interrogat mercator: uel aliū se interreganté ponit: cui sic respondeat. Cōcurrit nā cū duo exercitus collatis signis pręliū ieunt: ocurrere dicūtur. Vir. Ergo iter sese paribus cōcurrere telis. Romanas acies iterū uidere Philippi. Optime aūt usus est imꝑsonali uerbo: cui⁹ ē idicare ré passiq3 & ab oibus fieri: ut illud. Itur i antiquā siluā. Cita. m,

ꝓbat quare mercature preſtat militia: nã breui aut mors uenit: & oſa breuia & ſi aſperia ſint tollerãda uidẽt, aut ex uictoria & preda ditãt & a piculo libãt. Lęta: q̃ illos lętos reddit. Vel lęta. i. uelox. Vir. Vela dabãt lęti. Agrico. la. i. l. i. eiꝰ ptis uiris q̃ i ſcriptis ẽ nã iurisciuilis alia pars in ſcriptis eſt: ut lex plebiſcitũ & hmõi. Alia ſiue ſcriptis in cõſuetudie poſita: & cõſuetudo ſiue mors appellat. Sub circiter. Galli c. q̃ noctis pars ẽ: & gallicinĩũ uocat. Conſultor: q cõſi liũ petit. Cõſultꝰ q dat. Datis uadibꝰ. Cui neceſſe ẽ ad certã diẽ redire in ius: quoniã uadimoniũ fecerat: & uades derat. Vas uadis: ut Feſto placet: ſponſor ẽ alterius in re capitali: & ſiue idem ſupplicium ſubiturus niſi reus ad dicꝫ dictam redierit ſiue pecuniã ſubditurus. Nititur teſtimonio Ciceróis in tuſculãis. Quorũ alteri cũ tyrãnꝰ diẽ dixiſſet mortis. Alẽ ꝓ amico ad uiſedã mẽſem ituro uas fcũs ẽ: Magis tũ placꝫ qđ & Varrói & Acrói placere uideo uades eſſe ſpõſores rei certo die affuturi: ſiue capitale ſit iudicium ſiue pecuniarꝫ Erunt ergo uades ſponſores rei certo die affuturi dicti q̃ illis datis habeat reus uadẽdi poteſtatẽ. Vadimoniũ autẽ ẽ huiuſcemodi ſponſio ut apparet i oratione pro. Quintio: ubi longa ẽ altercatio altera parte dicende uadimonia fuiſſe ſibi deſerta. Altera nequaq̃ ẽt fuiſſe facta. Et in uerrinis promittũt herbitenſes uadimoniũ ſyracuſas. Eo poſtq̃ uentũ ẽ: coguné dare tantũ q̃tum erat de capite demptuꝫ. Et hic poeta in alia ſatyra. Quarta iã parte dici preterita & caſu iã reſpõdere uadato debebat qđ ni fecĩſſet pderet litẽ. Clamat. & ruſtici morꝫ exprimit: qui grãdiori uoce in oibus affectibus ſuis utũtur: & aſſeuerationẽ oñdit. Nam q aſſeuerãter ali qđ dicunt: uocẽ efferunt. Loquacem. quod uiciuꝫ ẽ. nã modum excedit in loquẽdo: cũ loquitur de iis que nõ oportet aut de iis q̃ oportet ultra quã oportet non ſine auditoris tedio loquit. neqꝫ ſatyroruꝫ morẽ obliuiſcit: poeta: qui ſępe ex cõparatione aut alia digreſſione aliquẽ uituperant. Iuuenal. Percurrã citius quot amauerit hippia mechos. Fabiũ autem hunc ex narbonẽſi prouincia eqtem romanũ fuiſſe ferunt ſtoica diſciplina imbutũ: & qui põ peianas ptes ſecutus ſit: & uir contentioſus in diſputãdo & poctę aduerſariꝰ fuit. Ne te morer: ne multis exemplis ultra modum detineam. Quo. Deducam rem. quid condudam. Eris mira elocutio & ornata expolitio: ut quę lõgiuſcule narrauerat: breuiſſime ſimul & lucidiſſime repetat ac pateſacit: ac demonſtrat idẽ euenire perturbatis animis: quod ęgrotis corporibus. nã ut illa mutatione locorum modo conualeſcunt: ſic neque animi ſtultorum artis mutatione perturbationes uarias quibus cruciantur exuere poſſunt. Diſcedite mutatis partibus. Mutatis ſordibus ueſtris. nam ſupra dixerat: ut uemo ſibi quam ſortem. Summa ergo ſtultitia ut etiam ſi adeo liceat reponere quod oderant: & aſſument quod deſiderabant tamen non magis tranquilli quam hactenus fuerint futuri ſint. Licet eſſe beatis. Nam qui ſimiles caſus copulat etiam recte dicitur u obis licet eſſe beatis. Baccas partes ſunt oris: que ſpiritu a pulmone reuocato & oppreſſis labiis retento inflantur. Solent autẽ iratꝰ uehementer inflari. Quapropter ambas dixit baccus: ut ſumopere iratum demonſtraret iouem: qui etiaꝫ minetur de inceps non ſe tam facilem illis prębiturum: ut det quot petant. Votis: cupiditatibus. Nec ſic. ſ. qui dicat. nolo ita ridens hęc narrare: ut iocularia & non ſeria proferre uideat. Videtur. n. iam illa ſua inſinuatiõe peruenisſe quo cupiebat Quapropter auditore iã pręoccupato in apertam indignationem prorumpit: ita tamen ut etiam ridendo uera proferri poſſe affirmet. nec dedecere riſu grauia preſertim circa initia tractare. nam ut pedagogi puerulos ad prima elementa addiſcenda quibuſdam ſuauioribus eſcis alliciunt: ut illa uoluptate laborem diſcendi perferant: ita & ſatyrum redicula admiſcere decet ut ea iocunditate delinitus auditor que ſibi acerba futura ſunt pacięter audiat. Quod ab oratio obſeruari iam a principio oſtendimus. Cruſtula. Cruſta inuenitur & cruſtum. Cruſta in g. f. ẽ pars exterior reruꝫ: que nõ eduntur. unde i cruſtare marmore dicimus parietes: qui externe tabulis marmoreis ueſtiuntur. Sic Iuuenal. Heliadum cruſtas inęqualeſqꝫ beryllos. Cruſtum autem eſt eorum que eduntur. Vir. Et uiolare manu: maliſqꝫ audacibus orbem fatalis cruſti. Hinc fit cruſtulum. Iuuenal. Nos colaphũ incutimus lambenti cruſtula ſeruo. Sed tamen amato Auditorem ex ridiculo negligentiorem factum rurſus exciſat: cum ſeria ſe dicturum pollicętur. Illa grauem duro terram qui uertit aratro. iure ſtultitiam tanquam omnium uitiorum radicem uituperauit. Nunc autem ex oibus quę ide oriunt uitia uitiũ auaritię reprehẽdit: a quo infinita alia uitia manãt: & quo hoies & ſibi & reliqs oibꝰ nocẽt. Hoc

Momento cito mors uenit aut uictoria læta:
Agrigolam laudat iuris legumque peritus:
Sub galli cantu conſultor ubi hoſtia pulſat:
Ille datis uadibus qui rure extractus in urbem eſt:
Solos fœlices uiuentes clamat in urbe
Cætera de genere hoc adeo ſunt multa loquacem
Delaſſare ualent fabiũ te ne morer audi:
Quo rem deducam ſi quis deus. en ego dicat.
Iam faciã quod uultis eris: tu qũi modo miles
Mercator. tu conſultus modo ruſticus hic uos
Vos hinc mutatis diſcedite partibus eia
Quid ſtatis? uolunt atqui licet eſſe beatis
Quid cauſæ merito quin illis iuppiter ambas
Iratus buccas inflet: neque ſe fore poſt hac
Tam facilem dicat uotis ut
Preterea ne ſic: ut qui ioculariа ridens:
Percurram quamq̃ ridentem dicere uerum
Quid uetat? ut pueris olim dant cruſtula blandi
Doctores: elementa uelint ut diſcere prima
Sed tamen amoto queramus ſeria ludo:
Ille grauem duro terram qui uertit aratrõ:
Perfidus hinc caupõ: miles nauteque p omne

autem ſub ſpetie boni mentes noſtras obrepit. Nam cum omnes homines ſe ea gratia labores difficultateſque omnes ſnfferre dicant: ut inde in ſenectute partis frui & in ocio eſſe liceat auaritia inde obſtricti quanto plura acquiſierint: tanto plura ſitiunt: & cum iam ea aſſint quę ſufficiant tamen illis frui non patiantur. Dicunt enim ſe formicę exemplum ſequi qui in eſtate memor hiemis in qua nihil agi licet graua per calorem accumulat: quibus deinde in frigoribus frui poſſit. Verum iſti partis non fruuntur: ut formicę: ſed propter auaritiam abſtinent. Perfidus fraudulentus inrebus uendendis. Caupo proprie eſt qui uinum uendit. Nam κάπηλος̄ grece dicitur & ὤπηλος̄ uinum ſignificat, Sed & qui ſimilia uendunt caupones quoque dicuntur. Vt in ocia tuta. Iccirco tuta quia paratis neceſſariis uſque ad finem uitę poſſunt tuto in ocio degere. Haud ignara & non icauta. Hęc autem ſcit & cauet non ratione ut homo: ſed ſua natura ducc. Formicę autem ſimulachra habent demarchię ideſt popularis ſtatus quemadmodū apes monarchię. Nam illę per magiſtratus: hę per regem rem adminiſtrāt. Semina arroſa condunt: ne fruges exeant. Madefacta imbre proferunt & ſiccant. Operantur & noctu plena luna. Et quoniam ex diuerſis ſcouchunt altera alterius ſignara certi dies ad cognitionem mutuam nundinis dantur. Tunc diligens cum obuiis concurſatio: & quedam collocutio ac percunctatio & ut homines ſmortuas ſepeliunt. In regione ſeptemtrionali indorū e cauernis aurum egerunt. Ipſis color ſędus. Magnitudo luporum qui i ęgypto ſunt. Erutum ab iis tempore iberno inde ęſtate furantur illis per calorem intra cuniculos conditis. Quę tamen odore excitate quanuis in uelocibns camellis fugientes conſequuntur: & lacerant. Dicitur autem formica a ferendo: quod nullum animal frequentius pondera conuehat: neque ſi menſuram corporis reſpicias maiora. Verum ut ad rem redeam mentiuntur huiuſcemodi uiri quod formicas imitentur. Nam formice querunt: quidem: ſed queſitis deinde utuntur. Aquarius mutat annum in uerſum: id eſt mutat qualitates anni: dum illas inuertit ideſt contrarium uertit. Alioquin non quadraret: quia aquarius nullum ex quattuor anni temporibus inchoat cum uer ab ariete: ęſtas a cranco: auctunus a libra hiems a capricorno incipiat. Sed poſuit aquarium pro pluuiis: quibus formice uehemēter impediuntur. Aquarius capricorno ſuccedit: & domicilium eſt Saturni. Fiunt autem ingentes pluuię: cum cō iunctio planetarum inceperit ab aquario: & ri transeat piſces: ut docet Albertus magnus.

Audaces mare: qui currunt: hac mente laborem
Seſe ferre ſenes: ut inde ocia tuta recedant
Aiunt cum ſibi ſint congeſta cibaria: ſicut
Paruula: nā exemplo eſt magni formica laboris
Ore trahit quodcunque pōt: atq; addit aceruo
Quem ſtruit haud ignara ac non incauta futuri
Quæ ſimul inuerſum contriſtat aquarius annū
Non uſquā prorepit: & illis utitur ante
Queſitis potieris: cum te neque fernidus eſtus
Dimoueat lucro: neq; hiemes ignis: mare ferum
Nil obſtet tibi: dum ne ſit te ditior alter:
Quid iuuat inmenſum te argenti pōdus & auri
Furtim defoſſa timidum deponere terra
Quod ſi comminuas uilem redigatur ad aſſem
Ad ni id fit, quid hēt pulchri coſtructus aceruus
Millia frumenti, tua triuerit area centum.
Non tuus hoc capiet uenter: pluſquā meus: ut ſi
Reticulum panis uenales inter onuſto
Forte uehas humero: nichilo plus accipias, quam
Qui nihil portarit: uel dic quid referat intra

Cum Tu: tu neque unquā ceſſaſ ab opere neque parto frueris. Formica uero ceſſat: & parto utitur. Quid iuuat Immēſum. Diſputant philoſophi quedam eſſe utilia: quędam uero bona. Et bona quidem propter ſe expeti ut eſt foelicitas ut uirtus. Nam haec & ſi nihil aliud afferant: tamen propter ſe ſūt expetenda. Vtilia uero niſi in uſū producantur nihil eſt propter quo expetantur. Diuitię autem non bona ſunt: ſed utilia. Ergo non ſunt expetenda niſi propter uſum. Stultiſſimus igitur qui non ut utatur: ſed ut congerat illas querit. Quod Si comminuas. Ponit quod ille timent: & quod auaritiam ſibi obicientibus reſpondeant. Vilem parua pecunia eſt: propterea que dixit uilem: Nam aliter intelligimus aſſem pro toto patrimonio: cuius partes duodecim ſunt ſilicet untia ab uno quod una ſit ex, xii. partibus. Sextans duę: uncię quod ſit ſexta pars. Quadrans tres untię quę quarta ſunt pars. Triens quattuor quod tertia ſit pars. Quincunx quinque uncię. Séis ideſt ſex uncię quod ſint dimidium aſſis. Hemis enim apud greços dimidium ſignificat. Et latini ita ad ſe tranſtulerunt. ut aſpirationem in ſilicet mutauerint: Septunx ideſt ſeptem uncię. Bes olimdes quaſi dempto triente ideſt demptis quattuor unciis. Namſi ad octo uncias quę bes ſignificant quattuor addantur: erit totus aſſis. Dodrans nouem uncię: quod ſit demptum quadrans. Dextans decem quaſi dempto ſextante. Deunx ideſt undecim uncię dempta uncia Qnid habet pulchri. Ex ſua ſtultitia loquitur qui putet ſūmū bonū eē in maxio cumulo diuitiarū. Millia fruméti. Deeſt ſi uel ąuis: ná pſępe ſubtrahunt dictiones quę ſubintelligūtur poete uir Galli p dumos aderāt arcęq;

Naturæ ſmes iuuenti iugera centum an uo
Mille aret ac ſuaue eſt ex magno tollere acer
Duꝫ expuo nobis tantundeꝫ haurire relinquas
Cur tua plꝰ laudes cumeris granaria noſtris
Vt tibi ſi ſit opus liquidi non amplius: urna
Vel cyatho & dicas magno de flumine mallem
Quã ex hoc fonticulo tantundẽ ſumere eo ſit
Plenior ut ſi quos delectet copia iuſto
Cum ripa ſimul auulſos ferat auſidus acer
At qui tantuli eget quanto ẽ opus is neque limo
Turbatam haurit: aq̃ neq; uitã amittit in undis
At bona pars hoĩum decepta cupidine falſo
Nil ſatis ẽ inquit quia tãti quantũ habeas ſis
Quid facias illi iubeas miſerum eſſe libenter
Quatenus id faciũt quidẽ menoratur athenis
Sordidus ac diues populi cõtennere uoces: do
Sic ſolitus populus me ſibilat at mihi plau:
Ipſe domi ſimul ac nummos contemplor in arca
Tantalus alabris ſitiens fugientia captat
Fulmina quid rides: mutato nomine de te
Fabula narratur congeſtis undique ſaccis
Indormis inhians. & tanquam parcere ſacris
Cogeris: aut pictis tanquam gaudere tabellis
Neſcis quo ualeat nummus quẽ præbeat uſum
Panis ematur: holus: uini ſextarius adde:
Quis humana ſibi doleat natura negatis
An uigilare metu exanimen nocteſq; dieſque
Formidare malos fures incẽdia ſeruos
Ne te compilent fugientes: hoc iuuat horum
Semper ego optarem pauperimus eſſe bonorum
At ſi condoluit temptatum frigore corpus
Aut alius caſus lecto te affixite habes: qui
Aſſideat fomenta pare mædicum roget: ut te
Suſcitet ac reddat natis cariſque propinquis
Non uxor ſaluum te uult non filius omnes
Vicini oderunt: noti pueri atque puellæ:
Miraris cum tu argento poſt omnia ponas:
Si nemo præſtet quẽ non merearis amorem
At ſi cognatos nullo natura labore:
Quos tibi dat retinere uelis: ſeruareque amicos
Infelix operam perdas: ut ſi quis aſelum
In campum doceat parentem currere frenis
Denique ſit finis querendi cunque habeas plus
Pauperiem metuas minus & finire laborem

tenebãt. i. pene tenebãt. Iuuenal. Græculꝰ exuriẽs
i celũ iuſſeris ibit. i. ſi inſſeris. Ergo q̃uis tua arca
triuerit cẽtũ milia. i. uigẽteſimũ nũcrũ frumẽti: tũ
hoc. i. pp hoc tuus uẽter ñ capiet plus q̃ meꝰ: Vt ſit
ſnia. Cũ natura pauco cõtẽta ſit: ita ſaturabor ego
ex hoc meo puo: ut tu ex tuo magno. Eſtq; hoc ſi
mile illi: q iter ſeruos uenales reticulũ. i. perã ex re-
tibꝰ facta plenã panc porter: Nã ñ ꝓpterea plus pa
nis aſſumet i cibo: q̃ q nihil portarit. Ergo qd refert
centũ an mille iugera agri poſſideameꝰ: ſi cẽtũ ſatis
ſunt. ẽ eni ſtultitia ſũma ſi tibi opus ſit parua aquę
mẽſura queras potiꝰ de magno flumine q̃ de paruo
fonte haurire. Nã cũ de magno flumine cupis peri
culũ ẽ. ne i illud ꝓlapſus fluctibꝰ tractꝰ mergaris. Er
go ẽ inde auriẽdum: ubi neq; ita parua aqua ſit. ut
turbeẽ ex limo: neq; tanta ut demergaris. Sit igitur
tua res familiaris: nõ ita anguſta ut i ſordiꝺb9 uerſe-
ris: neq; ita magna ut ſolicitũ te ſemp teneat. Cu-
mera. uas ui mineũ ẽ: uel ut placet Acroni etiam ſi
ctile in quo frumẽtũ ruſtici condebãt. ſordibus
auarus. Sibilat ſibilo explodit & derider. Tanta
lus huiꝰ fabula narrata ẽ. Sed qd aliud ſibi uolunt
poetę: cũ hũc in tanta potus cibiq; copia fameſcere
ac ſitire fingũt niſi aurũ exprimere: qui cũ multa iã
accumulauerit: tñ ex cupiditate plura coaceruãdi ñ
audet tantũ ſũmere ut famẽ ſitimq; a ſe pellat.
Captat. Capere multotiẽs tentat. Mutato nomie.
Nã ſub nomine tantali allegorice auarus itelligit.
Indormis. i. recubas ſup diuitias: ne tibi ſubripi
anẽ. Inhians. uchemẽter cupiẽs: qd ẽ auari. Hiare
ꝓprie ẽ os aperire. Sed quoniã qui uehemẽter rẽ
cupiũt ore apto apparẽt hiare: cõcupiſcere dicimus
Et cogeris, ab auaritia. Parcere abſtinere neq; uti
Tanq̃ ſacris. Tanq̃ ſi ſacra eſſent: Nã q̃ ſacra ſũt: in
uſũ noſtrũ aſſumi nefas ẽ. Pictis. Picturã circo
adhibemꝰ: ut illa oculi delectent. Vir. Atq; oculos
pictura paſcit inani. Diuitię aũt parant nõ ut paſ-
cãt oculos: ſ; ut corpus alãt & ueſtiãt. Neſcis quo
ualeat. i. pp qd ſit i exiſtimatione. nã nõ ẽ ꝓpter ſe: ſ;
ut illo utamur: ut emãt neceſſaria: aut ẽt paulo ſu-
pra neceſſitatẽ. At auarũ iuuat ea cõgerere: pp q̃ i
aſſidua ſollicitudine cõſtitutꝰ & domeſticos & ex-
ternos fines timeat. Cõpilẽt furent. Nã antiq gre
ci pilatos fures dicebant. Hinc cõpilare & expilare.
Hoc iuuat? Interrogãti ẽ & admirat ſtultitiã co-
rũ quos delectet tã miſera uita. Bonorũ. Ironice
dixit. cũ putet peſſima eſſe uel bonorũ ſecũdũ opi-
nionẽ illorũ. At ſi cõ. p ironiã totus loc9 legẽdus
ẽ ut ſit ſnia. Cũ ex auaritia tu totaq; domꝰ tua exu
riatis: cupiũt oẽs. cũ egrotas: ut peas. Frigore. Mor
bo aliquo frigido. Fomẽta. qbꝰ frigidus refocil
let. Nõ uxor. Simplex & apta locutio iã remota
ironia. Nã tandẽ poſt ironiã ſnia apertis uerbis pa
tefacienda eſt: ne locus in contrariam partem accipi
poſſit. Poſt omnia ponas: ideſt poſtponas omnia
iuſtis At ſi cognatos, nihil eſt quod ſpe-

res ſi: auarus fueris: aut cognatorũ beniuolentiã retinere: aut nouos amicos tibi comparare: Nã operam perdis ueluti ille qui temtat domãdo ponere aſinũ in freno & greſſu: ut equũ alii legũt in hanc ſniam Cũtu pluris facias pecuniã q̃ amicos putas ꝑdere operã i amicis cõparãdis: tanq̃ hoc inutile ſit. Demiq; ſit finis. Et ſi ſordida reſ ſit: nec hoic libero digna tãta ai ſollicitudine diuitiis ſupuacaneis incũbere tñ cõcedaẽ ad aliq̃d tẽpus: dũmodo quãdoq; finẽ ponas. Ita dines ut metiret nã in mediocri pecunia aut numero utimur aut põdere. In magna uero meſurã adhibemus. Ita ſordidus. i. auarus & ꝑp auaritiã ſordido ueſtitu amictus. Nõ unq̃. i. nunq̃: Sed miſer ꝓfecto nã dũ uictus penuriã refor

midat: in aſſidua ſemp penuria uixit neq; ſolũ uitam dedere miſerã male poſſeſſę diuitię: ſed & infeli cem mortẽ maturauerũt: nã ꝑp illas a liberta ſecuri ceſus eſt. Hec aũt imitata eſt exẽplũ. Clitemeſtre cuius fabulã in ſupioribꝰ expoſuimꝰ. De hac etiã Iuuenal. Hoc tantum refert qđ tindaris illa bipen nẽ inſulã & fatuã dextra leuaq; tenebat. Tinda ridarũ. Patronimicũ maſculinũ poſuit ꝓ foeminio

Vel uoluit oſtendere qđ nõ ſolũ mulieres cuis fa milię ſ; & uirios ſupaucerit. Quid uerba ſũt auari qui accuſatus auaritię iterrogat an ꝑdige & luxu rioſe ſit uiuendũ ad exẽplũ Meuii & Nomẽtani: q i ſũmo luxu uiuebãt. Fuit. n. Caſſius nomẽtanuſ adeo luxuria ꝑditus: ut ſextertiũ ſeptuagies ꝓfude rit. Habuit aũt libertũ noie damã: quẽ ſaluſtius hi ſtoricus cẽrenis milibus ęris indutum habuit. No mẽtanus aũt uel ꝓpriũ nomẽ eſt: uel gentile a no mento. Pergis, uerba poetę. Pugnãtia contraria Auaritia. n. & ꝑdigalitas cõtraria ſũt illa defectus hęc exceſſus in diuitiis diſtribuẽdis. Inter hęc extrema quę uitia ſũt mediocritas quę uirtus ẽ libera litas appellat. Cõponere. cõiungere. Nã cũ iubeo ne ſis auarus nõ tñ impo ut ſis ꝑdigus. Vappam uappa unum eſt: qđ in exhauſto iã uaſe reliquum cũ ſit: adeo euaporauit: ut odorẽ ſaporẽq; ſuũ amiſerit. Vnde uappa is dicitur in quo nihil ſit prudentię. Nihil. n. redolet: & nihil ſapit. Sed ut uinũ redeam etiã in uappa uinũ laudaẽ: quãdo uinũ magnarum uiriũ exalatũ & ad fundũ reſidẽs ueſcio quid noui ſaporis acquirat. Nebolonẽ. Vanũ & leuem & qui cũ nihil ſit ſe tñ oſtentet a nebula: q̃ magna res uideẽ: cũ nihil ſit. Eſt inter. Tanus libertꝰ fuit Męcenatis: uel. L. Numatii: uel Plautii biſelli. Hic ſpado erat: cũ ſocer cẽt hernioſus ait acron. Socerũ biſelli. Et hic hernioſus. Hernia. n. teſticulorũ teca eſt: quã grẽci oſceon latini ſeroſũ uocant. Capiẽ ãt ꝓ morbo duplici: quo ille locus afficiẽ: Nã ſũt entero chelę: cũ tunica qua inteſtina ab iferioribus dini dunẽ põdere interrupta in ſcrotũ omentũ aut in teſti turgeſcit. Vñ hernioſos eos qui huiuſcemodi morbis extremorũ cõſiſtere. Certi fines. Quos egreſſus ſiue deficiẽdo ſiue excedẽdo in uirtute eſſe nõ poſſis. Vltra, excedendo: Citra deficiẽdo. Vtrunq; hic aduerbiũ eſt. Prępoſitiõs. n. cũ ſine noie ſunt in aduerbiũ tranſeũt. Illuc unde Redeo ad ꝓpoſitũ primũ. Vt nemo uiuat cõtẽtus ſorte ſua. Quodq; alicna capella ferat diſtinctius uber: nã ſemp res alienę pulchriores maioreſq; nobis uidẽtur q̃ noſtrę. Sic ouidius: Fertilior ſeges eſt alienis ſemp in agris. Vicinúque pecus grandius urbe habet. Nec turbę. Cũ infiniti ſint pauperiores illo: pauci aũt ditiores: nunquã ſe illi turbe cõparat uñ ſibi felix uideri poſſit: ſed qa ſe ditioribus cõparat: obſtat illi uolenti ſe diuitẽ appellare is q locupletior eſt. Sũt ergo huiuſcemodi homines ſimiles in hippodromo currentibus: qui equos quos prẽterierũt nõ reſpiciũt: ſed toti in eo ſunt: ut antecedẽtes prętercãt. Vnde. Ex hac infinita cupiditate nã cũ infinita ſibi ꝓponãt: infinita aũt nunquam penitus acquiri poſſint nunquam ceſſat deſiderium nunquam igitur beati: neque ſcrit exacto uitę tempore ab ipſa uita contentus diſcedat: uti ex conuiuio contenti diſcędunt ii qui iam ſaturi ſunt. Ex quibus concluditur omnes auaros

Incipias: parto quod auebas: nec facias quod
Vnidius quidam: non longa eſt fabula: diues
Vt metiretur nummos: ita ſordidus ut ſe
Non unquam melius ſeruo ueſtiret: aduſque
Supremum tempus: ne ſe penuria uictus
Opprimeret: metuebat: at hunc liberta ſecuri
Diuiſit medium fortiſſima tindaridarum:
Quidue igitur ſuades? ut uiuam meuius: aut ſic
Vt nomentanus pergis pugnantia ſecum
Frontibus aduerſis componere non ego auaum
Cum uero te ſieri: uappam iubeo ac nebulonem
Eſt inter lanum quiddam: ſocerumq; biſelli
Eſt modus in rebus: ſunt certi denique fines:
Quos ultra citraque nequit conſiſtere rectum:
Illuc unde abii redeo: nemo ut auarus
Se probet ac potius lauder diuerſa ſequentes
Quodq; aliena capella gerat diſtinctius uber
Tabeſcat neque ſe maiori pauperiorum
Turbæ cõparet: hũc atq; hũc ſuperare laboret
Sic feſtinanti ſemper locupletior obſtat
Vt cum carceribus miſſos rapit ungula curſus
Inſtat equis auriga ſuis uincentibus: illum
Prætéritum temnens extremos inter euntem
Inde fit ut raro quis ſe uixiſſe beatum
Dicat: & exacto contentus tempore uitæ
Cædat: uti conuiua ſatur: reperire queamus:
Iam ſatis eſt ne ne criſpinia ſcrinia lippi
Compilaſſe putes uerbum nõ amplius addam:

miſeros eſſe. Iã ſatis é. Sit ſnia. Poſſem lóge pluribus argumẽtatiõib⁹ ré probare. Sed hçc ſatis ſint. Criſpini. Hic poeta fuit: & ſtoicã ſectã uerſib⁹ elegãtiſſime ſcripſit unde arctologus dictus é. Cõpilaſſe furatũ eſſe. Somnia arculas, i. libros qui in ſcrineis conduntur. Imponã igit finẽ: nec uideat ſubduxiſſe in hunc locũ ſnias ſtoicas: qs Criſpin⁹ ſcripſit

AMbubaiarum collegia pharmacopolę. Nó parũ ꝓfecerit poeta: ſi pniciоſiſſimũ oiu; uitiorũ auaritiã ita inſectatus ſit, ut illã ex humanis mẽtib⁹ extirparit. In põti ãt ſatira cũ ꝓcul a grauitate uiri oio leuitas ſit & icõſtãtia; Indeq; multa mala ꝓuẽiãt hũanã nirę, hãc quoq; abóinãdã aggrediẽ. Verũ ut hois mos é: ita ſeria tractat: ut urbãitate quoq; illa aſpgat: & aculeos iuectiuę ita occulet: ut niſi poſtq̃ intra uiſcera recepti ſũt minic aduertãt: Sũt ergo ſũmopę uitupãdi qui ab extremo ad extremũ ita rapiũt: ut nullã mediocritatis rõné habeãt. Ordiẽ ãt a morte tygilli: ut cõmode ré aggrediaẽ. Ambubaiarũ, Ambubaię: ut ait Acron: ſũt tibia uel lyta canẽtes: cũ ſyriorũ lingua tibia ambubaia noiet. Vel ſũt ambubaię muſicorũ collegia: q circa baias uerſãt. Porphiriõ ãt ait ãbubaias mulieres eé uagas atq; uiles: qb⁹ hoc nomẽ ſit caſu uanorũ & ebrietate balbutiẽtiũ uerborũ. Quod ſi ſit: uidereé dictũ nomẽ ꝓ onomatopiã Nã temuléti hoc pacto balbutiũt. Pharmacopolę Qui unguẽta uẽdũt. Pharmacó. n. unguẽtũ é παρὰ τὸ χέω uẽdo. Mẽdici. Differt medic⁹ a paupe. Paupn, a puo dicit: qa parũ ille é. Medic⁹ uero cui minus ſit q̃ dicat, i, nihil habeat. Sz hic paſitos uideé itelligere q alienũ cibũ mẽdicãt. Mimę. hiſtriões Balatrones. A uaniloquntia, i, a balatu. Sũt. n. naui homines. Vel dicti a ſeruilio balatrõe hoie luxuria p dito et fuſore. De quo alibi mẽinit. Vel qa bona ſua laccrãt: & i baratrũ demittũt, i. i uẽtrem demergũt. Vel a balatu ouiũ qa cibũ ſectãt. Męſtũ. de prętcrito. Sollicitũ. de futuro. Tygilli. M. hermogenes tygillus muſic⁹ fuit: & accept⁹ Cęſari dictatori pri⁹. Iñ Antõio & Cleopatrę. Et ut ait Porphiriõ ẽt iter Octauiani familiares habit⁹ fuit uir adeo ꝓdigus: ut uniuerſũ patrimoniũ huiuſcemõi hoib⁹ diſtribuerit. Benign⁹. Imo ꝓdigus: ſz iis qb⁹ dõabat liberalis uidebaẽ. Cõtra hic. ſ. ali⁹ ne ꝓdig⁹ habeat: auariſſim⁹ efficit. Neq; amico inopi tãtũ ipartiri uult: ut poſſit frigus famẽq; ꝓpellere: qđ cẽt nõ ꝓdigi ſz liberalis. Rẽ aui atq; p. Patrimoniũ a maioribꝰ ſibi relictũ. Stringat. q̃ſi i uentrẽ cõgerat.

SATYRA SECVNDA.

AMbubaiarũ collegia pharmacopolae
Mẽdici: mimae balatrones, hoc genus
Maeſtũ ac ſollicitũ ẽ cãtoris morte tygilli omne
Quippe benignus erat, contra hic, ne prodigus eẽ
Dicatur metuẽs, inopi dare nolit amico
Frigus quo dirãq; famẽ propellere poſſit
Hunc ſi perẽcteris aui cur atq; parentis
Praeclarã ingrata ſtringat malus ingluuie rem
Omnia cõductis coemẽs obſonia nũmis:
Sordidus atq; aĩ parui quod nolit haberi:
Reſpõdet, laudatur ab his: culpatur ab illis:
Fuſidius uappae famã timet ac nebulonis:
Diues agris: diues poſitis in faenore nũmis,
Quinas hic capiti mercedes exigit: atq;
Quãto perditior quiſq; ẽ: tãto acrius urget:
Nomina ſectatur mõ ſumptã ueſte uirili
Sub patribus duris tyronũ: maxime quis non
Iuppiter exclamet: ſimul hæc audiuit, at ille
Pro quaeſtu ſũptũ facit: hic uix credere poſſis
Quã ſibi non ſit amicus: ita ut pater ille teretis
Fabula quẽ miſerũ nato uixiſſe fugato
Inducit nõ ſe peius cruciauerit: atq; hic.
Si quiſ non querat: quo reſ hæc pertinet: illuc:
Dum uitãt ſtulti uitia in cõtrariã currunt:
Malchinus tunicis demiſſis ãbulat: eſt qu

Ingluuie. uoracitate: unde glutones & glutire.

Ingrata. nulli grata. Conductis adſenſus acceptis. Deſpondet. ſ. interroganti cur omnia alligurierit. ſ. quod uoluit euitare ifamiã auari. Vappe. de quo dictum é: & de nebulone. Poſitis In faenore. collocatis ad uſuras. Quinas mercedes. Quincuplam uſuram. Capit is. uerę ſũmę quam uulgo capitale appellamus. Sed etiam ſortem appellant.

Perditior. Feneratores libentius creduñt iis qui perditis moribus ſũt: quoniã maiorẽ uſurã preſtant. Sectantur nomina. Mercatorũ in libris nomina ſũt: eis ſcribunt data & accepta: in quib⁹ creditoris & debitoris nomẽ ſcribit. patrias noſtri uocant. Iuuenalis. Qui uenit ad dubiũ grãdi cũ codice nomẽ. Sectantur nomina tyronũ. Snia eſt q̃ faeneratores diligenter iueſtigant adoleſcẽtes qui flagrantes cupiditatibus nõ habent pecuniã: qua illas explere queant: Nã parẽtes ſub quorũ poteſtate ſũt. huiuſmodi ſũptus ſubminiſtrare nolunt. Iſti igitur ſũpta ueſte uirili cũ iam a pedagogi cuſtodia ſint liberi: accipiũt quocũq; faenore etiã quincuplo pecuniã: quã i ſuas uoluptates explendas conuertãt At faeneratores ducti cupiditate lucri auide illis credũt. Tyronũ. Quia adhuc in uita degẽda quoniã expientia & prudẽtia carẽt: tãq̃ tyrones ſũt. Sub patribus duris. Nã idulgẽtiores tãtũ filiis prebẽt: ut illis nõ ſit opus aliũde ſũmere. Ergo qs i tãto ſcelere nõ exclamet ꝓ maxime iuppiter. Ipſe. pdit⁹ adoleſcẽs. Facit. exſtimat hinc multifacio. Sũptũ. ꝓ quęſtu. i. exiſtimat ſibi lucrũ facere: cũ facit ſũptũ. Hic e cõtrario erit ali⁹ q Menedemũ terẽtianũ imitat: q cũ filium ad militiã cõpuliſſet: uoluit aſſiduo agrũ colẽdo & nulla ſibi i re pcẽdo ſe ipſũ excruciare. Vnde fabulã ipſã Eauton timerumenon, i. ſe ipſũ excruciãs appellauit. Quã Nõ ſit amicus ſibi. Cũ aſſiduo ſe macęret. Pater. ſ. menedemus

Terenti.pro terentii ideſt qui a Terentio pocta inducitur. Fabula.comedia. Ordo eſt:ut pater ille terenti quem fabula inducit uixiſſe miſerum fugato filio non peius cruciauerit ſe. Atque hic ideſt q̃ hic. Siquis nunc.q. Interrogãti alicui cur tam contrarios & inter ſe aduerſos mores inducat reſpondet: ut oſtendat euenire ex hominũ ſtultitia:ut dum illi ignari in mediocritate conſiſtere alterum extremũ uitioſum fugiunt in alterum uitioſum quoq; incurrunt. Malchinus nomen conueniens:nam μάλακός mollẽ ſignificat. Et qui delicati haberi uolebant tunicis demiſſis ambulabant:ait Acron. Subductis ſurſum ductis.Sic illud uirgilii Florens ſe ſubiicit alnus. Facetus a faciendo dicitur proprie is eſt qui geſtibus aut uerbis ita alium imitatur ut ſe illum faciat. Paſtillos a pane p diminutionem dictos affirmat Pompeius ut ſit panis ex aliqua admixtione ſuaui ut ſit olet paſtillos: quia illos uoret:& olet hircum:quia hircinis carnibus utatur. Alii uolunt paſtillos pro unguento eẽ. Et ſic erit paſtillos olet ideſt bonos odores: & hircum ideſt tetrum odorem: qualem emittunt hirci Vt alibi Pubet hircus in alis. Sũt:aliud extremũ cum ſint qui nolint tangere niſi matronas. Alii nõ niſi poſtribulas. Inſtita faſciola eſt:quę extremitatem ueſtis ambiebat. Matronę enim ſtola ad pedes uſque demiſſa utuntur:cuius imam partem ambit inſtita. Subſuta:quia togę ſubſuebatur. Ergo hic nullam niſi matronam tãgere uult. Stantem ꝓſtantem ideſt publice ſe exponentem. Notus nobilis Laudauit exeuntem fornice ideſt lupanari. Nam meretrices quo tempore theatrales ludi ceſſabãt:in locis theatri teſtudinatis proſtabant. Nã fornices edificiorum teſtudines ſignificant. Ergo erant ſub fornice ſcenarum:unde fornicari meretricari ẽ. Exeunti ergo e fornice applaudebat q̃ non ſollicitatis honeſtioribus mulieribus poſtribula eſſet contentus:in quo imitabatur ſniam Catonis:qui puerum e poſtribulo exeuntem laudaſſet dicitur: uerũ cum deinde idem ſępius factitantem animaduerteret ait:laudaui te tanq̃ huc interuenientem:nõ autem habitantem. Macte.magis aucte. Eſt enim dictio quę laudet ſimul & adhortetur puerũ: quem probitate creſcere uideat. Vir. Macte puer uirtute tua.

Inguem ad obſænum ſub ductis uſq; facẽtus
Paſtillos rufillus olet gorgonius hircum:
Nil medium eſt:ſunt qui nolõt tetigiſſe niſi illas:
Quarum ſubſuta talos tegat inſtita ueſte:
Contra alius nullam niſi olenti infornice ſtãtem:
Quidã notus homo cum exiret fornice:macte
Virtute eſto inquit ſententia dia catonis
Nam ſimul ac uenas inflauit terra libido
Huc iuuenes æquum ẽ deſcendere non alienas
Permolere uxores nolim laudarier inquit:
Sic me mirator cunni cuperimus albi,
Audire eſt operepretium procedere recte
Qui mechis non uultis: ut omni parte laborent
Vtque illis multo corrupta dolore uoluptas
Atque hæc rara cadat dura inter ſæpe pericla
Hic ſe præcipitem tecto dedit:ille flagellis
Ad mortem ceſus:fugiens hic decidit acrem
Predonum in turbidit hic pro corpore nũmos
Hunc perminxerunt calones:quin etiam illud
Accidit ut quidam teſtes caudamque ſalacem
Demeteret ferro iure omnes:galba negabat
Tutior ac quanto merx eſt in claſſe ſecunda
Libertinarum dico:ſaluſtius in quas
Non minus inſanit:quã qui mechatur at hic ſi
Qua res qua ratio ſuaderet:quaq; modeſte
Munifico eſſe licet uellet bonus atque benignus
Eſſe:daret quantum ſatis eſſet:nec ſibi damno
Dedecoriq; foret uerum hoc ſe amplectitur uno,
Hoc amat,& laudat:matronam nullam ego tãgo
Vt quondam marſeus amator originis ille
Qui patrium mimæ donat fundumq;:laremq;
Nil fuerit mi inquit cũ uxoribus unquã alienis
Verum cum mimis:eſt cum meretricibus:unde
Fama malum grauius q̃ res trahit:an tibi album

Permolere:pro turpi re poſuit.ſed non abſona eſt tranſlatio: Nam cum frumentum demolitur: mola quę ſuper catyllum eſt circunuolitur. Eſt enim catyllus ſaxum inferius: Mola uero ſuperius: Sic & in patranda re uir mulieri incumbit. Audire operępretium. Ordo ſit. Operępretiũ eſt audire uos qui non nultis ꝓcedere recte mechis, ut uoluptas ipſorũ nõ plena ſit. Ex Ennio urbane uerſum ſubduxit. ille enim ait audire eſt operepretium ꝓcedere. Qui rem romanam latiumq; augeſcere uultis. Vt in Omni parte laborent ideſt in omni re periculum immineat: Precipitem tecto. Vt inſequentes effugeret. Ille flagellis. Sunt qui intelligant de Saluſtio:quem dicũt deprehenſum in adulterio Fauſtę uxoris milonis & filię. L. Cornelii ſyllę felicis & ab An. milone ceſum. Procorpore pro redemtione corporis ideſt obſcenę partis corporis ſilicet ne caſtraretur. Permiuxerunt conſtupraverunt. Calones. Miniſtri militum homines liberi a calando ideſt uocando: quia uocantur ad miniſterium ſecundum Acronem. Vel a calendis quia eo die cibaria accipiunt ſecundum Prophirionem. Lixe uero ſerui porprietate eorum ſunt. Salacem luxuriosum: Nam ſalire dicuntur quadrupedes: dũ coeunt: uel quia ex humore ſalſo citatur libido: unde Venus dicta eſt

e mari orta. Iure omnes. Oés dicebant iure factū deprehēso & precidere caudā licere. Sed. Galba iurisconsultus negabat iure factū: quia & ipse sectator matronarū erat. Mercx. i. mercēs. In classe secūda. Tres. n. erāt classes: prima matronarū. Secūda libertinarū. Tertia ancillarū. Saluſtius non minus insanit. Nam cū saluſtio in senatu matronarū adulteria censores obiiceret: testatus ē se nō matronarū: sz libertinarū sectatorē cē. At hic. Snia ē: si saluſtius uellet uti munificētia: quatenꝰ res sua & rō suaderet daret q̄tū sat esset nec esset sibi damno & dedecori. uerū dū sat sibi uideat q̄ nō tāgat matronā ñ nidet q̄tum libertinus eroget. Originis. Hęc pulcherrima meretrix fuit & mima. Itaq; nō recte se excusabat Marseus: cū diceret ego nō tāgo matronas: sz meretrices. Nā dū illis patrimoniū erogat: & fūdū domūq; largit: maiꝰ dedecꝰ cōtrahit: q̄ si matronas sectatꝰ esset. Fama Malū. Vexat q dē cēsus: sz infamia q̄ inde ꝓuenit, maiꝰ malū ē. Fuerūt āt eadē ętate tres insignes meretrices. Cytheris: q̄ a Gallo poeta amatā. Vir. Lycori noīat. Arbuscula: de qua Horatiꝰ alibi Exposa arbuscula dixit.

Tertia hęc. An tibi abūde: Profecto nō abūde satis ē habere exceptionē psonarū: ut. s. alia in cōditione habeas matronā q̄ libertinā. Sz oportet uitare qcqd officit in quacūq; psona sit. Nā pdere famam aut rē turpe ē: siue i matrona sit siue i libertina.

Perſonām ſatis ē: non illud quicquid ubique
Officit euitare: bonam deperdet famam:
Rem primis oblimare malū ubicunq; quid īter
Eſt in matrona ancilla pecces ue togata
Villius in fauſtaſylle gener hoc miſer uno
Nomine deceptus: penas dedit uſq; ſuperq;
Quam ſatis eſt pugnis ceſus ferroq; petitus
Excluſus fore cum longarenus foret intus:
Huic ſi mutonis uerbis mala tanta uident
Diceret hæc animus: quid uis tibi? nūquit ego āte
Magno prognatū depoſco conſule cunnum eſt
Velatumq; ſtola mea cum conferbuit ira?
Quid reſpoderet? magno patre nata puella
At quanto meliora monet pugnantiaque iſtis
Diues opis natura ſuæ: tu ſi modo recte
Diſpenſare uelis, ac non fugienda petendis
Immiſcere: tuo uitio rerum ne labores
Nil referre putas? quare ne peniteat te:
Deſine matronas ſectarier: unde laboris
Plus haurire mali eſt: q̄ ex re decerpere fructus
Nec magis huic inter niueos uirideſque lapillos
Sic licet hoc cherinte tuum: tenerū ē femur aut
Rectius a tq; etiā melius perſæpe togatæ
Adde huc quod mercem ſine fucis geſtat aperte

Oblimare. cōſumere ut q̄ a fabris limāt. Togata. Quę a maritis ob adulteriū repudiabāt togā ſublata ſtola pp ignominiā accipe cogebāt. Meretrices n. ꝓtrabāt cū toga & ſtollis pullis ut diſcernerent a matronis. Martialis Coccina famoſę mittis & iā thina mechę. Vis dare q̄ meruit mūera mitte togā: & alibi. Sed prīs ad tonſi ſpeculū matriſq; togatę.

Villius. nomen incertū ꝓ certo poſuit. Nā ut iā dictū ē. Milo fauſtę filię ſyllę mulieris adulterę maritus fuit. Et a cęna rediēs ante ędes ceſus ē a familia lōgareni adulteri: q̄ intus cū illa erat: ne illū deprehēderet. Ergo cū nobilē affectaſſet uxorē: ī hāc ignominiā incidit. Ergo potiꝰ credo. Villiū & longarenū duos fuiſſe adulteros & riuales: & ſic Villiū a riuali ceſū. Nā qđ ait ſyllę gener: loquitur ex deſiderio uillii nō qđ eſſet gener: sz eſſz cuperet. Sic uirgiliꝰ. Et gener auxilio priamo phrygibꝰ q̄ ferebat. Excluſus fore, ꝓ foribꝰ poſuit: Nā hoc nomen i plurali tātū ponit. Tū Cicero ꝓ cornelio Forē ſcalarū apuit. Mutonis. Mēbri uirilis. Lucilius. Leſo iā lachrymis mutoni extergit amica. Mutinum appellauit Vir. in priapea. Curā pomarii diligēs priape facito Rubricato furibꝰ minare mutino. Appellāt & faſcinū idē. Vir. Soles ſacrū reuinctus pāpino caput Ruber ſedere cū rubēte faſcino. Stola. q̄ matronarū ueſtis ē. Conferbuit. qa ex accēſione ſāguinis iraſcimur. Ira. nā uidet iraſci cū arrigit. Si ergo diceret muto ſe cōtētū eſſe plebea ueneret: qd diceret illi ſectator matronarū? Nēpe hoc. Magno patre nata puella ē. q. d. Eſt prēferenda hęc puella libertinę: qa ē nobilis. Verū natura diues ſuę opis. Si ſeqmur naturā: & nō opinionē: ipſa diues ſuę opis. i. ſuarū opū: qa ſatis illi ē quacūq; muliere ſe dare libidinē. Vū paſſi illā ſe dare piculo poſſis: Sed opinio facit ut nobiles q̄ramꝰ: uū ſeqt inopia & penuria. Igitur natura diuitiis ſuis pollet: sz opinio nos in paupertatē inducit: Quapropter natura ſua det meliora: & quę ſint cōtraria tuę opinioni. Tuo uitio rerū ne. Noſtro uitio laboramus: cū ſupflua petimus. Vitio āt rerū cū neceſſaria deſūt. Ergo noſtro uitio quod ab opinione ē matronā petimus: unde eſt maius diſpendiū. Vitio uero rerū qđ a uatura prouenit foeminā querimꝰ. Vbi minus diſpēdiū & ſine periculo ē. Ex q̄busoibus cōcludit: ut matronas ſectari deſinamꝰ: cū nō habeant magis tenerū fęmur: q̄us ſint ornatę niueis lapillis: ut uniones ſūt & uiridibus quales uidemꝰ eſſe ſmaragdos. Cherinthe. Apoſtrophe ē ad cherinthū. quē porphyrio ait fuiſſe pulcherrimū puerū poſtribulū. Snia ē q̄uis tale fęmur haberet matrona: quale hz cherinthus: nō tū eēt magis tenerū. Rectius. Auxeſis ut nō mō nō ſit magis tenerū in matrona q̄ in togata. i. in poſtribula. Sed q̄doq; ſit minꝰ tenerū. Adde huc. Aliud cōmodū in libertina: nā ipſa corpus ſuum quod paruo precio uendit: & propterea iure mercem appellat: nō habet fucatū. i. adulterinis coloribus ornatū. Sed quicquid nitet naturali colore nitet. De fuco dictuz ē unde Vir. alba nec aſſyrio fucatur lana ueneno. Et terrent. Fucum factum mulieri. Siquid honeſti. i. pulchri. Vir. at quo

cunque deus circum caput egit honestum. Iactat illo gloriatur ut matronę quę partes corporis quas pulchras hēnt ostentant:& palam hēnt. Siquę uero turpiores sint:q̄rit diligenter qua rōne occultare possit. Regibus hic mos est. Debemus reges & potentes uiros imitari:qui in emendis equis id agunt ut illos. Apertos.i.detectos.& nullis phaleris uelatos inspiciant. Apire.n. nonnunq̄ uulnerare dicimus Iuuena. Fuste apire caput candelam apponere ualuis. Itē detegere. Hinc Macrobius ait iuniores solitos cē nō tā honoris q̄ualitudinis cā maioribus caput apire.i.detegere Stat. Sic fatus apto ense uocat socios. Facies. Totius corporis figurā facie uocamus:nēq; solū aiati corporis:sed inanimi Vir. Facies quibus asperi quondā uisa maris.

Molli tenera ungula & nō dura:ut oportet cē ungulā equinā. Nā in cruribus nō uirtiū sed uitus ē ut mollia sint.i.flexibilia. Vir.. Et molia crura reponit. Fulta substentata:idē fulcia lecti. Hiāte. Vel inertē & qui uitia non circūspiciat: Nā hiant & & oscitāt ex pigritia homines. Hinc terentianus. Dauus uoluit deprehendere inter oscitantes. Vel hiantē cupientē. Nā nimia cupiditate in uitiis notandis nō sūt circūspecti Vir. Hunc plausū hiantē p cuneos geminatus.n. populiq; patrūque corripuit. Quod ppea inducat cupidū uel pigrū: quia uidet i illo pulchras clunes. Caput breue:& ardua ceruix. Nā & hę ad equi pulchritudinē spectant:ut patet apud maronē. Recte.s.faciūt:ut uelint uidere equos detectos. Lynceis.i.ita acutis ut habuit Lynceus:quē Acron ait tā acutā uidēdi aciē habuisse:ut q̄ trās parietē cēnt cerneret. Et ex sicilia naues cartaginensiū portū intrātes ꝓspiceret Dicūt etiā lynce aial acutissima cē acie. Ipsę mulieris cęcę nomē. O crus o brachia Crura & brachia q̄ pulchra sūt admiraris. Sed nō uides q̄d pygis ē & nasuta. Pyga grecū uerbū ē:ut apparet apud pollucē:Et ē posterior ps iuxta podicē. Hinc est huro pygas extrema ps spinę:& spondilū terminus iuxta anū quasi cauda pige. Depigis aūt dixit;quasi sine pyga ut dictio deprauet:ut cū dicit de mens uel depygis.i.magnā hēns pygā. Et tunc auget de:ut deamo.i.ualde amo. Nā utrūq; turpitudinem corpori affert:& cū nihil oio eminet ille locꝰ & rursus cū nimis turget. Nasuta. Nimio naso notata. Matronę. Cōcludit i matronę corpore nihil posse ispici prēter faciē:q̄ semp apparet. Et nunc faciē cępit in alia significatiōe q̄ paulo ante. Tegentis.s.matronę tegētis. Cętera uestę demissa.i. ad pedes usq; deiecta. Ni.ꝑ nisi. Sit catia cuiꝰ cū crura pulchra cēnt utebat cōtracta uestę:ut illa pateret teste. Porhiriōe:q̄ etiā addit illā adeo ipudicā fuisse:ut i tēplo uenęris pōpeiani theatri obducto uelo adulteriū cōmisisse cū ualerio quodā & siculo colono. Si iterdicta.i.matronas quę iterdictę sūt & phibitę multis custodibus. Vallo.stipātes illā comites uallū appellat. Hoc Facit inf. Natura.n.ita istituti sumus: ut q̄to difficilior res ē:tanto magis expetat. Lucanus nitimur iuetitū semp cupimusq; negata. Insanū;quasi uchementiꝰ ardentē. Ciniflones. Enumerat illos qui circa matronā sunt custodes. Ex seruis aūt habebāt illę qui calamistro ex igne calefacto capillos crisparēt. Isti igit quia dū calamistrū calefaccre cupiūt i cinere ad excitandū ignē flant cinisloes dicebātur atq; etiā cinerarii. Parasiti. Si gręcā iterpretationē admittamꝰ ii sūt qui ꝑ ἀπὸ ꝑ ἀπὸ ideſt iuxta σῖτῖᾶ ideſt cibaria uersanē. Hi.n.e liberorū cōditiōe hoies sūt;qui alienū cibum sectantes ditioribus applaudunt arridentadulantur omnem denique in dignitatē perferrunt seseque ridendos prębent:ut apud illos conuiuari liceat:ut expresse comici poetę ostendnut. Stola.d.ad.t. Nam & hęc quoque nę uideas ꝓhibet. Palla uestis amplior q̄ intercundum facile cōcutiat ἀπὸ τοῦ ὠθίζειν p .i.cōcutere. Altęra scilicet libertina. Cois de hac uestę suo loco dcūm ē:& quo

Quod uenale hēt;ostendit: neq; si quid hōesti ē
Iactat;hētq; palam;querit;quo turpia celet:
Regibus hic mos est ubi equos mercātur;aptos
Inspiciunt;ne si faciel ut sæpe decora
Molli fulta pede est; emptorem inducat hiantem
Quod pulchræ clunes;breue quod caput ardua
Hoc illi recte ne corporis optima lynceis;ceruix
Contemplare oculis ipsea cæcior;illa
Quæ mala sunt spectes;o crus;o brachia; uerum
Depygis,nasuta;latere ac pede longo est.
Matronæ præter faciem nil cernere possis
Cætera;ni cat;a lit demissa uestę tegentis.
Si interdicta petes;uallo circundata,nam te
Hoc facit insanum;multæ tibi tum officient res
Custodes,lectica,ciniflones parasitæ,
Ad talos stola demissa & circundata palla
Plurima;quæ inuideant pure apparere tibi rem
Altera nil obstat,chois tibi Pæne uidere est.
Vt nudam;ne crure malo ne sint pede turpi
Metiri possis oculo latus an tibi mauis
Insidias fieri;pretiuntq; auellier ante
Quā mercem ostendit,leporē uenator ut altanā
In niue sectetur;positum lic tangere nolit;
Cantat.& apponit imeus est amor huic similis
Transuolat in medio posita;& fugientia captat
Hiscine uersiculis spas tibi posse dolores
Atq; æstus curasq; graues e pectore pelli?
Non ne cupidinibus statuit natura moduꝫ quem
Quid latura sibi;quid si dolitura negatum
Quærere plus prodest;& inane abscidere soldos?

& ꝓhibitę multis custodibus. Vallo.stipātes illā comites uallū appellat. Hoc Facit inf. Natura.n.ita istituti sumus: ut q̄to difficilior res ē:tanto magis expetat. Lucanus nitimur iuetitū semp cupimusq; negata. Insanū;quasi uchementiꝰ ardentē. Ciniflones. Enumerat illos qui circa matronā sunt custodes. Ex seruis aūt habebāt illę qui calamistro ex igne calefacto capillos crisparēt. Isti igit quia dū calamistrū calefaccre cupiūt i cinere ad excitandū ignē flant cinisloes dicebātur atq; etiā cinerarii. Parasiti. Si gręcā iterpretationē admittamꝰ ii sūt qui ꝑ ἀπὸ ꝑ ἀπὸ ideſt iuxta σῖτῖᾶ ideſt cibaria uersanē. Hi.n.e liberorū cōditiōe hoies sūt;qui alienū cibum sectantes ditioribus applaudunt arridentadulantur omnem denique in dignitatē perferrunt seseque ridendos prębent:ut apud illos conuiuari liceat:ut expresse comici poetę ostendnut. Stola.d.ad.t. Nam & hęc quoque nę uideas ꝓhibet. Palla uestis amplior q̄ intercundum facile cōcutiat ἀπὸ τοῦ ὠθίζειν p .i.cōcutere. Altęra scilicet libertina. Cois de hac uestę suo loco dcūm ē:& quo

mó icoa insula fiat:& qđ uisum admittat sua pspicuitate. An tibi mauis.q.d.nó debes uelle potius matronā:quę tibi insidiaē qa nó oñdit siqd turpe latet q̄ libertina:q̄ se totā tibi uidēdā prebet. Cātat.amator matronarū ea q̄ dicūt̄ a uenatore:q mauult sectari in niue leporē q̄ appositū sibi sūmere. Et apponit.i.adiūgit amorē suū esse simile q. Trāsuolat .i.relinq.t. Posita i medio.i.libertinas quas facile ē habere. Et captat.i.capere cupit fugiētia.i.matronas: q̄s difficilcē assequ. Hiscine uersiculis.q.d.tā friuola sinia & stulto puerbio putas tu remouere e pectore amores matrōarū: q te cruciāt.Et nō potis intelligis in rebus oibus esse adhibēdū modū:cui natura ipsa acquiescat. Modū quē.i.aliquē. Quid latura sibi.Statuit modū.s.hūc qđ negatū sibi ipsa sit latura:& qđ negatū sit dolitura.Nā cū modus medio das sit:siqđ mediocritatē excedēs denegatū sit:fert: quoniā nō idiget illo supfluo Siqđ aūt ad mediocritatē nō pueniēs denegatū sit.doledit:qa illo idiget tāq̄ necessario. Ordo ē:plus ꝓdest querere qđ negatū sibi natura sit:& qđ negatū sit dolitura. Quęrere ergo hoc plus prodest:q̄ similitudinē illā uenatoris.Et similiter ꝓdest plus abscindere inane soldo.i a solido:hoc ē discernere ea q̄ sūt supflua ab iis q̄ sūt necessaria.Nā si hoc faciem⁹.uidebim⁹ natura cōtētā cēplebea uenere:qđ sclidū ē & satis sibi sit.Nec quercre matronas:qđ qdē ē inane,i.supfluū. Nux tibi.Snia ē:Cū desideriū edēdi & bibēdi restringui possit cibo potuq̄ ignobili: uenerea quoq̄ uoluptas eadē pacto explebit. Róbū.piscis ē: quē in prętio habuerūt antiq:& enumerat i gñe planorū: ut soleę quoq̄ & passeres sūt. Pauonē.Hā auē primus romę cōuiuii cā occidit Hortēsius orator. Saginare istituit prim⁹ L.Aufidius Iuro. Ait Plinius. Multi Hortēsiū secuti effecere:ut ait Macrobius:ut eorū oua quis denariis: ipsi uero qnq̄genis uēirēt Aurelius āt Augustin⁹ i eo qđ de doctrina uitare libro iscripsit:refert carnē pauonis nō corrūpi. Aitq̄ nobis pauo coctus chartagie appositus ē. Iustinus ex pectore pulparū aliqđ recōdi:& post q̄dragita dies ad nos relatū icorruptū iminutūq̄ mānserat. Post uero ānū icocruptū ēt extitit: ꝙ corpulētię sicciorꝭ fuit

Tētigine: Prurigo ē q̄ coitus desideriū iducit. Virginpręapea. Turpe q.fa.Sꝫ si tētigie rūpar Ealce manu posita fiet amica manu. Illā p⁹ paulo Intelligerenuo illā:q̄ dicit uenia paulo post.Neq; ēt hoc sic cōditiōcnā adiūgit si exierit uir.i. si pegre ꝓfect⁹ fuerit. Sꝫ pluris.s.cōstat.Nā mora cupidiorē reddit amātē. Gallis philodem⁹ ait.s.reliquo. Acrō ait philodemū physicū epicureū fuisse:& gallos i libidinē ꝓnos putasse.uel dixit gallis sacerdotibus cybeles:q castrati cū sint: moram ferre possūt.Porphyriō āt dicit eā ad gallos relegasse:q magno adulteria emūt:uel pp diuitias:uel pp maiorē libidinē. Sibi .s.assumebat idē philodem⁹ illā q̄ neq; stet.i.pstet magno pretio:neq; iussa uenire cūctet. Sic cādida & recta:Et munda hactenus.i.cousq; mūda ut nō caret uideri magis alba aut lōga q̄ natura sibi dederit.Est āt mūditia ab artificio. Dextromihi leuū.Nā cū alter i alterū cōuertit:ps dextra unius ad lenā ē alterius. Illia.mater romuli. Aegeria.nympha familiaris Numę pōpilio de q̄ dictū ē. Nec metuo.Et hoc nō pertinaciēdū ꝙ i libertia neq; periculū neq; metus ullus sit. Vt pallida. Vna ps ē q̄si ualde pallida ut uesana. Vel ē ue dolētis iteriectio. Cōscia.Illa q̄ mediatrix fuit.Hęc.s.mediatrix metuat curibus:ne impedibus inectāt Deprehēsa.s.matrōa metuat doti:nā adulterio dānatę dotē amitebāt.Sin uero alia cā diuortiū fieret:uir dotē restituebat. Egomet mi.ꝓ mihi.Oñdit i tāto tumultu nullū itercedere mutuū auxiliū: sed unūquēq; sibi cōsulere. Ne nūmi peāt.Ne sim me nūmis redēptus. Aut piga.qa i derisionē cōstupret:uel sibi ꝓ podice mugili mittāt:unde Iuuenal.Et quosdā mugilis trat.Preterea q̄ gręci comici hos ἀῶῶοὺς γάσ. appellāt. Immitebāt ēt illis & raphanū:qđ gręci ῥάφανίδα dicūt. Aut fama.Nā & si nullū aliud icomodū patiat:magna tū iactura ifama fit. Deprehēdi Cōcludit ꝙ ꝺprehēdi ēt nulla alia accedēte iacta miseriā cēcōuicet. Iudi.s.q magnus fuit adulter.

OMnibus hoc uitiū cātoribus iter amicos.Si satyre argumētū q̄ras:uidē eos carpe:q cū sua sibi uitia cōdonēt:aliena nimis acerbe reprehēdat:cū q̄ leuia sūt ignoscere amicis debeam⁹ memores fragilitatis humanę q̄ nemo oio uitiis caret. Inducit āt exēplū musicorū:& prēcipue tygelli. Oib⁹ cāto.Ergo magis cōdonādū cū sit cōe oib⁹. Cātare.

Num tibi cum fauces urit sitis:aurea quæris
Pocula?num esuriens fastidis omnia præter
Pauonem robumq;?tumēt tibi cū iguina: num si
Ancilla aut nerua est præsto puer ipetus inquem
Continuo fiat:malis tētigine rumpi
Non ego nanque parabilē amo uenerē ffacique
Illam post paulo,sed pluris:si exierit uir:
Gallis hanc:philodēus ait:sibi q̄ neque magno
Stet pretio,neq; cūctetur,cum est iussa uenire
Candida rectaq; sit:mūda hactenus:ut neq; lōga
Nec magis alba uelit:quā dat natura uideri
Hæc ubi suppositi dextro corpus mihi leuum:
Ilia & ægeria ē,do nomen quodlibet illi.
Hæc uereor:nedum futuo:uir rure recurrat,
Ianua frangatur,latret canis:undiq; magno
Pulsa domus strepitu resonet:ue pallida lecto
Desiliat mulier:miseram se conscia clamet,
Cruribus hæc metuat,doti deprehensa,egometmi
Discincta tunica fugiendū est ac pede nudo
Ne nummi pereant,aut pyga:aut deniq; fama
Deprehendi miseruꝫ est,fabio uel iudice uincam:

SAtyra tertia

OMnibus hoc uitiū ē cantoribꝰ iter amicos:
Vt nunq̄ iducant aium cantare rogati

bis repetendum ſilicet rogat ī cantare nunq̄ inducant animum cantare. Iniuſſi non iuſſi ideſt non rogati. Nam iubere aliquādo eſt rogare & optare. Terētius Iubeo chremetē ſaluere. Proprie tū iubēt domini ſeruis īpant in quibs in alios cōmiſſū eſt iperiū. Precipiūt qui doctrinā prębēt. Ille emphaſim hēt hoc ꝓnomē & dixit ille tanq̄ de noto Sardus uel ꝓpriū nomē eſt Tygelli⁹ ſardus :uel gētile ex ſardinia habebat hoc uitiū. Eſt aūt uitiū id pp q̄d res a ſua natura & ab ſolutiōc deprauat. Nā uniuſcuiuſq; rei abſolutio & pfectio uirtus dicit. Cuius priuatio uitiū eſt. Ergo uitius oculi eſt recta uiſio. Priuatio aūt aut diminutio uiſus uitiū eſt dictū a uitādo. Dignū. n. ē ut uitet. Hinc uitupero quaſi uitiū paro. Cęſar qui cogere poſſet. Erat. n imperator. Si collibuiſſet. Rogatus a cęſare nolebat. At ſi collibuiſſet. q. d. etiā ſi ſine aliqua rōc libidine eanendi incederet: optime ergo collibuiſſet. Nā cū uolūtas ſit q̄ ex ratiōe ꝓcedit. Libido uero q̄ ab appetitu potius collibuiſſet q̄ placuiſſet dicendū fuit Ab ouo a principio prādii: Nā ut ait acron: a balneis ad cibū ꝓficiſcētib⁹ ī primis ouū dabat. Ad mala ad poma. i. ad ſecūdas mēſas qbus finiē prandiū. De his dictum eſt. Citaret io bacche. i. excitaret hoc carmē: cuius initiū ēt io bacche. Summa uocē q̄ hypate dicit. Nil ęquale fuit. Nihil conſtāter: ſed ab extrēo ad extremū ꝓficiebātur. Iunōis ſacra ferret. Nā qui ſacra ferūt: ꝓcedūt lento paſſu Hoc uitiū & in Catelina notat Saluſtius. Sępe ducentos: nā magna ſeruorū copia erat apud antiquōs. Reges atq; tetrarchas. Sępe ex optabat ſibi nō priuatā fortunā: ſz regū & tetrarcharū. Sūt aūt tetrarchę qui quartā regni partē poſſidēt. Ergo herodes cui galilea quartā regni iudaici partē Populus roman⁹ cōceſſerat tetrarcha erat. Sępe aūt modeſtiſſime loquēs dicebat ſe cē cōtentū tripode mēſa: & cōcha ſalis puri. i. ſimplicis: & nulla recōditi: quaſi ſecundū morē pſarū: qui nihil ad panē preter ſalē & naſturciū herbā addebāt: & toga qua frigus ꝓpelleret: q̄uis ēt craſſa Decies centēa. Quoniā numer⁹ in denario deſinit: nā ultra decē repetitio fit: iccircio decies cētena potius q̄ mille dicebāt. Huic parco. i. qui ſe parcū iactabat. Noctes pacrtebat officia uitę: ut noctu diurna iterdiu nocturna exerceret: ut noſtra ętate Paulū pon. max. uidim⁹ cui tū plurimę fuerūt nec mediocres uirtutes. Sterteret ꝓfunde dormiret nā cū dormiēti ſpūs in ore narium ue crepitat: aut obſtrepit: ſtertere ē. Quid tu fatēt ſe quoq; uitia hēre ſed minora. Meui⁹. Poeta fuit ignobilis & maledicus. Vnde ipſe in libro carminū Olentē męuiū dixit. Et Vir. Qui bauiū non odit: amet. car. m. Abſentē qđ malo oēntię eſt & īuidio ſi hominis: nā qui meliorē facere ſtudēt corā caſtigāt. Aut ignoras te. Verba ſūt detractorē reprehendētis. Ergo uel te. i. tua uitia ignoras: uel putas prebere te ignotū nobis: ucluti tua uitia nō cognoſcamus. Dare uerba fallere. Egomet mi ꝓ mihi ignoſco. Stultiſſim⁹ amor noſtri ē: ut nobiſ ea uitia cōdonem⁹: q̄ in aliis ferre nō poſſum⁹. Et: ſumus improbi. i. a nullo ꝓbandi. Cū tna. Nō ita idulgendū eſt nobis ut in noſtris uitiis ucluti lippi parū uideam⁹: in alienis acutiſſimo utant uiſu. Lippus ē cui oculi ualitudinarii ſūt. Luſcus qui altero caret oculo. Cęcus qui nihil uidet. Martialis Solucre dodrantē nup tibi paule uolebat Lippus hilas luſcus uult dare dimidiū. Aut aqla. De hac auc plura dcā ſūt Eſt aūt adeo acuti uiſus: ut recto ituitu ſolis radios ſuſtinere poſſit: Quin & pullos ſuos ſolē aduerſū intueri cogit: & ſiqui lucē nō ſuſtinētes auertant: illos ueluti adulterinos e nido precipitat Serpens epidaure⁹. Spēm ꝓ genere poſuit. Eſt aūt acuta acie ſerpēs unde grece Δρᾰκῶν dicit ἀπὸ τοῦ δρᾱκεῖν qđ aſpicere ſignificat. Cū aūt romani morbo

Iniuſſi nunquā deſiſtant: ſardus habebat
Ille tygellius hoc cæſar qui cogere poſſet:
Si peteret per amicitiam patris atq; ſuam non
Quicquam proficeret, ſi collibuiſſet: ab ouo
Vſque ad mala citatet bacche io modo ſumma
Voce mō hac reſonat: quæ chordis quattuor ima
Nil æquale homini fuit illi: ſæpe uelut qui
Currebat fugiens hoſtem: per ſæpe uelut qui
Iunonis ſacra ferret: habebat ſæpe ducentos
Sæpe decem ſeruos, modo reges atque tetrarchas
Omnia magna loquēs nō ſit mihi mēſa tripes &
Concha ſalis puri & toga: quæ defendere frigus
Quamuis craſſa queat, decies centena deciſſes
Huic parco paucis contento: quinq; diebus
Nil erat in loculis, nocte uigilabat: ad ipſum
Mane, diem totum ſtertebat nil fuit unquam
Sic impar ſibi nūc aliquis dicat mihi: quid tu?
Nulla ne hēs uitia? immo alia & fortaſſe minora
Meuius abſentem nouium cū carperet: heus tu
Quidam ait: ignoras te? an tu ignotū dare nobis
Verba putas: egomet mi ignoſco meuius inquit
Stultus & īprobus hic amor ē dignuſq; notari
Cum tua peruideas oculis mala lippus inunctis
Cur in amicorum uitiis tam cernis acutum
Quā aut aqla aut ſerpēs epidauriuſ: at tibi cōtra
Euenit inquirant uitia: ut tua rurſuſ & illi
Iracūdior eſt paulo: minuſ aptuſ acutiſ
Naribuſ horū hominū rideri poſſit: eo qđ
Ruſticiuſ tonſo, toga defluit: & male laxuſ
In pede calceuſ hæret: at eſt bonuſ: ut melior uir
Non aliuſ quiſq̄: at tibi aīcuſ at ingeniū ingēſ:
Inculto latet hoc ſub corpore: deniq; te ipſum
Concute, nū qua tibi uitiorū inſeuerit olim
Natura: aut etiam conſuetudo mala; nanque

laborarēt:ex oraculo Aesculapiū ex epidauro accersedū curarūt:miserūtq; auratā nauē quā deꝰ sub serpētis forma itra uit. Verū cū ad ripā tyberinā appulisset naue ē egressus:nusq̄ deinde apparuit serpēs. Quapp eodē i loco sibi tēplū ex edificatū ē. Acutis naribꝰ. Subsanatiōe q̄ fit crispādo narcs, Vel trāslatio a canibꝰ q odoribꝰ iucniūt feras. Minꝰ aptus, i. inceptꝰ. Nā cū ineptꝰ sit:pōt rideri ꝓ irrideri subsānatiōe. Desluit toga. qa ñ recte q̄drat corpori. Quidā putāt dictū de cęsare:cui semp fluebat toga:& erat ei idoctꝰ tōsor ait Acron. Et male laxus. Eodē acrone teste qdā dictū putāt de Vir. qui indecori corporis & compositionis fuit. Inculto, nō ad animū. sz ad corpꝰ referendi. Cōcute:diligēter inq re. Nā q rē quęrūt:q̄ credūt itra sinꝰ uestis latere: cōcutiūt uestez:ut res illa excidat. Natura & cōsuetudo. naz ad q̄dā uitia natura ꝓni sumꝰ:q̄dā ēt ex mala cōsuetudie ꝓueniūt. Vel dicamꝰ uitiorū & uirtutū semia cē a natura:q̄ deinde cōsuetudie alūt:& ad habitū pueniūt Nāq;:ut ager nisi excolat: filicē herbā frugibꝰ noxiaz ꝓducit. sic & animꝰ noster sine cultura phię uitiis occupat. Est āt dcā filix q ex cadē radice pluta filia cnascāt

Neglectis urenda filix innascitur agris
Illuc peruertamur:amatorem quod amicæ
Turpiā decipiunt cæcū uitia, aut ēt ipsa hæc
Delectant ueluti balbinum polypus agnæ;
Vellem in amicitia sic erraremus,& isti
Errori nomen uirtus posuisset honestum:
Ac pater ut gnati sic nos debemus amici:
Si quod sit uitium non fastidere:strabonem'
Appellat petum pater:& pullū male paruus
Si cui filius est:ut arbotiuus fuit olim
Sisyphus:hunc uarū distortis cruribus,illū:
Balbutit scaurum prauis fultū male talis
Partius hic uiuit:frugi dicatur, ineptus
Et iactantior hic paulo est concinnus amicis
Postulat ut uideatur:at ē turculentior:atque
Plus æquo liber:simplex fortisq; habeatur
Caldior est:acres inter numeretur opinor
Hæc res & iungit:iunctos & seruat amicos
At nos uirtutes ipsas inuertimus:atque
Sincerum cupimus uās incrustare; ꝓbus quis:
Nobiscum uiuit:multū demissus homo illi
Tardo cognomē pinguis damus, hic fugit oēs
Insidias, nulliq; malo latus obdit apertum
Cum genus hoc inter uitæ uersetur, ubi acris
Inuidia atq; uigent ubi crimina ꝓbene sano
Ac non incauto fictum astutūq; uocamus
Simplicior quis & est, qualē me sæpe libenter
Obtulerim tibi mœcenas:ut forte legentem
Aut tacitū impellat:quo uis sermōe molestus
Cōmuni sensu plane caret inquimus heu
Quā temere i nosmet legē sancimus inquam
Nam uitiis nemo sine nascitur optiūs ille
Qui minimis urgetur:aīcis dulcis:ut æquū ē
Cum mea cōpenset uitiis bona, pluribus hisce

Prēuertamur. Prēocupemꝰ hāc sniaz: Quēadmodum uitia amicę ita ꝺcipiūt amatorē: ut hēat illa ꝓ uirtute: sic uellē ut erraremꝰ i amicitia. Polypꝰ. a similitudine polypi marini piscis multos pedes habētis dicit morbꝰ i naribꝰ cnascens. cui plurimę sūt fibrę. Agne p. n. mulieris amice balbini: Et certe ut uitiū magnū amicitia adulatio ē: Sic cōtra ois aspitas refugiēda. nec q; ꝺbemꝰ ostēdi minoribꝰ uitiis:sz equo aio amicos ferre:& illos paterna idulgētia tractare. nā patres ñ fastidiūt cia uitia i filiis. Et si filiū hz strabouē: illū petū appellat: ut uirtutē ponat ꝓ uitio. Petos aūt cos dicere: quorū oculi celeres huc & illuc uertūt: ꝓ trāsucrūq; ispiciūt. qd ꝺcere potiꝰ q̄ dedecere uideē Vir. i priapea Minerua flauo lumine: Venꝰ peto. Male parnꝰ. Ita puus ut uehemēter dedeceat. Pullū i equo asino ue atq; i auibꝰ pulli dicūt noui foetꝰ. Sisyphꝰ. Filiꝰ fuit. M. Antonii triūuiri uir mōstroſę brcuitatis:sz acutissimi igenii. Varū. q sit pedibꝰ introsū retortis. Balbutit. Balbutire ē uerba curta ꝓferre: quo uitio pueri laborāt. Sz parētes: ut filiis blādiāt: ꝺ idustria balbutiēdo appellāt scaurū: q sit male fultꝰ prauis, i. distortis talis. Partiꝰ. q̄si auarus. Frugi. tēpatꝰ & modestꝰ. Ineptꝰ & iactātior q ineptis se iactat. Gōcinꝰ. Gōcinare cōmode cōponere significat: ergo uult hēri cōcinnꝰ, i. uult exhibere se aptū aicis. Nā nulli dū capiūt se cōcinos exhibere: icōcini sūt. Truculē. q ferociori aspectu sūt: truculēti appellāt. ergo dicamꝰ hūc ꝓcul cē ab oi adulatiōe & liberū & simplicē: q nō aliud dicat: & aliud sentiat. Caldi ꝓ caldior. i. iracūdior. i. sub iracūdꝰ. Nā cōpatiuū aliq̄n minuit. Vir. Tristior & la. o. sus. ni, i. subtristis. Nec res ñ adulatio sz q̄dā humana: sz modesta idulgētia. At nos inuertimꝰ. Nō solū nō honestamꝰ q̄dā leuia uitia noibꝰ uirtutū: sz cōtra uirtutes uitiorū noibꝰ ꝺhonestamꝰ & cupimꝰ icrustare, i. foedibꝰ illinire uas sincerū purū. i. hoiez bonū macula deformare conamur. Inuertimꝰ. Ad suū cōtrariū deuoluimꝰ, Inuerterę. n. ꝓpric ē cū rē contrario uersu ponimꝰ. Hic dicimꝰ uestes iuersas cū q̄dā tus ē oportuit foris apparere: & sniaz iuersā i quā contrarius sēsus iducit. Demissus si qs i cōsuetudine familiari se dimittit. i. cedat aliis: & nemini aduersetur seqz inferiore gerat. Tardo. i datiuo. Nā recte dicit mihi nomē ē, Lādino: ut iūgat ꝓ nōi mihi. Et rursus mihi nomē ē Lādinꝰ: ut rōdeat dictioni nomē. Pingui crasso & rudi. Nā pingues ut pluri mū ii sūt: quorū sāguis multū hz pituitę: ii āt tardo sūt i genio: ut oūdit Albericꝰ. qa frigus nō mouet spūs: nec adducit: sz abscidit. Hic fugit. Sūt, q cū ualeāt prudentia pāt sua

circūſpitione & ꝓuidētia uitare iſidias.. Latus apertū. Traanſlatio a milite cauto: qui ſuis ſe armis ita tegit: ut nullā corporis prē detectā hoſti relinquat. Aſtut⁹. Dicit ab eo qđ ē ἀπὸ τοῦ κ lingua attica urbē ſignificat. Inuidia acris. Vehemēs ad nocēdū. Crimina obtrectatiōes: unde dicim⁹ criminari. Ergo huic uitio qui prudēs cautuſq; ē nomē uitii dam⁹: & fictū aſtutūq; uocam⁹. Simplicior. Qui fret⁹ ſua beniuolētia: & bona mēte erga amicū nō adhibeat omnē cautionē i adcūdo atq; colloqndo. Cōm ſenſ⁹. i. cōi prudētia: ut alio loco dixim⁹. In trutina ponet cadē. q. d. cadē truti na pōderabo tua uitia, qua tu mea. Tuberi. optima trāſlatio: Nā i corpore tubercula maiuſcula ſūt q̄ ueruc̄: Nā uer ruca ps ē eminētior i corpore: hos porros uocāt. Ergo tubera ꝓ maiorib⁹ uitiis: ucrucas ꝓ minoribus poſuit | Denīq; quatenꝰ. Cōtra ſtoicorū dogma ē: qui uolūt uitia, oīa paria cē. Cōpone aūt ſic. Cur non utiē ipſa rō ſuis modulis & pōderib⁹: ut aliqua uitia maiora: & alia qua minora iudicet: & ut q̄q; res ē: ita cohercet delicta ſuppliciis. Si quis ſeruū, ꝓbat parua delicta nō cē magno ſupplicio afficiēda exēplo ſerui qui iuſſ⁹ reponere patinā cū ſemeſis piſcib⁹ ſi illos abſūpſerit una cū iure nō ppea ſit cruci affigēd⁹ liguric aūt ē ſuauioribꝰ eſcis ueſci: Inde alliguric ē rē i huiuſmodi epulis cōſumere

Labeone. M. Antiſtius labeo iuriſpit⁹ memorabilis libertatis: Nā in Auguſtū libere iuect⁹ ē leges & iſtituta Cęſaris dānans. Docta aūt hęc de illo ſcribit ut oc tauiō gratificet. Riſonē, nomē ꝓpriū uiri. Hic ut ait acrō: focnerator fuit & malus hiſtoric⁹: qui ſolit⁹ ē a debitorib⁹ audiētiā exigere: unde ꝓ poena id erat nō ſolucntib⁹: uel hiſtorias ꝓ cōtumeliis poſuit: & alluſit ad id qđ hiſtoric⁹ cēt. Euādri, hic celator athenienſis a. M. Antonio alexādriā pduct⁹ iter captiuos romā uenit. Si furtū facit. Si illi iraſcor uel lectum conminxerit. i. mingēdo urina madefecerit: uel pot⁹. i. ebrius catinū e mēſa deiecerit: aut pullū gallinaceū e mea parte catini ſubſtuleritq; oīa parua ſūt: quid faciā ſi aut furtū fecit: aut arcana ſibi cōmiſſa palā fecerit: aut ꝓmiſſū dnegauerit. Quis paria cē. Stoici philoſophi qui uolūt uitia oīa paria cē. Laborāt. i. in ſūma difficultate uerſāt: cū ē uentū ad ucrū. i ad cognitionē ueri. Senſus & mores quia aliter ſentiūt: & alio mō uiuūt. Nā ſens⁹ & mores repugnāt. Nā ſenſus iudicat non paria: ſed diſparia cē uitia. Et mores. i. hoium conſuetudo etiā repugnat. Atq; ipſa utilitas Nā aduertimus non cē ex utilitate hoium q̄ uitia habēt paria. Nō. n. utile ē ita puniēdum cē qui ſeruo cōuitiatus eſt q̄ eū qui patrē ꝓdiderit. Prope. i. quaſi mat iuſti & ęqui nō oio mater: ſed quaſi mater. Nā q̄is a natura ſit ipſa iuſtitia, tñ ab utilitate uires accepit: ob eāq; eſt magis aucta & ſeruata Intelligc aūt de ea utilitate q̄ a recto ſeiūgi nō pōt. Repugnat. Nā ſi cadē poena erit oibus uitiis nō erit ex uſu. Cō ꝓpſerūt. Probat ut ex utilitate ſi orta iuſtitia Prorepſerūt. i. i prima fantiū nōdū ꝓſtabilito gradu repere ceperūt. Eſt. n. repere aialiū pedibus carentiū. Primis terris. i. prima aialia terris. Nutū ſed hoic itelligit: ſed mutū dicit nōdū reptis rerū uocabulis uel ifās Turpe icultū ſine moribꝰ necdū excitata in eo ratiōe.

Si modo plura mihi bona ſunt inclinet: amari
Si uolet hac lege in trutina ponetur eadem:
Qui ne tuberibus propriis offendat amicum
Poſtulat: ignoſcet uerrucis illius: æquum eſt
Peccatis ueniam poſcentem reddere rurſus
Denique quatenus excidi penitus uitium iræ:
Cætera item nequeunt ſtultis hærentia: cur nō
Ponderibus moduliſque ſuis rō utitur: ac res
Vt quæque eſt: ita ſuppliciis delicta cohercet:
Siquis eū ſeruum patinam qui tollere iuſſus
Semeſos piſces tepidum q; ligurierit ius:
In crure ſuffigiat, labeone inianior inter
Sanos dicatur quanto hoc furioſius atque
Maius peccatum eſt: paulum deliquit amicus
Quod niſi concedas: habere in ſuauis acerbo
Odiſti: & fugies ut riſſonem debitor æris.
Quod nili cum triſtes miſero uenere calendæ
Mercedē aut nummos unde unde extricat ama
Porrecto iugulo hiſtorias captiuſ ut audit, ras
Cōmixit lectum potuſ menſa ue catillum
Euandri manibuſ tritum deiecit ob hanc rem
Aut poſitus ante mea qa pullus i parte catini
Suſtulit exuriens minus hoc iocundus aīcus
Sit mihi quid faciam ſi furtum fecerit: aut ſi
Prodiderit comiſſa fide: ſponſum ue negarit?
Quis paria eſſe fere placuit peccata: laborāt
Cus uērus ad ueros: eſt ſēſus moreſq; repugnāt
Atq; ipſa utilitas iuſti prope mater & equi.
Cum prorepſerunt primis aialia terris
Mutu & turpe pecus glādē atq; cubilia ꝓpter
Vnguibus & pugnis dei fuſtibuſ: atq; ita porro
Pugnabant armis quæ poſt fabricauerat uſus
Donec uerba: qbus noces ſenſusq; notarent:
Nomineq; in ueneto dehinc abſiſtere bello.

Pecus aūt dixit quia ueluti expers rōis pecori ſimilis uidebat hō. Clandē nā is cibus erat. Ergo aīaduertit ex uſus opus iuſtitia: ut excludent huiuſcemodi cōtētiōes. Vnguib⁹ & pu. nullis armis adhuc reptis. Fuſtib⁹ lignorū fruſtiſ Nā hęc & ſa a prima arma fuere. Porro deinceps & poſt iteruallū tēporis: Et ſequit optimū ordinē. Primo. n. nullis armis: ſed iermis manib⁹: deinde iis armis q̄ caſ⁹ porigebat: poſtremo illis q̄ cēt artificio parata. Verba & noia. Nā iſtis potuerūt ſenſa mētis exprimere & ex ſermōe ſocietate iniuric: & ad illā ſeruādā iure oppidis primo mox legibus op⁹ cē aīaduerterūt. Nā fuit ante helenā. q. d. & ſi nō fuerint celebrata a poetis alia adulteria quēadmodū homerus celebrauit adulteriū paridis: tñ etiā multa bella pp fœminas geſta ſunt: q̄ quia ſcriptoribus caruerūt: i memoria hoium

nō sunt. Tempora si fastosq;. Oūdit iustitiā nō esse naturalē:sz iuentā pp utilitatē:nā sūt iuenta iura metu iiusti. Natura.n.prēstat:ut sciam⁹ q̄ petēda & q̄ fugiēda sit:& dat semīa quedā:qb⁹ a rōe excultis ipsa rō discernit iustū ab iiusto qđ nō discerneret natura:ut discernit dulce ab amaro. Fastos mūdi.de fastis dixim⁹. Hic itelligit oīa scriptorū monumūta:& dixit mūdi:ut oium ętatū & oium gētiū res gestas cōplecteret. Nec uicet ratō.Rō ergo q̄ iustū & iiustū iuenit nō uincet hoc.i.nō ꝓbabit hoc:ut peccata paria sint:& tātūdē peccet & q̄ olera furat: & q̄ sacrilegiū nocturnū cōmiserit. Teneros caules,non speties herbe est caulis:sed omnes tenetiores frondes caules dicunt. Quē autem unlg⁹ caulē appellāt:antiq brassicā dixerūt. Orti.ab oriēdo qa i hac agri spē plurics q̄ alibi herbę p totū ānū oriāt Hęc oīa q̄ in ortis criūt olera ab oriēdo dicūt. Legerit furat⁹ fuerit uñ sacrilegiū. Aeq̄s.nō iter se ęq̄s sz ęq̄s peccatis. Scutica:faciliori uerbere.Nā flagellū duri⁹ē

Oppida ceperunt munire:& ponere leges:
Ne quis fur esset:neu latro neu quis adulter
Nam fuit ante helenā cūnus teterrima belli
Causa:sed ignotis perieruut mortibus illi.
Quos uenerem incertā rapiētes more ferarū
Viribus editior cedebat:ut in grege taurus
Iura inuenta metu iniusti fateare necesse est:
Tempora si fastosq; uelis euoluere mundi:
Nec natura potest iusto secernere iniquum
Diuidit:ut bona diuersis:fugienda petendis:
Nec uincet ratio hoc tantūdē ut peccet: idemq;
Qui teneros caules alieni fregerit horti:
Et qui nocturnus sacra diuum legerit.adsit
Regula peccatis:quæ pœnas irroget æquas
Ne scutica digum horribili sectare flagello:
Nam ut ferula cædas meritu3 maiora subire:
Verbera:non uereor. cū dicas esse pares res
Furta latrociniis & magnis pua:mineris
Falce recisurum simili te: si tibi regnum
Permitant hoīes:si diues:qui sapiens est
Et sutor bonus:& solus formosus & est rex:
Cur optas quod hēs:non nostri:qđ pater iquit
Chrysippus dicat:sapiēs crepidas sibi nunquā
Nec soleas fecit.sutor tamē ensapiens:quo:
Vt q̄is tacet hermogenes cātor tam en atque
Optimus est modulator:ut alfenus uafer oī
Abiecto instrumeto artis clausaq; taberna
Sutor erat sapiens opis.sic optimus omnis:
Est opifex solus:sic rex:uellunt tibi barbam
Lasciui pueri:quos tu nisi fuste coerces

N ā ut feru. Admōui ne acerbiorē pœnā pares minori delicto. At nūc nō monebo ne pes minorē maiori dilectō. Nā cū tu putes peccā cē paria: nō bubito quī oia supplicia sint futura magna. Ferula:q̄ pueri a preceptorib⁹ uapulāt.Iuue.Et nos ergo man⁹ ferulę subdu.Et Martia.Tristesq; ferulę sceptra pedagorum. Ingēui tū Plio auctore anguillarū pellib⁹ uapulabāt. Ferulā inē externos fruticcs enūcrat Plini⁹. Ligni corticis loco h3.i.forinsecꝰ.Ligni āt loco fūgosā it⁹ medullā:ut sambuci:Calidis nascit locis.Nata eadē ē q̄ancto fructu similis.nulli fruticū lcuitas maior.Ob id baculorū usu senectuti prebz:Ignē fcrulis optīe siruari certū ē. Idq; ꝓ methcū iucnisse tradūt.In ęgypto prēcellit Ferula reliqs aialib⁹ pestiferū pabulū prebet. Asinis gratissimū ē.Quare id aial libero patri assignat:cui & ferula.Furta.clāculū fiūt. Latrociniis Violentię sī direptiōes: q̄ ñ iusto bello exercēt:& ex isidiis a pditis hoib⁹ i uiatores fcō ipetu agūt. Recisurū simili te.i.simili pœa puniturū. Si diues q sapiēs sē.In padoxa stoicorū ludit q sapiētē oia esse uolūt:ut sit rex:sit cōsul:sit diues:Qđ si oia ē:erit qcūq; ex sordidioribꝰ opificib⁹:ut sutor coriari⁹ & h⁹mōi. Cur optas qđ bēs.Irridet stoicā sectā:& q̄rit uñ sit:si sapiens oia ē:cur aliqd q̄rat: Ad qđ rīdet exsimia chrysippi esse qdē sutorē sapiētē:sz ea potētia q̄ statim ad actū deduci possit cīsi ñ suat:Sicut sermonē⁹ musicꝰ ē & cātor ēt si ñ cāret.Et alphēus ꝺpositis sui artificii instrumētis & relicta taberna erit artifex sui artificii Alphen⁹ uafer cremonēsis abiecto instrumēto opę tonstrinę qđi mūicipio exercuerat romā uēit: magistreq; usus.Sulpitio iurisc̄sulto ad tātā sciaz uenit: ut & cōsulatū gesserit:& publico fūere sit cla⁹. Crepidas. Actūs grēcꝰ ab eo qđ ē crepis.Dos calcei gen⁹ ē:quo solū pedis uestiē supioribꝰ ptib⁹ nudis relictis.Persi⁹ Nec hic q̄ in crepidas graiorū ludere gestit.latine solea ob id dicit.Id ē gallica:ut placet. A. gellio. Hinc crepidarii q̄ tale suūt calciamētū.Puto tū hęc differre forma:q̄is eidē rei seruāt. Vellāt tibi barbā. Adeo ridicula hęc uulgꝰ putat:ut ñ solū uerbis illudāt:sz ēt audēt pueri barbā uellere. Lasciui pueri.Epibureos itelligit acrō:q̄ma ie stoicis aduersabāt.Et certo isti dū sūmū bonū i corpis uoluptate ponūt & puerilit sape& puerilit lasciuire uidēt. Possum⁹ tū & p cętis itelligere q̄drāte.q.d. ñ regia sz priuata mercede. Quos tu Circūstabūt & frequntia sua urget ipsi pueri:nisi fuste eos abegeris.Et cū regē dicas:nemo te ucluti regē stipabit preē crispinuz stoicū de quo dictū ē. Quapp quēadmodū nō potes te regē ꝓbare:sic neq; paria uitia ē ꝓbabis.Ergo ignoscēt mihi amici:si quedā ex inscitia aut stultitia peccauero:quoniā minora hęc uitia putabūt:uicissimq; a me illis ignoscetur.Et beatus uiuam sic priuatus,i.non sapiens & ppea non rex. Te rege,i.qui te regem putas: quoniam tibi sapiens uideris.

EVpolis & cratinus aristophones q; poetę. Defendit se ab is qui cū iure reprehenderetur:nec aliter defendere se nalerent.nimis illū mordacē cē dicebāt. Atq; a principio negat se poetā cē:ppeaq; minime timēdū. Addit postremo:sed nō ingenii malignitate quēpiā lacerare.Sed ai libertate & paternis istitutis multa flagitia çquo aio ferre nō posse.Sed pfecto genus hominū puicacissimū ē qui cū male agant stultorū çgrotantiū morē secuti medicas manus & salubērimas pati nolūt:Sed in medicū tanq̄ crudelē nimis nimisq; asperū inuchūtur.Ira & hi cū actū defendere nō uale

ant in eos qui illos melliores reddere tentãt iurgia ret orq̃nt. Eupoli .& cratinus aristo. Hi pricipes inter ueteres co micos fuerũt: Sed & d ueteri & de noua comoedia &de inuentiõe satyrę abũde circa principia dcũm est. Famosus Multa ifamia notat⁹. Notabãt. Mirifice ostẽdit originẽ latinę satirę. Hinc .ab hac libertate reprehendẽdi. Dicimus aũt aliquẽ pẽdere ex re: cũ nisi illa sit ipsa stare nõ possit. Ergo Lucilii poema remota illa reprehensiõe nihil erit. Mu tatis pedib⁹ quia ũ comicis utiẽ uersibus: sed hexametris. Numeris rithmis de qbus dcũm é. Facet⁹ quia mirus in hoiuȝ moribꝰ agẽdis atq; exprimẽdis. Emũctę naris. Emũgere nares é illas a mucis purgare: & q nares emũctas hẽnt crius olfaciũt: & clari⁹ locũtur. Ergo e.n. significat ap tum ad uitia inuestigãda: ac iucstigata planius cloq̃n dum. Durus. quia nõ facile fluãt sui uers⁹. Verũ d hoc ita quintilianus. Satyra quidẽ tota nostra é in q̃ ilignẽ laudẽ adeptus é lucili⁹: qui quosdam ita debitos adhuc hẽt amatores: ut cũ nõ ciusdẽ mõ opis auctoribus: sed oibus poetis preferre nõ dubitẽt. Ego q̃tum ab illis: tan tum ab horatio dissentio: qui luculliũ flucre lutulẽte & eẽ illic aliquid qd tollere possis putat: nã eruditio in eo mira & libertas: atque inde acerbitas: & abunde salis. Hęc quintilian⁹. Iuuẽ. aũt hois uchemẽtiã admirans ait. Ense uelut stricto quotiẽs lucili⁹ ardẽs infremuit? Rubet auditor: cui frigida mens é. Quapp nõ nostruȝ é inter hos diiudicare: presertiȝ cũ illi⁹ poema nunq̃ ui derimus. Sed potuit iter tot uirtutes duritiesuitiũ con currere, In uno pede. Quasi cogitabũdus uel ante q̃ se moueret. Lutulẽtus. Translatio a flumine diluuio aucto. Habebat. n. copiã uerborũ: sed nõ elegãtiam. Tollere uel. q. d. inter bona erant q̃dã mutãda. Garulus Supuacane⁹ i uerbis & ieptę loq̃x. Piger ferre. i. ad se rendũ laborẽ, q. d. si laborẽ emẽdandi nõ recusasset: po tuisset garulitas uitiũ euitare. Nã ut multũ. Nihil in pedio, q. d. statim cõcedo ipsũ posse multũ scribere: sed re ctc nõ cõcedo: nã multa sine elegantia & delectu scri bere multi possunt. Quod iudicii defectum significat. nã q iuditio pollẽt: huiusmodo errorẽ cognoscũt. Itaq; uel emendãt: uel a scribendo abstinẽt. Ecce. q. d. in ꝓm ptu é ut oñdat temeritatẽ & audatiã scribẽtis. Crispi n⁹. De quo iã dcũm est. Minimo. s. digito: ut ait Acrõ Vt cẽt in ꝓuerbio antiquo ꝓuocat me minimo: quasi oñderẽt plus cẽ uiriũ in suo minimo digito q̃ in toto corpore eius: quẽ ꝓuocabãt. Accipe accipe Ex cõgemi natiõe oñdit ipudẽtiã. Loc⁹, i quo ita scribam⁹ i clusi: ut nemo auxiliũ ferre possit. Vnde addit custodes. Ho ra intra quã tẽporis patiũ prescribat. Ai inopis. Dũ pu sillanimũ se. qd uicium est se a modestia commendat. Rara & perpauca: Vt euitet loquacitatẽ. Atru. festina uerbis sed amara in re; reprehẽsio é. Dicit igiẽ uerba ili us similia cẽ sollib⁹: q̃ preter uentũ nihil efflũdũt. Stul⁹ n. scriptorẽ ç: qui tunida uerba quib⁹ nulla sit subiecta sinia scribit. Sic Pers. 'Tũneq; hanclãti co. d. m. ca. Pelle premis uen. Est aũt translatio a fabris ęrariis. Hinc ex hircia pelle factis. Vsq; labo semp flãtes. Imitare impantis est. Vt mauis: quasi utrũ poti⁹ uelis an fau niũ loquacissimũ: an mesilentẽ. Fãi⁹. Hic poeta ita loquax fuit: ut tedio eius audiẽdi ut: S. p. q. r. ultro illi auctoritatẽ poetę imaginẽ & capsas adreponẽdos libros detulerit Erat. n. honoris spes imahine & capsis dõari postrecitationẽ. Qui sũt. i. qua re. i. pp sũt aliquis quos ñ iuuat. Hoc ge n⁹. poematis iquo uitia carpũt utpote dignus clpari. Auari. Nã hoc pessimũ é oiũ uitiorũ. Et post ipsũ âbitio é ppeaq; hęc i primis posuit. Splẽdor. Quia dlectãt uasis & statuis. Hic mu. Exerceat mercaturã cõuectãs merces ab ortu ad occasũ. Ve. Occidua uespo stella uẽcris. q̃ post solis obitũ circa occiduas ptes apper. Vti pul. Ea uelocitate ferẽ p mare q̃ ferẽ puluis a tbine uẽtorũ. Sz d turbie accepisti i supioribꝰ. Per mala: p icõmoda & picula ut uel patrimoniũ ñ miuat uel augeat. Oes i q uitiis iã dictis coingnati sẽ. Ver. s. satyrarũ. Poe. satyricos. oẽsq; d satyro dicũt. Foc. hẽt i corun

Vrgeris turba circum testante: miserq;
Rumperis: & latras magnorũ maxime r gum:
Ne longum faciam: dũ tu quadrante lauatum
Rexibi neq; tequisq; stipator ineptum
Præter crispinũ sectabitur & mihi dulces
Ignoscent: siquid peccauero stultus amici
Inq; uicem illorũ patiar delicta libenrer:
Psiuatusq; magis uiuam te rege beatus.

Satira Quarta:

Eupolis atq; cratinus aristophãesq; poetæ
Atq; alii quorũ comœdia prisca uirorũ
Siquis erat dignus describi, qd malus aut fur
Quod mœchus foret: aut sicarius: aut olioq̃u
Famosus: multa cũ libertate notabant
Hinc omnis pendet: luciliuſ hos secutuſ
Mutatis tantũ pedibus numerisq; facetuſ
Emunctæ narisſ duruſ componere uersuſ:
Nam fuit hoc uitioſuſ: in hora sæpe ducentoſ
Vt magnuſ uersuſ dictabat stanſ pede in uno
Cnm flueret lutulentuſ: erat qd tol ere uelleſ
Garuluſ atq; piger scribendi ferre laborem
Scribendi recte: nam ut multũ nil moror: ecce
Crispinuſ minimo me prouocat: accipe: ſi uiſ
Accipe iam tabulas detur nobis locus: horaꝛ
Custodes: uidemus uter plus scribere possit
Dii bene fecerunt inopis me q; que puſilli
Finxerunt animi raro & perpauca loquẽtis
Atq; tuconcluſas hircinis ſollibus auras
Vſq; laborantes: dũ ferrũ molliat ignis
Vt mauis imitare beatuſ fanniuſ ultro
Delatiſ capſiſ & imagine: cum mea nemo
Scripta legat uulgo recitare timẽtiſ ob hãc rẽ:
qd ſũt: quoſ gẽ hoc mime iuuat utpote pluresſ
Culoari pignoſ: quẽ uiſ media elige turba

Aut ab auaritiam aut miſera ābitione laborat
Hic nuptarū inſanit amoribus, hic puerorum
Hunc capit argenti ſplendor: ſtupet albius ære
Hic mutat merces ſurgente aſole ad eum: quo
Veſpertina tepet regio: quin pmala præceps
Ferturuti puluis collectis turbine, ne quid
Summa deperdat metuens: aut ampliet ut rem
Omnes hi metuunt uerſus: odere poetas
Fenum hēt in cornu: longe fuge: dum mō riſu
Excutiat ſibi: non hic cuiq̄ parcet amico
Et quodcūque ſemel chartis illeuerit, omnes
Geſtiet a furno redeuntes ſcire lacuque,
Et pueros & anus age dum pauca accipe contra
Primus egō ne illorum dederis quibus eſſe poetas
Excerpam numero: neq; enis cōcludere uerſum
Dixeris eſſe ſatis: neq; ſi quis ſcribat: uti nos
Sermnoi propriora: putes hūc eſſe poetam
Ingenium cui ſit: cui mens diuinior atque os
Magna ſonaturum: des nois huius honorem
Iccirco quidam comedia nec ne poema
Eſſet: quæſiuere, quod acer ſpiritus ac uis
Nec uerbis nec rebus ineſt, niſi quod pede certō
Differt ſermoni ſermo merus at pater ardens
Sæuit quod meretrice nepos in ſanus amica
Filius uxorem giandi cum dote recuſet
Ebrius & magum quod dedecus ambulet ante
Noctem cum facibus: nūquid pōponius iſtis
Audiret leuiora pater ſi uiueret ergo
Non ſatis eſt puris uerſum perſcribere uerbis
Quē ſi diſſoluas quiuis ſtomachetur eodem
Quo perſonatus pacto pater his ego quæ nunc
Olim quæ ſcripſit lucilius eripiaſ ſi bū
Tempora certa modoſq;: & quod priuſ ordine uer
Poſteriuſ faciaſ præponaſ ultima primiſ
Non ut ſi ſoluaſ: poſtq̄ diſcotdia tetra
Belliferratoſ poſteſ portaſq; refregit
Inueniaſ etiā diſiecti membra poetæ
Hactenuſ hæc aliaſ iuſtū ſit nec ne poema
Sunc illud tm̄ quēadmodū: merito ne tibi ſit
Nuſpectum gennſ hoc ſcribendi ſulciuſ acer
Ambulat & capriuſ rauci male cūque libelliſ
Magnus uterq; timor latronibus at bene ſiquis
Euiuat puris nanibus contennat utrunque
Vt ſis tu ſimiliſ cæli birrique latronum:

erat enim in conſuetudine ſi quis eſſet bos qui cornu peteret foenū cornu ci⁹ alligaret ſignū quo ad monitū caueret. Hinc puerbiū fuit: ut cū hominem maledicū cerneret diceret: foenū habet in cornu. Foenū a foenore dicit. Nā nullū gen⁹ agrorū é q̄ maiori ipēſa maiores fructus ferat. Excutiat riſu; ſ. a circūſtantib⁹. Sibi ad ſuā uoluptatē. Chartis illeuerit: ſcripſerit ab eo qđ leo les: qđ ſignificat imprimere & formare. Inde Deleo formatū iā & impreſſū remouere. Eſt āt leo & lio: ide linea. Primū ego. Oūdit qđ ſit poeta: atq; negat ſe in numero poetarū ponēdū. Iccirco: Nā cū ſit opus igenio & mēte diuina & grādib⁹ uerbis poetę ſūt q̄ negarit cōcos eē poetas qa ſtilū hūt ſermoni cotidiano pximū & niſi pedib⁹ oratione icluderēt: nihil ab illo different. At pater poſſet aliqs putare cōdiā eſſe poema: quoniā qūq; maioribus uerbis pſonat⁹ i cōedia pater iſurgit. Vt dixit in arte poetica: Interdum & uoces cōedia tollit: iratuſq; cremes tumido delitigat ore. Cui tūdeē q̄ ēt uer⁹ pater & nō pſonat⁹ eodē ardore iſurgeret: cū irat⁹ filio fuerit. Nec ſatis é. Nō ſatis é ut qs poeta dicaē facere uerſ⁹ ita puris & cōſuetis uerbis: ut illis diſſolutis iſdē ſtomacātib⁹ utaē quis pater uer⁹ qb⁹ utiē pater pſonat⁹. Et p̄ fecto ſi uerſus & ego nūc & oli lucili⁹ ſcripſit diſſoluanē: ut nō remaneat menſura pedū: nihil diſtabūt a quotidiano ſermone. Tempora, ſ. ſyllabarū

Nō ut diſſoluas. Nā cū ſublimis ſit ſtil⁹: quis uerſus ita reſoluaē: ut nō ampli⁹ apparcat poſtq̄ diſcordia tetra belliferratoſ port⁹ p. q. r. tm̄ mēbra poetę diſiecti. i. ptes & dictiones illi⁹ uerſus diuulſi a ſuo ordine dmonſtrabūt illū fuiſſe poetā. Vt ſi dicaē: p⁹ q̄ tetra diſcordia fregit belliferratos poſtes: tamē illa mēbra ſic a ſuo ordine remota apparēt eſſe ci⁹ corporis q̄ poeta dicit. Hactenꝰ. Nolo nūc id cōtēdere an cōedia & iſti mei ſermōes poemata appellari poſſit. Sed hoc quero: cur hoc meū ſcribendi gen⁹ tibi ſuſpectū eē debeat. Sulti⁹ acer, hos fuiſſe dicūt acerrimos accuſatores & eloquētes quos latrones iure timerēt, qa poterāt manifeſto crimie accuſari: S; ſiqs recte uiuat. Et puri, ſiue ui ſiue rapina illo ñ timebāt accuſatores. Rauci. pp aſſiduas accuſationes: Vt ſis tu ſūma cū oratione p̄cedit: ut ſit ſnia. Quēadmodū nemo niſi malus illos accuſatores timet ita nullus niſ malus timebit mea carmia. Sed deē ēt q̄ tu lector ſis malus & ſimilis cęli & birri latronū. nō tū ego ſū ſimilis capri & ſulci: quia mea carmia neminē accuſāt. Neq;. n. edo mea ſcripta neq; do meos libros uēales biblyopolis: q̄ illos i tabernis ſuis aut circa colūnas & pilas uēdēdos oūdāt Vel dixit pila: qa poetę i pilis & colūnis ſua epigrāmata ſcripta pōebāt. Propt. I puer atq; aliq̄ cit⁹ hec ſuſpēde colūna. Et dām exqliis dic hitare tuū. Vel pila, i. lud⁹ ubi cōueniūt ad pilā. nā ēt i h⁹mōi cōuēticulis ſolēt ab ociōſis libri legi. negat dniq; edere ſuos libros: ne ipitorū man⁹ueniāt: ut tygell⁹ fuit

In medio foro sunt qui recitent. Sententia est: sūt qui meliores te in medio foro recitent. Et sunt etiā qui lauantes & inanes. i. ociosi legant & delectantur in balneis: quia locus balneorū cōclusꝰ & cōcauus reddit uocē iocundiorē. Inanes. i. ociosos nā sic & Vir. Cętera quę uacuas tenuissent carmina mentes. i. ociosas. Inanis aūt & uacuus idem ē Hoc iuuat. s. legere in huiusmodi locis. Haud quęrentes. i. cogitantes. Illud. s. Nū faciant sine sensu, i. sine prudentia. Et in tempore alieno i. incōgruo. Ledere: Verba sūt aduersarii. Facis hoc prauus. i. quia prauus es: facis. Studio. d̄ industria Vnde petitū. Respondet poeta: atq; interrogat: unde petitū sit, q. d. a quo acceperit & audiuerit uitiū illud: qd in se iacet & cōtorquet. Quis corū cum quibus uixi est auctor, q. d. nullus. Absentem qui. Ostendit qui sint fugiēdi tanq̄ pernitiosi hoies. Inter hos enumerat qui absenti detrahit. Qui nō defendat siquis detrahat. Qui captat risus alios mordendo. Qui fingit uidisse q̄ nō uidit: qui nō reticet arcana sibi cōmissa. Niger: malus ut sepe demonstrauimus. Tribus lectis: Coenaculū iccirco tridinum dicitur quoniam tribus lectis sternitur. Ergo tribus lectis. i. in conuiuio. Quaternos. Duodecim intelligi Acron. s. in singulis lectis quatnor Vel simpliciter quaternos. i. quattuor. Aspergere silicet maledictis tanq̄ ueneno Qua uis quacūq; ratione siue iure siue iniuria. Prębet aquā. Magistrum conuiuii: & posuit aquā p̄ omnibus rebus. Potus nā ex uino simplicior liberiorque fōs etiā ipsum insectatur. Liber. bacchus. Præcordia mentem atq; animū. Verax. Qui ueritatem dicere cogit: sic alibi Et uino tortus & ira. Hic maledictꝰ uidetur tibi. Infesto. i. inimico. Nigris. i. malis.

Comis & urbanus & cū maledictus iure uideri deberet. Cōtra uero: si ergo nō dicam maledixi: & momordi ut ille: sed solū risi. Pastilos ꝺa nimio luxu uiuit. Hircū quia nimis sordide. Petilli, hic cū coronā aureā de capitolio subripuisset: accusatꝰ se defendit ut ait Acron. Mentio. Snia aūt ē: ea q̄ ego dico: nō ut noceā dico: sed ex animi libertate. Tu aūt ut noceas: nam q̄ paulo post uituperaturꝰ es antea laudasti: ut dissimules liuorē tuū & maledicentiā. Defendis igitur a principio: ut q̄ deinde culpas maiorē auctoritatē habeant. Cōuictore cōuiua & familiari. In urbe. i. q̄ nō sit dānatus furti: qua dānatione in exiliū cundū fuisset: nā pena capitalis exiliū erat. Sed tamē. Postq̄ oūdit se amicū: infert crimen cū summa astutia: qd magis noceat.

Nigrę lo. Piscis ex quo chreditur atramētū: qui externe albus est: intus aūt atramentū cōtinet; nō dissimilis sepię octenos hēnt pedes: caput est inter pedes & uentrem. Sic iste amicū beniuolūq; se ostendit: deinde uenenū effundit. Erugo nam ita hoc clandestino maledicto cōsumitur fama hois ut ferrum erugine. Quod uitiū: neq; in me est hoc uitium: neq; in meis liberis; nec quicq̄ uerius q̄ hoc

Non ego sim capri neq; sulci cur metuas me:
Nulla taberna meos habeat neque pila libellos:
Quis manus insudet uulgi hermogēisq; tygelli
Nec recito cuiq̄ nisi amicis idque coactus
Non ubi uis: coram ue quibuslibet, in medio qui
Scripta foro recitent sunt multi; q̄que lauantes:
Suaue locus uoci resonat conclusus inanes
Hoc iuuat; haud illud querentes, nam sine sensu
Tempore num faciāt alieno lædere gaudes
Inquis: & hoc studio prauus facis: unde petitum
Hec in me iacis: est auctor quis denique eorum
Vixi cum quibus: absentem qui rodit amicum
Qui non defendit alio culpante: solutos
Qui captat risus hominum famamq; dicacis
Fingere qui non uisa pōt commissa tacere
Qui nequit: hic niger est nunc tu quę mā cāueto
Sæpe tribus lectis uideas cœnare quaternos:
E quibus unus auet quauis aspergere cunctos:
Præter eū, qui prebet aquā, post hūc quoq; potus
Condita cum uerax aperit præcordia liber,
Hic tibi comis & urbanus liberque uidetur
In festo nigris: ego si risi quod ineptus
Pastillos rufilus olet, gorgonis hircum:
Liuidus & mordax uideor tibi: mentio siqua
De capitolini furtis iniecta petilli
Te coram fuerit: defendas: ut tuus est mos:
Me capitolinus conuictore usus amicoque
A puero est: causaque mea per multa rogatus
Fecit: & incolumis lætor quod uiuit in urbe:
Sed tamen admiror, quo pacto iudicium illud
Fugerit hic nigræ succus loliginis, hæc est
Erugo mera: quid uitium procul abfore chartis
Atque animo: prius ut: si quid p̄mittere de me
Possum: aliquid uere: promitto: liberius si
Dixero quid: si forte iocosius. hoc mihi iuris
Cum ueniam dabis: insæuit pater optimus: hoc mi:
Vt fugerem: exemplis uitiorum quæq; notando
Cum me hortaretur, parce frugaliter atque
Viuerem uti contentus eo quod mi ipse parasset
Non me uides albi, ut male uiuat filius: utque
Barus inops: magnum documentū; ne patriāre;
Perdere quis uelit: at turpi meretricis amore
Cum deterreret; sectani dissimilis sis

Mirũ ãt ingeniũ,ut cũ patrẽ hominẽ libertinũ & ifimę fortunę a maioribus rebꝰ laudare nõ poſſet: in eo laudat qꝫ & ſumopę laudãdũ ſit:& nõ ſit nõ ueriſimile:nã informare filiũ bonis moribus ſũa laus patris e:& i q̃cuq; fortuna prę ſtari pót. Parce: modeſte. Frugaliter:ldé ſignificat. Barus inops:nã cũ uideas cũ cui ãplũ patrimoniũ relictum fuit nõ inopẽ eſſe quoniã oia bona obliguricrat:debes illiꝰ exẽplo monitꝰ uiuere parce. Sapiẽs:ſapiẽs & phũs docebit róc quare alia petẽda ſint:utpote uirtutes:alia fugiẽda:ut ſũt uitia. Ego ãt poſſũ ea docere quę tradita ſũt ab antiqs patribꝰ familias. Dũ eges cuſtodis:pp tenerã ętatẽ. Nã cũ in robuſtiore ętate cõſtitutus fueris. Nabis ſine cortice. Tranſlatio ab ignaris natãdi:q ne mergãtur aqs:alligãt humeris ſubere:quo ſine artificio in ſupficie aquarũ ſubſtẽtãt. Ita & hic in tenera ętate ſapiẽtioris cõſilio ẽ regẽdus. Deinde iã ętate maturꝰ p ſe cũcta calebit. Iudicibꝰ ſelectis. Proprie iudices ex cõſtri ordine intelligit:nã inde eligebãt iudices. Vicinũ funus:ut mors uicini deterret ęgrotũ:& monꝫ ut abſtineat a noxiis cibis: ita obprobria alicna faciunt:ut abſtineamus a uitiis. Ex hoc ego ſanus: Et pſona ſua dat optimũ prepcptũ:quo paulati a maioribꝰ uitiis poſſumꝰ abſtinere:nã mediocra ſũt cõdonãda:prę ſertim cũ ꝓceſſu ętatis paulati minuantur:minuet ẽt. Liber.i. frequẽs lectio phõrũ. Et hic quoq; oñdit eẽ inſudãdũ phóphiętę ũ ut illa ſolũ diſcas:ſꝫ ut uitã em ẽdes. Amicus: nã oficiũ ueri amici ẽ amicũ corrigere & q corripit patiẽter audiat & audita e cẽtur. Cõſiliũ ꝓpriũ: nã cũ prudẽtio res uſu & experiẽtia efficiamur ea prudẽtia bona a malis ſeliget:ut illa ſequaꝫ:hęc uitet. Nec.n.tũ lectus:oñdit nullũ tẽpus omittẽdũ: qn ſemp cogitemꝰ & q̃ agẽda ſint:& q̃ fugiẽda: nã ſiue ociabimur i porticibꝰ:ſiue n lecto reqeſcemꝰ:nunq̃a cogitãdo ceſſabimus. Hoc qdã ex amicis. Non belle.ſ. fecit:ergo nõ ero ſimilis illi. Illud:deſcribo. Lodere.n.poetę dicunt:cũ res minoreſ ſcribũt. Vir. Ludere q̃ uellẽ calão pmiſit agreſti. In rebꝰ ãt maioribꝰ raro ludere dũr. Cancre uero de utrisq;. Vir. Carmina q luſi paſtorũ audaxq; iuuenta Tityre te patule cecini ſub tegmine fagi. Chartis: grẽcum uerbũ ẽ. Charta autẽ differt a mẽbrana. Nã ut ait uictorinus:foliorũ alia de chartis ſũt:alia de mẽbranis. Ergo mẽbranę pellicę ſũt & pgami primũ inuentę unde pgamenę appellant. Charte autem ex papyro olim in ęgypto fiebant:ut diligentiſſime oſtendit. Plinius in hyſtoria naturali. Apud nos decem tonibus certo quodã modo marceratis & glutino ſiue colla concretis formantur. Chartam e papiro in uictoria magni alexandri inuentaꝫ ſcribit. Varro. Antea palmarũ foliis ſcriptitatũ fuiſſe. Deinde quorundam arborum libris poſtea publica monumẽta plũbeis uoluminibus: mox & priuata linteis confici cepta aut ſeedis. Ptolomęus autẽꝫ chartas Eumenes uero quorũ uterq; maximas habuit bibliotecas mẽbranas inuenerũt. Sꝫ cõtra Varronis ſuiam de chartis ait Caſſius Emina. M. Terẽtiũ ſcribã agrũ ſuũ repaſtiantem mueuiſſe ait archã:in qua Numa rex ſitus eſt:& i ea libros charta ſcriptos. Sꝫ Numã pluribꝰ ętatibꝰ ãte Alexãdrũ fuiſſe cõſtat. Mutianus uero ter cõſul ait ſe in lycea repperiſſe Sarpedonis a troia epiſtolã charta ſcriptã. Hoc ẽ mediocribꝰ artificioſe dictũ. Scripſerat.n. in ſuperioribꝰ ſe maxie uitiis carere mediocribꝰ nõ carere. Nunc hoc qđ uiciũ nõ ẽ in mediocribꝰ uitiis enumeratiut cũ modeſte de ſe loquaꝫ a culpa tñ ſe abſoluat. Cui mihi. Iudęi:nã ut iudei q ſub ipio octauiani plurim romę erãt cogebãt mullos i ſua ſacra cõcedere:ſic turba poetarũ coget & te & reliquos q nolũt reprehẽdi:ut mihi cõcedas:quaſi iuuat quo q̃is ipſe taceat:nõ ppea effugiet taxationes: cum tot alii reſtent.

Ne ſequerer moechas:cõceſſa cum uenere uti
Poſſe deprehenſi non bella eſt fama treboni
Aiebat:ſapiens uitata quidque petitu
Sit melius:cauſas reddet tibi:mi ſatis eſt:ſi
Tarditum ab antiquis morem:ſeruare:tuãque
Dum cuſtodis eges uitam famamque tueri
Incolumẽ poſſim:ſimul ac duraverit ætas
Membra aĩumq; tuum:nabis ſine cortice:ſic me
Formabat puerum dictis:& ſiue iubebat
Vt facerem quid hẽs auctorem quo facias hoc
Vnum exiudicibus ſelectis obiiciebat:
Siue uetabat an hoc ihoneſtum & inutile factu
Nec ne ſit an dubites:flagret rumore malo cum
Hic atq; ille:auidos uicinum funus ut ægros
Exanimat,mortiſq; metu ſibi parcere cogit:
Sic teneros animos aliena obprobria:ſæpe
Abſterrent uitiis:ex hoc ego ſanus ab illis
Permitiem quæcunq; ferũt,mediocribus & quis
Ignoſcas uitiis teneor,fortaſſis & iſtinc
Largiter obſtulerit longa ætas:liber amicus
Conſilium propriuꝫ neqne.n.cũ lectulus aut me
Porticus excepit:deſuꝫ mihi:rectius hoc eſt
Hoc faciens uiuam melius:ſic dulcis amicis
Occurram,hoc quidam non belle:nũquid ego illi
Imprudens olim faciã ſimile ego:hæc mecum
Compreſſis agito labris,ubi quid datur oci
Illubo chartis,hoc eſt mediocribus illis
Ex uitiis unum:cui ſi concedere nolis
Multa poetarũ ueniãt manus:auxiliumque
Sit mihi nam multo plures ſumus ac ueluti te
Iudæi cogemus in hanc concedere turbam

Egressum magna'me cōepit aritia romano: non discedit ab ingenio poeta: sed suauitate 'multa multisq; salibus inspersa orōe acerinos reprehensionis stimulos contegit: ut illis auditorem alliciat & illa queat his illa queat eos salubri reprehensione emendat. Argumentū aūt a'profectione moecenatis assumit. nunc.n. ad.M. Anto. reconciliandum missū Virr. Oratiusq; ac nōnulli alii ex doctioribus brūdusiū usq; prosecuti sunt. In hac igitur' ꝓfectione describenda multos reprehendit. Aritia: urbs non procul alba longa. Modico: uel ut frugalitatē moecenatis & comitum ostendat: uel quia urbs ipsa parua erat. Forum: mercatū. Appi: pro appii per apocopen ut urbem pa. aui. Est aūt dictum forū appi ab appio quemadmodū & uia appia hic locus iuxta paludem pūtinā erat. Et propterea differtū. i. ubiq; passimq; refertū nautis. Malignis Est pene epithetū cauponum. Iter unum idest iter dicit: unꝰ nō tamē nobis: sed iis q sūt ꝓpinquiores altius. i. sunt magis e p. diti. Ergo nos ignaui diuisimus iter: qđ erat unum. Minus. g. propter frequētiam hiatuloru. Alii textus hent nimis grauis: & tunc erit molesta ꝓpter nimiā frequentiam. Appia aūt dicta est uia: quia ab Appio claudio cęco in sua censura strata est. Propter a nam iuxta paludem pontinā insalubris est. De aqua n. qui scribunt primum locū prebent p uuiis: Secundū fluuiatilibus: Tertiū puteis Deterimas aūt scribunt palustres. Diffūdere: spargere. Signa: sidera. Proprie tamē signa dicuntur duodecim stellarū configuratiōes in Zodiaco. Poetice aūt dixit noctem diffundere noctem qu ppe quę semper p cęlū sparsa sint: sed nō apparenti in die: quia luce solis earū lumen obscuratur. Tum pueri na. nam cū eo in loco sint res nauigiis imponendę: inter seruos qui imger & nautas qui recipiunt e oriūtur cōuitia. Huc ap. huc nauem applica: Verba sunt seruorū. Trecentos iseris: Oratio nautę dicentis q' plures q̄ oportet nauem ingrediantur. Obe: uox iubentis modum imponere: Exigitur a nautis ꝓ naulo. Mula q̄ nauem e ripa trahat. Cantat laudat: Proluit uehementer potus. Vir. Toto se proluit auro. Ostēdit inurbanitatē illorum qui dominos dormire nō sinunt. Vappa nam uenale unum aliud rario accipiunt. De uappa dictū est. Dormire iam sesse. Natura piger. Nam & ipse cū eos quos uehit dormire sentit: dormire parat: quis pollicitus si accepto preco tota illos nocte uehere. Stertit oblitus fidei & officii sui. Cerebrosus Nam modestiores non quid nauta meretur, sed quid se dignū esse facerent. Cerebrosus aūt dicitur a cerebro: qui totus suo consilio hęret: & obstinatus a numine persuadetur: & iracundię obtemperans sine ratione ferē.

Fuste saligno. Nam circa paludes salices abūdāt. Quarta hora. s. dici. Dolat. Verberat: proprie dolare est lignū dola coęquare. Feronia. Apostrophe est. Venerant aūt ad lucū Iunonis feronię: ubi illi sacer fons erat Sed non est intelligendū de. Feronia urbe: quę sub monte Soracte est: quia est procula uia appia. Repsimus Repere serpentū est. Sed uoluit ostendere difficultatē in ascendendo monte: in quo aurigę & terracina dicitur collocatum ē. Vbi olim amicę fuerunt a serpentibus delętę. Hic Iuppiter iberbis colebat: Vñ dicebant anxur quasi ἄνευ ξυροῦ i. sine nouacula nā q nō tōdē nouacula ñ eget. Terracina trachina ab asperitate dicta ē. Moecenas. De cuiꝰ ꝓfectiōe i pricipio diximus. Coce. Coceius capito qué. M. Antonius miserat ad Augustū. Er núc ipse rediens cu moecenate ꝓficiscebatur. Missi. ab Antonio alter: alter ab Augusto. Amicos aduersos. At qui contrariū epithetū est amicorū sed intelligę soliti cōponere. i. ad concordiā reducere eos qui ex amicis aduersi facti erant. Illinire pro illiniębā. Fatē. Lippum: qui morbus uigiliis & sole augetur. Ergo se dabat illuminiens. Collyria. Nam medicamenta oculorum

Satyra quinta:

Egressum magna me cœpit aritia roma:
Hospitio modico: rethor comes heliodorus
Grecorum lingue doctissimus: inde forum appi
Differtum nautis cauponibus atq; malignis
Hoc iter ignaui diuisimus altius ac nos
Præcinctus unum. minus est grauis appia tardis
Hic ego ꝓpter aquam: quod erat deterima uentri
Indico bellum: cœnantis aut animo æquo
Expectans comites: iam nox inducere terris
Vmbras: & celo diffundere signa parabat:
Tum pueri nautis: pueris conuitia nautæ
Ingerere: huc appelle: trecentos inseris: ohe
Iam satis est: dum æs exigitur: dum mula ligatur
Tota abit hora: mali culices: ranæq; palustres
Auertunt somnos: absentem cantat amicam
Multa prolutus uappa nauta. atq; uiator
Certatim. tandem fessus dormire uiator
Incipit ac missæ pastum retinacula mulæ
Nauta piger saxo religat: stertitq; supinus:
Iamq; dies aderat nil cum procedere lintrem
Sentimus donec cerebrosus prosilit unus:
Ac mulæ nautæq; caput lumbosq; saligno
Fuste dolat: quarta uix demum exponimur hora.
Ora manusq; tua lauimus feronia limpha
Milia tum pransi tria repsimus atq; subimus
Impositum saxis late candentibus auxur
Huc uenturus erat mœcenas optimus atq;
Coceius. missi magnis de rebus uterq;
Legati aduersos soliti componere amicos

q̃ fiſtularũ collyria uocat:ut apparet in qnto ſuę medicinę. Ad unguẽ factꝰ.i.pfectꝰ. Trãſlatio ẽ a ĩfectuꝝ lapidũ cũ ita exactę ſũt:ut unguẽ nõ admittãt. Perſi. Scueros excluderet ungues Fũdos aufidio. Fundos Strabo ait ſinu caietano cõtiguũ ẽ ceccubũ:Cui adiacet urbs fũdi in uia appia. Tota hęc ora pręcipua uina gerit. Hinc ẽ cecubũ:fũdanũ:ſetinũ:falernũ:& albanũ. Notat ãt in hoc loco i ſolꝛtiã ignobilis pretoris. Hic.n.de ſcriba ſenator factꝰ fũdanã pręturã accepat. Ridẽtes.qa idignꝰ eſſet illo magiſtratu. Scribę. Hoc miniſteriũ apud romanos iſimo generi hoiũ mandabat Apud grẽcos cuiq; nobiliſſimo. Idẽ apud ethruſcos. Quod facile deprehẽdꝫ in ſcriba Perſenę. Latũt lauũ. Veſtes ſenatoriã ita appellat. Nã pretextã ethruſcorũ regũ ueſte tuiſſe & ad magiſtratꝰ romanos trãſlata:ac ꝺ inde puerili ętate cõceſſã demõſtrauimꝰ. Vatilluꝫ. Vaſculũ i quo carbones icẽſi eſſent: qbꝰ ferrũ ad inurẽdas notas reis cãdebat. Mamurrarũ Senatoria familia Rome erãt mamurręſq; formiis oriunda: & magnã preꝫciꝰ urbis poſſidebãt. Domũ.hitaculũ culinã:cibariã:Eſt ãt culina ubi epulę coquũt:dicta ſic:qa ibi lares colerẽt. Siueſſe. nomẽ urbis i agro ſiuueſſano uillã habebat Vir.iuxta nolã. Et cũ nolani aquę i ſuũ agrũ deriuationẽ denegaſſent illos ex ſuis carminibꝰ ſubſtitulit: & ubi priꝰ nola erat: orã poſuit:ut Et uicina ueſcuo ora iugo. Multo gratiſſima. Optimꝰ poeta demõſtrat q̃ diligenter colenda ſit amicitia:& quãtã i uita iecũditatẽ ide capiamus. Cãdidiores:inocẽtiores. Ergo poterat inꝺ illos intercedere amicitia:q̃ cũ uirtus ſit iter malos eſſe nõ põt. Parochi:magiſtratꝰ erãt: qbꝰ erat cura:ut ligna & ſal legatis publice miſſis prebereñt: ab eo q ẽ ẋiã pꝺ ὡ .i.prębeo. Hinc prochię eccleſię dicũt:q̃ ſuis prochiãis uictũ eccleſtẽ exhibent. Hinc muli. Cõmodũ iter hic capuã uſq; cõdit:q̃ doqdẽ & muliões uno die cõmode illud carpãt. Cliſella:ſarcina ſiue ſella uel inſtrumẽta qbꝰ q̃drupedes ſternũt:uel lignei uncini qbꝰ onera iponũt. Lippis pp ſe dixit. Crudis male cibaria ſtomacho decoquẽtibꝰ pp Virgiliũ. q eo morbo laborabat. Cocci pl.oñdit liberalitatẽ hois. Caudis opidũ ſãnii unde caudinę furcę nobilitate inſigni clade & ignominia quã romani exercitꝰ qua ſub Sp. poſtumeo a ſamnitibꝰ acceperũt. Muſa:iuocat muſã: ut capteꝫ attẽtionẽ i re pua: Vel de induſtria ridicule hoc dicit:Cũ rẽ minime dignã iuocatiõe ſit narraturꝰ

Sarmẽti.de quo luuc.meminit. Quę nec ſarmentus iniq̃s cęſaris ad mẽſas:nec uilis galba tuliſſet. De hoc ẽt meminit Plutarchus i uita. M.antonii.

Quo pręgenere. Meſſi erãt oſci clarũ genus:uel meſſi oſci erat genꝰ clarũ:ut puto poetã uelle hoiez uituparе a patria. Nã oſci populi turpibꝰ moribꝰ fuiſſe phibuẽt. Vnꝺ oſceni mores appellãt. Ergo erit ironice dictũ clarũ genꝰ. Dña: ergo erat adhuc ſeruꝰ. Scurra:ab urbão differt. Vrbanꝰ.n.riſũ captat:ſꝫ iis ſalibꝰ & leporibꝰ i qbꝰ tñ loci ꝓpis hoiuꝫ & rerũ dignitas ſeruẽt:& a decoro non diſcedat. Scurra uero cõtra. nã dũ riſũ captet:nec ſibi nec aliis pcit:nec ab ulla abſtinet turpitudine. Priꝰ ſarmẽtis decorũ ſeruat poeta:nã decuit ab hoc iurgiũ oriri:in quo nullus eſſet pudor. Accipio.ſ.p cõuitio. O tua:uerba ſarmenti:nã cũ ille minitabũdus caput cõuerteret hic inqt. O admiratꝰẽ. Quid faceres. q.d. maiora minareris ni tua frõs foret execto cornu. Appellat cornu extremitatẽ frũtis:& exectũ ppcicatricẽ q̃ inerat. Acron ait oſcos qui in ea parte ſũt habere in frõte ex ipſa natura ueluti cicatrices. Quid ergo faceres integer cũ ſit mutilus,i.mutilatꝰ minitari. Sunt

Hic oculis ego nigra meis collyria lippus
Illiniere interea mœcenas aduenit:atque
Coceius capitoq; ſimul fonteius ad unguem
Factus hõ antoni non ut magis alter amicus
Fundos aufidio luſco prætore libenter
Linquimus inſani ridentes præmia ſcribæ
pretextam & latum clauũ prunæq; uatillum
In namurrarum laſſi deinde urbe manemus
Murena præbente domũ capitone culinam:
Poſtera lux oritur multo gratiſſima nanque
Plocius & uarius ſinueſſe uirgiliuſque
Occurrunt animæ quales neque candidiores
Terra tulit neq; quis me ſit deuinctior alter
O qui complexus & gaudia qnanta fuerunt
Nil ego contulerim iocundo ſanus amico
Proxima campano ponti:quæ uillula tectum
Præbuit:& parochi quæ debent ligna ſalemque
Hinc muli capuæ clitellas tempore ponunt
Luſumit mœcenas dormitum ego uirgiliuſque
Namq; pila lippis inimicum & ludere crudis
Hinc nos cocei recipit pleniſſima uilla
Quæ ſupereſt caudis cauponas nũc mihi paucis;
Sarmenti ſcurræ pugnam meſſiq; cicirrhi
Muſa uelim memores:& quo patre natus uterque
Contulerit lites meſſi clarum genus oſci
Sarmẽti domina extat ab his maioribus orti:
Ad pugnam uenere:prior ſarmẽtus: equite
Eſſe ſeri ſimilem dico ridemus & ipſe
Meſſius accipio caput & mouet:o tua cornu
Ni foret execto frons inquit quid faceres cum
Sic mutilus miniteris? at illi fœda cicatrix
Setoſam leui frontem turpauerat oris
Campanum in morbũ i faciẽ p multa iocatus
Paſtorem ſaltaret uti cyclopa rogabat

qui uelint mutilos eos esse a quibus ferro uel alia uel aliqd membrū excectū sit. Inde mutilare. Mācos aūt quibus mēbrū uitio naturę defit. Iuuena. Ercotanq̄ manc⁹ & extincte corpus nō utile dextre. debilem uero eū nūcupant: cui mēbrū uel uulnere uel morbo inutile fit redditū. Setosa: & pp hoc illum equo cōparauerat. Capanū. i. illius capani. Vel qa ut nūc dixi naturaliter capanis sit. uel ad mores ei tulit patrię. Iuuę. Qui gentis uitio nūq̄ ptitur amicum. Oscia aūt capania dicta est ab osco duce. Campani. n. fœdi & arrogantes putant: & ore imundi sunt & dicaces. Rogabat ut saltaret cyclopa. s. Polyphemū. i. saltādo exprimeret Polyphemū & illum imitaret in saltatióe: quasi dicat nō ee opus illi pōa si uelit polyphemū agere: quoniā facie illi similimus sit. Catenā: sententia est. cet ne adhuc libertate donatus: nā liberi facti catenā instrumenta suę seruitutis laribus donabāt. Et addit q̄ quis cet scriba: nō ppter cauus dominę suę in illū ee deterius. Fugisset: maxima. n ifamia erat seruo q̄ fugitiu⁹ diceret. Hoc igitur animi uitiū ē illud corporis q̄ statura pusillus sit. Vna libra farris: quasi dicat nō erat uerenda fames cū tam paruo egeres. Beneuētum: olim maleuentū dictū in samnio est. Hospes domus hospitis. Notos: quoniā in apulia ortus ē pocta. Vel notos caros Vir Hic inter flumina nota. Atabulus: uent⁹ est illis regionib⁹ notus: dictus sic quia τὴν ἀτὴν βαλλει. i. nocumētum infert. Erepsemus. i. crepsissemus. Hic ego. sub nomie suo aliū notat. Rapimus: celeriter assumimus. Dicere nō est. i. nō licet: nā extractitiū id. n. nomē est oppidi in uersu hexametro stare nō pōt. Callidus: quia nouit qđ canusii malus est panis. Lapidosus: durus. A forti: sic. n. ab Homero ducitur Diomedes Arpi. n. & canusini ppinquo oppida: & a Diomede cōdita. Rubos: opidū est. Hic Vir. Nūc facilis rubea texatur fuscina uirga: Bari mœnia: Barū Egnatia & ruida pediculoru oppida sūt & i calabria pediculi populi sūt & pediculos alia capitis dicius & pecicios qb⁹ pōa pedet. Ira. nā insalubres sūt ibi aq̄. Dū flamma sic: Anastrophe ē. i. sine flamma. Persuadere: Ridet illorū religionem: qui putabāt dei iussu thura q̄ in limine templi ponerētur sine flamma liquescere: Et tanq̄ epicurus negat deos aut precibus moueri aut ira exaliqua ipietate irritari. Apella: circūcisus quasi sine pelle sit: quia cutis e preputio icidat dicūtur etiā recutiti iudęi. Rāq; deos didici: mordet iudeorū superstitionē: & ut epicurus pfert eā sniam quā dixi. Sic etiā Lucretius. Nec si miri. Dicit miracula quędā a natura fieri: sed nō a diis: cū dii: ut placet epicuro: propterea beati sint: quoniā nihil curātes ocio summo fruantur. Chartę: sermonis. Vię: pfectiones.

NOn qa moccēas: De ea re disputat de qua tā tastā q; diuturna controuersia fuit at: ē ut adhuc lis sub iudice sit. Multi. n. illā iam quitate generis

Nil illi larua aut tragicis opus esse cothurnis
Multa cicirrhus ad hæc donasset: tā ne catenam
Ex uoto laribus quærebat: scriba quod esset
Deterius nihilo dominæ ius esse rogabat
Deniq; cur nunq̄ fugisset: cui satis una
Farris libra foret: gracilis ic tanque pusillo:
Prosus iucunde cœnam produximus illam
Tēdimus hic recta beneuentū: t bi sedulus hospes
Pœne macros arsit dum turdos uersat in igne:
Nam uaga perueterem delapsa ē flama culinā
Vulcano summum ꝓperabat lambere tectum
Conuiuas auido cœnam seruosq; timentes
Tum rapere atque ois restinguere uella uideres
Incipit ex illo montes apulia notos:
Ostentare mihi: quos torret atabulus: & quos
Nunquam erepsemus: nisi nos uicina triuici
Villa recepisset: lachrymoso non sine fumo:
Vdos cum follis ramos urente camino.
Hic ergo mendacem stultissimus usq; puellam
Ad mediam noctem expecto: somnus tamē aufert
Intentum ueneri: tum imundo somnia uisu
Nocturnam uestem maculat uentremq; supinū
Quattuor hinc rapimur uiginti & milia rhædis
Mansuri oppidulo: quod uersu dicere non est
Signis pertacile est: uenit uilissima rerum
Hic aqua: sed panis longe pulchrrimus ultra
Callidus ut soleat humeris portare uiator
Nam canusi lapidosus aquæ non ditior urna:
Quis locus a forti diomede est conditus olim
Flentibus hic uariis discedit mœstus amicis
Inde rubos fessi peruenimus: ut pote longum
Carpentes iter & factum corruptius imbri
Postera tempestas melior uia peior: ad usque
Bari mœnia piscosi dehinc egnatia lymphis
Iratis extructa dedit risusq; iocosq;
Dum flamma sine thura liquescere lumie sacro
Persuadere cupit. credat iudeus appella
Non ego: namq; deos didici securum agere ęuū
Nec si quid miri faciat natura: deos id
Tristes ex alto cæli dimittere tecto
Brundusium longe finis chartæq; uiæq;

Satyra sexta.

NOn quia mœcenes lydorū qcq̄d ethruscę
Incoluit fines nemo generosior est te:

reponunt. Multi ī diuitiis nōnullis:ī magiſtratib⁹. Alii ad hęc uirtutē adiungūt:ut placet pīpateticis. Stoici āt ī ſola uirtute nobilitatē ponūt. Quā ſniaz nūc pocta ſeqť. Nitiť aūt auctoritate moccenatis:q̄ qdē cū utroqz parēte regio natus ſit:multū ualere poſſit. Eſt aūt ordo O moeccnas tu nō ſuſpēdis naſo adūco.i.nō pūderas & libras cū quodā ſtomacho ut cęteri nobiles ſolēt. Ignotos.i.ignobiles. Quia nemo lydorūqcqd.ſ.lydorū. Incoluit fines:ſit generoſior te, naz q ethruſcos fines icolūt e lydia(duce tyrrheno)uenerūt. Sz hyſtoria alio in loco a nobis poſita é. Magis legionibus qa ex antiqs lucumonib⁹ fuerint. Libertio patre. Libertū libertinūq̄ inqre i ſupiorib⁹. Ingenu⁹:bonis moribꝰ ibut⁹ qualē ingenuū eſſe decet. Ignobile regnū:Ex opinione uulgi q natos obſcuris parētib⁹ ignobiles dicunt. Cęterū hoc regnū nobile fuit:qa optime regnauit Tullus Seruili⁹. Cōtra:ecōtrario:ut ille ignobilis optime regnauit:Sic i genere ualeriorū:quorū opa tyranni exacti ſūt multi fuerūt nulli⁹ drecii Valeri⁹ bruti cole ga fuit:& optimā opaz reipublice nauauit i libertate publicāda. Sz cū i ſoco urbis editiori ędificare coepiſſet:aīaduerteretq̄ populo ſe ſuſpectū reddi:tanq̄ q tyrānis cā arcē ędificaret ędes demolitꝰe:& oēm materiā inſubiectā uallē deuehens in loco plano ędificauit. Vū & gratiā ſibi cōciliauit:& publicola q̄ſi popularis é uocat⁹. Iudice populo:nā populus nōnūq̄ recte iudicat:ſz nō ſēp. Nō tū uituperādū putat,ſi Leuino homini nobili q̄ Decio ignobili mādat honores: nec miratur ſi Appius aut ali⁹ cēſor moueat me a ſenatu hoiez ñ natū patre igenuo:qa ego nō qcui i pria pelle .i. in prio ſtatu:& ē tractū ab apologo eſopi i quo aſin⁹ leonis pellē ſibi ſumit. Sz ful.uā hoies ignobiles ut nobiles gloria honorū trahūť. Tulli. Hic uir prętori⁹:ſz obſcuro loco nat⁹ pōpcianas ptes ſecut⁹ fuerat:& iña cęſare oi dignitate ſpoliatus. Verum mortuo cęſare i priſtinū ſtatū rediit. Ergo inuidia accreuit ſūmere.i.ex eo qđ ſūpſiſti. Clauū.i.latū clauum ſenatoriā ueſtē. Depoſitū. Inbēte cęſare q̄ inuidia fuiſſet tibi minor ſi priuat⁹ uixiſſes. Nigris pellib⁹. Apud antiques nō niſi nobiles nigris calcib⁹ utebāt:niliſq̄ lunā iſcribebāt. Mar. Lūata nuſq̄ pellis et nuſq̄ toga. Iuuc. Et gnōſus ad poſitā lunā nigręſubtexit alutę. De hac cōſuetudie ita diſputat Plutarchus:ut credat romanos ab Euādro ptectos uoluiſſe oñdere arcades añ lunā fuiſſe. Ouidi⁹. Ante ioué natū terras habitaſſe ferunť Archades & luna gēs prior illa fuit. Vel hoies elatos uoluiſſe humanę iſtabilitatis admonere exēplo lunę quę ab obſcuro ꝓdiens ad plenū uſq̄ ſplēdoré puenit:ac rurſus i obſcurū redit. Vel minores moncre ut ueluti luna ſoli ſubiicit:ſic illi maiorib⁹ obtēperent: Alii addūt:ut meminerit hoies i cāpis elyſiis futuros:q in lunari circulo cē credūť. Quo morbo barrus. Nā laborabat hoc morbo.i. hoc uitio:ut ſuo cultu ita ornat⁹ ꝓcederet:ut puellc de eo quercre cogerenť. Sic q ignobiles eū ſint querūt magiſtratus in quib⁹ ſit poteſtas capiūdi ſuppliciū: de ciuib⁹ cogunt oēs inqrere ſuuz obſcurū gen⁹. Syridamę & dionyſi f. Hi ignobiles erāť. Deiicere e ſaxo capitolino deiiciebā⁹. Camo. ſpēs uinculi é. Acron legit cadmo & ait fuiſſe carnificē crudeliſſimū. At neuius. Nomen recte appoſitum quia nouus.

Nec quid auus tibi maternūs fuit atq; paternus
Olim qui magnis legionibus imperitarint:
Vt pleriq; ſolent naſo ſupendis adunco
Ignotos ut me libertino patre natum
Cum referre negas:qualis ſit quiſq; parente
Natus:dum ingenuus ꝑſuades hoc tibi uere
Ante poteſtatem tulli atque ignobile regnum
Multos ſæpe uiros nullis maioribus ortos
Et uixiſſe probos amplis & honoribus auctos
Contra læuinū ualeri genus unde ſuperbus
Tarquinius regno pulſus fuit iunius aſſis
Non unquā precio pluris licuiſſe,notante,
Iudice quo noſti populo:qui ſtultus honores
Sæpe dat indignis & famæ ſeruit ineptus
Qui ſtupet intitulis & imagīnibus qd oportet
Non facere auulgo longe lateq; remotos
Namque eſto:populus leuio malet honorem:
Quam decio mādare nouo cēſorq; moueret
Apppius ingenuo ſi non eſſē patre natus
Vel merito:qm̄ propria non pelle quieſſem
Sed fulgente trahit conſtrictos gloria curru
Non minus ignotos generoſis quo tibi tulli
Summere depoſitū clauum fierique tribunum
Inuidia accreuit?priuato quæ minor eſſet:
Nā tu quiſq; inſanus nigris mediū ipedit crus
Pellibus & latum demiſit pectore clauum
Audit cōtinuo:quis hō hic ?aut q̄ patre natus
Vt ſi qui ægrotet:quo morbo barrus haberi
Vt cupiat formoſus:eat quacunque puellis
Iniiciat curam querendi ſingula:quali :
Sit facie:ſura:quali pede:dente capillo:
Sic qui promittit ciues:urbem tibi curæ:
Imperium fore & italiam & delubra deorum
Quo patre ſit natus:nū ignota matre ihoneſtus
Omnes mortales curare & querere cogit
Tu ne ſirydamæ aut dionyſi filius audes
Deiicere e ſaxo ciues aut tradere camo:
At nouius collega gradu poſt me ſedet uno:

Reſpondet ignobilis eſſe alios ignobiliores ſe. Vno gradu. Nam ego ſum natus ex patre libertino: At ille libertinus eſt. At hic. Si è poſt te tamé ualet aliqua uirtute: Quippe qui tam firma uocc & grandi ore ut uincat omnem ſtrepitú: Alio uolúit fuiſſe preconem: qui ad ſummas dignitates peruenerit. Sonabit magna. Aduerbiú eſt. Nunc quia ſim cõuictor. Sententia eſt: ſi inuident mihi tribunatum: iure poſſunt inuidere: quia hoc munus fortunę fuit: q̃ ſępe idignos ſubleuat. Sin uero iuidét te amicum mihi. Hoc non iure: quia non fortuitu ſum factus tibi amicus: ſed ex electione tua: quę prudentia non caret. Et ita hoc amicitię initiú deſcribit: ut & ſe Mœcenati oblatum ab hominibus bonis & prudentibus oſtẽdat ſilicet a Virgilio & Varo. Et ſe non orationis facúdia comendauit: q̃ mœcenatem decipere potuiſſet: cum ipſe pudore ipeditus interruptim & pueriliter locutus ſit: q̃ res animú probum & ingenium demonſtranit. Mœcenas aút non cum quã primũ neque inconſulto recepit: ſed poſt nonum menſem. Ergo obſeruauit quę in amico deligendo obſeruanda ſumt. Sic enim iubet Cicero Sic omnes qui de amicitia ſcribunt: ut non ante recipiatur quis i amicitia q̃ penitus ingenium eius: & mores perſpecti ſint. Poſtremo demonſtrat & mœcęnatem minime ſequi fortunam in amico eligendo: & ſe modeſtiſſime ita commendat ut dignum ſe amicitia probet: nec patrem debita laude defraudet: at qui quamuis pauper eſſet: noluit filium ad queſtum inſtruere: ad quem multi ex nobilioribus a ſuis parentibus inſtruuntur. Nauii. alii hunc focneratorem: alii calculatorem fuiſſe uolunt. Centurionibus. Quaſi nobilioribus & ditioribus. Loculos. In quibus pecuniam exactam referrent. Tabulam in qua data & accepta ſcriberent. Octenis. Vel octauo die menſis ante idus uel idibus octaui menſis. Auſus ut oſtendat difficultatem primonii ad ſumptus ſubminiſtrandos. Portare: propter teneram ętatem. Veſtem ſeruos q.d. ſi cum artibus liberalibus erudiebar: habuiſſem ueſtem pretioſam: & ſeruos omnes crederent me ex nobilibus ortũ. Ipſe mihi. Nõ poterat pedagogum prebere. At ipſe pedagogi mũere fungebatur Pudicum. Frugi & in omnibus rebus continentem. Primus honos optimum premium. Nam uirtus moralis propter hoc exigitur. Preco. pretia allata pronuntiabat. Coactor: mercenarius eius qui habet ſummam rerum uenalium uel qui exigit pretium a circum forancis: Vel coactores ſunt argentarii. in auctionibus: qui pecunias cogant. Laus illi. Nam quanto pauperior fuit: tanto illi plus debeo. Nil meo poeniteat patris ideſt non parua res uideatur talis pater. Verba obſcura: ſed ſenſus è Hic pater non debet mihi friuolus uideri: Neque mihi dicendum eſt: ut magna pars hominũ ignobilium: quę negat non eſſe factum ſuo dolo ideſt

Namq; eſt ille: pater qđ erat meus hoc tibi paulus
Et maſſalla uideris: at hic ſi plauſtra ducenta
Concurrantq; foro tria funera: magna ſonabit
Cornua: qđ uincatq; tubas: ſaltem tenet hoc nos
Nunc ad me redeo libertino patre natum
Quem rodunt omnes libertino patre natum:
Nunc quia ſim tibi mœcenas conuictor: at olim
Quod mihi pareret legio romana tribuno
Diſſimile hoc illi eſt: quis non ut forſam honore3
Iure mihi inuideat quiuis: ita te qnoq; amicum
Præſertim cautum dignos aſſumere praua
Ambitione procul: felicem dicere non hoc
Me poſſum caſu: quod te ſortitus amicum
Nulla &.n: mihi te ſors obtulit optimus olim
Virgilius: poſt hunc uarus dixere quid eſſem
Vt ueni coram ſingultim pauca locutus
Infans namq; pudor prohibebat plura profari
Non ego me claro natum patre: nõ ego circum
Me ſatureiano uectari rura caballo.
Sed qđ erã narro reſpondes: ut tuus eſt mos
Pauca habeo: & reuocas nono poſt mẽſe: iubeſq;
Eſſe in amicorũ nũero: magnũ hoc ego duco:
Quod placui tibi: qui turpi ſecernis honeſtum
Non patre præclaro: ſed uita & pectore puro.
At qui ſi uitiis mediocribus ac mea paucis
Mendoſa eſt natura: alioquin recta: uelut ſi
Egregio inſparſos reprehendes corpore neuos
Si neq; auaritiam neq; ſordes ac mala luſtra
Obiiciet uere quiſquã mihi purus & inſons
Vt me colaudem: ſi & uiuo carus amicis.
Cauſa fuit pater his: qui macro pauper agello
Nolluit inflauii ludum me mittere magni
Quo pueri magnis e centurionibus orti
Læuo ſuſpenſi loculos tabulamq; lacerto
Ibãt octenis referentes idibus æra.
Sed puerum eſt auſus romam portare docendum
Artes: quas doceat quiuis eques atq; ſenator
Semet prognatos ueſtem ſeruoſq; ſequentes
In magno ut populo ſiquis uidiſſet auita
Ex re præberi ſumptus mihi crederet illos
Ipſe mihi cuſtos incorruptiſſimus omnes
Circũ doctores aderat: quid multa? pudicum
Qui primus uirtutis honor ſeruauit ab omni
Non ſolum facto: uerum approbrio quoq; turpi

Nec timuit sibi ne uitio quis uerteret olim:
Si preco paruas aut ut fuit ipse coactor:
Mercedes sequerer:neq; ego esse q̄stus ob hoc nūc
Laus illi debetur & a me gratia maior
Nil me peniteat sanum patris huius:eoque
Non ut magna dolo factum negat esse suo pars
Quod non ingenuos habeat claroſq; parentes
Sic me defendam:longe mea discrepat istis
Et uox & ratio:nam si natura iuberet
Acertis annis ævum remeare peractum
Atq; alios legere ad fastum quoscunq; parentes
Optaret sibi quisq; meis contentus honestos
Fascibus & sellis nollem mihi sūmere:demens
Iudicio uulgi:sanus fortasse tuo:quod
Nollem onus haud unq̄ solitus portare molestus
Nam mihi cōtinuo maior quærenda foret rea
Atq; salutandi plures ducendus & unus
Et comes alter uti ne solus rus ue peregre aut
Exirem:plures:calones atq; caballi
Pascendi:ducenda petorita:nunc mihi curto
Ire licet multo:uel si libet usq; tarentum
Mantica cui lūbos onere ulceret atq; æq̄s ām̄os
Obiicit nemo sordes mihi:quas tibi tulli
Cum tiburte uia pretorem quinq; sequuntur
Te pueri laganum portantes oenopherumque
Hoc ego commodius q̄ tu preclare senator
Mille atque aliis uiuo quacunq; libido est
Incedo solus percunctor:quanti holus ac fa
Fallacem circum uespertinumque pererror:
Sepe forum assisto diuinus:inde domum me
Ad porri & ciceres refero laganiq; catinum
Coena ministratur pueris tribus & lapis albus
Pocula cum cyatho duo sustinet astat achidnus
Vilis cum patera guttus campana supelles
Deinde eo dormitum:non sollicitus. mihi q̄ cras
Surgendum sit mane:abeundus marsia:qui se
Vultum feræ negat nouiorum posse minores
Ad quartam iaceo: post hanc uagor:aut ego lecto
Aut scripto quod me tacitum iuuet.ungor oliuo
Non quo fraudatis immundus natat lucernis
Astubi me fessum sol acrior ire lauatum
Admonuit:fugio rabiosi tempora signi
Pransus non auide q̄nm interpellat inani
Ventre diem durare:domesticus otior,hec est

sua culpa: sed a fortuna q̄ non habeat ingenuos parentes. Hoc non é dicendum mihi nam etsi nō habeam in genuum patrem:tamen ille mihi prestitit quod solent nobiles:neq; si liceret sūmere mihi alium patrē illū sumerē:sed cótentꝰ essem meo i qua re uulgus putaret me dementem:tu uero sanū q̄ ego nolē subire onus molestū:nā si esseꝫ in maiori fortuna collocatus esset parandū maius patrimonium plures mihi ciues essent salutādi:plures serui ducēdi. Curto.diminuto & ulceroso. Mantica.in q̄ necessariç uestes uel huiuscemodi res feruntur. Obiiciet nemo sordes.Nam hoc modo uectus non putabor auarus : quia pauper sum quemadmodum Tullius ille:de quo dictum é:qui in maiori fortuna constitutus maiori comitatu proficiscatur oportet Quinq; pueri. Nā quinq; comites tuç fortunę nō sufficiūt mihi. Mille aliis: scilicet hoibꝰ uel mille aliis rebus. Laganū.mēbrana de farina confecta: uel leguminis speties. Fallacem.quia in ludis cyrcensibus decepte fuerūt sabinę.Echidnus.uas i forma chidni. Guttus uas deunguttatim unguentum stillatur. Marsia.iudex. Minoris nouioruꝫ Nam ex nouiis fratribus qui foeneratores erant : minor peior erat. Lecto & scripto.i.lectio & scriptito Fraudatis lucernis quasi dicat oleo puro & non deturpato in lucernis. Rabiosi signi Decanicula intelligit.

C3

O Roscripti regis. Rupilius rex prenestе ab augusto proscriptus ad brutum in asiam confugit. Sed cum horatium tunc tribunum ueluti ignobilem contemneret: noluit poeta in opprobria incurrere: Itaque persium quendam sibi opposuit. Hic a rege lacessitus has quas uides lites exeruit. Proscripti regis. Proscribere relegare est. Item uenale proponere. Cicero in tu. de of. Ille quod non placebat proscripsit tu quod placebat non emisti. Sed in rebus animatis proscribere dicimus. Sed producere: unde produxit seruos idest uenales ostendit. Regis sint qui credant esse nomen dignitatis. Sunt itidem qui nomen proprium putent. Pus non flectitur: hoc enim & propе significat saniem & corruptum humorem in corpore. Cuius contrarius est succus humor silicet quo corpus alitur. Hic autem appellat pus malignitatem sui ingenii: unde addit uenenum: quia uerba eius uenenum erant. Hibrida proprie canis ex uenatico & gregario natus. Verum hunc hibridam appellat q̃ ex patre asiatico & matre romana ortus sit componе autem sic. Ego puto esse notum: quo pacta Persius ultus sit pus & uenenum proscripti regis Rupili.

Omnibus & lippis. Ergo notissima est res ergo uera. Negotia rationes societatis. Clazomenis urbis in asia. Durus Ho. inexorabilis: inhumanus. Odio accrbitate: q̃ ex odio prouenit. Confidens arrogãs. Nam cõfidentia ut plurimum in malo capitur. Fidutia in bono. Amari. acerbi. Sisenas barros. Populos loquaces ut multi putãt. Ergo poterat superare loquacitatе illorũ. Equis albis. i. longo interuallo: quia equi albi apud antiquos uelocissimi inueniebãtur Vir. Qui superet candore nix. qui cur. au. Erat igitur prouerbium: ut qui longo interuallo precederet equis albis uincere diceretur Alii dicunt barros helephãtos: ut ipse alibi. Quid tibi uis mulier nigris dignissima barris. Nã elphãtes sua mole tardi longo iteruallo ab eqs uincunt. Sisenas. A loco sic nominant. Postq̃ nihil conuenit. Postq̃ non interuenit aliqua concordia. Hoc ꝓpter hoc omnes fortes sũt molesti. Nã uiribus pares cum sint: neuter ꝓ neutri cedit. Si autem imbecilles ambo sunt facile cedunt. Aut si alter minus potens ultro uictus abit ut Glaucus qui sua arma aurea Diomedi misit: & illius ꝛnea sumpsit: ut diomedes cessaret. Refert homerus quod cum uenissent in certamen & glaucus se a Sisipho originem ducere dixisset. Diomedes pristine amicitię memor conuenit ne amplius inter se concurrerent. Est autem in Sisiphi successiõe Glaucus: & ex glauco Bellorophon: & huius Hippolochus: & Hippolochi hic glaucus. Bacchius. Et dytus pugilles fortissimi & inter se pares fuerunt: Sed non magis pares uiribus quam isti in contentione. Canem illũ ides caniculam quę est stella inuisa agricolis de qua alibi. Ruebat. Eo impetu orationis utebatur quo impetu fertur fluuius illuc quo fertur rara securi: idest in siluam densam: quę raro ceditur. Vel esopi fabulam tangit. Qui ait mercurium e modo te descendẽte auxilio agricolę fuisse cui i fluuiũ ferrea securis cecidisset & illi auream extulisse. At ille noluit: quoniã sua ñ fuisset aurea. Sed mercurius ꝓ simplicitate hoies moꝝ & aureã & ferreã dedit. Alter uero agricola auaritia motus & ipse suã i flumẽ deiecit: & cũ mercurius ferreã extulisset: & ille suã aureã cõtenderet neutram accepit.

Vita solutorum misera ambitiõne grauiq;
His me consolor uicture suauis: ac si fuisset
Questor anus pater atq3 meus patruus q3

Satyra. VII.

O Roscripti regis rupili pus atq3 uenenũm
Hibrida quo pacto sit persius ultus opinor:
Omnibus & lippis notum & tonsoribus esse
Persius hinc per magna negocia diues habebat
Clazomenis: etiam lites cum rege molestas
Durus homo: atq3 hodio qui posset uincere regẽ
Confidens tumidusq3 adeo sermonis amari
Si sennas berros ut equis præcurreret albis
Ad regem redeo postq̃ nihil inter utrunq3
Conuenit hoc etenim. sunt omnes iure molesti:
Quo fortes quibus aduersum bellũ incidit inter
Hectora priamiden animosum atq3 inter achillem
Ira fuit capitalis ut ultima diuideret mors
Non aliam ob causam: nisi q̃ uirtus in utroq3
Summa fuit. duo si discordia uexet inertes
Aut si disparibus bellum incidat: ut diomedi
Cum lycio glauco discedat pigrior ultro
Muneribus missis bruto prætore tenẽte
Ditem asiam rupili & persi pat pugnat: uti nõ
Compositus melius cum bito bacchius in ius
Acres concurrunt magnum spectaculum uterq3
Persius exponit causam: ridetur ab omni
Conuentu laudat brutum. laudatq3 cohortem:
Solem asiæ brutum appellat stellasq3 salubres
Appellat comites: excepto rege: canem illum
Inuisum agricolis sidus uenisse ruebat
Flumen ut hibernum fertur quo rara securis
Tum prænestinus salso multumq3 fluenti
Expressa arbusto regerit conuitia durus
Vindemator & inuictus: cui sæpe uiator
Cessisset magna compellans uocẽ cucullum

Arbusto q̃ si de culto pectore. Vindemator: ꝓ uindemiator metri cã. i. ita durus ut ẽ ille uindẽiator: cui uiator iuict⁹

Aegr̃æcus poſtq̃ eſt italo perfuſus aceto
Perſius exclamat: per magnos brute deos te:
Oro qui reges conſuetis tollere: cur non
Hunc regẽ iugulas? operũ hoc mihi crede tuorũ ẽ

Satyra. VIII.

OOlim truncus eram ficulnus inutile lignũ:
Cũ faber incertus ſcãnũ faceret ne priapus
Maluit eſſe deum: deus inde ego furum auiumq3
Maxima formido, nam fures dextra cohercet
Obſænoq3 rubet porrectus ab inguine paulus
Aſt importunas uolucres in uertice arundo
Terre fixa: uetatq3 nouis conſidere in hortis
Huc prius angustis eiecta cadauera cellis
Conſeruus uili portanda locabit in arca
Hoc miſeræ plebi ſtabat cõe ſepulchrum
Pantalabo ſcurræ nomentanoq3 nepoti:
Mille in fronde pedes trecentos cippus in agrum:
Hic dabat hæredes monumentum ne ſequerẽtur
Hunc licet æſquiliis habitare ſalubribus: atq3
Agere in aprico ſpatiari, quo modo triſtes
Albis informen ſpectabant oſſibus agrum:
Cum mihi non tantum fures q3 ferræq3 ſuetæ
Hunc uexare locum curæ ſunt atque labori
Quantum carminibꝰ quæ uerſant atq3 uenenis
Humanos animos: haſ nullo perdere poſſum
Nec prohibere mõ: ſimul ac uaga luna decorum
Protulit os quin oſſa legant herbaſq3 nocentes
Vidi egomet nigra ſuccinctam uadere palla
Canidam pedibus nudis paſſoq3 capillo
Cum ſagana maiore ululantem pallor utraq3
Fecerat horrendas aſpectu ſcalpere terram
Anguibus & pullam diuellere mordicus agnam
Cœperunt cruor in foſſam cum fuſus, ut inde
Manes elicerent animas reſponſa daturas
Lanea & effigies erat: altera cætera maior
Lanea: quæ pœnis compeſceret inferiorem
Cærea ſuppliciter ſtabat ſeruilibus utque
Iam peritura modis hecatẽ uocat altera: ſeuam
altera tiſiphonem: ſerpentes atq3 uideres
Infernas errare canes lunamq3 rubentem
Ne foret his teſtis poſt magna latere ſepulchra

ſæpe ceſſiſſet. i. q ſuparet eũ uiatorẽ q alios ſupaſſet
Erat. n. cõſuetudo apud priſcos: q̃ ẽt noſtris tpibꝰ nõ
ceſſat ut uindemię tpe agricolę ex arboribꝰ i quibꝰ
uuas legũt inuiatores iurgia iactẽt: uiciſſimq3 ab il
lis audiãt. Eſt ergo ſnia q illę ñ eſſet minꝰ cõuitia
tor q̃ uindemiator. Cucullũ. i. uindemiatorẽ cucu
lũ idutũ: uel quẽ appellat cucullũ pp cõtẽptũ. Ace
to. Vehementi obiurgatione. Reges tollere. Naꝫ
nterfecit cęſarem brutus

OLim truncua erã. In gratidiã ciuſq3 comites
ueneficas inuehit. Hęc unguẽtaria neapoli
tana Canidia q3 appellata ẽ. Verũ ipſe ne nome p
priũ taxaret p canidia gratidiã poſuit. Ficulnꝰ dici
tur. n: ficulnꝰ & ficulneꝰ: ſic illignꝰ & iligneꝰ: ſali
gnꝰ & ſaligneꝰ. Maluit eſſe deũ. i. priapũ horto
rũ deũ. Dextra. Nã magnũ fuſtẽ tenet. Palus ru
bet. i. rubrica infectꝰ & i oſcęnã formã fabricatꝰ.
Huc oñdit q ubi nũc hortꝰ ẽ erãt publicę uſtrinę
Conſeruꝰ. Eiuſdẽ dñi ſeruꝰ. Locabat, dato precio
Nã nobiliorẽ cadauera magna põpa efferũt: hęc ãt
nulla. Eiecta nullo honore elata. Eiecta nõ hono
ris cã ſ3 ne locꝰ retro odore infeſtaret. Vili archa. Et
nõ ornato feretro. Miſere. Inopi & cui nõ ſit pro
priũ ſepulchrũ. Cõmune, publicũ. Pãtalabo. hic
trãſtyberi igenuis parẽtibꝰ ortꝰ uniuerſo patrimo
nio uorato ad ſũmã egeſtatẽ redactꝰ ẽ. Nometano
cadẽ luxuria hic pditꝰ fuit. Hac poſtremo apud ex
quilias i publicis uſtrinis ſibi monimẽtũ cõſtruxit
Cippus, terra ſepulchri ẽ: Et quoniã ſepulchrũ nõ
uniuerſã terrã illi ſacrã occupabat ſolebãt adnota
re in ipſo ſepulchro ad quot pedes & frõtẽ. i. i latitu
dine iuxta uiã, pcederet: & rurſus ad quot pedes ui
i agrũ. i. i lõgitudinẽ agri porrigeret. Dãnat ergo
uanitatẽ hois q i ſolo publico tãtũ ſi ſibi ſpatiũ ar ro
gauerit. Heredes m. n. ſ. Et hoc ſũme arrogãtię ẽ.
Nã i magnorũ uirorũ ſepulchris quoniã digni eſ
ſet qui ſeorſũ ſepelirẽt ita iſcribebat. H. M. H. N. S.
qđ ſignificat: hoc monimẽtũ hęredes nõ ſequanẽ.
Exquiliis. De hoc mõte alibi. Salubribꝰ. Remoti
ſepulchris: q̃ nõ ſũt ſine corruptione. Cũ mihi. E
ulto huiuſcemodi horto iminet mihi nõ minor la
bor in abigendis ueneficiis q̃ i remouẽdis furibus
& auibꝰ. Vexãt. Nã furorẽ iducũt i aios humãos
Veniebãt aię illuc uenefice: ut & oſſa defũctorũ
& herbas in ſepulcris natas legerẽt. Nã hęc uene
ficis cõferre putabãt. Luna nã & hęci ipſis uene
ficis efficaciſſima dea habebaẽ. Hinc Maro. Ter
geminã hecatem tria uirginis ora dianę Nigra
Qui color iſernis diis aptꝰ ẽ: qbꝰ hęc ſacra parabãẽ
ſic infra pullã agnã ponit. Vir. Sacra iouis ſtygioq3
rite incepta paui pficere ẽ aius. Maiore. Vel maio
re alia lagana ętate uel uiribꝰ: uel maiore Ganidia
i. magis efficaci. Vnguibꝰ. Nã uariis medis her
baslegebãt mõ falce ęnea mõ unguibꝰ. Lanea, ſub effigie poſcẽtis poenas Cerea uero ſub effigie daturi. Hecaten
p ſerpi nã cui iſũt cẽtũ ptãtes. Tiſiph. Hęc maxia furiarũ ẽ & grẽca dictio ultricẽ cedil ſignificat. Infern. ca. furias
Nã pdferos cãęs: apd nos ſtrię: apd ſupos dirę appellãt: apd litoralęs harpyę. Et reuera iferiorę ſolo latratu. i. iun

gñs icessere pñt: cũ nocendi uim nõ habeant. Supiores ãt diri fũt: quoniã pñt crudelitate exercere. Mediocribus fuere l3: Iuli9 & pe. Vel ifames illius tpis fuerũt: uel poetę pessimi & triuiales. De triui alibus ãt Vir. Nõ tu i triuic docte solebas Stridenti miserum sti. di. c Fragilis mollis. Alterna alternatim mõ uenefice mõ umbre. Triste & acu, nam ululat9 uoce acutã & mestã pfert. Lupi barbã, nã & Plini9 sic scribit Lupi rostrũ iueteratũ uenificiis resistere aiunt: ob idq; portis prefigũt. Varie Maculosę. Ignis Ordo e. ignis arierit largior imagine cęrea. s. liquefacta. Furiarũ quas illę ab inferis exciuerant. Vel cõstruc horruerim uoces & facta duarũ furiarũ. i. olla canidię & saganę q tãq furię erant. Dispłosa discissa. Diffissa apta. Ficus ego priapus ficulnus. Dẽtes. Vel quos legerat ex sepulchris: uel suos: qa anus erat: Ex nimio hanelitu quẽ i cursu auxerat dẽtes pulsi sibi exciderat: Caliendorũ. ornamẽtũ capitis. Oñdit ãt aniculatũ stultitiã q cũ oia maxia suis uenificiis ꝓmittãt, de iñ tã pua re terre fiãt. Vicula fortasse licia ex uariis coloribus. Vir. Terna tibi hęc primũ triplici diuersa colore licia circundo.

IBam forte uia sacra. Capit ipudẽtiã aque importunitatẽ & ieptias quorũdã hoiu3 p hũc quẽ iducit. Via sa. Quę a porta triũphali ad capitoliũ ferebat. Nugarũ. Vel molestę de se loqt. q suas cogitatiões nugas appellet. Vel se q̃q3 reprehẽdit satyri: ut liberi9 in alios iuehi liceat. Noie tantũ. Vt oñdat maior ipudẽtia: cũ nulla itercederet familiaritas Arrepta nõ. n. expectauit ut porrigeret Dulcissime. Nõ sine adulatiõe. Vt nũc est. Secũdũ cõditionẽ tẽporũ. Cupio o quę uis. Vt se humanu3 gratũ preberet. Et simul uerba fũt hoiem dimittẽtis

Occupo nũquid uis. i. añ q̃ ille lõgiorẽ sermonem fereret dixi nũqd uis. Docti sum9. Nõ discedit ab igenio arrogãtis simul & fatui. Ealene. Hic causi dic9 fuit q nullo clamore aut strepitu foresi cõturbabat. hic illũ foelicẽ cerebri appellat. Garrire. Per plures uersus uehemẽter depingit inanis & arrogantis nugatoris igeniũ. Mẽtis iproprie de asino. Interpellãdi loqt horati9. Haud mihi. Rũdet garulus. Cõposui sepelliui. Nã & oculi cõprimũtur appinqs: & lauabãt & ungebãt: & apte ipone banẽ feretro. Ergo cõponebãt. Cõfice, loqt horatius iterfice me: nã sic de me factũ e. Mota urna. Motis sortib9 in urnã cõiectis Erat. n. anus sortilega. Ad uestę, subitelligę tẽplũ. S3tã nõ ponit. Sic alibi Senat9 eo die cõuenit ad cõcordię. audito. Illi cũ quo fuerat uadimoniũ. Sed de uadimonio & uadẽ iã dictũ e. Erat aũt tẽplũ uestę apud forũ. Interea, horati9 loqt. Sare: idest si abeo uim stãdi cõtra & quasi pugnãdi. Nam pugna quedã e defensio forensis. Te an rẽ. Stultus omnino qui seria iocis postponat. Mę sodęs. horatius loquitur

Mentior at si quid: merdis caput inquinet albis
Ceruorum: atq; in me ueniat mictum atq; cacatũ
Iulius: & fragilis pediatia furq; uocatus
Singula qd mẽmorẽ? quo pacto alterna loquẽtes
Vmbre cũ sagana resonarent triste & acutum
Vtq; lupi barbam uariæ cum dante colubræ
Abdiderint furtim terris & imagine cærea
Largior arserit ignis? & ut non testis inultus
Horruerim uoces furiarum & fara duarum
Nam dispłosa sonat quantum uesicat pepedi
Diffusa nate: ficus: at ille currere in urbem
Canidiæ dentes: altum saganæ caliendrum
Excidere atq; herbas: atq; incantana lacertis
Vincula cũi magno risuq; iocoq; uideres

Satyra nona de tedio garuli

IBam forte uia sacra: sicut meus est mos
Nescio quid meditans nugarũ totus in illis
Accurrit quidam notus mihi nomine tantum:
Arreptaq; manu quid agis dulcissime rerum?
Suauiter: ut nunc est inquam & cupio oia quæ uis
Cum affectaretur: nunquid uis occupo at ille
Noris nox inquit dicti rumus hic ego pluris
Hoc inq̃ mihi eris misere discedere quærens
Ire modo ocius interdum consistere in aurem
Dicere nescio quid puero. cum sudor ad imos
Maneret talos o te balane cerebr
Felicem aiebam tacitus cum quidlibet: ille
Gatiret uicos urbem laudaret: ut illi
Nil respondebam: misere cupit inquit abire
Iamdudum uideó: sed nil agi usq; tenebo
Persequar hinc. quo nũc iter ẽ tibi: nil ops est te
Circũagi quendam uolo uisere non tibi notum
Transtyberim longe cubatis prope cæsaris hortos
Nil habeo. quod agã; & n fũ ipiger. usq; sequar te
Demitto auriculas ut iniquæ mentis asellus
Cum grauius dorso subiit onus incipit ille
Si bene me noui non uiscum pluris amicum
Non uarum facies: nam qũis me scribere pluris
Aut citius possit uersus? quis membra mouere
Mollius? inuideat: quod & hermogenes ego cãto
Interpellandi locus hic erat: est tibi mater:
Cognati: quis te soluo est opus: haud mihi quiscq̃
Omues cõposui fœlices. nunc egõ resto
Confice: nam q̃ instat fatum mihi triste: labella

Quod puero cecinit diuina mota anus urna:
Hunc neq; dira uenena:nec hosticus aufert ensis
Nec laterū dolor,aut tussis nec tarda podagra:
Garrulus hūc quādo consumet cūq; loquaces
Si sapiet uitet:simul atq; adoleuerit ætas
Ventuz erat aduestæ quarta iam parte diei
Præterita & casu nunc respondere uado
Et propero quo scis dubius sum quid faciā iquit
Te ne reliquā an rem me sodes:non faciā ille:
Et præcedere cœpit:ego ut contēdere durum est:
Cōuictore sequor,mœcenas quo modo tecum
Hinc repetit paucorū hoiuz & mentis bene sane
Nemo dexterius fortuna est usus haberes
Magnū adiutorez:posset qui ferre secundas
Hunc hoiem uelles si tradere dispera:ni
Summosses omnes.nō isto uiuimus illic:
Quo tu rere mō,domus hæc nec purior ulla est
Nec magis his aliena malis.nil mi officit unquā:
Ditior hæc aut est quia doctior est locus uni
Cuiq; suus magnum narras:uix credibile,atque
Sic habet accēdis quare cupiam magis illi
Proximus esse uelis tantū mō quæ tua uirtu
Ex pugnabis,& est qui uinci possit:eo que
Difficiles aditus primus hēt,haut mihi dedero
Muneribus seruos corrumpam non hodie si
Exclusus fuero:desistam:tempora quæram:
Occurram intriuiis,deducam non sine magno:
Vita labore dedit mortalibus:hoc dum ait ecce
Fuscus aristius occurrit mihi carus :& illum
Quo pulchre nosset,consistimus unde uenis &
Quo tendis?rogat:& respondet:uellere cœpi:
Et prensare manu lentissima brachia:nutans
Distorquēs oculos:ut me eriperet:male salsus
Ridens dissimulare ,meū iecur urere bilis,
Certe nescio quid secreto uelle loqui te
Aiebas mecū.memini bene:sed meliore
Tempore dicam hodie tricessima sabbata uin tū
Curtis iudæis oppedere?nulla mihi inquam
Religio est:at missum paulo in firmior unus
Multorum,ignoscet,alias loquar hūc cine solem:
Tū nigrū surrexe mihi,fugit improbus:ac me
Debeat quod infecisse:perdere litem
Si me amas:inquit paulum hic adest inteream si
Aut ualeo stare aut noui ciuilia iura:

Hinc repetit. Hic precipuū resūmit:& dicit'quo tecū.s.uiuit mœcenas. Paucorū hominū.Et homo paucorū. Et mentis bene sane:Affert quare sit paucorū hoiuz qa ē bō sane.i.prudētis mētis: & huius rei signū ē q; nemo utiē fortuna dexteriꝰ.i.aptius.Nā ille apte fortune utit:q neq; afferē rebꝰ secūdis:neq; succūbit aduersis. Magnū adiutorem Malignꝰ uir maligna ꝓmittit.Snia ē. si faceres me amicū mœcenatis prestarē tibi magnū auxiliū ad reliquos ex hois amicitia pellēdos : neq; cēt q; me timeres.Nā cederes tibi primas ptes in amicitia.

Nō isto tu.Rūdet poeta:q; apud mœcenatē uiui mus sine insidiis nec uiget ibi iuidia ut aut ditiori aut doctori iuidiat:siz ē unicuiq; locꝰ suꝰ. Magnū reuera magnū ē q; magna domꝰ careat factionibꝰ Vnde maxia ē laus i mœcenatē. At uiro uitioso incredibile uidet. At q sic hz.horatii uerba. Accendis.uerba garuli. Vellis.horatiꝰ loqt; & in adulatorē adulationē effundit: ut suo illū gladio iugulet. Aud mi.d. Immemor eorū q̄ dixerat horatius & memor sui deprauari ingenii dicit se ꝑ malas artes id conaturū corrūpere seruos : utet iportunitate q̄ duo uitia nihil ꝓdesse sibi aput bonos. Non sine m.u.l Optima sinia siz male collocata: Fuscus. Grāmaticꝰ nobilis eo tpe & iocūditate & festiuitate plenus.Et q cupet i re nō dānosa q̄is molesta horatiū ludere.Itaq; cū poeta fingeret sibi esse cuz fusco negotiū:& simul inueret fusco ut idem afflictaret. Fuscus se intelligere dissimulabat ita tamē ut horatiū dissimulationē latere nolet: ut illū famiiariter irritaret. Male salsus .i. salses cōtra uolūtatē. Certe nescio. Verba horatii ut illū sub huiusce modi simulatione admoneret:ut se eriꝑet. Siz fuscꝰ q illū eripe nollet a garulitate illa iportuna rādebat se meminisse id qdē:siz nō esse ea die tpūs. Tricesima sabbata. Dicebant tricesima sabbata q̄ luna nouā q̄ ē in tricesima die currebat in sabbato : q̄ neomenia appellat q̄si noua luna. Vintu.q.d.scio q̄ regione es te nolle. Sūt āt mirę facię & urbanitates nō cui curabat sacra iudeorū fuscus:idq; sciri ab horatio sciebat:siz ea serio dicere simulabat:q ꝓ iocum dicta credi uolebat. Curtis. Diminutis ꝓp abscisiōne prepucii:sic n.appellat pellicula illa quā i uirili mēbro iudei circūcidūt. Vū illos appellas.i.sine pelle noiauit. Fuisse āt p ea tpa & i odio simul & i cōtēptiōe iudeos:eorūq; religionē:& Iuuenal & Quintilianꝰ:& Trāquillus:& Tacitꝰ: & pleriq; alii scriptores testes sē. Oppedere resistere & opponere. Trāslatio a militibꝰ cū pedē pedi opponūt. Vir Heret pede pes. Nulla mihi:uerba horatii. Ad mihi rūdet fuscus. Paulo infir. Magis q̄ oporteat meticulosus:& ppea superstitiosior.nā superstitio ex metu pro uenit. Vū illud capanei apud Statiū Primꝰi orbe dōs fecit timor. Solē nigrū. Diē infoelicē. Surrexe. Surrexisse Iz atte. Mos erat ut uolētes i iudiciū aliquē rape priꝰ attestaret.i.ex circūstātibꝰ aliquē testē faceret.aurē.n.illi uellebāt:& admōebāt. ut cēt memor.uellabāt āt si ille uçllādā ꝓpter.aliogn illā tāgē

ius nõ erat. Ergo cũ testis aurẽ prebuisset tũc attestabatur: ac deinde aduersariũ poterat in ius rapere. Nec temere erat q̃ uolẽti testi aurẽ uellere quo cẽt memor. Nã aurẽ memoriæ dedicauit antiquitas hic maro. Cinthius aurẽ uellit & admonuit pastorẽ Tityre pingues pascere oportet oues. Sed & Plautꝰ ad saturionẽ parasitũ. Nõ ne attestari: Cui parasitus rñdet: Tua nec cã cuiq̃ mortalis libero aurẽ atterã? Erit igit attestari testẽ uocare. Vnde & attestata fulmina dicebãt q̃ iterato fiebãt quasi qui haberet suũ testimoniũ. Oppono auri. i. porrigo auriculã uellẽdã: ut attestat & post attestatione possit in ius trahere. Rapit ius cum aurẽ uellisset. Appollo: uel quia poetarũ tutela ẽ appolo: uel appollinẽ posuit p foro in quo hic detetus ẽ: nã in foro augusti testie. Plinio apollo fuit. Sic & Iuu. Sportula deinde forũ iurisqque paritus apollo.

Sub cultro linquit; casu uenit obuius illi
Aduersarius; & quo tu turpissime magna
Exclamat uoce; & licet an testari ego uero
Oppono auriculã; rapit in ius; clamor utrinq;
Vndiq; cũcursus; sic me seruauit apollo.

Satyra decima;

DEmpe icõpositio dixi pede currere uersus
Lucili, quis tã lucili fautor inepte est
Vt nõn hoc fateatur, at idẽ quod sale multo
Vrbẽ defricuit; charta laudatur eadẽ
Nec tamẽ hoc tribuẽs dederim quoq; cõtẽra nũ sic
Et laberi mimos ut pulchra poemata mirer
Ergo non satis est risu deducere rictum
Auditoris; & est quædã tamẽ hic quoq; uirtus;
Et breuitate opus; ut curat sẽia; neu se
Impediat uerbis lassas oncrantibus aures
Et sermone opus est modo tristi sæpe iocoso
Defendente uicem modo rhetoris atq; poetæ
Interdum urbani parcentis uiribus atq;
Extenuantis eas consulto ridiculum acri
Forcius & melius magnas plerũq; secat res;
Illi scripta quibus comædia prisca uiris est
Hocstabant; hoc sunt imitãda quos neq; pulcher
Hermogenes unq̃ legit neq; simius iste;
Nil preter caluum & doctus cantare catulum;
At magnum fecit; quod uerbis græca latinis
Miscuit; o seri studiorum; qui ne putetis

DEmpe incõpositio. Desedit qd in supioribꝰ dixerat in luciliũ: nã crãt qui q̃ ipse dixerat caperẽt: & falsa demõstrare niteretur. Sũt codices in q̃bus sit huiusmodi principiũ. Lucil q̃ sis medosꝰ testie catõe. Defensore tuo iuincã qd male factos. Emẽdare parat uersus hoc leuꝰ ille. Est quo uir melior lõge subtilior illo. Qui multũ puer & loris & funibus udis. Exoratꝰ ut eẽt opẽ q̃ ferre poetis Antiqs posset cõtra fastidia ueltra Grãmaticorũ doctissimus ut redeã illuc. Acron tũ a uersiculo quẽ posui incipit. Nẽpe: initiũ abruptũ est: ut cõuenit satyro. Incõpositio: nã cũ eloqntia elegantia: cõpositione & dignitate cõstet. Lucilꝰ in cõpositiõe: peccabat. Est. n. cõpositio apta & quadrãs inter se cõstructio uerborũ. At lucilꝰ ut ipse iã dixit fluebat lutulẽtus. Ergo nõ erat in illo recta cõpositio. Fautor incp. Inepta. n. fauct qui tribuit alicui q̃ nõ sua sũt. Fateat: coactꝰ. s. ab ipsa rõe. Fateur. n. coacte. Cõfitẽur spõte. Multo sa. Multis salibꝰ: nã in singulari cõdimẽtũ significati: i plurali urbãitatẽ: sed ipse in singulari dixit p translationẽ a carnibꝰ: q̃ ut sententur fricãtur sale. Hęc fricatio carnes exurit. Vnde indicat sales suos fuisse mordaces ppeaq; luue. Secuit lucilius urbẽ. Nõ tñ: h. t. q̃is cõcedã illius sales: nõ tñ cõcedã illũ cẽ in cibus pfectũ. Mimos la. p laberi. Laberius. n. de quo etiã alibi dixius: poeta minorũ fuit: qui adeo cęsarẽ delectauit: ut in fine ludorũ aureo anulo a cęsare dõatus e uestigio in q̃tu ordecim ordines ad spectãdũ migrauerit. Cui sedile q̃rẽti aiũt rñdisse ciceronẽ: Recepisse te nisi ãguste sedere quo scomate notabat cęsarẽ q̃ senatũ supra nũerũ nimis auxisset: sed remordit illũ Laberiꝰ Nec mirũ iquit: si angustę sedes; qui soles dnabus sellis sedere: uelluti illum leuitatis insimularet: sẽtentiam aũt est q̃ q̃is i laberio sale pbẽ: nõ ppea tõ illũ pfectũ poetã dicã. Rictũ: nõ solũ hiatũ ipsũ dicius unde uerbi exeũt & cibus ingredit: sed ps illa circa ipsũ hiatũ: q̃ i hoie redẽte uel alio mõ os torqnte lineis qbusdã terminat sut maxme sũt labia. Lactã. Sic oris quoq; spes & rictꝰ ex trãsuerso patefactꝰ q̃ utilis dcẽs sit enarrari nõ pot. Deniq; ego ita puto ritũ cẽ figurã i ore ad tẽpus aliquo mõ cõtractã uel pductã: uel inuersã: uel exitẽsã: q̃ paulo post reditura sui naturali formã hic luue. Ipsa ad cõspectũ coenę deducere ritũ Suetꝰ hiat tantũ. Hinc putãt dici Ringor: cũ canis ex ira i rugas deducit os. Sed dicimꝰ deinde ringi stomachari & irasci. Hęc quoq; uirtꝰ. s. mouere risũ: sed ẽ opus aliis uirtutibꝰ precipue breuitate. Est: itẽ opus uarietate sermõis: nã cũ narratio posita sit aliq̃do nõ solũ in negotiis: uerũ etiã i psonis debet habere talis narratio sermõis festiuitatẽ: aiorũ dissimilitudinẽ: grauitatẽ: leuitatẽ: spẽ. metũ: & huiusmodi affectus: ut alia oratio sit auari: alia pdigi. Aliter letꝰ: aliter moestꝰ loquat: Prętera hoc euenit cũ dat unicuiq; qd̃ suũ ẽ. Ridiculũ: nã pępe aliquẽ uehemẽtis taxamꝰ aliquo ridiculo q̃ grauitate orõis. Secat: uehemẽter uexat. Sic Iuue. Ense uelut stricto secuit lucilius urbẽ. Hoc: pp hac quas posui uirtutes. Stabãt: uiuebãt: durabãt corũ carmina: & i hoc sũt imitãdi: ut cõsequamur illã eãdẽ uarietatẽ: & cõmutationẽ stili: & breuitatẽ Pulcher thironice. Hermogenes: hic erat lucilii dfensor: quẽ negat legisse illos grecos poetas, i qbꝰ sũt uirtutes: q̃ ñ apparẽt i lucilio. Si. Demetriũ q̃dã notat q fuit brecis statuę poeta: & fautor lucilii. Nil preter caluũ: nil doctꝰ preter cãtare caluũ: uel doctꝰ cantare nil preter caluũ & catullũ poeta ęlegos. Grę. latinis: qd cicero i libro d officiis uitiũ cẽ dicit. O seri stu. i. q̃ ñ nisi sero studiis operã

dediſtis:uel ſeri.i.tardi ingenio. Qui ſuſpēſe legēdū ē:deinde. Ne putetis:ut ſit iterrogātis:& dicam?:putatis ne illuꝫ magnum feciſſe:q̄ miſcuit grēca latinis. Pitholoēti: Hic epigrāmata fecit mixta ex grēcis & latinis. At ſermoꝫ Dicat aliqs ſermo mixtus ex utraq̄ ligua cōcinnior ē:ut etiam guſtui erit ſuauis uinum falernum mixtu chio. Nota falerni.i.falernum in uaſe cuius nota & titulus erat patrię. Cum uerſus fa. Et cauſam orabis admiſcebis ne utriuſq̄ ligue uerba ꝛ quaſi dicat nō. Petilli:qui auream coronā iouis capitolini furatus eſt:quem accuſauit pedius publicola & Meſſala coruinus. Coruinus autē a deo latinitatis amator fuit:ut cum ſchinobates audiſſet offenſus peregrino uocabulo funabulum dicere maluit. Canuſini: Dicunt canuſii utroq̄ ſermone mixtim uti. Eſt cni conditum a Diomede. Quirin?: optime auctor romani imperii:ut romana lingua utatur monet.

Difficile:& mirū rhodio quod pitholoēti
Contigit:at ſermo lingua cōcinnus utraq̄
Suauior:ut chio nota ſibi cōmixta falerni eſt
Cū uerſus facias:te ipſum pcūctor:an & cū
Dura tibi peragēda rei ſit cauſa petilli
Scilicet oblitus patriæq̄ patriſq̄ latini
Cū pedius cauſas exudet publicola atq̄
Coruinus parriis:intermiſcere petita
Verba foris malis canuſini more bilinguis
Atq̄ ego cū grǽcos facerē natus mare citra
Verſiculos:uetuit me tali uoce quirinus
poſtmediam noctē uiſus:cū ſomnia uera:
In ſiluā non ligna feras inſanius:ac ſi
Magnas grǽcorū malis implere catetuas:
Turgidus alpinus iugulat dū mennia dūq̄
Defingit rheni luteum caput:hæc ego ludo:
Quæ neq̄ in ǽde ſonent certantia iudice tarpa:
Nec redeant iterum atq̄ iterū ſpectāda theatris:
Arguta meretrice potens dauoq̄ chremeta
Eludente ſenem comis garrire libellos
Vnus uiuorum fundani:pollio regum
Facta canit pede ter percuſſo:forte epos:acer
Vt nemo uarius ducit:molle atq̄ facetum
Virgilio annuerant gaudentes rure camenæ
Hoc erat experto fruſtra uarrone athacino
Atq̄ quibuſdā aliis melius quod ſcribere poſſem
Inuentore minor:neq̄ ego illi detrahere auſim
Herentē capiti multa cum laude coronam
At dixi fluere hunc lutulētum:ſæpe ferentem
plura quidē tollenda relinquēdi ſ.age quæſo
Tu nihil in magno doctuſ deprehendiſ homero
Nil comis tragici mutat lucilius acci:
Non ridet uerſus enni grauitate minores:
Cū de ſe loquitur:nō ut maiore reprehēſis:
Quid uetat & noſmet lucili ſcripta legentes
Quærere:num illius:nū rerū dura uegatit
Verſiculos natura magis factoſ. & euntiſ
Molliuſ? at ſiquiſ pedibuſ quid claudere ſenis

Poſt mediam noctem. Quo tempore ſomnia uera ſunt:nam cum animus noſter diuinus ſit ſi contingat ipſum eo tempore in ſomnuꝫ cadere quo neque omnino cibis exinaniti ſimus:neq̄ rurſus uino & crapula grauati:ſed iam decoctione illorū facta exoneratus:liberq̄ ſit animus ipſe in naturam ſuam rediens futura cernere ſenſibus conſopitis ualet. Num ligna: id ē inſanius ne tibi uidetur ferre ligna in ſiluam cum ille locus lignorum copioſiſſimus ſit: an ferre carmia ad grēcos apud quos infinita copia ē carminum:quaſi dicat minus inſanum ē ferre ligna in ſiluaꝫ quā carmina ad grēcos

Turgidus: Qui turgido utitur ſtilo & inflato.

Iugulat memnona: Quia non recte ſcribit de memnone aurorę filio. Hęc ego ludo: quaſi dicat ego ludo ñ comedias: quę prius approbatę a tarpa iudice in theatro agantur ut tu o Fundani optime pocta. Lutcum:nam cum male deſcribat rhenum fluuium limpidiſſimum uidetur illum reddere cenulentum. Garrire libellos: Deſcribere facere libellos:in quibus ſerui & meretrices garriūt Laudat igitur fundanium comicum optimum. Laudat & aſinium pellionem:de quo Virgilius:Pollio & ipſe facit noua carmina. Pede ter percuſo: id ē iambico metro:ubi ſūt tres percuſſiones.ut ē. Ibis liburnis inter alta nauium. Laudat & uarium: de quo etiam Virgilius. Sed neq̄ adhuc uario uideor neq̄ dicere cinna digna. Camenę: optime dixit camenas gaudentes rure. nam camenas ruſtici: ut placcet Macrobio: muſas appellant. Ergo Fundanius comedias: Pollio heroica. Varius epos. Virgilius buccolicum optime ſcribit. Mihi autem datum eſt ſcribere ſatyras melius Varone athacino experto hoc fruſtra:atq̄ quibuſdam aliis. Minor inuētore: Inferior lucilio ipſius ſatyre inuentore: cui non detraho coronam q̄uis dixerim q̄ lutulente fluat. Nam nullus ē tam doctus ſcriptor: in quo nō ſit aliqd deſiderandum: quod probat exemplo homeri. Nihil comis: quaſi dicat Si lucilius mutat & emendat uerſus Accii & Ennii cur non mihi etiam detur eū reprehendam:naꝫ ſi ego me minorem illo fateor:& ille ſe illis minorem dicebat & tamen carpebat. Nū illius.i.an natura propria illi

an natura rerum negarit. Auctor silicet homer⁹
Carminis audis: qu a ipse hexametrũ iucu it. Ergo a natura fuerat ruđ. Detereret: Minueret. Scaberet: idest scalperet. Vnde est scabies. Et roderet ungues: idest adhiberet intimã quandã cogitationem: nã dum altius aliquid cogitamus solem⁹ aut scabere caput aut mordere ungues aut pluteũ cęde re. Inde Persius. Nec pluteũ cędit: nec demorsos sapit ungues. Vertas: mutabis cũ quę scripseris nó placeant. Cõtentus paucis lectoribus. i. illis quibus uerũ sit iudiciũ: qui pauci sunt. Vilibus in lu. quasi in cõspectu turbę impitę. Equite plau. i. aliquę in quo sit uerius iudiciũ: ut sũt equites: ut dicęat. Arbuscula: minima dũ ludos ageret: nam explosa a uulgo dicere solebat nihil facere iudicium uulgi: dũ ab equitib⁹ laudarer. De arbuscula aũt cythere de & origine tribus insignibus puellis alibi demonstratũ est. Explosa: eiecta nã & quid plaudere & quid explodere sit diximus. Cimex: Putidus ut sunt cimices: qđ aial pessime olet. Pantillus & de. Asectatores Hermogenis musci erant qui per sũmã arrogantiã iudicare uolebant in doctrinã poetarũ cũ essent indoctissimi. Vellicet: detrahat: uituperet. Vellicare. n. est frequenter uellere: qđ res infert doloré. Vnde dicimus uellicat latus quasi fodit Qui aũt uituperat uellicataium nostrũ.
Fanni⁹. Hic quoq; assertor erat tigilli emuli oratii & quasi sũs parasitus qui cocnę spectacia ad illius nutum fecisset: Plocius: Enumerat multos doctos: quorũ iudiciũ se multi facere scribit: reliquos negligit. Vterq; fuscorũ. Hi urbii filii fuerũt qui q̃uis diuitiis & augusti amicitia potẽs eẽt: hosq; filios senatores fecisset tñ in equestri ordine manere malu it. Si placeant. s. dc. i. si minus placeãt q̃ spabamus
Plotare. ex inuidia cũ a tam doctis laudabimur. uel quia plorare uidebantur: dum canerent.

Sunt quibus in sa. Videt rõcinari an satyras ulterius scribat cũ carpat ueluti nimis sit mordax. Tandẽ uehemẽter factũ defendit: atq; illos q nó recte d̃ se sentiũt acerime cõfutat. Scribit aũt adtrebatiũ iurisconsultũ clim ciceronis discipulũ & quẽ ille suis epistolis iulio cęsari aicum reddidit. i quo nõ lusit operã: nã post bella ciuilia cũ plurimũ apud dictatorẽ ualeret In preceptorẽ ciceronẽ officiosũ se, sep exhibuit leo aũt tepore magna erat apd octauianũ auctoritate. Vltra legẽ. Optime legẽ dixit: cũ ad iurisconsultũ scribat. Vltra le. i. ultra q̃ oporteat. Sine ner. Quibus opus colligeẽt ut. s. dissolutę euagentur sniç nõ suis iunctoris colligatis
Similesq;. m. Et huiusmodi esse meos uersus ut quis mille in die similes meorũ facere possit. Perscribe mi o trebati quid ego faciã. Quiescas: rñdet trebatius, i. desistas a scribendo. Ne faciã in. Verba Ora. Aio: affirmo: & loquiẽ trebatius. Pereã male. Loquitur poeta: & fatẽ esse rectũ consilium trebati sz negat se posse dormire: cui rñdet trebati⁹?

Hoc tantum contentus amet scripsisse ducentos
Ante cibum uersus, totidem cœnatus: ærusci
Quale fuit cassi rapido feruentius amni
Ingenium: capsis quem: fama est esse libellis
Ambustum propriis: fuerit lucilius inquam
Comis & urbanus: fuerit limatior idem
Quam rudis. & græcis in taciti carminis auctor
Quãq; poetarum seniorum turba sed ille
Si foret hoc nostrum facto dilapsus in ærum
Deteresset sibi multa raderet omne, q̃d ultra
Perfectum traheretur, & in uersu faciendo
Sæpe caput scaberet; uiuos & roderet ungues
Sæpe stilum uertas: iterumq; digna legi sint
Scripturus: neq; te ut miretur turba labores
Contentus paucis lectoribus: an tua demens
Vilibus in ludis dictari carmina malis?
Nõ ego: nã satis ẽ equitẽ mihi plaudere, ut audax
Contemptis aliis explosa arbuscula dixit
Me moueat cimex pantillus: aut cruciet: q̃d
Vellicet absentem demetrius: aut quod ineptus
Fannius hermogenis lædat conuiua tigilli:
Politius & uarius mœcenas uirgiliusq;
Valgius & probet hoc octauius optimus atq;
Fuscus: & hæc utinam uiscorũ laudet uterq;
Ambitione relegata te dicere possũ
Pollio te messalla tuo cũ fratre: simulq;
Vos bibuli & serui simul his te candide furni
Complures alios doctos ego quos & amicos
Prudens prætereo: quibus hæc sunt qualia cũq;
Arridere uelim, doliturus si placeant spe
Deteriusi nostra: demetri teq; tigilli
Discipularum inter iubeo plorare cathedras:
Iupiter atq; meo citus hæc subscribe libello.

Q. u. oratii flacci sermonũ, liber secundus:

Sunt qbus in satyra uidear nimis acer & ultra
Legẽ tẽdere opus sine nerui: altera q̃quid
Composui pars esse putat: similesq; tueorũ
Mille dies uersus deduci posse trebati
Quid faciam perscribe: quiescas ne faciam, inquis
Omnino uersus: aio peream male: si non
Optimũ erat: uerum nequeo dormire: ter uncti
Transnato tyberim somno quibus est opus alto
Irriguumq; mero sub nectar corpus hẽto

si qui sunt qui dormire nequeant:natēt tyberim:uel multum bibant:& sic hūefacto corpore dormient:uel si tantus est sibi amor scribendi scribat res a cęsare gestas:& abstineat a satyris. Ter.u.i. ūcti oleo. Trāsnato t.ty. Et iurisc̄ōsulto dat uerba iurisc̄ōsultica:q i legib⁹ c̄ōdedis utūt futuro ipatiui. Vngebant aūt natanturi ut olei calore mēbra aducrsus aquę frigus munita rcdderent:nc ue torpe ipedirent qn ad se mouēda agilia essent. Qui autē aq̄ diu obruti fuerint:& quia defatigati:& quia humefacti facile i somnū cadūt. Cupidū pr. op.u: Verba horatii. Ait.n. se cupidū eē scribēdi res cęsaris:ſ deesse sibi uires.nec quis.q.d.nullus nisi magn⁹ sit poeta. Pilis:pila romanorū hastę sūt ut gallorū gesa Vir. Duo q̄ſq; alpina coruscat gesa manu:& sariſſe sūt macedonū. Habētis effugiētis:ut alibi demonstratū ē. Sic Vir. Mediis elapsus achiuis. Attamē. rūdet trebati⁹. Si tibi nō ca uis ē: ut possis heroico carmie prēlia cęsaris describere: describas uirtutes illi⁹ togati ut Lucili⁹ descripsit scipiōis uirtutes.

Aut si tantus amor scribēdi te rapit:aude
Cæsaris inuicti res dicere multa laborum
Premia laturus:cupidum pater optime uires
Deficiunt:atq; enim quiuis horrentia pilis
Agmina nec fracta pereuntes cuspide gallos
Aut labentis equo de scribat uulnera parthi
Attamen & iustum poteras & scribere fortem
Scipiadā ut sapiēs lucilius. haud mihi deero
Cum res ipsa feret:nisi dextro tēpore flacci
Verba per attentā non ibunt cæsaris aurem
Cui male si palpere.recalcitrat undiq; tutus
Quāto rectius hoc.quā tristi lædere uersu
Pātalabum scurram nomentanumque nepotem:
Cum sibi quisq; timet:quāq̄ est intactus:& odit
Quid faciā:saltat milonius:ut semel icto
Accessit feruor capiti numerusq; lucernis
Castor gaudet equis:ouo prognatus eodem
Pugnis:quod capitum uiuūt totidem studiorum
Millia.me pedibus delectat claudere uerba:
Lucili ritu nostrum melioris utroque
Ille uelut fidis archana sodalibus olim
Credebat libris:neq; si male gesserat usquam
Decurrens alio neq; si bene:quo fit:ut omnis
Votiua pateat ueluti descripta tabella
Vita senis:sequor hunc lucanus an apulus anceps
Nam uenusinus arat finē sub utrūque colonus
Missus ad hoc pulsis.uetus est ut fama sabellis:
Quo ne puacuum romano inquireret hostis
Siue quod apula gens seu quod lucania bellum.
Incuteret uiolenta.sed hic stilus aut petet ultro
Quēquā animantē:& me ueluti custodiat ensis:
Vagina tectus:quē cur distrīgere coner
Tutus abinfestis latronibus:o pater & rex
Iuppiter ut pareat positum rubigine tælum
Nec quisq̄ noceat cupido mihi pacis.aut ille
Qui me cōmorit:melius non tāgere clamo
Flebit:& insignis tota cantabitur urbe
Ceruis iratus leges minitatur & urnam:

Nec mihi deero:rūdet Orati⁹. Cū res ipsa feret cū dabit oportunitas & occasio. Dextro oportuno Ordo ē:uerba fluxi nō ibūt p aurē attētā cęsaris.i. nō captabūt attētionē ab auribus cęsaris:nisi oportunitate ipis captauero. Palpere:q̄si aduleris Palpare.n.ē blande tāgere. Hic pponēs fecit & cū datiuo. Iuue.āt actiue posuit: ut Quē munere palpat caret alibi:ut semel atq; iterū sup illā palpit; et uū palpones blādi hoies. Ergo palpari.i.adulari. Recalcitrat:recusabit ipsā adulationē: & māsit i trāslationc:nā palpam⁹ equos & māsuefaciam⁹ q̄d si male palpam⁹ ipsi recalcitrāt Vndiq; tu.uam q ucra uirtute munit⁹ ē:tute aspnat adulationē. Quāto rc. Cōsiliū trebatii monētis poetā:ne taxet quē quā suis uersib⁹:cū ēt q nō taxet tū cōscii suorū scelerū oderit talia carmia. Quid fa. Verba sūt poetę.q.d. nō possū a cōsueto exercito discedere. Capiti icto .s.a uaporib⁹ uini:qb⁹ ebri⁹ efficit. Numer⁹ lu.nā ebriis & furiosis lumia cōgemiari uidentē. Iuue. Et geminis cōsurgit mēsa lucernis. Vir. Et solē geminū & duplices ōndere thebas. Castor gau.c. Et pgnat⁹ eodē ouo.i. pollux gaudet pugnis.i. arte pugil. Sic alibi Dica & alcidē pueroſq; ledę. Hūc eqs illū superc pugnis. Nobilē.i quo loco dioscurorus fabulā expressim⁹. Ergo trahit sua quēque uoluptas. Q̄d capitū. Snia usurpatissima ut quot sūt capitū.i. horius milia totidē sint studiorū & uolūtatū Persi. Mille horius spēs:& rerū discolor usus. Lucilii ritu. Ergo delectat scribere satyrā. Ille:nā uniuersę uitę suę bona & mala scripsit ut Aristo. de anacreonte & alceo poetis refert. Quo f. Cū uniuersā suā uitā descripsisset Lucillius:euenit: ut ita i libris suis appareat uita sua ut i tabula naufragii de q̄ suo loco dixim⁹ appet uniuersū suū naufragium Lucan⁹ an a.cū apuli lucāiq; acres hostes essēt i romāos. Romāi ut esset aliqd illis obstaculū miserūt colonia romānorū ciuiū uenusiū pulsis iñ sabellis populis quā colonia utriq; gēti oppositā ee uoluerūt. Itaq; incertū erat essē ne hēc colonia i apulia an i lucania. S; hic s. Scribā igit satyrā:ſ neminē nominati carpā nisi lacessitus sim. ergo satyra erit tāq̄ ensis uagia tecta:q nisi irritabor latebit: nec distrīgā.i. cuagiabo:& cupio qdē tātā pacē:ut arma recōdita rubigine terāt. S; si qs irritauerit mec go

clamo esse sibi melius ne me tangat nam flebit. Quia cantabitur insignis idest ita describentur a me sua scelera: ut sit insignis & notus in tota urbe. Et ꝓfecto natura duce unusquisq; Iniuriã ulciscit iis armis q̃ hẽt: nã ceruius qui erat a cer acusator minatat leges & urnã. i. iudiciũ. ut alibi demonstratũ é. Canidia uero albuti filia uenefica minat uenenũ & suas incãtatiões. Turius aũt qui iudex facile corrũpebat minat cõtra aduersarios iudicaturũ. Ergo lupus dente utit Taurus cornu: quia sibi hęc ultio demõstrata est itus. i. a sua natura. Sceuç: ꝓbat exẽplo scęuę: hic uiribus nõ ualebat fraude aũt ualebat. Ergo. Crede. i cõmitte sibi uiuacẽ matrẽ q̃. i. nimiũ uinere molestę fert. Pia dextera. i. q̃ pia uidet quia nihil faciet sceleris. Mirũ. i. mira res uidet qđ

Canidia albuti quibus est inimica: uenenum
Grande malum turius si quid se iudice certet
Vt quo quisq; ualet suspectos terreat: utq;
Imperet hoc natura potens: sic collige mecum
Dente lupus cornu taurus petit: unde nisi intus
Monstratum sceuæ uiuacem crede nepoti
Matrem: nil faciet sceleris pia dexrra. mirum
Vt neq; calce lupus quem q̃ neq; dente petit bos
Sed mala tollet annum uitiato melle cicuta
Ne longum faciam: seu me tranquilla senectus
Expectat: seu mors atris circumuolat alis:
Dives inops romæ seu sors ita iusserit exul:
Quisquis erit uitæ scribam color o puer ut sis
Vitalis metuo: & maiorum ne quis amicus
Frigore te feriat. quid cũ est lucilius ausus
Primus in hunc operis cõponere carmina morem
Detrahere & pellem nitidus qua quisq; per ora
Cederet introrsum turpis? num lælius & qui
Duxit ab oppressa meritum carthagine nomen
Ingenio offensi aut læso doluere metello
Famosisq; lupo cooperto uersibus atqui
Primores populi arripuit populumq; tributim
Scilicet uni æquus uirtuti atq; eius amicis
Quin ubi se a uulgo & scena inscreta remorãtur
Virtus scipiadæ & mitis sapientia læli
Nugari cum illo & discincti laudare: donec
Decoqueretur olus: soliti quicquid sum ego q̃uis
Infra lucilii censum ingeniumq; tamen me
Cum magnis uixisse inuite fatebitur usq;
Inuidia & fragili quærens illidere dentem
Offendet solido nisi quid tu docte trebati
Dissentis equidem nihil hinc diffingere possum
Sed tamen ut monitus caueas: ne forte negoti
Incutiat tibi quid sanctarum inscitia legum:
Si mala condiderit in quenquam carmina iussit
Iudiciumq; esto si quis mala sed bonam si quis
Iudice condiderit laudatur cæsare si quis
Opprobrium dignum latrauerit integer ipse?

Cenit. Nec tũ ostendit lelium aut scipionẽ. qui ab carthagine deuicta affricãus ẽ noiatus. nec isti egre tulerũt q̃ ille & metellũ & lupũ magnos uiros carpserit. & in famibus uersibus coopuerit: nec dubitauit carpere lucilio & principes urbis: & ipsum populũ p oẽs tribus quoniã soli uirtuti pce bat. Malis aũt oibus erat infensus. Virtus scipiadæ: piphrasis: i. scipio. Vsus ẽ patronimico ꝓ noie pro prio: quia nõ recte quadrat scipio i uersu hexame tro: sic Vir. Aut gemios d. ful. bel. sc cl. li. Discincti pigri. i. ociosi: nã licet & magnis uiris quãdoq; oci ari. Quicquid sũ ego. Snia ẽ q̃is neq; opibus ne que fortũa parsim lucilio. nã & paup tũ & liberti no patre natus. Inuita iuidia. i. iuitis ipsis iuidis hoibus. Fragili dente: Trãslatio a canib9 nã i illis multũ ledũtur qui fragiles habẽt dẽtes: uel fragili dẽte. i. qui credet me hẽre fragilẽ dentẽ: uel q hẽnt fragilẽ ego uero habeo solidũ. Ergo q̃rens illude re me fragili dẽte. i. qué putãt fragili dẽte offendet me eẽ nõ fragli sed solido dente. Nisi qd. q. d. hoc mihi sic uidet nisi tu forte aliter sentias o docte trebati. Nihil huic diffidere possũ. q. d. Adeo çq̃ locut9 es: ut nõ possim deffidere huic causç: sed tũ tanq̃ iuris cõsult9 monco ne legũ iscitia aliquã tibi difficultatẽ afferat. nã ita est lex. Si quis mala: i. fa mosa carmina in quẽpiã scripserit ius iudiciũq; in e ũ esto. Posses igit iudicio pũiri si qué tuis carmi nib9 carperes. Si qs malare spõdet poeta tu iudi çũq; si qs mala carmia cõdiderit, ſ si qs bõa laudabit

a cęſare.appellat aũt bõa carmia ẽt q̃ dignũ reprehẽſióe carpẽt mõ q̃ ſcribit iteger ſit.i.a uitiis uacu⁹.Qnid ãt iteger uitę ſignificet:i ſuperioribꝰ demõſtrauimꝰ. Integer:nã ut optie ait cicero.Oi uitio carcat q̃ i alterũ dicere parat⁹ẽ. Tabulę:uel i qbꝰ ſũt leges qbꝰ ego accuſor:uel tabulę i qbꝰ erit ſcripta accuſatio. Soluẽt:diſſoluent.n.rita bũt:cõſutabũt. Risu:nã adeo ridicula res uidebit accuſare eũ:q̃ iteger uitioſũ iure carpeſcrit:ut nõ rõjbꝰ cõſutet accuſatio:ſ3 riſu ex⁹ploda tur. Tu miſſus.i. dimiſſus & abſolutꝰ:nõ ſine rõe igit alloqẽ in hac ſatyra trebatiũ ſenectute & iuris ciuilis ſciẽtia uenerandum uirum;ut tanto auctore ꝓbet ſatyrã in malos uiros iure optimo ſcribi poſſe.

Soluentur riſu tabulæ;tu miſſus abibis

Satyra ſecunda.

Quæ uirtus & quãta bonis ſit uiuere paruo;
Nec meus hic ſermo ẽ:ſ3 quẽ ꝓcepit ofellus
Ruſticus anormis ſapiens craſſaq; minerua
Diſcite;non inter lances meſſaſq; nitentes:
Cum ſtupet inſanis acies fulgoribus:& cum
Accliuis falſis animus meliora recuſat:
Verus hic impranſi mecũ diſquirite:cur hoc:
Dicã ſi potero,male uerum examinat omnis
Corruptus iudex leporẽ ſectatus equo ue
Laſſus ab indomito;uel ſi romana fatigat
Militia;aſſuetum gręci ſeu pilla uellox
Molliter auſterum ſtudio fallente laborem;
Seu te diſcus agit;pete cedẽtẽ ærea diſco
Cum labor extuderit;faſtidia ſiccus inanis
Spne cibũ uilẽ;& niſi hymetia mella falerno
Ne biberis diluta foris ẽ promus & atrum
Defeudens piſces hiemat mare;cũ ſale panis
Latrãtẽ ſtomachum bene leniet,ũde putas;aut
Quí partũ;non in caro nidore uoluptas
Sũma;ſed in te ipſo eſt tu pulmẽtaria quære
Sudãdo pinguẽ uitiis albumq; neq; cĩtrea
Nec ſcauruſ aut poterit pegrĩa iuuare lagoiſ
Vix tamen eripiã poſito pauone uelíſ quin

Qvę uirtus & q̃ta:Ex ſtoicorũ ſnia:q oium phorũ grauiſſimi ſũt: oñdit q̃ra uirtus ſit uti frugalitate:& pco uictu. Nã recte ui uit q natura optimã ducẽ ſeqt. At natura pauciſſimi nimiſq; cõtẽta ẽ. Viuit igit recte q paucis cõtentꝰ uiuit. Quę uir.ſubãm exprimit: q̃.q.d.q̃ uera q̃ ſolida uirtꝰ q̃tã magnitudinẽ ſignificat,ergo & uera uirtus ẽ & magna uirtꝰ. Bonis nõ ſine rõe poſſuit:nã põt qs uiuere paruo:quoniã ſibi magna deſinit;qa paup ſit.S3 hic qa maiora cupit nõ uolũta rio uiuit puo cõtẽtꝰ:nõ igit dabit ſibi uirtuti.S3 bonus q ẽ uiuit cõtẽtꝰ puo.Nec meꝰ hic ſermo.Dat auctoritatẽ ſnię:cũ illã nõ ſuã;ſ3 offelli eſſe dicat.Hic ãt poeta fuit q primus latine ſtoicũ dogma ſcripſit. Appellat ãt ipſũ anormẽ ſapiẽtẽ:qa ſtoicã ſectaz in greſſus illã penitꝰ adipiſcere nõ potuit:Anormis igitur.i.nõ oio ſecũdũ normã.Vel anormis: qa uerus ſapiẽs nõ iuuenit.Ergo quos appellamꝰ ſapientes anormes ſũt. Sermo:alluſit ad libri titulũ:quẽ ſermonũ appellat. Ruſticꝰ:nã ofellus ruſticꝰ appellabat. Vel ruſticꝰ,i.rudis. Craſſa mi.qa ut dixi doctrinã illã acutiſſimã ſtoicorũ aſſecutꝰ penitꝰ nõ ẽ

Diſcite:optimꝰ artificioſ ſimuſq; ꝓgreſſus ẽ.primo.n.ꝓpoſuit;deinde ut ſniç auctoritatẽ afferret demonſtrauit nõ ſuã cẽ:ſ3 ſtoicorũ ſniaz.nũc uero affirmat poſſe nos diſcere hãc ueritatẽ mõ ſobrii attẽdamꝰ;& nõ aut crapula obruti:aut uino madidi.

Nõ iter.l.i.nõ iter lautas cpulas q̃ lãcibꝰ cõtinentẽ nã lãces dicimꝰ cõcaua uaſa qbꝰ carnes & ſimilia imẽſis ſtatuimꝰ:ſic lãcibꝰ & pãdis fumãtia redimuſ eſta.Sed & bia illa uaſa qbꝰ res appẽſę põderãt lances dñt.M.q n.multis uaſis ornatas. Acies:tã oculorũ q̃ mẽtis:nã & uiſus ipſe ſtupeſcit:ut unũ lumẽ plura uideantur.unde dixit ſanos fulgores:& ut ẽ apud Terentiuz.neq; pes neq; mens ſuum officium facit. Inſanis quę ab iſania mentis proueniũt. Accliuis.ſ. Inclinatus ad ea que nõ ſunt uera bona:ſed falſa: nam ducitur appetitu & nõ rõe. Meliora:q̃ a rõe ꝓueniũt. Impranſi ſobrii & ſine crapula:quo tpe mẽs ipſa recte ſapit. Diſquirite:cũctis circũſpectis querite. nã diſquirere ſignificat p oẽs ptes q̃rere:ut iq̃rẽdo nihil nos lateat. Cur hęc.ſ.cueniãt. Corruptꝰ iudex:nã ueluti pecunia aut amicitia corruptꝰ iudex iniq̃ iudicat ſic aĩus corruptꝰ aliquo deprauato appetitu ſemper male iudicat leporẽ ſectatꝰ i q̃ re labor magnꝰ ẽ. Laſſus:defatigatꝰ:Indomitꝰ.n.equꝰ uehemẽter eqtẽ defatigat. Gręcari.i gręcos ludos ſectari. Militia romana,q.d.res grauiſſima & aſpima.nã romana militia ut i ſupioribꝰ oñdimꝰ aſſiduis laboribꝰ atq; difficultatibꝰ pleniſſima erat. Studio fallẽte moliter laborẽ.i.ipſa cupiditate ludẽdi fallẽte cũ q̃dã uoluptate. Laborẽ auſterũ.i.durũ & aſpũ:grẽcũ.n.ẽ αὔστηρὸν & ſignificat acrẽ;aſpum & imite. Diſcꝰ.Et de hoc dicũ ſuo loco ẽ. Cedẽtẽ acra:nã diſco p acrẽ pulſo cędit ipſe aer. Extuderit.i.ex⁹pulerit.Fit.n.ex eo qđ ẽ ex & tũdo tutudi. S3 gẽminãtia i cõpoſitióe nõ geminãt.Ergo ẽ extũdo extudi. Siccꝰ:q̃ſi ſitibũdꝰ:nã ſitis ẽ ex defectu humidi. Inanis:uacuꝰ.i.famelicꝰ.ſnia ẽ cũ poſtq̃ uenatꝰ fueris aut eqtaueris:aut pila diſcoue luſeris:ſis ſiccus & inanis.i. ſitias & exurias. Spne cibũ uilẽ.q.d. nũq̃ ſpnes. Et ne bi.niſi mella dul.fa.i.niſi uinũ mulſũ qđ cõficiẽ ex uino & melle: ſed optimũ ex falerno & melle himctio:nã i himeto mõte attice regiõis ꝓp thimi copiã optimũ oriebat mel. Promꝰ ſpecies piſcis ẽ. Atrũ:noxiũ & tẽpeſtuoſũ. Hiemat:ſequit & i hyemẽ.i.tẽpeſtatẽ iſurgit. Cũ pane ſalis.Qui uictꝰ & cicerone & hieronymo teſte addito etiã naſturtio herba:peſſarum fuit. Leniet:mitigabit. Latrantem:quaſi ex fame clamantẽ ut ſit tranſlatio a canibus qui ex famę latrant:ex que ſequit q̃ uoluptas nõ eſt in caro nidore.i. odore &

ſapore epularū q̄ cari cōſtant: ſed eſt in te: nā quādo fameſces oia ſuauia crūt. Quere pulmētaria. i. ſuaues epulas. Sudando. i. laborādo. i. labora nā cū pp laborē fameſces ipſe panis erit p ſuauiſſimo pulmētario. Pinguē uitius & albū i. turgidū & palleſcentē ex crapula. Oſtrea & ſcaur⁹. Qui piſces in pretio erāt apud antiquos. Lagois auis q̄ leporinas habet carnes nā λαγῶὸσ apud grēcos lepus eſt. Vix tñ. Si quis naturalē appetitū & nō corruptū ſequat neq; bibet neq; edet niſi ſiti atq; fame ſtimulante: & tunc q̄q; uiliſſima placebūt. Sed ſi ſaginis ac male decoctis humorib⁹ ſto mach⁹ repletꝰ fuerit exorié nauſea: atq; faſtidiū: & tō q̄ ſupfluis uoluptatib⁹ gaudet cū illis egre careat q̄rit dlicatiores ciboſ & aliquādo magis opinīōe quā guſtu mouet. Qua ꝓpter pauonē prēfert pulchritudini pēnarū. Ergo uix cripiā. i. cū difficultate extorq̄bo: ut appoſito pauone uellit potius gallinā quā illū. Tergere palatū. Fricare palatū: i quo. i. ſūma in guſtuuoluptas: nā in palato ſedes guſtādi eſt. Vanis rerum uanitate rerū. Veneat. uendat. Auro maiori pretio. Rara nō uulgata apud multos. Pandat ſpectacula cauda. i. panda caudā: ut illā intuentib⁹ ſpectaculo prebeat. Nā tanquā illa gloriet dicunt q̄ laudatus caudā pandit. Ad rem attineat. Qđ certe nō attinet: nā quid ad ſuauitatē guſtꝰ pinet pulchritudo caudę. Lupus hic. Refert plinius accipenſeri apud antiquos maximā auctoritate datā ſua tēpeſtate i nullo honore fuiſſe. Cornelꝰ aūt nepos & libertinorū poeta lupū & aſellū accipenſeri ſucceſſiſſe ſcribūt. Luporū aūt optimi habebātur q̄ lanati dicūtur. Varro aūt i libro rerū humanarū q̄d q̄ſq; locus optimū ferat adnotās ait in agro capano frumētū: in falerno uinū: in caſinati oleū i tuſculano ficū i tarētino mel prēferri. Tyberi aūt optimos piſces alere. Sed iter piſces lupū iter duos pontes captū. Lucilꝰ hūc piſcē Macrobio teſte liguritorē catillonā appellat: qui ꝓpe tyberis ripas ſtercus ex cloacis iſectē Catillones. n. appellabātur ut idē Macrobius ait: qui ultimi ad herculis pollutū cēuenientes catillū liguriēt. Feſtus aūt catillones a priſcis guloſes appellari affirmat. Hic piſcis marinꝰ ē ſed tūc optimꝰ cum i dulces aquas tranſnatauerit. Multi eū cē putāt quē noſtra tēpora ſturionē nominat. Sūt illi cū mugilo naturales inimicitię. Vñ datū ſentis hiet. Nā piſcis ē ut c tra aquā hiet. alto. i. mari ubi ditiores ſūt. Pōte iter. Anaſtrophe ē. i. iter pōtes ubi optimi. Sub hoſtia. Circa hoſtia. Tuſci. qa ex tuſcia fluit tyberis. Tri. Refert plinius ſecūd⁹ ſuis tēporib⁹ nullū mullū facile iuētū q̄ duas pōdo libras facile excederet. Quapp rāq̄ rarę oīo magnitudinis trilibrē dixit. In mari tō rubro octoginta librarū captū Mutianuſ tercō ſul ſcribit. Mullū aūt a colore molliorū calciamentorū dictū Feneſtella refert. Plinius uero addit illū expirantē uerſicolore & numeroſa uarietate ſpectari ut ꝓceres gulę narrant. Quō minuas. Oſtendit ſūmā ſtultitiā cē q̄rere hunc piſcē ꝓcerū: cū paulo poſt in plura pulmēta diuidūdus ſit. Maiores. o. l. Et hoc ſtultiſſimū nō q̄rere magnos lupos: quos naturā ꝓceros facit: q̄rere aūt magnos mullos: qui nō niſi puberi iuueniūt. Ieiunus. Et ꝓpterea famelicus. Vulgaria. q̄ facile & ſine ſūptu parātur. Porrectū. ait qui reprehēdit & ſi cōcidēdus ſit male tñ magnū q̄ paruū. Harpyis uel legis gula digna harpyis. i. q̄ uoret ab harpyis. Vel melius digna harpyis. i. talis qualē decet harpyiā: qđ aial rapaciſſimū uoraciſſimūq; ē. Harpyias ſcribit Seruius tres fuiſſe Neptuni & terrę filias. Sūt aūt noīa illarū Celleno: Aello: & Ocypete. Heſiodus aūt in theologia duas ponit: quarū noīa ſint ἸΑελλὼ dicit Thaumātis & electrę filias. Duas itidē apollonius in argonautis: quos & Vir. ſequit in duodecimo. Sunt geminę peſtes. Homer. aūt ex harpyia & ζephiro achillis equos natos ſcribit: quos noīat xanthū & balīū. Ait. n. ΞΑΝΘΟΝ ΚΑΙ ΒΑΛΙΟΝ ΤΩΚΥΠΟΔΑ ΩΝΟΙΗΣΙ ΩΚΕΤΕΣΘΗΝ ΤΟΥΣ ΕΤΕΚΕΞΕΦΥΡΩ ΑΝΕΜΟΙΣΘΥΕΛΛΗΣΠΟΔΑΡΓΗΝ. Has ita deſcribit Maro. Triſtius haud illis monſtrū. Nec ſenior ūlla peſtis: & ira deū ſtigiſ ſese extulit undis. Virginei uolucrū uultꝰ foediſſima uentris Proluuies: unceq; manꝰ & pallida ſemp ora fame. Hanc fabulā igit̄ de harpyis ita narrat. Phineus rex fuit archadię: qui uxor de functa nouercā filiis ſupinduxit: illiuſq; precibus uictus eos obcecauit. Sed irati dii eode ſupplicio phīnea affecerūt: harpyiaſq; adhibuerūt q̄ illi cibos preriperēt. Suſcepit tñ hoſpitio argonautas: quo beneficio illi ꝛctū & calari boreę & crithię filios iuuenes atos ad pellēdas harpyias miſerūt: quas cū ſtrictis gladiis inſeq̄rent ex arcadia illas uſq; ad plotas inſulas expulerūt. Ibiq; ab Iride admoniti: ut deſiſtereēt a iouis canib⁹ ſuos cōcuerterūt uolatus: quorū cōuerſio. i. ſtrophę nomē in iſulis dedit & ſtrophades ſūt noiatę. Hinc Lucanus. Stygiaſq; canes in luce ſupna deſtituūt & Vir. Viſęq; canes ululare p umbras. Et ſane ut alibi dixi mus apud inferos canes dicūtur & furię. Apud ſupos dirę. Ut medio harpyię. Dixit aūt illas canes: quoniā furię ſunt.

Hoc potius q̄ gallina tergere palatum
Corruptus uanis rerum: quia ueneat auro
Rara auis: & picta pandat ſpectacula cauda
Tanq̄ ad rem attineat quicq̄ num uelceris iſta
Qua laudas pluma cocto nū adeſt honor idem
Carne tamen q̄uis diſtat nihil hac: magis illa
Imparibus formis deceptum te patet. elio.
Vnde datum ſentis lupus hic tiberinus. an alto
Captus hiet pontus uel inter iactactus an amnis
Hoſtia ſub tuſci? laudas inſane trilibrem
Mullū in ſingula quē minuas pulmēta neceſſe ē
Ducit te ſpēties uideo quo pertinet ergo
Proceros odiſſe lupos? quia ſcilicet illis
Maiorem natura modum dedit his breue pondus
Ieiunus raro ſtomachus uulgaria temnit.
Porrecto magno magnum ſpectare catino
Vellem ait harpyis gula digna rapacibus: at uos

Vnde epulas abripe dicit: qđ furiarū é: ut illud Et manib⁹ phibet cōtingere mēsas. Vñ & auari fingunt furias pati: quo ntā abstinēt prīs. Et ipsa celeno de se uobis furiarū ego maxia pādo. Quid. n. furiosius é auaro⁹ q sibi aliisq; nocet. Nā & rapit a quolibet: & q̄ sibi acumulauit tāgere nō audet. Quappi magna rerū copia tantal⁹ efficit: & mida. Ergo nulla pestis sęuior é mortaliū genere: nec imerito uult⁹ uirgileos sibi attribuūt. Nā modestiā sūmā & pudorē & cōtinē tiā pręse ferūt auari. Verū uentris, p luuies fędissima é. Nā ab auaro nihil nisi foedū, puēit. Man⁹ uero adūcę. qd aliđ nisi auarorū rapacitatē significat? Dixit āt adūcas man⁹: ut exprimeret qđ gręci κάμψωνυ ἅσ appellāt. i. qbus ungues recurui sint ut auib⁹ q̄ ex raptu uiuūt. Sic Iuue. Nec p cōnēt⁹ & cūcta p oppida curuis. Vnguib⁹ ire parat nūmos raptura celeno. Sūt autē dictę ἅρπω pārī p diphthōgō ipreprīā ὥα pā τὸ ἅρπω ἅξω. i. rapio. Fui, plixior i harpys describēdis. Sed nolo prętērire Coluccii Salutati florētini allegoriam: quā in suo hercule i phinei fabellā scribit. Ponit. n. phineum q̄si phileū. i. boni amatorē. Hic ex priori cōiuge quā rōnē cē uult filios bñ uidentes, p̄cat. i. bonos affectus. Extinguit deide pria uxor. At i le secūda ducit q̄ sesualis é cui⁹ blāditiis illect⁹ priores filios lumin ib⁹ priuat. Nā hęc, p uero bono fallū psuadet & qcūq; boni affect⁹ a rōcīā extincta fuerant eos pocnit⁹ ab hoie excecādos curat. Iracūdē deo hominī nō apprehēdēti disciplinā: & perit e uia iusta. Efficit ęcę⁹: qa amisit lumē rōis. Et arphyie sibi epulas eripiūt: q̄si maxia auaritia ifestat. Verū ubi agre nautas. i. uirtutes recipit fugatē harpyię. p Zetū. i. inq̄sitionē: & Calaim. i. pbitatē. Hęc cectissimus ille uir. Sz nos ad ppositū reuertent. s una cū pocta precamur austros ut dcoq̄nt. i. putrefaciāt obsonia istorū ne inde uoluptatē capere possint. Est. n. auster meridionalis uent⁹: ppcaq; calid⁹ & humidus. Calor āt & humor gñatiōis & corruptōis principiū é. Hoc idē luucna. Stridebat deformis hiems: prędāq; rcētē seruabat: tū hic, ppat uelut urgeat auster. Quā q̄. q. d. nō é hoc pręcādū. Nā ét recētia illis putēt: cū ex nimia copia repletus stomac⁹ i fastidiū nauseāq; incidat. Rapula. a rapa diminutiuū. Inulus. Spēs bulbi é: quā Plini⁹ ab ascalōna urbe ascolonias appellari dicit. Acidas & ppea utiles ad fastidiū remouēdū: Nā oia acida uiscosā pituitā rescindūt & appetitū excitāt. Abacta remota. Paupe. Vilitas epularū q̄ ut plurimū ex pauptate, pcuit. Regū. maiorū uirorū. Gallonis. Oūdit q nō cupiūt nisi q̄ i pretio sūt: Hic āt preco fuit: & prim⁹ accipēsere i cōuiuio posuit. & q̄uis mēsa ei⁹ esset ifamis pp positū accipensere: quoniā nimis luxuriosa sobrius uidebat & modestus: ñ nō inerat tantū fastidiū. Accipēser ut ait Plini⁹ apud antiquos nobiliss⁹ hit⁹ é unguis q̄ amis ad os ucrsis cōtra aquā nādo meat nullo nūci honore: qđ qđē miror: cū sit rarus in uentu. Quidā eū elopē uocāt. Min⁹ alebāt. q. d. alebāt qdē: sz nō petebāt: qa nō erāt i precio. Rūbos. hic piscis ex planis é ut soleę & passeres. Ciconia. Ciconię ut ait Plini⁹ uñ ueniāt: quoq; se cōferāt nōdū cōptū é. E lōginquo uenire nō dubiū eodē quo grues mō illas hyemis has ęstatis aducnas. Abiturę ita cōgregāt: ut nulla sui gñis relinquat. Nemo uidit agmē discedētiū cū discessurū appeat. Nec eas uenire: sz uenisse cernim⁹. Vtrūq; nocturnis fit tpib⁹. Sūt q putant eas lingua carere: Honos illis serpētiū exitō tant⁹ ut i thessalia capitale fuerit occidisse. Hęc Plini⁹. Sz nos idē in ferrar. ēsi uidem⁹. Prętori⁹. dictū ad matorē ifamiā q uir ea dignitate isignis tā gulosus fuerit. A scllio āt uir prętori⁹ prim⁹ ciconias apposuit Alii. Sempronii dicūt. Mergos. q stagna & palustrē limū sapiūt. Et tū si i usu fuerint placebūt. Mergi āt dicti sūt. qa se frequētet margāt. Praui docilis. q̄ praua facile doceat. Sordib⁹. Dęmōstra q non ita ab altero extremo discedēdū sit: ut i alterū icidam⁹. sz esse sedm stoicū ofellū mediū i oib⁹ reb⁹. Nō ergo ita fugiēdus é luxuriosus: uict⁹ ut i sordidū labamur. Iudice. p iudicāte dicit Acron. Auidien⁹ Homo auar⁹ dictus canis qa nimis mordic⁹ sua tueret. Quiquēnes. q. d. uetustate marcidas. Est, comedit: ut Est mollis flāma medullas. Corna. ab ea arbore q̄ é corn⁹ sit hoc cornū bacca ipsi⁹ corni. Mutatū i corruptionē uel i accūtū cōuersū. Odorē. s. tetrū. Licebit: q̄uis

Præsentes austri coquite horum obsonia quamq̄
Putet aper rombusque cerēs: mala copia quādo
Aegrum sollicitat stomachum cū rapula plenus:
Atque acidas mauult inulas: nec dū oīs abacta
Pauperies epulis regum: nam uilibus ouis:
Nigrisque est oleis hodie locus: haud ita pridem
Galloni præconis erat accipensere mensa
In famis quid tū rombos minus æquora alebant:
Tutus erat rombus. tutoque ciconia nido:
Donec uos auctor docuit prætorius. ergo
Siquis nunc mergos suaues edixerit assos:
Parebit praui docili s romana iuuentus
Sordidus a tenui uictu distabit ofello
Iudice: nam frustra uitium uitaueris illud
Si te alio paruum detorserit: auidienus
Cui canis ex uero dictum cognomē adhæret:
Quinquennes oleas est & siluestria corna:
Ac nisi mutatum parcit diffundere uinum
Cuius odorem olei nequeas perferre: licebit
Ille repotia natales alios ue dierum:

Reportia. A reportādo ut ait Acron: cōuiuia sūt q̄ nouę nuptę septia uel octaua die ad paternā domū redeūti ponit Vel aliud cōuiuiū quo q nos pri⁹ accepāt uicissimi domi nostrę accipim⁹. Fest⁹ tū nō reportia: sz repotia scribit: eāq; postride nuptias apud nouū maritū coenā dicit: q̄si q̄ redificit potatio. Poeta āt, p lautiori apparatioriq; cōuiuio pōit. Natales. Nā lautę & nō sine lucu suū q̄sq; natalē colebat. Albat⁹. alba uestc idut⁹. Hęci pręcio apud antiquos erat. Nam

purpura ñ nisi nobilioribus dabatur. Quapropter magistratus quoq; municipales eo utebant colore. Iuuenalis. Suffi
ciunt tunicę summis ędilibus albę. Vel albatus ꝓpter sacrificiū. Is enim color mentis purę symbolū est. Cornu bilibri
Venalia cornua fictilia diuersorū ponderū habebant antiqui. Caulibus brassicis. In quibus maiores caules sunt bas
accto cōdiri apud antiquos cōsuesse Cato testis est. Caulē in herbis acpellamus: qđ ucluti truncus surgit. ex quo aut fo
lia aut ramusculi excunt. Hinc Plinius de gentiana herba a Gentiano rege illyriorū inuenta scribit tolio fraxini: sed
magnitudine lactucę. Caule tenero pollicis crassitudine cauo & inani ex internodiis foliato: trium aliquando cubitorū

Sed quoniam nulla pene herba maiorem caulem
habet quam brassica: iccirco pro brassica ca pitur.
Quali igitur. Ostendit uictum laudādum esse: qui
mediocritatem obseruans in neutrum extremum
declinet. Munia officia: unde inmunis. Di
dit diuidit per syncopen. Munera per omnes casus
inuenies ut munerum & muneribus. Munia ue
ro nominatiuū: accusatiuū: & uocatiuū solum ha
bet. Accipe nunc. Ostendit ex simplici tenuiq;
uictu ualitudinem conseruari. Sederit placuerit
Virg. Et sedet hoc animo perituręque addere troię
Teque tuosque iuuat. Dulciaque in bilem. Nam
dulcia bilem faciunt: ut physici ostendunt. Pitui
ta. Quam greci phlegma nuncupant. Dubia in
qua tam uaria sunt tanque iocunda: ut dubium sit
conuiuę quid potissimum de multis cap at. Ani
mum quoque prægraua. Nā corpus crapula uinoq;
repletū sensus animūq; hebetē reddit. Particula
diuinę aurę. Mentē intelligit: sic Vir. Atq; aurę sim
plicis ignē. Alter. q sobrie uiuit. Hic tū ad melio
Altera utilitas. ¶ Nā q sobrie uiuit potes & dies fe
stios lautius celebrare: & corpus extenuatum faci
lius restaurare: & senectutem clementius tractare
Quę omnia non potes is qui a pueritia assiduo se
per luxu sese immersit. Neque enim aduersam uali
tudinem: neque senectam melioribus epulis refo
cillare ualet. Pria tell⁹. Vel tell⁹ i prima sua ęta
te: uel prima qa ante deos terram fuisse fabulantur
& illos omnes ab ea fluisse. Das aliquid famę.
Ostenderat nimium luxum ualitudini contrariū
Nunc dedecus quoque afferre illū demonstrat &
odium patrui qui nepotis curā coepit & uicinorū
Afferre etiā paupertatem qua coguntur homines
mortē cupere. Te tibi iniquū. quoniā tibi necessa
ria subministrare nō potes, laqueī pretiū. Cuj
ad id iopię redigaris: ut nō suppetat ęs quo laqueū
ad suspendiū tibi cōpares. Iure inquit. q. d. iste tra
sius iure tenuiores reprehendit. Ego aūt iis diui
tiis abundo: ut multa possim ꝓfundere. Cui respō
det pocta qđ q̄ illi supabundant nō luxū: sed libe
ralitatē sunt cōuertenda & egenis danda potius q̄
luxuriose cōsumenda: Presertim cū etiā & reip. cō
sere & religioni multa debeant diuites. Vni ni
mirū. Aurea snia qua monet dinites ut ex supabū
dantia rerū sibi subsidia cōtra aduersos casus & cō
tra morbos cōparēt. Nā sepe tāta fit iactura patri
monii: & ut maxie diuitię ad exiguū cēsū redigāt
Quod si multa ante calamitatis aliginerim⁹ in cā
icidimus iopiā: ut oēs nos inimici ridcant. Vter.
Meq; hoc negligendū est. Nā fortiori aio feremꝰ
angustias patrimoni i quas nos fortūa det: userit

Festos albatus celebret cornu ipse bilibri
Caulibus instilat: ueteris non parcus aceti
Quali igitur uinctu sapiens utetur: & horum
Vtrū imitabitur: hac urget lupus hac canis āgit
Mundus erit: qui non offendat sordibus: atq;
In neutram partem cultus miser hic neq; seruis
Albuci senis exemplo dum numia didit:
Sæuus erit, nec sic ut simplex næuius unctam
Cōuiuis præbebit aquā: uitiū hoc quoq; magnū
Accipe nunc uictus tenuis, quæ q̄taq; fectum
Afferat: in primis ualeat bene: nam uariæ res
Vt noceant homini: credas: memor illius escæ:
Quæ simplex olim tibi sederit at simul assis
Miscueris elyxa simul conchila turdis
Dulcia se in bilem uertent: stomachoq; tumultuꝫ
Lenta feret pituita, uides ut pallidus omnis
Cœna desurgat dubia: quin corpus honustum
Hesternis uitiis animum quoq; prægrauat una
Atq; affigit humo diuinæ particulam auræ.
Alter ubi dicto citius curata sopori
Membra dedit: ueget⁹ ꝑscripta at mūia aure surgit
Hic tamē ad melius poterit transcurere quondam
Siue diem festum rediens aduexerit annus:
Seu recreare uolet tenuatum corpus ubiq;
Accedent anni: tractari mollius ætas
Imbecilla uolet: tibi quidam accedet ad istam
Quam puer & ualidus præsumis moliciem, seu:
Dura ualitudo inciderit? seu tarda senectus
Rancidum aprū antiqui laudabant: nōq; nasus
Illis nullus erat, sed credo hac mente q; hospes
Tardius adueniens uiciatum commodius: quā
Integrum edax dominus cōsumeret hos aut iter
Heroas natum tellus me prima tulisset,
Das aliquid famæ: quæ carmine gratior aurem
Occupat humanam: grandes rombi patinæq;
Grande ferunt una cum damno deducus, adde
Iratum patrium, uicinos te tibi iniquum:
Et frusta mortis cupidum, cum deerit egenti

si hactenꝰ paruo assueti fuerimꝰ. Ido.bel. Nã ut sapiẽs is dicit qĩ pace ita uiuit ut ẽt pet q̃ ad bellũ ptinẽt: si malo fato id forte q̃turũ sit. Sic cõmẽdant diuites q ea pmonia uiuũt ut siquãdo a fotrũa diuitiis spoliẽt nõ sit eis durũ parce uiuere: qa eã uiuẽdi normã sibi iposuerit. Quo magis: Probat qđ dicit ofelli exẽplo. Hic oli diues sobrie uixit. Deinde quia brutianas partes secutꝰ fuerat ab Augusto bonis mulctatus parte illorũ ab Vmbreno cui data erãt preti o cõduxit Nec fuit durũ parce uiuere i paupertate: quoniã assuetꝰ etiã in diuitiis parsimonię fuerat. Noui.bis repete: ut sit ordo Ego puer noui hũc offellũ nõ esse usũ latiꝰ itegris opibꝰ q̃ abscisis uideas uti. Ego noui cũdẽ narrãte. s. hẽc. Ego nõ edi temere in luce, pfesta. i. i dic nõ festo qcq̃ preter olus temere sine cã. q.d. Si edi quãdoq; aliqd preter oluꝰ fuit iusta de causa ut forte quia hospitẽ receperim.

Aes laquei pretium: iure inquit trasius istis
Iurgatur uerbis, ego uectigalia magna
Diuitiasq; habeo tribus ãplas regibus, ergo
Quod supat non est melius quo isumere possis?
Cur eget indignus quisq̃ te diuitæ? quare
Templa ruunt antiqua deũ? cur improbe caræ
Non aliquid patriæ tanto emetiris aceruo
Vni nimirũ recte tibi semper erunt res?
O magnus posthac inimicis risus, uter ne
Ad casus dubios fidet sibi certius, hic qui
Pluribus assuerit mentem corpusq; superbum
An qui contentus paruo metuensq; futuri
In pace ut sapiens aptarit idonea bello:
Quo magis his credas: puer hũc ego paruus
Integris opibus noui non latius usum:
Quã nunc accisis uideas metato in agello ofellũ
Cum peccore & gnatis fortem mercede colonum
Non ego narrante temere edi luce profesta
Quicq̃ præter olus fumosæ cũ pede pernæ
Ac mihi seu longũ post tẽpus uenerat hospes:
Siue operũ uacuo gratus cõuiua per imbrem
Vicinus: bene erat non piscibus urbe petitis
Sed pullo atq; hædo: tũ pẽsilis uua secundas
Et nux ornabat mensas cũ duplice ficu:
Post hoc ludus erat culpa potare magistra:
Ac uenerata ceres ira culmo surgeret alto:
Explicuit uino contractæ seria frontis:
Sæuiat atq; nouos moueat fortuna tumultus
Quãtũ hinc imiuet quãto aut ego pcius aut uos
O pueri nituitis: ut huc nouus in cola uenit:
Nam propriæ telluris herũ natura neq; illum
Nec me, nec quẽquã statuit, nos expulit ille
Illum aut nequities aut uafri inscitia iuris
Postremum ex pellet certe uiuacior hæres:
Nunc ager umbreni sub noĩe nuper ofelli
Dictus: erit nulli propius: sed cedet in usum
Nunc mihi nunc alii. quo circa uiuite fortes:
Fortiaq; aduersis opponite pectora rebus:

Fumosq ad fumũ desicatę. Pernę. Sũt q putẽt pernã esse a uertebra pedis ad finẽ calcanei dicta a pni tẽdo. Vnde pniones q ob frigus in pna nascũt. Sed ponit pro pede porcino cũ coxa salito: quẽ Martialis petasone appellat. Post lõgũ tem. quo erat maiori suptu accipiendus. Siue operũ. Parcã & laboriosã simul atq; honestã uitã depingit. Per Imbrẽ. Naꝫ bonꝰ agricola nunq̃ nisi i magnis pluuiis cessat. Bene erat. q.d. lautiori cõuiuio utebar: sꝫ nõ rebꝰ uenalibꝰ instructo. Pensilis. Quę pendẽs seruebat. De mẽsis aũt secũdis atq; nuce dictũ ẽ. Duplice ficu. i. bifera. Culpa magistra. Nã q ultra modũ biberet i culpa erat. Hi ãcãt oẽs utebãt. Cores uenerata explicuit seria. Snia ẽ qꝑ nũq̃ abũdãtiori uino utebant quo lętiores effecti curas ꝺponimꝰ: nisi cũ cereri sacrificarent: ꝑ qđ significat qꝑ isolis sacrificiis splẽdidiꝰ epulabant. Sꝫ quo in sacris cereris uinum ponit: cũ Plautꝰ i aularia id antiq̃ religiõe ꝓhibitũ fuisse oñdat. Ait. n. Cereri nuptias facturi estis qa temeti allatũ nihil uideo. Sꝫ nõ ẽ huic loco cõtrariũ Nã aliud erat sacrificiũ aliud nuptias celebrare cereri. Quapp & Vir. de cereris sacris scribẽs Cũcta ubi cererẽ pubes agrestis adoret: Cui tu lacte fauos & miti dilue baccho. Explicuit seria cõtractę frõtis. i. explicuit frõtẽ cõtractã pp seria. i. pp curas: q a seriis ꝓueniũt. Cõtrahimꝰ. n. frõtẽ i rebꝰ auxiis: explicamꝰãt in lętis. Hinc teren. Exporge frontẽ dixit. i. prebe te lętum. Quantũ hic imiuet. q. d. nihil. Sententia ẽ. Ppoſq̃ hic Vmbrenus nouꝰ incola occupauit nostros agros: neq; ego neq; uos pueri partius nituimus: quia & in rebus nostris olim secundis: & nũc in aduersis eundẽ cultum seruamus.

Nam propriæ. t. h. Oñdit natura omnia eẽ cõmunia ex quo nullus ẽ proprius dominꝰ. Quapropter fortuna in cuius temeritate huiusce modi bona collocata sunt: frequẽter mutat dominos agrorum. Nequities. Quia alliguerit. Insitia iuris. Quia occupabitur ab alio: cũ se defendere nescierit: ignoratione iuris. Vafri. i. ꝑ nõ sine caliditate interpretãt. Est enim huiusce modi caliditas in iure consultis: prẽsertim in iis quorũ patrocinia uenalia sunt: ut in utranq; partem omne poene ius interpretantur. Nulli proprius: sed cedet in usũ. Proprietas enim agrorum nullius ẽ: cum cõmunia sint elementa: sed usus conceditur Quapropter unicum remediũ ẽ aduersus fortunam: quę frequenter omnia cõmutat: ut fortem animum contra illam paremus.

Satyra. TERTIA.

Ic raro scribis: Mirus poeta & miro artificio instructus: qui reliquos hoies bonos reddere cupiens scipsum damnat: ut cęteri ęquiori aio ferãt: cũ q̃ uitia in illis sũt ea i se cẽ fateãt. Inducit igit Damasippũ stoicũ phũm & alia qdẽ horatii errata: pręsertim tũ desidiã in scribẽdo carpentẽ. Videt aũt oio tollerãdus is satyrus: qui ita cęteros carpit: ut ne sibi ipsi pcat. Mẽbranã: In qua scribas. Retexens: Diligentis legẽdo explicãs. Scriptorũ. Tũ poetarũ, tũ aliorũ. Verum cũ scriptorẽ dicimus per quandã excellẽtiã poetã itelligimus. Benignus. Indulgẽs nimiũ uino & sõno. Dignum sermõe, i. dignũ q̃ mandẽt satyris: quas sermões appellat. Quid fiet. Sũt qui legãt: si raro scribis: & nõ sic & postẽo adiungãt: quid fiet. Ab ipsis saturnalibus. In quibus magna erat potãdi copia. De saturnalibus aũt dicemus in eo uersu. Age libertate decẽbri: quãdo ita maiores uoluerũt utere. Sobrius: quasi iccirco fugisti ut sobrietatẽ obseruares. Quid ergo fiet post q̃ ab urbãis saturnalibus rus fugisti: nõ ne dices aliquid dignũ ꝓmissis. Nã sũt seruãda q̃ de sermõibus scribẽdis ꝓmisisti. Incipe. Vrget tacẽtẽ Nihil est. Nullã potes excusationẽ afferre. Nec ẽ q̃ culpã in calamos transferas qui tibi nõ iseruiant. Immeritus laboras. quia iniuria accusas parietẽ qđ scripta non suscipiat. Natus. Fabricatus. Iratis. i. aduersis. Habebãt aũt antiqui parietes iuxta lectũ cera illitos ut si quid in mentẽ uenisset illic ante notarẽt q̃ memoria laberẽt. Dicit ergo parietẽ natũ diis & poetis iratis: quoniã nihil eo notet poeta. Arguit uultus. Nã ꝓferebas i uultu nescio quid quo multa de te ꝓmittere uidebaris. Minãtis. i. ꝓmittẽtis. Dixit aũt minãtis: ut ostenderet nescio quid clatiõis atque magnificẽtię i suis policitatiõibus: ut oĩs timiditas ꝓcul abesse uideret. Tepido nã in mẽse decẽbri aprici querũtur agri. Quorsũ ꝓtĩ. Quasi diceret: quẽ ad finẽ. Platona menã cõgerere multos e platone multos ętiã ex menãdro libros. Nã satyras scripturus utriusq; cõdiç ueteris, & nouę poetas imitari oportuit pp qđ Menãdrũ dixit & eupoli. Dixit & Archilochũ pp iuchẽdi uchemẽtiã. Sed neque istis cõtẽtus erat nisi ex diuia Platõis philosophia grauitatẽ sentẽtiarũ depromeret. Inuidiã. p. p. u. r. Mordacissima iuectiua: ut sit sẽsus: Tu ppęa non scribis: quia cũ uideas iuideri studiosis uis uitiũ relinq̃re: ut inuidiã a te amoueas. Siren. de sirenibus iãdudũ. Harũ noia uaria ponũt. Ergo preter id qđ dictũ ẽ sũt qui dicãt harũ triũ noia cẽ: patenopen. leucosiã: lygiã: sed hic ꝓ cupiditate. Ergo aut deponẽdę sũt cupiditates & desidia: aut deponẽdę uirtutes quas iã aggressus eras. Optime ergo rõ damasippi & iustissima reprehẽsio: Sed suo cẽsueto acũ ine ridet hũc poeta tanq̃ q nõ uita & moribus: sed solis uerbis philosophare. Ergo ridiculũ illi ad iis premiũ ꝓ optimis preceptis optat ut. s. illũ tõsore donẽt quo ꝓlixę barbę molestia liberẽt. Nã huiusmodi philosophi seu potius phię ostẽtatores & simulatores barbam promittebãt: & cęterũ corpus neglectũ apparere uolebãt: ut spẽtiẽ quandã cõtinẽtissimiq; uiri pre se ferrẽt. De qbus Iuuenalis, Ispida mẽbra quidẽ & dura p brachia setę ꝓmittũt atrocẽ animũ. Damasippũ aũt istũ mercatorẽ fuisse ferũt. Verũ cũ mercatura ifeliciter usus oia amisisset: ac e ĩma rerũ desperatiõe sci fabritiũ fõtẽ uel ex fabritio põte principatus cẽt a stertinio stoico lõgo sermõe psuasus & mortis cõceptę cõsiliũ deposuit & stoice disciplinę se dedit. Verũ si diligẽtius: poetę i cũ dicta aduertãus multo plus uãitatis q̃ solidę sapię i hoie fuisse cognoscemus ut sit ex iis quos ultra sauróatas Arpinas ille satyr⁹ fugiẽdos cẽseret quotiẽs aliqđ demorbus audẽt Et curios simulãt & bacchanalia uiuũt. Ad mediũ ianã. Ad mediã mercaturã. Nã ianũ mercatorũ dcũ uolũt. Sniã ẽ: q̃ i medio cursu mercaturę a fortũa afflictus ẽ sũt ẽt quelint tria i foro tẽpla habuisse ianũ i principio: medio: & fine. Vt notet oĩbus tẽporibus opportere mercatore diligẽtiã uti. Vafer. dolosus q i se lauãdo occupatos dolo i mare precipitaret. De sisipho aũt dictũ ẽ. Quo ęre. nã cũ corinthi rex fuerit: & uasa corinthia reliq̃ pulchritudine superarint: cõueniẽs est illũ pulcherrimis uasis usũ cẽ. Infabre iartificiose. Durus ita ut fusilis statua nullã mollicie referret. Nã laus maxia ẽ i statua ut agile flexibileque corpus uideatur. Hęc ergo ne emeret. Frequentia conpitalitides. id est omnes popularitcr. Mercuriale. Nam a mercurio mercatura est: & omnis calliditas & uersutia a b eodem planeta est. Nouĩ loquitur poeta. Atqui

Sic raro scribis: ut toto non quater anno
Membranam poscas scriptorum q̃q; retexẽs
Iratus tibi: quod uini somniq; benignus
Nil dignum sermone canis: quid fiet? ab ipsis
Saturnalibus huc fugisti: sobrius ergo
Dic aliquid dignum prom. ssis, incipe, nil est
Culpantur frustra calami, inmeritusq; laborat
Iratis natus paries diis atq; poetis:
Atqui uultus erat multa & præclara minantis
Si uacuum tepido cœpisset uilula tecto.
Quorsum pertinuit stipare platona menandro
Eupolin archilochum comites educere tantos?
Inuidiam placare paras uirtute relicta?
Contemnere miser, uitanda est improba siren
Desidia: aut quicquid uita meliore parasti:
Ponendum æquo aio, dii te damasipe deæque
Verum ob consilium donent tonsore, sed unde
Tam bene me nosti? postq̃ oĩs res mea tanum
Ad medium fracta est: ti aliena negocia curo
Excussus propriis. olim nam quærere amabam:
Quo uafer ille pedes lauisset sisiphus ære,
Quod sculptum infabre, quid susũ durius esset
Callidus huic signo ponebam milia centum:
Hortos ægregiatq; domos mercarier unus
Cum lucro noram: unde frequentia mercuriale
Imposuere mihi cognomen compita: noui

uerba damasippi. Incor. qué morbũ cardiã appellãt. Letargic⁹. Letargus. n. obliuionẽ inducit: q si infrenesim cadat facit hoiem pugilẽ & pugnãtẽ cõtra medicũ. Dum neqd. Horati⁹ loquit. O bone. ingredit paradoxon stoicorũ: qđ ẽ oẽs stultos insanire. Nã quicũq; a uia recti discesserit cũ tantũdẽ peccare uolũt: ex quo oia peccata paria faciũt. Ergo cũ poeta uideret uitiũ mercaturę. i. auaritiã cęteris ꝓponere rũdet damasippus oẽs q nõ attigerint uerã sapiam quoniã stulti sũt cẽt ẽt insanos: ut nihil oio interesit iter socratẽ: quoniã nõ fuerit uero sapiẽs: & quẽuis flagitiosissimũ hoiem.

Frustreret tc. Decipias tc. Vir. Clamor frustrat hiãtes. Vnde. a quo stertinio: & ẽ aduerbiũ ꝓ nomic. Vir. Gen⁹ uñ latinũ. Pascere barbã. Seq dogma stoicorũ: q barbã nutriũt Nõ tristẽ. Quia depatonẽ i quã ex calamitate accepta iciderat & ꝓpositũ se demergẽdi deposuerat. Dexter. Vel a parte dextra uel mihi ꝓpitius: ut sinistrũ aduersũ dicimus. Hoc. s. furere. si erit in te solo & nõ i aliis sinã te perire. Sꝫ si oẽs pieter insaniũt ne te pudiat eiꝰ rei q̃ tibi cũ eiꝰ cõis sit

Et mirõr mõrbi purgatũ te illius: atqui
Emouit ueterem mire nouus ut soler: incõr
Traiecto lateris miseri capitis ue dolore
Vt letargicus hic cũ fit pugil. & medicũ urget
Dum neqd simile huic: esto ut libet ;o bone tene
Frustrere insanis & tu stultiq; prope omnes
Si quid stertinius ueri crepat. unde ego mira
Descripsi dociles precepta hæc tempore quo me
Solatus. iussit sapientem pascere barbam
Atq; a fabritio non triste ponte reuerti:
Nam male regesta: cum uellẽ m t ere opertõ
Me capite in flumẽ dexter stetit: & caue laxis
Te quicq̃ indignũ. pudor iquit te malus urget:
Insanos qui inter uereare insanus haberi
Primũ nam inquirã: quid sit furere: hoc si erit i te
Solo: nil uerbi: pereas quin fortiter: addam:
Quẽ mala stultitia & quæcũq; inscitia ueri
Cæcum agit: insanum crysippi porticus & grex
Autumat hæc populus hæc magnos formula.
Excepto sapiẽte tenet: nunc accipe quare
Desipiãt omnes æque ac tu: qui tibi nomen
Insano posuere uelut siluis: ubi passim
Palantes error certo: de tramite pellit
Ille sinistrorsu3. hic xtrorsũ abit: unus utrique
Eeror: sed uariis illudit partibus: hoc te
Crede mõ insanum nihilo ut sapientior ille:
Qui te deridet caudã trahat: est genus unum
Stultitiæ. nihilum metuẽda timẽtis: ut ignis
Vt rupes fluuioq; in campo obstare queratur:
Alterũ & huic uariũ & nihilo sapientius ignes
Per medios fluuioq; ruẽtis. clamet amica
Mater honesta soror: cũ cognatis: pater: uxor
Hic fossa est ingens. hic rupes maxima: serua
Non magis audierit: quã fusius hebrius olim
Cum ilionam edormit. catienis mille ducentis
Mater te appello clamãtibus. huic ego uulgum
Errori similem cunctum insanire docebo
Insanit ueteres statuas damasippus emendo

chrysippi porticꝰ. i. stoici: q a porticu i quã cõueniebãt dicti sũt. ☞ Hẽ porticũ significat. Chrysippi. Nã hic iter stoicos doctissimꝰ fuit. De quo dicit solũ chrysippũ fulcire porticũ fuit solocnsis siue tarsensis & Appolini filiꝰ deãtis discipulꝰ uir ingenuus atq; acutissimꝰ: & dialeticę gloria apud oẽs celebratissimꝰ. Famę adeo cõtẽptor ut neminẽ regũ ex uiuẽtibꝰ laudarit. Lacerãt tñ pleriq; ꝙ in libro đ antiquis physiologis sexcẽtis pene uersibꝰ turpissima de iunone & ioue fingat & lusiris magis q̃ diis cõueniẽtia. In libro ãt de rep. & matribꝰ & filiabus cõgredi pmittit. De stoicis suo loco dicet.

Hęc for. Nã hac regula preter sapiẽtẽ oẽs stulti sũt. Similes sũt stulti hoibꝰ i siluã errantibꝰ: e quibꝰ alii dextrorsum: alii sinistrorsum deflectunt: & hi longe a tramite descendunt: hi uero non longe: & tamen cum omnes sint extra tramitem secundu3 stoicos omnes in pari uitio sunt. Nam cum sint plures marinis fluctibus obruti ita excluditur a facultate respirandi qui in ipsa penę superficie ẽ modo non emergat ut ille qui in ipsa fondo iacet. Caudã trahat. quasi sit brutus. Nam bruta caudam trahunt uel stultus. Nam stultis aliquid per derisionem a tergo appenditur. Est unum. Cum plura sint genera stultitię unum genus ẽ eorum qui timent ea quę timenda non sunt. Vt siquis in loco plano quęratur esse rupes & flumina & precipitia quę nõ sũt Et eadem erit stultitia huius quę ẽ illius qui clamãtibus omnibus suis ut caueat neque rupes neque ignes neque flumina uitet. Fusius hebrius Fabula ẽ Ilione filia priami. Polynestori nupta: inq̃. Catienus personam agebat Polidori per quietem matri apparentis: fusius autem ecubę qui ut dormiret: id enim erat agendu3: ita se uino: ingurgitauit ut cum a catieno: qui dicebat mater te appellet: non posset excitari uniuersus populus damauerit mater te appello. Insanit da. Nã ꝑdigꝰ cẽ; pecuniã i statuis emẽdis cõsumit. Sꝫ neqꝫ isania caret is q damasippo pecuniã credit. Nã spe fœnoris

sortem amittet qui credit credere non ualenti. Accipe. Demonstrat peccare etiã damasippum, si accipiat a fœnatore id qđ nó possit reddere: quis aliquis illũ excordé & insanú putaret si nó acciperet. Præsens, i. fauês Vir. Nec tã præsentes alibi cognoscere diuos. Mercurius. Nã deus é mercatorũ. Scribe decé nerio. i. scribe te dbitorem i tabulis nereis Nó est satis. q. d. nó sufficit illa obligatio. Adde tabulas nodosi cicute. i. scribe in tabulis cicute nodosis. i. callidi & q recte nouerit colligare debitoré. Adde centũ imo mille cathenas. i. ualidia uincula obligationũ: tũ ille debitor oês effugiet neq; dissoluet debitũ. Appellat aũt debitoré proteũ: quia tanq; proteus omne uinculũ facile euitat. Sceleratus quo niã calliditate sua debitũ effugere substinet. Fiet a permanet in protei fabula ut ostendat illum omnem falaciam meditaturum: ne pecuniam debitam reddat. Ridentem. m. al. Rident enim creditorem fefellisse. Si male rem ge. Si insipientis est rem male gerere: & contra bene gerere, stultus erit perillq; qui tantum dicat: idest credẽdo tanti debitorem scribit: quantum non possis rescribere: idest reddere. Nam scribit fœnerator tibi qui cum pecuniam ad fœnus collocat illius te in mensa creditorem facit: tu autem cum dissoluis iubes illam in mensa illi rescribi. i. i suũ crẽditũ reduci. Audire. Iubet oês attẽte audire sua argumẽta: qbꝰ ꝓbat oês peccare. Togã cõpõere. Nã qui diutiꝰ sessurꝰ ad audiẽdũ é solet cõmode uestimentũ cõponere. Acron aũt exponit componere quasi substernere: ut attentius audiant. Danda est hellebori Sententia est: quicunque aliquo uitio laborant insani sunt. Vnde eorum cerebrum helleboro purgandum est. Sed inter omnia uitia auaritia maioris insaniç est: ergo plus hellebori expetit. Hellebori pria genera duo sunt. Candidum ac nigrum: quod in radicibus tantum cognosci quidam putant. Alii folia nigri platani similia & minora nigrioraque: & pluribus diuisuris scissa. Nigro equi: boues & sues necantur. Itaque id cauent cum candido uescantur. Hoc plurimum & optimum in oeta monte nascitur. Nigrum ubique prouenit: sed melius in helicone. In nigro species est quod melampodion uocant a melampode celebratissimo augure inuentum. Hoc domos suffire consueuerant: purgabant aspergentes se & pecora cum prẽcatione solenni & religiose colligentes. Primum enim gladio circunscribebaẽ Succisurus uero orientem spectabat: & precabatur ut id sibi diis concedentibus facere liceret: obseruabatque aquilç uolatus fere enim semper secãtibus interest: & si ꝓpiꝰ aduolarit mortẽ succidẽti in eo anno auguriũ é nec albũ facile colligitur caput aggrauãs nisi prẽsumat alũ: & subinđ uinũ sorbeatur: celeriterq; fodiaẽ nigrũ purgat piserna. Candidũ aũt uomitiõc. Quondã terribile: postea multi ad ingeniũ acuendũ sũptitarũt. Carneadẽq; respõsurũ zenonis libris sumsisse ferũt. & apud romãos Drusũ illũ cui bellũ sociale senatꝰ iputauit: cõstat hoc medicamẽto liberatũ cõitiali morbo i anticyra isula. Ibi. n. tutissime sũmiẽt: quoniã sesamoides admiset. Veratrũ italia nũcupat. Oẽm anticyrã. i. qcqd hellebori i anticyra sũitur. Staberi: staberiꝰ iussit hęredes suo sepulchro icidere sũmã patrimõii quã illis relinqbat: adic ẽta poena ni scripsissẽt ut centũ paria gladiatorũ populo ex hiberẽt: & prẽterea epulũ darẽt eo sũptu quẽ cẽsceret arriꝰ. Nesis patruꝰ: nesis cẽsor ut patrui nepotes cẽ ɔsueuerũt: ut alibi demõstratũ ẽ. Hoc aũ: iccirco iussitiqa putabat diuitias summum bonũ cẽ: & illis oês uirtutes parere: & qdiues fuisset eũ oia cẽ: ut stoici de sapiẽte dicũt. Hinc igit uehemẽter dissentit ab Aristippo cyrẽaico: qui cũ e patria in grẽciam philosophandi cã ꝓficisceretur iussit sęruos anrum proicere: ut

Integer est mentis damasippi creditor? esto
Accipe; quod nunq̃ reddas mihi; si tibi dicam
Tu ne insanus eris, si acciperis; an magis exors
Reiecta præda quam præsens mercurius fert?
Scribe decem nerio non est satis; adde cicutæ
Nodosi tabulas centum mille adde catenas
Effugiet tamen hæc sceleratus uincula proteus
Cum rapies in iura malis ridentem alienis.
Fiet aper; modo auis; modo saxũ, & cũ uolet arbor
Si male rem gerere insani est; contra bene sani:
Putidius multo cerebrum est mihi crede perilli
Dicentis; quod tu nunquã rescribere possis
Audire atq; togam iubeo componere, quisquis
Ambitione mala; aut argenti pallat amore:
Quisquis luxuria tristi ue superstitione:
Aut alio mitis morbo calet huc propius me:
Dum doceo insanire omnes; uos ordine adite.
Danda est hellebori multo pars maxima auaris;
Nescio; an anticyram ratio illis destinet omnem
Hæredes stabimus summam incidere sepulchro
Ni sic fecissent, gladiatorum dare centum
Damnati populo paria atq; epulum arbitrio arri
Frumenti quantum metit aphrica; siue ego praue
Seu recte hoc uolui; ne sis patruus mihi credo
Hoc staberi prudentem animũ uidisse, quid ergo
Sensit cum summã patrimonii insculpere saxo
Hæredes uoluit? quoad uixit, credidit ingens
Pauperiem uitium; & cauit nil acrius; ut si
Forte minus locuples uno quadrante periet;
Ipse uideretur sibi nequior; omnis enim res
Virtus fama decus diuia humanaq; pulchris
Diuitiis parent, quas qui construxerit ille
Clarus erit fortis iustus sapiens etiam rex.
Et quicquid uolet hoc ueluti uirtute paratum

expeditiores ad iter carpẽdũ essent. Grẽcus:nõ patria:nã cyrenẽ i aphrica sũt:ꝫ qa litteris grẽcis philosophat⁹ ẽ. Aristippus auditor Socratis fuit prim⁹ socraticorũ mercede phãtus ẽ:qn & pecunias ad socratẽ misit:qs ille respuit:asserens id nolle deũ suũ. Habuit ut scribit Xenophon igeniũ ad oia ꝓ tpe loco & ꝑsona simulanda oio ꝓmptũ. Et ob hoc Dionisyo prẽter oẽs erat carus:& ut pũtib⁹ uoluptatib⁹ libenẽ fruebat ita & absetes facile cõtinebat. a Diogie regi⁹ canis appellabat. Sũmũ bonũ posuit i leui motu ad sesũ emanãtti. i uoluptate corpis sensus titilãte. filiã hũit. Aretẽ quã in phia istituit:& ex ea nepotẽ Aristippũ a matre phia ibutũ:ex quo metrodidactos appellat⁹ ẽ. qui ab eo fluxerũt & in dogmate pmãserũt ab hoĩs patria cyrẽatici sũ appellati. Ex iis alii Egesiacos:alii amicerios:alii theodorios se nũcuparet. De qb⁹ oib⁹ alio loco latiꝰ fortasse disputabiꝫ. Vter horũ. Vtrunq; carpit & cum q nimis diuitiis tribuit: & cũ qui omnino neglig t Sed tamen ad auarum reuertens disputat ꝙ ut illi reprehẽdendi sunt q instrumẽta aliquarũ artiũ cõparant & illis uti nesciunt. Sic & auari sũt ututperandi qui diuitias uiuendi instrumenta possiden t. s illis non utantur. Scalpra. instrumenta ferrea quib⁹ calceorũ sutor coria radit. Formas: quibus intuntur ad calceos cõponendos. Nihil ẽ mille. Correptio ẽ ut sit sensus ꝙ non solũ potabit acetum cũ sint sibi mille cadi aut chii aut falerni. Sed etiam si sint centum milia cadorũ. Octogita annis:augumentũ ab ętate:in quo tanta auaritia sit: ut uestes quib⁹ lecti sternuntur id enim sunt stragulę i arca blaptis & tineis rodendas in arca condat: & in ea ętate quę molliora cubilia desiderat in culmorum stramentis iaceat. Blaptę autem dicũt ẽ τὸ βλάπτειν: idest nocere: nam uestib⁹ nocent. Filius: sũma stultitia ꝙ se defraudet rebus necessariis:ut deinde hęredes luxuriose degãt

Caules:pro oleribus posuit. Caput: quod ungi debeat:quoniam sit infectum porrigine:is enim morbus ẽ scabiosus:qui crescendo porrigitur. Impexa:quoniam caput pecti non sinat. Quare si quis quis satis est. Si forte respondeat auarus iccirco illis non uti:quoniam quęque minima sibi satis sint interrogat poeta siue damasippus cur periurio & furto & rapinis undiq; per summum scelus patrimonium augeat. Surripis clanculum. Aufers: per uim. Tun:tu ne eris sanus si populum lapidibus insectaberis? certe non eris. At dic mihi si es insanus cędendo populum saxis eris ne. Incolumi capite: idest integris sensibus & non furiosis si uxores laqueo aut matrem ueneno ꝓpter auaritiam tollis. Nec facis argis nec ferro: Demonstrat illum magis insanire quam Horestem. qui matrem interemit: nam ille & aperte rem egit & ut patrem uindicaretur. Tu autem & dolose aggrederis & quod omnium flagitiosissimum sit ꝓpter auaritiam scelus committis Preterea post occisam matrem nullum aliud scelus commisit horestes: Neque pyladem amicum neq; electram interemait: sed solum maledicebat illaꝫ furiaꝫ & hũc aliquid aliud appellans.

Sperauit magne laudi fore: quid simile isti
Græcus aristippus: qui seruos proiicere aurum
In media iussit lybia: quia tardius irent
Propter onus segnes: uter est insanior horum:
Nil agit exemplũ: litem quod lite resoluit:
Si quis emat citharas, emptas cõportet in unum
Nec studio citharæ: nec musæ deditus ulli,
Si scalpra & formas non sutor, nautica uela
Auersus mercaturis delirus & amens
Vndique dicatur merito, qui discrepat istis
Qui numeros aurumq; recondit nescius uti
Compositis: metuensq; uelut contingere sacrum
Si quis in gentẽ frumenti semper æceruum
Porrectus uigilet cum longo fuste, neque illinc
Audeat esuriens dominus cõtingere granum
Ac potius foliis parcus uescatur amaris,
Si positis intus chii ueneriſque falerni
Mille cadis: nihil est, tercentũ millibus: acre
Potet acetum, age, si & stramẽtis incubet: unde
Octoginta annos natus cui stragula uestis
Blaptarum ac tinearũ epulæ putrescat in arca:
Ni mirum insanus paucis uideatur: eo quod
Maxima pars hominũ morbo iactatur eodem
Filius aut etiã hoc libertus ut ebibat hæres
Diis inimicæ senex custodis ne tibi desit
Quantulũm, summæ curabit quisq; dierum:
Vngere si caules oleo meliore caputque
Cæperis impexa fœdum porrigine quare:
Si quid uis satis est periuras: surripis aufers
Vndiq;? tu sanus populũ si cœdere saxis
Incipis: seruosq; tuos quos ære pararis
Insanum te oẽs pueri clamentq; puellæ:
Cum laqueo uxorẽ interimis matrẽq; uenenõ:
Incolumi capite es: quidẽ: neq; hoc tu facis agris
Nec ferro ut demẽs gẽitrices occidit horestes
An tu reris eũ occisa insanisse parente:
Ac nõ ante malis dementẽ actũ furis: quam
In matris iugulo ferrum tepefecit acutum

Bilis: ideſt furor qui ex bili proueniat. Veien tanum: uile uinum. Campana: fictili: ſic luuê. Tu bene uentani ſutoris nomê habentem ſiccabis cali cem. Trulla: uas ê ſimile truç: niſi q trua magna hęc uero puſilla. Trua erat qua de culina in lauatri nam aquâ trudunt. Es trulla uas orbiculatũ & circa ſumma anguſtiꝰ & utrinq; anſatũ. Plinius myrinam trullã: ideſt quę ex myrina cauata cêt ponit Et columella iagricultura ait. Tum apibus aut etiã trulla congregataſ apes recondat. Vappâ: uinum qđ exalaucrit: ut iam dictũ eſt. Lethargo. Morbꝰ eſt ſomnum inducens: cui haud mediocre remedium Plinius urticam dicit eſſe. Letus ouanſque Quia putabat illum cito morituru. Loculos & claues: Thecas clautum quibus cuncta recluderet Medicus: Hic hominis auaritiam noſcens non uidebat: qua alia ratione illum excitare poſſet. Ptyſanarium: poculũ ſiue pultem exordeo in qua maxima uis eſt reſtaurandi uires & nutriendi. Fit maxime ex ordeo. Vinũ ptyſane hippocrates laudauit. Oriza: frugũ genus eſt. Fe lia carnoſa habet porro ſimilia ſed latiora. Altitudo cubitalis: flos purpureus: Deficiunt uenç. Quia cuꝫ nihil ſummas i uenis ſangnis deficit. Vel poſuit uenas pro arteriis: ideſt uenas pulſatiles: nam cum pulſꝰ ſpiritibus in arteriis non es mors aduentare uideꝰ Octuſibus: octo aſſibus ut etiam centuſis: ideſt centum aſſium. Quis igitur ſanus eſt. Sententia eſt: quod quamuis auarus inſanus ſit: tamen non ſequitur ſi quis auarus non ſit iccirco eſſe ſanum nam poteſt laborare alio uitio: ut dato aliqué non eſſe cardiacum: poterit laborare alio morbo. Porcum laribus equis: ideſt fauentibus. Quid enim differt. Idem crimen eſt aut bona ꝑdigalitate profunderc: aut nullo pacto uti. Quod probat ꝑ duos fratres Seruii opidii filios quorum Aulus ꝑdigus Tyberis uero auarus eſſet. Momentanum. De ſidem & luxurioſum: ut ſupra pantalabo ſcurrę momentanoque nepoti. Cicutam: auarum foc neratorem: ut paulo ſupra patuit. Tu ne minuas: Quoniam prodigus es. Ne maius facias quoniam es auarus. Pater putat. Qui & prudẽtior eſt ut ſciat & beniuolus ut uelit uobis bene conſulere. Et natura cohercet: nâ ipſa paucis contenta eſt. Debemus autem naturam tanq̃ optimam ducem ſequi. Titillet: locunde moueat. Titillare. n. dicié cũ: ſenſus ita tangit ut: iocunde moueatur Ergo ut auaritiam & prodigalitatem a pueris arcere uolebat: ita deterrere a nimia bonorum cupiditate

Vter ue. Aedilis poſuit ędilitatem & preturam pro omnibus magiſtratibus: quos ſi peterent uolebat eos ſacros: ideſt execrabiles eſſe. Vir. Quid nõ mo talia pectora cogis auri ſacra fames? Inteſtabilis: is eſt cum ademptuꝫ eſt ius teſtandi. Iniccere & f. nolo te perdere bona in ędilitate capienda: nam ędiles multo ſumptu magnificos ludos po

Quin ex quo ẽ hitus male tutæ mentis horeſtes
Nil ſene fecit: quod tu reprehendere poſſis
Non pyladen ferro uiolare auſuſue ſororem
Electram tantum male dicit utriq;. uocando
hanc furiam: hũc aliud iuſſit qđ ſplendida bilis
Pauper opimius argẽti poſiti intus & auri:
Qui ueietanum feſtis potare diebus
Campana ſolitus trulla: uappamq; profeſtis:
Quondã lethargo grandi eſt oppreſſus ut hæres
Iam circunloculos: & claues lætus ouanſq;
Curreret hunc medicuſ: multũ celer atque fidelis
Excitat hoc pacto menſam poni iubet: atque
Effundi ſaccos nũmorũ: accedere plures
Adnumerandũ: hoiem ſic errgit: addi & illud
Ni tuo cuſtodiſ auidus. iam hæc auferet hæres
Men uiuo? ut uiuaſ igitur uigilia. hoc age qđ uis
Deficient inopem uenetę: ni cibuſ atque
Ingens accedat ſtomacho fultura ruenti:
Tu ceſſas. age dum ſũme hoc ptiſanarium oriza
Quanti empte: puo q̃ti ergo? cctuſibus hcheu
Quid refert? morbo an furtis pereamq; rapinis
Quis nam igitur ſanus: qui nõ ſtultuſ: qđ auar?
Stultuſ & inſanus: quid ſi quis nõ ſit auarus
Continuo ſanus: minime. cur ſtoice. dicam
Non eſt cardiacus: carterum dixiſſe putato:
Hic æger recte eſt igitur: ſurgetq; negabit:
Quod latus aut renes morbo temptãtur acuto
Non eſt proiutus neq; ſordidos: immolet æquiſ
Hic porcum laribus. uerum ambitioſus & audax
Nauiget antyciram: quid enim differt baratrone:
Dones qcquid hẽs: an nunq̃ utare paratis
Seruiuſ oppidiuſ. canuſi duo prædia diuef
Antiquoſ cenſu natiſ diuiſſe duobuſ
Fertur: & hoc morienſ pueriſ dixiſſe uocatiſ
Ad lectum: poſtq̃ tetalos aulæ nuceſq;
Ferre ſinu ſaxo donare & ludere uidi
Te tyberi numerare: cauis abſcondere triſtem
Extimui: ne uos ageret ueſania diſcors.
Tu momentanum: tu ne: ſequerere cicutam:
Quare per diuos oratus uterq; pœnates
Tu caue: ne minuas: tu ne maiuſ faciaſ id:
Quod ſatiſ eſſe putat pater: & natura cohercet
Prætęrea ne uoſ titillet gloria iure
Iurando obſtringam ambo uter ædiliſ fuerit ue

pulo parabant.nominauit autem cicer & fabam & lupinum:quoniam ut patet etiam apud Pluta.in uita catonis ꝯalia munera apud priſcos populo dabant ꝯdiles:nã cõ in precio tũc eſſet agricultura laudabanꝫ ii q aut legumia aut fruges ex ſuis agriſ collegiſſent. Hinc teſte Pli.cũ primũ ciceronẽ appellaret cuius optima fuiſſent cicera. Eodem pacto & a fabis fabios:& a lentibus lentulos appellarũt ergo in cicere & faba.i.in municribus ꝯdilit is; nã is erat ordo in magiſtratibus petendis:ut primo ꝯdil.tatẽ:deinde pretorã:poſtremo conſulatũ peterit. Quapp ludos ꝓ uiribus magnificos parabant ꝯdiles:ut promptiorem ſibi podulum & fauentiorem ad reliquos magiſtratus deinceps petendos ſibi redderent. A principio ꝯdiles plebei fuerũt. Deinde cũ ꝓ populo in concordiã cũ ſenatu reuocato ludis dies adiiciendos ſenatus ꝯdil.bꝰ mãdaret:negarentq; ſe ad factures ꝯdiles plebei:pollicẽtibuſq; ex nobilitate iuuenibꝰ ꝓmptã ad id operã. Decretũ ẽ ex.S.C.ut duo ꝯdiles patricii crearentꝫ. Fuerũt tũc creati. Cn. Quintus capitolinus.Et.P.Cornelius ſcipio:& illis ſella curulis data:unde curules appellabantꝫ. Acdiles ãt dicti ſũt a ſacrarũ ꝯdiũ cura. Acdiliũ erat curare in ludis iſtituẽdis quãtũ ipenſę & ĩ qbꝰ ſpectaculis fierent.Sua.n.quiſq; ꝯdilis impẽſa ludos pro mõ patrimonii ac dignitatis ſuę celebrãdo curabat: ut in libro de officiis Cicero oſtendit. Fabulas elegandas emebant.Põpeiꝰ ãt magnꝰ in ꝯdilitate ſua theatrũ qđ ſũma ipenſa ꝯdificaucrat magnificentiſſimis ludis in quibꝰ currus cũ helephantis induxit dedicaſſe Aſcenius pedianꝰ ſcribit. Acdiliũ itidem munus erat ut cloacę aquęductus & queq publica ꝯdificia mũda lauta:integra:ac pditaq; aſeruarentur. Quod ſi ſetuũ qſpiã morboſũ ꝓ ſano uendidiſſet:aut aliquid uitioſum ꝓ ſincero:factũue ꝓ integro ꝯdilũ edicto redhibebaꝫ. In circo.i.in theatro. Et ſũt qui credãt circũ nomẽ ſũpſiſſe a circe: que prima ſoli patri ſuo ludos inſtituit. Spatiere:qđ in ſpectaculis ſedẽ habeat in podio: in quo non ſolũ ſedere:ſed etiam deambulare licebat. Erat autẽ locus nobilioribus aſſignatus. Iuuen. Oibus ad podium ſpectantibus.ſpatiari autẽ ẽ intra certũ ſpatiũ deambulare. Vir. Aut ante ora deũ pingues ſpatiantur ad aras. Aut ꝯne.ſt.i.tibi ꝯca ſtatua ponat.

Nudus ag.quia oẽ patrimonio in largitionibus ut ſuffragatores tibi cõpares cõſumpſeris. Quos fert.ag.q.d.non decet te honores illos querere q tribuunt Agrippe:qui ſecundus poſt octauianũ auctoritate pollet. Vulpes imi.l.ab ęſopo ẽ qui iducit uulpem quoniam a nobilioribus animalibus cõtemneretur exuuias aſſumpſiſſe. Nequis: dialogum fingit populi interrogantis agamenonem & agamenonis reſpondentis. Rex ſum uerba ſuperba regis:qui putet cum rex ſit omnia ſibi licere. quaſi dicat,ſic uolo ſic iubeo ſit pro rõne uoluntas

Vestrum ptætoriſ;is inteſtabilis & ſacer eſto:
In cicere atq; faba bona ut perdaſq; lupinis
Lætus ut in circo ſpaciere aut æneus ſtes:
Nudus agri nudus nummis inſane paternis
Scilicet ut plauſus:quos fert agrippa:feras tu
Aſtuta iugenuum uulpes imitata leonem?
Nequis humaſſe uelit aiacem atrida uetas?cur?
Rex ſum:nil ultra quero.plebeius & æquam
Rem imperito.ac ſi cui uideor non iuſtus:inulto
Dicere quod ſentit:permitto maxime regum
Dii tibi dent capta claſſem deducere troia:
Ergo conſulere & mox reſpondere licebit:
Conſule:cur aiax heros ab achille ſecundus
Putreſcit;totiens ſeruatis clarus achiuis
Gaudeat ut populus priami priamuſq; ĩhuato
Per quem tot.nuenes patrio caruere ſepulchro
Mille ouium inſanus morti dedit.inclytũ ulixem
Et menelaum una mecum ſe occidere clamans
Tu cum pro uitula ſtatuis dulcem aulide natam
Ante aras ſpargiſq; mola caput improbe ſalſa
Rectum animi ſeruas:quorſuz;inſanas qd.n.aiax
Fecit cum ſtrauit ferro: pecus abſtinuit uim
Veore & gnato mala multa precatus atridis
Non ille aut teucrum:aut ipſum uiolauit ulixem
Verum ego ut hærentes aduerſo littore naues
Eriperem: prudẽs placaui ſanguine diuoſ
Nempe tuo furioſe: meo,ſed non furioſuſ:
Qui ſpecieſ aliaſ ueri ſceleriſq; tumultu
Permixtaſ capient commotuſ habebitur atq;
Stultitia ne erret nihilum diſtabit an ira

Permitto dicere ſibi inulto.i.in ulciſcendo & nõ puniendo.Snia ẽ permitto ut impune liceat dicere quid ſentiat.

Maxime regũ:uerba plebei. Conſule:loqr rex. Cur aiax: Interrogat plebeus cur aiacis cadauer ſepultura ꝓhibeat:cũ de ſuis bene meritꝰ ſit:& id hoſtibꝰ gratũ futurũ ſit. Mille oniũ:rex loqr. Tu cũ ꝓ uirtu. Arguit plebeꝰ regẽ magis inſanũ fuiſſe:cũ iphigeniã ſacrificare uoluerit q̃ aiacẽ:q dũ oues necat ſe grẽcorũ principes occidere putat. At rex inſanũ ſe fuiſſe negat:qa ut dianã placaret:filiã ſacrificare uoluit. Qui ſpecies:argumẽtũ ſtoicũ qđ eſt tale. Qui cũq; cupit ſpecies ueri & ſceleris.i.honeſti & turpis permixtas & cõfuſas:i.quicũq; neſcit diſcernere rectũ a turpi: ſz cũ ai cõmotione.ſ.rõni minic obtẽperãte his habebit.i.putabit cõmotus.i.pturbatus:& qcunq; pturbate agit errat. Ergo ita errat rex:q ambitione quę magna animi pturbatio ẽ:mouet ad iphigeniã imolãdã:ut errat aiax pp ſtultitiaz quę ꝓuenit ex ira qua in ulyxẽ iflãmatus ẽ. Errat aiax fateor ſtultitia occecatus. At tu ob inanes titulos.i.ut appellaris

maximus regum & troiç dominus:que rex plena
ẽ uanitatis cẽmitens ſcelus putas te ſtare animo
ideſt eſſe extra motus perturbationis? Erras ſi hoc
putas, nam ut inſanus eſt qui agnam nutriret pro
filia:ita & is qui filiã immolat pro agna. Omne
adimat ius:nam prçtores iterdicunt adminiſtratio
nem ſuorũ bonorũ illis qui inſani ſunt: & curato
res ex gentilibus ſibi parãt. Ergo:concludit ex ſu
perioribus omnes ſtultos inſanire: ergo quiſquis
ſceleratus furioſus erit. Eadẽ ratio erit de ambitio
ſo & luxurioſo Quod ut perſpicuũ faciat inducit
contionantem apud omnes cupedenarios momẽ
tanũ uirum extrema luxuria perditũ. Tuſci uici.
Vicus rome erat dictus tuſcus: quia eũ habitarunt
tuſcia. Preſena ex obſidione recedente relicti.
Impia:quia miniſtri ſunt omniũ uoluptatũ. Scur
ris:quid ab urbano ſcurra differat:iam dictũ eſt.
Fartor:a farciendo deũs. Macellũ: Varro ait foru3
olitorũ antiquitus macellum dictum:ubi olerum
copia erant. Ea loca etiã nunc macellũ lacedemonii
uocant. Sed iones hoſtia hortorũ macellotas dei ẽt
Locus igitur quo cõtracta ſũt oia uenalia q̃ ad uic
tũ pertinent macellũ dicitur ut alis autẽ3 placet q̃
ibi dom⁹ fuerit cui macell⁹ cognomẽ fuit qua pub
lice diruta ædificatus eſt locus qui macellũ ab eo di
citur. Macellus a mactandis pecudibus macellũ
dici uult. Velabrũ:romę eſt iuxta auentina:nam
ſeclusus mons iſte fuit cęteris aqua:& locus i quo
aqua fuit uelabrũ appellabatur q̃ ea uellis iretur.
Equus:hirõice uel ęquus in referenda gratia. Fili
us æſopi:cecilia metella metelli filia cũ æſopi trage
di filiũ adamaret ex aure paſſa'eſt unionẽ ſibi de
trahi:quẽ ille liquefactũ aceto abſorbuit. Huiꝰ pa
ter patinã ſexcentis ſeſtertiis taxatã poſuit i'qua
erãt aues cantu aliquo aut humão ſermonẽ precla
rę eſui ſingule coępte nulla alia inductus ſuauita
te niſi hac. Luſcinias:huic aui diebus ac noctibuſ
cũtinuis. xv. garulus cantus eſt denſante ſe frondi
um germine. Mirũ pfecto tantã uocẽ in tã paruo
corpuſculo ineſſe tã ptinacẽ ſpiritũ & muſicę pfec
tum modulatũ ſonũ. Hęc in ore ſtheſicori poetę ad
huc infantis cecinit. Certãt iter ſe: uicta morte quie
ſcit prius deficiẽs uita q̃ cantu Audit diſcipulã attẽ
te ac corrigit. Quapp illis ſeruorũ prctiũ ſuis tẽpo
ribus fuiſſe teſtatur Pli. Qui agrippinę claudii uxo
ri cãdidã donatã dicit. Iuuenes cęſari hẽbant luſci
nias & turdos latini & grçci ſermõis dociles. Do
cenẽ ſecreto:ubi nulla alia uox admiſceat. Sani
creta an carbõe. i. albo an nigro colore. i. ſũt ne iter
bonos an malos enumerãdi. Aedificare ca. Pue
rorũ ẽex cęno & lapillis caſulas ędificare. & mures
ueluti iumẽta paruis plauſtris iugare & harũdine
pas uti. ſ3 magis puerile ẽ plorare amore muliercu
le uictũ. Polemõ: athenienſis iſte fuit philoſtrati
filiꝰ adeo petulãs i iuuẽtute ut pecũias circũferret
& pangi portꝰ abſcõditas diſpõeret: qbꝰ ad uolupta
tes paratiꝰ utere ſ3 aliquãdo ebriꝰ & coroatꝰ Xeno
cratis ſcolã igreſſus eius oratiõe q̃ tũc de puditicia
erat ado mores imutauit: tãtũq3 i phia pfecit ut

Aiax inmerito dum occidit:deſipit agnos
Cum prudens ſcelus ob itulos admittis inanes
Stas animo? & purum tibi cum uitio tumidũ cor?
Si quis lectica nitidam geſtare amet agnam:
Huic ueſtem ut gnatæ paret, ancillas paret auru3
Rufam aut puſillam appellet? fortiq; marito
Deſtinet uxorem: iterdicto huic omne adimat ius
Prætor & ad ſanos habeat tutela propinquos
Quid ſi quis gnatam pro muta deuouet agna:
Integer eſt? animi ne dixeris: ergo tibi praua
Stultitia eſt: hic ſumma inſania, qui ſceleratus
Et furioſus erit: quem cœpit uitrea fama:
Hunc circumtonuit gaudens bellona cruentis
Hunc age luxuriam & momẽtanum arripe mecũ.
Vincit enim ſtultos ratio inſanire nepotes
Hic ſimul accepit patrimonium mille talenta
Edicit: piſcator uti: pomarius: auceps
Vnguentarius ac tuſci turba inpia uici:
Cum ſcurris fartor cum uelabro omne macellum
Mane domum ueniat: qd tum uenere frequentes
Verba facit leno. quicquid mihi: quicquid & horũ
Cuiq; dõi eſt id crede tuum uel nunc pete uel cras
Accipe quid cõtra hæc iuuenis reſponderit æquus
In niue lucana dormis ocreatus: ut aprum
Cœnem ego: tu Piſces hiberno ex æquore uellis
Segnis ego ĩdignus qui tantum poſſideam, aufer
Summe tibi decies tibi tantundem: tibi triplex
Vnde uxor media currit de nocte uocata:
Filius æſopi detractam ex aure metellæ:
Scilicet ut decies ſolidum exorberet aceto:
Diluit inſignem baccam, qui ſanior: ac ſi
Illud idem in rapidum flumen iaceret ue cloacam
Quinti progenies arri par nobile fratrum.
Nequitia & nugis prauorum & amore gemellum
Luſcinias ſoliti impenſo prandere coẽptas
Quorſum hẽant ſani an creta carbone notandi
Aedificare caſas ploſtello adiungere mures
Ludere par impar: equitare in harundine longa:
Si quem delectat barbatum amentia uerſet:
Sic puerilius his ratio eẽ euincet amare:
Nec quicquid differe urrum ne in puluere trimus
Quale priuſluda ſ opuſ: an meretricis amore.
Sollicitus plores: quero facias ne quod olim
Mutatus polemon: ponas inſigna morbi.

Fasciolas:cubitale focalia:pectus ut ille
Dicitur axcollo furtim carpsisse coronas:
Postq̃ ē impransi correptus uoce magistri
Porrigis irato puero cū poma recusat
Sum me citelle negat si no des optet amatur
Excluſus:qui dissiat:agit tibi secū eat:an neq;
Quod rediturus erat:non arcessitus:& hæret:
Inuisis foribus:nec nūc cū me uocet ultro
Accedā an potius mediter finire dolores
Excluſit:reuocat:redeā non si obsecret:ecce
Seruus non paulo sapiētior .o here quæres
Nec modum hēt:neq; consilii:rōne modeque:
Tractari non uult i amore hæc sūt mala bellum
Pax rursū:hæc siquis tempestatis properitu
Mobilia & cæca fluuitantia sorte laboret
Reddere certa sibi nihilo plus explicet ac si
Insaniret paret certa ratione modoque
Quid cum picenis excerpens semina pomis
Gaudes:si camerā percussti crepines ees
Quid cū balba feri annoso uerba palato
Aedificante cassas quid sanior addec uorem
Stultitiæ atq; ignē gladio scrutare modeinquam
Nelade percussa marius cum præcipitat se
Ceritus fuit:an cōmotæ crimine mentis.
Absolues hoiem: & sceleris dānabis eundem
Ex more inponens cognata uocabula rebus
Libertinus erat:qui circum compita siccus
Lautis mane senex manibus currebat & unum
Quidā magum addē unnūm sūrpite morti
Dus &.n.facile ēorabat sanus utriusque
Auribus atque oculis:mentem nisi litigiosus:
Exciperet dōinus cū uenderet hoc quoq; uulgus
Chrysippus ponit fœcunda in gente meneni:
Iuppiter ingentes qui das adimisq; dolores
Mater ait pueri mēses iam quinque cubantis
Frigida si puerū quartana reliquerit:illo
Magna die:quo tu indicis ieiunia nudus
In tyberi stabit casus medicusue leuarit
Aegrum ex precipiti mater delira necabit
In gelida fixum ripa:febrimque reducet:
Quo ne malo menten cōcussa:timore deorum:
Hæc mihi stertinius sapiētum octauus amico
Arma dedit:post hac ne compellarer inutus
Dixerit in sanum:qui me totidē audet:atque

Xenocrati in schola succederet. Cubitale:Ornamentum cubiti. Focalia:Genus quo gutturis crines crispabantur. Impransi.modesti & sobrii.

Magistri.s.xenocratis agathonis filii q calcedonius fuit & aristotelis auditor. Porrigis irato:edit amatorem puero similem esse: cui irato si poma porrigas:recusat.& si dicas sume citille.i.cito a quo diminutiuum e:negat uelle accipe. Si autem non des optat. Excluſus ostendit inconstantiam amantium e uersiculis terentianis quibus phedria thaidi iratum demonstrat pocta. Nō paulo.i.adeo multo sapientior nam sanum consilium a seruo illi dat ut aput eundem poctam patet. Et horatius eandem sententiam in hoc loco repetit. Quid cum picenis:Multa in amore puerliter faciunt uiri: quibus ostenditur amore homines decipi. Semina. Grana pomorum. Puerile enim est grana pomorum in cameram: idest in tabulatum cameratum iactare.

Penes te es.i.es ne sane mentis. Balba uerba:nam amantes cum alloquuntur amicas balba ut infantes uerba pronuntiant. Annoso palato i tu annosus & senex:tunc enim non es sanior puero casas ędificante. Adde cruorem:nam sępe homicidium propter amorem & alia scelera committuntur. Nelade percussa:nam iste geladem puellam quam adamabat zelotypia interemit:ac mox penitentia ductus ex alta specula se precipitem dedit. Ceritus:insanus:nam in cereris sacris furore corripiebantur. Ergo ut a bacco baccantem dicimus: sic & a cerere ceritum. Plautus ergo pro cerito circumferri iubet. Cognata uocabula:quasi dicat conuenientem proprietatem uocabulorum obseruauerit.

Libertinus erat:ponit stultissimam superstitionē

Siccus ieiunus:alias sobrius. Lautis:ut pure rogaret & manus suplices puras tenderet. Magnum:scilicet immortalitatem. Surpite:surripite per syncopen. Auribus atq; oculis.i. integris sensibus. Verum non sana mente. Igitur si dominus cum uenditurus non esset litigiosus:id est nō auaretes in uendendo illo exciperet mente.idest nō assereret illum esse sane mentis:nec deinde teneretur

Ingente:in familia. Iuppiter:aliā ostendit superstitionem; nam in graui ęgritudine pueri uecuet stulta mater q̃ si euadet illum in flumine nudū demerget: ut si uel casu uel medici arte sanet illa sua stultitia rursus in morbum reducat Ieiunia: ergo & ieiunia indicebant sacerdotes apud romanos.

Pręcmihi.i.dixit. Sapientum octauum q.d. inter sapientes illos septem græciæ annumerandus. De sapientibus tū uaria apud græcos feruntur:nam non oēs eosdem ponunt. Diccarchus quatuor.tū ciuiq; cō

sensu sapientes asserit. Thaletem milesiuā. Biantem prieneum. Pytacum mitylenum: & solonem athenicnsem. Tum sex alios nominat: quorū ex numero tres deligit. Aristodemū. Pamphilū. Chilonem. Cleobulū. Anacharsim: & periandrum: Quidā addunt Acusilaū. Hęc Lactius. Hermippus decem & septem sapientes fuisse scribit ex quorū numero septem eligerentur: sed nō idem ab omnibus. Hi sunt Solon: Thales: Pytacus. Bias. Chilo: Cleobulus: Periandrus: Anacharsis: acusilaus: epimenides: leophānes pherecides: aristodemus: pthyagoras lasius. hermio: anaxagoras. Hippodotus uero enumerat sapientes hos. s. Orpheū. Linū. Solonem periandrū: anacharsim: cleobulū: misonem: thalem: biantem: epicharmū: & ultimo loco pythagorā. Poeta igitur cum cōstantiore opinione septem solos sapientes grēcia enumeret uolens Stertiniū laudare illum octauū addit. Hec arma. Quibus possim insonos appellare qui me insanū uocant. Pendētia Fingit. n. ęsopus quemlibet hominē duplici pera esse honustū: & alterā a tergo pendere qua nostra uitia cōdam: alterā a pectore in qua seruem alicna. Figmentū sapienter fabricatū: nam ita uitia nostra non uidemus ut quę a tergo sunt uidere non possumus. Cōtra aūt aliena assidue intuemur ut ea quę a fronte nobis sunt. Ignoto sibi nam tergum suū nemo nouit. Stoice: ostendit quę stertinio dixerit Vendas plu. ut preteritā iacturā ex amissis mercibus restaures. Rogat aūt ut dicat quasi insania laboret: cum sibi sanus esse uideatur. Cui respōdet stertinius non mirū esse q sibi sanus uideatur: nā & agaue furore parcito cū filii caput apri caput cē putabat sibi sane uidebaſ deinde poetę insaniā cē dicit: q cum sit minori fortuna & opibus uelit ingēdificando parem se moecenati & aliis diuitib & potentibus reddere. Ergo bipedalis. i. duorū pedū longitudine imitaris longos. i. d uites: nam pauperi diuitibus equiparas: & tamen ita puus cut sit pater ui turbonis uehementiā irrideas. Qui. i. in qua re es tu minus ridiculus q̄ ille. Verū est: Dignum equū: consentanū & conuenien s. Absentis: Accomodatus apologus: nā ranę filii bouis pede pressi perierant. Superstes aūt uni referenti calamitatā & magnam fuisse bestiam dicenti: aiebat materian tanta fuisset & inando se maiorē reddere cōabatur: respondentem aūt filio maiorem esse illa magis atq; magis fusflabat donec filius dixit si te ruperis inflando nō illā equabis. Si igitur euenit minoribus: qui maiores equare se nolunt prius enim pereunt quam id possint. Adde po. adiunge ad insaniā iā dictā aliū q̄ furis poematis aut legēdis aut scribēdis. Oleū camio. i. igni ardēti: ut magis ardeat

Respicere ignoto discet pendentia tergo:
Stoice post damni sic uendas crimina pluris
Qua me stultitia: quoniam non est genus unum
Insanire putas ego nam uideor mihi sanus
Quid: caput abscisum demens cū portat agaue
Gnati infœlicis sibi tum furiosa uidetur:
Stultum me fateor: liceat concedere ueris:
Atq; etiam insanum. tantum hoc edisce re: quo me
Aegrotare putes animi uitio accipe primum
Aedificas: hoc est longo imitaris ab imo
Ad summum totus moduli bipedalis & idem
Corpore maiorem rides turbonis in armis
Spiritum & incensum: qui ridiculus minus ille:
An quodcunq; facit moecenas: ite quoq; uerum est
Tanto dissimilem & tanto certare minorem.
Absentis ranæ pullis uituli pede pressis:
Vnus ubi effugit: matri denarrat: ut ingens
Belua cognatos eliserit illa rogare:
Tanta ne: num tandem sufiluat si magna suisset
Maior dimidio: num tanto: cum magis atq;
Te magis inflaret non si te ruperis: inquit
Par eris: hæc a te non multum abluit imago
Adde poemata nunc hoc est oleum adde camino
Quam si quis sanus fecit: sanus facis & tu:
Non dicam horrendam rabiem iam desine cultus
Maiorem censu: teneas damasippe tuis te
Mille puellarum puerorum mille furores:
O maior tandem parcas insane minori.

Satyra. IIII.

UNde & quo per. Catiū quendā exprimit nō modo sectam epicureorū: sed ingenium & mores. Erat. n. inclinati in mitiorem uitā. Sed sine doctrina & qui tamen se soles recte sapere & uera deprehendisse putarent. Vnde & quo Familiaris itrogatio & q̄lepide pferatur cū sermo ad secū dā psonā tanq̄ d tertia ōstituit. Vū ergo uēit catus & quo uadit. At ille respōdet nō cessemihi tēpus. i. nō

UNde & quo catius: nō ē mihi tēpus auenti
Ponere signa nouis præceptis qualia uincūt
Pythagoram antiq; reum doctumq; platona.

suppetit i tantis negociis tpūs ponere ibi auenti. i. maxiope cupienti. Signa q. d. noia meę sectę & itelligit epicureā: q̄ noia talia sūt ut. Nouis. i. admirādis & iauditis preceptis suis.

Vincūtur phytagorā. i. phiam pythagorę a quo italica phia origine sūpsit: & isocratē unde habuit initiū ionica moralis phia. Quasi cōcludat q̄ epicurēdogma de bonorū malorūq; finibus & Socratē undeſūt oim sectarū principes: & Pythagorā supent: Hęc. n. i epicureis arrogātia erat. Vū dicēt arabat epicurus se duob maximis malis mortale genē liberasse. s. metu mortis cū animā una cūcorpore pire affirmaret: & metu religionis quoniam deos dicęret humana

negligere. Auiti rcum.i. Socratem. Hic enim innocentissimus phūs de quo diligentius alio loco fortasse dicemus Nunc uero id solū oraculū apollinis cherophonti dixisse. Socratē oium sapientissimum esse. Quę res illi sūmā conflauit inuidiā. Prēterea cū oēs se ipsos magnificantes irrideret sibi infensū anytū reddit. quare & aristophanē poetā in eū icitauit & Melytū ut eū ipietatis & corruptionis iuuenū accusaret ipulit. Tres illū accusauerūt. Anytus q pres opificū ciuilūq; tueret. Lycon oratorū. Melytꝰ poetarū. Sicāt scripta ē i actis accusatio. Iura uiolabat socrates: Deos quos ciuitas & institutio maiorū suscepat deos cē negās. Alia demonia iducit. Iuuenes cōtra ius corrūpit. Pena sibi mors. dānatus assūpto ueneno periit. Athenięnsibus eius mortis tanta pnia incessit: ut gymnasia & palestras clauderēt: & alios accusatores exilio. Melytū uero morte dānarent. Socratē ipsum ęreā statua a Lysippo pfcā donaret. Anytū ab exilio redeūtē heracleote exterminauerūt. Reū: de quo cicero in oratore. Reos autē appello nō eos mō q arguunt: sz oēs quorū de re disceptat. Sic.n. olim loquebant. Doctūq; Conuenientissimū ꝓfecto epithetū. Platōi. Quaz eni doctrine spēm ignorauit. Nā nō solum pythagorica p Philolaū & Eurytū ab italis & ęgyptiaca a sacerdotibꝰ diligentissime laboriosissimeq; cognouit. Sz & megaris Eudydē & cyrenis. Theodorum mathematicos audiuit: & multa alia loca lustrauit ut qcqd uspiā docirinarū iueniret integre pcipet: pceptūq; in patriā reportaret. Peccatū f. Verba cratii sūt. Leuo infelici. Interciderint. interim dum loqueris ē memoria ecciderit. Naturę. Quia tuo acumine ingenii assecutus fueris. Artis quod .f'. ab alio susceperis. Mirus.u. Nō ut adulet supra modū laudat: sed cognoscēs horū hoiū uanitatē laudat ut ipellat ad dicendū. Quin de c. Loquit carie Tenues. subtiles. Tenui acuto: Celabit auctor nā tantā uis ē naturę: ut q̄is sūmū bonū in uoluptate nōnulli ponāt tamen nō possunt sine pudore illa efferre. Prēponit ergo oua lōga orbiculatis: quoniā sint melioris saporis: & sint albiora: & albū ita callosū: ut nō defluat uitellus. i. rubrū oui quod iccir co marē appellat: quia in illo ē semē masculi. Indeq; ē materia pulli. Caule sub. Olera enata in arridis terris dulciora sūt q̄ quę in suburbanis ubi horti irrigantur crescunt. Elutius insipidius. Elucre.n. e lucendo deterrere. Oppresserit. de inprouiso aduenerit. Mulso uinū cui mel admixtuz sit Quin & mulsā aquā faciūt: de mulso āt & de passo & de defruto & sapa abunde ē apud columellā. Mugilus Spetics piscis mirę uelocitatis: qui cū lupo ęternas inimicitias gerit. Lāpathi. Herba alio uocabulo rumes dicit. Nascētes crescentes. Nā oia cōchilia crescēte luna iplent. Testę. Oēm piscē intelligim⁹ qui duriori cortice tegit. Aquatiliū enim teste. Plinio: alia corio & pilis tegūt ut uituli & hippotami. Alia corio tantū: ut delphini: Alia cortice ut testudines. Alia silicū duritie: ut ostrea & cōche. Alia crustis: ut locustę. alia crustis & spinis: ut echinnii alia squamis: ut pisces. Alia aspa cute: ut squatiaqua lignū & ebora poliūt. Quo autē loco singula meliora nascerēt alio loco oñdim⁹. Pectinib⁹. Pectics siue petunculi pisces sūt: qse ex aqua iaculāt sagittę modo. Idē facit & polypus. Mensa. f. macelli ub

Peccatum fateor: cum te sic tempore leuo
Interpellarim: sed des uenia3 bonus oro
Quod si iterciderit tibi nūc aliquid repetes mox
Siue est naturæ hoc: siue artis mirus utroque
Quin id erat curæ: quo pacto cuncta tenerem
Vt pote res tenues tenui sermone peractas
Aede hoīs nomen: simul & rōanus an hospes
Ipse memor præcepta canā: celabitur auctor
Longa quibus facies ouis erit: illa memento
Vt succi melioris & ut magis alba rotundis
Ponere: namq; mare3 cohibent cālosa uitellum
Caule suburbano: qui siccis creuit in agris
Dulcior: irriguo nihil est elutius horto:
Aestates paget: qui nigris prandia moris:
Finiet ante grauem quæ legerit arbore solem
Ausidius forti miscebat mella falerno
Mendose: quoniā uacuis committere uenis
Nil nisi lene decet: leni præcordia mulso
Prolueris melius si dura morabitur aluus
Mugilus & uiles pellent obstantiæ conchæ:
Et laphati breuis herba: sed albo non sine coo
Lubrica nascentes implent conchilia lunæ.
Sed non omne mare ē generosæ fertile teste
Murice baiano melior lucrina pelori
Ostrea circeis miseno oriuntur echinni.
Pectinibus patulis iactat se molle tarentum
Nec sibi cenarum quiuis temere arroget artem
Non prius exacta tenui ratione saporum:
Nec satis est cara pisces auertere mensa
Ignarū quibus est ius aptius: & quibus assis:
Languibus in cibitum: iā se cōuiuia reponet
Vmber: & iligna nutritus glande rotundas
Curuat ap lances carnem uitantis inertem:
Si uespertinus subito te oppresserit hospes
Ne gallina malum respondet dura palato
Doctus eris uiuam mixto mersare falerno
Hoc teneram faciet: pratēsibus optima fungis:
Natura ē aliis male creditur ille salubres

quęq; pretiosiores res rariores sunt. Ius Aptius ideſt qui meliores sunt in iure elixiati. Languidi us propter crapulam. Reponet in cubitum. Insurget rursus ad edendum. Capreas. Capreę & caprioli dicuntur quibus palmites uitis subsicentaculis gerent sed non nisi tenelli ędules sunt: Ante meum palatum ideſt ante quam ego illorum saporem inquisiuissem. Saporis enim sensus in palato & lingua consistit. Noua tantum crustula. Quasi dicat: in uno tantum occupatur. Securus. Negligens. Vir. Clam ferro incautum superat securus amorum. Vitiata Lino: idem sacculo quo colantur. Columbino. Quin & gallinaceo etiam addita acula & modico sale. Limum. Fęcem colligit: quia totam ad fundum trahit. Siqu llis. Piscis species est. Perna. Salita carne ut sit pars pro toto: uel q tod illud membrum in sue efficatius sit. Pingui. Dulci & crasso. Muria sal ę cum aqua medicatum & induratum. Sed uide apud. Columellam. Corithio a loco ubi abundat. Succo Sunt pulchriora picena: unde lumen. Acmula picenis & odoris mala recentis. Sed suauiora tyburtina. Venucula. Vua a loco dicta. Ollis. Nam & plinius & columella ostendunt multis modis posse seruari uuas integras & inuitiatas Alec quidam, speciem piscis putarunt. Sed res uidetur non multum a garo dissimilis. Est enim garum liquamen ex piscibus & sępe ex salsamentis. Piper album a colore dicitur: & inter nigrum legitur. Triplex enim est, album nigrum & longum. Sal niger. Fortasse muriam dicit. In cretum, condensatum in formam tuerti. In mare conuitium

Rres digna est, ut in mare inuchamur: si macello: ideſt piscibus in macello uenalibus dentur tria milia. Angusto. nam quorum non suaga est ii angustias odisse uidentur. Cum furtal ygurit Dum furtim uorat quę furatus est. Vnde necesse est quod inquinatis furto manib⁹ inquinet quę attingit pocula. Grauis limus. Molestę sordes Adhęsit quia diu iam insedit. Vilibus in scopis.

Sensus est paruo sumptu scoparum quibus deuerras scobem ex pauimento & mappularum quibus abstergas nasa: uel quas superim ponas purpureis uestibus lecti uitabis omnes sordes. Et quãto hęc minoris constant tanto maius flagitium cõ miseris: nisi curaueris· Lutulenta non lota. Radere tangere leniter nam uasa non ca tenętur qua priuantur gemmis: sed tamẽ manus proxime accedit. Toralia appositio est. Sunt autem toralia a toro dicta uestes quibus, Lecti oruantur.

Nam ɟaureos malus est uluis & arũdine pinguis
Vinea ſummittit capreas nõ ſemp edules.
Fæcundi leporis' ſapiens ſectabitur harmos
Piſcibus atquæ auibus quæ natura & foret
Ante meum nulli patuit quæſita palatum ætas
Sunt quibus ingenium noua tãtũ cruſtula ꝓmit
Nequaquã ſatis in re una conſumere curam
Vt ſiquis: ſolum hoc male neſint uina laboret
Quali perfundat piſces ſecuru s oliuo
Maſſica ſi cælo ſuppones uina ſereno:
Nocturna: ſi quid craſſi eſt: tenuabitur aura:
Et decedet odor neruis inimicus: at illa
Integrum perdunt lino uitiata ſaporem
Surrentina uafer qui miſcet fæce falernam
Vina columbino limum bene colligit ouo:
Quatenus ima petit uoluens aliena uitellus
Toſtis marcentem ſquillis recreabis & afra
Potorem cochlea: nam lactuca inatat acei
Poſt uinũ ſtomacho parua magis ac magis illis
Flagitat in morſus refici? quin omnia malit:
Quæcunq; inmundis feruent allata popinis
Eſt opere pretium duplicis pernoſcere iuris
Naturam: ſimplex e dulci conſtat oliuo:
Quod pingui miſcere mero mutiaq; decebit:
Non alia quã qua bizantia putruit orca.
Hoc ubi confuſum ſectis inferbuit herbis
Corithioq; croco ſparſum ſtetit inſuper addes
Præſſa uenefranæ quod bacca remiſit oliuæ
Picænis cedunt pomis tyburtia ſucco:
Nam facile præſtant, uencula conuenit ollis
Rectius albanam fumo duraueris uuam.
Hanc ego cum maliſ ego fæcem primus & alce
Primus & inueni piper album: cum ſale nigro
Increturn puriſ circumpoſuiſſe catilliſ
Immane eſt uitium dare milia terna macello
Anguſtoq; uagoſ piſceſ urgere catino:
Magna mouẽt ſtomacho faſtidia: ſeu puer unctiſ
Tractauit calicem manibuſ dum furta lygurit:
Siue grauiſ ueteri cratære limuſ adhæſit
Vilibuſ in ſcopiſ in mapoiſ in ſcobe quantuſ
Conſiſtit ſumptuſ: neglecti flagitium ingenſ
Ten lapideſ uarioſ lutulenta radere palma.
Et tyriaſ dare circum illota totalia ueſteſ.
Oblitum quanto curam ſumptumq; minorem

Hæ habeant tanto reprehẽ di iuſtius illis
Quæ niſi diuitibus neq̃unt cõtingere menſis
Docte p amicitiam diuoſque rogatus
Ducere me auditum perges quocũq; memento
Nam q̃uis referas memori mihi pectore cuncta:
Non tamen interpres tantũdez iuueris.adde
Vultum habitũq; hoīs quez tu uidiſſe beatus:
Non magni pendis.quia cõtigit.at mihi cura
Non mediocris ineſt fontes ueadire remotos:
Atq; haurire queã uitæ præcepta beatæ:

Satyra.V.

Hoc quoq; tireſia præter narrata petenti:
Reſponde:quibus amiſſas reperare q̃am
Artibus atq; modis:qd rides?iã ne doloſo;res
Non ſatis eſt itachã reuehi patrioſq; pœnates
Aſpicere nulli quicq̃ mentire:uides:ut
Nudus inopſque domũ redeã te uate:neque illic
Aut apotecha procis intacta eſt aut pecus atqui
Et genus et uirtus niſi cũ re uilior alga eſt.
Quando pauperiẽ miſſul ambagibuſ horreſ:
Accipe:qua ratione queas diteſcere :turdus
Siue alliud primuz dabitur tibi de uolet illuc
Res ubi magna nitet domino ſene dulcia proma:
Et quoſcũque ferret cultuſ tibi fũdus honoreſ
Ante laré guſtet uenerabilior lare diueſ
Qui quãuiſ piuruſ erit ſine gente cruentuſ
Sanguine fraterno fugitiuuſ:ne tamen illi:
Tu comeſ exterior: ſi poſtulet:ire recuſeſ
Vt ne tegam ſpurco damæ latuſ;haud ita troiæ
Me geſſi certanſ ſemper melioribuſ:ergo
Pauper eriſ fortẽ hoc animũ tollerare iubebo
Et quondã maiora tuli: tu protinuſ unde
Diuitiaſ æriſq; ruam dic augur aceruoſ
Dixi equidẽ,& dico capteſ aſtutuſ ubique
Teſtamenta ſenũ:neu ſi uafer unuſ & alter
Inſidiatorem præoſo rfugerit hamo:
Aut ſpem deponaſ aut artẽ illuſuſ omittaſ
Nagna minor ueſoro ſi reſ certabitur olim
Viuet uter locupleſ ſine gnatiſ improbuſ ultro:
Qui moliorem audax uocet iiuſ illiuſ eſto
Defenſor fama ciuẽ cãque priorem
Sperne domi ſi gnatuſ erit fæcunda ue coniunx:
Quinq; putat aut publi;gaudetpreæ nomine
Auricule tibi me uirtuſ tua fecit amicum

Docte c. Ironia é & irriſorius:ſermo:ſed quomõ uanus hõ ſe laudari putet. Nam q̃uis. Memoriter quidem referas cuncta:tũ cum interpres ſis non tã tum ne iuues q̃tuz magiſter unde hęc habes. Nõ magni pendis Tu.u. pp copiã hominis nõ illũ tan ti facis q̃ri ego pp inopiã. Fontes remotos.ſ.mihi Nã primus ille auctor fõs è. Tu at riuus ex illofõte

Hoc quoq; artificioſe auaritiã carpit. Inducit n,ulyxẽ poſtq̃ Tireſ.ã uatẽ de reditu interro gauerat.iuterrogat etiã qua rõne poſſit diteſcere. Tireſia. Hic uates thebanus fuit: qui exorta cõtro uerſia inter iouem iunonẽq; utrius ſexꝰ maior ex taret libido iudex a diis electus maioré mulierem q̃uirilem pronuntiauit. Quo iudicio offenſa iuno illũ luminibꝰ orbauit. At iuppiter orbitatem occu lorum uaticinatione ſibi tradita ſubleuauit. Hunc tradũt cũ olim coeuntes ſerpentes in ſilua inueniſ ſet & uirga percuſſiſſet ex uiro & fœminã cõuer ſum ad nonem annos in ea calemitate pduraſſe do nec eoſdem ſerpentes eodem modo cubantes inue niens iterũ percuteret ſicq; in priſtinum ſexum res diſſe:que cauſa fuit ut iudex ad litem illam dirimen dam eligeret quoniam utrunq; eſſet expertus. Nõ ſ. Tireſius loquitur. Quicquã nullis. Vlyxis uerba ſunt. Apotheca. Grẽcum é;latine pẽnum dicem? Proci. Qui procaciter & ſine mõ modeſtiã uc mu lieres inſectantur. Oſtendit autez diuitias quærere quoniã a procis uxoris omnia domi directa inuen turus ſit. Oſtendit preterea querẽdas eſſe opes:quo niam ſine illis uirtutes in nullo precio ſint. Quan do reſponſum eſt tireſię. Turdus a turido colore dictus é:ut ait uarro Auis inter epulas laudata. Co lor illi é circa ceruicẽ i ętate uariꝰ in hieme cum co lor. Turdum habuit agrippia claudi uxer ſemonef humanos imitantẽ. Primum. Quod nundũ apd alies uulgatum ſit. Vel primum:quaſi quod tibi ſo li ſit. Vnde etiam eſt priuilegium. Iubet autẽ ut cap tet orbos ſenes ſuis muneribus: & illos ante deos ueneretur: q̃uis illi piuri aut ignobiles aut homici dę ſint. Comes ex. Nam interior in honoratiori loco habeť. Vt tegam. Vlyxis uerba. Damę.in p.ſcelerati homines. Tegam latus interiorem ha beam. Haud ita.t. Oſtendit non conuenire hoc ſuę añ actę uitę:i q̃ ſemp meliores ſupare uirtutibꝰ cõtendit. Preroſo h. Simile piſcatori captorẽ facit & piſci captatũ. Gaptor.n.munera mittit;ſz q̃ ſint uelut eſca i hamo:cui piſcis hęreat. Quã rẽ ſuauiſſi me. Martialis i epigrãmate expreſſit. In quo é mu nera magna qdẽ miſit:ſz miſit i hamo:Sic piſcatorẽ diſcis amare pór. Ergo q munera a captatore accipit nec illũ tũ hęredẽ facit:ſimilis é piſci q atroſo hamo eſcã uorat:atq; abit. Magna. Si litigiũ iter duos erit aut de magna aut d parua reuide uter locuplex & orbꝰ ſit & illius dfẽſionẽ q̃uis audax meliorẽ ius uocz ſuſcipito. Neq; te moucat q̃ is auuerſus quẽ li tigas ſit melior mõ ille hẽat filios: Quite, Vteris

oratione blanda & dices o quinte o publi.nam auriculę molles idest molium hominum. Cassa.u.p.i.etiam,ille qui est cassus.i.priuatus unce.i,cui ne uncia quidē sit:est mea cura,q.d.ego nō mouecr diuitiis: sed amicitia ut etiā pauperes amicos curem:ne dū ego te uelim ut aliquid perdas. Vel lege.Et mea cura est ne tu paup cassa unce.i.ne effectus pauper & imminutus minima pticula perdas aliquid. Vncia.n.minima in asse pticula est.Et cū huiusmodi oratiōc usus fueris iube illū ire domū & curare corpus & tibi negocia & labores relinquere. Tu aūt persta.i.perseuera & obdura os difficulcultates:sine siut caniculares calores:de quibus iam dcūm est:siue sit frigora. Rubra.Nam decolore martis est

Infantes mutas.i.inanimatas. Omaso.pinguis est atq; crassius intestinū: qđ nō nulli bubullum solum esse credunt. Ergo te.o.i.uentriose: ut sit indicium tardi ingenii potius q̄ edacitatis. Nā irridet furium poetam ab inepta & nimis dura transiatione.Ipse.enim ad frustula illa alba niuium quę sputum imitari uidentur dixit. Iuppiter hibernas cana niue cōspuit alpes. Vt pa. Sic.n.alter alterū tangens de te loquetur.Qua fama tua sic crescēdo cōparabit tibi nouos aīcos. Plures.a tun.Stat in translatione captatoris a piscatore. Cetaria.Loca essent ubi cetę aluntur:qđ nusq̄ fit:sed posuit cetaria pro uiuariis & piscinis:ubi maiores pisces allūtur.Snia est q̄ ex illa increbescente fama plures orbos captabis:& a pluribus hęres relinqueris. Cetaria.In quibus cetę teneantur: q̄ balenę appellant quę in mari indico quaternorum iugerum reperiuntur. Prefecti classium alexandri tradidere foros domorum ibi ex maxillis balenarum fieri: & ossibus tecta contignari.Ex quibus multa.xl. cubi torū longitudinē habere. Preterea.cautū precep tum Monet enim ne solum celibes & propterea filiis carētes captet. Nam posset detegi eius subdolum consilium:sed etiam illos quibus etsi filius sit tamen est adeo ualitudinarius ut breui sit moriturus.Dabit ergo operam ut illi scribatur secund9 hęres.Quod testamentum cunque idest quodcunque pertemesim:quoniam omnem fidem amitteret uere amicitię si appareret cōsilium suum oportet cum cuncta dissimulare: & propterea si senex sibi testamentum legendum suum porrexerit annuet idest approbabit ante quam legat tanquam id ad se nihil attineat:& id remouens finget nollo legere:& tamen limis oculis rapiet idest uelocissime leget cum uersum ubi solent poni nomina hęredū an uideat qđ habeat coheredes. Recoctus.nam iste coranus ex scriba quinque uir effectus iterum in scribam rediit. Nascica corano. Quod paulo post interpretabitur. Iuuenis augustus. Regnante ergo augusto ut uaticinatur tiresias filia nasicę nubet corano. Illud precceptum aliud ut ineat amicitiam illorum qui gubernant senem ut ut illi deinde hominem absentem laudent. Sed tamen nil melius est quam expugnare ipsum caput idest ipsum senem:cuius causa omnem laborem sumis.Dixit autem expugnare:qui tanquam bellum quoddam est huiuscemodi captatio. Vnde expugnant cum iam finis dolis eum cęperit. Ergo lau

Ius anceps noui:cās defendere possum molles
Eripiet quiuis oculos citius mihi quam te
Contēptum cassa unce pauper: hæc mea cura est:
Ne quid tu pdas:neu si iocus:ire domum atq;
Pelliculam curare iube.fiscognitor ipse
Presta:atq; obdura,seu rubra canicula findet
Infantes statuas:seu pingui tentus omaso.
Furius hibernas cana niue cōspuet alpes
Nonne uides:aliquis cubito stantē prope tāgens
Inquiet ut patiēs ut amicis aptus ut acer.
Plures annabun tunni:& cætaria crescent
Si cui præterea ualidus male filius in re
Præclara sublatus aletur:ne manifestum
Cælibus obsequium nudet:te leniter in spem
Arripe officiosus:& ut scribare secundus
Hæres & si quis casus puerum egerit horcho:
In uacuum uenias:perraro hæc halea fallit
Qui testamentum tradet tibi cumq; legendum
Abnuere:& tabulas a te remouere memento
Sic tamen ut limis rapias:quid prima secundo
Cæra uelit uersu:solus:multis ne cohæres:
Veloci percurre oculo plerumq; recoctus
Scriba ex quinqueuiro coruum deludet hiantem
Captatorq; dabit risus nasica corano:
Nū fueris:an prudens ludis me obscura canendo
Olertiade quicquid dicam aut erit aut non
Diuinare & enim magnus mihi donat apollo
Quid tamen ista uelit sibi fabula:scilicet ede
Tempore quo iuuenis pthis horrendus ab alto
Demissus genus ænea:tellure mariq;
Magnus erit:forti nubet procera corano
Filia nasicæ metuentes reddere soldum:
Tum gener hoc faciet,tabulas socero dabit: atq;
Vt legat:orabit:multum nasica negatas
Accipiet tandem:& tacitus leget:inuenietq;
Nil sibi legatum præter plorare suisq;
Illud ad hæc iubeo,mulier si forte dolosa
Libertus ue senem delirum temperet illis

Accedas ſotiūs:laūdes laūdaris ut abſensi
Adiuuat hoc quo ꝑ ſꝫ uincit lōge prius ipſum
Expugnare caput ſcribet mala carmina uectos
Laudato ſcortaror erit caue te roget ultro
Penelopen facilis potiori trade:putas ne
Perduci poterit tam frugi tamquā pudica:
Quā nequiere porci recto de pellere curſu
Venit eniꝫ magnū donādi parca iuuentus
Nec tantū ueneris quantū ſtudioſa colinæ
Sic tibi penelope frugi eſt:quæ ſi ſimul uno
De ſene guſtarit tecū partita lucellum
Vt canis acorio nunq̄ abſterrebitur uncto
Me ſene quod dicā factū:anus improba thebis
Ex teſtamento ſic eſt elata cadauer
Vnctum oleo largo nudus hūeris tulit hæres
Scilicet elabis ſ poſſet mortua credo
Quod nimiuꝫ iſtiterit iuuenti:cautus adito
Ne delis operæ ne ue immoderatus abundes
Difficileꝫ & morſū offendet garrulus ultro:
Non etiā ſileas dauus ſis comicus atque
Stes capite obſtipo:multū ſimilis metuenti
Ob equio craſſare mone,ſi increbuit aura:
Cautus uti uelet carū caput extrahe turba
Oppoſitis humeris,aure ſubſtringe loquaci
Importunus amat laudari donec ohe iam
Ad cælum manibus ſublatis dixerit urge
Creſentē tumidis infla ſermonibus utrem
Cum te ſeruitio longo curaque leuarit
Et certum uigilans,quartæ ſit partis ulyxes
Audieris,hæres ergo nunc clama ſodalis
Nuſq̄ eſt:unde mihi tā fortē tāque fidelem
Sperge ſubinde: & ſi paulū potes illachrymaſe
Gaudia prodentem uultū:celare ſepulchrum
Permiſſum arbitrio ſine ſordidus extrue,funus
Aegregie factū laudet uicinia:ſiquis
Fore cohæredum ſenior male tuſſiet:huic tu
Dic:ex parte tua ſeu lūdi ſiue dominus ſit
Emptor:gaudentē nūmo te adicere,ſed me
Imperioſa trahit proſerpina.uiue.ualeque.

Satyra .vi.de uita ruſtica.

HOc erat i uotis:modus agri nō ita magnus
Hortus ubi:& tecto uicinus iugis atq;
Et paulū ſiluæ ſuper his foret auctius atq; ſo
Diꝫ melius fecere,bene eſt:nihil amplius oro

dato quicquid faciet:& ſi ſcortator ē.i.delectat ſcortis ne dubita ſupponere ſibi penolopē uxore tuam.

Putas ne,Interrogat ulyxes:an putet poſſe corrumpi penolope:quę ſolicitata a tot porcis incorrupta manſerit.Cui reſpondet mā ſiſſe icorruptā:quia porci auari fuerint in dando. Quod ſi lucellū de fe ne tecū guſtauerit nūq̄ deinde abſtinebit. Vt canis qui ſemel guſtato uncto corio nunq̄ deinceps inde dimoueri pōt. Cautu adito. Nā ē obſequedo neq; uelim deeſſe te:neq; ſupra modū facere Opere actionibus. Immoderatus,modū excedēs. Oſtipo deiecto ꝑdiui.Cogitabundi.n.& mctuentes caput ad terrā uerregōt.Graſſare obſequio.Adulare: uel uehemens multuſq; ſis in obſequio.Graſſari.teſte.Feſto antiq ponebāt ꝑ adulari.Sꝫ graſſari dicūt latrones uias obſidentes. Gradi ſiquidē ambulare ē.ergo ab ipetu gradiendi.luue. Interdū ferro graſſator agit rē.Hic uero ꝙquid uehementiꝰ:impetuoſius ue fit graſſari dicit. Saluſtius in iugurta Sed duq; impator uitę mortaliū animus ē q ubi ad gloriam uirtutis uia graſſat abūde pollens ē.

Aure ſubſtringe.q.d.patiēter audi ipſum loquacem.

Creſcentē utrē.Nā quēadmodū utres uento turgeſcūt:ſic ſtultus ille adulationibus inflat. Et certum uigilās.Ne ſomniās hęc credas. Nā ſi qd miſere cupimꝰ id ſepe ſomniamus. Vnde ſi quid nobis ex inſperato aduenerit ſolemus nobiſcū reputare an id uere euenerit:an ſomniis ludamur. Hęres. Quartę partis:Hęres ex quadrāte. Clama ſoda. Profer magna uoce ad ſodales Nuſq̄ ē.ſ.tātū uerborū. Vnde.i.ex quo.ſ.laudē tam fortem & tam fidelem.Vel dicamꝰ hęc eſſe uerba adulatoris poſt mortē teſtatoris ut ua fictu a pietate alios facilꝰ captare poſſit.Et tunc dicemus. Clama.i.cum clamore & uociferatione dic.Sodalis meꝰ nuſq̄ eſt.Et ſubinde. Sparga i.diuulga hęc uerba. Vnde mihi tam fortem & fidelem.ſ.reperiam. Et ſi potes celare uultum prodentem gaudia.i. ſi potes occultare in facie tua eam ilaritatem que indicat gandium

Illachrymare.i.emitte lachrymas. Sepulchrū permiſſum.Subaudi ſi eſt permiſſum. Male tu.Quod priſis quā noſtri tabē appellant:ſignum ē:& propterea non procul ē a morte. Gaudentem nummo

Cupidum rem ſuam augere. Proſerpina impe.nam cum inferorum dęa ſit imperiuꝫ in me iuſq; ſummum habet.

HOc erat in uotis. Deſcribit paucis rebus contentum eſſe oporteat modeſtum uirum quoniam; natura ipſa optima nobis dux nec plura nec maiora deſideret. Laudatq; precipue nitam ruſticanā:quoniam procul ab omnibꝰ dalitiis

delitiis atq; ab omni luxu frugi temperatq; sit Demonstrat igitur cum id qđ per summam modestiam concupierit: & aliquando pluscul̃ contigerit nihil ultra desiderare: Hoc erat in uotis. i. in desiderio. Ponit enim notũ qđ desideri um subsequitur p ipso desiderio q̃ ante cedit. Sic. Persius scire erat in uotis quid dexter senio ferret. Modus Modesta mensura agri: & hortus nõ ita magnus ut ager. Nam hortus ad olera nõ ita magnus esse debet ut ager ad fruges. Contraria his uituperat. Iuuenal. Iugis perennibus. Super his. Vltra hęc. Actius & melius q̃ orauerim. Maio nate. O mercuri in cuius tutella diuitię sunt: ut alio loco a nobis demonstratum est. Fuit autem filius maię quę est una ex pleiadibus: a qua quanuis alii aliter sentiant: sunt qui maium mensem appellatũ uelint ducti q̃ hoc mense mercatoribus mos erat mercurio pariter & maię sacrificare. Si Neq; maiorẽ. Arguit ab honesto. Iustũ. n. est ut dii iis opitulentur: qui nec cõ miserint fraudẽ ut patrimoniũ augeant. neq; sua libidine illud imminuant. Si ue. stultus nihil horum. i. si nihil horũ q̃ proxime dicã ueneror. i. uos uenerando precor. Stultus i. qui stultus essem si precaret. Dicit igitur q̃ nihil illorũ deos orat: quę multi p auaritiã orare solet ut cũ dicũt. Vtin ille angul⁹ q denormat agellũ. Accedat. Adiungat ad meũ agrũ: ut quadrat⁹ redda: quo nõ accedete. De normatur. i. nõ cõrespondet ad normã. Norma. n. instrumẽtũ est: quo fabri opus facile ad quadrum rediguntur. Est. n. ppendiculũ filũ qđ plumbũ appensum in rectũ extendit quo opus recte surgit. Regula uero qua linea recta seruat norma posit remo ẽ q̃ quadrã appellant ergo denormat res cũ id quo quadrũ possit reddi adimit si utinã. Vi. Sic nucle nobis ille aureus in arbores ramus oñdat. Hũc locum ex cõtrario ponit. Pers. Illa sibi in trorsum & sublingua murmurat o si ebulat patrui preclarum funus. Vt illi mercenarius agrũ arans thesaurũ i uenit eoq; agrũ a domino rem in suo emit. Ergo q prius mercenarius arabat deinde mercat⁹ illũ ipsũ agrũ diues illũ arauit. Amico Her. Fauente hercule q & ipse diuitiis preest. Pers. Et o si sub rastro crepet argenti mihi seria dextro hercule. Si quod q. d. Si qđ adest mihi gratũ est. i. si sum cõtent⁹ presenti: nec q̃ro maiora: ora te ut facias mihi oia pinguia preter ingeniũ. Nã pingue ingeniũ crassum est & obtusũ Illustrẽ celebratũ redilã. Musa pe i. uersu colligato. Vel musa pedib⁹ pedẽ trahit stilo ifimo ppter uẽ has satyras sermones appellat. Translatio a peditibus q equitibus humiliores sũt. Necambitio nec auster pdit. Non afficior perturbatione neq; si honores non assequor: neq; si auster pluuias inducens nocet agris & precori. Plumbeus uel pp colorẽ: uel ppter grauitatẽ aeris: quã inducit. Questus lucrum. Nam pestiferi morbi multi in autumno uigent. Iane nam oẽs ingressus omniaq; principia illa sacra erant. Dicitur aũt matutinus: quia ea hora ad opus surgentes homines initium suorũ laborum ab eo auspicabantur. Rome sponsorum me rapis. Enumerat incõmoda quę romę subeat: nam multa urbana officia urgent ut est sponsio. Cum etiam in magnis frigoribus summo mane surgendum & ad sponsionem faciendam sit properandum ne quis alius te preueniat: & tardior in officio prestando habearis. Interiore gyro Interiore ambitu: ergo minori circuitu. Causa enim brumę idest breuis diei est quod sol in capricorno constitutus signo omnino austrino & a nobis remoto a nostro polo recedit. Clare certũq; locuto nam facta sponsione iam obligatus sum. Ergo nocet mihi postea quod aperte sum locutus. Alii dicunt locuto p locuturo. Vt sit ordo. necesse ẽ ire mihi locato p locuturo id qđ postmodũ obsit. Iniuria tardis nam submouendi sũt cum illos anteuertere uelimus. Quid tibi. uerba sũt illorum: quos urget. Est autem ordo. Quid tibi uis o insane: silicet quod ita me trudis. Quas res: silicet agis. Deinde cum tu a proposito nõ discedas indignabundus clamat. Improbus idest insatiabilis idest sine modo aut modestia urget me Vel dicat Horatius ille improbus quasi impudens nulliq; cedẽs. Vrget & quasi dicat truderidem rẽtrudit. Iratis precibus. Quia partim minatur nisi abscineas

Maia nate, nisi ut propria hæc mihi mũera faxis
Si neq; maiorem feci ratione mala rem:
Nec sum facturus uitio culpa ue minorem:
Si ueneror stultus mihi horum: o si angulus iste
Proximus accedat qui nunc denormat agellum
O si urnã argenti sors quæ mihi monstrat ut illi
Thesauro inuento qui mercenaris agrum oro
Illum ipsum mercatus arauit diues amico
Hercules: si quid adest: gratum iuuat hac prece te
Pingue pecus domino facias: & cætera præter
Ingenium utq; soles custos mihi maximus adsis
Ergo ubi me in montes & in arces ex urbe remoui
Quid prius illustrem satyriis musaq; pedestri?
Nec mala me ambitio perdit: nec plũbeus auster
Auctũnusq; grauis libitinæ quæstus acerbæ
Matutine pater seu iane libentius audis:
Vnde hoies operum primo uitæq; labores
Instituunt sic diis placitum: tu carmine esto
Principium: romæ sponsor cum me rapis: eia
Ne prior officio quisquam respondeat: urge:
Siue aquilo radit terras: seu bruma niualem
Interiore die gyro trahitur ire necesse est.
Post modo qđ mi obsit clare certumq; locuto
Luctandum in turba: & facienda iniuria tardis
Quid tibi uis insane & quas res inprob⁹ urget

partim precat. Tu pulses.o.q:o. Possunt esse uerba ipulsi:ut sit sensus. Putas ne ferendū esse a nobis:ut pulses oēs ob stantes uel ē qrela horatii q si officiū prestare uolueris oēs tardiores quonia obstāt pulsādi sūt. Ad Męcenatē. Est oro obiecta cōquerēti. Oratio. Vt sit hęc sinia. Video inesse oia hęc icōmoda:ut sit surgendū primo mane. Sit eundus in magno frigore. Sint ipellēdi obstātes sed si recurras ad moeccnatē.i.salutatū eū redibis exhorresces ne hec icōmoda? Ad q̄ rūdet ipse hāc salutationē cē sibi melli.i.suauissime uoluptati. Sz tñ cū illuc uenerit obsessus erit alienis multis negotiis. Memori mēte.q d.ppea recurras qa mens memor acceptorę būficiorū iubet ire. Exqlias nā illic habitabat moccenas. Atras. Retulit ad freqntiā sepulchrorū uel ad horā dici in q̄ nōdū orto sole oia atra & obscura sunt. Rosi⁹ orabat: enumerat negotia aliena qb⁹ iplicat. De re.ordo ē. O qute scribę atq; nouatę orabāt ut meminisses reuerti hodie de rebus atq; magna De re.pp rē. Vt cū dicim⁹ pluribus de causis hoc cupio.i.pp plures causas. Nouatę. Qui testamēta renouāt ppeaq; id⁹get scriba & signatorib⁹. Imprimat.signet Assignator testamēti. Testes.n.apd priscos subscribebat & sui anuli signū iprimebā. Iuue Qui se lautū ac beatū. Exiguis tabulis & gēma fecerat uda. Dixeris.i.si dixeris. Experiar. Tētabo an uelit iprimere sua signa. Si uis.addit s.ad supiora uerba Si uis. Tu potes s. efficere ut ille signet. Septim⁹. Demōstrat moccenatē nō nisi de reb⁹ minoribus secū loq. Hoc genus Demōstrat q̄s nugas sibi cōcredat. Quę tellere reda nā iter facturus cōmunicat mecū quos uelit secū reda uehi:& quota hora sit:& an gallina gladiator par sit syro gladiatori thracensi: Rimosa. Dedit auri qd hois ē. Rimosa.n. uasa dicim⁹q fūdūt. Siquet rimosos hoies q sibi cōmissa nō retinēt. Quappter rentian⁹ ille serū⁹ se arcana pditurū minitans ait. Plen⁹ rimaru sū. Deponūt. Nā spes depositi ē arcanū cōmissū. Noster fortunę fili⁹. Mecenas uir fortissimus:& ppea fortunę fili⁹. Deos octauianū & moeccnatē. Cōtingis.ppri⁹.pp assiduā familiaritētē O bone.s.horati. De dacis. Gū qb⁹ tūc bellū gerebat. Nil eqdē. Rūdet horati⁹. Sz tu.s.audisti. Sēp eris derisor. Verba interrogātis. Dii de agirēt me.i.male uexēt. Verba horatii. Si Quicq̄. s.audiui. Militib⁹. Cū militib⁹ suis agrum pmisisset interrogabat in sicilia an i italia datur⁹ esset. Triquetra. Sicilia a trib⁹ pmōtoriis pachynio.libeo:& peloro denoiata ē. Nā triquetra figura trigona est. Lucreti⁹ Insula quē triquetris terrarū gessit i oris. Videbat ēt i sicilia:qa illa isula cū sex. pōpeo aduersus octauianū senserat. Hęc Inter. Inter hec friuola & nugatoria. Faba pythagorę cognata. Hoc dicit quia pythagoras interdicebat usum fabarum:quod uento essent plenę atque animato maxime conuenirent. Hinc iuuenalis. Vel quo non fugeret si nun hęc monstra uideret. Pythagoras cunctis animalibus abstinuit qui. Tanquaz homine:& nentri indulsit non omne legumen. Aristoteles in libro de fabis ait fabiis magistratus eligi. Quod etiam florentini obseruant. Plinius & alia de faba scribit quod aliqui tradidere: iccirco ab illa abstinuisse pythagoram q̄ anime mortuorum sint in ea. Vnde parentando assumitur. Varro autem ideo illa laminen dialem non uesci scribit:quoniam in flore eius litterę lugubres reperiantur. Lardo. solita caro

Ad mæcenatem memori si mente recurras:
Hoc iuuat:& mel i est:nō mentiar:ac simul atras
Ventum est etquilias aliena negocia centum
Pe caput & circa saliunt latus ante secundam
Rosius orabat sibi adesses ad puteal cras
De re comuni scribæ magna atq; nouatæ
Orabant hodie memin sses quin te reuerti.
Imprimat his cura mæcenas signa tabellis.
Dixeris experiar:si uis:potes addi:& instat.
Septimus octauo propior iam fugerit annus
Ex quo mæcenas me cepit habere suorum
In numero:dumtaxat ad hoc:quē to lere reda par
Vellet iter faciens:& cui concidere nugas
Hoc genus hora quota est? trax est gallia syro
Matutina parum cautos iam frigora mordent
Et quæ rimosa bene deponuntur in auræ
Per totum hoc tempus subiector in diem & horas
Inuidiæ noster ludos spectauerat unam:
Luserat in campo:fortunæ filius omnes:
Frigidus a nostris manat per compita rumor
Quicunq; obuius est:me consulit:o bone nā te
Scire deos quoniam proprius contingis:oportet
Nunquid de dacis audisti? nil equidem:ut tu
Semper eris derisor ad omnes. Dii exagitent me?
Si quicq̄ quid militibus promissa triquetra
Prædia ceiar an est italia tellure daturus
Iurantem me scire nihil:mirantur & unum
Scilicet ægregii mortalem alti silenti
Perditur hæc inter misero lux non sine uotis:
Orus quandoq; ego te aspiciam:quandoq; licebit
Nunc ueterū libris:nunc somno & iertibus horis
Ducere sollicitæ iocunda obliuia uitæ?
O quando faba pythagoræ cognata simulq;
Vncta satis pingui ponentur holuscula lardo:

lardum ſignificat: eo qđ large aridum ſit. Cęneque deum, ppter ſumam uoluptatẽ. Vernas. Domi noſtrę natos ſeruos a uere quod tempus fęturę aptũ eſt. Procaces, ppter teneram ętatem. Libatis dapibus Vel in ſacrificio oblatis Eſt tamẽ libare de rebus liquidioribus ſacrificare. Vel leniter tactis: ut oſtendat ſe parce comedere: & reliqua pęne intacta ſeruis reliquere. Clementer ergo tractantur qui iiſdem cibariis quibus dominus & abundanter tractentur. Vt Cuiq; libido. Nam nõ adcertã menſuram illis uinum datur. Inequales inequaliter plenos. Acria. Quaſi mera. Lętius: Ergo. Illares quidem uino redduntur: ſed non iccirco cadũt in maledicta. Sed lęti de uirtute diſputãt & de bonorũ malorũq; finibus. De Villis. d. u. al. Quod aut inuidi aut detractores faciunt. Lepos Scurrã fuit auguſti. Gerrius. Vel poeta apologorum: uel probus paterfamilias qui illis ſuos ad rectę uiuendum hortabatur. Aniles. Nõ q̃ nõ ſint ad uitam rectę degendã inſtituti apologi Sed aniles quia familiares ſint aniculis. Nam iis & delectant pariter & iuuat pueros. Ex re, ex utilitate.

Nam ſiquis. Probat quę modo per apologos ſuos corrigat. Nam ſiquis magnas diuitias ut arelli fuerunt admiratur ille ex apologo urbani ruſticiq; muris oſtendit q̃ melius homini ſit ociosam paupertatem q̃ ſolicitas diuitias querere. Arctum. Anguſtum ex anxietate. Aridum. deſiccatũ. Acinum. In tenerioribus dicimus ut uuę mali punici ebuli & ſimilium. Baccam uero in duricribus ut lauri: oleę & corni. Faſtidia. Nã urban⁹ reliquis urbanarum epularum aſſuefactus cibaria illa aſperiora faſtidiebat. Superbo dente. Dedit denti quod erat muris. Olna eiuſdem anni. q.d. nouella. Eſſet. comederet. Ador. De quo Plinius Frumenti genera in italia uulgatiſſima ſunt far: quod adoreũ ueteres dicere. Siligo & triticum. Mortales animas. Vel epicuream ſententiam muri tribuit ut iubeat quoniam poſt mortem nihil ſuperſit eſſe uiuendum in uoluptate: uel terreſtria dixit bruta animalia quibus anima eſt. Animus uero non eſt Currere & trepidare Cutrebant & trepidabant. Moloſſis. Nam i molloſia epyri parte lobuſti canes gignuntur. Eruo ſpeties leguminis ẽ: quę & Erni dicitur. Habet uim medicaminis. Nam per ipſum ſecuratum teſte Plinio ſcripſit auguſtus. Martio menſe natum noxium bobus dicunt. Innoxium fieri primo uere ſatum.

O noctes cęneq; deum: quibus ipſe meiq;:
Ante larem proprium uescor: uernaſq; procaces
Paſco libatis dapibus prout cuiq; libido eſt
Siccat inequalis calices conuiua ſolutus
Legibus inſanis: ſeu quis capit acria fortis
Pocula: ſeu moſ dicis humeſcit lætius: ergo
Sermo oritur: non de domibus uillis ue alienis
Num male nec ne lepoſſaltet ſed qđ magis ad nos
Pertinet: & neſcire malũ eſt agitam⁹: utrũ ne
Diuitiis homines an ſint uirtute beati?
Quid ue ad amicitias uſus: rectum ne trahat noſ
Et quæ ſit natura boni: ſummumq; quid eius
Gerrius hæc inter uicinus garrit aniles
Ex re fabellas: nam ſiquis laudat arelli
Solicitas ignarus opes: ſic incipit olim
Ruſticus urbanum murem mus paupere fertur
Accepiſſe cauo: ueterem uetus hoſpes amicum
Aſper & intentus quæſitus: ut tamen arctum
Solueret hoſpitiis animum: quid multa: neq; ille
Sepoſiti ciceris nec longe inuidit auenæ:
Aridum & ore ferens acinum ſemeſſaq; lardi
Fruſtra dedit: cupiens uaria faſtidia cęna
Vincere tangentis mala ſingula dente ſuperbo
Cum pater ipſe domuſ palea porrectuſ in orna
Eſſe ardor loliumq; dapiſ meliora reliquens
Tandẽ urbanuſ ad hunc: quid te iuuat inquit aîce
Prærupti memoriſ patientem uiuere dorſo:
Viſ tu homineſ urbemq; feriſ præponere ſiluiſ
Carpe uiam mihi crede comes: terreſtria quando
Mortales aîaſ uiuunt ſortita: neq; ulla eſt
Aut magno aut paruo læti fuga: quo bene circa
Dum licet in rebuſ iucunduſ uiue beatuſ
Viue memor: q̃ ſiſ eui breuiſ: hæc ubi dicta
Agreſtem pepulere: domo leuiſ exilit: inde
Ambo propoſitum pagunt iter: urbiſ auenteſ
Mœnia nocturni ſubrepere: iamq; tenebat
Mox medium cæli ſpatium: cum ponit uterq;
In locuplete domo ueſtigia rubro ubi corco
Tincta ſuper lectos canderet ueſtis eburnos
Multaque de magna ſupereſſent fercula cœna
Quæ procul extructis inerant externa caniſtris
Ergo ubi purpurea porrectum in ueſte locauit
Agreſtem ueluti ſuccintus curſitat hoſpes.
Continuatq; dapes, necnon uernaliter ipſiſ

IAm dudum aſculto. Seruū inducit in ſaturnalib⁹ ſacris in quib⁹ licebat ſeruis ſūma cū leticia in dños inuehi dominū ita loquētem ut rectū det cōſiliū. Ex quo ſignificat eſſe ex re: ut & ſeruorū quādo ſnias audiamus: eorūq; utilia precepta nō ſpernem⁹. Ait ergo ſerrus. Iamdudum aſculto: cui ſi ſubiūgam⁹ tibi erit obtēpo ut ſit ſnia p totū annū tibi fideliter obedio: neq; quicq̄ cōtra ꝓfero. Nūc uero ni uerear te dominū: ſūt quę dicere cupiā Dauus ne. ſ. audet loq; & dñi uerba ſūt faſtidictis ſeruū. Arguit āt occulti⁹ illorū ſuperbiā q ita ſeruum cōtēnunt: ut neq⁹ iiſdē cōſtare elementis neq; eodē ſpū uiuere putāt quo ipſi uiuūt. Neq; aduertūt poſſe quādoq; & ipſos in ſeruitute cadere. Neq; poſtremo recordanē qua ętate Ecuba qua Creſus: qua mater Darii ſeruire ceperit: q̄ itidem Diogenes & Plato. Debem⁹ igit nō ex cōditione ſua: ſz ex ſua ſeruitute ſeruū iudicare. Nam nō ſolū plępe optima dñis cōſilia dedere: ſz ſua etiaz morte dñorum uitā redimere. Ita Dauus. q.d ſeruus ſū: ſz tu amicus & utilis domino. Libertate decebri. i. ea libertate q̄ cōceſſa ē ſeruis in ſaturnalib⁹ q̄ in decebri mēſe celebrāt. Nā ga regnāte ſaturno nemo ſeruiuit: iccirco in ſaturnalib⁹ tota ſeruis licētia pmittebat. In illis aūt ſeruis dñorū more epulę parabant. Deinde illis nſtauratis dñi comedebant

Pars hominū. Oratio ſerui i q̄ cōcludit minus miſerum eſſe conſtāter in uitiis uerſari q̄ icōſtāter.

Vrget ꝓpoſitū. Quia nō diſcedi ab eo. Natat iconſtanter uiuit. Nā natantes modo emergūt: modo imergunt. Sępe notat⁹. Probat eyęplo priſci q ſępe tribus anulis utebat modo nullo. Leua. nā illa anulos gerim⁹: quoniā occioſior ē. & ꝓpea min⁹ i ea aterūtur. Clauū. latū clauū q̄ ueſtis ſenatoria erat. Vertūnus. Ita. n. in uaria uiuendi genera ſe cōuertebat ut uertunnus i uarias figuras ſe cōuertebat. Fuit. n. Vertūnus deus ruſtican⁹: q̄ pomonaz hortorū deā adamauit: ac demū i cōiugē ſūpſit. In hūc extat elegia Propertii: cui⁹ initiū ē. Qui mirare meas tot i uno corpore formas. Accipe uertunni ſigna paterna dei. In quo loco ēt oūdit q̄re uertūnus appellat. Iuſta: Quoniā inanis peccatrix illo ſupplicio fuerat afficiēda. Pirgū. quē & alucū & alueolū alio uocabulo cocitabāt uas ē: i quo iaciūt ſalı. Acrior ille. Vt hic q cōſtātior i uitiis ē minuſ ē miſer: ſ. magis miſer q in illis iconſtās ē. Cōtento funę. Quia fugere cupit. Laxo. quoniā nō q̄rit fugā. Trālatio āt ē accoligata fera q̄ qeſcēte laxus manet funis: fugā uero q̄rēte extēdit. Nō dices: Dūi oro. Furcifer. Nomē hinc ē ꝑmaxia pęna apd antiquos ſeruo peccāti erat ut is plauſtri lignū cui temo affigit ſpectāte uicinia ferēs circūageret. Qd ubi factū erat ifidus a domeſticis & uicinis e iſtimatus furcifer appellabat. Nā latini lignū illud furcam appellāt. Hęc ait Plutarchus i uita coriolani.

At te. rogauerat dominus quorſum illa uerba tenderent. Ergo reſpondet ſeruus ad te. q.d. tui cā q tā ta ſis inconſtātia ut antiquorū mores laudes: & tñ ſi ad illos te deus uellet recuſares. Antiquę plebiſ Quā oēs ſcriptores parce: ſcbire: & laborioſe uixiſ ſe affirmāt. Hoc āt ē uel quia nō ſentis id eē rectuz quod loqueris: uel qa nōdum confirmatus es i iis q̄ probas. Heres. i. non potes auelli e cęno: in quod plātā imiſeris. Nā cęno i merſus ē quitus ē obrutꝰ

Fungitur officiis prælabens omne quod affert
Ille cubans gaudet mutata ſorte: boniſq;
Rebus agit lætum conuiuam: cum ſubito ingens
Valuarum ſtrepitus lectis exit u. runq;
Currere per totum pauidi conclaue magiſq;
Exanimes trepidare: ſimul domus alta moloſſis
Perſonuit canibus tum ruſticus haud mihi uita
Hſt opus hac ait: & ualeas : me ſilua cauuſq;
Tutus ab inſidiis teuui ſolab tur heruo:

Satyra. Vii.

IAm dudū aſculto: & cupiēs tibi dicere ſeruuſ
Pauca reformido dauuſne? ita dauus aīcū
Mancipium domino: & rugi: quod ſit ſatis. hoc ē
Vt uitale putes: age libertate decembri
Quando ita maiores uoluerunt utere: narra
Pars hominum uitiis gaudet cōſtanter: & urget
Propoſitum pars multa natat: mō recta cōpetieus
Interdum prauiſ obnoxia ſæpe notatus:
Cum tribus anellis modo leua priſcus inani
Vixit inequalis: clauum ut mutaret in horas
Aedibus ex magnis ſubito ſe conderet: unde
Mundior exiret uix libertinus honeſte:
Iam mechus romæ: iam mallet doctus athenis
Viuere uertumnus quotquot ſunt natus iniquis
Scurra uolanerius. poſtq̄ illi iuſta chiragra
Contudit ariculos: qui pro ſe tolleret: atq;
Mi teret in pirgum talos mercede diurna
Con ductum pauit: quanto conſtantior idem
In uitiis: tanto leuius miſer: acrior ille:
Qui iam contēmpto. iam laxo fune laborat
Non dices hodie quorſum hæc tam putida tēdāt
Furcifer? ad te inqnam: quo pacto peſſime laudas
Fortunam & mores antique plebis & idem
Si quis ad illa deus ſubito te agat: uſq; recuſes
Aut quia non ſentis: quod clamas rectius eſſe:
Aut quia non firmus rerum defendis & hæres
Ne quicq̄ cænocupiens euellere plantam
Romæ rus optas: abſentem ruſticuſ nrbē

Romę tus. Ex iis omnibus indicat hominis ſcuitatem. Victus: quaſi coactus. Oleū. Quo in balneo ungaris. Blateras: Stulto & precupide loqueris. Id. n. ſignificare hoc uerbū affirmat: Dicitq; a gręco ducere originem: & camelos etiā dici blaterare. Miluiq; & ſcurrę. Qui moleſte ferunt iſtas tuas ineptias: & ꝓpterea ꝓcantur adeo horrēda mala ut nō ſint referenda. Nā dixerit miluius. Ego fateor meduci uentre, i. trahi edendi cupiditate: & ſupinor naſuq;, i. hēo naſum ſupinū quaſi paratū ad olfaciendū. Nidore. i. ſuaui odore epularū. Vnde luuę. Captū te nidore ſuę putat ille ciliņę. Popino. Nā popinonē appellat qui popina delectatur. Tu uero inſectere. Inſecteris me tuis reprehenſionibus: cū ſis qui ego. i. talis qualis ego & fortaſſe nequior. Verbis decoris. Sic & luuen. Qui curios ſimulant & baccanalia uiunt. Obuoluere hoc pacto pōt uitiū uerbis: quia honeſtate uerborum tegit turpia facta. Quod ſi me. Cōcludit ergo ſi tu dominꝰ, ſtultior mę empto quingētis drachmis auſęr terrere me uultu tuo. Drachma. Sed ut certus apparcat ordo in ponderibus primū pondus romę ſiliqua erat: id gręce κέρ ΤΙΟΝ. i granū ex ſiliqua. Inde obolus gręce ſcripolus ſex ſiliqua cōtinens. Inde drachma q̄ ex decē & octo ſiliquis. i. ex tribꝰ obolis cōſtat Inde denarius qui argenteus nūmus erat & cōtinebat. xxiiii. ſcripulos. i. drachmā & tertiam eius partē. Inde uncia octo drachmas ſiue. vi denarios Inde libra quę habet. xii. uncias. i denarios. lxxii. ſine drachmas. lxxxxvi. Manū & ſtomachum. i. cōtine manū & iram tuam. Ianitor chryſippi. Optime ſeruus nō a chryſippo ſed a criſippi ſeruo ſe doctus dicit. Sic & rem ueriſimilē facit: & ſimul oñdit errata eius huiuſcemodi eſſe ut facile ab imperitoribꝰ corrigi poſſit. Vter peccat dignius cruce, q. d. tu q̄ abuteris aliena uxore. Aut agitauit equum ſupinū. Quia ſupericubando me agitat ueluti eques equū. Neq; clamoſū. q. d. nō laboro zelotypia ne cuꝰ ipſa cōcubat aut ditior aut pulchrior me. Nā hac moleſtia afficiuntur qui amant matronas ut tu: nō qui adeunt poſtribulas ut ego. Ego hęc aperte facio. Tu aūt matronam clanculū adis: & ne agnoſcaris deponis inſigna: quibus cognoſci poſſes: ut eſt anulus & romana toga. Et ex iudice ſis dama. i. depoſito habitu eius uiri quo iudex utitur ſis dama. i. habes habitum luxurioſi uiri ut dama eſt. Lacerna obſcurante. c. Quia illa id inuoluis. Odorato ſilicet luxurioſo: unguentis

Tollis ad aſtra leuis: ſi nuſquam es forte uocatus
Ad cænam: laudas ſecurum holus: hac uelut uſq;
Victus eas: ita te felicem dicis amaſq;:
Quod nuſq̄ tibi ſit: potandum: iulerit adſe
Mæcenas ſerum ſub lumina prima uenire
Conuiuam nemon oleum feret otius: hæc quis
Audit cum magno blateras clamore: fugiſq;
Miluius & ſcurræ tibi non referenda præcati
Diſcedunt: & enim fateor me dixerit ille
Duci uentre leuem: naſum nidore ſupinor:
Imbecilius iners: ſiquid uis adde popino
Tu cum ſis: qđ ego & fortaſſis nequior: ultro
Inſectere uelut melior: uerbiſq; decoris
Obuoluas uitium: quid ſi me ſtultior ipſo
Quingētis empto drachmis deprehēderis: auſer
Me uultu terrere: manum ſtomachumq; teneto:
Dum quæ criſyppi docuit me ianitor: edo:
Te coniunx aliena capit: meretricula dauum
Pecat uter noſtrum cruce dignus: acris ubi me
Natura incendit: ſub clara nuda lacerna
Quæcunq; excepit turgentis uerbera caude
Clunibus: aut agitauit equum laſciua ſupinum:
Dimittit neq; famoſum: neq; ſollicitum ne
Ditior aut formæ melioris meiat eodem:
Tu cum proiectis inſignibus anulo equæſtri
Romanoq; habitu prodis ex iudice dama
Turpis odoratum caput obſcurante lacerna:
Noues: quod ſimulas metuens induceris: atq;
Altercante libidinibus tremis oſſa pauore
Quid referturi uirgis: ferroq; necari
Auctoratus eas: an turpi clauſus in arca:
Quo te demiſit peccati conſcia herilis
Contractum genibus tangas caput: eſt ne marito
Matronæ peccantis in ambos iuſta poteſtas
Incorruptorem uel iuſtior illa tamen ſe
Non habitu mutat ue loco peccat ue ſuperne:
Cum te formidet mulier: neque credat amanti
Ibi ſub furca prudens: dominoq; furenti

ueluti seruus constitutus e. Furenti pp inimicitiã acceptã. Formidet neq; credat. q.d. quę metu potius q̃ amore te admiserit. Credo metues. q.d. nõ metues. Quãdo iterũ paueas. Quãdo iterũ illa te uelit admittere: ut paueas: & i piculũ incidas. Oratoria ẽ dissuasio. Nõ. n. dicit qd cupiat: sz qđ piculũ inde puenturũ sit ostendit. Quotiens seruus. Naz totiens in seruitutẽ cades quotiẽs in adulterio deprehẽderis. Mira stultitia. Oõdit in adulterio q cũ semel euaserit: ut sus tũ in pieulũ redeat. Cũ nulla sit tã pua bestia quę ruptis uinculis se ruptis illis redat. Nõ sũt mechus. Demõstrat uerat qd mali mechis eueniat. Nũc oõdit eẽ mechos q cupiũt mechari: sz pp metũ abstinent. Quẽadmodũ & seruꝰ furdici põt: q cupiẽs furtum facere: tñ metu absteritus omittit. Volutas. n. ẽ que peccat ñ actio. Quapplõgo ordine docet Aristoteles q̃ uoluntaria dici possint: & q̃ cõtra. Nã nisi illa adsint neq; uirtutẽ neq; uitiũ committimus. Et Iuuen. Nã scelus intra se qcũq; cogitat ullũ facti crimẽ habz. Vaga uelox ad peccãdũ. Frenis. i piculo & metu. Tu ne mihi d. cũ tu sis minor & inferior mihi tot & tãtis iperiis rerũ & hoiuz: qa & adulterę iperãt: & multa alia uitia tibi iperat. Que te ni Snia ẽ serui ipe sita illis uindicta statim liberi fiũt. Nã excũt de potestate dõi: Tu ãt & si quater uindicta iponat ñ eris liber qa mãcipiũ es multorũ uitioru & presertim formidinis. Adde sensus ẽ Quãuis uicarius a dõo ipostus iperet aliis eiusde familię seruis: tñ qa cide, domino seruit nõ dõs illorũ sz cõseruꝰ ẽ. Ita tu iperas quidẽ mihi. Sz qa seruus es eiusdẽ uitii cuiꝰ ego nõ rã dõs: sz cõseruus es meꝰ. Nã quẽadmodũ lignum: ñ ferit sz manꝰ eius q mouet lignũ ita cũ tu mihi iperas ea q̃ tibi aliquod uitiũ iperat nõ tu es iperator q es uelut illud lignũ sz uitiũ. Quisnã igit. Conclusit e. Snia stoicorũ solũ sapiẽte liberũ esse: quoniã i sua & nõ aliena pte cõstitutꝰ sibi iperet: & ita cũct. quę hic enumerant cõtenit: ut nihil extern. i nihil preter uirtutẽ quę sola i se ẽ: reliqua ãt sũt externa: possit illũ impedire. Teres & rotũdus. Cui noceri nõ põt. Nã forma teres & rotũda neq; ansas prebet ut capia & facile elabit̃ p obstãtia: M ca. quasi sine uiribꝰ quoniã tibi nocere nõ põt. Gelida. s. aqua. Nã mulierbris iniuria ẽ: ut hostiũ pulsãtẽ aqua supne ifusa operiat. Perfũdit repulsũ. i. pfundendo repellit. Vir. Submersasq; obrue puppes. i. sb merge ut odruantur. Rursus uocat. Sic Terent. excusit reuocat. Pausiaca. a pausia pictore nobili. Torpes stupes. i. admiraris. Qui peccas minus. q.d. ita peccas cũ nimis miraris pulchrã picturã ut ego admirãs quę fnlius & rutuba mali pictores fecere: q aut rubrica aut carbõe pingebãt. Quorũ cũ picta prelia admirans cesso neq̃ dicor. Tu aũt subtilis iudex ueterũ picturarũ diceris. Audis. s. cũ de te ita dicat̃ subtilis ẽ ueterũ iudex. Libo in sacris libũ offerebant de farre melle & oleo: ut dicit seruius. At in epulis libũ sic fieri cõsueuisse a Marco Catone in libro de agricultura scribit his uerbis Libum sic facito casẽũ bene dist erat i mortario ubi bene triuerit farinę s. ligineę librã: au simile: tenerius eẽ se librã. Similagi nis selũ eodẽ idito: permisceto q̃ cũ casẽo bene. Ouũ unũ addito & permisceto una bene. Inde panẽ facito: solu subdito i fecc cali do. Subtesta ea coqto leniter. Tibi ingens uir. q.d.

Committes rem õmnẽ: & uitã: & cũ corpore famã
Euasti credo metues: doctusq; cauebis:
Quæres quando iterum paueas iterumq; perire
Possis o totiens seruusq; bellua ruptis
Cum semel effugit: redditse parua cathenis:
Non sz mechus ais neq; ego hercule, fur ubi uasa
Prærere o sapiens argentea tolle periclum
In uaga prosiliet frenis natura remotis:
Tu ne mihi dominus: rerum imperus hominũq;
Tot tantisq; minor, quem ter uindicta quaterq;
Imposita haud unq̃ misera formidine priuet
Adde supradictis: quod non leuius ualeat: nam
Siue uicarius est: qui sermo patet ut mos
Vester ait: seu conseruus: tibi quid sum ego nẽpe
Tu mihi qui imperitas: aliis seruus miser: atq;
Duceris: ut neruis alienis mobile lignum
Quisnam igitur: liber: sapiens: sibi qui ipiosus
Quẽ neq; pauperies, neq; mors neq; uincula terrẽt
Responsare cupidinibus: contemnere honores
Fortis: & in se ipso totus teres atq; rotundus:
Externi nequid ualeat per leue morari
In quem manca ruit semper fortuna potes ne
Ex his ut proprium quid noscere: quinq; talenta
Poscit te mulier: uexat: foribusq; repulsum
Perfundit gelida, rursus uocat: erripe turpi
Colla iugo liber: liber sum dic age: non quis
Vrget enim dominus mentem non lenis: & acris
Subiectat lasso stimulas: uetatq; negantem
Vel cum pausiaca torpes insane tabella:
Qui peccas minus atq; ego cum fului rutubæq;
Aut placide iani contento poplite miror
Prælia rubrica picta aut carbone uelut si
Reuera pugnent feriant: uitentq; mouẽtes
Arma uiri nequam & cessator dauus: at ipse
Subtilis ueterum iudex & callidus audis
Nil ego: si ducor libo fumante: tibi ingens
Virtus arq; animus cenis responsat opimis
Obsequium nentis mihi pernitiosius est: cur

tu magnanimus haberis: si magnas cenas paras.
Ergo si obsequor uentri statim plector tergo. Tu
aut impune capis obsonia: q̄ nisi magno precio sū
mi nō possunt. Illusi pedes: qui cū stare posse cre-
dunt pp ebrietā ē uaccillant. Vitiosū. Excrapula
uel illusi a podraga. An hic.p. Vtrū maius pecca-
tum est an serui qui strigilē quā furatus est cū uua
cōmutat: an tu qui predia gulę seruiēs uendis.
Nil Seruile hēt parens gulę. q.d. nōne hēt aliquid
seru le: qđ pa eat .i. obteperet gulę. Nō horā. t. e p.
N i tot curis afficeris ut semp in diuersa distract9
tecū ee nō possis. Ocia recte. Ocia nō inertię. sed
studiorū intelligit. Te uitas quia tui oblitus per
uaria discucris. Erro nominatiui casus est dicūtur
aut errores qui p alienas regiones uagātur. Vnđ
mihi lapidē. Irascit dōs seruo uero caneti. Quorsū
est opu . Interrogat seruus ad quā rem lapide: uti
uelit. Sed ille ira inflāmatus petit etiā sagittas.
Aut insanit homo. Verba serui. Nam cū uideat
dām tanto furore petitū putat illū aut insanire ex
atrabili: aut facere uersus .i. agi furore illo diuino
quo poetę afflātur: cū uersus cōdunt. Nona opera
Minat: ad opus rusticū in sabinos se illū missurum
ut nouē assiduos dies ibi fodiat. Nona opa. i. no-
uem dierum operarius.

ET Nasidieni iuuit. Nasidieni epicurei cenā
honestis quibusdā simul & turpibus uiris
posita describit. In qua luxū carpens epicures ue-
ridet. Alloquit aūt fundaniū amicū: qui cenę inter
fuerat. Cōuiuā. s. te. Nere. p heri. De medio die
.i. a medio die: qđ erat cōtra romanā modestiā. nā
meridies sexta hora est romani aūt ante nonā ho-
ram iqua sola quarta diei superest cibū nō capiebāt.
Sic Respondet fondanius. Ait. n. Sic silicet ui-
uit ut &c cętera. Iratū famelicū intelligit. Ieni
austro quia caret frigore. Austro aūt flante car-
nes magis mitę fūt. Cenę pater. Rex cōuiuii. s. na
si dienus. Rapula a rapo repulū est. Lassū defati
gatū. i. nause antē. Reruellunt. Pungunt quia
acria excitāt appetitū. Siser Spes est herbę: cuius ra
dice adeo delectatus est tyberius cęsar: ut eā singu
lis annis a germania peteret. De hac columella in
suis carminibus. Vlpica quę q̄ fabis habilis fabri-
lia miscet Iam siser affirioq̄. uenit q̄ semine radix.
Sūt qui eā putēt quā uulgo sermōtanā nominant.
Secula coa. Vinū cohū ad uappā exhausta āpho-
ra redactū. Alte cictus bene expedit9. Vt attica
uirgo nā insacris cereis diligentius curant ut oia
mūda sint. Idapses: nomē seruia fluuio q parthos
in indiā fluit unde oriūdus sit. Fuscus qa in illis
ptibus colorati sūt hoies. Maris exps. cui non sit
admixta marina aqua. Nā ut apparet apud Colu
mellā uina aqua marina cōcinnabāt. Quod si pcul
a mari cēnt salibāt aquā eaq̄ loco marinę utebātur

Tergō plector enim: qui tu impunitior: illæ
Q næ paruo summi nequeunt obsonia captas
Nempe inamarescunt epulæ sine fine petitæ
Illusiq̄ pedes uitiosum ferre recusant
Corpus an hic peccat sub noctem qui puer uuam
Furtiua mutat strigili qui prædia uendit.
Nil seruile gulæ parens hēt adde quod idem
Non horam tecum esse potes non otia recte
Ponere teq̄ ipsum uitat fugitiuus ut erro:
Iam uino quærens iam somno fallere curam
Frustra nā comes atra premit sequiturq̄ fugacem
Vnde mihi lapidem quorsū ē opus unde sagittas
Aut insanit homo aut uersus facit ecius hinc te
Ni ripi accedas opera agro nona sabino

Satyra: VIII. de cena nasi dieni.

ET nasidieni iuuit te cæna beati:
Nam mihi quærenti cōuiuā dictus here illic
De medio potare die sic ut mihi nunquam
In uita fuerit melius dic si graue non est
Q uæ prima iratum uentrem placauerit esca
In primis lucanus aper: leni fuit austro
Captus: ut aiebat cænæ pater: acria circum
Rapula: lactucæ: raddicis. qualia lassum
Peruellunt stomachum: siser: alec sæcula coa:
His ubi sublatis puer alte cinctus acernam
Gausape purpureo mensam pertersit. & alter
Sublegit quodcunq̄ iaceret inutile quodq̄
Posset cænantis offendere ut attica uirgo
Cum sacris cereris procedit fuscus hidapses
Cæcuba uina ferens alcon chium maris expers
Hic herus albanum mæcenas siue falernum
Te magis appositis delectat: hē mus utrumq̄
Diuitias miseras sed quis cænantibus una
Fundani pulchre fuerit tibi nosse laboro
Summus ego: & ppe me uiscus thurinus & infra
Si memini uarus: cum seruilo balatrone
Vibidius: quos mæcenas adduxerat umbras
Nomentanus erat super ipsum portius infra:
Ridiculus totas simul absorbere placentas:
Nomentanus ad hoc: qui: siquid forte laterunt
Indice monstraret digito: nam cætera turba
Nos inquam cænamus aues: conchilia pisces

Diuitias miseras. Exclamatio poetę carpētis luxu
riosā cenā: & appellat diuitias miseras: qa ad miserā uitā inducūt hoies. Varius. Poeta. Vmbras. q.d. scurras illos nō
hoies ee: sed umbras hoies. Ridiculus absorbere. Quia absorbēdo risū captaret. Placēta aūt teste catōe fit ex farina sili
ginea & ouillo caseo benę recentę & ex melle. Dicitur aūt ut puto a placendo. Indice digito. Hic enim si quid sua

Longe dissimilem notō cellantia sucum
Vt uel continuo patuit cum pasceris, atq;
Ingustata mihi porrexerit ilia rombi
Post hæc me docuit melimela rubere minorem
Ad lunam delecta: quid hoc interfit: ab ipso
Audieris melius: tum uitidius balatroni.
Nos nisi damnose bibimus: moriemur inulti:
Et calices poscit maiores uertere pallor:
Tum parochi faciem nil sic metuentis: ut acres
Potores: uel quod maledicunt liberius: uel quod
Feruida quod subtile exurdant uina palatum:
Inuertunt aliphanis uinaria tota
Vitidius balatro q; secutis omnibus imis:
Conuiuæ lecti nihilum nocuere lagænis
Affertur squillas inter murena natantes
In patia porrecta: sub hoc herus hæc grauida inqt
Capta est: deterior post partum carne futura
His mixtum ius est oleo: quod prima uenafri
Pressit cela garro de succis piscis haberi:
Vino quinquenni uerum citra mare nato.
Dum coquitur cocto chium sic conuenit: ut non
Hoc magis ullū aliud pipere albo non sine aceto
Quod mythimneam uitio mutauerit unam
Erucas uirides: inulas ego primus amaras
Monstrauit inquoquere illutos cotillus ethios
Vt melius muria, quod testa marina remittat:
Interea suspensa graues aulea ruinas
In patinam fecere trahentia pulueris atri
Quantum non aquilo campanis excitat agris
Nos maius ueriti post q̄ nihil esse pericli
Sensimus erigimur rufus posito capite: ut si
Filius immaturus obisser flere quis esset
Finis: ni sapiens sic nomen tenus amicum
Tolleret? heu fortuna: quis est crudelior in nos
Te deus: ut semper gaudes illudere rebus
Humanis uarius mappa compescere risum
Vix poterat balatro suspendens omnia naso
Hæc est conditio uiuendi aiebat: eoq;
Responsura tuo nunq̄ est par fama labori:
Tene: ut ego accipiar laute torquerier omni
Sollicitudine districtum, ne panis adustus
Ne male conditum ius apponatur: ut omnes
Percincti recte pueri comptiq; ministrent:
Adde hos præterea casus: aulea ruant si

aurius lateret, si ei sore mōstrabat. Nā cętera. r. Sn
é reliq turba sūt. q. d. iscii rerū. Sz nos cęnam⁹. i. no
scim⁹ eligere q̄ cauēda sūt: qđ patuit nūccūpor⁹
rexit puer i gustata. Inguſtata. Vel qa nolui gusta
re tāq̄ nō bona: uel cōtra nó gustata aliis q ō notūt
suauitatē eorū. Ad minorē lunā s. cuz diminutā
luna. Damnose: Multū qđ sit cū dāno ci⁹: q cōuiui
um q̄rebet. Parochi. Quisint parochi iā dictū ēt
sz hic ponit p magistro cōuiui. Hi ign ptimi tū in
gurgitatione potatorū: uel qa illi liberi⁹ maledicūt
uel qa nimiū subtile uinū stupefacit palatū: ita ut nō
ualeat gustu. Timuit ergo ne posset pcipe sapores
suaues epularū. Exurdāt, surdū faciūt. i. hebetant
& dedit gustui qđ audit⁹. Inuertūt aliphanis. Vi
naria uasa minora sūt qb⁹ uina e cella pmpta i tri-
clinū deferebāt. Ex his āt uinū i aliphanos q̄ pocu
lorū spes sūt trāsfūdit. Inuertūt ergo q. d. euacuant.
Secutis oib⁹ imie. Incepit nimia illa igurgitatio a
uibidio & balatrone hoib⁹ pditis: quos secuti sunt
oēs q erāt i inferiore pte thori. Nā męcenas & uar⁹
& reliqui ęgregii uiri q primas i cōuiuio ptes tene
bant a reperātia uó recedebāt. Squillis. Piscis ex
genere molliū ē. Murena hic piscis quocunq; ipe
parit. Oua eius citissime crescūt. Vulgus cū terpē
tib⁹ illas coire putat. Aristoteles, mirinū uocat ma-
rē q generat. D. scrimenq; ē q murena uaria & ifir
ma ē. Myrin⁹ unicolor & robustus: detesq; extra os
hz i gallia septētrionali murenis oib⁹ i dextra max il
la septenę maculę ad formā septētrionis aurco colo
re sūt dū uiuūt: nā pariter cū uita e tinguūt. Vedi⁹
pollio eques. r. ex augusti amicis mācipia dānata in
uiuariis murenarū demergens totū hoiem dstrahi
spectabat. Aceti gustu i ma imā rabiē agunt. Non
crassū ut anguillis tergus illis ē: sz tenue eoq; uer-
berari solitos pretextatos esse. Verrius scribit, hortē
sius murenā i uuariis suis adeo dilexit: ut extincta
fleret. Sub h. Stati hac posita locutus ē her⁹. i. ce-
nę dūs illā grauidā capta fuisse qa cū murenę pepe
rint deteriore carne sint deinde demōstrat quo pul
mentario cōdiat. Ius. n. ipsi⁹ cū oleo uenafrano mi
scebāt. Prima cella. Primaria i quo esset optimuz.
Garo garū liquamē ē ex piscib⁹: Mythimneā
ab urbe lesbi ubi optimū fit uinū. Vir. Quā mythi
neo carpit de palmite lesbos. Inulas. bulbe spes ē.
Amaras, acres. Inquoqre una cū illis coqre. Et
cothillus monstrauit: ut echinos illutos: q̄si dilutos
melio⁹ remittat muria q̄ testa marina. Nos maiue
riti. Ruebant. n. aulea, at nos uerebamur ne ruerēt
dom⁹. Erigimur. i. liberamur a mętu quēadmoduz
deiicimur cu metu deprimimur. Rufus deplorabat
cenę iteritū. hic nebulo deiecto capite ex dolore: ut
si ploraret i teritū filii. Illudere reb⁹ humāis. Ver
ba digna odio ut ita lamētet rē nimiā uelut si capi
tis piculū imineret. Vari⁹. uir. s. sapiēs: Suspēdens
oia na. Vt oūdat anxiū & cogitabūdū uelut in re
grauissima: & utiq; uelut pasitus multa adulatione

& in re ridicula tragoedias excitat ex epicurcorum sententia: quibus hęc cenę perturbatio summum malum uideri
possit. Enumerat ergo hercules labores in cęna paranda maxime in qua huiuscemodi casus euenire possint. Agaso
rudis puer ut sunt agasones. Dii ti. homo uanus adulatione demollitus omnia se illi debere putat: & ppterea omnia
precatur: & poscit subito soleas: ut in culinā preparans cenam restauraret. Soleas po. Nam in toris & conuinio sine
calceis erant. Nullos loquitur poeta. Vibidius. Continuat narrationem fundanius: & hunc bibacitatis notat. Mu
tate fron. Redibat. n. lętus cum epulas restaurasset & casum fortunę sua arte emendaturus esset. Mazonomo uasis

spes. Ficis nam iccur in anserc laudatur presertim
si ficubus auis pasta sit. Fartilibus enim magnā
amplitudinem crescit iecur anserinum. Exemplum
quoq; lacte mulso augetur. Questio tamen eqs pri
mus huius rei auctor fuerit. Scipio an metellꝰ uir
cōsularis an. M. scisscius eques romanus. Romę in
ueneratiōe fuerunt anseres: quia clangore suo ca
nes custodesq; excitando capitoliū ab irruptione
gallorū seruarunt: ppeaq; censores cibaria anserū
in primis locant. Anser Lacydi phō ita semper ad
hęsitut neq; domi neq; foris usquā ab eo discede
ret. Suauis si non causas. Suaues epule erant; sed
ille eas insuaues reddebat nos misere longo sermo
ne fatigando dum singularū naturam docere nos
& causas uoluisset. In quo loco notat poeta epicu
reorū longissimos & friuolos atq; uanos de physi
cis sermones. Sed tedio orationis fastiditi illū ulti
sumus nihil comedendo. Hoc. n. grauc ē domino
cōuiuii. Intactas ergo epulas reliquimus ueluti si
canidia q̄ anelitu suo sęuior est serpentibus illas af
flasset. Aphris aphricanis. Ibi. n. libya est arenosa
in qua ois generis serpentes abundant: & pp calo
rem regionis & aque inopiam sęuissimę nocent.

Vt modo si patinam pede lapsus frangat agaso?
Sed conuiuatoris uti ducis ingenium res
Aduersæ nudare solent; celare secundæ
Nasidienus ad hæc, tibi, dii quæcunq; præcari s
Commodo dent, ita uir bonus es conuiuaq; cōis
Et soleas poscit, tum in lecto quocunq; uideres
Stridere secreta diuisos aure susurres:
Nullos his malem ludos spectasse; sed illa
Reddere agæ: quæ deinceps risisti; uibidius dum
Quærit de pueris, num sit quoq; fracta lagœna
Quod sibi poscenti non dentur pocula; dumq;
Ridetur fictis rerum balatrone; secundo
Nasidiene redis mutatæ frontis ut arte
Emendaturus fortunam; deinde secuti
Mazonomo pueri magno discripta ferentes
Membra gruis sparsi tale multo; non sine farre
Pinguibus & ficis pastum iecur anseris albi.
Et leporum auulsos ut multo suauius armos
Quam si cū lumbis quis edit; tū pectore adusto
Vidimus & merulas poni; & sine clune palumbes
Suauis res; si non causas narraret earum &
Naturas dominus; quem nos sic fugimus ulti
Vt nihil omnino gustaremus; uelut illis
Canidia adflasset peior serpentibus aphris

Quæ, horatii flacci epistola
rum liber primus.
Epistolarum ad mœcenatem.

Christophori ladini florentini ad illustrissimū gui
donem feltrium in. q. Horatii flacci epistolas inter
pretationes incipiunt. Procmium.

QAgnum profecto mortalibus. Illustrissime
Guido feltri adiumentū attulit ea q̄ de uita
& moribus inscribitur phia sine qua homini inci
uili societate degenti non dicā beatā; sed ne ulla q̄
dem uita eē pōt. Ipsa. n. & uirtutū oium i dagatrix
est: quibus ab homine remotis prēter solam effigiē
nihil qđ quidē hominis relinquit: & uitiorū expul
trix qbus infecta humana mēs tantū a sūmo bono
cuiꝰ cā cętera oia agunt mortales: adest ut oiuꝫ erū
narū cumulo obruat. Quapp iure quidē optimo di
uinus ille Socrates apolinis quoq; oraculo sapien
tissimus est appellatus: quoniā relictis subtilioribꝰ
naturę inquisitionibus philosophiā primū a celo in terras auocauit ac nō solū intra urbeꝰ iduxit uerū etiā in huma
nis pectoribus collocauit. Quod tamē tantū die donū non oino priscos illos sapientes latuisse putauerim: quicunq;
fuere: qui circa sęculorū initia mortales adhuc soliuagos: & per siluas dispersos & solis antris aut speluncis aduerꝰ
cęli iniurias defensos: uictu dniq; ferino uiuētes primo in unā ciuitatē compulere: ac deinde compulsos: sed tamē per
insolentiam aduersus eos contumaces in ius: atq; ęquabilitatē induxere: ut & legibus obtemperare: & in cōmune con
sulere assuescerent. Neq; alia ratione. Orpheū & tygres lenisse: ac torrentia flumina retardasse: aut syluas saxaq; mo
uisse lyra fabulātur q̄ qđ eloquenti sapientia & hoies efferatos fororeq; cōcitatos reprimere: & ad mitiores mores re
uocare aut stolidos & pēnitus studios excitare: & ad uim uirtutēq; aiare potuerit sono citarę mouit saxa. Amphion
ut se in ędificationē thebanorū mēniū cōponeret. Monstruosa hęc fabula est: sed nō id monstrū est: qđ fabulę figmen
to tegit nā ciuitatē thebanā ex collectitia hoium turba hactenus stupida & sine sensu ac rōne uiuētē cōposuit: & uer
borū ornatu ac grauitate sniarū formauit. Quapp cū ego. Q. Horatū flaccū tū i cęteris suis uolumibꝰ tū i his quas i
duos libros distinxit epistolis: ita uniuersā hāc doctrinā āplexū eē uideā: ut & qđ sit ueluti ultimū ab hoīe expetendū
& qbus officiis ueluti uia quadā ad id pueniendū sit sapientissime cloquentissimeq; describat putauiꝫ eē eius hois qui

cõmũe ꝓ ſua uirili cõſulat ea qua in illis poetarũ more abſtruſa ac recondita ſunt ita iterpretari: ut quicũq; legerint & induſtriã noſtrã nõ pẽnitus cõtẽnãt; & laborẽ nõ fruſtra omnio a me ſumptũ eẽ itelligãt: & iocunditatis ſimul & utilitatis inde ſe aliquid cõſecutos gaudeãt. Quę quidẽ oia iis potiſſimũ rõnibus nomini tuo dedicaui: ut cũ & que ad priuatam & que ad publicã uitã degendã ptiuent in hoc uolumine recognoueris, tũ & tu horatiũ omniũ poetarũ ſapientiſſimũ fuiſſe animaduertas quãdo quidẽ hęc oia & rectiſſime ſenſerit: & dilucide copioſeq; deſcripſerit: tum patrẽ tuum unicum noſtri ſęculi exẽplar intueatis. Animaduertes enim modo diligenter ſingula tanti ducis dicta factaq; obſerues illum neq; in rebus oĩbus cognoſcẽdis ſapientiſſime uerſari: neq; in ſingulis recte agendis ſũma cũ iuſtitia atq; animi magnitudine ſe gerere potuiſſet: niſi ad eam q̃ a natura ſortitus ẽ ingenii diuinitatẽ: & ad multarũ rerũ diuturnum uſuꝫ atq; experientiã oium poene doctiſſimorum uirorum uariã multiplicemq; doctrinam ſtudioſiſſimẽ adhibuiſſet. Lege igitur ac plege illuſtriſſime guido: ut q̃nadmodũ eorũ bonorũ q̃ i fortunę tẽritate poſita ſũt te ſibi iam diu ſucceſſorẽ parat. Sic ẽt earũ uirtutũ que maxĩe q̃ plurimę: q̃ diuiniſſimę in eo ſũt uiuus ualenſq; nõ ex dodrante aut ex triente ſed ex toto ut aiunt aſſe hęredem futurum te ſũma cum animi uoluptate amplectaẽ. Sꝫ ut qũꝫ ad ipſas interpretationes deſcendam⁹ liber epiſtolarũ in manib⁹ẽ. Epiſtolas ãt grẽci id ſcriptorum gen⁹ appellãt: qđ ad abſcẽtes mittim⁹: & quo ueluti põtes alloqmur uerbũ ductũ ab eo qđ ẽ ἐπιστέλλειν qđ ea lingua mitto ſignificat. In quo loco aiaduertẽdũ ẽ noĩa q̃ a uerbis, e. renuc hũtib⁹ litterã, e. in. o. cõuertere. Quapp ut ab eo qđ ẽ ὠφελῶ. i. laboro fit ὠφέλω ὦ σ. i. labor ita ab eo qđ ẽ στέλλω atq; deinde ἐῶ ἐστέλλω fit ἐπιστέλλω & ñ quo noĩe iã latini pro ſuo utunt dicũtq; nõ ſolũ epiſtolã: uerũ ẽt in neutro genere epiſtoliũ. Vñ Catullus. Quod mihi fortuna caſuq; oppreſſus acerbo Conſcriptũ hoc lachrymis mittis epiſtoliũ. Latine autem epiſtolam litteras appellamus in plurali tãtum numeto. Quapropter unã epiſtolã unas litteras quemadmoduꝫ unas nuptias & una arma proferimus: niſi forte ſua licentia poctę etiam in ſingulari litteram dicant: ut apparet apud Ouidium.

PRima dicte mihi ſũma dicẽde camena. Procmii munere fungit epiſtola hęc. Nã cũ grauiori iã ętate cõſtitutus teneriora poemata omittere q̃is męcenatis rogatu ea ſuſcepiſſet: & res grauiores atq; ex intima phia ꝺ prõtas ut ſibi ciuibuſq; ſuis ꝓdeſſꝫ: litteras mãdare decreuiſſet excuſat in grauęſcẽtẽ ętatẽ ueluti laſciuioribꝰ neqtus inceptã & ueluti prętęritę negligẽtię pẽnitẽtia ductꝰ ſuã in hęc ſtudia ꝓpationẽ deſcribit. Captat igit̃ beniuolentiã a pſona męcenatis: cũ illũ dignũ ꝓnũtiet & qđ olim laudatꝰ ſit; & qđ rurſus deinceps laudãdus. Captat a ſua cuꝫ ſe ueluti memorẽ gratũq; beneficiorũ cõmẽdet. Captat a re ipſa: q̃ ad cõmunẽ oĩuꝫ utilitatẽ ptineat. Quin & ab eadẽ

repertum nonnulli uoluutiut primo ex damnatis paria conficerentur. Quod nulla iniuria effici putabant. Nam qui conficebantur in harena nullam grauiore pœnā dabant quā qua damnati fuerat. Siquis aūt euadebat id sibi luero ap ponere poterat. Deinde reperti sunt qui robustissimos uenales emerent emptosq; in hoc artificio exercerēt: ut deinde ad munera edenda uendetent. Postremo homines perditissimi reperti sunt qui questus gratia hu iusc emodi & periculum & ignominiā suam sponte subirent. Qui aūt gladiatores exercebant lanistę dicebantur. Alii dicunt hanc rem a thenienses in honore scythicę dianę repperisse. Iulius aūt capitolinus scribit uoluisse romanos hoc ludo milites in hostes acriores reddere. Cicero in secunda tuscula na ait Gladiatores aut perditi homines aut barba ri quas plagas perferunt: quo modo illi qui bene in stituti sunt accipere plagam malunt quam turpiter uitare. Quā sępe apparet nihil eos malle q̄ uel do mino uel populo satisfacere. Mittunt uulneribus confecti dominos: qui querant quid uelint si satis eis factum sit se uelle decumbere. Liuius aūt de sci pione. Gladiatorum spectaculū fuit non ex eo genere hominū: ex quo lanisti comparare mos est seruorum: qui uena lem sanguinem habent uoluntaria omnium & gratuite opera pugnantiū fuit. Refert suetonius Neronem & ad fer rum & ad munera harenę quadrigentos senatores & sexcentos equites exhibuisse. Qui personet Ratiōem intel ligit: uel conscientię stimulum dixit aūt psonet aurem. i. sonet per aurem. Dicimus aūt sono cythara & non cythara sed etiā sono cythara carmen doricum. Sic Vir. Cythara crinitus iopas personat aurata docuitq; maximus athlas.

Et mihi purgatam crebro qui personet aurem:
Solue senescentem mature sanus equum: ne
Peccet ad extremum ridendus: & ilia ducat:
Nunc itaq; & uersus & cætera ludicra pono:

Purgatam Non obstructam: sed patulā & audientem. Snia est Ratio mihi dicat. Ego aūt audio & obtempero. Sol ue senescentem alia translatio quę a curuli certamine sumitur nā ut erat qui equū quo in iuuentute hactenus uictor usus est iam senem adhuc in ludis continuare iubet: neq; a iugo soluit: ita ego erratem si ea studia quę bella in iuuen tute exercui hunc senex quę ętas grauiora postulat turpiter exercerem. Peccet ad extremū ham equus qui in iuuen tute uelocissimus fuit in extremo uitę tardior factus ridetur. Ilia ducat. Nam qui per ętatē graviores facti sunt nō corpus habile ferunt: sed tardum trahunt uel ducat quasi nimio hanelitu producat: & quasi extendat. Nam qui imbe cilliores sunt: magis laborant. Ergo magis calescunt: & ex maiore calore maior prouenit hanelitus: unde ilia cōcutiun tur. Versus & ludrica non ergo omnes uersus: sed eos qui ad ludos ideſt ad res lasciuiores pertinent. Ludrica. Om nia quę ad ludos pertinent & ipsę exercitationes circa ludos & illarum instrumenta ludrica appellantur. Pono non ut in secordia degam: sed ut ocium mihi datum ad maiora conuertam. Quod uerum atq; decens. Vtranq; philoso phiam significauit: physicen quę circa ueri inuestigationem consistit: & ethicen quę uitę magistra ad rectas condecē tesq; actiones nos perducit. Naturali enim philosopho satis est uerum quod sit cognoscere. Morali autem quod rectū iustumque est nosse non satis est nisi recte iusteque agat. Opus enim moralis uirtutis non cognitione: sed actione p ficitur. Verum quoniam liber iste horatii totus ex philosophia pendet: & ad utilitatem eorum qui legent: & ad uolup tatem simul pertinere putamus: si rem omnem in suas partes sed quam breuissime fieri potest diuidemus. Sapientissi mę studium quam greci philosophiam nominant tripartito diuidere plurimi consueuere nam omnis qui de illa sermo suscipitur: aut rerum naturam inuestigat: aut uitā & mores querit: aut uiam certā modumq; disserendi docet. Ex quo physicen primā. Ethicen alteram. Tertiā dialecticen greci uocabulis etiā nostri nominauerunt. Aristoteles aūt cui ordo in rebus cęteris omnibus prefertur suis uoluminibus absolutissime rem psequitur. Quapp qui ab eo sunt peri patetici totum negotiū in speculando & in agendo ponunt. Et actionē quidem nos ad beatam uitam instruere. Spe culationē uero quoniā in optima actione consistat: nisi bene agendo comparari posse negant. Primę deinceps philoso hię rursus tres partes faciunt. Vnā quę diuina consideret: quā tum theologiam tum methaphysicen nominant. Alte ram quę naturaliū corporum motum, pprietatemq; inuestigat: quam, ppie physicen nominant. Tertiā mathematicē uocant: quę relictis motu ac pprietate ipsi physice circa sola quātitates corūdem corporū uersatur. Theologia essen tias a materiā separates ita cōsiderat: ut mō eas quarū neq; capax neq; particeps est materia: sed eas quarū & si capax materia nō sit: illarū tamen particeps efficitur: ut uidemus eas substantias quę & si extra corpora intelligantur: tamen illarū particeps efficietur materia ut sunt hoium anim. Physice uero subiectū corpus mobile cum sit huius princi pia, pprietates motusq; in diuinissimo physicorū libro in uniuersum exposuit. Aristoteles. Verum cum mobilis corpo ris motus uarii sint in eo qui de tęlo & mundū inscribitur motū demonstrat qui ad locum duntaxat est. Nā planetę cę liq; ita ad locū mouentur: ut tamen suā essentiā: non mutent nō. n. mutatur in saturnū uenus: aut in iouē mars. aut in alium alius: etsi assiduo celeriq; motu rapiant. In libro aūt de generatiōe & corruptione eū ponit motā qui non ad lo cum solū sed ad formā est. Assidua enim transmutatione in aquam terra & in aerem aqua: atq; rursus ille in ignē uer titur. Sicq; uicissim crassiores cuiusq; leuiores elementi partes in propinquū quod sc grauius est descendit. Est tertius motus qui fit ad formam mixti imperfecti: qualem uidemus in pluuia: grandine: niue: & huiusmodi Est & quar tus ad formam mixti perfectam in iis quę e terra effodiuntur quę greco uerbo metalla etiam latini nominat horum superiorem in meteoris inferiorem in metallorum libro prosequitur. Verum cum huiusmodi motus omnes anima care it: scripsit quoque de anima in quo libro omnes quattuor siue animas siue animę partes prosecutus est.

Sed & de singulis in singulis uoluminibus peregi: Nam de ea quę sentit in libro de animalibus de

ea que uegetat in libro de plantis scripsit. Adiungit postremo officia ac ꝑprietates diuersas: ut de breuitate & longitudine uitę. De morte & uita de sono & uigilia de sensu & sensato: & de memoria & remiscētia. Mathematicē quam tertio loco posuimus bipartito diuidūt. Cum. n. circa quantum uersetur: id aut simplex nudūq; considerant: aut cū aliqua admixtione. Primum rursus in continuum & discretum patiuntur: Sed in continuo geometria: In discreto arithmetrica ē. Si uero mixto cōsideraē aut conspectui admiscetur quantum: unde fluit eam quam prospectiam nuncupant Aut uoci: unde fit musica. Astrologia deniq; & ipsa mixta appellatur. Ex physice n. & duabus partibus mathematicē geometria. s. & arithmetica constat. Agit enim de corporibus cęlestibus quę naturalia sunt: agit de illorum quanto ac numero quorum alterius arithmetici: alterum geometre cōsiderant. Sed de physice q̄ speculationem habent hactenus. Ethice uero quę actionem continet & ad mores consuetudinemq; uitę pertinet trifariam spectatur. In eo. n. quo tibi ipsi moderaris ethica: In eo quo familiaꝫ gubernas

Quod uerū atq; decēs curo: & rogo: & oīs i hoc sū
Cōdo & cōpono quæ mox depromere possim
Ac ne forte roges: quo meduce quo late tuter

œconomica. In eo deniq; quo rempublica geris polytica traduntur. Hęc duas res continet summum. s. in humana uita bonum: ad quod omnia referuntur: quodq; propter se ipsum expetitur atq; officia quibus tanquam uia quadaꝫ ad ipsū ultimuꝫ finem perducimur. In hac tamen aut disputant philosophi ut quid sit summum bonū: quid uirtus: quid uitiuꝫ & similia: quam uim hęc habeant: & in quot partes distribuantur. Aut prępcepta tradunt: quibus ad summum bonum perueniatur. Dialeticen denique alii inter partes philosophię annumerant: ut sit tertia illius pars: Alii scientiam qui dem negant: sed modum quendam & uiam ad illam: & instrumentum quo ad differendū scientię utantur. Duro quod pertinet ad id quod agendum esse didicerit. Et rogo. Vt que nondum didicerit addiscat. Vel dixit curo. i. inquiro: ut ostendat quod duplici uia in cognitionē incognitorum uenimus: ut nostro ingenio & industria inuestigando aut a doctoribus addiscendo. Omnis. totus. i. totam mentem ad hoc uerto: & ē hęc occultior quędam beniuolētie attentionisq; comparatio. Amamus. n. illum: qui tam assiduam uehementemq; operam iis rebus impēdet: que ad uitam moresq; humanos emendandos in primis pertinent. Attenteq; id audiunt homines fidemq; rebus illis adhibent. que tanta diligentia ac studio inuestigata sint. Condo & compono. Vel ostendit quod que dicit non solum condit. i. memorię mandat sed compouit. i. certo quodam ordine digerit que deinde possit promere. i. actionē deducere. Vel cōdo i. describo quod quidem componere ē: ut inde promantur. i. edantur. Ac ne forte roges. Maxima accumulatio cōmendationis earum rerum quas scripturus ē. Nam qui certam aliquam in philosophia sectam sectatur: & mordicus ita tenet: ut mittere nolit: huic necesse ē: ut quandoq; etiam ea que non probat quo positionem tutetur defendat. Hoc igit: reliquis philosophis: accidit. Academicis non accidit. Hi. n. nihil assirmare audent: sed probabilia & que ueri magis similia sunt secuntur: nec stoicorum potius q̄ peripateticorum aut aliorum dogma probant moti illorum auctoritate: sed sola ueri similitudine: quando uerum deprehendi ab hominibus posse negant. Quapropter noster pocta quecunque sentit ea non aliorum auctoritate ductum: sed probabili ratione adductum sequi demonstrat. Verum quoniam de uarietate familiarum quę in philosophia uersantur mentio habita ē non huic loco solum: sed plurimis aliis qui deinceps interpretandi sunt conducere arbitror: ut rem uniuersam sed breuissimis tamen uerbis percurramus. Socrates primus omnium philosophorum de uita & moribus disputauit: sed mira quadam ironia: & de singulis rebus ita uehementer in utranque partem ut singuli penę eius discipuli: ut sunt diuersi humanorum ingeniorum captus: non quod ille sentiret: sed quod sibi maxime consentaneū esset ex huiusmodi disputationib⁹ sibi arriperent. Disputauit quādoq; sanctissimus ille uir de corporis uoluptate sed in utranq; partem disputauit. Aderat cyrenęus. Aristippus hic cum ingenium eius in illam perpensius esset: nō que ille asseueret: sed que sibi magis placerent inde diligens suauem in sensibus motum. i. uoluptatem summum bonum esse dixit. Hi ergo cyrenaici appellantur. Ab eodem sunt etiam hegesiaci: anicerii & theodorii. Qui ab egesia & anicere & theodoro huius populi discipulis nominati sunt. Idem sensisse uidetur. Eudoxus gnidius & Dyonisius heracleotes: qui oculorū dolore a Zenone magistro suo defecit. alii autē ō in uoluptate sūmum bonum posuerunt: sed in indolentia. i. in uacuitate doloris ut Hieronimus rhodius & Leucippius abderi tes. Democritus quoq; & ipse abderis natus uoluit finē bonorū esse rectū quietūq; animi statum: quē ipse euthymiaꝫ appellat. Epicurus uero atheniensis q̄uis tęperatissimus & sūma iustitia amādus esset: tū sūmum bonū ita ad corporis uoluptatem rerulit: ut non solum suauem in sensibus motū uoluptatē appellet: uerum etiā indolentiā que longe alia res ē sub eodē nōie repouat. Zeno ât citticus ex cypro greca ciuitate oia ad eas uirtutes quę ad rectas actiones inducunt rettulit. Itaq; solā uirtutē sūmū bonū putauit: quā suiam socrates in Gorgia demōstrat. Idē penę senserūt cynici. Idē pythagorici a qbus italica phia ē. Idē Bion boristenes. Sꝫ a Zenone q fluxerūt primo zenonii dicti sūt. Deide cū ipse i porticu athenis disputaret a porticu q̄ grece στοὰ ποικίλη appellat stoici dicti sūt. Cū & antea pcte q cadē porticū celebāt stoici nuncupati fuerint. Plato ât i cōtemplatione sūmū bonū ponit a q̄ snia nec Thales milesiꝰ: nec Bias prieneus nec Anaxogoras clozomenius abhorret. Incoannū tū dicit a uirtutibus moralibus quib⁹ aius ab oib⁹ sordib⁹ ꝑ: pictur nā ipurus dum ē pura ei tangere non licet. Ab hoc academici sūt sic denominati ab academia suburbano athenarum academia autem nomen assumpsit: ut Eupolis scribit: ab academio antiquo croe. Timō tū in Platonē scribens affirmat

illam olim non academiam:sed per e academiam dictam fuisse Aristoteles Platonis discipulus ad uirtutes bona corpo ris ut sunt ures:ualitudo:pulchritudo & similia:& bona fortunę qualia dicimus diuitias.nobilitatem:gloriam:hic no res:& que similia sunt ab hoc sunt peripatetici sic a gręco uerbo περιπατέω quod deambulo significat denomina ti. Mam deambulando disputabant. Huiuscemodi autē deambulationē sibi in lycio elegit. Aristoteles. Verum ut ari stoteles ad uirtutes affluentiam extemorū addidit;ita & Calipho uoluptatem: & diodorus uacuitatem doloris cynici idem penę quod stoici de summo bono sentiunt. Sed erat diuersus habitus.nam sacco induti procedebāt. Prętera hoc impudentiores erant. Nam quę non essent turpia facturi:ea in omnium conspectu palam fieri posse dicebant. Quapp cum non sit turpe liberis operam dare in publico:etiā cum mulieribus congrediebantur. Quapp siue ab hac impuden tia siue qđ nimis in carpendis uitiis mordaces essent ὁ κύων ἐστὶν ἀπὸ τοῦ βακκῶ ideſt a canibus cynici sunt appellati. Fluc runt autē ab Antisthene athenienſis antisthenis filio quāuis ex matre thracia notus esset. Ex quibus iam manifestū ē qđ q̄uis diuersa iter se de sūmo bono sentirēt philosophi ñ tū ita a natura defecerūt:ut nō alii i aio alii i corpore alii in utroq; fines bonorū & malorū ponerent. Ex qua tripartita diuisione Varro ad ducentas octoginta & octo opinio nes rē adduxit:ñ q̄ esset:sed q̄ cē posset ait.n q̄tuor cē q̄ hōies sine doctrina naturaliter appetūt. Aut uoluptatē q̄ sensū i eūde mouet: aut quietē quę facit ut nulli molest am corpus sentiat aut utrumq;:quā tamē epicurus uno nomine uo luptatem appellat aut omnia prima naturę inter quę hęc sunt & alia uel in corpore ut membrorū integritas:salus:inco lumitas uel in animo ut quę magna uel parua in humanis reperiuntur ingeniis:Ergo hęc quattuor uoluptas quies utrumq; & prima naturę ita sunt in nobis:ut uirtus quā posita doctrina inserit ꝓpter hęc appetenda sit:aut ista pro pter uirtutes:aut utranq; ꝓpter se ipsam. Hinc igitur iam.xii.sectę sunt cum singulę illę quattuor triplicentur. Verum deinde iste duodenarius numerus duplicatur. Nam cum quisq; unam istarum sectarum sequatur quę duodecim sūt aut ꝓpter se aut ꝓpter socium cui debet uelle idem quod sibi & erunt alię duodecim. Rursus duplicatur ista uiginti quat tuor:cum ipsa ut certa tenemus:ut stoici faciunt;aut ut uerisimilia quamuis incerta ut academici noui. Duplicantur similiter hęc quadraginta octo cum illa aut sub habitu cynicorū sectamur;aut sub habitu reliquorū philosopherū ut iam sint nonaginta sex. Et rursus quia illas alii ita tenent.ut uitam adament otiosam & in cōtemplatione pos tam aut negotiosam & ciuilem ut rempub administrent;aut illam quę sit ex utraq; mixta ut partim necessariū negotium par tim eruditum oti ā sectentur triplicatur numerus & perducitur ad.cclxxxviii.sectas. Nas tamen omnes ita cōfutat Varro:ut omnibus explosis unam quā ipse uerā esse uult & a ueteribus academicis'qui a Platone sunt approbatā reli quat Remouet aūt omnes illas differentias quę numerū sectarum multiplicant. Quod ideo faciendum ait qđ in illis non est finis boni:nec putat aliquā philosophię sectam dicendā quę non differt a cęteris diuersitate finium bonorum & malorum:quoniam nulla est homini causa philosophandi:nisi ut beatus sit;quod aūt beatū facit ipse est boni. Ergo quę nullum finem boni sectatur nulla philosophię secta erit. Cum ergo quęritur de sociali uita utrum summū bonū amici ut suum curet:non de summo bono quęstio est;sed de assumendo socio ad huius participationem boni. Eadem ratio est cū quęritur utrum aliquā opinionem certam teneamus ut ceteri philosophi solet:aut dubitāter ut academici noui. Nam neq; hic quęritur de summo bono:sed utrum illud dubiū an certum sit tenendū: ideſt utrum dicamus hoc uerum est an hoc uerum esse uideatur. Neq; rursus cum de cynicis dicebatur non querebatur summū bonū: sed potius quo habitu summū bonum sectaremur. Neq; postremo uarietas uitę an actiua an cōtemplatiua an mixta sit finem bo norum uariat. Relinquentur ergo duodecim sectę que quidem ternę a primis quattuor prouenient sed cum illas qua tuor ad unum redigentur restabunt:tres sectę. Redigunt aūt quia ostenditur ubi dicunt uoluptatem:quietē utrumque & prima naturę satis esse dicere prima naturę quia uoluptas & quies in primis naturę sunt quę Varro appellat primo genia. Quapropter tres sectę restabunt. Nam ubi uirtus aut disciplina aut nostra industria acquisite ae prima natu ręaccesserit:queritur an prima naturę sint expetenda ꝓpter uirtutem an ipsa uirtus ꝓpter prima naturę:an utrumque propter se ipsum. Est itaq; eius inquisitio cum de summo bono non plantę non pecudis:non deinde sed hominis quęratur homo autem ex animo constet & corpore:utrum sola anima homo dicendus sit corpus autē se prębeat ut equus equi ti. Eques enim non est homo & equus:sed homo solus. Ideo tamen eques quoniam aliquo modo se habet ad equum. An corpus solum sit homo aliquo modo se habens ad animam:sicut poculum ad potionem Non enim calyx & potio quam cotinet calyx simul dicitur poculum:sed calyx solus. Ideo tamen quod potioni continendę sit accomodatus an ue ro nec anima sola nec corpus solum sit homo:sed utrunq; simul:ut bigas dicimus duos equos iunctos. Atq; hoc modo hominem capiat Varro. Vnde summus illius bonū quo fit btūs e utriusq; rei bonis cōstrare uult. Atq; pp hoc prima naturę propter se e petenda ait Ipsam uero uirtutem quam doctrina inserit uult esse artem uiuendi quę quoniā ex animę bonis est excellentissimum est bonum hęc ergo uirtus cum acceperit prima naturę quę hactenus sine illa fue rant;omnia illa propter se ipsam appetit omnibusq;;& se ipsa utitur eo sine;ut omnibus delectetur;atq; perfruatur ma gis minusq; ut queq; maiora minora desunt. ita tamen ut quedam minora ut maiora teneat aut acqui rat contemnat.

Omniū autem bonorum uel animi uel corporis'mihi sibi uirtus pręponit. Hęc enim bene utitur & se ipsa & ęteris quę hominem beatum faciunt bonis. Vbi uero uirtus ipsa non est quanuis ipsa sint bona non bono eius sunt: cuius sunt: & ob hoc nec eius bona iam dicenda sunt: cui mala utenti utilia esse nequeunt.

Hęc igitur hominis uita quę uirtute & aliis animi & corporis bonis sine quibus uirtus esse non potest fruitur

beata dicitur. Si uero & aliis sine quibus esse uirtus potest uel ullis uel pluribus beatior si autem ita prorsus omnib⁹ ut neq; animi neq; corporis ullū desit beatissima. Non enim hoc est uita quod uirtus é: quoniam non communis uita sed sapiens uita uirtus est. Et tamen qualiscunq; uita sine uirtute esse potest. Virtus sine ulla uita non potest. Hec etiam de memoria dixerim & de ratione: & si quid tale in homine é. Quia ante doctrinam hęc sunt: & sine illis non potest esse doctrina & sic nec uirtus: quę utiq; discitur. Bene currere autem: & pulchro corpore esse: & reliqua huiusce modi uirtute esse possunt: & sine illis uirtus. Et bona tamen sunt: & etiam ipsa propter se ipsa diligit uirtus: utiturq; & fruitur sicut uirtutem decet. Hanc uitam beatā etiam sotialem perhibent esse que amicorum bona propter se ipsa diligit: sicut sua. Eisq; propter ipsos hoc uelit quod sibi sue domi sint ut uxor liberi: parentes & huiusmodi. siue in loco ubi domus eius é ut ciues: siue in orbe toto ut gentes: quas ei societas humana coniugit siue in ipso mundo quę deus cernitur cęlū & terra: sicut dii quos sapienti amicos uoluntur. Hoc q; ueteres academici a nouis differre uolunt q; ipsi non censent de finibus bonorum & malorum dubitandum: ut dubitant noui. Nec sua interesse putant siue cynicorum habitu siue alio philosophentur in his finibus quos ueros putant. Ex trib⁹ ât generib⁹ uitę otioso actuoso & qđ ex utro stat hoc tertium sibi placere affirmant. Hęc igitur affirmat Varro ueteres academicos sensisse auctore Antiocho ciceronis magistro & suo quē in pluribus cicero sequitur quem ueterem academicum fuisse uideri uult. Sed nos iccirco breuissime de finibus disputauim⁹ quia ut & adhuc aliqua quam primum properandum erat: & multa seorsum a nobis sunt in primo libro nostrarum chamaldulensium disputationum: positaque m ad Illustrissimum parentem tuum: qui in utroq; genere uitę excellentissimus é: olim scripsimus. Itaque iam ad propositas nobis interpretationes redeamus. Ait ergo. Ne forte roges quo duce, i, quo philosopho auctore. Quo lare. Quo familia philosophorum. Tuer. Defendam meam sententiam. Nullius addicti iurare. Ergo fatetur se academicum. nam reliqui philosophi ita eius quem secuntur auctoris positionem tuentur ut potius falsa defendere tentant q; a positione discedere. Ipse uero tanquam academicus ea ex omnibus eligit: quę magis uera putat. Quid autem sit iurare in uerba, & quid addictus hactenus legisti. Fortuna. Translatio a nauigantibus, & latenter foelicitati ad scribendum adnuere uidetur: si huiusce modi ingenium atq; consilium a natura sortiamur, ut ueri inuestigandi facultas adsit. Hospes. Tanquam externus amicus. Nam neq; ullius secte sum: ut possim dici ex ea familia: nec rursus cuiquā ita aduersarius ut illius hospitio excludi mereat. Agilis fio. Aptus ad actiones per qs uirtutes innuit morales ex quibus id genus uitę perficitur: qp in agendo positū é. Et mersor ciuilib⁹ Cū dit uarias fluctuationes & solicitudines quę homini in uita ciuili etiam secundum uirtutes ciuiles degenti cuenire solent: cum uita ipsa contemplatiua nihil tale patiatur. Quapropter ueriissime a ueritatis auctore de utroq; genere dictum. Nam ad martham conuersus quę actiuę uitę uices subtinet ait. Martha martha sollicita es: & turbaris circa plurima. De maria autem i. de contemplatione immobilem tranquillitatem protulit: quando eam partem elegisse dicit quę non auferetur ab ea. Nunc. In aristippi. Epicurum in sua iuuenta fuisse poetam hunc ostendimus. Ergo & aristippi cyrenaici dogma tenuit. Nam uterq; summum bonum in uoluptate posuit ergo relabor quasi reuertor. Labi. n. occultius é q; gra. inut ostendat non omnia dare uoluptatibus: sed cum uirtutem preponat non tamen aspernatur preceptū aristippi: qui ultro se offerentibus uoluptatibus ita libenter fruebatur: ut etiam si opus esset deq; eis grauitas postulare facile esset illis caruturus. Ergo cum & relabor dixit & furtim non uidetur quidem omnino uoluptatem aspernari: quādo quidem una ex illis sit quę prima nature appellantur & quibus uirtus recte utitur & propter se amat: sed tamē ipsi uirtuti longe postponit: quę sententia ut paulo supra demonstraui ab academicis nō abhorret. Et mihi res apertissime academicum se profitetur. Nam ceteri philosophi se rebus adiungunt cum id quod semel posuerint etiam si non placeat defendere cogantur. Vt no. longa. Mirus progressus & sapientia atq; artificio accumulatus. Primo enim grauiore iam ętate ea quę leuiora & adolescentię condonanda sunt relinquenda iudicauit. Deinde grauiora & que ad fe nc beateq; uiuendum pertinent inquirenda proposuit. Sed cū ad uerum inueniendum optimo duce opus sit: ex omnibus philosophorum familiis academicos tanquam excellentioren delegi. Verum cuius neque nugas omittere: neque seria proponere: neque ad illa recta ratione ac uitia progredi satis sit: nisi eodem ardentissimum studium quo omnis socordia amoucatur: accesserit. Iccirco tribus efficacissimis comparationibus quanto animi ardore hęc prosequatur mire exprimit Vt no. longa: omnes cupiditates ardorem habent. Sed nulla magis animum ęgrotum inflammat quam cupiditas rei amatę potiendę: ac hęc ipsa augetur: cum spes prouenit ex amicę promissis.

Dieśq; l. Prodiue est humanum genus a labore ad libidinem. Ergo non mirum est si mercenarius cui in opere

Nullius adictus iurare in uerba magistri
Quo me cūq; rapit tempestas deferor hospes
Nunc agilis fio: & mersor ciuilibus undis
Virtutis ueræ custos, rigiduśq; satelles
Nunc in aristippi furtim precepta relabor
Et mihi res non me rebus submittere conor:
Vt nox longa, quibus mentitur amica: diesq;

faciũdo nihil preter pretium dulce esse potes misere cupiat dici finem uidet. Piger annus. Lente fluens annus. Sunt cupiditates in puero & adolescente inflammatiores q̃ in ceteris ętatibus. Has aũt minime explere possũt qui sub alieno imperio constituti nihil ex suo arbitrio agere possunt. Ardent ergo ex ira potestate illius q̃ maxime ab iis quas cupiunt uoluptatibus arcent. Dura. epithetũ est discretiuum. Nam sunt quoq; indulgentiores matres: quarũ imperium non ita exhorrescant pupilli. Id qd. Maxima laus sui propositi: cum huiusmodi illud esse affirmet: qd obseruanti cunctis prosit: neglectum omnibus noceat. His elementis. Modestia locutio nõ. n. tantũ sibi arrogat poeta ut se absolutissimus uirtutes aquisiturũ dicat: sed principia quedam ex quibus possit perfici uirtus: q̃ tantũ prosũt ut rectissime dixisse uideat. Aristoteles ipsũ principium esse plus q̃ dimidiũ totius. Differunt tamẽ elementũ: principiũ & causa nam ut refert Aristoteles in methafisicis principium dicitur de causis extrinsecis. Elementũ de causis quę sũt partes rei idest de causis intrinsecis. Causa aũt dicit de utrisque: ut latius ostendit aquinas ille Thomas i libro quem de causis scripsit. Elementa igitur appellamus omnia simplicia q̃ ulterius resolui nõ possiunt. Sed inuicem cõposita aliquid conficiant: & propterea sunt illius principiũ. Vt exẽpli causa. Est aliqd compositum quãdictionẽ nominamus ipsa aũt ex syllabis constat: sed nõ ueluti elementis. Sunt. n. & ipsę cõpositę ex litteris in quas resoluuntur. Sed cum ad litteras ueneris quoniã illę ita simplices sunt resolutionẽ nõ patiantur ipsas iure elemẽta appellamus. Similiter nunc quędã principia ex quibus habitus uirtutũ paulatim cõstabiliter; elemẽta nũcupauit. Non possis oculo. cõtra stoicorũ paradoxa hęc sunia est: sed tamẽ aliorum phõrũ scholis defensa. Illi. n dicunt cẽs stultos insanire. i. oes qui caret pfecta & absoluta sapientia: quis in ea multũ profecerit ut de Socrate legitur i nihilo differre ab iis qui penitus insani furiosq; sũt. Reliqui uero philosophi cõtra sentiunt. Multi. n. uolunt interesse inter

Longa uidetur opus debentibus: ut piger ănus
Pupillis quos dura premit custodia matrum
Sic mihi tarda fluunt ingrataq; tẽpora que spem
Consiliumq; morantur agendi gnauiter: id quoq;
Aeque pauperibus ꝓdest locupletibus atq;
Aeque neglectum pueris senibusq; nocebit
Restat ut his ego me ipse regã: soleq; elementis
Non possis oculo quantũ contendere lynceus:
Non tamen iccirco contemnas lippus inungi:
Et quia desperes inuicti membra glyconis:
Nodosa corpus nolis prohibere chiragra:
Est quodam prodire tenus: sinon datur ultra
Feruet auaritia miseraq; cupidine pectus
Sunt uerba & uoces: quibus hunc lenire dolorem
Possis & magna morbi deponere partem
Laudis amore tumes? sunt certa piacula: quæ te
Ter pure lecto poterunt recreare libello
Inuidus: iracundus: inertis: uinolus: amator:
Nemo adeo ferus est: ut non mitescere possit
Si modo cultur æ patientem commodet aurem

Sacratem & quẽ uis alium scelestũ uirũ. Hac ergo sententia usus poeta optima similitudine oculorum id demonstrat. Nã cõducere ait lippis ut quãuis ad integrũ uidendi sensũ redire desperent: tamẽ eo collirio ungantur quo cecitate arceant. Sed de lynceo & lippo iã dictũ ẽ. Quod uero dixit solet optima rõne dixit. Ingenue. n fatetur se nõ habere integrã uirtutem: in qua sola felicitas est: sed elemẽta ipsius. Ergo est in misera: quoniã non uirtute pfecta. At nec rursus in extrema miseria quoniã iam ingreditur ad uirtutẽ. Hoc ergo in miseria sibi solatiũ est. Et Quia desp. Nam q̃is non habeas corpus ita robustũ ut glyco athleta inuictus: nõ tamẽ ita negligẽda est illius cura: ut in chiragrã incidat. Nã si non robustissimo tamen sano uti poteris. Nodosa. nam cũ in internodiis digitorũ crassior humor cohercescat turgescit locus tanq̃ nodi lapilli ue insint. Vnde & Pers. Sed cum lapidosa chiragra fregerit articulos. Est aũt morbus hic dictus ἀπὸ τοῦ ἔι χὴρ idest mãus & ἀγρέω. i. capio: quia manũ occupet & capiat. Eadem in pede podagra: nã grẽci ποδάγραν pedem dicũt. Latine articularis morbus nuncupatur. Quodã tenus usq; ad aliquod spatiũ. Differunt aũt tenus & usq;. Vsq;. n. preponitur nisi sit nomina ꝓpria urbiũ nam dicimus romã usq;. Preterea iungitur alii prepositioni: ut abusq; pachynon. Tenus uero postponitur & quãdoq; genitiuo iungitur: ut cruruũq; tẽus palearia pendent. Est licet feruet auaritia. Quia pestimũ ẽ omniũ uitiorã auaritia: inde incipit: quę si nõ pốt in hoie non sapiente penitus tolli: pốt tamẽ leniri & minui. Feruet estuat. Nam ipsa cupiditas est habendi & omnes cupiditates ardores sunt. Sunt uerba & uoces. i. prẽcepta quę obseruentur auaritiã minuãt. Verba q̃ scripta sunt a priscis phis uoces quę ꝓmuntur a uiuentibus. Morbi. uitii. Nam stoici morbos animi uitia appellant teste Cicerone in tusculanis. Laudis amore. Post auaritiã iure ambitionẽ ponit

Piacula Nam quia scelera quibus dã sacris expiabant: quę piacula dicebantur: placuit sanctissima phię prẽcepta quibus uitia remouentur piacula appellare. Certa. minime fallentia. Ter alluxit ad sacrificiũ: quia piaculũ diserat. Nam ternarius numerus in diuinis perfectus est. Virgilius. Terna tibi hęc primum triplici diuersa colore licia circumdo. terq; hęc altaria circum effigiem duco numero deus impare gaudet. Ferus. Nam cũ homo ꝓpter rationem homo sit cũ appetitum illa spreta sequitur in inmanem feram abit uitia suscipiens. Deinde efferatus euendo uitia paulatim ferinitatem deponit: & mitescit cultura phię ut ager boni agricolę cultura. Virtus. Quanuis uirtus sit firmus habitus in

ratione bene ſuſcepta: tamen quoniam non poteſt intrare animum uirtus niſi uitium eius contrarius prius remouetur uidetur eſſe initiū uirtutis ipſa uitiorū fuga. Ergo prima uirtus. i. principiū uirtutis. Et ſapiētia pria. Apud hoſce phōs ſapiēs bonuſq; ideo. nam ille ſape dicit q bona a malis diſtinguit diſtinctaq; eligit: quod proprīū boni uiri. Ergo prima ſapientia quę eadē etiā ꝓbitas. Stultitia. Ergo uitiis. Nā oium uitiorum mater ſtultitia. Vides quę maxima. Qui ſtultitia caret cognoſcet nihil melio eſſe uirtute quare ab eo ſpecta uirtute cęteris omnibus prefert. Nam &quę bona putamus ea duce natura. petimus: & cōtra mala fugimo. Quappſi pauptate quia malū id putamus totis periculis laboribuſq; fugimo. qto magis uitiū fugiemus: ſi id maximū malū eſſe intelligimo. Impiger extremos. Locus a maiori. nā ſi ut pauptate quę aut nō. malū: aut certe paruum. malum fugias. tu curris uſq; ad indos gentē nobis incognitam: & a nobis longiſſime remotā non tuto itinere: ſed per periculoſiſſimā nauigationē & aſpima ſaxa. i. mōtes: quāto magis i tua patria & ſine periculo & labore debes diſcere & audire. ſ. rōnes & credere melori. i. ſapientiori ut pariter & rōnib⁹ doctus & auctoritate motus non cures. i. nihil facias ea quę tu miraris & opt. s ſtulte: quoniā bona non ſunt.

Virtus eſt uitium fugere: & ſapientia prima:
Stultitia caruiſſe uides: quæ maxima credis
Eſſe mala exiguum cenſum turpemq; repulſam
Quanto deuites animi capitiſq; labore:
Impiger extremos curris mercator ad indos:
Per mare pauperiem fugiens per ſaxa per ignes
Ne cures ea: quæ ſtulte miraris: & optas
Diſcere & audire & meliori credere non uis?
Quis circum pagos & circum compita pugnax
Magna coronari contemnat olimpia: cui ſpes
Cui ſit conditio dulcis ſine puluere palmæ?
Vilius argentum eſt auro uirtutibus aurum:
O ciues ciues querenda pecunia primum eſt
Virtus poſt nummos: hæc ianuus ſumus ab imo
Præ docet: bæc recinunt iuuenes dictata ſenelq;
Deuo ſuſpenſi loculos tabulamq; lacerto:
Si quadringentis ſex ſeptem milia deſunt:
Eſt animus tibi: ſunt mores: & lingua fideſq;
Plebs eris: at pueri ludentes rex eris aiunt:
Si recti facies: hinc murus æneus eſto
Nil conſcire ſibi: nulla palleſcere culpa:
Roſcia dic ſodes melior lex? an puerorum
Nenia? que regnum recte facientibus offert:
Et maribus curiis & decantata camillis?
Is ne tibi melius ſuadet: qui rem facias: rem:
Si poſſis recte: ſi non? quocunq; modo. rem
Vt porpius ſpectes lachrymoſa poemata puppi

Quis ſnia e: nullus erit q pugnet in uiliotibus plebeiq; certaminib⁹ qualia ſūt i pagorū cōpitis qui q dem reculet coronari in certamine olympico maximo nobiliſſimoq; omniū ſi poſſit coronā ſibi ſine puluere. i. ſine certamine acquirere. Quapp & tu q ut minora bona aſſequaris tantum labor. s puto uoles code labore etiā maiora bona acquirere. Pago & cōpita. i. cōpita pagorū ut pateris libamus Et auro. i. pateris aureis. Vilio argētuz. Cauſam quare diuitias uirtuti prēponat oſtendit eſſe q ipſe plures cas ex uulgi opinione faciat: q uirtute. Et uulgo inducit ita loquēs. Nęc Ianus. De hoc deo dictū e. Sed hic intelligit ianū ꝓ mercatoribus: a quibus colit quoniā templū ſuū habebat inter duo fora & ꝓpea dixit ianoſumo ab imo q. d. ſi cipias ab ima parte unio for uſq; ad ſūmā alterio⁹ oēs mercatores hoc clamabūt Habebat autē plura templa ianus: ſed in hoc ſacratus erat: cuius rei teſtimonio e Ouidius i libro faſtorū: cuius uerſus ſūt. Cum tot ſint iani curias ſacratus in uno. Nic ubi iūcta foris tē pla duob⁹ hēs. Erāt āt fora boariū & piſcariū. Hęc Recinēt dictata. i. iterū canūt & referūt quōiā ſibi placet. Dictata. quę ab aliis acceperūt. Si q dringentis: Quā ſūmā equeſtrem eſſe in ſupioribus demōſtrauimus. Et e ſnia. Quanuis ſit tibi animus. i. ſapientia & mores. i. uirtutes morales: & ſic ualebis in utraq; phia: & ſi ad tātā doctrinā atq; ꝓbitatē addas linguam & fide. i. eloquētiā adiuncta ꝓbitati. Quę quide res faciūt hominē pfectiſſimū & abſolutiſſimū: ut iure poſſis nobiliſſimus appellari: & geſtnt tibi ſex uel ſepie ad ſūmā equeſtrē uō inter ſenatorium aut equeſtrē ordinē: ſed inter plebem anumeraberis. Pueri Ludentes Erat. n. a priſcis illis optimis uiris: qualis fuit aut curio: qué neq; pyrrhus neq; ſanites corrumpē poſuerūt: aut camillus:: cuius uirtute roma a gallica ſeruitute erepta e. Erat inq̄ carme pueris inſtitutū qđ ſi canerēt: cuius eſſet ſnia eum uere regem eſſe qui recte ageret. Nic. in hac ſnia. Murus ęneus. i. ita fortitisa ita inuincibilis ut murus ex ęre. Nil conſcire. i. nulli⁹ ſcelcris ſibi cōſciū eſſe. Palleſcere. nā ſcelera a nobis cōmiſſa ſemp nos uexāt & ſtimulant conſciētia. Hinc recte Iuue. Prima e hęc ultio quod ſe iudice nemo nocens abſoluitur. Et paulo infra nocte dieq; ſuū geſtare ipectore teſte Spartano quidā rūdit pythia uates. Roſcia. a roſcio othone lata de qua dictū e. Snia e: utrū melior ſt lex othonis q̄ icedimur ad rē augēdā: ut poſſimo in quattuordecim ordinib⁹ ſedere. Nenia. Carme funebre: de quo dictū e: ſ hic i proprie laudes uirtutis nenia appellat. In ne melius Certe melio. Si poſſre. Nā nemo tā malus e q nō diligat uirtutē & oderit uitiū. Verū auaritia ipulſi qđ tecta uia neq; unt prauā q̄rūt. Vt ꝓpius. i. ut ſedęas i q̄ttuordeci ordib⁹ q ꝓpinquores ſūt orcheſtre i q̄ ludi agebāt. Lachrymoſa;

Cuius argumentum ex miseri quę in eo continebantur lachrymas spectatoribus concitabat. Puppius eni ea tępesta te pocta tragicus fuit. Posuit aũt huius fabulas pro omni spectaculo. puto aũt ignobilem fuisse poetam. Responsa ec. Erecundit; r respondere: hoc est resistere. Superbę: quia a nemine placabat. Quod si me populus. Ostenderat se longe diuersa opinionem a populo habere cũ non in diuitiis ut ille sed in uirtute summũ bonũ ponat. Nunc affert ra tionę quare nõ utatur eode iudicio: quam tamen ex appologo ęsopi ꝓmit. Viderat olim uulpecula astuta fera multorũ aialium uestigia apud leonis antrũ: sed ita tamẽ ut oia essent ingredientium & non exeuntiũ: qua coniectura rata id

An qui fortunæ te responsare superbæ:
Liberum & erectum præsens hortatur: & optat
Quod si me populus romanus forte roget: cur
Non ut porticibus sic iudicis fruar iisdem.
Nec sequar: & fugiam: quæ diligit ipse: uel odit
Olim quod uulpes ægroto cauta leoni
Respondit: referam quia me uestigia terrent
Omnia te aduersum spectantia. nulla retorsum
Belua multorũ capitũ es nã quid sequar? aut quę
Pars hominũ gestit conducere publica: sunt qui
Frustis & pomis uiduas uenentur auaras
Excipiantq; senes quos in uiuaria mittant:
Multis occulto crescit res fænore uerum
Esto aliis alios rebus studiisq; teneri:
Idem eadem possunt horam durare probantes
Nullus in orbe sinus bais prælucet amænis
Si dixit diues: lacus & mare sentit amorem
Festinantis heri: cui si uitiosa libido
Fecerit auspicum: cras ferramenta theanum
Tolletis fabri: lectus genialis in aula est:
Nil ait esse prius melius nil celibe uita:
Si non est: iurat bene solis esse maritis
Quo teneam uultus mutantem protea nodo?
Quid pauper? ride: mutat cænacula lectos:
Balnea: tonsores: conducto nauigio aeque
Nauseat: ac locuplex: quem ducit priua triremis
Si curatus inequali tonsore capillos
Occurri: rides si forte subucula pexae
Trita subest tunicae: uel si toga dissidet impar:
Rides: quid mea cum pugnat sententia secum?
Quod petiit spernit repetit quod nuper omisit
Aestuat: & uite disconuenit orbi ne t toto:
Diruit: aedificat: mutat quadranta rotundis

qđ erat ideo non redire ingressas feras: qđ leo illa uoraret noluit ingredi rogantiq; leoni cur nõ in gredcretur respõdit deterrer uestigiis q aduersa si bi nõ aũt auersa cent. Vt ergo ex uestigiis iterũ suũ timebat uulpes si ad leone igrederet: sic signa sunt q pritiõ minitent poetę no uari sibi reditu a uitiis: si ad illa ingressus fuerit. Bell a Crudelissi ma fera est auaritia: cũ auarus & sibi & alius noce t: & hẽt multa capita: quia uarius utit consiliis ua riisq; artibus ad res aut ui aut fraude acquirendas Capita n. iudicia & cõsilia dicimus. Nam quid. Quasi qđ cõsiliũ. Aut quę? Nã & oes iniqui sut & oia eoru cõsilia deprauata. Cõducere pu. Vt sũt publicani. qui uectigalia redigũt & re.p. & priuatos decipere in illis coantur. Sic etiam qui ali quid faciendu aut curandũ publicitus cõducũt etiã sordida. De quibus luuen. Quis facile est ędẽ con ducere flamina portus Sicandã cluuiẽ portãdũ ad bulta cadauer. Venenę. Carpit captatores hereditatũ: de quibus abunde insermõibus dictũ est. Hi & piscatoribus cõparanę qui esca pisces decipiunt Quapp plate adnabũt in dixit i sermonibus: & uenatoribus etiã cõparaũt. Frustis. s. carniũ. Auaras. Cupidas munerũ. Excipiat. Dolo capiat Ea. n ꝓpria uerbi notio est Vir. Excipit incautum patriasq; obtrũcat ad aras: Et in sexto. Emulꝰ excep tum triton si credere dignũ est. Inuiuaria. Quem admodũ capti pisces mittũtur in uiuaria: ita & ipse captos custodit senes ne euadant. Multis. Tertiũ genus auarorũ qui fęnerant. Occulto uel quia oc culte agãtur ignominiã uitẽt. uel occulto fęnore qa id damnũ puũ a principio apparcat: & ide occul te crescat. Sic alibi dixit crescit occulto uelut arbor ęuo Fama marcelli. Esto. maiorę ostendit leuitatẽ Nã nõ solũ diuersi diuersa sectanę: sed ide psępe mutãtur. Quę incõstantia stultã fuisse electionę Nullus ꝓbat lenitatẽ. Prælucet bais. Magis lucęt q̃ ba eluceant. Lacus & mare nã lacus lucrinus in baiano e & mare sinũ baianũ habet. Festinãti. s. illic ędificare. Siquis igitur baias laudaucrit statiq; mouęt diues qui i baiano agrũ hẽt: ut ibi ędificet. Libido uitiosa. Perpetuũ illius epithetũ ę nã libi do corruptus appetitus est. Qui uero rõni obtẽpe rat uolũtas & nõ appetitꝰ dicit Ferramẽta. Instru menta ad ędificandu. Nã mutato cõsilio teani ędificare parat. Teanũ aũt oppidũ nõ ꝓcul a sora & nola qđ cognomine sidicinũ dicit. Aliud etiã ponit in apulia Strabo nõ ꝓcul a cannis. Lectus genialis. Is ꝓprie ę qui nouis nuptis ster nit: dictus sic qa gignẽdi cã paratus sit. Sed hic posuit ꝓ uxore: ut sit sniꝫ: q si uxorẽ hẽat pp uitę icõstantiã cupiat cẽ sine uxore: & amet uitã celibẽ. Si nõ est. f. lectus genialis. i. uxor putat nihil melius cẽ cõiugio. Nã quicũq; uitiis la borat quoniã cẽ aio qcto nõ põt semp res nouas desiderat nõ intelligens inquietudinã illã nõ puenire ex cõditiõe rerũ presentiũ sed ex animi ꝓturbatione. Protea ꝓ mobilitatę animi ponit p q̃dam translationem uel potius per allegoriã

Nam decepit ipsa & medaciũ quo sibi ca eligit ꝓ bonis q̃ bona nõ sũt iducit semp prestigiãs: quoniã nõ ibi ē num qđ putabat inueniat. Cęterũ repete Protei fabulã q̃ hęc tibi aperiet. Quid paup. Nã cũ nõ possit mutare regiões mutat i codẽ loco mãsiones. Cõducto na. Cũ id suo sũptu sibi cõficere nequeat. Priua. ꝓpria quoniã suo illã sũptu sibi cõpauit. Si curat⁹. Mira ꝓfecto stultitia: ut minimis eratis circa cultũ corpis ac uestitũ uehemẽter offẽdamur. Erroribꝰ ãt ai qbꝰ ipse miser sęcũ pugnat nõ offẽdamur. Subucula: Vestis ẽ interior. Aut. n. Varro postq̃ binas tunicas habere cępuntisti tuerũt uocare subuculã & icluiã. Pexetri. & aqua pili ceciderint. Tunicę Vestimẽtũ erãt sine manicis. Toga. nõ solũ uiri sꝫ ẽt foemie utẽbãt Insanire putas. Tu moccenas. Nã ãdnectũt hęc suo principio: & ẽ selẽnia nomẽ ꝓ aducibio. Solẽnia. maxime isanire ut ea insania ite excellat al as isan ãs ut sacra quę solẽnia appellãt reliq̃ sacra excellũt.

Insanire putas solennia me neq; rides
Nec medici credis nec curatoris egere
A prætore dati: rerũm tutella mearum
Cũ sis? & praue sectũ stomacheris ob unguem
De te pendentis te respicientis amici:
Ad summam sapiens uno minor est ioue diues
Liber honoratus: pulcher: rex deniq; regum:
Præcipue sanus: nisi cũ pituita molesta est:

Epistola secunda ad maximum Iollium:

Roiani belli scriptorem maxime Iolli:
Dum tu declamas romæ: prænestę relegi:
Quicquid sit pulchrũ: quid turpe qđ utile qđ nõ
Planius ac melius chrysippo & crãtore dicit.
Cur ita crediderim: nisi qnid te detinet: audi

Vel dixit eo furore rapi quo i solẽnibꝰ aliquorũ deorũ: ut bachi: & cereris rapi qui cõsueuerant: & ut excludat furorẽ illũ diuinũ ab isania adiũgit. Nęc med. c. Nã q aut atrę bilis aut aliꝰ humoris affluentia peccati sanit: & i eã quã mania grẽco uerbo appellãt cadit: & medico curãdus tradit: & illi fuerum bonorũ curatione iterdicit. Tradiq̃ a pretore curator unus ex iis q ꝓpinq̃ori gẽtilitate ẽ. ñ credis igitur me indigere curatore i rãta isania. Cũ sis tutela mearũ rerũ. q. d. cũ ego tuę tutelę me cõmiserim & ex te totꝰ pendeã ut sit hęc sania. si tucui cõmissi mei patrociniũ stomacharis & offenderis si occurro tibi unguibꝰ male sectis: q̃to magis deberes monere si me insanire uideris. Ad sũmã optima cõclusio ex supioribꝰ. nã si hoies pp uitia i isaniã icidũt & miseri efficiunt. Qui ex uirtute uiuũt sapiẽtes erũt: & oibꝰ bonis abũdabũt. Cõcludit igit ex padoxis stoicorũ. Solos sapiẽtes liberos cẽ. solos diuites: solos reges: solos denig; oia. Aq; ita excellere: ut excepto ipso deo: nihil maius sapiente sit Precipue sanus. Sũt q uelit q ironiã dictũ i paradoxũ stoicorũ: & pituitã ꝓ uana gloria pstãt cẽ. Quod mihi nõ sit ueriſimile: ut ludat i rẽ tã graui. Sꝫ quoniã sanitas ad animũ & ad corpus referũ: dicemus sapiẽtẽ sano aio sẽp esse qđ sua st in ptãte. Corpore ẽt esse sanũ: qa nihil cõmittit uñ morbꝰ ꝓuenire possit: nisi forte corpis imbecillitate reddãt non sanꝰ cũ aliqs humor i eo peccauerit: & posuit pituitã qđ grẽci phlegma appellãt ꝓ quolibet humore.

Roiani belli. Proposuerat sibi poeta preceptis suis hoies meliores reddere & ad uirtutes qbꝰ solis ducibꝰ ad beatã uitã puenit adhortari: atq; oñdere stultitiã unde oẽs pturbatiões pullulãt mortale genꝰ ifelicissimũ fieri. Quapp tãto cõsilio atq; artificio scribit: ut q̃is argumẽtũ imutet: tñ iocũda iterposita uarietate eãdẽ repetat sniam: quã i prima epistola expresserat. Scribit itaq; ad Lollĩũ maximũ uel rethorẽ uel oratorẽ: demonstratq; q̃ oẽs quoq; docti asserũt homeri poesim e. ẽplar uerę uirtutis cõtinere & i iliade q̃tũ detrimẽti aiorũ nostrorũ pturbatiões nobis afferãt. In odissea ãt qd uirtus ualeat ad bene beateq; uiuẽdũ pscq;. Scriptorẽ. Egregie p antonomasiam Naꝫ etsi plures scripserint: nemo tñ neq; tã ppetuo tenore neq; tã magnifice mirificeq; se ipsit: Vel scriptorẽ: quoniã hoc nomẽ poetis precipue attribuit. Declamas. Si iunior erat erit sensus. Dũ te exerces i declamationibꝰ: si ętate grãdior: ꝓ ptereaq; doctior declamas. i. discipulos i declamationibꝰ exercees. Differũt. n. declamare & orare. Arat. n. uir doctꝰ & eloquẽs: q cãm uel in foro aut dicit aut agit: uel in cõtione populũ aut docet: aut monet uel i senatoriis cõsultationibus sniam dicit. Declamator ãt ita ficto themate intra ludũ se exercet: ut qñ doctior effectꝰ ad orãdũ ꝓdire possit. Est n rhetor Sophista & orator. Rhetor. n. docꝫ trãs atq; artẽ tradit eloq̃ntię. Apd sophistã ãt discipuli iã a rhethore i arte instituti i dicẽdo exercent. Orator demũ iã ludo relicto i ueris causis siue illę priuate sint siue publice perfecta utitur eloquentia. Rreneste. Vrbs cuim fortune tẽplo ni quo sortes ibi inuentę manu pueri uersabant nobilitata dicta ꝓ τῶν ὧν ꝓ ἀνῶν. i. ab ilicibꝰ qui bus abundabat. Et clanculum docet studiosum ueritatis idagatorem secessu quo dã porꝰ q̃ hominũ frequẽtia delectari: Relegi. Nã tãta uis ẽ homeri poesis tãq; uariis multiplicibꝰ maximis sꝫ penitus recõditis rebus refecta: ut nisi pluries legat ꝓfũdi abstrusiq; illiꝰ sensus pcipi nõ possint. Pulchrũ. Honestũ & qcđ a uirtute ꝓfectũ ẽ pulchrũ dicit cuiꝰ cõtrariũ turpe ẽ. Vtile, nã q̃is secũdũ graviores phõs nũq̃ sepe utiliras ab honestate: & nihil sit honestũ qn illud idẽ sit utile: nec possit esse utile nisi sit honestũ. Ex quo sũmã pnitię gñi humano attulerũt q utile ab honesto separe conati sũt: tñ diuersa utriusq; rõ ẽ. Nã qđ honestũ. i. rectũ & cũ uirtute ẽ bonũ dicitur & expetit pp se ipsũ utile ũ pp seipsũ sꝫ pp usũ q i eo ẽ expetit. Virtꝰ igit bonũ ẽ q etsi nihil aliud nobis afferat: tñ pp se ipsa expetit. Diuitię ãt nõ bonę dicũt: sꝫ utiles qa ipsarũ solus usus cõmẽdat Ergo nõ pp se sꝫ pp aliud expetũt. Planius pli ius & abũdãtiꝰ. Et Meliꝰ. Vel qa maiori cũ eloquẽtia: uel qa ipso usu & experientia q̃ oẽm rõnẽ supat ueritatẽ rerũ oñdit. Chrysippo & crã. q. d. stoicis & academicis: qui seueriꝰ cęteris phis de finibꝰ bonorũ & malorũ disputarunt: quibus duabꝰ rebꝰ moralis phꝰa cõtinẽt. Nã chrysippus ut iã oñdimꝰ primꝰ inter stoicos hẽt. Vnde extat ꝓuerbiũ

Fabula qua paridis prōpter narratur amorem
Graecia barbariae lento conlliſſa duello
Stultorum regum & populorum continet æſtus
Antenor cenſet belli Præcidere cauſam:
Quid paris:ut ſolus regnet uiuatq; beatus
Cogi poſſe negat:neſtor componere lites
Inter peliden feſtinat & inter atriden:
Hunc amor ira quidē cōmuniter urit utrumq;
Quicquid delirant reges plectuntur achiui:
Seditione.dolis:ſcelere:atq; libidine & ira
Iliacos intra muros peccatur & extra:
Rurſus quid uirtus & quid ſapientia poſſit
Vtile propoſuit nobis exemplar :ulyxem:
Qui domitor troiæ multorum prouidus urbes
Et mores hominum inſpexit: latumque p aequor
Dum ſibi dū ſociis reditū parat,aſpera multa
Pertulit:aduerſis rerum immerſabilis undis:
Sirenum uoces & circes pocula noſti
Quae ſi cum ſociis ſtultus cupiduſq; bibiſſet:
Sub domina meretrice fuiſſet turpis & excors
Vixiſſet canis immundus:uel amica lutoſus
Nos numerus ſumus & fruges conſumere nati
Sponſi penelopes nebulones alcinoiq;

Fabula.Vel quia res notiſſima eſt:uel quia ficta res ſit Colliſa.Attrita. Lento quia decēnali. Duello.Bello qa iter duas ꝺtraxias partes geraſ. Barbarię.Datiui caſꝰ ſiue a prima declinatione ſit:ſiue a quinta Nā an tiquitus gtūs exibat i eis. Vir. Libica dies ſomniq; pares ubi fecerit horas.Et datiuꝰ in e. Barbarie qa gręci oēs prēter grēcos barbaro appellant. Latini uero reliquos preter ſe & grecos. Aeſtus. Pertur batiōes & tumultus. Nā ut mare uariis uentis agi tatū ęſtuat:ſic hois appetitꝰ uariis pturbationibus uelut in quaſdā pturbatiōes inſurgit. Stultorū. Quia pturbatiōibus nō ratiōe moucbātur. Regū ſilicet. Agamenōis & achillis: quorū cōtētiōes & graues inimicitię iā explicatę ſūt. Antenor. Nā cū legati grēcorū helenā raptā repeterēt cēſuit An tenor reddendā. Solus amatorię dictū Nā ſine a mica & ſimille alii circūſtent ſibi ſoli cē uidentur amātes.Ergo ſolus.i.ſine helena. Neſtor.Vide in odis Nūc achillē q grauiter ferebat bryſida quā amabat ſibi eripi. Vtrūq;.Achillē & agamenonē. Delirant a recta uia aberrāt. Tranſlatio ab aratore:qui a lira.i.a ſulco aberrat. Lirare.n.ſignificat a gros i ſulcos dirigere. Achiui.ſ.populares & ple bei. Seditiōe ut fuit achillis militū a reliquo exer citu:Dolis.quibꝰ ulyxes palamedē pdidit. Libidie Paridis. Ira.Agamenōis.Igit hęc referēs homerus docet uitiis & pturbatiōibus oēs cē infelices.Sz tn principiū maiꝰ cē ſcelꝰ quoniā ſua delicta pluri bus nocēt. Rurſus qd uirtus.Quemadmodū q̄ttuor ac uigiti iliados libris uitia humana expreſſit ho merus :ſi totidē aliis qui odyſſea cōtinent errores ulyxis deſcribit q nobis eius uiri exēplar ponūt :q paulatiz uariis uitiis ſe exuens ad uirtutem q̄ ſola nobis ad beatā uitā dux eſt pueniat: Vult aūt lon go uſu & multarū rerū experientia illū ſapientē effici quoniā uirtutes ciuiles cōſuetudine pficiunt. Domitor troię. Nā cū doctiſſimꝰ poeta homerꝰ longe plura igenii q̄ corporis uiribꝰ fieri ab hoibus itelligeret neq; achillē neq; aya cem neq; diomedē uiros fortiſſimos:ſed ulyxē ſapientiſſimū ὡτολίπορθον .i.urbis euerſorē appellat. Multorū. Nā ſic odyxeę initiū eſt ἄνδρα μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροπον ὃς μάλα πολλὰ πλάγχθη. Dū ſociis ex platōe ſnia ē q̄ dixit hoies ñ ſibi ſolos natos cē ſz patrię parentibꝰ liberis ceteriſq; cognatis & aicis. Reditū pa. Reuer titur.n.a.troia.i.a uoluptate qui uir ſapiēs futurus eſt:& p uarios errores reditꝰ patriā.i.ad originē animi ſui. Sed hęc latius oſtēdimꝰ tū in allegoriis uirgilianis quas chamaldulēſes diſputatiōes iſcripſimꝰ ad Illuſtriſſimū genitorē tuum tū in cōmentariis lingua etruſca in. Danthē florentinū poetā a nobis ſcripſit. Aſpera multa. Quia difficilimū ē & ea q̄ ſenſū demulcēt aſpernari:& uirtutē ipſa q̄ ſine labore & ſudore nō pficit ſequi. Difficilimū etiā mentē a ſenſibus reuocare. Hinc. Vir. Per uarios caſus p tot diſcrimina rerū Tēdimꝰ in altū ſedes ubi facta quietas. Oſtēdūt:fas illic troiana reſurgere regna. Immerſabilis nā uir ſapiēs nullis fortūe tēpeſtatib imergit.Siremꝰ. De his ac de cice deq; mult aliis q̄ ad ulyxis errores ptinēt:ī odis ſcripſimꝰ. Turpis qa ferinā i ſolmā ducit. Et excors.Sine corde.i.ſine prudētia:quoniā qd hois erat pdidiſſet. Sub domina meretrice nā ut uirtus homini optima parēs eſt:& caſte pudice que noſtrū animū educat.Ita uoluptas illū corrūpit:& ſeruū ſibi reddit & meretricio more animi corporiſq; bonis ex poliat. Nos.q d.ma ima hominū ps q̄ iertię uoluptatiſq; tradita mihil altū cogitat. Dixit aūt nos ut ſuā interpōens p ſonā nullū odiū.dū alios uituperat:ſibi cōparet. Numerꝰ ſumus:Nā qui nullā partē rōnis i uita cōtingūt ii nulla alia re cē cognoſcūtur niſi qnia augēt numerū. Achilles igitur.i.exercitu grēcorū fuiſſe cognoſcit qa multa ęgregia edi dit facinora. Therſites aūt fuiſſe cognoſcit:qa uno plus fuit in exercitu. Sumus ergo numerus.i. ſumꝰ quia augemꝰ numerū:Nihil aūt prętercea cōferimus. Fruges cōſumere nati Hoies ea rōne cibū ſūmere uidentur ut uiuāt.Iſti aūt

uidoné ieciteo uiuere ut edãt. Spõsi. Nõ spõsi: erãt.n.,pci:ſz q ſpõſi eẽ cupent. Sic. Vir. Et genera[illegible] priamo. phrygibuſq; ferebat. i. q gener eẽ cupet. Penelopes. Quã ceteri oés ſcriptores caſtiſſimã fuiſſe dicũt. Lycophrõ uero ſoluſ illã ipudicã deſcribit. Alcinoiq; nebulones. Paraſitos & adulatores itelligit: q apud alcinoũ pheacũ regẽ erãt. Hi ergo oés uoluptatẽ ſecuti pecudũ uitã degebãt. Sumꝰ ergo numerꝰ nati cõſumere fruges: & ſimꝰ ſpõſi penelopes & nebulones alcinoi inuẽtus appoſituc. Qpata i cure curãda. i. q̃ ſe exercet i curãdo corpe plus q̃ çquũ ſit. Nõ. n. negligẽdus ẽ cultus corpis: ſz nõ debemꝰ nimiã & maiorẽ q̃ oporteat curã a lhibere. Ergo recte adiũxit plus çquo. In medios dies. Cũ nox nõ dies qeticõcedat. In medios. Qd turpius ẽ q̃ aut nõ ita primo mane ſurgere aut paulo ante noctẽ cubatũ ire. Ad ſtrepitũ: ad ſonitũ. Ceſſatũ. i. otioſorũ & inertiũ. Vt uigilẽt. h. Reſoio miq̃: ut q ſcelus cõmiſuri ſũt adeo i repatranda uigilãtes ſint. Tu ut ea diſcas q̃ ad ſaluté tuam ptinẽt nõ poſſis expgiſci. Eſt ãt cõtrariũ color rhetoricus: Si nolis ſa: primũ ãt ẽ ut occurramꝰ morbo anteq̃ ueniat, ſz ſi tu hoc nõ feciſti cura ipſũ pellere pꝰ q̃ ueuit. Hydropicus. meiaphora a corpe ad animũ. Ante diẽ. añ lucẽ. Raro tñ ponit̃ i hac ſignificatione: potiuſq̃ añ diẽ añ tẽpus ſignificat. Maro ſz miſera añ diẽ ſubitoq; accẽſa furore. Et Ouid: Filiꝰ ante diẽ patrios ingriti ãnos. Inuidia ucla. Si ñ excitaris ut phõrũ libris medearis aio tuo mutẽptur batiões ut iuidia ẽ & amor te illis ęgrotãtem uexabũt. Eſt aiuz. Cõſumit. Dimidiũ. ab Ariſtotele mutuatus ẽ ſniam. Ille. n. ait principiũ plus eſſe quã dimidiũ totiꝰ. Aude. tãq̃ rẽ difficilẽ. Nã plena laboris ẽ uia q̃ ducit ad uirtutẽ: & ut ait. Heſiodus: nõ ſine ſudore. Dũ defluat amnis. Stultꝰ fuit q cũ ad amnẽ pueniſſet: uideretq; labi undas decreuit ſpectãdũ donec tota aqua elapſa alucus areſceret: qđ ñ abhorret a uita humana: i q̃ cũ occupatio occupatio nẽ ipellat; & negotiũ ppetua ſerie negotiũ urgeat tñ ſũt q̃ pponãt ſibi tũc de uirtute cogitaturi cũ ocium nacti fuerint. At ut aqua nũq̃ i flumine deeſt. ſic nec i uita unquã ceſſãt negotia. Pacanẽ. Tranſlatio a regionibus quas ſublato bello quo uexabãt ad pacẽ reducimꝰ. Id. n pacare ẽ. Quod ſatis ẽ. Aurea ſnia. Nã tãtũ diuitiarũ quęrẽdũ ẽ: quãtũ ad uitã cõmode degẽdã ſat ſit. Nã maiorẽ illarũ cumulũ q̃rit ſibi curas cõpat. & ſollicitudines quas oés uitare cupiũt: neq; morbos e corpe pellũt. Valeat. Nũq̃ poterit frui ſuis bonis q̃ſquã: cuiꝰ aius nõ uacuus. Et pfecto quẽadmodũ lippus nõ delectat̃ picturas quoniã illã bñ cernere nõ põt. Sic aius noſter uariis curis cõfectus diuitiis nõ ualet frui. Sincerũ ẽ. Niſi uas purũ fuerit: & mali ſaporis expers uinũ qđ infundit̃ eo ſapore corrũpit̃. Sic & aius aliq̃ moleſtia oppreſſus uoluptatẽ ſibi oblatã corrũpit. Spne uoluptates. Qui uoluptates ſpnit illarũ deſiderio nõ torq̃t̃. Qui rurſus ſine deſiderio ẽ: is pfecto trãq̃llã uitã agit. Nocet ẽpta. Placet quoniã uoluptatis meminit: quid de re uniuerſa platonici ſentiãt: breuibꝰ pcurrere Ipſe. n. mentis gaudiũ & lętitiã dicit eſſe. ſenſuũ uero uoluptatẽ. Gaudiũ ergo ex cõtẽplatione aut aliquo uirtutũ uſu pcipit̃. Quapp ſęp laudẽ meret̃. Lętitia ẽ mẽtis elatio i boni alicuiꝰ poſſeſſione: q̃ modeſtiã excedere piter ac ſeruare põt. Gaudiũ ſępe mẽtis alimoniã uocat Plato. Agro ſim l s ẽ ueritas. Frugibꝰ ueritatis cõtẽplatio. Alimõiq; quę ex his duobꝰ capit̃ gaudiũ. Hęc in phedro dicũt̃. Redeũtibꝰ ãt ais noſtris i cęlũ duo ſũt premia: cõtẽplatio quã ambroſiã nominat: & gaudiũ qđ nectar dicit̃. Vñ i phedro ait aurigã. i. rõem equos ad preſepe ſiſtere atq; illis ambroſiã nectare conſpſã obiicere. Voluptatẽ ãt appellat ſuauẽ motionẽ i ſenſibus: que a ſenſibili idigẽtiq; repletione, pficiſcat̃. ſũt enim indigentia & repletio repugnãtes. Ex illa cupiditas & dolor. Ex hac uoluptas ẽ. Ex quo itelligit̃ q̃ in bonis nõ ẽ enumerãda uoluptas quia bonos illam poſſidentes non facit. Ineſt beſtiis & ſtultis. Preterea accidit magis improbis q̃ probis. Quod autem bonum ẽ cõtra ſolet. Item cõmiſcetur cum malo. Accidit enim ẽdem tempore eundem dolore affici

In cute curanda plus æquo operata iuuentus:
Cui pulchrum fuit in medios dormire dies: &
Ad ſtrepitum cytharæ ceſſatum ducere curam
Vt uigilent homines ſurgunt de nocte latrones
Vt te ipſum ſerues non expergiſceris? at qui
Si nolis ſanus cures hydropicus: & ni:
Poſces ante diem librum cum lumine: ſi non
Intendes animum ſtudiis & rebus honeſtis
Inuidia uel amore uigil torquebere: nam cur
Quæ ledunt oculos feſtinas demere? ſi quod
Eſt animum differs curandi tempus in annum:
Dimidium facti qui cæpit habet: ſapere aude
Incipe: uiuendi qui recte prorogat annum:
Ruſticus expectat dum defluat amnis: at ille
Labitur: & labetur in omne uolubilis æuum:
Quæritur argentum puerisq; beata creandis
Vxor: & incultæ pacantur uomere ſiluæ
Quod ſatis eſt: cui cõtingit nihil amplius optet
Non domus: & fundus: non æris aceruus & auri
Aegroto domini deduxit corpore febres
Non animo curas, ualeat poſſeſſor oportet:
Si comportatis rebus bene cogitat uti
Qui cupit aut metuit: iuuat illũ ſic domꝰ aut res
Vt lippum pictæ tabulæ, fomenta podagram:
Auriculas cytharæ collecta ſorde dolentes
Sincerum eſt niſi uas: quodcunq; infundis: acescit:
Sperne uoluptates nocet empta dolore uoluptas

& uoluptate:ut cum sitiens bibit. Malo aũt bonum non admiscẽt. Pręterea bonum stabile est. Voluptas fluxibilis. Adde si placet q̃ bonũ bonũ ō impedit. Voluptates multas uirtutes impediũt. Afferunt.n.ut ipse ad Dionysiũ scribit detrimentũ homini insciti. Inquietudinẽ ac petulantẽ stultitiã afferẽtes. Nec dubiũ est bonũ uel laude uel ueneratiõe dignũ. Voluptatẽ uero neutrũ horũ merere. Sed uide aliud:bonũ nostrum id dici non põt quod naturę nostre nõ sit inimicũ:uel a nobis nõ sit pfectũ. Nos aũt preter mentẽ & rõnem nihil sumus. Corpus aũt carcere est. Sensus uero satellites atq; insidiatores:qui id agũt:ut nos altius in hoc corpore demergãt:ne ad patriã nostrã.i.ad cęlum reuolemus

Voluptas a rõe nõ est:sed a sensibus. Illud pręterea quis nõ sentiet. Bonũ q̃d futurũ est in spem erigit. Quod uero presens trãquillũ facit animũ:ut nihil pręterea requirat:aut egeat: quasi id sit ex se sufficiens. Voluptates aũt si futurę sũt intollerabili ardore inflãmant. Cura & solicitudine animũ exedũt & in furorẽ impellunt. Si presentes fuerint metu & solicitudo corrũpunt nos ceteros & imanes reddunt ac poenitẽtia tedio & langore premũt. Quapp in phedrone dolorẽ ac uoluptatẽ ex uno capite cõnexi uult. Hinc si alterũ assit:alterum inde succedit. Hanc titiis iccur aniari sentit Plato: & Archytas pforato uasi uoluptatẽ cõparat. Epicarmus cuitypo in quo fluit aqua reflua:tq; & furlũ ac deorsũ iactat & renascit. In uoluptate.n.erigimur spe. Deiicit mœstu Spernimus:ac paulo post specta requirimus Aliud rõ suadet. In aliud appetit9 rapit. Recte igitur Socrates chordas sibi in cythara dissonare male & multos sibi aduersarios hẽre q̃ sibi ipsi aduersari. Poterã plures argumẽtatiões in hanc sniam afferre. Sed liber extat Marsilii nostri ficini:i quo oia collecta inuenies. Hęc igit Plato. Aristoteles aũt gaudiũ a uoluptate nõ discernit. Sed uoluptatis noie utrũq; cõplectit ita tñ q̃ animi sũt uoluptates nũcupet pfectas:sensuũ aũt imperfectas. Empta dolore. Nãsi ẽ repletio indigentię nõ. Semper aua. Ergo nunq̃ quiescet si semper erit i desiderio. Inuidus aũt cũ doleat secũdis aliorũ rebus se ipsũ semp excruciat. Irat9 ea facit quorũ. Fingit equũ. Vt magister equũ adolescentẽ in quẽcunq; usũ uolet fingit & formet:sic nos animũ nostrũ si nondũ uitia ex habitu cõtraxerit ad oẽ rectũ formabimus. Per multi n.iterest qua uia a tenera ętate assuescamus: Nã ut catuli si obiecta cerui na pelle domi eã ferã insectari assueuerint:deinde in siluis semp insecta bunt sic animus noster uirtuti a principio assuefactus semp deinceps cadẽ uia pget. Quia prima illa impressio tenera i mente facta ita durat ut odor rei q̃ in nouã testam ideat in fictile nouum infusa est. Recens. Nuper facta:& in quam nondum quicquam infusum fuerat.

Semper auarus eget. certum uoto pete finem:
Inuidus alterius macrescit rebus optimis.
Inuidia siculi non inuenere tyranni
Maius tormentum. qui non moderabitur iræ:
Infectum uolet esse. dolor quod suaserit & mens:
Dum pœnas odio per uim festinat inulto.
Ira furor breuis est. animum rege:qui nisi paret:
Imperat:hunc frenis hunc tu compescere catena
Fingit equum tenera docilem ceruice magister
Ire uiam quam monstrat eques uenaticus exquo
Tempore ceruinam pellem latrauit in aula:
Militat in siluis catulus:nunc adhibe puro
Pectore uerba puer nunc te melioribus offer
Quo semel est imbuta recens seruabit odorem
Testa diu:quod si cessas aut strenuus anteis
Nec tardum opperior:nec precedentibus insto.

Q. horatius flaccus iulio floro:

ILli flore quibus terrarum militat oris
Claudius augusti priuignum scire labòro
Thraca ne nos ebeuso; biuali compede uinctus
An feta uicinas inte currentia turres:
An pingues aliæ campi colleso; morentur
Quid studiosa cohors opũ struit hæc quoq; curo
Quis sibi res gestas augusti scribere sunt:
Bella quis & paces longum diffundit in æuum
Quid titius romana breui uenturus in hora

ILli flore. Ad Iuliũ florũ amicũ suũ epistola ẽ: Ad quẽ ctiã in libro carminũ codẽ scripsit: cui9 principiũ ẽ Pindarum qsquis studet emulari. Mira aũt utit isinuatiõe. Nã cũ illũ auaritię reprehẽdere istituisset multa pri9 interponit quib9 hoicm patientiorẽ reprehensiónis reddat. Interrogat igit qbus i regionib9 sub claudio militer:& an qspiã sit q res gestas cęsaris scribere paret: Interrogat & deligẽter de titio poeta Reprehẽdit celsũ: q alienos libros,sibi uendicet Ipsũ deniq; ab ingenio laudat:ut his laudibus eũ ita demulceat:ut patiẽter sua errata audiatur9 sit. Claudius augusti priuignus. De filiis Neronis a se adoptatis i libro carminũ plura dixim9. Hũc in poetica facultate miris laudib9 extollit Quintilia Dixim9 & de ebro flumie. Thracaq; tracia. Niuali cõpende qa hiemali tẽpore glacie colligat. Vicinas tures. Sestũ itelligit & abidũ. q̃ ab stadia trigita:id.n.ẽ quatuor millia & quarta ps:qd spatiũ Xerxes oli põte coniunxit. Pingues. Fertilissima enim asia campestris & collina est. Studiosa cohors. Nam claudius sic:ut alibi legit: & Ouidi.edocet studiosus sus fuit:& studiosus adamauit. Bella & paces in quę in bello & quę in pace gessit. Diffudit. Spargit. In longũ ęuũ. q.d.i ęternitate. Nã preclara maximorũ uirorũ facinora obliuiõe mergũtur nisi scriptores suis monumẽtis illa ab iteritu uendicent. Titius. De huius hois ingenio at doctrina magna spabat. In ora.i. in celebritatẽ & famã ut oium ora de illo loquãt. Sic Ennius de se. Nẽo me lachrymis decoret:nec fũera flotu. Faxit.cur

uolito docta p ora uirũ. Nõ expalluit. Nõ timuit: quis ardua difficillima q3 res sit ut ipse i carminũ libris oñdit pindarũ imitari. Fastidite lacus. Manet i trãslatióe: & cũ pindarũ fonte appellet a quo ois lyrica uis manare uidet: reliquos lacus & fõtes q iõ pfluã appellat. Aptos i pmptu positos & facile imitabiles. Thebanos. pindaricos. nã ipse thebanus fuit. Modos. nã uersus lyricos modulãt poetę. Fidib9 latinis. Stilo & lingua latia. Auspice m. Auspitio musarũ. An tragica. Oñdit illũ utraq3 facultate ualere lyrica & tragica. Deseuit qa grãdia 3 seua plerũq3 scribut tragici. uñ dicit deseuit & ãpullat. de quo uerbo diximꝰ i poetica Mihi agit amice loqt tãq3 siqd bñ egerit sibi sit uoluptati futurũ. Cõtra uero si cõtra. Atq3 hac beniuolẽtia prepat sibi locũ ad illũ reprehẽdendũ: ut ex amicitia non ex odio id aggredi grãdat. Monẽdꝰ. qa ñ pfecit adhuc Opes priuatas. i. ex se scribat: uñ sibi gloriã paret: ñ ãt subripiat ex libris alienis q̃ p suis deinde edat.

Pindarici fontis qui non expalluit haustus
Fastidire lacus & riuos aulus aperto;
Vt ualet: ut meminit nostri fidibus ne latinus
Thebanos aptare modos studet: auspice musa
An tragica desæuit & ampullatur in arte.
Quid mihi celsus agit: monitꝰ multũq3 monẽdꝰ
Priuatas ut querat opes: & tangere uitet
Scripta palatinus quæcunq3 recepit apollo:
Ne si forte suas repetitũ uenerit olim
Grex auium plumas moueat cornicula risum
Furtiuis nudata coloribus. ipse quid audes?
Quæ circũuoliras agilis thyma? non tibi paruũ
Ingenium non iucultum est. nec turpiter hirtum
Seu lingua causis: seu ciuica iura
Respondere paras: seu condis amabile carmen:
Prima fætes hedræ uictricis premia. quod si
Frigida curarũ fomenta relinquere posses
Quo te cælestis sapientia duceret: ires
Hoc opus. hoc studium parui properemus & ãpli
Si patriæ uolumus: si nobis uiuere cari
Debes hoc etiam rescribere: si tibi curæ
Quanto conueniat numatius. an male sarta
Gratia ne quicq̃ coit: & rescinditur. at uos
Seu caliduꝫ sanguis: seu rerum inscitia uexat
Indomita coruice feros: ubicunq3 locorum
Vitatis indigni fraternum rumpere fœdus
Pascitur in uestrum reditum uotiua iuuenca.

Ad albium amicum suum

Albi nostrorum sermonum candide iudex
Quid nunc te dicaꝫ facere i regiõe pedana

Numatiꝰ. nũc ipsũ icõstãtię ifidẽtiatisq3 arguit. Inceperãt. n. inicitię ifidẽtiatisq3 arguit. Inceperãt. n. inicitię ifidẽtię & hũc nũaciũ plãcũ: deiñ cpatricorũ: & matrie ora recõciliati ifidẽtię se fuerãt. nẽ ãt cũ itellexisset poeta recõciliationẽ illã poenitẽtiã discidii familiarit utrũq3 increpat. oñditq3 eos uehemẽt amare cũ iuuẽcam p illorum reditu uouerit. Male sarta. Transatio a uestę. Sarcire enim & in supino sartum est diuisas partes coniungere & consuere. Ergo male sarta id est male coniuncta ẽ gratia que non coit: idest non durat in coniunctione: sed rescinditur. Calidus sanguis. propterea dicit quę est accensio sanguinis. Rerum inscitia. Nam omnis animorum perturbatio ab inscitia ẽ. Feros. Contraria res est humanitati & mansuetudini. Indomita ceruice. Indomita superbia qua in æqualitatem qua amicitia cõtinetur descendere uetamini. Indigni rumpere. quoniam neutrum decet rumpere. Fraternum. Vel q̃ fraternuꝫ esse debet: uel q̃ olim fraternum fuit.

Albi sermonũ. Ad Albiũ epistola ẽ: quã circa pincipia epistolę laudat a rectitudine iudicii ut sibi uiã muniat ad reprehẽsionẽ iustissimã. Vult. n. hoiem admonere ut cũ in bonorũ affluẽtia cõstitutus sit deponat supuacuas aũ curas. Candide. quasi dicat recte: quoniam in iudicio tuo nulla appareat macula. Sermonum. Vtebatur enim

Opes priuatas. i. ex se scribat: uñ sibi gloriã paret: ñ ãt subripiat ex libris alienis q̃ p suis deinde edat.

Platinꝰ apol. Hoc tẽplũ ab augusto ẽdificatũ fuisse alibi oñdit. Huic gº deo poetę sua uolumia cõsecrabãt. Cornicula. anũt qñq3 cornicẽ ornatꝰ cã pulcherrimas penas a uariis auibꝰ clãculũ subripuisse: & pprias exuisse: illasq3 induisse & se spectãdã i tãta pulchritudie oibꝰ prębuisse. Sꝫ paulo pꝰ reposcẽtibꝰ suas qbusq3 plumas nuda relicta oibꝰ risũ mouit. Idẽ ergo iure cuẽire põt illi poetę q nihil ex se scribit: sꝫ altude oia cõpilat. Ipse. tu iuliflore. Circũuolitas. Optic hoiez laboriosũ & idustriũ apibus cõparat. Nã ut ille ad uaria se conuertũt & mõ metyn parãt q̃ pria crusta ẽ fauis. Deiñ piso ceró. Tertie p poli. Iste. n. tres crustę ueluti fũdamẽta sũt. Posireo cęrã fauosq3 ac mella. Sic ille ad uaria cõuertit. Ingeniũ ñ puũ. Qđ natę munꝰ ẽ ñ icultũ qđ ẽ artis & doctrię. Sũt igit oia prędara ab eo pcta expectãda: q & natę & doctrię opibꝰ suffultꝰ ad scribẽdũ accedat. Turpit. h. gº optic cultũ. Seu li. oratorẽ iuriscõsultũ: & poętã es posse demõstrat. Pria. pr. Vt ñ solũ secũdas aut tertias sꝫ oio prias obticas. Sꝫ dohedera iã exp̃essimꝰ. Victricis. i. uictoriã tuã iudicãtis. Qđ. Cũ iã ab oibꝰ laudaucrit audet amice errorẽ arguere. Ipse. n. sibi cã ẽ ne euadat i egregiũ poetã: quoniã mẽtẽ suam occupet uariis curis!. Opꝫ. n. poetę mẽtẽ uacare oi sollicitudie: ut tota ad musas cõuertat. Recte gº luue. Quis locꝰ igẽio nisi cũ se carmie solo Vexãt & dñis cyrrhę nyseq3 ferũt Pectora nostra duas ñ admittẽtia curas. Hoc opꝰ. i. icũbere studiis sapięcui rei pui & ãpli. i. cuiusq3 cũq3 fortũę sinꝰ. Ea. n. & ptię & nob pdẽsse possumꝰ

Numatiꝰ. nũc ipsũ icõstãtię ifidẽtię arguit. Inceperãt. n. inicitię ifidẽtię & hũc nũaciũ plãcũ: deiñ cpatricorũ: & matrie ora recõciliati ifidẽtię se fuerãt. nẽ ãt cũ itellexisset poeta recõciliationẽ illã poenitẽtiã discidii familiarit utrũq3 increpat. oñditq3 eos uehemẽt amare cũ iuuẽcam p illorum reditu uouerit. Male sarta. Transatio a uestę. Sarcire enim & in supino sartum est diuisas partes coniungere & consuere. Ergo male sarta id est male coniuncta ẽ gratia que non coit: idest non durat in coniunctione: sed rescinditur. Calidus sanguis. propterea dicit quę est accensio sanguinis. Rerum inscitia. Nam omnis animorum perturbatio ab inscitia ẽ. Feros. Contraria res est humanitati & mansuetudini. Indomita ceruice. Indomita superbia qua in æqualitatem qua amicitia cõtinetur descendere uetamini. Indigni rumpere. quoniam neutrum decet rumpere. Fraternum. Vel q̃ fraternuꝫ esse debet: uel q̃ olim fraternum fuit.

Albi sermonũ. Ad Albiũ epistola ẽ: quã circa pincipia epistolę laudat a rectitudine iudicii ut sibi uiã muniat ad reprehẽsionẽ iustissimã. Vult. n. hoiem admonere ut cũ in bonorũ affluẽtia cõstitutus sit deponat supuacuas aũ curas. Candide. quasi dicat recte: quoniam in iudicio tuo nulla appareat macula. Sermonum. Vtebatur enim

horatius iudicio huius hominis tanquam & ueri & docti in sermonibus quos scripserat. Facileq; crediderim poeta ita eum appellare: quoniã in iudicando libertate uteretur arbitrio. Ergo laudat ut uideatur auidissime audisse siquid ab eo reprehensũ sit & tacite amonet ut ipse quoq; nõ inuitus accipiat siqua in re ab eo reprehendat. Pedana a pedo opido. Cassi: p cassii p apocopen. Hic parma urbe pocta fuit nõ ignobilis: qui brutianas est partes secutus: atq; i lo de uicto athenas se in studio litterarũ recepit De hoc meminit. Quintilia. Siluas ambulationes. Nã & ualitudini corpis seruiũt & secessũ ad res altiores cogitandas prebent. Dixit aũt reptare: ut gradiendi inter loca arboribus fruticibusq; dẽsa difficultatẽ oĩderet. Vel ponit siluas phiç abditas obscuraq; inias: in quibus ipse repter. i. latenter subeat: & tũc erit salubres quoniã a morbis. i. a uitiis animum purgent. Sine pectore. Sine prudentia naturali. Oĩtedit. n. fuisse in hoie prima naturç: q̃ ppse experenda multa philosophi dixerint. Artesq; fruendi. Virtutẽ intelligit: q cũ prima naturç recepit illis fruitur. Saperc. Quod est sapientiç & doctrinç. & fari Quod est eloquentiç. Gratia Vniuersalis beniuolẽtia. Mundꝰ uictus. Hoc. n. requiritur ut luxus in uictu mundities assit. Sed secundum facultatẽ patrimonii. Inter spẽ. Misera illa rũ uitia quibus inter tot pturbationes uitima fluit. Grata. Sperandũ nõ est. Me pingue. Porcum se appellat de grege epicuri quia illi uoluptuosã uitã agunt: & nihil a suuibus distant. Nã prẽter easuoluptates q̃ aut gustu aut tactu pcipiũt: ut nihil ĩ bonis numerant. Nõ autẽ se talẽ esse dicit: quia sit: sed cõatur illũ a uita cõtraria hoc contrario abducere imitatus eos qui curua ligna dirigant qui nõ sunt cõtenti ut ad rectitudinẽ reducant: nisi tantundẽ in contrarium flectant.

Scribere quod cassi parmensis opuscula uincat:
An tacitum siluas inter reptare salubres
Curantem quicquid dignum sapiente bonoq; est
Non tu corpus eras sine pectore. dii tibi formam
Dii tibi diuitias dederant artemq; fruendi:
Quid uoueat dulci nutricula maius alumno
Quam sapere & fari possit quæ sentiat. & cui
Gratia: fama. ualitudo contingat abunde
Et mundus uictus non deficiente crũmena:
Inter spem curamq; timores inter & iras
Omnem crede diem tibi deduxisse supremum
Grata superueniet quæ non sperabitur hora:
Me pinguem & nitidum bene curata cute uises
Cum ridere uoles epicuri de grege porcum

Ad torquatum:

SI potes archaicis conuiua recumbere lectis:
Nec modica cœnare times olus oẽ patella
Supremo te sole domi torquar manebo:
Vina bibes iterum tauro diffusa palustres
Inter mincturnas sinuessanumq; petrinum
Si melius quid habes: arcesse: uel imperium fer:
Iam dudum splendet focus: & tibi mũda supellex
Mitte: leues spes & certamina diuitiarum
Et moschi causam cras nato cæsare festus
Dat ueniam somnumq; dies. impune licebit
Aestiuam sermone benigno extendere noctem:
Quo mihi fortuna si non conceditur uti?
Parcus ob hæredis curam nimiumq; seuerus

Si potes archaicis. Torquatus uirũ diuitiis affluentẽ: sed ob auaritiã partis uti nõ audentem ad liberaliorẽ uitã traducere conatur: ita tamẽ ut frugalitas seruetur: neq; queratur luxus. Archaicis. Vilioribꝰ & plebeis ab archia mscio fabro factis. Omne olus. Etiã male cõditũ & plebeũ. Patella. A patina diminutiuũ est. Modica. Modestia. & teperata. Dat autẽ patinç qd̃ sit epularũ quasi modicas & frugales esse uult. Supremo sole. Vltima diei parte. Illam. hora tẽperati homines cibũ capiebant Vir. de didone, Nũc eadẽ labente die cõuiuia poscit. Tauro in cõsulatu tauri. Iterũ tauro idest in secundo tauri cõsulatu. Ergo nõ multũ uetusta. Palustres mincturnas. Nã hęc urbis iter paludes sita erat. Iuuenalis. Mincturnarũq; plaudes. In his aũt locis uina deteriora fũt. Sinuessanum quo oia is locus in agro sinuessano sit. Est aũt sinuessa non pcul mincturnis. Ponit aũt hęc uiliora: ne dũ illũ abundantius rebus suis uti admonet forte credat se in luxũ adnocari. Si melius quid habes arcesse. i. uoca ad te uel. Afer. ideſt sufficer mecũ imperiũ. i. obtempa mihi. Splendet sit focus. Nitet domus multa supellectili: aut sit potius focus pro domo. Vel nitet focus: quia ligna tibi abunde fũt: quibus focus igne splendere possit. Sed prima sinia melior q̃ia sequit: & tibi munda supellex. Snia est ut cũ abundet supellectili & diuitiis uelit illis quandoq; uti. Leues spes. Nã qa spes rat igẽtissimas pecuniaf accumulare abstinet illis uti. Sz fũt spes leues. i. rerũ leuiũ & mutabiliũ uel hois leuis. Certamina. d. Conatus que fũmis ut diuitias acquiras. Certas. n. ne quis ditior sit. Moschi. Moschus pgamenus orator fũmus instituebat pueros. Accenitq; ueneficii reus factus a plurimis oratoribus defensus est. De hoc meminit Quintilia. Nato cęsare. Idibus iuliis natꝰ ẽ: quẽ diẽ romani festũ celebrabãt. Impũe. Quia nemini nos reprehendere licebit. Aestiuã. Quippe q̃ ipsis in iis idibus eẽt. Fortuna: p diuitiis posuit q̃ cũ nõ pp se expetẽdę sint: sed ut illis ad nostrã cõmoda cõparanda possimus uti frustra possidentur nisi utamur. Parcus. Deest si: & cõpone in hunc ordinem. si aliquis parcus ideſt auarus ob curam hęredis ideſt quia cupiat me omnia conseruare hęredibus: & nimium seuerꝰ ideſt nimis grauis censor. Assidet. i. nõ discedit a me nec ego patrimoniũ profundã. Insano ideſt nimio in sumpti. q d. prohibet me ab administratione bonorum ueluti si insanus furiosus ue sim. si ergo ita me prohibere tẽtat ego cõtra faciã

Nã incipiã potare & uti lautiore cõuiuio:id.n.significat pflorũ copiã & patiar hẽri.i.existiari icõsult⁹.i.parũ caut⁹ in meis rcb⁹.Nã si cõsulti ii dicũt a qb⁹ cõsiliũ petit ille erit icõsult⁹ cui⁹ rõnez appetit⁹ nũq cõsulit.Quid nõ ebrietas. Alterũ extremorũ laudat:ut hũc hoiez ab alẽo abducat:& i mediocritate i q uirt⁹ẽ collocet. Designat.Demõstrat:uõ consules designati dicũt. Spes ratas.Firmas:idubitabiles. Ad prẽlia trudit.Nã accedũt spũs:uñ pellit timor. Disertum Nã eloqntiores reddit uinũ hoies:ac ẽt q ãgusta pauptate premũt liẽbat a curis. Necci.Quia hec mihi rõ ipat. Idõc⁹ &ñ iuit⁹.Nã q a rõne ipat is iã istitut⁹ ad rẽ ẽ:& bene uolens agit:Quia igredit iã ad uirtutẽ:& per electionẽm agit

Toral.neutri gõis ut ceruical.Est ãt uestis q̃ torus ornat. Mappa,q̃ mẽsa sternit. Corruget na.i.mouet fastidiũ & nauscã iducat tũc.n.retrahit os:oculi:& nasus in rugas cõtrahit:cũ aliqd sordidũ oñdit. Impat.n.rõ ñ ut nimio luxu lasciuiati cõuiuio:ſz ut uitet sordes. Cantar⁹ & lãx. Dqb⁹ dictũ ẽ. Oñdat tibi te.Oñdat q̃lis sis.i. demõstret tuas facultates.q.d. nec maioris neq; minoris cõpata sint q̃ cõueniat tuis facultatib⁹. Vel adeo tersa sint ut tãq̃ in speculo in illis tuã imaginẽ cõtẽpleris. In snia uult luxuriã abesse:mũditiã adesse. Nec fidos Descripsit q̃le preparet cõuiuiũ. Nũc addit cõuiuas ita eligere ut oẽs fidi iter se sint:neq; q̃q̃. Elmiet .i.extra illud limẽ ,pferat q̃ i cõuiuio dicũt. Nã multa dicũt c⁹. hilaritate uinũ q̃ disseminãda minie sũt

Vt coeat p.Cõpone sic istitutã cõuiuas brutã puellã & septimiũ:ut par pari iũgat. Nisi te la.d.p.ñ melior cocna & potior puella. Loc⁹.p.um.i.plures sũt loci i meo rure q umbris opti belle nos recipere possint. Sz nimis arcta.Sz eligamus loca aptiora. Nã actiora premũt malo odore capraruz. Vel dicamus umbris q̃si scurris:ut supra in sermonib⁹ dixit, Cũ seruilio balatrone Vibidi⁹ quos moecenas adduxerat umbras. Deiñ ponet olidas capras ,p mordacib⁹ scurris:ut moneat si scurras uelint ducere ñ ducat mordaces. Nã premũt tetro odore conuiuiuz

Quotus esse uelis:quasi dicat scribe cuius fortunę homines tibi conuiuas adhibeam. Nã si cupis digniores te eris postrem⁹:si iferiores eris prim⁹ Omissis.r.Relictis negociis & causis. Atria.s. Assũt tibi clientes q i atrio tuo te expectãt:ut te cõsulãt & suas tibi causas cõmẽdet:tu ãt Illos falles:Nã ñ illac domũ egredieris:ſz p posticũ:ne te egrediẽtẽ intueãt.Sic.n.olim expectantem Ciceronẽ auxiliũ cõtra clodiũ iploratuũ Põpeũ fefellisse dicũt

O Il admirari. Aurea oio epistola:& q̃ ex grauissimorũ phõrũ snia rectissime cõcludaẽ aium pturbationib⁹ uacãtẽ beatũ esse. Cõtra uero q illis agitat cũ miserũ esse. Verũ quoniã neq; hic loc⁹ neq; plerisq; alii i hmõi poemate facile intelligi põt:nisi oiuz pturbationũ uis pficiaẽ dicã semel ſz suo ordine de uniuersa re dicẽdũ:ut hic multa ad aliorũ locorũ iterpretationẽ facile ,pmi possint. Diuidũt igit & pythagorei & platonici aium in duas ptes. Harũq; altera rãonis participẽ faciũt. Alterã exptẽ. In ptima ponũt trãqlitatẽ.i.placidã qetãq; cõstãtiã. In altera motus turbidos q̃s pturbatiões nominãt. Nã cũ siue ab eo sensu i quo cogitãdi uis ẽ solo:siue ab codẽ rõne illustrato iudiciũ factũ ẽ qpiã siue bonũ siue malũ statim isurgit alias uis ai:qué appetitũ noiant:ut qd bonũ ẽ sibi ascisat: qd ãt malũ refugiat. Is ãt mot⁹ si cũ rõne constanter prudẽterq; fiat hmõi appetitio βοῦλησις.i,uolũtas appellaẽ:& i solo sapiẽte inueniri stoici putãt:ac uolũtatẽ eã diffiniũt q̃ qd cũ rõne desiderat. Appetitio ãt que uchemẽti⁹ contra rõnẽ cõcitata ẽ libido uel effrenata cupiditas ẽ:q̃ i oib⁹ stultis iueniẽ. Quappcũ ita monemur ut i bono simus aliquo id duplicit⁹ r cõtigit Si.n.placide & cõstãter id gaudiũ dicit:grece ãt εὐπάθειαν sin uero inaniter & effuse aius exultat tũ illa lẽticia gestiens uel nimia dicipõt:quã diffiniũt esse sine rõne ai elationẽ. Mot⁹ ãt ille aĩ q declinat a malo si cũ rõne ẽ εὐλάβειαν.i cautio appellaẽ.Sin uero sine rõne & cũ exaiatione humili atq; facta moet⁹ noiaẽ:q diffiniẽ rõni aduersa cautio. Prẽsentis ãt mali sapiẽtis affectio nulla ẽ. Hẽ igit bonẽ sũt affectiones tres & cũ rõne duẽ i bonis & una in malis. Motus ãt q fiũt i apetitu sine rõne pturbatiões appellat Cicero:& ut i nostris dialogis ẽ aia scripsim⁹ recti⁹ q̃ r. liq phi:q passiones eas nũcupãt:cũ passio ẽt de nõ uitiosis motib⁹ dicaẽ.Ergo i malo põti mot⁹ sine rõne egritudo dicit,q̃ a stoicis diffinitur animi aduersante ratione cotractio.Sed quoniam omnes perturbationes non sua natura: sed falsa opinione nostra excitantur:dicetur egritudo opinio recẽs mali põtis:i quo demiti cõtraiq; aio rectũ eẽ uideat, De futuro autem malo diximus esse metum.Isq; est opinio impendentis mali qd intollerabile esse uideatur.De bono autẽ sipre-

lens é hét motũ aduersanté rõni q̃ lętícia geltiés appellaẽ eaq̃ ẽſt opinio recens boni preſentis i quo efferri rectũ ce
uidcaẽ. Si aũt futurũ exorit libido quę é opinio futuri boni qđ ſit ex uſu iã preſens cẽ & adeſſe. Habes igitur tres bo
nas & cõſtantes animi affectiões: q̃ a rõne pficiſcũtur: & quattuor pturbatiões q̃rõni aduerſãt: neq̃ a ueritate ſũt ſed
ab opinione q̃ eſt ibeeilla quedã aſſenſio. Verũ cũ quatuor genere ſint: partibꝰ ſũt multo plures: cũ ſingulę i plures diſ
fundanẽ. Aegritudo. n. hẽt iuidentiã: emulationẽ: obtrectationẽ: miſericordiã: angorẽ: luctũ: merorẽ: ęrumnã dolorem
lamẽtationẽ: ſollicitudinmc: moleſtiã: afflitionem: deſperationem: quas omnes doctiſſime diffiniuit in quarta tuſcu
lana cicero. Sunt & alię partes ęgritudinis quas
ad has colligũt ſtoici: q̃ parũ oio ab his differunt.
Sub moctu aũt ſubiecta ſũt pigritia: pudor: terror:
timor: pauor: exanimatio: cõturbatio & formido.
Ad lęticiã aũt referũtur maliuolentia: delectatio:
irritatio Libidinis ucro ptes ſũt ira: excãdeſcentia
odiũ inimicitię: diſcordia: indignãtia: & diſiderium
Omniũ aũt pturbationũ fontẽ cẽ dicũt intẽperan
tiã q̃ eſt a tota mẽte & a rõne defectio: atq̃ ſit ad
uerſa a preſcriptiõe rõnis ut appetitiões animi nul
lo mõ necregi nec otinci queãt nã ut tẽperãtia ſe
dat ipſas appetitiões: & efficit ut recte rationi pa
reat cõſeruatq̃ cõſiderata iudicia mentis. Sic huic
inimica tẽperãtia oẽm animi ſtatũ inflãmat cõtur
bat: incitat. Video me has arctius coanguſtaſſe q̃
illarũ rõ patiaẽ ſed in tanta rerũ uarietate nõ poſſũ
de ſingulis explicatius dicere. Ergo quẽadmodũ cũ
ſanguis corruptꝰ é: aut pituita nimis abundat: aut
bilis ultra q̃ par é efferueſcit morbi ęgrotatiõeſq̃ i
corpore naſcũt: ſic aiorũ pturbatio & ipſa iter ſe re
pugãtia ſanitate ſpoliat aiũ morbiſq̃ pturbat. Morbos aũt uitia dicimꝰ. Vitiũ aũt ſũmũ malũ é. Ergo pturbatiõibꝰ é ſũ
mũ malũ. Sed quoniã pturbatiões aut i opiniõe boni ſũt aut mali: & ſiue bona cupias: ſiue iis cõtraria timeas: ſemper
euenit q̃ ipſa q̃ bona putas pluris facias q̃ oporteat: & cũ pluris facias admireris: ex quo ſequiẽ q̃ nihil admirari ſolũ
ſit q̃ faciat nos beatos. Et ſeruari. Nã q̃ ſollicitatẽ inducũt: q̃dẽ illa inductã cõſeruant. Nã qbus rebus aliqđ cõparat
iſdẽ etiã cõſeruat. Sed optime dixit ſeruare: nã aduẽtus boni nõ facit ſollicitatẽ: niſi idẽ bonũ maneat. Recte. n. ariſto
teles q̃ quẽadmodũ una hirundo nõ facit uer: ita nec una dies facit hoiem beatũ. Sũt qui formidine nul. Locus a mi
neri. Diceret. n. aliqs. difficile eſt nõ admirari diuitias & honores cui reſpõdet ſi inuenimꝰ ſapientẽ q̃ nõ admiret ultra
modũ cęleſtia q̃to minus admirabiẽ terrena q̃ cęleſtibꝰ iferiora ſũt. Ad ſapiens adeo itrepide cẽcta aſpicit: ut etiã ſi cę
lum ruat e trãquillo animi ſui ſtatu nõ excutiaẽ. Ergo nunq̃ mouebiẽ diuitiis & honoribus. i auaritia & ambitiõe: q̃
terrena ſũt. Nulla formi. Nullo nimio motu aut trepidatiõe. Quid: interrogãtis é. Et erit ordo: Quic: quõ & quo ſen
ſi & quo ore cenſes tu & credis tu cẽ ſpectãda munera terrę diuitias & munera extremi maris q̃ maxię ſũt uniões &
margaritę q̃ legũtur in mari dico: & appellat etiã mũcra maris odoratas merces. q̃ ex orientali plaga ad nos mari ue
hẽtur. Extremos arabas. Nõ q oio extremi ſint: ſed qa ſint lõge remoti. Ludicra. Ludos appellat e quibꝰ victoria par
ta in ſũma admiratiõe erat. Plauſus q uictoribꝰ reddebaẽ. Dona. hi ſũt magiſtratꝰ qui i ſuffragio populi accipiuntẽ.
Largo ſũt dona populi te amantis. Quiri. p quiritũ. Quid timet his. Siue pturbatio ſit in cupiditate bonorũ ſiue in
fuga malorũ ſemp cupiet bona. Pauor é utroq̃ Nã ſiue cupies: bona ſiue timeas mala ſemp eris in formidine. Nã q
cupit diuitias ſemp exhorret pauptatẽ. Improuiſa ſpes. pbant ſtoici oẽs pturbatiões cẽ in opiniõe. Nã ſi eẽnt a natu
ra nõ poſſẽt tolli ſemp nascẽnt. Ergo in opiniõe ſũt: & ſemp prouiſa magis ledũt nã nõ fuit datũ ſpatiũ recognoſcendi
ei opinionẽ falſã eẽ. Gaudeat an do. nihil refert quacũq̃ pturbatiõe afficiaẽ mõ illa te ita rapiat ut ſtupeas & torpeaſ
Gaudeat: qđ é de preſenti bono: & dicit lętícia geſtiens. Dolcat de preſẽti malo q̃ appellat ęgritudo. Cupiat de
futuro bono: & hęc libido é. Metuat nã metus é de futuro malo. Melius ſua ſpe. Melius q̃ ſpauerat: & é in bono aut
preſenti aut futuro. Perꝰ. Similiter i malo. Stultis aũt accidit qđ hęc eueniãt ipremeditata. Vnde magis pturbãtur qa ñ
fuit ſpatiũ cogitandi. Nã ſapienti cui oẽs fortũę ipetus noti ſũt mihi ipremeditatũ accidere põt. Cogitat. n. ea nos cõdi
tiõe natos eẽ ut oibus calamitatibꝰ ſubiecti ſimus. Et q̃ oia illa ſibi accidere poſſe premeditat. Ergo ſi euenerint quo
niã puiſa accidũt mu to minus ledũt. Quę aũt nõ euenerint ea ueluti terentianꝰ ille ſeue ex ſibi lucro appõit. Defixis
ea nihil aliud ituẽ. Animo & cor. nã cũ aius torpet idẽ etiã & corpus qđ ab aio mouẽ aciat. Proprie tũ torpere é cũ
neruſiue i frigore ſiue alia re ita rigent ut corpꝰ moueri flectiq̃ neq̃at: Sz ad animũ pinde trãſferti: & diciẽ torpere quo
ſtiens a deo ob aliq̃ curã premitiẽ ut immobilis ſiat. In ſani ſapiẽs Vſq̃ adeo debemꝰ caucre ne qđſupta modũ cupia
mus aut admiremur ut ẽt ſi id i uirtute agamꝰ q̃is ſit ſũmope expetẽda tñ nõ ſani ſed iſani iure dicãur nõ iuſti ſed in
iuſti. Quanto ergo minus cupiendę ſunt aut diuitię ut eſt argentũ & marmor uctus ideſt antique ſtatuę & ęra &
artes ideſt ęnea uaſa multo artificio fabricata: quę omnia inferiora uirtute ſunt: aut ſi nimium laboras haberi elo
quens: & aſſiduam operam in foro preſtas ut diuitias aſſequaris. Relor: bus. Ignobiliori genere. Quic. ſub terraẽ

Solaq̃ quæ poſſit facere & ſeruare beatum
Nunc ſolem & ſtellas & ducentia certis
Tempora momentis: ſunt qui formidine nulla
Imbuti ſpectent. quid cenſes munera terræ
Quid maris extremos arabas ditantis & indos
Ludicra quid plauſus & amici dona queritis:
Quo ſpectanda modo. quo ſenſu credis & ore
Quid timet his aduerſa fere miratur eodem
Quo cupiens pacto pauor ẽ utrobiq̃ moleſtus
Improuiſa ſimul ſpecies exterret utrunq̃
Gaudeat: an doleat: cupiat metuat ue: quid ad rẽ
Si quicquid uidit melius peius ue ſua ſpe?
Defixis oculis animoq̃ & corpore torpet?
Inſani ſapiens nomen ferat æquus iniqui.

Oñdit fragilitatẽ & mutationẽ rerũ q̃ preciose hãt. N q̃ sub terra nũc latẽt i lucẽ ueniẽt: & q̃ efossa multa arte splẽdẽt rursus fodiẽ. Cũ bñ notũ. Quãuis in celebri fama sis: moriẽdũ tibi ẽtut mortui sũt illustrissimi oẽs uiri ut Numa fuit: & anchus romanorũ reges: de qb9 dictũ ẽ. Posuit ãt porticũ agrippę & uiã quã appi9 i cẽsura roma ncapeli3 usq3 lapidib9 strauit, p quocũq; celebrato loco. Morbo acuto. Acut9. n. & acer dolor ẽ lateris & renũ. Renes ãt dicti: q̃ in eis riui sint spmatis qđ inde ad medullã spinę defluit: & ad coles usq3 descẽdit. Duo sũt & lũbis submissi coxis adherẽt. In adipe inergũt. Hi ũt cauernulas. Sũt uenosi & tunicati. Quis nõ. Nã naturę ipulsu oẽs sũmũ bonũ desiderãt. Virtutez uerba. q d. minime nã uirtutis moralis finis ẽ actio & nõ cognitio. Lucus ligna. Nõ. n. ex ilibus arboribus cõstat lucus ut sluat; 3 ex religione nimis eius dei cui sacer ẽ. Nã nõ ois slua lucus ẽ; 3 is q ut di9 i deo sacer hẽt. Ergo ut lucus aliud ẽ preter ligna sic uirtus aliud cõtinet preter uerba. Caue ne p. Stultitiã hoiuz oñdit: q i re uana & mẽtanea ut diuitię sãt tãtũ laboret. In uirtute ãt acqrẽda i q̃ sola cõsistit beata uita nõ laborãt. Occupet. Nam maioris uendit merces q prior illas i portũ uehit. Negocia ãt. Is pdere dicit q̃ ex merce lucrũ nõ facit 3 poti9 minoris uẽdere cogit. Cybiratica. Cybira urbs magna teste Strabõe i asia ẽ iuxta sindã. Talenta. Gręcũ nomẽ ẽ: ac duplex reperit talẽtũ. Acticũ. s. & cuboicũ. S3 acticũ & ipsũ duplex. Magnuz & puũ. Magnũ ut ẽ apud Liuiũ h3 octogin a tres libras & q̃ttuor uncias. Priscia. uero dicit illud habere sex milia ro denariorũ. S3 de denariis & reliquis ponderib9 iã dixi. Parũ talẽtũ libras h. lx. teste dardane: de quo seneca ad nouatũ. Viginti q̃truer sex tertia. i. talẽtũ acticũ puũ. Ergo uiginti q̃ttuor sex tertia. lx. libras hãt. Nã sc tertiũ ẽ duarũ librarũ & dimidie: q̃si semis tertiũ. i. cuiz tertia libra semis sit & nõ integra. Talẽtũ uero cuboicũ erat q̃ttuor milium nũmũ ro. Ergo hõ multo minz actico. Fuit & talẽtũ priscis tpib9 res pua. Nã homer9 i ludis funeribus patrocli bouẽ uictori dat. Ei ãt q̃ proximas post uictorẽ ptes occupauit duo tribuit talenta. Rotũdẽtur. pficiant: ut nihil ab aliq̃ pte desit. Nã forma rotũda pfecta ẽ. Dicit ãt rotundũ a rota. Rota uero a ruẽdo. Altera. s. mille ta. Catullus Cami basia cẽtũ da deinde altera cẽtũ. Est ãt isle ibile & ois ç ñis i plurali. Vñ ẽ mille hoiuz p9s: & mille talẽta. Apd antiquos ẽt i singulari erat. Varro i. viii. rerũ hũanarũ ad romuli mit ũ plus mille & cẽtũ anneruz ẽ: T. i. vi. philipica. Quis unq̃ inuent9 ẽ q. I. An. mille nũmũ ferret expensũ. Itẽ p Milone i quo fundo pp illi9 isanas substructiones mille hoium uersabatur. Tertia. s. mille. Qua d. pficiat. Sua dela. Vis psuadẽdi. nã cũ diuiti tãta fides adhibeat. uidet pferre q̃dã efficatiã psuadẽdi. Venusq3. i. uenustas Mãcipiis. In cadẽ ire sione pmanet ut hortet nõ satis sibi cẽ unũ genz diuitiarũ: 3 querenda oia gña.

Vltra quam satis est uirtutem si petat ipsam
Inunc argentum. & marmor uetus: æraq; et artes
Suscipe cum gemmis tyrios mirare colores:
Gaude q; spectant oculi te mille loquentem
Gnauus mane forum & uespertinus pete tectum
Ne plus frumenti dotalibus emetat agris:
Mutus & indignum quod sit peioribus ortus
Hic tibi sit potius q̃ tu mirabilis illi
Quicquid sub terra est in apricuz proferet ætas
Defodiet: condetq; nitentia: cum bene notum
Porticus agrippæ & uia te conspexerit appi
Ire tamen restat: numa quo deuenit & ancus
Si latus aut renes morbo tentantur acuto
Quære fugam morbi. uis recte uiuere? quis nõ?
Si uirtus hoc una potest dare: fortis omissis
Hoc age delitiis uirtutem uerba putas: ut
Lucum ligna caue ne portus occupet alter:
Ne cybiratica ne bythina negocia perdas:
Mille talenta retondentur: totidem altera porro
Tertia succedant et quæ pars quadret aceruum
Scilicet uxorem cum dote fidemq; : et amicos
Et genus et formam regina pecunia donat.
Ac bene nummatum decorat suadela: uenusq;
Mancipiis locuplex: eget æris cappadocum rex
Ne fueris hictu clamydes luculli. ut aiunt
Si posset centum scenæ præbere rogatus
Qui possũ tot ait tam mẽ et querã et q̃ habebo
Nittam: post paulo scribit sibi milia quinq;
Esse domi clamydum partem uel tolleret omnes
Exilis domus est: ubi non et multa superfunt
Et dominum fallunt: et prosunt furibus: ergo
Si res sola potest facere et seruare beatum

Clamydes. Lut. Approbãt auari opinionẽ illã quã Plutarchus in uita catonis cẽsorii esse uult hoies potiz superfluis fortunę boni q̃ necessariis & cõmodis btõs esse. Vñ scopas thessalus cũ qdã ab eo quippiã cõtenderet. qđ neq3 necessariũ si bi neq3 ualde cõmodum esset: huiuscemodi inquit rebus locuplex sũ: & focli supuacuis. s. & nihil necessariis. Hac ergo ratione fuisse beatus Lucullus: cuius uestis tanta esset ut quinq3 millia clamydum domi inscius haberes. Rogatus itaque ut in usum scenę centum clamydes mommodaret negauit se scire an haberet. Deinde domum reuersus compe rit habere quinque milia. Qui possunt tot. quasi dicat non credo tot habere. Fallunt: quia nescit se habere Furibus: quia licet ipunę ea tollere que sibi adesse ignorat dominus. Si res sola. Enumerat diuitias: honores uolu

ptes & reliqua huiusmodi: & dum uidetur concedere: ut illis ueluti summo bono utamur arguit non esse bona. Denīq; ódudit: ut si nouit aliqd rectius quā sua opinio quę est, ut in uirtute sit summū bonū: doceat. Si non nouit sequatur sniam suam. Ergo: concludit sit res. i. diuitię pōt facere hoīem beatū incumbe diuitiis. Species & egrū pro honoribus ac magistratibus posuit. Dictet nouia. Nomenclatore intelligit: de diximus. Latur suffragatoris: ut excitet ut porrigat dextarā & promittat suffragationē. Trans pō. trans turbam quę se obiicit q̄ pondus affert transmissę dextrę. Fabia & uelina: nomina sunt tribuū. Multū ualet. Ergo blnade hominē ambire necesse. Dabit fasces: tot secū trahit suffragatores res ut possit & dare & eripe magistratus cui uolet. Ergo diligenter ē abiendus Posuit aūt fasces & sellā curulē quę eburnea erat insignia magistratuū p ipsis magistratib⁹. Importunus: qui erit importunus si auferet. Frater: si ē iuuenis aut minoris ętatis est. Pater: si maioris. Adopta: urbana locutio: nā qui eū fratrē qui nō frater sit appellat: uidet illū adoptasse. Differtū: Vndi ue refertū hoibus: & p transitū carpit uanitatis gargilium: qui magna pompa p conspectum populi uenatum ibat: deinde ferias nō captas sed emptas referebat. Cerit cęra: tabula cerita. Vrbs agellina fuit a grecis condita. Sed a tuscis hae rōe ceres appellata transeuntes enim per ea loca interrogabāt incolas quo noīne urbs appellaretur: at illi linguę insciti a uerba ethruscorum non intelligentes ppterea q̄ nescirent quid respōderat grece illos salutare ut ęperę. At illę salutationē p noīe accipientes urbem subtracta aspiratione cereē apellarunt Hi igitur cū uirgines uestales & multa sacra a romanis in bello gallorū eorum fidei cōmissa pie castę q̄ seruassent romana ciuitate donati sunt: ita tamen ut ius suffragiorum ferendorū non daretur. Sicq; confectę sunt tabulę. Hi inctractum prouerbium est: ut sicut ignominię cā suffragii ferendi ius ademptū esset cum cerite tabula notatū dicerent. Remigii: hominēs remiges: sic & Sallu. sollicitata seruitia p seruis dixit. Proprie tamē remigiū est ipsa remigatio. Vir. Remigio alarum. i. tales sumus quales fuerunt remiges ulyxis quos homerus in uarias feras mutatos fingit: quia uariis uitiis laborabant. Interdicta: uetita. Patria: hanc pōit homerus p summo bono: q̄ est prima a orū nostrorū Tunc. n. in suam originē redit aius hominis cum ad uirtutem in qua ē summū bonū redit: sed uitiosis uoluptas potior est q̄ patria. Viue uale. Hoc ad principium epistolę referas: sitq; sinia. O numici si tu nouisti rectius & uerius q̄ ista quę dixi de summo bono. Imparti. i. reddē me participē: nam cum academicus sim nullius addictus iurare in uerba magistri semper meliori obtemperabo. Candidus bonus & sine inuidia nam inuidus non candidus sed liuidus est. Sin autem nihil nouisti rectius utere his quę ego dixi: Non aūt sine ratione dixit mecū. q. d. nō ego hęc precipio & non facio.

Hoc primus repetas opus hoc postrēus omittat
Si fortunatum speties & gratia præstet
Mercemur seruum qui dictet nomina: sæuum
Qui fodiat latus & cogat trans pondera dextram
Porrigere hic multum in fabia ualet ille uelina
Cuilibet hic fasces dabit eripietq; curule
Cui uolet importunus ebur: frater, pater: adde:
Vt cui p est ætas: ita quemq; facetus adopta
Si benequi cœnat: bene uiuit, lucet: eamus
Quo ducit gula piscemur: uenemur, ut olim
Gargilius qui mane plagas: uenabula, seruos
Differtum transire forum populumq; iubebat:
Vnus ut e multis populo spectante referret
Emptum nullus aprum crudi tumidiq; lauomur
Quid deceat: quid non obliti: cerite cera
Digni remigium uitiosum. itacensis ulyxei:
Cui potior patria fuit interdicta uoluptas.
Si mimnermus uti censet sine amore iocisq;
Nil est iocundum uiuas in amore iocisq;
Viue: uale si quid nouisti rectius istis:
Candidus imparti si non: his utere mecum.

Ad mœcenatem.

QVinq; dies tibi pollicitus me rure futurum
Sextilem totum mendax desideror atqui
Si me uiuere uis recteque uidere ualentem:
Quam mihi das ægro: dabis ægrotare timenti
Mœcenas ueniam dum ficus prima calorque
Deliguatorem decorat lictoribus atris
Dum pueris omnis pater & matercula pallet:
Officiosaque sedulitas & opella forensis

QVinq; dies tibi pollicitus. Et ue a & ad uitam degendā salutaria præcepta in hac epistola concludit oratius. Primo enim demōstrat licere nobis saluo iure atq; honesto nō seruare promissa quę seruata & nobis nocerent & ei cui promisimus nulla in parte prodessent. Præterea esse ueri amici non exigere ab amico id quod aduersus commodum suum sit. Postremo negat esse boni uiri uelle suis beneficiis alterius libertatē emere. Turpeq; esse hominib⁹ illam ullis muneribus uendere: longeq; prestare in paupertate degere citra tam est uitiū q̄ aduersus naturam suā laboriosa subire. Rure: pro ruri: Sic Maro. Numero deus impare gaudet pro impari: nam recte dicimus rure reuertor sed māco non rure sed ruri. Sextile Augustum de quo alibi. Aegrotare: nam si das otium ut fugem morbū iam profectum dabis etiā ut fugiam prosecturū. Prima ficus: Est enim & secunda: quia hęc arbor bifera est. Designatos

Adducit febres:& testamenta resignat
Quod si bruma niues albanis illinet agris:
Ad mare descendet uates tuus:& sibi parcet
Contractusq; leget te dulcis amice reuisces
Cũ cephyris:si concedas & hirundine prima
Nõ quo more piris uesci calaber iubet hospes
Tu me fecisti locupletem:uescere sodes
Iam satis est:at tu quãtum uis tolle:benigne:
Non inuisa feres pueris munuscula paruis:
Tam tenor dono:quam si dimittar honustus:
Vt libet hæc porcis hodie comedenda relinques
Prodigus & stultus donat:que spernit:& odit
Hæc segis ingratos tulit: & feret omnibus annis
Vir bonus & sapiens dignis ait esse paratum
Nec tamen ignorat:quid distent aera lupinis
Dignum praestabo me etiam pro laude merentis
Quod si me nolet usq; discedere:reddet
Forte latus:nigros angusta fronde capillos
Reddet dulce loqui:reddet ridere decorum:&
Inter uina fugam cinarae mærere proteruae
Forte per angestam tenuis uulpecula rimam
Repserat in cumeram frumenti:pastaq; rursus
Ire foras plano tedebat corpore frusta:
Cum mustella procul si uisit:ait:effuge e istinc
Macra cauum reptas arctor quem macro subisti
Hac ego si compellor imagine cuncta resigno
Nec somnum plebis laudo satur alitilium:nec
Otia diuitiis arabum liberrima muto.
Sæpe uerecundum laudasti rexq; paterq;
Audisti coram:nec uerbo parcius absens
Inspice si possum donata reponere lætus
Haud male telamachi proles patientis ulyssei
Non est aptus equis ithacæ locus:ut neq; plenis
Porrectus spatiis:nec multæ prodigus herbæ
Aride magis apta tibi tua dona relinquam
Paruum parua decent:mihi iam non regia roma
Sed uacuum tibur placet:aut in belle tarentum
Strenuus & fortis causisq; philippus agendis
Clarus:ab officiis:octauam circiter horam
Dum redit:atq; foro nimium distare carinas
Iam grandis natu queritur conspexit:ut aiunt
Abrasum quendam uacua tonsoris in umbra
Cultello proprios purgantem leniter ungues
Demetri puer hic non leue iussa philippi

eum dicit qui sculpit titulos in sepulchris. Atris.i pullatis. Lectoribus nã hęredib⁹ defuncti q pulla ti sunt designat titulum quem legant. Alii textus habẽt lectoribus :ut uideat significare cõsulare a r prętoriũ funus. Per hęc uero oñdit finez ęstatis & auctumni principia: in quo tempore pestiferi & lę tales morbi sũt. Forensis opella.q.d. q nobiliores patroni eo tpe cessãt & propterea dixit opella & ñ opera. Resignat:apit:nã tũc aperiũtur testamen ta cũ testator defunctus é. Ad mare nã loca mariti ma calidiora in hyeme sũt q mõtana. Zepheris & hirundide.i.ucre i quo hęc apparẽt. Non quo. Ex fabulla rustici calabri demõstrat qualis in cũ fuerit liberalitas mecenatis. Prodigus & stulto⁹ Hic si milis in dando est calabroid quo acten⁹. Sed uic bo nus & liberalis donat iis q donari digni sũt. Nec tñ ignorat.q.d.ac.l.i.pecunia a uili legumine. Ani maduertit igit donãdũ sit & q̃tum. Dignũ prœsta bo: Aureũ prœceptũ:nã suo noie oñdit gratos esse oportere & memores beneficii cos qui munera ac ceperũt. Sz tñ nõ debere ex beneficiis subire seruitutẽ. Reddes forte.l.per hęc oia significat quę iaz prœteriit iuuentutẽ. Nigros:nã nũc rami sũt. An gusta. Quę nũc rugis laxata é. Decorũ: iuuẽ uti nã senẽ nõ decet. Fugã cynare. De q̃ multa sũt in libro carminum. Forte pangustã. Huiuscemõi apologo docet potius accepta relinquẽtia esse q̃ lib tatẽ amittẽdã. quod ãt in hos laqueos incidisse uul pem dicit:oñdit callidos quoq; q̃q; decipi posse:
Mustella:grœcũ nomẽ é.i.mus longus. Hęc i mul tum uenatu luta se munit:& cum basylisco serpenti nulla fera par esse possit mustellę eos sola tabe iter ficiũt:Nec prœter mustellę uirus qcq̃ huic serpẽti ex itio é. Hac imagine:hac similitudie:nã grœce ima go color rethoricꝰ ἰκὼν dicit. Nec satur:ñ ut mul ti faciũt tenuẽ uictũ crapula plen⁹ laudo:nec tñ mu to ocia mea diuitiis arabũ.i.magnis diuitiis & q̃n te sũt apud arabas pp thuris ac reliquorũ aromatuz affluẽtiã. Altiliũ:nõ solũ aues sz quęcũq; ad alia q̃ ut iis ide uescer é saginabãt altilia uocabãt: ut ap aret apud Pli. Haud male thelamachus:nemo do na accipiat qb⁹ libertatẽ perdat: sz poti⁹ oblata relin quat imitatus telamachũ ulyxis filiũ. Hic.n.ad aęa menonẽ iã domũ reuersũ pfect⁹ de patre sciscitatu rus cũ illi equos donare uellet agamẽnõ nõ accep t e cusãs tenuitatẽ pabuli patrię suę q̃ ad illos alen dos minime idonea esset. Porrect⁹:i lõgũ extẽsus .i.nõ habẽs latos cãpos. Prodigus:abũdãs. Acy rologia é:nãde solo hoc dicit pdigalitas. Imbel le:Lu ui q̃ armis iseruiẽs:ut maxime apparet apud plutarchũ i uita pyrrhi. Strenu⁹ & fortis. Vrbana fabella:sz q̃ graué occultet sniaz:nã i ea oñdit q̃ stul ti sint q ociũ liberale & turpitudie carẽtes sollicitę uitę spe pecunie mutẽt. Ab officiis. a foro in quo dicntib⁹ officia prestabat. Carinas. Via erat ro mę:q̃ ędificia haberet in nauium carinarum simili

tudinem facta. In illis sunt uincula sancti petri.
Vir. Et lautis mugire carinis. Vnde domo. Ex
qua familia. Tenui censu sine crimine notum: nō
parua laus nam qui pauper est raro nisi ex ifamia
solet esse notus. Hęc autem adiungit poeta: quia
huiuscemodi ocium sine bonis moribus aut a lu-
xuria aut a desidina est. Et quercre: Excludit
ignauiam. Et utiq; remouet auaritiam. Sodalibus
ergo & humanus & liberalis. Paruis: prudens
in eligendis his qui a sua fortuna non abhorreret
Lare certo. ita delectabatur sodalitiis & conui-
uiis ut tamen non uagaretur tanq; parasitus p do-
mos alienas. Ludis: qui feriatis diebus cum fie
rent non dimouebant illum a re sua. Campo: in
quo & desidiam excludens & ualitudini consules
corpus exerceret. Post decisa idest absoluta.
Negocia: Ita enim se exercebat ut tamen prius a-
genda ageret. Non sane credere narratio ueri si
milis. Seruat enim naturam inferioris qui non
est sine suspitione cum a superiore preter solitum
blande appellatur. Post nonam: Eo enim tempo
re iam e balneis egressi cibum cupiebant. Oc-
cultum hamum. Cupiebat fallere non ut homini
noceret: sed ut prudens tentaret quid mutatio ui-
tę afferret. Tunicato cui propter pauperiem nō
esset togata nam tunica inferior uestis est: Togam
superior. Popello: plebeculę. Scruta: alii pel-
les alii intestina esse uolunt. Non cessat lauda
re: nam iam a menitate iuris capiebatur. Ridet-
que: animaduertens illum iam captum. Mercat:
Hoc enim ut faceret omnia agebat philippus.
Crepat: ingentem affectum crepitu uerborum de
monstrat. Seges mentita spem: nam cum circa
uer segetes letitiam in herbis ostendunt prębent
spem futurę fertilitatis: quę si non uenit mentitę
uidentur. Caballum: Sic enim greci equū appellant
Miserum: Et non durum & nimis attentum.
Qui: cum cognouerint homines quantum erraue
rint omittendo quę quadrabant naturę suę illa om
nino repetent: nam sumę prudentię est ut metiamur

Accipiebat abi quęre: & refer unde domo: quis:
Cuius fortunæ: quo sit patre: quo ue patrono
It: redit: & narrat uulteium nomine menam
Præconem tenui censu: sine crimine notum
Et properare loco & cæssare & querere & uti
Gaudentem paruisq; sodalibus & lare certo:
Et ludis & post decisa negocia campo
Scitari libet ex ipso quodcunq; refers dic
Ad cœnam ueniat: non sane credere mena:
Mirari secum tacitus: quid multa? benigne
Respondet, negat ille mihi: negat improbus & te
Negligit: aut horret, uulteium mane philippus
Vilia uendentem tunicato scruta popello
Occupat: & saluere iubet prior: ille philippo
Excusare laborem: & mercennaria uincla:
Quod non mane domum ueniisset deniq; quō
Prouidisset eum: sic ignouisse putato
Me tibi si cœnas hodie mecum: ut libet: ergo
Post nonam uenies: nunc i rem strenuus auge:
Vt uentum ad cœnam est dicenda tacēda locutus
Tandem dormitum dimittitur: hinc ubi sæpe
Occultum uisus decurrere piscis ad hamum:
Mane cliens etiam certus conuiua iubetur
Rura suburbana indictis comes ire latinis:
Impositis mannis aruum cœlumq; sabinum
Non cessat laudare, uidet, ridetq; philippus:
Et sibi dum requiem: dum risus undiq; quærit:
Dum septem donat sestertia: mutua septem
Promittit persuadet: uti mercetur agellum.
Mercatur: ne te longis ambagibus ultra
Quam satis est: morer ex nitido fit rusticus: atq;
Sulcos: & uineta crepat mera præparat ulmos
Immoritur studiis: & amore senescit habendi.
Verum ubi oues furto: morbo perire capellæ
Spem mentita seges: bos est enectus arando:
Offensus damnis: media de nocte caballum
Arripit: iratusq; philippi tendit ad ædes:
Quem simul aspexit scabrū intonsūq; philippo
Durus ait uulteı nimis attentu q uideris
Esse mihi pol me miserum patrone uocares:
Si uelles inquit uerum mihi dicere nomen
Quod te per genium dextramq; deosq; pœnates
Obsecro: & obtestor uitæ me redde priori.
Qui simul aspexit quantum dimissa petitis

uos. Modulo.i.forma. Et pede.i.mẽsura. Suo.i.sibi cõueniẽti. Moduli ꝓprie appellãt formulę quę sint futurę exemplar ędificii.qd erigere destinauerim⁹. Ergo unusquisq; sequet formulã sibi a natura impositam

QElso gaudere. Describit se nõ recte ualere:nõ qa aut corpe ęgrotet:aut calamitate i bonis fortunę passus sit:sq̃ qa animis ꝑturbationib⁹ affligat aius suus:atq; i oi uita sũma utat incõstãtia:neq; tũ recta monẽtibus amicis & philosophis obtẽpare uelit. Hęc in esse fingit:quę tũ in celso erãt. Sed quoniã hõ supbus in iis corrigi iniquo aio ferret:& ntat illum exẽplo sui a uitio auertere:nã multa uicia in alio cognoscim⁹:ac sũmope dãnam⁹ quę nimio amore nostri in nobis esse negam⁹. Sz cũ in aliis audimus nulla reprehensione irritati sz uero iudicio moditu c demũ ad nos reuersi nos illorũ pudet. Ordo ãt erit. O musa rogata.i.interrogata a celso albinouano refer.i.ñde ipsi celso. Gaudere illũ & rẽ bñ gerere Hic modus salutãdi ẽ:qd gręci dicũt ἔῤῥω̃σθαι. N. Minãtẽ.pollicẽtẽ. Res nota ẽ qd minari sit. Sz q cõfidẽtia sui aliqd de se supbe ꝓmittũt:& nimis cõfidenter nescio quid minarũ preferre uidentur: ideo comminantẽ dixit. Nec recte:qa nõ secũdũ uirtutẽ. Nec suauiter:qa ex ꝑturbationib⁹ multa ꝓuenit molestia

Præstent,maturẽ redeat:repetatq; relicta
Metiri se quẽq; suo modulo ac pede uerũ ẽ
QCelso albinouano
Elso gaudere & bene rẽ gerere albinouano
Musa rogata refer cõiti scribæq; neronis
Si queret,quid agaz dic multa & pulchra minãtẽ
Viuere:nec recte nec suauiter:haud quia grando
Contuderit uites:oleãq; momorderit æstus
Nec quia longinquis armentũ ægrotet in aruis
Sed quia mente minus ualidus q̃ corpore toto
Nil audire uelim:nil discere:quod leuet ægrum
Fidis offendar medicis:irascar amicis
Cur me funesto ꝓperent arcere ueterno
Quæ nocuere sequar: fugiar quæ prosore credãt
Rome tibur amem:uentosus tibure romam:
Post hæc ut ualeat:quo pacto rẽ gerat & se
Vt placeat iuueni percunctare:utq; cohorti
Si dicet recte primũ gaudere:subinde
Præceptum auriculis hoc instilare memento
Vt tu fortunam:sic nos te celse feremus.

Ad claudium neronem.

SSeptimius claudi nimiũ intelligit unus
Quãti me faciat:nã me rogat & ꝑce cogit:
Scilicet ut tibi se laudare & tradere coner
Dignũ mẽte:domoq; legẽtis honesta neronis
Munere cũ fungi proprioris censet amici
Quid possim uidet:ac nouit me ualdius ipso
Multa quidem dixi cur excusatus abirem

nis obtẽpare uelit. Hęc in esse fingit:quę tũ in celso erãt. Sed quoniã hõ supbus in iis corrigi iniquo aio ferret:& ntat illum exẽplo sui a uitio auertere:nã multa uicia in alio cognoscim⁹:ac sũmope dãnam⁹ quę nimio amore nostri in nobis esse negam⁹. Sz cũ in aliis audimus nulla reprehensione irritati sz uero iudicio moditu c demũ ad nos reuersi nos illorũ pudet. Ordo ãt erit. O musa rogata.i.interrogata a celso albinouano refer.i.ñde ipsi celso. Gaudere illũ & rẽ bñ gerere Hic modus salutãdi ẽ:qd gręci dicũt ἔῤῥω̃σθαι. N. Minãtẽ.pollicẽtẽ. Res nota ẽ qd minari sit. Sz q cõfidẽtia sui aliqd de se supbe ꝓmittũt:& nimis cõfidenter nescio quid minarũ preferre uidentur: ideo comminantẽ dixit. Nec recte:qa nõ secũdũ uirtutẽ. Nec suauiter:qa ex ꝑturbationib⁹ multa ꝓuenit molestia

Contuderit:nã grandinis ẽ nouellos palmites & uuas cõtundere. Mente minus ua.nã ex ipsis perturbationibus exoriunt in aio q̃s ad similitudinez corpis ęgrotatiões & mobos appellamus.i.uitia.

Nil audi.ue. Tria hoiuz genera ponũt ab hesiodo:quorũ primũ optimũq; eorũ ẽ:q ea q̃ agẽda sũt ex se ipsa sua uirtute cognoscũt. Secũdũ ãt illorũ ẽ q & si nõ ea sint sapia ut meliora cognoscãt:tñ recta monẽti obtẽpãt:& qd precipiũt diligenter exequunt. Tertiũ postremo oiuz pessimũ ẽ corũ .s. hominũ q neq; ex se qd rectũ bonũq; sit norũt neq; q̃ bona sũt monẽti obtẽpare uolũt. In hoc se gñe esse ponit:Sed qd de se dicit::de albino itelligit. Fidis .m. Despandũ oio ẽ de salute illius q nõ obt ẽ pertidis medicis. Sed trãsfer ad aiuz & intellige de phis q aiorũ nostrorũ fidi medici sũt. Amicis:a qb⁹ fidele cõsiliũ ẽ. Veterno. Pro morbo itercutãeo ponit q poenę imedicabilis ẽ. Sz hic intellige ꝓ uitio quo aius occidit. sũma igit stultitia ẽ irasci iis q te a morte uẽdicare uolũt. Arcere me.u. Hyppalage ẽ.i.arcere uternũ a me. Post hęc ut ua. Hęc admisz benuolẽtię oñdẽdę cã:ut amice nõ ãt cũ iuidia uidicatur ultimũ carmẽ esse dictũ. Instillare:clãculũ immittere. Proprie instilare significat guttatim inferre. Fit.n.a stiria stilla:inde instillo. Iuuen.nã cũ facilẽ stillauit i auré. Exiguũ de naturę patriq̃z uero. Vt tu.f.s.n.t. Qui.n. fortnnã secũdã ita ferunt

Septimius claudi. Nec magna epistola ẽ:nec ex abdito ciꝰ eruẽda sñia cõmẽdatitia ẽ & igenere deliberatiuo scripta:cuiꝰ finis ẽ utilitas atez honestas. Oñdit ãt maxime pudorez nõ mediocre nos seruare oportere si quẽ magno uiro cõmendam⁹:ne forte insolenter uidcamur qcq̃ nobis p ãbitionẽ arrogare magis q̃ offlõ coacti petere. Captat ergo beniuolẽtiã a ꝑsona sua:q nisi officiosa necessitate cogat sibi molestus nõ sit futurus. Oñdit petitionẽ honestã:q& amicũ & studiosũ hoiem cõmẽdet. Oñdit utilẽ quãdo a docto doctꝰ doctrinę fructũ cape possit. Septimius:de hoc meminit in libro carminũ. Septimi gades aditure mecũ. Claudi: Hic priuignus Auhusti doctꝰ fuit:& de astrologia uersibus scripsit. Intelligit.nõ possũ igit dissimulare: Nec fuit mediocre cõsiliũ poetę i scribẽdo tnã dum pre se fert cõmẽdationis munus effugere tẽtasse latenter admonet nõ posse claudiũ hoc sibi denegare:cũ is petat q amicꝰ sit:q ab eo diligat:q iusto ac ꝑpe necessario offlõ fũgat:q deniq; rẽ patat q̃ ei a quo pętit fructuosa sit futura. Mentet cõsilio &

doctrina tua. Domo:familiaritate. Legentis ho. Qua nō cē dignum nisi & ipse doctus probusq; esset. Finxisti minora:ne ostenderē minꝰ posse q̄ possim apud te. Qpis:facultatis & possibilitatis Vir. Nō opis ē nostrę. Mihi commodus. Quā quidē suspitionē omnē ꝓbū uirū fugere decet:presertim ex schola Platonis: qui hominem non sibi soli sed aliis quoque natum censet. Frontis urbanę: Beniuolentię & humanitatis.

OKbis amatorē. Ostēdit posse quidā hoies i ꝓbitate uitę & in omni uirtute conuenire:& tamen in ipsa uita uario uiuendi genere delectari. Cōponitq; urbanā simul & rusticā uitā. Sꝫ prępōit rusticanā:quoniā maioris otii sit ad tranqlle uiuendū minora & minus multa insnumēta exigat. Amatorē: expresse locutus est. Nā hęc uerbalia nō notāt solū actus sed etiā habitus. Sic Iuuena. Aedificator erat cerrōius. Ostēdit enim nō ędificasse quādoq; sed habitū ędificandi cōtraxisse. Dicemus igit & Oratiū & fustū utriusque loci amantē: sed alterū alterius amatorē. Gemelli: ii sūt qui eodē sūt partu nati. Sed quoniam hi simillimi iter se & pares cē solent ꝓ similibꝰ paribusq; capiunt. Vir. Geminiq; minant in cęlū scopuli. Vetuli & noti colūbi. Eo amore & assensu quo colūborū ueterū & notorū paria cōsuecrunt nā colūbi ut semel cōiugia inierūt firmiter obseruant. Nidū ꝓprias sedes: Manet aūt in trāslatiōe columborū:& ꝓpatria posuit nidū. Circūlita:obsita:iuoluta. Viuo & regno: Ita uiuo ut regnare putē. Simul. q̄ primū. Reliqui ista. s. urbana. In quo ostendit quāto urbanarū rerū tedio afficiat:ut ex eo solo qđ illa relinquat sibi regnare uideatur. Quę uos ad cęlū fertis. i. beatissima putatis. Rumore secūdo: Approbāte uulgo a quo potius dicendus sit rumor q̄ famarnā uacillat semp iudiciū uulgi. Neq; quicq̄ in eo ē q̄ certos auctores habeat. Vtꝫ sacerdotis fu. Oūdit fugitiui exēplo libertatē cū tenui uictu lautissimę luxurioseq; seruituti anteponendā. Fugit. n. seruꝰ sacerdotis:& mauult in libertate exurire deficiente pane: qui quidē i sūma penuria placētis iocundior ē q̄ in seruitute uesci libis: quibꝰ sacerdotes abūdant: quoniā diis a multis offerūtur. De libis aūt & placētis diximus. Si oportet. Quia oportet. Area spatiū qđ edificio occupandū st Et de area alibi. Snia ē quēadmodū edificaturo i primis area q̄renda ē in qua opus surgat: Sic nobis in uita q̄rendus locus i quo uita commode agi possit. Is aūt ē rus Rabiē cāis mole. De quibꝰ sideribus suo loco dcūm ē. Cū se q̄ primū. Furibūdus. Ex nimio estu. Acutū. Vehemētē ad intima transeuntē. Est ubi. q. d. nō ē. Inuida cura. Nā in urbe cura afficimur cū inuidemꝰ iis qui nos opibꝰ & honoribꝰ ante cellūt. Ruri uero herbe & odore & nitore supant lapillos idicos: puriorq; aq̄ fluit p riuos in agris quā rome p aque ductus plūbeos. Vici, uic sūt hinc uicini qui cundē uicū habitant. Silua iter. u. colūnas: quasi dicat q sūt ante ponēda urbana uiridaria: quis sint distincta colūnis ex uario marmore factis naturalibꝰ siluis.

Sed timui: mea ne fuisse minora putaret
Dissimulator opis proprie: mihi commodus uni
Sic ego maioris fugiens opprobia culpæ
Frontis ad urbanæ descendi premia: quod si
Deposītum luadas ob amici iussa pudorem:
Scribe tui gregis hunc fortem crede bonumq;

Ad fuscum aristium.

ORbis amatorem fuscum saluere iubemus
Ruris amatores hac in re scilicet una
Multum dissimiles ad cætera pœne gemelli:
Fraternis animis quicquid negat alter & alter
Annuimus parirer uetuli notiq; columbi.
Tu nidum seruas: ego laudo ruris amœni
Riuos: & muscō circumlita saxa nemusq;
Quid queris? uiuo & regno, simul ista reliqui
Quæ uos ad cælum fertis rumore secundo:
Vsq; sacerdotis fugitiuus liba recuso
Pane egeo iam mellitis potiore placentis:
Viuere naturæ si conuenienter oportet:
Ponendaq; domo querenda est area primum,
Nouisti ne locum potiorem rure beato?
Est ubi plus tepeant hiemes: ubi gratior aura
Leniat: & rabiem canis & momenta leonis
Cum semel accepit solem furibundus acutum
Est ubi diuellat somnos minus inuida cura
Deterius libycis olet: aut nitet herba lapillis
Purior in uicis: aqua tendit rumpere plumbum:
Quam quæ p pronū trepidat cū murmure riuū
Nempe inter uarias nutritur silua columnas.
Laudaturq; domus quæ longos prospicit agros:
Naturam expelles furca: tamen usq; recurret:
Et mala perumpet furtim uestigia uictrix:
Non qui sidonio contendere callidus ostro
Nescit aquinatem potantia uellera succum:

Longos agros: neq; uillę preferēda ē urbana domus q̄ habet lōgos hortos: nā q̄is naturę uim afferamus cū urbē ruri similē reddere uolumꝰ ipsa refluit quēdmodū illa q̄ in cumulū furca ipellūtur. Cōtendere: cōparare & similē reddere:

Callidus: nō qui sit si necesse sed qui eēt si sciret. Snia ē: nō efficit ille tanto detrimēto: qui nescit adulterari. Purpuram ty. su. aqui. i. qui nescit reddere colorē aquinatē: qui deterior tyrio ē similē tyrio q̄tū accipit qui nescit distinguere

Certius accipiet damnū propius ue medullis
Quam qui non poteri uero distinguere falsum
Quem res plus nimio delectauere secundæ
Mutatæ quatient: si quid mirabere pones
Inuitus: fuge magna: licet sub paupere tectō
Reges & regum uita præcurrere amicos
Ceruus equum pugna melior cōibus herbis
Pellebat: donec minor in certamine longo
Implorauit opes hominis, frenūq; recepit
Sed postq̄ uictor uiolens discessit ab hoste
Non equitem dorso nō frenum depulit ore
Sic qui pauperiem ueritus potiore metallis
Libertate caret: dominū uehet improbus atq;
Seruiet æternum: qui paruo nescit uti
Cui non conueniet sua res: ut calceus olim:
Si pede maior erit: subuertet si minor: uret
Lætus sorte tua uiues sapienter aristi
Nec me dimittes incastigatū: ubi plura
Cogere quam satis est: ac non cessare uidebor
Imperat aut seruit collecta pecunia cuiq;
Tortū digna sequi potiusq̄ ducere funem.
Hæc tibi dictabam post fanum putre uacūne
Excepto quod non simul esses: cætera lætus:

Ad bullatium

QVid tibi uisa chios bullati nōtaq; lesbos
Quid cōcinna samos: quid cresi regia sardis
Smyrna quid & colophō maiora mīora ue fama?
Cuncta ne pre campo & tyberimo fluminē sordēt?
An uenit in uotū atalicis ex urbibus una
An lebedeū laudas odio maris atq; uiarum?
Scis: lebedus quid si gabiis desertior atq;
Fidenis uicis: tamen illic uiuere uellem
Obliuisq; meorū obliuiscendis & illis
Neptunum procul e terra spectare furentem:
Sed neq; qui capua romam petit imbre lutoq;
Aspersus nolet in caupona uiuere: nec qui
Frigus collegit furnos & balnea laudat
Vt fortunatam plene præstantia uitam
Nec si te ualidus iactauerit auster in altō
Iccirco nauem trans ægeum mare uendas:
Incolumi rhodos & mitylene pulchra facit q;
Penula solstitio: cāpestre niualibus auris
per brumam tyberis: sextili mense caminus
Dum licet & uultum seruat fortuna benignum
uerum a falso: nam hic putabat sūmum bonum esse
in diuitiis & honoribꝰ & reliqs rebꝰ icertis: q̄ mu-
tatę plus doloris afferēt q̄ afferebāt uoluptatis du3
aderāt & q̄to maiꝰ bonū aliqd cē credit tāto magis ī
uitę relinqt. Quapp fugiēda sūt magna q̄ neq3 ac
quirūt: neq3 acqsita retinent sine sūmo labore. Et se
quēda pua: i qbꝰ trāqlle & sine pturbatiōe uiuētes
& regū & eorū q amici sūt regū supare uitā possu
mus. Neq3 ut optata asseqūris uariis pturbat ōibꝰ &
uitiis iseruiēdū ē: nā acqsita ea re quā cupiebamꝰ ī
seruitute relinqmur: qđ optime pbat apollogo equi
& cerui: nā equꝰ aducrsariū supare cōtendēs hoiem a
quo iuuaret sessorē sibi & frenū ab eo ipositū rece
pit. Vicit igit ille qdē 3 uictor semp i seruitute mā
sit: nā neq3 eqtē a dorso: neq3 frenū ab ore depellere
potuit. Seruiet q̄ puo nescit uti. nā si illo nō ē cō
tentꝰ semp i anxietate uiuit: neq3 acq̄ret maiora si-
ne multa ai uexatōe. Vtiq3 cōueniētissima simil tu
dine a pe de: nā si la ior ē illi calceꝰ cū subuertet: si
angustior premet ab eo & uret. Ergo sit tibi satis id
qđ adest ne urgearis si minora uidebūt: ne ue rursꝰ
ex maioribꝰ sollicitꝰ reddaris. Nec me. Rogat ami
cū ut uicissim se quoq3 reprehēdat si ñ uiuet cōtentꝰ
sua sorte. Impat si illa uti nescimꝰ. Sin uero recte
utamur seruit: nā is uere diuitiarū dūs est: q illis ex
libalitate uti sciuerit. Cōtra uero seruus si ob auari
tiā aut uñ nō o3 accipiet: aut ubi o3 nō dabit. Di-
gna sequi: Seq̄t funē3 q unctꝰ tra hit. Ducit funē q un
ctū trahit. Ergo hic dūs est. Ille uero seruus. Va-
cunne. Hęc dea icerta spetie ab aliis diana ab aliis
bellona habet. Putre. Vetustate cōtritū. Lętꝰ: qa
pūtibꝰ cōtentꝰ uiuit: nec plura q̄rit: nisi q̄ amicorū
desiderio afficitur

QVid tibi uisa chios. Eode3 poene argumento
utit quo & i pleriq3. S3 miro igenio eāde3 rē
mirifice uariat. Ergo sub uoie bulatii amici sui ho-
minis oīo plura cupientis: & ppea uarias regiones
q̄stū cā petentis pturbatiōes aiorum dānat: negatq3
quēq̄ beatū esse posse q illis modū ñ statuit. Chios
īsula i ęgeo uino optio abūdās oli. Metalia & alio
pios dicta. Nota, l. de īsula dictū est: nota āt pp al-
ceū & saphō poetas celebratissimos. Samos: īsula
iunoni sacra Icariis ꝓxia. Cōcina: pp pulchra ędi
ficia: de qbꝰ multa scribit herodotꝰ. Ex hac oriūdus
fuit Pythagoras. Sardis urbs ī lydia ubi oli regia
cresci fuit. Smyrna. Hęc urbs sibi homerū uēdica
re nitit. Multiq3 illū smyrneū fuisse credūt. Pre cā
po: ad cōpationē3 cāpi martii. Tacite āt inuit bulla
tiū nō qa alias urbes romę prępōat: 3 ut q̄stū faciat
hāc pegriationē3 suscepisse. Atalicis, i. q̄ sub atalo
pgami rege fuerūt. Sed neq3 q̄ca. snia est eū ñ pos
se ęscere i alīquo illorū locorū qa ñ expetunt pp se
3 pp lucrū: quemadmodū q romā capua tendit non
uult uiuere i caupona quoniā non pp se illā petit.
3 pp regem q̄ ad tps tutura est: Nec ille ęscet semp
in balneis q illas ut frigus uitet petiit. Trās ęgeuꝫ

quia non illic ſedes poſiturus migrabas. Sed ut facto queſtu redires. Hęc aũt non ꝓſunt quia non lucrum facit hoiez beatũ: ſed ceſſatio cupiditatũ. Ergo illa loca nõ aliter remidio tibi erũt q̃ ſit penula ueſtis apta ad frigꝰ arcendũ. Sol ſtitio. i. magnis caloribus quales ſũt circa ſolſtitiũ ęſtiuũ cũ ſol cãcrũ ingredit. Cãpeſtre: ueſtis apta caloribus: qa loca cãpeſtria calidiora ſũt. Niualibus au. i uentis a niuibꝰ pueniẽtibꝰ. Tybe. ablutio tyberia. Sex. auguſto. Cami. ignis qi camino efficit. Grata ſũ. ma. Vtere donis q̃ tibi fortũa ſubminiſtrat: & uiue ſine animi ꝓturbatiõe ubicunqꝫ fueris: qa rõ & prudẽtia nõ locus curas aufert. nã q mare tranſeũt mutãt cęlũ & aerẽ q nullã hẽnt ꝓturbationẽ: aium aũt ubi ois ẽ ꝓturbatio nõ mutãt. Strenua iner, Eſt qde icrtia nõ ſedare ꝓturbatiões ſed ẽ ſtrẽua pp laboreſ quos ſuſcipimꝰ ut cupiditates noſtras expleãus. nã lõginquas petimꝰ urbes: ſed bene uiuere qd petius ẽ & hic & ulubris. i. i quo uis deſerto loco ut ulubrę ſunt. Modo ſit animꝰ ęquꝰ. i. ſine perturbatione.

FRuctibus agrippę: Laudat uitã Icci ſi fructibus agrorũ ſuorũ q ſibi ſatis ſũt bene liberaliterque utiẽ. Sicu. nã i ſicilia agros habebat. Copia maior Nã q bene utit iis q ſibi ſatis ſũt ditior eẽ nõ põt. Nam ut ait. M. Tulliꝰ. Animꝰ hois nõ arca diues appellãdus ẽ. Sup. Ad ſufficiẽtiã ꝓuenit ſuppetere. n. nõ igentẽ excelentiã rerũ ſignificat: ſed facultatẽ q̃ i neceſſariis nõ deficiat. Si uẽtri. ſnia ẽ: ſi corpore uales & uſus rerũ ſuppetit: nõ diues es: ut regales copię ditioręte reddere nõ poſſint. Si forte i medio. Hotatꝰ fuerat nec cũ uſus ſuppetere rerũ plura ꝺcupiſceret. Nũc aũt addit q ſi i ipſo uſu rerũ ſũmã parcitatẽ non ex auaritia ſed excõtinẽtia adhibeat tũc fore ut riuꝰ fortũę illũ iundet. i. ut ditiſſimꝰ ſit futurꝰ. Primo. n. diues erat cũ q̃ aderant ſibi ſufficerẽt. Nũc ditior qa ſua cõtinẽtia facit ut etiam mediocria ſupabũdent. Fingit aũt fortaſſe eã uirtutem i hoie eẽ q̃ nõ ſit, ſed ſũmo cũ artificio agit. Nã cũ fingimꝰ aliqd egregiũ i hoie ẽ qđ re uera nõ eſt ſtimuloſ inimicimꝰ ut quãdoqꝫ ſetale exhibeat: qualẽ ſe haberi putat. Ma ie ãt hac uia ꝓgrediendũ eſt: ſi illos a uitiis abſterrere cupimꝰ q iniquo animo apertã reprehenſionem patiunt. Riuꝰ fortũę. Eabulã Midę de qua i libro carminũ mentio facta eſt: tãgere uidet. Vel qa, Das operã ut q̃ ad uſũ ſufficiũt ſed auari nõ ſufficere putãt tibi ſupſint. Hoc aũt facis uel qa diuitię tibi naturã immutare neq̃unt: nã nihil cõrra tuã naturalez cõtinẽtiã affluẽtię illecebre ualent: Vel qa exiſtimas oĩa uirtutibus iferiora eſſe. Itaqꝫ tuo exẽplo facile credendũ ẽ qđ de Democrito legit eũ. ſ. ſtudio uirtutis acqrendę patrimoniũ ſuũ cõtẽpſiſſet. De hoc etiã Iaertius refert q cũ eſſet tertiꝰ frater minorez patrimonii portionez ſibi delegit: q̃ pegrinatiõi uſui eſſe q̃ tũ centũ talenta ſeccũdũ Demetriu exceſſit. Hãc ãt breui cõſũpſit. Peregę eſt animꝰ. Nã ſtãte corpore mens ſua pẽs mũdi partes cõtemplãdo diſcurrebat: ſed etiã multũ terrarũ ſpatium pagrauit. Demetriꝰ. n. & antiſthenes ſcribãt illũ i ęgyptũ ad ſacerdotes: & i pſidẽ ad chaldeos pueniſſe. ſũt etiã q addãt i indiã ad gymnoſophiſtas ꝓfectũ eſſe.

Quę mare cõpeſcãt cauſę. Ne terras obruat cũ clemẽtum altiꝰ ſit. Tẽperet. Gubernet ut certo ſemp ordie p ſua q̃tuor tẽpera fluat. Empe. Qui ex poſuit principia: q̃tuor elemẽta: & amicitia: & diſcordia. ſtertiniꝰ, aũt phũs aduerſꝰ Empedocle diſputat. Seu piſces ſeu porrum. Quocũqꝫ utaris uictu ſeu exq̃ſitori ſeu parco utaris uictu. Vtere. Cõmendat põpeiũ groſphũ uirũ bonum: cui ultro ſubueniẽdũ ẽ. Vilis amicorũ eſt annona. Paruo ſubuęniẽ amicis ſi boni ſiũt: quoniam modeſtiſſima

Romæ laudetur ſãos & chios & rhodos abſens
Tu quamcunq; deus tibi fortunauerit horam
Grata ſume manu: nec dulcia differ in anum
Vt quocunq; loco fueris: uixiſſe libenter
Te dicas: nam ſi ratio & prudentia curas
Non locus effuſi late maris arbiter aufert:
Cælũ non animũ mutant qui trãs mare currũt
Strenua nos exercet inertia nauibus atq;
Quadrigis petimꝰ bene uiuere: qđ petis hic ẽ
Eſt ulubris animus ſi te non deficit æquus.

Adiccium.

FRuctibꝰ agrippæ liculis quõs colligiſicci
Si recte frueris: non eſt ut copia maior
Ab ioue donari poſſit tibi, tolle querelas
Pauper enim non eſt: cui rerum ſuppetit uſus.
Si uentri bene: ſi lateri eſt: pedibus ue tuis: nil
Diuitiæ poterunt regales addere maius.
Si forte in medio politorum abſtemius herbis
Viuis & urtica: ſi uiues protinus: ut te
Confeſtim liquidus fortunæ riuus inauret:
Vel quia naturam mutare pecunia neſcit
Vel quia cuncta putas una uirtute minora:
Miramur ſi democriti pecus edit agellos
Cultaq; dum peregre ẽ aĩus ſine copore uelox
Cum tu inter ſcabiem tantam & contagia lucri
Nil paruum ſapias: & adhuc ſublimia cures:
Quæ mare cõpeſcant cauſæ: qđ tẽperet annũ
Stellæ ſponte ſua iuſtæ ne uagentur & errent:
Quid premat obſcurũ lunae: qđ ꝓferat orbez
Quid uelit: & poſſit rerũ concordia diſcors.
Empedocles an ſtertini deliret acumen:
Verum ſeu piſces ſeu porrũ & ſcaepe trucidas:
Vtere pompeio groſpho: & ſi quid petet: ultro
Defer. nil groſphus niſi uerum orabit & aequũ
Vilis amicorũ eſt annona bonis ubi quid deeſt
Nec tamen ignoreſ: quo ſit romana loco reſ
Cantaber agrippae claudi uirtute neroniſ:
Armeniuſ cecidit: iuſ imperiumq; hpiateſ.

Cæſaris accepit genibus minor: aurea fruges
Italie pleno diffudit copia cornu:

Ad uinnium Aſellam:

VT proficiſcentem docui te ſæpe diuq:
Auguſto reddes ſignata uolumina uinni
Si ualidis ſi letus erit: ſi deniq poſcet:
Ne ſtudio noſtri pecces odiumq libellis
Sedulus importes: opera uehemente miniſtes:
Si te forte meæ grauis uret ſarcina charteæ:
Albiicito potius: quam quo perferre iuberis:
Clitellas feſſus impingas: aſineq paternum
Cognomen uertas in riſum: & fabula fias:
Viribus uetris per cliuos: flumina: lamas:
Victor propoſiti ſimul ac peruueneris illud:
Sic poſitum ſeruabis onus: ne forte ſub ala
Faſciculum portes librorū: ut ruſticus agnū:
Vt unioſa globos furtiue pyrrhia lanæ:
Vt cum pilleolo ſoleas conuiua tribulis
Ne uulgo narres te ſudauiſſe ferendo
Carmina quæ poſſunt oculos aureſq morari
Ceſaris: oratus multa prece nitere porro.
Vade, uale, caue ne titubes: mādataq frangas

Ad uillicum ſuum.

VILLICE ſiluarum & mihi me reddentis agelli
Quem tu faſtidis habitatum quinq focis
Quinq bonos ſolitū baria dimittere patres
Certemus ſpinas animo ne ego fortius: an tu
Euellas agro: & melior ſ thoratius: an tes:
Me quamuis lamie pietas & cura moratur:
Fratrem merētis rapto de fratre dolenti
Inſolabiliter: tamen iſtuc mens animuſq
Fert: & amat ſpatiis obſtātia rūpere clauſtra
Rure ego uiuentem tu dicis in urbe beatum
Cui placet alteriuſ ſua nimiruū eſt odio ſors.
Stultuſ uterq locum immeritū cauſatur iniq
In culpa eſt animuſ: qui ſe non effugit unquā:
Tu mediaſtenuſ tacita prece rura petebaſ
Nunc urbem & ludoſ & balnea uillicuſ optaſ
Me conſtare mihi ſcis & diſcernere triſtem:
Quandocunq trahunt inuiſa negotia romā:
Non eadem miramur: eo diſconuenit inter
Meq & te: nā que deſerta & inhoſpita teſ qua
Credis. amena uocat: mecum qui ſentit & odit
q̄tu pulchra putaſ: fornix tibi & ūcta popina:
petunt. Ne tū ignores. Hiſtoriç hç alibi narrate ſūt

Minor geni. Nā q ſupplicāt genuflectunt & mino
res reddut a genu ad pedē. Sz de cornu copiç ſcriptuz ē

VT ,pficiſcentē. Viniū miniſtrū cōmōefacit quo pa
ćto libros auguſto reddat. Signata. Sigillo im
preſſa. Si ualidus. Hęc oia q̄ ponit obſeruāda ſūt: cuz
munus offerimus. Studio noſtr.. Nā ſępe dū ſtudioſe
,pdeſſe cupimꝰ iſicia q̄dā nocemus. Ergo nō ſolū fideli
bus uerū et prudētibꝰ noſtra negotia cōmittēda ſūt.
Abnerto. tāq̄ rē uilē. Preſtat. n. ū reddere munꝰ q̄ iepte
reddere. Clitellas. thecas librorū hic itelligit. Feſſus
ipingas. Nā q ex onere feſſi ſūt: ſolent ipingere potuſ
ex ,peratione q̄ porrigere. Aſineq. Nā cū aſinꝰ co
gnominarē poterat pp ieptias mouere riſū tāq̄ cōmo
de ſibi ipoſitū cē cognomē. Lamas. Loca ſūt humidio
ra iuxta flumina arboribꝰ ueſtita. Victor ,ppoſiti. Cō
pos uoti qa ueneris quo puenire uolebas. Sub ala.
ſub brachio. Globos. ſpulas ex filio lanę. Nā cū dūa
neret lanā ſurripiebat pticulā quā ſibi uēderet. Vino
ſa. q̄ uino delectaret. Cū pilleoloſo. Nā rediēs ex cō
uiuio bene potꝰ neq; ſoleas i pedibꝰ neq; i capite pile
um geſtare pōt. Ergo ſub brachio gerit. Tribulis. Vel
nome hois ē: uel ex eadem tribu quaſi uicinus.

VILLICE ſiluarū. Ad uilicū ſcribit: oñditq; ex iminu
tis cupiditatibꝰ ſobrietatē ruriſ ſibi placere. Villiſ
cū āt urbē i q̄ uoluptates explere q̄t deſiderare. Villi
ce. Villicū eū appellabāt qui ex prudētioribꝰ fidelioꝝ
buſq; ſeruis uillę agroq; ,pponebāt: cui reliq ſeruꝰ q in
agris coledis uerſaret obſequētes erāt. Redētis me. m
Quoniā cū ibi eſſet ab oibꝰ curis liberi ſibi idulgebat.
Quinq; focis quq; familiis ex qbꝰ patreſfamilias ſena
tores erāt: q barię cōſulerēt. Bonos. premorcs. Nā ci
uces pricipes ſępe Tullius bonos apellat. i. magnos ut
Bona ps ,pcerū tacita libabit acerra. Vel bonos qa boni
eſſe debeāt. Nā magiſtratꝰ & honores premia ſūt uir
tutū: & bonis debet. Certemꝰ. nā iuſtū certamē ē ut
alter alterū i ſuo quiſq; munere ſuparc conc. Spinas
Recte d aio p trāſlationē curaſ dixit: q̄ mētē pūgūt. Re
cte itidē i ,ppria notióe ſpias ex agriſ uelledas dic: quo
niā illos ifecūdos ſterileſq; reddūt. Ergo ego colā ani
mū & a cupiditatibꝰ q̄ueluti ſpinę pūgūt purgabo tu a
grū aſpis & ſetibꝰ. Melior qa magis purgatū habeat
aiuz. An res. an aget magis cultꝰ ſit. Me. cupio ruſ pe
tere niſi retardt officiū qꝰ ſolari debeā lamiū merentē
fratris morto. Stultꝰ uf. Stulte tu agrū ſtulte ego urbē
cāmur: qa ū locꝰ nobꝰ nocz: ſz aius. i. ai cupiditates q̄ſ aiuſ
quocūq; pgit qa ſecū illas fert fugere neqt. cauſari. A
liqū ē cāz & excuſationē ,pferi V r. Cāndo nos i lōgū
ducis amores. Aliqū cāri ē cās aſſerēdo accuſare ut hic
Mediaſtyn9. urb cultor. Nā ἄστυ τὸ ligua attica urbs ē
Trahūt. t. iuitū. Inhoſpita. In qbꝰ ſine difficultate eē
ñ poſſumꝰ. Teſq. loca augurio cōſecrata dixit. Pōp. ci
cero uero iculta & difficilia. Ex eo puto qa ſacra q̄ ſūt
ñ colūt. Fornix. ,p lupanari poſuit. Nā meretrices ſub
fornicibꝰ ,ſtrebāt: ū fornicari meretricari. Popia. ut
illp ad rē ucnereā huꝰ ad gulā referat. Ociꝰ uua. Nā
ado aduerſus uitibꝰ ē: ut citiꝰ thus & pip qđ ipoſſibile
ē ua ferat. Thus. n. ſola ſabea ,ſolicis arabię ps ē naſcit. Pip uero arbor ſęrt iunipi ſiluis: tūt q i frōte ca. caſi mon

tis solú hãc arborẽ nasci tradãt. Grana sua ũ nuda ut iuniper⁹ fert: sꝫ siliqs iduſa: q̃ si ante q̃ de hiſcãt carpant: ac ſole tor reant pip longũ ſũt. Dehiſcẽtes cãdidũ ſemẽ emittũt: qđ toxtũ ſole nigrũ & rugoſſũ efficit. Terre grauis. q.d. inept⁹ ad ſaltationẽ. Strictis collectis. Vir. Hic ubi frõdẽ agricolę ſtringũt. Cõcentũ. Pro cõcordia poſuit: Quẽ. ſ. me. De monſtrat aũt aliã ętatẽ alios ſibi mores poſtulare. Ergo nõ ita i amore uerſat ut i iuuẽtute uerſabat. Tenues qbus iu uenes utũt. Inmunẽ rapaci. Nõ parũ ẽ i amore uirũ placere mulieri: ſed illđ mirũ qđ placcat ſine mũere. Nã ut ẽ apud Ouid. Ipſe licet uenias muſis cõitat⁹ homere: Si nihil attuleris ibis hõcreforas. Maxia ergo res uidet q̃ placuerit ſine mũere ipſi cynare: preſerti cũ rapax & auara fuerit Quẽ bibulũ. i. bibacẽ. Liqđi. Puri & defecati de media luce. Snia ẽ q̃ peccret illũ multũ bibere etiã in tẽpore nõ cõceſſo. Cocna bre. iu. Oñdit q̃tũ ab ſciderit de uoluptatib⁹: cũ nũc illis tẽpatis fruat. Nec luſiſſe pudet nõ. n. turpe ẽ ludere: ſed turpe eſt nõ icidere ludũ. i. ita in ludo occupari & dtineri ut nõpoſſit ſi res poſtulat uel ipfectũ relinq̃re. Ob liquo. Ex obliquo intuẽti: qđ mali uolẽtię ſignũ eſt Limat. Paulati carpit ut lima ferrũ & lignũ pau latim minuit. Odio ob. ſ. diſſimulato. Multi. n. diſ ſimulãt odiũ: donec nocendi tẽpus nanciſcant. Morſu. Detractiõe q̃ occulta ẽ ueluti uenenũ qđ nõ ſentiẽ antea q̃ ſit itra uiſcera receptũ. Iſte aũt ſi multates maxie i urbib⁹ nõ nocẽt. Ridẽt. Tanq̃ in eptũ opi & minus ualidũ: ſed nõ tñ inuidẽt. Vrba na. Oñdit ſtultitiã uillici: q̃ urbẽ i q̃ & maiores la bores & minora cõmoda ſit ruri ante ponat. Diaria diariũ lucrũ unius dici ẽ: At ſerui romę oia diaria dñis reddere cogebãtur. Certã. n. pecuniã a dñis accipiebãt qua uictũ ueſtitũq; ſibi cõpararẽt. De q̃ ſi q̃ pce uiuẽdo corradebãt id ſibi ꝓ peculõ re liq̃bat. qcqđ ãt lucri ex artifitio ſuo ac rebant id oẽ dño acqrebãt. Appellabãt ẽt diaria libellos i qb⁹ ſi gulorũ dicrũ res dſcribebãt. Ruis cũ ipetu & ſie rõc. Nã ſi rõe ducereris & nõ appetitus ipetu trahe reris id. n. ẽ ruere. nã uoto cupes qđ ẽ fugiẽdũ. Ca lo. n. lignorũ faber q̃ in urbe manet: iuidet tibi copi am quã hẽs lignorũ. Et horti. i. oleruꝫ q̃ in hortis naſcunt. At uitio hoium eucnit qđ tedio rerũ pre ſentiũ ab ſentia optẽt: qđ demõſtrat appellogo illo quo bos ephippia q̃ equorũ ſtramẽtã ſũt: et tra equ⁹ aratrũ optat. Poeta aũt cenſet ut ex greco. rũ puer bio q̃ q̃ſq; noriti ea libent ſcarte exercitet

Quę ſit hyems. Epiſtolę ꝓgreſſ⁹ ad ultimũ uſ que uerſus ꝓcedit: ut ſit ordo: Par ẽ. i. ęquũ ẽ te ſcribere nobis: ac nos credere tibi q̃ hyemſ ſit ue lię. i. q̃ aeris q̃litaſi hyeme. Velia ãt prio a paludib⁹ dcã ẽ Elia. Nã τὸ ἕλος palus eſt deinde adiũcto digama factũ eſt Velia ut enet⁹ uenet⁹. In lucãia eſt nõ ꝓcula palinuro ꝓmõtorio. Salerni. In agro picẽtino opidũ ẽ. Quorũ ho. i. qb⁹ moribꝰ ibi ſint hoies. Baias de his dcũm ẽ. Muſa ant. Medicus fuit. Elidere eiicere ꝓprie elidere eſt frãgendo e mittere. Vñ oculos eliſos dicius. Nerui. E neruiſ Nã ſulfura. i. aq̃ ſulfureę reſoluũt craſſioręi neruiſ hũorem: & ide emittũt. Cluſinis. qa i agro cluſio ſũt. Auris i. Lepid⁹ ſermo. Equ⁹. n. nõ uerbis obtẽ pat: ſed freno. Collectos i ciſternis. Puteos per emnes. Qui ex perpetua uẽa ſcaturiant. Iugis p petuę q̃ nunq̃ deſit Quicquid. n. ſine interruptiõe continuat iuge dicit. Manet fluat in uenas & in

Incutiant urbis deſiderium: uideo & quod
Angulus iſte feret piper & thus ocius uua
Nec uicina ſubeſt uinum præbere taberna
Quæ poſſit tibi. nec meretrix tibicina: cuius
Ad ſtrepitum ſalias terræ grauis: & tamen urges
Iam pridem non tacta ligonibus arua, bouemq;
Diſiunctum curas & ſtrictis frondibus exples.
Addit opus pigro riuus: ſi decidit imber.
Multa mole docendus aprico parcere prato:
Nunc age: quid noſtrum concentũ diuidat: audi:
Quem tenues decuere togæ nitidiq; capilli:
Quem ſcis immunem cynaræ placuiſſe rapaci:
Quem bibulum liquidi media de luce falerni
Cœna breuis iuuat: & prope riuum ſomn⁹ i herba
Nec luſiſſe pudet, ſed non ir c dere ludum
Non iſtic obliquo oculo mea commoda quiſquam
Limat non odio obſcuro morſuq; uenenat:
Rident uicini glebas & ſaxa mouentem.
Cum ſeruis urbana diaria reddere mauis
Horum tu in numerum uoto ruis, inuidet uſum
Lignorum & pecuriſ tibi calo argutuſ & orti
Optat ephippia boſ piget optat arare caballuſ
Quam ſcit uterq; libenſ cenſebo exerceat artem

Ad ualam.

Quæ ſit hyens ueliæ: qđ cælum uala ſalerni
Quorũ hoium regio: & q̃lis uia nã mihi
Muſa ſupuacuas antonius: & tñ illis: (baias
Me facit inuiſum: gelida cum per luor unda
Permedium frigus: ſane myrteta relinqui:
Dictaq; ceſſantem neruis elidere morbum:
Sulfura contemnis: uicus gemit inuidus ægris
Qui caput & ſtomachum ſupponere fõtib⁹ audẽt
Cluſinis: gabioſq; petunt & frigida rura
Mutandus locus eſt & diuerſoria nota
Præter agend⁹ equus: quo tendis? nõ mihi cumas
Eſt iter aut baias leua ſtomachoſus habena
Dicet eques: ſed equi frenator eſt auris in ore:
Maior utrum populum frumenti copia paſcat

aiuz. Nã i ſãguiné uerſũ itrat uẽas: & cũ lẽtiores gignat ſpũs mouet aiuz. Cómẽ uí. Nã cũ illo exhilarat⁹ ſim uideor iu nior ãiculę. Nã & terrẽtiã⁹ ſenex plus ſolito pot⁹ iuueneſcere ſe ſenſit. Vter.t. Vtra regio. Phcax. Splẽdid⁹ qſi pigu is ab eo qđ ẽ φάξ ΝΟΥΛΑΥ ſplẽdeo. Nã nitidiore corpe ſẽt pigues. Vel dixit phęax. i. qſi phęax: nã phęacũ populi lautiſſi mę paraſitiſq; effecti aliẽa uorãt. Acdũ ſint q illos accipiãt dicũtq; nihil eẽ beati⁹ uictu ſplẽdido & affluẽti. Cũ ãt a nullo accepti ſordido uictu dõi uiuere cogũt frugalitatẽ ſũmis laudib⁹ extollũt. Hoc demũ uitiũ ſua ſolita ıróia nc quępiã offẽdat i ſe trãſſert pocta. Fortiť. Atq; q fo titer agit cũ uirtute agit. Sz dixit fortiť e ſtulta ho mis opinióe. q uehemẽtẽ illã ſuã allyguritionẽ for titudinẽ putẽt: Vel ex ironia fortiť dixerit cũ nihil ignaui⁹ ſit ipſo guloſo. Vrban⁹. ſ. Atq; q̃tũ urbani tas a ſcurilitate differat alio i loco. M. Tullii teſtio nio oſtendim⁹, cum urbanitas uirumgrauem & ci uẽ egregiũ đceat. Scurilitas ãt ipudẽtẽ leuitatẽ hẽat. Sz dixit ſcurra urban⁹ uagus. i. ſcurra q p totũ urbẽ uagaret. Suis. n. ſcurilib⁹ ſalib⁹ ſibi uictũ mendica bat. Certũ. p. Dę hoie beſtię ſimili prę ſepe i quo q̃ drupedes paſcũt recte dixit. Nec q ciu. Vt triſũ aliiſ mourret i quẽcũq; opprobria figebat: necrõnẽ hẽ bat ſciui⁹ eẽt an hoſtis. Hoſtis. pduell⁹: aut pegrin⁹ Baratrũ, p đfũda uorago ẽ & grẽcũ uocabulũ. Erat n. gula tã imẽſa ut oẽ qđ i macello uenale eẽt uora re facile poſſet. Quapp iure i illũ bionis boriſtemiſ facere ſz mordax dictũ iaci poterat. Is. n. hoi q uni uerſũ iurauerat patrimoniũ dixit. Nẽpe ãphieraũ terra obſeruabit. At tu terrã. Auaro. Multa cupiẽ ti. Abſtulerat. Nõ. n. libẽter illis dat: ſz q dat aut illũ ex pdito pditiſſimũ reddere uolũt: aut dãt qa timẽt eorũ ſcomata: aut morſus. Omaſi. Credũt nõnulli omaſũ bebulũ eẽ iteſtinũ pigue & craſſũ: Sz i reliq; q̃drupedib⁹ omaſũ nũc uidem⁹. Dixit igiť omaſũ a gninũ q̃ſi uiliorẽ: ẽt qa pua res ẽ i agno dixit patiaſ ut oñderet plures eẽ i cadẽ patina. Lama, p lamia.

Verterat in. f. &. ci. cõſũpſerat. Obeſo. pigui. Nã piguiores rotũdiores clunes hãt. Vulua, mama porcina ẽ cum lacte auulſa: de qua multum apđ Pli niũ. Dicit ẽt ſumen q̃ſi rumẽ ut ualeri⁹ p ualeſi⁹. Nimirũ. h. Interpõit pſonã ſuã ironice: ut liberi⁹ cũ ſibi nõ peat i ceteros iuchi poſſit. Fũdata pe. uil. i. quorũ opes cõſtabilitę ſint i agris q hũt uillas: agri .n. ſtabiliores ſt q̃ nũmi q facile alio trãſferũt. Vñ a gros fũdos appellarũt: q̃ ſi fũdamẽtũ pecuniç. i. opũ Nam priſci pecunias opes dixerũt a pecore in quo priſci omnes ſuas diu tias habebant.

Ep cuncteris. Mirifice reprehẽdit ſtultitiã & uanitatẽ qntii. q cũ ſit uitis ifect⁹: tñ adula to rib⁹ aures prebeat: & talis eẽ credat q̃lis ab illis dici tur. Cõcludit g⁹ ñ eẽ credẽdũ q đ nobis popul⁹ dicat neq; lętãdũ falſis laudib⁹: neq; dolẽdũ falſa ifãmia Vtiť tũ a principio ueluti iſinuatiõe q̃dã. Deſcribit .n. agrũ ſuũ ut mẽtẽ hois demulcẽdo patiẽtẽ ad au diẽdũ cõpat. Aruo frugib⁹. Nã q fruges fert ager aruũ ab arãdo dicit. Bacis. quo ab acio differat bac ca dictũ ẽ. Poma autẽ maxima mala piraq; apellãt.

Vaporet calefacit. Curru fugi. Nã in quadri gis fingunt ſolẽ. Corna nam & hęc inter baccas

Collectos ne bibant umbres puteos ue perẽnes
Iugis aquæ nam uina nihil moror illiuſ oræ
Rure meo poſſum. quid uis præferri patiq;
Ad mare cum ueni generoſum & lene requiro
Quod curas abigat quod cum ſpe diuitie manet
In uenas animũq; meũ quod uerba miniſtrat
Quod me lucanæ iuuenem comendet amicæ
Tractus uter pluris lepores uter educet apros
Vtra magis piſces & echĩnos æquora celent
Pinguis ut inde domum poſſim pheaxq; reuerti.
Scribere te nobis: tibi nos ac credere parem

Ad eundem.

Euius ut rebus maternis atq; paternis
Fortiter abſumptis urbanus cœpit haberi
Scurra uagus: nõ qui certum præſepe teneret.
Impranſus: nec qui ciuem dignoſceret hoſtem
Quolibet in quẽuis opprobria fingere ſeuus
Pernities & tempeſtas baratrumq; macelli
Quicquid quæſierat uentri donabat auaro
Hic ubi nequitiæ fautoribus & timidis nil
Aut paulum abſtulerat: patias cœnabat omaſi
Vilis & agniui: tubus urſis quod ſatis eſſet
Scilicet ut uentres lama candente nepotum
Diceret urendos correptus: beſtius idem
Quicquid erat nactus prædæ maioris: ubi oẽ
Verterat in furmum & cinerem nõ hercule miror
Aiebat: ſi qui comedunt bona: cum ſit obeſo
Nil melius turdo: nil uulua pulchriuſ ampla
Nimirum hic ego ſum: nũ tuta & paruula laudo.
Cum reſ deficiune. ſatiſ inter uilia fortiſ
Verum abi quid meliuſ cõtingit: & unctiuſ: inde
Vaſ ſapere: & ſoloſ aio bene uiuere: quorum
Conſpicitur nitidiſ fundata pecunia uilliſ

Ad quintium.

Epetcutetiſ funduſ meuſ optime quinti
Aruo paſcat herũ an baccis opulẽter oliu & pomiſ ne & partiſ: an amicta uitibuſ ulmo
Scribẽtur tibi forma loquaciter & ſituſ agri

enumerãtur. Pruna ſilueſtria q̃ in uepribus oriũ tur. Nã mitiora etiã ſucina appellãtur: & ſcribitur ſine haſpiratione bacca: nã ſi bacca aſpiretur erit bachi ſacerdos. Fruge. i glande p acyrologiam

Dare nomẽ riuo nã tanta erat aqua ut fluuius ap pellari poſſet. Thracã, pthraciã. Hebrus non inſule magno flumini cõparat iquarũ redundãtia ſed frigiditate & perſpicuitate. Vincit aũt in eo q̃ capiti aluoq; cõducat. Septembrib⁹. q. d. in ſalubri bus pp auctumnũ. Quod Au. ſ. de te: & intellige ab adulatoribus. Omnis roma de nominatio ẽ Poſuit. n. omnes p cõtento: ut ſit roma. i. nos roma ni. Ne plus. Magna pfecto ſtultitia q̃ de nobis noſtriſq; moribus qui alios nõ multũ cogniti ſint plus aliis q̃ nobis credamus. Ma imã. n. peſtẽ infe runt adulatores: atq; ad ultimã pniciem eos indu cunt qui ſibi credunt. Neu putes beatum eſſe aliũ a ſapiente & bono. i. ne tu putes bonũ cõſiſtere in alia re q̃ in uirtute. Neu ſi te. p. Optima cõparatio Nã is q̃ prauis moribꝰ tãq̃ bonꝰ laudet ppeaq; ipſa uitia diſſimulans illis utatur ſimilis eſt ei qui cũ ue luti bene ualens laudetur in ipſo ingreſſu febris cibũ capiat febremq; diſſimulet. Tremor ex rigo re febris Malus p. Nã bonus uetat ne a uirtutibꝰ uetita faciamus. Iſte aũt uetat facienda. Si quis. Interrogat an adeo ſtultus ſit ut reſpondeat ſuo noiç. i. tãq̃ ſi ſibi dicatur. ſi quis dicat illu geſſiſſe bella & mari & terra. Et dicat: putas ne ut populus malit te ſalui eſſe: an tu populi. Nã magna laus i ciue eſt cũ & ipſe tanti reſp. faciat ut cõcm ſalutẽ ꝓpria anteponat: & rurſus tanti cũ populus faciat ut illius ſalutẽ cõi prẽferat. In ambiguo. in rebus piculoſis. Auguſti laudes. Si hęc de te credis po teris & attribuere tibi laudes auguſti. Vir bonꝰ Reſpondet qntius tu cupio bonꝰ dici ut tu Ad hęc horatius infert nõ ee falſas laudes a populo accipi endas. Nã qui dat paulo poſt auferet. idẽ ſi clamet Quẽadmodũ uituperauit qui falſus laudibus lętã tur: ſic nũc qui falſis opprobris dolent. Additq; nul lum neq; falſis laudibꝰ neq; falſis criminationibuſ moueri niſi mendoſus. i. uitiis infectus & niſi mẽ da ſit. Nã mẽdaces alios fallere uolũt. Bonus igit is ẽ qui ſua ſponte rectũ ſequit. & amore uirtutis uitiũ fugit Qui aũt nõ peccat quia timet pœnas nõ bonus ẽ. Na remoto timore ſtatiꝫ peccabit: qđ ſi qs dicat parũ furtũ feci reſpõdebo ex ſtoicorũ ſnia oĩa uitia paria ee. Itaq; ſi unũ mille modiũ fabę ripu eris erit minꝰ damnũ mihi ſed peccatum erit par. Quomõ aũt uitia paria ſint ex ſnia ſtoicorũ in ſer monibꝰ dictũ ẽ. Vir bonꝰ quẽ ſpectat oẽ forũ. Tã quã normã & exẽplar iuris et eqtatis: poſuit aũt fo rũ & tribũal p iudicibꝰ. Quãdocũ q̃. Sententia eſt q̃ uir bonꝰ ex pręcepto philoſophorũ neq; unq̃ qc quã deos precabi tur qn cupiat oẽs homines audire: ne cue rurſus hominẽ alloquẽ quin credat deum cun ctaaudire. Ergo bonus Janum aut appollinem ro gatatus clara uocẽ rogabit: quia petit honeſta.

Continui mõtes niſi diſſecientur opaca
Velle ſed ut ueniens dextrum latus aſpiciat ſol
Leuum diſcendens curru fugiente uaporet
Temperiem laudes. quid ſi rubicunda benigne
Corna uepres & pruna ferant & quercus & illex
Multa fruge pecus: multa diũm iunet umbra
Dicas adductum propius frondere tarentum:
Fons etiam riuo dare nomen idoneus: ut nec
Frigidior thracam nec purior ambiat hebrus
Infirmo capiti fluit aptus: & utilis aluo.
Hæ latebræ dulces: etiam ſi credis amarę
Incolumen tibi me preſtant ſeptẽbribus horis:
Tu recte uiuis: ſi curas eſſe: quod audis.
Iactamus iam pridem omnis te roma beatum.
Sed uereor: ne cui de te plus quã tibi credas.
Neu putes alium ſapiente bonoq; beatum:
Neu ſi te populus ſanum recteq; ualentem
Dictitet: occultam febrem ſub tempus edendi
Dimouẽ: donec manibus tremor incidat unctis
Stultorum incurata pudor malus ulcera celat:
Si quis bella tibi terra pugnata mariq;
Dicat. & his uerbis uacuas permulceat aures:
Te ne magis ſaluum populus uelit: an populũ tu
Seruet in ambiguo qui conſulit: & tibi & urbi
Iupiter: auguſti laudes agnoſcere poſſis
Cum pateris ſapiens emendatuſq; uocari
Reſpondes ne tuo dicto ſodes nomine? nempe
Vir bonus ac prudens dici delector ego ac tu:
Quicquid hoc hodie: craſſi uolet auferet ut ſi
Detulerit falſes indigno detrahet idem:
Pone meum eſt inquit pono triſtiſq; recedo
Idem ſi clamet furem. neget eſſe pudicum
Contendat laqueo collum preſſiſſe paternum:
Mordear opprobriis falſis mutentq; colores
Falſus honor iuuat & medax infamia terret
Quem? niſi mendoſũ & mẽdacẽ. uir bonꝰ ẽ quis
Qui conſulta patrum: qui leges iuraque ſeruat:
Quo multæ magnæq; ſecantur iudice lites:
Quo reſponſore: & quo cauſæ teſte tenentur.
Sed uidet hunc omnis domus & uicinia tota
Introrſum turpem: ſpecioſum pelle decora.
Nec furtum feci: nec fugi: ſi mihi dicat
Seruus: habes pretium. loris non uteris aio:
Non hominem occidi: non paſces in cruce corũos

Malus autem:labra mouet:ideſt ſumiſſa uoce loquitur:pudet enim audiri cum iniuſta petat. Lauerna. Dea furum eſt Vnde lauernliones fures quod ſub tutella lauernę deę eſſent in cuius loco obſcuro abditoq; ſoliti eſſent prędam & furta inter ſoluere Hinc lauernalis porta dicta ē. Noctem & nubem. Pro latebris poſuit Quod.q.d.in nulla re melior liberiorue auaro q̄ ſeruus. Nam auarus ſemper cupit: Nullus autem poteſt cupere quicq̄ quin illud amittere metuat. Qui autē in metu ē:is liber eſſe non poteſt. Demittit:ad humum ſe inclinat. ob aſſem inſi. Vt legat inſixū aſſē Erat.n.ludus puerorum ut de induſtria humi nūmum relinquerent:ac de nde negotium diſſimulantes obſeruarent clanculum ſi quis ex tranſeuntibus legeret utillus ueluti auarum increparent. Hunc totū locum imitatus ē Perſ. Perdidit arma locus deſeruit. Tranſlatio a militia. Nam militi ignominioſiſſimum erat ſi aut locum in acie deſeruiſſet: aut uiuus ſibi arma ab hoſte eſſent erepta. Occidere noli. Auarus enim cuncta ad utilitatem nihil ad honeſtatem refert. Ergo non occidit captum ex hoſtibus: nō quia humanitate aliqua mouoatur. Sed motus ſpe lucri ſeruat:ut illo ſeruo aut ad arandum.i.ad agriculturam:aut ad paſcendum.i.ad paſtoralem rem utatur. Iubebant enim leges ut captiui non occiderentur: ſed ſeruarentur. Vnde a ſeruando ſerui dicti ſunt.

Annonę ſit. Nam cum aliunde frumenta ipportauerit facit annonę uilioré. Penus.i.omnia ea quę in penu continentur. Pentheu. Pentheus ex agaue filia Cadmis thebarum cōditoris nepos fuit.illa.n.cum echione uno ex comitibus Cadmi peperit. Hic thebis regnans ſacra bacchi celebrari prohibebat. Quapropter eum furorem matri materterisq; eius in ſilua baccho ſacrificantibus iniecit bacchus:ut uenientem aprum crederent atq; laniarent. Qui uero fabulā ad hiſtoriam reducunt uolunt hunc uirum continentiſſimum incontinētes mulieres ad modeſtiam reuocare tentaſſe. At illę occidendum hominem curarunt. Ergo poeta inducit uirum ſapientem:qui pentheo ſibi ſacra uetanti magna animi libertate reſpōdeat:& qui ne metu quidem mortis a re diuia deterretur. Quid me pati coges. Verba ſapientis. Adimam bona. Hę pentęi minę ſunt. Tollas li. Reſpondet ſapiens. At poſtremo cum tyrannus mihitē habiturum ſe illum in duris uincnlis:ita in deum ſpes reponit:ut tamen mortem non horreat. Mors ē ultre. Nam & Ariſtoteles ultimum terribilium illam appelat Neq; ultra ſequire poſſunt homines.

Vanuis ſceua ſatis. Laudat id uitę genus in quo & ſi reſaſſint recte liberaliterq; fruamnt Et ſi deſinit ęquo animo illis carcamus. Maximopc autem laudat eos qui maioribus obſequioſos ſine tamen adulatione ſe prebent. Propterea q; ꝓponit inſtitutum Chryſippi auſteritati quę in Diogene erat Si quis igitur qui etam uitam adamat & preſentibus contentus eſt uiuat ut diogenes. Sin aūt & ſibi & ſuis plura acquirere cupit:ſciat uti foro.ut ē apud Terentium:& imitē Ariſtippū. Satis pte Ironia ē. Amiculus. Vt modeſte de ſe loquat amiculus dixit:non ut imminuat de fide amici: ſed de

Sum bonus & frugi:renurt negat atq; ſabellus
Cautus enim metuit foueā lupus:accipiterq;
Suſpectos laqueos.ad opertum miluius hamum;
Oderunt peccare boni uirtutis amore
Oderunt peccare mali formidie penæ
Tu nihil admittes in te formidine penæ
Sit ſpes fallendi.miſcebis ſacra profanis
Nam de mille fabæ modiis cum ſurripis unum
Damnum ē:nō facinus mihi pacto lenius iſto
Vir bonus:oē forum quem ſpectat & oē tribunal;
Quādocūq; deos uel porco uel bōue placat
Iane pater clare dixit:cum dixit apollo.
Labra mouet metuēſ audiri pulchra lauerna
Dum mihi fallere:da fāctū iuſtūq; uideri
Noctem peccatis & fraudibus obiice nubem
Quo melior ſeruo? quo liberior ſit.auarus
In triuiis fixum cum ſe dimittit ob aſſem
Nō uideo:nam qui cupiet:metuet quoq; porro
Qui metuens uiuit:liber mihi nō erit unquam;
Perdidit arma:locum uirtutis deſeruit.qui
Semper in augenda feſtinat:& obruitur re
Vendere cum poſſis captiuum.occidere noli:
Seruiet utiliter.ſine paſca durus:aretq;
Nauiget:ac mediis hiemet mercator in undis
Annonæ proſit portet frumenta pœnuſq;
Vir bonus ac ſapiens audebit dicere pētheu
Rector thebarum quid me perferre patiq;
Indignum coges? adimam bona.nēpe pecus:rem
Lectos argentum.tollas licet & manicis &
Compedibus ſæuo te ſub cuſtode tenebo.
Ipſe deus ſimul atq; uolam:me ſoluet:opinor
Hæc ſentit.moriar.mors ultima linea rerum ē:

Ad ſceuam

Vanuis ſceua ſatis parte tibi cōſulis & ſcis:
Quo tandem pacto deceat maioribus uti:
Diſce docendus adhuc:quid cenſet amiculus:ut ſi
Cæcus iter monſtrare uelit:tamen aſpice ſi quid.
Et nos quod cures proprium feciſſe loquamur

prudentia: quod ut aperiatur addit: q̄ etiam cęcus audiendus sit: si quærenti tibi inter monstrare uelit. Si te snia est si otium amas & uelis labores fugere uiue in solitudine ut est ferentini qui locus desertus est. Verū ita huiuscemodi otiū laudat ut occultius damnare uideatur. nā hic nec sibi nec aliis ꝓdest. Nec uixit. n. Nā ortitus est aliq̄ spēm beatę uitę. Natus moriensq; fefel. q. d. cuius ortus obitusq; paritei ignoratus est: qa nullo unq̄ negotio cogniti sunt. Alii e ponunt. Natus moriensq; fe. i qui q̄ primū mortuus est: Vt situerū illud primū: homini esse nunq̄ nasci: ꝓximū aūt q̄ primum mori. Si ꝓsse. Quod sit in uita negotiosa. Siccus aduncti. i. pauper ad diuitē: egenus ad abundantem

Si prande. Demonstrauimus apud Dionisiū syracusarū tyrannū Aristippū cyrenaicū uixisse: & suo obsequio plura amplaq; ab eo accepisse. Diogenem aūt adeo diuitiarū temptorē fuisse: adeoq; nihil unq̄ possidere uoluisse: ut interroganti Alexādro magno nunquid ab eo uellet respondiderit ne sibi interim a sole obstaret. Cum igitur hunc inuenisse olera lauantē aristippus: atq; illi dixisset si sciret obsequi nō essent lauanda olera. Respondit & tibi nō est obsequendū regibus si esses oleribus cōtentus. Petit igitur poeta ut respondeat sęqua utrius phi dictū probet. Ipse aūt aristippo assentitur. Nā fatebatur ille scurilitate quidē uti sed sibi. i. ut sibi cōsuleret: ut equū haberet quo ueheretur & ut a rege aleretur. Diogenes aūt illo genere uitę populo scurrari uidebatur. Nā & nihil inde cōsequebatur: & cum mendicabat fatebatur se dante minorem eē. Prętera eis cōditio rerū quadrabat aristippo: & oēm fortunam ę uo aio subibat. Diogenes aūt tantū duplici panno uti uolebat. Hanc aūt uilem uestem uocant quā diploidem appellant. Si aūt offerretur clamis milesia quę uestis purpurea pulchraq; erat illā uoluti canem rabidā aut uenenosā serpentē uitabit & nisi pannū: idest uilem uestem reddes frigore perire malet. Aristippus aūt & purpureā cum opus fuerit induet. Milętus insula fuit optimala na abundans. Hinc Vir. Milesia uellera nymphę carpebant. Res gerere. Remp. administrare & hostes superare res magna est. Sed nō minima laus ita principibus obsequi ut illis placeas.

Non cuiuis. i. nō omnibus. Cōtigit adire corinthū. i. tenere primas ptes Id. n. iportabat huiuscemodi puerbiū apud grēcos: uel pp nobilitatem & pulchritudinē urbis: quā Cicero totius grēcię lumen appellat: uel ꝓpter uasa corinthia q̄ omnium essent pulcherrima: uel ꝓp difficultatē arcem ascendi q̄ acrocorinthos appellabatur uel pp excellēte uictoriam quā Mumius de ea urbe reportauit uel ꝓpter ludos isthmios qui nō procul ab ea celebrabantur. Sedit qui timuit: nā multi deterriti difficultate rei nō audent periculū facere. Sed tamen qui illuc uiriliter se gessit. Snia est. Multos hanc uitam negociosā nō tentasse moti desperatiōe: tamē qui illuc puenire potuerunt prēferendi uidentur. Ergo nō tentant qui nō cupiant: sed quia desperāt Qui aūt assecuuntur digni laude sunt: & decus assequuntur: Modo modesti sint & nō queruli: nec adeo ꝓcaces & proterui petitores ut rapere potius q̄ summere uideātur. Hic est silicet si principibus recte uti sciamus. Hęc igitur cum scribat poeta & institutum suum defendit. Erat enim tanq̄ alter aristippus apud augustum: & simul sea modestia petendi cōmendat. Indotata: huiuscemodi querela non rogatio solum uerum etiam flagitatio quędam est. Quibus uerbis cum ut reis cautas & alios ad petendū

Sin te grata quies & primam somnus in horam
Delectat: si te puluis strepitusq; rotarum:
Si lædet caupona: ferentinum: ire iubebo:
Nam neq; diuitibus contingunt gaudia solis
Nec uixit male: qui natus moriensq; fefellit.
Si prodesse tuis pauloq; benignius ipsum
Te tractare uoles: accedes siccus ad unctum:
Si pranderet olus patienter regibus uti
Nolet aristippus: si sciret regibus uti:
Fastideret olus. qui me notat utrius horum
Verba probes: & facta doce uel iunior audi.
Cur sit aristippi potior sententia namq;
Mordacem cynicum sic eludebat ut aiunt
Scorror ego ipse mihi populo tu rectius hoc &
Splendidus multo est equus ut me portet.
Officium facio tu poscis uilia uerum es
Date minor q̄uis te fers nullius egentē alat rex
Omnis aristippum decuit color: & status & rex:
Tentantem maiora fere præsentibus æquum
Contra quem duplici panno patientia uelat:
Mirabor uitæ uia si conuersa decebit.
Alter purpureum non expectabit amictum:
Quid libet indutus celeberrima per loca uadet
Personamq; feret non inconcinus utiq;:
Alter myleti textam cane peius & angue
Vitabit clamydem morietur frigore: si non
Retuleris pannum refer & sine uiuat ineptus:
Res gerere & captos ostendere ciuibus hostes
Attingit solium iouis: & cælestia tentat.
Principibus placuisse uilis non ultima laus est
Non cuiuis homini contingit adire corinthum
Sedit qui timuit: ne non succedere: esto:
Quid qui peruenit? fecit ne uiriliter? atqui
Hic est: aut nusquā qd querimus. hic onus hōret

& quod ſolus acepturus fuiſſes alius diuidẽdũ poſcit. Vñ imitaris coruũ illũ: q̃ cũ inter paſcẽdũ garriret alias aues ad eandẽ eſcã illexit. Fuit igit̃ diuidendum cũ aliis id qđ ſi tacuiſſet ſolus poſſediſſet. Brũduſium: oĩ oio modeſtũ eſſe qui apud principẽ degit. In primis. n. clemẽtem liberalẽq; elligat: & qui beneficiorũ nõ ſit immemor: actũ demũ nec pe- tat quicq̃: nec pauptatẽ queraf. nec fingat aliqđ ſibi ſubreptũ: ut ille dãnũ reſarciat. Neq; imitet illos q iter cũ aliq⁹ lagẽ tes queruntur difficultatem itineris & pluuias & ciſtã qua uiatica ferebant tibi fractam fuiſſe atq; inde cibaria ſubtra cta. Ciſtam effractam de truculento Plauti ẽ: nã hęc meretricũ aſtutia ẽ: q̃ ornatũ ſibi apud amatores ſubtr. ctum fin- gant ut illi eum raperent. Catellã a catena dim nutũ ẽ. Perſcelidẽ: ornatus ẽ circa brachia. alii dicunt ornatus pedes circa cruramam τὸ ϗλΝ apud grẽcos crura ſũt. Cui igit̃ hęc ſępe cõminiſcan tur meretrices cuenit: ut fidẽ in ueris dictis faciat

Vt paruis animis & patũo corpore maius;
Hic ſubit; & perfert aut uirtus nomen inane eſt:
Aut decus & pretium recte petit experiens uir
Coram rege ſuo de paupertate tacentes
plus poſcente ferent: diſtat ſummas ne pudenter
An rapias, atqui rerum caput hoc erat hic fons
Indotata mihi ſoror eſt; paupercula mater
Et fundus nec uendibilis; nec paſcere firmus
Qui dicit clamat; uicium dare ſuccinit alter
Et mihi diuiduo findetur munere quadra
Sed tacitus paſci ſi poſſet coruus haberet
plus dapis & rixæ multo minus inuidiæq;
Brunduſium comes aut ſurrentũ ductui amenũ
Qui queritur ſalebras & aceruu frigus & imbres
Et ciſtam & fractam & ſubducta uiatica plorat
Nota refert meretricis acumina; ſæpe catellam
Sæpe periſcelidem raptam ſibi flentis; uti mox
Nulla fides damis ueriſq; doloribus adſit
Nec ſemel irriſus triuiis attolere curat
Fracto crure planum; licet illi plura maneret
Lachryma. per ſanctum iuratus dicat olitum.
Credite, non ludo: crudeles tollite claudum;
Quere peregrinum uicinia rauca reclamat

Nec ſemel irriſus. Cũ ſępe decepti fuerimus ab iis qui fractum crus ſimulantes & humi iacetes cla mant attollite non preſtamus fidem iis qui fracto crure planũ, i, uere auxiliã iplorant. Iuratus: i ſig nificatione actiua. Olim: uetuſſimi ęgypti orum cũ mundũ naturãq; eius admiratent cũos de os ſempiternos & primos putauerunt ſolẽ atq; lu nam: & hũc quidẽ oſirim: illã Iſim nominaret. Oſi ris ât multos oculos hũs iterpretat: quon ã ſol mul tis emiſſis radiis uniuerſaq; terram itũetur. De hoc plurima inuenies apud Diodo. Sicu. Que re p. . q. d. quere q fraudes tuas nos norit. Rauca multo clamore.

AD LOLLIVM;

Si bene te noui metues liberrime lolli
Scurrãtis ſpem præbere profeſſus amicum
Vt matrona meretrici diſpar erit; atq;
Diſcolor in fido ſcurræ diſtabit amicus
Eſt huic diuerſum uitio uitium prope maius.
Aſperitas agreſtis & incontinna grauiq;
Que ſe commendat tonſa cute dentibus atris
Dum nult libertas mera dici ueraq; uirtus.
Virtus eſt medium uitiorum utrinq; reductum
Alter in obſequium plus æquo pronus & imi
Deriſor lecti, ſic nutum diuitis horret.
Sic iterat uoces & uerba cadentia tollit;

Si bene te noui. Eſt in uita humana uirtus quędam iuſtitię particula: quã integrita tem uocamus q; & amicos nobis uehemẽ ter conciliat: & cõciliatos cõſeruat. Huic ât inſunt fides: ueriloquiũ: & ſimplicitas. Fides ẽ ntegritas qua dictorum conuentorq; cõiter uel ſpẽtialiter conſtitutorum intemerata ueritas cuſtodit̃ur. Veri loquium ẽ integritas ſine fallaciq animo ut ſeſe reſ hꝫ pronuncians. Simplicitas eſt integritas nulla in re aliter q̃ corde conceperit ſimulẽs intẽtione nocẽ di. Qui igitur uirtutes has poſſident libertate ai fa cile utuntur: maximopere autem cauent ab adula tionibus. Quod q̃ faciũt ueri amici ſũt. Peſſima, ne pnities hõi ẽ adulatio: nã illa tumidi uaniq; reddi mur: & eas q̃ in nobis minime ſũt uirtutes arroga mus. Verum cum ueriloquium mediocritas aſſit ut hoc extremũ hꝫ adulationis: ſic hꝫ & alterum huic cõtrariũ: q̃ aſperitatẽ mordacitatẽq; iure appellabo cũ amicũ aſperꝰ apertiuſq; q̃ deceat carmimus: ne q; modeſtiã ſeruamꝰ neq; hoium locorũ rerũ ue rõ nem habemus. Quapp in hac epiſtola loliũ q ab a dulatione in eiꝰ contrariũ diſceſſerat ad mediocri tatem reducere conatur. Scurrantus adulatoris. Profeſſus amicũ: cũ pfitearis te amicũ eẽ ut matro na erit. Diſpar moribꝰ & Diſcolor: qa ẽt aſpectu nõ cõuenit: ſic amicꝰ diſtabit ifidoſ cutq;. Infido: ergo nõ amicꝰ ẽ. nã amicitia ſine fide nulla ẽ. Aſpitas a greſtis: pcul ab eibꝰ ciuilibꝰ moribꝰ. Eſt incencin na. Minime cõueniẽs. Cõtinare dicebãt ueteres ap te cõponere: ut placet Feſto. Tonſa cute: nulla co ma ornatꝰ ut appareat ſeuerus. Atris ut cultum

corpis neglę.iſſę uideat. Libertas media i illa aſpitate q̃ exceſſus ẽ uult uideri libertas q̃ mediocritas ẽ. Redu-

ctum:Remotum Vtrumque.ab utreque extremo ſilicet ab exceſſu & a defectu. Alter qui adulatorem. Imilee ti ideſt domini conuiuii. Ille enim in ima lecti parte diſcumbit. Horret:& propterea obſeruat. Iterat:quia cadē facit. Verba cauit nam etiam inconſiderata dicta laudat:quę cadunt ex ore illius. nam quę impremeditata dicimus ea cecidiſſe uidentur. Virgilius. Patrioque nefas tantum excidit ore. Dictata ſe.ma.nam ea pueri integra referre conantur. Tractare ſecundas:nam ut aiunt earum partium actores omnia ſubmiſſe agunt:uel exprimit mimum ad diſcentem qui cum preceptorem mimum audierit conatur etiam in minimis illum imitari. Alter:aſper & a greſtis reprehenſor. Ri atur:pugnat contendit. De lana caprina:de nihilo:nam caprarum non lanę ſę ſetę ſunt:& tamen illi lanas eſſe contendunt. Pretium ętas altera ſordet ideſt ſi detur precium altera:ideſt ſecunda uita non deſinam. Ambigitur quid.n.q.d.de nugatoriis & nihil ad nos pertinentibus. Caſtor & docilis:nomia ſunt gladiatorum. Gloria quem ſupra uires:ideſt quis ille ē qui gloria & uanitate ductus maiorem ſumptum in ueſtibus & unguenti facit quam ſuę facultates patiantur. Sępe decem uitiis inſtructior. Sępe diues qui uitioſior eſt carpit minus uitioſum: & odit:uel ſi non odit:uult eſſe cenſor & reprehenſor tanquā ſi illi pia matre ſit: & ait ſe eſſe ſapientiorē

Ait prope ue.non omnino uera quia ſi uerum queramus:nihilo ſrultior debet eſſe diues quā pauper:ſed prope uera dixit:quia ſic putat uulgus. Arcta toga:uilior ueſtis. Decet.q.d.requirit:nā oporte prudentem eſſe pauperem. Eutrapelus: nomen proprium hominis eſt. Cęterum eutrapeles dicunt g ci quorū animi uerſatiles ſint:& facile ſe ad omnia uertant. Eſt autem hęc cenſoria oratio ditioris pauperiorem monētis. Neua con.quia mutata fortuna mutabit cōſilium & ſpem:quia audebit & ſperabit maiora. Paſcet nūmos alienos quia ad foenus accipiet & augebit. Ad imum.poſtremo. Thrax erit Efficietur gladiator urgente fame. Thrax.enim nomen proprium gladiatoris erat. Aget caballum olitoris:nam diurnam operam ſuam locabit olitori ut illius equum oleribus uenalibus onuſtum circunducat. Gratia ſic fratrum. Iupiter & antiope amphionem zetumque nos ſubſtulit:quanuis homerus tertium addat calagōim. Amphion autem muſica: Zetus uero uenationibus delectabatur: poeneque iam ad diſcordiam uenerant propter diuerſitatem ſtudiorū: ſed amphion rem ſuſpicatus relicta muſica ſe uenationibus ne fratrem alienaret tradidit. Aetholiis. nobilibus & quales habuerunt in uenatione apri calidonii:nam calidon ętholię urbs eſt. Senium ideſt cam triſtitiam quę circa ſenium eſſe ſolet. Inhumane:non inhumane:ſed cuius grauitas inhumana uidetur. Romanis uiris:nam priſci romani qui uiri erant uenationibus exercebātur. Vtile famę:nam inde apparent ſigna fortitudinis. Vitęq; & membrorū hoc eſt corporis:nā exercitatio corporis conſeruat ualitudinem:nam ſi ſomnus quies frigus gignunt noxiam pituitam quę multorum morborum cauſa eſt exercitatio quę amouęt ſomnum & quiętem & ex motu gignit ca

Vt puerum ſæuo credas dictata magiſtro
Reddere:uel partes minimę tractare ſecundas
Alter rixatur de lana ſæpe caprina:
Propūgnat nugis armatus:ſcilicet ut non
Sit mihi prima fides & uere quod placet:ut non
Acrier elatrem:precium ætas altera ſordet:
Ambigitur:quod enim caſtor ſciat an docilis plus
Brunduſium numici melius uia ducat an appi
Quem dānoſa uenus:quē preceps alea nudat
Gloria quem ſupra uires & ueſtit & ungit:
Quem tenet argenti ſitis importuna fameſque
Quem paupertatis pudor & fuga diues amicus
Sæpe decem uitiis inſtructior odit:& horret:
Aut ſi non odit:regit ac ueluti pia mater
Pluſquam ſe ſapere:& uirtutibus eſſe priorem
Vult:& ait prope uera mecum contendere noli:
Stultitiam patiuntur opes tibi paruula res eſt:
Atcta decet ſanum cōmitem toga deſine meum
Cerrare eutrapelus cuicunq; nocere uolebat:
Veſtimenta dabat pretioſa:beatus enim iam
Cum pulchris tunici ſūmet noua conſilia:& ſpes
Dormiet in lucem ſcorto poſtponet honeſtum
Officium:nummos alienos paſcet ad imum
Thraxerit aut olitoris aget mercede caballum
Arcanum neq; tu ſcrutaberis ullius unquam
Commiſſumq; teges & uino tortus & ira:
Nec tua laudabis ſtudia aut aliena reprendes
Nec cum uenari uolet ille poemata:panges.
Gratia ſic fratrum geminorum amphionis atque
Zeti diſſiluit:donec ſuſpecta ſeuero
Conticuit lyra fraternis ceſſiſſe putatur
Moribus amphion.tu cede potentis amici
Lenibus imperis:quotienſq; educet in agros
Aetholiis honorata plagis iumenta caneſque
Surge & inhumane ſenium depone camenę:
Cœnes ut pariter pulmenta laboribus empta
Romanis ſolemne uiris opus utile fame
Vitæq; & membris:præſertim cum ualeas:&

Vel cursu superare canem uel uiribus aprum
Possis:adde uirilia quod speciosius arma
Non est qui tractet:scis quo clamore coronæ
Rælia sustineas campestria,deniq; sæuam
Militiam puer & cantabrica bella tulisti
Sub duce:qui templis parthorum signa refixit,
Nunc & si quid abest italis adiudicat armis
Ac ne te retrahas;& inexcusabilis ablis
Q nãuis nil extra numerum fecisse modumq;
Curas ; interdum nugaris rure paterno
patitur lintres exercitus acria pugna,
Te duce per pue os hostili more refertur
Aduersarius est frater lacus adria donec
Alteruutrum ueloxu victoria fronde coronet;
Consentire suis studiis qui crediderit te,
Fautor utroq; tuum laudabit pollice ludum
Protinus ut moueam ,si quid monitoris egeſ tu
Quid de quoq; uiro & cui dicas sæpe uideto:
Percunctatorem fugito,nam garulus idem est:
Nec retinent patulæ commissa fideliter aures,
Et semel emissum uolat irreuocabile uerbum,
Non ancilla tuum iecur ulceret ulla ; puer ue
Inter marmoreum uenerandi limen amici:
Ne dominus pueri pulchri caræ ue puellæ.
Munere te paruo beet:aut incommodus angat;
Q ualẽ cõmendes etiam atq; ẽt aspice ne mox
Incutiant aliena tibi peccata pudorem
Fallimur;& quendam nõ dignuz tradimus:ergo
Q nẽ suaiculpa premet deceptus omitte tueri
Vt pœnitus notum si temptent crimina ſerues
Tuterisq; tuo fidentem præsidio:qui
Dente theonino cum circumroditur,en quid:
Ad te post paulo uentura pericula sentis
Nam tua res agitur;paries cum proximus ardet
Et neglecta solent incendia summere uires,
Dulcis in expertis cultura potentis amici,
Expertus metuit:tu dum tua nauis in alto est
Hoc age:ne mutata retrorsum te ferat aura
Oderunt hilarem tristes:tristemq; iocosi
Sedatum celeres agilem gnauumq; remissi
potores bibuli media de nocte falerni
Oderunt porrecta negantem pocula:quãuis
Nocturnos iures te formidare teporeſ
Dame supercilio nubem:plerumq; modestas

lorem morbos pellet & ualitudinem conseruabit
presertim robustis q tollerare labores queũt. Prote
lia Cãpestria. Armorũ ludicra appellat:q̃ i cãpo mar
tio exercebãt, Coronę:spectãtiũ i cãpo martio.
Militiã.p.magna au ctis:nã si i ętate tenera pueri
tię potuit pferre militiã ré piculosã:nõne poterit in
robustiore ętate ferre uenationẽ ré multo minꝰ pi
culosaz. Signa refixit,sub octauiano & cãtabri i
hispãia & i orientali plaga parthi uicti sũt:ſz a diuer
sis ducibꝰ.ſz hic ſb duce augusto it;lligit:nã ipse uẽ
tidiũ bassũ misit:q̃ d'parthis triũphauit. Retrahaſ
q d.recedas ab istituto gñe uiuẽdi. Numerũ:p cõ
decẽtia & ꝓportiõe posuit:qd' exprimit cũ addit mo
dũ. Nugeris:i hoc loco ludis significat:qa cũ trẽci
es simulacra maritimi belli:q̃le apud actiũ ꝓmẽtori
um gestũ ẽ ab octauiãõ cõtra M.ãtoniũ. Rure pr̃
no:qd' iuxta mare ẽ. Exercitꝰ:ex tuis seruis factus.
Partit:pr numero. Lintres:nauigia:ꝓprie tõ flu
uiales nauiculę sũt. Referẽ:exprimit:agit. Iuue.Et
multũ referẽs d' moecenate supino. Aduersa rius
loco aduersarii ducis. Adria:mare adriaticũ. Alte
rutrũ.alterũ ex duobꝰ.ſ.aut te aut fratrẽ. Frõde:lau
rea corona. Vtroq; pollicę. Vtraq; manu:ꝓuerbiũ
ẽ:uel qa obstupẽtes aliqd polices iũgimꝰ. Pret:nuſ
deinceps & q̃si suo ordine. Si monitoris.q.d.q̃is
nõ egeas monitoris. Quid de:nã uidẽdũ ẽ ne paſ
sim d' quocũq; loq̃ris. Multis.n. pẽdũ ẽt;neq; ẽt cũ d
al quo dicas oibꝰ ẽ dicẽdũ. Percũctatorẽ:nã q mul
ta percũctaſ pauca reticet. Garulus:q multa et sine
penso loqr̃. Nõ ancilla:neq; serua neq; seruꝰ ami
ci amãdus ẽ : nã si eorũ tibi copiã faciet paruo mu
nere illi eris multũ obnoxiꝰ. Si ãt nõ faciet: nimis
te anxiũ reddet. Deceptꝰ:qa credidisti bonũ.Ergo
cũ nõ ẽ:ne pseueres i laudãdo.Cõtra uero serua &
defẽde eũ quẽ pẽnitꝰ bonũ nosti si mordeẽ.Quia si
inocẽs mordeẽ:neq; defẽdaſ : serpit latiꝰ ea calũnia
ad reliquos. Nã tua ergo ut res tua agit si succur
raſ icẽdo uicino qd' mox sit ad te trãsiturũ:sic & tu
am rẽ agis cũ inocẽtis calũniã ꝓpulsas:q̃ paulopoſt
ad te ꝓuenire posset. Theonino:mordaci & calũ
nioso. Theõ.n. ea tẽpestate mordacissimꝰ calũniator
fuit. Dulcis:q ũ sit expti suauẽ rẽ putãt ãicitiã ma
gnorũ uirorũ.Qui ãt sũt expti metuũt:nã q̃is ho
nor iñ atq; utilitas ꝓueniat:tũ multa subcũda sũt i
cõmoda i ea obseruãda. Multa ꝓuẽit iuidia:q̃ sũmo
pe nocere põt. Cultura:amicitia eiꝰ uiri quẽ coli
mꝰ & obseruamꝰ. Dũ tua na.i.a.ẽ tu. Tibi res i a
micitia fẽdę sr̃. Hoc age.i.serua hęc prẽcepta:q̃ ad
amicitiã seruãdã ualet. Ne mut.r.f.a. Manet i trãſ
latiõe:& ẽ sñia:ne amicitiã amittas. Oderũt:opti
mũ ẽ prẽceptũ i amicitiis cõseruãdis:ut nõ ex adula
tiõe:ſz ex morũ facilitate cõuertamꝰ igeniũ nostruz
ad amici igeniũ:& q̃les cẽ cupiũt:tales nos prẽste
mꝰ.Si igit̃ seueriore uita sint & nos eãdẽ tristitiaz
.i.sęueritatẽ prẽferamꝰ:si ocosi iocos, Sedatũ qetũ

Occupat obſcuri ſpetiem:taciturnuſ acerbi
Inter cuncta legeſ & percunctabere doctoſ.
Qua ratione queas traducere leniter æuum
Nec te ſemper inopſ agitet uexetque cupido
Non pauor & rerum mediocriter utilium ſpeſ
Virtutem doctrina paret natura ne donet
Quid minuat curaſ quid te tibi reddat amicum
Quid pure tranquillet honoſ an dulce lucellum
An ſecretum iter & fallentiſ ſemita uitæ.
Me quotienſ refici geliduſ digentia riuuſ:
Quem mandela bibit rugoſuſ frigore paguſ
Quid ſentire putaſ? quid crediſ amice precari?
Sit mihi quod nunc ē:etiam minuſ:ut mihi uiuā
Quod ſupereſt æui:ſi quid ſupereſſe uolunt di.
Sit bona librorum & prouiſæ frugiſ in annum
Copia,neu fluitem dubiæ ſpe pendul? horæ
Sed ſatiſ eſt oeare iouem:qui donat & aufert
Det uitam det opeſ:æquū mihi animū ipſe pabo

AD MECENATEM.

Riſco ſi credis mœcenas docte cratino:
Nulla placere diu:nec uiuere carmiā pñt
Quæ ſcribuntur aquæ potoribus :ut male ſanos
Adſcripſit liber ſatyris fauniſque poetas.
Vina ferre dulces oluerunt mane camenæ
Laudibus arguitur uini uinoſus homerus:
Aennius ipſe pater nunquā niſi potus ad arma
Profiluit dicenda:forum putealq; libonis.
Mandabo ſiccis adimam cantare ſeueris.
Hoc ſimul edixit:nec ceſſauere poetæ
Nocturno certare mero putere diurno:
Quid?ſi quis uult toruo ferus & pede nudo
Exiguæque togæ ſimul & textore catonem
Virtutem ne repreſentet moreſque catonis?
Supit hyrapitam timagenis æmulia lingus:
Dum ſtudet urbanus tenditq; diſertus haberi:
Decipit exemplar uiciis imitabile:quod ſi
Pallerem caſu:biberent exangue cuminum:
O.mitatores ſeuum pecus,ut mihi ſæpe

Tepores,quaſi dicat:febrem. Deme nubem ſupercilio:ideſt auſteritatem & triſtitiam:quę maxime oſtenditur in contractione ſuperciliorum. Modeſtus occupat ſpeciem obſcuri ideſt hominis cuius mens non facile deprehendat Inter cuncta:doctrinā dicit eſſe neceſſariā ad commendationē amicitiarum. Lege,ut diſcas mortuis. Percunctabere ſcilicet uiuentes:uel ut quę legēdo non intelligis ea tibi doctiores interpretentur. Inpos cupido nam cupido ē earum rerū quę abſunt. Pauor,qui eſt de imminenti malo. Spes,libido q̄ eſt de futuro bono. Mediocriter utilium:ut ſunt nō neceſſarię diuitię. Amicū te tibi:qui reddat te liberū a curis. Quid pure,i.quid uere te tranquillū reddat,i.quid ſit ſummū bonū an honores an diuitię an ipſa philoſophandi uia q̄ ſecreta a uulgo eſt & fallit illa ignorantes: quia nō poſſunt adduci ut in ea ſummū bonū putent. Digentia. De quo flumine in odis dictū eſt fluit iuxta pagum mandelam. Quid ſentire,i. quā putas me opinionē habere:& qđ putas me a diis precari:nempe ut ſeruēt qđ mihi adeſt. Viuā mihi:illi.n.ſibi uiuūt q̄ nullis curis diſtrahunt:& qcquid euenerit eo bene utunt & ībonā partem accipiūt. Si quid ſupeſſe,q.d.ne que ſim anxius de uita. Sit bona librorū:modeſte petit. Sed ſatis ē orare. Ex priſca philoſophia hoc ē:nā chriſtiani uolūt nihil poſſe no ſine diuia gratia:Sed illā accedere quotien ſcūq; eā iploram⁹.

Riſco ſi credis. Vituperat eos qui quorū hominum uitia imitati ſunt corū uirtutes imitari nō ualent:ut quidā qui cum audiant homerum uinoſū fuiſſe ebrioſitatē imitantur. Priſco:qui priſcam comoediā ſcripſit. Vt.i. poſtq̄. Liber:bacchus. Adſcripſit:adiunxit:nā ut in tutela habebat ſatyros & faunos: ita deinde habuit poetas:ex quo & ipſe muſę uinoſę uideri poſſunt. Male ſanos: Furore percitos. Laudibus:ordo eſt homerus arguitur,i.demonſtratur & cōuincit. Vinoſus: laudibus uini,i.quia laudat uinum ut ſępe apparet i iliade & odiſſea. Ennius:hęc aūt omnia per hironiā dicūtur. Forū putealq;,i.cauſas agendas & oratoria. Siccis ſobriis:ut cōtra madidos ebrios dicimus. Cantare,poema ſcribere. Seueris,i.ipſis ſobriis. Puteal libonis:ſedes prętoris fuit ,ppe arcum fabianum dictum a libone prętore a quo illic primū tribunal & ſubſellia collōcata ſunt. Quid ſi quis:ſi hos homeri & ennii imitatores dicemus:quia ebrioſitatē ſolam imitantur eodem mō dicemus aliquē eſſe ſimilē catonis:ſi illū imitetur in coruitate ultę:i pedibus nudis & in breuitate togę:nā legitur ſępe in publicū ,pdiſſe cato pedibus nudis & cū ſola tunica:Nō igitur imitabit uirtutes catonis qui hęc minima imitabitur. Hyrapitā. Hic maurus fuit qui cū cupit parē ſe in declamando & urbanitatibus thymagenis facere diſruptus eſt. Decipit,multi.n.decipiunt nā dum ꝓponunt ſibi magnū uirū tanq̄ exemplar: & eius uitia poſſunt imitari:putāt etiā & uirtutes imitari poſſe. Ergo ſi caſu poeta pallęret ut & ipſi pallorē imitarētur biberent cuminū. Cyminū dicitur & cuminū mutata y.in.u.ut cypreſſus & cupreſſus Eſt aūt ius granū uehementer pallēs. Perſ. Rugoſum piper & pallentis grana cymini. Ergo exan

gre.i.pallidū. Seruū pecꝰ i qbꝰ aīus nō hois sꝫ pecudis sit & oīno seruilis. Bilē:iracūdiā,nā in tāta stultitia & puicacitate mō risū mō irā cōcitāt. Libera p uacuū:primꝰ fuit oratiꝰ q apud latinos lyrica scripsit carmina. Per uacuū: Trāslatio a uiatore q nō ita prēcedētē seqt̄ ut pede i suo uestigio ponat:sꝫ ponit in uacuo i.descripsit q̄ priꝰ ab aliis descripta nō fuerāt:qđ et Maro gloriat. Primꝰ ego in patriā.mecū mō uita supsit Aonio rediens deducam uertice musas

Parios ab archiloco iuentos q ex paro insula fuit. Numeros.pedes. Aios.spūm & uehemētiā stili. Nō rē.non eādē materiā. Lycābē:de quo i alio loco historiā dixi. Ac ne me foliis:dixerat se materiā mutasse:sꝫ genꝰ carminis quod i alcęo ē retinuisse. Sꝫ ñ pp hoc minori corona & prēmio dignū eē.nā & alcęus & saphos idē facti fuerūt:nec ppea i minori precio sūt. Breuior.bꝰ.f. minori corona. Modos & ar.i.artificiosā illiꝰ modulationē. Masculam:q̄ uirile ingeniū sit. Nec quērit socerū.i.ñ describit eādē materiā de socero:q̄ archilocꝰ. Illinat:deturpet ab eo qđ ē lino nis. Atris:noxiis. Nec nectit.i.nō describit ea qbꝰ neobelē sibi laqueū nectit. Hūc.s.pedē iābū. Fi dicē.lyricꝰ poeta. Ingeniis.oculis.qa q̄ legimꝰ ad ingeniū nostrū iducūt. Scire uelis: cām pfert uñ sit qđ carmia sua domi laudet lector. Boris ât priat.i. uinupet.ait.n.iā puenire:qa nō corrūpit illos coenis:aut iā cōsūptis uestibꝰ. Suffragia trāslatio ab iis q magistratū petūt. Illi.n.uenāt suffragia.i.cōparāt sibi suffragatores. Vētosę.p.uanę & leuis. Vitupat.n.eos q coenis & muneribꝰ cōparāt laudatores ex ipita plebe. Sic psiꝰ. Calidū sęs ponere sumē sęs comitē horridulū trita donare lacerna. Non ergo. Snia ē cū solnꝰ sm audire nobiles scriptores

Bilem sæpe iocum uestri mouere tumultus:
Libera per uacuum posui uestigia princeps.
Non aliena meo pressi pede:qui sibi fidet:
Dux reget examen parios ego primus iambos
Ostendi latio numeros animos;q secutus
Archilochi non res & agentia uerba lycambem
Ac ne me foliis ideo breuioribus ornem:
Quod timui mutare modos & carminis artem:
Temperat archilochi musaꝫ pede mascula sapho
Temperat alceus sed rebus & ordine dispar
Nec socerum quærit:quē uersibus obliuat atris:
Nec sponse laqueum famoso crimine nectit.
Hunc ego ego non alio dictum prius ore latinis
Volgauī fidicen.iuuat immemorata ferentem
Ingeniis oculisq; legi manibusq; teneri.
Scire uelis mea cur ingratus opuscula lector
Laudet ametq; domi primat extra limē iniquus
Non ego uentosæ plebis suffragia uenor
Impentis cænarum & tritæ munere uestis
Non ego nobilium scriptorum auditor:& ultor
Grāmaticas ambire tribus & pulpita dignor:
Hinc illæ lachrymæ:spicis indigna theatris
Scripta pudet recitare:& nugis addere pondus
Si dixi rides ait:& iouis auribus ista
Seruas,fidis,n,manare poetica mella
Te solum,tibi pulcher ad hec ego naribus uti
Formido:& luctantis acuto ne fecer ungue.
Displicet iste locus clamo:& diludia posco:
Ludus ingenuit trepidum certamen & iram:
Ira truces inimicitias & funebre bellum

AD LIBRVM:

Vertunnum ianumq; liber spectare uideris
Scilicet ut prostes sosiorum pumice mundus

Hinc illę.i.Locꝰ terētianꝰ ē i pucrbiū iā tractū Spissis:ordo ē:Si ego excusās quare noli recitare dixi pudet me recitare scripta q̄ nō sūt digna spissis theatris.i.frequētibꝰ auditoribꝰ:& addere pēdēs nugis,i.dare auctoritatē rebꝰ leuibꝰ:ut multi faciūt q suas nugas tanq̄ res maximas recitāt:alięs tūc ait tu nec derides:& tua scripta ieui audiēda reseruas & fidis te solū manare.i.fluere poetica mella.i.suauitatē poeticā.q.d.iccirco nō recitas nobis qa suaui ora sūt q̄ q̄ digna sint q̄ a nobis audiāt. Ad hęc.i ego ad hęc rūdeo nō iccirco nō recitarę qa putē mea scripta iouis auribꝰ seruāda:sꝫ qa timeo uti naribus .i.uti acutiori iudicio:nā dicimꝰ aliq̄d olfacere nos cū acriter idicamꝰ. Hinc illiud naribꝰ suspēdis adūcis:& formido ne fecer acuto ungui luctātis.i.ciꝰq mecū luctet. Displicet iste locꝰ.s.theatri. Diludia.i.itermissionē uel dilationē ludorū.q.d.iccirco ñ placet theatrū quia uolo differre ludos:nā ex ludo certamē oritē:& cōtentio:& ira. Ab ira ât inimicitię sūt:& tāc è bellū

Vertunnum ianumq; liber spectare uideris. Increpat librum in publicum prodire cupientem. Vertunnus autem deus erat uertendarum rerum.i.uendendarum emendarumq; qui in uico sacello habebat. De quo deo plura

in superioribus dicta sunt. Per hunc & ianū intelligit locum ubi uendebantur res: ubi etiam & libri. Prostes: palā te uenalem offeras neque sine conuitio dixit prostes: nam hoc impudicarum est: ut ostendat illum pudore carere. Sosiorum: Librarii duo frēs erant in precio ea tempestate acuti cognitores omnium librorum & extimatores. sed nihil ad Vespasianum nostrum qui preter id quod iam diu in ea re principatum obtinet etiam ingenium litteris excultum & multarum rerum usu apprime callens in quibusq; maximis exercet. Grata pudico: nā in quibus pudor est ii sub claue & sigillo custodiri: non autem in publicum prodire consueuerunt. Raucis: quasi preciosis. Non ita nutritus: non iis moribus ame imbutus. Quid mi ser: uerba libri. In breue te cogi. sententia est: multi te non amabunt & reprehendent sed etiam qui tui amator est cum erit plenus ideo satietate affectus coget te in breue ideo ex fastidio: nec totū nec ex ordine recitaberis. Quod si non odio: id est si ego qui tibi peccanti ut augur futura predico non delipio odio tui tam diu rome carus eris quā diu retinueris pulchritudinē noui libri. Pasces tineas: quę te corrodent. Taciturnus: quia non legeris. Vnctus: fient ex te opistographi epistolę. Est enim opistographię epistolę inscriptio q̄ a tergo fit. Vel eris tunica rerum uenalium. Ierdam: hispanię urbs est. In rupes: nam cum recta asinum ducere uoluerit: neque ille paruerit iratus in rupem detrusit. Pueros elementa docentem: nam senes questum facere cupientes docent pueros prima elementa: idest cognoscere characteres litterarum & componere in syllaba & in dictiōes & ad eam rem utuntur uilioribus libris. Cum tibi sol. nam post ortum solem pueri ad senem docendi ueniunt. Me libertino: narrat cynice uitam suā nec dissimulat humilitatem generis. Prēcanum ante tempus canum. Collegam sententia est qd anno consulatus Lepidi & Iolli poeta explerat q̄rtum atque quadragesimum annum uitę suę.

Oditi claues & grata sigilla pudico:
Paucis ostendit gemmis. & communia laudat
Non ita nutritus fugæ: quo discedere gestis:
Non erit emisso reditus tibi. quid miser egi?
Quid uolui: dices: ubi quis te læserit? & scis
In breue te cogi: cum plenus languet amator
Quod si non odio peccantis desipit augur:
Carus eris romæ: donec te deserit ætas.
Contrectatus ubi manibus sordescere uulgi
Ceperis: aut tineas pasces taciturnus inertes:
Aut fugies uticam: aut unctus mitteris illerdam
Redibit monitor non exauditus: ut ille
Qui mala parentem in rupes detrusit asellum
Iratus: quis enim inuitum seruare laboret?
Hoc quoq; te manet: ut pueros elementa docentes
Occupet extremis in uicis balba senectus.
Cum tibi sol tepidus plures admouerit ures
Me libertino natum patre & in tenui re
Maiores pennas nido extendisse loquentis
Vt quantum generi demas. uirtutibus addas:
Me prius urbis belli placuisse domique
Corporis exigui prænanum solibus aptum:
Irasci celerem: tamen ut placabilis essem.
Forte meum si quis te percunctabitur ævum:
Me quater undeno sciant impleuisse decembres
Collegam lepidum quo duxit Iolli anno

Quintus oratii flacci epistolarum liber secundus:

AD AVGVSTVM:

QVm tot substineas & tanta negocia sol⁹
Res italas armis tuteris: moribus ornes:

Quum tot substineas: Ad augustum liber est: nam & apud suetonium legitur epistola Augusti Oratiū arguentis quod ad se non scribat. Excusat ergo se non scribere ne illum tot negociis occupatum impediat: & simul eius laudes agreditur. In tota autē epistola subtiliter in fauore poetarum uersatur. Est aūt principiū poene heroicū: & quo optimi sapientissimiq; ducis offriū absolutissime describat. Quā qdē rē si attentius legeris. Illustrissime Guido feltri in ea tanquā in nitidissimo speculo parentis tui Federici feltrii ducis inuictissimi plurimas stupēdasq; uirtutes cōtemplaberis: naq; quid docta noster in augustū scribit qd optio suo iure sibi federico nō uendicet quid in quam earum rerum quę principum uitam omnibus laudibus acumulatam & domi & militię reddunt in nostro principe desideratum ō sed uide iam quę de augusto dicat ut eadem de parente tuo dicta putes. Est autem ordo: Peccem pro peccabo: si ego detineam te o cęsar longo sermone Cum tu solus substineas tot & tanta negocia. Solus substineas: Optimus. n. princeps non solus consultat: sed eligit quos prudētia fideq; insignes nouit cū quibus cōsulat. sed tñ sol⁹ substinet: qa nō ita cuiq; aliqd demādat qn ipse pariter quo ad res patiat curet. Oia circunspicit: omnib⁹ cōsulit. nihil omittit nihil negligit. Ergo substinet sol⁹. Cōsulat cū pluribus. Quę cā ē ut princeps de sceloꝝ ita dicat

ucluti de pluribus loquatur. Nō.n ait ita decreui. Ita iubeo. Sed ita decreuim⁹. Ita iubemus. Neque hoc superbia adin uenit: ut tanq̄ se unū p̄ oibus censeat: ꝫ modestia peperit: ut nō suę prudētię cuncta arrogēt: sed ut alioru quoq; cōsilio egere. & cū egeat libenter uti demonstret. Contraq; honorificentiꝰ illi ē ut singulari numero & nō plurali salutetur. Cū.n. dixero te quęso rex: teq; appello in solo ipso magis cūcta reposita cē demōstro: q̄ cū dixero uobis supplex sū o rex uestrāq; opē iploro. sed barbarica quędā adulatio oīa & puertit & inuertit. sed ad rē redeo. Substineas: ergo nō succumbis oneri: sed eo animi robore: ea prudentia es ut ēt quę grauissima sūt substineas. Res italas: is.n. princeps non solum inter mortales primus habendus: sed et am si dicere licet. deo similis putandus: q & armis impe riū tutari possit: & rempublicā uirtutibꝰ ornet: & ui tiis purget. Res italas. Impiū latinū quo nihil ma ius fuit. Ergo nullū maiꝰ pondus eo ē qd' tu inbsti nes. Tuteris optiue dixit: nō.n. armis ad aliorum iniuriā abuti: sed in nostrā defensionē uti debemꝰ nō igitur ut inferat: ſ; ut ꝓpulset iniuria arma bo nus princeps sūmit. Moribus ornes. tutaris impi um. Ergo pacem uel si ē cōseruas: uel si ab aliis uio lata fuerit restituis, nulla.n. alia rōne bella iumēda sunt: nisi ut in pace uiuamus, sed quia iners otio ac desidia plena pax erit: nisi uirtutibꝰ illustret: & ex ce llētibꝰ uiris ornet nō temere adiūxit. Moribꝰ ornes. i. uirtutibꝰ: q̄ a moribus sūt: uel moribꝰ quasi cōsuetudine inducta: quę oēs parit uirtutes. Legi bus emēdes. Nā q moribꝰ atq; optimis exemplis ad uirtutē a uitiis adduci nō pōt ii metu pēnę q̄ ex le gibꝰ infert cohercendi sūt Legibꝰ. Nā ut ēt apud institutiones iuris ciuilis ē iperatoriā maiestate ñ solū armis decoratā: sed legibꝰ armatā esse oꝫ. In cōmoda.p. Nō solū.n. errata q̄ & ipsa dānū maxim ū reip. afferūt: uerū ēt oīa icōmoda legibꝰ amouēda lē

Legibus emendes incommoda publica peccem
Si longo se mone morer tua tempora cæsar
Romulus & liber pater & cum castore pollux
Post ingentia facta deorum in templa recepti;
Dum terras hominūq; colunt genus aspera bella
Componunt; agros assignant, oppida condunt;
Plorauere suis non respondere fauorem
Speratum meritis diram q contudit hydram
Notaq; fatali portenta labore subegit;
Comperit inuidiam supremo fine domari
Vrit.n. fulgure suo: qui pergrauat artes
Infra se positas extinctus amabitur idem
præsenti tibi maturos largimur honores;
Iurandasq; tuum per nomen ponimus aras
Nil oriturum alias nil ortum tale fatentes
Sed tuus hic populus sapiens & iustus in uno
Te nostris ducibus te graiis ante ferendo
Cæteta nequaquā simili ratione modoq;
Aestimat; & nisi quæ terris semota suisq;
Temporibus defuncta uidet; fastidit & odit;
Sic fautor ueterum ut tabulas peccare uetantes

Romulus. Quāto oibꝰ istis quos cnumerat excel lētior sit augustus: ex eo demōstrat qd' illi uiuentes inuidia superare nequerint. Augustus āt usq; adeo illā extinxit: ut uiuenti sibi diuini sint honores de creti. Aspa bella cōponūt. i, finiūt: qa regiones pa cabāt ut nō sit laus in gerēdo bello: ſ; in pace indu cenda. Agros assignāt. Vel qa coloniis deserta oca replebāt: uel qa ut littes tollerentur unicuiq; suum esse uolebant. Supremo fine. i, ipsa morte & non antea. Vir.n. Ostendit quare inuidia nō nisi morte domet. Nā ille q pregrauat artes infra se positas. i. q adeo excellit: ut oēs uirtutes inferiores se sint urit. i. accēdit hoies ad iuidiam, sed tu tua magnitudine rerū oēm inuidiam superasti. Inui demus.n. hominibus usq; ad aliquod spatium quo & nos peruenire posse speramus. sed si in altiora iam euolarūt non amplius inuidemus. Quapropter grēci ea quę uehemēter excellūt apthona. i. sine inuidia dicunt. Sed tuus hic po pulus. snia ē: ꝙ quemadmodum recte de te sentit cū prēponit te ceteris: sic nō recte de rebus aliis iudicat. Nā i poetis iudicandis semper ueteres sola uetustate motus nouis anteponit. Tabulas. p.u, Librū intelligit. xii. tabularū. sed ut breuissime originem iuris romanorum prosequar. Romulus cum in. xxx. partes quas curias appellauit, populuꝫ diu uisset leges quasdam tullit: quas curiatas appellauit. Tulerunt & sequētes reges: quas omnes quoniā a scx. papirio qui priscis temporibus fuit suo ordine in unuꝫ uolumen redactę sunt ius papirianum appellarunt. Exactis uero regibus lege a tribunis lata omnes lenes exoluere. Ac deinde per triginta annos consuetudine potius quam certo iure uixit Porro. Inde creati sunt decemuiri anno urbis altero & trecentesimo: qui conquirerēt leges a grēcis ciuitatibus quas in decem tabulas eburneas pscriptas in rostris posuerunt: ut possent leges apertius perspici: fuitq; illis ius in ciuitate eo anno summum: ut nulla esset ab illis prouocatio: ut leges corrigerent: & si quid uideretur adderēt. Itaq; sequēti an no alias duas addiderunt. Vnde fuit duodecim tabularum liber. Quarum ferendarum auctorem dicunt fuisse decē uiris Hermodorum quendam ephesium in italia exulantem. Hinc uero exorta ē prudentium interpretatio & dispu tatio fori. Hęc interpretatio sine scriptis nomen proprium non habens ius ciuile dicitur. Inde ex legibus eodem fe re tpe actiones cōpositę sūt: qbus inter se hoies disceptarent: q̄s ne pro suo arbitrio hoies instituerēt: certas & solēnes ēe uoluerunt. Hęc āt ps iuris legis actiones appellant. snia tamen interpretandi & actiones apud collegium pontifi

cum'erat:ex quibus constituebatur quis quoq; anno preesset. Quę consuetudo annis ferę centum durauit. Postea cū Appius claudius proposuisset & ad formas redegisset has actiones. C.n. Flauius scriba eius & libertini filius subrep tum librū populo tradidit. Vnde meruit Tr.ple. Senator ac ędilis fieri. Hocq; ius flauianū ut illud papirianū dixerunt Inde sc .helius alias actiones cōposuit:& populo trad dit:qđ ius helianum di erunt. Intercedente deinde discordia secessit populus:& sibi iura cōstituit:q̄ plebi scita dicūtur: Inde cum tantū populū coire difficile esset cura ad senatū re jecta senatus consulta nata sunt. Peccare uetantes. Quoniā leges peccantibus pęnas instituunt. Bis quinque uiri. Hi aūt fuerunt Ad pius claudius. T Cęutius P.Sextilis. L.Veturius. C.Iulius Aulus Manlius C.sulpitius. P.Curiatius. T.Romuleius. Spu. Po stumius. Foedera regū. Leges antea a regibus cōditas intelligit. Aequata, ex ęquo cōposita. Nā T.Tacius cū quiritibus sabinis ęquo iure in ciuita tem receptus est; ita ut urbis nomē roma maneret. Ciues aūt nō romani: sed quirites appellarent. Pontificū libros. Quia ut supra dixi scientia inter terpretandi & actiones apud collegiū pontificum erant: Vel intelligamus ius pontificū Rigidis: se ueris ut supra ostendimus. Si quia gręcorū, si ro mano ū poetarū: ita quisq; optimus habet ut ē ue tustissimus: quia hoc de gręcis euenit. Nō est qđ multa loquamur. q.d. nō ē disputandū cōtra istos: q nullā afferūt rationē. Nā secundū istos olea nō hēt intra se ossulū neq; nux extra se hēt corticē. i. affir mant cūcta p libidine: & caq; uerissima sūt: negāt

Venimus ad sūmū fortunę. Recte quia multi nō ob uirtutē: sed ob fortunā laudātur. Achius docti us. Nā istarū omniū artiū palma illis cōceditur sed isti ut stulte laudant poetas a uetustate: sic falso prę ferent nos gręcis in artibus in quib⁹ ipsi prevalēt

Si meliora dies acuta inquisitio: interrogat.n. si uerū sit quot uetustiores meliores sint quotus an nus erit cui faciat poetā uetere: qđ si centesimū di cas: interrogat ulterius si sit minor uno anno: an i ter ueteres sit enumerādus. Tu cōcedas inter uete res: quoniā anni spatiū breuissima res ē ad centum annos. Ille aūt minuet aliū annū Atq; ita paulati; minuēdo reducet hūc qui ęstimat poetas ex uetu state ad breue spatiū. Libitina p morte posuit. Critici. Grāmatici q scueri⁹ in poeta iudicāt. Le uiter curare parui facere. Quo pmissa. Nā cū di xerit animā homeri uenisse in se ut supra ostendi mus. Nā ferūt ab euphorbio in homerū migrasse atq; idę in pythagorā & ex pythagora in pauonē atq; inde in ęnniū. Hoc ridēs Persius di it Qui tus pauōē ex pythagorco. Cū ergo hoc dixit: uisus est magna de suo poemate pmittere: qđ cū deinde nō multū expoliuerit uidet negle isse sua pmissa.

Sōnia. Appellat pythagorę opinionē de migra tiōe animarū in diuersa corpora sōnia: quoniā eam falsā putat Neuius. Hic ex cāpania huiusce modi sibi scripsit epithaphiū. Immortales si foret fas fle re. Flerent diuę camenę neuiū poetā. Itaq; post quā ē orco traditus thesauro Obliti sūt rome loqui lingua latia. Pacu. & huiⁿ epithaphiū ē. Ad lescēs et si pperas hoc tesaxū rogat ut se aspicias deide q scriptū & legas hic sūt poetę pacuuii marci sita ossa. Hoc uolebā nesci⁹ ne ees uale. Ergo senile doctrinā pacuuio altitudinē ingenii ac cio attribuit. Afrani toga, i. togate cōediç. Afrani simi es ç̄ comedus menandri qui apud gręcos in noua comędia

Quas biſquinq; uiri ſanxere: & federa regum
Vel gabiis uel cum rigidis æquata ſabinis
Pontificum libros annoſa uolumina uatum
Dictitet albano muſas immote locutas
Si quia grecorum ſunt antiquiſſima quæque
Scripta uel optima: romani penſantur eadem
Scriptores trutina, non eſt. quod multa loquamur
Nil intra eſt oleam: nil extra eſt in nuce duri
Venimus ad ſūmum fortunæ: pingimus: atque
Pſallimus: & luctamur achiuis doctius unctis
Si meliora dies ut uina poemata reddit:
Scire uelim chartis pretium quotus arroget ann⁹
Scriptore: ab hinc annos centum qui decidet iter
Perfectos uetereſque referri debet: an inter
Viles atque nouos? excludat iurgia finis.
Eſt uetus atque ꝓbus: centum qui pficit annōs.
Quid: qui deperit minor uno menſe uel anno.
Inter quos referendus erit? ueteres ne poetas
An quos & preſens & poſtera reſpuit etas
Iſte quidem ueteres inter ponetur honeſte
Qui uel menſe breui uel toto eſt iunior anno:
Vtor promiſſo caudæq; pillos ut equine
Paulatim uello: & demo unum: demo etiam unū:
Dum cadet elusus ratione ruentis acerui:
Qui redit ad feſtos & uirtutem æſtimat annis
Miraturq; nihil: niſi quod libitina ſacrauit
Ennius & ſapiens & fortis & alter homerus
Vt critici dicunt: leuiter curare uidetur
Quo promiſſa cadant, & ſomnia pytagorea
Neuius in manibus non eſt: & mentibus heret
Pene recens adeo ſanctum eſt uetus omne poema
Ambigitur quoties uter utro ſit proprior auſert
Pacu uius docti famam ſenis accius alti
Dicitur affrani toga conueniſſe menandro:
Plautus ad exemplar ſiculi properare epicarmi

princeps est. Plautus de quo in arte poetica dictum est. Epicarmi. Siculus poeta & phūs: cuius ex uersibus: ut ait Ennius: magnā utilitatē scripsit plato. q ipse suo carmie uaticinat⁹ ē. Dixit.n. mearū adhuc erit memoria rerū & sermonū Cecilius. & de hoc dictū ē. Terentius ar. Quę profecto maxima in eo a pparet. Quapp etiam prę ceteris a cicerone laudat. Hos. c. Snia ē: q a liuio andronico q prim⁹ rome fabulā dedit usq; ad nostra tpa hi soli hūt poetę. Si uc, si ita populus roman⁹ ueteres poetas laudat: ut nullū putet anteferēdū errat. Si aūt putat illos errare nōnūq; qa q̄dā nimis antiq; aut nimis dure aut nimis negligenter scribāt mecū sentit. Iouc. e. i. uera ętate. Nā a iouis planeta ętas: ius legesq; sunt. nam non ita aut liuii aut reliquorum carmina insector: ut delenda putem: Sed miror q uideant pulchra & minimū distantia a perfectis. Orbilium hic beneuentanus grammaticus fuit & primo appariturum magistratibus fecit deinde militauit postremo militia functus studia a pueritia inceptа repetiuit primo in patria. Deinde quinquagesimo uitę anno romā cōsule Ciceronе uenit Docuitq; maiori famaq; emolumēto. Naq; uixit paup. Fuit acerbus & in antisophistas & in discipulos: ppeaq; plagosū appellat poeta: & Domitius marsus ait. Si quos terribil⁹ ferula scutica uc cēcidit. Vixit prope ad ętatē annos āmissa iam pridē memoria. Si uer. pa: nō debē totū pena duci & uē di pro bono: si unus aut alter uersus fuit paulo concinnior: nec si ueniaq; meretur debet illi peti honor premiū recte nec ne crocū. in fabula quę matertera dicitur ita enumerat genera florum poeta togatarum scriptor: ot sit reprehendenda eius loquacitas. ergo si ego non dicam damnem: sed si dubitem an recte scripserit clamabunt omnes senatores periisse pudorē: cū ego audeā reprehēdere antiquū fabulas q̄s uel ęsopus uel ros⁹ egit. fuit āt ęsop⁹ tragediarū actor pquā. M. Tull⁹ actionē i dicēdo emēdauit Roscius autem tantum in fabulis agendis ualuit: ut omnes auctores: longo interuallo superauerit. Vnde prouerbium extitit: ut siquē in aliquo artificio ęteros superare contenderent eum in sua disciplina rosium esse dicerent. Vel quia. Duplici ratione feruntur in hoc deprauatum iudicium. Vel quia nil rectum putant nisi quod placuit sibi. Vel quia pudet concedere nobis quos se inferiores putant: & pudet fateri esse perdenda: ideſt tanquaq; incepta abicienda nunc in senectute ea quę ipsi imberbes: ideſt adolescentes didicerant. Iam saliare propter ancille sub rege numa cęlo delapsum instituit saltos sacerdotes numa & carmeu q illi canerent, ut alio in loco ostendimus: hoc autem rude & incompositum fuit: ut illa tempora ferebant. multi iguur ignari rerum ut aliquod scire uideantur illud laudant non adeo ut antiquis faucant: sed quia presentes poetas oderunt. Quod si tam nouitas. Si greci odissent nouos: nunquam multe artes ad suam perfectionem producte essent. Neque esset nunc aliquid uetus quod legeretur. Nam qui ueteres sunt: aliquando fuerunt noui. Tereretur uiritim: ideſt quod dum singuli uiri. legunt assiduo usu tereretur. Vt primum. Ostendit principium artis poticę quod ex pace secunda fortuna ortū ē. In ui. Nā foelicitas nos a labere ad lasciuiaq; pdiuęs ducit

Vincere cecilius grauitate terētius arte;
Hos ediscit; & hos arcto stipata theatro
Spectat roma potens habet hos nūeratq; poetas
Ad nostrum tempus liui scriptoris ab æuo:
Interdum uulgus rectum uidet est ubi peccat
Si ueteres ita miratur: laudatq; poetas:
Vt nihil ante feras: nihil illis comparet errat
Si quædam nimis antiquæ si pleraq; duræ
Dicere credit eos: ignaue multa fatetur
Et sapit & mecum facit & ioue iudicat æquo
Non equidem insector delendaq; carmina liuii
Esse reor meminiq; plagosum mihi paruo
Orbilium dictare: sed emendata uideri:
Pulchraq; & exactis minimum distantiuq; miror:
Interq; uerbum emicuit si forte decorum: &
Si uersus paulo concinnior unus & alter
Iniuste totum ducit. uenditq; poema:
Indignor quicq̄ reprehendi: non quia crasse
Compositum illepide ue putetur: sed quia nuper
Nec ueniam antiquis: sed honorē & premia posci
Recte nec ne crocum floresq; perambulat acci
Fabula si dubitem: clament periisse pudorem
Cuncti pene patres: ea cū reprehendere coner
Quæ grauis æsopus: quæ doctus rosius egit:
Vel quia nil rectum: nisi quod placuit sibi dicunt
Vel quia turpe putant præstare minoribus quæ
Inberbes didicere senes perdenda fateri
Iam saliare nume carmen qui laudat & illud
Quod mecum ignorat solus uult scire uideri
Ingeniis non ille fauet. plauditq; sepultis
Nostra sed impugnat: nos nostraq; liuidus ōdit
Quod si tam græcis nouitas inuisa fuisset
Quam nobis quid nunc eēt uetus aut quid hēret
Quod legeret terreretur q uiriti publicus usus

Athletarum quia uaria ludorum certamina instituta sunt: inter quos athletę & aurigationes equinorum fuere: & qui marmor eburnum & æra sculperent. Suspendit uultum & mentem lilicet spectatoris qui adeo stupuit picturę artificio: ut mętem uultumque in de non flecteret. Vel dicit quod picturam ita uiuentem produxerit ut uultum ideſt affectum animi et mentem habere uideretur. Sic Virgilius Credo equidem ducent de marmore uultus. Tubi. Qubus in choris sibi fabulę adhiberent. Sub nui. Mira patio. nā cū infantes leues mutabilesq; sint iuuat eorū natura a puellari nutricis ętate. Plena satura. Quid.p. Hoc uerū qa ad sensū refert. nam quę recta ratio elegit ea stabilia sunt Romę. alia fuit romanorum ratio uiuēdi: ut aut iuri ciuili aut mercaturę in uigilarēt. Deinde mutauit studia Populus romanus & ad poticem conuersus est. Patres seueri ideſt qui seniores esse deberent. Mendatior pa. prouerbium est nam parthi fugam mentiētes hostes feriunt. Nauem age. Nullus a iquo iartificio exerceat se nisi illud prius dediderit: exceptis ipsis poetis nam & docti simul & indocti accedunt ad scribendum. Sed tamen hoc impudentię uitium multas secum uirtutes affert nam adeo intenti musis sunt poetę: ut nulla auaritia & habēdi cupiditate moueantur. Non mouentur calamitatibus acceptis non socio non pupillo fraudem cogitant. Siliquis ideſt leguminibus quę intra siliquas latent. Pane secundo ideſt confecto non de flore farine: sed ex ea quę resedit in cribro. Milites nam imbelles sunt: neq; est i illis robur animi militię aptum. Malus imbellis meticolosus a grecorum similitudine. Illi enim κακὸν ideſt malum dicunt ab eo quod est κάζω ideſt cedo. nam antiqui nullum putabant maius uitium quam in prelio cedere. Vtilis Vrbi. Artificiose primo ostendit quibus uitiis careat: deinde quibus uirtutibus sit oratus. Paruis magna iuuari. Modeste loquitur de artificio suo: sed res maxima poetica est.

Os pueri. Nulla enim re magis emendatur uox & formatur pronunciatio quam uersibus poetarū Poetarum enim uersibus efficiuntur aures nostre erudite ad iudicandum. Preterea optima precepta in poemate traduntē: quibus absterremur ab omnibus uitiis: & docemur uirtutes. Orientiatem instruit exemplis. Instruit nos quo pacto uenientia administremus exemplis rerum preteritarum.

Notis preteritis: nam ea nota sunt. Scribit carmina quibus preces ergā deos contineantur: quę puellę: & pueri addiscant. Nam multos hymnos apud antiquos uirgines ac pueri diis immortalibus canebant. Poscit opem chorus. Nā uersus quos chorus in fabulis, cantabat omne genus precationum continent: quibus dii mouentur. Presentia. fauentia. Celestes aquas pluuias. Blan. psupplice posuit. Superi Vt auxiliū prestēt. Manet ne uccēat

Vt primūm positis nūgari grǽcia bellis
Cæpit & in uitium fortuna labi ęqua:
Nunc athletarum studiis nunc arsit equorum
Marmoris aut eboris fabros aut æris amauit
Suspendit picta uultum mentemque tabella
Nunc tubicinibus nunc est gauisa tragedis
Sub nutrice puella uelut si luderet infans
Quod cupidepeti: mature plena reliquit:
Quid placet aut odio est qd non mutabile credat
Hoc paces habuere bonæ uen tique secundi
Romæ dulce diu fuit & solemne reclusa
Mane domo uigilare: clienti promere iura
Cautos nominibus certis expendere nummos
Maiores audire minori dicere per quæ
Crescere res posset minui damnosa libido
Mutauit mentem populus leuis & calet uno
Scribendi studio pueriq; patresq; seueri
Fronde comas uincti cænant: & carmina dictant
Ipse ego qui nullos me affirmo scribere uersus
Inuenior parthis mendacior. & prius orto
Sole uigil calamum & chartas & scrinia posco
Nauem agere ignatus nauis timet abrotanū egro
Non audet nisi qui didicit dare quod medicū, é
Promittunt medici tractant fabrilia fabri:
Scribimus indocti doctique poemata passim:
Hic error tamen & leuis hæc insania quantas
Virtutes habeat: sic collige uatis auarus
Non temere est auis uersus amat: hoc studet urnū
Detrimenta fugax seruorum incendia ridet
Non fraudem socio puero ue incogitat ullam
Pupillo. uiuit siliquis & pane secundo
Militiæ: quanquam piger & malus: utilis urbi
Si das hæc paruis quoque rebus magna iuuari
Os tenerum pueri balbumq; poeta figurat:
Torquet ab oscenis iam nunc sermonibus auris
Mox etiam pectus preceptis format amicis.
Asperitatis & inuidiæ corrector & ira
Recta facta refert orientia tempora notis
Instruit exemplis inopem solatur & ægrum
Castis cum pueris ignara puella mariti
Disceret unde preces uatem nisi musa dedisset
Poscit opem chorus: & presentia numina sentit
Cælestes implorat aquas dcta prece blandus
Auertit morbos metuenda pericula pellit

Impetrat & pacem & locūpletem frugibus annū
Carmine dii ſuperi placantur, carmine manes:
Agricolæ priſci fortes paruoq; beati
Condita poſt frumenta leuantes tempore feſto
Corpus & ipſum animum ſpe finis dura ferentē
Cum ſociis operum pueris & coniuge fida
Tellurem porco ſiluanum lacte piabant
Floribus & uino genium memorem breuis æui
Feſcenina per hunc iuuenta licentia morem
Verſibus alternis opprobria ruſtica fudit:
Libertaſq; recurrentes accepta per annos
Luſit amabiliter donec iam ſeuus apertam
In rabiem cœpit uerti iocus: & per honeſtas
Ire domos impune minas: doluere cruento
Dente laceſſiſti fuit intactis quoq; cura
Conditione ſuper communi quin etiam lex
Pœnaq; leta mali: que nollet carmine quendam
Deſcribi uertere modum formidine fuſtis
Ad benedicendum delectandumq; redacti
Græcia capta ferum uictorem cepit: & artes
Intulit agreſti latio ſic horridus ille
Defluxit numerus ſaturnius & graue uirus
Munditiæ populere, ſed in longum tamen æuum
Manſeruut hodieq; manent ueſtigia ruris
Serus enim græcis admouit acumina chartis
Et poſt punica bella quietus querere cæpit:
Quid ſophocles & teſpis & æſchilus utile ferent
Temptauit quoq; rem ſi digne uertere poſſet
Et placuit ſibi natura ſublimis & acer
Nam ſpirat tragicum ſatis & felicitet audet,
Sed turpem putat in ſcriptis: metuitq; lituram
Creditur ex medio quia res acceſſit here
Sudoris minimum ſed habet comœdia tanto
Plus oneris: quanto ueniæ minus aſpice plautus
Quo pacto partes tutetur amantis ephebi:
Vt patris attenti: lenonis ut inſidioſi
Quantus dorſennius edacibus in paraſitis
Quam non adſtricto percurrat pulpita ſocco
Geſtit enim nūmum in loculos demittere poſthac
Securus cadat an recto ſtet fabula talo
Quem tulit ad ſcænam uentoſo gloria curru
Examinat lentus ſpectator ſedulus inflat
Sic leue: ſic paruum: eſt animū quod laudis auarū
Subruit aut reficit: ualeat res ludicra ſi me
Palma negata macrum donata reducit opimum

Agricolę priſci Oñūit ludos feſcēinos a poetica ā
ee diſiūctos. Tpe ſe. Vt ſit religio & nō otiū iers
Porco, ꝑ porca Cōtra. Vir. Et ceſa ungebāt ſoe=
pra porca ꝑ porco. Lacte. nā paſtorū de⁹ erat ſilua⁹
Floribꝰ, nā genio ſuo ſacrificātes flores adhibebāt
tāq; illos breuitate uitę ſignificaret. Feſcēia, genꝰ
fabulę ē ab opido ubi primū iuēta ſūt quēadmodū ab
atellis atellana. In iis iocoſa cōuitia exprimebāt.
Luſit amabiliter. De rebꝰ iſtis oibꝰ abūde dictū ē i arte
poetica. Hōeſtas do, ꝓbos uiros itelligit. Sup ꝑ
de. Grēciaca. Capta ē armis grēcia a rōanis. Sꝫ de
inde capta cēpit rōanos: qa illos ſuis laſciuis artibus
cepit & ad cēꝫ priſcā ſeuēritate ab eis repulit. Ho
rridus numerꝰ. Rudis illa cōpoſitio uerſuū q̄ fuerat
in priſcis poetis. Saturniꝰ, uel retullit ad planeta;
cuiꝰ influxus triſtis męſtuſq; ē: uel ad antiq̄tpa i qbꝰ
italia ſaturnꝰ regnauit quo regnāte oia caſta ſeue=
raq; fuerūt. Virꝰ ñ ſolū uenenū ſignificat: ſꝫ etiā
grauē odorē & abomīabilē. Quapp Pliniꝰ i qbuſ=
dā herbis grauē odorē uirꝰ dixit. Ergo & i hoc lo=
co cū ſūpſiſſet trāſlationē ad mores a corpe quēad=
modū dixit mūditias qbꝰ corpꝰ lautū & a tetro odo
re purgatū redditūr: ſic cōtra dixit uirus odorē tetrū q
ab infecto ſudore & ſordibus corpe manat. Florēti=
ni hūc odorē leſū appellāt. Sꝫ i lōgū. Inceperūt qui
dē emulari grēcos: ſꝫ nō adhibito acumine ingenii
diu rudes māſerūt. Et ho. i. ſuo tpe dicit extare illā
ruſticanā ruditatē. Sꝫ tñ poſt punica bella. i. i illa pa
ce q̄ fuit poſt primū bellū punicū ceperūt imitari.
Sophocle & ęſchilū. & placuit illa ſublimitas tragi
ca tāq; magis cōſona naturę romanorū: & ppea illa
in latinū uertere cęperūt. Credit. putarūt deīd co
mędias minus laboris habere: quōiā corū materia
ex medio ē. i ex uita cōi ſūmit & ciuili cōficiūtq; ex
ſermone poene quotidiāo & familiari. Sed tñ tāto
plus oneris hūt: q̄to minorē uenīā merēt peccata q̄
i illa cōmittūt. Aſpice plautꝰ. Incertū ē utrū laudet
plautū & uituperet Dorſeniū an uituperet utrūq;. Er=
go i ābigua lectiōe erit. Quo pacto. i. q̄ bñ. Vel
quo pacto q̄ male Eſt āt opus ut ex primat natura a
mātis i iuuene. Attēti. i. auari i ſene: inſidioſi i leno
ne edacis i paraſito. Aſtricto ſoc. i. ſtilo comico cō
uenīēti. Hoc āt cuenit: qa prepat comędias ſcribe
re ut lucrū faciat. Nomē āt & famā negligit. Secu
rus negligēs. Cadat: qa claudicet i multis locis.
Talo. ꝑ pede. Quidē tu. Vt demōſtrauit cē nōnul
los poetas q mō q̄ſtū faciāt: famā negligūt. ſic cōtra
nūc oñdit ee alios quos ſola glorię cupiditaſ moue=
at ad ſcęnā. i ad cōędias ſcribēdas q̄i ſcęna gaudet.
Ventoſo. c. Quaſi inūat uētoſitatē glorię ee ſibi ꝑ
triūpho. Hic igit ſi ſpectatores hīlętos. ſ. ad plau=
dēdū pene exanimāt ſi ſedulos iflāt ex tumore glo
rię. Ergo mima & leuiter aut opprimūt aut ſubleuā
tur. iple autem potius ualere uult ludrica: deſtrę
ſcenīram quam aut macreſcere palma denegata,
aut pingueſcere conceſſa. Ludicra quia in

ludis emebant comoedias ędiles. Sepe etiam au. Post uanos audaces quoq; uituperat qui sępe terrentur cum inter recitandū uident plebeos qui uirtute & honore inferiores & indocti numero tamen plures sunt: poscere uenatiões aut gladiatores Si eques. i. quis equester ordo & nobilitas discordet. Verū equi. Sed qđ indignius é: iam etiam equites incepcrūt male spectare illa quā audire comediā. Nā uoluptas q̄ solebat percipi ab auditu nūc conuersa est ad oculos. Incertos. Secundum academicos qui dicūt oculos in multis fallī: ac ppea non esse illis credendū Quatuor. Queritur q̄ cū ad breue tēpus comoedia audire nó substinеāt tamen nō defatigētur ad longū spatiū certamina eque strія spectare. Regū for. i. ipsi reges olim fortunati. Retortis post terga ligatis. Essеda galli cum uerbū & currus spеties cui, nde essedarii qui essеda agunt. Pilenta teste seruio uehicula erant quę deinde basternas uocatas dicit: & prius uenеti coloris fuerūt deinde russati: quibus nó nisi caste utebantur. Petorita. Vt festo placet genus uehiculi est uel gallicū uel oscū: nam oscorū lingua petora quattuor significat erat aūt quatuor rotarū. Ostendit aūt qđ in theatro exercerentur simulacra pugnę: & deinde uictorię ac triumphi. In quo portabant. Ebur. i. imagines eburnę: Alii dicunt qđ essedis uehebant galli pilentis regie: petoritis familię regię nauibus milites. Captiua corinthus. Vel simulacrū urbis illius deuictę uel ingens numerus uasorū corinthiorū Democrit⁹. Hic phūs abderites fuit totusq; humanarū diuinarū ū rerū speculatiōi deditus & qui oēs homies stultos putaret & stulta quęcūq; agerent Quapp oia cōtemnens semp ridebat: ut cōtra Heraclitus ephesius cōmiseratione humanę stultitię motus assiduo collachrymabat. hic circa. lxviiii. olympiadē claruit. Pārhera. Sic dicit quia uariorū colorū sit: & quasi omniū ferarū colores hēre uideatur. Elephas al. qui nusq̄ inueniť. Nā in mauritania rufi minoresq; sunt. In india uero nigri & maiores. Ergo si democritus ueniret in hęc theatra ita sūmeret sibi p spectaculo populi uariā stultiam ut pupulus spectat ludos. Ipsos aūt scriptores. i. poetas rideret q̄ fabulā narrarent asello. i. stolidę turbę: & q̄ nihil ex ornatu poetico degustare possit. Et surdo. quoniā tantu in theatro tumultus excitat: ut narranté audire non possint. Peregrinę. Nā & ludi & apparatus ac ornatus ludorū a gręcia sūt. Dextera le. Incipiūt applaudedere anteq̄ quicq̄ dixerit actor: quia solo apparatu delectātur. Dextera le. Nā cū applaudimus manus inuicē pcutimus. Veneno. i. colore Vir. Tyrio saturata ueneno. Tarenti aūt optima purpura tingebatur: & q̄ uiolaceū uideret imitari colorē.

Sæpe etiam audacem fugat hoc terretq; poetam
Quod numero plures uirtute & honore minores
Indocti stolidique & de pugnare parati
Si discordet eques media inter carmina: poscunt
Aut ursum aut pugiles his nam plebecula gaudet
Verū equitis quoq; iā migrauit ab aure uoluptas
Omnis ad incertos oculos & gaudia uana
Quatuor aut plures aulea premuntur in horas
Dum fugiūt equitum turmæ peditumq; cateruæ
Mox trahitur manibus regum fortuna retortis
Essеda festinant pilenta petorita naues
Captiuum portatur ebur captiua chorintus:
Si foret in terris rideret democritus: ac si
Diuersum confusa genus panthera camelo:
Siue elephas albus uulgi conuerteret ora:
Spectaret populum ludis attentius ipsis
Vt sibi prebentem mimo spectacula plura
Scriptores autem narrare putaret asello
Fabellam surdo: nam quæ peruincere uocem
Eualuere sonum: referunt quem nostra theatra
Garganum mugire potes nemus aut mare tuscum
Tanto cum strepitu ludi spectantur & artes:
Diuitiæque peregrine: quibus oblitus actor
Cum stetit in sæna concurrit dextera leuæ
Dixit adhuc aliquid? nil sane quid placet ergo?
Lana tarentino uiolas imitata ueneno
Ac ne forte putes me quæ facere ipse recusem
Quæ recte tractent alii: laudare maligne
Ille per extentum funem mihi posse uidetur
Ire poeta meum qui pectus inaniter angit
Irritat mulcet falsis terroribus implet.
Vt magus: & modo me thebis modo ponit athēis
Verum age. & his qui se lectori credere malunt

Acne. ostēdit nolle se debita laude defraudare poetas bonos: cū difficilius sit in re ficta mouere uarios affectus mentis ut illi mouent q̄ reper extentum funē: ut schinobatę solent: quē ludū funabulū latini appellant. Vt Magus nā uidet uti artibus magicis cū ita uarios affectus mouеat ut spectatorem ad irā ad misericordiā: ad spē: ad metū pro suo arbitrio mouеat Quod suis artibus magici prestare dicunt. Magi lingua phica sapientē significat. Quapp eos qui apud illos philosophant magos appellarūt. A zoroastre ergo magos ars hęc magica dicit orta. sed utrū unus hic tantū fuerit: an postea alter: nō satis constat. Eudoxus tantum Zoroastrem hunc sex mil a annorū ante platonis mortē fuisse cōtendit: De hac multa apud Plinii in libro trigesimo historię naturalis inuenies. Modo thebis. Nam fabulę ita aguntur ut: alię in hac alię in illa urbe geri uideantur. Verū age

Quam ſpectatoris faſtidia ferre ſuperbi
Curam redde breuem ſi munus apolline dignū
Vis complere libris & uatibuſ addere calcar
Vt ſtudio maiore petant helicona uirentem
Multa quidem nobis facimus mala ſæpe poetæ
Vt uineta egomet cedam mea: cum tibi librum
Sollicito damus aut feſſo: cum ledimur unum
Siquiſ amicorū eſt auſuſ reprehendere uerſū
Cum loca iam recitata reuoluimuſ irreuocati
Cum lamentamur non apparere laboreſ
Noſtroſ: & tenui deducta poemata filo:
Cum ſperamuſ eo rem uenturam: ut ſimul atq;
Carmina reſcieriſ noſ fingere commoduſ ultro
Accerſſaſ & agere ueteſ: & ſcribere cogaſ
Sed tamen eſt opere pretiū cognoſcere: qualeſ
Aedituoſ habeat belli ſpectata domiq;
Virtuſ indigno non committenda poetæ
Gratus alexandro regni magno regno fuit ille
Cherilus: incultis qui uerſibus & male natis
Retulit acceptos regale numiſma philippos
Sed ueluti tractata notam labemq; remittunt
Attramenta ferre ſcriptores carmine fædo
Splendida facta linunt idem rex ille poema
Qui tam ridiculum tam care prodigus emit:
Edicto uetuit: ne quis ſe præter appellem
Pingeret aut alius lyſippo duceret æra
Fortis alexandri uultum ſimulantia: quod ſi
Iudicium ſubtile uidendis artibus: illud
Ad libros & ad hæc muſarum dona uocares
Boetum in craſſo iurares ære natum.
At neq; dedecorant tua de ſe iudicia: atq;
Munera quæ multa dantis cum laude tulerunt
Dilecti tibi uirgilius uariuſq; poetæ
Nec magis expreſſi uultus per ænea ſigna:
Quam per uatis opus mores: animiq; uirorum
Clarorum apparent nec ſermones ego mallem
Repentes per humū quam res componere geſtas
Terrarumq; ſitus & flumina dicere & arces
Montibus impoſitas: & barbara regna tuiſq;
Auſpitiis totum confecta puella per orbem
Clauſtraq; cuſtodem pacif cohibentia ianum:
Et formidatam parthis te principe romam
Si quantū cuperem: poſſē quoq; ſed neq; parū
Carmen maieſtas recipit tua: nec meus audet
Rem temptare pudor: quem uires ferre recuſent

Illos nunc ponit qui agendas fabulas edunt: ſcd ea q̄ legēda ſint ſcribūt. Hos āt dicit ſæpe ſibi ipſ. ?no cere: cū ſua poemata aut ſollicitis aut feſſis legēda tribuunt: aut offendimur: ſi qs aīcus qppiā in eo reprehendit. Si aliquē locū iterū iterlegēdū recitam?: ſi lamentamur nō intelligi q̄tū laborauerim?: & q̄ tenui filo noſtra ſit cōtexta tela. & cū ſperamus futurū adhuc ut tu auguſte accerſas nos ultro: & cogas: ut ſcribamus. Aedituos. ſacrū ędiū cuſtodes ſūt ab ęde & tuendo: ſ̄ p ſimilitudinē appellat poetas ędituos uirtutis clarorū ducū: quoniā gloriā illorū q̄ uetuſtate extinguerē: ſuo poemate cuſtodiūt

Indigno po. Nā prędare res geſte nō ſūt cōmittēde: ut ſcribant a nō digno poeta. In quo loco uituperat magnū Alexādrū: q cū tā grauis cenſor fuiſſet in ſculptura & pictura ut edicto uetaret ne qs eū præter appellē pingeret: aut præter lyſippū ſculperet: tū paſſus ē ſua facta a Cherilo malo poeta ſcribi: & illi pro ſingulis uerſibus q placerēt ſingulis dedit aureos philippos. Incultis ad artificium. Male natis: ad naturale ingeniū rettulit. ſed ueluti intacta ut attramenta pollūt eos q tangūt: ita mali poetę obſcurāt eorū famā quorū facta deſcribūt. Linunt. Deturpāt ut cū res alba linit attramento:

Appelles. hic teſte Plinio oēs q fuerāt & q futuri erāt ſuperauit. Picturę. Plura ſolus q̄ reliq oēs adiumēta attulit editis quoq; de ea uoluminib?. Lyſippus. iſte ad ſexcenta & decē opa ut artis claritatē poſſet dare pduxit. Fuit ſuū opus canis ex ęre uulnus ſuū lābens: ob eximiā artē nullo prętio emibilis. Q d' ſi ſnia ē. ſi tu reuoces ingeniū alexandri: qd' in picturā & ſculptura iudicāda ſubtile fuit: ad iudiciū qd' habuit de poeta: id ingeniū uidebit natū in craſſo. aere. i. uidebit rude et hebes quale ſolet eſſe in iis q naſcūt craſſo aere. q. n. in craſſo aere naſcunt ſpirit?: q ingenio ſubſeruiūt craſſiores hāt pp eaq; minus perſpicaces ſūt. At neq; de. Dedecorauit alexandri de ſe iudicium cherilus: qui nō correſpondit iudicio ſuo. Ergo nō recte iudicauit Alexander. Tu uero auguſte contra d. Virg. & Vario poetis recte iudicaſt. nā prępoſiti a te rūderunt iudicio tuo. Laus ergo iſta & octauiauū & hos poetas ſimul pertingit. Cum mul. la. dā. Magna enim laus datoris ē mūera & bēficia bū collocare. Aenea ſi Diuiſa ē ſyllaba metri cā: ut ęn ea q̄uor t ſyllabarū. Sententia ē q̄ carmine boni poetę melius exprimūtur uirtutes magnorū uirorū: q̄ exprimantur eorūdē corpora per ſculpturā. Nec ſermones ego Ego etiam libentius heroica ſcriberem: & illis res egregias clarorū ducum exprimerem. q̄ ſermones id eſt huiuſcemodi carmina infimo ſtilo deſcripta: ſed non poſſum quod cupio. Repentes. quod ē pedibus carentium. Ergo repentes per humum: ideſt in imos. Clauſtra cohibentia ianum. Hanc romanorum conſuetudinē q̄ in pace iani templū clauſū eſſet: in ſuperioribus abunde proſecuti ſumus.

Parthis. Quoniam ab eo per Ventidum ducem superati sūt. Tua maiestas idest maiestas rerū gestarum. Re cipit parum carmen. Dignatur infimū stilum. Pudor. nā cū sim conscius meę indicendo tenuitatis pudore uetor ne audeam quod prestare non possim. Sedulitas autem. Quod siquis dicat adhibē sedulitatem & diligentiam hoc facit sedulitas: ut urgeat idest deprimat & obscuret eum quę stulte diligit. Nam stulte dicimur diligere quando nos rā dile ctio nocet ei quem diligimus. sedulitas. propric fidelis est & anxia diligentia dicta quod sine dolo fiat. Vrget autē precipue: cum cupit commendare numeris & arte idest artificioso carmine. Non hoc uitium lectoris est: ut citius dis cat. & libentius meminerit quid est quod nō pro bet: quam ea quę probet. Nil moror officium quod me grauat. Nam cum amicus laudet in me non lau danda: tale officium me premit nolo etiam propo ni cereus uultu ficto in peius idest nolo rursus ui tuperari in iis in quibus non sum uituperandus. Et est translatio ab iis qui exprimunt aliquem in cera: sed peiori facie quam sit. Ne rubeam. nam pu debit me laudatum deinde reici & meum uolumē deferri quo aromata uenduntur: ut illius chartis il la uestiantur. Inemptis quasi dicat tam uilibus ut nullo emantur pretio.

Sedulitas autem stulte quem diligit: urget
Præcipue cum se numeris commendat & arte:
Discit enim citius: meminitq; libentius illud:
Quod qui deridet: qua quod pbat: & ueneratur
Nil moror officium quod me grauat a c neq; fict
Ih peius uultu proponi cereus usquam
Nec praue factis decorari uersibus opto
Ne rubeam pingui donatus munere & una
Cum scriptore meo capsa porrectus operta
Deferat in uicum uendentem thus & odores
Et piper: & quidq; chartis amicitur inemptis

AD IVLIVM FLORVM:

Flore bono. Ad eundem Florum est epi stola: ad quem & alias scripsit: Atque illū iniuria queri affirmat si nullas a se accipi epistolas Quoniam abeunti prędixeras te pigrum esse in scribendo & nihil scripturum imitatus non cum mangonem qui seruū uenditurus multa bona quę in eo non sunt simulat: sed eum qui uitia quę aslūt ante uenditionem demonstrat: Adiungi quibus incommodis impeditus tomę uersus facere neque at. Fidelis amice. Magna laus & quod fidelis sit in amicitia: & quod prudens in eligendo bono uiro. Aptus. m. Laudarat a corpore: nunc laudat ab animo. Acuti enim & prompti est non imperia solum: sed nutus quoque obseruare. Argilla. spe cies terre qua figuli utebantur. Indoctum sine artificio sed tamen inerit suauitas. Multa promissa leuant fidem. Nam non sunt credibilia. Re urget me nulla. q non premor ere alieno: & sunt uerba eius mangonis: qui uera de mancipio dicturus est.

Flore bono claroq; amice nerōni
Si quis forte uelit puerū tibi nēdere natū
Tybure uel gabiis: & tecū sic agat: hic &
Candidus & talos a uertice pulcher ad imos
Fiet eritq; tuus nummorum milibus octo:
Verna ministeriis ad nutus aptus heriles
Litterulis græcis imbutus idoneus arti
Cuilibet: argilla quid uis imitabitur uda
Quinent canet indoctum: sed dulce bibenti
Multa fidem promissa leuant: ubi plenus æquo
Laudat: uenalis qui tulit extrudere merces:
Res urget me nulla: meo sum pauper in ære:
Nemo hoc mangonū faceret tibi: non temere a me
Quiuis ferret idem: semel hic cessauit: & ut fit
In scalis latuit metuens pendentis habenæ:
Des nummos: excepta nihil te si fuga lædat:
Ille feret precium pæne securus opinor
prudens emisti uitiosum: dicta tibi est lex
Insequeris tamen hunc. & lite moraris iniqua
Dixi me pigrum proficiscenti tibi dixi
Talibus officiis prope mancum: ne mea seuus
Iurgares: ad te quod epistola nulla rediret
Qui tunc ptofeci mecum facientia iura:
Si tamen attentas. quereris super hoc etiam: quod
Expectata tibi non mittam carmina mendax
Lu uli miles coles uiatica multis

Meo. sententia est quamuis pauper sit: tamē quic quid apud me pecunię est: id totū meum est & nulli debeo. Nemo mangonū. Nemo ex iis qui seruos uēdūt tibi uitia fateretur. Neq; etiā ego oibus hoc manifestū temere. i. nisi cā aliqua id postularet. Semel id cessauit. Subdola confessio. nā tantū dicit quantū satsit ne teneat prestare de fuga: & tū ita dicit ne credat fugitiuus. Dicit. n cessauit qđ min⁹ est q̄ fugeret: & addit. Semel. ne uideat habitū cō traxisse neq; foris sed domi neque malignitate sed metu. Des nūmos. i. eme si hęc fuga excepta si hoc fugę uitiū qđ ego excipio quia nolo prestat de eo: Nihil. i. nō. q.d. si nō ledit tę hoc uitiū nullū aliud est in eo uitiū. Ille qui emit. Securus ne gligens. Prudēs emisti. Verba uenditoris emp tori poscenti ut prestet de fuga: ad q̄ respondet non teneri: quia excepta est in stipulatione. Dixi me pigrū. Huc. n. tendebat exemplū māgonis. At tentas. q.d. inuertere uis. Paciętia mecum quę

pugnant a me. Luculli. Alio exemplo nititur ut excuſet q uerſus non ſcribat. Viatica pro ea pecunia hic ponit: q̃ſi bi ad uniuerſam uitam degẽdam ſufficere poſſit. Ad aſſem Vſq; ad unum aſſem. Aſſem.n.talem nũmum fuiſſe uide mus ut decem aſſes denarium facerent. Preſidium regale. Deiectis.n.militibus mitridatis aduerſus quẽ pugnabat. Lucullus qui erat in preſidio cepit caſtellum. Hoc autem periculum adire auſus ẽ urgente paupertate: quo deinde ex hac preda diues factus iterum ſubire noluit. Munito. Ergo fuit opus audacia. Diuite.nam diuitiæ ad id illum m pulerũt. Honeſtis. honorificis. Bonę. fortis: ut ſupra malum pro timido poſuit. Pede fausto: bono auſpitio.

Post hęc. Poſt uerba prętoris. Ille. c.i. q cautior p̃ q̃ diuitias recuperauerat iã effectus erat. Ruſti cus. i. aſſuetus laboribꝰ & periculis ut ruſtici uel ru ſticus quaſi improuidus & incautus ut ruſtici ſunt

Qui zonam perdidit. i. qui diſtinctus hactenꝰ fuit. i. mers & ppea pauper. Sic Virg. diſcinctũ pro pigro poſuit. Fecerat ignipotens diſcincto mulci ber afros. Ergo qui neq; pericula. cõſiderant & ege ni ſũt adibunt. Cauti autẽ & diuites nõ adibũt.

Rome nutriri. Oſtendit q̃ pauptate oppreſ ſus ſe olim ad poeticam contulit. Doctus ẽ autẽ ma xime homerum qui in iliade deſcribit q̃tum grecis nocuit ira q̃ Achilles exercuit cum Agamenone. Verum hęc quę ad hominis uitam pertinẽt: ſcripſi mus in principio libri. Siluas academi. phiam pla tonis. Dixit autem ſiluas uel propter obſcuritatem rei platonici. n. oia incerta ponunt. Dicuntq; nõ ſe uerum querere qđ nõ facile iueniatur. ſed ſequi ea quę ueriſimilia ſunt. uel quia platonici materiã pri mam hylem. i. ſiluam appellant. Bone doctę: oi um. n. bonarum. artiũ inuentrices fuiſſe athenas di cunt. Dura tpa. Bella ciuilia inter brutum & Octa uianũ. Aeſtus. tumultus. Eſt enĩ tranſlatio a mari na tempeſtate. Vnde contionum procellas dixit Ci cero. Mon reſponſura. Quia uires brutianę infe riores erant. Philippi. Nam in philippis qui lo cus phatſalię ẽ: ſuperatus ẽ exercitꝰ brutiin quo ho ratius tribunus militũ erat. Sed quod. Ordo ẽ quę cicutę poterũt unq̃ expurgare habẽtẽ id quod non deſit. i. habentem id quod ſit ad ſufficientiã Cicuta herba ẽ non expers uenen: ſed aliis rebus contem perata purgat cerebrum ut helleborum. Scripturi er go poemata cerebrum purgant. ſed hic eſt ſenten tia: q̃ qui non egent n ulla cicuta purgabunt ẽ. i. nõ preparabunt ſe ut uerſus ſcribant. Singula de no bis. Accedentibus annis multa quę ad uoluptatem pertinent amittimus. Deniq;. Primam cauſam at tulerat quod non egeret: ſecundam deinde quod in grauescens ętas id eripiat. Poſtremo adiungit: q̃ nõ oẽs eodẽ gẽe delectẽt Carmic. lyricis. Biõcis. q d. phia. Bion. n. boriſtenes academicꝰ fuit: & patrẽ ha buit libertũ: q aliq̃ in publicanos neſcio quid errãs cũ tota familia uenundatus ẽ. Bionem autem ora tor quidã emit: & illũ heredẽ inſtituit. Sed Bion exuſtis teſtamenti tabulis athenas philoſophatum acceſſit. Huius ſnię erant Magnũ malũ eſſe nõ poſ ſe ferre malũ. Gloriã matrẽ animorũ eſſe. Pulchri tudinem bonum alienũ. Illi q ſua allygurierat bo na dixit. Terra amphieraum abſorbuit. Tu uero terram. Facilem ad inferos uiam q̃ illuc clauſis cæ

Erumnis laſſus dum noctu ſtertit ad aſſem:
perdiderat: poſt hoc uehemẽs lupꝰ & ſibi & hoſti
Iratus pariter ieiunis dentibus acer
præſidium regale loco deiecit: ut aiunt:
Summe munito & multarum diuite rerum
Clarus ob id factum donis ornatur honeſtis
Accipit & biſdena ſuper ſeſtertia nummum
Forte ſub hoc tempus caſtellum euertere prætor:
Neſcio quod cupiens hortari cæpit eundem
Verbis que timido quoq; poſſent addere mentẽ
I bone: quo uirtus tua te uocat: in pede fauſto
Grandia laturus meritorum premia: quid ſtas:
Poſt hec ille cautus quantum uis ruſticus ibit
Ibit eo: quo uis: qui zonam perdidit inquit
Romæ nutriri mihi contigit atq; doceri:
Iratus graiis quantum nocuiſſet achilles:
Adiecere bonœ paulo plus artis athenæ
Scilicet: ut poſſem curuo dinoſcere rectum:
Atq; inter ſiluas academi quærere uerum
Dura ſed amouere loco me tempora grato
Ciuiliſq; rudem belli tulit eſtus in arma
Cæſaris auguſti non reſponſura lacertis
Vnde ſimul primum me dimiſere philippi
Deciſis humilem pennis inopemq; paterni
Et laris & fundi paupertas impulit audax
Vt uerſus facerem: ſed quod non deſit habentem
Quæ poterunt unq̃ ſatis expurgare cicutæ
Ni melius dormire putem q̃ ſcribere uerſus
Singula de nobis anni prædantur euntes
Eripuere iocos: uenerem: conuiuia ludum:
Tendunt extorquere poemata: quid faciam uis:
Deniq; non omnes eadem mirantur: amantq;
Carmine tu gaudes: hic delectatur iambis:
Ille bioneis ſermonibꝰ & ſale nigro

oculis. Fuit etiam alius bion lyricus poeta. Fuit itidem alius tragicus ex his qui Tharsici dicuntur: quasi confidentes & arrogantes. Quapp & de hoc fortasse intelligit: qđ suo carmine mordax cẽt. Vnde dixit salẽ nigrũ, i. nox ioc & mordaces sales. Tres nõ mirũ ẽ si uaria ingenia uariis rebus delectant: cũ etiã uarii cõuiuę uario gustu sint. Palato, gustu q in palato ẽ. Nerui, n. sũt q linguã & palatũ ptingũt: in quib⁹ solis gustãdi uis ẽ. Preter cętera. Quarta ratio ẽ cur nõ scribat. Spõsũ. Vt sponsore me illi pręstẽ. Auditũ scripta. Vt sibi sua recitãti assi, Cubat ęgrotat: & iccirco ẽ salutãdis in ualle quirini. Nã unus ex septẽ collibus qrinalis ẽ. Extremo Nã ultim⁹ ẽ: & tyberim attingit: cũ quirinalis i alia penę urbis parte positus sit.

Platęę. Gręcũ uerbũ ẽ ab carũ latitudine dictę. Latini areas appellãt. Calidus. ingenios⁹, sũt, n. acuti qbus sãguis calid⁹ ẽ. Hebetes aũt homines frigidior sãguis reddit. Vir. Frigid⁹ obstiterit circum pręcordia sãguis. Vel calid⁹ uelox ut aridẽs. Redẽptor. Pro eo hic capit q merces qs dinde maioris uẽdat emit. Ergo hic a ripa tyberis quo nauigia cũ mercibus appellũt. Siue mulis siue gerulis, i. baiulis qui suis gerũt hũeris iubebat comportari quę emerat. Redemptor etiam dicuntur qui siue a publico siue a priuato aliq̃d accepto pretio agẽdũ: fabricandum: ędificãdũ ue cõducũt. Ergo & ii cũ istẽt alicui ędificio erigẽdo, pperãt eo undiq; materiã cõportari: cum lucrum illis positum sit in celeritate & in operis minuendis. Machina. qua maior põdere trahunt. Tignũ trabẽ: inde tigillũ dixerũt.

Funera. mortes. Nã cũ sint obuiã plaustris faci hõies nitẽdũ ẽ ne illis terrant. Hũc locũ mirifice imitat Iuuenalis. Cliẽs bacchi nã & i bacchi tutela cõ poetas iã ostẽdim⁹. Sõno. pocio poluit. Vmbra. p solitudine. Cõtracta. Difficilia ad sequẽdũ quoniã coartata sũt & angusta. Ingeniũ si illud igenũ qđ eligit sibi athenas urbẽ uacuã, i. ociosã & studiis aptã & ad septẽ annos iuigilauit Et Insẽuit libris & curis. i. tã assiduã operã tãq; anxiã ipẽdit ut ante rẽpus senuerit: tũ ide post studia redijt taciturnit⁹ statuã. Quid ego potero romę in tãto tumultu. Frater romę: Duo erãt romę fratres iurisconsult⁹ alter alter orator. Hi cũ a nemie laudarent: se mutuo laudabãt sic nũt poetę quoniã ab aliis non laudantur uicissim se laudant. Gracchus. Tantus orator quantus cornelię filius gracchus. C. enim gracchum huiusce moddi oratorem fuisse affirmant Cicero: ut de antiquioribus solum legendum putet. atque essent litteras latinas damnum illius immaturo interitu fecisse. Mutius. Qu. Mutius augur scęuola maximus iuris consultus: Nam scęuolarũ peculiaris fuit hęc iurisciuili scientia. Carmina silicet lyrica. Miserabili usu. Laus enim est lyrici in elegiacum dicentis in illius carminibus apparere commiserationem quam exprimere cupit. Samnites. Tanqam sannites q longo tempore ad uersus romanos pugnauerunt.

Alcęus. nam cum lyricus sim ille me alcęo comparat. Et ego illũ qa elegias scribit callimacho simile ẽ dico. Nã Callimachus in ęlegia floruit: cui Quintilianus primas, secũdas uero Philetę in ęlegia

Tres mihi conuiuæ prope dissentire uidentur
Poscentes uario multum diuersa palato
Quid dẽ: quid non dem: renuis tu: qđ iubet alter
Quod petis id sa ne ẽ inuisum acidumq; duobus
Præter cætera me romæ ne poemata censes
Scribere posse inter tot curas totq; labores
Hic sponsum uocat: hic auditum scripta relictis
Omnibus officiis cubat hic incolle quirini
Hic extremo in auentino uisendus uterq;
Interualla uides humanæ commoda: uerum:
Plures sunt platæ: nihil ut meditantibus obstet:
Festinat calidus mulis gerulisq; redemptor:
Torquet nunc lapidem nũc ingẽs machina tignũ
Tristia robustis luctantur funera plaustris
Hac rabiosa fugit canis: hac lutulenta ruit sus
Inunc & uersus tecum meditare canoros:
Scriptorum chorus oĩs amat nemus: & fugit urbẽ
Rite cliens bacchi somno gaudentis & umbra:
Tu me inter strepitus nocturnos atq; diurnos
Vis canere: & contracta sequi uestigia uatum:
Ingenium sibi quod uacuas desumpsit athenas
Et studiis annos septem dedit: insenuitq;
Libris & curis statua taciturnius exit:
Plerumq; & risu populum quatit. hic ego rerum
Fluctibus in mediis & tempestatibus urbis
Verba lyræ motura somnum: connectere digner
Frater erat romæ consulti rhetor ut alter
Alterius sermone meros audiret honores
Grachus ut hic illi foret hinc ut mutius illi:
Qui minus argutos uexat furor iste poetas
Carmina compono hic elegos miserabile uisu
Celatumq; nomen musil opus aspice primum
Quanto cum fastu quanto molimine circum
Spectemus uacuam romani uatib⁹ ædem
Mox etiam si forte uacas: sequere. & procul audi
Quid ferat & quare sibi necata uterq; coronam
Cedimur: & totidem plagis consummim⁹ hostem
Cento samnites ad lumina prima duello

Discedo alcæus puncto illius: ille meo quis
Quis nisi callimachus: si plus adposcere uisus
Fit minernius & optimo cognomine crescit
Multa fero: ut placem genus irritabile uatum:
Cum scribo & supplex populi suffragia capto
Idem finitis studii & mente recepta
Obturem patulas impune legentibus aures
Ridentur: mala qui componunt carmina: uerum
Gaudent scribentes: & se uenerantur & ultro
Si taceas, laudant quicquid scripsere beati
At qui legitimum cupiet fecisse poema:
Cum tabulis animum censoris sumet honesti
Audebit quæcunq; parum splendoris habebunt
Et sine pondere erunt: & honore indigna ferentur
Verba mouere loco quis inuita recedant:
Et uersentur adhuc intet penetralia uestæ:
Obscurata diu populo bonus eruet: atq;
Proferret in lucem speciosa uocabula rerum
Quæ priscis memorata catonibus atq; cethegis
Nunc situs in formis premit & deserta uetustas
Asciisset noua: quæ genitor produxerit usus
Vehemens & liquidus & puroq; similimus anni
Fundet opes: latiumq; beabit diuite lingua:
Luxuriantia compescet nimis aspera sano
Leuabit cultu: uirtute carentia tollet:
Ludentis speciem dabit: & torquebitur: ut qui
Nunc satyrum nunc agrestem cyclopa mouetur:
prætulerim scriptor delirus inersq; uideri:
Dum mea delectent mala me: uel deniq; fallant
Quam sapere & ringi fuit aut ignobilis argis
Qui se credebat miros audire tragædos
In uacuo letus sessor plausorq; theatro:
Cætera qui uitæ seruaret munia recto
More bonus sane uicinus: amabilis hospes
Comis in uxorem posset qui ignoscere seruis
Et signo læso non insanire lagenæ:
posset qui rupem & puteum uitare patentem:
Hic togatorum opibus curisq; refectus
Expulit helleboro morbum bilemq; meraco:
Et redit ad sese: pol me occidistis amici
Non seruastis ait: cui sic extorta uoluptas
Et dentus per uim mentis gratissimus error:
Nimirum sapere est abiectis utile nugis
Et tempestiuum pueris concedere ludum
Ac non uerba sequi fidibus modulantia latinis

tribuit: Hinc Propertius. Callimachi manes: & magni sacra philetę. In uestrũ q̃so me sinite ire nemus. Multa fero. Nã laudo que uix pati possũ suffragia populi fauorẽ poeticę turbę. Finitis studiis & mente recepta. Nã dum scribo ex nimia cupiditate laudis insanio Deinde cuꝫ desistio euanescente illa cupiditate fio sanus & non possum ulterius pati quę patiebar Gaudẽt scribẽtes. Stulti poetę gaudent inuicem se laudantes. Sed qui cupit rectum scribere poema exhibebit censorem suis scriptis: & audebit mouere loco: idest mutare quecunque aut ornatu aut grauitate carebunt.

Inuita recedant. Quia nescio quo pacto ita placent tibi: ut uix substineas illa remouere. Et uersentur inter penetralia uestę. i. penitꝰ hęreãt itimo aio: & trãslatio a dea uestia: cuius sacra recondita essent. Obscurata diu: reuocabit q̃dã prisca uerba: q̃ q̃ uis pulcha sit tñ exoluerãt. & i obliuione iacent. Situs uetustas. Situs ẽ humescẽs quedã lanugo & mucor exoriẽs in locis q nõ frequẽtanẽ. Vir. Per loca senta situ cogunt noctẽq; ꝓfundã. Sꝫ capiẽ ꝓ senio & pro is q̃ abusu remota sũt. Vir. Et ego uicta situ. Asciscet noua. Formabit: & ipse noua quedã q̃splendorẽ habeãt. Genitor usus. Nã usus uerborũ parẽs ẽ. Vnde in arte poetica dixit multa renascenẽ q̃ iã cecidere cadẽtq;. Quę nũc sũt in honore uocabula si uolet usus. Quẽ penes ẽ arbitriuꝫ & ius & norma loquẽdi Vehemẽs. Erit uehemens & copiosus & similis fluuio q tñ nõ fit turbulentus ut nihil obscurum & nõ defecatum assit in illa uehemẽtia. Beabit. beatũ facit. Diuite lingua. ippea ꝙ linguã latinã adiueniẽdis nouis uerbis ditiorẽ reddet. Luxuriãtia. Nã ut bonꝰ agricola ea q̃ in arboribꝰ nimis luxuriãt aut in segetibꝰ cõpescit: sic & bonꝰ poeta q̃ nimia sũt tollet & ut inculta rura cultu mitiora reddũt: sic aspiora quę sũt i uersu artificio lenient. Ludẽtis spẽm dabit. nã ut ille qui ludit uarios affert motus: sic pocta ut seruet decorũ: accomodat uerba & sententias personis q̃s inducit. Mouetur Satyrum. Veluti per synecdocẽ ut si dicas mouet caput. Snia ẽ. Veluti minimꝰ alio motu utit cũ agit satirũ lasciuũ & leuẽ: & alio cum agit cyclopa uastũ & agrestũ: sic et pocta alio modo hũc alio illum describit: ut utriusq; nature decorum seruet. Pretulerim. Ex pſona sua stultitiã nõnullorũ arguit: q malũt haberi stulti & deliri dũ ita haberi igenio sint ut nõ aduertẽtes sua errata delectẽtur suo pomate: & decepti putẽt illud rectũ: q̃ ita sapere & cognoscere errores: ut corrodãt ira & anxietate: dũ illos cõsiderãt & emẽdare posse disperent. Cupiũt deniq; cẽ similes quidã argiuo: q qdẽ cũ in cliqs rebꝰ agẽdis nõ essent insipiẽs: tñ in hoc uno despiebant. Veniẽs. n. in theatrũ ubi nulli ludi nulli spectatores essent putabat se uidere ludos & histriones illos agẽtes. Cętera munia. i. munera Nam in uita degenda poterãt seruare officia sinẽ

illa recta quęstoici cathortoma appellãt.saltem mediocria. Nó insanire nó minus irasci seruis:ut unũ educerent ad p tidũ signũ in lãgena ab eo ipressũ apiendo lessent. Dixit aũt nó isanire satyrice tanq̃ si dicat eẽ multos qui ab huiuscemodi ira nó facile possit abstiere. Meraco.i.mero quasi ualido & potẽti. Nimirũ sapere é. Snia é:sapientẽ cũ eẽ qui carmina & hęc puerilia cõcedat iuniori ętati. Ipse aũt q̃rat nó quo pacto moduleẽ carmina sed moduleẽ actiones ucrę uitę ut nihil nobis in ca dissonet sed oĩa secũdũ decorũ correspondeant.

Si tibi. Quẽadmodũ a medico remediũ peteres similis poculis sitiẽs sedare posses:sic cũ nimis cupiditatib9 & reliquis animi pturbationibus labores medicinã debes a phia petere. Libra & acre. Verba iurisc5sultica Venditio.n firmaẽ: cũ plibrũ expensa pecunia penes ipsũ pretiũ eẽ oñditur. Vnde libripens huiuscemodi testificationibus adhiberi solet. De qua cõsuetudine latius apud Plinĩũ inuenies. Mancipat usus. Quã ipsi iurisc5sulti usucapionẽ appellãt. Qui te pascit ager. Ostendit nihil interesse utrũ emas tibi in dies q̃ ptinẽt ad uictum an ex agris tuis ꝓueniant nã etiã ea q̃ ex agris tuis pcipis a te emunt. Sed datũ est preciũ oliẽ cũ agrũ emisti. Occat.iactũ semen in agro matris oppit. Te dominũ sentit.nã si orbus ille cuius ẽ ager uẽdet tibi frumẽtũ iã ille ager tuus esse uideẽ nã si das nũmos uillico & accipis ex agro pullos: oua uinũ:uuã:tu paulatim mercaris illũ. Paulatim d.maiori tuo comodo. Emptũ cẽnat olus. Is n. q olera & reliq̃ ex agro quẽ oli emit cẽnat emit ille olus q̃uis nó ita putet. Sed uocat Stultitia nostra facit ut illa q̃ sũt attributa nobis certis temporibus q̃ lites iter nos & uicinũ ꝓhibent nostra eẽ credam9. Sed nihil alicuius ꝓpriũ esse potest qđ illi uel precibus uel pretio uel ui uel morte auferri potest. Propriũ.n. diffinitur id eẽ qđ uni soli & semp cõpetit. Sic qa. Stultitiã sũmã eẽ cõcludit cũ nihil nobis ꝑpetuũ eẽ possit uelle multa possidere. Orcus.ꝑ morte posuit q̃ inexorabilis é. Tyrrhẽa sigilla. Statuas in tyrrhenia.i.etruria fabrefacta. Sigilũ paruũ signũ. Plini9 aũt signa tuscanica potuit q̃ i etruria factitata sũt. Tabellas picturas. Herodis p. Herodes iudeorũ rex fuit: Verũ ut ait Plinius palmę gloria iudea iclyta é. Flãmis.nã ut ait maro: Sepe etiã steriles icendere ꝓfuit agros. Genius. Naturę deus é. Platõi.n.ut ait apuleius de demõio socratis Demõas quos genios & lares possumus appellare ministros deorũ arbitran:custodesq̃ hominũ & interpretes siqđ a diis uelit. Ergo q melioris meriti i corpore sũt nostro genii dicũtur. Corpori renũciantes lemures. Tũ ꝑ domos incursionib9 infectarent laruę appellabant. Contra si boni fuerit lares familiares. Snia ergo est ut diuersitatẽ ingenii duorũ fratrũ iterse cognoscat ipse genius comes ipsi9 hois. Qui.t.i.regit Astrũ.n.i.fluxũ ꝓueniẽtẽ ab astro qđ nobis nascẽtib9 prefuit

Sed uere numerosq; modosq; ediscere uitæ:
Quo circa mecum loquor hæc:tacitusq; recordor
Si tibi nulla sitim finiret copia lymphæ
Narrares medicis:quod quanto plura parasti
Tanto plura cupis nulli ne faterier audes?
Si uulnus tibi monstrata radice uel herba
Non fieret leuius:fugeres radice uel herba
Proficiente nihil curiarer?audieras cui
Rem dii donarent illi decedere prauam:
Stultitiam:& cum sis nihilo sapientior:ex quo
Plenior es tamen uteris monitoribus iidem
At si diuitiæ prudentem reddere possent
Si timidum cupidumq; minus te: nempe rubores
Viueret in terris:te si quis auarior uno:
Si proprium est:quod quis libra mercatur & ære:
Quædam si credis consultis mancipat usus
Qui te pascit ager:tuus est & uillicus orbi
Cum segetes occat tibi mox frumenta daturus
Te dominum sentit:das nummos: accipis uuam
Pullos:oua:cadum temeti:nempe modo isto
Paulatim mercaris agrum fortasse trecentis:
Aut etiam supra nummorum millibus emptum
Quid refert uiuas numerato nuper an olim
Emptor aricini condam uenientis & arui
Emptum cænat olus quanuis aliter putat emptis
Sub noctem gelidam lignis calefactat ahenum
Sed uocat usq; suum:qua populus assita ceĩtis
Limitibus uicina refugit iurgia:tanquam
Sit proprium quicquam pũcto quod nobilis hore
Nunc prece nũc pretio nũc ui nũc morte suprema
Permutet dominos,& cedat in altera iura
Sic quia perpetuus nulli datur usus:& heres
Hæredem alterius uelut unda superuenit undam:
Quid uici prosunt aut horrea:quid ue calabris
Saltibus adiecti lucani:si metit orcus
Grandia cum paruis non exorabilis aurõ:
Gemmas marmor ebur tyrrhena sigilla tabellas
Argentum uestes getulo murice tinctas.
Sunt qui non habeant,est qui non curat habere:
Cur alter fratrum cẽssare & ludere & ungui
Præferat herodis palmetis pinguibus:alter
Dives & importunus ad umbram lucis ab ortũ
Siluestrem flammis & ferro mitiget agrum
Scit genius natale comes qui temperat astrum

Naturæ deus humanæ mortalis in unum:
Quodq; caput uultu mutabilis albus & ater
Vtarq; ex modico:quantum res poscet aceruo
Tollam:nec metuam:quid de me iudicet hæres:
Quod non plura datis inuenerit:& tamen idem
Scire uolam:quantum simplex hilarisq; nepoti
Discrepet:& quantum discordet parcus auaro
Distat enim spargas tua prodigus:an neq; sūptuq;
Inuitus faciasineq; plura parare labores
Ac potius puer ut festis quinquatribus olim
Exiguo gratoq; fruaris tempore raptim:
Pauperies imunda procul domus absit:ego utrū
Naue ferat magna an parua ferat unus & idem
Non agimur tumidis uelis aquilone secundo
Non tamen aduersis ætatem ducimus austris
Viribus:ingenio:specie:uirtute:loco:re:
Extremi primorum:extremis usq; priores
Non es auarus abi :quid cetera:iam simul isto
Cum uitio fugerite caret tibi pectus inani
Ambitione:caret mortis formidine & ira
Somnia : terrores:magicos:miracula:sagas
Nocturnos lemures:portentaq; thessala rides,
Natales grate numeras ignoscis amicis:
Lenior & melior fis accedente senecta.
Quid te exempta iuuat spinis de pluribus una
Viuere si recte nescis: decede peritis:
Lusisti satis:edisti satis :atq; bibisti
Tempus abire tibi est:ne potum largius æquo
Rideat & pulset lasciua decentius ætas.

Mutabilis in uultu quoq; ca. Quia quot homies tot ingenia. Vultu ipsius animi affectibus qui i unltu apparent. Albus:propter uirtutes. Et ater.propter uitia. Vtar ex persona sua describit quo genere uitę utendu; sit. Et in primis iubet pellendam auaritiam & ambitionem. Plura datis.s. mihi a parente idest non relinquam plura quam parens mihi reliquerit. Simplex & hilaris:pro liberali posuit. Simplex Igit a quo abest nimis luxus

Hilaris. A quo absit tristitia auaritię. Distat enim Ita fugienda auaritia ut non tamen admittatur prodigalitas. Quinquatribus. Sacra minerue quę quinto die post idus & quinq; diebus celebrabantur. Vtrum nauc. Idem enim cro uectus siue magna siue parua naue. Laudat autem mediocritatem:eaq; se contentum demonstrat. Viribus ualitudię corporis. Specię,aspectu. Loco dignitate. Somia.per hec omnia intelligit superstitiosam ac anxiam & sollicitam uitam. Terrores ma. Nam si uera sunt quę de magica arte traduntur res horrendas faciunt magici. Sagas.ueneficas,ut sit idem quod paulopost addit. Portentaq;. an.t. Nam thessalia multas tulit ueneficas. Quid tę. iurespinas animi perturbatiões ac uitia appellat. Illis enim assiduo pungitur transuerberaturq; animus. Non ergo satis ē exemisse unam spinam de multis. i. unum uitium : sed omnia extirpanda ex animo sunt. Quod si,n.u.i. si nescis uti uirtute que propria uita hominis ē: ut latius ostendimus in nostris camaldulensibus disputationibus. Decede.p.i.illis qui uiuere sciunt : Viue ergo recte & relinque ludum & comessationes & potationes q̄ uita nostra non ē:sed pecudis. Aetas.d.e.l. Aetas iuuenalis quam magis lasciuire decet quam senilem. Probe enim mouet Iuuenalis. Quędamcū prima resęcentur crimina barba.

Cristophori Landini florentini in. Q. Oratij flacci carmina interpretationes Expliciunt foelicite. Impressum Venetiis. Per Magistrum Reynaldum de Nouimagio almanum. Anno salutis. M.cccc bxxxiii. Die. vi. septembris.

DEO GRATIAS AMEN.

FINIS

CHRISTOPHORI LANDINI FLORENTINI IN Q. HORATII FLACCI LIBROS OMNES AD ILLVSTRISSIMVM GVIDONEM FELTRIVM MAGNI FEDERICI DVCIS FILIVM INTERPRETATIONES INCIPIVNT FOELICITER.

SVPREMVM omnino inter mortales locum ii mihi occupasse uidẽtur illustrissime Guido Feltri: qui suis diuturnis studiis: ac laboriosis lucubrationibus id tandem assecuti sunt ut summę sapientię summam eloquentiam coniungerent. Nam cum nulla alia re a cęteris animantibus mortales distẽt nisi ratione & oróe: qcũq; uel naturę mũere, uel sua idustria huiuscemodi rebus cęteros superant eos ita sese supra homines extulisse putamus: ut proxime ad diuinitatem accessisse iudicemus. Quo quidem in genere si ab ultima hominum memoria ad nostram usq; ętatem cũctarum gentium ac nationum historiam reuoluamus: solos poetas esse reperiemus: qui non modo & recte senserint & eloquenter scripserint: sed etiam ea ipsa quę litteris mandarunt ab humanitate ad diuinitatem diuino quodã afflati spiritu transtulisse uideantur. Verum illorum uim ac furorem latius in eo libro prosequemur: quem ipse de poetica doctissime ad pisones scripsit. Quapropter cum a primis annis tum illorum uariam multiplicemq; doctrinam admiratꝰ tum stili mirifica suauitate pellectus in illis cognoscendis diuturnam uehementemq; operam impenderim: duxi in primis boni uiri officium eẽ: ut siquid in huiuscemodi studiis profecissem: id litteris tradens ad aliorum usum utilita temq; traducere. Quapropter tres mihi ex omni numero poetas delegi: quorum interpretationes scribunda, suscipe rem: Ex latinis quidem. P. Virgilium Maronẽ: atque. Q. Horatium flaccum: Ex florentinis autem quam linguã nemo unquam eloquens aspernatus est alegherium Dãtem asumpsi. Neq; tamen consilium fuit: ut eadem uia ac ratiõe in omnibus progrederer. Nam in Marone cęteris omnibus prętermissis quę grammaticis rhetoriscq; partes uidẽtur & a plurimis iisdemq; doctissimis uiris conscriptę essent eos tãtum sensus quos diuinitas tanti ingenii mirificis figmentis per eam quã gręci allegoriam nominant penitus abdidit: atq; pulcherrimis itegumẽtis operuit, p uiribus aperiendos delegi. Danthis uero interpretãdi longe aliã ratio fuit. Nã cum multa atq; apprime mirãda in eius libris deprehendant: q & sapientissime excogitata: & distincte collocata: & multis uariisq; uerborũ ac sententiarũ luminibꝰ illustrata diuinus uates nescio maiori ne igenio an artificio ex doctrine atq; elocutiõis fonte hauserit: placuit utrũq; pse quirut hõibus nostris & ciuibus qui neq; gręcis neq; latinis litteris satis instructi essent: & sapientie simul & eloqn tię illius uim demonstraré. Nã & si illã penitus huiuscemodi rerũ insolẽtia cognoscere nõ ualebunt magno tñ cumulo tã uarie multiplicisq; doctrine obruti: & eloquentie fulgore prestricti sũma tñ cũ uoluptate cuncta admirabuntur: atq; obstupescent. Nuper aũt cũ. Q. horatii flacci uolumina in manibus eẽnt ac p, pea diligentius singula interer & simulq; in illũ ab Acrone porphyrioneq; doctissimis illis quidẽ uiris & grãmaticis nõ cõtemnẽdis scripta cẽnt sepius repetere nostre opere haud mediocre pretiũ futurũ duxi: si sapientiã huius poetę in rebus ipsis inueniendis & mirificũ consiliũ atq; artificiũ in singulis disponendis atq; ornandis p uiribus aperirẽ: ac positremo uerborũ uim atq; uarias notiones edocerẽ: Quod illi cũ optime prestare potuissent aliis tñ scribendũ reliquerũt. Quas quidẽ lucubrationes nostras quo potissimũ conferã quã in eã domũ cui pp plurima parentis tui in me merita oia debere non ignoro. Elegi aũt te potissimũ illustrissime Guido quoaiã horatii uolumina huiuscemodi artificio scripta sũt: mõ necte itelligatur: ut & eius lyricũ carmẽ ad iuuenile ingeniũ excitandũ: & ad linguã expoliendã atq; ornandã uehementer te iuuare possit. Sermones uero & epistolas ad mẽtes humanas omni labe purgãdas: & optimis moribus informandas quis nõ tantũ ualere intelligat: ut multorũ philosophorũ libros doctrina quidẽ excquent. Eloquentia uero q & animos nostros suauissime demulcere & efficacissime mouere pót: longe superent. Per multi interest illustrissime Guido quo quisq; parente natus sit. Per multi etiã quibus pręceptoribus a primis incunabulis educẽ infans Sed pleraq; hominũ pars aut nature ibecillitate adeo hebescit atq; torpet: aut parentũ educatorũq; uanitate adeo molliter enerue que educatur: ut cõsopita in illis ac penitus sepulta ratione solus appetitus uite & actionũ iperiũ teneat. Verũ hec in tectra esse omnes intelligunt. Prestantissimis. n. parentibꝰ ortus eã a primis annis indolẽ prętetulisti: ut nullo uirtutũ genere te ab iis degenerarũ manifesta inditia dares: Nã & ingenii simul & paterne tum magnanimitatis tum probitatis haud obscuri igniculi statim eluxerunt. Neq; id temere: Nã ut est apud hũc qui in manibus uersat poetam nec columbas aquilę: nec damas generãt leones. Maximũ igitur a fortuna munus habes: ut iis sis parentibꝰ procreatus: qui mõ illorũ sapientiã, pbitatẽq; aduertamus inter rarissimos enumerãdi sint. Accessit deinde eorũdem diligentissima quędã & in minimis etiã rebus uehementer anxia educatio. Quę quidẽ nescio quo malo fato seu potius stultissima hominũ negligentia apud paucissimos contingit. Quotus enim quisque reperitur qui ullum tedium: ullum ue laborem recusetꝰ ac potius extremum capitis periculum & maximam famę iacturam sponte non subeat: ut ea liberis suis iure hereditario relinquat: quę fortunę iniuria uel temporis momento eripi facile possint. Vt eos autem ita educet usque artibus instruat ut nemini inuisi omnibus cari & aduersus fortunę temeritatem armati semp utiq; sint eio negligat. Quorũ quidẽ negligẽtia oibus laudibus illustrissimã reddit paret: s tui in te educãdo circũspectissimam ac sedulã diligentiã: q p, pbatissimos precptores: ma: ie uere pse ipsũ id effeci: ut preter florentissimũ iperiũ qd ille & animi magnitudine & militari disciplina late propagatum tibi comparauit te quoq; ut tanto imperio dignũ faceret omni uirtutum genere excolendũ curauerit: Quapropter cũ ętate, uersus qd adhuc puericię uestigium inte

apparuit: At contra quod studiū: quę actio: quę cogitatio non uirilis fuit. Vt pſianum illud carmen tanq̃ ex itimis adytis depromptum de te oraculum uideatur. Scilicet ingenium: & rerū pudẽtia uclox Ante pilos uenit dicenda tacenda q; calles. Quapp perge obſecro qua coepisti uia: & his iactis uite tue fundamentis ad ſūmū oium uirtutū culmen te erige. Videmus multos & noſtra & ſuperioribus ętatibus: qui cū oia ſiima ſibi animo conciperẽ: tñ quia domeſtici deeſſent auctores externos imitari conati ſunt. Quāobrem in uiribus corporis exercendis. Tullium hoſtiliū: Capitiū curſorem & utrunq; africanū ſibi propoſuerunt. In doloribus autem perferendis Mutium Sceuolam: &. C. Marium In ai uero robore ac magnitudine duorum ſcipionum qui in iſpania uiriliter occubuerunt: Duorum itidem africanorum. M. deniq; Marcelli atq; in primis. C. Ceſaris plurimas fortiter res geſtas admirati ſunt. Et quoniā ſumma quędā humanitas ſumme grauitati optimo contemperamento coniuncta uehementer principem exornat: in ſe ueritate quidem. Curium Cincinnatū: papirium: brutum: Torquatūq; ſibi propoſuerunt. In facilitate autem & manſuetudine q; Iulii Ceſaris & africani ſemper meminerūt. Profundiorem poſtremo in rebus agendis prudentiam ad Nūmę pompilii. Fabii maximi: & duorū catonū exemplar ſibi uendicare contenderunt. Ac demum ſe curio. Fabritio. Camillo & athenienſi Ariſtidi ſimillimos ſe reddere conati ſunt. Tibi autem o inaudita fęlicitas & res optande aliis potius q̃ ſperanda tibi iuquam illuſtriſſime Guido nihil ab externis mutuandum ẽ: cū ab immortali deo eū ſis patrem cõſecutus: qui tibi oium quas memorauī uirtutū ęgregium atq; conſpicuū exemplar abunde ſuperq; eſſe poſſit. Hunc igitur toto aio & tota mente amplectere. Hunc cole. Hunc obſerua. Hunc imitare: ac penitus exprime. Nam ſi illuc tandem euades quo eum uenisſe cernis: quid amplius tibi aut ad bene beateq; uiuendum: aut ad tui nominis gloriam propagandam excelſius inuenire poſſis non reperio. Sed de parente tuo alias quem quidem uniuerſa iam italia & in armis & in toga ueluti alterū apollinē conſulit: quem oēs tanti faciunt: ut conſtantiſſima oiū opinione eas demum partes uictrices euaſuras iudicent quarū exercitibus Federicus feltrius imperet. Qui nuper in ardentiſſimū bellum profectus hoſtium qui militum numero longe ſuperiores celerrimam ſibi & indubitatam uictoriam pollicebantur maximos impetus ſua ſapientia ac militari diſciplina repreſſit oēſq; conatus irritos reddidit. Sed ut dixi de parente tuo alio loco. Interim uero ut ad te redeam. Ego in primis tuam hanc teneram ętatem cum reliquis doctrinis tū maxime poetica diſciplina inſtruendam informandamq; cenſeo: pręcipue autem Horatii uolumina legenda iudico Nam oia bene uiuendi precepta quę ex adorandis philoſophię ſacrariis promi ſolent hinc optime percipi poſſunt. Nam quod porro genus hominum: quis ordo quę ętas: quis ſexus: quę deniq; conditio ex hoc ampliſſimo fonte ſuę uitę officia non hauriat. Qua obſecro efficacia metū: ignauiam: luxuriam: iniuſtitiam: impietatem: auaritiam: inconſtantiam: & reliqua uitia exagitat. Quibus contra laudibus: quibus premiis Iuſtitiam. Inuictam animi magnitudinem & pro patria pro parentibus periculorum conſideratam ſuſceptionem. Religionem in deum. Pietatem in maiores. Charitatē i omnes proſequitur. Adde ſi placeat quod quo pacto ſecum: quo cum domeſticis: quo cuiq; ciuibus: quo deniq; cum peregrinis agendum ſit nullus philoſophus diſtinctus edocet. Sed nos iam ad illius interpretatiões ueniemus: ſi prius litterarum ordine quę per uniuerſum uolumen uocabula explicata ſunt indicabimus imitari aliqua ex parte in ea re Plinium ſecundum: in qua ipſe Valerium Soranum imitari non inficiatur

TABVLA VOCABVLORVM QVAE IN NOSTRIS COMENTARIIS SVO ORDINE INTERPRETATA INVENIES.

Amphion
Agnationis gradus.
Arca
Attalus
Album a candido
Armus
Arma
Arduum
Aſia
Argumentum
Apologus
Aſtragali
Aura
Agrippa
Auſpicium
Atreus
Ambigua
Aſota
Aglaophēus
Aemus
Alcida belua
Aucupium
Arguo
Argumentum
Argutus
Allegoria
Antenne
Agathyrſus
Aſterie
Anus
Angiportus
Arctos
Acinacis
Architas tarentinus
Animarum trāſcorpatio
Acthalides
Arabia
Alceus
Ambire
Ambitio
Actas a metallo
Amyſtis
Accipiter
Arduum
Acinus
Apto
Achemenida
Arbores foęlices & infoelices
Aeacus
Alceus
Acolus
Aegeum
Attalus
Attalicus
Abuſtra
Ambitio
Amaltea capra
Atrium
Atrienſis
Aura
Anni ratio & origo
Amphieraus
Aruſpicina
Auguria
Habilis
Augurium
Augur
Achelous
Armada
Aegeum marę
Anna

Amoris inditia
Antiope
Aquilarum ſpecies
Aſdrubal
Ador
Adorea
Almus
Anteuorta
Amicitia
Aiax oilei
Alacampſa
Auentinus
Antiphates
Actus.v.in comoedia
Aſſis in.xii.partes
Ambubaię
Antiſtius labeo
Aquarum ſpecies
Anxur
Atabulus
Arpi
Aluta nigra lunata
Apella
Atteſtari
Accipenſer
Harpiyę
Arinſtippus
Aediles curules
Aeſopus
Auctoratus
Alec
Alifanus
Anſer
Aegritudo
Amphionis & zeti fab.
Adulator
Apelles
Bonus
Bacchus
Baſſareus
Bellorophon
Brithania
Baccha
Bacca
Boſphoros
Bigę
Biſſus
Briarei fab.
Brrus
Baię
Bacchi nomina
Bidentes
Balanus
Bactra
Bellaria
Bulla
Bitumen
Bubalus
Bidental
Balatrones
Baptę
Blaterare
Balenę
Bion boriſtenea
Clomas
Crateus
Curriculum
Caput
Caſtra
Catulus
Cithara
Carmen
Caſtor pollux
Cyprus
Cumbo
Cubo
Cohors
Cyclopes
Coma
Ceſaries
Chryſidis fab.
Corinthus
Cęlum
Cypreſſus
Componere
Callidus
Como
Ceruix
Copula
Crimen
Coclius
Cybeles
Coribantes
Crimen
Copie cornu
Circe
Centauri
Cupidines
Ceſpes
Cantarus
Cecubum
Caribdis
Chyrſaor
Chimera
Compedes
Carpathium
Cicatrix
Cella
Contamino
Coccix
Columbi
Colchis
Cęlebs
Cato
Cura
Cęli.xii.partes
Crines ex anguibus
Cerberus
Cygnus
Campus
Campus martius
Clientes
Cementa
Capra cęleſtis
Coſtum
Caſtelius
Calendę
Cetus
Cato
Chryſus
Cecrops
Codrus
Caput
Coruus
Cornis
Clarare
Conſitius
Clauſimus
Cameſle
Canidia
Clunis
Conopeum
Creta terra
Crocodillus
Comedia
Cachinnus
Cruſta
Cruſtum
Compilare
Catillus
Calones
Ciniflones
Cinerarii
Crepida
Charta a membrana
Cerebroſus
Colyria
Clitella
Canuſium
Calendrum
Catilones
Ciconia
Caulis
Circę
Ceię
Coranus
Cauſa
Chiragra
Crantor
Cerite cera
Cauſari
Concinare
Dierum ſpecies
Deucalionis diluu.
Dimidium.Dimi
diatum
Dedalus
Diccre
Domicilium
Domus
Delphi
Diſcus
Dardanus
Dindimone
Diuortio
Delos
Deſiderium
Dapes
Dedocere
Diadema
Decurio
Diſelecti
Danaus
Dacus
Duellum
Delictum
Deſtino
Danae fab.
Diuinationis genera
Diana
Deuerra
Daunus.Daunia
Dithyrambus
Dyrces fab.
Drulus
Dactyli
Diuerbia
Drachma
Diarium
Democritus
Hedera
Hercreo
Hryx
Hrycina
Hpheſius
Hqui hortus
Hcho
Hlicon
Hercules
Hęlenes raptus

Explodo
Euphorbius
Examen
Epicurus
Expedio
Erithea insula
Enceladus
Europa
Emulatio a zelotipia
Echion
Etesie
Eanus
Epodos
Echidnus
Exquilię
Elephantes
Elegia
Hexameter
Empedocles
Helleborum
Eruum
Eruilia
Epistola
Elementum
Errones
Esseda

Fulmen
Freta
Febris
Fauni
Fabula
Fleo quid differt a ploro & reliquis
Focus
Furtum
Eas
Fasces
Fero
Fundus
Fama a rumore
Falernum
Fides
Fores
Fidis
Fuscus
Fucus
Frutices
Fons
Faltus
Ferire
Feriari
Faultitas
Falax
Fistula
Fraxinus

Falsum
Fictum
Ferule
Focal
Faba pythagorę
Furcifer
Fescennina

Gratia
Grando
Gens
Grauis
Gigantes
Gena
Gelonus
Gaza
Gramen
Gestire
Garganus
Gallicinium
Garion
Germanicus
Glaucus
Graffari
Garum
Gladiatores
Gaudium

Icarii fabula
Iuppiter
Iuno
Ilia
Iuuentus
Inuentas
Iuuenta
Iratus
Iracundus
Ius fas
Insignis
Iecur
Iacto
Ignis
Idaspes
Inulus
Iusticie partes
Integritas
Ianua
Interlunium
Interregnum
Hippologus
Ingenuus
Inachus
Iugum
Iocorum genera
Iuger
Ico

Ingenium
Idoneus
Inuidia
Hiberus
Incestus
Ironia
Incubus
Intercidon
Instar
Hippolitus
Idus
Iani templum terclausum
Iani nomina
Ianus
Iason
Inimicitię
Hipponactes
Insisto
Insto
Insulę beatę
Iambus
Ingluuies
Iudices selecti
Incor
Ieiunia
Iecur anserinum
Integritas
Iuris origo

Ludorum genera
Libya
Lenis
Lituus
Ludi
Ludus a loco
Lcuis
Ictus
Loctum
Lesbus
Liberalitas
Lares
Ludibrium
Lino
Lupus
Libertas
Licentia
Ludi apollinares
Latona
Leones
Lacerta
Ludere
Libertus
Libertinus
Liburni

Lymphę
Lymphatus
Lapilli albi cretensium
Lepores
Langor
Lustrum
Lachryme
Lepores
Lynx
Lucrinus
Lacus
Lacunar
Laquear
Luculus rogatus
Lycurgus
Luridus
Lauo.is
Lamiarum familia
Liris
Luna
Licambęs
Lippus
Luscus
Lygurirę
Loligo
Laberius
Lances
Lupus piscis
Luscinia
Lardum
Libum
Lanista
Leticia
Libido
Lauerna
Lauernones
Lysippus

Marsias
Mercurius
Midas
Meta
Marsi
Mortis tria genera
Manes
Muri
Męnia
Memnon
Mollis
Minerue cum neptuno contentio
Morosus
Moratus
Musę
Minęrua

Mico
Modicus
Memor
Magus
Minos
Merces
Mercatura
Manicę
Massagetę
Marcotis
Munia
Munus
Municipium
Malobratum
Mentum
Mane
Manum
Migdon
Moles
Marmoris lectio
Musice tria genera
Marica
Monstrum
Misceo a propino
Mica
Memphis
Momenphis
Memphitis
Mirabolanus
Macula
Massilia
Mutilus
Mancus
Mullus
Macellum
Muria
Munera
Mirmillo
Moschus
Metus
Mille
Mustella
Malus
Magus
Nobilis
Nix
Nonum
Nauigiorum inuentores
Notus
Nothus
Necessitas
Necessitudo
Numa pompilius
Nota
Nomen

Nauis
Nauigium
Nauis partes
Nereus
Nymphę
Nuptię
Nestor
Nenia
Numantia
Nomenclator
Nequitia
Neptunnus
Nereides
Naiades
Niobe
Naptha
Neobole
Nates
Neomenia
Norma Re. Perpendiculũ
Officina a taberna
Oliua
Orpheus
Occupo
Hospes
Horreo
Obliquus a transuerso
Ouis
Obsoletus
Hostis
Ostentum
Omen
Occeanus
Onyx
Orrea
Othonis lex
Osci
Oscia
Omasus
Osyris
Orbilius
Pindarus
Pan
Pierius
Philagmon
Presidium
Palma
Pauperies
Plaga
Proteus
Pecus
Pecu
Promerens
Partes
Pelops

Pomeria
Pomaria
Pluuia ab imbre
Promitto
Polliceor
Perditus
Palestra
Prestrigiator
Pindus
Prodigalitas

Paris
Plaudo
Prelum
Phyton
Pyrpile
Pudor
Potest
Pubes
Pullus
Piplea
Pegasus
Pellis a cute
Proserpina
Parco
Parcus
Plecto
Postulo
Posco
Peto
Parsimonia
Pannus
Puluinar
Puluillus
Pollionum familia
Plectrum
Phraartes
Pinus
Parce
Poenus
Produco
Pagus
Paganus
Piscinę
Poplex
Phaselus
Perithous
Parchi
Pacorus
Perduellus
Pyrrhus rex
Portentum
Prodigium
Pan
Propino
Pincerna

Pri
Priuignus
Picus
Pilumnus
Perennis
Pyramides
Plethrum
Parrhasius
Patulcius
Postuorta
Propago
Pretexta
Putidus
Podex
Polipus
Poetarum laudes
Pilote
Pauo
Petus
Parochi
Parochia
Perpendiculum
Pyrgus
Ponderum nomina
Philosophię partes
Philosophorum sectę
Priucipa
Perturbationum genera
Pipex
Penteus
Principis officium
Pilenta
Petorita

Quirites
Quirinus
Queri lamentari
Quadrigę

Rota
Ratis
Rusor
Ripę
Rupes
Robur
Rhodos
Romulus
M Regulus
Referre
Rumor
Rixari
Rex
Risus
Ruge
Reddo

Renes
Redemptor

Scadas
Sterno
Strages
Sęculum
Sanctum
Satyri
Signum
Socius a comite.
Sub
Stare
Solum
Sentina
Scythę
Scoloti
Syrtes
Securus a tuto
Saga
Socrates.
Sardinia
Seruus
Salii
Superstes
Superstitio
Subigo
Salictum
Saga
Sagire
Sedes
Sella
Sedilia
Sagitta
Sales
Proscribo
Pus
Palpor
Perna
Petaso
Ptisana
Polemon athenienſi
Plato
Piscium tegmeta
Piper
Prium
Specus
Somniorum portę
Siluanus
Sicambri
Scopas
Scarus
Striges
Subare
Sęculum
Sęculare

Solis triplex pote/
Sas
Satyra
Satyri
Salax
Salire
Scriba
Succus
Somnia uera
Sirenes
Stragula
Sapientes
Socrates
Siser
Scirra
Seruus
Terpander
Tamiris
Timotheus
Turba
Testor
Tibris
Tristis
Taberna ab officina
Tali
Testes
Tempe
Tenere
Teucer
Tellus
Tellumo
Terminus
Terminalia
Tygris
Tantalus
Rhodanus
Redemptor
Rub go
Rauus
Resigno
Reportia
Repotia
Reus
Regula
Rudis
Rhetor ab oratorę
Tarentum
Turma
Tiba
Trophea
Tumultus
Titanum fab.
Temperantia
Tanais
Typheus
Torquęs

Torquatus
Trochus
Turbo
Telogonus
Tusculum
Tripodes
Tramites
Toxicum
Tragoedia
Togata mulier
Tres lecti
Teracina
Trulla
Tuscus uicus
Tiresia
Turdus
Triquetra
Tenus
Talentum
Tesqua
Verro
Ve
Vetus
Viridis
Virgo
Vesta
Vestales
Humeri
Vetus a facię
Vlciscor
Venus
Venti
Vada
Humanitas
Vacus
Scommata
Sententia
Sanguis
Somnus
Serui
Seditio
Spartacus
Sumandi spectes
Sortes
Salire sors
Salire
Sors
Ver
Vulcanus
Vipera
Venatio
Vis
Vertex
Vilis
Vaticanus
Vagirę

Vinaria uasa
Verbenę
Value
Vrsa
Venenum
Vices
Victima ab hostia
Vesperna
Vena
Virtus
Victa
Virtutes
Vidua
Venter ab aluo
Vanum
Vmbella
Velabrum
Varus
Vatillum
Venusium
Verna
Vertunnus
Vmbra
Voluptas
Voluntas a libidine
Vacumna
Velia
Virus
Hygris
Hyades
Hydrops
Hydra
Hymettus
Zodiacus

AD HORATIVM FLACCVM ODE DICOLOS TETRASTROPHOS ANGELI POLITIANI.

Vatẽs threicio blandior orpheõ
Seu malis fidibus ſiſtere lubricos
Amnis ſeu tremulo ducere pollice
Ipſis cum latebris feras
Vares æolii pectinis arbiter:
Qui princeps latiam ſollicitas chelyn
Nec ſegnis titulos addere noxiis
Nigro carmine frontibus.
Quis te a barbarica compede uindicat?
Quis frontis nebulam diſpulit: & ſitu
Deterſo leuibus reſtituit choris
Curata iuuenem cute?
O quam nuper eras nubilus: & malo
Obductus ſenio: quam nitidio ades
Nunc uultus referens docta fragrantibus
Cinctus tempora floribus:
Talem purpureis reddere ſoliduſ
Lætum pube noua poſt gelidaſ niueſ
Serpentem poſitiſ exuuiis ſolet
Verni temperieſ poli.
Talem te choreiſ reddidit: & lyræ
Landinuſ ueterum laudibuſ emuluſ
Qualiſ tu ſolituſ tibur ad uuidum
Blandam tendere barbiton.
Nunc te delitiiſ nunc decet & leui
Laſciuire ioco nunc puerilibuſ
Inſertum tyaſiſ aut fide garrula
Inter ludere uirgineſ.

REGISTRVM HVIVS HOPERIS

a
primum uacat
Christophori
Prima hec

b
ab origenum
ita illam
lunt ex concuſ.

c
Sic i primo
igitur oliuam:
autem tellure

d
ſunt quę
Tatio rege
Orte ſaturno

e
uolu nt eſſe
domum reuocare
tum: cum ſit

f
ſunt in freto
his quę ad
quis.q.d.pona.

g
non ſolum illi
eriperetur
Vndę lauti

h
é: ſic poeta
recte maronem
non ſit ſemper

i
ceſſit. Volunt
ſed negat il as
neq; rotondo

K
additis molibus
ut uiunt
Dicunt enim

l
factiones abeunt
durat iſtorum
octauianus

m
augere. Vert
ctabant: ut
De hoc Virg.

n
ipſum cingentem
ab oriente
tunc reliquiſſem

A
Littibus orbum
inſolens uolandi
latinę excetram

B
idua: id eſt
mulieri s
datum imperium

C
& principes
naufragii neq;
regio abundat

D
de operis in
ordine narrat
pellatur. Eſt ăt.

E
tõ ferrum acuit
ipſe colũne
foſſam incidiſſet

F
e mari orta
modo incoa
laborarent

G
qui fiſtularum
reponunt: multi
ſua culpa: ſed

H
ſi qui ſunt
a ceſare appellat
Vnde ep ulas

I
pulo parabant
xenocrati, in
negligere

L
iam dudum
ueluti ſeruus
auius lateret

M
ratione bene
Nam deceptio
uidentur iccirco

N
eum dicit qui
nos. Modulo
uerum a falſo

O
& quod ſolus
lo: em morbos
gue. i. pallidum

P
illos nunc
pugnant a
tribuit. Hinc
apparuit

FINIS

100158

DOMEIN-ARCHIEF
TE
UTRECHT.

colorchecker DIGITAL SG
DCSG - UBU # MX - 7181
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
A
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
x-rite
mm
0
1
2
3
4
5
6